

The Wright to J. H. Jones
Arcana Cœlestia

QUÆ IN
SCRIPTURA SACRA

SEU
VERBO DOMINI

SUNT DETECTA:
HIC QUÆ IN
GENESI:

Una cum Mirabilibus

Quæ visa sunt

In Mundo Spirituum, & in Coelo Angelorum.

PARS QUARTA.

MDCCCLII.

THE
MUSEUM OF THE
CITY OF BOSTON
BOSTON, MASS.
JAN 10 1892

Arcones Celestina

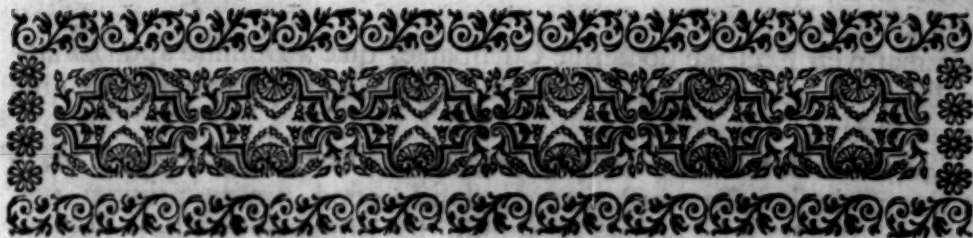
VERBO DOMINI
SUNT DETECTA

A circular library stamp is centered on the page. The text 'SWENDBORG' is at the top, 'LIBRARY' is in the middle, and 'SOCIETY, LONDON.' is at the bottom, all within a circular border. The stamp is slightly faded and overlaps with the text of the book.

[Faint, illegible handwriting visible through the paper from the reverse side.]

M DCC LXX

GENESES

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM.

4056. **I**N Parte Tertia ante Capita xxvi. xxvii. xxviii. xxix. xxx, explicata sunt, quæ Dominus de Consummatione Sæculi seu Ultimo Judicio loquutus est, & prædixerat apud Matthæum, Capite ibi xxiv, a Versu 3 usque ad 28; veniunt nunc explicanda, quæ ibi ordine sequuntur; ante hoc Caput, quæ Versibus 29. 30. 31, nempe hæc Verba “*Statim autem post afflictionem dierum istorum, sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellæ cadent de Cælo, & potentiæ cælorum commovebuntur. Et tunc apparebit signum Filii hominis in Cælo, & tunc plangent omnes tribus terræ; & videbunt Filium hominis venientem in nubibus cæli cum potentia & gloria multa: Et emittet Angelos suos cum tuba & voce magna, & congregabunt electos Ipsius a quatuor ventis, ab extremo cælorum usque ad extremum illorum.*”

4057. Quid Consummatio sæculi seu Ultimum Judicium prius explicatum est, quod nempe sit ultimum tempus Ecclesiæ; ultimum ejus tempus dicitur, quando ibi nulla amplius charitas & fides; & quoque ostensum, quod tales Consummationes seu ultima tempora aliquoties exstiterint; Primæ Ecclesiæ Consummatio descripta est per Diluvium; Secundæ Ecclesiæ Consummatio per extirpationem Gentium in terra Canaane, & quoque per extirpationes & excisiones plures apud Prophetas; Tertiæ Ecclesiæ Consummatio non describitur in Verbo, sed

prædicitur, quæ fuit destructio Hierosolymæ, & dissipatio Gentis Judaicæ, apud quam Ecclesia fuit, in universum orbem; Quarta Consummatio est Ecclesiæ hodiernæ Christianæ, quæ a Domino apud Evangelistas, & quoque apud Johannem in Apocalypsi, prædicitur, & quæ nunc instat.

4058. Actum est in illis quæ præcedunt in hoc Capite apud Matthæum, de successiva vastatione Ecclesiæ, quod nempe primum non inciperent scire quid bonum & verum, sed litigarent de illis; secundo quod contemnerent illa; tertio quod non corde agnoscerent; quarto quod prophanarent; de his actum est in illo Capite a Vers: 3 ad 22; & quia adhuc permanfurum Verum fidei, & bonum charitatis, in medio, seu apud quosdam qui electi vocantur, agitur de statu veri quod fidei, qualis tunc erit, a Versu 23 ad 28, & de statu boni quod est charitatis & amoris, in his Versibus qui nunc allati sunt; tum quoque de initio novæ Ecclesiæ.

4059. Ex singulis quæ in his Versibus dicta sunt, manifeste patet, quod sensus internus sit, & quod absque illo sensu intellecto nequaquam sciri possit, quid involvunt, sicut quod sol obscurabitur, quod etiam luna, quod stellæ cadent de Cælo, & quod potentiæ cælorum commovebuntur; quod Dominus appariturus in nubibus cæli, quod Angeli sonabunt tuba, & sic congregabunt electos; qui non sensum internum horum verborum novit, credet quod talia eventura; imo quod periturus mundus cum omni quod apparet in universo; at quod non aliquis interitus mundi per ultimum Judicium sit intellectus, sed Ecclesiæ consummatio seu vastatio quoad charitatem & fidem, videatur n: 3353, & manifeste patet a verbis quæ sequuntur in eodem Capite apud Matthæum "Tunc duo erunt in agro, unus assumetur, alter relinquetur: duæ molentes, una assumetur, altera relinquetur, Vers: 40. 41.

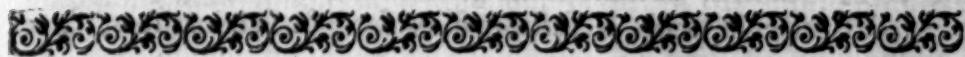
4060. Quod itaque per illa verba, quæ allata sunt, significetur status Ecclesiæ tunc quoad bonum, hoc est, quoad charitatem erga proximum, & amorem in Dominum, constat ex sensu interno illorum verborum, qui hic "*Statim autem post afflictionem dierum istorum*, significat statum Ecclesiæ quoad verum quod fidei, de quo in mox præcedentibus agitur; desolatio veri in Verbo passim vocatur afflictio; quod dies sint status, videatur n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785; inde patet, quod per illa verba significetur, postquam nulla amplius fides, quod nulla erit charitas; fides enim ducit ad charitatem, quia docet quid charitas, & charitas accipit suum quale a veris quæ fidei, at fidei vera suam essentiam & suam vitam a charitate, ut in Partibus

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 5

Partibus quæ præcedunt, pluries ostensum est. *Sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum*, significat amorem in Dominum qui est sol, & charitatem erga proximum quæ est luna; obscurari & non dare lumen, significat quod non apparitura, ita quod evanitura; quod Sol sit cœleste amoris, & Luna spirituale amoris, hoc est, quod sol sit amor in Dominum, & luna charitas erga proximum quæ per fidem, videatur n: 1053. 1529. 1530. 2120. 2441. 2495; causa quod illa significatio solis & lunæ sit, est quia Dominus in altera vita apparet ut Sol illis in Cœlo qui in amore in Ipsum sunt, qui cœlestes vocantur, & ut Luna illis qui in charitate erga proximum sunt, qui spirituales dicuntur, videatur n: 1053. 1521. 1529. 1530. 1531. 3636. 3643. Sol & Luna in cœlis, seu Dominus, nusquam obscuratur, nec amittit lumen, sed perpetuo lucet, ita nec amor in Ipsum apud cœlestes, & charitas erga proximum apud spirituales in cœlis, nec in terris apud quos angeli illi sunt, hoc est, qui in amore & charitate; sed apud illos qui in nullo amore & charitate sunt, sed in amore sui & mundi, & inde in odiis & vindictis, illi sibi ipsis obscurationem illam inducunt; se habet hoc sicut cum sole mundi, sol perpetuo lucet, sed cum nubes se interponunt, non apparet, videatur n: 2441. *Et stellæ cadent de cœlo*, significat quod peribunt cognitiones boni & veri; in Verbo per stellas, ubi nominantur, non aliud significatur, n: 1808. 2849. *Et potentia cœlorum commovebuntur*, significat fundamenta Ecclesiæ, quæ commoveri & concuti dicuntur, cum pereunt illa; Ecclesia enim in terris est fundamentum cœli, nam influxus boni & veri per cœlos a Domino in bonis & veris, quæ apud hominem Ecclesiæ, ultimo terminatur, quare cum homo Ecclesiæ in tali perverso statu est, ut non admittat amplius influxum boni & veri, tunc potentia cœlorum dicuntur commoveri; quapropter semper providetur a Domino, ut aliquid Ecclesiæ remaneat, & cum Ecclesia vetus perit quod nova instauretur. *Et tunc apparebit signum Filii hominis in cœlo*, significat tunc apparitionem Veri Divini, signum est apparitio, Filius hominis est Dominus quoad Verum Divinum, videatur n: 2803. 2813. 3704; hæc apparitio, seu hoc signum est, de quo quæsierunt discipuli, cum ad Dominum dicebant "Dic nobis, quando ista fient, imprimis quodnam signum tui adventus, & consummationis sæculi," Vers: 3, hujus Capitis; norunt enim ex Verbo, quod, cum consummaretur sæculum, Dominus venturus, & norunt ex Domino, quod iterum venturus, & intellexerunt per id, quod Dominus in mundum denuo veniret, nondum scientes, quod Dominus toties venerit, quoties Ecclesia vastata fuit; non quod in persona, sicut cum assumpsit Humanum per nativitatem, & hoc Divinum

vinum fecit, sed per apparitiones vel manifestas quales, cum apparuit Abrahamo in Mamre, Mosi in rubo, populo Israelitico in monte Sinai, Josuæ cum intravit terram Canaanem; vel per non ita manifestas, ut per inspirationes, per quas Verbum; & dein per Verbum, in Verbo enim est Dominus præsens, nam omnia Verbi ab Ipso & de Ipso sunt, ut constare potest ex illis, quæ multoties hætenus ostensa sunt; hæc apparitio est, quæ per signum Filii hominis hic significatur, & de qua in hoc Versu agitur. *Et tunc plangent omnes tribus terræ*, significat quod in dolore erunt omnes qui in bono amoris & vero fidei, quod planctus id significet, videatur apud Sachar: Cap: xii: Vers: 20. 21, 22. 23. 24; & quod tribus significant omnia boni & veri, seu amoris & fidei, n: 3858. 3926, consequenter eos, qui in illis sunt; tribus terræ dicuntur, quia significantur qui intra Ecclesiam, quod terra sit Ecclesia, videatur n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2928. 3355. *Et videbunt Filium hominis venientem in nubibus cælorum cum potentia & gloria multa*, significat quod tunc revelabitur Verbum quoad sensum ejus internum, in quo Dominus; Filius hominis est Verum Divinum quod inibi, n: 2803. 2813. 3704, nubes est sensus literalis; potentia prædicatur de bono, & gloria de vero, quod ibi; quod illa significantur per videre Filium hominis venientem in nubibus cælorum, videatur Præfatio ad Cap: xviii Genes: hic adventus Domini est, qui hic intelligitur, non autem quod appariturus in nubibus secundum literam; nunc sequitur de instauratione novæ Ecclesiæ, quæ fit cum vetus vastata & rejecta. *Emittet Angelos cum tuba & voce magna*, significat electionem, non quod per Angelos visibiles, minus per tubas, & per voces magnas, sed per influxum sancti boni, & sancti veri a Domino per Angelos, quare per Angelos in Verbo significatur aliquid Domini, n: 1925. 2821. 3039, hic significantur quæ ex Domino, & de Domino; per tubam & vocem magnam significantur evangelizatio, ut quoque alibi in Verbo. *Et congregabunt electos a quatuor ventis, ab extremo cælorum usque ad extremum illorum*, significant instaurationem Ecclesiæ novæ; electi sunt qui in bono amoris & fidei, n: 3755 f. 3900; quatuor venti, a quibus congregantur, sunt omnes status boni & veri, n: 3708; extremum cælorum ad extremum illorum, sunt interna & externa Ecclesiæ. Hæc nunc sunt, quæ significantur per illa verba Domini.

CAPUT

CAPUT XXXI.

1. **E**T audivit verba filiorum Labanis, dicendo, sumsit Jacob omnia quæ patri nostro, & a quibus patri nostro, fecit omnem copiam hanc.

2. Et vidit Jacob facies Labanis, & ecce nullatenus is cum eo sicut heri nudius tertius.

3. Et dixit JEHOVAH ad Jacobum, revertere ad terram patrum tuorum, & ad nativitatem tuam, & ero cum te.

4. Et misit Jacob, & vocavit Rachelem & Leam agrum ad gregem suum.

5. Et dixit illis, video ego facies patris vestri, quod nullatenus is ad me sicut heri, nudius tertius; & DEUS patris mei fuit cum me.

6. Et vos scitis, quod in omni vi mea servivi patri vestro.

7. Et pater vester sefellit me, & mutavit mercedem meam decem modis, & non dedit ei DEUS ad malefaciendum mecum.

8. Et sic dicebat, punctata erit merces tua, & pepererunt omnes greges punctata, & si sic dicebat, variegata erit merces tua, & pepererunt omnes greges variegata.

9. Et eripuit DEUS acquisitionem patris vestri, & dedit mihi.

10. Et factum in tempore incallescendi gregem, & sustuli oculos meos, & vidi in somnio, & ecce hirci ascendentes super gregem variegati, punctati, & grandinati.

11. Et dixit ad me Angelus DEI in somnio, Jacob, & dixi, ecce me.

12. Et dixit, tolle quæso oculos tuos, & vide omnes hircos ascendentes super gregem variegatos, punctatos, & grandinatos, quia vidi omne quod Laban facit tibi.

13. Ego DEUS Bethelis, quo unxisti statuam, quo vovisti mihi votum, nunc surge, exi e terra hac, & revertere ad terram nativitatis tuæ.

14. Et respondit Rachel & Leah, & dixerunt ei, an amplius nobis portio & hæreditas in domo patris nostri.

15. Annon alienæ existimati sumus ei, quia vendidit nos, & comedit etiam comedendo argentum nostrum.

16. Quia omnes divitiæ, quas eripuit DEUS a patre nostro, nobis illæ & filii nostri, & nunc omne quod dixit DEUS ad te, fac.

17. Et surrexit Jacob, & sustulit filios suos, & feminas suas, super camelos.

18. Et abduxit omnem acquisitionem suam, & omnem substantiam suam quam comparavit, acquisitionem emtionis suæ, quam comparavit in Paddan Aram, ad veniendum ad Jischakum patrem suum terram Canaan.

19. Et Laban ierat ad tondendum gregem, & furata Rachel the-raphim qui patri suo.

20. Et furatus Jacob cor Labanis Aramæi, per quod non indicavit ei, quod fugiens is.

21. Et fugit is, & omne quod ei, & surrexit, & transivit fluvium, & posuit facies suas montem Gilead.

22. Et indicatum Labani in die tertio, quod fugit Jacob.

23. Et accepit fratres suos secum, & persequutus post eum via septem dierum, & adjunxit eum in monte Gilead.

24. Et venit DEUS ad Labanem Aramæum in somnio noctu, & dixit ei, cave tibi ne forte loquaris cum Jacobo a bono usque ad malum.

25. Et assequutus Laban Jacobum, & Jacob fixit tentorium suum in monte, & Laban fixit cum fratribus suis in monte Gilead.

26. Et dixit Laban Jacobo, quid fecisti, & furatus es cor meum, & abduxisti filias meas sicut captivas gladio.

27. Quare occultaisti ad fugiendum, & furatus es me, & non indicasti mihi, & miserim te in lætitia, & in canticis, in tympano, & in cithara.

28. Et non permisisti mihi osculari filios meos, & filias meas, nunc stulte egisti faciendo.

29. Sit DEO manus mea ad faciendum cum vobis malum, & DEUS patris vestri nocte præterita dixit ad me, dicendo, cave tibi a loquendo cum Jacobo a bono usque ad malum.

30. Et nunc eundo ivisti, quia desiderando desideravisti ad domum patris tui; quare furatus es deos meos.

31. Et respondit Jacob, & dixit Labani, quia timui, quia dixi, forte rapies filias tuas a mecum.

32. Cum quo invenis deos tuos, non vivet coram fratribus nostris, lustra tibi, quid mecum, & accipe tibi; & non scivit Jacob quod Rachel furata illos.

33. Et venit Laban in tentorium Jacobi, & in tentorium Leæ, & in

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 9

in tentorium ambarum ancillarum, & non invenit, & exivit e tentorio Leæ, & venit in tentorium Rachelis.

34. Et Rachel accepit theraphim, & posuit illos in stramento cameli, & sedit super illis, & contrectabat Laban omne tentorium, & non invenit.

35. Et dixit ad patrem suum, ne succenseatur in oculis Domini mei, quia non possum surgere a coram te, quia via sæminarum mihi, & scrutatus est, & non invenit theraphim.

36. Et succensuit Jacobo, & jurgatus est in Labanem; & respondit Jacob, & dixit Labani, quæ prævaricatio mea, quod peccatum meum, quod insequutus es post me.

37. Quia contrectasti omnia vasa mea, quid invenisti ab omnibus vasibus domus tuæ, pone huc coram fratribus meis & fratribus tuis, & dijudicent inter ambos nos.

38. His viginti annis ego tecum, oves tuæ & capræ tuæ, non abortiverunt, & arietes gregis tui non comedi.

39. Discerptum non adduxi ad te, ego indemnificavi id, e manu mea requisivisti id, furatum die & furatum nocte.

40. Fui, in die comedit me æstus, & frigus in nocte, & expulsus somnus meus ab oculis meis.

41. His mihi viginti annis in domo tua servivi tibi, quatuordecim annis in duabus filiabus tuis, & sex annis in grege tuo, & mutavisti mercedem meam decem modis.

42. Nisi DEUS patris mei, DEUS Abrahami, & pavor Jischaki, fuisset mihi, quod nunc vacuum misisses me, miseriam meam, & fatigationem volarum mearum, vidit DEUS, & dijudicavit nocte præterita.

43. Et respondit Laban, & dixit ad Jacobum, filiæ filiæ meæ, & filii filii mei, & grex grex meus, & omne quod tu videns mihi hoc; & filiabus meis quid faciam illis hodie, aut filiis illarum quos pepererunt.

44. Et nunc ito, pangamus fœdus ego & tu, & sit in testem inter me & inter te.

45. Et accepit Jacob lapidem, & erexit illum statuam.

46. Et dixit Jacob fratribus suis, colligite lapides, & acceperunt lapides, & fecerunt acervum, & comederunt ibi super acervo.

47. Et vocavit illum Laban Jegar Sahadutha; & Jacobus vocavit illum Galeed.

48. Et dixit Laban, acervus hic testis inter me & inter te hodie, propterea vocavit nomen illius Galeed.

B

49. Et

49. Et Mizpah, quia dixit, spectet JEHOVAH inter me & inter te, quia latebimus vir a focio suo.

50. Si affligas filias meas, & si accipias fœminas super filias meas, nullus vir nobiscum, vide, DEUS testis inter me & inter te.

51. Et dixit Laban Jacobo, ecce acervus hic, & ecce statua quam erexi inter me & inter te.

52. Testis acervus hic, & testis statua, si ego non transibo ad te acervum hunc, & si tu non transibis ad me acervum hunc, & statuam hanc, ad malum.

53. DEUS Abrahami, & deus Nachoris judicent inter nos, DEUS patris eorum; & juravit Jacob in pavorem patris sui Jischaki.

54. Et sacrificavit Jacob sacrificium in monte, & vocavit fratres suos ad comedendum panem, & comederunt panem, & pernoctaverunt in monte.

55. Et mane surrexit Laban in matutino, & osculatus filios suos, & filias suas, & benedixit illis, & ivit, & reversus Laban ad locum suum.

C O N T E N T A.

4061. Agitur hic in sensu interno de separatione boni & veri, quæ per Jacobum & ejus mulieres repræsentatur, a bono per Labanem significato, ut illa conjungerentur Divino ex stirpe Divina directæ; tum de statu utriusque circa separationem.

S E N S U S I N T E R N U S.

4062. Vers: 1. 2. 3. **E**T audivit verba filiorum Labanis, dicendo, sumsit Jacob omnia quæ patri nostro, & a quibus patri nostro fecit omnem copiam hanc. Et vidit Jacob facies Labanis, & ecce nullatenus is cum eo, sicut heri nudius tertius. Et dixit Jehovah ad Jacobum, revertere ad terram patrum tuorum, & ad nativitatem tuam, & ero cum te. Audivit verba filiorum Labanis, dicendo, significat boni per Labanem significati vera, qualia respective ad bonum acquisitum inde in Naturali a Domino: sumsit Jacob omnia quæ patri nostro, significat quod omnia boni per Jacobum nunc intellecti data ipsi sint inde: & a quibus patri nostro fecit omnem copiam hanc.

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 11

hanc, significat quod Ipse sibi daret; & vidit Jacob facies Labanis, significat status mutationem apud bonum illud, cum recederet bonum per Jacob intellectum: & ecce nullatenus is cum eo sicut heri nudius tertius, significat statum prorsus mutatum erga bonum per Jacob significatum, a quo tamen nihil desumptum, quin haberet sua sicut prius, præter statum quoad conjunctionem: & dixit Jehovah ad Jacobum, significat Domini perceptionem ex Divino: revertere ad terram patrum tuorum, significat quod nunc propius se conferret ad bonum Divinum: & ad nativitatem tuam, significat quod ad verum inde: & ero tecum, significat quod tunc Divinum.

4063. Audivit verba filiorum Labanis dicendo, quod significet boni per Labanem significati vera, qualia respective ad bonum acquisitum inde in Naturali a Domino, constat ex significatione filiorum quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3337; & ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum communis stirpis collaterale, de qua n: 3612. 3665. 3778, ita tale bonum quod inservire introducendis bonis, & veris genuinis n: 3974. 3982. 3986 f; hic quod inserviverit, nam agitur de separatione ejus; quod audiverit Jacob verba, involvit in sensu interno qualia essent respective ad bonum acquisitum in Naturali a Domino, ut constare potest a nunc sequentibus, nam indignatione erant, & dixerunt quod sumserit Jacob omnia quæ patri illorum, & vidit Jacob facies Labanis, quod non sicut heri nudius tertius; quod Jacob repræsentet Naturale Domini, & in Capite præcedente bonum veri ibi, videatur n: 3659. 3669. 3677. 3775. 3829. 4009. Quomodo cum bono per Labanem significato respective ad bonum veri quod per Jacobum repræsentatur, se habet, constare potest ab illis quæ in Capite præcedente dicta & ostensa sunt; illustrari hoc amplius potest per status regenerationis hominis, de quo etiam in sensu repræsentativo hic agitur; quando regeneratur homo, tunc in bono quodam medio tenetur a Domino, hoc bonum inservit bonis & veris genuinis introducendis, sed postquam hæc bona & vera introducta sunt, tunc separatur inde; quisque, qui de regeneratione & de novo homine aliquid novit, capere potest, quod novus homo prorsus sit alius, quam vetus, est enim novus homo in affectione rerum spiritualium & cœlestium, hæc enim faciunt jucunda & beata ejus, at vetus homo est in affectionibus rerum mundanarum & terrestrium, & hæc faciunt jucunda & amœna ejus; proinde novus homo spectet fines in cœlo, vetus autem homo finis in mundo; inde patet quod homo novus prorsus alius & diversus sit a veteri; ut homo perducatur a statu veteris hominis in statum novi, exuendæ erunt concupiscentiæ mundi, & induendæ affectiones cœli; hoc fit per innumera-bilia media, quæ Soli Domino nota sunt, & quorum plura etiam nota sunt Angelis a Domino, at pauca si ulla homini; sed usque omnia & singula manifestata sunt in sensu interno Verbi; cum itaque homo a veteri homine sit novus, hoc est, cum homo regeneratur, non fit momento, ut aliqui credunt; sed per plures annos, imo per totam hominis vitam usque ad ultimam ejus; extirpandæ enim sunt concupiscentiæ ejus & insinuandæ affectiones cœlestes, & vita donandus est homo, quam prius non habuit, imo de qua prius vix aliquid novit; cum itaque status vitæ ejus in tantum mu-

tandi, non aliter potest, quam ut diu teneatur in bono quodam medio, nempe in bono quod tam participat de affectionibus mundi, quam de affectionibus coeli, & nisi in illo bono medio teneatur, nusquam admittit bona & vera coelestia; illud bonum, nempe bonum medium, est quod per Labanem & gregem ejus significatur; sed homo in bono illo medio non diutius tenetur, quam usque dum id inserviverit usui illi, cum autem inserviverat, tunc Separatur; de separatione hac in hoc Capite agitur: quod bonum medium sit, & postquam hoc inserviverat usui, quod separatur, illustrari potest a status mutationibus, quas unusquisque homo subit ab infantia usque ad senectutem; notum est, quod alius status hominis sit in infantia ejus, alius in pueritia, alius in juventute, alius in adulta ætate, & alius in senectute; etiam notum est, quod homo statum infantiae cum ejus lusu exuat cum transit in statum pueritiae, & quod statum pueritiae exuat cum transit in statum juventutis, & hunc iterum cum transit in statum adultæ ætatis, & demum hunc cum transit in statum senectutis; & si expendit, etiam ei notum esse potest, quod unaquævis ætas sua jucunda habeat, & quod per illa successive introducatur in ea quæ sunt sequentis ætatis, & quod illa jucunda inserviverint ei ad illuc perveniendum, & tandem ad jucundum intelligentiæ & sapientiæ in ætate senili; inde patet, quod priora semper relinquuntur cum novus vitæ status induitur: sed comparatio hæc inservire solum potest ad sciendum, quod jucunda media sint, & quod ea relinquuntur cum homo intrat statum sequentem, cum autem homo regeneratur, tunc fit status ejus prorsus alius a priori, ad quem non naturali modo ducitur sed supernaturali a Domino; nec ad illum statum aliquis pervenit, nisi per regenerationis media, quæ a Solo Domino providentur, ita per bonum medium, de quo actum est; & cum ad illum statum perductus est, usque ut non amplius pro fine habeat mundana, terrestria & corporea, sed illa quæ coeli sunt, tunc bonum illud medium separatur; pro fine habere est amare unum præ altero.

4064. Sum sit Jacob omnia quæ patri nostro, quod significet quod omnia boni per Jacobum intellecti data ipsi sint inde, nempe a bono illo medio, constare potest absque explicatione; at quod non data ei sint inde, patet a sequentibus; sunt filii Labanis, qui id dixerunt.

4065. Et a quibus patri nostro fecit omnem copiam hanc, quod significet quod Ipse sibi daret, constat a significatione facere copiam, quod sit sibi dare; prædicatur enim in sensu supremo de Domino, qui nusquam aliquid boni & veri ab alio sumsit, sed a Semet Ipso; inserviverat quidem Ipsi bonum aliud pro medio, quod cognationem habuit etiam cum materno, Laban enim, per quem illud bonum significatur, erat frater Rebeckæ quæ mater Jacobi, sed per medium illud sibi comparavit illa, per quæ Naturale suum propria potentia Divinum fecit; aliud est, ex medio aliquid sibi comparare, & aliud per medium; per medium sibi comparavit, quia natus est homo, & a matre hæreditarium traxit quod expellendum, non autem ex medio, quia conceptus a Jehovah, a Quo Divinum Ipsi, quare sibi Ipsi dedit omnia bona

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 13

& vera, quæ Divina fecit; ipsum enim Divinum nullius indiget, ne quidem boni illius medii, nisi voluerit ut omnia secundum ordinem fierent.

4066. Et vidit Jacob facies Labanis, quod significet status mutationem apud bonum illud, cum recederet bonum per Jacob intellectum, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit bonum Naturalis, & a repræsentatione Labanis, quod sit bonum medium, de quibus sæpius prius; & a significatione facierum, quod sint interiora, de qua n: 358. 1999. 2434. 3527. 3573, hic mutationes interiorum, seu quod idem, mutationes status; dicitur enim, vidit facies ejus & ecce nullatenus is cum eo sicut heri nudius tertius, Causa quod interiora per facies in Verbo significantur est quia interiora elucent ex facie, & se sistunt in facie, sicut in speculo aut in imagine, inde facies seu vultus significant status cogitationum, & status affectionum.

4067. Et ecce nullatenus is cum eo sicut heri nudius tertius, quod significet statum prorsus mutatum erga bonum per Jacob significatum, a quo tamen nihil desumptum, quin haberet sua sicut prius, præter statum quoad conjunctionem, constare potest ex eo, quod nullatenus is cum eo sicut heri nudius tertius, sit status prorsus mutatus erga Jacobum, hoc est, erga bonum per Jacob significatum; & ex illis quæ præcedunt, quod Labane, hoc est, a bono per Labanem significato, nihil desumptum, quin haberet sua sicut prius. Ut comprehendatur, quomodo cum bonis & veris apud hominem se habet, revelandum est quod vix alicui notum est; scitur quidem & agnoscitur, quod omne bonum & omne verum a Domino; & quoque agnoscitur a quibusdam, quod influxus sit, sed talis ut homo non sciat; at quia non scitur, ad minimum non agnoscitur corde, quod circum hominem sint spiritus & angeli, & quod internus homo sit in medio eorum, & sic regatur a Domino, parum id creditur tametsi dicitur: sunt societates innumerabiles in altera vita, quæ dispositæ & ordinatæ sunt a Domino secundum omnia genera boni & veri & societates quæ in opposito sunt, secundum omnia genera mali & falsi; usque adeo, ut non detur aliquod genus boni & veri, nec aliqua species illius generis, ne quidem aliqua differentia specifica, quæ non habent societates angelicas tales, seu quibus non correspondent societates angelicæ; & vicissim, ut non detur aliquod genus mali & falsi, nec aliqua species illius generis, ne quidem aliqua differentia specifica, quibus non correspondent societates diabolicæ; in talium societate est unusquisque homo quod interiora sua, hoc est, quoad cogitationes, affectiones tametsi hoc nescit, omne quod homo cogitat & vult est inde, usque adeo, ut si ei societates spirituum & angelorum, in quibus est, auferrentur, momento illo nullius cogitationis & nullius voluntatis esset, imo momento illo occumberet plane mortuus; talis est status hominis, quamvis ille credit quod ex seipso omnia habeat, & quod nec infernum nec cælum sit, aut quod infernum sit longe remotum ab illo, & quoque cælum. Insuper bonum apud hominem, apparet ei sicut simplex quoddam aut sicut unum, sed usque est tam multiplex & constat ex tam variis, ut nusquam explorare possit, quoad solum communia; similiter se habet cum malo apud hominem: quale autem bonum

bonum est apud hominem, talis societas angelorum est apud illum, & quale malum est apud hominem, talis societas spirituum malorum est apud eum; homo sibi ipsi adsciscit societates, seu semet ipsum ponit in societate talium, nam simile simili associatur, ut pro exemplo, qui avarus est is adsciscit societates similibus qui in tali cupiditate sunt; qui amat se præ aliis, & contemnit alios, is adsciscit similes qui in vindictis jucundum habet, is talis qui in simili jucundo sunt, ita in reliquis, communicant illi cum inferno, in medio illorum homo est, & regitur prorsus ab illis, usque adeo ut non sit sui juris sed illorum, tametsi putat ex jucundo quod ei, & inde libero, quod semet ipsum regat; qui autem non avarus est, aut qui non amat se præ aliis & non contemnit alios, & qui non in vindictis jucundum habet, in societate Angelorum similibus est, & per illos ducitur a Domino, & quidem per liberum ad omne bonum & verum ad quod se duci patitur; & sicut ad bonum interius & perfectius se duci patitur, ita perducitur ad societates angelicas interiores & perfectiores; mutationes status ejus non aliud sunt, quam mutationes societatum: quod ita se res habeat, constat mihi ex continua nunc plurium annorum experientia, ex qua mihi hoc tam familiare factum est, sicut quoddam familiare apud hominem ab infantia ejus. Ex his nunc constare potest, quomodo se habet cum regeneratione hominis, & cum jucundis & bonis mediis, per quæ homo a statu veteris hominis perducitur ad statum novi hominis a Domino, quod nempe hoc fiat per societates angelicas, & per mutationes illarum; bona & jucunda media non aliud sunt quam societates tales, quæ homini applicantur a Domino, ut per illas introduci possit ad bona & vera spiritualia & coelestia; ad quæcum perductus est, tunc separantur illæ societates, & interiores ac perfectiores adjunguntur: per bonum medium quod per Labanem significatur non aliud per separationem boni illius, de qua in hoc Capite agitur.

4068. Et dixit Jehovah ad Jacobum, quod significet Domini perceptionem ex Divino, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n: 1781. 1815. 1819. 1922. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3365. 3509; quod Jehovah sit Dominus, videatur n: 1343. 1736. 1793. 2921. 3023. 3035; inde patet quod per dixit Jehovah significetur perceptio Domini ex Divino.

4069. Revertere ad terram patrum tuorum, quod significet, quod nunc propius se conferret ad bonum Divinum, constat a significatione terræ patrum, quod hic sit bonum Divinum, quia prædicatur de Domino, terra enim nempe Canaan, significat Regnum Domini, n: 1607. 3481, & in supremo sensu Divinum Humanum Domini, quia Hoc influit & facit Regnum Ipsi, n: 3038. 3705, & quod pater sit bonum, n: 3703; & quia nunc comparata sunt bona & vera, per quæ Dominus Divinum faceret Naturale, quæ representata sunt per commorationem Jacobi apud Labanem, & per acquisitiones ibi, inde sequitur, quod per reverti ad terram patrum sit propius se conferre ad bonum Divinum.

4070. Et ad nativitatem tuam, quod significet quod ad verum inde, constat ex significatione nativitatis, quod sit verum quod ex bono; omne enim verum

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 15

verum nascitur ex bono, non aliunde est origo ejus, verum enim dicitur quia est boni, & quia confirmat id ex quo est, hoc est, bonum, inde significatio nativitatis hic; quod nativitates sint fidei, videatur n: 1145. 1255; & quod parere sit agnoscere fide & actu, n: 3905. 3915.

4071. Et ero tecum, quod significet quod tunc Divinum, constat ex eo, quod Jehovah loquutus, & per Jehovah intelligitur Dominus, ut supra n: 4068, ita Divinum; esse cum illo, in quo est, seu qui est illud, est Divinum; sensus supremus, qui de Domino, talis est, ut appareat divisum in sensu literæ, sed est unum in sensu interno supremo.

4072. Vers: 4 ad 13. *Et misit Jacob & vocavit Rachelem & Leam agrum ad gregem suum. Et dixit illis, video ego facies patris vestri, quod nullatenus ad me sicut heri nudius tertius; & Deus patris mei fuit cum me. Et vos scitis, quod in omni vi mea servivi patri vestro. Et pater vester fefellit me, & mutavit mercedem meam decem modis, & non dedit ei Deus ad malefaciendum mecum. Si sic dicebat, punctata erit merces tua, & pepererunt omnes greges punctata; & si sic dicebat, variegata erit merces tua, & pepererunt omnes greges variegata. Et eripuit Deus acquisitionem patris vestri, & dedit mihi. Et factum in tempore incallescendi gregem, & sustuli oculos meos, & vidi in somnio, & ecce hirco ascendentes super gregem variegati, punctati, & grandinati. Et dixit ad me Angelus Dei in somnio, Jacob, & dixi, ecce me. Et dixit, tolle quæso oculos tuos, & vide omnes hircos ascendentes super gregem variegatos, punctatos, & grandinatos, quia vidi omne, quod Laban facit tibi. Ego Deus Bethelis, quo unxisti statuam, quo votivisti mihi votum, nunc surge, exi e terra hac, & revertere ad terram nativitatis tue. Misit Jacob & vocavit Rachelem & Leam agrum ad gregem suum, significat adjunctionem affectionum veri a bono per Jacobum nunc intellecto, & applicationem tunc cum discederet: & dixit illis, video ego facies patris vestri, quod nullatenus is ad me sicut heri nudius tertius, significat status mutationem in bono per Labanem significato: & Deus patris mei fuit cum me, significat quod a Divino omnia quæ Sibi: & vos scitis, quod in omni vi mea servivi patri vestro, significat quod ex propria potentia: & pater vester fefellit, & mutavit mercedem meam decem modis, significat statem boni ad Se, cum ex Se Ipso applicaret illa quæ boni istius, & plurimam mutationem ejus: & non dedit ei Deus ad malefaciendum mecum, significat quod usque non impedire potuerit: si sic dicebat, punctata erit merces tua, & pepererunt omnes greges punctata, significat liberum ejus, & quod in libero ejus sumerentur illa a Domino, hæc quoad mala adjuncta bonis: & si sic dicebat, variegata erit merces tua, & pepererunt omnes greges variegata, significat eadem quoad falsa adjuncta: & eripuit Deus acquisitionem patris vestri, & dedit mihi, significat quod illa ex Divino: & factum in tempore incallescendi gregem, significat affectionis ardorem ut conjungerentur: & sustuli oculos meos, & vidi in somnio, significat perceptionem naturalis boni in obscuro: & ecce hirco ascendentes super gregem variegati, punctati & grandinati, significat effectum quod bonum naturale per Jacob intellectum talibus inde imbueretur: & dixit ad me Angelus Dei in somnio, Jacob, & dixi, ecce me, significat perceptionem ex Divino, & præsentiam in statu illo obscuro:*

obscurum: & dixit, tolle quæso oculos tuos, significat advertentiam ex proprio: & vide omnes hircos ascendentes super gregem variegatos, punctatos, & grandinatos, significat quod talia introducerentur: quia vidi omne quod Laban facit tibi, significat proprium boni per Labanem significati, non tale ut ex se: Ego Deus Bethelis, significat Divinum in naturali: quo unxisti statuam, significat ubi bonum veri, & terminus: quo vovisti mihi votum, significat sanctum: nunc surge, significat elevationem: exi e terra hac, significat separationem a bono illo; & revertere ad terram nativitatis tuæ, significat conjunctionem cum Divino bono veri.

4073. Et misit Jacob, & vocavit Rachelem & Leam, agrum ad gregem suum, quod significet adjunctionem affectionum veri a bono per Jacobum nunc intellecto, & applicationem tunc cum discederet, constat a representatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua sæpius prius; & a representatione Rachelis & Leæ, quod sint affectiones veri illi bono adjunctæ, Rachel affectio veri interioris, & Leah affectio veri externi, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; quod mittere ad illos & vocare agrum ad gregem suum, sit adjungere sibi, patet; ager significat illa quæ boni sunt, & ubi bonum n: 2971. 3196. 3310. 3317; & grex ipsa bona & vera, quæ nunc acquisita sunt, quibus affectiones veri per Rachelem & Leam intellectæ applicarentur, cum discederet: Jacob in hoc Capite repræsentat bonum Naturalis, quod proprius accederet ad conjunctionem cum Divino, n: 4069, quia in procinctu se separandi fuit, & in separatione, a bono per Labanem significato, videatur de Jacobo n: 3775; repræsentationes enim se habent secundum mutationes status quoad bonum & verum, ac mutationes status secundum mutationes spirituum & angelorum qui in tali bono & vero sunt, secundum illa quæ supra n: 4067, dicta sunt: cum societates spirituum & angelorum, quæ in bono medio sunt, recedunt, tunc societates novæ accedunt, quæ in perfectiori bono sunt; status hominis prorsus se habet secundum societates spirituum & angelorum, in quorum medio est, talis est ejus voluntas & talis ejus cogitatio; sed mutationes ejus status se prorsus aliter habent, cum ipse sibi societates illas adsciscit, seu ipse se illis adjungit, & aliter cum societates illæ adjunguntur ei a Domino; cum ipse se illis adjungit, tunc est in malo; cum autem ei adjunguntur a Domino, tunc est in bono; cum in bono, tunc per societates illas influit tale bonum, quale inservit ejus vitæ reformationi: quæ hic in sensu interno dicuntur de bono per Jacobum repræsentato, de affectionibus veri, quæ sunt Rachel & Leah, & de applicatione harum cum discederet a bono per Labanem significato, se prorsus ita ad vivum cum societatibus & earum mutationibus habent; ex illis Angeli percipiunt status qui apud hominem sunt, ita ejus bona & vera, qualia sunt; proinde innumerabilia, quæ homini vix ut unum commune apparent; inde Angeli sunt in ipsis causis, nam societates illas vident & percipiunt, homo autem in effectibus, & non illas videt, sed modo obscure percipere potest per aliquas status mutationes, quæ sunt inde; & nihil quoad bonum & verum, nisi illustretur per Angelos a Domino.

4074. Et dixit illis, video ego facies patris vestri, quod nullatenus is ad me, sicut heri nudius tertius, quod significet status mutationem in bono per Labanem significato, constat ex illis, quæ supra n: 4067, dicta sunt, ubi eadem verba.

4075. Et Deus patris mei fuit cum me, quod significet quod a Divino omnia quæ sibi, constat ex eo, quod Deus patris, cum prædicatur de Domino, sit Divinum quod Ipsi; & quod fuit cum me, sit quod inde omnia quæ Sibi. Dominus, cum Humanum in Se Divinum fecit, etiam societates spirituum & angelorum circum se habuit, nam voluit ut secundum ordinem omnia fierent: sed Sibi Ipsi adscivit, quales inservirent, & sicut beneplacuit, mutavit illas; at ex illis nihil boni & veri sumsit, & sibi applicuit, sed ex Divino; sic etiam in ordinem redegit & cælum & infernum, & hoc successive, usque dum se plene glorificavit: quod societates spirituum & angelorum inservire potuerint usui, & usque nihil ab illis desumerit, illustrari potest ab exemplis; Societates quæ tales sunt, ut credant bonum esse a se, & inde in bonis meritum ponunt, inservierant usui, ad introducendum se in scientiam de tali bono, & inde in sapientiam de bono absque merito, quale est quod ex Divino; illa scientia, & inde sapientia non fuit ex illis societatibus, sed per illas: sint quoque pro exemplo, societates quæ multum se sapere credunt, & tamen de bono & vero ratiocinantur, & de singulis num ita sit, tales societates sunt pleræque spiritualium; inservierant usui ad introducendum se in scientiam de illis, & quantum in umbra sunt respective, & nisi Divinum miseretur eorum, quod perirent, & in plura quæ ex Divino, quæ non fuerunt ex illis, sed per illas: Sint adhuc pro exemplo societates, quæ in amore in Deum sunt, & credunt si Infinitum intuentur, & absconditum Deum colunt, quod in amore in Ipsum possint esse, cum tamen non sunt, nisi infinitum illud aliqua idea finitum faciant, aut absconditum Deum visibilem apud se, per ideas intellectuales finitas, sistant, quia alioquin foret intueri in caliginem, & amore amplecti id quod ibi, ita plura inconcinna & incondita secundum cujusvis ideas; tales quoque inservierant usui, ad introducendum in scientiam de interioribus illorum qualia essent, tum de amore illorum qualis, & quoque in miserationem, & quod nec salvari possent, nisi Humanum Domini quoque Divinum fieret, in quod intuerentur; hæc sapientia nec fuit ex illis, sed per illas ex Divino: similiter se habet in reliquis: exinde patet, quomodo se habet cum hoc, quod a bono per Labanem significato nihil desumptum sit, sed quod omnia, quæ Domino, a Divino fuerint, hoc est, ab Ipso.

4076. Et vos scitis, quod in omni vi mea servivi patri vestro, quod significet quod ex propria potentia, constat ex significatione servire, quod sit studium, de qua n: 3824. 3846, at cum prædicatur de Domino, quod sit propria potentia, de qua n: 3975. 3977, & adhuc magis, cum dicitur, in omni vi mea.

4077. Et pater vester fesellit me, & mutavit mercedem meam decem modis, quod significet statum boni ad Se, cum ex Se Ipso applicaret illa quæ boni istius, & plurimam mutationem, constat ex significatione patris, hic La-

banis, quod sit bonum medium, de qua prius; ex significatione mercedis, quod sit ex Se Ipso, de qua n: 3996. 3999; & ex significatione decem modis, quod sit plurima mutatio; decem sunt plurimum, n: 1988, & modi sunt mutationes; ipse status illius boni, cum Dominus ex Se Ipso applicaret illa quæ boni istius, quod mutatus, involvitur: si nunc pro bono, quod per Labanem significatur, concipiatur talis societas spirituum & angelorum, qui in tali bono, patet quomodo se res habet; societates non facile recedunt ab illo, apud quem fuerunt, sed cum is, apud quem sunt, recedit, tunc indignantur, ac se gerunt similiter ac hic Laban adversus Jacobum, imo etiam si percipiunt quod aliquid bonum ei accesserit per illos, dicunt quod accesserit ex illis; in indignatione enim ex malo loquuntur. Similiter se habet apud unumquemvis hominem qui regeneratur, quod nempe a Domino ei applicentur societates, quæ inserviunt introducendis bonis & veris genuinis, non ex illis sed per illas; & cum is qui regeneratur, in alias societates transfertur, tunc indignantur illæ quæ prius ibi fuerunt; sed hæc non apparent homini, quia non credit quod in societate spirituum & angelorum sit; at apparent manifeste angelis; & quoque illis, quibus, ex Divina Domini Misericordia, cum illis loqui datur, & interesse illis sicut unus illorum; exinde mihi datum est scire, quod ita se res habeat. Conqueruntur valde spiritus, quod homo hoc non sciat, ne quidem quod sint apud hominem, & magis adhuc, quod multi negent non modo præsentiam illorum, sed etiam quod infernum & coelum sit, sed hoc stupiditati hominis adscribunt; cum tamen homo non minimum cogitationis, nec minimum voluntatis habeat, quam per influxum per illos a Domino; & quod illi sint, per quos Dominus mediata regit genus humanum, & in particulari unumquemvis.

4078. Et non dedit ei Deus ad malefaciendum mecum, quod significet quod usque non impedire potuerit, constat ex significatione non dare ad malefaciendum, cum prædicatur de Domino, quod sit non impedire posse; malefacere enim Divino nihil potest, sed impedire ne influat, fieri potest, omne malum hoc facit; inde patet, quid per malefacere hic significatur.

4079. Si sic dicebat, punctata erit merces tua, & pepererunt omnes greges punctata, quod significet liberum ejus, & quod in libero ejus sumerentur illa a Domino, hæc quoad mala adjuncta bonis, constat ex statu rei in sensu interno, qui est, quod liberum ei fuerit mutare mercedem, & sic quod in libero ejus desumpta sint illa; quod hæc quoad mala adjuncta bonis, constat ex significatione punctatorum, quod sint bona cum quibus mixta mala, de qua n: 3993. 3995. 4005.

4080. Et si sic dicebat, variegata erit merces tua, & pepererunt omnes greges variegata, quod significet eadem quoad falsa adjuncta, constat ex illis quæ nunc dicta sunt; & a significatione variegatorum, quod sint vera sparsa & mixta malis, de qua n: 4005, proinde falsa.

4081. Et eripuit Deus acquisitionem patris vestri, & dedit mihi, quod significet quod illa ex Divino, constat ex illis quæ supra n: 4065, & quæ n: 4075, dicta & ostensa sunt.

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 19

4082. Et factum in tempore incalescendi gregem, quod significet affectionis ardorem, ut conjungerentur, constat ex significatione incalescere, quod sit affectionis ardor & ejus effectus, de qua n: 4018. 4019; ita ut conjungerentur nempe bona & vera.

4083. Et sustuli oculos meos & vidi in somnio, quod significet perceptionem naturalis boni in obscuro, constat a significatione tollere oculos, quod sit cogitare, & quoque intendere, de qua n: 2789. 2829. 3198; ita percipere; & ex significatione in somnio, quod sit in obscuro, de qua n: 2514. 2528; naturalis bonum est Jacob.

4084. Et ecce hirci ascendentes super gregem variegati, punctati, & grandinati, quod significet effectum, quod bonum naturale per Jacob intellectum talibus inde imbueretur, constare potest ex illis quæ in Capite præcedente de his dicta sunt; cesserunt enim Jacobo per gregem Labanis variegata, punctata, & maculosa, hoc est, talia quæ per illa significantur.

4085. Et dixit ad me Angelus Dei in somnio, Jacob, & dixi, ecce me, quod significet perceptionem ex Divino, & præsentiam in obscuro, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua sæpius prius; ex significatione Angeli Dei, quod sit ex Divino, nam angelus in Verbo, ubi nominatur, significat aliquid Domini, hoc est, aliquid Divini, n: 1925. 2321. 2821. 3039; ex causa quia Angelus non a se loquitur, sed a Domino, cum primis quando in somnio, ut hic ad Jacobum; angeli etiam tales sunt, ut indignentur si illis tribuatur aliquid boni & veri, quod loquuntur, & quantum possunt, remonent ideam talem apud alios, imprimis apud hominem; sciunt enim & percipiunt, quod illis ex Domino, ita ex Divino, omne bonum & verum quod cogitant, volunt, & efficiunt: inde constare potest, quod per Angelos in Verbo significetur aliquid Domini, hoc est, Divinum; & ex significatione in somnio, quod sit in obscuro, de qua n: 2514. 2528; præsentia in naturali, & ibi in obscuro, significatur per responsum Jacobi.

4086. Et dixit, tolle quæso oculos tuos, quod significet advertentiam ex proprio, constat ex significatione tollere oculos, quod sit cogitare & intendere, de qua n: 2789. 2829, ita advertere; hic quod ex proprio, patet ex eo quod dicatur, *tolle oculos & vide*, tum a serie.

4087. Et vide omnes hircos ascendentes super gregem variegatos, punctatos, & grandinatos, quod significet quod talia introducerentur, ita quod talibus imbueretur, constat ex illis quæ mox supra n: 4084, dicta sunt, ubi similia verba.

4088. Quia vidi omne quod Laban facit tibi, quod significet proprium boni per Laban significati, quod non tale ut ex se, constat ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum medium, de qua sæpius prius: quod ejus proprium non tale sit ut ex se, significatur per vidi omne quod facit tibi; quod hæc significatio sit, patet ex intuitionem rerum in sensu interno, tum ex societatibus quæ in tali bono sunt, ex his enim manifeste videri potest, quale illud bonum est, sunt enim societates spirituum, quæ inserviunt pro mediis & pro communicatione,

municatione, de quibus n: 4047; illæ non tales sunt, ut ex se & proprio multum faciant, sed patiantur se duci ab aliis, ita ad bonum ab angelis, & ad malum a spiritibus malis, quod etiam elucet ex historicis hic de Labane, imprimis ex illis quæ sequuntur; inde patet, quid intelligitur per proprium boni per Laban significati, quod non tale sit ut ex se. Hæc quæ in Versibus 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12, in sensu interno continentur, summam explicata sunt, ex causa, quia similia sunt illis, de quibus in Capite præcedente actum est, ubi illa plenius explicata sunt.

4089. Ego Deus Bethelis, quod significet Divinum in Naturali, constat ex significatione Bethelis, quod sit bonum in ultimo ordinis, de qua n: 3729, proinde in naturali, nam hoc est ultimum ordinis, cœlestia enim & spiritalia terminantur ibi; inde, quod Deus Bethelis sit Divinum in naturali, patet: quia Bethel significat bonum in naturali, etiam significat cognitiones cœlestium ibi, nam hæc sunt boni.

4090. Quo unxisti statuam, quod significet ubi bonum veri, & terminus, constat ex significatione statuæ, quod sit sanctus terminus, ita ultimum ordinis, proinde verum, de qua n: 3727; & ex significatione ungere, seu fundere oleum super caput statuæ, ut a Jacobo factum, quod sit verum bonum facere, de qua n: 3728.

4091. Quo vovisti mihi votum, quod significet sanctum, constat a significatione vovere votum, quod sit velle ut Dominus provideat, & in supremo sensu, in quo prædicatur de Domino, quod sit quod provideat, de qua n: 3732, & quia quicquid providet Dominus, hoc procedit ab Ipso, & quicquid procedit ab Ipso; hoc sanctum est; inde est, quod hic per vovere votum, significetur sanctum: quod vovere votum sit id quod procedit a Domino, proinde sanctum, ad primam intuitionem apparet remotius, sed hoc ex causa, quia homo est qui vovet votum, quo se ad aliquod obstringit, seu sibi aliquid imponit erga Divinum, si potiatur optato; sed cum ipsum Divinum est, seu Dominus, de quo id prædicatur, tunc non est aliquod votum sed est velle & providere, seu facere; quod itaque facit Divinum seu Dominus, hoc procedit ab Ipso, & quicquid procedit ab Ipso, est sanctum.

4092. Nunc surge, quod significet elevationem, constat a significatione surgere, quod, ubi dicitur, involvat elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927; & quid elevatio, n: 3171.

4093. Exi e terra hac, quod significet separationem a bono illo, nempe quod per Labanem significatur, constat absque explicatione.

4094. Et revertere ad terram nativitatis tuæ, quod significet conjunctionem cum Divino bono veri, constat ex significatione reverti ad terram, quod sit proprius se conferre ad bonum Divinum, de qua supra n: 4069; & a significatione nativitatis, quod sit verum, de qua etiam supra n: 4070; inde patet, quod per reverti ad terram nativitatis, significetur conjunctio cum Divino bono veri.

4095. Vers: 14. 15. 16. *Et respondit Rachel & Leah, & dixerunt ei, an amplius nobis portio & hæreditas in domo patris nostri. Annon alienæ existimatæ sumus*

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 21

Sumus ei, quia vendidit nos, & comedit etiam comedendo argentum nostrum. Quia omnes divitiæ, quas eripuit Deus a patre nostro, nobis illæ, & filiis nostris; & nunc omne, quod dixit Deus ad te, fac. Respondit Rachel & Leah, & dixerunt ei, significat reciprocum affectionum veri: an amplius nobis portio & hæreditas in domo patris nostri, significat statum primum separationis illarum a bono per Labanem significato: annon alienæ existimatæ sumus ei, quia vendidit nos, significat quod abalienaverit illas, ut non ejus essent amplius: & comedit etiam comedendo argentum nostrum, significat verum illarum affectionum quod consumeret, si non separarentur: quia omnes divitiæ, quas eripuit Deus a patre nostro, nobis illæ & filiis nostris, significat quod omnia ex propria potentia, & nihil ab aliquo datum, influendo a Divino suo in id quod inde acciperet: & nunc omne quod dixit Deus ad te, fac, significat Providentiam Domini.

4096. Respondit Rachel & Leah, & dixerunt ei, quod significet reciprocum affectionum veri, constat a significatione respondere cum annuitur, quod sit reciprocum, de qua n: 2919, & quod sit receptio, n: 2941. 2957; & ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, & Leæ quod sit affectio veri externi, de quibus n: 3758. 3782. 3793. 3819. In illis quæ præcedunt, actum est in sensu interno de bono naturalis, quod per Jacobum significatur, cum separaretur a bono medio, quod est Laban, quomodo illud, nempe bonum naturalis, adjungeret sibi affectiones veri, quæ per Rachelem & Leam significantur; agitur nunc de applicatione affectionum veri reciproca ad bonum, hæc applicatio continetur in sensu interno verborum, quæ Rachel & Leah nunc dicunt; sed hæc talia sunt, ut non cadant in intellectum nisi illum qui instructus est, & qui jucundum percipit in scientia talium, proinde qui pro fine habet spirituales cognitiones; cæteri nihil talia curant, & eo usque intendere mentem non possunt, qui enim pro fine habent mundana & terrestria, non abducere possunt inde sensus, & si abducerent, injucundum perciperent, nam tunc discederent & se removerent ab illis quæ pro fine habent, hoc est, quæ amant; experiatur quisque apud se qui talis, num scire velit, quomodo bonum se adjungit affectionibus veri, & quomodo affectiones veri se adplicant, & annon hoc scire, molestum ei, & dicturus quod talia ei non conducant, tum quod nihil de illis capiat; at si talia ei dicuntur, quæ ejus negotii sunt in mundo, tametsi reconditissima sunt, & qualis alter sit quoad affectiones, tum quomodo per illas sibi illum adjungere possit, se applicando animo & dictis, hoc non modo capit, sed etiam interiora percipit: similiter qui abstrusa scientiarum indagare ex affectione studet, is intricatiora quam hæc intueri amat, & quoque intuetur; at cum de spiritali bono & vero agitur, tædium sentit, & quoque averfatur: hæc dicta sunt, ut sciatur qualis homo Ecclesiæ hodie est. Sed quomodo se habet cum bono cum adjungit sibi vera per affectiones, & cum veris cum se applicant, non ita constare potest, cum tenetur idea seu cogitatio in bono & in vero, sed melius cum in societatibus spirituum & angelorum per quas influunt, nam ut n: 4067 dictum est, hominis velle & cogitare inde venit,

venit, seu inde influit, & apparet sicut in illo: ex illis, nempe societatibus spirituum & angelorum, scire quomodo se res habet, est ex ipsis causis, & ex coelo angelorum, est ex finibus causarum, sunt etiam historica quæ se adiungunt, & illustrant, ita apparent manifestius: in sensu interno agitur de adjunctione boni ad vera, & de applicatione horum, in naturali, Jacob enim est bonum ibi, ut sæpius dictum, & mulieres ejus sunt affectiones veri; bonum, quod est amoris & charitatis, a Domino influit, & quidem per Angelos qui apud hominem, & non in alia apud hominem, quam in cognitiones quæ apud illum; & quia ibi figitur bonum, tenetur cogitatio in veris quæ sunt cognitionum, & inde excitantur plura quæ affinia sunt & convenientia, & hoc tam diu, usque dum cogitat quod ita sit, & usque dum vult, quia ita est, ex affectione; cum hoc fit, tunc conjungit se bonum veris, & applicant se vera, in libero, omnis enim affectio facit liberum, n: 2870. 2875. 3158. 4031: sed cum hoc fit, etiam a spiritibus, qui ei adjuncti sunt, excitantur dubia, quandoque etiam negativa, sed quantum affectio prævalet, tantum ad affirmativum ducitur, & simul tunc per illa in veris confirmatur: bonum cum sic influit, non percipitur quod sit per angelos, quia influit ita interius, & in obscurum ejus, quod ei ex mundanis & corporeis est: sed sciendum, quod bonum non influat ab Angelis, sed per Angelos a Domino; hoc fatentur etiam omnes angeli, quapropter etiam sibi nunquam vindicant aliquod bonum, imo indignantur cum aliquis eis illud tribuit. Ex his nunc, ut ex ipsis causis, videri potest, quomodo se res habet cum adjunctione boni ad vera, & de horum applicatione, de quibus hic in sensu interno.

4097. An amplius nobis portio & hæreditas in domo patris nostri, quod significet statum primum separationis illarum a bono per Labanem significato, constat ex significatione an amplius nobis portio & hæreditas, quod sit, num amplius aliqua conjunctio; & ex significatione domus patris nostri, quod sit bonum per Labanem repræsentatum; ex his resultat, quod per illa verba significetur status primus separationis illarum a bono per Labanem significato: primus enim status est, quod in dubio teneatur mens, alter status est quod dubium per rationes discutiatur; tertius est affirmatio; ultimus est actus, ita bonum cum veris insinuat se ab intellectualem parte in voluntariam, ac appropriatur.

4098. Annon alienæ existimatae sumus ei, quia vendidit nos, quod significet quod abalienaverit illas, ut non ejus essent amplius, constat a significatione alienæ existimari, quod sit abalienari; & a significatione vendere, quod sit ita abalienare ut non amplius ejus sint.

4099. Et comedit etiam comedendo argentum nostrum, quod significet verum illarum affectionum quod consumeret, si non separarentur, constat a significatione comedere, quod sit consumere; & a significatione argenti, quod sit verum, de qua n: 1551. 2954; argentum nostrum, quod sit verum illarum affectionum, patet, per Rachelem enim & Leam repræsentantur affectiones veri, ut prius passim ostensum. Quid hæc involvunt, nec sciri potest, nisi sciatur quomodo se habet cum bonis & veris quæ insinuantur per bonum medium,

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 23

medium, seu nisi sciatur quales sunt societates spirituum quæ inserviunt pro bono medio, societates spirituum, quæ inserviunt pro bono medio, illæ in mundanis sunt, at societates angelorum quæ inserviunt pro introducendis affectionibus veri, non in mundanis sed in cœlestibus sunt; hæ binæ societates agunt apud hominem qui regeneratur; quantum homo initiatur in cœlestia per angelos, tantum remouentur spiritus qui in mundanis sunt, & nisi remouentur, dissipantur vera: mundana enim & cœlestia concordant apud hominem, quando cœlestia dominantur super mundana; at discordant, quando mundana dominantur super cœlestia; quando concordant, tunc multiplicantur vera in naturali hominis; at quando discordant, tunc diminuuntur, imo consumuntur, quia mundana obfuscant cœlestia, proinde ponunt illa in dubio; at cœlestia cum dominium habent, illustrant mundana, & ponunt illa in claro, & dubia tollunt: dominium habent illa, quæ præ altero amantur: ex his constare potest, quid intelligitur per quod verum affectionum consumeret, si non separarentur, quæ significantur per comedit comedendo argentum nostrum.

4100. Quia omnes divitiæ, quas eripuit Deus a patre nostro, nobis illæ & filiis nostris, quod significet quod omnia ex propria potentia, & nihil ab aliquo datum, influendo a Divino suo in id quod inde acciperet, constat ex illis quæ supra n: 4065. 4075. 4081, dicta & explicata sunt.

4101. Et nunc omne quod dixit Deus ad te, fac, quod significet Providentiam Domini, constat a significatione omne quod dicit Deus facere, quod sit obedire; at cum prædicatur de Domino, est providere, nam non ab alio facit, sed a Se Ipso, nec Deus ad Ipsum dicit ut faciat, sed Ipse dicit, hoc est, facit a Se.

4102. Vers: 17. 18. *Et surrexit Jacob, & sustulit filios suos, & fœminas suas, super camelos. Et abduxit omnem acquisitionem suam, & omnem substantiam suam, quam comparavit, acquisitionem emtionis suæ, quam comparavit in Paddan Aram, ad veniendum ad Jischakum patrem suum terram Canaan.* Surrexit Jacob, significat elevationem boni per Jacobum intellecti: & sustulit filios suos, & fœminas suas super camelos, significat elevationem veritatum & affectionum illarum, & ordinationem in communibus: & abduxit omnem acquisitionem suam, & omnem substantiam suam, quam comparavit, significat separationem veri & boni a Labanis: acquisitionem emtionis suæ, significat quæ ab illis aliunde: quam comparavit in Paddan Aram, significat cognitiones veri & boni in naturali: ad veniendum ad Jischakum patrem suum terram Canaan, significat ad conjungendum Divino Bono Rationalis, ut Humanum Divinum fieret.

4103. Surrexit Jacob, quod significet elevationem boni per Jacobum intellecti, constat a significatione surgere, quod involvat elevationem, de qua n: 2401. 2785. 2912. 2927; & a repræsentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua sæpius prius, hic bonum quod propius accedit ad Divinum, quia separandum a bono medio, seu Labane, n: 4073. Per elevationem, quæ significatur per surgere, intelligitur propior accessio ad Divinum: quod
ad

ad hominem: is elevari dicitur, cum propius accedit ad cœlestia, & hoc ex causa, quia cœlum creditur elevatum esse seu in alto, ex apparentia ita dicitur, cœlum enim, proinde illa quæ sunt cœli, nempe cœlestia & spiritualia, non sunt in alto, sed in interno, videatur n: 453. 1735. 2148; quare homo in cœlo est quoad interiora, cum in spirituali amore & fide.

4104. Et sustulit filios suos & fœminas suas super camelos, quod significet elevationem veritatum & affectionum illarum, & ordinationem in communibus, constat a significatione filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623; a significatione fœminarum, hic Rachelis, & Leæ, tum ancillarum, quod sint affectiones veri, cognitionum, & scientiarum, de qua prius; & ex significatione camelorum, quod sint scientifica communia in naturali, de qua n: 3048. 3071. 3143. 3145. Qui non novit, quomodo se habet cum repræsentationibus & correspondentiis, non credere potest, quod illa verba, nempe sustulit filios suos & fœminas suas super camelos, significant talia, apparent ei enim remotiora, quam ut id spirituale involvant & in se contineant, nam cogitat de filiis, de fœminis & de camelis; at angeli, qui omnia talia spiritualiter vident & percipiunt, non cogitant de filiis, sed cum filii nominantur, de veris, & non de fœminis, sed cum fœminæ nominantur, de affectionibus veri, cognitionum & scientiarum, & non de camelis, sed tunc de communibus in naturali; correspondent enim ita; talis est angelica cogitatio; & quod Mirum, talis est cogitatio Interni spiritualis hominis, cum in corpore vivit tamen Externus id prorsus nescit; quapropter etiam homo, qui regeneratus est, cum moritur, in similem cogitationem venit, & cum angelis cogitare & loqui potest, & hoc absque instructione, quod nequaquam fieri potuisset, nisi interior cogitatio ejus talis fuisset; quod talis sit, est ex correspondentia naturalium & spiritualium: inde constare potest, quod tamen sensus literalis, Verbi sit naturalis, usque in se, & in singulis suis contineat spiritualia, hoc est, talia quæ cogitationis & inde loquelæ interioris, seu spiritualis sunt, seu qualis est angelorum. Cum elevatione veritatum & affectionum illarum, & cum ordinatione illarum in communibus, ita se habet; elevantur veritates & affectiones, cum præferuntur illa quæ sunt vitæ æternæ & Regni Domini, præ illis quæ sunt vitæ in corpore & regni mundi; cum homo pro principali & primario agnoscit illa, & pro instrumentali & secundo hæc, tunc elevantur apud illum veritates & affectiones illarum; tantum enim in lucem cœli, in qua est intelligentia & sapientia, transfertur, & tantum illa quæ sunt lucis mundi, sunt ei imagines & quasi specula, in quibus illa videt: contrarium evenit, cum præfert illa quæ sunt vitæ corporis & regni mundi præ illis quæ sunt vitæ æternæ & Regni Domini, ut cum credit quod hæc non sint, quia non ea videt, & quia non aliquis inde venit & nuntiavit; tum si credat, si sint, quod non pejus illi eveniat, quam aliis, & se confirmat in illis, & vivit vitam mundi, & charitatem & fidem prorsus contemnit, apud talem non elevantur veritates & affectiones illarum, sed vel suffocantur, vel rejiciuntur, vel pervertuntur; in luce enim naturali est, in quam non influit aliquid lucis cœlestis; inde patet, quid per elevationem veritatum & affectionum illarum intelligitur.

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 21

Intelligitur. Quod ordinationem illarum in communibus attinet, est illa consequens; nam quantum homo præfert cœlestia mundanis, tantum ad statum cœli ordinantur illa quæ in naturali ejus, sic ut appareant ibi, ut dictum, sicut imagines & specula cœlestium, nam sunt repræsentativa correspondentia: sunt fines qui ordinant, hoc est, Dominus per fines apud hominem; sunt enim tria, quæ ordine sequuntur, nempe fines, causæ, & effectus, fines producant causas, & per causas effectus, quales itaque fines sunt, tales existunt causæ, & tales inde effectus; fines sunt intima apud hominem, causæ sunt media, & vocantur fines medii, & effectus sunt ultima, & vocantur fines ultimi, & effectus sunt etiam illa quæ dicuntur communia, inde patet quid ordinatio in communibus, quod nempe cum illa quæ sunt vitæ æternæ & Regni Domini pro fine habentur, omnes fines medii seu causæ, & omnes fines ultimi seu effectus, ordinantur secundum ipsum finem, & hoc in naturali quia ibi sunt effectus, seu quod idem, ibi sunt communia. Unusquisque homo qui in adulta ætate aliquo judicio pollet, scire potest, si modo expendat, quod in binis regnis sit, nempe in Regno spirituali, & in Regno naturali, tum quod Regnum spirituale sit interius, & Regnum naturale exterius, & consequenter quod præferre possit unum alteri, seu pro fine habere unum præ altero, & inde, quod apud illum dominetur id quod pro fine habet aut præfert; si itaque pro fine habet & præfert Regnum spirituale, hoc est, illa quæ sunt illius Regni, tunc pro principali & primario agnoscit amorem in Dominum & charitatem erga proximum, proinde omnia quæ confirmant illa, quæ vocantur fidei, nam hæc sunt Regni illius, & tunc disponuntur & ordinantur omnia in naturali ejus secundum illa, ut sint servientia & obedientia: at cum pro fine habet & præfert Regnum naturale, hoc est, illa quæ ibi sunt, tunc extinguit illa, quæ amoris in Dominum & charitatis erga proximum, & quæ fidei sunt, usque adeo ut prorsus nihili faciat illa, at amorem mundi & sui, & quæ amorum illorum sunt, facit omne; hæc cum fiunt, ordinantur omnia in naturali ejus secundum fines illos, ita prorsus contra illa quæ sunt cœli; inde in se facit infernum. Pro fine habere est amare, nam omnis finis est amoris, id enim pro fine habetur quod amatur.

4105. Et abduxit omnem acquisitionem suam, & omnem substantiam suam quam comparavit, quod significet separationem veri & boni, quæ sunt a Labanis, constat a significatione abducere, quod sit separare; a significatione acquisitionis, quod sit verum; & a significatione substantiæ, quod sit bonum; quam comparavit, spectat Labanem & ejus gregem, per quem illa. Quod acquisitio sit verum, & substantia sit bonum, est quia acquisitio in Lingua originali est vox quæ quoque significat pecora in communi, per quæ in specie vera significantur, cum per greges bona; & per substantiam facultates, ex quibus illa; cum enim in Verbo bina similis pæne significationis dicuntur, tunc unum prædicatur de vero, alterum autem de bono, ob conjugium cœleste, quod est veri & boni in singulis Verbi, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712.

4106. Acquisitionem emtionis suæ, quod significet quæ ab illis aliunde, constat

constat ex significatione acquisitionis, quod sint vera, de qua mox supra; & a significatione emtionis, quod sint illa quae aliunde comparata; nam acquisitiones quae emtae sunt, erant aliunde, sed usque ex illis quae comparatae sunt per gregem Labanis.

4107. Quam comparavit in Paddan Aram, quod significet cognitiones boni & veri in Naturali, constat ex significatione Paddan Aram, quod sint cognitiones boni & veri, de qua n: 3664. 3680.

4108. Ad veniendum ad Jischakum patrem suum terram Canaan, quod significet ad conjungendum Divino Bono Rationalis, ut Humanum Divinum fieret, constat a repraesentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2083. 2630, ac in specie quod sit Divinum Bonum Rationale, n: 3012. 3194. 3210; & ex significatione terrae Canaan, quod sit Regnum coeleste Domini, de qua n: 1607. 3481, & in sensu supremo, hoc est, cum praedicatur de Domino, quod sit Divinum Humanum Ipsius, n: 3038. 3705; inde pater, quod per, ad veniendum ad Jischakum patrem suum terram Canaan, significetur ad conjungendum Divino Bono Rationalis ut Humanum Divinum fieret. Quod conjunctionem Rationalis & Naturalis apud hominem atinet, sciendum quod rationale sit Interni hominis, & Naturale Externi, & quod conjunctio illorum faciat humanum, & tale humanum qualis est conjunctio & quod tunc conjunctio, quando unum agunt, & tunc unum agunt, quando naturale ministrat & inservit Rationali: hoc apud hominem nequaquam fieri potest, nisi a Domino; apud Dominum autem factum est ab Ipso.

4109. Vers: 19. 20. 21. *Et Laban ierat ad tondendum gregem suum: & furata Rachel theraphim, qui patri suo. Et furatus Jacob cor Labanis Aramaei, per quod non indicavit ei, quod fugiens is. Et fugit is, & omne quod ei, & surrexit, & transivit fluvium, & posuit facies suas montem Gilead.* Laban ierat ad tondendum gregem suum significat statum usus & finis boni, quod grex Labanis: & furata Rachel theraphim, qui patri suo, significat mutationem status per Labanem significati quoad verum: & furatus Jacob cor Labanis Aramaei, significat mutationem status per Labanem significati quoad bonum; Laban Aramaeus est bonum tale in quo non Divinum verum & bonum, ut prius: per quod non indicavit ei, quod fugiens is, significat per separationem: & surrexit, significat elevationem: & transivit fluvium, significat statum ubi conjunctio: & posuit facies suas montem Gilead, significat bonum ibi.

4110. Laban ierat ad tondendum gregem suum; quod significet statum usus & finis boni quod grex Labanis, constat ex significatione tondere, quod sit usus, ita finis, nam usus est finis de qua sequitur; & ex significatione gregis, quod sit bonum, de qua n: 343. 2566; inde patet quod status usus & finis significetur per ire ad tondendum. Agitur nunc de separatione boni medii, quod est Laban, a bono comparato inde, quod est Jacob; sed quomodo se cum separatione habet, nec sciri potest quam a societatibus spirituum qui in bono illo sunt, & a quibus illud apud hominem influit, de qua re ab experientia haec licet referre: sunt spiritus boni, & sunt spiritus mediae fortis, & sunt spiritus

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 29

Spiritus mali, qui adiunguntur homini, cum regeneratur, ob finem ut introducatur per illos in bona & vere genuina, & hoc mediis angelis a Domino, sed sunt tales spiritus seu societates spirituum, qui cum regenerando non concordant, modo quoad tempus, quare cum usum præstiterant, separantur; separatio illorum fit diversimode, & aliter separatio spirituum bonorum aliter spirituum mediæ sortis, & aliter spirituum malorum; separatio spirituum bonorum fit quando id non sciunt, ex beneplacito Domini scientes quod illis bene sit ubicunque sunt, seu quocunque a Domino transferuntur; separatio autem spirituum mediæ sortis fit per plura media, usque dum in libero recedunt, remittuntur enim in statum boni sui, proinde in statum usus & finis inde, ut ibi percipiant jucundum suum & beatum suum, sed quia ex consortio priori traxerunt volupe, reducuntur aliquoties, & remittuntur aliquoties, usque dum sentiunt injucundum in diutius morando, & sic in libero recedunt; spiritus autem mali quidem etiam in libero remonentur, sed in libero quod illis apparet ut liberum; adiunguntur ut inducant negativa quæ discutienda, ut melius confirmetur homo in veris & bonis; cumque homo incipit confirmari in illis, tunc injucundum percipiunt, & jucundum in separatione, ita ex libero quod est jucundi illorum separantur: ita se habet cum separatione spirituum apud hominem cum regeneratur, proinde ita cum mutationibus status ejus quoad bonum & verum. Quod tondere gregem, sit usum facere, patet ex eo, quod tonsio gregis in sensu interno non aliud sit quam usus, nam lana inde: quod tonsio gregis sit usus, etiam patet ab his apud Moysen "Omne primogenitum, quod nascitur in armento tuo, & in grege tuo, sanctificabis Jehovah Deo tuo; non facies opus per primogenitum bovis tui, & non tondabis primogenitum gregis tui; sed coram Jehovah Deo tuo comedes illud quotannis in loco quem elegerit Jehovah" Deut: xv: 19; ubi non tondere primogenitum gregis, est non usum domesticum inde facere: quia tonsio gregis significabat usum, ideo inter officia & munia insignia tunc temporis fuit tondere gregem, & adesse tonsionibus; ut constare potest a Jehudah, quod "tonderet gregem suum" Genes: xxxviii: 12. 13; & ex filiis Davidis, in Libro Secundo Samuelis "Fuit post biennium dierum, & erant Tonsores Abschalomo in Baalchazor, quod in Ephraimo, & vocavit Abschalom omnes filios Regis, & venit Abschalom ad Regem, & dixit, ecce quæso tonsores servo tuo, eat quæso Rex, & servi tui cum servo tuo" xii: 23. 24.

4111. Et furata Rachel theraphim qui patri suo, quod significet mutationem status per Laban significati quoad verum, constat ex significatione furari hic, quod sit auferre quod charum & sanctum est, ita mutare statum; ex significatione theraphim, quod sint vera, de qua sequitur; & a significatione patris, hic Labanis, quod sit bonum per illum significatum, de qua prius; pater etiam significat bonum, n: 3703; inde patet, quod per furata Rachel theraphim qui patri suo, significetur mutatio status per Labanem significati quoad verum. Quid hæc involvunt, etiam constare potest a statu spirituum, cum separantur; status spirituum quoad bonum & verum se habent secundum societates in quibus sunt, influunt enim omnis cogitatio per alios, ut

prius ostensum, & proxime per illos, cum quibus in societate sunt; quæ propter cum removentur ab una societate, & remittuntur in aliam, status cogitationum & affectionum illorum mutantur, proinde status quoad verum & bonum; si autem remittuntur in societates discordes, tunc injucundum percipiunt, & ex injucundo coactum, quapropter inde separantur, & feruntur in societates concordēs; inde est, quod mali non possint interesse & morari in societatibus bonorum, & boni non in societatibus malorum, tum quod omnes spiritus & angeli distincti sint in societates secundum affectiones, quæ sunt amoris: sed unaquævis affectio, quæ amoris, multiplicia & varia in se continet, n: 3078. 3189. 4005, at unum usque est regnans, inde unusquisque in pluribus societatibus potest esse, sed connititur usque ad illam, quæ est affectionis regnantis, in quam demum fertur. Quod ad bonum, quod per Labanem significatur, & ad ejus status mutationem, attinet, quamdiu illud fuit cum bono, quod per Jacobum repræsentatione, fuit propius Divino, nam Jacob est illud bonum in Naturali, & quia propius Divino, etiam tunc in perfectiori statu veri & boni fuit; at cum separaretur inde, tunc in alium statum quoad verum, & quoad bonum, venit; status enim mutationes in altera vita in genere nihil aliud sunt, quam approximationes ad Divinum, & remotiones a Divino; inde nunc patet, quid per mutationem status, cum separaretur bonum per Labanem significatum, intelligitur. Quod furata Rachel theraphim qui patri suo, significet mutationem status quoad vera, est, quia per theraphim significantur dii ejus, ut patet a sequentibus, dicit enim Laban ad Jacobum, quare furatus es *deos meos*, Vers: 30, & Jacob respondit, cum quo invenis *deos tuos*, non vivet coram fratribus nostris, Vers: 31, & dii in sensu interno significant vera, quapropter etiam in Verbo Deus nominatur cum agitur de vero, videatur n: 2586. 2769. 2807. 2822. Theraphim erant idola, quæ adhibebantur, cum consulerunt seu interrogarent Deum, & quia responsa, quæ tulerunt, erant illis vera Divina, ideo vera per illos significantur, ut apud Hofcheam “Diebus multis sedebant filii Israelis, nullus rex, & nullus princeps, & nullum sacrificium, nec *Ephod & theraphim*,” 111: 4; ephod & theraphim pro veris Divinis, quæ tulerunt per responsa, cum enim interrogabant Deum, etiam induebant ephodum, 1 Sam: xxiii: 9. 10. 11. 12. Apud Sachariam “*Theraphim loquuntur iniquitatem*, & divinatores vident mendacium, & somnia vanitatem loquuntur,” x: 2, ubi etiam theraphim pro responsis, sed in illo statu pro iniquis. Et quia talia per theraphim significabantur, etiam apud quosdam fuerunt, tamen prohibiti, ut apud Micham in libro Judicum “Michæ erat domus Dei, & fecit *ephodum & theraphim*, & implevit manum unius de filiis, ut esset illi in sacerdotem: & dixerunt quidam ex Danitis ad fratres suos, num scitis quod in domibus his sit *Ephod & theraphim*, & sculptile & fusile. Cumque intrassent domum Michæ, & sumerent sculptile, *Ephodum & theraphim*, & fusile. Et bonum fuit cor sacerdotis, & sumsit *Ephodum & theraphim*, & sculptile: & persequutus Micha Danis filios, dixit, Deos meos, quos feci, sumistis, & sacerdotem, & abivistis, quid mihi amplius,” xvii: 5. Cap: xviii: 14. 18.

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 29

24. Tum apud Michal uxorem Davidis, de qua in Libro Primo Samuelis, "Michal uxor Davidis sumsit *theraphim*, & posuit in lecto, & obtexit veste: venerunt lagati Schaulis, sed ecce *theraphim* in lecto," xix: 14. 16: quod tamen idola fuerint, quæ prohibita, patet ab illis quæ dicuntur de iis 1 Sam: xv: 23. 11 Reg: xxiii: 24. Ezech: xxi: 26.

4112. Et furatus Jacob cor Labanis Aramæi, quod significet mutationem status per Labanem significati quoad bonum, constat a significatione furari, quod sit auferre quod charum & sanctum est, ita mutare statum, ut mox supra n: 4111; ex significatione cordis, quod sit illud quod procedit ex voluntate, & cum voluntas boni est quod sit bonum, de qua n: 2930. 3313. 3888. 3889; & ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum medium, quod nunc separatur, & quia separatur, Laban nunc vocatur Aramæus, ut quoque in Versu seq: 24, nam Laban Aramæus est bonum tale, in quo non Divinum Bonum & Verum ut prius: causa quod id significetur, est quia Aram seu Syria separata fuit per fluvium, nempe Euphratem a terra Canaane, ita fuit extra terram Canaanem, per quam significatur in sensu interno Regnum Domini, & in sensu supremo Divinum Humanum Domini, videatur supra n: 4108: per Aram & Syriam in specie significantur cognitiones veri & boni, videatur n: 1232. 1234. 3051. 3249. 3664. 3680, & hoc ex causa, quia ibi quoque fuit Ecclesia Antiqua, & ibi reliquæ ejus manserunt diu, ut constat a Bileamo, qui fuit inde, & Jehovam novit, & quoque de Domino prophetavit; sed postquam idololatria ibi succrevit, & inde evocatus est Abram, ac repræsentativa Ecclesia instituta fuit in terra Canaane, tunc Aram seu Syria induit repræsentationem regionis extra Ecclesiam, seu separatæ ab Ecclesia, proinde remotæ ab illis quæ sunt Regni Domini, retenta usque significatione cognitionum boni & veri. Quod Jacobus dicatur, quod furatus sit cor Labanis, per quod non indicavit ei quod fugeret, est quia de mutatione status quoad *verum* mox supra dictum, hic ideo de mutatione status quoad *bonum*, in Verbo enim ubi agitur de Vero, etiam agitur de Bono, ob conjugium cœleste, quod est veri & boni, in singulis Verbi, n: 683. 793. 801. 2516. 2712.

4113. Per quod non indicavit ei quod fugiens is, quod significet per separationem, constare potest absque explicatione. Quod Jacob furatus cor Labanis Aramæi per quod non indicavit ei quod fugiens is, in sensu historico intelligitur, quod Jacob deprivaverit Labanem spe possidendi omnia quæ ejus erant, & in statum angustiae redegerit; Laban enim credidit, quia Jacob servivit ei, quod omnia, quæ Jacobi, fierent ejus, non modo mulieres Jacobi filiarum suarum, & filii illarum, sed etiam greges ejus, secundum legem tunc temporis etiam notam, & quoque receptam, de qua apud Moysen "Si emeris servum Hebræum, sex annis serviet, & in septimo exhibit liber gratis; si dominus ejus dederit ei mulierem, & pepererit ei filios & filias, mulier & nati ejus erunt domini illius, & ille exhibit cum corpore suo," Exod: xxi: 2. 4; quod id cogitaverit, patet a Jacobi verbis in sequentibus hujus Capituli "Nisi Deus patris mei, Deus Abrahami, & pavor Jischaki, fuisset mihi, quod nunc va-

suum

cum misisses me," Verſ: 42; & a Laban's "Reſpondit Laban, & dixit ad Jacobum, filia filia mea, & filii filii mei, & grex grex meus, & omne quod tu videns, mihi hoc," Verſ: 43; non conſiderans, quod Jacob non ſervus emtus fuiſſet, ne quidem ſervus, & quod ex nobiliori familia quam is, tum quod pro mercede acceperit tam mulieres, quam gregem, & ſit quod illa lex non pro Jacobo eſſet; quia nunc Jacob per id quod ſugeret, Labanem illa ſpe depravit, ac inde illum in ſtatum anguſtiæ redegit, dicitur quod furatus cor Laban's Aramæi, per id quod non indicavit ei quod fugiens is; at in ſenſu interno per illa ſignificatur mutatio ſtatus per Labanem ſignificati quoad bonum per ſeparationem: de ſtatus mutatione per ſeparationem, videantur qua mox ſupra n: 4111, dicta ſunt.

4114. Et fugit is & omne quod ei, quod ſignificet ſeparationem, conſtat ab illis quæ nunc dicta ſunt, ita abſque ulteriore explicatione.

4115. Et ſurrexit, quod ſignificet elevationem, conſtat ab illis quæ de ſignificatione ſurgere ſupra n: 4103, dicta ſunt.

4116. Et tranſivit fluvium, quod ſignificet ſtatum ubi conjunctio, conſtat a ſignificatione fluvii, hic Euphratis, quod ſit conjunctio, nempe cum Divino; quod fluvius id hic ſignificet, eſt cauſa, quia erat terminus terræ Canaanis ab illa parte, & omnes termini terræ Canaanis repræſentabant & inde ſignificabant id quod ultimum & quod primum eſſet, ultimum quia ibi deſinebat, & primum quia ibi inchoabat; termini enim omnes tales ſunt, quod ſint ultimi illis qui exeunt, & iidem primi illis qui intrant; quia Jacob nunc intrabat, erat fluvius ille terminus primus, proinde conjunctio, nempe in ſenſu ſupremo cum Divino; per terram enim Canaanem ſignificatur in ſenſu interno Regnum cœleſte Domini, n: 1607. 3481; & in ſenſu ſupremo Divinum Humanum Domini, n: 3038. 3705; inde patet, quid hic per tranſivit fluvium ſignificatur. Quod omnia in terra Canaan repræſentativa fuerint ſecundum diſtancias, ſitus, & terminos, videatur n: 1585. 3686; ita quod fluvii qui terminabant, ut fluvius Ægypti, Euphrates, & Jordanes, n: 1866.

4117. Et poſuit facies ſuas montem Gilead, quod ſignificet bonum ibi, conſtat a ſignificatione montis, quod ſit cœleſte amoris, hoc eſt, bonum, de qua n: 795. 1430, cum quo conjunctio, Gilead ſignificat quale ejus: quia fluvius erat terminus, & ibi primum conjunctionis, ut dictum, ideo mons Gilead, qui erat ab hac parte Jordanis, ſignificat bonum, cum quo primum illud conjunctionis. Terra Gilead, ubi mons, erat intra limites terræ Canaanis in lato ſenſu intellectæ, erat cis Jordanem, & ceſſit Rubenitis & Gad-ditis, & imprimis dimidiæ tribui Menasches in hæreditatem; & quia hæreditates eo uſque ſe extendebant, dicitur quod intra limites terræ Canaanis in lato ſenſu intellectæ fuerit; quod ceſſerit illis in hæreditatem, conſtat apud Moſen, Num: xxxii: 1. 26 ad 41. Deut: iii: 8. 10 ad 16. Joſ: xii: 24 ad 31: quapropter cum terra Canaan in uno complexo ſiſteretur, dicebatur a Gileade uſque ad Danem, & in alio ſenſu a Beerschebah uſque ad Danem, nam Dan etiam erat terminus, n: 1710. 3922; quod a Beerschebah uſque

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 31

usque ad Danem, videatur n: 2858. 2859; quod a Gileade ad Danem, apud Moſen “*Ascendit Moſes ex planitiibus Moabi ſuper montem Nebo, caput Piſgæ, qui verſus Jericho, ubi oſtendit illi Jehovah terram Gileadem uſque ad Danem,*” Deut: xxxiv: 1: & in Libro Judicum “*Gilead in tranſitu Jordaniſ habitans, & Dan, cur timebit naves,*” V: 17. Gilead, quia erat terminus, in ſenſu ſpiritali ſignificat primum bonum, quod eſt ſenſualium corporis, nam horum bonum ſeu volupe eſt, cui initiatur homo omnium primo qui regeneratur; in hoc ſenſu ſumitur Gilead apud Prophetas, ut Jerem: viii: 20. 22. Cap: xxii: 6. Cap: xlii: 11. Cap: i: 19. Ezech: xlvii: 18. Obad: 19. Mich: vii: 14. Sachar: ix: 10. Pſalm: lx: 8; & in ſenſu oppoſito, Hoſch: vi: 8. Cap: xii: 12.

4118. Verſ: 22. 23. 24. 25. *Et indicatum Labani in die tertio, quod fugit Jacob. Et accepit fratres ſuos ſecum, & perſequutus eſt poſt eum via ſeptem dierum; & adjunxit eum in monte Gilead. Et venit Deus ad Labanem Aramæum in ſomnio noctu, & dixit ei, cave tibi, ne forte loquaris cum Jacobo a bono uſque ad malum. Et aſſequutus Laban Jacobum, & Jacob fixit tentorium ſuum in monte, & Laban fixit cum fratribus ſuis in monte Gilead.* Indicatum Labani in die tertio, ſignificat finem: quod fugit Jacob, ſignificat ſeparationem: accepit fratres ſuos ſecum, ſignificat bona loco illorum quæ amiſit: & perſequutus poſt eum, ſignificat ardorem continuatum conjunctionis: via ſeptem dierum, ſignificat ſanctum veri: & adjunxit eum in monte Gilead, ſignificat per id conjunctionis quoddam: & venit Deus ad Labanem Aramæum in ſomnio noctu, ſignificat perceptionem obſcuram boni illius ſibi relictæ; & dixit ei, cave tibi, ne forte loquaris cum Jacobo a bono uſque ad malum, ſignificat quod nulla communicatio amplius; & aſſequutus Laban Jacobum, ſignificat conjunctionis aliquid: & Jacob fixit tentorium ſuum in monte, ſignificat amoris ſtatum in quo bonum per Jacobum nunc intellectum: & Jacob fixit tentorium cum fratribus ſuis in monte Gilead, ſignificat ſtatum boni in aliquo conjunctionis illius.

4119. Indicatum Labani in die tertio, quod ſignificet finem, nempe conjunctionis, conſtat a ſignificatione diei tertii, quod ſit ultimum, tum completum, ita finis, de qua n: 1825. 2788, & quoque principium n: 2788, finis enim ſtatus conjunctionis, eſt principium ſtatus ſequentis, qui eſt ſeparationis, qui ſtatus etiam per diem tertium hic ſignificatur.

4120. Quod fugit Jacob, quod ſignificet ſeparationem, conſtat a ſignificatione fugere, quod ſit ſeparari, de qua ſupra n: 4113. 4114.

4121. Et accepit fratres ſuos ſecum, quod ſignificet bona loco illorum quæ amiſit, conſtat a ſignificatione fratrum, quod ſint bona, de qua n: 2369.

3160. 3803. 3459. 3803. 3815; per fratres in ſenſu interno ſignificantur illi, qui in ſimili bono & vero ſunt, hoc eſt, in ſimili affectione boni & veri; conſociantur enim omnes in altera vita ſecundum affectiones, & qui conſociati ſunt, fraternitatem conſtituunt, non quod dicant ſe fratres, ſed quod ſint fratres per conjunctionem; ipſum bonum & verum in altera vita faciunt id quod in terris vocatur conſanguineum & affine, quapropter correfpondent: bona

enim & vera in se spectata non agnoscunt alium Patrem quam Dominum; nam ab Ipso Solo illa, inde in fraternitate sunt omnes qui in bonis & veris; sed usque sunt gradus secundum qualitatem bonorum & verorum, gradus illi in Verbo significantur per fratres, sorores, generos, nurus, nepotes, neptes, & per plura familiarum nomina: in terris autem ita nominantur respective ad communes parentes, utcumque quoad affectiones discrepant, sed fraternitas illa & affinitas in altera vita dissipatur, & quisque ibi, nisi in terris in simili bono fuerint, in alias fraternitates venit; principio quidem ut plurimum conveniunt, sed brevi disjunguntur, nam lucra ibi non consociant, sed, ut dictum, affectiones, quæ tunc patent, sicut in clara die, quales sunt, etiam quali affectione unus fuerat erga alium; & quia patent, & affectio unumquemvis ad suam societatem trahit, ideo dissociantur qui discordi animo fuerunt; & tum quoque utrinque obliteratur omnis fraternitas, & omnis amicitia, quæ fuerat Externi hominis, & manet illa quæ est Interni. Quod per accepit fratres suos secum, significantur bona loco illorum quæ amisit, inde est, quia cum separatur societas una ab altera, sicut supra n: 4077. 4110. 4111, dictum, tunc venit ad aliam, proinde ad alia bona loco illorum.

4122. Et persequutus post eum, quod significet ardorem continuatum conjunctionis, constat ex significatione persequi hic, quod sit ardor continuatus conjunctionis. Agitur hic in sensu interno de separatione boni medii a bono genuino, postquam bonum medium inserviverat usui; processus separationis hic plene describitur, sed ille talis est, ut ne quidem apperipi possit ab homine quod sit, sed Angelis apparet manifeste cum innumerabilibus variis, sic enim vident & percipiunt apud hominem, qui regeneratur, omnes status illius mutationes, apud quem ut ministri adsunt, & secundum illas & per illas a Domino ducunt ad bonum, quantum homo se duci patitur; & quia processus ille tanti usus est in coelo, ideo tam multis hic de illo agitur: inde quoque constare potest, qualis est sensus internus, quod nempe sit Verbum Angelicum.

4123. Via septem dierum, quod significet sanctum veri, constat a significatione viæ, quod sit verum, de qua n: 627. 2333; & a significatione septem, quod sit sanctum, de qua n: 395. 433. 716. 881, hic quod ardor conjunctionis seu se conjungendi cum sancto veri esset.

4124. Et adjunxit eum in monte Gilead, quod significet per id conjunctionis quoddam, constat ex significatione adjungere, quod sit conjunctio; & ex significatione montis Gilead, quod sit bonum quod primum conjunctionis est, de qua supra n: 4117; ita per adjunxit eum in monte Gilead, significatur conjunctionis quoddam.

4125. Et venit Deus ad Labanem Aramæum in somnio noctu, quod significet perceptionem obscuram boni illius sibi relictæ, constat a representatione Labanis, quod sit bonum medium, de qua prius, qui Aramæus dicitur, quando separatus est a bono per Jacobum representato, n: 4112; & ex significatione somnii noctu, quod sit obscurum, de qua n: 2514. 2528; perceptio in obscuro illo significatur per quod venit Deus in somnio noctu.

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 33

4126. Et dixit ei, cave tibi ne forte loquaris cum Jacobo a bono usque ad malum, quod significet quod nulla communicatio amplius, constat a significatione loqui a bono usque ad malum, quod sit loqui bonum & cogitare malum, & inde tandem loqui malum, & facere malum; qui enim cogitat malum, is tandem loquitur id, & facit id; qui talis est, non amplius conjunctus est cum altero, quia cogitatio est & voluntas, quæ conjungunt, non autem verba; in mundo quidem verba conjungunt, sed tunc cum alter credit, quod etiam cogitet bonum & velit bonum; at in altera vita omnis cogitatio patet, nam communicatur per quandam sphæram, quæ est sphæra spiritualis, quæ ab altero procedit, & manifestat quali animo, hoc est, quali voluntate & cogitatione est; quare secundum illam fit conjunctio: inde patet, quod per hæc verba, ne loquaris a bono usque ad malum, in sensu interno significetur, quod nulla communicatio amplius.

4127. Et assequutus Laban Jacobum, quod significet conjunctionis aliquid, constare potest ab illis supra n: 4124.

4128. Et Jacob fixit tentorium suum in monte, quod significet amoris statum, in quo bonum per Jacobum nunc intellectum, constat a significatione tentorii, quod sit sanctum amoris, de qua n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312; & figere tentorium, quod sit status illius amoris; & a significatione montis, quod sit bonum, ut supra n: 4117, hic bonum per Jacobum nunc intellectum, de quo videatur supra n: 4073.

4129. Et Laban fixit cum fratribus suis in monte Gilead, quod significet statum boni in aliquo conjunctionis illius, constat ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum nunc separatum a bono per Jacobum repræsentato; a significatione figere, quod sit status illius boni, non dicitur figere tentorium, quia non erat status sancti amoris nisi per aliquid conjunctionis illius; ex significatione fratrum, quod sint bona cum quibus bonum per Labanem significatum consociata sunt, de qua supra n: 4121; & ex significatione montis Gilead, quod sit ubi primum & ultimum conjunctionis, de qua supra n: 4117; inde patet, quod per Laban fixit cum fratribus suis in monte Gilead significetur status boni in aliquo conjunctionis illius. Quid porro hæc, quæ nunc explicata sunt, involvunt, non ita ad captum exponi potest, nisi ab illis quæ contingunt in altera vita, quando societates spirituum & angelorum a Domino adjunguntur homini, & ab eo separantur, adjunctionis illorum & separationis processus talis est secundum ordinem ibi; momenta illius processus plene hic descripta sunt, sed illa singillatim exponere, quia prorsus ignota sunt homini, foret mera arcana loqui, supra ubi de conjunctione & separatione societatum apud hominem regenerandum actum est, aliqua dicta sunt: sed satis est, ut sciatur, quod arcana processus illius in sensu interno hic contineantur, & quidem tanta & talia, ut non possint quoad millesimam partem plene ad captum exponi.

4130. Vers: 26. 27. 28. 29. 30. *Et dixit Laban Jacobo, quid fecisti, & furatus es cor meum, & abduxisti filias meas, sicut captivas gladio. Quare occultasti ad fugiendum, & furatus es me, & non indicasti mihi, & miserim te in latitia,*

letitia, & in canticis, in tympano, & in cithara. Et non permiffi mibi osculari filios meos, & filias meas, nunc stulte egifti faciendo. Sit Deo manus mea ad faciendum cum vobis malum, & Deus patris vestri nocte præterita dixit ad me, dicendo, cave tibi a loquendo cum Jacobo a bono usque ad malum. Et nunc eundo ivifti, quia desiderando desideravifti ad domum patris tui, quare furatus es deos meos. Dixit Laban Jacobo, significat communicationis statum: quid fecifti, significat indignationem: & furatus es cor meum, significat quod non amplius ei bonum Divinum ut prius: & abduxifti filias meas, significat quod nec affectiones veri ut prius: sicut captivas gladio, significat quod ei ablatae: quare occultafti ad fugiendum, & furatus es me, & non indicafti mihi, significat statum si ex ejus libero separatio: & miserim te in læticia & in canticis, significat statum in quo tunc ex proprio credidisset quod fuisset quoad vera: in tympano & in cithara, significat quoad bonum spirituale: & non permiffi osculari filios meos, & filias meas, significat disjunctionem ex statu libero secundum fidem boni illius: nunc stulte egifti faciendo, significat indignationem: sit Deo manus mea ad faciendum cum vobis malum, significat indignationis statum si ei potentia: & Deus patris vestri nocte præterita dixit ad me, significat quod non permiffum a Divino: dicendo, cave tibi a loquendo cum Jacobo a bono usque ad malum, significat inhibitionem communicationis: & nunc eundo ivifti, significat quod ex proprio se separaverit: quia desiderando desideravifti ad domum patris tui, significat desiderium conjunctionis cum Bono Divino directe influente: quare furatus es deos meos, significat indignationem ob veri amiffi statum.

4131. Dixit Laban Jacobo, quod significet communicationis statum, nempe illius boni quod per Labanem, cum illo bono quod per Jacobum, nunc repræsentatur, constat a significatione dicere, quod hic sit communicatio, ut n: 3060; quia aliquid conjunctionis factum, de quo mox supra n: 4124. 4127. 4129, & nunc immediate sequitur, dixit Laban Jacobo, ideo communicatio per dicere significatur.

4132. Quid fecifti, quod significet indignationem, constat ex affectione quæ in his verbis & in sequentibus Labanis, quod sint indignationis.

4133. Et furatus es cor meum, quod significet quod non amplius ei bonum Divinum ut prius, constat a significatione furari cor, quod sit auferre quod charum & sanctum est, de qua supra n: 4112, inde quod non amplius ei bonum Divinum ut prius, per separationem.

4134. Et abduxifti filias meas, quod significet quod nec affectiones veri ut prius, ei essent, constat a significatione filiarum, hic Rachelis & Leæ, quod sint affectiones veri, de qua n: 3758. 3782. 3793, 3819.

4135. Sicut captivas gladio, quod significet quod ei ablatae, nempe affectiones veri, constat absque explicatione: captivæ gladio dicuntur, quia gladius prædicatur de vero, n: 2799: quomodo hæc se habent, prius explicatum est.

4136. Quare occultafti ad fugiendum, & furatus es me, & non indicafti mihi, quod significet statum si ex ejus libero separatio, constat a significatione

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 35

tione occultare ad fugiendum, quod sit se separare illo invito, quod fugere sit separari, videatur n: 4113. 4114. 4120; a significatione furari me, quod sit auferre quod charum & sanctum est, de qua n: 4112. 4133; & a significatione non indicare mihi, quod hic sit per separationem, de qua n: 4113; inde sequitur, quod per illa verba significetur, quod separatio illo invito facta sit, cum tamen, fieri debuerit ex libero; status liberi significatur & describitur per verba quæ nunc sequuntur, nempe, quod miserim te in lætitia & in canticis, in tympano & in cithara; at hæc sunt verba Labanis secundum ejus fidem tunc; sed quomodo se habet cum separatione boni medii a bono genuino apud illos qui regenerantur, quod nempe fiat in libero, videatur supra n: 4110. 4111: quod ita se habeat, non apparet homini, non enim scit homo quomodo bona apud illum variantur, minus quomodo status cujusvis boni mutatur, ne quidem quomodo bonum infantia variatur & mutatur in bonum pueritiæ, & hoc in bonum succedens quod est juventutis, postea in bonum adultæ ætatis, & demum in bonum senectutis; apud illos, qui non regenerantur, non sunt bona quæ mutantur, sed sunt affectiones & earum jucunda; at apud illos qui regenerantur, sunt mutationes status bonorum, & hoc ab infantia usque ad ultimum vitæ eorum; prævidetur enim a Domino, qualem vitam homo acturus sit, & quomodo se duci a Domino passurus, & quia omnia & singula, imo singularissima, prævidentur, etiam providentur, sed quomodo tunc se habet cum mutationibus status bonorum, homo nihil scit, & hoc imprimis ex causa, quia nullas cognitiones illius rei habet, nec hodie habere desiderat, & quia Dominus non influit immediate apud hominem, & docet, sed influit in cognitiones ejus, ita mediate, ideo is neutiquam scire potest mutationes status bonorum illorum: & quia talis est homo, quod nempe absque cognitionibus hujus rei, & præterea pauci hodie sunt qui se regenerari patiuntur, ideo si plenius hæc explicarentur, non comprehendi possent. Quod pauci hodie aliquid de bono spirituali sciant, & quoque quod pauci aliquid de libero, per experientiam ab illis qui ex Christiano Orbe in alteram vitam veniunt, notum mihi factum est; unum modo exemplum, illustrationis causa, adducere licet, erat quidem Antistes, qui præ aliis credidit se doctum, etiam pro docto agnitus ab aliis cum vixit, is quia malam vitam egerat, in tali stupida ignorantia de bono & libero, & de jucundo & beato quod inde, erat, ut non sciret minimum differentia inter jucundum & liberum infernale, ac jucundum & liberum cœleste, imo dixit, quod nullum sit; cum talis ignorantia sit, etiam apud illos qui docti præ aliis audiunt, inde concludi potest, in quantas umbras, imo in quantas & quales vesanias, caderent illa, quæ de bono & de libero hic dicerentur, de quibus in sensu interno agitur: cum tamen ita se habet, quod ne quidem una vox dicta sit in Verbo, quæ non arcanum cœleste involvit, tametsi coram homine apparet sicut nullius momenti, & hoc ob defectum cognitionum, seu ob ignorantiam, in qua homo hodie de cœlestibus est, & quoque vult esse.

4137. Et miserim te in lætitia & in canticis, quod significet statum in quo tunc ex proprio credidisset quod fuisset quoad vera, constat ex significatione

miserim te quod sit quod se separaverit ex libero, sed quod non se separavisset; cum in illo statu esset, constat ex illis quæ prius n: 4113, dicta sunt; inde patet, quod illa verba a Labane dicta sint in statu in quo tunc ex proprio credidisset quod fuisset, ex proprio enim credere est ex non vero, at ex non proprio sed ex Domino, est ex vero: quod status sit quoad vera, significatur per mittere in lætitia & in canticis; lætitia enim & cantica prædicantur de veris: in Verbo Lætitia & Gaudium passim nominantur, & quandoque utrumque simul, at nominatur Lætitia cum agitur de Vero & ejus affectione, & gaudium cum de bono & ejus affectione; ut apud Esaiam “Ecce *Gaudium & Lætitia* occidere bovem, & mactare pecudem, edere carnem & bibere vinum” xxii: 13, ubi gaudium prædicatur de bono, & lætitia de vero. Apud Eundem “Clamor super vino in plateis, desolabitur omnis *Lætitia*, & exulabit omne *Gaudium*,” xxiv: 11. Apud Eundem “Redempti Jehovæ revertentur, & venient Zionem cum *cantu*, & *gaudium* æternitatis super capite eorum; *gaudium & lætitia* assequentur, & fugient tristitia & gemitus,” xxxv: 10. Cap: li: 11. Apud Eundem “Consolabitur Jehovah Zionem, *Gaudium & Lætitia* invenietur in ea, confessio & *vox cantus*,” li: 3. Apud Jeremiam “Cessare faciam ex urbibus Jehudæ, & ex plateis Hierosolymæ, *vocem gaudii*, & *vocem lætitie*, vocem sponsi & vocem sponsæ, quia in vastitatem erit terra,” vii: 34. Cap: xxv: 10. Apud Eundem “*Vox gaudii & vox lætitie*, & vox sponsi & vox sponsæ, vox dicentium, confitemini Jehovæ Zebaoth,” xxxiii: 11. Apud Eundem “Collecta est *Lætitia & exultatio* ex Carmele, & ex terra Moabi,” xlviii: 33. Apud Joelem “Nonne coram oculis nostris cibus excusus est, e domo Dei nostri *Lætitia & exultatio*,” i: 16. Apud Sachariam “Jejunium erit domui Jehudæ in *gaudium & in lætitiam*, & in festa bona,” viii: 19: qui non novit, quod in Verbi singulis sit conjugium cœleste, hoc est, conjugium boni & veri, crederet quod utrumque, nempe gaudium & lætitia, unum essent, & modo dicta ob majorem emphasim rei, ita quod unum superfluum, sed non ita est, nam ne minimum vocis dictum est absque sensu spirituali; gaudium in allatis locis & quoque in aliis, prædicatur de bono, & lætitia de vero, videatur etiam n: 3118. Quod cantica etiam prædicenter de veris, constat a pluribus in Verbo locis, ubi cantica nominantur, ut Esai: v: 1. Cap: xxiv: 9. Cap: xxvi: 1. Cap: xxx: 29. Cap: xlii: 10. Ezech: xxvi: 13. Amos v: 23, & alibi. Sciendum, quod omnia quæ in Regno Domini se referant vel ad bonum vel ad verum, hoc est, ad illa quæ amoris sunt, & quæ fidei charitatis, illa quæ se referunt ad bonum, seu quæ amoris sunt, vocantur cœlestia, quæ autem se referunt ad verum seu quæ fidei charitatis sunt, dicuntur spiritualia; quia in Verbi omnibus & singulis agitur de Regno Domini, & in supremo sensu de Domino, & Regnum Domini est conjugium boni & veri, seu est conjugium cœleste, & Ipse Dominus est in quo Conjugium Divinum, & ex quo Conjugium Cœleste, ideo in Verbi omnibus & singulis est conjugium illud, quod exstat imprimis apud Prophetas, ubi repetitiones unius rei, mutatis solum vocibus, occurrunt; at illæ repetitiones nullibi sunt inanes, sed per unam

unam expressionem significatur coeleste, hoc est, id quod amoris seu boni est, & per alteram spirituale, hoc est id quod fidei charitatis seu veri est; inde patet, quomodo conjugium coeleste, hoc est, Regnum Domini est in singulis Verbi, ac in supremo sensu ipsum Conjugium Divinum, seu Dominus.

4138. In tympano & in cithara, quod significet quoad bonum spirituale, nempe statum in quo tunc ex proprio credidisset quod fuisset quoad bonum illud, constat ex eo, quod tympanum & cithara prædicentur de bono, sed de bono spirituali, ut ex pluribus locis in Verbo constare potest; bonum spirituale est quod vocatur bonum fidei, estque charitas; bonum coeleste autem est, quod vocatur bonum amoris, estque amor in Dominum; sunt bina Regna Domini in coelis, unum vocatur Regnum coeleste Ipse, & in illo sunt ii qui in amore in Dominum sunt, & alterum dicitur Regnum spirituale, & in illo sunt qui in charitate erga proximum sunt; hæc Regna distinctissima sunt, sed usque in coelis unum agunt; de distinctis illis Regnis, seu de Coelesti & Spirituali, videantur quæ prius multoties dicta sunt. Olim in Ecclesiis adhibebantur varia genera instrumentorum musicorum, sicut tympana, nabilia, tibiae, citharæ, decachordia, & plura alia, quædam illorum pertinebant ad classẽ coelestium, quædam autem ad classẽ spiritualium, hæc cum nominantur in Verbo, involvunt talia, usque adeo, ut inde sciri possit, de quonam bono agitur, num scilicet de bono spirituali, vel num de bono coelesti; tympana & citharæ pertinebant ad classẽ spiritualium, quapropter hic dicitur, quoad bonum spirituale; quod cithara prædicetur de spiritualibus, & quod per instrumenta chordacea significantur spiritualia, sed per inflatoria coelestia, videatur n: 418. 419. 420.

4139. Et non permisisti oculari filios meos, & filias meas, quod significet disjunctionem ex statu libero secundum fidem boni illius; constat ex significatione osculari, quod sit conjunctio ex affectione, de qua n: 3573. 3574. 3800, inde non permittere osculari est disjunctio; ex significatione filiorum, quod sint vera, & filiarum, quod sint bona, de quibus aliquoties prius, ita disjunctio quoad vera & bona; quod ex statu libero secundum fidem boni illius, involvitur, de quo videatur prius n: 4136. 4137.

4140. Nunc stulte egisti faciendo, quod significet indignationem, constat ex affectione, quæ in illis verbis.

4141. Sit Deo manus mea ad faciendum cum vobis malum, quod significet indignationis statum si ei potentia, constat ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3387; quod indignationis status sit, in quo hæc dicta, & qui inde significatur, patet.

4142. Et Deus patris vestri nocte præterita dixit ad me, quod significet quod non permixtum a Divino, constare potest absque explicatione, inhibendum enim ei fuit in somnio loqui ad Jacobum a bono usque ad malum, ut quoque sequitur.

4143. Dicendo, cave tibi a loquendo cum Jacobo a bono usque ad malum, quod significet inhibitionem communicationis, constat a significatione loqui a bono

bono usque ad malum, quod sit nulla communicatio amplius, de supra n: 4126, ita inhibitio communicationis.

4144. Et nunc eundo ivisti, quod significet quod ex proprio se separaverit, constat ex significatione ire eundo, quod sit separari; quod ex proprio, patet.

4145. Quia desiderando desideravisti ad domum patris tui, quod significet desiderium conjunctionis cum bono Divino directe influente, constat ex significatione domus patris hic, hoc est, Jischaki & Abrahami quod sit bonum directe influens; quod domus sit bonum, videatur n: 2233. 2234. 3612. 3720; quod etiam pater sit bonum, n: 3703; quod Jischakus sit bonum Rationalis, n: 3012. 3194. 3210; & præterea Abraham cum Jischako, repræsentat Bonum Divinum directe influens, & Laban bonum collaterale, seu quod non directe influit, n: 3665. 3778: bonum collaterale seu quod non directe influit, est id bonum quod bonum medium dictum est, nam trahit hoc bonum plurima ex mundanis quæ apparent ut bona, sed non sunt bona; at bonum directe influens est quod immediate a Domino, aut mediate per cælum a Domino, est quæ bonum Divinum separatum a bono mundano tali ut modo dictum: unusquisque homo qui regeneratur, primum in bono medio est, ex causa, ut inserviat hoc pro introducendis bonis & veris genuinis, at postquam hoc inserviverat illi usui, separatur, & perducitur ad bonum quod directius influit; ita homo, qui regeneratur, per gradus perficitur: ut pro exemplo, qui regeneratur, primum credit, quod bonum quod cogitat & quod facit, sit a seipso, & quoque quod aliquid mereatur, nondum enim scit, & si scit non capit, quod bonum possit aliunde influere, nec quod possit quin retribuatur, quia ex seipso id facit; nisi hoc primum crederet, nusquam faceret bonum; sed initiatur per id, tam in affectionem faciendi bonum, quam in cognitiones de bono, & quoque de merito; cumque in affectionem faciendi bonum ita perductus est, tunc incipit aliud cogitare & aliud credere, nempe quod bonum influat a Domino, & quod per bonum quod ex proprio facit, nihil mereatur & tandem cum est in affectione volendi & faciendi bonum tunc prorsus rejicit meritum, imo averfatur, & afficitur bono ex bono; cum in hoc statu est, tunc bonum directe influit. Si quoque pro exemplo amor conjugialis, bonum quod præcedit & initiat, est pulchritudo, aut convenientia morum, aut applicatio externa unius versus alterum, aut conditio utrinque par, aut conditio desiderata, hæc bona sunt bona media prima amoris conjugialis; postmodum venit conjunctio animorum, quod unus velit sicut alter, & jucundum percipiat in faciendo quod alteri placet, hic status est alter & tunc priora, tametsi adsunt, usque non spectantur; demum succedit unitio quoad bonum coeleste & verum spirituale, quod nempe unus credat sicut alter, & unus afficiatur bono quo alter, cum hic status est, tunc uterque simul est in conjugio coelesti, quod est boni & veri, ita in amore conjugiali, nam amor conjugialis non aliud est, & tunc Dominus influit in affectiones utriusque sicut in unam; hoc bonum est quod directe

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 39

directe influit, priora autem quæ indirecte influxerunt inserviverant pro mediis introducendi ad hoc.

4146. Quare furatus es deos meos, significet indignationem ob veri amissionem statum, constat ex illis quæ de theraphim, quos Rachel abstulit, supra n: 4111, dicta & ostensa sunt.

4147. Vers: 31. 32. *Et respondit Jacob, & dixit Labani, quia timui, quia dixi, forte rapies filias tuas a mecum. Cum quo invenis deos tuos, non vivet coram fratribus nostris; lustra tibi quid mecum, & accipe tibi; & non scivit Jacob, quod Rachel furata illos.* Respondit Jacob & dixit Labani, quia timui, quia dixi, forte rapies filias tuas a mecum, significat statum si ex libero boni illius separatio facta, quod quoad affectiones veri læderetur: cum quo invenis deos tuos non vivet coram fratribus nostris, significat quod verum non ejus esset, sed quod ejus verum non subsisteret in suo bono: lustra tibi quid mecum, & accipe tibi, significat quod illis boni omnia separata: & non scivit Jacob quod Rachel furata illos, significat quod affectionis veri interioris essent.

4148. Respondit Jacob & dixit Labani, quia timui, quia dixi, forte rapies filias tuas a mecum, quod significet statum si ex libero boni illius separatio facta, quod quoad affectiones veri læderetur, constat ex illis quæ præcedunt, ubi de separatione ex libero a parte boni per Labanum significati, actum est, quibus hic respondetur, singula verba involvunt in sensu interno arcana celestia, quæ exponi nequeunt ob causam de qua mox supra n: 4136: quod significetur status si ex libero boni illius separatio facta esset, patet; & quod tunc affectiones veri læderentur, significatur per forte rapies filias tuas a mecum, per filias enim, hic Rachelem & Leam, significantur affectiones veri, ut prius multoties ostensum: quomodo hæc se habent, a nunc sequentibus melius constare potest.

4149. Cum quo invenis deos tuos, non vivet coram fratribus nostris, quod significet quod verum non ejus esset, & quod ejus verum non subsisteret in suo bono, constat a significatione deorum, hic theraphim, quod sint vera, de qua n: 4111, at vera non boni per Labanem significati, sed affectionis, quæ per Rachelem repræsentatur; quia per deos hic illa vera significantur, ideo memoratur quod Rachel illos furata, & de illis in sequentibus plus agitur, quod non memoratum, nisi illud factum involvisset arcana, quæ solum patent in sensu interno; & quia vera illa, de quibus hic agitur, non boni per Labanem significati essent, sed affectionis veri, quæ per Rachelem repræsentatur, ideo per illa verba, nempe cum quo invenis deos tuos, non vivet coram fratribus nostris, significatur quod verum non ejus esset, & quod ejus verum non subsisteret in suo bono. Cum arcano hoc ita se habet; omne bonum spirituale habet sua vera, nam ubi id bonum, ibi vera; bonum in se spectatum unum est, sed varium fit per vera; vera enim comparari possunt fibris, quæ organum quoddam corporis componunt, secundum formam fibrarum fit organum proinde ejus operatio, quæ, nempe operatio, fit per vitam quæ per animam influit, & vita a bono quod a Domino; inde est, quod

quod bonum, tametsi unum, usque apud unumquemvis varium sit, & tam varium, ut nusquam omnimode simile apud unum ut apud alterum; inde etiam est, quod unius verum nusquam subsistere possit in alterius bono; omnia enim vera apud unumquemvis qui in bono est, communicant inter se, & faciunt quandam formam, quare transferri unius verum in alterum non potest, sed cum transfertur, tunc transit in formam ejus qui recipit, & induit aliam faciem; sed hoc arcanum est altioris indaginis, quam ut paucis exponi possit; inde est quod unius mens nusquam alterius prorsus similis sit, sed quot homines, tot alii quoad affectiones & cogitationes; tum quod universum cœlum consistat ex formis angelicis, quæ in perpetua varietate sunt, quæ in formam cœlestem a Domino dispositæ unum agunt; omne enim unum nusquam ex iisdem componitur, sed ex variis in forma, quæ unum secundum formam faciunt: inde nunc patet, quid intelligitur per quod ejus verum non subsisteret in suo bono.

4150. Lustra tibi, quid mecum, & accipe tibi, quod significet quod illius boni omnia separata, constat ex sensu illorum verborum, qui est, quod nihil quod tuum est sit apud me, hoc est, quod nihil quod boni per Labanem significati sit in bono quod Jacobus, proinde quod illius boni omnia separata.

4151. Et non scivit Jacob quod Rachel furata illos, quod significet quod affectionis veri interioris essent, constat ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; & a significatione furari, quod sit auferre quod charum & sanctum est, de qua n: 4112. 4113. 4133; supra per quod Rachel furata theraphim seu deos Labanis significata & mutatio status per Laban repræsentati quoad verum, videatur n: 4111, mutatio illa status hic & in nunc sequentibus ulterius describitur, quæ inde fuit, quod bonum per Labanem repræsentatum, postquam separatum a bono quod Jacob, in alium statum per separationem venit; vera enim quæ apparuerunt ei ut sua, quando bona conjuncta fuerunt, appercepta sunt quasi ablata; hæc causa est, quod Laban de illis conquestus, & quod in tentoriis scrutatus, & non invenerit; vera enim quæ per theraphim in bono sensu significantur, n: 4111, non fuerunt ejus, sed affectionis veri quæ est Rachel. Hæc quomodo se habent, nec constare potest, nisi ex illis quæ contingunt in altera vita quæ enim ibi contingunt prope hominem, illa apparent homini sicut in illo; pæne similiter se habet cum spiritibus in altera vita; societates spirituum, quæ in bono medio sunt, cum in societate sunt cum angelis, tunc apparet illis prorsus quasi vera & bona, quæ angelorum sunt, sint sua, imo nec aliter sciunt; at cum separantur, tunc apperipiunt, quod non ita sit; quapropter etiam conqueruntur, credentes quod ablata ab illis cum quibus in societate fuerunt; hæc sunt quæ significantur in sensu interno hic & in mox sequentibus per theraphim: in genere se ita habet quod nusquam alicui sit bonum & verum, quod suum est, sed quod omne bonum & verum influat a Domino, tam immediate, quam mediate per societates angelicas; sed quod usque appareat sicut bonum & verum sit suum; & hoc ex causa, ut illa appropri-

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 41

proprientur homini, usque dum in illum statum venit ut sciat, dein agnoscat, & tandem credat, quod non ejus sint, sed Domini; notum etiam est ex Verbo, & inde in Orbe Christiano, quod omne bonum & omne verum sit a Domino, & quod nihil boni sit ab homine, imo doctrinalia Ecclesiæ, quæ ex Verbo dictant, quod homo ne quidem conari possit bonum a se, ita non velle, proinde non facere, nam facere bonum est ex velle bonum, & quoque quod omne fidei sit a Domino, sic ut homo ne minimum credere possit, nisi hoc influat a Domino; hæc dictant doctrinalia Ecclesiæ, & hæc docent prædicationes; sed quod pauci, imo paucissimi, credant, quod ita se habeat, constare potest ex eo, quod autument omne vitæ esse in se, & vix aliqui, quod vita influat; omne vitæ hominis consistit in facultate, quod cogitare possit, & quod velle possit, si enim facultas cogitandi & volendi auferatur, nihil vitæ remanet; & ipsissimum vitæ consistit in cogitare bonum & velle bonum, tum in cogitare verum, & velle id quod cogitat verum esse; cum hæc secundum doctrinalia quæ ex Verbo, non hominis sunt, sed Domini, & quod influant a Domino per cælum, inde potuissent illi qui aliquo judicio pollent, & qui reflectere possunt, concludere, quod omne vitæ influat: similiter se habet cum malo & falso, secundum doctrinalia quæ ex Verbo, est quod diabolus continue conetur seducere hominem, & quod continue insufflet malum, inde etiam dicitur, cum aliquis grande facinus commisit, quod se passus sit seduci a diabolo; hoc quoque verum est, sed usque pauci si ulli credunt; sicut enim omne bonum & verum est a Domino, ita est omne malum & falsum ab inferno, hoc est, a diabolo, nam infernum est diabolus; inde etiam constare potest, quod sicut omne bonum & verum, ita quoque omne malum & falsum influat, proinde etiam cogitare malum & velle malum; cum hæc quoque influunt, concludi potest ab illis qui aliquo judicio pollent, & reflectere possunt, quod omne vitæ influat, tametsi apparet sicut in homine sit: quod ita sit, multoties ostensum est spiritibus, qui recens e mundo in alteram vitam venerunt; sed quidam eorum dixerunt, si etiam omne malum & falsum influat, quod nihil mali & falsi illis attribui possit, & quod in culpa non sint, quia aliunde; sed responsum tulerunt, quod appropriaverint illud sibi per id, quod crediderint se ex se cogitare & ex se velle, at si credidissent, sicut res se habet, quod tunc non illa sibi appropriavissent; nam tunc etiam credidissent quod omne bonum & verum a Domino, & si hoc credidissent, quod se duci passi fuissent a Domino, & sic in alio statu fuissent; & tunc malum quod intravisset in cogitationem & voluntatem, non affecisset illos, quippe non exivisset malum, sed exivisset bonum, nam quæ intrant non afficiunt, sed quæ exeunt, secundum Domini verba apud Marcum Cap. vii: 15. At scire hoc multi possunt, sed pauci credere; qui mali sunt, etiam hoc scire possunt, sed usque non credunt, nam in proprio volunt esse, & hoc amant usque adeo, ut cum illis ostenditur quod influat omne, in anxietatem veniant, & summopere flagitent, ut in proprio suo liceat eis vivere, & si id illis auferretur, quod non amplius vivere possent; ita credunt etiam illi qui sciunt. Hæc dicta sunt, ut sciatur, quomodo se res habet cum

focietatibus Spirituum, quæ in bono medio sunt, cum conjunctæ sunt aliis, & cum ab illis separatæ sunt, quod nempe cum conjunctæ sunt, non aliter sciunt, quam quod bona & vera sua sint, cum tamen non sua sunt.

4152. Vers: 33. 34. 35. *Et venit Laban in tentorium Jacobi, & in tentorium Leæ, & in tentorium ambarum ancillarum, & non invenit; & exivit e tentorio Leæ & venit in tentorium Rachelis. Et Rachel accepit theraphim, & posuit illos in stramento Cameli, & sedit super illis; & contrectabat Laban omne tentorium, & non invenit. Et dixit ad patrem suum, ne succenseatur in oculis Domini mei, quia non possum surgere a coram te, quia via fæminarum mihi; & scrutatus est, & non invenit theraphim.* Venit Laban in tentorium Jacobi, & in tentorium Leæ, & in tentorium ambarum ancillarum, & non invenit, significat quod in sanctis illorum non talia vera essent: & exivit e tentorio Leæ, & venit in tentorium Rachelis, significat sanctum illius veri: & Rachel accepit theraphim, significat vera naturalia interiora quæ a Divino: & posuit illos in stramento cameli, significat quod in scientificis: & sedit super illis, significat quod interiora: & contrectabat Laban omne tentorium & non invenit, significat quod ibi non esset quod ejus proprium: & dixit ad patrem suum, significat ad bonum: ne succenseatur in oculis Domini mei, quia non possum surgere a coram te, significat quod revelari non possint: quia via fæminarum mihi, significat quod adhuc inter immunda: & scrutatus est, & non invenit theraphim, significat quod ejus non essent.

4153. Venit Laban in tentorium Jacobi, & in tentorium Leæ, & in tentorium ambarum ancillarum, & non invenit, quod significet quod in sanctis illorum non talia vera essent, constat a significatione tentorii, quod sit sanctum, de qua n: 414. 1102. 2145. 2152. 3210. 3312. 4128, hic sancta, quia tentoria, nempe Jacobi, Leæ, & ancillarum; quod non illa vera ibi, significatur per theraphim, qui ibi non inventi; quod theraphim in bono sensu sint vera, videatur supra n: 4111; per Jacobum repræsentatur bonum naturalis, per Leam affectio veri externi, & per ancillas affectiones externæ, de quibus prius; & quia vera, de quibus hic agitur, non erant externa sed interna, ideo non in eorum tentoriis, hoc est, sanctis, inventa sunt; sed erant in tentorio Rachelis, hoc est, in sancto affectionis veri interioris, per Rachelem enim affectio veri interioris repræsentatur.

4154. Et exivit e tentorio Leæ, & venit in tentorium Rachelis, quod significet sanctum illius veri, constat ex illis quæ mox supra dicta sunt. Cum veris se habet, sicut cum bonis, quod exteriora & interiora sint; est enim Internus homo & Exterpus; Interni hominis bona & vera sunt quæ vocantur bona & vera interna, & Externi hominis bona & vera dicuntur bona & vera externa; Interni hominis bona & vera sunt triplicis gradus, qualia sunt in tribus coelis; Externi hominis bona & vera etiam sunt triplicis gradus, & correspondent internis; sunt enim bona & vera media inter Internum & Externum hominem, seu mediantia, nam absque mediis seu mediantibus non datur communicatio; sunt bona & vera propria naturalis hominis, quæ bona &

vera

vera externa appellantur; & sunt quoque bona & vera sensualia, quæ sunt corporis, ita extima; hæc bona & vera triplicis gradus pertinent ad Externum hominem, & correspondent totidem bonis & veris Interni hominis, ut dictum, de quibus, ex Divina Domini Providentia, alibi: bona & vera cuiusvis gradus inter se distinctissima sunt, & minime confunduntur; quæ interiora sunt, sunt componentia, & quæ exteriora, sunt composita; hæc tamen inter se distinctissima sunt, usque non apparent homini ut distincta; qui sensualis homo est, non videt aliter, quam quod omnia interiora, imo ipsa interna, sint modo sensualia, ex sensualibus enim videt, ita ab extimis; ab extimis interiora nusquam possunt, sed extima ab interioribus; qui naturalis homo est, hoc est, qui ex scientificis cogitat, is non aliter scit, quam quod naturalia, ex quibus cogitat, sint intima, cum tamen sunt externa; interior homo, qui ex analyticis detectis ex scientificis naturalibus iudicat & concludit, similiter credit quod illa intima hominis sint, quia ut intima ei apparent, sed usque sunt infra rationalia, ita respective ad genuina rationalia sunt exteriora seu inferiora; ita se habet cum captu hominis; sunt hæc, de quibus nunc dictum, Naturalis seu Externi hominis in triplici gradu; sed illa quæ sunt Interni hominis, etiam in triplici gradu, ut dictum, sunt, qualia in tribus cælis. Ex his quæ nunc dicta sunt, constare potest, quomodo se habet cum veris, quæ significantur per theraphim, quod non inventi sint in tentoriis Jacobi, Leæ & ancillarum, sed in tentorio Rachelis, hoc est, in sancto affectionis veri interioris. Omne verum, quod a Divino, est in sancto, nam non aliter potest esse, quia verum quod a Divino, est sanctum; sanctum dicitur ab affectione, hoc est, ab amore, qui a Domino influit, & facit ut homo afficiatur vero.

4155. Et Rachel accepit theraphim, quod significet vera naturalia interiora quæ a Divino, constat ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua prius; & a significatione theraphim, quod sit vera quæ a Divino, n: 4111, ita vera interiora, quæ qualia & ubi, mox supra n: 4154, dictum est.

4156. Et posuit illos in stramento cameli, quod significet quod in scientificis, constat ex significatione stramenti cameli, quod sint scientifica; n: 3114; stramentum vocantur, tam quia cibus camelis, quam quia crassa & inordinata sunt respective; ideo etiam scientifica significantur per implexa arborum & sylvæ, n: 2831; quod cameli sint scientifica communia, quæ naturalis hominis, videatur n: 3048. 3071. 3143. 3145. Quod scientifica sint crassa & inordinata respective & ideo significantur per stramentum, & quoque per implexa, ut dictum non apparet coram illis qui in solis scientificis sunt, & inde audiunt eruditi; credunt hi, quod quantum homo scit, seu quantum scientiæ possidet, tantum sapiat; sed quod aliter se res habeat, constare mihi potuit ab illis in altera vita, qui dum vixerunt in mundo, in solis scientificis fuerunt, & inde captarunt nomen & famam Eruditi, quod quandoque multo stupidiore sint illis, qui nullas scientias calluerunt; causa quoque detecta est, quod nempe scientifica sint quidem media sapiendi, sed quod etiam sint insaniendi; qui in vita boni sunt, illis sunt scientifica media

sapiendi, sed qui in vita mali sunt, illis sunt illa media insaniendi, nam per scientifica confirmant non solum vitam mali, sed etiam principia falsi, & hoc arroganter & cum persuasione, quia se credunt sapere præ aliis, inde fit, quod rationale suum destruant; rationali enim non gaudet is, qui ex scientificis ratiocinari potest, & quandoque ad apparentiam sublimius quam alii, est modo fatuum lumen quod solertiam illam producit; sed is rationali pollet qui perspicere potest, quod bonum sit bonum, & verum verum, proinde quod malum sit malum, & falsum falsum; at qui bonum spectat ut malum, & malum ut bonum, tum qui verum ut falsum & falsum ut verum, is neutiquam dici potest rationalis, sed potius irrationalis, utcurque potest ratiocinari; apud illum qui perspicue videt quod bonum sit bonum, & quod verum sit verum, & vicissim quod malum sit malum & falsum sit falsum influit lux e coelo, & intellectuale ejus illustrat, & facit ut rationes, quas intellectu videt sint totidem radii lucis illius; eadem lux quoque illuminat scientifica, ut confirmet, ac præterea disponit illa in ordinem ac in formam cœlestem; qui autem contra bonum & verum sunt, ut sunt omnes qui in vita mali, lucem illam cœlestem non admittunt, sed solum delectantur lumine suo fatuo; quod talis natura est, ut videat, sicut qui in tenebris maculares strias videt in pariete, & inde per phantasias facit omnis generis imagines, quæ tamen non imagines sunt, nam superveniente luce diei apparet quod solum maculares striæ sint: Inde constare potest, quod scientifica sint media sapiendi, & quoque sint media insaniendi; hoc est, quod sint media rationale perficiendi, & sint media rationale destruendi; qui itaque rationale destruxerunt per scientifica, illi in altera vita multo stupidiores sunt illis qui nullas scientias calluerunt. Quod scientifica sint crassa respective, patet ex eo, quod sint naturalis seu externi hominis, & quod rationale, quod per illa excolitur, sit spiritualis seu interni hominis; quantum illa inter se differunt & distant quoad puritatem, sciri potest ex illis quæ de binis memoriis n: 2469 ad 2494, dicta & ostensa sunt.

4157. Et sedit super illis, quod significet quod interiora, ita sub illa in stramento cameli; per stramentum cameli, significantur, ut mox supra dictum, scientifica; illa vera, quæ per theraphim significantur, non fuerunt scientifica, sed in illis; se enim habet cum veris triplicis gradus, de quibus mox supra n: 4154, quod interiora sint in exterioribus, se enim ordine ita reponunt:

4158. Et contrectabat Laban omne tentorium, & non invenit, quod significet quod ibi non esset quod ejus proprium, constat ex serie rerum in sensu interno, ita absque ulteriore explicatione.

4159. Et dixit ad patrem suum, quod significet ad bonum, constat a significatione patris, quod sit bonum, de qua n: 3703; & a repræsentatione Labanis, qui hic pater, quod sit bonum medium, de qua prius.

4160. Ne succenseatur in oculis Domini mei, quia non possum surgere a coram te, quod significet quod revelari non possint, constare etiam potest a serie rerum in sensu interno, proinde absque ulteriore explicatione; surgere enim

enim foret detegere, proinde revelare vera, quæ per theraphim significantur; ita non posse surgere, significat quod revelari non possent.

4161. Quia via sæminarum mihi, quod significet quod adhuc inter immunda, constat a significatione viæ sæminarum, quod sit immundities, & quoque quod inde immunda illa super quæ sedit, Levit: xv: 19 ad 31; ita quod inter immunda; vera interiora dicuntur inter immunda esse, cum inter scientifica, quæ nondum correspondent, seu quæ discordant; talia removen-
tur, cum homo mundatur, hoc est, cum regeneratur.

4162. Et scrutatus est, & non invenit theraphim, quod significet quod ejus non essent, nempe quod vera illa non Labanis, constat a significatione scrutari & non invenire; hæc in sensu externo historico involunt, quod quidem Labanis essent, sed abscondita, at in sensu interno, quod non ejus essent; quod theraphim sint vera a Divino, videatur n: 4111. Quomodo hæc se habent, nempe quod vera illa non boni per Labanem significati essent, sed affectionis veri interioris, constare potest ab illis, quæ supra n: 4151, dicta sunt. Ex his nunc patet, quodnam arcanum in his, quæ de theraphim memorantur, reconditum latet. Quod per theraphim significantur vera ex Divino, est causa, quia illi qui ab Antiqua Ecclesia fuerunt, variis nominibus insigniverunt Divinum seu Dominum, & hoc secundum diversa quæ in effectibus apparuerunt, sicut nomine Dei Schaddai a tentationibus, in quibus Dominus pugnat pro homine, & post quas dein benefacit, videatur n: 1992. 3667; Providentiam Ipsius, ne homo ex se intret in mysteria fidei, vocarunt Cherubos, n: 308; Vera Divina, quæ tulerunt per responsa, dixerunt theraphim; reliqua attributa Divina etiam singularibus nominibus vocarunt; sed qui sapientes inter illos fuerunt, per omnia illa nomina non intellexerunt, quam unicum Dominum; simplices autem totidem imagines repræsentativas Divini illius sibi fecerunt; & cum cultus Divinus incepit verti in idololatriam, totidem deos sibi finxerunt; inde tot idololatriæ, etiam inter gentiles, quæ numerum auxerunt: at quia antiquis temporibus Divina per nomina illa intellecta sunt, aliqua retenta sunt, sicut Schaddai, & quoque Cherubi, tum theraphim, & in Verbo significantur per illa talia quæ dicta sunt; quod per theraphim vera Divina, quæ ex responsis, patet apud Hoscheam Cap: 111: 4.

4163. Vers: 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. *Et succensuit Jacobo, & jurgatus est in Labanem, & respondit Jacob, & dixit Labani, quæ prævaricatio mea, quod peccatum meum, quod insequutus es post me. Quia contrectasti omnia vasa mea, quid invenisti ab omnibus vasis domus tuæ, pone hoc coram fratribus meis & fratribus tuis, & dijudicent inter ambos nos. His viginti annis ego tecum; oves tuæ, & capræ tuæ, non abortiverunt; & arietes gregis tui non comedi. Discerptum non adduxi ad te, ego indemnificavi id, e manu mea requisivisti id, furatum die & furatum nocte. Fui, in die comedit me æstus, & frigus in nocte, & expulsus somnus meus ab oculis meis. His mihi viginti annis in domo tua servivi tibi, quatuordecim annis in duabus filiabus tuis, & sex annis in grege tuo, & mutavisti mercedem meam decem modis. Nisi Deus patris mei, Deus Abrahami, & pavor Jisobaki, fuisset mihi, quod nunc vacuum misisses me; miseriam meam, & fatiga-*

fatigationem volarum mearum vidit Deus, & dijudicavit nocte præterita. Succensuit Jacobo, & jurgatus est in Labanem, significat Zelum naturalis: & respondit Jacob & dixit Labani, quæ prævaricatio mea, quod peccatum meum, quod insequutus es post me, significat quod non ex malo separaverit se: quia contrectasti omnia vasa mea, quid invenisti ab omnibus vasis domus tuæ, significat quod nulla vera boni ejus propria fuissent, sed omnia data: pone huc coram fratribus meis, & fratribus tuis, & dijudicent inter ambos nos, significat quod ex justo & æquo sit judicium: his viginti annis ego tecum, significat proprium: oves tuæ & capræ tuæ non abortiverunt, significat statum ejus quoad bonum & bonum veri: & arietes gregis tui non comedi, significat verum boni quod ex illius nihil sumserit: discerptum non adduxi ad te, significat quod malum non sua culpa apud illud bonum: ego indemnificavi id, significat quod bonum inde: e manu mea requisivisti id, significat quod ab Ipso: furatum die & furatum nocte, significat malum meriti similiter; fui, in die comedit me æstus, & frigus in nocte, & expulsus somnus meus ab oculis meis, significat tentationes: his mihi viginti annis in domo tua servivi tibi, significat proprium: quatuordecim annis in duabus filiabus tuis, significat primam periodum ut sibi acquireret inde affectiones veri: & sex annis in grege tuo, significat ut dein bonum: & mutavisti mercedem meam decem modis, significat statum ejus ad se, cum sibi applicaret bona illa: nisi Deus patris mei, Deus Abrahami, & Pavor Jischaki, fuisset mihi, significat nisi Divinum & Divinum Humanum: quod nunc vacuum misisses me, significat quod sibi omnia vindicavisset: miseriam meam, & fatigationem volarum mearum vidit Deus, & dijudicavit nocte præterita, significat quod omnia ab Ipso propria potentia.

4164. Succensuit Jacobo, & jurgatus est in Labanem, quod significet Zelum naturalis, constat a significatione succensere seu irasci, & inde jurgari, quod sit Zelus; & a repræsentatione Jacobi, quod sit bonum naturalis, de qua prius: quod succensere sui irasci, & inde jurgari, sit Zelus, inde est, quia in cælo seu apud angelos non datur ira, sed loco iræ Zelus; ira enim differt a Zelo, quod in ira sit malum, sed in Zelo bonum; seu quod qui in ira est, intendat alteri, cui irascitur, malum, sed qui in Zelo est, intendat alteri, erga quem Zelum habet, bonum; quapropter etiam qui in Zelo est, momento potest bonus esse, & in ipso actu bonus esse erga alios, non autem qui in ira; tametsi zelus in externa forma similis apparet iræ, est usque in forma interna prorsus dissimilis.

4165. Et respondit Jacob & dixit Labani, quæ prævaricatio mea, quod peccatum meum, quod insequutus es post me, quod significet quod non ex malo separaverit se, constat ex significatione prævaricationis & peccati, quod sit malum; insequi, quod sit propter quod separaverit se, patet, ita quod non ex malo separaverit se.

4166. Quia contrectasti omnia vasa mea, quid invenisti ab omnibus vasis domus tuæ, quod significet quod nulla vera ejus propria fuissent, sed omnia data, constat a significatione vasorum domus, quod sint vera propria; quod
vasa

vasa sint vera, videatur n: 3068. 3079. 3316. 3318; inde quod vasa domus sint vera propria, patet; contrectare illa & non invenire est quod nulla ejus fuissent, consequenter quod omnia data: hæc quomodo se habent, videatur n: 4151.

4167. Pone huc coram fratribus meis & fratribus tuis, & dijudicent inter ambos nos, quod significet quod ex justo & æquo sit judicium constat ex significatione fratrum, quod sint bona, de qua n: 2360. 3203. 3815. 4121; quod fratres mei & fratres tui, sint justum & æquum, sequitur; quod dijudicent inter ambos nos, sit judicium, patet. Quod fratres mei & fratres tui sint justum & æquum, inde est, quia agitur hic de Naturali; in naturali enim id proprie vocatur justum & æquum, quod in spiritali dicitur bonum & verum: sunt apud hominem bina plana, super quibus fundantur cœlestia & spiritalia, quæ a Domino; unum planum est interius, alterum est exterius; ipsa plana non aliud sunt quam Conscientia, absque planis, hoc est, absque Conscientia, nusquam aliquid Cœleste & spirituale, quæ a Domino, figi potest, sed transfluit sicut aqua per cribrum, quapropter illi qui absque tali plano sunt, seu absque Conscientia, non sciunt quid conscientia, imo nec credunt quod sit aliquod spirituale ac cœleste: planum interius seu conscientia interior, est ubi bonum & verum in genuino sensu, nam bonum & verum influens a Domino agit illam: planum autem exterius est conscientia exterior, & est ubi justum & æquum in proprio sensu, nam justum & æquum morale & civile, quod etiam influit, agit illam: est etiam planum extimum, quod quoque apparet sicut conscientia, sed non est conscientia, nempe agere justum & æquum propter se & mundum, hoc est, propter sui honorem seu famam, & propter mundi opes & possessiones, tum propter timorem legis; hæc tria plana sunt, quæ regunt hominem, hoc est, per quæ Dominus regit hominem; per planum interius, seu per conscientiam boni & veri spiritalis, regit Dominus illos qui regenerati sunt; per planum exterius, seu per conscientiam justii & æqui, hoc est, per conscientiam boni & veri morales & civilis, regit Dominus illos, qui nondum regenerati sunt, sed qui regenerari possunt, & quoque regenerantur, si non vita corporis, usque in altera vita: sed per planum extimum quod apparet instar conscientiæ & tamen non est conscientia, regit Dominus omnes reliquos, etiam malos hi absque hoc regimine ruerent in omnia nefaria & vesana, & quoque cum absque vinculis illius plani sunt, etiam ruunt; quique non regi se patiuntur per illa, aut vesani sunt, aut puniuntur secundum leges. Hæc tria plana unum agunt apud regeneratos, nam influit unum in alterum, ac interius disponit exterius: primum planum, seu conscientia boni & veri spiritalis, est in rationali hominis; alterum vero planum, seu conscientia boni & veri morales & civilis, hoc est, justii & æqui, est in naturali hominis. Ex his nunc patet, quid justum & æquum, quæ significantur per fratres, nempe justum per fratres meos, & æquum per fratres tuos; justum enim & æquum dicitur, quia agitur de naturali homine, nam de eo proprie illa prædicantur.

4168. His viginti annis ego tecum, quod significet proprium, constat ex significatione viginti, quod sit bonum reliquiarum, n: 2280; hæc autem, nempe reliquiae, cum prædicantur de Domino, non aliud sunt quam Ipsius proprium, n: 1906; viginti anni significant proprii status, quod anni sint status, videatur n: 487. 488. 493. 893: quæ continentur in Jacobi verbis ad Labanem, in sensu supremo agunt de proprio in naturali, quod Dominus sibi propria potentia acquisivit, & quidem de proprii illius variis statibus.

4169. Oves tuæ & capræ tuæ non abortiverunt, quod significet statum ejus quoad bonum & bonum veri, constat a significatione ovis, quod sit bonum, de qua sequitur; & a significatione capræ, quod sit bonum veri, de qua n: 3995. 4006: per bonum simpliciter dictum, intelligitur bonum voluntatis, per bonum veri autem bonum intellectus; bonum voluntatis est ex bono facere bonum, bonum autem intellectus est ex vero facere bonum: hæc apparent illis, qui bonum faciunt ex vero, quod unum sint, sed usque inter se multum differunt; bonum, enim facere ex bono, est ex perceptione boni, perceptio boni non datur apud alios quam apud cœlestes; at bonum facere ex vero, est ex scientia & inde intellectu, sed absque perceptione quod ita sit, solum quod sic instructus sit ab aliis, aut a se per facultatem suam intellectualem concluderit, quod ita sit, hoc potest fallax verum esse, sed usque si finem boni habet, tunc quod ex vero illo facit, ut bonum sit. Quod oves significant bona, constare potest a pluribus locis in verbo, quorum hæc solum licet afferre; apud Esaiam, "Afflictus est, & non aperuit os suum, sicut pecus ad mactationem ducitur, & sicut Ovis coram tonsoribus, & non aperuit os suum" lxxi: 7, de Domino, ubi comparatur ovi non ex vero sed ex bono. Apud Matthæum "Jesus dixit ad duodecim quos emisit; in viam gentium non abitate, & in urbem Samaritanorum ne ingredimini, abite potius ad oves perditas domus Israelis" x: 5. 6; gentes ad quas non abirent, pro illis qui in malis, quod gentes sint mala, videatur n: 1259. 1260. 1849; urbes Samaritanorum pro illis qui in falsis; oves pro illis qui in bonis. Apud Johannem "Jesus post resurrectionem dixit ad Petrum; pasce agnos meos; secundum dixit, pasce oves meas; tertio dixit, pasce oves meas" xxi: 15. 16. 17; agni pro illis qui in innocentia; oves primo loco pro illis qui in bono ex bono; oves tertio loco, pro illis qui in bono ex vero. Apud Matthæum "Cum veniet Filius hominis in gloria sua, statuet oves a dextris, hircos a sinistris; & dicit illis qui a dextris, venite benedicti Patris mei, ut hæreditatem possidete paratum vobis regnum a fundatione mundi; nam esurivi, & dedistis Mihi quod ederem; sitivi & potastis Me; peregrinus fui & collegistis Me; Nudus fui & induistis Me; ægrotus fui & visitastis Me; in custodia fui & venistis ad Me: in quantum fecistis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis" xxv: 31 ad 40; ibi quod ovis pro bonis, hoc est, pro illis qui in bono sunt, manifeste patet; omnia genera bonorum charitatis ibi continentur in sensu interno, de quibus ex Divina Domini Misericordia, alibi; per hircos significantur in specie illi qui in fide & in nulla charitate sunt; similiter apud Ezechielem "Vos, mi greg, dixit Dominus Jehovah,

hovi, ecce Ego judicans inter pecudem & pecudem, inter *Arietes ovium*, & inter *hircos*," xxxiv: 17; quod hirci sint in specie illi qui in fide nullius charitatis sunt, constare potest ex significatione hircorum, quod sint, in bono sensu, illi qui in vero fidei, & inde in aliqua charitate, sed in opposito, illi qui in fide nullius charitatis, ratiocinantur de salute, ex principiis, quod fides salvet; quod etiam apparet ex illis quæ Dominus de hircis dicit apud Matthæum in loco citato; qui autem in nullo vero fidei, & simul in nullo bono charitatis sunt, illi absque tali iudicio, nempe absque convictione quod in falso sint, feruntur in infernum.

4170. Et arietes gregis tui non comedi, quod significet verum boni quod ex illius nihil sumserit, constat ex significatione arietum, quod sint vera boni; oves enim significant bona, inde arietes quia sunt ovium, vera boni; & ex significatione comedere, quod sit appropriare sibi, de qua n: 3168. 3513. 3596. 3832, ita sumere, nam quod ab alio appropriatur, hoc ab illo sumitur.

4171. Discerptum non adduxi ad te, quod significet quod malum non sua culpa apud illud bonum, constat a significatione discerpti, quod sit mors illata ab alio, ita malum non sua culpa: mala, quæ apud hominem, plures origines habent, prima origo est ex hæreditario per continuas derivationes ab avis & atavis in patrem, & a patre, in quo sic mala cumulata sunt, ad semet; altera origo est ex actuali, quod nempe homo sibi ipsi acquirit per vitam mali, hoc malum homo partim ex hæreditario, sicut ex oceano malorum, desumit, & in actum mittit, partim superaddit a se plura, inde proprium quod homo sibi acquirit: sed actuale hoc malum, quod homo proprium facit, diversas quoque origines habet, in genere duas, nempe unam, quod malum recipiat ab aliis absque sua culpa; alteram, quod accipiat a semet, ita sua culpa; quod homo recipit ab aliis absque sua culpa, est quod in Verbo significatur per discerptum, at quod accipit a semet, ita sua culpa, in Verbo significatur per cadaver; inde est, quod sicut in Antiqua Ecclesia, etiam in Judaica, prohibitum fuerit edere sponte mortuum seu cadaver, & quoque discerptum; de quibus ita apud Moysen "Omnis Anima, quæ edit *cadaver* & *discerptum*, inter indigenam & peregrinum, lavabit vestes suas, & abluet se aquis, immunda erit usque ad vesperam, & munda erit; & si non lavaverit, & carnem suam non abluerit, portabit iniquitatem suam," Levit: xvii: 15. 16. Apud Eundem " *Cadaver* & *Discerptum* non comedet, ad polluendum se eo, Ego Jehovah," Levit: xxii: 8; discerptum pro malo quod ex falso, quod inferitur a malis, qui sunt feræ in sylva quæ discerpunt, infernales enim in Verbo comparantur feris. Apud Eundem "Viri sanctitatis eritis Mihi, ideo *carnem in agro discerptam* non comedetis, canibus projicietis eam," Exod: xxii: 30. Apud Ezechielem "Propheta ad Jehovah; Anima mea non pullata est, & *Cadaver* & *Discerptum* non edi a pueritia mea huc usque, & non venit in os meum caro abominationis," iv: 14. Apud Eundem "Ullum *Cadaver* aut *Discerptum* de ave & de bestia non comedent sacerdotes," xliv: 21, de Regno Domini, quod ibi Nova Terra. Ex his constare potest, quid discerptum

in sensu interno: ut tamen ulterius pateat, quid Discerptum, sit pro exemplo; qui boni vitam agit, seu qui ex bene velle alteri bene facit, is si ab alio, qui in malo est, se persuaderi patitur, quod vita boni nihil faciat ad salutem, ex causa quia omnes in peccatis nati sunt, & quia nemo ex se velle bonum potest, proinde nec facere, & quod ideo medium salvans provisum sit, quod dicitur Fides, & sic quod per fidem salvari possit absque vita boni, & hoc etiam si fidem receperit in ultima mortis hora; si talis, qui in vita boni vixit, se persuaderi patitur, & dein vitam non curat, & quoque contemnit, is discerptus dicitur; discerptum enim prædicatur de bono, cui falsum insinuat, inde bonum non amplius vivum fit. Sit etiam pro exemplo, Conjugiale, quod aliquis in principio pro cœlesti habet, sed postmodum se persuaderi patitur unus vel uterque qui in conjugio, quod sit modo propter ordinem in mundo, & propter educationem & distinctam curam liberorum, ac propter hæreditates; & præterea quod Conjugii vinculum non aliud sit, quam quale est pacti, quod ab utroque, si ex consensu, dissolvi aut relaxari possit, ac ita postquam persuasionem illam recepit, nihil cœleste de conjugio cogitat; si inde lascivia, tunc fit tale quod dicitur discerptum; ita in cæteris. Quod mali sint qui discerpunt, & quidem per ratiocinia ab externis, in quæ interna insinuari nequeunt propter vitam mali, constare potest ab his, apud Jeremiam "Percussit magnates leo de sylva, lupus desertorum devastavit eos, pardus vigilans super urbes eorum, *omnis exiens ab illis discerpetur*, quia multiplicatæ sunt prævaricationes eorum, validæ factæ aversiones eorum," V: 5. 6; & apud Amos "Edomus persequutus est fratrem suum gladio, & perdidit miserationes suas, & *discerpit ad perpetuum* ira sua, & furorem suum servat jugiter," I: 11. 12.

4172. Ego indemnificavi id, quod significet quod bonum inde, constat a significatione indemnificare, quod sit bonum reddere, hic bonum inde. Cum malo culpæ & malo non culpæ, quæ significantur per cadaver & discerptum, de quibus mox supra, ita se habet; malum culpæ, seu malum quod homo per actualement vitam sibi contraxit, & quoque confirmavit cogitatione usque ad fidem & persuasionem, non potest emendari, sed hoc manet in æternum; ac malum non culpæ, quod homo non confirmavit cogitatione, & non sibi intus persuasit, hoc quidem manet, sed modo hæret in externis, non enim penetrat ad interiora, ac internum hominem pervertit; tale malum est, per quod bonum, nam internus homo, qui nondum affectus est & consensit, potest videre id in externo quod malum sit, & sic potest id removeri; & quia internus homo id potest videre, ideo simul tunc clarius videre potest bonum, ex opposito enim apparet bonum clarius quam ex non opposito, & quoque sensibilius dein bono afficitur; hoc nunc est, quod intelligitur per bonum inde.

4173. E manu mea requisivisti id, quod significet quod ab Ipso, constat a significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3387, ita quod ab Ipso; quod enim a sua potentia est, hoc ab Ipso est.

4174. Furatum die & furatum nocte, quod significet malum meriti similiter,

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 51

Aliter, constat ex significatione furati seu furti, quod sit malum meriti: malum meriti est, cum homo tribuit sibi bonum, & autumat quod a se, ac ideo mereri vult salutem; hoc malum est, quod in sensu interno significatur per furtum. Sed cum hoc malo ita se habet, principio omnes qui reformatur putant quod bonum sit a se, & inde quod per bonum, quod faciunt, mereantur salutem; nam autumare quod per bonum, quod faciunt, mereantur salutem, inde venit, quod autument bonum esse a se, unum enim coheret cum altero; sed qui regenerari se patiuntur, non confirmant hoc cogitatione, aut sibi persuadent quod ita sit, sed successive dissipatur; quamdiu enim homo in externo homine est, ut sunt omnes in principio reformationis, non potest aliter quam ita cogitare, at cogitat solum ab externo homine; sed cum externus homo cum suis concupiscentiis removetur, ac internus incipit operari, hoc est, cum Dominus per internum hominem influit cum luce intelligentiæ, ac illustrat inde externum hominem, tunc aliter credere incipit, ac sibi bonum non tribuit, sed Domino: inde patet quid malum meriti, quod hic intelligitur per quod bonum similiter, ac per malum non culpæ, de quo prius. At vero, si homo cum ad adultam ætatem pervenit, confirmat id cogitatione, & sibi prius persuadet, quod mereatur per bonum, quod facit, salutem, hoc malum radicitus hæret, & non emendari potest, vindicant enim sibi id quod Domini est, & sic non recipiunt bonum quod continue influit a Domino, sed illico, cum influit, derivant id in se, & in suum proprium, proinde id conspurcant: hæc mala sunt, quæ in proprio sensu significantur per furtum, videatur n: 2609.

4175. Fui, in die comedit me æstus, & frigus in nocte, & expulsus somnus meus ab oculis meis, quod significet tentationes, constat a significatione æstus & frigoris, quod sit id quod amoris nimium est, & quod ejus nihil est, ita duo extrema; dies significat statum fidei seu veri, qui tunc in summo, & nox statum nullius fidei seu veri, n: 221. 935. 936; & a significatione somni expulsi ab oculis, quod sit continue seu absque requie; quia talia sunt, quæ in tentationibus, ideo per illa verba hic tentationes in genere significantur. Quod æstus significet nimium amoris, est quia ignis & calor spiritualis est amor, & vicissim frigus spirituale est nullus amor; ipsa enim vita hominis non est nisi amor, nam absque amore homo prorsus nihil vitæ habet, imo, si reflectat homo, scire potest, quod omnis ignis & calor vitalis, qui in corpore, sit inde; at frigus non significat privationem omnis amoris, sed privationem amoris spiritualis & cœlestis, & privatio ejus est, quæ vocatur mors spiritualis; homo quando illo amore privatur, accenditur amore sui & mundi, hic amor est respective frigus, & quoque sit frigus, non solum apud hominem cum in corpore vivit, sed etiam cum in alteram vitam venit; cum in corpore vivit, si ei amor sui & mundi aufertur, frigescit ita, ut vix aliquid vitæ habeat, similiter si adigeretur ad cogitandum sancte de cœlestibus & Divinis; in altera vita, quando est inter infernales, in igne seu æstu cupiditatum est, aut si appropinquat ad cœlum, ignis ille & æstus vertitur in frigus, eo intensius quo propius accedit, cum aucto in simili gradu cruciatu: hoc frigus est quod intelligitur

telligitur per stridorem dentium, qui illis qui inferno, Matth: viii: 12; Cap: xiii: 42. 50. Cap: xxii: 13. Cap: xxiv: 51. Cap: xxv: 30. Luc: xiii: 28.

4176. His mihi viginti annis in domo tua servivi tibi, quod significet proprium, constat a significatione viginti, quod sit bonum reliquiarum, de qua n: 2280, quod bonum cum prædicatur de Domino, est quod Sibi Ipsi acquisivit, n: 1906, ita Ipsi proprium; & ex significatione servire, quod sit, cum prædicatur de Domino, propria potentia, de qua n: 3975. 3977.

4177. Quatuordecim annis in duabus filiabus tuis, quod significet primam periodum, ut sibi acquireret inde affectiones veri, constat a significatione quatuordecim seu binarum septimanarum, quod sint prima periodus; septimanæ enim in Verbo non aliud significant quam integram periodum, magnam vel parvam, videatur n: 2044. 3845; binæ septimanæ cum sicut una nominantur, similiter, numerus enim duplicatus & in se multiplicatus non tollit significationem; inde patet quid hic quatuordecim seu binæ septimanæ; & a significatione binarum filiarum, hic Rachelis & Leæ, quod sint affectiones veri, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; & præterea quod filia sint affectiones, n: 2362.

4178. Et sex annis in grege tuo, quod significet ut dein bonum, constat a significatione sex, quod sit pugna & labor, de qua n: 720. 737. 900, hic reliquum pugnae & laboris, ita dein; & ex significatione gregis, quod sit bonum, de qua n: 343. 2566. 3518.

4179. Et mutavisti mercedem meam decem modis, quod significet statum ejus ad se, cum sibi applicaret bona illa, constat a significatione mercedis, cum prædicatur de Domino, quod sit a Semet, de qua n: 396. 3999, ita cum Sibi applicaret bona; & ex significatione mutare illam, quod sit status istius boni quod per Labanem significatur, ad se; decem modi quod sint plurima mutatio, n: 4077.

4180. Nisi Deus patris mei, Deus Abrahami, & pavor Jischaki, fuisset mihi, quod significet nisi Divinum & Divinum Humanum, constat a significatione Dei patris, cum prædicatur de Domino, quod sit Divinum quoad Bonum, quod Pater sit Divinum Bonum, & Filius Divinum Verum, videatur n: 2803. 3704, hic Divinum Bonum utriusque Essentiæ; a significatione Dei Abrahami, quod sit Ipsum Divinum quod Divina Essentia vocatur, quod Abraham repræsentet Dominum quoad Ipsum Divinum, n: 2011. 3439; & ex significatione pavoris Jischaki, quod sit Divinum Humanum; Pavor dicitur, quia est Divinum Verum quod intelligitur, nam Divinum Verum seculum habet timorem, pavorem, & terrorem, apud illos qui non in bono sunt, non autem Divinum Bonum, hoc nullum terret; similiter in sequentibus hujus Capituli "Juravit Jacob in Pavorem patris sui Jischaki," Vers: 53; Laban enim quia tunc separatus a Jacobo, hoc est, Bonum medium separatum a Bono Divino, in tali statu fuit, ut malum inferre vellet, sicut patet ab illis, quæ de Labane dicuntur; ideo, quia tunc talis, dicitur Pavor Jischaki; quod Pavor Jischaki significet Deum Jischaki, cuivis constare potest, & quoque

quoque quod in illo statu. Quod Jischakus representet Divinum Humanum Domini, & quidem quoad Divinum Rationale, videatur n: 189. 2066. 2072. 2083. 2630. 3012. 3194. 3210. 3074 pr. Cum hoc, quod Divinum Verum quod a Domino, secum pavorem habeat apud illos qui non in bono sunt, non autem Divinum Bonum, ita se habet; Sanctum, quod a Domino, in se habet Divinum Bonum & Divinum Verum, hæc continue a Domino procedunt, inde Lux quæ est in cœlis, & inde lux quæ in mentibus humanis, consequenter inde sapientia & intelligentia, nam hæc luci illi inunt; sed lux illa seu sapientia & intelligentia afficit omnes secundum receptionem; qui in malo sunt, non recipiunt Divinum Bonum, nam in nullo amore & charitate sunt, omne enim bonum est amoris & charitatis; sed Divinum Verum recipi potest, etiam a malis, at modo ab Externo illorum homine non ab Interno: se habet hoc sicut calor & lux, quæ a Sole, calor spiritualis est amor, ita bonum, lux autem spiritualis est fides, ita verum; cum calor a sole recipitur, tunc arbores & flores vegetant, producant folia, flores, fructus aut semina, hoc fit tempore veris & æstatis, at cum calor a sole non recipitur, sed solum lux, tunc nihil vegetat, at omne vegetativum torpescit, sicut fit tempore autumnii & hyemis; ita quoque se habet cum calore spirituali & luce spirituali, quæ a Domino, si homo est instar veris seu æstatis, tunc recipit bonum quod est amoris & charitatis, & producit fructus, at si homo est instar autumnii & hyemis, tunc non recipit bonum amoris & charitatis, proinde non producit fructus, sed usque recipere potest lucem, hoc est, scire illa quæ fidei seu veri sunt; lux hyemalis simile facit, nam sicut similiter colores & pulchritudines, & illas conspicuas facit, sed cum differentia, quod non penetret versus interiora, quia non ibi calor, inde nulla vegetatio: cum itaque bonum non recipitur, sed modo lux, tunc est sicut in objectis calor non recipitur, modo formæ imago & formositas a luce, inde intus est frigus, & ubi frigus intus, ibi torpor omnium ibi, & quasi corrugatio & horripilatio cum illuc lux se indit; hæc sunt quæ in vivis faciunt timorem, pavorem & terrorem: per hanc comparisonem aliquatenus comprehendere potest, quomodo se habet cum timore, pavore, & terrore, qui apud malos, quod nempe illa non sint a Divino Bono, sed a Divino Vero, & quod tunc sint, quando non recipiunt Divinum Bonum, & tamen recipiunt Divinum Verum; tum quod Divinum Verum absque Bono, non penetrare possit versus interiora, sed modo hæreat in extremis, hoc est, in Externo homine, ac ut plurimum in ejus sensuali; & quod inde appareat homo in externa forma quandoque pulcher, cum tamen in interna sit fœdus: inde quoque constare potest, qualis fides apud perplures sit, quam dicunt salvare absque bonis operibus, hoc est, absque bene velle & bene agere. Quia a Divino Humano procedit Divinum Verum, non autem ab Ipso Divino, ideo Divinum Humanum est, quod hic significatur per Pavorem Jischaki, nam, ut dictum, Divinum Verum est, quod terret, non autem Divinum Bonum: quod a Divino Humano Domini procedat Divinum Verum, non autem ab Ipso Divino, est arcanum hætenus non detectum; cum hoc ita se habet; antequam Dominus venit in mundum, tunc Ipsum Di-

vinum

vinum influxit in universum Cœlum, & quia tunc Cœlum constabat quoad maximam partem a Cœlestibus, hoc est, ab illis qui in bono amoris fuerunt, per influxum illum, ex Omnipotentia Divina producebatur Lux, quæ in cœlis, & inde sapientia & intelligentia; at postquam humanum genus se removit a bono amoris & charitatis, tunc non amplius per Cœlum produci potuit lux illa, proinde non sapientia & intelligentia, quæ penetraret usque ad genus humanum, quapropter ex necessitate ut salvaretur, Dominus in mundum venit, ac Humanum in Se Divinum fecit, ut Ipse quoad Divinum Humanum fieret Lux Divina, & sic universum cœlum & universum mundum illuminaret: fuerat Ipsa Lux ab æterno, nam ab Ipso Divino per Cœlum illa Lux; ac Ipsum Divinum erat quod suscepit Humanum, & Hoc Divinum fecit, & cum Hoc Divinum factum est, tunc ab Illo non modo illuminare potuit ipsum cœlum cœleste, sed etiam cœlum spirituale, & quoque genus humanum, quod recepit & recipit Divinum Verum in bono, hoc est, in amore in Ipsum & in charitate erga proximum, ut patet apud Johannem "Quotquot receperunt, dedit illis potestatem, ut filii Dei essent, credentibus in Nomen Ipsius; qui non ex sanguinibus, neque e voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt," 1: 12. Ex his, quæ nunc dicta sunt, constare potest, quid per hæc apud Johannem significantur "In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: hoc erat in principio apud Deum: omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est: In Ipso vita erat, & vita erat Lux hominum: erat Lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in mundum," 1: 1. 2. 3. 4. 9. seq: Verbum ibi significat Divinum Verum: quod autem Dominus quoad utramque Essentiam sit Divinum Bonum, at quod ab Ipso procedat Divinum Verum, videatur n: 3704; Divinum enim Bonum non recipi potest ab homine, ne quidem ab Angelo, sed solum a Divino Humano Domini, quod intelligitur per hæc Verba apud Johannem "Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius, Qui in sinu Patris est, Ille exposuit," 1: 18; sed recipi potest Divinum Verum, at quale dari potest apud hominem qui recipit; in quo vero habitare potest Divinum Bonum, cum differentia secundum receptionem. Talia arcana sunt, quæ obveniunt Angelis, cum ab homine leguntur hæc verba "Nisi Deus patris mei, Deus Abrahami, & Pavor Jischaki, fuisset mihi;" inde patet, quantum cœleste inest Verbo, & singulis Verbis, tametsi nihil ejus apparet in sensu literæ; & inde quoque patet, qualis sapientia Angelica est præ sapientia humana; & quod Angeli in arcanissimis sint, cum homo ne quidem scit, quod aliquod arcanum inest: sed hæc, quæ memorata sunt, modo paucula sunt, in his enim arcanis Angeli vident & percipiunt innumerabilia, imo respective indefinita, quæ nusquam possunt edici, quia loquela humana non est adæquata illis exprimendis, nec mens humana capax recipiendi.

4181. Quod nunc vacuum misisses me, quod significet quod sibi omnia vindicavisset, constat a significatione vacuum mittere, quod sit omnia illi auferre, ita omnia sibi vindicare.

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 55

4182. Misericordiam meam, & fatigationem volarum mearum vidit Deus, & dijudicavit nocte præterita, quod significet quod omnia ab Ipso propria potentia, constat a significatione misericordiae & fatigationis volarum hic, quod sint tentationes; & quia Dominus per tentationes & victorias univit Divinum Humano, & Hoc quoque Divinum fecit, & id ex propria potentia, ideo per eadem hæc verba, hæc significantur; quod Dominus per tentationes & victorias univerit Divinum Humano, & Hoc Divinum fecerit ex propria potentia, videatur n: 1616. 1737. 1813. 1921. 2776. 3318 f: vola seu manus, quod sint potentia, n: 878. 3387, proinde volæ meæ aut manus meæ, propria potentia: vidit Deus, & dijudicavit, significat Divinum Domini, quod nempe Divinum quod in Ipso, & quod Ipsius, id fecerit.

4183. Vers: 43. *Et respondit Laban, & dixit ad Jacobum, filiæ filiæ meæ, & filii filii mei, & grex grex meus, & omne quod tu videns, mihi hoc; & filiabus meis quid faciam illis hodie, aut filiis illarum, quos pepererunt.* Respondit Laban & dixit ad Jacobum, significat perceptionis statum obscurum: filiæ filiæ meæ, & filii filii mei, & grex grex meus, significat quod omnes affectiones veri, omnia vera & bona essent ejus & omne quod tu videns, mihi hoc, significat omne perceptivum & intellectuale: & filiabus meis, quid faciam illis hodie, aut filiis illarum quos pepererunt, significat quod illa vindicare sibi non ausus sit.

4184. Respondit Laban & dixit ad Jacobum, quod significet perceptionis statum obscurum, constat a significatione respondere & dicere, quod sit perceptio; quod dicere in historicis Verbi sit percipere, videatur n: 1898. 1919. 2080. 2862. 3509. 3395; quod perceptionis status obscurus sit, constat ab illis quæ Laban hic dicit, quod nempe filiæ, filii, & grex essent illius, cum tamen non illius essent; & in sensu interno, quod bonum medium omnia bona vera sibi vindicaret; de his quæ dicuntur a Labane; videantur quæ prius n: 3974. 4113.

4185. Filiæ filiæ meæ, & filii filii mei, & grex grex meus, quod significet quod omnes affectiones veri, omnia vera & bona, ejus essent, constat a significatione filiarum hic Rachelis & Leæ, quod sint affectiones veri, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; ex significatione filiorum, quod sint vera; de qua n: 489. 491. 533. 1147. 3373; & ex significatione gregis, quod sint bona, de qua n: 343. 1565. 2566; quod sibi illa vindicaret, sicut ejus essent, patet, nam dixit, filiæ filiæ meæ, & filii filii mei, & grex grex meus.

4186. Et omne quod tu videns, mihi hoc, quod significet omne perceptivum & intellectuale, constat a significatione videre; quod sit percipere & intelligere, de qua n: 2150. 3863; ita quod omne perceptivum & intellectuale veri & boni ejus esset. Hæc quomodo se habent, prius dictum est, & illustratum per illa quæ in altera vita sunt, quod nempe spiritus, cum primis mediæ fortis, cum sunt in societate quadam angelica, tunc non aliter sciunt, quam quod affectiones boni & veri, quæ a societate influunt, sint illorum talis enim est communicatio affectionum & cogitationum in altera vita, & quantum

quantum cum illa societate conjuncti sunt, quod tantum id putent; iidem, cum separantur inde, indignantur, & cum in statum indignationis, etiam in statum obscurum veniunt, de qua supra n: 4184, in quo statu, quia non perceptionem interiorem habent, vindicant sibi bona & vera, quæ societatis angelicæ sunt, & per communicationem, de qua dictum, habuerunt; hic status est, qui in hoc Versu describitur: præterea per multam experientiam mihi scire datum est, quomodo affectiones boni & veri communicantur aliis; spiritus illius sortis aliquoties apud me fuerunt, & cum per affectionis quid conjuncti essent tunc non aliter sciverunt, quam quod mea illorum essent: & informatus, quod simile fiat apud omnes homines; quilibet enim homo apud se habet spiritus, qui ut primum veniunt ad hominem, ac intrant in ejus affectionem, non aliter norunt, quam quod omnia, quæ hominis sunt, nempe omnia affectionis & cogitationis ejus, sint illorum; ita conjunguntur homini spiritus, per quos homo a Domino regitur, n: 2488; de quibus ab ipsa experientia in sequentibus, ad finem Capitulum, dicitur.

4187. Et filiabus meis quid faciam illis hodie, aut filiis illarum quos pepererunt, quod significet quod illa vindicare sibi non ausus sit, constat ex significatione filiarum, quod sint affectiones veri, & filiorum quod sint vera, de quibus mox supra n: 4185; quod illa sibi vindicare non ausus sit, significatur per quid faciam illis hodie, & patet ex illis quæ præcedunt, quod nempe Deus dixerit ad illum in somnio "Cave tibi ne forte loquaris cum Jacobo a bono usque ad malum". Vers: 24.

4188. Vers: 44. 45. 46. *Et nunc ito, pangamus fædus ego & tu, & sit in testem inter me & inter te. Et accepit Jacob lapidem, & erexit illum in statuam. Et dixit Jacob fratribus suis, colligite lapides, & acceperunt lapides, & fecerunt acervum, & comederunt ibi super acervo.* Nunc ito, pangamus fædus ego & tu, & sit in testem inter me & inter te, significat conjunctionem Divini Naturalis cum bonis operum; in quibus illi qui a latere, seu gentes: & accepit Jacob lapidem, & erexit illum in statuam, significat verum tale & inde cultum: & dixit Jacob fratribus suis, significat illos qui in bono operum: colligite lapides, & acceperunt lapides, & fecerunt acervum, significat vera ex bono: & comederunt ibi super acervo, significat appropriationem ex bono Divino.

4189. Nunc ito, pangamus fædus ego & tu, quod significet conjunctionem Divini Naturalis cum bonis operum, in quibus illi qui a latere seu gentes; constat ex significatione fæderis, quod sit conjunctio, de qua n: 665. 666. 1013. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021; ex repræsentatione Labanis hic, qui est ego, quod sint bona operum, de qua sequitur; & ex repræsentatione Jacobi, qui hic est tu, quod sit Divinum Naturale. Quod per Labanem hic significantur bona operum, in quibus illi qui a latere, seu gentes, est causa, quia nunc separatus Laban a Jacobo, hoc est, bonum medium a bono Divino Naturalis, non amplius repræsentare potest bonum medium; sed quia servivit pro medio, ideo repræsentat aliquod bonum, & quidem bonum a latere, seu bonum collaterale; quod Laban antequam Jacobo ita conjunctus esset,

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 57

esset, repræsentaverit bonum collaterale, videatur n: 3612. 3665. 3778, proinde bonum a latere; at quale id bonum sit, in sequentibus dicitur: cum Labane similiter se habet, ac cum Lotho & Jischmaele; Lothus quamdiu fuit cum Abrahamo, repræsentavit Dominum quoad sensualem externum hominem, n: 1428. 1434. 1547. 1597. 1598. 1698; at cum separatus est ab Abrahamo, repræsentavit illos qui in externo cultu, sed usque in charitate, n: 2317. 2324. 2371. 2399, tum plures status Ecclesiæ successive, n: 2422, 2459. Jischmael pariter, quamdiu is fuit cum Abrahamo, repræsentavit primum Rationale Domini, n: 1893. 1949. 1950. 1951; at dein cum separatus est, repræsentavit spirituales, n: 2078. 2691. 2699. 3263. 3268: ita quoque se habet cum Labane; causa est, quia, tametsi separatio facta, usque remanet conjunctio, sed non illa quæ prius; inde est, quod Laban hic, & in nunc sequentibus, repræsentet bona operum, qualia sunt apud illos qui a latere sunt, hoc est, apud gentes; a latere dicuntur gentes seu in bono collaterali, quia extra Ecclesiam sunt; qui intra Ecclesiam in bono & vero sunt, non in linea collaterali sunt, sed in linea directa, nam illis Verbum est, & per Verbum communicatio directa cum cælo, & per cælum cum Domino, non autem gentibus nam hæc Verbum non habent, nec norunt Dominum; inde est quod dicuntur a latere; sed intelliguntur gentes, quæ in bonis operum, hoc est, quæ in externis, in quibus intus est bonum charitatis; hæc sunt quæ vocantur bona operum, non autem bona opera, nam bona opera dari possunt absque bonis intus, non autem bona operum.

4190. Et accepit Jacob lapidem, & erexit illum in statuam, quod significet verum tale, & inde cultum, constat ex significatione lapidis, quod sit verum, de qua n: 643, 1298. 3720; & ex significatione statuæ, quod sit cultus inde seu ex vero, de qua n: 3727; inde patet, quod per illa verba significetur verum tale, & inde cultus; verum tale dicitur, quale nempe apud gentes; gentes enim, tametsi non sciunt de Verbo, proinde de Domino, usque habent externa vera qualia Christiani; sicut quod sancte colendum Numen, quod festa observanda, quod honorandi parentes, quod non furandum, quod non adulterandum, quod non occidendum, & quoque quod non concupiscenda alterius, ita qualia vera sunt decalogi, quæ etiam pro normis sunt intra Ecclesiam; qui inter illos sapiunt, eadem non modo observant in externa forma, sed etiam in interna, cogitant enim quod talia non solum sint contra religiosum illorum, sed etiam contra bonum commune ita contra debitum internum quod homini, proinde contra charitatem, tametsi non ita sciunt quid fides; in obscuro illis & quoddam conscientiæ, contra quod facere non volunt, imo quidam non possunt; inde constare potest, quod Dominus, illorum interiora, quæ in obscuro sunt, regat, & sic quod facultatem illis imperiatur recipiendi vera interiora, quæ etiam recipiunt in altera vita, videantur quæ de gentibus n: 2589 ad 2604, ostensa sunt. Aliquoties cum Christianis in altera vita loqui datum de statu & sorte gentium extra Ecclesiam, quod facilius illi recipiant vera & bona fidei, quam Christiani, qui non secundum præcepta Domini vixerunt; & quod Christiani crudeliter de illis cogitent, quod nempe omnes, qui extra Ecclesiam sunt, damnati sint, & hoc ex recepto ca-

none, quod extra Dominum nulla salus; & quod hoc verum sit, sed quod Gentes, quæ in charitate mutua vixerunt, ac justum & æquum ex quadam conscientia egerunt, facilius in altera vita recipiant fidem, & agnoscant Dominum, quam qui intra Ecclesiam, & non in tali charitate vixerunt; tum quod Christiani in falso sint, quod credant, quod illis solis cœlum quia Librum Verbi habent, scriptum in charta non autem in cordibus, & quod sci-ant Dominum, & Ipsum non Divinum credant quoad Humanum, imo nec agnoscant quam sicut communem hominem quoad alteram Ipsius Essentiam, quam Humanam naturam vocant; ac ideo, cum sibi & suis cogitationibus relictī sunt, ne quidem Ipsum adorant; & sic quod illi sint qui extra Dominum, quibus non salus.

4191. Et dixit Jacob fratribus suis, quod significet illos, qui in bono operum, constat ex repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale Domini, de qua prius; & ex significatione fratrum, quod sint bona, de qua n: 3815. 4121, hic illi qui in bonis operum, qui quod Gentes sint supra n: 4189, ostensum; omnes enim, qui in bono sunt, cum Divino Domini conjuncti sunt, & propter conjunctionem a Domino vocantur fratres, ut apud Marcum "Jesús circumspiciens circumcirca, qui circum Ipsum sedebant, dixit, ecce mater mea, & fratres mei; quisquis namque fecerit voluntatem Dei, hic *frater meus*, & soror mea, & mater mea" 111: 31: omnis conjunctio est per amorem & charitatem, quod unicuique constare potest, nam conjunctio spiritualis non aliud est quam amor & charitas; quod amor in Dominum sit conjunctio cum Ipso, patet; & quod charitas erga proximum pariter, constat a Domini verbis apud Matthæum "In quantum fecistis uni ex his fratribus meis minimis, Mihi fecistis" xxv. 40; hic de operibus charitatis agitur.

4192. Colligite lapides, & acceperunt lapides, & fecerunt acervum, quod significet vera ex bono, constat ex significatione lapidum, quod sint vera, de qua mox supra n: 4190; & ex significatione acervi, quod sit bonum; quod acervus significet bonum, est inde, quia olim, antequam struebant altaria, fecerunt acervos, & super illis comederunt, in testem quod conjungerentur amore; sed postea, cum repræsentativa antiquorum sancta haberentur, pro acervis ædificabant altaria, & quoque & lapidibus sed ordinatius dispositis, Jos: xxii: 28. 34. inde simile significatur per acervum, quod per altare, nempe bonum amoris, & per lapides ibi vera fidei.

4193. Et comederunt ibi super acervo, quod significet appropriationem ex bono Divino, constat ex significatione comedere, quod sit communicatio, conjunctio, & appropriatio, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513 f. 3596. 3832; & ex significatione acervi quod sit bonum, de qua mox supra n: 4192, hic bonum Divinum.

4194. Vers: 47. 48. 49. 50. Et vocavit illum Laban Jegar Sabadutha; & Jacob vocavit illum Galeed. Et dixit Laban, acervus hic testis inter me & inter te hodie, propterea vocavit nomen illius Galeed. Et Mizpah, quia dixit, spectet Jehovab inter me & inter te, quia latebimus vir a socio suo. Si affligas filias meas, & si accipias feminas super filias meas, nullus vir nobiscum, vide, Deus testis inter me & inter te. Vocavit illum Laban Segar Sahadutha, significat quale

quale ejus a parte boni per Labanem repræsentati : & Jacob vocavit illum Galeed, significat quale a parte boni Divini Naturalis : & dixit Laban, acervus hic testis inter me & inter te hodie, propterea vocavit nomen illius Galeed, significat quod ita erit in æternum, inde quale ejus intrum : & Mizpah, quia dixit, spectet Jehovah inter me & inter te, quod significet præsentiam Divini Naturalis Domini : quia latebimus vir a socio suo, significat separationem respective ad illa quæ sunt Ecclesiæ : si affligas filias meas, & accipias fæminas supra filias meas, nullus vir nobiscum, significet affectiones veri quod mansuræ intra Ecclesiam : vide, Deus testis inter me & inter te, significat confirmationem.

4195. Vocavit illum Laban Segar Sahadutha, quod significet quale ejus a parte boni per Labanem repræsentati, constat a significatione vocare, & vocare nomen, quod sit quale, de qua n : 144. 145. 1754. 2009. 2724. 3421 ; Segar Sahadutha, significat acervum testimonii in idiomate Syriæ, unde Laban. Acervi tales antiquitus fuerunt in signum, aut in testem, ac postmodum etiam in cultum ; hic in signum & in testem, in signum quod ibi esset terminus, & testis quod ibi fædus pactum, & quod nullus eorum transiret illum ad malum faciendum alteri, ut quoque constat a Labanis verbis “ Testis acervus hic, & testis statua, si ego non transibo ad te acervum hunc, & si tu non transibis ad me acervum hunc, & statuam hanc ad malum,” Verf : 52 ; inde patet, quid Segar Sahadutha, seu acervus testimonii, involvit ; sed in sensu interno significat quale boni ex veris a parte Labanis, hoc est, a parte illorum qui in bonis operum sunt, hoc est, a parte gentium.

4196. Et Jacob vocavit illum Galeed, quod significet quale a parte boni Divini Naturalis, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale Domini, de qua sæpius prius ; Galeed significat acervum & testem, seu acervum testem, in idiomate Hebræo seu Canaanis, unde Jacob ; quid acervus testis in sensu interno, nunc sequitur.

4197. Et dixit Laban, acervus hic testis inter me & inter te hodie, propterea vocavit nomen illius Galeed, quod significet quod ita erit in æternum, inde quale ejus iterum, constat a significatione acervi, quod sit bonum, de qua supra n : 4192 ; & a significatione testis, quod sit confirmatio boni per verum, de qua sequitur ; ex significatione hodie, quod sit æternum, de qua n : 2838. 3998 ; & a significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n : 144. 145. 1754. 2009. 2724. 3421 ; ipsum quale continetur in nomine Galeed ; nam antiquitus nomina imposita quale continebant, n : 340. 1946. 2643. 3422 ; inde patet, quid per, dixit Laban, acervus hic testis inter me & inter te hodie, propterea vocavit nomen illius Galeed, significatur, quod nempe testificatio conjunctionis boni hic per Labanem significati cum Bono Divino Naturalis Domini, proinde conjunctio Domini per bonum cum gentibus, nam hoc bonum est, quod per Labanem nunc repræsentatur, n : 4189 ; vera illius boni sunt quæ testificant de conjunctione ; at bonum illorum, quamdiu vivunt in mundo, est a latere, quia non habent vera Divina ; sed usque illi, qui in bono illo, hoc est, in mutua charitate vivunt, tametsi illis non

vera Divina directa ex fonte Divino, hoc est, ex Verbo, usque bonum non habent clausum, sed tale ut aperiri possit, quod etiam aperitur in altera vita, cum instruuntur ibi in veris fidei, & de Domino; aliter apud Christianos, qui horum sunt in mutua charitate, & magis qui in amore in Dominum, illi, cum vivunt in mundo, in bono directo sunt, quia in veris Divinis, quapropter intrant in cœlum absque tali instructione, si non in veris illorum falsa fuerint, quæ prius discutienda; at Christiani, qui non in charitate vixerunt, illi clauferunt sibi cœlum, & per plures adeo, ut aperiri nequeat; nam sciunt vera & negant, & quoque obfirmant se contra illa, si non ore, usque corde. Quod Laban vocaverit acervum suo idiomate primum Segar Sahadutha, & dein idiomate Canaanis Galeed, cum tamen utrumque pæne similis significationis est, est applicationis causa, ac inde conjunctionis; idiomate Canaanis loqui, seu labio Canaanis, est applicare se ad Divinum, per Canaanem enim significatur Regnum Domini, ac in supremo sensu Dominus, n: 1607. 3038. 3705, ut patet apud Esaïam. “In die illo erunt quinque urbes in terra Ægypti loquentes labiis Canaanis, & jurantes Jehovah Zebaoth; in die illo erit altare Jehovah in medio terræ Ægypti, & statua apud terminum ejus Jehovah, & erit in signum & in testem Jehovah Zebaoth in terra Ægypti,” xix: 18. 19. 20. Quod Testis sit confirmatio boni per verum, & veri a bono; & quod inde Testimonium sit bonum a quo verum, & verum quod ex bono, constare potest a Verbo alibi; quod Testis sit confirmatio boni per verum, & veri a bono, ab his locis; apud Jehoschuam “Dixit Jehoschua ad populum, *Testes vos in vos*, quod vos elegeritis Jehovah ad serviendum Ipsi, & dixerunt *Testes*; & nunc removete Deos alienigenæ, qui in medio vestri, & inclinate cor vestrum ad Jehovah Deum Israelis & dixerunt populus ad Jehoschuam, Jehovah Deo nostro serviemus, & voci Ipsi obediemus. Et excidit Jehoschua fœdus cum populo in die hoc, & posuit illi statutum & iudicium in Schechemo, & scripsit Jehoschua verba illa in libro legis Dei, & accepit lapidem magnum, & erexit illum ibi sub quercu, quæ in sanctuario Jehovah; & dixit Jehoschua ad omnem populum, *ecce lapis hic erit nobis in testem*, quia ille audivit omnia dicta Jehovah, quæ loquutus est cum nobis, & erit vobis in testem, ne abnegetis Deum vestrum,” xxiv: 22. 23. 24. 25. 26. 27; quod testis ibi sit confirmatio, patet, & quidem confirmatio fœderis, proinde conjunctionis, nam fœdus significat conjunctionem n: 665. 666. 1023. 1038. 1864. 1996. 2003. 2021, & quia conjunctio cum Jehovah seu Domino non datur quam per bonum, nec datur bonum quod conjungit, quam quod quale suum habet a vero, inde sequitur quod testis sit confirmatio boni per verum; bonum ibi est conjunctio cum Jehovah seu Domino per quod eligerent Ipsum ad serviendum Ipsi, verum per quod confirmatio erat lapis, quod lapis sit verum, videatur n: 643. 1298. 3720, in supremo sensu Lapis est Ipse Dominus, quia ab Ipso omne Verum, quapropter etiam vocatur Lapis Israelis, Genes: xlix: 24, & quoque dicitur, ecce Lapis hic erit nobis in testem, quia ille audivit omnia dicta Jehovah quæ loquutus est cum nobis. Apud Johannem “*Dabo duobus Testibus meis*, ut prophetent dies 1260, induti facis; hi sunt duæ Oleæ, & duo candelabra, quæ coram Deo terræ stantia; &

& si quis eos voluerit damno afficere, ignis ex ore eorum, & co nedet hostes eorum: hi habent potestatem claudendi cœlum: cum vero absolverint *Testimonium* suum, bestia, quæ ascendit ex abyſſo, faciet bellum cum illis, & vincet illos, & occidet illos; post vero tres dies & dimidium, spiritus vitæ a Deo intravit in illos, ut constiterint super pedes suos," Apoc: xi: 3. 4. 5. 6. 7. 11; quod duo testes hic sint bonum & verum, hoc est, bonum in quo verum, & verum quod ex bono, utrumque confirmatum in cordibus, patet ex eo quod dicatur, quod duo testes sint duæ oleæ & duo candelabra, quod olea sit tale bonum, videatur n: 886, duæ oleæ pro bono cœlesti & pro bono spirituali, bonum cœleste est amoris in Dominum, & bonum spirituale est charitatis erga proximum; candelabra sunt illorum bonorum vera, quod constabit, ubi, ex Divina Domini Misericordia, de candelabris agendum; quod illis, nempe bonis & veris, potestas sit claudere cœlum & aperire cœlum, videatur Præfatio ad Cap: xxii: Genes: quod bestia ex abyſſo seu inferno, occidet illos, significat vastationem boni & veri intra Ecclesiam; & quod spiritus vitæ a Deo intravit in illos, ut constiterint super pedes suos, significat novam Ecclesiam. Quod sicut acervi antiquitus ponebantur in testes, postmodum altaria, constat apud Jehoschuam "Dixerunt Rubenitæ & Gadditæ, videte figuram Altaris Jehovæ, quod fecerunt patres nostri, non pro holocausto, & non pro sacrificio, sed *Testis illud inter nos & inter vos*: & vocarunt filii Rubenis & filii Gadis, *Altare*, quod *Testis illud inter nos*, quod Jehovah Deus," xxii: 28. 34; Altare est bonum amoris, & in supremo sensu Ipse Dominus, n: 921. 2777. 2811; testis pro confirmatione, in sensu interno, boni per verum. Quia per Testem significatur confirmatio boni per verum, ac veri a bono, ideo per testem in supremo sensu significatur Dominus, quia Ipse est Divinum Verum confirmans, ut apud Esaïam "Pangam vobis sædus æternitatis, misericordias Davidis veras, en *Testem populis dedi illum*, principem & præcipientem populis," lv: 4; apud Johannem "Et a Jesu Christo, qui est *Testis fidelis*, primogenitus ex mortuis, & princeps regum terræ," Apoc: i: 5: apud Eundem "Hæc dicit *Testis fidelis & verus*, principium creaturæ Dei," Apoc: iii: 14. Quod mandatum sit in Ecclesia Repræsentativa, quod omne verum stabit super ore duorum aut trium testium, non super unius, Num: xxxv: 30. Deut: xvii: 6. 7. Cap: xix: 15. Matth: xviii: 16, fundatur in Lege Divina, quod unum verum non confirmet bonum, sed plura vera, unum enim verum absque nexu cum aliis non est confirmans, sed cum plura sunt, nam ex uno potest videri alterum, unum non parit aliquam formam, ita non aliquid quale, sed plura in serie connexa; sicut enim unus tonus non parit aliquem concentum, minus harmoniam, ita nec unum verum; hæc sunt, super quibus fundatur illa lex, tametsi in externa forma apparet fundata in statu civili, sed unum non est contra alterum; sicut præcepta Decalogi, de quibus n: 2609. Quod *Testimonium* sit bonum a quo verum, & verum quod ex bono, sequitur inde, & quoque constat ex eo, quod decem præcepta decalogi super tabulis lapideis scripta dicantur una voce Testimonium, ut apud Moſen "Jehovah dedit Moſi, cum absolvisset loqui cum eo
im

in monte Sinai, *duas tabulas Testimonii*, tabulas lapidis, scriptas digito Dei," Exod: xxxi: 18. Apud Eundem "Descendit Moses e monte, & *duæ tabulæ Testimonii* in manu ejus, tabulæ scriptæ a duobus lateribus ejus," xxxii: 15. Et quia tabulæ illæ in Arca positæ sunt, arca dicitur Arca Testimonii, de quo apud Mosen "Jehovah ad Mosen, *dabis in Arcam Testimonium*, quod dabo tibi," Exod: xxv: 16. 21: Moses accepit & *dedit Testimonium in Arcam*" Exod: xl: 20: apud Eundem "Conveniam tibi, & loquar tecum desuper Propitiatorio ab inter duos cherubos, qui *super arca Testimonii*," Exod: xxv: 22: apud Eundem "Tegit nubes suffimenti Propitiatorium, quod *super Testimonio*," Levit: xvi: 13: apud Eundem "Baculi duodecim Tribuum relictæ sunt in Tentorio conventus, *coram Testimonio*," Num: xvii: 19; quod inde arca quoque dicta sit arca testimonii, præter in loco citato Exod: xxv: 22, videatur etiam Exod: xxxi: 7. Apoc: xv: 5; præcepta decalogi ideo Testimonium dicta sunt, quia erant sæderis, ita conjunctionis inter Dominum & inter hominem, quæ conjunctio non existere potest, nisi homo illa præcepta custodiat non solum in externa forma, sed etiam in interna, quid interna forma illorum præceptorum, videatur n: 2609, quapropter est bonum confirmatum per verum, & verum derivatum a bono, quod per Testimonium significatur; quia ita est, etiam Tabulæ dictæ sunt Tabulæ sæderis, & arca arca sæderis: inde nunc patet, quid per Testimonium in genuino sensu significatur in Vebo, ut Deut: iv: 45. Cap: vi: 17. 20. Esai: viii: 16. 11 Reg: xvii: 15. Psalm: xix: 8. Psalm: xxv: 10. Ps: lxxviii: 5. 6. Ps: xciii: 5. Ps: cxix: 1. 2. 23. 24. 59. 79. 88. 138. 167. Ps: cxxii: 3. 4. Apoc: vi: 9. Cap: xii: 17. Cap: xix: 10.

4198. Et Mizpah, quia dixit, spectet Jehovah inter me & inter te, quod significet præsentiam Divini Naturalis Domini, nempe in bono, quod nunc per Labanem repræsentatur, constat a significatione spectare seu Speculari, quod sit præsentia, qui enim spectat alterum, aut ex alto speculo videt illum, is præsens est apud illum visu; præterea videre, cum prædicatur de Domino, est Prævidentia & Providentia, n: 2837. 2839. 3686. 3854. 3863, ita quoque præsentia, sed per Prævidentiam & Providentiam. Quod præsentiam Domini attinet, est Dominus præsens apud unumquemvis, sed secundum receptionem; nam a Domino solo est vita unius cujusvis; qui recipiunt præsentiam Ipsius in bono & vero, in vita intelligentiæ & sapientiæ sunt; at qui recipiunt præsentiam Ipsius non in bono & vero, sed in malo & falso, in vita insaniæ & stultitiæ sunt, at usque in facultate intelligendi & sapiendi; quod in hac usque sint, constare potest ex eo, quod in externa forma sciant mentiri & simulare bonum & verum, & per illam captare homines; quod nusquam foret, nisi in facultate fuissent. Præsentia quale significatur per Mizpah, hic quale apud illos qui in bonis operum, seu apud Gentes, quæ hic repræsentantur per Labanem; Nomen Mizpah enim in Lingua originali a spectare dictum est.

4199. Quia latebimus vir a socio suo, quod significet separationem respective ad illa quæ sunt Ecclesiæ, constat a significatione latere hic, quod sit separatio;

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 63

paratio ; & a significatione viri a socio, quod sint illi qui intra Ecclesiam, & qui extra ; illi dicuntur latere, quia separati sunt quoad bonum & verum, ita respective ad illa quæ sunt Ecclesiæ.

4200. Si affligas filias meas, & accipias fæminas supra filias meas, nullus vir nobiscum, quod significet affectiones veri quod mansuræ intra Ecclesiam, constat a significatione filiarum, hic Rachelis & Leæ, quod sint affectiones veri, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819 ; a significatione fæminarum, quod sint affectiones veri non genuini, ita quæ non sunt Ecclesiæ ; affectiones enim veri faciunt Ecclesiam, ita accipere fæminas supra illas, significat quod non alias affectiones quam veri genuinæ ; a significatione nullus vir nobiscum, quod sit cum latebit vir a socio, hoc est, cum separati, de qua mox supra n: 4199 ; inde patet quod per illa verba significetur, quod affectiones veri genuini mansuræ intra Ecclesiam, non conspurcandæ cum veris non genuinis.

4201. Vide Deus testis inter me & inter te, quod significet confirmationem, hic a Divino, constat a significatione testis, quod sit confirmatio, de qua mox supra n: 4196.

4202. Vers: 51. 52. 53. *Et dixit Laban Jacobo, ecce acervus hic, & ecce statua quam erexi inter me & inter te. Testis acervus hic, & testis statua, si ego non transibo ad te acervum hunc, & si tu non transibis ad me acervum hunc & statuam hanc, ad malum. Deus Abrahæ, & Deus Nachoris judicent inter nos, Deus patris eorum : & juravit Jacob in pavorem patris sui Jischaki. Dixit Laban Jacobo, ecce acervus hic, & ecce statua quam erexi inter me & inter te, significat conjunctionem : testis acervus hic, & testis statua, significat confirmationem : si ego non transibo ad te acervum hunc, & si tu non transibis ad me acervum hunc & statuam hanc ad malum, significat limitem quantum a bono influere possit : Deus Abrahæ & Deus Nachoris judicent inter nos, significat Divinum in utrumque : Deus patris eorum, significat a Supremo Divino : & juravit Jacob in pavorem patris sui Jischaki, significat confirmationem a Divino Humano, quod Pavor dicitur in illo statu.*

4203. Dixit Laban Jacobo, ecce acervus hic, & ecce statua quam erexi inter me & inter te, quod significet conjunctionem, constat ab illis quæ supra dicta sunt ; erant enim acervus & statua in signum & in testem, quod fædus pactum, hoc est, quod amicitia, ita in sensu interno quod conjunctio.

4204. Testis acervus hic & testis statua, quod significet confirmationem, constat a significatione testis, quod sit confirmatio, nempe boni per verum quod est statua, & veri a bono quod est acervus, de qua supra n: 4197.

4205. Si ego non transibo ad te acervum hunc, & si tu non transibis ad me acervum hunc & statuam hanc, ad malum, quod significet limitem quantum a bono influere possit, constat a significatione transire hic, quod sit influere ; a significatione acervi, quod sit bonum, de qua n: 4192 ; & a significatione statuæ, quod sit verum, de qua n: 3727. 3728. 4090 ; & quod utrumque tam acervus quam statua essent in signum aut in testem, ibid : hic in signum limitis ; quia de conjunctione agitur, ex serie fluit, quod in sensu interno sit limes, quantum a bono influere possit. Quod conjunctio fiat per bonum,

bonum, & quod bonum influat secundum receptionem, supra dictum est; receptio autem boni non dari potest aliter quam secundum vera, nam vera sunt in quæ bonum influit, est enim bonum agens & verum recipiens, quapropter vera omnia sunt vasa recipientia, n: 4166; quia vera sunt in quæ bonum influit, sunt vera quæ limitant influxum boni; hoc intelligitur hic per limitem quantum a bono influere possit. Quomodo cum hoc se habet, paucis dicendum est; vera apud hominem, quæcunque & qualiacunque sunt, intrant in memoriam ejus per affectionem, hoc est, per jucundum quoddam quod est amoris; absque affectione seu absque jucundo quod est amoris, nihil potest intrare apud hominem, quia in illis est vita ejus; hæc quæ intrarunt, reproduciuntur quando simile jucundum recurrit, una cum pluribus alijs quæ se associarunt seu conjunxerunt, tum quoque cum idem verum reproducitur a semet vel ab alio, tunc quoque affectio seu jucundum quod fuerat amoris cum intravit, pariter excitatur, nam conjuncta cohærent: inde constare potest, quomodo se habet cum affectione veri, verum quod intravit cum affectione boni, reproducitur cum affectio similis recurrit, & quoque affectio cum verum simile: inde etiam patet, quod nusquam aliquod verum cum genuina affectione possit implantari, ac interius radicari, nisi homo sit in bono, nam genuina affectio veri est ex bono, quod est amoris in Dominum, & charitatis erga proximum: bonum hoc influit a Domino, at non figitur quam in veris, nam in veris est hospitium boni, concordant enim; inde quoque patet, quod qualia sunt vera, talis sit receptio boni; vera apud Gentes, quæ in mutua charitate vixerunt, talia sunt, ut bonum a Domino influens etiam in illis hospitari possit, sed quamdiu in mundo vivunt, non ita prout apud Christianos, qui vera ex Verbo habent, & in charitate spirituali inde vivunt, videantur n: 2589 ad 2604.

4206. Deus Abrahami & Deus Nachoris judicent inter nos, quod significet Divinum in utrumque, nempe in bonum quod illis qui intra Ecclesiam, & in bonum quod illis qui extra Ecclesiam, constat a significatione Dei Abrahami, quod sit Divinum Domini spectans illos qui intra Ecclesiam; & ex significatione Dei Nachoris, quod sit Divinum Domini spectans illos qui extra Ecclesiam; inde patet, quod per illa significetur Divinum in utrumque. Quod Deus Abrahami sit Divinum Domini spectans illos qui intra Ecclesiam, est quia Abraham repræsentat Divinum Domini, consequenter id quod a Domino directe venit, n: 3245. 3778, inde illi qui intra Ecclesiam in specie intelliguntur per filios Abrahami, Joh: viii: 39; & quod Deus Nachoris sit Divinum Domini spectans illos qui extra Ecclesiam, est quia Nachor repræsentat Ecclesiam gentium, & filii ejus illos ibi qui in fraternitate sunt, n: 2863. 2864. 3052. 3778. 2868; ideo quoque hic Laban, qui filius Nachoris, repræsentat bonum a latere, quale est gentibus a Domino. Quod tam varia Domini repræsententur, non est inde, quod varia in Domino sint, sed quod Divinum Ipsius varie ab hominibus recipiatur; se habet hoc sicut vita quæ apud hominem, hæc influit & agit in varia corporis organa sensoria & motoria, inque varia membra & viscera, ac ubivis varietatem sistit, aliter enim

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 65

enim videt oculus, aliter audit auris, aliter sentit lingua, tum aliter se movet brachium & manus, & aliter lumbi & pedes, aliter agit pulmo & aliter cor, tum aliter hepar & aliter ventriculus, & sic porro, sed usque est una vita quæ omnia tam varie agit, non quod ipsa vita aliter agat, sed quia aliter recipitur, est enim forma cujusvis secundum quam determinatur actio.

4207. Deus patris eorum, quod significet a Supremo Divino, constat a significatione Dei patris, quod sit supremum Divinum, pater enim in Verbo, ubi dicitur, in sensu interno significat bonum, videatur n: 3703, & quod Pater Domini, seu cum Pater a Domino nominatur, sit Divinum Bonum quod in Ipso, n: 3704; Divinum Bonum est Supremum Divinum, Divinum autem Verbum est, quod a Divino Bono, & quoque Filius nominatur. præterea per patrem hic intelligitur Therachus, qui fuit pater utriusque, nempe Abrahami & Nachoris, qui quod repræsentet communem stirpem Ecclesiarum, videatur n: 3778, inde Abraham repræsentat in sensu respectivo genuinam Ecclesiam, & Nachor Ecclesiam gentium, ut mox supra n: 4206, dictum.

4208. Et juravit Jacob in pavorem patris sui Jischaki, quod significet confirmationem a Divino Humano, quod Pavor dicitur in illo statu, constat a significatione jurare, quod sit confirmatio, de qua n: 2842. 3375; & ex significatione pavoris Jischaki, quod sit Divinum Humanum Domini, de qua n: 4180; quod juramenta fierent per Divinum Humanum Domini, n: 2842. Quod hic dicatur, Deus Abrahami, Deus Nachoris, Deus patris eorum seu Therachi, & Pavor Jischaki patris Jacobi, est quia filii Therachi totidem agnoscerent deos, fuerunt enim idololatæ, n: 1353. 1356. 1992. 3667; & peculiare fuit in illa domo, quod unaquævis familia suum deum coleret, inde hic dicitur Deus Abrahami, Deus Nachoris, Deus patris eorum, & pavor Jischaki; familiæ tamen Abrahami injectum fuit, ut agnoscerent Jehovah pro suo Deo; sed usque Ipsum non agnoscebant aliter quam sicut alium Deum, per quem se distinguerent a gentibus, ita quoad solum nomen; quapropter etiam toties desciverunt ad alios deos, ut constare potest ab historicis Verbi; causa fuit, quia solum in externis erant, quid interna prorsus non sciebant, nec scire volebant; ipsa ritualia Ecclesiæ eorum respective ad illos non fuerunt aliter quam idololatrica, quia separata erant ab internis, omne enim rituale Ecclesiæ separatum ab interno est idolatricum; at usque potuit genuinum Ecclesiæ per illos repræsentari, nam repræsentationes non spectant personam sed rem, n: 665. 1097 f. 1361. 3147. verum ut repræsentativa Ecclesia existeret, & sic aliqua communicatio Domini per cælum cum homine, teneri debuerunt imprimis in eo, ut agnoscerent Jehovah, si non corde usque ore, repræsentativa enim apud illos non exhibant ab internis sed ab externis, & sic se communicabant, aliter ac in Ecclesia genuina, in qua per interna fit communicatio; quapropter etiam cultus eorum Divinus nihil animas eorum affecit, hoc est, beatos fecit in altera vita, sed solum faustos in mundo: ut itaque in externis tenerentur, ideo tot miracula apud illos, quæ nusquam exstiterent, si in internis fuissent; & ideo toties cogebantur per

I

punitiones,

punitiones, per captivitates & per minas ad cultum, cum tamen nemo cogitur ad cultum internum a Domino, sed ille per liberum implantatur, n: 1937. 1947. 2174. 2875. 2876 ad 2881. 3145. 3146. 3158. 4031; principale externum erat, ut Jehovah confiterentur, nam Jehovah erat Dominus, qui in omnibus Ecclesiæ illius repræsentabatur; quod Jehovah esset Dominus, videatur n: 1343. 1736. 2921. 3035.

4209. *Et sacrificavit Jacob sacrificium in monte, & vocavit fratres suos ad comedendum panem, & comederunt panem, & pernoctaverunt in monte. Et mane surrexit Laban in matutino, & osculatus filios suos, & filias suas, & benedixit illis, & reversus Laban ad locum suum.* Sacrificavit Jacob sacrificium in monte, significat cultum ex bono amoris: & vocavit fratres suos ad comedendum panem, significat adpropriationem boni a Domini Divino Naturali: & comederunt panem, significat effectum: & pernoctaverunt in monte, significat tranquillitatem: & mane surrexit Laban in matutino, significat illustrationem illius boni a Divino Naturali Domini: & osculatus filios suos, & filias suas, significat agnitionem veritatum illarum & affectionum earundem: & benedixit illis, significat gaudium inde: & ivit & reversus Laban ad locum suum, significat finem repræsentationis per Labanem.

4210. Sacrificavit Jacob sacrificium in monte, quod significet cultum ex bono amoris, constat ex significatione sacrificii, quod sit cultus, de qua n: 922. 923. 2180; & ex significatione montis, quod sit bonum amoris, de qua n: 795. 796. 1430: sacrificium significat cultum, quia sacrificia & holocausta fuerunt principalia omnis cultus in Ecclesia repræsentativa postera seu Hebræa: in montibus etiam sacrificabant, ut quoque passim ex Verbo constat, quia montes ex altitudine significabant illa quæ alta essent, ut sunt illa quæ cœli, ac cœlestia vocantur, & inde in supremo sensu significabant Dominum, Quem Altissimum vocarunt; ex apparentia ita putarunt, nam quæ interiora sunt, apparent sicut altiora, prout cœlum apud hominem, hoc interiorius est in illo, at usque autumat homo, quod in alto sit; inde est, quod ubi altum in Verbo dicitur, in sensu interno significetur interiorius; in mundo non aliter sciri potest, quam quod cœlum sit in alto, tam ex eo, quod cœlum quoque dicatur illud aspectabile quod circum circa in alto est, quam quia homo in tempore & loco est, & sic cogitat ex ideis quæ inde, & quoque ex eo, quod pauci sciant quid interiorius, & adhuc pauciores quod ibi non locus nec tempus; inde est, quod secundum ideas cogitationis hominis loquutum sit in Verbo; si non secundum illas, sed secundum ideas angelicas, tunc homo nihilum percepisset, sed quisque mirabundus stetisset, quid illud, & num aliquid, & sic rejecisset sicut quoddam, in quo nihil intellectui simile foret.

4311. *Et vocavit fratres suos ad comedendum panem,* quod significet adpropriationem boni a Domini Divino Naturali, constat a significatione fratrum, quod sint illi, qui nunc sœdere, hoc est, amicitia conjuncti essent, & in sensu interno, qui in bono & vero, quod hi fratres dicantur, videatur n: 367. 360. 3303. 3459. 3803. 3815. 4121. 4191; ex significatione comedere,

dere, quod sit appropriatio, de qua n: 3168. 3513. f. 3832; quod commestiones & convivia apud Antiquos significarent appropriationem & conjunctionem per amorem & charitatem, n: 3596; & a significatione panis, quod sit bonum amoris, de qua n: 276. 680. 1798. 3478. 3735, ac in supremo sensu Dominus, n: 2165. 2177. 3478. 3813: quia Panis in supremo sensu significat Dominum, idcirco significat omne sanctum quod ab Ipso, hoc est, omne bonum & verum, & quia non est aliud bonum, quod est bonum, quam quod est amoris & charitatis, ideo Panis significat amorem & charitatem; sacrificia olim nec aliud significabant, quapropter illa una voce vocabantur panis, videatur n: 2165, & quoque ex carne sacrificiorum comederetur, ut repræsentaretur convivium cœleste, hoc est, conjunctio per bonum quod amoris & charitatis: hoc nunc est, quod significatur per Sacram Cœnam, nam hæc successit loco sacrificiorum, & conviviorum ex sanctificatione; estque hæc, nempe Sacra Cœna, externum Ecclesiæ, quod internum in se habet, & per internum conjungit hominem qui in amore & charitate est, cum cœlo, & per cœlum cum Domino; nam etiam in Sacra Cœna comedere significat appropriationem, panis amorem cœlestem, & vinum amorem spiritualem, & hoc usque adeo, ut cum homo in sancto est cum edit, in cœlo non aliud percipitur. Quod dicatur appropriatio boni a Domini Divino Naturali, est quia agitur de bono Gentium, bonum enim gentium est quod nunc per Labanem repræsentatur, n: 4189; conjunctio hominis cum Domino, non est cum Ipso Supremo Divino Ipsius, sed cum Divino Humano Ipsius, nam homo de Supremo Divino Domini nullam prorsus ideam potest habere, sed transcendit ita ejus ideam, ut prorsus pereat & nulla fiat, verum de Divino Humano Ipsius ideam habere potest; quisque enim conjungitur per cogitationem & affectionem, de quo aliquam ideam habet, non autem de quo nullam habere potest; cum cogitatur de Humano Domini, tunc, si sanctitas inest ideæ, cogitatur etiam de sancto, quod a Domino implet cœlum, ita quoque de cœlo, nam cœlum in suo complexu refert unum hominem, & hoc a Domino, n: 684. 1276. 2996. 2998. 3624 ad 3649; inde est, quod conjunctio non dari queat cum Supremo Divino Domini, sed cum Divino Humano Ipsius, & per Divinum Humanum cum Supremo Divino Ipsius; inde est quod dicatur apud Johannem, Quod Deum nemo vidit unquam, quam Unigenitus Filius 1: 18, & quod non aditus detur ad Patrem, quam per Ipsum; tum quod Ille sit Mediator; hoc manifeste potest sciri ex eo, quod omnes illi intra Ecclesiam, qui dicunt quod credant Supremum Ens, ac Dominum contemnunt, sint qui nihil prorsus credunt, ne quidem quod Cœlum sit, nec quod infernum, & qui naturam colant; & quoque si ab experientia instrui velint, constabit quod mali imo pessimi idem dicant. Sed homo de Humano Domini cogitat varie, unus homo aliter quam alter, & unus sanctius quam alter; qui intra Ecclesiam sunt, possunt cogitare quod Humanum Ipsius Divinum sit, & quoque quod unus sit cum Patre, sicut Ipse dicit, quod Pater in Ipso, & Ipse in Patre; at qui extra Ecclesiam, hoc non possunt, tam quia non sciunt aliquid de Domino, quam quia de Divino non aliunde ideam habent,

quam ex imaginibus, quas oculis vident, & ex idolis quæ possunt tangere; sed usque conjungit se Dominus cum illis per bonum charitatis & obedientiae illorum in crassa illorum idea; inde est, quod hic dicatur, quod illis appropriatio boni sit a Domini Divino Naturali; se enim habet conjunctio Domini cum homine secundum statum cogitationis & inde affectionis ejus; qui in sanctissima idea de Domino sunt, & simul in cognitionibus & affectionibus boni & veri, quales possunt esse illi qui intra Ecclesiam, conjuncti sunt cum Domino quoad Divinum Rationale Ipsius; at qui non in tali sanctitate sunt, nec in tali idea interiore & affectione, & tamen in bono charitatis, conjuncti sunt cum Domino quoad Divinum Naturale Ipsius; qui adhuc crassiorem sanctitatem habent, illi conjunguntur Domino quoad Divinum Sensuale Ipsius; hæc conjunctio est quæ repræsentatur per serpentem æneum, quod a morfu serpentum revixerint illi qui aspexerunt illum, Num: XXI: 9; in hac conjunctione sunt illi inter gentes, qui idola colunt, & usque secundum religiosum suum in charitate vivunt. Ex his nunc constare potest, quid intelligitur per appropriationem boni a Domini Divino Naturali, quæ significatur per quod Jacob vocaverit fratres ad comedendum panem.

4212. Et comederunt panem, quod significet effectum, nempe amicitiam in sensu externo, conjunctionem per bonum & verum in Naturali in sensu supremo.

4213. Et pernoctaverunt in monte, quod significet tranquillitatem, constat a significatione pernoctare, quod sit pacem habere, de qua n: 3170, ita tranquillitatem; quod pernoctarent in uno loco illi qui sædus inierunt, etiam rituale fuit, quia pernoctatio in uno loco significabat, quod nulla amplius hostilitas; in sensu interno, quod tranquillitas & pax, nam qui conjuncti sunt quoad bonum & verum, in tranquillitate sunt, & in pace; quare hic dicitur in monte, quia per montem significatur bonum amoris & charitatis, n: 4210, nam bonum amoris & charitatis dat pacem; quid pax & tranquillitas, videatur n: 92. 93. 1728. 2780. 3170. 3696. 3780.

4214. Et mane surrexit Laban in matutino, quod significet illustrationem illius boni a Divino Naturali Domini, constat a significatione mane surgere in matutino, quod sit illustratio, de qua n: 3458. 3723; & ex repræsentatione Labanis, quod sit bonum quale est gentium, de qua n: 4189; quod illustratio hujus boni sit a Divino Naturali Domini, quæ hic intelligitur, patet a serie. Quod illustrationem attinet, est illa omnis a Domino, & per bonum quod apud hominem; talis etiam est illustratio, quale est bonum. Credunt plerique, quod illi illustrati sint, qui ratiocinari possunt de bono & vero, & de malo & falso, ac quod in illustrationis statu eo majori sint, quo subtilius & acutius possunt ne illis loqui, & simul confirmare per plura scientifica, & quoque illa quæ loquuntur verosimilia facere per comparativa imprimis ex sensualibus, & per alios persuasorios modos; hi tamen usque possunt in nulla illustratione esse, tametsi in facultate imaginativa & perceptiva sunt; hæc facultas est duplex, una quæ venit a luce cœli, altera quæ a lumine fatuo, utrumque apparet in externa forma simile, sed in interna est prorsus dissimile; quod

quod a luce cœli, hoc in bono est, hoc est, apud illos qui in bono sunt; hi ex bono possunt videre verum, ac scire sicut in clara die num ita sit, vel non ita sit; at quod ex lumine fatuo, hoc in malo est, hoc est, apud illos qui in malo sunt; quod ratiocinari possint de illis, est quia in facultate aliqua sciendi illa sunt, sed in nulla affectione faciendi; quod id non sit in illustratione esse quisque capere potest: cum Lumine fatuo ita se habet in altera vita, qui in tali fuerunt in mundo, in simili sunt in altera vita, & ratiocinantur ibi de bono & vero, & de malo & falso, & quidem multo perfectius & excellentius quam in vita corporis, nam cogitationes illorum non retrahuntur & impediuntur ibi a curis quæ sunt corporis & mundi, nec ita terminantur in illis sicut dum in corpore & mundo fuerunt; sed apparet illico, non coram illis, sed coram bonis spiritibus & angelis, quod ratiocinia eorum sint luminis fatui, & quod lux cœli, quæ apud illos influit, illico vertatur in tale lumen, quod quæ apud illos lux cœli vel suffocetur, sicut cum lux solis in opacum quoddam illabitur, & fit nigrum; vel quod reflectatur, quod sit apud illos qui in principiis falsi sunt; vel pervertatur, sicut cum lux solis in objecta tetra & sordida influit, & facit tetros colores, & quoque tetras odores; ita se habet cum illis qui in lumine fatuo sunt & credunt se præ cæteris illustratas esse, eo quod intelligenter & sapienter ratiocinari possint, & tamen male vivunt; quinam illi sunt, & quales, apparet a singulis quæ loquuntur, dummodo non mentiuntur bonum fallendi causa; qui Dominum negant aut contemnunt, & apud se subsannant illos qui Ipsum confitentur, inter tales sunt: qui adulteria amant, & rident illos qui conjugia credunt sancta, & nusquam violanda, etiam inter tales sunt: qui Ecclesiæ præcepta & doctrinalia credunt plebis causa esse, ut teneantur etiam per illa in vinculis, ac apud se illa nihili faciunt, similiter inter tales sunt: qui naturæ tribuunt omnia, & illos simplices credunt ac debilis iudicii, qui Divino illa vindicant, pariter inter tales sunt; qui omnia & singula suæ prudentiæ adscribunt, & dicunt quod Supremum Ens sit, quod in communi aut in universali aliquid regit, sed nihil in particulari aut singulari, & in hac opinione se confirmant, etiam tales sunt; ita in cæteris: tales in lumine fatuo sunt, etiam in altera vita, & quoque inter similes ratiocinantur acute, sed cum approximant ad aliquam societatem cœlestem, tunc lumen illud exstinguitur, & fit tenebri-
cosum, consequenter obscuratur eorum cogitatio ita ut ne quidem cogitare possint, stringuntur enim ibi a luce cœli, quæ, ut dictum, apud illos vel suffocatur, vel reflectitur, vel pervertitur, quare se præcipitant abinde, & conjiciunt ad infernum, ubi tale lumen. Ex his constare potest, quid illustratio vera, quod nempe sit ex bono quod a Domino, & quid illustratio falsa, quod nempe sit ex malo quod ab inferno.

4215. Et osculatus filios suos & filias suas, quod significet agnitionem veritatum illarum, & affectionum earundem, constat ex significatione osculari, quod sit conjunctio ex affectione, de qua n: 3573. 3574, proinde agnitio, ubi enim conjunctio per bonum & verum, ibi est agnitio eorum; ex significatione filiorum, quod sint vera seu veritates, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3773: & a

fig: 81

significatione filiarum, hic Rachelis & Lea, quod sint affectiones earundem, hoc est, veritatum, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819. Quod osculari significet conjunctionem ex affectione, est ex correspondentia; datur enim Correspondentia Cœli cum omnibus organis & membris corporis, de qua ad finem Capitulum; datur Correspondentia interiorum cum omnibus faciei, inde elucet animus ex vultu, & interior animus seu mens ex oculis; datur etiam Correspondentia cogitationum & affectionum cum actionibus & gestibus corporis, quod cum omnibus voluntariis notum est & quoque cum involuntariis; humiliatio enim cordis producit genuflexionem, quæ est gestus corporis externus, humiliatio adhuc major ac interior prostrationem ad terram, lætitia animi & gaudium mentis cantum & ovationem, tristitia & luctus internus lachrymationem & planctum, Conjectio autem ex affectione osculationem; inde patet, quod tales externi actus, quia correspondent, sint signa interiorum, & quod in illis ut in signis sit internum, a quo quale suum accipiunt; at apud illos, qui interna mentiri volunt per externa, talia quoque pro signis sunt, sed simulationis, hypocrisis, & doli, ut osculationes, quisque enim per illas vult significare, quod amet alterum ex corde, novit enim quod osculationes sint inde, & quod sint conjunctionis ex affectione, & quod per illas persuadere velit proximo, quod amet illum propter bonum in illo, cum tamen sit propter se, ac sui honorem & lucrum, ita non propter bonum, sed propter malum, nam qui se spectat ut finem, non ut finem intermedium ad bonum, & cum altero conjungi vult quoad finem illum, in malo est.

4216. Et benedixit illis, quod significet gaudium inde, constat a significatione benedicere, quod sit fausta vovere, de qua n: 3185, ita testari gaudium cum abit.

4217. Et ivit & reversus Laban ad locum suum, quod significet finem representationis per Labanem, constat a significatione reverti ad locum suum, quod sit redire ad priorem statum; quod locus sit status, videatur n: 2625. 2837. 3356. 3387. 3404; inde est quod per illa verba significetur finis representationis per Labanem. Ex his, quæ ostensa sunt, constare potest, quod omnia & singula in Verbo contineant interiora; & quod interiora talia sint, quæ adæquata perceptioni Angelorum qui apud hominem; ut pro exemplo, cum in Verbo dicitur Panis, Angeli non sciunt quid panis materialis, sed quid panis spiritualis, ita pro pane percipiunt Dominum, Qui quod Panis vita sit, Ipse docet apud Johannem Cap: vi: 33. 35, & quia Dominum, percipiunt illa quæ a Domino, proinde Amorem Ipsius erga universum Genus humanum, & tunc simul percipiunt amorem reciprocum hominis in Dominum, nam hæc in una idea cogitationis & affectionis coherent; non absimiliter cogitat homo, qui in sancto est, cum Panem Sacræ Cænæ accipit, nam cogitat tunc non de pane, sed de Domino & de Ipsius Misericordia, & de illis quæ amoris in Ipsum sunt, & charitatis erga proximum, quia de pœnitentia & emendatione vitæ, sed hoc cum varietate secundum sanctitatem, in qua est non modo quoad cogitationem, sed etiam quoad affectionem; inde patet, quod panis in Verbo non sistat ideam alicujus panis apud Angelos, sed sistat ideam amoris, cum innumerabilibus quæ amoris sunt: similiter vinum, cum
hoc

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 71

hoc in Verbo legitur, & quoque in Sacra Cæna accipitur, tunc Angeli nihil cogitant de Vino, sed de charitate erga proximum; & quia ita, & inde nexus hominis cum cælo, & per cælum cum Domino, ideo Panis & Vinum Symbola facta sunt, ac uniunt hominem, qui in sancto vitæ est, cum Cælo, & per cælum cum Domino: similiter se habet cum singulis quæ in Verbo, quapropter Verbum est Medium uniens hominis cum Domino, quod nisi Medium uniens foret, non potuisset Cælum influere apud hominem, nam absque medio nulla unitio, sed removeret se ab homine; quod si removeretur, non potuisset amplius aliquis duci ad bonum, ne quidem ad bonum corporeum & mundanum, sed vincula omnia, etiam externa, forent rupta; Dominus enim regit hominem qui in bono est per vincula interna, quæ sunt conscientia, qui autem in malo est, solum per vincula externa, quibus ruptis unusquisque insaniret, qualiter insanit qui absque timore legis est, absque timore vitæ, & absque timore jacturæ honoris & lucri, ac inde famæ, hæc enim sunt vincula externa; sic genus humanum periret: inde constare potest, cur Verbum, & quale Verbum: quod Ecclesia Domini, ubi est Verbum, sit instar Cordis & instar Pulmonum; & Ecclesia Domini ubi non est Verbum, sit instar reliquorum Viscerum, quæ a Corde & Pulmonibus vivunt, videatur n: 637. 931. 2054. 2853.

Continuatio de Maximo Homine & de Correspondentia.

4218. **I**N Partibus, quæ præcedunt, ad finem Capituli memorata sunt, quæ videre & percipere datum est in Mundo Spirituum & in Cælis Angelorum; & denique actum est de Maximo Homine & Correspondentia: ut plene sciatur, quomodo se habet cum homine, & quod ille in nexu sit cum Cælo, non modo quoad Cogitationes & affectiones, sed etiam quoad formas organicas tam interiores quam exteriores, & quod absque nexu illo ne quidem momento subsistere possit, licet in hac parte continuare illa quæ de Correspondentia cum Maximo Homine, ad finem Capituli mox præcedentium incepta sunt.

4219. Ut sciatur in genere, quomodo se habet cum Maximo Homine, tenendum, quod universum Cælum sit Maximus Homo, & quod Cælum Maximus Homo nominatur, qui a correspondet Divino Humano Domini; Solus enim Homo est Dominus, & quantum angelus & spiritus, tum quantum homo qui in terris ab Ipso habet, tantum etiam sunt homines;

nes: non credat aliquis, quod homo sit homo ex eo, quod facies ei humana sit, & corpus ei humanum, & quod ei cerebrum, & quoque viscera & membra; hæc sunt communia cum Animalibus brutis, quare etiam hæc sunt quæ moriuntur & sunt cadaver; sed homo est homo, quod cogitare & velle possit sicut homo, ita recipere illa quæ sunt Divina, hoc est, quæ sunt Domini; per hæc homo se distinguit a bestiis & feris; & quoque homo fit talis homo in altera vita, qualiter illa in vita corporis per receptionem ei appropriata sunt.

4220. Qui in vita corporis Divina, quæ sunt Domini, receperant, hoc est, qui amorem Iesus erga universum Genus humanum, proinde qui charitatem erga proximum, & qui amorem reciprocum in Dominum, illi in altera vita donantur intelligentia & sapientia, & felicitate ineffabili, nam sunt Angeli, ita vere homines; at qui in vita corporis Divina quæ sunt Domini, non receperant, hoc est, non amorem erga genus humanum, minus amorem reciprocum in Dominum, sed solum Semet amarunt, imo coluerunt, & consequenter, pro fine habuerant illa quæ sunt sui & mundi, illi in altera vita, post exactos breves curriculos vitæ ibi, privantur omni intelligentia, & sunt stupidissimi, ac sunt ibi inter infernales stupidos.

4221. Ut scirem quod ita sit, cum talibus, qui ita vixerunt, loqui datum est, & quoque cum uno quem etiam in vita corporis novi; ille dum vixit, quicquid proximo fecit bonum, propter se fecit, nempe sui honoris & sui lucri causa, reliquos contempsit, & quæque odio habuit; Deum quidem confessus est ore, non tamen agnovit corde: cum loqui cum illo daretur, exhalabat ab illo sphaera sicut corporea, loquela ejus erat non sicut spirituum, sed sicut hominis adhuc vivi; nam loquela spirituum distinguit se ab humana in eo, quod illa sit plena ideis, seu quod spirituale ei insit, ita vivum quod non exprimi potest, hæc autem non ita; talis sphaera exhalabat ab illo, & percipiebatur in singulis quæ loquebatur; apparebat ibi inter viles, & dictum, quod qui tales sunt, successive fiant quoad cogitationes & affectiones tam crassi & stupidi, ut non stupidior aliquis in mundo: locum habent sub clunibus, ubi infernum illorum est; inde quoque prius apparuit quidam, non specie qua spiritus, sed specie qua homo crasse corporeus, in quo tam parum ex vita intelligentiæ quæ propria est humana, ut dicas stupiditatem in effigie; inde patebat, quales illi sunt, qui in nullo amore sunt erga proximum, nec erga publicum, minus erga Regnum Domini, sed solum in amore sui, & se solum in singulis spectant, imo se adorant ut deos, & sic quoque volunt ab aliis adorari, in omnibus quæ agunt id intendendo.

CAPUT TRIGESIMUM PRIMUM. 73

4222. Quod Correspondentiam Maximi hominis cum illis quæ apud hominem, attinet, illa & cum omnibus est singulis ejus, nempe cum ejus organis, membris & visceribus, & quidem in tantum, ut non detur aliquod organum & membrum in corpore, nec aliqua pars in organo & membro, ne quidem aliqua particula partis, cum qua non correspondentia sit; notum est, quod unumquodvis organum & unumquodvis membrum in corpore, consistat ex partibus, & ex partium partibus; sicut Cerebrum, hoc in communi consistat a Cerebro proprie dicto, a Cerebello, a Medulla oblongata, & Medulla spinali, nam hæc est continuatio aut quasi appendix; Cerebrum autem proprie dictum consistit a pluribus membris, quæ sunt partes ejus, nempe a Membranis, quæ dura mater & pia mater vocantur, a Corpore calloso, a corporis striatis, a ventriculis & cavis, a glandulis minoribus, a septis, in genere a substantia cineritia & a substantia medullari, præter a sinibus, vasis sanguineis & plexibus; similiter se habet cum organis sensoriiis & motoriis corporis, & cum visceribus, quod ex anatomicis satis notum est: omnia illa in communi & in particulari correspondent exactissime Maximo Homini, ac ibi totidem quasi cœlis; Cœlum enim Domini similiter distinctum est in minores cœlos, & hi in adhuc minores, & hi in minimos, tandem in Angelos, quorum unusquisque est exiguum Cœlum correspondens Maximo: Cœli illi sunt distinctissimi inter se, unumquodvis pertinens ad commune suum, & communes cœli ad communissimum seu totum, quod est Maximus Homo.

4223. Sed cum correspondentia ita se habet, quod quidem Cœli memorati respondeant ipsis formis organicis Corporis humani, quapropter dictum, quod illæ societates, aut illi Angeli, pertineant ad provinciam Cerebri, vel ad provinciam Cordis, vel ad provinciam Pulmonum, vel ad provinciam Oculi, & sic porro; sed usque principaliter correspondent functionibus illorum viscerum vel organorum; se habet hoc, sicut ipsa illa organa seu viscera, quod functiones cum formis illorum organicis, unum constituent; non enim concipi potest aliqua functio nisi a formis, hoc est, a substantiis, sunt enim substantiæ subjecta a quibus; sicut pro exemplo, non concipi potest visus absque oculo, non respiratio absque pulmone, oculus est forma organica ex qua & per quam visus, & pulmo est forma organica ex qua & per quam respiratio, ita quoque in reliquis: sunt itaque functiones, quibus societates cœlestes principaliter correspondent, & quia sunt functiones, etiam sunt formæ organicæ, quibus correspondent, nam unum ab altero individuum est, & inseparabile, usque adeo, ut sive dicas functionem sive formam or-
K
ganicam

ganicam per quam & ex qua functio, simile sit; inde est, quod Correspondentia sit cum organis, membris & visceribus, quia est cum functionibus, quapropter cum producitur functio, etiam excitatur organum; ita quoque se habet in omnibus & singulis quæ homo agit, cum is hoc aut illud, & cum ita aut aliter agere vult, & hoc cogitat, tunc organa se moveat convenienter; ita secundum intentionem functionis seu usus; est enim usus qui imperat formis. Inde quoque patet, quod antequam formæ organicæ corporis existerint, usus fuerit, & quod usus produxerit & adaptaverit illas sibi, non vicissim; cum autem formæ productæ sunt, aut organa adaptata, procedunt inde usus, & tunc apparet sicut formæ seu organa prius sint quam usus, cum tamen non ita sit; influit enim usus a Domino, & hoc per cælum, secundum ordinem & secundum formam, secundum quam cælum ordinatum est a Domino, ita secundum correspondentias, sic existit homo, & sic subsistit; inde iterum patet, unde sit, quod homo quoad omnia & singula correspondeat cælis.

4224. Formæ organicæ non solum sunt illæ, quæ apparent coram oculo, & quæ detegi possunt per microscopia, sed etiam sunt formæ organicæ adhuc puriores quæ nusquam aliquo oculo nudo, nec artificiali detegi possunt, hæc illæ formæ sunt interiores; sicut formæ quæ sunt visus interni, & quæ denique sunt intellectus, hæc sunt imperscrutabiles, sed usque sunt formæ, hoc est, substantiæ; non enim potest aliquis visus, ne quidem intellectualis existere, quam ab aliquo; hoc etiam notum est in Orbe erudito, quod nempe absque substantia, quæ subiectum, non sit aliquis modus, seu aliqua modificatio, seu aliquid quale quod se activè manifestat; formæ illæ puriores seu interiores quæ imperscrutabiles, sunt quæ sensus internos sistunt, & quoque affectiones interiores produciunt: cum illis formis, quia cum illarum sensibus & horum affectionibus, correspondent cæli interiores: sed quia de illis, & de correspondentia illorum, plura sunt quæ mihi detecta, illa non possunt clare exponi nisi de singulis in specie agatur, quapropter etiam in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, licet continuare illa, quæ de Correspondentia hominis cum Maximo Homine, in priori Parte inchoata sunt; ut tandem sciat homo, non ex aliqua ratiocinatione, minus ex aliqua hypothesis, sed ab ipsa experientia, quomodo se cum illo habet, & cum Interno ejus homine, qui anima ejus vocatur, & denique cum conjunctione ejus cum cælo, & per cælum cum Domino, consequenter unde homo est homo, & per quæ distinguitur a bestiis; & porro quomodo homo semet ipsum a conjunctione illa separat, & se cum inferno conjungit.

4225. In antecessum dicendum, quinam sunt intra Maximum Hominem, & quinam sunt extra illum; omnes qui in amore in Dominum, & in charitate erga proximum sunt, & ei bonum faciunt ex corde secundum bonum apud illum, & qui conscientiam iusti & equi habent, illi sunt intra Maximum Hominem, sunt enim in Domino, proinde in Caelo; at omnes qui in amore sui & in amore mundi sunt, & inde in concupiscentiis, ac solummodo propter leges, sui honorem, & opes mundi, & propter famam inde, bonum faciunt, ita qui interiorius immisericordes sunt, in odio & vindicta contra proximum sui & mundi causa, & delectantur ejus damnis, quando sibi non favet, illi sunt extra Maximum Hominem, sunt enim in inferno; hi non correspondent aliquibus organis & membris in corpore, sed vitiis & morbis eis inductis variis, de quibus etiam, ex Divina Domini Misericordia, ab experientia in sequentibus. Qui extra Maximum Hominem sunt, hoc est, extra cælum, illi non possunt intrare in illum, vitæ enim sunt contrarie; imo si aliquo modo intrant, quod fit quandoque a talibus, qui lucis angelos in vitâ corporis mentiri edocti sunt, sed cum illuc veniunt, quod quandoque permittitur ex causa ut sciant quales sunt, sed admittuntur modo ad primum introitum, hoc est, ad illos qui simplices adhuc sunt, & nondum ad plenum instructi, tunc illi qui sicut lucis angeli intrant, vix aliquibus momentis ibi morari possunt, quia ibi est vitâ amoris in Dominum & amoris erga proximum; & quia ibi nihil correspondet vitæ illorum, vix possunt respirare, quod spiritus & angeli quoque respirent, videatur n: 3884 ad 3893, inde incipiunt angere, nam respiratio se habet secundum liberum vitæ, & quod mirum, vix tandem possunt se movere, sed fiunt sicut qui in gravedine sunt, angore & cruciatu occupante interiora, quapropter se inde ejiciunt precipites, & hoc usque ad infernum, ubi respiratio illis & mobilitas, inde est quod vitâ in Verbo per mobilitatem representetur: Qui autem in Maximo Homine sunt, illi in respirationis libero sunt, cum in bono amoris; sed usque distincti sunt secundum boni quale & quantum, inde tot cæli sunt, qui in Verbo vocantur Mansiones, Joh: XIV: 2; estque unusquisque in suo cælo in sua vitâ, & habet influxum ab universo cælo, quisque ibi est centrum influxuum omnium, inde in perfectissimo equilibrio, & hoc secundum formam stupendam cæli, quæ a Solo Domino, ita cum omni varietate.

4226. Quandoque conquesti sunt recentes spiritus, qui interiorius mali fuerunt cum in mundo vixerunt, sed exterius apparentiam boni occuparunt per opera quæ fecerunt aliis sui & mundi causa, quod non admittantur in cælum, illi enim non aliam opinionem de cælo habuerunt, quam admissionis ex gratia; sed illis quandoque responsum est, quod

nulli negetur cœlum, & si cupiunt, quod admittendi, etiam aliqui admissi in societates cœlestes proximas quæ ad introitum, sed cum illuc venerunt, ex contrarietate & repugnantia vitæ, perceperunt, ut dictum, respirationis cessationem, angorem, & cruciatum sicut infernalem, & se dejecerunt inde; dicentes dein, quod cœlum illis infernum esset, & quod nusquam crediderint cœlum tale esse.

4227. Sunt plures ex utroque sexu, qui tales in vita corporis fuerunt, ut ubicunque potuerint, quaserverint arte & dolo subjugare sibi aliorum animos sine imperandi, cumprimis apud potentes & divites, ut soli essent qui sub nomine illorum regerent; quique clam egerunt, & removerunt alios, imprimis probos, & hoc variis modis, quidem non vituperando, quia probitas semet defendit, sed per modos alios, eorum consilia pervertendo, vocando simplicia, & quoque mala, attribuendo infortunia si quæ fiunt, præter alia similia: qui tales fuerunt in vita corporis, etiam tales sunt in altera vita, nam unumquemque sequitur vita sua; per vivam experientiam ab hujuscemodi, cum apud me fuerunt, id comperii, quia similiter tunc agebant, sed adhuc solertius & ingeniosius, nam spiritus subtilius agunt quam homines, quia a nexibus cum corpore & a vinculis cum crassis sensationum modis, soluti sunt; illi ita subtiles erant, ut aliquoties non perceperim quod intentio seu finis imperandi illis esset; & cum inter se loquebantur, cavebant ne audirem & id perciperem, sed ab aliis qui audiverunt mihi dictum, quod nefanda essent consilia eorum, & quod per magicas artes, ita per opem a diabolica turba studerent pervenire ad finem suum; necesse proborum pro nihilo aestimabant; Dominum, sub quo imperare se velle dicebant, vilipendebant, Ipsum modo ut alium hominem spectando, cui cultus sicut apud alias gentes, quæ homines deos fecerunt & coluerunt, ab antiquo manens, & cui contradicere, quia nati in illo cultu, & famam læderent, non ausi fuerint: de illis id dicere possum, quod cogitationes & voluntatem hominum, qui similes sunt, obsideant, ac apud illos se insinuent eorum affectioni & intentioni, sic ut illi nequaquam scire possint, absque Domini Misericordia, quod tales spiritus adsint, & quod in societate talium sint. Hi spiritus correspondent vitiosis sanguinis purioris apud hominem, qui sanguis spiritus animalis vocatur, quem vitiosa intrant absque ordine, & ubicunque se diffundunt, sunt sicut venena quæ frigus inducunt, & torporem nervis & fibris, ex quibus erumpunt morbi gravissimi & fatales. Cum tales in consortio agunt, internoscuntur per id, quod modo quadrupedo, ut ita dicatur, agant, & quod insideant parti posteriori capitis sub cerebello ad snjirum; qui enim sub occipitio agunt, clandestine magis quam
alii

alii operantur, & qui ad partem tergalem, imperare cupiunt. Ratiocinati sunt mecum de Domino, & dicebant, quod mirum sit quod non audiat preces quando precantur, & sic quod non opituletur supplicantibus, sed respondere datum, quod non audiri possent, quia pro fine habent talia quæ contraria sunt salutis generis humani, & quia precantur pro semet contra omnes, & cum ita precantur quod claudatur cœlum, qui enim in Cœlo sunt solum attendunt ad fines precantium; hæc quidem non agnoscere volebant, sed usque nihil potuerunt respondere. Erant viri hujus sortis, & illi cum feminis in consortio, qui dicebant, quod a feminis plura consilia possent capere, quia citiores & solertiores perspicendi talia essent; admodum delectantur consortio illarum, quæ scorta fuerunt. Tales ut plurimum ad secretas artes & magicas in altera vita se applicant, nam magicæ artes in altera vita sunt per plures, quæ in mundo prorsus ignotæ sunt, ejuscemodi, ut primum in alteram vitam veniunt, se applicant, & discunt fascinare illos apud quos sunt, imprimis sub quibus regnare cupiunt; nefaria non abhorrent. De inferno illorum, quale est, & ubi sunt quando non in mundo spirituum, alibi dicitur. Ex his constare potest, quod vita sita unumquemque maneat post mortem.

4228. Continuatio de Maximo Homine, & de Correspondentia, ad finem Capitis sequentis; ubi de Correspondentia cum Sensibus in genere.

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM.

4229. **I**N Parte Tertia inceptum est explicare illa quæ Dominus apud Mathæum Capite xxiv prædixerat de Ultimo Judicio; & explicatio illa præmissa est ante ultima Capita ibi, & cum explicatione continuatum est usque ad Versum 31 illius Evangelistæ, videantur n: 3353 ad 3356. n: 3486 ad 3489. n: 3650 ad 3655. n: 3897 ad 3901. n: 4056 ad 4060: quis sensus internus omnium illorum in summario patet ab illis quæ ibi explicata sunt, quod nempe prædictum sit de successiva Vastatione Ecclesiæ, & tandem de Instauratione Novæ, hoc ordine, I. Quod non inciperent scire quid bonum & verum, sed litigarent de illis. II. Quod contemnerent illa. III. Quod non corde agnoscerent. IV. Quod prophanarent. V. Et quia adhuc permanfurum verum fidei, & bonum charitatis apud quosdam, qui Electi vocantur, describitur status fidei tunc. VI, & dein status charitatis. VII, Ac demum agitur de initio novæ Ecclesiæ, quæ intelligitur per verba, quæ ultimo explicata sunt, nempe per hæc "Et emittet Angelos suos cum tuba & voce magna, & congregabunt electos Ipsius a quatuor ventis, ab extremo cœlorum usque ad extremum illorum," Vers: 31, per quæ quod initium Novæ Ecclesiæ intellectum sit, videatur n: 4060 ad finem.

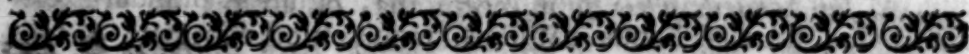
4230. Quando finis veteris Ecclesiæ ac principium Novæ adest, tunc est Ultimum Judicium; quod illud tempus sit quod per Ultimum Judicium in Verbo intelligitur, videatur n: 2117 ad 2133. 3353. 4057; & quoque per Adventum Filii Hominis: de ipso Adventu nunc agitur, de quo Discipuli Dominum quæsiverunt, dicentes "Dic nobis quando ista fient, imprimis quodnam signum tui adventus, & consummationis sæculi," Vers: 3, Cap: xxiv: apud Matthæum: jam itaque sequuntur explicanda, quæ Dominus de ipso tempore Adventus sui, & Consummationis sæculi, quæ est Ultimum Judicium, prædixit; sed ante hoc Caput solum illa quæ continentur in Versibus 32. 33. 34. 35, quæ sunt hæc "*Ab autem sicu discite parabolam, quando jam ramus ejus sit tener, & folia enata, scitis quod prope æstas*"

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 79

estas. Sic & vos, quando videritis hæc omnia, scitote quod prope sit ad fores. Amen dico vobis, non præteribit generatio hæc, donec omnia hæc fiant. Cælum & Terra transibunt, verba autem mea non transibunt. Horum verborum sensus internus est, qui sequitur.

4231. *Ab autem ficu discite parabolam, quando ramus ejus fit tener, & folia enata, scitis quod prope estas,* significat primum Ecclesiæ novæ; ficus est bonum naturalis, ramus est affectio ejus; & folia sunt vera, parabola ex qua discerent est quod illa significantur: qui non novit sensum internum Verbi, nusquam scire potest, quid comparatio Adventus Domini cum ficu, ac ejus ramo & foliis involvit; sed quia omnia comparativa in Verbo etiam significativa sunt, n: 3579, sciri potest inde, quid illa; ficus ubicunque nominatur in Verbo in sensu interno significat bonum naturalis, videatur n: 217, quod ramus sit affectio ejus, inde est, quia affectio a bono propullulat sicut ramus a suo trunco, quod folia sint vera, videatur n: 885: inde nunc patet quid parabola illa involvit, nempe cum Ecclesia Nova a Domino creatur, quod tunc omnium primo appareat bonum naturalis, hoc est, bonum in externa forma cum ejus affectione & veris; per bonum naturalis non intelligitur bonum in quod homo nascitur, seu a parentibus trahit, sed bonum quod spirituale est quoad originem, in hoc nemo nascitur, sed inducitur a Domino per cognitiones boni & veri; quapropter antequam homo in hoc bono est, nempe in bono spirituali, non est homo Ecclesiæ, utcunque apparet ex bono connato, quod sit. *Sic & vos, quando videritis hæc omnia, scitote quod prope sit ad fores,* significat cum illa apparent, quæ significantur in sensu interno per verba quæ proxime supra Vers: 29. 30. 31, dicta sunt, & per hæc de ficu, quod tunc consummatio Ecclesiæ, hoc est, Ultimum Judicium, ac Adventus Domini; proinde quod tunc rejiciatur Ecclesia vetus, & instauretur nova: ad fores dicitur, quia bonum naturalis & ejus vera sunt prima, quæ insinuantur homini, cum regeneratur & fit Ecclesia. *Amen dico vobis, non præteribit generatio hæc, donec omnia hæc fiant,* significat gentem Judaicam, quod non sicut aliæ gentes extirpabitur, causa videatur n: 3479. *Cælum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt,* significat Ecclesiæ prioris interna & externa quod peritura, sed quod Verbum Domini mansurum; quod Cælum sit internum Ecclesiæ, & terra externum ejus, videatur n: 82. 1411. 1733. 1850. 2117. 2118. 3355 f: quod verba Domini sint modo illa quæ nunc de adventu Ipsius & Consummatione sæculi dicta sunt, sed etiam omnia quæ in Verbo, patet: hæc immediate post illa quæ

quæ de Gente Judaica, dicta sunt, quia Gens Judaica conservata est propter Verbum, ut constare potest ex loco citato n: 3479. Ex his nunc patet, quod hic de inchoamentis Novæ Ecclesiæ prædictum sit.

C A P U T XXXII.

1. **E**T Jacob ivit ad viam suam; & occurrerunt in eum Angeli
DEI.

2. Et dixit Jacob, sicut vidit illos, castra DEI hæc & vocavit nomen loci illius Machanaim.

3. Et misit Jacob nuntios coram se ad Esau fratrem suum terram Scir, agrum Edomi.

4. Et præcepit illis, dicendo, ita dicetis Domino meo Esau, ita dicit servus tuus Jacob, cum Labane peregrinatus sum, & moratus usque nunc.

5. Et fuit mihi bos & asinus, grex & servus & ancilla, & mitto ad indicandum domino meo, ad inveniendum gratiam in oculis tuis.

6. Et reversi sunt nuntii ad Jacobum, dicendo, venimus ad fratrem tuum ad Esavum, & etiam vadit obviam tibi, & quadringenti viri cum eo.

7. Et timuit Jacob valde, & angustia fuit ei, & dimidiavit populum qui cum eo, & gregem, & armentum, & camelos, in duo castra.

8. Et dixit, si venerit Esau ad castra una, & percusserit illa, & erunt castra relictæ ad evasionem.

9. Et dixit Jacob, DEUS patris mei, Abrahami, & DEUS patris mei Jischaki, JEHOVAH, dicens ad me, revertere ad terram tuam, & ad nativitatem tuam, & benefaciam tecum.

10. Minor sum præ omnibus misericordiis, & præ omni veritate, quæ fecisti cum servo tuo, quia in baculo meo transivi Jordanem hunc, & nunc sum in duo castra.

11. Eripe

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 81

11. Eripe me quæso e manu fratris mei, e manu Esavi, quia timeo ego eum, forte veniat, & percutiat me, matrem super filios.

12. Et, Tu dixisti, benefaciendo beneficiam tecum, & ponam semen tuum, sicut arenam maris, quæ non numeratur præ multitudine.

13. Et pernoctavit ibi in nocte illa, & accepit de veniente in manum suam munus Esavo fratri suo.

14. Capras ducentas, & capros viginti, oves ducentas & arietes viginti.

15. Camelas lactantes & filios illarum triginta, Juvenas quadraginta & Juvenos decem, asinas viginti & pullos decem.

16. Et dedit in manum servorum suorum, catervam catervam seorsim; & dixit ad servos suos, transite ante me, & spatium ponatis inter catervam & inter catervam.

17. Et præcepit primo, dicendo, quod occurrerit tibi Esau frater meus, & interrogaverit te, dicendo, cui tu, & quo vadis, & cui illa ante te.

18. Et dices, servo tuo Jacobo, munus hoc missum domino meo Esavo, & ecce etiam is post nos.

19. Et præcepit etiam secundo, etiam tertio, etiam omnibus euntibus post catervas, dicendo, secundum verbum hoc loquimini ad Esavum, in inveniendō vos eum.

20. Et dicetis etiam, ecce servus tuus Jacob post nos, quia dixit, expiabo facies ejus in munere eunte ante me, & postea videbo facies ejus, forte suscipiet facies meas.

21. Et transivit munus super ante eum, & is pernoctavit in nocte illa in castris.

22. Et surrexit in nocte illa, & accepit binas sæminas suas, & binas ancillas suas, & undecim natos suos, & transivit transitum Jabbok.

23. Et accepit illos, & transire fecit illos fluvium, & transire fecit quæ sibi.

24. Et remansit Jacob solus is, & luctatus vir cum eo, usque ascendere auroram.

25. Et vidit quod non prævaleret ei, & tetigit volam femoris ejus, & luxata vola femoris Jacobi in luctando illo cum eo.

26. Et dixit, mitte me, quia ascendit aurora, & dixit, non mittam te quin benedixeris mihi.

L

27. Et

27. Et dixit ad eum, quid nomen tuum, & dixit, Jacob.
 28. Et dixit, non Jacob dicetur amplius nomen tuum, quin Israel, quia ut princeps contendisti cum DEO, & cum hominibus, & prævaluisti.
 29. Et interrogavit Jacob & dixit, indica quæso nomen tuum, & dixit quare hoc interrogas ad nomen meum, & benedixit ei ibi.
 30. Et vocavit Jacob nomen loci Peniel, quia vidi DEUM facies ad facies, & liberata anima mea.
 31. Et exortus ei sol, sicut transivit Peniel, & is claudicans super femore suo.
 32. Propterea non edunt filii Israelis nervum emoti, qui super vola femoris usque ad diem hunc, quia tetigit in vola femoris, Jacobi nervum emoti.

C O N T E N T A.

4232. Agitur hic in sensu interno de inversione status in Naturali, ut bonum primo loco sit verum secundo; hic de implantatione veri in bono, Vers: 1 ad 23. Et de luctis tentationum, quæ tunc sustinendæ, Vers: 24 ad 32. Agitur etiam simul de Gente Judaica, quod Gens illa, tametsi nihil Ecclesiæ recipere posset, usque repræsentaret illa quæ Ecclesiæ sunt.

S E N S U S I N T E R N U S.

4233. Vers: 1. 2. **E**t Jacob ivit ad viam suam; & occurrerunt in eum Angeli Dei. Et dixit Jacob, sicut vidit illos, castra Dei hæc, & vocavit nomen loci illius Machanaim. Jacob ivit ad viam suam, significat successivum veri ut conjungeretur bono spirituali & cœlesti: & occurrerunt in eum angeli Dei, significat illustrationem a bono: & dixit Jacob, sicut vidit illos, castra Dei hæc, significat cœlum: & vocavit nomen loci illius Machanaim, significat quale status.

4234. Jacob ivit ad viam suam, quod significet successivum veri, ut conjungeretur bono spirituali & cœlesti, constat ex repræsentatione Jacobi, quod hic sit verum naturalis; quid Jacob repræsentaverit, prius dictum est, quod nempe Naturale Domini; & quia agitur in sensu interno, ubi historice de Jacobo,

CAPUT TRIGESIMUM SEGUNDUM. 83

Jacobo, de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecit, ideo Jacob primum repræsentavit verum ibi, & dein verum cui adjunctum est bonum collaterale, quod erat Laban, & postquam hoc adjunxit, tunc repræsentavit Jacob bonum tale, sed tale bonum non est bonum Divinum in Naturali, sed est bonum medium, per quod recipere potuit Bonum Divinum; tale bonum repræsentavit Jacob cum recederet a Labane, sed usque id bonum in se est verum, cui inde facultas se conjungendi cum Bono Divino in Naturali: tale verum est, quod Jacob nunc repræsentat: Bonum autem cum quo conjungeretur, repræsentatur per Esavum, quod Esavus sit Divinum Bonum Divini Naturalis Domini, videatur n: 3300. 3302. 3494. 3504. 3527. 3576. 3599. 3669. 3677; de illa ipsa conjunctione, nempe veri Divini cum Bono Divino Divini Naturalis Domini in sensu supremo nunc agitur; nam postquam Jacob recessit a Labane, & ad Jordanem venit, ita ad primum ingressum in terram Canaanem, ingreditur repræsentare conjunctionem illam, terra enim Canaan in sensu interno significat cælum, & in supremo sensu Divinum Humanum Domini, n: 3038. 3705; inde est, quod per illa verba "Et Jacob ivit ad viam suam" significetur successivum veri, ut conjungeretur bono spirituali & coelesti. Sed hæc talia sunt, quæ nequaquam possunt plene ad captum exponi; causa est, quia communissima hujus rei in orbe erudito etiam Christiano, ignota sunt; vix enim scitur quid Naturale apud hominem, & quid rationale, & quod illa inter se prorsus distincta sint; & quoque vix scitur quid verum spirituale & quid bonum ejus, quodque hæc quoque distinctissima sint; & adhuc minus, quod, cum homo regeneratur, verum conjungatur cum bono, distincte in Naturali, & distincte in Rationali, & hæc per innumerabilia media; imo ne quidem notum est, quod Dominus Humanum suum Divinum fecerit, secundum ordinem secundum quem Dominus etiam regenerat hominem; cum itaque communissima illa ignota sunt, non potest aliter quam quod obscura appareant quæ de illis dicuntur; sed utque dicenda sunt, quia aliter non potest explicari Verbum quoad sensum internum; ad minimum inde constare potest, quæ & qualis sapientia Angelica est, nam Verbi sensus internus est principaliter pro Angelis.

4235. Et occurrerunt in eum Angeli Dei, quod significet illustrationem a bono, constat a significatione Angelorum Dei, quod sit aliquid Domini, hic Divinum quod in Domino, nam in Domino fuit Ipsum Divinum quod Pater vocatur; ipsa Essentia vitæ, quæ apud hominem dicitur anima, fuit inde, & fuit Ipse, illud Divinum est quod in communi sermone vocatur Natura Divina, potius Essentia Divina Domini; quod per Angelos Dei in Verbo aliquid Divini Domini significetur, videatur n: 1925. 2321. 2821. 3039. 4085: per quod Angeli Dei occurrerunt in eum, significatur in sensu proximo influxus Divini in Naturale, inde illustratio, nam omnis illustratio est ab influxu Divini. Quia de inversione status in Naturali Domini, ut bonum primo loco esset, & verum secundo, & hic de implantatione veri in bono ibi, agitur n: 4231, & id absque illustratione a Divino non fieri potuit, ideo hic primum agitur de illustratione a bono, in quo verum implantaretur.

4236. Et dixit Jacob, Castra Dei hæc, quod significet cœlum; quod castra Dei significant cœlum, est quia exercitus significat vera & bona, n: 3448, ac vera & bona sunt a Domino disposita secundum ordinem cœlestem; inde dispositio secundum exercitus est castrametatio, ac ipse ordo cœlestis, qui est cœlum, sunt castra; hæc castra seu hic ordo talis est, ut nullatenus infringi ab inferno possit, tamen si continuus conatus inferno est infringendi illum, inde quoque ordo ille seu cœlum dicuntur castra, ac vera & bona, hoc est, Angeli, qui secundum ordinem illum dispositi sunt, vocantur exercitus; ex his nunc patet, unde castra Dei significant cœlum: Ipse ille ordo est, qui representabatur per Castrametationes filiorum Israelis in deserto, ita ipsum cœlum; & ipsa cohabitatio ibi secundum tribus dicebantur castra; Tabernaculum, quod in medio, & circum quod castrametabantur, representabat Ipsum Dominum: quod sic castrametarentur filii Israelis, videatur Num: 1: 1 ad f. & Cap: xxxiii: 2 ad 58; quod circum Tabernaculum secundum Tribus, nempe versus Orientem Jehudas, Jisachar & Sebulon, versus meridiem Ruben, Schimeon, Gad, versus occidentem Ephraim, Menasche, Benjamin, versus septentrionem Dan, Ascher & Naphthali, ac Levitæ in medio juxta Tabernaculum, Num: 11: 2 seq: quod per Tribus significantur omnia bona & vera in complexu, videatur n: 3858. 3862. 3926. 3939. 4060: inde est, quod Bileamus, cum videret Israelem habitantem juxta tribus, & veniret super eum tunc spiritus Dei, ediderit enuntiatio, dicendo, *“Quam bona sunt tabernacula tua, Jacobe, habitacula tua Israel, sicut valles plantantur, sicut borti juxta fluvium,”* Num: xxiv: 2. 3. 5. 6; quod per prophetica illa, non populus qui Jacob & qui Israel nominabatur, intellectus sit, patet manifeste, sed quod cœlum Domini, quod representabatur. Inde etiam alibi in Verbo ordinationes illorum in deserto, seu castrametationes secundum Tribus, dictæ sunt Castra; & per castra ibi in sensu interno significatur Ordo cœlestis, & per castrametationem dispositio secundum ordinem illum, nempe secundum ordinem, in quo sunt bona & vera in cœlo, ut Levit: 14: 12. Cap: viii: 17. Cap: xii: 46. Cap: xiv: 8. Cap: xvi: 26. 28. Cap: xxiv: 14. 23. Num: iii: Cap: iv: 4 seq: Cap: v: 2 ad 6. Cap: ix: 17 ad f. Cap: x: 1 ad 11. 29. Cap: xi: 31. 32. Cap: xii: 14. 15. Cap: xxxi: 19 ad 25. Deut: xxxiii: 10. 11. 12. 13. 14. 15. Quod Castra Dei sint Cœlum, etiam constare potest apud Joëlem *“Coram Ipso commota est terra, contremuerunt cœli, sol & luna atrati sunt, & stellæ collegerunt splendorem suum, & Jehovah dedit vocem suam coram Exercitu suo, quia multa valde Castra Ipsius,”* quia numerosus faciens verbum Ipsius, 11: 10. 11. Apud Sachariam *“Castrametabor ad domum meam de Exercitu præ transeunte & præ abeunte, ne transeat super illos exactor,”* ix: 8. Apud Johannem *“Gogus & Magogus ascenderunt super planitiem terræ, & circumdederunt castra sanctorum, & civitatem delectam; sed ascendit ignis a Deo, & consumpsit eos,”* Apoc: xx: 9; Gogus & Magogus pro illis qui in cultu externo separato ab interno, & facti idololatri, n: 1151; planities terræ pro vero Ecclesiæ, quod planities sit verum quod doctrinalis, n: 2450, & quod

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 858

quod terra sit Ecclesia, n: 556. 662. 1066. 1067. 1850. 2117. 2118. 3355. castra sanctorum pro coelo seu Regno Domini in terris, quod est Ecclesia. Quia pleraque in Verbo etiam oppositum sensum habent, ita quoque castra, & ibi significant mala & falsa, proinde infernum, ut apud Davidem, "Si mali *metabuntur* contra me *castra*, non timebit cor meum," Psalm: xxvii: 3. Apud Eundem, "Deus disperfit *ossa castrametantium* contra me, pudescisti, quia Deus rejecit illos," Psalm: LIII: 6. Per *castra Aschurn*, in quibus percussit Angelus Jehovæ centum & octoginta & quinque millia," Esai: xxxvii: 36, nec aliud intellectum est; pariter per *Castra Aegyptiorum*, Exod: xiv: 19, 20.

4237. Et vocavit nomen loci illius Machanaim, quod significet quale status, constat a significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 3421; & a significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387. Machanaim in Lingua originali significat bina castra, & bina castra significant utrumque cœlum seu utrumque Regnum Domini, nempe Cœleste & Spirituale, ac in supremo sensu Divinum cœleste & Divinum spirituale Domini; inde pater, quod quale status Domini cum Naturale Ipsius illustraretur a bono spirituali & cœlesti, significetur per Machanaim: sed illud, nempe quale status, non describi potest, quia Divini Status, qui fuerunt Domino, cum Humanum in Se Divinum fecit, non in aliquem captum humanum cadunt, ne quidem in Angelicum, solum per apparentias illustratas a luce cœli quæ a Domino, & per status regenerationis hominis, nam regeneratio hominis est imago glorificationis Domini, n: 3130. 3212. 3296. 3490.

4238. Vers: 3. 4. 5. *Et misit Jacob nuntios coram se ad Esau fratrem suum terram Seir, agrum Edomi. Et præcepit illis, dicendo, ita dicetis domino meo Esavo, ita dicit servus tuus Jacob, cum Labane peregrinatus sum, & moratus usque nunc. Et fuit mihi bos & asinus, grex & servus & ancilla, & misit ad indicandum domino meo ad inveniendum gratiam in oculis tuis.* Misit Jacob nuntios coram se ad Esau fratrem suum, significat communicationem primam cum bono cœlesti: terram Seir, significat bonum cœleste naturale: agrum Edomi, significat verum inde: & præcepit illis dicendo, ita dicetis domino meo Esavo, significat agnitionem primam boni, quod superiori loco esset: cum Labane peregrinatus sum, & moratus usque nunc, significat quod imbuerit bonum per Labanem significatum: & fuit mihi bos & asinus, grex & servus & ancilla, significat acquisitiones suo ordine ibi: & misit ad indicandum domino meo, ad inveniendum gratiam in oculis tuis, significat instructionem de statu suo, & quoque condescendentiam & humiliationem veri coram bono.

4239. Misit Jacob nuntios coram se ad Esau fratrem suum, quod significet communicationem primam cum bono cœlesti, constat a significatione mittere nuntios, quod sit communicare; & a representatione Esavi, quod sit bonum cœleste in naturali, de qua n: 3300. 3302. 3494. 3504. 3527. 3576. 3599. 3669. Agitur hic, ut supra n: 4231 dictum, de conjunctione Veri Divini Naturalis,

Naturalis, quod est Jacob, cum Bono Divino ibi, quod est Esau; quare primum de illustratione Naturalis a Divino, actum est, n: 4235; hic nunc de communicatione prima, quæ significatur per quod Jacob miserit nuntios ad Elavum fratrem; quod etiam in Verbo bonum & verum sint fratres, videatur n: 367. 3303.

4240. Terram Seir, quod significet bonum coeleste naturale, constat a significatione terræ Seir, quod in supremo sensu sit bonum coeleste naturale Domini; causa quod terra Seir illud significet, est quia mons Seir erat terminus terræ Canaanis ab una parte, Jos: xi: 16. 17. & omnes termini, sicut finii, montes & terræ, representabant illa quæ ultima essent, n: 1585. 1866. 4116, inducunt enim representationes a terra Canaan quæ in medio, quæ representabat Regnum coeleste Domini, & in supremo sensu Divinum Humanum Ipsius, videatur n: 1607. 3038. 3431. 3705; ultima, quæ termini, sunt illa quæ Naturalia vocantur, nam in naturalibus terminantur spiritualia & coelestia; ita se habet in cælis, nam intimum seu tertium cælum est coeleste quia in amore in Dominum, medium seu secundum cælum est spirituale, quia in amore erga proximum, ultimum seu primum cælum est coeleste & spirituale naturale, quia in simplici bono, quod est ultimum ordinis ibi; similiter apud hominem regeneratum, qui est exiguum cælum: ex his nunc constare potest, unde sit, quod terra Seir significet bonum coeleste naturale: Esauus quoque, qui ibi habitabat, representat bonum illud, ut supra ostensum est, inde etiam per terram, ubi habitabat, significatur idea; terræ enim induunt representationes illorum qui ibi sunt, n: 1675. Ex his nunc patere potest, quid per Seir significatur in Verbo; ut apud Moysen "Jehovah de Sinai venit, & exortus est de Seir illis, exsplenduit de monte Parân, & venit ex myriadibus sanctitatis," Deut: xxxiii: 2. 3. In Cantico Deborah & Baraki in Libro Judicum "Jehovah cum exivisti e Seir, cum egressus es ex Agro Edomi, terra contremuit, etiam cæli stillarunt, etiam nubes stillarunt aquas, montes defluerunt; hic Sinai coram Jehovah Deo Israelis," V: 4. 5. In prophetia Bileami "Video Ipsum & non jam, conspicio Ipsum & non propinquus; orietur stella e Jacobo, & surget sceptrum ex Israele; & erit Edomus hæreditas, & erit hæreditas Seir, hostium illius, & Israel faciens robur" Num: xxiv: 17; quisque videre potest, quod Seir hic significet aliquid Domini, nam dicitur quod Jehovah exortus est de Seir, quod exivit e Seir, & egressus ex agro Edomi, quod Edomus & Seir erit hæreditas, sed quid Domini significat, nemo scire potest nisi ex sensu interno Verbi; quod sit Divinum Humanum Domini, & in specie ibi Divinum Naturale quoad bonum, ex supradictis constare potest, exoriri & exire e Seir est quod Naturale etiam Divinum faceret, ut inde quoque lux, hoc est, intelligentia & sapientia, & ita Jehovah fieret non modo quoad Humanum Rationale, sed etiam quoad Humanum Naturale; quapropter dicitur, Jehovah exortus est de Seir, & Jehovah exivit e Seir; quod Dominus sit Jehovah, videatur n: 1343. 1736. 2004. 2005. 2018. 2025. 2156. 2329. 2921. 3023. 3035; simile involvit propheticum Dumæ apud Esaiam "Ad me clamans e Seir; custos quid de nocte, custos quid

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 87

quid de nocte; dixit custos, venit mane, etiamque nox" xxi: 11. 12. Per terram Seir in sensu respectivo proprie significatur Regnum Domini apud illos qui extra Ecclesiam sunt, hoc est, apud gentes cum apud illos instauratur Ecclesia, priore seu vetere descisciente a charitate & fide; quod tunc illis qui in tenebris lux, a pluribus locis in Verbo constat; hoc proprie significatur per exoriri e Seir, & exire e Seir, ac egredi ex agro Edomi, tum quod Seir erit hæreditas, ut & per illa apud Esaïam "ad me clamans e Seir, custos quid de nocte, dixit custos, venit mane, etiamque nox" venit mane est adventus Domini, n: 2405. 2780, ac inde illustratio illis qui in nocte, hoc est, in ignorantia, sed illustratio a Divino Naturali Domini, n: 4211. Quia pleraque in Verbo etiam oppositum sensum habent, ita quoque Seir, ut apud Esaïam Cap: xxv: 8. 9. Ezechielem Cap: xxxv: 2 ad 15, & passim in historicis Verbi. 4241. Agrum Edomi, quod significet verum inde, nempe ex bono, constat ex significatione agri Edomi, quod sit Divinum Naturale Domini quoad bonum Cui conjuncta doctrinalia veri, seu vera, de qua n: 3302. 3322; vera inde, seu quæ ex bono, distincta sunt a veris, ex quibus bonum; vera ex quibus bonum sunt illa quæ homo imbuat ante regenerationem, vera autem quæ ex bono sunt illa quæ imbuat post regenerationem, post regenerationem enim ex bono procedunt vera, nam ex bono tunc percipit & novit quod vera sint; tale verum, ita verum boni, est, quod significatur per agrum Edomi; similiter etiam in loco supra allato ex Libro Judicum "Jehovah cum *exivisti a Seir, cum egressus es ex agro Edomi*" V: 4.

4242. Et præcepit illis dicendo, ita dicetis Domino meo Esavi, quod significet agnitionem primam boni, quod superiori loco esset, constare potest ex significatione hic præcipere nuntiis ut dicerent, quod sit reflexio & inde perceptio quod ita sit de qua n: 3661. 3682, proinde agnitio; ex representatione Esavi, quod sit bonum, de qua supra n: 4234. 4239; quod superiori loco esset, significatur per quod vocaverit Esavum non fratrem sed Dominum suum, & quoque ut sequitur, se servum ejus, ac postea similiter; quod verum primo loco sit & bonum secundo apparenter, cum regeneratur homo, sed quod bonum primo loco sit & verum secundo, cum regeneratus est homo, videatur n: 1904. 2063. 2189. 2697. 2979. 3286. 3288. 3310 f. 3325. 3330. 3332. 3336. 3470. 3509. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3579. 3603. 3701. Id quoque est, quod intelligitur per prophetica Jischaki patris & Esavum filium "Super gladio tuo vives, & fratri tuo servies, & eris quando dominaris, & dirumpes jugum illius desuper collo tuo" Genes: Cap: xxvii: 40; de inversione hujus status, de qua prophetica illa prædixerunt, hic nunc agitur.

4243. Cum Labane peregrinatus sum, & moratus usque nunc, quod significet quod imbuerit bonum per Labanem significatum, constat a representatione Labanis, quod sit bonum medium, hoc est, bonum non genuinum, sed usque inserviens introducendis veris & bonis genuinis, de qua n: 3974. 3982. 3986 f. 4063; a significatione peregrinari, quod sit instrui, de qua n: 1463. 2025; & a significatione morari seu commorari, quod prædicetur de

de vita veri cum bono, de qua n: 3613, hic quod sit imbueri; inde patet, quod per illa verba "Cum Labane peregrinatus sum, & moratus usque nunc" significetur quod imbuerit bonum per Labanem significatum. Cum his se ita habet, verum implantari bono nequit, nisi per media; de mediis in Capitibus quæ præcedunt, actum est, ubi de Jacobi peregrinatione & commoratione apud Labanem, & de grege ibi acquisito; hic nunc agitur de processu Conjunctionis, ita de inversione status, illo ordine, quo fit cum verum subordinatur bono; verum primo loco est apparenter, cum homo verum dicit ex affectione, sed nondum ita vivit secundum illud; at bonum primo loco est, cum vivit secundum verum quod ex affectione didicit, tunc enim verum fit bonum; nam tunc homo credit bonum esse facere secundum verum; qui regenerati sunt, in hoc bono sunt; etiam qui conscientiam habent, hoc est, qui non amplius ratiocinantur num id verum sit, sed qui faciunt quia verum est, ita qui imbuerunt illud fide & vita.

4244. Et fuit mihi bos & asinus, grex & servus & ancilla, quod significet acquisitiones suo ordine ibi, constat a significatione bovis & asini, gregis & servi & ancillæ, quod sint bona & vera exteriora & interiora inservientia, ita acquisitiones suo ordine; quod bos sit bonum naturale exterius, & asinus verum naturale exterius, videatur n: 2781; & quod grex sit bonum naturale interius, ac servus verum ejus, ac ancilla affectio illius veri, constat ex significatione cujusvis, de qua aliquoties prius; bona illa & vera sunt acquisitiones, de quibus hic, quæ quod in suo ordine nominatæ sint, patet; exteriora enim sunt bos & asinus, interiora autem grex, servus & ancilla.

4245. Et mitto ad indicandum domino meo, ad inveniendum gratiam in oculis tuis, quod significet instructionem de statu suo, & quoque condescensionem & humiliationem veri coram bono, constat ex significatione mittere ad indicandum, quod sit instruere de statu suo; quod condescensio dein sit & humiliatio veri coram bono, patet, vocat enim illum dominum suum, ac dicit ad inveniendum gratiam in oculis tuis, quæ verba condescensionis & humiliationis sunt. Describitur hic status, qualis est, quando inversio fit, nempe cum verum subordinatur bono, hoc est, quando illi qui in affectione veri fuerunt, incipiunt in affectione boni esse: sed quod talis inversio & subordinatio fit, non apparet aliis, quam qui regenerati sunt, & non aliis regeneratis, quam qui reflectunt; hodie pauci sunt, qui regenerantur, & adhuc pauciores qui reflectunt, quapropter hæc quæ de vero & bono dicuntur, non possunt quin obscura sint, & fortassis quod talia, quæ non agnoscenda; imprimis apud illos, qui vera quæ sunt fidei, primo loco ponunt, & bonum quod charitatis, secundo, & qui inde cogitant multum de doctrinalibus, non autem de bonis charitatis, & ex illis non ex his, de salute æterna; qui ita cogitant, nusquam scire possunt, minus percipere, quod verum quod fidei subordinetur bono quod charitatis; illa quæ homo cogitat, & ex quibus cogitat, efficiunt illum; si cogitaret ex bonis charitatis, tunc videret manifeste, quod vera quæ sunt fidei, secundo loco essent, & tunc quoque videret ipsa vera sicut in luce; nam bonum quod charitatis est instar flammæ, quæ lucem præbet,

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 89

præbet, & sic illustrat omnia & singula quæ prius autumaverat vera esse, & quoque apperciperet quomodo falsa se intermiscuerint, ac induerint speciem sicut vera essent.

4246. Versi: 6. 7. 8. *Et reversi sunt nuntii ad Jacobum, dicendo, venimus ad fratrem tuum, ad Esavum, & etiam vadit obviam tibi, & quadringenti viri cum eo. Et timuit Jacob valde, & angustia fuit ei, & dimidiavit populum qui cum eo, & gregem & armentum & camelos, in duo castra. Et dixit, si venerit Esau ad castra una, & percusserit illa, & erunt castra relicta ad evasione. Reversi sunt nuntii ad Jacobum, dicendo, venimus ad fratrem tuum ad Esavum, & etiam vadit obviam tibi, significat quod bonum continue influat, ut appropriet sibi: & quadringenti viri cum eo, significat statum ejus nunc, ut priorem locum sumat: & timuit Jacob valde, & angustia fuit ei, significat statum cum mutatur: & dimidiavit populum qui cum eo, & gregem & armentum, & camelos, in duo castra, significat preparationem: & dispositionem verorum & bonum in naturali ad recipiendum bonum per Esavum representatum: & dixit, si venerit Esau ad castra una, & percusserit illa, & erunt castra relicta ad evasione, significat secundum omnem eventum.*

4247. Et reversi sunt nuntii ad Jacobum, dicendo, venimus ad fratrem tuum ad Esavum, & etiam vadit obviam tibi, quod significet quod bonum continue influat, ut appropriet sibi nempe vera, constat a significatione fratris, hic Esavi, quod sit bonum, nempe Divini Naturalis Domini, de qua supra; & a significatione venire obviam, quod sit influere, de qua sequitur; & quia est influxus est appropriatio. Ex illis quæ prius aliquoties de his dicta sunt, constare potest, quomodo se habet cum bono & vero, ac cum boni influxu in verum, & de appropriatione veri a bono, quod nempe bonum continue influat, & quod verum recipiat, vera enim sunt vasa boni, Divinum Bonum non aliis vasis applicari potest quam genuinis veris, nam sibi mutuo correspondent; cum homo in affectione veri est, in qua est, in initio antequam regeneratur, tunc quoque continue bonum influit, sed nondum habet vasa, hoc est, vera, quibus se applicet, hoc est, approprietur, nam homo in initio regenerationis nondum in cognitionibus est, sed tunc bonum, quia continue influit, producit affectionem veri, affectio enim veri non aliunde est quam a Boni Divini continuo conatu influendi; inde constare potest, quod etiam tunc bonum sit primo loco; & quod principaliter agat, tametsi appareat sicut verum foret; cum autem homo regeneratur, quod sit in adulta ætate cum in cognitionibus est, tunc bonum se manifestat, nam non tunc ita in affectione sciendi verum est, sed in affectione faciendi illud; prius enim fuerat verum in intellectu, tunc autem est in voluntate, & cum in voluntate est, in homine est; nam voluntas constituit ipsum hominem: talis est circulus perennis apud hominem, quod omne scientificum & omne cognitivum insinuetur per visum vel per auditum, in cogitationem, & inde in voluntatem, & a voluntate per cogitationem in actum; vel quoque a memoria, quæ est sicut oculus internus, seu visus internus, ab hac similis est circulus, nempe a visu illo per cogitationem

in voluntatem, & a voluntate per cogitationem in actum, aut si quid obstat in conatum agendi, qui ut primum id quod obstitit, removetur, prodit in actum. Ex his constare potest, quomodo se habet cum influxu, & appropriatione veri a bono, quod nempe omnium primo vera quæ fidei, per auditum seu per visum insinuantur, ac tunc in memoria recondantur, & quod inde successive eleventur in cognitionem & tandem influentur voluntati, in qua cum sunt, procedunt inde per cogitationem in actum, & si non in actum possunt, sunt in conatu, ipse conatus est actus internus, nam quoties cunque datur facultas, fit ille actus externus: sed sciendum, quod ille sit circulus, at usque est bonum, quod illum circulum producit, vita enim quæ a Domino, non influit nisi in bonum, ita per bonum, & hoc ab intimis; quod vita, quæ per intima influit, illum circulum producat, cuius potest constare, nam absque vita nihil producitur; & cum vita, quæ a Domino, non influit nisi in bonum & per bonum, sequitur, quod bonum sit quod producit, & quod influit in vera, & appropriat illa sibi, quantum homo in veri cognitionibus est, & simul quantum recipere vult.

4248. Et quadringenti viri cum eo, quod significet statum ejus nunc, ut priorem locum sumat, constat a significatione quadringentorum, quod sint proprie tentationes & earum duratio, de qua n: 2959. 2966; hic status est qui intelligitur; quod ille status sit constare potest ab illis quæ sequuntur, quod nempe timuerit valde, & angustia fuerit ei, quodque ideo castra sua in duo dividerit, Vers: 7. 8; tum quod ex timore ardens supplicaverit ad Jehovam, Vers: 9. 10. 11. 12; & denique quod luctatus sit cum Angelo, per quam luctationem quod tentatio significetur, constabit ab explicatione luctationis illius in sequentibus hujus Capituli. Cum invertitur status apud hominem, qui regeneratur, hoc est, cum bonum priorem locum sumit, tunc tentationes veniunt; prius homo illas non subire potest, quia nondum est in cognitionibus per quas se defendat, & ad quas recurrat ad solatium capiendum; quapropter etiam nullus tentationes subit, priusquam ad adultam ætatem pervenit; tentationes sunt, quæ unione vera bono, n: 2272. 3318. 3696. 3928. Inde patet, quod per quadringentos viros cum eo, significetur status, ut bonum priorem locum sumat.

4249. Et timuit Jacob valde, & angustia fuit ei, quod significet statum cum mutatur, constat ex eo, quod timor & angustia sint primum tentationum; & quod præcedant cum invertitur seu mutatur status. Arcana, quæ amplius in his latent, nempe quod Esau obviam iverit Jacobo cum quadringentis viris, & quod inde Jacobo timor & angustia, non facile ad captum exponi possunt, sunt enim interiora; solum hoc licet asserre; cum bonum priorem locum sumit, ac sibi vera subordinat, quod fit cum homo tentationes spirituales subit, tunc bonum quod ab interiori influit, secum habet vera perplura, quæ apud hominem recondita sunt in ejus interiori homine; illa ad intuitionem & captum ejus non possunt venire, antequam bonum primas agit, tunc enim a bono illustrari incipit naturale, inde apparet quænam ibi concordant & quænam discordant, inde timor & angustia quæ præcedunt tentationem

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 91

tionem spiritualem; spiritualis enim tentatio agit in conscientiam, quæ est interioris hominis, quare etiam homo non scit, cum tentationem illam intrat unde ei timor & angustia, sed angeli qui apud hominem, probe hoc norunt; tentatio enim inde est, quod Angeli teneant hominem in bonis & veris, spiritus autem mali in malis & falsis; quæ enim apud Spiritus & Angelos, qui apud hominem, existunt, illa non aliter percipiuntur apud hominem, quam quod in ipso fiat; quæ enim interius existunt, putat homo dum in corpore vivit, & non credit quod omnia influant, quod non causæ sint extra illum, quæ producant, sed quod omnes causæ sint intra illum, & ejus propriæ, cum tamen non ita est; quicquid enim homo cogitat, & quicquid vult, hoc est, omnis ejus cogitatio & omnis ejus affectio, vel est ex inferno, vel est ex coelo; cum mala cogitat & vult, & falsis inde delectatur, sciat quod cogitationes & affectiones ejus sint ex inferno, & dum bona cogitat & vult, & veris inde delectatur, quod a coelo, hoc est, per cælum a Domino; sed cogitationes & affectiones quæ apud hominem, apparent ut plurimum sub alia specie, sicut pugna malorum spirituum cum angelis ex illis quæ sunt apud hominem regenerandum, sub specie timoris & angustia, ac tentationis: hæc non possunt non ut paradoxa apparere homini, quia homo Ecclesiæ pæne omnis hodie credit, quod omne verum quod cogitat, & bonum quod vult & facit, sit a semet, tametsi aliter dicit cum ex doctrinali fidei loquitur; imo talis est, ut si quis diceret ad illum, quod spiritus ab inferno sint qui influunt in cogitationem & voluntatem ejus cum mala cogitat & vult, & quod angeli ex coelo, cum bona, quod tunc hæreret mirabundus quod aliquis tale statuat, diceret enim quod sentiat vitam in se, & quod cogitet ex se & velit ex se; ex illo sensitivo credit, non autem ex doctrinali, cum tamen doctrinale est verum, & sensitivum fallax: ab experientia plurimum nunc annorum pæne continua, hoc scire datum est, ac ita scire, ut prorsus nullum dubium sit relictum.

4250. Et dimidiavit populum qui cum eo, & gregem, & armentum, & camelos in duo castra, quod significet præparationem & dispositionem verorum & bonorum in naturali ad recipiendum bonum per Elavam representatum, constat a significatione populi, quod sint vera, tum falsa, de qua n. 1259. 1260. 3581; ex significatione gregis, quod sint bona interiora, & quoque non bona; ex significatione armenti, quod sint bona exteriora, & quoque non bona, de quibus n. 2566. 4744; ex significatione camelorum, quod sint vera exteriora seu communia, ita quoque non vera, de qua n. 3048. 3071. 3143. 3145; & ex significatione castrorum, quod sit ordo, in bono sensu ordo genuinus, & in opposito ordo non genuinus, de qua n. 4286; dimidiare, quod sit dividere in bina, & sic se disponere ad recipiendum, patet. Hæc quomodo se habent, constare potest ab illis quæ max. supra dicta sunt, nempe cum bonum influat, ut sit cum invertitur ordo, & bonum priorem locum sumit, quod tunc illustretur naturale, & inibi videatur quid genuinum verum & bonum, & quid non genuinum, quæ quoque tunc discernuntur ab invicem, ita quod quedam retineantur, quedam autem removeantur, inde prorsus alius ordo fit, quam qui prius fuerat; bonum enim, cum

cum dominatur, hoc secum habet, nam vera tunc non aliud sunt, quam ministri & servi, & disponuntur secundum ordinem cœlestem propius & propius, secundum receptionem boni a veris, & quoque secundum qualitatem, boni nam bonum suum quale accepit a veris.

4251. Et dixit, si venerit Esau ad castra una, & percusserit illa, & erunt castra relicta ad evasionem, quod significet secundum omnem eventum, constat a significatione castrorum, quod sint ordo, ut mox supra; a significatione percutere, quod sit destruere; & a significatione erunt castra relicta ad evasionem, quod sit ne ordo in naturali periret, sed aliquid superesset; ita quod sit præparatio & dispositio secundum omnem eventum: Naturale enim quamdiu ibi dominatur verum, non videre potest quid verum genuinum & non genuinum, nec quid bonum; at cum dominatur ibi bonum, quod est amoris in Dominum & charitatis erga proximum, tunc videt illud; inde est, cum instat illud tempus seu ille status, quando bonum dominium sumit, quod homo tunc pæne in ignorantia sit quid bonum & verum, ita quid destruetur, & quid retinebitur, ut patet manifeste in tentationibus; cum homo in tali ignorantia est, tunc sit præparatio & dispositio non ab homine sed a Domino, hic a Domino in Se Ipso, quia Dominus omnia in Se in Divinum ordinem ex propria potentia disposuit & redegit.

4252. Vers: 9. 10. 11. 12. Et dixit Jacob, Deus patris mei Abrahami, & Deus patris mei Jischaki, Jehovah, dicens ad me, revertere ad terram tuam, & ad nativitatem tuam, & benefaciam tecum. Minor sum præ omnibus misericordiis, & præ omni veritate, quæ fecisti cum servo tuo, quia in baculo meo transivi Jordanem hunc, & nunc sum in duo castra. Eripe me quæso e manu fratris mei e manu Esavi, quia timeo ego eum, forte veniat, & percutiat me, matrem super filios. Et tu dixisti, benefaciendo benefaciam tibi, & ponam semen tuum sicut arenam maris, quæ non numeratur præ multitudine. Dixit Jacob Deus patris mei Abrahami, & Deus patris mei Jischaki, Jehovah, significat sanctum præparationis & dispositionis: dicens ad me, revertere ad terram tuam, & ad nativitatem tuam, & benefaciam tecum, significat ad conjunctionem cum Divino bono & vero: minor sum præ omnibus misericordiis & præ omni veritate, quæ fecisti cum servo tuo, significat humiliationem in illo statu quoad bonum & quoad verum: quia in baculo meo transivi Jordanem hunc, & nunc sum in duo castra, significat quod ab exiguo multum: eripe me quæso e manu fratris mei, e manu Esavi quia timeo ego eum, significat statum respective, quia priorem se fecit: forte veniat & percutiat me, matrem super filios, significat quod periturus: & Tu dixisti benefaciendo benefaciam tecum, significat quod usque tunc vitam adepturum: & ponam semen tuum sicut arenam maris, quæ non numeratur præ multitudine, significat fructificationem & multiplicationem tunc.

4252. Dixit, Deus patris mei Abrahami, & Deus patris mei Jischaki, Jehovah, quod significet sanctum præparationis & dispositionis, constat a significatione Dei patris Abrahami, quod sit Ipsum Divinum Domini, de qua n: 343; & a significatione Dei patris Jischaki, quod sit Divinum Humanum

Ipsi,

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 93

Ipsius, de qua n: 3704. 4180; & quia utrumque est Jehovah, dicitur Deus patris mei Abrahami, Deus patris mei Jischaki, Jehovah; hic autem significatur sanctum, quod procedit a Divino, nam omne sanctum est inde: quod sanctum significetur, est quia in naturali, quod repræsentatur per Jacob, in quo nondum Bonum, quod repræsentatur per Esavum, cum Vero conjunctum fuit; agitur enim nunc de statu receptionis boni, hic de statu præparationis & dispositionis ut reciperetur; supplicatio Jacobi non aliud involvit; quapropter significatur per illa verba sanctum præparationis & dispositionis.

4253. Dicens ad me, revertere ad terram tuam, & ad nativitatem tuam, & benefaciam tecum, quod significet conjunctionem cum Divino Bono & Vero, constat ex illis, quæ prius n: 4069. 4070, dicta sunt, ubi fere eadem verba.

4254. Minor sum præ omnibus misericordiis, & præ omni veritate, quæ fecisti cum servo tuo, quod significet humiliationem in illo statu quoad bonum & quoad verum, constat ex prædicatione Misericordiæ, quod sit de bono quod amoris, & ex prædicatione veritatis, quod sit de vero quod fidei, videatur n: 3122: quod humiliationis verba sint, patet; inde constare potest, quod per illa significetur humiliatio in illo statu quoad bonum & quoad verum.

4255. Quia in baculo meo transivi Jordanem hunc, & nunc sum in duo castra, quod significet quod ab exiguo multum, constat a significatione baculi, quod sit potentia, & quod prædicetur de vero, de qua n: 4013. 4015; a significatione Jordanis, quod sit initiatio in cognitiones boni & veri, de qua sequitur; & a significatione duorum castrorum, quod sint bona & vera, ut supra n: 4250, nam duo castra hic sunt populus, grex, armentum, & camelus, quæ dimidiavit; inde patet, quid per illa verba in sensu proximo significatur, quod nempe paucum veri ipsi esset, cum initiaretur in cognitiones, & quod dein multa vera & bona, seu quod idem, quod ab exiguo multum: ex illis quæ hæcenus explicata sunt, patet, quod actum sit in sensu interno de Domino, quomodo Ipse Humanum in Se Divinum fecit, & hoc successive, secundum ordinem; ita de progressu in intelligentiam & sapientiam, tandem in Divinam, inde patet, quid per ab exiguo ad multum, intelligitur. Quod Jordanes sit initiatio in cognitiones boni & veri, est inde, quia erat terminus terræ Canaanis, quod omnes termini illius terræ significaverint illa quæ prima & ultima sunt Regni Domini, tum quæ prima & ultima sunt Ecclesiæ, ita quæ prima & ultima sunt ecclestium & spiritualium, quæ Regnum Domini, & Ecclesiam Ipsius constituunt, videatur n: 1585. 1866. 4116. 4240; inde Jordanes, quia erat terminus, significabat initiationem in cognitiones boni & veri, nam hæc sunt prima, & tandem, cum homo sit Ecclesia seu Regnum Domini, fiunt ultima. Quod Jordanes illa significet, etiam ab aliis locis in Verbo constare potest, ut apud Davidem "Deus mi, super me anima mea incurvat se, propterea recordabor tui *e terra Jordanis*, & Chermomim *e monte exiguitatis*," Psalm: XLII: 7; recordari *e terra Jordanis*, pro ultimo,

ultimo, ita ex humili. Apud Eundem "Factus est Jehudah in sanctuarium Ipsi, Israel domitia Ipsi, mare vidit & fugit, *Jordan avertit se retrorsum*" Psalm: cxiv: 27. 3. 5, Jehudah pro bono amoris coelestis, & Israel pro bono amoris spiritualis, n: 3654, mare pro cognitionibus veri, n: 28; Jordanes pro cognitionibus boni, quæ dicuntur se vertere retrorsum, quando bonum amoris dominium obtinet, nam tunc cognitiones a bono illo spectantur, non autem bonum ab illis, secundum ex quæ sæpius prius ostensa sunt. In Libro Judicum "Gilead in transitu Jordanis habitans, & Dan cur timebit naves," v: 17, Gilead pro bono sensuali seu volupi, per quod primo initiatur homo cum regeneratur n: 4117. 4124, in transitu Jordanis habitare, pro in illis quæ initia sunt, ita quæ prima & ultima sunt Ecclesiæ & Regni Domini. Hæc quoque representata sunt per Jordanem, cum intrarent filii Israel in terram Canaanem, Jos: iii: 14 ad f. Cap: iv: 1 ad f; nam per terram Canaanem representatum fuit Regnum Domini, n: 1413. 1437. 1607. 3038. 3481. 3705. 3686; & quod divisus esset Jordanes, & illi in sicco transirent, significata est remotio malorum & falsorum, ac admissio illorum qui in bonis & veris: similiter quod Jordanis aquæ divisæ sint ab Elia, cum ille sublatus est in coelum, ii Reg: iii: 8. & ab Elischa, cum is loco Eliæ intraret munus propheticum, ibid: Vers: 14: Quod Naaman sanatus sit ex lepra, per quod lavisset se septem vicibus in Jordane, secundum mandatum Elischa, ii Reg: v: 1 ad 14, representabat Baptismum, nam Baptismus significat initiationem in Ecclesiam, & in illa quæ sunt Ecclesiæ, ita regenerationem & quæ regenerationis sunt; non quod per baptismum aliquis regeneretur, sed quod signum ejus sit, cujus recordetur: & quia illa quæ sunt Ecclesiæ significantur per baptismum, ac simile per Jordanem, ut supra dictum, ideo in Jordane baptizati sunt a Johanne, Matth: iii: 6. Marc: i: 5; & quoque Dominus ibi se baptizari a Johanne, voluit, Matth: iii: 13 ad 17. Marc: i: 5. Quia Jordanes significat illa, quæ prima & ultima sunt Regni Domini & Ecclesiæ, qualia sunt cognitiones boni & veri, nam per has introducitur homo, ideo etiam Jordanes memoratur ut terminus Terræ Novæ seu Terræ Sanctæ, apud Ezechielem Cap: xlvii: 18; quod Terra Nova seu Terra Sancta sit Regnum Domini, tum quoque Nova Ecclesia, quæ est Regnum Domini in terris, videatur n: 1733. 1850. 2117. 2118 f. 3355 f.

4256. Eripe me quæso e manu fratris mei, e manu Esavi, quia timeo ego eum, quod significet statum respectivum, quia priorem se fecit, constare potest, ab illis quæ supra passim dicta sunt, imprimis ex illis, ubi agitur de Primogenitura, quam Jacobus sibi per pulcem lentium comparavit, & ubi de benedictione, quam per actum Esavo ademit; quid per illa representatum & significatum sit, ibi videatur, quod nempe verum primo loco sit, apparetur cum regeneratur homo, & bonum secundo, at quod bonum primo loco sit actualiter ac verum secundo, & ita manifeste cum regeneratus est, de quibus n: 3539. 3548. 3555. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. 4243. 4244. 4247; cum itaque invertitur ordo, & bonum priorem suum locum manifeste sumit,

hoc

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 95

hoc est, cum dominari incipit super verum, tunc naturalis homo est in timore & angustia, n: 4249, & quoque intrat tentationes; causa est, quia cum verum primo loco fuit, hoc est, cum dominari sibi visum, tunc falsa se inter miscuerunt, verum enim ex se non videre potest num verum sit, sed videbit illud ex bono, & ubi falsa, ibi timor cum adventat bonum; omnes etiam qui in bono sunt, timere incipiunt quando falsa apparent in luce a bono, timent enim falsa, & volunt ut illa extirpentur, sed non possunt si inhærent, nisi per media Divina a Domino, inde est, quod regenerandi post timorem & angustiam etiam in tentationes veniant, tentationes enim sunt media Divina removendi illa; hæc causa arcanissima est, quod homo, cum regeneratur, tentationes spirituales subeat; sed causa illa nullatenus apparet homini, quia est supra sphaeram ejus apperceptionis, sicut est omne quod conscientiam movet, laceffit, & cruciat.

4257. Forte veniat & percutiat me, matrem super filios, quod significet quod periturus, constare potest absque explicatione. Percutere matrem super filios fuit formula apud Antiquos qui in repræsentativis & significativis erant, significans destructionem Ecclesiæ & omnium quæ Ecclesiæ sunt, vel in communi vel in particulari apud hominem qui est Ecclesia; per matrem enim intellexerunt Ecclesiam, n: 289. 2691. 2717, & per filios vera quæ Ecclesiæ sunt n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373; inde percutere matrem super filios, est prorsus perire; etiam homo tunc prorsus perit, quando Ecclesia, & quod est Ecclesiæ apud illum, perit, hoc est, quando affectio veri, quæ proprie significatur per matrem, & quæ facit Ecclesiam apud hominem, destruitur.

4258. Et Tu dixisti, benefaciendo benefaciam tecum, quod significet quod usque tunc vitam adepturum, constat ex significatione benefacere, quod sit vitam adipisci, per Jacobum enim repræsentatur verum, & verum a se non vitam habet, sed a bono quod in illud influit, ut supra multoties ostensum; inde est, quod benefacere hic significet vitam adipisci, de vita veri a bono etiam hic agit.

4259. Et ponam semen tuum sicut arenam maris, quæ non numeratur præ multitudine, quod significet fructificationem & multiplicationem tunc, constat ex significatione seminis, quod sit fides charitatis, & quoque ipsa charitas, de qua n: 1025. 1447. 1610. 2848. 3373; ponere illam sicut arenam maris, quæ non numeratur præ multitudine, quod sit multiplicatio, patet; fructificatio prædicatur de bono, quod est charitatis, & multiplicatio de vero quod est fidei, n: 913. 983. 2846. 2847.

4260. Vers: 13. 14. 15. *Et pernoctavit ibi in nocte illa, & accepit de veniente in manum suam munus Esauo fratri suo. Capras ducentas, & capros viginti, oves ducentas & arietes viginti. Camelas lactantes & filios illarum triginta; juvenecas quadraginta, & juvenecos decem; asinas viginti, & pullos decem.* Pernoctavit in nocte illa, significat in statu illo obscuro: & accepit de veniente in manum suam munus Esauo fratri suo, significat Divina initianda bono coelesti naturali: capras ducentas, & capros viginti, oves ducentas, & arietes

arietes viginti, significat bona & inde vera Divina; camelas lactantes & filios illarum triginta, juvenas quadraginta, & juvenos decem, asinas viginti & pullos decem, significat servitia communia & specialia.

4261. Pernoctavit in nocte illa, quod significet in statu illo obscuro, constat ex significatione pernoctare tum noctis, quod sit status obscurus, de qua n: 1712. 3693.

4262. Et accepit de veniente in manum suam munus Esavo fratri suo, quod significet Divina initianda bono coelesti naturali, constat ex significatione accipere veniente in manum, quod sit ex illis quæ proviso obtigerunt, ita quæ ex Divina Providentia, & quia illa quæ Divinæ Providentiæ sunt, Divina sunt, ideo hic per accipere de veniente in manum suam, significantur Divina; ex significatione muneris, quod sit initiatio, de qua sequitur, & ex representatione Esavi, quod sit Divinum Naturale quoad bonum, de qua n: 3302. 3322. 3504. 3599, hic quoad bonum coeleste, quia Naturale nondum Divinum factum. Quod munus significet initiationem, est quia erat ad captandam benevolentiam & gratiam; munera enim quæ dabantur & offerebantur, olim varia significabant, aliud quæ dabant Regibus & Sacerdotibus cum illos adirent, & aliud quæ offerebant super altari, illa significabant initiationem, hæc autem cultum, n: 349, omnia enim sacrificia in communi cujuscunque generis dicebantur munera, at minchæ quæ erant panis & vinum, seu placentæ cum libamine, in specie, nam mincha in Lingua originali significat munus. Quod munera darent Regibus & Sacerdotibus, cum illos adirent, constat ex pluribus locis in Verbo, ut cum Saul consuleret Samuelem, 1 Sam: ix: 7. 8: quod illi qui contemserunt Saulem, non offerrent ei munus, 1 Sam: x: 27: cum Regina Schebæ ad Schelomonem veniret, 1 Reg: x: 2; & quoque reliqui, de quibus hæc "Omnis terra quærebat facies Schelomonis ad audiendum sapientiam illius, & illi offerrentes quisque munus suum, vasa argenti, & vasa auri, & vestes & arma, & aromata, equos & mulos," 1 Reg: x: 24. 25, & quia id rituale sanctum fuit, significans initiationem, etiam sapientes ab oriente, qui venerunt ad Jesum recens natum, attulerunt munera, aurum, thus, & myrrham, Matth: ii: 11, aurum significabat amorem coelestem, thus amorem spirituales, myrrha illos amores in naturali. Quod rituale illud mandatum fuerit, constat apud Moysen "Facies Jehovæ non videbuntur vacuæ," Exod, xxxiii: 15. Deut: xvi: 16. 17, & quod munera quæ data erant Sacerdotibus & Regibus, essent sicut Jehovæ, constare potest ab aliis locis in Verbo. Quod munera quæ mittebantur, significarent initiationem, patet a muneribus, quæ duodecim Principes Israelis mittebant ad initiandum altare, postquam unctum erat, Num: vii: 1 ad fin: ubi munera illorum vocantur initiatio, ibid: Vers: 88.

4263. Capras ducentas & capros viginti, oves ducentas & arietes viginti, quod significet bona & inde vera Divina, constat ex significatione caprarum & ovium, quod sint bona, de qua n: 3995. 4006. 4169; ex significatione caprorum & arietum, quod sint vera, de qua n: 4005. 4170, hic bona & vera Divina. Quod bona & vera toties nominentur, & per tot varia significentur,

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 97

centur, est quia omnia quæ cœli sunt & quæ Ecclesiæ, se referant ad illa, illa quæ amoris & charitatis sunt ad bona, & illa quæ fidei ad vera, sed usque sunt differentia illorum quoad genera & quoad species, innumerabiles, imò indefinitæ, ut constare potest ex eo, quod omnes quæ in bono sunt, in Regno Domini sint, & usque nulla societas ibi in simili bono est, ne quidem unus in societate in simili ac alter; unum enim idem bonum apud duos nusquam dari potest, minus apud plures, tunc enim unum & idem forent, non duo, minus plures; ex variis consistit omne unum, & hoc per cœlestem harmoniam & concordiam.

4264. Camelas lactantes & filios illarum triginta, juvenecas quadraginta, & juvenecos decem, asinas viginti & pullos decem, quod significet servitia communia & specialia, constat ex significatione camelarum & filiorum illarum, tum juvenecarum & juvenecorum, ut & asinarum & pullorum illarum, quod sint illa quæ sunt naturalis hominis, de quibus aliquoties prius, de Camelis n: 3048. 3071. 3143. 3145: de Juvenus n: 1824. 1825. 2180. 2781. 2830: de Asinabus, n: 2781: quod illa quæ sunt Naturalis hominis sint respective servitia, videatur n: 1486. 3019. 3020. 3167; inde est, quod per illa significentur servitia communia & specialia. Quod attinet numerum caprarum quod 200, caprorum quod 20, ovium quod 200, arietum quod 20, camelarum & filiorum earum quod 30, juvenecarum quod 40, juvenecorum quod 10, asinarum quod 20, & pullorum illarum quod 10, sunt arcana, quæ absque multa explicatione & ampla deductione, aperiri nequeunt; omnes enim numeri in Verbo significant res, n: 482. 487. 575. 647. 648. 755. 813. 1988. 2075. 2252. 3252, & quid significant, ostensum est, ubi in præcedentibus occurrerunt: & quoque miratus sum quandoque, quod loquela angelorum, cum in mundum spirituum delapsa, etiam in varios numeros ceciderit; tum quod ubi numeri in Verbo lecti sunt, ab Angelis intellectæ sint res; numerus enim nusquam penetrat in cœlum, nam numeri sunt mensuræ & spatii, tum temporis, & hæc sunt mundi & naturæ, quibus in cœlis correspondent status & statuum mutationes: Antiquissimi, qui cœlestes homines fuerunt, & communicationem cum Angelis habuerunt, noverunt quid per singulos numeros, etiam per compositos, significaretur, inde significatio illorum derivata est ad posteros, & ad filios Antiquæ Ecclesiæ: hæc sunt, quibus homo Ecclesiæ hodie, qui nihil sanctius in Verbo credit reconditum esse, quam quod in litera apparet, fidem vix adhibeat.

4265. Vers: 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. *Et dedit in manum servorum suorum catervam seorsim, & dixit ad servos suos, transite ante me, & spatium ponatis inter catervam & inter catervam. Et præcepit primo, dicendo, quod occurrerit tibi Esau frater meus, & interrogaverit te dicendo, cui tu, & quo vadis, & cui illa ante te. Et dices, servo tuo Jacobo, munus hoc missum domino meo Esau; & ecce etiam is post nos. Et præcepit etiam secundo, etiam tertio, etiam omnibus euntibus post catervas, dicendo, secundum verbum hoc loquimini ad Esavum in inveniendū eum. Et dicetis etiam, ecce servus tuus Jacob post nos, quia dixit, expiabo facies ejus in munere eunte ante me, & postea videbo facies*

ejus, forte suscipiet facies meas. Et transivit munus ante eum, & is pernoctavit in nocte illa in castris. Et surrexit in nocte illa, & accepit binas fœminas suas, & binas ancillas suas, & undecim natos suos, & transivit transitum Jabbock. Et accepit illos, & transire fecit illos fluvium, & transire fecit quæ sibi. Dedit in manum servorum suorum catervam catervam seorsim, & dixit ad servos suos, transite ante me, & spatium ponatis inter catervam & inter catervam, significat ordinationem quomodo initiarentur : & præcepit primo, dicendo, quod occurrerit tibi Esau frater meus, & interrogaverit te, dicendo, cui tu, & quo vadis, & dices, servo tuo Jacobo, munus hoc missum domino meo Esau, & ecce etiam is post nos, significat submissionem : & præcepit etiam secundo, etiam tertio, etiam omnibus euntibus post catervas, dicendo, secundum verbum hoc loquimini ad Esavum in inveniendō vos eum, significat continuum : & dicetis etiam, ecce servus tuus Jacob post nos, quia dixit, expiabo facies ejus, forte suscipiet facies meas, significat præparationem ad sequentia : & transivit munus ante eum, significat effectum : & is pernoctavit in nocte illa in castris, significat quæ sequuntur : & surrexit in nocte illa, & accepit binas fœminas suas, & binas ancillas suas, & undecim natos suos, & transivit transitum Jabbock, significat insinuationem primam affectionum veri cum veris acquisiti ; transitus Jabbock, est insinuatio prima : & accepit illos, & transire fecit illos fluvium, & transire fecit, quæ sibi, significat ulteriorem insinuationem.

4266. Dedit in manum servorum suorum catervam catervam seorsim, & dixit ad servos suos, transite ante me, & spatium ponatis inter catervam & inter catervam, quod significet ordinationem quomodo initiarentur, constat ex significatione dare in manum, quod sit instruere potentia, quod manus sit potentia, videatur n: 878. 3091. 3387. 3563 ; ex significatione servorum, quod sint illa quæ sunt naturalis hominis, de qua n: 3019. 3020, omnia enim quæ sunt naturalis seu externi hominis subordinata sunt spirituali seu interno homini, inde omnia quæ ibi sunt respective servitia, & vocantur servi ; ex significatione catervæ, quod sint scientifica, tum cognitiones, ita doctrinalia, de qua n: 3767. 3768, hæc quamdiu in naturali seu externo homine, hoc est, in ejus memoria sunt, & nondum implantata spirituali seu interno homini, significantur per catervas datas in manum servorum ; ex significatione seorsim, quod sit unicuique secundum classes, aut secundum genera & species ; ex significatione transire ante me, & spatium ponere inter catervam & catervam, quod sit præparare viam ad bonum quod reciperetur, nam de receptione boni a vero, & de conjunctione eorum in naturali homine hic agitur : ex singulis his patet, quod per omnia illa in communi significetur ordinatio quomodo initiarentur. Quod initiationem veri in bonum in naturali homine attinet, illa nullatenus ad captum exponi potest, homo enim Ecclesiæ hodie, ne quidem novit quid Internus seu Spiritualis homo est, tametsi de illo sæpius loquitur, nec novit quod verum iniciandum sit bono in Externo seu Naturali homine, ut fiat homo Ecclesiæ ; minus quod aliqua ordinatio a Domino sit in illo homine, ut fiat conjunctio ejus cum Interno ; hæc quæ communissima sunt, hodie

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 99

die ita latent, ut non sciatur quod sint; quapropter si singula exponerentur, quæ hic in sensu interno de ordinatione & initiatione continentur, foret mera arcana loqui, ita mere incredibilia, consequenter foret in vanum, aut sicut in aquam aut arenam sementem mittere; hæc causa est, quod singularia prætereantur, & hic, ut quoque in sequentibus hujus periodi, solum communia exponantur.

4267. Et præcepit primo, dicendo, quod occurrerit tibi Esau frater meus, & interrogaverit te, dicendo, cui tu, & quo vadis, & cui illa ante te, & dices, servo tuo Jacobo, munus hoc missum domino meo Esau, & ecce etiam is post nos, quod significet submissionem, constat pariter a sensu interno singulorum verborum, ex quo communis hic sensus resultat; quod submitio sit, & quod illa quæ submissionis significantur, patet; præcepit enim servis, ut fratrem suum vocarent dominum, & se servum, & quod munus sicut domino a servo mittatur: quod bonum sit respective dominus, & verum respective servus, & quoque quod usque dicantur fratres, multoties ostensum est; fratres dicuntur, quia cum conjuncta sunt bonum & verum, quod tunc bonum sistatur in vero, ut in imagine, & quod dein conjunctim agant ad producendum effectum; bonum autem dominus dicitur & verum servus, antequam conjuncta sunt, & magis cum disceptatur de prioritate.

4268. Et præcepit etiam secundo, etiam tertio, etiam omnibus euntibus post catervas, dicendo, secundum verbum hoc loquimini ad Esavum, in inveniendo vos eum, quod significet continuum, nempe ordinationis & submissionis, constat absque ulteriore explicatione ex illis, quæ mox supra n: 4266. 4267, dicta sunt.

4269. Et dicetis etiam, ecce servus tuus Jacob post nos, quia dixit, expiabo facies ejus in munere eunte ante me, & postea videbo facies ejus, forte suscipiet facies meas, quod significet præparationem ad sequentia; & transivit munus ante eum, quod significet effectum; tum, pernoctavit in nocte illa in castris, quod significet illa quæ sequuntur, constare potest ex singulis verbis in sensu interno, quæ quod sint præparationis ut benigne recipiatur, patet. Sed singula quomodo se habent, non explicari possunt ad captum, nam quamdiu communia non nota sunt, singularia ejusdem rei non possunt in aliquam lucem, sed in meram umbram, cadere; communes notiones præcedent, quæ nisi sunt, singularia non habent aliquod hospitium, quo intrent, in hospitio, ubi mera umbra, non apparent, & in hospitio ubi falsa, vel rejiciuntur, vel suffocantur, vel pervertuntur, ac ubi mala, ibi iridentur; satis est, ut recipiantur hæc communia, quod nempe regenerandus sit homo, antequam intrare possit in Regnum Domini, Joh: 111: 3; quod priusquam regeneratur, verum primo loco apparenter sit, & bonum secundo, at cum regeneratur, quod invertatur ordo, & bonum primo loco sit, & verum secundo; tum quando invertitur ordo, quod Dominus disponat & ordinet ita in Naturali seu Externo homine, ut verum ibi a bono recipiatur, & ut verum se submittat bono, ita ut homo non amplius ex vero agat sed ex bono, hoc est, ex charitate; tunc quod ex charitate agat, cum vivit secundum vera fidei, ac doctrinam amat

propter vitam; Processus illarum rerum, quæ de ordinatione, initiatione & submissione veri coram bono, in sensu interno hic continentur, coram Angelis in clara luce apparet, nam talia sunt sapientiæ angelicæ, tametsi homo nihil illarum rerum videt; at usque qui in simplici bono sunt ex simplici fide, illi in facultate sunt sciendi illa, si non capiunt illa in vita corporis, ob curas mundanas, & crassas inde ideas, usque in altera vita, ubi mundana & corporea remora sunt, nam tunc illustrantur, ac in intelligentiam & sapientiam angelicam veniunt.

4270. Et surrexit in nocte illa, & accepit binas sæminas suas; & binas ancillas suas, & undecim natos suos, & transivit transitum Jabbock, quod significet insinuationem primam affectionum veri cum veris acquisitis, constat ex significatione binarum sæminarum, hic Rachelis & Leæ, quod sint affectiones veri, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; a significatione binarum ancillarum, hic Bilhæ & Silpæ, quod sint affectiones veri exteriores inservientes pro mediis, de qua n: 3849. 3931; ex significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373; & ex significatione transitus Jabbock, quod sit insinuatio prima. Quod Jabbock sit insinuatio prima, est quia terminus erat terræ Canaanis; quod omnes termini illius terræ significativi fuerint cœlestium & spiritualium Regni Domini secundum distantiam & situm, videatur n: 1585. 1866. 4116. 4240, ita quoque vadum seu transitus Jabbock, quod erat respective ad terram Canaanem trans Jordannem, & fuit terminus hæreditatis filiorum Rubenis & Gadis, ut constare potest ex Num: XXI: 24. Deut: 11: 36. 37. Cap: 111: 16. 17. Jos: XII: 2. Jud: XI: 13. 22; quod cesserit illis in hæreditatem, erat, quia per Rubenem repræsentata fuit fides intellectu seu doctrina, quæ primum est regenerationis, aut in complexu verum doctrinæ per quod ad bonum vitæ pervenitur, videatur n: 3861. 3866; & per Gadem repræsentata sunt opera fidei, n: 3934, hæc nempe vera fidei seu doctrinalia, & opera fidei quæ primum exercentur, sunt per quæ homo qui regeneratur in bonum insinuat; inde est, quod per transitum Jabbock significetur insinuatio prima.

4271. Et accepit illos, & transire fecit illos fluvium, & transire fecit quæ sibi, quod significet ulteriorem insinuationem, constat ex illis quæ mox supra dicta sunt, transire enim fecit non solum sæminas, ancillas & natos, sed etiam armentum & gregem, ita omnia quæ erant sibi, in terram Canaanem, in qua occurrebat Esavo; & quia agitur in sensu interno de conjunctione veri cum bono in Naturali, per transire fluvium illum non aliud significatur, quam insinuatio prima, & hic ubi adhuc eadem dicuntur, & quoque additur, quod transire fecerit omnia quæ sibi, significatur insinuatio ulterior.

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 101

4272. Vers: 24. 25. *Et remansit Jacob solus is, & luctatus vir cum eo, usque ascendere auroram. Et vidit quod non praevaleret ei, & tetigit volam femoris ejus, & luxata vola femoris Jacobi in luctando illo cum eo.* Remansit Jacob solus, significat bonum veri comparatum, quod tunc ultimum: & luctatus vir cum eo, significat tentationem quoad verum: usque ascendere auroram, significat ante conjunctionem boni naturalis per Jacobum significati cum coelesti spirituali seu bono Divino veri: & vidit quod non praevaleret ei, significat quod in tentationibus vinceret: & tetigit volam femoris ejus, significat ubi bonum coeleste spirituale conjungitur cum bono naturali per Jacobum significato: & luxata vola femoris Jacobi in luctando illo cum eo, significat quod nondum potentia veri bono conjungendi se prorsus.

Spectant etiam eadem ipsum Jacobum & ejus posteros, & tunc significatur quale illorum, in hoc sensu per quod tetigit volam femoris ejus, significatur ubi amor conjugialis conjungitur bono naturali: & per quod luxata vola femoris Jacobi in luctando illo cum eo, significatur quod prorsus illa conjunctio in Jacobi posteris laesa & emota.

4273. Remansit Jacob solus, quod significet bonum veri comparatum, quod tunc ultimum, constat a repræsentatione Jacobi hic, quod sit bonum veri: quid Jacob repræsentaverat, in præcedentibus ostensum est, tum quod varia in naturali, quia status veri & boni est alius in principio, alius in progressu, & alius in fine, n: 3775. 4234, hic bonum veri: causa hujus repræsentationis est, qui agitur mox de luctatione ejus, per quam in sensu interno significatur tentatio; & quia nominatus Israel, per quem repræsentatur coelestis spiritualis homo; tum in dein sequentibus quia agitur de conjunctione illius cum Esavo, per quam conjunctionem significatur initiatio veri in bonum; hæ causæ sunt, quod Jacob nunc repræsentet bonum veri ultimum in naturali.

4374. Et luctatus vir cum eo, quod significet tentationem quoad verum, constat ex significatione luctari, quod sit tentatio, ipsa tentatio non aliud est quam lucta seu pugna, impugnatur enim verum a spiritibus malis, & defenditur ab Angelis, qui apud hominem, apperceptio illius pugnae in homine est tentatio, n: 741. 757. 761. 1661. 3927. 4249. 4256: sed non existere potest aliqua tentatio, nisi homo sit in bono veri, hoc est, in amore seu affectione ejus, qui enim verum suum non amat, aut illo afficitur, id nihil curat; at qui id amat, in anxietate est, ne illud lædatur; nihil aliud facit vitam intellectualem hominis, quam quod credit esse verum, & vitam ejus voluntariam, quam quod sibi imprefferat esse bonum, quapropter cum impugnatur id quod credit esse verum, impugnatur vita ejus intellectus, & cum impugnatur id quod sibi imprefferat esse bonum, impugnatur vita ejus voluntatis, idcirco cum tentatur homo, agitur de vita ejus. Quod primum pugnae sit quoad verum, seu de vero, est quia id principaliter amat, quod amoris alicujus est,
hoc

^hoc aggrediuntur mali spiritus, at postquam bonum amat præ vero, quod sit cum invertitur ordo, tunc tentatur quoad bonum. Sed quid Tentatio, pauci sciunt, quia pauci hodie aliquam tentationem fubeunt; non enim alii tentari possunt, quam qui in bono fidei, hoc est, in charitate erga proximum sunt, qui non in charitate illa sunt, si tentarentur, illico succumberent, & qui succumbunt, in confirmationem mali & in persuasionem falsi veniunt, vincunt enim tunc apud illos mali spiritus, quibus sic associantur; hæc causa est, quod pauci hodie admittantur in tentationem aliquam spiritualem, sed solum in aliquas anxietates naturales, ut retrahantur per illas ab amoribus sui & mundi, in quos effræne alioquin ruerent.

4275. Usque ascendere auroram, quod significet ante conjunctionem boni naturalis per Jacobum significati cum cœlesti spirituali seu bono Divino veri, constat ex significatione auroræ, quod sit in supremo sensu Dominus, in sensu repræsentativo Regnum Ipsi, & in sensu universali cœleste amoris, de qua n: 2405, hic cœleste spirituale; cum enim ascendit aurora, tunc Jacob nominatus est Israel, per quem significatur cœlestis spiritualis homo, quapropter ante ascensum auroræ est ante conjunctionem boni naturalis per Jacobum nunc significati cum cœlesti spirituali: quid cœleste spirituale, dicitur ad Vers: seq: 28, ubi de Israele agitur.

4276. Et vidit quod non prævaleret ei, quod significet quod in tentationibus vinceret, constat absque explicatione.

4277. Et tetigit volam femoris ejus, quod significet ubi bonum cœleste spirituale conjungitur cum bono naturali per Jacobum significato, constat ex significatione femoris, quod sit amor conjugialis, & inde omnis amor cœlestis & spiritualis, quia hi ab amore conjugiali, ut proles a suo parente, derivantur, de qua n: 3021; & a significatione volæ seu acetabuli, aut cavi illius, nempe femoris, quod sit ubi conjunctio, hic itaque ubi boni cœlestis spiritualis cum bono naturali per Jacobum significato; sed de conjunctione illa nihil dici potest, nisi prius sciatur quid bonum cœleste spirituale, quod est Israel, & quid bonum naturale, quod est Jacob; in sequentibus ad Vers: 28, ubi de Jacobo tunc Israel nominato agitur, dicitur & quoque postea, ubi de Jacobi posteris.

4278. Et luxata vola femoris Jacobi in luctando illo cum eo, quod significet quod nondum potentia veri bono jungendi se prorsus, constat ex significatione luxari, quod sit quod nondum vera in illum ordinem disposita sint, ut omnia simul cum bono intrare possent bonum cœleste spirituale, de qua in explicatione ad Vers: seq: 31; proinde quod non potentia veri bono se jungendi prorsus; vola enim femoris est ubi conjunguntur bona, ut mox supra n: 4277, dictum.

4279. Hæc, quæ hactenus explicata sunt, ita se habent in sensu supremo & in sensu interno, sed in sensu inferiori aliter, in hoc sensu agitur de Jacobo qualis fuit, & de ejus posteris qualēs erunt. Verbum, quia est ex Domino, ac ab Ipso descendit per cœlum ad hominem, ideo tale est, ut quoad singula sit Divinum, & sicut descenderat a Domino, ita ascendat, hoc est, elevetur ad

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 103

ad Ipsum, & hoc per cœlos: quod tres Cœli sint, notum est, & quod intimum cœlum vocetur Tertium cœlum, & quod medium cœlum appelletur Secundum Cœlum, & quod infimum dicatur Primum cœlum, quare Verbum cum ascendit sicut descendit, in Domino est Divinum, in Tertio Cœlo est Cœleste, nam illud cœlum est cœleste cœlum; in Secundo cœlo est spirituale, nam illud cœlum est spirituale cœlum, in Primo autem Cœlo est cœleste & spirituale naturale, ac idem cœlum ita quoque nuncupatur; in Ecclesia autem apud hominem est Verbum quoad sensum literæ Naturale, hoc est, mundanum & terrestre; inde patet, quale Verbum est, & quomodo se cum Verbo habet cum legitur ab homine qui in sancto, hoc est, in bono & vero est, tunc enim apud illum apparet id ut mundanum, aut ut historicum, in quo tamen sanctum, at in primo cœlo apparet ut cœleste & spirituale naturale, in quo tamen Divinum; in secundo autem cœlo est spirituale; & in tertio cœlo est cœleste; ac in Domino est Divinum: Verbi sensus secundum cœlos se habet, sensus Verbi supremus, in quo agitur de Domino, est pro intimo seu tertio cœlo; sensus ejus internus, in quo agitur de Regno Domini, est pro medio seu secundo cœlo; Sensus autem Verbi inferior, in quo determinatur sensus internus ad illam gentem, quæ ibi nominatur, est pro infimo seu primo cœlo; at sensus infimus seu literalis est pro homine, dum adhuc vivit in mundo; qui tamen usque talis est, ut ei communicari possit sensus interior, tum quoque internus & supremus, nam homo communicat cum tribus cœlis, est enim homo ad imaginem trium cœlorum creatus, usque adeo, ut dum in amore in Dominum, & in charitate erga proximum vivit, sit cœlum in exigua forma; inde est, quod intra hominem illum sit Regnum Domini, quemadmodum Ipse Dominus docet apud Lucam "*Ecce Regnum Dei intra vos est,*" XVII: 21. Hæc dicta sunt, ut sciatur, quod in Verbo non solum sit sensus supremus, ac sensus internus, sed etiam sensus inferior, & quod in hoc, nempe in sensu inferiore, determinetur sensus internus ad illam gentem quæ ibi nominatur; quod quando fit, apparet manifeste ex serie rerum; quod hic luctatio viri cum Jacobo, & femoris ejus luxatio & emotio, etiam prædicetur de Jacobo & ejus posteris, patet: quapropter licet eadem hæc secundum illum sensum explicare. Hic Sensus in sequentibus appellabitur **SENSUS INTERNUS HISTORICUS**, & hoc quoque ex causa, quia repræsentari solet ille quandoque ad vivum & in forma in Primo Cœlo, quod etiam aliquoties mihi videre datum est. Videatur expositio præmissa n: 4272, in nova periodo.

4280. Quod in illo sensu, per quod tetigit volam femoris Jacobi, significetur ubi amor conjugaliter conjungitur bono naturali, constat a significatione volæ femoris, quod sit ubi conjunctio amoris conjugaliter, videatur supra n: 4277; quod conjunctio ibi cum bono naturali significetur, est quia ibi femur conjungitur pedibus, pedes in sensu interno significant bonum naturale, quod pedes illud significant, videatur n: 2162. 3147. 3761. 3986. Quod femur sit amor conjugaliter, & pedes bonum naturale, est inter res quæ antiquatæ & deperditæ sunt; antiqua Ecclesia, quæ in repræsentativis & significativis

cativis fuit, hæc optime novit; talium notitia erat eorum intelligentia & sapientia; imo non solum eorum qui ab Ecclesia, sed etiam illorum qui extra Ecclesiam, ut constare potest a vetustissimis Libris Gentilium, ac ab illis quæ hodie vocantur fabulosa; significativa enim & repræsentativa ab Ecclesia Antiqua ad illos derivata sunt; apud hos quoque femora & lumbi significarunt conjugiale, & pedes naturalia: quod femora & pedes illa significant, est ex correspondentiis omnium membrorum, organorum & viscerum hominis, cum Maximo Homine, de quibus, nempe correspondentiis, ad finem Capitem nunc agitur; de correspondentiis cum femore & cum pedibus etiam in sequentibus dicitur, & ibi per experientiam vivam confirmabitur, quod illa sit significatio illorum. Hæc non possunt quin paradoxa appareant hodie, quia, ut dictum, scientia illa prorsus antiquata & deperdita est; sed usque quantum illa scientia præstat scientiis aliis, constare potest ex eo, quod Verbum quoad sensum internum absque illa nusquam possit sciri; & quia angeli, qui apud hominem secundum illum sensum percipiunt Verbum; tum quod per illam scientiam Communicatio detur homini cum cælo; & quod incredibile, ipse internus homo non aliter cogitat, cum enim externus capit Verbum secundum literam, tunc ille secundum sensum internum, tametsi homo, cum vivit in corpore, id nescit; hoc imprimis ex eo constare potest, quod homo, cum in alteram vitam venit ac fit angelus, absque instructione quasi ex se id sciat. Quid amor conjugialis, qui significatur per femora, tum per lumbos, videatur n: 995. 1124. 2727 ad 2759; & quod amor conjugialis sit fundamentalis omnium amorum n: 686. 3021; inde est, quod qui in amore genuino conjugiali sunt, etiam sint in amore cœlesti, hoc est, in amore in Domimum, ac in amore spirituali, hoc est, in charitate erga proximum; quapropter per amorem conjugialem non solum intelligitur ipse ille amor, sed etiam omnis amor cœlestis & spiritualis: hi amores dicuntur conjungi cum bono naturali, quando Internus homo cum Externo, seu Spiritualis homo cum Naturali; conjunctio illa est, quæ significatur per volam femoris. Quod apud Jacobum & ejus posteros in communi nulla conjunctio fuerit, patebit a sequentibus, nam de illa re in sensu interno historico hic agitur.

4281. Per quod luxata vola femoris Jacobi in luctando illo cum eo, significetur quod prorsus illa conjunctio in Jacobi posteris læsa & emota, constare potest a significatione luxari in illo sensu, quod sit emoveri, & sic lædi; quod vola femoris sit conjunctio, ex illis quæ supra n: 4280, dicta sunt, patet; & quod Jacob in Verbo, non solum sit Jacob, sed etiam omnes ejus posteri, constat ex quam plurimis locis, ut Num: xxiii: 7. 10. 21. 23. Cap: xxiv: 5. 17. 19. Deut: xxxiii: 10. Esai: xl: 27. Cap: xliii: 1. 22. Cap: xliiv: 1. 2. 21. Cap: xlviii: 12. Cap: lix: 20. Jerem: x: 16. 25. Cap: xxx: 7. 10. 18. Cap: xxxi: 7. 11. Cap: xlvi: 27. 28. Hof: x: 11. Amos: vi: 2. Mich: ii: 12. Cap: iii: 8. Psalm: xiv: 7. Pf: xxiv: 6. Pf: lxx: 14. Pf: lxxviii: 5. Pf: xcix: 4; & alibi. Quod Jacob & ejus posteri tales fuerint, ut apud illos amor cœlestis ac spiritualis cum bono naturali non conjungi

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 105

jungi potuerit, hoc est, homo internus seu spiritualis cum externo seu naturali, patet a singulis quæ de gente illa in Verbo relata sunt; non enim sciverunt, nec scire volebant, quid internus seu spiritualis homo, quapropter nec illis revelatum id fuit; crediderunt enim quod nihil apud hominem daretur quam externum & naturale; in omni illorum cultu nec aliud spectabant, usque adeo ut cultus Divinus illis non fuerit aliter quam idololatricus, nam cum internus cultus ab externo separatur, non est nisi idololatricus: Ecclesia, quæ apud illos instituta fuit, non fuit Ecclesia, sed modo repræsentativum Ecclesiæ, quare Ecclesia illa appellatur Ecclesia repræsentativa; quod repræsentativum Ecclesiæ dari possit apud tales, videatur n: 1361. 3670. 4208; in repræsentationibus enim non reflectitur super personam, sed super rem quæ repræsentatur; quapropter non solum personæ repræsentarunt Divina, cœlestia & spiritualia, sed etiam res inanimatæ, sicut Aharonis vestes, arca, altare, boves & oves quæ sacrificabantur, candelabrum cum lucernis, panis dispositionis super mensa aurea, oleum quo ungebantur, thura, ac similia alia; inde erat, quod Reges æque mali quam boni repræsentarent Regium Domini, & summi Sacerdotes æque mali quam boni illa quæ Divini Sacerdotii Domini sunt, quando functi sunt munere suo in externa forma secundum statuta & præcepta: ut itaque apud illos repræsentativum Ecclesiæ existeret, data illis erunt talia statuta & tales leges per manifestam revelationem, quæ prorsus repræsentativæ essent, quapropter quamdiu in illis erant, & illas stricte observabant, tamdiu repræsentare potuerunt; at quando deflexerunt ab illis, ut ad statuta & leges aliarum gentium, & imprimis ad cultum alius Dei, tunc privabant se facultate repræsentandi, idcirco per media externa, quæ erant captivitates, clades, minæ, miracula, adigebantur ad leges & ad statuta vere repræsentativa, non autem per media interna, prout illi qui cultum internum habent in externo. Hæc significantur per quod luxata vola femoris Jacobi in sensu interno historico, qui spectat Jacobum & ejus posteros.

4282. Vers: 26. 27. 28. *Et dixit, mitte me, quia ascendit aurora, & dixit, non mittam te quin benedixeris mihi. Et dixit ad eum, quid nomen tuum, & dixit, Jacob. Et dixit, non Jacob dicetur amplius nomen tuum, quin Israel, quia ut princeps contendisti cum Deo, & cum hominibus, & prævaluisti.* Dixit, mitte me, quia ascendit aurora, significat quod tentatio desiit, cum conjunctio adesset: & dixit, non mittam te, quin benedixeris mihi, significat quod conjungendum: & dixit ad eum, quid nomen tuum, & dixit, Jacob, significat quale boni a vero: & dixit, non Jacob dicetur amplius nomen tuum, quin Israel, significat Divinum cœleste spirituale nunc, est Israel cœlestis spiritualis homo qui in naturali, ita naturalis, ipse cœlestis spiritualis homo qui rationalis, est Josephus: quia ut princeps contendisti cum Deo & cum hominibus, & prævaluisti, significat continuas victorias in pugnis quoad vera & bona.

In sensu interno historico, in quo agitur de Jacobo & ejus posteris, per eadem significantur hæc; per quod mitte me quia ascendit aurora, significatur repræsentativum, antequam venirent in terræ Canaanis repræsentativa, quod a Ja-

cobi posteris discederet : per & dixit, non mittam te, quin benedixeris mihi, significatur quod instarent ut essent repræsentativi : per & dixit ad eum, quid nomen tuum, & dixit, Jacob, significatur quod essent posterī Jacobi cum quali eorum : per & dixit, non Jacob dicetur amplius nomen tuum, quin Israel, significatur, quod non repræsentare possent ut Jacob, sed ut ex novo dato quali : per quia ut princeps contendisti cum Deo & cum hominibus, & prævaluisti, significatur ob contumaciam quæ eorum cupiditatibus & phantasiis.

4283. Dixit, mitte me, quia ascendit aurora, quod significet quod tentatio desiit cum conjunctio adestet, constat ex significatione mittere me, nempe a luctando mecum, quod sit quod tentatio desiit, quod luctatio sit tentatio, videatur supra n: 4274, & quod illa desiit, patet a sequentibus ; & ex significatione auroræ, quod sit conjunctio boni naturalis per Jacobum significati cum cœlesti spiritali seu bono Divino veri, de qua etiam supra n: 4275. Quod luctatio, antequam aurora ascendit, incepta sit, & quod postquam ascendit, finita sit, & dein quod memoretur quid factum cum exortus est sol, est quia tempora diei, sicut tempora anni, significant status n: 487. 488. 493. 893. 2788. 3785, hic, status conjunctionis per tentationes ; cum enim conjunctio sit Interni hominis cum Externo, tunc est ei aurora, nam tunc intrat statum spiritualem seu cœlestem ; etiam tunc ei lux sicut auroræ apparet, si in tali statu sit ut illam appercipere possit ; alioquin ejus Intellectuale illuminatur, ac fit ei sicut cum expergiscitur a somno tempore matutino cum aurora primum illustrat & inchoat diem.

4284. Et dixit, non mittam te, quin benedixeris mihi, quod significet quod jungendum, constat a significatione non mittere te, quod sit quod non desineret, de qua mox supra n: 4283 ; & a significatione benedicere, quod sit conjunctio, de qua n: 3504. 3514. 3530. 3584 ; inde patet, quod per non mittam te, quin benedixeris mihi, significetur quod non prius desineret, quam cum facta conjunctio, hoc est, quod jungendum.

4285. Et dixit ad eum, quid nomen tuum, & dixit, Jacob, quod significet quale boni a vero, constat ex significatione nominis, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006 ; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit bonum veri, de qua supra n: 4273.

4286. Et dixit, non Jacob dicetur amplius nomen tuum, quin Israel, quod significet Divinum cœleste spirituale nunc, & quod Israel sit cœlestis spiritalis homo qui in naturali, ita naturalis, ipse cœlestis homo qui rationalis est Josephus, constare potest ex illis quæ de Jacobo & de Israele, & quoque de Josepho, sequuntur, prius enim dicendum quid hic cœleste spirituale : hodie quidem in Ecclesia notum est, quod sit spiritalis homo & quod naturalis, seu quod sit internus homo & externus, sed quid spiritalis seu internus homo, nondum ita scitur, minus quid cœlestis homo, & quod is distinctus sit a spiritali ; & quia hoc non scitur, non sciri potest quid cœlestis spiritalis homo, qui hic est Israel, quapropter paucis dicendum : quod tres Cœli sint, notum est, nempe Cœlum intimum, medium, & ultimum, seu quod idem, Tertium,

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 107

tium, Secundum, & Primum; Cœlum intimum seu tertium est cœleste, angeli enim ibi vocantur cœlestes, nam in amore in Dominum sunt, ac inde conjunctissimi Domino, & quia ita, in sapientia sunt præ omnibus reliquis, sunt innocentes, ac inde vocantur Innocentiæ & Sapientiæ, distinguuntur Angeli illi in internos & externos, interni sunt magis cœlestes quam externi: Cœlum medium seu secundum est spirituale, angeli enim ibi vocantur spirituales, quia in charitate erga proximum sunt, hoc est, in amore mutuo, qui talis est, ut unus alterum amet plus quam se, & quia tales, in intelligentia sunt, ac inde vocantur Intelligentiæ, hi quoque Angeli distinguuntur in internos & externos, interni sunt magis spirituales quam externi: Cœlum autem ultimum seu primum, est quoque cœleste & spirituale, sed non in eo gradu, ac priores, naturale enim illis adhæret, quapropter vocantur cœlestes & spirituales naturales, sunt quoque in amore mutuo, sed non amant alios plus quam se, sed sicut se, sunt in affectione boni & in cognitione veri, distinguuntur etiam hi in internos & externos. Quid autem cœleste spirituale, etiam paucis dicetur; cœlestes spirituales vocantur illi qui mox supra Spirituales dicti sunt, ac in medio seu secundo cœlo sunt, cœlestes nuncupantur ex amore mutuo, ac spirituales ex intelligentia inde; interni ibi sunt qui repræsentantur per Josephum, & quoque in Verbo vocantur Josephus, externi autem ibi sunt qui repræsentantur per Israel, & quoque in Verbo vocantur Israel; illi nempe interni qui vocantur Josephus, participant ex rationali, externi autem, qui vocantur Israel, participant ex naturali, nam sunt medii inter rationale & naturale; inde est, quod dictum, quod Israel sit cœlestis spiritualis homo qui in naturali, ita naturalis, & quod Josephus sit ipse cœlestis spiritualis homo qui rationalis; in universali enim sensu omne bonum quod est amoris & charitatis, vocatur cœleste, & omne verum, quod inde est fidei & intelligentiæ, dicitur spirituale. Hæc dicta sunt, ut sciatur quid Israel; sed Israel in supremo sensu significat Dominum quoad Divinum cœleste spirituale; in interno autem sensu significat Regnum Domini spirituale in cœlo & in terra, Regnum Domini spirituale in terra est Ecclesia, quæ Ecclesia spiritualis vocatur; & quia Israel est Regnum Domini spirituale, est quoque Israel homo spiritualis, nam in unoquoque homine tali est Regnum Domini, homo enim in minima forma est cœlum, & quoque est Ecclesia, n: 4279. Quod Jacobum attinet, repræsentatur per illum in supremo sensu Dominus quoad naturale tam cœleste quam spirituale, & in sensu interno Regnum Domini quale est in ultimo seu primo cœlo, proinde etiam illud Ecclesiæ, bonum in naturali est quod hic cœleste vocatur, & verum ibi quod spirituale. Ex his constare potest, quid per Israel & per Jacobum in Verbo significatur, & quoque cur Jacobus nominatus est Israel. Sed hæc, quæ dicta sunt, non possunt quin obscura appareant, ex causa imprimis, quia paucis notum est, quid spiritualis homo, & vix ulli quid cœlestis, proinde quod inter spirituales & cœlestes hominem sit aliqua distinctio; causa, quod id non notum sit, est quia non distincte percipitur bonum quod est amoris & charitatis, ac verum quod est fidei; quod hæc non percipiantur, est quia genuina charitas non amplius est,

ubi aliquid non est, ibi nec datur perceptio ejus; tum quia homo parum sollicitus est de illis quæ sunt vitæ post mortem, ita de illis quæ sunt cœli, sed plurimum de illis quæ sunt vitæ in corpore, ita de illis quæ sunt mundi; si homo sollicitus foret de illis quæ sunt vitæ post mortem, ita de illis quæ sunt cœli, tunc facile omnia illa, quæ supra dicta sunt, caperet, nam quod amat homo, hoc facile haurit & capit, at ægre quod non amat. Quod aliud Jacob significet, & aliud Israel, patet manifeste ex Verbo, nam in Historicis ejus, ut quoque in Prophetis, nunc dicitur Jacob, nunc Israel, & quandoque uterque in uno versu; exinde constare potest, quod sensus internus Verbi sit, & quod absque illo sensu nullatenus id sciri possit: quod Jacob nunc dicatur Jacob nunc Israel, constat ab his sequentibus “Habitavit *Jacob* in terra peregrinationum patris sui: hæc nativitates *Jacobi*; *Joseph* filius septendecim annorum, & *Israel* amabat *Josephum* præ omnibus filiis suis,” Genes: xxxvii: 1. 2. 3, ubi Jacob primum vocatur Jacob, & mox Israel, & tunc Israel cum agitur de *Joseph*: alibi “Vidit *Jacob*, quod esset frumentum in *Ægypto*, dixit *Jacob* filiis suis: & venerunt filii *Israelis* ad emendum in medio venientium,” Genes: xlii: 1. 5: & postea “Ascenderunt ex *Ægypto*, & venerunt terram Canaan ad *Jacobum* patrem suum: cum dicerent ad eum omnia verba *Joseph*, quæ loquutus est ad illos, revixit spiritus *Jacobi* patris illorum; & dixit *Israel*, multum, adhuc *Josephus* filius meus vivus,” Genes: xlv: 25. 27. 28: amplius “Et profectus est *Israel*, & omne quod ei, dixit Deus *Israelis* in visionibus noctis, & dixit, *Jacob*, *Jacob*, qui dixit, ecce me. Surrexit *Jacob* ex *Beerschebah*, & deportarunt filii *Israelis* *Jacobum* patrem suum,” Genes: xlv: 1. 2. 5; & in eodem Capite “Hæc nomina filiorum *Israelis* venientium in *Ægyptum*, *Jacobi* & filiorum ejus”, Genes: xlv: 8: porro “Introduxit *Joseph* *Jacobum* patrem suum, & statuit eum ante *Pharaonem*: *Pharao* dixit ad *Jacobum*, & dixit *Jacob* *Pharaoni*,” Genes: xlvii: 7. 8. 9. 10; & in eodem Capite “Et habitavit *Israel* in terra *Goschen*; & vixit *Jacob* in terra *Egypti* septendecim annis: & appropinquarunt dies *Israelis* ad moriendum, vocavit filium suum *Josephum*,” Vers: 27. 28. 29: adhuc “Et nuntiavit *Jacobo*, & dixit, ecce filius tuus *Josephus* venit ad te, & confirmavit se *Israel*, & sedit super lecto, & dixit *Jacob* ad *Josephum*, Deus *Schaddai* apparuit mihi in *Lus*,” Genes: xlviii: 2. 3; ac *Israel* nominatur in eodem Capite, Vers: 8. 10. 11. 13. 14. 20. 21: & tandem “Vocavit *Jacob* filios suos, & dixit, congregamini, & audite filii *Jacobi*, & audite ad *Israelem* patrem vestrum. Et cum absolvisset *Jacob* præcipere filiis suis,” Gen: xlix: 1. 2. 3; ex his manifeste constare potest, quod Jacob nunc dicatur Jacob, nunc Israel, ac ita quod aliud sit Jacob, & aliud sit Israel, seu quod aliud significetur cum Jacob dicitur, & aliud cum Israel, tum quod arcanum illud nullatenus sciri possit, quam ex sensu interno. Quid autem Jacob significat, & quid Israel, supra dictum est, in genere per *Jacobum* in Verbo significatur externum Ecclesiæ, & per *Israelem* internum, unaquævis enim Ecclesia habet externum & habet internum, seu est interna & est externa; & quia id quod est Ecclesiæ significatur per *Jacobum* & per *Israelem*, & quia omne

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 109

omne Ecclesiæ est a Domino, inde in supremo sensu est tam Jacob quam Israel Dominus, Jacob quoad Divinum Naturale, Israel quoad Divinum spirituale; inde externum quod est Regni Domini & Ecclesiæ Ipsius est Jacob, & internum est Israel; ut constare ulterius potest ab his locis, in quibus etiam uterque in suo sensu nominatur; in Prophetia Jacobi, tunc Israelis "A manibus fortis *Jacobi*, inde pastor, lapis *Israelis*," Genes: XLIX: 24. Apud Esaiam "Audi *Jacob* serve mi, & *Israel* quem elegi; effundam spiritum meum super semen tuum, & benedictionem meam super natos tuos; hic dicet Jehovæ, ego, & hic vocabit se nomine *Jacobi*, & ille scribet manu sua Jehovæ, & nomine *Israelis* cognominabit se," XLIV: 1. 2. 3. 5; ibi manifeste Jacob & Israel pro Domino, ac ibi semen & nati Jacobi & Israelis, pro illis qui in fide in Ipsum. In prophetia Bileami apud Moysen "Quis numerabit pulverem *Jacobi*, & numerum cum quarta parte *Israelis*," Num: XXIII: 10: ac iterum "Non divinatio contra *Jacobum*, nec præstigiæ contra *Israelem*, hoc tempore dicetur *Jacobo* & *Israeli*, quid fecerit Deus," ibid: Vers: 23: adhuc "Quam bona sunt tabernacula tua, *Jacob*, habitacula tua, *Israel*," Num: XXIV: 5: & iterum "Orietur stella ex *Jacobo*, & sceptrum ex *Israele*," ib: Vers: 17. Apud Esaiam "Gloriam meam alii non dabo, attende Mihi *Jacob*, & *Israel* vocate a Me; Ego idem, Ego primus, etiam Ego novissimus," XLVIII: 11. 12. Apud Eundem "Venturos radicabit *Jacob*, efflorescet & florebit *Israel*, & implebuntur facies orbis proventu," XXVII: 8. Apud Jeremiam "Ne timeas serve mi *Jacob*, & ne terrearis *Israel*, quia ecce Ego servavi te e longinquo," xxx: 9. 10. Apud Ezechielem "Colligendo colligam *Jacobum* omnem te, congregando congregabo reliquias *Israelis*, una ponam eos, sicut oves Bozræ," 11: 12. Unde Jacob nominatus est Israel, constat ex ipsis verbis, cum daretur illi id nomen, nempe ab his "Non Jacob dicetur amplius nomen tuum, quin Israel, quia ut princeps contendisti cum Deo & cum hominibus, & prævaluisti," Israel enim in lingua originali significat contendentem ut princeps cum deo, quibus significatur in sensu interno, quod vicerit in pugnis tentationum; tentationes enim ac pugnae in tentationibus fuerunt, per quas Dominus Humanum suum Divinum fecit, n: 1737. 1813, & alibi; ac tentationes & victoriæ in tentationibus sunt, quæ hominem spirituales faciunt, quapropter Jacobus tunc primum Israel nominatus est, postquam luctatus est; quod luctari sit tentari, videatur n: 4274; notum est, quod Ecclesia, seu homo Ecclesiæ Christianæ, se dicat Israelem, sed usque nemo in Ecclesia Israel est, nisi qui spiritualis homo factus per tentationes, ipsum nomen etiam idem involvit. Quod postea confirmatum sit, quod Jacob vocaretur Israel, constat a sequentibus, ubi hæc "Apparuit Deus ad *Jacobum* adhuc, in veniendo illo e Paddan Aram, & benedixit illi, & dixit illi Deus, nomen tuum *Jacob*, non vocabitur nomen tuum amplius *Jacob*, verum *Israel* erit nomen tuum, & vocavit nomen ejus *Israel*," Gen: xxxv: 9. 10; causa hujus confirmationis dicetur infra.

4287. Quia ut princeps contendisti cum Deo & cum hominibus, & prævaluisti, quod significet continuas victorias in pugnis quoad vera & bona, constat

constat ex significatione contendere ut princeps, quod sit vincere in pugnis, hic in pugnis tentationum, nam de illis agitur; & ex significatione cum deo & cum hominibus, quod sit quoad vera & bona, de qua sequitur. Quia in sensu supremo agitur de Domino, est ille in eo sensu qui intelligitur per contendentem ut princeps cum Deo & hominibus, Ille enim propria potentia sustinuit omnes tentationes, & per illas vicit inferna, nam omnia inferna suo ordine in se admisit, imo usque ad angelos, de quibus in sequentibus; & ita redegit in ordinem omnia quæ in cœlis & quæ in infernis, & tandem se glorificavit, hoc est, Humanum in Se Divinum fecit: inde patet, quod Dominus sit in supremo sensu Jacob & Israel, ut mox supra n: 4286, ostensum; non solum quod Ipse ut princeps contenderit, hoc est, sustinuerit omnes pugnas tentationum, ac in illis vicerit, sed etiam quod apud unumquemvis hominem sustineat illas, sed videantur quæ de his prius multoties dicta sunt, nempe quod Dominus præ omnibus gravissimas tentationes sustinuerit, n: 1663. 1668. 1787. 2776. 2786. 2795. 2816: quod Dominus ex amore Divino pugnaverit, secus ac omnes homines, n: 1690. 1691 f. 1789. 1812. 1813. 1820: quod Dominus contra malum hæreditarium a matre pugnaverit, ut tandem non filius ejus esset, tametsi Ipsi nullum actuale malum, n: 1444. 1573. 2025. 2527. 2649. 3318 f: quod Dominus per pugnas tentationum & continuas victorias disposuerit omnia in formam cœlestem, n: 1928: & quod per continuas victorias in pugnis tentationum univerit Divinam Essentiam Humanæ n: 1616. 1737. 1813. 1921. 2025. 2026. 2500. 2503. 2632. 2776: & quod Dominus apud hominem sustineat tentationes, ac subjuget malum ac inferna, n: 987. 1661. 1692. f. Quod contendere cum deo & cum hominibus, sit tentari quoad vera & quoad bona, est arcanum, quod non apparet ex litera; quod non Deus fuerit, cum quo Jacob contendit, unicuique constare potest, & quoque patebit ab explicatione infra, non enim prædicari potest de aliquo homine, quod contendat cum Deo, & prævaleat; sed sensus internus ducet, quid per Deum hic, & per homines, significatur, quod nempe per Deum significetur Verum, & per homines Bonum, & hoc inde, quia Deus in sensu interno significat Verum, & inde cum de vero agitur, dicatur Deus, n: 2586. 2769. 2807. 2822; & quod, cum homo dicitur, intelligatur bonum: quod homo sit bonum, est quia Dominus est solus homo, & quia homo ab Ipso dicitur homo, n: 49. 288. 565. 1894; tum quia ab Ipso Cœlum est homo, & dicitur Maximus Homo, n: 684. 1276 ad 3649. 3741 ad 3751; inde etiam Ecclesia Antiquissima, quæ fuit in cœlesti bono, dicta fuit homo, n: 478; quapropter etiam per hominem in Verbo, ubi de bono agitur, significatur bonum, ut apud Esaiam "Rarum reddam, *virum hominem* præ auro & *hominem* præ auro ophiris" xiii: 12. Apud Eundem "Exurentur habitatores terræ, & residuus erit *vir homo* paucus" xxiv: 6; *vir* homo pro bono spirituali seu bono veri; homo pro bono. Apud Eundem "Davaſtatae sunt semitæ, cessarunt transciens viam, irritam reddidit sædus, fastidivit urbes, non reputat *virum hominem*" xxxiii: 8. Apud Jeremiam "Vidi terram, & ecce vacuum & inane, & ad cœlos, & nulla lux eorum; vidi, & ecce *non homo*, & omnis avis cœli avolarunt," iv: 23. 25. Apud Eundem

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. III

Eundem "Ecce dies venientes, dictum Jehovah, quibus seminabo domum Israelis, & domum Jehudæ, *semine hominis*, & *semine bestię*" xxxi : 27. Apud Ezechielem "Mercatores tui *cum Anima hominis* & vasis æris, dederunt negotiationem tuam" xxxvii : 13. Apud Eundem "Vos grex mi, grex pascui mei *homo vos*, Ego Deus vester" xxxiv : 31; Apud Eundem "Erunt urbes devastatę, plenę *grege hominis*" xxxvi : 38; in his locis homo pro illis qui in bono sunt, ita pro bono, nam ex bono homo est homo; Verum autem quod ex bono in Verbo dicitur Vir homo, tum filius hominis.

4288. Eadem hæc, quę hactenus explicata sunt, etiam spectant gentem Judaicam & Israeliticam, quę Jacob in Verbo nominatur, ut supra n : 4279, dictum & ostensum est, in illo sensu, qui internus historicus vocatur, per hæc, nempe, *mitte me quia ascendit aurora*, significatur repręsentativum, antequam venirent in terrę Canaanis repręsentativa, quod a Jacobi posteris discederet: ostensum est supra, qualis illa gens fuit, quod nempe apud illam nullus cultus internus fuerit, sed solum externus, ita quod conjugiale cęleste ab illa separatum fuerit, ac ideo quod nulla Ecclesia: apud illam institui potuerit, sed modo repręsentativum Ecclesię, videatur n : 4281: sed sciendum, quid Repręsentativa Ecclesia, & quid Repręsentativum Ecclesię; Repręsentativa Ecclesia est, cum cultus internus est in externo; Repręsentativum Ecclesię autem est, cum nullus cultus internus, sed usque externus; in utroque pęne similia ritualia externa sunt, nempe similia statuta, similes leges, & similia pręcepta; sed in Repręsentativa Ecclesia correspondent externa cum internis, sic ut unum faciant, at in Repręsentativo Ecclesię non datur correspondentia, quia externa vel sunt absque internis, vel dissident; in Repręsentativa Ecclesia amor cęlestis & spiritualis est principale, at in repręsentativo Ecclesię est amor corporeus & mundanus principale, amor cęlestis & spiritualis est ipsum internum, ast ubi nullus amor cęlestis & spiritualis, sed solum corporeus & mundanus, est externum absque interno: Antiqua Ecclesia, quę fuit post diluvium, Ecclesia Repręsentativa fuit, sed quę apud posteros Jacobi instituta, fuit modo Ecclesię repręsentativum: sed discrimen, ut pateat, illustretur per exempla; in Repręsentativa Ecclesia fuit cultus Divinus super montibus, quia montes significabant amorem cęlestem, ac in supremo sensu Dominum, n : 795. 1430. 2722. 4210, & eum super montibus cultum habebant, erant in suo sancto, quia tunc simul in amore cęlesti: in repręsentativa Ecclesia etiam fuit cultus Divinus in Lucis, quia luci significabant amorem spiritualem, ac in supremo sensu Dominum quoad amorem illum, n : 1722, & cum in lucis cultum habebant, erant in suo sancto, quia tunc simul in amore spirituali: in Ecclesia Repręsentativa, cum cultum Divinum haberent, facies suas ad orientem solis vertebant, quia per orientem solem etiam amor cęlestis significabatur, n : 101. 1529. 1530. 2441. 2495. 3636. 3643, cum etiam aspiciebant Lunam, similiter quadam sancta veneratione perfundebantur, quia Luna significabat amorem spiritualem, n : 1529. 1530. 1531. 2495. 4060; pariter cum cœlum sidereum, quia hoc significabat cœlum angelicum seu Regnum Domini: in Ecclesia Repręsentativa Ten-

toria

toria seu Tabernacula habebant, & in illis cultum Divinum, & illum sanctum; quia tentoria seu tabernacula significabant sanctum amoris & cultus n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312; ita in innumerabilibus aliis: in Repræsentativo Ecclesiæ, quidem in principio similiter fuit cultus Divinus super montibus, & quoque in lucis, tum quoque erat aspectus versus orientem solis, ut & intuitio in lunam, & ad astra, pariter cultus in tentoriis seu tabernaculis, at quia in cultu externo erant absque interno, seu in amore corporeo & mundano non autem in amore cœlesti & spirituali, & sic ipsos montes & lucos colerent, tum quoque solem, lunam, & astra, ut & sua tentoria seu tabernacula, & inde ritualia illa, quæ in Ecclesia Antiqua fuerunt sancta, idololatrica fecerunt, ideo restringebantur ad commune, nempe ad montem ubi Hierosolyma, & tandem ubi Zion, adque orientem solis inde & e templo, tum quoque ad tentorium commune, quod tentorium conventus vocabatur, & denique ad Arcam in templo; & hæc ob causam, ut repræsentativum Ecclesiæ existeret cum in sancto externo essent, alioquin sancta prophanavissent: inde constare potest, quodnam discrimen est inter Ecclesiam repræsentativam, & Ecclesiæ repræsentativum; in genere, quod qui ab Ecclesia repræsentativa fuerunt, communicarent cum tribus cœlis quoad interiora, quibus pro plano inservirent externa; at qui in Ecclesiæ repræsentativo, non communicarent cum cœli quoad interiora, sed usque externa, in quibus tenebantur, possent inservire pro plano, & hoc miraculose ex Domini Providentia, ob causam, ut communicationis aliquid existeret inter cœlum & hominem per aliquod instar Ecclesiæ, nam absque communicatione cœli cum homine per aliquod Ecclesiæ periret, Genus correspondentia internorum, sit non paucis dici potest, in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, dicendum.

4289. Quod per mitte me quia ascendit aurora, significetur quod repræsentativum, antequam venirent in terræ Canaanis repræsentativa, a Jacobi posteris discederet, constare potest ex serie rerum in sensu interno historico, in quo de Jacobi posteris agitur: status eorum quoad illa quæ sunt Ecclesiæ, in Verbo etiam describitur per vespeream, per noctem, & per mane seu auroram, & per hanc, cum venerunt in terram Canaanem, proinde in Repræsentativum Ecclesiæ ibi. Cum his ita se habet, Repræsentativum Ecclesiæ apud illos non prius institui potuit, quam cum prorsus vastati essent, hoc est, cum nulla illis cognitio internorum, si enim illis cognitio internorum fuisset potuissent affici illis, & sic prophanavissent illa; prophanari enim possunt sancta, hoc est, vera & bona interna, ab iis qui sciunt & agnoscunt illa, & magis ab iis, qui afficiuntur illis, non autem ab iis qui non agnoscunt; sed videantur quæ de Prophanatione prius dicta & ostensa sunt, nempe quod prophanare queant sancta, qui sciunt & agnoscunt illa, non autem qui non sciunt & agnoscunt, n: 593. 1008. 1020. 1059. 3398. 3898. Quod qui intra Ecclesiam, prophanare possint sancta, non autem qui extra, n: 2051. Quod ideo detineantur quantum possibile ab agnitione & fidei boni & veri qui non permanere in illis possunt n: 3398. 3402. Quodque teneantur in ignorantia ne prophanent, n: 301. 302. 303. Quid periculi a prophanatione sancto-
rum,

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 113

rum, n: 571. 582. Quod cultus fiat externus, ne prophanetur internum, n: 1327. 1328. Quod ideo Judæis non detecta fuerint vera interna, n: 3398. Ideo provisum fuit a Domino, ut genuinum Repræsentativum Ecclesiæ, hoc est, internum, discederet a Jacobi posteris, antequam venirent in Terræ Canaanis repræsentativa, usque adeo, ut prorsus non sciverint aliquid de Domino, quidem quod Messias venturus in mundum, sed ob finem ut eveheret illos ad gloriam & eminentiam super omnes gentes totius terræ, non autem ut salvaret animas illorum in æternum, imo nec quicquam sciverunt de Regno cœlesti, nec de vita post mortem, ne quidem de charitate & fide: ut in ignorantiam illam redigerentur, tenebantur per aliquot centum annos in Ægypto, & cum inde evocarentur, nesciverant ipsum nomen Jehovæ, Exod: 111: 12. 13. 14; & præterea perdiderunt omnem cultum Ecclesiæ repræsentativæ, usque adeo, ut post quam præcepta decalogi coram illis promulgata fuissent e monte Sinai, post mensem dierum ad cultum Ægyptiacum, qui fuit vituli aurei, recurrerent, Exod: xxx11: & quia talis erat gens illa, quæeducta erat ex Ægypto, ideo omnes in deserto perierunt, non enim amplius ab illis requirebatur, quam ut statuta & præcepta in externa forma custodirent, nam id erat agere repræsentativum Ecclesiæ, sed ad id non redigi potuerunt illi qui adoleverunt in Ægypto, sed potuerunt, tametsi ægre, infantes eorum, principio per miracula, & postea per timores & captivitates, ut patet ex Libris Josuæ & Judicum: inde constare potest, quod omne repræsentativum genuinum seu internum Ecclesiæ ab illis discesserit, antequam venerunt in terram Canaanem, ubi Repræsentativum externum Ecclesiæ apud illos in plena forma inceptum est; terra enim Canaan erat ipsissima terra, ubi Repræsentativa Ecclesiæ potuerunt sisti, omnia enim loca, & omnes termini, ab antiquis temporibus, ibi repræsentaverunt, videatur n: 3686.

4290. In sensu interno historico, per *dixit non mittam te quin benedixeris mihi*, significatur quod instarent ut essent repræsentativi; instare enim significatur per non mittam te, & repræsentativum Ecclesiæ per benedici. Quod hanc rem attinet, nempe quod Jacobi posterii institerint, ut essent repræsentativi Ecclesiæ, & quod non præ cæteris gentibus electi sint, non quidem ita constare potest ex historicis Verbi in sensu literæ, ex causa, quia historica Verbi in sensu literæ involvunt arcana cœli, ac ideo ita sequuntur in serie; & quia ipsa nomina significant res, imo plura nomina in sensu supremo Ipsum Dominum, ut Abrahamus, Jischakus, & Jacobus, qui quod Dominum in supremo sensu significant, in illis quæ præcedunt, multis ostensum est, videatur etiam n: 1965. 1989. 2011. 3145. 3305 f. 3439. Quod Jacobi posterii non electi fuerint, sed institerint ut apud illos Ecclesia esset, constare potest in pluribus locis Verbi ex sensu ejus interno historico, & aperte in his, apud Mosen "Loquutus est Jehovah ad Mosen, ascende hinc tu & populus, quem ascendere fecisti e terra Ægypti, in terram quam juravi Abrahamo, Jishako & Jacobo, dicendo, semini tuo dabo illam; non ascendam in medio tui, eo quod populus durus cervice tu, ne consumam te in via: cum audirent populus verbum malum hoc, luxerunt, & posuerunt

quisque ornatum suum a super se; & Moses sumsit tentorium, & tendit illud sibi extra castra, procul removendo e castris; dixit Moses ad Jehovah, vide *Tu dicens ad me, ascendere fac populum hunc*, cum tu non notum feceris mihi, quem missurus sis mecum; jam ergo si quaeso inveni gratiam in oculis tuis notum quaeso fac mihi vias tuas, ut cognoscam de Te, quod inveni gratiam in oculis tuis; vide etiam quod populus tuus gens hæc: dixit itaque, facies meæ ituræ, donec quietem dederò tibi," Exod: xxxiii, dicitur hic quod Moses ascendere fecerit populum e terra Ægypti; tum dein, quod deposuerint ornatum, & luxerint, & quod Moses tetenderit tentorium suum extra castra & sic quod Jehovah annuerit; ita manifeste quod ipsi institerint. Apud Eundem "Dixit Jehovah ad Mosen, quousque irritabunt Me populus hic, & quousque non credent in Me, ob omnia signa quæ feci in medio ejus; percutiam illum peste, & exstinguam illum, & faciam te in gentem magnam & validam præ illo: sed supplicavit Moses, & exoratus Jehovah, dixit, propitius ero juxta verbum tuum; attamen, vivus Ego, & implebitur gloria Jehovah universa terra; nam quantum ad omnes viros, qui viderunt gloriam meam, & signa mea, quæ feci in Ægypto, & in deserto, tentaverunt tamen Me his decem vicibus, nec obediverunt voci meæ, si videbunt terram, quam juravi patribus eorum, omnes irritantes Me non videbunt eam in deserto hoc concident corpora vestra; infantes autem vestros introducam," Num: xiv; ex his quoque patet, quod Jehovah voluerit exstinguere illos, proinde apud illos Ecclesiam non instaurare, sed quod institerint, ac ideo factum: præter etiam alibi pluries, cum Jehovah Gentem illam toties rebellem prorsus delere voluisset, sed toties per supplicationes se exorari passus. Simile etiam involvit, quod Bileamo non permittitur maledicere populo illi, Num: xxii. xxiii. xxiv; & quoque alibi, ubi dicitur, quod pœnituerit Jehovah quod populum illum introduxerit; tum quod Jehovah exoratus sit; ut & quod toties novum sædus cum illo pepigerit: talia significantur in sensu interno historico, per hæc verba, non mittam te quin benedixeris mihi; simile etiam per quod Jacob primogenituram Esavo, tum quoque benedictionem ei fraude abstulerit, Genes: xxv & xxvii.

4291. In sensu interno historico, per *dixit ad eum, quid nomen tuum, & dixit Jacob*, significatur quod essent posteri Jacobi cum quali eorum, hoc constare potest a significatione nominis, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006; & ex significatione Jacobi, quod sint posteri ejus, de qua supra n: 4281.

4292. Quod in sensu interno historico, per *dixit, non Jacob dicetur amplius nomen tuum, quin Israel*, significetur, quod non repræsentare possent ut Jacob, sed ut ex novo dato quali, constare potest ex significatione Jacobi in Verbo, quod sint posteri ejus, de qua supra n: 4281; & ex significatione nominis, quod sit quale, de qua mox supra n: 4291, ipsum novum quale est Israel in sensu interno; Israel enim & cœlestis spiritualis homo, proinde internus, n: 4286; & quia Israel est spiritualis cœlestis homo, ita internus, etiam Israel est Interna spiritualis Ecclesia, nam sive dicas hominem spiritualem,

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 115

alem, five Ecclesiam spiritualement, idem est, homo enim spiritualis in particulari est Ecclesia, ac plures sunt in communi; si homo in particulari non foret Ecclesia, non foret aliqua Ecclesia in communi; est congregatio in communi, quæ in vulgari sermone vocatur Ecclesia, sed unusquisque in congregatione illa erit talis, ut sit aliqua Ecclesia; omne commune involvit partes sui similes. Quod ipsam rem attinet, nempe quod non repræsentare possent ut Jacob, sed ut ex novo dato quali, quod est Israel, illa ita se habet; erant Jacobi posterii in specie, qui repræsentarent Ecclesiam, non autem Jischaki in specie, nam Jischaki posterii non solum erant ex Jacobo, sed etiam ex Esavo, minus adhuc Abrahami posterii in specie, nam Abrahami posterii non solum erant ex Jacobo, sed etiam ex Esavo, & quoque ab Jischmaele, ut & ex filiis ejus ab altera uxore Kethura, ut ex Simrane, Joschane, Medane, Midiane, Jischbako, Schuaoch, aque horum filiis, videatur Genes: xxv: 1. 2. 3. 4: nunc quia Jacobi posterii institerant, quod illi repræsentativi essent, ut mox supra n: 4291, ostensum est, non potuerunt repræsentare ut Jacob, nec ut Jischak, nec ut Abraham; quod non ut Jacob, erat quia Jacob repræsentabat Externum Ecclesiæ, non autem Internum; & quod non ut Jischak simul nec ut Abraham simul, erat ob causam nunc supra allatam; ideo ut repræsentare possent Ecclesiam, non potuit aliter quam ut novum nomen Jacobo inderetur, & per id novum quale, quod, nempe novum quale, significaret Internum spiritualement hominem, seu quod idem, Internam spiritualement Ecclesiam; id novum quale est Israel; omnis Ecclesia Domini est Interna & Externa, ut aliquoties prius ostensum est; Interna est quæ repræsentatur, & Externa quæ repræsentat; est etiam Interna Ecclesia vel spiritualis, vel Cœlestis, Interna Ecclesia Spiritualis repræsentabatur per Israelem, at Interna Ecclesia Cœlestis repræsentabatur dein per Jehudam, ideo etiam divisio facta est, ac Israelitæ per se erant Regnum, & Judæi per se, sed de his, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus dicitur. Inde patet, quod Jacob, hoc est, Jacobi posterii non potuerint repræsentare Ecclesiam ut Jacob, nam hoc foret solum repræsentare Externum Ecclesiæ, sed quoque ut Israel, quia Israel est Internum. Quod Internum sit quod repræsentatur, & Externum quod repræsentat, prius passim ostensum est, & quoque constare potest ex ipso homine; Loquutio hominis repræsentat ejus cogitationem, & actio hominis repræsentat ejus voluntatem, loquutio & actio sunt externa at cogitatio & voluntas sunt interna hominis; porro, ipsa facies hominis per varios suos vultus repræsentat utramque, nempe tum cogitationem ejus quam voluntatem, quod facies per vultus repræsentat, unicuique notum est, nam ex vultibus faciei apud sinceros videri possunt status eorum interiores; verbo, omnia quæ sunt corporis, repræsentant illa quæ sunt animi, & quæ sunt mentis: similiter se habet cum externis Ecclesiæ: hæc enim instar corporis sunt, at interna instar animæ, sicut altaria & sacrificia super illis, quæ quod externa fuerint, notum est, similiter panes propositionis, tum candelabrum cum lucernis, ut & ignis perpetuus, quod illa repræsentaverint interna, etiam cuius notum esse potest; pariter reliqui ritus; quod externa hæc non re-

præsentare possent externa, sed interna, ex illis quæ allata sunt, constare potest; ita quod non Jacob ut Jacob, quia Jacob est Externum Ecclesiæ, sed Jacob ut Israel, quia Israel est ejus internum. Hæc sunt, quæ intelliguntur per novum datum quale, quod posterius Jacobi repræsentarent.

4293. Quod in sensu interno historico, per *quia ut princeps contendisti cum deo & cum hominibus, & prevaluisti*, significetur ob contumaciam quæ eorum phantasiis & cupiditatibus, constare potest a significatione dei & a significatione hominum, quod sint vera & bona, de qua supra n. 4287; hæc eadem hic oppositum sensum habent, quia de posteris Jacobi in hoc sensu dicuntur, apud quos interius nulla vera & bona, ut supra ostensum, sed falsa & mala, falsa sunt phantasiæ quia sunt phantasiarum, & mala sunt cupiditates quia sunt cupiditatum. Quod Gens illa institerit, ut repræsentativi essent, hoc est, ut ipsi præ omnibus gentibus in universo terrarum orbe essent Ecclesiæ, videatur supra n. 4290; quod etiam id permissum ob contumaciam quæ eorum phantasiis & cupiditatibus, hic intelligitur: quales eorum phantasiæ, & cupiditates sunt, nemo scire potest, nisi qui cum illis in altera vita aliquid conversationis habuit; utque scirem, id mihi concessum fuit; aliquoties enim ibi cum illis loquutus sum; amant se, & amant opes mundi præ omnibus aliis, ac insuper timent jacturam illius honoris, tum quoque jacturam lucris præ omnibus aliis; quapropter etiam hodie, sicut olim, contemnunt omnes alios præ se, & quoque intensissimo studio conquirunt sibi opes, ac præterea timidi sunt; quia gens illa ab antiquis temporibus talis fuerat, potuerunt præ aliis in sancto externo absque omni sancto interno teneri, & sic in externa forma repræsentare illa quæ sunt Ecclesiæ; hæ phantasiæ, & hæ cupiditates sunt, quæ talem contumaciam fecerunt: hoc quoque apparet ex pluribus, quæ in historicis Verbi de illis memorata sunt, potuerunt, postquam puniti sunt, in tali externa humiliatione esse, in quali nulla alia gens, per integros enim dies potuerunt humi prostrati jacere, seque in pulvere volutare, nec prius quam tertio die se elevare; potuerunt etiam per plures dies plangere, in saccis ire, in laceris vestibus, cinere seu pulvere sparso super caput; potuerunt per plures dies jejunare continue, ac interea in fletum amarum erumpere; at hæc solum ex amore corporeo & terrestri, & ex timore jacturæ supererminentis & mundanarum opum; non enim erat aliquid internum quod afficiebat illos, quia quid internum esset, prorsus nesciebant, & ne quidem scire volebant, ut quod vita post mortem, & quod salus æterna. Inde constare potest, quod quia tales, non potuerit aliter, quam ut privarentur omni sancto interno, nam hoc nullatenus concordat cum tali sancto externo, sunt enim prorsus contraria; tum quod illi præ aliis possent repræsentativum Ecclesiæ agere, nempe repræsentare sancta in externa forma, absque omni interno sancto; & sic quod per illam gentem posset dari aliquid communicationis cum cælis, videatur n. 4288.

4294. Vers. 9. 30. 31. 32. *Et interrogavit Jacob & dixit, indica quæso nomen tuum, & dixit, quare hoc interrogas ad nomen meum; & benedixit ei ibi. Et vocavit Jacob nomen loci Peniel, quia vidi Deum facies ad facies, & liberata anima*

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 117

anima mea. Et exortus ei sol, sicut transivit Penuel, & is claudicans super femore suo. Propterea non edunt filii Israelis nervum emoti, qui super vola femoris, usque ad diem hunc, quia tetigit in vola femoris Jacobi nervum emoti. Interrogavit Jacob & dixit, indica quæso nomen tuum, significat cælum angelicum & ejus quale: & dixit, quare hoc interrogas ad nomen meum, significat quod cælum non vellet se revelare: & benedixit ei ibi, significat conjunctionem cum Divino cœlesti spirituali: & vocavit Jacob nomen loci Peniel, significat statum tentationum: quia vidi deum facies ad facies, & liberata est anima mea, significat quod sustineret gravissimas tentationes sicut forerent a Divino: & exortus ei sol, significat conjunctionem bonorum: sicut transivit Penuel, significat statum veri in bono: & is claudicans super femore suo, significat quod vera nondum in illum ordinem disposita, ut omnia simul cum bono intrarent bonum cœleste spirituale: propterea non edunt filii Israelis nervum emoti, qui super vola femoris, significat quod non appropriata illa in quibus falsa: usque ad diem hunc, significat in perpetuum quod falsa non adjuncta: quia tetigit in vola femoris Jacobi nervum emoti, significat causam, quia falsa

In sensu interno historico, in quo agitur de posteris Jacobi, per interrogavit Jacob & dixit, indica quæso nomen tuum, significantur mali spiritus: per dixit, quare hoc interrogas ad nomen meum, significatur quod non agnoscerent a malis spiritibus: per benedixit ei ibi, significatur quod ita factum: per vocavit Jacob nomen loci Peniel, significatur status quod induerent representationes: quia vidi deum facies ad facies, & liberata anima mea, significatur quod repræsentative præsens: per exortus ei sol, significatur cum venirent in representationes: per sicut transivit Penuel, significatur cum venirent in terram Canaanem: per is claudicans super femore suo, significatur quod bona & vera prorsus deperdita essent apud posteritatem illam: per propterea non edunt filii Israelis nervum emoti qui super vola femoris, significatur quod posterius hoc scire deberent: per usque ad diem hunc, significatur in perpetuum quod tales: per quia tetigit in vola femoris Jacobi nervum emoti, significatur quia hæreditarium illis quod per regenerationem eradicari non potuit, quia non admitterent.

4295. Et interrogavit Jacob & dixit, indica quæso nomen tuum, quod significet cælum angelicum & ejus quale, constare potest ex repræsentatione Jacobi, quod sit Dominus quoad Divinum Naturale, de qua prius; & ex significatione Dei, cujus nomen interrogavit, & quoque hominum, cum quibus ut princeps contendit & prævaluit, quod sint vera & bona, ita illi qui in veris & bonis sunt, de qua supra n: 4287; & quia cælum angelicum est cælum ex veris & bonis, est illud in specie quod per Deum & homines, quibus Dominus prævaluit, significatur: Angeli quoque in Verbo passim dicuntur dii, & hoc ex veris & bonis; ut apud Davidem "Deus stetit in *cetu dei*, in medio *deorum* judicavit. Ego dixi, *dii vos*, & filii Altissimi omnes vos," Psalm: LXXXII: 1. 6, ubi quod cætus dei, & dii, sint cælum angelicum, manifeste patet. Apud Eundem "Quis in æthere comparabitur cum Jehovah,

vah, assimilabitur Jehovah in *filiis deorum*,” Psalm: LXXXIX: 7. Apud Eundem “Confitemini *Deo deorum*, confitemini Domino dominorum,” Psalm: CXXXVI: 2. 3; inde patet, ut quoque ex eo, quod cum Deo contendere ut princeps & prævalere, nemo possit, pariter ex eo quod is qui deus vocatur nomen suum revelare non vellet, quod sit cælum angelicum, cum quo Dominus pugnavit: quod arcanum in his lateat, patet manifestè ex ipsis his verbis “quare hoc interrogas ad nomen meum” si enim Jehovah Deus fuisset, nomen non celavisset, nec interrogatum fuisset a Jacobo, “quid nomen tuum,” nam interrogare nomen, involvit alium seu alios, quam Ipsum Deum. Quod Dominus in tentationibus pugnaverit tandem cum ipsis angelis, imo cum toto cælo angelico, est arcanum quod nondum detectum est; sed cum hoc ita se habet; Angeli quidem in summa sapientia & intelligentia sunt, sed omnis sapientia & intelligentia illis est ex Divino Domini, ex seipsis seu ex proprio nihil sapientiæ & intelligentiæ habent, quantum itaque in veris & bonis ex Divino Domini sunt, tantum sapiunt & intelligunt: quod Angeli ex seipsis nihil sapientiæ & intelligentiæ habeant, ipsi aperte confitentur, imo etiam indignantur si quis illis aliquid sapientiæ & intelligentiæ tribuit, nam sciunt & percipiunt quod id foret derogare Divino quod Divinum est, ac sibi vindicare quod suum non est, ita furti spiritualis crimen incurrere; dicunt quoque angeli, quod omne proprium illorum sit malum & falsum, tam ex hæreditario quam ex actuali vita in mundo cum fuerunt homines, n: 1880, & quod malum & falsum non sit separatum seu absterfum ab illis, & sic justificati, sed quod apud illos omne remaneat, at quod a Domino detineantur a malo & falso, & teneantur in bono & vero, n: 1581; hæc confitentur omnes angeli; nec aliquis in cælum admittitur, nisi illa sciat & credat; alioquin enim non possunt in luce sapientiæ & intelligentiæ esse quæ a Domino, proinde non in bono & vero; inde quoque sciri potest, quomodo intelligendum, quod Cælum non sit purum in oculis Dei, ut apud Hiob: Cap: xv: 15. Quia ita est, ut Dominus in ordinem cœlestem redigeret universum cælum, etiam tentationes in se ab angelis admisit, qui quantum in proprio, tantum nec in bono & vero fuerunt; illæ tentationes sunt omnium intimæ, nam agunt solum in fines, ac tali subtilitate, ut nullatenus animadverti possit; sed quantum non in proprio, tantum sunt in bono & vero, & tantum non tentare possunt: præterea Angeli continue perficiuntur a Domino, & tamen nusquam in æternum perfici possunt usque adeo ut sapientia & intelligentia eorum comparari possit cum Sapientia & Intelligentia Divina Domini; sunt enim finiti, & Dominus Infinitus, finiti cum Infinito non datur comparatio. Ex his nunc constare potest, quid per deum, cum quo Jacob ut princeps contendit, intelligitur, ut & cur ille nomen suum non revelare vellet.

4296. Quare hoc interrogas ad nomen meum, quod significet quod cælum non vellet se revelare, constat ex illis quæ nunc supra n: 4295, dicta & ostensa sunt.

4297. Et benedixit ei ibi, quod significet conjunctionem cum Divino cœlesti spirituali, constat ex significatione benedicere, quod sit conjunctio, de qua

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 119

qua n: 3504. 3514. 3565. 3584; quod cum Divino cœlesti spiritali, constat ab illis quæ præcedunt de Jacobo, quod nominatus sit Israel, per Israellem enim repræsentatur Dominus quoad Divinum cœleste spirituale, n: 4286; quid cœleste spirituale, etiam ibi videatur.

4298. Et vocavit Jacob nomen loci Peniel, quod significet statum tentationum, constat ex serie rerum; olim enim nomina indebantur locis, ubi aliquid peculiare contingebat, quæ nomina significativa erant illius rei quæ ibi contigit, & ejus status, n: 343. 2643. 3422; huic loco nomen, quod significavit statum tentationum, nam status tentationum hic describitur per luctationem & contentionem Jacobi: Peniel in lingua originali significat facies Dei, quod videre facies Dei sit sustinere gravissimas tentationes, explicabitur in nunc sequentibus.

4299. Quia vidi Deum facies ad facies, & liberata est anima mea, quod significet quod sustineret gravissimas tentationes, sicut forent a Divino, constat a significatione videre Deum, quod sit appropriatio ad Ipsum per interiora, nempe bona & vera, inde præsentia, de qua n: 4198; & a significatione facierum, quod sint interiora, de qua n: 1999. 2434. 3527. 3573. 4066, proinde cogitationes & affectiones, nam hæ & illæ sunt interiora, quia sunt animi & mentis, & se manifestant in facie; & ex significatione liberata anima mea, quod sit sustinere, nempe præsentiam Divinam: quod per illa omnia significetur, quod sustineret gravissimas tentationes sicut forent a Divino, non aliunde constare potest, quam a causis tentationum proximis & remotis; causæ proximæ sunt mala & falsa apud hominem, quæ inducunt illum in tentationes, proinde mali spiritus & genii qui infundunt, n: 4249; sed usque nemo tentari potest, hoc est, aliquam tentationem spirituales subire, nisi qui conscientiam habet, tentatio enim spiritualis non aliud est quam cruciatus conscientiæ, consequenter non alii possunt tentari, quam qui in bono cœlesti & spiritali sunt, nam hi conscientiam habent, cæteri non habent, & ne quidem sciunt quid conscientia: conscientia est nova voluntas & novus intellectus a Domino; ita est præsentia Domini apud hominem, & hæc eo propior, quo plus homo in affectione boni aut veri est, si præsentia Domini propior est, quam quantum homo est in affectione boni aut veri, venit homo in tentationem; causa est, quia mala & falsa, quæ apud hominem, temperata cum bonis & veris apud illum, non sustinere possunt præsentiam propiorem; hoc constare potest ab his quæ existunt in altera vita, nempe quod mali spiritus nequaquam possint approximare ad societatem aliquam cœlestem, quin incipiant angere & cruciari; tum quod mali spiritus non sustineant quod angeli illos inspiciunt, illico enim torquentur & in deliquium cadunt; & quoque ex eo, quod infernum a cœlo remotum sit, ex causa quia illud non sustinet cœlum, hoc est, Domini præsentiam quæ est in cœlo; inde est, quod in Verbo de illis dicatur "Tunc incipient dicere montibus, cadite super nos, & collibus, occultate nos," Luc: xxiii: 30; & alibi "Dicent montibus & petris, ruite super nos, & abscondite nos a facie sedentis super throno," Apoc: vi: 16; etiam nimboſa & caliginosa sphaera, quæ exhalat a malis & falsis illorum

vah, assimilabitur Jehovah in filiis deorum," Psalm: LXXXIX: 7. Apud Eundem "Confitemini Deo deorum, confitemini Domino dominorum," Psalm: CXXXVI: 2. 3; inde patet, ut quoque ex eo, quod cum Deo contendere ut princeps & prævalere, nemo possit, pariter ex eo quod is qui deus vocatur nomen suum revelare non vellet, quod sit cælum angelicum, cum quo Dominus pugnavit: quod arcanum in his lateat, patet manifeste ex ipsis his verbis "quare hoc interrogas ad nomen meum" si enim Jehovah Deus fuisset, nomen non celavisset, nec interrogatum fuisset a Jacobo, "quid nomen tuum," nam interrogare nomen, involvit alium seu alios, quam Ipsum Deum. Quod Dominus in tentationibus pugnaverit tandem cum ipsis angelis, imo cum toto cælo angelico, est arcanum quod nondum detectum est; sed cum hoc ita se habet; Angeli quidem in summa sapientia & intelligentia sunt, sed omnis sapientia & intelligentia illis est ex Divino Domini, ex seipsis seu ex proprio nihil sapientiæ & intelligentiæ habent, quantum itaque in veris & bonis ex Divino Domini sunt, tantum sapiunt & intelligunt: quod Angeli ex seipsis nihil sapientiæ & intelligentiæ habeant, ipsi aperte confitentur, imo etiam indignantur si quis illis aliquid sapientiæ & intelligentiæ tribuit, nam sciunt & percipiunt quod id foret derogare Divino quod Divinum est, ac sibi vindicare quod suum non est, ita furti spiritualis crimen incurrere; dicunt quoque angeli, quod omne proprium illorum sit malum & falsum, tam ex hæreditario quam ex actuali vita in mundo cum fuerunt homines, n: 1880, & quod malum & falsum non sit separatum seu abstersum ab illis, & sic justificati, sed quod apud illos omne remaneat, at quod a Domino detineantur a malo & falso, & teneantur in bono & vero, n: 1581; hæc confitentur omnes angeli; nec aliquis in cælum admittitur, nisi illa sciat & credat; alioquin enim non possunt in luce sapientiæ & intelligentiæ esse quæ a Domino, proinde non in bono & vero; inde quoque sciri potest, quomodo intelligendum, quod Cælum non sit purum in oculis Dei, ut apud Hiob: Cap: XV: 15. Quia ita est, ut Dominus in ordinem cœlestem redigeret universum cælum, etiam tentationes in se ab angelis admisit, qui quantum in proprio, tantum nec in bono & vero fuerunt; illæ tentationes sunt omnium intimæ, nam agunt solum in fines, ac tali subtilitate, ut nullatenus animadverti possit; sed quantum non in proprio, tantum sunt in bono & vero, & tantum non tentare possunt: præterea Angeli continue perficiuntur a Domino, & tamen nusquam in æternum perfici possunt usque adeo ut sapientia & intelligentia eorum comparari possit cum Sapientia & Intelligentia Divina Domini; sunt enim finiti, & Dominus Infinitus, finiti cum Infinito non datur comparatio. Ex his nunc constare potest, quid per deum, cum quo Jacob ut princeps contendit, intelligitur, ut & cur ille nomen suum non revelare vellet.

4296. Quare hoc interrogas ad nomen meum, quod significet quod cælum non vellet se revelare, constat ex illis quæ nunc supra n: 4295, dicta & ostensa sunt.

4297. Et benedixit ei ibi, quod significet conjunctionem cum Divino cœlesti spirituali, constat ex significatione benedicere, quod sit conjunctio, de qua

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 119

qua n: 3504. 3514. 3565. 3584; quod cum Divino cœlesti spiritali, constat ab illis quæ præcedunt de Jacobo, quod nominatus sit Israel, per Israelem enim repræsentatur Dominus quoad Divinum cœleste spirituale, n: 4286; quid cœleste spirituale, etiam ibi videatur.

4298. Et vocavit Jacob nomen loci Peniel, quod significet statum tentationum, constat ex serie rerum; olim enim nomina indebantur locis, ubi aliquid peculiare contingebat, quæ nomina significativa erant illius rei quæ ibi contigit, & ejus status, n: 343. 2643. 3422; huic loco nomen, quod significavit statum tentationum, nam status tentationum hic describitur per luctationem & contentionem Jacobi: Peniel in lingua originali significat facies Dei, quod videre facies Dei sit sustinere gravissimas tentationes, explicabitur in nunc sequentibus.

4299. Quia vidi Deum facies ad facies, & liberata est anima mea, quod significet quod sustineret gravissimas tentationes, sicut forent a Divino, constat a significatione videre Deum, quod sit appropriatio ad Ipsum per interiora, nempe bona & vera, inde præsentia, de qua n: 4198; & a significatione facierum, quod sint interiora, de qua n: 1999. 2434. 3527. 3573. 4066, proinde cogitationes & affectiones, nam hæ & illæ sunt interiora, quia sunt animi & mentis, & se manifestant in facie; & ex significatione liberata anima mea, quod sit sustinere, nempe præsentiam Divinam: quod per illa omnia significetur, quod sustineret gravissimas tentationes sicut forent a Divino, non aliunde constare potest, quam a causis tentationum proximis & remotis; causæ proximæ sunt mala & falsa apud hominem, quæ inducunt illum in tentationes, proinde mali spiritus & genii qui infundunt, n: 4249; sed usque nemo tentari potest, hoc est, aliquam tentationem spirituales subire, nisi qui conscientiam habet, tentatio enim spiritualis non aliud est quam cruciatus conscientiæ, consequenter non alii possunt tentari, quam qui in bono cœlesti & spiritali sunt, nam hi conscientiam habent, cæteri non habent, & ne quidem sciunt quid conscientia: conscientia est nova voluntas & novus intellectus a Domino; ita est præsentia Domini apud hominem, & hæc eo propior, quo plus homo in affectione boni aut veri est, si præsentia Domini propior est, quam quantum homo est in affectione boni aut veri, venit homo in tentationem; causa est, quia mala & falsa, quæ apud hominem, temperata cum bonis & veris apud illum, non sustinere possunt præsentiam propiorem; hoc constare potest ab his quæ existunt in altera vita, nempe quod mali spiritus nequaquam possint approximare ad societatem aliquam cœlestem, quin incipiant angere & cruciari; tum quod mali spiritus non sustineant quod angeli illos inspiciunt, illico enim torquentur & in deliquium cadunt; & quoque ex eo, quod infernum a cœlo remotum sit, ex causa quia illud non sustinet cœlum, hoc est, Domini præsentiam quæ est in cœlo; inde est, quod in Verbo de illis dicatur "Tunc incipient dicere montibus, cadite super nos, & collibus, occultate nos," Luc: XXI: 30; & alibi "Dicent montibus & petris, ruite super nos, & abscondite nos a facie sedentis super throno," Apoc: VI: 16; etiam nimboſa & caliginosa sphaera, quæ exhalat a malis & falsis illorum

lorum qui in inferno, apparet instar montis seu petrae, sub qua absconduntur, videatur n: 1265. 1267. 1270. Ex his nunc sciri potest, quod, vidi Deum facies ad facies, & liberata est anima mea, significet gravissimas tentationes sicut forent a Divino: apparent tentationes & cruciatus sicut a Divino, quia existunt per praesentiam Divinam Domini, ut dictum, sed usque non sunt a Divino seu Domino, sed a malis & falsis, quae apud illum qui tentatur seu cruciatur; a Domino enim non nisi quam sanctum bonum & verum & misericors procedit; hoc sanctum nempe bonum, verum & misericors, est, quod illi qui in malis & falsis sunt, sustinere non possunt, quia opposita seu contraria sunt; mala, falsa, & immisericordia continue intendunt violare sancta illa & quantum aggrediuntur illa, tantum cruciantur; & cum aggrediuntur & inde cruciantur, tunc putant quod Divinum sit quod cruciat; haec sunt quae intelliguntur per "sicut forent a Divino." Quod nemo possit videre Jehovah facie ad faciem, & vivere, antiquis notum fuit, & inde cognitio ejus rei ad posteros Jacobi derivata est; quapropter tantum gavisi sunt, cum viderunt aliquem angelum, & tamen viverent; ut in Libro Judicum "Vidit Guideon, quod Angelus Jehovah, quare dixit Guideon, Domine Jehovah, quandoquidem vidi Angelum Jehovah faciem ad faciem: & dixit illi Jehovah, pax tibi, noli timere, quia non morieris," vi: 22. 23. In eodem Libro "Dixit Manoachus ad uxorem suam, moriendo moriemur, quia Deum vidimus," xiii: 22: & apud Mosen "Jehovah dixit ad Mosen non poteris videre facies meas, quia non videbit Me homo, Et vivet," Exod: xxxiii: 20: quod de Mose dicatur, quod loquutus cum Jehovah facie ad faciem, Exod: xxxiii: 11; & quod cognoverit illum Jehovah facie ad faciem," Deut: xxxiv: 10, est quod apparuerit illi in forma humana adaequata ejus receptioni quae fuit externa, nempe sicut vetustus barbatus sedens apud illum, ut instructus sum ab angelis; inde etiam Judaei non aliam ideam de Jehovah habuerunt, quam sicut de Veterissimo homine barbae longae & niveae, qui praeter aliis diis miracula potuit facere; non quod sanctissimus, quia quid sanctum esset, nesciverunt, minus quod sanctum procedens ab Ipso nequaquam videre potuissent, quia in amore corporeo & terrestri, absque sancto interno erant n: 4289. 4293.

4300. Et exortus ei sol, quod significet conjunctionem bonorum, constat ex significatione exoriri sol, quod sit conjunctio bonorum; quod per ascendit aurora, significetur cum conjunctio adsit seu incipiat, videatur n: 4283, exinde sequitur, quod exoriri sol sit ipsa conjunctio; sol enim in sensu interno significat amorem coelestem, n: 1529. 1530. 2441. 2495. 3636. 3643. 4060, proinde bona, nam haec sunt illius amoris: quando amor coelestis se manifestat apud hominem, hoc est, quando appercepitur, tunc ei dicitur sol exoriri, nam tunc bona illius amoris ei conjunguntur.

4301. Sicut transivit Peniel, quod significet statum veri in bono, constat ex significatione Peniel, quod sit status veri in bono; Jabbock enim erat, quem Jacob primum transivit, cum ingressus est in terram Canaanem, per quem quod significetur insinuatio prima affectionum veri, videatur n: 4270, 4271, Peniel est quem nunc transit, inde est quod per illum significetur sta-

tus

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 121

tus veri insinuati in bono; agitur etiam de conjunctione boni, & bonum non est bonum nisi in illo sit verum, nam bonum suum quale, & quoque suam formam habet a vero, usque adeo, ut bonum non appellari queat bonum apud ullum hominem, nisi ei insit verum, sed verum suam essentiam, & consequenter suam vitam accipit a bono; & quia ita est, & de conjunctione bonorum agitur, etiam de statu veri in bono agitur. Quod statum veri in bono attinet, ille quidem describi potest, sed usque non capi, quam ab illis qui perceptionem coelestem habent; ne quidem ideam conjunctionis veri cum bono habere possunt, est enim verum illis in obscuro, id enim verum dicunt quod a doctrinalibus didicerunt, & id bonum quod sit secundum id verum; at qui perceptionem habent, ii in luce coelesti sunt quoad intellectum, seu quoad visum intellectualem, & afficiuntur veris quæ conjunguntur bono; sicut oculus seu visus corporeus afficitur floribus in hortis & pratis tempore veris; & qui in interiore perceptione sunt, afficiuntur illis etiam sicut fragrantia ex illis exhalata; talis est status angelicus, quapropter percipiunt illi angeli omnia discrimina & omnes varietates insinuationis & conjunctionis veri in bono, ita indefinita præ homine, nam homo ne quidem scit, quod aliqua insinuatio & conjunctio sit, & quod inde homo fiat spiritualis; ut vero aliqua notio hujus rei habeatur, paucis dicendum; bina sunt quæ internum hominem constituunt, nempe intellectus & voluntas, ad intellectum pertinent vera, & ad voluntatem bona, nam quod scit & intelligit homo quod ita sit, hoc dicit verum, & quod agit ex velle, ita quod vult, hoc dicit bonum; hæc binæ facultates unum constituent: illustrari hoc potest per comparisonem cum visu oculi, & cum amæno & jucundo quod per visum hunc appercepitur; oculus cum videt objecta, appercepit amænum & jucundum inde secundum formas, colores, & inde pulchritudines in communi & in partibus, verbo secundum ordinem aut dispositiones in series, illud amænum & jucundum non est oculi, sed est animi & ejus affectionis; & quantum homo afficitur illis, tantum illa videt, & tantum illa memoria retinet, quæ autem oculus ex nulla affectione videt, præterlabuntur, nec inseruntur memoriæ, ita nec ei conjunguntur; inde patet quod objecta visus externi implantentur secundum amænum & jucundum affectionum, & quod in amæno & jucundo illo sint, nam cum simile amænum seu jucundum recurrit, etiam talia objecta recurrent, pariter cum similia objecta, etiam tale amænum & jucundum, cum varietate secundum status: consimiliter se habet cum intellectu, qui est visus internus, ejus objecta sunt spiritualia, & vera dicuntur, campus illorum objectorum est memoria, amænum & jucundum illius visus est bonum; ita bonum est cui inseminantur & implantantur vera: inde aliquatenus constare potest, quid insinuatio veri in bonum sit, & conjunctio veri in bono; tum quid bonum, de quo hic agitur, de quo tam innumerabilia percipiunt Angeli, cum homo vix aliquid.

4302. Et is claudicans super femore suo, quod significet quod vera nondum in illum ordinem disposita, ut omnia simul cum bono intrarent bonum coeleste spirituale, constat ex significatione claudicare, quod sit in bono esse, in quo nondum vera genuina, sed communia in quæ vera genuina insinuari possunt,

& talia quæ non cum veris genuinis discordant, de qua sequitur; in supremo autem sensu, in quo de Domino, per claudicare super femore significatur, quod vera nondum in illum ordinem disposita fuerint, ut omnia cum bono intrarent bonum cœleste spirituale; quod femur sit bonum cœleste spirituale, videatur supra n: 4277. 4278. Quod ordinem, in quo erunt vera, cum intrant bonum, hic bonum cœleste spirituale, attinet, ille nec ad captum exponi potest, prius enim sciendum, quid ordo, & dein qualis ordo veris, tum quid bonum cœleste spirituale, & dein quomodo illa per bonum in illud intrant; hæc tametsi describerentur, usque tamen non paterent, nisi illis qui in perceptione cœlesti sunt, & nullatenus illis qui in sola perceptione naturali; qui enim in perceptione cœlesti sunt, illi in luce cœli sunt quæ a Domino, in qua luce est intelligentia & sapientia; qui autem in luce naturali sunt, non sunt in aliqua intelligentia & sapientia, nisi quantum lux cœli in hanc lucem influit, & hanc disponit, ut illa quæ cœli sunt appareant sicut in speculo aut in quadam imagine repræsentativa in illis quæ lucis naturalis sunt, nam lux naturalis nihil veri spiritualis absque influxu lucis cœli sistit videndum: hoc solum de ordine, in quo erunt vera ut intrare possint bonum, dici potest, quod omnia vera sicut bona, tam quoad communia, quam quoad particularia, imo quoad singularissima, in cœlo in illo ordine disposita sint, ut unum spectet alterum in tali forma, sicut humani corporis membra, organa, & viscera, seu illorum usus, in communi, tum in particulari, ut & in singularissimis, se spectant mutuo, & faciunt ut unum sint; ipsum cœlum inde, nempe ex ordine in quo sunt vera & bona, dicitur Maximus Homo; ipsa vita ejus est a Domino, qui disponit ex Se omnia & singula in talem ordinem; inde cœlum est similitudo & imago Domini; cum itaque vera in ordinem talem, in qualem Cœlum, disposita sunt, tunc sunt in ordine cœlesti, ac intrare possunt bonum; vera & bona apud unumquemvis angelum in tali ordine sunt, & quoque vera & bona apud unumquemvis hominem qui regeneratur, in talem ordinem disponuntur: verbo, ordo cœli est dispositio verorum quæ sunt fidei in bonis quæ sunt charitatis erga proximum, & dispositio horum in bono quod est amoris in Dominum. Quod claudicare sit in bono esse, in quo nondum vera genuina, sed usque communia, in quæ illa insinuari possunt; & talia quæ non cum veris genuinis discordant; ita quod claudi sint qui in bono sunt, sed non in genuino, propter ignorantiam veri, in quali bono sunt gentiles qui in charitate mutua vivunt, constare potest ab illis locis in Verbo, ubi claudi & claudicantes in bono sensu nominantur, ut apud Esaiam "Aperientur oculi cæcorum, & aures surdorum aperientur, tunc saliet sicut cervus *Claudus*, & cantabit lingua mutus," xxxv: 5. 6. Apud Jeremiam "Ecce Ego adducens eos e terra septentrionis, & congregabo eos e lateribus terræ, inter eos cæcus & *Claudus*, gravis & pariens simul," xxxi: 8. Apud Micham "In die illo, dictum Jehovah, colligam *Claudicantem*, & impulsam congregabo, & ponam *Claudicantem* in reliquias, & impulsam in gentem numerosam, & regnabit Jehovah super eos in monte Zionis, a nunc & in æternum," iv: 6. 7. Apud Zephaniam "Tempore illo salvabo *Claudicantem*, &

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 123

& impulsam congregabo, & ponam eas in laudem & in nomen," III: 19; quod in his locis claudus & claudicans non sit claudus & claudicans, quisque videre potest, de illis enim dicitur quod salient, quod congregabuntur, quod ponentur in reliquias, quodque salvabuntur, sed patet quod per illos significantur qui in bono sunt, & non ita in veris, quales sunt gentes probæ, & quoque similes intra Ecclesiam. Tales etiam intelliguntur per claudos, de quibus Dominus apud Lucam "Jesús dixit, quando feceris convivium, voca pauperes, mancos, *Claudos* & cæcos, tunc beatus eris," XIV: 13. 14: & apud Eundem "Paterfamilias dixit servo suo, abi ocus in plateas & vicos urbis, ac pauperes, & mancos, & *claudos*, & cæcos, introduce huc," XIV: 21: antiqua Ecclesia distinxit proximum seu proximos, erga quos charitatis opera præstarent, in classes, & quosdam vocarunt mancos, quosdam claudos, quosdam cæcos, & quosdam surdos, & intellexerunt illos qui spiritualiter tales essent: sicut etiam quosdam esurientes, sitientes, peregrinos, nudos, ægrotos, captivos, Matth: XXV: 33. 34; pariter viduas, pupillos, egenos, pauperes, miseros, per quos non alios intellexerunt, quam qui quoad verum & bonum tales essent, & qui convenienter instruendi, ducendi in viam, & sic consulendi quoad animas; sed quia hodie charitas non facit Ecclesiam, sed fides, ideo quid per illos intelligitur in Verbo, prorsus nescitur; cum tamen cuius patet, quod non intelligitur, quod ad convivium vocandi sint manci, claudi & cæci, & quod non mandatum sit a paterfamilias quod tales introducendi, sed quod illi qui spiritualiter tales sunt, tum quod in singulis quæ Dominus loquutus est, Divinum sit, proinde sensus cœlestis & spiritualis: similiter per Domini verba apud Marcum "Si pes tuus scandalizat te, abscinde eum, bonum tibi ingredi in vitam *Claudum*, quam duos pedes habentem conjici in gehennam ignis, in ignem inextinguibilem," IX: 45. Matth: XVIII: 8; per pedem, qui abscindendus si scandalizaret, intelligitur naturale, quod jugiter se opponit spirituali, quod illud destruendum, si infringere vera conaretur; & sic quod propter discordantiam & dissensionem naturalis hominis præstet in simplici bono esse, tamen in negatione veri; hoc significatur per ingredi claudum in vitam; quod pes sit naturale, videatur n: 2162. 3147. 3761. 3986. 4280. Per Claudos in Verbo etiam significantur qui in nullo bono sunt, & inde in nullo vero, ut apud Esaiam "Tunc dividetur præda, multiplicans *claudicantes* prædabuntur prædam," XXXIII: 23: apud Davidem "Quando ego claudico, lætantur & congregantur, congregantur contra me *claudi*, quos non novi," Psalm: XXXV: 14: & quia per claudum tales significabantur, etiam vetitum fuit sacrificare aliquod *claudum*, Deut: XV: 21. 22. Malach: I: 8. 13; ut & quod non *Claudus* aliquis ex semine Aharonis fungeretur sacerdotio, Levit: XXI: 18. Cum Claudio similiter se habet ac cum Cæco, Cæcus enim significat in bono sensu illos qui in ignorantia veri sunt, & in opposito sensu illos qui in falsis, n: 2383. In Lingua originali per aliam vocem exprimitur claudus, & per aliam claudicans, & per claudum in proprio sensu significantur qui in bono naturali sunt, in quod vera spiritualia influere non possunt propter apparentias naturales & fallacias sensuum; & in opposito sensu

sensu illi qui in nullo bono naturali sunt, sed in malo, quod prorsus impedit influxum veri spiritualis: per Claudicantem autem in proprio sensu significantur qui in bono naturali sunt, in quod admittuntur communia vera, sed non particularia & singularia propter ignorantiam; in opposito autem sensu illi qui in malo sunt, ac ita ne quidem admittunt communia vera.

4303. Propterea non edunt filii Israelis nervum emoti qui super vola femoris, quod significet quod non appropriata illa in quibus falsa, constat ex significatione edere, quod sit conjungi & appropriari, de qua n: 2187. 2343. 3168. 3513. 3596. 3832; & ex significatione nervi, quod sit verum, vera enim in bono se habent sicut nervi in carne, & quoque vera sunt in spirituali sensu nervi & bonum caro, n: 3813. 3579: similia etiam per nervos & carnem significantur apud Ezechielem, "Sic dixit Dominus Jehovih ossibus his, *dabo super vos nervos*, & obducam super vos carnem, & dabo in vobis spiritum: & vidi, cum ecce *super illis nervi*, & caro ascendit," xxxvii: 6. 8; ibi de nova creatione hominis, hoc est, de regeneratione ejus agitur, cum autem vera detorta sunt, tunc non amplius fiunt vera, sed sicut detorquentur ad oppositum, ita accedunt ad falsa, inde est, quod per nervum emoti significetur falsum: quod vola femoris sit ubi conjunctio amoris conjugalium cum bono naturali, proinde ubi influxus veri spiritualis in bonum naturale, videatur n: 4277. 4280; inde patet, quod per propterea non edunt filii Israelis nervum emoti qui super vola femoris, significetur quod non appropriata illa in quibus falsa. Quod hæc de filiis Israelis dicantur, est causa quia per Israellem significatur Divinum coeleste spirituale n: 4286; & per filios vera, n: 489. 491. 2623, ita quod vera Divini coelestis spiritualis non appropriaverint sibi aliqua falsa.

4304. Usque ad diem hunc, quod significet usque in perpetuum, quod falsa non adjuncta, constat ex significatione usque ad diem hunc, quod in Verbo ubi dicitur, sit perpetuum & æternum, de qua n: 2838.

4305. Quia tetigit in vola femoris Jacobi nervum emoti, quod significet causam quia falsa, constat a significatione tangere in vola femoris Jacobi; quod hic sit causa quia falsa; quod hoc per tangere in vola femoris Jacobi significetur, constare potest ab illis quæ prius n: 4277. 4278. 4303, dicta sunt.

4306. Quod eadem illa verba, quæ hæcenus explicata sunt, etiam agant de posteris Jacobi, & quod ille sensus dicatur sensus inferior, tum sensus internus historicus, videatur n: 4279. 4288; quomodo hæc se habent in hoc sensu, nunc explicabitur.

4307. Quod in sensu interno historico, per *interrogavit Jacob & dixit, indica quæso nomen tuum*, significantur mali spiritus, constare potest a pluribus in hoc sensu, in quo hæc & quæ sequuntur de Jacobi posteris, prædicantur, sensus enim internus se habet applicate ad rem de qua agitur: quod non boni spiritus, sed quod mali significantur per illum qui luctatus est cum Jacobo, constare potest ex eo, quod per luctationem significetur tentatio, n: 3927. 3928. 4274, & nusquam aliqua tentatio sit per bonos spiritus, sed per malos, nam

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 127

nam tentatio est excitatio mali & falsi, quæ apud hominem, n: 741. 751. 761. 1820. 4249. 4299; spiritus boni & angeli nusquam excitant mala & falsa, sed defendunt hominem contra illa, & flectunt illa in bonum; ducuntur enim boni spiritus a Domino, & a Domino nusquam nisi quam sanctum bonum & sanctum verum procedit; quod Dominus neminem tentet, ex doctrinali in Ecclesia recepto, notum est, videatur etiam n: 1875. 2768; inde, & quoque ex eo quod posteri Jacobi succubuerint in omni tentatione tam in deserto quam postea, patet, quod non boni spiritus significantur per illum, qui cum Jacobo luctatus est, sed mali. Præterea gens illa, quæ per Jacob hic significatur, non in amore aliquo spirituali & cœlesti fuit, sed in amore corporeo & mundano, n: 4281. 4288. 4289. 4290. 4293, spirituum præsentia apud hominem se habet secundum amores illorum, spiritus boni & angeli adsunt apud illos qui in amore spirituali & cœlesti sunt, & spiritus mali apud illos qui solum in amore corporeo & mundano, & hoc in tantum, ut quisque scire possit, quales spiritus apud se sunt, modo observeret quales sui amores sunt, seu quod idem, quales fines, nam quisque pro fine habet quod amat. Quod se deum dixerit, est quia Jacob id credidit; sicut ejus posteri, qui jugiter crediderunt, quod Jehovah esset in externo eorum sancto, cum tamen Jehovah modo repræsentative præsens fuisset, ut ex sequentibus constabit; crediderunt etiam quod Jehovah induceret in tentationes, quod omne malum ab Ipso, quodque in ira & furore esset cum punirentur, quapropter secundum fidem eorum in Verbo ita dictum est, cum tamen Jehovah nusquam inducit in tentationes, nusquam aliquod malum ab Ipso, nusquam in ira, minus in furore est, videatur n: 223. 245. 592. 696. 1093. 1683. 1874. 1875. 2395. 3605. 3607. 3614: inde etiam est, quod ille qui cum Jacobo luctatus est, nomen suum non revelare voluerit. Quod in sensu interno spirituali per illum qui luctatus cum Jacobo, intelligatur cœlum Angelicum, n: 4291, est quia Dominus, qui ibi in sensu supremo per Jacobum repræsentatur, admiserit etiam angelos qui tentarent, & quod angeli tunc suo proprio relictæ fuerint, ut ibi loci ostensum est.

4308. Quod in sensu interno historico, per *dixit quare hoc interrogas ad nomen meum*, significetur quod non agnoscerent a malis spiritibus, constat ab illis quæ mox supra n: 4307, dicta sunt.

4309. Quod in sensu interno historico per *benedixit ei ibi*, significetur quod ita factum, constat ex significatione benedicere hic, quod sit quod agerent repræsentativum Ecclesiæ, de qua n: 4290, ideo hic per *benedixit ei ibi*, significatur quod ita factum.

4310. Quod in sensu interno historico, per *vocavit Jacob nomen loci Peniel*, significetur status quod induerent repræsentationes constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua sæpius prius; a significatione loci, quod sit status; de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387; & ex significatione Peniel, quod in hoc sensu sit induere repræsentationes, nam de his agitur in illis quæ præcedunt & quæ insequuntur: quid Peniel significat, explicatur per hæc verba "quia vidi Deum facies ad facies, & liberata anima mea" per quæ significatur,

catur, quod Dominus repræsentative præsens, de qua re mox sequitur, ita hic quod induerent repræsentationes. Nomina locorum, sicut nomina personarum, ut & ipsæ res, non significant similiter in uno sensu, ac in altero; sicut ipse Jacob, is in sensu literæ significat ipsum Jacobum; in sensu interno historico posteritatem ejus, n: 4281; in sensu interno spiritali naturalem hominem apud regeneratum; in sensu autem supremo Dominum quoad Divinum Naturale, ut sæpius ostensum est; ita quoque reliqua nomina; ac ita Peniel.

4111. Quod in sensu interno historico per quia *vidi deum facies ad facies* & *liberata anima mea*, significetur quod repræsentative præsens, constat ex significatione videre deum facies ad facies, cum illa prædicantur de statu in quo fuerunt posteri Jacobi, quod sit quod Dominus esset repræsentative præsens, nam videre Deum facies ad facies in externa forma & corporeo visu, non est videre Ipsum præsentem, n: 4299. quod non præsens fuerit, sicut apud illos qui regenerati sunt, & inde in amore spiritali & fide, patet ab illis quæ de gente illa n: 4281. 4288. 4290. 4293, dicta sunt, quod nempe in cultu externo fuerint, & non simul in interno, seu quod idem; quod in amore corporeo & mundano, & non in spiritali & ecclesiæ; apud tales Dominus nusquam aliter præsens potuit esse, quam repræsentative: quid sit repræsentative præsens esse, paucis dicendum; homo qui in amore corporeo & mundano est, & non simul in amore spiritali aut ecclesiæ, apud se non alios spiritus habet quam malos, etiam cum in sancto externo est; boni enim spiritus apud talem nequaquam adesse possunt, nam percipiunt illico in quali amore homo est, est sphaera quæ exhalatur ab interioribus ejus, quam percipiunt spiritus tam manifeste, sicut homo odoratu tetra & fæda quæ circum eum in aere volitant; gens illa, de qua hic agitur, in tali statu quoad bonum & verum, seu quoad amorem & fidem fuit; ut tamen usque repræsentativum Ecclesiæ agerent, miraculose a Domino providebatur, ut cum in sancto externo essent, & quoque tunc circumfusi malis spiritibus, sanctum tamen usque, in quo erant, elevaretur in cælum, at hoc per spiritus bonos & angelos non intra illos sed extra illos, nam intra illos non nisi quam vacuum aut spurcum fuit; quapropter non dabatur communicatio cum ipso homine, sed cum ipso sancto, in quo erant cum statuta & præcepta, quæ omnia repræsentativa spiritalium & ecclesiæ Regni Domini erant, agerent; hoc significatur per quod Dominus apud illam gentem repræsentative præsens esset: aliter vero est Dominus præsens apud illos intra Ecclesiam, qui in amore spiritali & inde in fide sunt, apud hos sunt spiritus boni & angeli non modo in externo cultu, sed etiam simul in interno, quare apud hos datur communicatio cœli cum ipsis, influit enim Dominus per cælum per interna eorum in externa; his prodest in altera vita sanctum cultus, non autem illis. Similiter se habet cum sacerdotibus & presbyteris, qui sancta prædicant & tamen male vivunt & male credunt, apud eos nec sunt boni spiritus sed mali, etiam cum in cultu in externa forma sancto apparente sunt, est enim amor sui & mundi seu amor ad aucupandos honores, atque captandum lucrum, & propter illa fa-

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 127

nam, quæ accendunt illos, & sistunt affectionem sancti, quandoque usque adeo, ut nihil simulatum appercepiatur, & tunc nec credatur ab ipsis; cum tamen in medio malorum spirituum sunt, qui in simili tunc statu sunt, ac aspirant & inspirant; quod mali spiritus in tali statu possint esse, & quod sint, cum in externis sunt, & sufflamantur ab amore sui & mundi, ex multiplici experientia mihi scire datum, de qua, ex Divina Domini Misericordia, in illis quæ ad finem Capituli sequuntur; illi nec communicationem habent cum cælo apud se, sed qui audiunt & capiunt verba ab ore illorum, si in pio & sancto interno sunt, habent; nam nihil refert, a quo vox boni & veri effluit, modo non vita illis manifeste scelerata sit, nam hæc scandalizat. Quod gens ex Jacobo talis fuerit, nempe quod circumfusa malis spiritibus, & tamen Dominus apud illos representative præsens fuerit, constare potest a pluribus locis in Verbo, nihil enim minus quam Jehovah corde coluerunt, nam ut plurimum miracula deerant, illico ad alios deos se verterunt, & idololatæ facti sunt, quod manifestum indicium fuit, quod alios deos corde colerint, & Jehovah modo ore confessi sint, & quidem solum ob causam, ut maximi essent & supereminerent omnibus gentibus circumcirca; quod populus ille corde coluerit idolum Ægyptiacum, & modo ore confessi Jehovah ob miracula, & inter eos Ipse Aharon, patet luculenter a vitulo aureo, quem Aharon illis fecit, & hoc post mensem dierum postquam tanta miracula viderunt in monte Sinai, præter quæ viderunt in Ægypto, de quibus Exod: xxxii; quod Aharon etiam talis fuerit, dicitur manifeste in eodem Capite, Versu 2. 3. 4. 5, & imprimis Vers: 35; præter a multis aliis locis, de quibus apud Moysen, in Libro Iudicum, in Libris Samuelis, & in Libris Regum. Quod solum in externo cultu, non autem in aliquo interno fuerint, patent etiam inde, quod prohiberetur illis ne accederent ad montem Sinai, cum Lex promulgabatur, & si tangerent montem, quod moriendo morituri essent, Exod: xix: 17. 12. 13. Cap: xx: 16; causa erat, quia internum eorum erat immundum: etiam apud Eundem "Quod Jehovah habitaret cum illis in medio immunditiarum eorum" Levit: xvi: 16; qualis fuit gens illa, etiam constat ex Cantico Moysis, Deut: xxxii: 15 ad 43; & a pluribus locis apud Prophetas: inde sciri potest, quod apud illam gentem non fuerit aliqua Ecclesia, sed modo representativum Ecclesiæ; & quod Dominus apud illam modo representative præsens fuisset: Videantur etiam quæ prius de illis allata sunt, nempe, quod apud posteros Jacobi representativum Ecclesiæ fuerit, non autem Ecclesia, n: 4281. 4288. Quod representativum Ecclesiæ apud illos non prius institutum fuerit, quam postquam prorsus quoad sanctum internum vastati essent, & quod alioquin prophavissent sancta, n: 3398. 4289. Quod, cum in statutis permanserunt, representare possent, non autem cum ab illis deflexerunt, n: 3881 f. Quod ideo stricte tenerentur in ritualibus; & quod ad illa adigerentur per media externa, n: 3147. 4281. Ut representativum Ecclesiæ agerent, quod cultus eorum factus sit externus absque interno, n: 4281. Quod etiam ideo interiora Ecclesiæ illis non detecta fuerint, n: 301. 302. 303. 2520. 3398. 3479. 3769. Quod tales fuerint, ut præ aliis in sancto externo potuerint esse, absque

absque interno, n: 4293. Et quod ideo ad hunc diem conservati sint, n: 3479. Quod sanctum externum eos quoad animas nihil afficiat n: 349.

4312. Quod in sensu interno historico, per *exortus ei sol* significetur cum venirent in repræsentationes, constat ex significatione exoriri sol in hoc sensu, in quo agitur de posteris Jacobi, quod sit cum venirent in repræsentationes; per ascensum auroræ significatus est status antequam venirent in repræsentativa, n: 4289. Exoriri etiam dicitur sol apud unumquemvis qui fit Ecclesia in quaque qui fit repræsentativus Ecclesiæ.

413. Quod in sensu interno historico, per *sicut transivit Penuel*, significetur cum venirent in terram Canaanem, constat ex eo, quod Penuel erat prima statio postquam Jacob transivit fluvium Jabbock, & quod omnes termini essent significativi secundum distantiam & situm, n: 1585. 1866. 4116. 4240; ita Penuel, quia primus terminus, significat cum veniret in terram Canaanem.

4314. Quod in sensu interno historico, per *is claudicans super femore suo*, significetur quod bona & vera prorsus deperdita essent apud posteritatem illam, constat ex repræsentatione Jacobi, qui hic est Is, quod sit posteritas ejus, de qua n: 4281; & ex significatione claudicare super femore, quod sint illi qui in nullo bono sunt, & inde in nullo vero, de qua n: 4302; hic ideo per *is claudicans super femore suo*, significatur quod bona & vera prorsus deperdita essent apud posteritatem illam. Qualis illa gens fuerat, patet manifeste a pluribus, quæ Ipse Dominus in parabolis loquutus est, quæ in sensu interno historico de illa Gente dicta sunt; ut quæ in Parabola de homine Rege, qui conferrebat rationem cum servo, in quo nihil misericordiæ erga alterum, Matth: xviii: 23 ad f. In Parabola de Patrèfamilias, qui locavit vineam agricolis, & peregre abiit, & agricolæ apprehenderunt servos quos misit, & ceciderunt virgis, occiderunt, & lapidarunt, tandem filium quem ejecerunt extra vineam, & occiderunt: quam parabolam audientes scribæ & Pharisei cognoverunt quod de ipsis" Matth: xxi: 33 seq: 45. Marc: xii: 1 ad 9. Luc: xx: 9. seq: In Parabola de homine, qui dedit servis talenta; & qui unum talentum accepit, abiens abscondidit in terra" Matth: xxv: 14 ad 30, Luc: xix: 13 ad 16. In Parabola de illis qui venerunt ad vulneratum a latronibus" Luc: x: 30 ad 37. In Parabola de illis qui ad magnam Cænam vocati sunt, & omnes se excusarent, de quibus Dominus "Dico vobis, quod nemo virorum illorum, qui vocati fuerunt, gustaturus sit cænam meam" Luc: xiv: 16 ad 24. In Parabola de divite & Lazaro" Luc, xvi: 19 ad f. In Parabola de illis qui contemnunt alios præ se" Luc: xviii: 10 ad 14. In Parabola de duobus filiis, quorum unus dixit, ego abibo in vineam, sed non abiit: & dixit Jesus, amen dico vobis, quod publicani & meretrices præcedent vos in Regnum Cælorum" Matth: xxi: 28. 29. 30. 31. 32. Qualis esset gens illa, Dominus aperte dicit apud Matthæum Cap: xxiii: 13 seq: ubi ad finem "Testamini contra vos ipsos, quod filii sitis eorum, qui occiderunt prophetas, & vos impletis mensuram patrum vestrorum, xxiii: 13, seq: 31. 32. 33: Apud Marcum "Jesus dixit illis, recte prophetavit Esaias

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 129

Esaías de vobis, hic populus labiis Me honorat, cor vero eorum prorsus abest a Me; frustra colunt Me, docentes doctrinas præcepta hominum, desidentes mandatum Dei" VII: 6 ad 13: Apud Johannem "Judæi responderunt Jesu, quod semen Abrahami essent; sed Jesus illis dixit, vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere, ille homicida erat ab initio, & in veritate non stetit, quia non est veritas in illo; quando loquitur mendacium, ex propriis loquitur, quia mendacium loquens est, & pater ejus" VIII: 33. 44. Quia tales erant, etiam vocantur Generatio prava & adultera, Matth: XII: 34; tum progenies viperarum," Matth: III: 7. Cap: XXIII: 3. Luc: III: 7: & apud Matthæum "O progenies viperarum quomodo potestis bona loqui, cum mali sitis" XII: 34. Quod apud illam Gentem ne quidem bonum naturale ullum residuum essent, significatur per Ficum, de qua apud Matthæum "Jesus videns ficum unam in via, venit ad eam, sed nihil invenit in ea nisi folia tantum, ideo dixit illi, ne posthac ex te fructus nascatur in alterum, unde arefacta est ex tempore ficus" XXI: 19, quod ficus sit bonum naturale, videatur n: 217. Ex his constare potest, quod bona & vera prorsus deperdita essent apud Gentem illam. Bona & vera deperdita dicuntur, cum interius nulla sunt; bona & vera quæ extrinsecus apparent, trahunt suum esse & suum vivere ab internis; qualia itaque interna sunt, talia sunt externa, utcunque hæc coram oculis hominis apparent: sunt aliqui, quos cognovi in vita corporis eorum, & qui tunc apparuerunt sicut in Zelo pro Domino, pro Ecclesia, pro Patria & Communi Bono, & pro Justo & Æquo; & tamen iidem in altera vita inter infernales sunt, & quod miratus, inter pessimos ibi; causa fuit, quod interiora eorum fæda & prophana fuissent, & quod mentiti Zelum illum propter famam ad aucupandum honores & quoque ad lucrandum opes, ita propter se, non autem propter illa quæ ore professi sunt: quapropter cum externa illa exiuntur, quod sit cum moriuntur, patent interna, & apparent sicut fuerunt intus, quæ, dum vixerunt, coram mundo absconderunt: hæc sunt quæ intelliguntur per quod bona & vera prorsus deperdita sint.

4315. Quod in sensu interno historico, per *propterea non edunt filii Israël nervum emoti qui supra vola femoris*, significetur quod posteri hoc scire deberent, constare potest ex eo, quid id fuerit memoriale, per quod recordarentur, quod tales essent; ita quod inde hoc scire deberent.

4316. Quod in sensu interno historico, per *usque ad diem hunc*, significetur in perpetuum quod tales, constat a significatione usque ad diem hunc, quod, ubi in Verbo nominatur, sit perpetuum, de qua n: 2838. Quod posteritas illa talis fuerit a primis temporibus, constare potest ab ipsis filiis Jacobi, a *Rubene*, quod cubuerit cum Bilha concubina patris sui," Genes: xxxv: 22: a *Schimeone* & *Levi*, quod occiderint Chamorem & Sechemum, & omnes viros urbis illorum, & quod *reliqui filii* venerint super confessos & depredati sint urbem, Genes: xxxiv: 1 seq: 27. 28. 29; id eo de illis Jacobus, tunc Israel antequam moreretur, ita loquutus est; de Reubene "Non eris superior, quia ascendisti cubilia patris tui, tunc indignum fecisti te, stratum

tum meum ascendit" Gen: XLIX: 3: & de Schimeone & Levi "In arcanum eorum ne veniat anima mea, cum congregatione eorum ne uniatur gloria mea, quia in ira sua occiderunt virum, & in proposito suo enervarunt bovem: maledicta ira eorum quia vehemens, & furor eorum quia gravis est, dividam eos inter Jacobum, & dispergam eos inter Israellem" Genes: XLIX: 5. 6. 7. Qualis *Jebudab* fuit, etiam constare potest ex eo, quod uxorem Canaanitidem duxerit, Gen: XXXVIII: 1. 2, quod tamen contra præceptum fuit, ut constare potest ex Abrahami verbis ad servum, qui missus ad desponsandum Rebeccam filio suo Jischako, Genes: XXIV: 3. 6, & a pluribus locis in Verbo; quod Tertia pars gentis illius ex stirpe illa sit, nempe ex filio Schelah qui ex matre Canaanitide, Genes: XXXVIII: 11. Cap: XLVI: 12, videatur Num: XXVI: 20. I Chron: IV: 21. 22: Et porro a nefario facinore eorum & reliquorum filiorum Jacobi contra Josephum, Genes: XXXVII: 18 ad fin: Posteriores eorum, qui in Ægypto, quales fuerint, patet ab iis quæ memorantur de illis cum fuerunt in deserto, ubi toties rebelles fuerunt, & dein in terra Canaane, ubi toties idololatras facti sunt: demum qualis fuerunt tempore Domini, mox supra n: 4313, ostensum est: quales hodie sunt, nempe contra Dominum, contra illa quæ sunt Ecclesiæ, & contra charitatem erga proximum, & contra seipsos mutuo, notum est: inde constare potest, quod Gens illa perpetuo talis fuerit: ne itaque amplius opinetur aliquis quod apud illos aliqua Ecclesia fuerit, sed modo repræsentativum Ecclesiæ, minus quod illi præ aliis electi fuerint.

4317. Quod in sensu interno historico, per *quia tetigit in vola femoris Jacobi nervum emoti*, significetur quia hæreditarium illis quod per regenerationem eradicari non potuit, quia non admitterent, constat ex significatione femoris, quod sit amor conjugal, & inde omnis amor cœlestis & spiritualis, de qua n: 4280, & quod *vola femoris* sit ubi conjunctio amoris conjugal, tum omnis amoris cœlestis & spiritualis cum bono naturali, n: 4277. 4280, inde tangere illam, seu lædere ut inde claudicatio, est destruere bonum quod amorum illorum est, & quia hoc in Jacobo, significatur quod ab illo id apud posteros, ita hæreditarium; quod *nervus emoti* sit falsum, videatur n: 4303, hic falsum quod a malo hæreditario; quod hæreditarium hoc per regenerationem illis eradicari non potuerit, quia non admitterent, inde & ex serie sequitur. Quod tale hæreditarium illis fuerit, & quod non regenerari potuerint, constat manifeste ab omnibus iis quæ de illis memorantur in Verbo, & adhuc ab his apud Moysen "Vocavit Moyses omnem Israellem, & dixit ad eos, vos vidistis omnia quæ fecit Jehovah in oculis vestris in terra Ægypti Pharaoni & omnibus servis ejus, & omni terræ ejus; & non dedit Jehovah vobis cor ad sciendum, & oculos ad videndum, & aures ad audiendum, usque ad diem hunc," Deut: XXIX: 2. 3: apud Eundem "Novi figmentum populi, quod is faciens hodie, antequam introduco illum in terram, quam juravi," Deut: XXXI: 3: & porro "Abcondam facies meas ab eis, videbo quid novissimum, nam generatio perversitatum illi, filii non veritas in eis. Exterminarem eos, cessare facerem ex homine memoriam eorum, nisi indignationem inimici

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 131

inimici timerem. Quia gens periens consiliis illi, & non in eis intelligentia, quia *ex vite Sodomæ vitis eorum, & ex agris Amoræ uvæ eorum, uvæ ciculæ, botri amari eis. Venenum draconum vinum eorum, & caput aspidum crudele.* Nonne illud reconditum apud Me, sigillatum in thesauris meis," Deut : xxxii : 20. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. & alibi quam pluries, imprimis apud Jeremiam. Quod hoc significatum sit per tactum volæ femoris Jacobi & claudicationem ejus inde, patet apud Hofcheam "Lis Jehovæ cum Jehudah, ad visitandum super Jacob, juxta vias ejus, & juxta opera ejus reddet ei. In utero supplantavit fratrem suum; in dolore suo contendit cum Deo, & contendit ad angelum, & prævaluit, flevit & rogavit illum," xii : 3. 4. 5, ubi contendere cum Deo in sensu interno historico est instare ut re, præsentativum Ecclesiæ esset apud illos, n : 4290. 4293 : quod tale hæreditarium illis fuerit ab ipso Jacobo, inde patet, & adhuc pluribus ostendi potest, sed pro tempore supersedendum. Quod in specie Hæreditarium attinet, creditur hodie in Ecclesia, quod omne malum hæreditarium sit a primo parente, & quod ideo omnes quoad illud damnati sint; sed res non ita se habet; malum hæreditarium originem ducit a cujusvis parentibus & parentum parentibus seu avis & atavis successive; omne malum, quod illi per actuale vitam sibi compararunt, usque ut per frequentem usum seu habitum naturæ instar induerit, hoc derivatur in liberos, & fit illis hæreditarium, una cum illo quod parentibus implantatum est ab avis & atavis; malum hæreditarium a patre est interius, & malum hæreditarium a matre est exterius, illud non facile eradicari potest, hoc autem potest: cum regeneratur homo, tunc extirpatur malum hæreditarium a proximis parentibus irradicatum, at apud illos qui non regenerantur, aut regenerari possunt, remanet: hoc nunc est malum hæreditarium, videatur etiam n : 313. 494. 2122. 2910. 3518. 3701 : id quoque patet cuiusvis qui reflectit, & quoque ex eo, quod unaquævis familia aliquod peculiare malum aut bonum habeat, per quod distinguitur ab aliis familiis, quod id a parentibus sit & avis, notum est. Similiter Gens Judaica quæ hodie superest, quod illa a cæteris gentibus distincta sit & internoscatur, non solum ex peculiari genio, sed etiam ex moribus, loquela & facie, constat. Quid autem malum hæreditarium, pauci sciunt, creditur quod sit facere malum, sed est velle & inde cogitare malum, in ipsa voluntate & inde cogitatione est malum hæreditarium, est ipse conatus qui inest, & quoque cum bonum facit se adjungit; noscitur per jucundum cum alteri malum occidet; radix illa alte latet, ipsa enim forma interior recipiens bonum & verum e cælo, seu per cælum a Domino, est depravata, ac, ut ita dicatur, detorta, sic ut cum bonum & verum a Domino influit, id vel reflectatur, vel pervertatur, vel suffocetur: inde est quod perceptio boni & veri hodie nulla detur, sed loco ejus conscientia apud regeneratos, quæ pro bono & vero agnoscit, quod a parentibus & magistris discitur: ex malo hæreditario est amare se præ altero, velle alteri malum si se non honorat, jucundum percipere in vindictis, tum quoque amare mundum præ cælo, & omnes cupiditates seu affectiones malæ quæ inde: homo ignorat, quod talia ei insint, & magis quod

alia sint opposita affectionibus cœlestibus, sed usque in altera vita, quantum mali ex hæreditario per actualement vitam sibi attraxerit, manifeste ostenditur, tum quantum per affectiones malas inde se removerit a cœlo. Quod malum hæreditarium posteris Jacobi per regenerationem eradicari non potuerit, quia non admitterent, patet quoque ex historicis Verbi, succubuerunt enim in omnibus tentationibus in deserto, de quibus apud Moysen; & quoque postea in terra Canaan, quoties non miracula viderent, & tamen tentationes illæ fuerunt externæ, non autem internæ seu spirituales, quoad spiritualia non tentari potuerunt, quia interna vera non sciverunt, nec interna bona haberunt, ut prius ostensum est, & nemo tentari potest, quam quoad illa quæ scit & quæ habet; tentationes sunt ipsissima media regenerationis: hæc significantur per quod regenerationem non admitterent: de illorum statu & forte in altera vita, videatur n: 939. 940. 941. 3481.

Continuatio de Maximo Homine, & Correspondentia, hic de Correspondentia cum Sensibus in genere.

4318. **P**RÆCIPUUM intelligentiæ, quod Angelis, est scire & percipere, quod omnis vita a Domino, tum quod Univerſum Cœlum correspondeat Divino Humano Ipsius, & consequenter quod omnes Angeli, Spiritus, & Homines, respondeant cœlo; tum scire & percipere, qualiter respondent: hæc sunt principia intelligentiæ, in quibus Angeli sunt præ hominibus; inde sciunt & percipiunt innumera-bilia quæ in cœlis sunt, & inde quoque illa quæ in mundo, nam quæ in mundo & ejus natura existunt, sunt causæ & effectus ab illis ut principiiis; univēsa enim natura est Theatrum repræſentativum Regni Domini.

4318. Multa experientia ostensum est, quod tam homo, quam spiritus, ut & angelus, nihil ex se cogitet, loquatur & agat, sed ab aliis, nec hi alii a se, sed iterum ab aliis, & sic porro, ac ita omnes & singuli a Primo vitæ, hoc est, a Domino, utcunque prorsus apparet sicut ex se: hoc sæpius ostensum est Spiritibus, qui in vita corporis crediderunt & se confirmarunt, quod in se essent omnia, seu quod ex se & sua anima, in qua vita apparet insita, cogitent, loquantur & agant: ostensum.

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 133

ostensum quoque per vivas experientias, [quales in altera vita dantur sed non dari possunt in mundo] quod mali cogitent, velint & agant ab inferno, & boni ex cælo, hoc est, per Cælum a Domino; & quod usque appareant mala & quoque bona sicut ab ipsis: hoc sciunt Christiani ex Doctrinali quod ex Verbo, nempe quod mala ex diabolo, & bona a Domino, sed pauci sunt qui credunt; & quia non credunt, appropriant sibi mala quæ cogitant, volunt & agunt, sed bona illis non appropriantur, nam qui credunt bona a se esse, sibi illa vindicant & tribuunt, ac ita meritum in illis ponunt; sciunt etiam ex doctrinali in Ecclesia, quod nemo facere possit aliquod bonum a se, usque adeo, ut quicquid a se & suo proprio, sit malum, utcunque ut bonum appareat, sed etiam hoc pauci credunt, tamen si verum est. Mali qui se confirmarunt in illa opinione, quod vivant ex se, proinde quicquid cogitant, volunt & agunt ex se sit, cum illis ostensum quod res se habeat prorsus secundum doctrinale, dixerunt quod nunc credant, sed dictum est illis, quod scire non sit credere, & quod credere sit internum, & quod id dari nequeat nisi in affectione boni & veri, proinde non aliis, quam qui in bono charitatis erga proximum sunt; iidem spiritus, quia mali, instabant, quod nunc credant quia viderunt; sed exploratum est per experientiam in altera vita familiarem, quod nempe ab Angelis inspiciantur, cum illi inspicerentur, apparuit superior Capitis eorum pars subtracta, ac Cerebrum hirsutum capillare & tenebricosum, inde patuit quales intus essent qui modo fidem scientificam habent, non veram, & quod scire non sit credere; qui enim sciunt & credunt, illorum caput apparet sicut humanum, & cerebrum ordinatum, niveum & lucidum, nam lux cœlestis ab illis recipitur; sed qui modo sciunt, & putant se inde credere, & tamen non credunt, quia in malo vivunt, apud illos non lux cœlestis recipitur, proinde non intelligentia & sapientia quæ luci illi insunt; quapropter cum approximant ad societates angelicas, hoc est, ad lucem cœlestem, vertitur hæc illis in tenebras; inde est, quod Cerebrum illorum apparuerit tenebricosum.

4320. Quod vita quæ a Solo Domino appareat apud unumquemque, sicut foret in ipso, est ex Amore seu Misericordia Domini erga universum Genus humanum, quod nempe unicuique velit appropriare quod suum est, & unicuique dare felicitatem æternam; quod amor appropriet alteri quod suum est, notum est, sistit enim se in altero, & præsentem in illo facit, quid non amor Divinus: quod mali etiam recipiant vitam, quæ a Domino, se habet sicut objecta mundi, quæ omnia recipiunt lucem a sole, & inde colores, sed secundum formas; objecta quæ suffocant lu-

cent

cem & pervertunt, apparent colore nigro aut fædo, at usque nigrum suum & fædum habent a luce solis; ita lux seu vita a Domino apud malos; at hæc vita non est vita, sed est, sicut vocatur, mors spiritalis.

4321. Hæc tametsi apparent paradoxa & incredibilia homini, usque tamen non neganda, quia ipsa experientia dicat; si negarentur omnia, quorum Causæ non sciuntur, negarentur innumerabilia quæ existunt in natura, quorum vix quoad unam myriadis partem noscuntur causæ, tot enim & tanta arcana ibi sunt, ut quæ novit homo vix aliquid sint respectu ad illa quæ non novit; quid non arcana quæ existunt in sphaera quæ supra naturam est, hoc est, in mundo spiritali; sicut hæc, quod unica vita sit & ex illa vivant omnes, & unusquisque aliter ac alter; quod etiam mali ex eadem vita vivant, & quoque inferna; & quod vita influens agat secundum receptionem: quod Cælum a Domino ita ordinatum sit ut referat Hominem, unde vocatur illud Maximus Homo, & quod inde correspondeant ei singula quæ apud hominem; quod homo absque influxu inde in singula apud illum, ne quidem momento subsistere possit: quod omnes in Maximo Homine teneant situm constantem secundum quale & statum veri & boni, in quo sunt; quod situs ibi non sit situs, sed status, & inde quod constanter appareant ad sinistrum qui ad sinistrum, ad dextrum qui ad dextrum, antrorsum qui antrorsum, a tergo qui ad tergum, ad planum Capitis, Pectoris, Tergi, Lumborum, Pedum, supra caput & infra plantas, directe & oblique, ad minorem aut maiorem distantiam, qui ibi sunt, utcunque & ad quamcunque plagam se spiritus circumvertit: quod Dominus ut Sol constanter appareat ad dextrum, ad mediam ibi altitudinem, paulo supra planum oculi dextri, & quod ad Dominum ut Solem & ad Centrum ibi se referant omnia, ita ad suum unicum, a quo existunt & subsistunt; & quia apparent omnes coram Domino constanter in suo situ secundum status boni & veri, ideo apparent singulis similiter, ex causa quia vita Domini, proinde Dominus, inest omnibus qui in cælo: præter innumerabilia alia.

4322. Quis non hodie credit, quod homo ex semine & ovo existat naturaliter, & quod semini insit virtus a prima creatione se producendi in tales formas, primum intra ovum, dein in utero, & postea ex se, & quod non Divinum sit quod amplius producit: causa quod ita credatur, est quia nemo scit quod aliquis influxus sit cælo, hoc est, per cælum a Domino, & hoc quia non scire volunt quod aliquod cælum sit; ventitant enim inter se aperte eruditi in conclavibus, num infernum sit,
ita

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 135

ita num Cælum; & quia de Cælo dubitant, ideo quoque non pro aliquo principio accipere possunt, quod influxus sit per cælum a Domino, qui tamen influxus omnia quæ in tribus regnis telluris sunt, imprimis in Regno animali, & in specie in homine, producit, & continet in forma secundum usus: inde nec scire possunt, quod aliqua correspondentia sit inter cælum & hominem, minus quod talis sit, ut singula, imo singularissima apud illum inde existant, & quia inde existunt, etiam quod inde subsistant, nam subsistentia est perpetua existentia, proinde conservatio in nexu & forma, est perpetua creatio.

4323. Quod Correspondentia singulorum apud hominem cum cælo sit, ad finem Capitum præcedentium ingressus sum ostendere, & hoc ex vna experientia e mundo spirituum & e cælo, ob finem, ut sciat homo unde existit & unde subsistit, & quod inde continuus influxus in illum sit: postmodum pariter ab experientia ostendetur, quod homo influxum e cælo, hoc est, per cælum a Domino rejiciat, & influxum ab inferno acceptet; sed quod usque continue teneatur in correspondentia cum cælo a Domino, ut possit, si hoc eligat, duci ab inferno ad cælum, & per cælum ad Dominum.

4324. De Correspondentia Cordis & Pulmonum, tum Cerebri, cum Maximo Homine, prius ad finem Capitum actum est, hic secundum institutum de Correspondentia cum Sensoriis ejus externis agendum, nempe cum sensorio visus seu oculo, cum sensorio auditus seu aure, cum sensoriis olfactus, gustus & tactus; nunc autem primum cum sensu in communi.

4325. Sensus in communi, seu sensus communis, distinguitur in voluntarium & involuntarium; sensus voluntarius proprius est Cerebro, sensus autem involuntarius proprius est Cerebello; hi bini sensus communes conjuncti sunt apud hominem, sed usque distincti; fibræ quæ ex Cerebro effluunt sistunt in communi sensum voluntarium, & fibræ quæ ex Cerebello sistunt in communi sensum involuntarium; fibræ duplicis illius originis se conjungunt in binis appendicibus, quæ Medulla oblongata & Medulla spinalis vocantur, & per illas transeunt in corpus, & conformant ejus membra, viscera & organa; quæ circumcingunt corpus, ut Musculi & cutis, tum quoque organa sensuum; illa ad plurimam partem accipiunt fibras a Cerebro; inde sensus homini & inde motus secundum voluntatem ejus; at quæ intra illam cincturam seu clausuram sunt, & viscera corporis vocantur, accipiunt fibras a Cerebello, inde homo illorum sensum non habet, nec sub voluntatis ejus arbitrio sunt: inde aliquatenus constare potest, quid sensus in communi, seu sensus communis

munis voluntarius, & sensus communis involuntarius. Præterea sciendum, quod commune erit ut sit aliquid particulare, & quod particulare nusquam existere & subsistere possit absque communi, & quidem quod subsistat in communi; & quod omne particulare se habeat secundum quale & secundum statum communis; ita quoque sensus apud hominem, & ita quoque motus.

4326. Auditus est susurrus tonans, qui defluebat ex altiori supra occipitium & circum totam ejus regionem perstabat, miratus quinam essent; mihi dictum, quod essent qui referrent Sensum communem involuntarium; & porro dictum, quod ii bene percipere possent hominis cogitata, sed non volunt exponere & eloqui, sicut Cerebellum quod percipit omne id quod Cerebrum, sed non evulgat. Cum cessavit eorum operatio manifesta in omnem provinciam occipitii, ostensa est eorum operatio quousque se extenderet; determinabatur primum in totam faciem, dein se trahabat versus faciei partem sinistram, & demum versus aurem ibi; quibus significabatur qualis operatio sensus communis involuntarii fuerit a primis temporibus apud homines in hac tellure, & quomodo progressa. Influxus ex Cerebello se insinuat imprimis in faciem, quod constat ex eo, quod faciei inscriptus sit animus, & quod in facie appareant affectiones, & hoc ut plurimum absque hominis voluntate, sicut timor, reverentia, pudor, lætitiæ varia genera, etiam tristitiæ, præter plura, quæ alteri inde nota sunt, ita ut ex facie sciat, quæ affectiones, & quæ mutationes animi mentisque ejus sint; hæc a Cerebello per ejus fibras, quando non simulatum inest: ostensum ita, quod sensus communis primis temporibus, seu apud Antiquissimos, occupaverit totam faciem, & quod successive post illa tempora modo sinistram ejus partem, & denique post hæc tempora se effuderit extra faciem, adeo ut hodie vix aliquis sensus communis involuntarius in facie residuus sit: dextra pars faciei cum dextro oculo correspondet affectioni boni; sinistra autem affectioni veri; regio ubi auris soli Obedientiæ absque affectione: apud Antiquissimos enim, quorum seculum dictum fuit aureum, quia in quodam statu integritatis, ac in amore in Dominum, inque amore mutuo sicut angeli vixerunt, patuit omne involuntarium Cerebelli in facie, & tunc prorsus non sciebant vultu aliud sistere, quam prout influxit cælum in conatus involuntarios, & inde in voluntatem: sed apud antiquos, quorum seculum dictum fuit argenteum, quia in statu veritatis, & inde in Charitate erga proximum fuerunt, potuit involuntarium quod Cerebelli non in faciei parte dextra, sed modo in sinistra; at apud posteros illorum, quorum tempus fuit dictum seculum ferreum, quia

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 137

quia non in affectione veri, sed in Obedientia veri degerunt, non amplius patuit involuntarium in facie, sed recepit se in regionem circum aurem sinistram: instructus sum quod fibræ cerebelli effluxum suum in faciem ita mutaverint, & quod loco illarum fibræ e Cerebro illic translatae sint, quæ tunc imperant illis quæ ex Cerebello; & hoc ex conatu formandi vultus faciei secundum nutus voluntatis propriæ, quæ ex Cerebro: hæc non apparent homini quod ita sit, sed manifeste patet Angelis ex influxu cæli & correspondentia.

4327. Sensus communis involuntarius hodie talis est apud illos qui in bono & vero fidei sunt; sed apud illos, qui in malo sunt & inde in falso, non amplius est aliquis sensus communis involuntarius qui se manifestat, nec in facie, nec in loquela, nec in gestu, sed est voluntarium, quod mentitur involuntarium, seu naturale ut vocatur, quod tale fecerunt per frequentem usum seu habitum ab infantia: qualis is sensus apud illos sit, ostensum est per influxum, qui erat tacitus & frigidus, in totam faciem, tam in dextram ejus partem quam in sinistram, & inde se determinans versus oculos, & ab oculo sinistro se extendens in faciem; quibus significabatur quod se fibræ Cerebri ingesserint, & imperent fibris Cerebelli, & quod inde fictitium, simulatum, mentitum & dolosum intus regnet, & extus appareat sincerum & bonum; quod determinaretur versus oculum sinistrum, & inde quoque in faciem, significabat quod pro fine habeant malum, & intellectuali parte utantur ad finem obtinendum, oculus enim sinister significat intellectuale. Illi hodie sunt, qui quoad maximam partem constituunt sensum communem involuntarium, qui tamen antiquitus fuerunt omnium cælestissimi, at hodie sunt omnium scelestissimi, & hoc maxime ex Orbe Christiano: sunt magno numero, & apparent sub occipitio & ad tergum, ubi multoties a me visi & percepti: nam qui illum sensum hodie referunt, sunt qui dolose cogitant & excogitant mala contra proximum, & præferunt vultum amicum, imo amicissimum, & quoque gestus similes, & loquuntur suaviter tanquam Charitate præ aliis præditi, & tamen infensissimi hostes sunt, non modo illius cum quo commercium habent, sed etiam generis humani: cogitationes eorum mihi communicatae sunt, quæ erant nefandæ & abominabiles, crudelitatibus & laniænis plenæ.

4328. Ostensum mihi quoque est quomodo se habet in communi cum voluntario & cum intellectuali; Antiquissimi, qui Ecclesiam Cælestem Do-

mini constituerunt, de quibus n: 1114 ad 1123, habuerunt voluntarium in quo bonum, ac intellectuale in quo verum inde, quæ duo apud illos faciebant unum; at antiqui, qui Ecclesiam spirituales Domini formarunt, habuerunt voluntarium prorsus deperditum, sed intellectuale integrum, in quo Dominus per regenerationem formabat novum voluntarium, & per id quoque novum intellectuale, videatur n: 863. 875. 895. 927. 928. 1023. 1043. 1044. 1555. 2256. Quomodo Ecclesiæ cœlestis bonum fuerat, ostensum est per columnam e cœlo descendentem, quæ coloris carulei erat, ad cuius latus sinistrum erat lucidum sicut lucidum flammæum solare, per hæc representabatur status eorum primus, per colorem caruleum illorum bonum voluntarium, & per lucidum flammæum illorum intellectuale: & postea caruleum columnæ transibat in flammæum obscurum, per quod representabatur status eorum secundus, & quod binæ eorum vitæ, nempe voluntatis & intellectus usque unum agerent, sed obscurius quoad bonum & voluntate, caruleum enim significat bonum, lucidum flammæum verum ex bono: postmodum columna illa facta est prorsus nigra, & circum columnam erat lucidum, quod variegebatur per quoddam candescens & sistebat colores, quibus significabatur status Ecclesiæ spiritualis; columna nigra significabat voluntarium quod prorsus deperditum esset, & quod non nisi quam malum; lucidum variebatum per quoddam candescens, significabat intellectuale in quo novum voluntarium a Domino; intellectuale enim in cœlo representatur per lucidum.

4329. Spiritus veniebant ad aliquam altitudinem, auditi ex sono sicut multi, & compertum ex ideis cogitationis & loquelæ eorum ad me derivatis sicut in nulla idea distincta, sed in communi plurimum, essent; inde opinabar quod ab illis non aliquid distinctum posset percipi, sed modo aliquod commune indistinctum, ita obscurum, eram enim in opinione quod commune non aliud esset; quod cogitatio eorum esset communis, hoc est, simul plurimum, manifeste potui ab illis quæ in cogitationem meam inde infuebant, appercipere: sed dabatur illis spiritus intermedius, per quem illi mecum loquebantur, nam tale commune non potuit cadere in loquelam nisi per alios, cumque loquerer cum illis per intermedium, dicebam, sicut opinatus, quod communia non possint distinctam ideam alicujus rei sibi, sed adeo obscuram, ut sit quasi nulla; verum post quadrantem horæ ostendebant, quod distinctam communium, & plurimum in communibus ideam haberent, per id imprimis, quod omnes variationes & muta-

mutationes cogitationum & affectionum mearum accurate & distincte observarent cum singularibus ibi, ut non alii spiritus melius; ex quibus concludere potui, quod aliud sit communis idea quæ obscura, in qua sunt illi qui parum cognitionis habent, & inde in obscuro de omnibus sunt; & quod aliud communis idea quæ clara, in qua sunt illi qui instructi sunt in veris bonis, quæ suo ordine & sua serie insinuata sunt in commune, & sic ordinata, ut ex communi videre illa distincte possent; hi sunt qui in altera vita constituunt Sensum communem voluntarium, & sunt qui per cognitiones boni & veri sibi acquisiverunt facultatem intuitivam rerum ex communi, ac inde contemplantur res simul ample, & discutiunt illico num ita sit; vident quidem res quasi in obscuro, quia a communi illa quæ inibi sunt, sed quia distincte ordinatae sunt in communi, ideo usque sunt res illis in claro; hic communis sensus voluntarius non cadit nisi in sapientes: quod tales essent, etiam compertum est, nam intuebantur apud me omnia & singula, quæ conclusionis essent, ex quibus tam dextre concludebant de cogitationum & affectionum mearum interioribus, ut inciperem timere aliquid plus cogitare, nam detegebant illa quæ non sciebam quod apud me essent, & tamen ex conclusionibus ab illis factis non potui non agnoscere; inde percipiebam apud me torporem loquendi cum illis, qui torpor cum animadversus, apparuit quasi erinitum quid, & ibi aliquid mute loquens, dicebatur quod per illud significaretur commune sensitivum corporeum illis correspondens. Sequenti die iterum cum illis loquutus sum, ac denuo expertus quod perceptionem communem non obscuram sed claram haberent, & quod sicut variebantur communia & communium status, ita variarentur particularia & eorum status, quia hæc se referrent in ordine & serie ad illa. Dictum quod Sensus communes voluntarii adhuc perfectiores dentur in interiori cœli sphaera, & quod angeli cum in communi seu universali idea sunt, simul sint in singularibus, quæ in universali distincte ordinantur a Domino, tum quod Commune & Universale non sint aliquid, nisi in illis sint particularia & singularia, a quibus sunt & ita dicuntur, & quod in tantum sint, in quantum hæc insunt; & quod inde pateat, quod universalis Providentia Domini absque singularissimis, quæ in illa, & a quibus illa, prorsus nihil sit, & quod stupidum sit statuere dari universale apud Divinum, & inde auferre singularia.

4330. Quia Tres Cœli simul constituunt Maximum Hominem, & ei correspondent omnia Membra, Viscera & Organa corporis secundum
 S 2 functiones

functiones & usus eorum, ut supra dictum, non solum ei correspondent illa quæ Externa sunt & ad visum exstant, sed etiam quæ Interna & non ad visum exstant, proinde quæ sunt Externi hominis, & quæ sunt Interni: Societates spirituum & angelorum, quibus correspondent illa quæ sunt Externi hominis, quoad multam partem sunt ex hac Tellure; quibus autem correspondent illa quæ sunt Interni hominis, ad plurimam partem sunt aliunde; societates illæ in cœlis unum agunt, quemadmodum apud hominem regeneratum Externus & Internus homo: sed usque pauci hodie ex hac Tellure in alteram vitam veniunt, apud quos Externus homo unum agit cum Interno, sunt enim plerique Sensuales, usque adeo ut pauci sint, qui aliud credunt, quam quod Externum hominis sit omne hominis, & cum id recedit, ut fit cum moritur homo, vix aliquid residuum sit quod vivit, minus quod internum sit quod vivit in externo, & cum hoc recedit, illud imprimis vivat: ostensum est per vivam experientiam, quomodo hi sunt contra Internum hominem; erant Spiritus per plures ex hac Tellure, qui, cum vixerunt in mundo, tales fuerunt; in illorum conspectum veniebant Spiritus qui Internum Sensualem hominem referebant, & tunc illico ceperunt illi infestare hos, pæne sicut irracionales illos qui rationales sunt, loquendo & ratiocinando continue ex fallaciis sensuum, exque illusionibus inde, & ex meris hypothesebus, nihil credentes quam quod confirmari posset per sensualia externa, ac insuper contumeliis afficiebant Internum hominem; sed illi qui Internum Sensualem hominem referebant, talia nihil curabant, mirati non modo illorum insaniam sed etiam stupiditatem; & quod mirabile, cum Sensuales externi approximarent ad Sensuales internos, & pæne in spheram cogitationum illorum venirent, Sensuales externi incipiebant difficile respirare [respirant enim Spiritus & Angeli æque ac homines, sed respiratio illis est interna respectuæ, n: 3884. 3885 seq: 3893], ita pæne suffocari, quapropter recesserunt, & quo longinquius a Sensualibus Internis aberant, quia facilius respirabant, eo tranquillius & quietius inter illos factum est, & iterum quo propius accesserunt, eo intranquillius & irrequietius; causa fuit, quia cum Sensuales Externi in suis fallaciis, phantasiis & hypotheticis sunt, & inde in falsis, illis tranquillum est, at vicissim cum talia eis auferuntur, quod fit cum Internus homo cum luce veri insuit, tunc illis intranquillum; spheræ enim cogitationum & affectionum dantur in altera vita, & communicantur mutuo secundum præsentiam & accessionem, n: 1048. 1053 ad 1512. 1695. 2401. 2489: is conflictus

CAPUT TRIGESIMUM SECUNDUM. 141

*stictus perstabat per aliquot horas; & sic ostensum, quomodo homines
huius Telluris hodie contra Internum hominem sunt, & quod Sensuale
externum faciat pæne omne apud illos.*

4331. *Continuatio de Maximo Homine, & de Correspondentia, ad
finem Capitis sequentis, & ibi de Correspondentia cum Sensibus in
specie.*

GENE-

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM.

4332. **A**NTE Caput præcedens explicata sunt, quæ Dominus apud Matthæum Cap: xxiv, Vers: 32. 33. 34. 35, prædixerat de Adventu suo, per quem quod intellectum sit Ultimum tempus Ecclesiæ prioris, ac Primum Ecclesiæ novæ, ibi & passim prius ostensum est; de ultimo tempore seu fine Ecclesiæ prioris, & de primo tempore seu Ecclesiæ novæ, hæcenus actum est, videantur quæ præcedunt ante Caput xxxi, n: 4056 ad 4061, & ante Caput xxxii, n: 4229 ad 4232: nunc explicanda sunt quæ sequuntur in eodem Capite apud Evangelistam a Vers: 36 ad 42, nempe hæc verba “ *De die autem illa & hora nemo scit, ne Angeli cælorum, nisi Pater meus solus. Sicut autem dies Noë, sic erit adventus Filii hominis. Quemadmodum enim erant in diebus ante diluvium, edentes & bibentes, nubentes & nuptui dantes, usque quo die intravit Noë in arcam. Et non cognoverunt donec veniret diluvium, & tolleretur omnes, sic erit & adventus Filii hominis. Tunc duo erunt in agro, unus assumetur, & unus derelinquetur. Duæ molentes in mola, una assumetur, & una derelinquetur.* ”

4333. Quid per illa verba significetur in sensu interno, constabit ab explicatione sequente, quod nempe describatur qualis status tunc futurus, cum Ecclesia vetus rejicitur, & nova instauratur: quod reiectio Ecclesiæ veteris & instauratio novæ sit quod intelligitur per Consummationem sæculi, & per Adventum Filii hominis, & in genere per Ultimum Judicium, pluries prius ostensum est; tum quod ultimum illud Judicium aliquoties exstiterit in hoc Orbe terrarum, nempe **PRIMO**, cum Ecclesia Cœlestis Domini, quæ Antiquissima, in Antediluvianis periit, per inundationem malorum & falsorum, quæ in sensu interno est diluvium. **SECUNDO**, cum Ecclesia Spiritualis, quæ post diluvium, & Antiqua dicitur, per multum orbis Asiatici diffusa, ex se desiit. **TERTIO**, cum Repræsentativum Ecclesiæ apud Jacobi posteros destructum, quod factum cum decem Tribus in perpetuam captivitatem abductæ sunt, ac inter gentes sparæ; & denique cum Hierosolyma

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 143

Hierosolyma destructa, & Judæi etiam dispersi; quia tunc Consummatio sæculi post adventum Domini fuit, ideo etiam plura quæ apud Evangelistas de Consummatione illius sæculi a Domino dicta sunt, etiam ad illam gentem applicabilia sunt, & quoque a pluribus hodie applicantur; sed usque in specie & imprimis ibi agitur de Consummatione sæculi quæ nunc instat, nempe de fine Ecclesiæ Christianæ, de qua etiam apud *Johannem* in Apocalypsi agitur; hæc erit **QUARTUM** ultimum Judicium in hoc Orbe terrarum. Quid involvunt verba, quæ continentur in Versibus 36 ad 42 supra allegatis, constabit a sensu eorum interno, qui talis est.

4334. *De die autem illa & hora nemo scit*, significat statum Ecclesiæ tunc quoad bona & vera, quod non appariturus alicui nec in terra nec in cælo; per diem enim & horam hic non intelligitur dies & hora seu tempus, sed status quoad bonum & verum; quod tempora in Verbo significant status, videatur n: 2625. 2788. 2837. 3254. 3356, & quod etiam dies, n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785; inde quoque hora, sed statum in specie; quod sit status quoad bonum & verum, est quia de Ecclesia agitur, nam bonum & verum faciunt Ecclesiam. *Ne Angeli cælorum, nisi Pater meus solus*, significat quod Cælum non sciat statum Ecclesiæ quoad bonum & verum in specie, sed Solus Dominus, & quoque quando status ille Ecclesiæ affuturus; quod Ipse Dominus sit qui per Patrem intelligitur, videatur n: 15. 1729. 2004. 2005. 3690; & quod Divinum Bonum in Domino sit quod Pater nominatur, & Divinum Verum quod a Divino Bono, Filius, n: 2803. 3703. 3704. 3736: qui itaque credunt, quod alius sit Pater & alius Filius, & qui distinguunt illos, non intelligunt Scripturas. *Quemadmodum autem erant in diebus ante diluvium*, significat statum vastationis eorum qui ab Ecclesia, qui comparatur cum statu vastationis Primæ seu Antiquissimæ Ecclesiæ, cujus Consummatio sæculi seu Ultimum Judicium describitur in Verbo per diluvium; quod per diluvium significetur inundatio malorum & falsorum, & inde consummatio illius sæculi, videatur n: 310. 660. 662. 705. 739. 790. 805. 1120; quod dies sint status, videatur supra. *Edentes & bibentes, nubentes & nuptui dantes*, significat statum eorum quoad appropriationem mali & falsi, ac inde conjunctionem cum illis; quod edere sit appropriatio boni, & bibere appropriatio veri, videatur n: 3168. 3513 f. 3596, ita in opposito sensu appropriatio mali & falsi; quod nubere sit conjunctio cum malo, & nuptui dare conjunctio cum falso, constare potest ab illis quæ de conjugio & amore conjugiali n: 686.

686. 2173. 2618. 2728. 2729. 2737. 2738. 2739. 2803. 3132. 3155, dicta & ostensa sunt, quod nempe in sensu interno sit conjunctio boni & veri, hic autem in opposito sensu est conjunctio mali & falsi: quicquid Dominus loquutus est, quia Divinum, non tale est in sensu interno, quale in litera, sicut edere & bibere in Sancta Cæna, non significat in sensu spiritali edere & bibere, sed appropriari bono Divini amoris Domini, n: 2165. 2171. 2187. 2343. 2359. 3464. 3478. 3735. 4211. 4217; & sicut conjugale cum prædicatur de Ecclesia & de Regno Domini, est conjunctio boni quod est amoris cum vero quod est fidei, ideo ex illa Regnum Domini in Verbo vocatur conjugium cœleste. *Usque quo die intravit Noe in arcam*, significat finem prioris Ecclesiæ, & initium novæ; per Noachum enim significatur Antiqua Ecclesia in genere, quæ successit Antiquissimæ post diluvium, n: 773, & alibi; & per arcam ipsa Ecclesia, n: 639: dies qui aliquoties in his versibus nominatur, significat statum, ut mox supra ostensum. *Et non cognoverunt donec veniret diluvium, & tolleretur omnes*, significat quod homines Ecclesiæ tunc non scient quod inundati sint malis & falsis, quia propter mala & falsa, in quibus sunt, ignoraturi quid bonum amoris in Dominum & bonum charitatis erga proximum, tum quid verum fidei; & quod hoc sit inde, & non dabile quam apud eos qui in amore illa & in charitate illa vivunt; etiam ignoraturi quod internum sit quod salvat & damnat, non autem externum separatum ab interno. *Sic erit adventus Filii hominis*, significat Divinum Verum quod non acceptaturi; quod adventus Filii hominis, sit Divinum Verum quod tunc revelabitur, prius ad Versum 27 & 30, dictum est, & n: 2803. 2813. 3704, tum 3004. 3005. 3006. 3008. 3009. *Tunc duo erunt in agro, unus assumetur, & unus derelinquetur*, significat illos qui intra Ecclesiam sunt in bono, & qui intra Ecclesiam in malo, quod qui in bono salvabuntur, & qui in malo damnabuntur; quod ager sit Ecclesia quoad bonum, videatur n: 2971. 3196. 3310. 3317. 3766. *Due molentes in mola, una assumetur, & una derelinquetur*, significat illos qui sunt intra Ecclesiam in vero, hoc est, in affectione ejus ex bono, quod salvabuntur, & qui intra Ecclesiam in vero, hoc est, in affectione ejus ex malo, quod damnabuntur; quod molere & mola in Verbo illa significant, constabit ex nunc sequentibus. Ex his nunc patet, quod per illa verba describatur, qualis status futurus quoad bonum & verum intra Ecclesiam, quando illa rejicitur, & nova adoptatur.

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 145

4335. Quod Molentes in Verbo sint illi qui intra Ecclesiam sunt in vero ex affectione boni, & in opposito sensu qui intra Ecclesiam sunt in vero ex affectione mali, constare potest ab his locis; apud Esaiam "Descende & sede super pulvere, virgo filia Babelis; sede in terra, non thronus, filia Chaldeorum, *sume molam, & mole farinam*, revela crines tuos, denuda pedem, revela femur, transi fluvios" XLVII: 1. 2, filia Babelis pro illis apud quos externa apparent sancta & bona, sed interiora prophana & mala, n: 1182. 1326; filia Chaldeorum pro illis apud quos externa apparent sancta & vera, sed interiora prophana & falsa, n: 1368. 1816, sumere molam & molere farinam, pro excludere doctrinalia ex veris quæ pervertant, farina enim, quia ex tritico aut hordeo, significat vera ex bono at in opposito sensu vera quæ pervertunt ad seducendum. Apud Jeremiam "Perdam ab illis vocem gaudii & vocem lætitiæ, vocem sponsi & vocem sponsæ, *vocem molarum*, & lucem lucernæ; & erit tota terra hæc in vastitatem & desolationem" XXV: 10. 11: & apud Johannem "Omnis artifex omnis artis non invenietur in Babylone amplius, *omnis vox mole non audietur in illa amplius*, & lux lucernæ non lucebit in illa amplius, & vox sponsi & sponsæ non audietur in illa amplius" Apoc: XVIII: 21. 22. 23; vox molarum non audietur in Babylone amplius pro non verum; non lux lucernæ lucebit, pro nec intelligentia veri. In Threnis "Mulieres in Zione compresserunt, virgines in urbibus Jehudæ; principes manuum eorum suspensi, facies senum non honoratæ; *juvenes ad molendum abducti*, & pueri in ligno cadunt" V: 11. 12. 13, 14, juvenes ad molendum abducti, pro ad excludendum falsa, applicando vera, & sic persuadendo. Apud Moysen "Moriatur omnis primogenitus in terra Ægypti, a primogenito Pharaonis sedente super throno illius, *usque ad primogenitum ancillæ qui post molas*" XI: 5; primogeniti Ægypti pro veris fidei separatis a bono charitatis, quæ vera sunt falsa, n: 3315, primogenitus ancillæ qui post molas, pro affectione talis veri, unde falsa; hæc per historica illa representata sunt. Apud Eundem "Non in pignus accipiet *molas & molarem*, quia anima illa pignoris" Deut: XXIV: 6; hæc lex ideo lata est, quia per molas significabantur doctrinalia, & per molarem doctrinalium vera, quæ sunt quæ vocantur anima pignoris; quod absque significatione spiritali molarum & molaris, illa lex non data esset, & dictum quod anima ejus esset, patet. Quod molere ducat suum significativum a representativis, quæ existunt in mundo spirituum, mihi ostensum est; visi enim sunt, qui quasi ibi molerent, absque fine usus, solum suæ voluptatis causa; &

T

quia

quia vera tunc sunt absque affectione sua ex bono, apparent quidem ut vera in externa forma, sed quia internum non illis inest, sunt phantasmata; ac si internum est malum, tunc ad malum confirmandum adhibentur, & sic per applicationem ad malum fiunt falsa.

C A P U T XXXIII.

1. **E**T sustulit Jacob oculos suos, & vidit, & ecce Esau venit, & cum eo quadringenti veri; & divisit natos super ad Leam, & super ad Rachelem, & super ad binas ancillas.
2. Et posuit ancillas & natos illarum primo, & Leam & natos ejus posteriores, & Rachelem & Josephum posteriores.
3. Et ipse transivit ante illos, & incurvavit se terram septem vicibus, usque aporpinquaverit se usque ad fratrem suum.
4. Et cucurrit Esau obviam ei, & amplexus eum, & cecidit super collum ejus, & osculatus eum, & fleverunt.
5. Et sustulit oculos suos, & vidit faeminas & natos, & dixit qui illi tibi, & dixit, nati quos gratiose largitus DEUS servo tuo.
6. Et apporpinquaverunt ancillae, illae & nati illarum, & incurvaverunt se.
7. Et apporpinquavit etiam Leah & nati illius, & incurvaverunt se; & postea apporpinquavit Joseph & Rachel, & incurvaverunt se.
8. Et dixit, quae tibi omnia castra illa quibus occurri, & dixit, ad inveniendum gratiam in oculis Domini mei.
9. Et dixit Esau, est mihi multum, frater mi, sit tibi quod tibi.
10. Et dixit Jacob, ne quæso, si quæso inveni gratiam in oculis tuis, & accipias munus meum e manu mea, quia propterea quod vidi facies tuas, sicut videre facies DEI, & accepit me.
11. Accipe quæso benedictionem meam, quæ adducta tibi, quia gratiose largitus mihi DEUS, & quia est mihi omne, & urfit illum, & accepit.
12. Et dixit, proficiscamur & eamus, & ibo ad juxta te.

13. Et

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 147

13. Et dixit ad illum, Dominus meus scit, quod nati teneri & greges & armenta lactantia apud me, & impulerint ea die uno, & morientur omnes greges.

14. Transeat quæso dominus meus ante servum suum, & ego procedam lente ad pedem operis quod coram me, & ad pedem natorum, usque quod venero ad dominum meum, ad Seir.

15. Et dixit Esau, statuam quæso cum te de populo, qui mecum, & dixit, quare hoc, inveniam gratiam in oculis domini mei.

16. Et reversus in die illo Esau ad viam suam ad Seir.

17. Et Jacob profectus ad Succoth, & ædificavit sibi domum, & acquisitioni suæ fecit tuguria, propterea vocavit nomen loci Succoth.

18. Et venit Jacob Schalem, urbem Schechemi, quæ in terra Canaan in veniendo eo e Paddan-Aram, & castrametatus ad facies urbis.

19. Et emit portionem agri, ubi tetendit tentorium suum, e manu filiorum Chamoris patris Schéchemi, centum Kesithis.

20. Et statuit ibi altare, & vocavit id El Elohe Israel.

C O N T E N T A.

4336. **A** Gitur hic in sensu interno de Conjunctione Divini Boni Naturalis, quod est Esau, cum Veri Bono, quod est Jacob: ita de submissione hujus, & insinuatione in Divinum Bonum Naturale: processus quomodo fit, describitur. Ultimo agitur de acquisitione verorum interiorum.

S E N S U S I N T E R N U S.

4337. **I** N Capitibus quæ præcedunt, in sensu interno, ubi de Jacobo, de acquisitione veri in Naturali, actum est, quæ acquisitio fit, ut conjungi possit bono, nam omne verum est propter illum finem; Jacob in sensu interno est id verum, & Esau est bonum cui verum jungendum est. Antequam conjunctio fit, verum apparet primo loco esse, sed post conjunctionem est bonum actualiter primo loco, videantur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. 3995; id quoque est, quod significatur per

Propheticum Ifaci ad Esavum "Super gladio tuo vives, & fratri tuo servies; & erit, quando dominaris, & dirumpes jugum illius de collo tuo" Genes: xxvi 1: 40; hic nunc agitur de illo statu; inde est, quod Jacob vocet Esau dominum suum, & se servum, in hoc Capite Vers: 5. 8. 13. 14. Sciendum, quod Jacob hic repræsentet veri bonum, sed veri bonum in se spectatum est modo verum; verum enim quamdiu in sola memoria est, dicitur verum; at cum in voluntate & inde in actu, vocatur veri bonum; facere enim verum non aliud est; quicquid procedit ex voluntate, dicitur bonum, nam essentialis voluntatis est amor & inde affectio, & omne quod ex amore & ejus affectione fit, nuncupatur bonum: Verum etiam nec conjungi potest bono, quod per Internum hominem influit, & origine Divinum est, quod hic repræsentatur per Esavum, priusquam verum voluntate & actu est verum, hoc est veri bonum; nam bonum quod per Internum hominem influit & origine Divinum est, hoc influit in voluntatem, & ibi occurrit veri bono quod per Externum hominem insinuatum est.

4338. Vers: 1. 2. 3. *Et sustulit Jacob oculos suos, & vidit, & ecce Esau venit, & cum eo quadringenti viri; & divisit natos super ad Leam, & super ad Rachelem, & super ad binas ancillas. Et posuit ancillas & natos illarum primo, & Leam & natos ejus posteriores, & Rachelem & Josephum posteriores. Et ipse transivit ante illos, & incurvavit se terram septem vicibus, usque appropinquaverit se usque ad fratrem suum.* Sustulit Jacob oculos suos & vidit, significat perceptionem & intentionem veri boni quod Jacob: & ecce Esau venit, significat quod Divinum Bonum Naturale: & cum eo quadringenti viri, significat statum: & divisit natos super ad Leam, significat dispositionem verorum exteriorum sub affectione sua: & super ad Rachelem, significat dispositionem verorum interiorum sub affectione sua: & super ad binas ancillas, significat sub affectione illis servientium: & posuit ancillas & natos illarum primo, & Leam & natos ejus posteriores, & Rachelem & Josephum posteriores, significat ordinem a communibus in quibus reliqua: & ipse transivit ante illos, significat universale, ita omnia: & incurvavit se terram septem vicibus, significat submissionem omnium; usque appropinquaverit se usque ad fratrem suum, significat conjunctionem a parte boni a vero, quod Jacob.

4339. Sustulit Jacob oculos suos & vidit, quod significet perceptionem & intentionem veri boni, quod Jacob, constat ex significatione tollere oculos & videre, quod sit perceptio & intentio; tollere enim oculos est externum quod correspondet elevationi mentis, quæ est internum, proinde perceptioni, inde videre correspondet intentioni: quod Jacob hic repræsentet veri bonum, videatur mox supra n: 4337.

4340. Quod Esau venit, significet quod Divinum Bonum naturale, constat ex repræsentatione Esavi, quod sit Divinum Bonum in naturali, de qua n: 3576.

4341. Et cum eo quadringenti viri, quod significet statum, hic statum conjunctionis Divini Boni cum Vero in Naturali, nam de illa agitur; quadringenta in Verbo significant statum & durationem tentationis, n: 1847.

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 149

2959, 2966, & quia omnis conjunctio boni cum vero fit per tentationes, ideo est status tentationum, qui hic intelligitur; quod per tentationes conjungantur bona veris, videatur n: 2272. 3318; quodque tentationes existant, cum bonum primas incipit agere, n: 4248. 4249; tum quod unio Essentiae Divinae Domini cum Essentia Humana Ipsius per tentationes facta sit, n: 1737. Ipsum Bonum, quod conjungendum est cum Vero non tentatur, sed Verum; & quoque Verum non tentatur a Bono, sed a falsis & malis, tum quoque a fallaciis & illusionibus, ac earum affectione, quæ adhærent viris in Naturali; cum enim Bonum influit, quod fit per viam internam, seu per internum rationalem hominem, tunc ideæ naturalis hominis formatae a fallaciis sensuum & illusionibus inde, non sustinent approximationem ejus, sunt enim discordes, inde anxietas in naturali, & tentatio; hæc sunt quæ in sensu interno in hoc Capite describuntur per quod veniente Esau cum quadringentis viris Jacob in timorem & inde in anxietatem venerit, & quod inde in submissionis & humiliationis statum; conjunctio enim illorum nusquam aliter fit: inde constare potest, quod per quadringentos viros significetur status tentationum, per quadringentos ipse ille status, per viros autem rationalia vera quæ conjuncta sunt bono cum influit in Naturale; quod per viros significantur intellectualia & rationalia, videatur n: 265. 749. 1007. 3134, sed hæc talia sunt, quæ in obscurum hominis cadunt, ex causa quia cum in corpore vivit, distinctio inter Rationale & Naturale non apparet, prorsus non illis qui non regenerati sunt, & quoque perparum illis qui regenerati, nam non reflectunt super illud, imo nec curant, nam cognitiones interiorum hominis præne oblitteratae sunt, quæ tamen olim fecerunt omne intelligentiæ apud homines intra Ecclesiam: hæc tamen aliquatenus constare possunt ab illis quæ prius de Rationali & ejus influxu in Naturale ostensa sunt; nempe quod Naturale regeneretur per Rationale, n: 2286. 3288: & quod Rationale prius recipiat vera quam Naturale, n: 3368. 3671: Vera hæc, quæ e Rationali cum Bono influunt in Naturale, sunt, quæ in sensu interno significantur per quadringentos viros qui cum Esau.

4342. Et divisit natos super ad Leam, quod significet dispositionem verorum exteriorum sub affectione sua, constat a significatione dividere super ad, quod sit dispositio; a significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373; & ex representatione Leæ, quod sit affectio veri exterioris, de qua n: 3793. 3819; inde nati seu filii hic sunt vera affectionis exterioris, proinde vera externa: vera externa dicuntur illa quæ vera sensuality vocantur, quæ nempe immediate e mundo per sensus corporis influunt; vera autem interiora, quæ significantur per natos Rachelis, sunt quæ interius in naturali sunt, propius sub intuitionem Rationalis, quibus non ita adhærent fallaciæ & inde illusiones, sicut sensualibus; nam vera quo interius vadunt, eo plus a mundanis & terrenis purificantur.

4343. Et super ad Rachelem, quod significet dispositionem verorum interiorum sub affectione sua, constat a representatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; inde nati seu filii

ejus hic sunt vera interiora; videantur quæ mox supra n: 4342, de veris interioribus dicta sunt.

4344. Et super ad binas ancillas, quod significet sub affectione illis servientium, constat ex significatione ancillarum, quod sint affectiones scientiarum & cognitionum, de qua n: 1895. 2567. 3835. 3849; & quod sint media inservientia conjunctioni Externi & Interni hominis, de qua n: 3913. 3917; & a representatione Silpæ & Bilhæ, quæ hic sunt ancillæ, quod sint affectiones exteriores inservientes pro mediis, de qua n: 3849. 3931.

4345. Et posuit ancillas & natos illarum primo, & Leam & natos ejus posteriores, & Rachelem & Josephum posteriores, quod significet ordinem a communioribus in quibus reliqua, constare potest ex illis quæ nunc supra de significatione ancillarum, Leæ, Rachelis, & natorum illarum, dicta sunt, quod nempe ancillæ sint affectiones scientiarum & cognitionum, Leah sit affectio veri exterioris, & Rachel affectio veri interioris; affectiones scientiarum & cognitionum sunt maxime externæ, ipsæ enim scientiæ & cognitiones sunt ex quibus & in quibus vera; affectio veri externi inde sequitur, & est interior, & affectio veri interioris est adhuc interior; quo exteriora sunt, eo quoque sunt communiora, & quo interiora, eo sunt minus communia, & respective dicuntur particularia & singularia: se habet ita cum communibus, quod communia dicantur ex eo, quod consistant ex particularibus, proinde quod in se contineant particularia; communia absque particularibus non sunt communia, sed ex particularibus ita dicuntur; se habet hoc sicut totum & partes, totum non dici potest totum nisi sint partes, ex partibus enim consistit totum: non enim datur aliquid in rerum natura, quod non existit & subsistit ex aliis, quod existit & subsistit ex aliis, vocatur commune, & illa ex quibus consistit & subsistit dicuntur particularia; externa sunt quæ consistunt ab internis, quapropter externa sunt communia respective; ita se habet cum homine & ejus facultatibus, quod quo exteriores sunt, eo communiores sint, consistunt enim ab interioribus, & hæc ab intimis ordine. Ipsum corpus, & quæ sunt corporis, ut quæ vocantur sensus externi & actiones, sunt communissima respective; mens naturalis, & quæ sunt illius mentis, sunt minus communia, quia interiora, & vocantur respective particularia; mens autem rationalis, & quæ illius mentis, sunt adhuc interiora, & sunt respective singularia: hæc ad vivum patent, cum homo exiit corpore, & fit spiritus; tunc enim ei patet, quod corporea ejus non fuerint alia quam communissima illorum quæ spiritus ejus sunt, & quod corporea exstiterint & subsisterint ex illis quæ ejus spiritus ita quod quæ spiritus, fuerint respective particularia; & cum idem spiritus fit angelus, hoc est, cum elevatur in cælum, quod illa quæ in communi, ac ita in obscuro, vidit & sensit prius, tunc eadem in particulari & in claro videat & sentiat nam innumerabilia tunc, quæ prius viderat & senserat sicut unum. Hoc quoque patet ab ipso homine, cum vivit in mundo; quæ is videt & sentit in infantia, sunt communissima, quæ autem in pueritia & juventute, sunt communium illorum particularia, quæ autem in adultæ ætate, sunt particularium singularia; nam sicut homo ætate progreditur, ita in communia infantie insinuat particularia, & dein in particularia

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 151

particularia insinuat singularia, nam progreditur successive versus interiora, & implet communia particularibus, & particularia singularibus: inde nunc constare potest, quid intelligitur per ordinem a communibus in quibus reliqua, quæ significantur per quod posuerit ancillas & natos illarum primo, & Leam & natos ejus posteriores, & Rachelem & natos ejus posteriores. Cum homine, quando regeneratur, seu quod idem, quando apud illum vera conjunguntur bono, similiter se habet, de qua re hic agitur; tunc communes affectiones cum illarum veris, quæ hic sunt ancillæ & earum nati, primum insinuantur bono, dein minus communia, hoc est, particularia respective, quæ hic sunt Leah & ejus nati, demum adhuc minus communia, hoc est, singularia respective, quæ hic sunt Rachel & Josephus; nam transit homo similiter tunc quasi per ætates, est ei infantia primum, dein pueritia & juvenus, demum adulta ætas.

4346. Et ipse transivit ante illos, quod significet universale, ita omnia, constat a representatione Jacobi, qui hic est *ipse*, quod sit veri bonum, hoc est, verum voluntate & actu, de qua n: 4337; veri bonum est universale omnium, nam communia, particularia & singularia, de quibus mox supra, sunt illius, quia in illo.

4347. Et incurvavit se terram septem vicibus, quod significet submissionem omnium, constat ex significatione incurvare se terram, quod sit affectus humiliationis, de qua n: 153, proinde submitio; submissionis summus gradus significatur per septem vices, & submitio omnium per quod Jacob incurvavit se; Jacob enim repræsentat universale omnium, ut mox supra n: 4346, dictum. Quod humiliationem & submissionem attinet, pauci sciunt cur illa erit coram Divino, quando homo est in cultu, inde etiam nec sciunt quid illa efficit; qui non in interiorum cognitione sunt, non aliter credere possunt, quam quod Divinum velit humiliationem & submissionem hominis, sicut homo qui in cupiditate gloriæ est, proinde quod Divinum velit inde gloriam, & afficiatur gloria, quam homo illi tribuit; sed res aliter prorsus se habet; Divinum non est in aliqua affectione gloriæ, quid enim gloriæ Divino ab homine; sed vult humiliationem & submissionem non sui sed hominis causa; homo enim cum in humiliatione est, tunc averfatur malum & falsum apud se, n: 2327. 2423. 3994, & sic removet illa, quibus remotis Divinum potest influere cum bono & vero: quisque apud se hoc scire potest; qui animo elato est, in amore sui est, & se præponit non solum aliis, sed etiam Divinum nihil curat, consequenter influxum boni, & inde conjunctionem ejus cum veris, rejicit; hæc genuina causa humiliationis hominis est coram Divino: inde patet, quod bonum non conjungi possit cum veris, ita non regenerari homo, nisi se humiliet & submittat: de veris prædicatur humiliatio & submitio, quia vera influunt per Externum hominem, bonum autem per Internum, quæ per Externum hominem influunt, secum habent fallacias, & inde falsa cum illorum affectionibus, quæ autem per Internum, non ita, quia Divinum est quod per hunc influit, & obviam venit veris, ut conjungantur. Inde nunc patet, quid intelligitur per submissionem omnium, quæ significa-

tur per quod Jacob incurvaverit se terram septem vicibus, usque appropinquaverit se usque ad fratrem suum.

4348. Usque appropinquaverit se usque ad fratrem suum, quod significet conjunctionem a parte boni a vero quod Jacob, constat ex significatione appropinquare se, quod sit ad se jungendum; ex representatione Esavi, qui hic frater, quod sit Divinum Bonum in Naturali, de qua supra n: 4337; & ex representatione Jacobi, quod sit veri bonum, de qua etiam supra n: 4337. Quomodo hæc se habent, mox supra n: 4347, explicatum est.

4349. *Et cucurrit Esau obviam ei, & amplexus eum, & cecidit super collum ejus, & osculatus eum, & fleverunt.* Cucurrit Esau obviam ei, significat influxum Divini Boni Naturalis: & amplexus eum, significat amoris primam conjunctionem; & cecidit super collum ejus, significat conjunctionem secundam omnium in illo universali: & osculatus eum, significat conjunctionem interiorem ex amore: & fleverunt, significat effectum.

4350. Cucurrit Esau obviam ei, quod significet influxum Divini Boni Naturalis, constat ex significatione currere obviam, quod sit influxus; & ex representatione Esavi, quod sit Divinum Bonum Naturale, de qua n: 4337. 4340; quod currere obviam hic sit influxus, est quia Divinum Bonum per Internum hominem influit, & obviam venit vero quod per Externum insinuat, ut jungantur; id etiam ex sequentibus patet, nam sequitur, quod amplexus eum, ceciderit super collum ejus, & osculatus eum, per quæ quod significetur conjunctio per amorem, videbitur.

4351. *Et amplexus eum, quod significet amoris primam conjunctionem, constat ex significatione amplecti, quod sit affectio, de qua n: 3807, & quia affectio est amoris, & amor spectat conjunctionem, inde est amoris conjunctio, quæ hic significatur; quod prima amoris conjunctio sit, est quia sequitur quod ceciderit super collum, & dein quod osculatus eum, quæ significant conjunctiones arctiores & interiores ex amore: quod amplecti sit effectus, qui ex amoris conjunctione fluit, absque ulteriore explicatione patet, proinde quod in sensu interno sit illa conjunctio; quæ enim sensus interni sunt, illa in Verbo sistuntur per externa.*

4352. *Et cecidit super collum ejus, quod significet conjunctionem secundum omnium quæ in illo universali, constat ex significatione cadere super collum, quod sit arctior conjunctio, est enim arctior amplexatio; per collum etiam in sensu interno significatur influxus & communicatio interiorum & exteriorum, & inde conjunctio, videatur n: 3542. 3603: quod sit conjunctio omnium, seu cum omnibus in illo universali, est quia Jacob, qui hic est ejus, est universale omnium quoad vera, n: 4346. Conjunctio boni cum veris in Naturali hic describitur, cum qua ita se habet; Bonum per Internum hominem influit in Externum, & ibi se conjungit cum veris quæ per Externum insinuata sunt; Bonum enim, quod per Internum influit, est amoris, non enim datur aliquod Bonum spirituale & coeleste, quod non est amoris, inde est, & inde dicitur Bonum apud hominem; ipse amor, qui est in bono & cum bono, est qui conjungit, nisi amor inesset & adesset, nusquam posuisset aliqua conjunctio*

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 153

conjunctio dari, nam amor non aliud est quam conjunctio spiritualis, quia per illum fit: amor ille non aliunde est, quam ex Domino, nam Ipse est fons & origo omnis amoris cœlestis & spiritualis, proinde omnis boni inde: amor ille est duplex, Cœlestis & Spiritualis, amor cœlestis est amor in Dominum, & amor spiritualis est amor erga proximum, qui charitas vocatur; illi amores sunt, ex quibus omne bonum cœleste & spirituale, & qui conjungit se cum veris quæ fidei dicuntur; vera enim fidei absque amore spectata sunt modo voces absque vita, sed per amorem, ita per conjunctionem cum bono amoris, accipiunt vitam: inde constare potest, quod nusquam aliquid fidei sit, nisi apud illos qui in bono amoris sunt, & quod fides sit secundum amorem. Et quia nusquam aliquid fidei est, nisi apud illos, qui in bono amoris sunt, idcirco nec est aliqua Confidentia aut Fiducia; fiducia seu confidentia, quæ vocatur fidei, apud alios, quam qui in amore & charitate sunt, est vel spuria, vel talis qualis etiam dari potest apud diabolicos spiritus, cum in statu timoris aut angoris sunt, aut in statu persuasionis ex amore sui & mundi: sed quia hodie fidem absque bonis charitatis fecerunt salvificam, & usque e longinquo vident, quod vera fidei non salvare possint, ex causa quia illa quoque dantur apud malos, ideo Confidentiam & Fiduciam agnoscunt, & illam vocant Fidem, non scientes quid illa, & quod etiam apud malos dabilis, & quod nulla confidentia spiritualis sit, nisi quæ per bonum amoris & charitatis influit, non tunc cum homo in timore & angore est, aut in persuasionem ex amore sui & mundi, sed cum in statu libero; nec apud alios, quam apud quos bonum conjunctum veris est, & irradicatum per ante actum vitæ curriculum, ita non in morbis, infortuniis, periculis vitæ, ac instante morte; si illa Confidentia seu fiducia, quæ in coacto apparet, salvaret hominem, salvarentur omnes mortales, nam ad illam facile redigitur unusquisque, Dominus enim, qui omnium salutem vult, nullis non illam inderet; sed de Confidentia & fiducia, quæ vocatur fides, quid sit, qualis sit, & apud quos sit, ex Divina Domini Misericordia, alibi dicendum.

4353. Et osculatus eum, quod significet conjunctionem interiorē ex amore, constat ex significatione osculari, quod sit conjunctio ex amore, de qua n: 3573. 3574. 4215, hic conjunctio interior. Agitur in hoc Versu in genere de Conjunctione Boni Divini Naturalis, quod Esau, cum Vero ibi, quod Jacob; in sequentibus autem de Conjunctione illa in specie agitur. Quod ipsam Conjunctionem attinet, est illa quæ facit Regenerationem apud hominem, nam homo regeneratur per id quod vera apud illum conjungantur bono, hoc est, quod illa quæ sunt fidei conjungantur illis quæ sunt charitatis; processus hic & in sequentibus plene describitur: agitur quidem de Domino, quomodo Ipse Naturale suum Divinum fecerat, proinde quomodo Ipse Divinum Bonum univerat Vero in Naturali; sed quia Regeneratio hominis est imago glorificationis Domini, n: 3138. 3212. 3296. 3490, etiam de illa in sensu interno simul agitur; & quia Regeneratio in ideam hominis cadere potest, non autem ita glorificatio Domini, licet hanc illustrare per illam: Ex illis, quæ explicata sunt, patet, quod conjunctio boni cum veris, per quam

Regeneratio, interius & interius progrediatur, hoc est, vera interius successive conjungantur cum bono; finis enim Regenerationis est, ut conjungatur Internus homo cum Externo, ita Spiritualis per Rationale cum Naturali, absque conjunctione utriusque nulla est Regeneratio; nec potest illa conjunctio fieri, antequam bonum cum veris in Naturali prius conjunctum est; Naturale enim erit planum, & quæ in naturali sunt, corresponderunt; hæc causa est, quod, cum Naturale regeneratur, conjunctio boni cum veris interior successive fiat; nam Spirituale se conjungit primum cum illis quæ intima sunt in Naturali, & dein per hæc cum illis quæ exteriora sunt: nec potest Internum hominis se conjungere cum Externo ejus, nisi verum in hoc fiat, veri bonum, hoc est, voluntate & actu verum, n: 4337, tunc enim primum conjungi possunt, nam Dominus influit apud hominem per Internum hominem, & quidem per bonum ibi; bonum ibi cum bono in Externo homine conjungi potest, non autem bonum cum vero immediate; inde constare potest, quod verum apud hominem prius fieri debeat voluntate & actu verum, hoc est, veri bonum, antequam conjunctio Rationalis cum Naturali, seu Interni hominis cum Externo, existere potest: quomodo autem verum fit veri bonum, constare potest cuivis qui attendit; omne verum Divinum spectat bina hæc præcepta, nempe amare Deum supra omnia, & proximum sicut semet, illa præcepta sunt, ex quibus vera, & propter quæ vera, & ad quæ vera, propius & remotius; quapropter cum vera in actum mittuntur, tunc insinuantur successive in principium & finem suum, nempe in charitatem erga proximum, & in amorem in Dominum, & inde verum fit bonum, quod vocatur veri bonum; quod cum fit, tunc conjungi illud potest cum Interno homine, quæ conjunctio fit interior successive quo interiora vera implantantur illi bono: actus præcedit, velle hominis succedit, nam quod agit homo ex intellectu, hoc tandem agit ex voluntate, & demum per habitum induit illud; & tunc insinuat Rationali seu Interno homini; & cum illi insinuat est, tunc non magis ex vero bonum agit, sed ex bono; incipit enim tunc percipere aliquid beati, & sicut aliquid cæli in illo; hoc manet illum post mortem, & per id elevatur in cælum a Domino.

4354. Et fleverunt, quod significet effectum, constat ex significatione flere, quod sit effectus doloris, & quoque effectus gaudii, de qua n: 3801, hic effectus gaudii ex conjunctione boni cum veris per amorem.

4355. Vers: 5. 6. 7. *Et sustulit oculos suos, & vidit fœminas & natos, & dixit, qui illi tibi, & dixit, nati quos gratiose largitus Deus servo tuo. Et appropinquaverunt ancillæ, illæ & nati illarum, & incurvaverunt se. Et appropinquavit etiam Leab & nati illius, & incurvaverunt se; & postea appropinquavit Joseph & Rachel, & incurvaverunt se.* Sustulit oculos suos, significat perceptionem: & vidit fœminas & natos, significat affectionum veri & verorum quæ illis: & dixit, qui illi tibi, significat agnitionem: & dixit, nati quos gratiose largitus Deus servo tuo, significat vera ex Providentia Divina: & appropinquaverunt ancillæ, illæ & nati illarum, & incurvaverunt se, significat scientifica sensuality & illorum vera, & eorum submissionem: & appropinquaverunt.

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 155

propinquavit etiam Leah & nati illius & incurvaverunt se, significat affectionem veri fidei quoad exteriora, & illorum vera, eorumque submissam introductionem: & postea appropinquavit Joseph & Rachel, & incurvaverunt se, significat affectiones veri fidei quoad interiora, eorumque submissam introductionem.

4356. Sustulit oculos suos, quod significet perceptionem, constat a significatione tollere oculos, quod sit perceptio, de qua n: 4083. 4339.

4357. Et vidit fœminas & natos, quod significet affectionum veri, & verorum quæ illis, constat a significatione fœminarum, hic ancillarum, Leah & Rachelis, quod sint affectiones veri, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819. 4344; & ex significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373, hic vera quæ illis.

4358. Et dixit, qui illi tibi, quod significet agnitionem, constare potest ex eo, quod interrogationes in sensu literæ, non sint interrogationes in sensu supremo, nam Dominus, de quo agitur in sensu illo, non opus habet interrogare hominem, novit enim omnia & singula; inde interrogatio hæc "qui illi tibi" significat agnitionem; per Esau enim repræsentatur Dominus quoad Divinum Bonum Naturale, & Divinum Bonum agnoscit illico vera quæ sibi conjungit; & præterea omne bonum hoc facit, nam bonum non potest esse absque illis quæ vocat vera, nec vera absque illo quod vocant bonum; se conjungunt ex se; sed quale bonum est, talia vera sibi conjungit, bonum est quod agnoscit illa, & se copulat sicut maritus cum uxore, conjunctio enim boni cum veris est conjugium in spiritali sensu n: 2508. 2618: quod bonum agnoscat suum verum, & verum suum bonum, & conjungantur, videatur n: 3101. 3103. 3161. 3179. 3180.

4359. Et dixit, nati quos gratiose largitus Deus servo tuo, quod significet vera ex Providentia Divina, constat ex significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua mox supra n: 4357, & ex significatione quos gratiose largitus Deus, quod sit ex Providentia Divina, quicquid enim largitur Deus est Ipsius Providentiæ.

4360. Et appropinquaverunt ancillæ & nati illarum, & incurvaverunt se, quod significet scientifica sensualia & illorum vera, & eorum submissionem, constat ex significatione ancillarum, quod sint affectiones scientiarum & cognitionum, quæ Externi hominis, de qua supra n: 4344, proinde scientifica sensualia, de quibus sequitur; ex significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua supra n: 4357; & ex significatione incurvare se, quod sit submissio. Scientifica sensualia, quæ significantur per ancillas, sunt scientifica rerum externarum, quæ mundi, & inde omnium communissima, n: 4345, suntque illa quæ per sensus externos immediate intrant, & ipso sensu percipiuntur; in illis sunt omnes infantie, ac inserviunt pro planis non modo cognitionibus rerum spiritalium; res enim spirituales fundantur super naturalibus, & in his repræsentantur. Quia vera conjunguntur bono secundum ordinem a communioribus, ut supra n: 4344 ostensum, ideo hic memoratur,

quod ancillæ & earum nati primum se incurvaverint, hoc est, se submiserint.

4361. Et appropinquavit etiam Leah & nati illius, & incurvaverunt se, quod significet affectionem veri fidei quoad exteriora, & illorum vera, eorumque submissam introductionem, constat ex repræsentatione Leæ, quod sit affectio veri exterioris, de qua n: 3793. 3819, proinde affectio veri fidei quoad exteriora; ex significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua mox supra; & ex significatione incurvare se, quod sit submissio, hoc est, submissa introductio in Divinum Bonum Naturale, quod per Esau repræsentatur.

4362. Et postea appropinquavit Joseph & Rachel, & incurvaverunt se, quod significet affectiones veri fidei quoad interiora, eorumque submissam introductionem, constat ex repræsentatione Josephi, quod sit cœleste spirituale, de qua n: 4286; ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; & ex significatione incurvare se, quod sit submissa introductio, ut mox supra n: 4361. Quomodo hæc se habent, supra ad Versum 2 explicatum est.

4363. Vers: 8. 9. 10. 11. *Et dixit, quæ tibi omnia castra illa, quibus occurri; & dixit, ad inveniendum gratiam in oculis domini mei. Et dixit Esau, est mihi multum, frater mi, sit tibi quod tibi. Et dixit Jacob, ne quæso, si quæso inveni gratiam in oculis tuis, & accipias munus meum e manu mea, quia propterea quod vidi facies tuas, sicut videre facies Dei, & acceptasti me. Accipe quæso benedictionem meam, quæ adducta tibi, quia gratiose largitus mihi Deus, & quia est mihi omne; & urfit eum, & accepit. Dixit, quæ tibi omnia castra illa quibus occurri, significat specialia quæ inde: & dixit, ad inveniendum gratiam in oculis domini mei, significat initiationem gratam: & dixit Esau, est mihi multum frater mi, sit tibi quod tibi, significat tacitam acceptationem, ut sic affectionem boni ex vero insinuaret: & dixit Jacob, ne quæso, significat affectionis originem: si quæso inveni gratiam in oculis tuis, & accipias munus meum e manu mea, significat affectionis reciprocum ut insinuaretur: quia propterea quod vidi facies tuas sicut videre facies Dei, & acceptasti me, significat ipsam affectionem perceptione, qua reciprocè insinuata: accipe quæso benedictionem meam, quæ adducta tibi, significat Divina quæ adjungenda Divino Bono naturali: quia gratiose largitus mihi Deus, significat ex Providentia: & quia est mihi omne, significat ejus divitias spirituales: & urfit illum, & accepit, significat quod a veri bono illa per affectionem inspiratam a Divino Bono insinuaretur.*

4364. Dixit quæ tibi omnia castra illa quibus occurri, quod significet specialia quæ inde, constat a significatione castrorum hic, quod sint specialia, nam sunt quæ in Cap 4 præc: Vers: 15. 16, memorantur, nempe "capræ ducentæ, & capri viginti, oves ducentæ & arietes viginti, camelæ lactantes & filii illarum triginta, juvenæ quadraginta & juvenci decem, asinæ viginti & pulli decem" quæ quod bona & vera cum eorum servitiis essent, per quæ initiatio fieret, videatur n: 4263. 4264, proinde specialia; specialia hic non aliud

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 157

aliud sunt, quam confirmantia, quod vera sint vera & bona sint bona; accedunt ad cogitationes & ad affectiones hominis, hoc est, ad illa quæ novit & quæ amat, propter quæ favet & affirmat quod ita sit; munera quæ antiquitus in Ecclesia dabantur Regibus & Sacerdotibus, talia quoque involvebant; notum est, quod alius ad sententiam suam, seu ad illa, quæ dicit bona & vera, tam per rationes quam per affectiones ducatur; ipsa confirmantia sunt, quæ intelliguntur per specialia, & hic significantur per castra, quapropter dicitur, quod castra illa essent ad inveniendum gratiam in oculis domini mei; & dein, si quæso inveni gratiam in oculis tuis, accipias munus meum e manu mea: similiter se habet in spiritualibus seu in rebus fidei, quando conjungantur cum bono charitatis: homo credit quod bona & vera immediate influant e cœlo, ita absque mediis apud hominem, sed multum fallitur; Dominus ducit unumquemvis per affectiones ejus, & sic per tacitam Providentiam flectit, nam ducit per liberum, n: 1937. 1947; quod omne liberum sit affectionis seu amoris, videatur n: 2870. 2873; & inde quod omnis conjunctio boni cum vero fiat in libero, non autem in coacta, n: 2875. 2876. 2877. 2878. 2881. 3145. 3146. 3158. 4031; quando itaque homo in libero ductus est ad bonum, tunc acceptantur vera, & implantantur, & tunc ille affici incipit illis, ac sic paullatim in liberum cœleste introducit: qui regeneratus est, hoc est, qui amat proximum, & magis qui Dominum, si reflectit super vitam suam anteaactam, reperiet tunc, quod per plura cogitationis suæ, & per plura affectionis suæ, ductus sit. Quid per specialia quæ inde, in specie hic intelligitur, ab exemplis melius elucere potest; Verum, quod insinuandum est bono, sit quod vita homini sit post mortem; nisi confirmetur illud per specialia, non acceptatur; ut per hæc, quod homo cogitare possit non solum de illis quæ videt & sentit, sed etiam de illis quæ non videt & sentit, quod etiam affici illis possit, quod per affectionem conjungi illis, proinde Cœlo, imo ipsi Domino, & quod qui conjungi potest Divino, non possit mori in æternum; hæc & perplura similia sunt specialia, quæ prius occurrunt, antequam insinuatur illud verum in bonum, hoc est, antequam plene creditur; Verum illud quidem primum se submittit, sed usque specialia illa faciunt, ut acceptetur. Sit quoque pro exemplo, quod homo sit spiritus, & quod is corpore amictus sit, cum vivit in mundo; hoc quoque est verum quod insinuandum est bono, nam nisi id insinuaturn est, non curat cœlum, cogitat enim tunc de se sicut de brutis animalibus; sed verum hoc non insinuari potest quam per specialia, sicut per hæc, quod corpus, quod circumgestit, inserviat pro usibus ibi, ut nempe possit per oculos materiales videre illa quæ in mundo sunt, perque musculos materiales agere, ex quibus vires ponderosis ibi adæquatæ sunt; & quod usque interius sit aliquid quod cogitat & vult, cujus instrumentale seu organum materiale corpus est, quodque spiritus ejus sit ipse, seu ipse homo, qui per organica illa agit & sentit; & quod id per plures experientias apud se confirmare possit, si semel in fide est quod ita sit; omnia illa sunt specialia, quæ præmittuntur, & quæ faciunt ut insinuetur ipsum illud verum in bonum, suntque illa inde: hæc & similia sunt, quæ hic significantur per castra,

4365. Et dixit, ad inveniendum gratiam in oculis domini mei, quod significet initiationem gratam, constare potest absque explicatione; invenire enim gratiam, est ut accepta sint, & quæ accepta sunt, initiantur grate, hoc est, insinuantur.

4366. Et dixit Esau, est mihi multum, frater mi, sit tibi quod tibi, quod significet tacitam acceptationem ut sic affectionem boni ex vero insinuaret, constare potest ex renuentia hic quod involvat assensionem, nam usque acceptavit; finis renuentiæ, cum aliquis acceptat, est quandoque ut insinuetur affectio, augetur etiam inde, & sic transit a cogitare bene in velle bene; homo a Domino ducitur pæne per similia in vita spiritali, per quæ homo alios ducit in vita civili; in hac familiare est renuere ob finem, ut ex affectione, ita non ex cogitare solum, sed etiam ex velle, faciat, si enim non acceptaret, finis quem intendit, periret, quare finis urget, usque ut intensius cogitet illud, & sic ex corde velit: quod tale non appareat in vita spiritali, sicut in vita civili, est quia pauci sunt, apud quos bonum conjungitur cum veris, hoc est, qui regenerantur, & quoque illi pauci qui regenerantur, non reflectunt super talia, nec reflectere possunt, non enim sciunt quid bonum spirituale, quia non quid charitas & quid proximus in genuino sensu; & quia illa non sciunt, nec ideam interiorem de vero quod fidei habere possunt; & præterea spirituales vitam separant a civili in tantum, ut ab hac de illa nullam ideam haurire ausint; quod correfpondeant, & quod illa in hac representetur, prorsus ignorant, imo aliqui ne quidem comparisonem admittant; cum tamen res ita se habet, quod nulla idea de spiritali vita haberi possit, nisi ab illis quæ sunt in civili, quapropter hac remota, cadit illa, usque tandem ut non amplius credatur; quod constare potest manifeste ex eo, quod non magis credatur, quod spiritus & angeli inter se conversentur sicut homines, quoque colloquantur, & de honesto & decoro, deque justo & æquo, ac de bono & vero, similiter ratiocinentur sicut homines, & multo perfectius, minus quod se mutuo videant, audiant, explorent, conjungant in societates, cohabitent, & perplura alia.

4367. Et dixit Jacob, ne quæso, quod significet affectionis originem, constare potest ab illis quæ mox supra dicta sunt, nempe quod renuentia acceptandi munus insinuet affectionem, quæ hic manifestatur per quod dicit, ne quæso, inde patet, quod sit affectionis origo.

4368. Si quæso inveni gratiam in oculis tuis, & accipias munus meum e manu mea, quod significet affectionis reciprocum ut insinuaretur, constat ex illis quæ præcedunt & quæ sequuntur; agitur enim de conjunctione boni cum veris in naturali, proinde de insinuatione affectionis a bono in verum; quod ideo renuentia muneris a Jacobo missi, nempe ut affectio vero insinuaretur, supra n: 4366, ostensum, ideo per illa quæ proxime præcedunt, *ne quæso*, significatur affectionis origo, n: 4367; inde per hæc verba, si quæso inveni gratiam in oculis tuis, & accipias munus meum e manu mea, significatur affectionis reciprocum ut insinuaretur; nam ex bene velle, hoc est, ex affectione hoc dicit; inde in sequentibus dicitur quod *urserit illum*. Per affectionis

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 159

affectionis reciprocum, quod a Bono quod est Esau, insinuat Vero quod est Jacob, intelligitur Affectio Veri; sunt enim binæ affectiones, quæ cœlestes, nempe affectio boni & affectio veri, de quibus prius aliquoties actum est; affectio veri non aliunde trahit originem quam a bono, ipsa affectio est inde, nam Verum a se non habet vitam, sed vitam accipit a bono; quapropter cum homo afficitur vero, non est a vero, sed a bono quod in Verum influit, & facit ipsam affectionem; hoc intelligitur hic per affectionis reciprocum ut insinuaretur. Notum est, quod plures sint intra Ecclesiam, qui afficiuntur Verbo Domini, & lectioni ejus impendunt multum operam, sed usque pauci sunt qui illum finem habent, ut de vero instruantur, manent enim plerique in suo dogmate, quod solum confirmare ex Verbo student; hi apparent sicut in affectione veri essent, sed non sunt; in affectione veri sunt solum illi, qui amant instrui de veris, hoc est, scire quid verum, & ob illum finem scrutari scripturas: in hac affectione nullus est, quam qui est in bono, hoc est, qui in charitate erga proximum, & magis qui in amore in Dominum; apud hos ipsum bonum iussit in verum, & facit affectionem, nam Dominus in illo bono est præsens: hoc illustrari potest ab his exemplis: qui in bono genuinæ charitatis sunt & legunt illa verba quæ Dominus dixit ad Petrum "Ego tibi dico, quod tu sis Petrus, & super hac petra ædificabo meam Ecclesiam, & portæ inferni non prævalebunt ei: & dabo tibi claves Regni cœlorum, & quicquid ligaveris super terra, erit ligatum in cœlis, & quicquid solveris super terra, erit solutum in cœlis" Matth: xvi: 15. 16. 17. 18. 19; illi, nempe qui in affectione veri ex bono genuinæ charitatis sunt, amant instrui, quid per illa verba intellectum sit, & cum audiunt, quod per petram ibi, super qua ædificabitur Ecclesia, significetur Fides charitatis, & consequenter per Petrum, & quod sic illi fidei dati sint claves aperiendi & claudendi cœlum, videatur Præfatio ad Caput xxi Genes: tunc gaudent, & afficiuntur illo vero, quia sic Soli Domino, a quo fides, est potestas illa; at qui non in affectione veri ex bono genuinæ charitatis sunt, sed in affectione veri ex bono alio, & magis si ex amore sui & mundi, illi non afficiuntur illo vero, sed contristantur, ut & irascuntur, nam sacerdotio vindicare illud volunt, irascuntur quia sic privantur dominio, & contristantur qui privantur condescendentia. Sit quoque pro exemplo, qui in affectione veri ex bono genuinæ charitatis sunt, si audiunt quod charitas faciat Ecclesiam, non autem fides separata ab illa; id verum cum gaudio recipiunt; at qui in affectione veri ex amore sui & mundi sunt, non recipiunt. Et quoque, qui in affectione veri ex bono genuinæ charitatis sunt, cum audiunt, quod amor erga proximum non inchoet a se, sed a Domino, gaudent, & qui in affectione veri ex amore sui & mundi sunt non recipiunt illud verum, sed acriter defendunt, quod amor ille a se inchoet; inde nec sciunt, quid sit amare proximum ut seipsum. Qui in affectione veri ex bono genuinæ charitatis sunt, cum audiunt quod beatum cœleste sit aliis benefacere ex bene velle, propter nullum finem sui, gaudent; at qui in affectione veri ex amore sui & mundi sunt, hoc non volunt, ne quidem capiunt. Qui in affectione veri ex bono genuinæ charitatis

charitatis sunt, cum instruuntur quod opera Externi hominis nihil sint, nisi procedant ab Interno homine, ita a bene velle, recipiunt cum gaudio; at qui in affectione veri ex amore sui & mundi, opera Externi hominis laudant, sed Interni hominis bene velle non curant, imo nec sciunt quod Interni hominis bene velle maneat post mortem, & quod opera Externi hominis separata ab illo, sint mortua, & pereant; ita in omnibus reliquis; ab his patet, quod vera fidei nusquam conjungi alicui possint, nisi in bono genuinæ charitatis sit, ita non nisi quam bono; tum quod omnis genuina affectio veri sit ab illo bono: unusquisque hoc videre potest confirmatum ab experientia, quæ quotidie obvia est, nempe quod qui in malo sunt, non credant; sed quod qui in bono sunt; inde evidenter patet, quod verum fidei conjungatur bono, & nusquam malo.

4369. Quia propterea quod vidi facies tuas sicut videre facies Dei, & acceptasti me, quod significet affectionem perceptione qua reciproce insinuata, constat ex significatione videre facies sicut facies Dei, quod sit affectio perceptione, per facies enim significantur interiora, n: 358. 1999. 2434. 3527. 3573. 4066; & per facies Dei, omne bonum, n: 222. 223; quod cum influit, dat affectionem perceptione; & ex significatione acceptare me, quod sit affectio insinuata; quod sit affectio insinuata, patet ab illis, quæ de affectionis insinuatione mox supra dicta sunt, ita ex serie.

4370. Accipe quæso benedictionem quæ adducta tibi, quod significet Divina quæ adjungenda Divino Bono Naturali. constat ex significatione benedictionis hic, quod sint illa quæ in Capite præcedente xxxi, Vers: 15. 16, memorata sunt, per quæ quod Divina bona & vera, cum illorum servitiis per quæ initiatio fieret, significata sint, videatur n: 4263. 4264; quæ quod adjungenda Divino Bono Naturali, supra n: 4364, explicatum est.

4371. Quia gratiose largitus mihi Deus, quod significet ex Providentia, constat ex significatione horum verborum hic, quod sit Providentia, ut supra n: 4359.

4372. Et quia est mihi omne, quod significet ejus divitias spirituales, constat ex significatione omne quod ei, quod hic sint ejus divitiæ spirituales; erant enim greges & armenta, per quæ significantur bona & vera, ut prius ostensum, quæ sunt quæ dicuntur divitiæ spirituales; divitiæ spirituales prædicantur de vero, & usus illarum de bono.

4373. Et urfit illum, & accepit, quod significet quod a veri bono illa per affectionem inspiratam a Divino Bono insinuaretur, constare potest ab illis, quæ huc usque a n: 4364, explicata sunt; ipsa affectio veri bono inspirata a Divino Bono testata est per quod urferit illum, videatur supra n: 4366. Quod affectionem veri, de qua in his Versibus actum est, ulterius attinet, sciendum, quod illa appareat esse a vero, ac ita in Vero; sed non est a Vero, sed a Bono, nam vero nihil vitæ inest nisi quæ est a Bono; quod appareat foret sicut a Vero, se habet comparative sicut vita quæ est in corpore, quæ tamen non est corporis sed animæ, nec animæ sed per animam a primo vitæ, hoc est, a Domino, & tamen apparet sicut corporis; & quoque se habet sicut imago in speculo,

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 161

speculo, quæ apparet in speculo, cum tamen est effigiei influentis. Quod Sensus internus horum verborum & præcedentium, talis sit, non quidem apparet illis qui in historicis tenent mentem, nam de Esau & Jacobo, deque munere præmissio, cogitant; non scientes quod per Esau repræsentetur Divinum Bonum in Naturali, & per Jacobum Verum quod Divino Bono conjungendum est ibi, & hic quod per amicam illorum colloquationem significetur affectio inspirata Vero a Bono: at usque Historica illa non aliter intelligunt Angeli quando illa leguntur ab homine, Angeli enim nullam aliam ideam habent quam spiritualem, in hanc apud illos vertitur sensus historicus; correspondent ita cogitationes Angelicæ cum humanis; sunt perpetuæ correspondentiæ tales, quæ faciunt quod Verbum sanctum & Divinum sit, nam literalis sensus ita per ascensum fit spiritualis, & hoc usque ad Dominum, ubi Divinus: hæc est Inspiratio.

4374. Vers: 12. 13. 14. 15. 16. *Et dixit, proficiscamur & eamus & ibo ad juxta te. Et dixit ad illum, dominus meus scit, quod nati teneri, & greges & armenta lactentia apud me, & impulerint ea die uno, & morientur omnes greges. Transeat quæso dominus meus ante servum suum, & ego procedam lente ad pedem operis quod coram me, & ad pedem natorum, usque quod venero ad dominum meum ad Seir. Et dixit Esau, statuam quæso cum te de populo qui tecum; & dixit, quare hoc, inveniam gratiam in oculis domini mei. Et reversus in die illo Esau, ad viam suam, ad Seir. Dixit, proficiscamur & eamus, significat successivum: & ibo ad juxta te, significat quod conjungenda: & dixit ad illum, dominus meus scit, quod nati teneri, significat vera quæ nondum vitam Divinam adepta: & greges & armenta lactentia apud me, significat bona interiora & naturalia, quæ adhuc non vitam Divinam adepta: & impulerint ea die uno, & morientur omnes greges, significat moram & successivum, & quod aliter non viverent, ita quod ad conjunctionem præparanda: transeat quæso dominus meus ante servum suum, significat præsentiam communiorum: & ego procedam lente, significat statum præparationis successivum: ad pedem operis quod coram me, significat secundum communia: & ad pedem natorum, significat secundum vera quæ ibi: usque quod venero ad dominum meum ad Seir, significat usque dum conjungi possent; Seir est conjunctio spiritualium cum cœlestibus in naturali: & dixit Esau, statuam quæso cum te de populo qui tecum, significat quod conjungerentur aliqua de boni vero: & dixit, quare hoc, inveniam gratiam in oculis domini mei, significat illustrationem a præsentia interioris: & reversus in die illo Esau ad viam suam, ad Seir, significat statum Divini Boni Naturalis tunc cui adjuncta veri bona; via est veri bonum respective.*

4375. Dixit proficiscamur & eamus, quod significet successivum, nempe conjunctionis boni cum vero, constat ex significatione proficisci & ire, quæ quod involvant progressionem ad ulteriora, patet, progressio enim & successivum continetur in sensu interno illorum quæ nunc sequuntur.

4376. Et ibo ad juxta te, quod significet quod conjungenda, constat ex significatione ire juxta te, quod sit adjunctio, hic itaque quod conjungenda, nempe bonum cum veris.

4377. Et dixit ad illum, dominus meus scit, quod nati teneri, quod significet vera quæ nondum vitam Divinam adeptæ, constat a significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373; & a significatione tenerorum, quod sint recentia, ita quæ aliquam vitam adeptæ, sed nondum genuinam, hic Divinam, quia de glorificatione Domini quoad Divinum Naturale, agitur: illustrari hæc possunt ab illis quæ existunt apud hominem qui regeneratur, nam regeneratio hominis est imago glorificationis Domini; homo, qui regeneratur, percurrit sicut homo qui nascitur, ætates, nempe infantiam, pueritiam, adolescentiam seu juventutem, & adultam ætatem, homo enim qui regeneratur e novo nascitur cum infans est, tunc vera apud illum quidem vitam habent, sed nondum spiritualem, sunt modo vera communia absque particularibus & singularibus, cum quibus bonum tunc conjungitur proinde non nisi quam exterius, non autem interius; interius conjungitur successive, prout progreditur in ætates sequentes: infantia illius status est, qui significatur per quod nati teneri, & quoque per illa quæ mox sequuntur " & greges & armenta lactentia apud me, & impulerint ea die uno, & morientur omnes greges."

4378. Et greges & armenta lactentia apud me, quod significet bona interiora & naturalia, quæ adhuc non vitam Divinam adeptæ, constat a significatione gregum, quod sint bona interiora, de qua n: 2566. 3783; ex significatione armentorum, quod sint bona exteriora seu naturalia, n: 2566, & præterea n: 2180. 2781; & ex significatione lactentium, quod quoque sint recentia, hic spiritalia nascentia in Naturali; in statu enim infantia, cum regeneratur homo, spiritalia insunt potentia, nam spiritalis vita successive prodit a quacunque ætate, sicut ab ovo; ætas infantia est quasi ovum ætati pueritiæ, & ætas pueritiæ est quasi ovum ætati adolescentia & juventutis, & hæc sicut ovum ætati adultæ, sic quasi continue nascitur homo; inde patet, quid intelligitur per bona interiora & naturalia quæ adhuc non vitam Divinam adeptæ, quæ hic significantur per greges & armenta lactentia; videantur etiam quæ mox supra n: 4377 de infantia statu dicta sunt.

4379. Et impulerint ea die uno, & morientur omnes greges, quod significet moram & successivam, & quod aliter non viverent, ita quod ad conjunctionem præparanda, constare potest ab ipsa serie; in illis enim, quæ præcedunt, actum est de conjunctione boni cum veris in genere, hic autem de eadem in specie agitur; ipse processus insinuationis veri in bonum hic in sensu interno describitur; qui qualis sit, quidem ab explicatione in communi aliquantisper elucere potest, sed non quoad sua arcana, quæ innumerabilia sunt; hæc arcana patent solum illis qui in luce cœli sunt, & quoad aliquam rudem imaginem illis qui in luce mundi, quando lux cœli in hanc admittitur: hoc satis constare potest ex eo, quod homo cum renascitur percurrat ætates sicut qui nascitur, & quod præcedens status semper sit sicut ovum respective ad sequentem, ita quod continue concipiatur & nascatur; & hoc non modo cum vivit in mundo, sed etiam cum venit in alteram vitam in æternum, & usque tamen non ultra perfici potest, quam ut sit sicut ovum ad illa quæ super-

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 163

superfunt, quæ indefinita sunt: ex his patet, quam innumerabilia sunt, quæ existunt circa regenerationem hominis, quorum tamen vix aliqua novit homo, ita quanta in sensu interno hic continentur, ubi de statu & modo insinuationis boni in vera successivo agitur.

4380. Transeat quæso Dominus meus ante servum suum, quod significet præsentiam communiorem, constat a significatione transire ante aliquem, quod hic, ubi de conjunctione boni cum veris agitur, sit præsentia communior; cum regeneratione enim, quæ fit per conjunctionem boni cum veris, ita se habet, quod bonum sit quod agit, & verum quod se agi patitur, cumque bonum se applicuerat veris, & se paulisper conjunxerat cum illis, tunc apparet verum reagere, at non est verum sed est bonum illi conjunctum vel adjunctum quod per verum reagit; hæc adjunctio est quæ intelligitur per præsentiam communiorem. Conjunctio boni cum veris dicitur, sed intelligitur homo in quo bonum & verum, nam hæc prædicari nequeunt absque subjecto, quod est homo; in cælo per abstracta ita cogitant & loquuntur, ex causa quia sibi non tribuunt bonum nec verum, sed Domino, & quia bonum & verum a Domino implet totum cælum; ita loqui etiam antiquis fuit familiare.

4381. Et ego procedam lente, quod significet statum præparationis successivum, constare potest a significatione procedere lente hic ubi agitur de insinuatione boni in verum, & de receptione illius ab hoc, quod sit præparationis successivum.

4382. Ad pedem operis quod coram me, quod significet secundum communia; constare potest ex illis quæ præcedunt; per pedem operis intelliguntur illa quæ supra dicta sunt, nempe "quod nati teneri, & greges & armenta lacteatia apud me, & impulerint ea die uno, & morientur omnes greges" per quæ quod significatum sit, quod sit secundum communia, patet ab illis quæ ibi dicta sunt: pes operis, & dein pes natorum, dicitur, quia per pedem significatur naturale, videatur n: 2162. 3147. 3761. 3986. 4280, & hic de naturali agitur.

4383. Et ad pedem natorum, quod significet secundum vera quæ ibi, constat a significatione natorum seu filiorum, quod sint vera, de qua aliquoties supra: vera quæ ibi, sunt vera in communibus; communia enim sunt illa, quæ supra n: 4378 comparata sunt ovo, nam in communibus continentur particularia, & in his singularia, n: 4325. f. 4329. 4345; in primo statu nempe in statu infantie, sunt ibi particularia & in his singularia potentia, dein autem producant, & se exerunt actu, & sic successive; qui regenerantur, ita a Domino ducuntur, imbuuntur enim communibus, in quibus illa sunt quæ sequuntur, quæ quoque successive prodeunt, & hoc ordine & serie incomprehensibili; nam omnia & singula a Domino prævidentur, etiam qualia erunt in æternum; quapropter communia vera non alia conjunguntur bono apud hominem qui regeneratur, quam talia quibus inaptari possunt particularia vera, & his singularia: at usque particularia hæc, imo particularium singularia, sunt ad illa quæ superfunt, non nisi quam communia respective,

nam in singulis usque indefinita sunt: fatentur etiam id angeli, qui tamen in tanta sapientia respective ad hominem sunt, ut ineffabilia sint quæ sciunt & percipiunt, nempe quod solum communissima respective sciant, & quod illa quæ non sciunt, indefinita sint, non audent dicere infinita, quia nullus respectus datur & nulla ratio inter finitum & infinitum. Inde quoque concludi potest, quale est Verbum, hoc quia Divinum, a prima origine infinita in se continet, ac inde ineffabilia quæ sunt sapientiæ Angelicæ, & denique modo talia quæ adæquata sunt captui humano.

4384. Usque quod venero ad dominum meum in Seir, quod significet usque dum conjungi possent, nempe verum quod est Jacob cum Bono quod est Esau, constare potest a significatione Seir, quod sit conjunctio spiritualium cum celestibus in Naturali, hoc est, veri quod fidei cum bono quod est charitatis; bonum cui conjunctum est verum in naturali, ac in supremo sensu Divinum Naturale Domini quoad Bonum conjunctum Vero ibi, est quod proprie significatur per Seir in his locis in Verbo, in Prophetico Mosis de filiis Israelis "Jehovah de Sinai venit, & exortus est de Seir illis, exsplenduit e monte Paran, & venit ex myriadibus sanctitatis," Deut: xxiii: 2. 3. In Prophetia Bileami "Video Ipsum, & non jam, conspicio Ipsum & non propinquus; orietur stella e Jacobo, & surget sceptrum ex Israele; & erit Edomus hæreditas, & erit hæreditas Seir, hostium illius, & Israel faciens robur," Num: xxiv: 17. In Cantico Deborah & Baraki "*Jehovah cum exivisti e Seir*, cum egressus es ex agro Edomi, terra contremuit, montes defluerunt; hic Sinai coram Jehovah Deo Israelis," Jud: v: 4. 5. Apud Esaiam "*Ad me clamans e Seir*, custos quid de nocte, custos quid de nocte; dixit custos, venit mane, etiamque nox," xxi: 11. 12; videantur hæc de Seir, ut & quæ allata sunt, n: 4240.

4385. Et dixit Esau, statuam quæso cum te de populo qui mecum, quod significet quod conjungerentur aliqua de boni vero, constat ex significatione statuere cum te, quod sit conjungere; & ex significatione populi qui mecum, quod sint aliqua de boni vero; quod populus sint vera, videatur n: 1259. 1260. 2928. 3295. 3581, inde populus qui mecum, sunt boni vera: quid boni vera, aliquoties prius dictum est; sunt illa vera quæ procedunt a bono, & quæ bonum influens per Internum hominem in Externum secum habet; quod illa vera significata sint per quadringentos viros, quos Esau secum habebat, videatur supra n: 4341; hic ideo aliqua ex illis, nam dicitur de populo qui mecum.

4386. Et dixit, quare hoc, inveniam gratiam in oculis domini mei, quod significet illustrationem a præsentia interius, constare potest ex illis, quæ submissionis hæc formula involvit, per illam enim renuitur præsentia proxima, sed annuitur præsentia remota, quæ eadem est cum præsentia interius, a qua illustratio.

4387. Et reversus in die illo Esau ad viam suam ad Seir, quod significet statum Divini Boni Naturalis tunc cui adjuncta veri bona, constat ex significatione viæ quod sit status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462, inde

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 165

inde reversus in die illo, est status quem tunc induerat; ex repræsentatione Esavi, quod sit Divinum Bonum Naturale, de qua supra n: 4340; ex significatione viæ, quod sit verum voluntate & actu, n: 4337. 4353; & ex significatione Seir, quod sit conjunctio veri cum bono, de qua supra n: 4384; ex quibus in unum sensum collatis, patet, quod per illa verba significetur status Divini Boni Naturalis tunc cui adjuncta veri bona: quod hæc significantur per illa verba, haudquaquam apparet ex sensu illorum historico, sed usque illa sunt, quæ in sensu spiritali seu interno involvunt; cælum enim, quod in homine est, hoc est, angeli qui apud illum, nihil prorsus curant historica mundana, nec sciunt quid Esau, nec quid Seir, etiam nec cogitant de die quo reversus Esau, nec de via ad Seir, sed ex spiritalibus, quæ illis correspondent, ideas capiunt, ac inde in eodem instanti talem sensum hauriunt; correspondentia enim hoc faciunt, quæ pæne se habent sicut cum quis loquitur lingua aliena, & alter in instanti sensum, sicut ex sua, intelligit, nec morantur illum voces aliter sonantes & articulatae; ita sensus internus Verbi, qui coincidit prorsus cum lingua universali, in qua sunt angeli, seu cum loquela cogitationis illorum spiritali; loquela illorum est spiritalis, quia cogitatio illorum est ex luce cæli, quæ a Domino.

4388. Vers: 17. 18. 19. 20. *Et Jacob profectus ad Succoth, & ædificavit sibi domum, & acquisitioni suæ fecit tuguria, propterea vocavit nomen loci Succoth. Et venit Jacob Schalem, urbem Schechemi, quæ in terra Canaan, in veniendo eo e Paddan-Aram, & castrametatus ad facies urbis. Et emit portionem agri, ubi tetendit tentorium suum, e manu filiorum Chamoris patris Schechemi centum Kesithis. Et statuit ibi altare, & vocavit id El Elobe Israel. Jacob profectus ad Succoth, significat statum vitæ boni a vero tunc: & ædificavit sibi domum, significat incrementum boni a vero in illo statu: & acquisitioni suæ fecit tuguria, significat similiter illorum quæ in communi, bono a vero tunc: propterea vocavit nomen loci Succoth, significat quale ejus status: & venit Jacob Schalem urbem Schechemi, significat interiora vera fidei quæ tranquillitatis: quæ in terra Canaan, significat in Regno Domini: in veniendo eo e Paddan-Aram, significat post statum priorem: & castrametatus ad facies urbis, significet applicationem: & emit portionem agri, significat appropriationem boni ex illo vero: ubi tetendit tentorium suum, significat sanctum: e manu filiorum Chambris patris Schechemi, significat originem illius veri a stirpe Divina aliunde: centum Kesithis, significat plenum: & statuit ibi altare, significat cultum interiorum: & vocavit id El Elohe Israel, significat quod a Divino Spiritali.*

4389. Jacob profectus ad Succoth, quod significet statum vitæ boni a vero tunc, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit veri bonum, de qua supra, hic bonum a vero tunc ex illis quæ adjuncta ei sunt a bono quod Esau, de quibus actum est; a significatione proficisci, quod sit vitæ ordo & instituta, de qua n: 1293, ita vitæ status; & a significatione Succoth, quod sit quale ejus status, de qua in sequentibus n: 4391. 4392.

4390. Et ædificavit sibi domum, quod significet incrementum boni a vero

in

in illo statu, constat a significatione ædificare domum, quod sit instruere intelligentia & sapientia Externum hominem, de qua n: 1488; & quia intelligentia est veri, & sapientia est boni, hic per ædificare domum significatur incrementum boni a vero; quod domus sit bonum, videatur n: 2233. 2234. 3128. 3142. 3652. 3720: quid bonum veri, supra n: 4337. 4353, dictum est, quod nempe sit verum voluntate & actu, id verum est quod bonum dicitur; & conscientia quæ ex illo bono est, vocatur conscientia veri. Hoc bonum quod ex vero, tantum crescit, quantum homo exercet charitatem ex velle bene, ita quantum & qualiter amat proximum. Quod toties in explanationibus Bonum & Verum nominentur, est causa, quia omnia quæ in cælo sunt, & inde omnia quæ in Ecclesiâ Domini, se referant ad Verum & Bonum; hæc bina includunt in genere omnia quæ sunt Doctrinæ & quæ sunt Vitæ, Vera quæ sunt Doctrinæ, & Bona quæ sunt Vitæ: Mens humana etiam in universali non alia objecta habet, quam quæ sunt Veri & Boni, ejus Intellectus quæ sunt Veri, & ejus Voluntas quæ sunt boni: inde patet, quod Verum & Bonum sint latissimæ significationis, & quod derivationes eorum sint numero ineffabiles: inde est, quod toties Verum & Bonum nominentur.

4391. Et acquisitioni suæ fecit tuguria, quod significet similiter in communi, bono & vero tunc, constat ex significatione acquisitionis, quod sint bona & vera in communi; & ex significatione facere tuguria seu tentoria, quod sit simile cum ædificare domum, nempe accipere incrementum boni a vero, cum differentia, quod ædificare domum sit minus commune, ita interius, & facere tuguria seu tentoria sit communius, ita exterius; illud erat pro ipsis, nempe Jacobo, ejus feminis & natis, hoc pro servitiis, gregibus & armentis: tuguria seu tentoria in Verbo proprie significant sanctum veri, & distinguuntur a tabernaculis, quæ etiam tentoria vocantur, per id quod hæc significant sanctum boni, n: 414. 1106. 2145. 2152. 4128; illa in lingua originali appellantur Succoth, hæc autem Ohalim: sanctum veri est bonum quod a vero. Quod significatio tuguriorum seu tentoriorum, quæ vocantur Succoth, illa sit, patet quoque ab his locis in Verbo; apud Davidem "Jehovah Deus equitavit super Cherubo, & volavit, & vectus super alis venti, posuit tenebras absconditionem suam, & circuitus suos Tentorium suum, tenebræ aquarum, nubes cælorum," Psalm: xviii: 11. 12; & alibi "Inclinavit cælos cum descendit, & densæ tenebræ sub pedibus Ipsius: & equitavit super Cherubo, & volavit, & vectus super alis venti, & posuit tenebras circum se tentoria, ligaturas aquarum, nubes cælorum," 11 Sam: xxii: 10. 11. 12; ubi de revelatione Divina seu Verbo; inclinare cælos cum descendit, pro abscondere interiora Verbi; densæ tenebræ sub pedibus Ipsius, pro quod illa quæ apparent homini sint tenebræ respectivæ, sensus literalis Verbi est talis; equitare super Cherubo, pro quod ita provisum; ponere tenebras circum se tentoria, seu circuitus suos tentorium suum, pro sanctum veri in abscondito, nempe intus in sensu literalis; ligaturæ aquarum, & nubes cælorum, sunt Verbum in litera; quod nubes cælorum sit Verbum in litera, videatur Præfatio ad Cap: xviii Genes: & n: 4000: simile significatur per hæc apud Esaiam "Creabit Jehovah super

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 167

per omne habitaculum montis Zionis, & super convocationes ejus, *nubem interdiu*, & fumum & splendorem ignis flammæ noctu, nam super omni gloria obtegumentum; & *Tentorium* erit in umbram interdiu, & in refugium & absconſionem contra inundationem & pluviam," iv: 5. 6; nubes quoque hic est sensus literalis Verbi, & gloria sensus internus, ut quoque apud Matthæum Cap: xxiv: 30. Marcum Cap: xiii: 26. Lucam Cap: xxi: 27; tentorium quoque hic pro sancto veri. Quod dicatur quod interiora vera sint in abscondito, est ob causam, si revelata fuissent, quod tunc illa prophanaſſent, videatur n: 3398. 3399. 3489; quod etiam exponitur per hæc verba apud Davidem "Occultas eos in abdito facierum tuarum præ insidiosis consiliis viri, *abscondis eos in tentorio* præ lite linguarum," Psalm: xxxi: 21. Quod Tentorium sit sanctum veri, patet etiam apud Amos "In die illo *erigam Tentorium Davidis lapsum*, & obsepia rupturas, & destructa erigam, & ædificabo juxta dies æternitatis," ix: 11; erigere tentorium Davidis lapsum, pro sanctum veri restaurare postquam periit, David pro Domino respective ad Divinum Verum n: 1888; Rex enim est Divinum Verum, n: 2015. 2069. 3009. Quia Tentorium significabat Sanctum veri, & habitare tentoria significabat cultum inde, ideo festum tentorium, quod vocatur festum tabernaculorum, in Ecclesia Judaica & Israelitica, institutum erat, Levit: xxiii: 34. 42. 43. Deut: xvi: 13. 16, ubi etiam festum illud vocatur festum Succoth seu tentorium.

4392. Propterea vocavit nomen loci Succoth, quod significet quale ejus status, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421; & ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321; quale hujus status, est quod Succoth involvit, nempe quale status sancti. verò a bono tunc; Succoth enim significat tentoria, & tentoria sanctum veri, ut mox supra n: 4391, ostensum est: simile etiam significat Succoth apud Davidem "Dividam Schechemum, & vallem *Succoth* dimetiar: Mihi Gilead, & Mihi Menascheh, & Ephraim robur Capitis mei, Jehudah legislator meus, Psalm: lx: 8. & cviii: 8.

4393. Et venit Jacob Schalem, urbem Schechemi, quod significet interiora vera fidei quæ tranquillitatis, constat ex significatione Schalem, quod sit tranquillitas pacis, de qua sequitur; & ex significatione urbis Schechemi, quod sint interiora vera fidei, de qua in Capite sequente, ubi de Schechemo & ejus urbe agitur; quod urbs sit verum fide, videatur n: 402. 2268. 2401. 2481. 2712. 2942. 3216: quod Schalem significet tranquillitatem pacis, constare potest apud Davidem "Notus in Jehudah Deus, in Israel magnum nomen Ipsius, & *est in Schalem Tentorium Ipsius*, & habitaculum Ipsius in Zione: ibi fregit prunas arcus, scutum, & gladium, & bellum," Psalm: lxxvi: 2. 3. 4; ubi quod Schalem sit tranquillitas pacis patet, nam dicitur, quod ibi fregerit prunas arcus, scutum, gladium, & bellum; tum a significatione ejus in lingua originali, Schalem enim est tranquillitas & perfectio; quid tranquillitas pacis videatur n: 1726. 3636; in illa sunt interiora vera, hoc est, illi qui

qui in interioribus veris fide & vita sunt ; sed quamdiu in exterioribus veris sunt, & cum primis quando ab exterioribus venit in interiora, tunc status intranquillus est, nam tunc pugnae tentationum : id quoque repræsentatur per Jacobum hic, quod postquam in timore & anxietate fuerit pro Esau, nunc ad statum tranquillitatis pervenerit.

4394. Quæ in terra Canaan, quod significet in Regno Domini, constat ex significatione terræ Canaanis, quod sit Regnum Domini, de qua n: 1413. 1437. 1607. 3038. 3481. 3705: homo cum est in interioribus veris fide & vita, est in Regno Domini, & in statu tranquillitatis, & tunc spectat exteriora, sicut qui ex edito colle, mare quod tumultuatur.

4395. In veniendo eo e Paddan-Aram, quod significet post statum priorem, constat a significatione in veniendo eo, quod sit post ; & a significatione Paddan-Aram, quod sit cognitiones boni & veri, de qua n: 3664. 4107. 4112, sed cognitiones exteriores, quæ inserviunt introducendis bonis & veris genuinis, nam ibi Laban, per quem quod affectio talis boni repræsentetur, videatur n: 3612. 3665. 3778. 3974. 3982. 3986 f. 4063. 4189. 4206 ; quare in veniendo eo e Paddan-Aram dicitur, quia ab externis veris & bonis ad interiora, ita a statu priori ad hunc, perventum.

4396. Et castrametatus ad facies urbis, quod significet applicationem, nempe ad bona illius veri, constat a significatione castrametari, quod proprie sit dispositio secundum ordinem, de qua n: 4236, hic autem applicatio, nam castrametari hic significat sedem figere cum armentis suis & gregibus, qui quoque supra n: 4364, castra dicta sunt ; & ex significatione ad facies urbis, quod sit ad bona illius veri, facies enim significat interiora, n: 358. 1999. 2434. 3527. 3573. 4066, proinde affectiones boni & veri, quæ clucent ex facie ; quod urbs sit verum, videatur n: 402. 2268. 2450. 2481. 2712. 2943. 3216.

4397. Et emit portionem agri, quod significet appropriationem boni ex illo vero, constat ex significatione emere, quod sit sibi appropriare ; & ex significatione portionis agri, quod sit bonum quod ex illo vero ; quod ager sit Ecclesia quoad bonum, ita bonum, videatur n: 2971. 3196. 3317. 3500. 3508. 3766.

4398. Ubi tetendit tentorium suum, quod sit sanctum, constat ex significatione tentorii, quod sit sanctum, de qua n: 414. 1102. 2145. 2152. 3210.

4399. E manu filiorum Chamoris patris Schechemi, quod significet originem illius veri a stirpe Divina aliunde, constabit ex illis quæ in Capite sequente dicenda, ubi de Chamore & Schechemo agitur.

4400. Centum Kesithis, quod significet plenum, constat ex significatione centum, quod sit status plenus, de qua n: 2636, proinde plenum, sed proprie per centum hic significatur multum, agitur enim de appropriatione boni ex veris interioribus, quæ significantur per filios Chamoris patris Sechemi, n: 4399: per Kesithas, quæ nummi erant, in sensu interno significantur talia

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 169

talía vera; derivatur etiam vox illa a voce, quæ significat verum, Psalm: LX: 6. De conjunctione boni cum illis veris, dicetur infra n: 4402.

4401. Et statuit ibi altare, quod significet cultum interiorem, constat ex significatione statuere altare, quod sit cultus; altare enim erat principale representativum Domini, n: 921. 2777. 2811, inde etiam principale cultus; per cultum hic intelligitur cultus interior ex Divino Spirituali, de qua re nunc sequitur.

4402. Et vocavit id El Elohe Israel, quod significet ex Divino Spirituali, nempe cultus interior, constat ex significatione El Elohe, de qua sequitur; & ex significatione Israel, quod sit spirituale, de qua n: 4286. 4292. Cum his, quæ a Versu 17 hujus Capitis huc usque dicta sunt, ita se habet: agitur in hoc Capite in sensu supremo de Domino, quomodo Ipse Naturale suum, Divinum fecerat; sed quia illa quæ in sensu supremo sunt de Domino, excedunt ideas cogitationis hominis, sunt enim Divina, licet illustrare illa per talia, quæ propius cadunt in ideas, nempe per id quomodo Dominus Naturale hominis regenerat; de regeneratione enim hominis quoad ejus Naturale in sensu interno hic etiam agitur, nam Regeneratio hominis est imago glorificationis Domini, n: 3138. 3212. 3296. 3490, Dominus enim secundum ordinem Divinum se glorificavit, hoc est, Divinum fecit, & quoque secundum talem ordinem, hominem regenerat, hoc est, coelestem & spirituales facit; hic quomodo spirituales, nam Israel significat illum: Spirituales homo non est interior rationalis homo, sed interior naturalis; interior rationalis homo est qui vocatur coelestis; quæ differentia sit inter spirituales & coelestem hominem, sæpius prius dictum est; homo spiritualis fit per id, quod apud illum conjungantur vera cum bono, hoc est, illa quæ sunt fidei cum illis quæ sunt charitatis, & hoc in Naturali ejus, ibi conjunguntur primum vera exteriora cum bono, & dein vera interiora; de conjunctione verorum exteriorum in naturali actum est in hoc Capite a Versu 1 ad 17, & de conjunctione verorum interiorum cum bono, a Versu 17 ad finem: vera interiora non aliter conjunguntur cum bono, quam per illustrationem influentem per Internum hominem in Externum, ex illustratione illa patent vera Divina non nisi quam communiter, comparative quemadmodum objecta innumerabilia oculo sicut unum obscurum absque distinctione; hæc illustratio, ex qua vera non nisi quam communiter apparent, significata est per Esavi verba ad Jacobum "Statuam quæso cum te de populo mecum," & per responsum Jacobi "Quare hoc, inveniam gratiam in oculis tuis," de quibus videatur n: 4385. 4386; quod Spirituali homini sit obscurum respective, videatur n: 2708. 2715. 2716. 2718. 2831. 2849. 2935. 2937. 3241. 3246. 3833; spiritualis hic homo est qui representatur per Israel, n: 4286: spiritualis homo dicitur ex eo, quod lux coeli, in qua est intelligentia & sapientia, influat in illa quæ sunt lucis mundi apud hominem, & faciat ut illa quæ sunt lucis coeli represententur in his quæ sunt lucis mundi, utque sic correspondeant; spirituale enim in se spectatum est ipsa Divina Lux quæ a Domino, prout de intelligentia veri, & inde sapientia; sed lux illa apud spirituales hominem

incidit in illa quæ sunt fidei apud illum & credit esse vera, at apud cœlestem in bonum amoris: Sed hæc, tametsi clara sunt illis qui in luce cœli, usque obscura sunt illis qui in luce mundi, ita plerisque hodie, & fortassis ita obscura, ut vix intelligibilia; veruntamen quia de illis agitur in sensu interno, ac illa talia sunt, non supersedendum quin aperiantur; venturum est tempus, quando illustratio. Quod altare vocatum sit *EL ELOHE ISRAEL*, & per id significatus cultus interior ex Divino spirituali, est, quia *El Elohe* idem est in sensu supremo cum Divino Spirituali & quoque *Israel*; quod *Israel* sit Dominus quoad Divinum Spirituale, ac in sensu representativo Ecclesia spiritualis Domini, seu quod idem, homo qui talis, videatur n: 4286. 4292; *El Elohe* in lingua originali significat Deum Deum, & stricte secundum verba, Deum deorum: in Verbo *Jehovah* seu Dominus plurimis in locis nominatur *El* in singulari, etiam *Eloah*, & quoque nominatur *Elohim* in plurali, uterque aliquoties in uno Versu aut in una serie; qui sensum internum Verbi non scit, non scire potest cur ita; quod *El* involvat aliud, & *Eloah* aliud, ac *Elohim* aliud, quisque potest judicare ex eo, quod Verbum sit Divinum, hoc est, a Divino ducat originem, & quod sit inde inspiratum quoad omnes voces, imo quoad omnium minimum apicem: quid *El*, cum nominatur, & quid *Elohim*, involvit, constare potest ab illis quæ supra passim ostensa sunt, quod nempe *El* & *Elohim* seu Deus dicatur, cum agitur de Vero, videatur n: 709. 2586. 2769. 2807. 2822. 3921 f. 4287; inde est, quod per *El* & *Elohim* in sensu supremo significetur Divinum Spirituale, nam hoc idem est cum Divino Vero, sed cum differentia, quod per *El* significetur Verum voluntate & actu, quod idem est cum Veri bono, n: 4337. 4353. 4390: *Elohim* in plurali dicitur, quia per Verum Divinum intelliguntur omnia vera quæ a Domino; inde etiam Angeli in Verbo aliquoties dicuntur *Elohim* seu dii, n: 4295, ut quoque patebit a locis infra e Verbo adductis. Quia nunc *El* & *Elohim* in sensu supremo significant Dominum quoad Verum, etiam significant Ipsum quoad Potentiam, nam Verum est, de quo prædicatur potentia, bonum enim per verum agit, cum potentiam exercet, n: 3091. 4015; quapropter ubi in Verbo agitur de Potentia ex vero, Dominus *El* ac *Elohim*, seu Deus, dicitur; inde quoque est, quod *El* in lingua originali etiam significet Potentem. Quod *El* & *Elohim* seu Deus, dicantur in Verbo, ubi agitur de Divino Spirituali, seu quod idem, de Divino Vero, & inde Divina Potentia, constare potest adhuc ab his locis; apud Moysen “Dixit Deus *Israel* in visionibus nostris, Ego *Deus deorum* (*El Elohe*) patris tui, non timeas a descendendo in *Ægyptum*, quia in gentem magnam ponam te ibi,” Genes: XLVI: 2. 3; ibi quia ad *Israelem*, quem ponet in gentem magnam, & sic de vero & ejus potentia agitur, dicitur *El Elohe*, quod in sensu proximo significat Deum deorum; quod *Elohim* in sensu proximo sint dii, quia prædicantur de veris & inde potentia, etiam patet apud Eundem “Ibi ædificavit Jacob Altare, & vocavit locum *El-Beth-El*, quia ibi revelati sunt illi *Elohim*, in fugiendo illo coram fratre suo,” Genes: xxxv: 7: & alibi apud Eundem “*Jehovah* Deus noster, Ipse *Deus deorum*, & Dominus dominorum,

Deus

CAPUT TRIGESIMUM TERTIUM. 171

Deus (El) magnus, potens & formidabilis," Deut : x : 17 ; ubi *Deus* deorum exprimitur per Elohe Elohim, & dein *Deus* per El, cui tribuitur magnitudo & potentia. Apud Davidem " *Deus* (El) magnus Jehovah, & Rex magnus super omnes *deos* (Elohim,) in cujus manu pervestigations terræ, & robora montium Ipsi," Psalm : xcvi : 3. 4 ; ibi *Deus* seu El dicitur, quia de Divino Vero & inde Potentia agitur ; tum dii dicuntur, quia de veris quæ inde ; Rex enim in sensu interno significat verum, n : 1672. 2015. 2069. 3009. 3670 ; inde quid Rex magnus super omnes deos involvit, constat ; pervestigations terræ sunt quoque vera Ecclesiæ, quæ vocantur robora montium a potentia ex bono. Apud Eundem " Quis in cælo comparabit se Jehovahæ, assimilabitur Jehovahæ in *filiis deorum* (Elim,) *Deus* (El) validus in arcano sanctorum, Jehovah *Deus* Zebaoth, quis sicut Tu fortis Jah," Psalm : lxxxix : 7. 8. 9 ; ibi filii deorum seu Elim pro Veris Divinis, de quibus quod prædicetur potentia, patet, nam dicitur *Deus* (El) validus, Jehovah *Deus* exercituum, quis fortis sicut Tu. Similiter alibi apud Eundem " Date Jehovahæ *filiis deorum*, date Jehovahæ gloriam & robur," Psalm : xxix : 1. Apud Moysen " Ceciderunt super facies suas, & dixerunt, *Deus deorum* (El Elohe) spirituum omnis carnis," Num : xvi : 22. Apud Davidem " Ego dixi, dii (Elohim) vos, & filii Altissimi omnes vos," Psalm : lxxxii : 6. Joh : x : 34, ubi dii dicuntur a veris, nam filii sunt vera, n : 489. 491. 533. 1147. 2628. 3373. 3704. Apud Eundem " Confitemini *Deo deorum* (Elohe Elohim,) confitemini Domino dominorum," Psalm : cxxxvi : 2. 3. Apud Danielelem " Aget pro lubitu suo rex, & efferet se, & exaltabit se super omnem *deum* (El,) & super *Deum deorum* (El Elohim) loquetur mira," xi : 36 : Inde patet, quod El Elohe in proximo sensu sit *Deus deorum*, & quod dii in sensu interno prædicentur de veris quæ a Domino. Quod El seu *Deus* in singulari dicatur, ubi agitur de potentia quæ ex Divino Vero, seu quod idem, ex Divino Spirituali Domini, constare potest ab his locis, apud Moysen " Sit *Deo* (El) manus mea ad faciendum cum te malum," Gen : xxxi : 29 : & alibi " Nec pro *Deo* (El) manus," Deut : xxviii : 32 : & apud Micham " Nec pro *Deo* (El) manus," ii : 1 ; pro *Deo* manus est ut sit potentia ; quod manus sit potentia, videatur n : 878. 3387 ; & quod manus prædicetur de vero, n : 3091. Apud Davidem " Ponam in mari *manum* Ipsi, & in fluviis *dextram* Ipsi ; Ille vocabit Me Pater meus Tu, *Deus* (El) meus, petra salutis meæ," Psalm : lxxxix : 26. 27 ; ubi de potentia ex veris. Apud Eundem " Impius dicit in corde suo, oblitus est *Deus* (El,) occultavit facies suas, non videt in perpetuum : surge Jehovah *Deus* (El,) extolle *manum* tuam, quapropter contemnit impius *Deum* (Elohim)" Psalm : x : 11. 12. 13. similiter. Apud Eundem " Jehovah petra mea, & propugnaculum meum, & ereptor meus, *Deus* (El) meus, rupes mea," Psalm : xvi : 3, ubi de potentia. Apud Esaiam " Residuum revertetur, residuum Jacobi ad *Deum* (El) potentem," x : 21. Apud Eundem " Puer natus est nobis, Filius datus est nobis, super cujus humero principatus, vocabit nomen Ipsi, Mirabilis, Consiliarius, *Deus* (El,) Potens, Pater æternitatis, Princeps pacis," ix : 5. Apud

Eundem "Ecce *Deus* (El) salutis meæ, confidam, & non timebo, quia *robur* meum," xii: 2. Apud Eundem "Ego *Deus* (El) etiam ex die, Ego Ipse, & nemo e manu mea eripiens, facio & quis retractabit illud," xliiii: 12. 13, ibi de potentia. Apud Jeremiam "*Deus* (El) *magnus, potens*, cujus nomen *Jehovah exercituum*," xxxii: 18. In Libro ii Samuelis "Cum *Deo* (El) meo transivimus murum, *Deus* (El) integra via Ipsius, sermo *Jehovæ* purus, quis *Deus* (El) præter *Jehovam*, quis petra præter *Deum* (Elohim) nostrum, *Deus* (El) refugii mei *robur*," xxi: 31. 32. 33. Apud Moysen "Non vir *Deus* (El) & mentiatur, aut filius hominis & pæniteat Ipsum, num ille dixerit, & non fecerit, aut loquutus fuerit, & non stabiliverit: eduxit eos ex *Ægypto*, sicut robora unicornis illi; tempore illo dicetur Jacobo & Israeli, quid fecerat *Deus* (El)" Num: xxi: 19. 21. 22; ubi in sensu interno de potentia & vero: & apud Eundem "*Deus* (El) qui eduxit eum ex *Ægypto*, sicut robora unicornis illi; consumet gentes hostes suos, & ossa eorum franget, & tela ejus conteret," Num: xxiv: 8; quod cornua & robora unicornis significant potentiam veri ex bono, videatur n: 2832: præter in multis aliis locis. Quia in Verbo pleraque etiam oppositum sensum habent, ita quoque deus & dii, qui ita nominantur cum de falso, & de potentia ex falso, agitur; ut apud Ezechielem "Alloquuntur illum *dii* (Elim) *fortium* in medio inferni," xxxiii: 21. Apud Esaiam "Incaluistis in *dii* (Elim) sub omni arbore viridi," lvii: 5; ubi dii dicuntur ex falsis: similiter alibi.

Continuatio de Maximo Homine & de Correspondentia; hic de Correspondentia cum Oculo, & cum Luce.

4403. **S**PIRITUS quales essent, & ad quam provinciam corporis pertinerent, etiam animadvertere & scire datum est ex illorum situ & loco apud me, tum quoque a plano in quo essent, & a distantia in illo: qui prope ad me visi sunt, ut plurimum fuerunt subiecta integrarum societatum; societates enim a se mittant Spiritus ad alios, & per illos percipiunt cogitata & affectiones, & sic communicant; sed de Subiectis ita dictis seu de Spiritibus emissariis, singillatim, ex Divina Domini Misericordia, dicetur; de quibus hæc observata sunt; qui supra caput apparent, & prope ad illud, sunt qui docent,

cent, & quoque facile doceri se patiuntur; qui sub occipitio, sunt qui tacite & prudenter agunt; qui a tergo prope, similiter cum differentia; qui ad thoracem seu pectus, sunt qui in charitate; qui ad lumbos, sunt qui in amore conjugiali; qui ad pedes, sunt qui naturales sunt; & qui ad plantas, sunt illius generis crassiores: qui autem ad faciem, sunt diverso genio, secundum correspondentiam cum Sensoriis quæ ibi; ut qui ad Nares, sunt qui perceptione pollent; qui ad aures, sunt qui obediunt; & qui ad Oculos, sunt qui intelligentes & sapientes sunt; & sic porro.

4404. Sensus externi, qui sunt quinque, nempe Tactus, Gustus, Oloratus, Auditus, & Visus, singuli habent Correspondentiam cum Sensibus internis; sed Correspondentiæ hodie vix alicui notæ sunt, quia non sciunt quod Correspondentiæ aliquæ sint, & minus quod Correspondentia Spiritualium sit cum naturalibus, seu quod idem, illorum quæ sunt Interni hominis cum illis quæ sunt Externi: quod Correspondentias sensuum attinet, Sensus tactus in genere correspondet affectioni boni; sensus gustus affectioni sciendi; sensus odoratus affectioni percipiendi; sensus auditus, affectioni discendi, tum obedientiæ; sensus autem visus affectioni intelligendi & sapiendi.

4405. Quod Sensus visus correspondeat affectioni intelligendi & sapiendi, est quia visus corporis prorsus correspondet visui spiritus ejus, ita intellectui: sunt enim binæ Lucæ, una quæ est mundi a sole, altera quæ est cæli a Domino; in luce mundi nihil intelligentiæ est, at in luce cæli est intelligentia; inde quantum apud hominem illa quæ sunt lucis mundi illuminantur ab illis quæ sunt lucis cæli, tantum intelligit & sapit homo; ita quantum correspondent.

4406. Quia Visus oculi correspondet intellectui, ideo quoque intellectui tribuitur visus, & vocatur visus intellectualis; etiam illa quæ apperipit homo, vocantur objecta illius visus; & quoque in familiari sermone dicitur quod videantur illa cum intelliguntur; & quoque prædicatur de intellectu lux & illuminatio, & inde claritas, ac vicissim umbra & obtenebratio, & inde obscuritas: hæc & similia in usum loquendi venerunt apud hominem ex eo, quod respondeant; ejus spiritus enim est in luce cæli, & ejus corpus in luce mundi, & spiritus est qui vivit in corpore, & quoque qui cogitat; inde plura, quæ sunt interiora, ita ceciderunt in voces.

4407. Oculus est organum faciei nobilissimum, ac immediatius communicat cum Intellectu, quam reliqua organa sensoria hominis; etiam modificatur a subtiliore atmosphæra, quam Auris, ideo etiam Visus
per.

per breviorē & interiorē viam, quā loquela percepta aures, penetrat ad sensorium internum, quod in Cerebro: inde quoque est, quod quedam animalia, quia intellectu carent, bina quasi succenturiata Cerebra intra oculorum illorum orbitas habeant; intellectuale enim eorum a visu eorum pendet, homo autem non ita, sed amplo Cerebro pollet, ut non intellectuale ejus a visu pendeat, sed visus ab intellectuali. Quod visus ab intellectuali pendeat, patet manifeste ex eo, quod affectiones naturales hominis se repræsentative effigient in facie; at interiores affectiones, quæ sunt cogitationis, appareant in oculis a quadam vitæ flamma, & inde lucis evibratione, quæ emicat secundum affectionem in qua est cogitatio: hoc quoque novit homo & observat, tametsi non instructus per aliquam scientiam; causa est, quia ejus spiritus est in societate cum spiritibus & angelis in altera vita, qui ex evidente perceptione id sciunt: quod unusquisque homo quoad suum spiritum sit in societate cum spiritibus & angelis, videatur n: 1277. 2379. 3644. 3645.

4408. Quod Correspondentia visus ocularis sit cum visu intellectuali apparet manifeste illis qui reflectunt; objecta enim mundi, quæ omnia trahunt aliquid ex luce solis, per oculum intrant, & se reponunt in memoria, & hoc evidenter sub specie visuali simili, nam quæ inde reproducentur, videntur intus, inde imaginatio hominis, cujus ideæ a Philosophis vocantur ideæ materiales; hæc objecta cum adhuc interius apparent, sistunt cogitationem, & hoc quoque sub aliqua specie visuali sed puriori; & hujus ideæ appellantur immateriales, tum intellectuales: quod lux interior sit, in qua vita, proinde intelligentia & sapientia, quæ illuminat visum interiorem, & occurrit illis quæ intrarunt per visum externum, luculenter patet; tum quod lux interior operetur secundum dispositionem rerum quæ a luce mundi ibi sunt. Quæ per auditum intrant, vertuntur etiam intus in species similes visualium, quæ sunt ex luce mundi.

4409. Quia visus ocularis correspondet visui intellectuali, etiam correspondet veris, nam ad Verum se referunt omnia quæ sunt intellectus, & quoque ad bonum, nempe ut non modo sciat bonum, sed etiam afficiatur bono: etiam omnia Visus externi, se referunt ad Verum & Bonum, quoniam ad objectorum symmetrias, proinde ad eorum pulchritudines & inde amenitates: qui perspicax est, videre potest quod omnia & singula in natura se referant ad verum & bonum; & per id quoque scire potest, quod universa natura sit theatrum repræsentativum Regni Domini.

4410. Per multam experientiam mihi patefactum est quod visus oculi sinistri correspondeat veris quæ intellectus, & oculus dexter affectionibus veri quæ quoque sunt intellectus; proinde quod oculus sinister correspondeat veris fidei, & oculus dexter bonis fidei. Quod talis Correspondentia sit, est, quia in Luce quæ a Domino, non modo est lux sed etiam Calor, ipsa lux est verum quod procedit a Domino, & calor est bonum; inde & quoque ex influxu in binam hæmisphæria Cerebri est Correspondentia talis; nam qui in bono sunt, ad dextrum Domini sunt, & qui in vero ad sinistrum.

4411. Omnia & singula, quæ sunt in oculo, habent suas correspondentias in cælis, sicut tres humores, aqueus, vitreus & chrySTALLINUS; nec solum humores, sed etiam tunicae, imo unaquævis pars: quæ interiora oculi sunt, correspondentias pulchriores & amantiores habent, sed differenter in unoquoque cælo; Lux illa, quæ a Domino procedit, cum influit in intimum seu Tertium Cælum, recipitur ibi ut bonum, quod vocatur Charitas; & cum influit in medium seu Secundum Cælum, mediate & immediate, recipitur ut Verum quod ex Charitate; at cum Verum hoc influit in ultimum seu Primum Cælum, mediate & immediate, recipitur substantialiter, & apparet ibi sicut paradisus, & alibi sicut civitas in qua palatia; ita succedunt Correspondentie usque ad Visum Angelorum externum: in homine similiter, in ejus ultimo, quod est Oculus, sinitur id materialiter, per visum, cujus objecta sunt quæ sunt mundi aspectabilis: homo, qui in amore & charitate, & inde in fide est, habet interiora sua talia, nam correspondet tribus cælis, & est in effigie parvulam cælum.

4412. Erat quidam in vita corporis mihi notus, sed non quoad animam & affectiones interiores, is mecum in altera vita aliquoties loquutus, sed paulisper e longinquo; is se communiter manifestabat per repræsentativa amana, potuit enim sistere talia quæ delectabant, sicut omnis generis colores, & coloratas formas pulchras, introducere infantes pulchre decoratos sicut angelos, & perplura similia quæ amana & jucunda essent; agebat per influxum lenem & mollem, & hoc in oculi sinistri tunicam; per talia insinuabat se in affectiones aliorum, sine beneplacendi & jucundandi vitam illorum: dictum mihi ab angelis, quod tales sint qui ad tunicas oculi pertinent, & quod communicent cum cælis paradisiacis, ubi in forma substantiali repræsentantur vera & bona, ut supra n: 4411, dictum.

4413. Quod Lux cæli in se habeat intelligentiam & sapientiam, & quod sit intelligentia veri & sapientia boni a Domino, quæ coram oculis

oculis angelorum ut Lux apparet, per vivam experientiam mihi scire datum est; elevatus sum in lucem quæ scintillabat sicut lux radiosa ex adamantibus; in qua cum tenerer, visus sum mihi abduci ab ideis corporeis, ac induci in ideas spirituales, ac ita in illa quæ sunt intelligentiæ veri & boni; ideæ cogitationis, quæ a luce mundi suam originem traxerunt, apparebant tunc a me remotæ & quasi ad me non pertinentes, tametsi obscure aderant: inde nosse datum, quod quantum homo in lucem illam venit, tantum in intelligentiam: inde est, quod intelligentiores Angeli sunt, eo in majori & illustriori luce sint.

4414. Lucis differentiæ in Cœlo totidem sunt, quot sunt Societates angelicæ quæ constituunt cœlum, imo quot sunt Angeli in quavis societate; causa est, quia cœlum ordinatum est secundum omnes differentias boni & veri, ita secundum omnes status intelligentiæ & sapientiæ, consequenter secundum receptiones lucis quæ a Domino; inde est, quod nulli in universo cœlo sit prorsus similis lux, sed differt secundum temperaturas cum flammeo & candido, & secundum gradus intensiōis; nam Intelligentia & Sapientia non aliud est, quam eminens modificatio lucis cœlestis quæ a Domino.

4415. Animæ recentes seu spiritus novitii, qui nempe aliquot diebus post mortem corporis in alteram vitam veniunt, mirantur summo opere quod Lux in altera vita sit, trahunt enim secum illam ignorantiam, quod non aliunde lux sit quam a sole & a flamma materiali; & adhuc minus sciunt, quod sit aliqua lux quæ illuminat intellectum, nam hanc in vita corporis non apperceperunt; & adhuc minus, quod illa lux det cogitandi facultatem, & per influxum in formas, quæ sunt a luce mundi, sistat omnia quæ sunt intellectus: illi, si boni fuerunt, ut instruantur, elevantur ad Societates cœlestes, & a societate in societatem, ut per vivam experientiam percipiant, quod in altera vita sit lux, & illa intensior quam usquam datur in mundo, utque simul appercepian, quod quantum in luce ibi sunt, tantum in intelligentia sint: quidam, qui sublati in lucis cœlestis sphaeras, inde mecum loquuti sunt, & fassi quod nusquam tale crediderint, & quod lux mundi respectu tenebræ sit; etiam inde spectarunt per meos oculos in lucem mundi, & hanc non aliter perceperunt quam nimbum tenebrosū; & ex miseratione dixerunt, quod in tali sit homo. Ex his quæ dicta sunt, etiam constare potest, cur Angeli cœlestes in Verbo dicantur lucis angeli; & quod Dominus sit Lux & inde vita hominibus, Job: 1: 1 ad 9. Cap: VIII: 12.

4416. Spiritus in altera vita ex Luce, in qua sunt, apparent quales sunt, nam lux, in qua vident, correspondet luci ex qua percipiunt, ut dictum est: qui vera sciverunt, & quoque illa confirmaverunt apud se, & tamen vitam mali vixerunt, illi apparent in luce nivea, sed frigida, qualis est lux hyemalis; at cum ad illos, qui in luce cœli sunt, accedunt, tunc illorum lux prorsus obtenebratur & fit caliginosa; & cum remouent se a luce cœli, succedit lumen flavum sicut ex sulphure, in quo apparent tanquam spectra, ac vera illorum sicut phantasmata; nam vera eorum fuerunt fidei persuasivæ, quæ talis est, ut crediderint, quia illis honor, lucrum, & fama inde, & illis perinde fuerit, quid verum modo receptum. Qui autem in malo sunt & inde in falsis, apparent in lumine tanquam ignis carbonarei; hoc lumen fit prorsus furvum ad lucem cœli; sed ipsa lumina, ex quibus vident, variantur secundum falsum & malum, in quibus sunt. Inde etiam patuit, cur illi qui vitam mali agunt, nusquam possint veris Divinis fidem ex sincero corde habere; sunt enim in lumine illo fumoso, in quod cum lux cœlestis incidit, fit illis tenebrosus, ut nec videant oculis nec videant mente, & præterea tunc in angores, & quidam quasi in deliquia cadunt, inde est, quod mali nusquam recipere possint verum, sed unice boni. Homo qui vitam mali agit, non credere potest, quod in tali lumine sit, quia non videre lumen in quo ejus spiritus est, sed modo lumen in quo ejus oculi visus, & inde ejus mens naturalis; at si videret lumen spiritus sui, & experiretur qualis fieret si lux veri & boni e cœlo in id infunderet, sciret manifeste quam longe abesset a recipiendis illis quæ sunt lucis, hoc est, quæ sunt fidei, & magis ab imbuendis illis quæ sunt charitatis, ita quantum distaret a cœlo.

4417. Sermo fuit cum Spiritibus quondam de Vita, quod nempe nemo aliquid vitæ a se habeat, sed a Domino, tametsi videatur vivere a se, conferatur n: 4320; & tunc primum sermo fuit quid vita, quod nempe sit intelligere & velle, & quia omne intelligere se refert ad verum, & omne velle ad bonum, n: 4409, quod intelligentia veri & voluntas boni sit vita. Sed spiritus ratiocinatores dicebant; sunt enim spiritus qui dicendi sunt ratiocinatores, quia de omnibus nunquam ita sit ratiocinantur, illi ut plurimum in obscuro sunt de omni veritate, dicebant inquam, quod usque qui in nulla intelligentia veri & voluntate boni sunt, vivunt, imo credant se præ aliis vivere; sed respondere illis datum, quod vita malorum appareat quidem illis sicut vita, sed usque quod sit vita quæ vocatur mors spiritualis, quod scire possent ex eo, cum intelligere verum & velle bonum sit vita a Divino, tunc quod intelli-

gere fallum & velle malum, non possit esse vita, quia mala & falsa contraria ipsi vitæ sunt: ut evincerentur, ostensum est, qualis vita eorum, quæ cum visa apparuit similis lumini ex igne carbonario, cui intermixtum fumosum; in quo lumine cum sunt, opinari non aliter possunt, quam quod vita eorum cogitationis & eorum voluntatis sit unice vita, & adhuc magis ex eo, quod lux intelligentiæ veri, quæ est ipsius vitæ, illis prorsus non apparere possit, ut primum enim in lucem illam veniunt, fit lumen illorum tenebricosum, adeo ut plane nihil videre possint, ita quoque nihil percipere: ostensum quoque, qualis status vitæ eorum tunc erat, per abstractionem jucundi eorum ex falso, quod in altera vita sit per separationem spirituum quorum in societate sunt, quo facto, apparebant facie lurida, sicut cadavera, ut dici potuissent mortis effigies. De animalium autem vita, singillatim, ex Divina Domini Misericordia, agetur.

4418. Qui in infernis sunt, dicuntur esse in tenebris, sed in tenebris dicuntur esse quia in falsis; sicut enim lux correspondet veris, ita tenebræ falsis: sunt enim in lumine sicut ignis carbonarei & sulphurei flavo, ut supra dictum; hoc lumen est quod intelligitur per tenebras, nam secundum lumen proinde secundum visum inde, est eorum intellectus, quia correspondent: tenebræ etiam dicuntur, quia lumina illa fiunt tenebræ ad lucem cœlestem.

4419. Erat spiritus apud me, qui cum vixit in mundo, multa scivit, & inde credidit quod præ omnibus saperet; a quo id malum contraxerat, quod ubicunque esset, omnia vellet regere; is missus ad me a quadam societate, ut inserviret illis pro subjecto, seu pro communicatione, n: 4403, & quoque ut abalienarent illum a se, quippe incommodus per id quod illos ex sua intelligentia regere vellet: cum apud me fuit, loqui dabatur cum illo de intelligentia ex proprio, quod illa in Orbe Christiano tantum valeat, ut credatur quod omnis intelligentia sit inde, & sic nulla ex Deo, tametsi cum ex doctrinalibus fidei loquuntur, dicunt, quod omne verum & bonum sit e cœlo, ita a Divino, proinde omnis intelligentia, nam hæc est veri & boni; sed cum ille spiritus ad hæc attendere volebat, dicebam, quod benefaceret si recederet, quia sphaera ejus intelligentiæ infestabat; at quia in persuasionem erat, quod intelligens præ aliis esset, non volebat; tunc ei ostendebatur ab Angelis, qualis est intelligentia ex proprio, & qualis intelligentia a Divino, & hoc per lucem, talia enim in altera vita per lucis variegationes mirabiliter sistuntur videnda; Intelligentia ex proprio ostendebatur per lumen, quod apparebat sicut lumen fatuum, circum
quod

quod limbus tenebrosus esset, & præterea ad parum distantie se extendebat a foco; ostensum porro, quod illico extinguatur, cum inspicitur ab Angelica quadam Societate, prorsus sicut lumen fatuum ad lucem aut diem solis: deinde ostensum, qualis esset Intelligentia a Divino, etiam per Lucem, hæc erat candida & luminosa plus quam meridiana solis, & se extendens ad omnem distantiam, seque terminans sicut lux solis in universo; & dictum, quod intelligentia & sapientia intret ab undique in illius lucis sphaeram, & faciat ut percipiatur verum & bonum intuitione pæne illimitata, sed hoc secundum quale veri ex bono.

4420. Ex his constare potest, quod illa quæ sunt lucis mundi apud hominem, correspondeant illis quæ sunt lucis cæli; consequenter quod visus Externi hominis, qui est oculi, correspondeat visui Interni hominis, qui est intellectus: tum quod per Lucem in altera vita appareat, qualis est intelligentia.

4421. Continuatio de Correspondentia cum Oculo & cum Luce, ad finem Capitis sequentis.

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM.

4422. **A**NTE hoc Caput veniunt explicanda verba Domini apud Matthæum Cap: xxiv: a Vers: 42 ad finem, quæ sunt ultima in illo Capite de Consummatione sæculi seu Adventu Domini, quæ sunt hæc in litera “*Vigilate ergo, quia non scitis qua hora Dominus vester venit. Illud vero scitote, quoniam si sciret paterfamilias, qua custodia fur venit, vigilareret utique, & non sineret perfodi domum suam. Propterea etiam vos estote parati, quia qua hora non putatis, Filius hominis veniet. Quis ergo est fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus ejus super famulitium suum, ad dandum illis cibum in tempore. Beatus servus ille, quem veniens Dominus ejus invenerit facientem ita. Amen dico vobis, quod super omnia bona sua constituet eum. Si vero dixerit malus servus ille in corde suo, moratur Dominus meus venire. Ceperitque percutere conservos, edere vero & bibere cum ebriosis. Veniet Dominus servi hujus in die quo non expectat, & in hora qua non novit. Et dividet eum, & partem ejus cum hypocritis ponet: ibi est planctus & stridor dentium. Quid hæc involvunt, constare potest a serie rerum; actum enim est in toto hoc Capite apud Evangelistam de Ultimo tempore Ecclesiæ, quod in sensu interno est Consummatio sæculi, & Adventus Domini; quod ita sit, ab explanatione omnium illorum, quæ in illo Capite, patere potest, quæ videantur in præmissis ante Capita quæ proxime præcedunt, nempe ante Caput xxvi, n: 3353 ad 3356: Cap: xxvii, n: 3486 ad 3489: Cap: xxviii, n: 3650 ad 3655: Cap: xxix, n: 3751 ad 3759: Cap: xxx, n: 3897 ad 3901: Cap: xxxi, n: 4056 ad 4060: Cap: xxxii, n: 4229 ad 4231: Cap: xxxiii, n: 4332 ad 4335: quid in serie continuerunt, ibi etiam dictum est, nempe, cum Ecclesia Christiana post adventum Domini instaurata se vastare inciperet, hoc est, recedere a bono, quod tunc I. Non inciperent scire quid bonum & verum, sed litigarent de illis. II Quod contemnerent illa. III. Quod deinde non corde agnoscerent. IV. Postea quod prophanarent. V. Et quia adhuc permansurum verum fidei & bonum charitatis apud quosdam, qui*

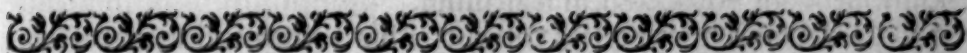
CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 181

qui electi vocantur, describitur status fidei tunc. VI, & dein status charitatis. VII. Demum agitur de initio novæ Ecclesiæ: & VIII. De statu quoad bonum & verum intra Ecclesiam sic dictam, cum illa rejicitur, & nova adoptatur: ex hac serie constare potest, quid illa verba, quæ supra exscripta sunt, & ultima illius Capitis sunt, involvunt; quod nempe sint Exhortationis ad illos qui in Ecclesia, ut in bono fidei sint, & si non, quod perituri.

4423. Quomodo se habet cum reiectione Veteris Ecclesiæ, & adoptione Novæ, vix aliquis novit; qui non hominis interiora & horum status, & inde hominis status post mortem scit, non aliter capere potest, quam quod illi, qui ex vetere Ecclesia sunt, apud quos bonum & verum vastatum est, hoc est, non amplius corde agnoscitur, perituri sint, vel sicut antediluviani diluvio, vel sicut Judæi expulsionem e terra sua, vel aliter: sed Ecclesia, cum vastata est, hoc est, cum non amplius in aliquo bono fidei est, principaliter perit quoad status interiorum suorum, ita quoad status in altera vita; removet se tunc cælum ab illis, & consequenter Dominus, & se transfert ad alios, qui loco illorum adoptantur; nam absque Ecclesia alicubi in tellure non datur communicatio cœli cum homine, Ecclesia enim est instar cordis & pulmonum Maximi hominis in terra, n: 468. 637. 931. 2054. 2853; qui tunc ab Ecclesia veteri sunt, & sic remoti a cœlo, in quadam inundatione sunt quoad interiora, & quidem in inundatione supra caput; hanc inundationem ipse homo, cum vivit in corpore, non appercepit, sed in illam venit post mortem; inundatio illa manifeste apparet in altera vita, & quidem instar nimbi nebulosi, quo circumcinguntur, & per illum separantur a cœlo: status illorum qui in nimbo illo nebulosio, est, quod nequicquam possint videre quid verum fidei, & minus quid bonum ejus; lux enim cœli, in qua est intelligentia & sapientia, in illum nimbum penetrare non potest: hic est status Ecclesiæ vastatæ.

4424. Quid verba Domini supra allata in sensu interno involvunt, constare potest absque explicatione; Dominus enim ibi non per repræsentativa & significativa ita loquutus est, sed per comparativa; solum quid verba ultimi Versus significant, dicendum, quod nempe, "Dividet eum, & partem ejus cum hypocritis ponet; ibi est planctus & stridor dentium:" *Dividet eum*, significat separationem & remotionem a bonis & veris; qui enim in cognitionibus boni & veri sunt, ut sunt illi qui intra Ecclesiam, & tamen in vita mali, illi dicuntur dividi, cum remonentur ab illis; nam cognitiones boni & veri ab illis in altera vi-

ta separantur, & tenentur in malis, & inde quoque in falsis; causa est, ne per cognitiones boni & veri communicent cum cœlo, & per mala & inde falsa communicent cum inferno, & sic pendeant inter utrumque; tum quoque ne bona & vera prophanent, quod fit cum commiscantur cum falsis & malis: tale quoque significatur per verba Domini ad illum, qui abscondidit talentum in terra. "Tollite ab eo talentum, & date habenti decem talenta: habenti namque omne dabitur, ut abundet; ab eo autem qui non habet, etiam quod habet, auferetur," Matth: xxv: 28. 29; tum per illa, quæ Dominus dicit alibi apud Matthæum Cap: xiii: 12. tum apud Marcum Cap: iv: 25; & apud Lucam Cap: viii: 18. *Et partem ejus cum hypocritis ponet*, significat sortem ejus, quæ est pars, cum illis qui extrinsecus apparent in vero quoad doctrinam, & in bono quoad vitam, sed intrinsicè nihil veri credunt, & nihil boni volunt, qui sunt hypocritæ; illi ita divisi sunt; quapropter cum auferuntur illis externa, ut fit ab omnibus in altera vita, apparent quales sunt quoad interna, quod nempe absque fide & charitate; has usque prætulerunt, ob causam ut captarent alios ad sænerandum honores, lucrum & famam: qui intra Ecclesiam vastatam sunt, pæne omnes tales sunt; externa enim habent, sed nulla interna; inde illis inundatio interiorum, de qua mox supra n: 4423. *Ibi erit planctus & stridor dentium*, significat statum illorum in altera vita, planctus statum quoad mala, & stridor dentium statum quoad falsa: dentes enim in Verbo significant infima naturalia, in genuino sensu illorum vera, & in opposito sensu illorum falsa; etiam dentes correspondent illis; quapropter stridor dentium est collisio falsorum cum veris; qui in meris naturalibus sunt, & in illis ex fallaciis sensuum, & nihil credunt quod non inde vident, illi dicuntur in stridore dentium esse, & quoque in altera vita apparent sibi esse, cum de veris fidei ex fallaciis suis concludunt: in Ecclesia quoad bonum & verum vastata, abundant tales: simile etiam significatur alibi per stridorem dentium, ut apud Matthæum "Filii Regni ejicientur in tenebras exteriores, ibi erit planctus & stridor dentium," viii: 12; filii regni sunt qui in Ecclesia vastata; tenebræ sunt falsa, n: 4418, in tenebris enim sunt, cum in nimbo nebuloso, de quo supra; stridor dentium, est collisio falsorum cum veris ibi: pariter alibi, ut apud Matthæum Cap: xiii: 42. 50. Cap: xxii: 13. Cap: xxv: 30. & Luc: xiii: 28.

C A P U T XXXIV.

1. **E**T exivit Dinah filia Leæ, quam peperit Jacobo, ad videndum filias terræ.

2. Et vidit illam Schechem filius Chamoris Chivæi, principis terræ, & sumsit eam, & cubuit cum ea, & cumpressit eam.

3. Et adhærebat anima illius in Dinam filiam Jacobi, & amavit puellam, & loquutus super cor puellæ.

4. Et dixit Schechem ad Chamor patrem suum, dicendo, accipe mihi natam hanc ad mulierem.

5. Et Jacob audivit, quod polluerit Dinam filiam suam; & filii ejus erant cum acquisitione ejus in agro; & tacuit Jacob usque ad venire illos.

6. Et exivit Chamor pater Schechemi ad Jacobum, ad loquendum cum eo.

7. Et filii Jacobi venerunt ab agro, ut audire illos & doluerunt viri, & exarsit illis valde, quia stultitiam fecit in Israele, ad cubandum cum filia Jacobi, & ita non fiet.

8. Et loquutus Chamor cum illis, dicendo, Schechem filius meus, desiderat anima illius in filiam vestram, detis quæso eam illi ad mulierem.

9. Et affinitates societis cum nobis, filias vestras detis nobis, & filias nostras accipiatis vobis.

10. Et cum nobis habitetis, & terra erit coram vobis, habitate, negotiando pervagamini eam, & possidete in ea.

11. Et dixit Schechem ad patrem ejus, & ad fratres ejus, inveniam gratiam in oculis vestris, & quod dicitis ad me, dabo.

12. Multiplicate super me valde dotem & donum, & dabo quemadmodum dicitis ad me, & detis mihi puellam ad mulierem.

13. Et responderunt filii Jacobi Schechemo & Chamori patri illius in fraude, & loquuti sunt, quia polluit Dinam sororem illorum.

14. Et dixerunt ad illos, non possumus facere verbum hoc, dare sororem nostram viro cui præputium, quia opprobrium hoc nobis.

15. Verum-

15. Veruntamen in hoc consentiemus vobis, si sitis sicut nos, ad circumcidendum vobis omnem masculum.

16. Et dabimus filias nostras vobis, & filias vestras accipiemus nobis, & habitabimus cum vobis, & erimus in populum unum.

17. Et si non audiat ad nos ad circumcidendum, & sumemus filiam nostram, & ibimus.

18. Et bona fuerunt verba illorum in oculis Chamoris, & in oculis Schechemi filii Chamoris.

19. Et non tardavit puer facere verbum, quia beneplacuit in filia Jacobi; & ille honoratus præ omnibus domus patris sui.

20. Et venit Chamor, & Schechem filius illius ad portam urbis suæ, & loquuti ad viros urbis suæ, dicendo.

21. Viri illi pacifici ii cum nobis, & habitent in terra, & negotiando pervagentur eam, & terra ecce lata spatiis coram illis, filias illorum accipiamus nobis ad fæminas, & filias nostras demus illis.

22. Veruntamen in hoc consentient nobis viri ad habitandum cum nobis, ad esse in populum unum, in circumcidi nobis omnem masculum, quemadmodum illi circumcisi sunt.

23. Acquisitio illorum, & emtio illorum, & omnis bestia illorum, annon nobis illa; tantummodo consentiamus illis, & habitabunt cum nobis.

24. Et audiverunt ad Chamorem & ad Schechemum filium illius omnes egredientes portam urbis ejus, & circumciderunt omnem masculum, omnes egredientes portam urbis illius.

25. Et factum in die tertio, in esse illos dolentes, & acceperunt duo filii Jacobi Schimeon & Levi, fratres Dinæ, quisque gladium suum, & venerunt super urbem confidenter, & occiderunt omnem masculum.

26. Et Chamorem & Schechemum filium illius occiderunt ad os gladii, & sumserunt Dinam e domo Schechemi, & exiverunt.

27. Filii Jacobi venerunt super confossos, & deprædati urbem, quod polluerint sororem suam.

28. Greges illorum, & armenta illorum, & afinos illorum, & quicquid in urbe, & quicquid in agro, sumserunt.

29. Et omnes opes illorum, & omnem infantem illorum, & fæminas illorum, captivarunt, & deprædati, & omne quod in domo.

30. Et dixit Jacob ad Schimeon & ad Levi, perturbastis me, ad fætore faciendum me habitatori terræ, Cananæo & Perisæo, & ego mortales numeri; & congregabuntur super me, & percutient me, & perdar ego & domus mea.

31. Et dixerunt, an sicut meretricem faciet sororem nostram.

C O N-

C O N T E N T A.

4425. **A** Gitur hic in sensu interno de Jacobi posteris, quod extinxerint omne verum doctrinæ quod fuit Ecclesiæ Antiquæ: Chamor & Schechemus cum populo urbis illorum, repræsentant id verum: Ecclesiæ enim repræsentativum apud posteros Jacobi constabat solum in externis absque internis; Ecclesia autem repræsentativa apud Antiquos in externis cum internis.

S E N S U S I N T E R N U S.

4426. Vers: 1. 2. 3. 4. **E** T exivit Dinah filia Leæ quam peperit Jacobo, ad videndum filias terræ. Et vidit illas Schechem filius Chamoris Chivæi, principis terræ, & sumsit eam, & cubuit cum ea, & compressit eam. Et adhærebat anima illius in Dinam, filiam Jacobi, & amavit puellam, & loquutus super cor puellæ. Et dixit Schechem ad Chamor patrem suum, dicendo, accipe mihi natam hanc ad mulierem. Exivit Dinah, significat affectionem omnium fidei, & Ecclesiam inde: filia Leæ, quam peperit Jacobo, significat in externis; advidendum filias terræ, significat ad cognoscendum affectiones veri, & Ecclesias quæ sunt inde; & vidit illam Schechem, significat verum; filius Chamoris Chivæi, significat ab Antiquis; principis terræ, significat primarium inter Ecclesias; & sumsit eam, & cubuit cum ea, & compressit eam, significat quod non aliter posset conjungi cum affectione veri per filios Jacobi fratres ejus significati; & adhærebat anima illius in Dinam, filiam Jacobi, significat propensionem ad conjunctionem; & amavit puellam, & loquutus super cor ejus, significat amorem; & dixit Schechem ad Chamor patrem suum, significat cogitationem ex vero apud Antiquos; dicendo, accipe mihi natam hanc ad mulierem, significat quod conjungi vellet cum affectione illius veri.

4427. Exivit Dinah, quod significet affectionem omnium fidei, & Ecclesiam inde, constat a repræsentatione Dinæ, quod sit affectio verorum omnium, & Ecclesia inde, de qua n: 3963. 3964; duodecim enim filii Jacobi repræsentarunt omnia fidei, ita omnia quæ sunt Ecclesiæ, n: 2120. 2130. 3858. 3926. 3939; inde Dinah, quæ post decem filios Jacobi ex Leah & ancillis, nata est, significat affectionem eorum, ita Ecclesiam, nam Ecclesia est ex affectione veri, usque adeo, ut sive dicas affectionem veri, sive Ecclesiam, idem sit, homo enim ex affectione veri est Ecclesia.

4428. Filia Leæ, quam peperit Jacobo, quod significet in externis, constat a repræsentatione Leæ, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3763. 3819; & a repræsentatione Jacobi, quod in supræmo sensu sit Dominus quoad Divinum verum Naturalis, de qua n: 3305. 3509. 3525. 3544. 3576. 4234. 4273. 4337; & in sensu respectivo sit Ecclesia externa, seu quod idem, Ecclesiæ externum, de qua n: 3305. 4286, inde patet, quod filia Leæ, quam peperit Jacobo, significet affectionem veri in externis.

4429. Ad videndum filias terræ, quod significet ad cognoscendum affectiones veri & Ecclesias quæ sunt inde, constat ex significatione videre, quod sit cognoscere, de qua aliquoties prius; ex significatione filiarum, quod sint affectiones, & inde Ecclesiæ, de qua n: 2362. 3024. 3963; & ex significatione terræ, hic terræ Canaanis, quod sit tractus ubi Ecclesia, & inde quoque ipsa Ecclesia, de qua n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118. 2929. 3355. 3705. 3686. Quid per hæc, quæ in hoc Versu continentur, significatur, constare potest ab illis quæ sequuntur, agitur enim de repræsentativo Ecclesiæ, quod apud posteros Jacobi instituendum erat; quod hoc repræsentativum apud illos non institui potuerit, priusquam quoad interiora vera prorsus vastati fuissent, hoc est, priusquam non amplius scivissent illa, videatur n: 4289; interiora vera sunt omnia illa quæ repræsentatur & significantur per Ritualia, quæ illis mandata fuerunt; omnia enim ritualia repræsentarunt & significarunt aliquid in Regno Domini in Coelis & inde aliquid in Regno Domini in terris, hoc est, in Ecclesiæ; hæc quæ significabantur & repræsentabantur sunt hic interiora vera: quod omnia & singula, quæ mandata sunt posteris Jacobi, cum Ecclesiæ repræsentativum apud illos institueretur, de quibus in Libris Moysi, imprimis in Exodo & Levitico, fuerint repræsentativa & significativa coelestium & spiritualium Regni Domini, ubivis in explicationibus ostensum est: hæc omnia fuerunt posteris Jacobi ignota, quia tales fuerunt, ut illa prophanaissent, si novissent, n: 301. 302. 303. 2520. 3398. 3479. 3769. 4281. 4293; idcirco non prius venerunt in repræsentativa illa, quam cum prorsus quoad interiora vastati fuissent: in hoc Capite itaque agitur de illis veris, & quod extinxerint illa. Repræsentativa, quæ mandata fuerunt posteris Jacobi, non fuerunt nova, sed pleraque talia, quæ prius in usu apud Antiquos, verum Antiqui non coluerunt externa, sicut posterius Jacobi, seu Judæi & Israelitæ, sed interna, per interna agnoverunt Ipsum Dominum; reliquæ Ecclesiæ ab antiquo adhuc fuerunt in terra Canaan; imprimis apud illos qui Chittæi & Chivæi dicebantur; inde est, quod per illas gentes repræsententur vera quæ fuerunt Ecclesiæ; ex his nunc aliquatenus constare potest, quid significatur per quod exiverit Dinah filia Jacobi ex Leah, ad videndum filias terræ; per Dinam enim repræsentatur Ecclesia externa, qualis institueretur apud posteros Jacobi; & per filias terræ significantur Ecclesiæ apud Antiquos; quod filia ubivis in Verbo, in sensu ejus interno significant Ecclesias, videatur n: 2362. 3024, ubi id ostensum; & quod terra tractum & gentem, ubi Ecclesia, ita Ecclesiam, n: 662. 1066. 1067. 1733. 1850. 2117. 2118. 2929. 3355. 3705. 3686.

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 187

4430. Et vidit illam Schechem, quod significet verum, constat a repræsentatione Schechemi, quod sit verum, hic verum Ecclesiæ ab Antiquo; quod hoc per Sechemum repræsentetur, est ex eo, quod adhuc apud illam gentem, ubi Sechemus, reliquiæ Ecclesiæ essent; quod inter probas gentes fuerit, patet ex sinceritate, ex qua loquuti Chamor & Sechem ad Jacobum & ejus filios, Verf: 8. 9. 10. 11. 12, & ex condescendentia ut Schechemus acciperet Dinam in uxorem, Verf: 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24; & quia ita, repræsentabatur verum Ecclesiæ per illos; & præterea Sechem urbs, erat prima statio Abramo cum venit ex Syria in terram Canaanem, Gen: xii: 6; & nunc quoque prima Jacobo etiam ex Syria, ubi tetendit tentorium, fecit tuguria, & statuit Altare, Gen: Cap: præc: xxxiii: 17. 18. 19. 20; quod per itinera seu peregrinationes Abrahami & Jacobi repræsentatæ sint progressiones in vera fidei & bona amoris, quæ Domino in supremo sensu, & quæ homini qui regeneratur a Domino in sensu respectivo, aliquoties ostensum est; inde per Schechem significatum est primum lucis, n: 1440. 1441; proinde verum interius, hoc enim est primum lucis. Sed in hoc Capite agitur in sensu interno de posteris Jacobi, quomodo illi hoc primum lucis seu interius verum apud se exstinxerunt; filii Jacobi significant in hoc sensu, qui est sensus internus historicus, omnem suam posteritatem; in sensu enim interno Verbi agitur solum de rebus quæ sunt Regni Domini, ita quæ sunt Ecclesiæ Ipsius; ipsi filii Jacobi non aliquam Ecclesiam constituebant, sed posterii illorum, & hoc non prius quam postquam egressi sunt ex Ægypto, & actualiter non prius quam venerunt in terram Canaanem. Præterea quod urbem hanc a Schechemo dictam attinet, illa antiquitus vocata fuit Schalem, ut constat in Capit: præced xxxi: "Venit Jacob *Schalem*, urbem Schechemi, quæ in terra Canaan," Verf: 18; quod per Schalem significetur tranquillitas, & quod per urbem Schechemi significantur interiora vera fidei, & quod ad statum tranquillum veniat homo cum ad illa vera, videatur n: 4393: postmodum autem eadem urbs dicta fuit Schechem, ut constare potest apud Joschuam "Ossa Josephi, quæ ascendere fecerunt filii Israelis ex Ægypto, sepeliverunt in *Schechem*, in parte agri, quem emit Jacob a filiis Chamoris patris Schechemi centum Kefithis," xxiv: 32; & in Libro Judicum "Dixit Gaal filius Ebed ad cives *Schechemi*, quis est Abimelech, & quis est Schechem, ut serviamus illi, nonne filius Jerabalis, & Sebul præfectus ejus, servite viris Chamoris patris Schechemi, & quare serviemus huic," ix: 28: Eadem urbs dein vocata fuit Sichar, ut patet apud Johannem "Jesus venit in urbem Samariæ dictam *Sichar*, prope agrum quem dedit Jacob Josepho filio suo; erat ibi fons Jacobi," iv: 5. 6; quod per illam urbem significetur Verum interius, patet ab illis locis, tum ex aliis ubi nominatur; & quoque apud Hoscheam "Gilead urbs operantium iniquitatem, sædata a sanguine, & juxta expectare virum turmas, sodalitium sacerdotum, via occidunt *ad Schechemum*, quia scelus fecerunt, in domo Israelis vidi rem sædam," vi: 8. 9; ubi via occidunt ad Schechemum, significat quod extinguant vera usque ad interiora,

ita omnia externa: extinctio etiam veri interioris significatur per quod Abimelech destruxerit illam urbem, & conseverit sale, Jud: 1x: 45.

4431. Filius Chamoris Chivæi, quod significet ab antiquis, constat a significatione filii, qui hic est Schechemus, quod sit verum interius, de qua mox supra, quod filius sit verum, videatur n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373. 4257; & ex repræsentatione Chamoris, quod sit pater illius veri, ita ab antiquis, emanavit enim Verum quod interius erat in ritualibus & repræsentativis ab Ecclesia quæ ab Antiquo, & quia ita, Chamor etiam nominatur Chivæus; Gens enim Chivæa fuit per quam tale verum apud Antiquos significatum fuit, quia ab Antiquo tempore in tali fuerunt, inde est quod Chamor hic dicatur Chivæus; per omnes enim gentes in terra Canaan aliquod bonum aut verum Ecclesiæ tempore Antiquo significatum fuit, nam Antiquissima Ecclesia, quæ Coelestis, ibi fuerat, n: 4116; sed postmodum illæ gentes, sicut reliquæ, apud quos Ecclesia fuit, deflexerunt ad idololatriam, ideo quoque per easdem significantur idololatriæ; sed quia per Chivæos ab Antiquo significatum est verum interius, & illi inter gentes probiores fuerunt, apud quos non ita consummata fuit iniquitas, hoc est, non ita verum Ecclesiæ extinctum, ut apud alios, ideo ex Providentia Domini conservati sunt Chivæi Gibeonitæ, per fædus quod Joschua & Principes cum illis pepigerunt, Jos: 1x: 15; quod illi Chivæi fuerint, videatur Josch: x: 7. Cap: xi: 19. Ex his nunc patet, unde est, quod per Schechemum filium Chamoris Chivæi significetur Verum interius ab Antiquis.

4432. Principis terræ, quod significet primarium inter Ecclesias, constat a significatione principis, quod sit primarium, de qua n: 1482. 2089; & a significatione terræ, quod sit Ecclesia, de qua n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118. 2929. 3355. 3705. 3686.

4433. Et sumsit eam, & cubuit cum ea, & compressit eam, quod significet quod non aliter posset conjungi cum affectione veri per filios Jacobi fratres ejus significati, constat a significatione sumere eam, cubare cum ea, & comprimere eam, quod sit conjungi, sed non modo legitimo qui sit per desponsationem; quod autem per illa verba significetur, quod non aliter conjungi posset, non constare potest nisi sciatur, quomodo res se habet; verum interius ab antiquis, quod per Schechemum filium Chamoris Chivæi significatur, est id verum quod internum Ecclesiæ fuerat apud Antiquos, ita quod internum in eorum statutis, judiciis & legibus, verbo in ritualibus & similibus; illa vera fuerunt doctrinalia illorum secundum quæ vivebant, & quidem doctrinalia charitatis, nam antiquo tempore illis qui a genuina Ecclesia non alia doctrinalia fuerunt; eadem vocari possunt vera interiora fidei respective ad doctrinam, sed bona respective ad vitam: si aliqua Ecclesia apud Gentem e Jacobo institueretur, necessum fuit, ut in illa vera & bona initiarentur; nam nisi interna sunt in externis, hoc est, nisi cogitatur de internis cum in externis sunt, & simul nisi afficiuntur internis, ad minimum nisi afficiuntur externis propter interna, non est aliquid Ecclesiæ, interna enim faciunt Ecclesiam, nam in illis est Dominus, quippe in illis sunt spiritualia & coelestia quæ ab Ipso. Sed
Gens

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 189

Gens e Jacobo, hoc est, Gens Israelitica & Judaica, non potuit initiari in illa modo legitimo, qui fit per desponsationem, ob causam quia cultus eorum externus non correspondebat; a Patribus enim suis, nempe ab Abrahamo, Jischako & Jacobo, acceperunt cultum ab Ebero institutum, qui quod in externis diversus fuerit a cultu Ecclesiae Antiquae, videatur n: 1238. 1241. 1343. 2180; & quia cultus ille diversus fuit, non potuerunt vera interiora quae apud Antiquos, cum illo conjungi modo legitimo qui fit per desponsationem, sed modo qui hic describitur; inde potest intelligi quid sit, quod non aliter posset conjungi cum affectione veri per filios Jacobi fratres Dinæ significati. Sed tamen conjunctio fieri potuit illo modo, secundum legem etiam antiquis notam, de qua Exod: xxii: 15. Deuter: xxii: 28. 29, usque gens illa talis erat, ut nullatenus admitteret aliquam conjunctionem veri interioris quod ab Antiquis, cum externis cultus quae apud posteros Jacobi, n: 4281. 4290. 4293. 4307. 4314. 4316. 4317, ideo apud illam gentem non potuit institui aliqua Ecclesia, sed loco ejus modo repraesentativum Ecclesiae, videatur n: 4281. 4288. 4307; quod talis gens fuerit, quod nempe non solum non recipere potuisset vera interiora, sed etiam quod apud se prorsus illa extingueret, repraesentatum hic est per quod filii Jacobi responderet Schechemo & Chamori in fraude, Vers: 13, & dein quod Schimeon & Levi percuterent urbem ore gladii, & occiderent Schechemum & Chamorem, Vers: 25. 26, & quod reliqui filii venirent super confossos, & deprædarentur urbem, atque auferrent greges, armenta, & quicquid in urbe, in agro, & in domo esset, Vers: 27. 28. 29. Inde patet, quid per Prophetica Jacobi tunc Israelis, significatur "Schimeon & Levi fratres, instrumenta violentiae machinae eorum; in arcanum eorum ne veniat anima mea, in congregatione eorum ne uniatur gloria mea, quia in ira sua occiderunt virum, & in complacito suo enervarunt bovem; maledicta ira eorum quia vehemens, & furor eorum quia gravis; dividam eos in Jacobum, & dispergam eos in Israelem," Genes: xlix: 5. 6. 7.

4434. Et adhærebat anima illius in Dinam, quod significet propensionem ad conjunctionem, constat a significatione adhærere anima, quod sit propensio; quod ad conjunctionem patet, quia quae amoris conjugalium sunt, in sensu interno involvunt conjunctionem spirituales, quae est veri cum bono ac boni cum vero; quod illa quae amoris conjugalium sunt, in sensu interno involvant conjunctionem illam, est causa quia amor conjugalium ex conjugio veri & boni ac boni & veri, ducit originem, videatur n: 2618. 2727. 2728. 2729. 2737. 2803. 3132; inde quoque adulterationes boni intelliguntur per adulteria, & falsificationes veri per scortationes in Verbo, n: 2466. 2729. 2750. 3399; ex his constare potest, quod per omnia hæc quae de Schechemo & de Dinah in hoc Capite memorantur, non aliud in sensu interno intelligatur, quam conjunctio veri quae repraesentatur per Schechemum, cum affectione veri quae per Dinam, ita quod per hæc verba "Adhærebat anima ejus in Dinam" significetur propensio ad conjunctionem. Quia in toto hoc Capite agitur de amore conjugalium eiga Dinam, & quod ambiret illam in mulierem, & quia per illa
quæ

quæ amoris conjugialis sunt, significatur conjunctio spiritualis, licet ex Verbo confirmare, quod conjugia & quæ conjugiorum sunt, ibi non aliud involvant; apud Johannem "Gaudeamus & exulemus, & demus gloriam Ipsi, quia venit tempus *Nuptiarum Agni*, & *Uxor Ipsi* paravit se; sicut qui ad Cænam *Nuptiarum Agni* vocati," Apoc: xix: 7. 9. Apud Eundem "Vidi Civitatem sanctam, Hierosolymam novam, descendentem a Deo e Cælo, paratam sicut *Sponsam ornatam marito suo*. Unus de septem Angelis loquutus est mecum, dicens, veni, ostendam tibi *Sponsam, Agni Uxorem*; abstulit me in spiritu super montem magnum & altum, & ostendit mihi Civitatem magnam, sanctam Hierosolymam descendentem e Cælo a Deo," Apoc: xxi: 2. 9. 10; quod per sponsale & conjugiale hic non aliud significetur quam conjunctio Domini cum Ecclesia, & hoc per verum & bonum, patet manifeste, Civitas enim sancta & Hierosolyma nova non aliud est quam Ecclesia, quod Civitas sit Ecclesiæ verum, videatur n: 402. 2268. 2450. 2451. 2712. 2943. 3216; quod Hierosolyma sit Ecclesia spiritualis, n: 402. 2117. 3654. Apud Malachiam "Perfide egit Jehudah, & abominatio facta est in Israele, & in Hierosolyma, nam profanavit Jehudah sanctitatem Jehovæ, quia *amavit & desponsavit sibi filiam Dei alieni*. Jehovah testificatus est inter te & inter uxorem juventutis tuæ, contra quam tu perfide egisti," 11: 11. 14, 15; ubi amare & desponsare filiam Dei alieni, est conjungere se cum falso, loco veri quod est uxor juventutis. Apud Ezechielem "Sumisti filios tuos & filias tuas, quas peperisti mihi, & sacrificasti ad devorandum: num parum de *scortationibus* tuis; filia matris tuæ tu fastidientis *maritum suum & filios suos*, & soror tu sororum tuarum, quæ fastidiverunt *maritos suos & filios suos*," xvi: 20. 45; ibi de abominationibus Hierosolymæ, quæ quia erant ex malis & falsis, describuntur in illo Capite per talia quæ conjugii contraria sunt, scilicet per adulteria & scortationes; mariti, quos fastidiverunt, sunt bona, filii sunt vera, & filiarum affectiones illorum. Apud Esaiam "Canta *sterilis non peperat*, persona cantu & juba *non parturivit*, quia multi *filii desolatae*, præ *filii maritatae*. Opprobrii *viduitatis* tuæ non recordaberis amplius, quia *mariti tui* factores tui, Jehovah Zebaoth nomen Ipsi, & Redemptor tuus Sanctus Israelis, Deus totius terræ vocatur: nam sicut *mulierem relictam* & afflictam spiritu vocavit te Jehovah, & *mulierem juventutis* cum repudiatur, dixit Deus tuus, Omnes *filii tui* docti a Jehovah, & nulla pax *filiis tuorum*," liv: 1. 5. 6. 13; quia per conjugium significatur conjunctio veri & boni ac boni & veri, constare potest quid significatur per maritum & uxorem, per filios & filias, per viduas, per repudiatas, perque parere, parturire, desolari, sterilis esse, nam hæc sunt conjugii, de singulis illis, quid in sensu spirituali significant, in explicationibus multoties ostensum est. Apud Eundem "Propter Zionem non tacebo, & propter Hierosolymam non quiescam, non dicetur tibi amplius *deserta*, sed terræ tuæ vocabitur *maritata*, nam beneplacebit Jehovæ in te, & terra tua *maritabitur*, quia *maritabit juvenis virginem*, *maritabunt te filii tui*, & gaudium *sponsi* super *sponsa*, gaudebit super te Deus tuus," lxii: 1. 4. 5; qui non sensum internum Verbi novit, opinari potest, quod talia in Verbo

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 191

Verbo solum sint comparativa, qualia in sermone vulgari plura, & inde quod Ecclesia comparetur filiae, virgini, uxori, ita quæ fidei & charitatis sunt illis quæ conjugii; sed in Verbo omnia sunt repræsentativa spiritualium & cœlestium, & reales correspondentiæ, descendit enim Verbum e cœlo, & quia descendit inde, in sua origine est Divinum cœleste & spirituale, cui illa quæ sunt sensus literæ correspondent; inde est, quod quæ conjugii cœlestis sunt, quod est conjunctio boni & veri, cadant in correspondentia, ita in illa quæ sunt conjugiorum in terra. Inde quoque est, quod Dominus assimilaverit Regnum cœlorum, hoc est, Regnum Ipsius in cœlo, & Regnum Ipsius in terra quod est Ecclesia, cum homine Rege, qui *fecit nuptias* filio suo, ac invitavit plures ad illas," Matth: *xxi*: 2 seq: Et quoque cum decem *Virginitibus*, quæ accipientes lampadas, exiverunt in occursum *Sponsi*," Matth: *xxv*: 1 seq: Et quoque Dominus illos qui ab Ecclesia vocavit filios nuptiarum "Dixit Jesus, num possunt *filii nuptiarum* lugere, quamdiu cum illis est *Sponsus*; venient vero dies, quando auferetur ab iis *Sponsus*, & tunc jejunabunt," Matth: *ix*: 15. Inde quoque affectio boni & affectio veri dicitur Gaudium & lætitia sponsi & sponsæ, quia gaudium cœleste est ex affectionibus & in affectionibus illis; ut apud Eſaiam "*Maritabunt* te filii tui, & erit gaudium *sponsi* super *sponsa*, gaudebit super te Jehovah Deus tuus," *Lxxii*: 5: Apud Jeremiam "Vox gaudii & vox lætitiae, & vox *sponsi* & vox *sponsæ*, vox dicentium, confitemini Jehovah, quia bonus Jehovah," *xxxiii*: 11: Apud Eundem "Cessare faciam ex urbibus Jehudæ & ex plateis Hierosolymæ vocem gaudii & vocem lætitiae, vocem *sponsi* & vocem *sponsæ*, quia in vastitatem evadet terra," *vii*: 34: Cap: *xvi*: 9. Cap: *xxv*: 10. Et apud Johannem "Lux lucernæ non lucebit in Babylone amplius, & vox *sponsi* & *sponsæ* non audietur in illa amplius," Apoc: *xviii*: 22. Quia conjugia in terra per amorem vere conjugialem correspondent Conjugio cœlesti, quod est boni & veri, ideo leges in Verbo de desponsationibus & conjugiiis latæ prorsus correspondent legibus spiritualibus conjugii cœlestis; ut quod unam solum uxorem ducerent, Marc: *x*: 2 ad 8. Luc: *xvi*: 18; in conjugio enim cœlesti se ita habet, nempe quod bonum non conjungi queat nisi suo vero, & verum suo bono, si alii vero quam suo, bonum nusquam subsisteret, sed distraheretur & sic periret; uxor in Ecclesia spirituali repræsentat bonum & vir repræsentat verum, at in Ecclesia cœlesti maritus repræsentat bonum & uxor verum; &, quod arcanum, non solum illa repræsentant, sed etiam illis actualiter correspondent. Leges quoque quæ de Conjugiis latæ sunt in Veteri Testamento similiter correspondentiam habent cum legibus conjugii cœlestis, ut quæ Exod: *xxx*: 7. 8. 9. 10. 11. Cap: *xxii*: 15. 16. Cap: *xxxiv*: 16. Num: *xxxvi*: 6. Deut: *vii*: 3. 4. Cap: *xxii*: 28. 29: & quoque Leges de gradibus vetitis, Levit: *xviii*: 6 ad 20; de quibus singulis, ex Divina Domini Misericordia, alibi: quod gradus & leges conjugiorum ex legibus veri & boni, quæ sunt conjugii cœlestis, ducant originem, & se ad illas referant, patet apud Ezechielem "Sacerdotes Levitæ *viduam* aut *repudiatam* non accipient sibi in uxores, sed *virgines* de semine domus Israelis; &

viduam

viduam quæ fuerit *vidua* a sacerdote accipient," XLIV: 22, ibi agitur de Civitate sancta Hierosolyma nova & de Canaanæ cœlesti, quæ quod sint Regnum Domini & Ecclesia Ipsius, constat, proinde quod non per Levitas Levitæ, nec per viduam & repudiatam vidua & repudiata, significantur, sed talia quibus correspondent.

4435. Et amavit puellam, & loquutus super cor ejus, quod significet amorem, constat absque explicatione.

4436. Et dixit Schechem ad Chamor patrem suum, quod significet cogitationem ex vero apud Antiquos, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio & inde cogitatio, de qua n: 3395; & ex repræsentatione Schechemi filii Chamoris, quod sit verum apud Antiquos, de qua n: 4430. 4431; inde patet, quod dixit Schechem ad Chamorem patrem suum, sit cogitatio ex vero apud Antiquos.

4437. Dicendo, accipe mihi natam hanc ad mulierem, quod significet quod conjungi vellet cum affectione illius veri, constat ex significatione natæ, hic Dinæ, quod sit affectio veri per filios Jacobi fratres ejus significati, de qua n: 4427. 4433; & ex significatione accipere in mulierem, quod sit conjungi, de qua mox supra n: 4434.

4438. Vers: 5. 6. 7. *Et Jacob audivit, quod polluerit Dinam filiam suam; & filii ejus erant cum acquisitione ejus in agro; & tacuit Jacob usque ad venire illos. Et exivit Chamor pater Schechemi ad Jacobum, ad loquendum cum eo. Et filii Jacobi venerunt ab agro; ut audire illos, & doluerunt viri, & exarsit illis valde, quia stultitiam fecit in Israele ad cubandum cum filia Jacobi, & ita non fiet.* Jacob audivit quod polluerit Dinam filiam suam, significat conjunctionem non legitimam; Jacob est hic Antiqua Ecclesia externa: & filii ejus erant cum acquisitione ejus in agro, significat posteros quod in suo religioso essent: & tacuit Jacob usque ad venire illos, significat consultationem ex veris fidei, quæ illi & posteris ejus: & exivit Chamor pater Schechemi ad Jacobum ad loquendum cum eo, significat consultationem de vero Ecclesiæ illius: & filii Jacobi venerunt ab agro, significat quod consultaverint ex religioso suo: & doluerunt viri, & exarsit illis valde, significat quod in malo essent contra verum Ecclesiæ apud Antiquos; quia stultitiam fecit in Israele ad cubandum cum filia Jacobi, & ita non fiet, significat conjunctionem in oculis illorum illicitam contra verum quod illis.

4439. Jacob audivit quod polluerit Dinam filiam suam, quod significet conjunctionem non legitimam, nempe cum affectione veri, quod Ecclesiæ externæ per Jacobum hic repræsentatæ, constat ex significatione polluere, quod sit conjunctio non legitima, per conjugia enim significatur conjunctio legitima, n: 4434, inde per pollutionem eorum significatur conjunctio non legitima; de qua videatur n: 4433; ex repræsentatione Dinæ, quod sit affectio omnium fidei & Ecclesia inde, de qua n: 4427; & ex repræsentatione Jacobi, qui hic est Ecclesia Antiqua Externa. Quod per Jacobum significetur hic Ecclesia Antiqua Externa, est quia illa Ecclesia erat instituenda apud posteros ejus, ac instituta fuisset, si posterj recepissent vera interiora quæ fuerunt

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 193

erunt apud Antiquos; quod per Jacobum illa Ecclesia hic repræsentetur, patet quoque ex serie in hoc Capite, non enim fuit in consilio cum filiis suis, quod percuterent urbem, & occiderent Chamorem & Schechemum; quapropter etiam dixit ad Schimeonem & Levi, "Perturbastis me ad fætere faciendum me habitatori terræ," Vers: 30; & in Prophetico ante mortem "In arcanum eorum ne veniat anima mea, in congregatione eorum ne uniatur gloria mea, quia in ira sua occiderunt virum, & in complacito suo enervarunt bovem," Gen: XLIX: 6; & præterea in Verbo in plerisque locis per Jacobum repræsentatur Antiqua Ecclesia Externa, n: 422. 4286; causa quod Jacob illam repræsentet, est quia in supremo sensu repræsentat Divinum Naturale Domini, cui Ecclesia Externa correspondet: per filios autem ejus significantur posterii, qui verum apud Antiquos apud se exstinxerunt, & sic destruxerunt id quod Ecclesiæ esset, remanente sic apud illos solum repræsentativo ejus, de quo n: 4281. 4288. 4289. 4303.

4440. Et filii ejus erant cum acquisitione ejus in agro, quod significet posteros quod in suo religioso essent, constat a significatione filiorum ejus, quod sint posterii; ex significatione acquisitionis, quod sint vera externa, de qua n: 1435. 4391; & ex significatione agri, quod sit Ecclesia, de qua n: 2971. 3766; inde per quod filii ejus essent cum acquisitione ejus in agro, significatur quod in suo religioso essent, nam religiosum dicendum est tale Ecclesiæ, quale apud illos fuit, erat enim cultus externus absque interno.

4441. Et tacuit Jacob usque ad venire illos, quod significet consultationem ex veris fidei quæ illi & posteris ejus, constat ex significatione tacere, quod sit cogitare & tacite consultare; & ex significatione usque venire illos, nempe filios, quod sit ex veris fidei quæ illi & posteris ejus, quod filii sint vera, videtur n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373. 4257; quia cum filiis consultatio fieret, sic cum veris, quæ per filios Jacobi significantur, proinde ex veris quæ illi & posteris ejus.

4442. Et exivit Chamor pater Schechemi ad Jacobum ad loquendum cum eo, quod significet consultationem de vero Ecclesiæ illius, constat ex repræsentatione Chamoris patris Schechemi, quod sit Antiquorum verum, de qua n: 4430. 4431; ex repræsentatione Jacobi, quod sit Ecclesia Antiqua Externa, de qua mox supra n: 4439; & ex significatione loqui cum eo, quod sit consultare; inde per illa verba significatur consultatio de vero Ecclesiæ illius. Qui non scit, quod nomina in Verbo significant res, mirabitur quod per hæc verba "Exivit Chamor pater Schechemi ad Jacobum ad loquendum cum eo" significatur consultatio veri Ecclesiæ apud Antiquos cum vero quod secundum Ecclesiam Antiquam apud posteros Jacobi instaurandam; sed non mirabitur, qui scit quod talis sensus internus Verbi sit; ne quidem illi, qui morem scribendi apud Antiquos ex libris eorum sibi notum fecerant; commune enim fuerat apud illos introducere res quasi colloquentes, ut Sapientiam, Intelligentiam, Scientias, & similia; & quoque indere illis nomina, per quæ talia significabantur, veterum dii & semidei non aliud fuerunt, & quoque personæ, quas finxerunt, ut res historice concinnarent: Veteres Sophi hunc

morem tulerunt ab Antiqua Ecclesia, quæ per multum orbis Asiatici dispersa fuit, n: 1238. 2385; nam qui ab Ecclesia Antiqua fuerunt, res sacras per repræsentativa & significativa concinnarunt: Antiqua autem Ecclesia hoc tulit ex ore Antiquissimorum qui ante diluvium, n: 920. 1409. 1977. 2896. 2897; & hi a cœlo, nam communicationem cum cœlo habuerunt, n: 784. 1114 ad 1125; Primum enim Cœlum, quod est ultimum Trium, in talibus repræsentativis & significativis est; inde est quod Verbum tali stylo conscriptum sit; sed Verbum præ Veterum scriptis hoc peculiare habet, quod singulæ res in continua serie repræsentent cœlestia & spiritualia Regni Domini, ac in supremo sensu Ipsum Dominum; & quod ipsa Historica etiam talia sint; & quod magis, quod reales correspondentiæ sint, & hæ continuæ per tres cœlos a Domino.

4443. Et filii Jacobi venerunt ab agro, quod significet quod consultaverint ex religioso suo, constat ex significatione filiorum Jacobi, quod sit gens quæ ab illis, apud quam repræsentativum Ecclesiæ institutum est; & ex significatione agri, quod sit religiosum, de qua supra n: 4440, a quo venire, quod sit consultatio ex illo, sequitur ex serie, tum etiam ex eo, quod religiosum eorum sit, de quo prædicatur venire.

4444. Ut audire illos, & doluerunt viri, & exarsit illis valde, quod significet quod in malo essent contra verum Ecclesiæ apud Antiquos, constat a significatione dolere & exardescere valde, quod hic sit in malo esse; quod contra verum Ecclesiæ apud Antiquos, sequitur, quia contra Schechemum filium Chamoris, per quem quod significetur verum apud Antiquos, supra n: 4430. 4431, dictum est. Quod in malo fuerint, patet ab illis quæ sequuntur, quod nempe loquuti sint in fraude, Vers: 13, & dein postquam Schechemus & Chamor condescendebant ad verba illorum, occiderint illos, Vers: 26 ad 29; inde est, quod per dolere hic & exardescere valde, significetur quod in malo essent; apparet sicut Zelus fuerit, quia cubuit cum sorore eorum, secundum verba quæ mox sequuntur "Quia stultitiam fecit in Israele ad cubandum cum filia Jacobi, & ita non fiet" & in fine Capitis "dixerunt, an sicut meretricem faciet sororem nostram," Vers: 31; sed non fuit Zelus, Zelus enim nusquam dari potest apud aliquem qui est in malo, sed solum apud illum qui in bono, nam Zelus in se bonum habet, n: 4164; religiosum quidem, quod apud posteritatem illorum, in se bonum habuit, nam ejus omnia & singula repræsentabant cœlestia & spiritualia, quæ sunt Regni Domini, sed quoad illos qui in illo erant, nihil boni habuit, in externis enim solum fuerunt absque internis, ut supra ostensum; se habet hoc sicut religiosum illius gentis in quo etiam hodie sunt, agnoscant Moysen & Prophetas, ita Verbum, hoc sanctum in se est, sed quoad illos non sanctum est, nam in singulis ibi semet spectant, & sic mundanum, imo terrestre faciant Verbum, nam quod inibi aliquid cœleste sit, non sciunt, ne quidem curant; qui in tali statu sunt, non possunt in bono esse cum in suo religioso, sed in malo, nam nihil cœleste influit, hoc enim apud se extinguunt. Secundum Legem in Antiqua Ecclesia etiam notam, fuit, quod qui compressit virginem, dotem daret, & acciperet illam

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 195

illam in uxorem, juxta hæc apud Mosen. " Si persuaferit vir virgini, quæ non desponsata, & cubat cum ea, dote dotabit eam sibi in uxorem; si renuendo renuit pater ejus dare eam illi, argentum pendet, quantum dos virginum," Exod: **xxii: 15. 16**; & alibi " Si invenerit vir puellam virginem, quæ non desponsata est, & apprehenderit illam, ac cubuerit cum illa, & deprehensi fuerint, dabit vir qui cubuit cum eâ, patri puellæ quinquaginta argenti, & erit illi in uxorem, pro quod compresserit illam; & non poterit repudiare illam omnibus diebus suis," Deut: **xxii: 28. 29**: quod eadem hæc Lex nota fuerit Antiquis, patet manifeste a Schechemi verbis ad puellæ patrem & fratres " Dixit Schechem ad patrem ejus & ad fratres ejus, inveniam gratiam in oculis vestris, & quod dicitis ad me, dabo; multiplicato super me valde dote & donum, & dabo quemadmodum dicetis ad me, & detis mihi puellam ad mulierem," Vers: **11. 12**; & quia Schechemus Legem illam complere voluit, & fratres Dinæ consenserunt, si fieret sicut illi, circumcidendo omnem masculum, secundum verba quæ sequuntur " Veruntamen in hoc consentiemus vobis, si sitis sicut nos, ad circumcidendum vobis omnem masculum, & dabimus filias nostras vobis, & filias vestras accipiemus nobis, & habitabimus cum vobis, & erimus in populum unum," Vers: **15. 16**; inde patet, quod non ex Lege egerint ita non ex bono, sed contra Legem, proinde ex malo. Ex Lege quidem fuit, quod non conjugia inirent cum Gentibus, de qua apud Mosen " Ne accipias de filiabus illarum filiis tuis, & scortentur filiæ earum post deos eorum, & scortari faciant filios tuos post deos eorum," Exod: **xxxiv: 16**: & alibi " Non affinitatem contrahes cum gentibus, filiam tuam non dabis filio illius, & filiam illius non accipies filio tuo: ideo quod seducturus sit filium tuum a post me, ut serviant diis aliis," Deut: **vii: 3. 4**: sed hæc lex lata est de Gentibus idololatris, ne per conjugia ad cultum idololatricum deflecterent a cultu vere repræsentativo, nam cum idololatræ facti sunt, non amplius repræsentare potuerunt cœlestia & spiritualia Regni Domini, sed opposita, qualia sunt infernalìa, quippe ab inferno tunc evocabant quendam diabolum quem colebant, & cui repræsentativa Divina applicabant; quapropter dicitur, ne scortarentur post deos illorum; tum ob causam, quia per gentes significabantur mala & falsa, cum quibus bona & vera, quæ illi repræsentabant, non commiscerentur, proinde non diabolica & infernalìa cum cœlestibus & spiritualibus, n: 3024 f: Sed nusquam vetitum fuit matrimonia contrahere cum gentibus, quæ acceptarunt cultum eorum, & qui postquam circumcisi essent agnoscebant Jehovah; illos vocabant Peregrinos peregrinantes cum illis, de quibus ita apud Mosen " Si peregrinabitur tecum peregrinus, & voluerit facere Pascha Jehovah, circumcidetur ei omnis masculus, & tunc accedet ad faciendum illud, & erit sicut incola terræ: *lex una erit incola & peregrino qui peregrinatur in medio vestrum*," Exod: **xii: 48. 49**; & alibi " Quando peregrinatus fuerit vobiscum peregrinus, faciet Pascha Jehovah, juxta statutum Paschæ, & juxta statuta ejus, sic faciet: *statutum unum erit vobis tam peregrino quam indigenæ terræ*," Num: **ix: 14**; quod dicti sint peregrini peregrinantes in medio illorum & cum illis, erat quia peregrinari significa-

bat instrui, ac ita peregrinus illos qui in statutis & doctrinalibus instrui se passi sunt; quod peregrinari & peregrinus id significant, videatur n: 1463. 2025. 3672: Apud Eundem "Quod si peregrinatus fuerit vobiscum peregrinus, qui fecerit ignitum odoris quietationis Jehovæ, quemadmodum facitis, sic faciet: quantum ad concionem, *statutum unum vobis & peregrino peregrinanti*, statutum æternitatis in generationes vestras: *quales vos talis peregrinus coram Jehovab; lex una, & iudicium unum erit vobis & peregrino peregrinanti vobiscum,*" Num: xv: 14. 15. 16: tum alibi "Sicut indigena ex vobis, erit vobis peregrinus peregrinans vobiscum," Levit: xix: 34; *Judicium unum erit vobis, quale peregrino tale indigenæ erit,*" Levit: xxiv: 22. Quod hoc statutum non modo Jacobo & filiis ejus, sed etiam Schechemo & Chamori notum fuerit, patet a verbis illorum; nam statuta, judicia & leges, quæ Genti Israeliticæ & Judaicæ data sunt, non fuerunt nova, sed talia, quæ fuerunt prius in Antiqua Ecclesia, & in Altera Antiqua quæ Hebræa ab Ebero dicta fuit, ut passim ostensum est; quod inde Lex illa nota fuerit, patet a verbis filiorum Jacobi "Dixerunt filii Jacobi ad Chamorem & Schechemum, non possumus facere verbum hoc, dare sororem nostram viro cui præputium, quia opprobrium hoc nobis; veruntamen in hoc consentiemus vobis, si sitis sicut nos, ad circumcidendum vobis omnem masculum, & dabimus filias nostras vobis, & filias vestras accipiemus nobis, & habitabimus cum vobis, & erimus in populum unum," Vers: 14. 15. 16; & a Verbis Chamoris & Schechemi, quod non modo consenserint, sed etiam quod circumcidi fecerint se & omnem masculum urbis suæ, Vers: 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24: inde patet, quod Schechemus talis factus, qualis peregrinus, de qua in Lege, & sic quod filiam Jacobi potuerit in mulierem accipere; ita, quod occiderint illos, fuerit factum nefandum; quod etiam testificatus Jacob ante mortem suam, Genes: xlix: 5. 6. 7. Quod non modo Jehudah, sed etiam Moses, tum Reges Judæorum & Israelitarum, ut & plures ex populo, duxerint uxores a Gentibus, ex historicis Verbi constat; quæ quin receperint statuta, judicia & leges eorum, & pro peregrinis agnitæ fuerint, non dubitandum.

4445. Quia stultitiam fecit in Israele ad cubandum cum filia Jacobi, & ita non fiet, quod significet conjunctionem in oculis illorum illicitam contra verum quod illius, constat ex significatione stultitiam facere ad cubandum cum filia Jacobi, quod sit conjunctio illicita; quod cubare cum illa & sic polluere, sit conjunctio non legitima, videatur supra n: 4439: in Israele dicitur, quia per Israelem significatur internum Ecclesiæ, & dein filia Jacobi dicitur, quia per Jacobum significatur externum Ecclesiæ; quod Israel sit Ecclesiæ internum, & Jacob externum, videatur n: 4286. 4292. 4439. Quod in oculis illorum id apparuerit illicitum, tametsi licitum, constare potest ab illis quæ mox supra n: 4444, & alibi, dicta & ostensa sunt.

4446. Vers: 8. 9. 10. 11. 12. *Et loquutus Chamor cum illis, dicendo, Schechem filius meus, desiderat anima illius in filiam vestram, detis quæso eam illi ad mulierem. Et affinitates societis cum nobis, filias vestras detis nobis, & filias nostras*

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 197

stras accipiat vobis. Et cum nobis habitetis, & terra erit coram vobis, habitate, negotiando pervagamini eam, & possidete in ea. Et dixit Schechem ad patrem ejus, & ad fratres ejus, inveniam gratiam in oculis vestris, & quod dicitis ad me dabo. Multiplicate super me valde dotem & donum, & dabo quemadmodum dicitis ad me, & detis mihi puellam ad mulierem. Loquutus Chamor cum illis, dicendo, significat bonum Ecclesiæ apud antiquos: Schechem filius meus, significat verum inde: desiderat anima illius in filiam vestram, detis quæso eam illi ad mulierem, significat desiderium conjunctionis cum nova hac quæ apparet externa facie Antiquæ similis: & affinitates societis cum nobis, filias vestras detis nobis, & filias nostras accipiat vobis, significat unionem bonorum & verorum: & cum nobis habitetis, significat vitam: & terra erit coram vobis, habitate, significat Ecclesiam quæ una: negotiando pervagamini eam, & possidete in ea, significat dogmata ex communi quæ consensura: & dixit Schechem ad patrem ejus & ad fratres ejus, significat consultationem veri ex antiqua Divina stirpe cum bono & vero hujus religiosi: inveniam gratiam in oculis vestris, & quod dicitis ad me, dabo, significat si illis mens similis a sua parte, quod esset a sua; multiplicare super me valde dotem & donum, dabo, quemadmodum dicitis ad me, significat quod acceptabit illa quæ apud illos, & faciet suæ: & detis mihi puellam ad mulierem, significat modo conjunctio.

4447. Loquutus Chamor cum illis, dicendo, quod significet bonum Ecclesiæ apud antiquos, constat a repræsentatione Chamoris, quod sit ab antiquis, de qua n: 4431, nempe bonum Ecclesiæ ab illis, nam bonum Ecclesiæ est pater, & verum inde, quod hic Schechemus, est filius, inde etiam per patrem in Verbo significatur bonum, & per filium verum. Hic dicitur bonum Ecclesiæ apud Antiquos, non autem bonum Ecclesiæ Antiquæ, hoc ob causam, quia per Ecclesiam apud Antiquos intelligitur Ecclesia derivata ab Ecclesia Antiquissima, quæ fuit ante diluvium, & per Ecclesiam Antiquam intelligitur Ecclesia quæ post diluvium; de binis illis Ecclesiis in præcedentibus aliquoties actum est; & ostensum, quod Antiquissima Ecclesia, quæ ante diluvium, fuerit coelestis, sed antiqua Ecclesia, quæ post diluvium, fuerit spiritualis, de differentia utriusque etiam sæpe actum est: Reliquiæ Antiquissimæ Ecclesiæ, quæ coelestis, fuerunt adhuc in terra Canaan, & ibi cum primis apud illos, qui Chittæi & Chivæi vocabantur: quod non alibi, erat, quia Antiquissima Ecclesia, quæ vocata est Homo seu Adam, n: 478. 479, in terra Canaan fuit, proinde ibi Hortus Edenis, per quem ibi significata est Intelligentia & Sapientia hominum illius Ecclesiæ, n: 100. 1588, & per arbores ibi perceptio eorum, n: 103. 2163. 2722 2972; & quia Intelligentia & Sapientia per Hortum seu Paradisum illum significata est, etiam ipsa Ecclesia per illum intelligitur, & quia Ecclesia, etiam Cælum, & quia Cælum, etiam in supremo sensu Dominus; inde est, quod Terra Canaan quoque significet in supremo sensu Dominum, in sensu respectivo Cælum, & quoque Ecclesiam, & in sensu singulari hominem Ecclesiæ, n: 1413. 1437. 1607.

1607. 3038. 3481. 3705; & quoque inde est, quod Terra simpliciter nominata in Verbo simile significet, n: 566. 662. 1066. 1067. 1413. 1607. 3355; & quod novum Cœlum & nova Terra, sit Ecclesia nova quoad internum & externum ejus, n: 1733. 1850. 2117. 2118 f. 3355 f. Quod Antiquissima Ecclesia fuerit in Terra Canaan, videatur n: 567; & quod inde oriunda sint repræsentativa locorum, & quod ideo Abram justus sit illuc ire, tum quod terra illa data sit posteris illius ex Jacobo, ut nempe repræsentativa locorum retinerentur, secundum quæ Verbum conscriberetur, n: 3686: Quodque inde omnia loca ibi, tum montes & fluvii, atque omnes termini circumcirca repræsentativi facti sint, n: 1585. 1866. 4240. Ex his patet, quid per Ecclesiam apud Antiquos hic intelligitur, quod nempe reliquiæ ab Ecclesia Antiquissima: & quia apud Chittæos & Chivæos illæ fuerunt, ideo quoque Abraham, Jischak, & Jacob, cum uxoribus illorum sepulturæ locum nacti sunt apud Chittæos in terra eorum, Gen: xxiii. 1 ad f. Cap: xxix: 29. 30. 31. 32. Cap: l: 13; & Josephus apud Chivæos, Jos: xxiv: 32: Reliquias illius Ecclesiæ repræsentabat Chamor pater Schechemi, quapropter per illum significatur bonum Ecclesiæ apud Antiquos, proinde origo veri interioris ex stirpe Divina, n: 4399. Quid discrimen sit inter Ecclesiam Antiquissimam quæ fuit ante diluvium, & inter Ecclesiam Antiquam quæ erat post diluvium, videatur n: 897. 607. 608. 640. 641. 765. 784. 895. 920. 1114. ad 1128: 1238. 1327. 2896. 2897.

4448. Schechem filius meus, quod significet verum inde, constat ex repræsentatione Schechemi, quod sit verum interius, de qua n: 4430, ita verum inde, nempe ex bono quod est Chamor, n: 4447; omne enim verum Ecclesiæ est a bono ejus, aliunde nusquam verum existit: hoc verum, quod per Schechemum repræsentatur, vocatur verum interius, estque in sua essentia non aliud quam bonum charitatis; Antiquissima enim Ecclesia, quia cœlestis, in bono amoris in Dominum fuit, ac inde in perceptione omnis veri, nam homines illius Ecclesiæ pæne sicut Angeli fuerunt, communicabant etiam cum illis, inde eorum perceptio; quapropter nec usquam ratiocinabantur de aliquo vero fidei, sed dicebant, quia percipiebant e cœlo, quod ita sit; & hoc usque adeo, ut ne quidem nominare voluerint fidem, sed loco ejus charitatem, videatur n: 202. 337. 2715. 2718. 3246; inde est, quod per verum interius hic intelligatur bonum charitatis; quod apud Chamorem Chivæum & filium ejus Schechemum, fuerint reliquiæ illius Ecclesiæ, videatur mox supra n: 4447. Aliter se habuit cum Ecclesia Antiqua, quæ spiritualis, hæc non in amore in Dominum fuit, sicut Ecclesia Antiquissima, sed in charitate erga proximum, & ad charitatem non pervenire potuerunt quam per Verum fidei, cujus nullam perceptionem habuerunt, sicut Antiquissimi, ideo tunc inceptum fuit disquirere de Vero, num ita sit, De differentia inter Cœlestes qui perceptionem habuerunt, & inter Spirituales, qui non habent, videatur n: 2088. 2669. 2708. 2715. 3235. 3240. 3246. 3887.

4449. Desiderat anima illius in filiam vestram, deris quæso eam illi ad mulierem, quod significet desiderium conjunctionis cum nova hac, quæ apparet

ret externa facie Antiquæ similis, constat ex significatione desiderare anima, quod sit desiderium; ex repræsentatione Dinæ, quæ hic est filia, quod sit affectio veri, proinde Ecclesia, nam Ecclesia ab affectione veri est Ecclesia hæc per novam illam hic intelligitur; & ex significatione dare eam ad mulierem, quod sit conjunctio, de qua n: 4434. Quoad id, quod nova illa Ecclesia, quæ apud posteros Jacobi instaurata est, appareat externa facie Antiquæ similis, sciendum, quod statuta, judicia, & leges, quæ Genti Israeliticæ & Judaicæ, per Moſen, mandata sunt, non aliena fuerint a statutis, judiciis & legibus, quæ in Antiqua Ecclesia, sicut quæ de desponsationibus & conjugiiis, de servis, de animalibus quæ ad esum conducerent & non conducerent, de mundationibus, de festis, tabernaculis, igne perpetuo, & de pluribus aliis: etiam de Altaribus, holocaustis, sacrificiis, libaminibus, quæ recepta fuerunt in altera Ecclesia Antiqua, quæ ab Eberø; quæ quod nota fuerint prius, quam mandata sunt Genti illi, patet manifeste ab Historicis Verbi; ut solum quod altaria, holocausta & sacrificia; de Bileamo memoratur, quod iusserit ut ædificarentur septem altaria, & super illis holocausta & sacrificia ex juvenis & arietibus offerrentur, Num: xxiii: 1. 2. 14. 15. 29; & præterea de gentibus, multis in locis, quod destruerentur illarum altaria; & quoque de prophetis Baalis quod sacrificaverint, quos Elias interfecit; inde constare potest, quod sacrificia, quæ mandata fuerunt populo Jacobi, non fuerint nova; ita nec reliqua statuta, judicia & leges; sed quia hæc facta sunt idololatrica apud gentes, cum primis per id, quod per talia colerent aliquem deum prophanum, & sic quæ repræsentabant Divina, deflecterent ad infernalìa, præter quod superaddiderint plura, ideo ut cultus repræsentativus, qui fuit Antiquæ Ecclesiæ, restaureretur, eadem revocata sunt: inde constare potest, quod nova hæc Ecclesia, quæ apud posteros Jacobi instituta est, apparuerit externa facie Antiquæ similis.

4450. Et affinitates societatis cum nobis, filias vestras detis nobis & filias nostras accipiat vobis, quod significet unionem bonorum & verorum, constat ex significatione affinitates sociare, quod sit unio, de qua n: 4434; ex significatione filiarum, quod sint affectiones, ita bona, de qua n: 489. 490. 491. 2362. 3963; quod cum veris, significatur per detis nobis, & accipiat vobis, per Schechemum enim, & per filios Jacobi, significantur vera, ut supra ostensum: inde patet, quod per illa verba significetur unio bonorum & verorum, hoc est, quod nova illa Ecclesia non solum externa, sed etiam interna facie similis esset Antiquæ, per unionem.

4451. Et cum nobis habitetis, quod significet vitam, constat ex significatione habitare, quod sit vivere, de qua n: 1293. 3384. 3613, ita habitare cum nobis est vivere simul, ac unam Ecclesiam facere.

4452. Et terra erit coram vobis, habitate, quod significet Ecclesiam, quæ una, constat ex significatione terræ, quod sit Ecclesia, de qua n: 566. 662. 1066. 1067. 1413. 1607. 3355. 4447; & ex significatione habitare cum nobis, quod sit vivere simul, de qua mox supra n: 4451, ita quod una esset Ecclesia.

4453. Negotiando pervagamini eam, & possidete in ea, quod significet dogmata ex communi quod consensura, constat ex significatione negotiari, quod sit cognitiones sibi comparare, & quoque communicare, de qua n: 2967, inde negotiando pervagari terram, est intrare in cognitiones boni & veri, quæ per Schechemum filium Chamoris, & per urbem ejus significantur: & a significatione possidere in ea, quod sit unum facere, ita consentire, qui enim simul terram possident, illi unum faciunt & consentiunt. Quod negotiari sit cognitiones sibi comparare & quoque communicare, est quia in cœlo, ubi Verbum percipitur secundum sensum internum, non detur aliqua negotiatio, non enim ibi Aurum, nec argentum, nec talia cum quibus in mundo negotiantur, quapropter cum negotiari legitur in Verbo, intelligitur id in sensu spirituali, & tale percipitur quod correspondet, in genere comparatio & communicatio cognitionum, & in specie illud quod nominatur; ut si aurum nominatur, intelligitur bonum amoris & sapientiæ, n: 113. 1551. 1552; si argentum, intelligitur verum quod intelligentiæ & fidei, n: 1551. 2048. 2954; si oves, arietes, hædi, agni, per quæ antiquitus negotiati sunt, intelliguntur talia quæ oves, arietes, hædi, & agni, significant, & sic porro: sicut apud Ezechielem "Dic Tyro, habitatrix super introitibus maris, *Negotiatrix populorum* ad insulas multas: Tharschisch *mercatrix tua* ex multitudine omnium opum, in argento, in ferro, in stanno & plumbo, dederunt *nundinationes tuas*. Javal, Thubal, & Meschech, hi *negotiatores tui* in anima hominis, & vasis æris, dederunt *commercium tuum*. Filii Dedanis *Negotiatores tui*; insulæ multæ *mercatura manus tuæ*. Syria *Mercatrix tua* in multitudine operum tuorum. Jehudah & terra Israelis, illi *Negotiatores tui* in triticis, minnith, & pannog, & melle & oleo, & opobalsamo, dederunt *commercium tuum*. Damascus *Mercatrix tua* in multitudine operum tuorum ex multitudine omnium opum, in Vino Chesbonis & lana Zacharis. Dan & Javan netum in *nundinationibus tuis* dederunt. Dedan *Negotiatrix tua* in vestibibus libertatis ad curram. Arabs & omnes principes Kedar, illi *Mercatores manus tuæ*, in agnis & arietibus & hircis, in his *Mercatores tui Negotiatores* Schebæ & Raamæ, illi *Negotiatores tui* in primario omnis aromatis; & per omnem lapidem pretiosum & aurem, dederunt *Negotiationes tuas*. Charan & Channoch & Eden, *Negotiatores* Schebæ, Aschur, Kilmad *Negotiatrix tua*. Hi *Negotiatores tui* cum perfectionibus, cum glomeribus hyacinthi, & acupicto, & cum thesauris vestium pretiosarum, per funes ligatos & cedrina in *Mercatura tua*: unde impleta es, & honorata facta valde in corde marium" xxvi: 1 ad f. Ex his & pluribus aliis locis in Verbo, apparet quod negotiationes, commercia, mercaturæ, ac merces, non aliud sint, quam quæ sunt cognitionum boni & veri; quid enim Verbum propheticum cum negotiationibus Tyri, nisi per illas spiritualia & cœlestia significantur; & quia ita, manifeste constare potest, quod non solum per merces alia significantur, sed etiam per gentes ibi nominatus illi apud quos talia; tum quod non sciri possit quid significant, nisi ex sensu interno, ut quid Tharschisch, Javal, Thubal, Meschech, filii Dedanis, Syria, Jehudah, Israel, Dan, Javan, Dedan, Arabs, Scheba, Ramah, Charan, Channoch,

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 201

noch, Eden, Aschur, Kilmad; tam quid merces eorum, ut Argentum, Ferrum, Stannum, Plumbum, Vasa æris, Triticæ, Minnith, Pannog, Mel, Oleum, Opobalsamum, Vinum Chesbonis, Lana Zacharis, Netum, Vestes libertatis ad currum; Agni, Arietes, Hirci, Aroma, Lapis pretiosus, Aurum, Glomeres hyacinthini, Acupictum, Funes ligati, Cedrina: hæc & similia significant bona & vera, quæ sunt Ecclesiæ, & Regni Domini, atque eorum cognitiones; quapropter de Tyro ibi actum est, ex causa quia per Tyrum significantur Cognitiones, n: 1201: & quia tales merces, seu bona & vera, in Ecclesia & Regno Domini sunt, etiam Terra Canaan, per quam Ecclesia & Regnum Domini significatur, ab Antiquissimo tempore ita nominata fuit a mercibus seu mercaturis, Canaan enim in Lingua originali, id significat. Ex his nunc patet, quid significatur per Negotiando pervagari terram.

4454. Et dixit Schechem ad patrem ejus & fratres ejus, quod significet consultationem Veri ex Antiqua Divina stirpe cum bono & vero hujus religiosi, constat a significatione dicere, quod hic sit consultare; a representatione Schechemi, quod sit Verum ex Antiqua Divina stirpe, de qua supra n: 4447; a significatione patris, qui hic Jacob, quod sit bonum veri, de qua n: 473. 4337; & a significatione fratrum, qui hic filii Jacobi, quod sint vera, de qua supra. Quod Schechem sit verum ex Antiqua Divina stirpe, patet ab illis quæ supra n: 4447, allata sunt; fuerat enim Chamor Chivæus cum sua gente & familia in terra Canaan inter reliquias Antiquissimæ Ecclesiæ, quæ cœlestis; illa Ecclesia præ omnibus Ecclesiis in universo orbe fuit a Divino, nam in bono amoris in Dominum fuit; voluntarium eorum ac intellectuale faciebant unum, ita unam mentem, quapropter perceptionem veri ex bono habebant, influebat enim Dominus per viam internam in bonum voluntatis eorum, & per hoc in bonum intellectus, seu verum, inde est, quod illa Ecclesia præ cæteris vocata sit Homo, n: 477. 478. 470, & quoque Similitudo Dei, n: 51. 473. 1013; inde patet, cur Chamor & Schechemus dicantur ab Antiqua Divina stirpe, ut quoque prius n: 4399. Quod Antiquissima Ecclesia, quæ Homo, aut Hebræa voce Adam, dicta est, fuerit in terra Canaan, prout supra n: 4447, dictum, patet manifeste a posteris illorum, qui dicti sunt Nephilim, Gen: vi: 4, qui quod in terra Canaan fuerint, dicitur Num: xiii: 33, videatur n: 581; sed Terra Canaan tunc dicta fuit omnis Terra a fluvio Ægypti ad fluvium Euphratem, Genes: xv: 18.

4455. Inveniam gratiam in oculis vestris, & quod dicitis ad me, dabo, quod significet si illis mens similis a sua parte, quod esset a sua, constat a significatione invenire gratiam in oculis alicujus, quod sit formula involvens propensionem, de qua n: 3980, hic propensionem ad id, quod daret quicquid diceret ad illum, per quæ verba quod significetur, quod a sua parte esset mens si similis a parte illorum, patet a serie in sensu interno, nam dare quod illi dicunt, in illo sensu est unum facere cum illis quoad verum & bonum.

4456. *Multiplicate super me valde dotem & donum, & dabo quemadmodum dicitis ad me, quod significet quod acceptabit illa quæ apud illos, & faciet sua, nempe externa Ecclesiæ quæ illorum cum internis quæ sua, ac ita simul unam Ecclesiam constituent, constat ex significatione dare quemadmodum dicitis, quod sit unum facere cum illis quoad verum & bonum, de qua mox supra n: 4455: ipsa dos & domum, quæ dixit ut multiplicarent super illum, significat consensum in unum, nam dos, quæ dabatur virgini desponsandæ, erat tessera quod utrinque confessus: dicit quod multiplicarent super illum valde dotem & donum, ac ita super statutum, quod erat quinquaginta argenti ex causa, quia cubuit cum illa antequam acceptavit eorum religiosum, & quod esset a parte Jacobi consentire vel renuere, secundum Legem antiquis etiam notam, de qua Exod: xxii: 15. 16; imprimis quia desiderata erat conjunctio, nempe interioris veri quod Schechem, cum affectione exterioris quæ Dinah. Quod dos fuerit tessera confessus, & sic confirmatio initiationis, est quia appendere seu dare argentum erat signum quod suum esset, ita quod virgo illius, & acceptare illud esset reciprocum, ita sponsa esset sponsi, & sponsus sponsæ.*

4457. *Et detis mihi puellam ad mulierem, quod modo sit conjunctio, constat a significatione dare in mulierem, quod sit conjunctio, de qua n: 4434, hic modo sit conjunctio quia adhuc non constitutum.*

4458. *Verf: 13. 14. 15. 16. 17. Et responderunt filii Jacobi Schechemo & Chamori patri illius in fraude, & loquuti sunt, quia polluit Dinam sororem illorum. Et dixerunt ad illos, non possumus facere verbum hoc, dare sororem nostram viro cui præputium, quia opprobrium hoc nobis. Veruntamen in hoc consentiemus vobis, si sitis sicut nos, ad circumcidendum vobis omnem masculum. Et dabimus filias nostras vobis, & filias vestras accipiemus nobis, & habitabimus cum vobis, & erimus in populum unum. Et si non audiat ad nos ad circumcidendum, & sumemus filiam nostram, & ibimus. Responderunt filii Jacobi Schechemo & Chamori patri illius in fraude, significat malam opinionem & intentionem de vero & bono Ecclesiæ apud Antiquos: & loquuti sunt, quia polluit Dinam sororem illorum, significat quod initiatio ad conjunctionem, quæ non alia esse potuit, fieret per accessionem: & dixerunt ad illos, non possumus facere verbum hoc, significat quod improbarent: dare sororem nostram viro cui præputium, significat nisi in repræsentativis ponerent verum & bonum Ecclesiæ, & recederent ab illis quæ significant: quia opprobrium hoc nobis significat quod contra eos esset: veruntamen in hoc consentiemus vobis, si sitis sicut nos, significat accessionem ad illorum religiosum: ad circumcidendum vobis omnem masculum, significat repræsentativum externum solum, & sic illis puri essent: & dabimus filias nostras vobis, & filias vestras accipiemus nobis, significat sic conjunctionem: & habitabimus cum vobis, significat quoad vitam: & erimus in populum unum, significat quoad doctrinam: & si non audiat ad nos ad circumcidendum, significat nisi recenterint a suis veris, & accesserint ad repræsentativa externa: & sumemus filiam nostram & ibimus, significat quod nulla conjunctio.*

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 203

4459. Responderunt filii Jacobi Schechemo & Chamori patri illius in fraude, quod significet malam opinionem & intentionem de vero & bono Ecclesiæ apud Antiquos, constat a repræsentatione Schechemi, quod sit verum apud Antiquos, seu quod idem, verum ex Antiqua Divina stirpe, de qua n: 4399. 4454; ex repræsentatione Chamoris, quod sit bonum ex quo illud verum, de qua n: 4399. 4431. 4447. 4454; & ex significatione fraudis, quod sit mala opinio & intentio; fraus enim in genere involvit malum contra alterum, & contra illa quæ loquitur & quæ agit, nam qui in fraude est, cogitat & intendit diversum ab altero, quod etiam ab effectu, de quo in hoc Capite, constat; inde patet, quod per responderunt filii Jacobi Schechemo & Chamori patri illius in fraude, significetur mala opinio & intentio de vero & bono Ecclesiæ apud Antiquos. Filii Jacobi, seu posterii illius, non aliam opinionem & intentionem habere potuerunt de vero & bono Interni hominis, quam malam, quia in externis fuerunt absque internis, n: 4281. 4293. 4307. 4429. 4433; & quoque interna nibili fecerunt & ideo illa prorsus contemserunt: talis quoque est gens illa hodie; & tales sunt omnes, qui solum in externis sunt; qui in solis externis sunt, ne quidem sciunt quid sit esse in internis, nam non sciunt quid internum; si quis coram illis nominat internum, vel affirmant quod sit, quia ex doctrinali norunt esse, sed tunc affirmant ex fraude, vel sicut corde etiam ore negant; non enim vadunt ultra sensualia quæ sunt Externi hominis; inde est, quod non credant aliquam vitam post mortem, & nisi corpore resurrecturos esse non dari posse resurrectionem, quapropter permissum est, ut talem opinionem de resurrectione habeant, alioquin nullam habuissent, nam ponunt omne vitæ in corpore, nescientes quod vita corporis eorum sit ex vita eorum spiritus, qui post mortem vivit: qui in solis externis sunt, nusquam aliam fidem possunt habere, nam externa apud illos extinguunt omne cogitationis, proinde omne fidei de internis. Quia talis ignorantia hodie regnat, dicendum est, quid sit esse in externis absque internis; qui absque conscientia sunt, omnes illi in solis externis sunt, nam Internus homo per conscientiam se manifestat; & omnes illi nullam conscientiam habent, qui verum & bonum cogitant & faciunt non propter verum & bonum, sed propter se, sui honoris & lucri causa, & quoque qui solum propter timorem legis ac vitæ, nam si non periclitaretur fama, honor, lucrum, vita, ruerunt absque conscientia in omnia nefaria: hoc patet manifeste ab illis in altera vita, qui tales fuerunt in vita corporis, ibi, quia interiora patent, in perpetuo conatu sunt perdendi alios, quapropter in inferno sunt, & ibi spiritali modo vincti tenentur. Ut adhuc sciatur, quid sit in externis esse, & quid in internis, & quod qui in solis externis sunt, non capere possint quid interna, proinde non possunt his affici, nam nemo afficitur illis quæ non capit; sit pro exemplo, quod minimus esse sit maximus esse in coelo, & quod humilis sit altus esse, tum quod pauper & egenus sit dives & abundans esse; qui in solis externis sunt, ii hæc non capere possunt, cogitant enim quod minimus nusquam possit maximus esse, nec humilis altus, & pauper dives, ac egenus abundans; cum tamen prorsus ita se habet in coelo; & quia non capere possunt, inde nec affici possunt illis, &

cum reflectunt super illa ex corporeis & mundanis, in quibus sunt, averfantur illa; quod ita se habeat in coelo, prorsus non sciunt, & quamdiu in solis externis sunt, non scire volunt, imo nec scire possunt; in coelo enim qui scit, agnoscit, credit ex corde, hoc est, ex affectione, quod nihil potentiae ex semet sit, sed quod omne potentiae ei a Domino, is minimus dicitur, & tamen est maximus, quia ei potentia a Domino est; similiter se habet cum illo qui humilis est, quod sit altus, nam qui humilis est, agnoscens & credens ex affectione, quod nihil potentiae ei sit a se, nihil intelligentiae & sapientiae a se, & nihil boni & veri a se, is donatur potentia, intelligentia veri, & sapientia boni, prae aliis, a Domino; pariter quod pauper & egenus sit dives & abundans, pauper enim & egenus dicitur, qui credit ex corde & affectione, quod nihil possideat ex se, nihil sciat & sapiat ex se, & nihil possit ex se, is in coelo dives est & abundat, Dominus enim illi dat omnem opulentiam, sapiens enim est prae reliquis, & dives est prae reliquis, in magnificentissimis habitat palatiis, n: 1116. 1626. 1627, ac in thesauris omnium divitiarum coeli. Sit quoque pro exemplo, qui in solis externis est, nequaquam capere potest, quod gaudium coeleste sit proximum amare prae se, & Dominum supra omnia, & quod secundum amoris illius quantum & quale sit felicitas; nam qui in solis externis est, se amat prae proximo, & si amat alios, est quia sibi favent, & ita amat illos sui causa, proinde se in illis & illos in se; qui talis est, non scire potest quid sit amare alios prae se, imo non scire vult, nec scire potest, quare cum dicitur ei quod coelum consistat in tali amore, n: 548, averfatur illud; inde est, quod qui tales fuerunt in vita corporis, non approximare possint ad aliquam societatem coelestem, & cum approximant, quod propter averfationem dejiciant se praecipites in infernum. Quia pauci hodie sciunt, quid sit in externis esse, & quid in internis, & quia plerique credunt, quod qui in internis sunt non possint esse in externis, & vicissim, licet illustrationis causa adhuc unum exemplum afferre; sit Nutritio corporis & Nutritio animae; qui in voluptatibus mere externis est, is curat pelliculam, indulget stomacho, amat opipare vivere, & in eduliis ac nectareis ponit summum voluptatis; at qui in internis est, etiam volupe habet in illis, sed ejus affectio regnans est, ut corpus nutriatur cibis cum voluptate propter sanitatem ejus, ob finem ut mens sana sit in corpore sano, ita principaliter propter mentis sanitatem, cui sanitas corporis inservit pro medio; qui spiritualis homo est, non ibi quiescit, sed sanitatem mentis seu animae spectat ut medium ad imbuendum intelligentiam & sapientiam, non propter famam, honores, lucrum, sed propter vitam post mortem; qui in interiori gradu spiritualis est, is intelligentiam & sapientiam spectat ut finem medium ut is servare possit pro membro utili in Regno Domini; & qui coelestis homo est, ut serviat Domino; huic cibus corporeus est medium ad fruendum cibo spirituali, & cibus spiritualis est medium ad fruendum cibo coelesti; & quia ita inservire debent, etiam cibi illi correspondent; inde etiam vocantur cibi; ex his constare potest, quid sit in solis externis esse, & quid in internis. Gens Judaica & Israelitica, de qua in hoc Capite in sensu interno historico agitur, praeter illos qui mortui sunt infantes, quoad per plurimam

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 203

plurimam partem talis est, sunt enim prae omnibus aliis in externis, nam sunt in avaritia; qui lucra & quaestus amant non propter alium usum, quam propter aurum & argentum, & in illis possidendis omne vitae jucundum ponunt, in extimis seu infimis sunt, quippe prorsus terrestria sunt quae amant; qui autem aurum & argentum propter aliquem usum amant, illi secundum usum a terrestribus se elevant, ipse usus quem homo amat, determinat vitam ejus, & distinguit ab aliis, usus malus facit illum infernalem, usus bonus facit illum coelestem; non quidem ipse usus, sed amor usus, nam in amore est vita cuiusvis.

4460. Et loquuti sunt, quia polluit Dinam sororem illorum, quod significet quod initiatio ad conjunctionem, quae non alia esse potuit, fieret per accessionem, constare potest ab explicatione illorum verborum "Sumisit eam, & cubuit cum ea, & compressit eam," per quae significatum, quod non aliter posset conjungi cum affectione veri per filios Jacobi fratres ejus significari, videatur n: 4433; hic quod polluerit illam, simile involvit.

4461. Et dixerunt ad illos, non possumus facere verbum hoc, quod significet quod improbarent, constat absque explicatione.

4462. Dare sororem nostram viro cui praeputium, quod significet nisi in repraesentativis ponerent verum & bonum Ecclesiae, & recederent ab illis quae significant, constat ex significatione praeputii, quod sit repraesentativum externum, signum quod essent ab Ecclesia; inde commune fuit dicere, Circumcisio & praeputium, cum distinguerent inter illos qui ab Ecclesia erant, & illos qui non erant; circumcisio enim significat recessionem ab amoribus spurcis, nempe ab amore sui & mundi, & accessionem ad amores coelestes, qui sunt in Dominum, & erga proximum, ita accessionem ad Ecclesiam, inde est, quod per illa verba significetur accessio ad illorum religiosum, proinde quod sicut illi in repraesentativis ponerent verum & bonum Ecclesiae, recedendo ab internis quae significantur, alioquin enim non similes essent illis, secundum ea quae sequuntur "In hoc consentiemus vobis, si sitis sicut nos:" quod circumcisio sit signum purificationis ab amoribus spurcis, videatur n: 2039. 2632; & quod praeputiati dicti sint qui in amoribus illis, n: 2049. 3412. 3413. Vix aliquis hodie novit, quid circumcisio in specie significat, quapropter dicendum; per Genitalia in utroque sexu significantur illa quae conjunctionis boni & veri sunt; nec modo significant, sed etiam actualiter illis correspondent; ad finem Capitulum ostensum est, quod omnia Organa & Membra hominis correspondentiam habeant cum rebus spiritualibus in coelo; ita quoque Organa & Membra generationi dicata; haec correspondent conjugio boni & veri; ex hoc conjugio etiam descendit amor conjugal, videatur n: 2618. 2727. 2728. 2729. 2803. 3132. 4434: praeputium quia obteggit Genitale, correspondebat in Antiquissima Ecclesia obscuratiioni boni & veri, sed in Antiqua Ecclesia conspurcationsi eorum; nam apud hominem Antiquissimae Ecclesiae, quia internus homo fuit, obscurari potuit bonum & verum, non autem conspurcari, at apud hominem Antiquae Ecclesiae, quia respective externus homo fuit, bonum & verum conspurcari potuit, nam externa, nempe externi amores sunt qui conspurcant;

spurant; quapropter illi qui ab Antiquissima Ecclesia fuerunt, nihil novērunt de Circumcisione, sed modo illi qui ab Antiqua: ab hac etiam Circumcisio ad plures gentes emanavit; & injuncta est Abrahamo & posteris ejus non ut novum quid, sed ut intermissum quod restauraretur, & facta est posteritati ejus in signum quod essent ab Ecclesia; sed illa gens non sciebat quid significabat, nec volebat scire, nam religiosum ponebat in solis repræsentativis, quæ sunt externa; ideo communiter incircumcisos damnabat, cum tamen circumcisio esset modo signum repræsentativum purificationis ab amore sui & mundi, a quo qui purificati sunt, spiritualiter circumcisi sunt, & dicuntur circumcisi quoad cor; ut apud Moysen "*Circumcidet Jehovah Deus cor tuum, & cor seminis tui, ad amandum Jehovah Deum tuum in toto corde tuo, & in tota anima tua,*" Deut: xxx: 6: apud Eundem "*Circumcidetis præputium cordis vestri, & cervicem vestram ne induretis amplius,*" Deut: x: 16. 18: & apud Jeremiam "*Novate vobis novale, & removete præputium cordis vestri,*" iv: 3. 4: qui autem in amoribus sui & mundi sunt, vocantur præputiati, quantumvis circumcisi fuerint, ut apud Jeremiam "*Ecce dies venientes, quibus visitabo super omnem circumcisum in præputio, super Ægyptum, & super Jehudam, & super Edomum, & super filios Ammonis, & super Moabum, & super omnes abscissos anguli, habitantes in deserto, quia omnes gentes præputiatae, & omnis domus Israelis præputiati corde,*" ix: 24. 25: inde etiam patet, quod plures gentes etiam circumcisæ fuerint, dicitur enim, visitabo super omnem circumcisum in præputio; ita quod non novum quid fuerit, & solum apud posteros Jacobi, ut per id distinguerentur, ut supra dictum; Philistæi erant qui non circumcisi sunt, quare etiam in genere per præputiatis intelliguntur Philistæi, i Sam: xiv: 6. Cap: xvii: 26. 36. Cap: xxxi: 4. ii Sam: i: 20; & alibi.

4463. Quia opprobrium hoc nobis, quod significet quod contra eos esset, constat ex significatione opprobrii, quod sit id quod contra religiosum eorum, ita quod contra eos.

4464. Veruntamen in hoc consentiemus vobis, si sitis sicut nos, quod significet accessionem ad illorum religiosum, constat ex significatione consentire, quod sit accessio, & a significatione esse sicut illi, quod sit ut in solis externis essent, non autem in internis, tunc enim fuissent sicut illi, videatur mox supra n: 4460: ostensum est ibi, nempe n: 4460, quid sit in solis externis esse, & quid in internis; hic dicendum, cur homo in internis esse debet; cuivis notum esse potest, qui reflectit, quod homo per interna communicationem habeat cum cælo, totum enim cælum est in internis; nisi homo quoad cogitationes & affectiones, hoc est, quæ sunt intellectus & quæ sunt voluntatis, sit in cælo, non potest post mortem illuc venire, nam nihil communicationis est; homo in vita corporis sibi per vera quæ sunt intellectus, & bona quæ sunt voluntatis, procurat sibi communicationem illam, & nisi tunc procuret illam sibi, postea non fit, nam post mortem aperiri mens ejus versus interiora nequit, si non aperta fuerit in vita corporis. Non novit homo, quod secundum vitam affectionum ejus, sphaera quædam spiritualis illum circumfundat, quæ

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 207

quæ sphaera perceptibilior est Angelis, quam est sphaera odoris exquisitissimo sensui in mundo; si vita illius fuerit in solis externis, scilicet in voluptatibus ex odiis contra proximum, ex vindictis & ex crudelitate inde, ex adulteriis, ex eminentia sui & inde contemptu aliorum, ex rapinis clandestinis, ex avaritia, ex dolis, & ex luxuria, ac similibus, sphaera spiritualis, quæ illum circumfundit, est tam tetra, sicut est in mundo sphaera odoris ex cadaveribus, ex stercorebus, ex quisquiliis graveolentibus, & similibus; hanc sphaeram homo, qui vitam talem egerat, secum fert post mortem; & quia totus quantus in illa sphaera est, non potest alibi esse quam in inferno, ubi tales sphaeræ sunt; de Sphaeris in altera vita, & unde illæ, videatur n: 1048. 1053. 1316. 1504 ad 1519. 1695. 2401. 2489: Qui autem in internis sunt, scilicet qui jucundum habuerunt in benevolentia & charitate erga proximum, & maxime qui beatum in amore in Dominum, illos circumfundit sphaera grata & amæna, quæ est ipsa cœlestis, quapropter illi in cœlo sunt: Sphaeræ, quæ percipiuntur in altera vita, oriuntur omnes ex amoribus & inde affectionibus, in quibus fuerant, consequenter ex vita, nam amores & inde affectiones faciunt ipsam vitam; & quia oriuntur ex amoribus & inde affectionibus, oriuntur ex intentionibus & finibus propter quos homo ita vult & ita agit, nam quisque pro fine habet quod amat, idcirco fines determinant vitam hominis, & illius quale constituunt, inde imprimis est sphaera ejus; hæc percipitur exquisitissime in cœlo, ex causa quia universum cœlum in sphaera finium est; ex his patet, qualis homo qui in internis est, & qualis qui in externis, & cur non in solis externis, sed in internis esse debet. Sed hæc homo qui in solis externis est, utcumque acumine ingenii de rebus in vita civili pollet, & utcumque ex scientificis eruditionis famam sibi comparaverat, non curat, quia est talis, ut nihil credat dari, quod non oculis videt & tactu sentit, proinde nec cœlum nec infernum; & si diceretur ei, quod statim post mortem in alteram vitam venturus sit, ac ibi perfectius quam in corpore visurus, auditurus, loquuturus, & sensu tactus gavisurus, rejiceret sicut aliquod paradoxon aut phantasma; cum tamen actualiter se ita habet; similiter si quis diceret, quod anima seu spiritus qui vivit post mortem, sit ipse homo, non autem corpus quod circumfert in mundo: inde consequitur, quod qui in solis externis sunt, nihil curent quid de internis dicitur, cum tamen hæc faciunt illos beatos & felices in Regno in quod venturi sunt, & in quo victuri in æternum; maxima pars Christianorum in tali incredulitate sunt: quod in tali incredulitate sint, scire mihi datum est ex illis qui ex Christiano orbe in alteram vitam venerunt, cum quibus loquutus sum; in altera enim vita non occultare possunt quæ cogitarunt, quia cogitationes ibi evidenter patent, nec occultare possunt quid pro finibus habuerunt, hoc est, quid amaverunt, quia id per sphaeram se manifestat.

4465. Ad circumcidendum vobis omnem masculum, quod significet repræsentativum externum solum, & sic illis puri essent, constat ex significatione circumcidere omnem masculum, quod sit repræsentativum externum, signum quod essent ab Ecclesia, hic quod essent ab illorum religioso, de qua supra n: 4462; quod sic in oculis illorum puri essent, sequitur, nam posteritas

steritas ex Jacobo puritatem & sanctitatem non in internis sed in externis ponebat.

4466. Et dabimus filias nostras vobis, & filias vestras accipiemus nobis, quod significet sic conjunctionem, constat ex illis quæ supra n: 4434, de conjugio dicta sunt, quod nempe conjugium in sensu spirituali sit conjunctio boni & veri; nam dare filias nostras vobis, & accipere filias vestras nobis, est sociare mutuo conjugia.

4467. Et habitabimus cum vobis, quod significet quoad vitam, nempe conjunctionem, constat ex significatione habitare cum vobis, quod sit una vivere, de qua n: 1293. 3384. 3613. 4451.

4468. Et erimus in populum unum, quod significet quoad doctrinam, etiam conjunctionem, constat ex significatione populi, quod sit verum Ecclesiæ, proinde doctrina, de qua n: 1259. 1260. 3295. 3581; ita esse in populum unum est conjunctio per doctrinam. Sunt duo quæ conjungunt homines Ecclesiæ, nempe vita & doctrina, quando vita conjungit, doctrina non separat, sed si solum doctrina conjungit, sicut hodie fit intra Ecclesiam, tunc se mutuo separant, & tot faciunt Ecclesias quot sunt doctrinæ; cum tamen doctrina sit propter vitam, & vita ex doctrina; quod se separent, si solum doctrina conjungit, patet ex eo, quod, qui ab una doctrina est, damnet alterum, quandoque ad infernum; at quod doctrina non separet si vita conjungit, patet ex eo, quod qui in bonitate vitæ est, non damnet alterum qui aliter sentit, sed illius fidei & conscientiæ id relinquit, & hoc usque ad illos qui extra Ecclesiam sunt, dicit enim corde, quod ignorantia neminem damnare possit, si vivant in innocentia & mutuo amore, sicut infantes, qui quoque in ignorantia sunt cum obeunt.

4469. Et si non audiat ad nos ad circumcidendum, quod significet nisi recesserint a suis veris, & accesserint ad repræsentativa externa, constat ex illis quæ supra n: 4462, explicata sunt. Quæ in his Versibus a filiis Jacobi dicta sunt, involvunt sensum contrarium quam qui erat apud Chamorem & Schechemum, proinde etiam contrarium in sensu interno, ut patet ab explanationibus; causa est, quia in fraude loquuti sunt, ut dicitur Vers: 13, & qui in fraude loquitur, is diversum sentit ab illo cum quo loquitur, n: 4459.

4470. Et sumemus filiam nostram & ibimus, quod significet quod nulla conjunctio, constat ex significatione conjugii, quod sit conjunctio boni & veri, de qua supra n: 4466, inde sumere filiam & ire, est non dare illam in conjugium, ita quod nulla conjunctio. Hic loquuntur filii Jacobi, sicut Jacob pater eorum, nam non dicunt sumemus sororem nostram, sed filiam nostram; causa patet a sensu interno, nempe quod patris esset renuere aut affirmare, secundum legem, de qua Exod: xxii: 15. 163; sed quia hic de posteritate ex Jacobo & ejus religioso agitur, sunt filii ejus, per quos id repræsentatur, qui loco patris hic respondent; ipse Jacob non potuit, quia per illum Antiqua Ecclesia hic repræsentatur, n: 4439.

4471. Vers: 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. *Et bona fuerunt verba illorum in oculis Chamoris & in oculis Schechemi filii Chamoris, Et non tardavit puer facere*

cere verbum, quia beneplacuit in filia Jacobi; & ille honoratus præ omnibus domus patris sui. Et venit Chamor & Schechem filius illius ad portam urbis suæ, & loquuti ad viros urbis suæ, dicendo. Viri illi pacifici ii cum nobis, & habitent in terra, & negotiando pervagentur eam, & terra ecce lata spatiis coram illis; filias illorum accipiamus nobis ad feminas, & filias nostras demus illis. Veruntamen in hoc consentient nobis viri ad habitandum cum nobis, ad esse in populum unum, in circumcidi nobis omnem masculum, quemadmodum illi circumcisi. Acquisitio illorum, & emptio illorum, & omnis bestia illorum, annon nobis illa; tantummodo consentiamus illis, & habitabunt cum nobis. Et audiverunt ad Chamorem & ad Schechemum filium illius omnes egredientes portam urbis illius, & circumciderunt omnem masculum, omnes egredientes portam urbis illius. Bona fuerunt verba illorum in oculis Chamoris, significat condescendentiam quoad vitam: & in oculis Schechemi filii Chamoris, significat quoad doctrinam: & non tardavit puer facere verbum, significat acceptationis desiderium: quia beneplacuit in filia Jacobi, significat ad religiosum illius Ecclesiæ: & ille honoratus præ omnibus domus patris sui, significat primum ex veris Ecclesiæ apud Antiquos: & venit Chamor & Schechem filius illius ad portam urbis suæ, significat Ecclesiæ apud Antiquos bona & vera quæ in eorum doctrina: & loquuti ad viros urbis suæ, dicendo, significat persuasionem: viri illi pacifici ii cum nobis, significat concordantiam: & habitent in terra, significat quoad vitam: & negotiando pervagentur eam, significat quoad doctrinam: & terra ecce lata spatiis coram illis, significat extensionem: filias illorum accipiamus nobis ad feminas, & filias nostras demus illis, significat conjunctionem: Veruntamen in hoc consentient nobis viri ad habitandum cum nobis, significat quod concordarent quoad vitam: ad esse in populum unum, significat quoad doctrinam: in circumcidi omnem masculum quemadmodum illi circumcisi, significat si initiarentur per illa in repræsentativa & significativa illorum, quoad sola externa: acquisitio illorum & emptio illorum, significat quod vera illorum: & omnis bestia illorum, significat quod bona: annon nobis illa, significat quod similia & forma una: tantummodo consentiamus illis, & habitabunt cum nobis, significat si condescendimus: & audiverunt ad Chamorem & ad Schechemum filium illius, significat consensum: omnes egredientes portam urbis ejus, significat quod e doctrina Ecclesiæ apud Antiquos recederent: & circumciderunt omnem masculum, omnes egredientes portam urbis illius, significat accessionem ad externa.

4472. Bona fuerunt verba illorum in oculis Chamoris, quod significet condescendentiam quoad vitam, constat ex significatione bona esse verba, quod sit condescendentia; & ex repræsentatione Chamoris, quod sit bonum Ecclesiæ apud Antiquos, de qua n: 4447; hic vita, nam vita est boni, sicut doctrina est veri, quæ est Schechemus, ut sequitur: causa quod non bonum, sed vita, hic per Chamorem repræsentetur, est quia ad externa filiorum Jacobi condescendebat.

4473. Et in oculis Schechemi filii Chamoris, quod significet quoad doctrinam, constat ex repræsentatione Schechemi, quod sit verum Ecclesiæ apud Antiquos,

Antiquos, quod ex bono quod Chamor, de qua n: 4454, hic autem Schechemus est doctrina, ex causa de qua mox supra n: 4472.

4474. Et non tardavit puer facere verbum, quod significet acceptionis desiderium, constat ex significatione non tardare facere id quod dicitur, quod sit desiderium condescendendi ad id, ita acceptandi.

4475. Quia beneplacuit in filia Jacobi, quod significet ad religiosum illius Ecclesiae, constat a representatione Dinæ, quæ hic est filia Jacobi, quod sit affectio veri Ecclesiae Antiquæ, hæc enim representatur per Jacobum, n: 4439; cum affectione veri hujus Ecclesiae, seu quod idem, cum hac Ecclesia, erat desiderium conjunctionis; sed quia Ecclesia illa apud posteros Jacobi, quæ hic representatur per filios ejus, qui loco patris loquuti sunt, n: 4470, facta est mere externa, & ad hæc acceptanda consenserunt Chamor & Schechemus, ideo per filiam Jacobi nunc significatur religiosum illius Ecclesiae.

4476. Et ille honoratus præ omnibus domus patris sui, quod significet primum ex veris Ecclesiae apud Antiquos, constat ex significatione honorati præ omnibus, quod sit primum; honoratus præ omnibus pæne simile est ac princeps, qui quod sit primum, videatur n: 1482. 2089; sed honoratus præ omnibus domus patris sui dicitur, non princeps, quia Chamor & Schechemus erant ex reliquiis Antiquissimæ Ecclesiae, n: 4447. 4454, & in illa Ecclesia honoratus dicebatur, qui in Antiqua Ecclesia princeps: quod primum ex veris Ecclesiae apud Antiquos significetur, est quia de Schechemo hoc dicitur, per quem quod representetur verum Ecclesiae apud antiquos, videatur n: 4454.

4477. Et venit Chamor & Schechem filius illius ad portam urbis suæ, quod significet Ecclesiae apud Antiquos bona & vera quæ in eorum doctrina, constat ex representatione Chamoris, quod sit Ecclesiae apud Antiquos bonum, de qua n: 4447; ex representatione Schechemi, quod sit verum inde, de qua n: 4454; & ex significatione portæ urbis, quod sit doctrina veri, de qua n: 2943.

4478. Et loquuti ad viros urbis suæ, dicendo, quod significet persuasionem, constare potest a significatione loqui, quod sit velle, & quoque influere, de qua n: 2951. 3037, hic persuadere, quia qui vult in persuasionem est, & qui inde influit, persuasionem communicat; & viri urbis sunt qui in veris doctrinæ, hic in veris similibus cum Schechemo; nam urbs antiquis temporibus non erat aliud quam una gentis familia, cohabitatio eorum, qui ab una familia, dicebatur urbs; & quia in sensu interno non intelligitur familia, sed quale ejus quoad vitam & doctrinam, per urbem significatur doctrinæ verum, & per habitatores doctrinæ bonum, videatur n: 402. 2768. 2450. 2451. 2712. 2943. 3216; at cum habitatores urbis nominantur viri urbis, tunc non bonum doctrinæ, sed vera ejus significantur; in Verbo enim viri sunt vera, n: 3134.

4479. Viri illi pacifici ii cum nobis, quod significet concordantiam, hic quoad doctrinalia; constat ex significatione virorum, quod sint vera, de qua

n: 3134.

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 211

n: 3134, inde quoque doctrinalia, nam vera Ecclesiae in unum collecta & agnita, dicuntur doctrinalia; & ex significatione pacificorum, quod sit quod concordent; illi enim in sensu spirituali vocantur pacifici, qui quoad Ecclesiae doctrinalia & dogmata, concordant.

4480. Et habitent in terra, quod significet quoad vitam, constat ex significatione habitare, quod sit vita, de qua supra n: 4467; per terram hic sicut alibi significatur Ecclesia, n: 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928. 3355. 4447, ita per habitare in terra, significatur similitudo vitae secundum illa quae sunt Ecclesiae. Quicquid in Verbo scriptum est, hoc in se & in sua essentia est spirituale, quod Verbum sit spirituale, notum est, sed spirituale ejus non apparet in litera, in litera enim est mundanum, imprimis in historicis, at cum legitur ab homine, mundanum, quod ibi, sit spirituale in mundo spirituali, hoc est, apud angelos; illi enim non cogitare possunt quam spiritualiter de unaquavis re; ita quoque de habitare in terra: spiritualiter cogitare, est de illis quae sunt Regni Domini, ita de illis quae sunt Ecclesiae.

4481. Et negotiando pervagentur eam, quod significet quoad doctrinam, constat ex significatione negotiando pervagari terram, quod sit intrare in cognitiones boni & veri, de qua n: 4453, ita in doctrinam, nam haec cognitiones illas continet & docet.

4482. Et terra ecce lata spatiis coram illis, quod significet extensionem, nempe veri quod est doctrinae, constat a significatione terrae, quod sit Ecclesia, de qua mox supra n: 4480; & ex significatione lata spatiis, quod sit extensio quoad vera, ita quoad illa quae sunt doctrinae: in Verbo, quae describuntur secundum mensuras, in sensu interno non significant mensuras, sed qualia status, mensurae enim involvunt spatia, & in altera vita non sunt spatia sicut nec tempora, sed illis correspondent status, videatur n: 2625. 2837. 3356. 3387. 3404. 4321; & quia ita, longitudo, latitudines & altitudines, quae sunt spatii mensurati, significant talia quae sunt status, quod longitudo significet sanctum, altitudo bonum, & latitudo verum, videatur n: 650. 1613. 3433. 3434, inde est, quod per terram latam spatiis, significetur extensio veri quod est doctrinae in Ecclesia. Qui non novit dari in Verbo aliud spirituale quam quod existat in sensu literalis, non potest aliter quam mirari, quod dicatur per terram latam spatiis significari extensionem veri quod est doctrinae in Ecclesia; sed quod usque se ita habeat, constare potest a locis, ubi Latitudo in Verbo nominatur; ut apud Esaiam "Aschur ibit per Jehudam, inundabit & transibit, usque ad collum pertinget, & erunt extensiones alarum ejus plenitudo *Latitudinis terrae*," viii: 8. Apud Davidem "Jehovah non conclusisti me in manum inimici, stare fecisti in *Latitudine* pedes meos," Psalm: xxxi: 9. Apud Eundem "Ex angustia invocavi Jah, respondet mihi in *Latitudine*," Psalm: cviii: 5. Apud Habakuk "Ego exsuscitans Chaldaeos, gentem amaram & celerem, ambulantem in *Latitudines terrae*," i: 6, per latitudines ibi non aliud significatur quam verum Ecclesiae: causa quod Latitudo id significet, est quia in mundo spirituali, seu in caelo, est Dominus

Centrum omnium, Ipse enim est Sol ibi; qui in statu boni sunt, interiores sunt secundum quale & quantum boni in quo sunt; inde prædicatur Altitudo de bono; qui sunt in simili gradu boni, etiam sunt in simili gradu veri, & sic quasi in simili distantia, aut, ut ita dicatur, in eadem peripheria, inde prædicatur Latitudo de veris; quapropter non aliud per Latitudinem intelligitur ab Angelis qui apud hominem sunt cum Verbum legit; ut in Historicis ejus, ubi agitur de Arca, de Altari, de Templo, de spatiis extra urbes, tunc per dimensiones ibi quoad longitudes, latitudines, & altitudines, percipiuntur status boni & veri; similiter ubi de Nova Terra, Nova Hierosolyma, & de Novo Templo, apud Ezechielem, Cap: xl. xli. xlii. xliii. xliv. xlv. xlvi. xlvii; per quæ quod significetur Cælum & nova Ecclesia, ex singulis ibi constare potest: ita etiam apud Johannem, ubi de Nova Hierosolyma dicitur, quod erit quadrangularis, & ejus Longitudo tanta, quanta Latitudo, Apoc: xxi: 16. Quæ interiora sunt in mundo spirituali, describuntur per superiora, & quæ exteriora per inferiora, n: 2148, homo enim non aliter capit interiora & exteriora cum est in mundo, quia est in spatio & in tempore, & quæ spatii & temporis sunt, ejus cogitationis ideas intrant, & pleræque imbuerunt; inde etiam patet, quod illa quæ sunt mensurarum, quæ sunt limitationes spatii, sicut altitudines, longitudes, & latitudines, sint in sensu spirituali illa quæ determinant status affectionum boni & affectionum veri.

4483. Filias illorum accipiamus nobis ad feminas, & filias nostras demus illis, quod significet conjunctionem, constat ex illis quæ supra n: 4466 explicata sunt, ubi similia verba.

4484. Veruntamen in hoc consentient nobis viri ad habitandum cum nobis, quod significet quod concordarent quoad vitam, constat ex significatione consentire, quod sit concordare; & ex significatione habitare, quod sit vita, de qua supra n: 4451. 4452.

4485. Ad esse in populum unum, quod significet quoad doctrinam, constat ex significatione populi, quod sit doctrina, de qua etiam supra n: 4468.

4486. In circumcidi omnem masculum quemadmodum illi circumcisi, quod significet si initiarentur per illa in repræsentativa & significativa illorum quoad sola externa, constat ex significatione circumcidi, quod sit repræsentativum externum, signum quod essent ab Ecclesia, hic a religioso in quo fuerunt posterii ex Jacobo, de qua n: 4462; & quia acceptabant eorum religiosum, quod in solis externis constabat, n: 4281. 4293. 4307, ideo dicitur, quemadmodum illi circumcisi; inde patet, quod per circumcidi omnem masculum quemadmodum illi circumcisi, significetur si initiarentur per illud in repræsentativa & significativa illorum quoad sola externa: quid hæc præterea involvunt, constabit a sequentibus.

4487. Acquisitio illorum & emtio illorum, quod significet quoad vera illorum, constat ex significatione acquisitionis & emtionis, quod sit vera; sed distinguuntur in eo, quod Acquisitio, quando est quoque pecudum, sit veri bonum, nam per pecudes id significatur, at veri bonum est verum voluntate

&

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 213

& actu, n: 4337. 4353. 4390; Emtio autem, quæ alibi vocatur emtio argenti est verum; illud, nempe veri bonum, dicitur verum cœleste, hoc autem verum spirituale, n: 2048; illud nempe verum cœleste, est verum quod factum est vitæ, hoc autem, nempe verum spirituale, est verum quod est doctrinæ.

4488. Omnis bestia illorum, quod significet quod bona, constat a significatione bestię, quod sint bona, de qua n: 45. 46. 142. 143. 246. 714. 715. 1823. 2179. 2180. 2781. 3218. 3519.

4489. Annon nobis illa, quod significet quod similia & forma una, constare potest ex serie, quæ talis est, quod bona & vera Antiquissimæ Ecclesiæ, quæ apud Chamorem & Schechemum & familias eorum adhuc quoad aliquam partem remanebant, concordarent cum bonis & veris, quæ ex Antiqua Ecclesia apud posteros Jacobi, nam Ritualia, quæ instituta sunt apud posteros Jacobi, non aliud erant quam externa quæ representabant & significabant interna, quæ fuerunt Ecclesiæ Antiquissimæ; inde per annon nobis illa seu ad illos pertinentia, significatur quod essent similia & forma una: sed illustretur res per exemplum; Altare, super quo sacrificabant, erat principale representativum Domini, n: 921. 2777. 2811, inde etiam erat fundamentale cultus in Ecclesia Antiqua quæ Hebræa vocata fuit; ideo omnia & singula, ex quibus construebatur Altare, representabant, sicut ejus dimensiones, nempe altitudo, latitudo, & longitudo, ejus lapides, ejus opus reticulare quod ex ære, ejus cornua, & dein ignis qui perenniter super illo conservabatur, ac insuper sacrificia & holocausta; quæ representabant, erant veræ & bona quæ Domini & quæ a Domino; hæc erant interna cultus, quæ quia representabantur in externo illo, erant similia & forma una cum veris & bonis Antiquissimæ Ecclesiæ; dimensiones, nempe altitudo, latitudo & longitudo, significabant in genere bonum, verum, & sanctum inde, videatur n: 630. 1613. 3433. 3434. 4482; lapides significabant in specie vera inferiora, n: 1298. 2720; æs ex quo opus reticulare circum altare significabat bonum naturale, n: 425. 1551; cornua significabant potentiam veri ex bono, n: 2832; ignis super altari significabat amorem, n: 934; sacrificia & holocausta significabant cœlestia & spiritualia, secundum eorum varias species, n: 922. 1823. 2180. 2805. 2807. 2830. 3519; inde constare potest, quod in externis illis continerentur interna, & quod quoad interna similia essent; ita quoque in reliquis. Sed qui ab Antiquissima Ecclesia fuerunt, externa illa non curabant, quia Interni homines fuerunt, & Dominus per internam viam apud illos influebat, & docebat quid bonum, boni varietates & differentię erant illis vera, ac inde omnia & singula quæ in mundo erant, sciebant quid representabant in Regno Domini, nam universus mundus seu universa natura est theatrum representativum Regni Domini, n: 2758. 3483: at qui ab Ecclesia Antiqua erant, non Interni hominis sed Externi fuerunt, quare apud eos non potuit Dominus influere per internam viam sed per externam, & docere quid bonum, & hoc primum per talia quæ representabant & significabant, inde orta est Ecclesia representativa; ac postea per doctrinalia boni & veri, quæ representabantur

&

& significabantur, inde Ecclesia Christiana; hæc Ecclesia, nempe Christiana, in sua essentia, eadem est quoad formam internam cum Ecclesia repræsentativa, sed illius Ecclesiæ repræsentativa & significativa abrogata sunt, postquam Dominus in mundum venit, ex causa quia omnia & singula repræsentabant Ipsum, & consequenter illa quæ sunt Regni Ipsius, nam hæc sunt ab Ipso, ac, ut ita dicatur, sunt Ipse. Verum inter Antiquissimam Ecclesiam & inter Christianam, talis est differentia, qualis inter lucem solis die, & lumen lunæ vel stellarum nocte; nam videre bona per viam internam seu priorem, est sicut videre in die a luce solis, at videre per viam externam seu posteriorem, est sicut videre in nocte a lumine lunæ vel stellarum: pæne similis differentia fuit inter Antiquissimam Ecclesiam & Antiquam, solum quod in pleniore lumine possent esse qui a Christiana, si interna agnovissent, seu vera & bona, quæ docuit Dominus, credidissent & fecissent; ipsum bonum est utrique idem, sed differentia est videre illud in claro aut in obscuro; qui in claro vident, innumerabilia arcana vident, pæne sicut angeli in coelo, & quoque afficiuntur illis quæ vident; qui autem in obscuro vident, vix quicquam absque dubio vident, & quoque quæ vident miscent se cum umbris noctis, hoc est, cum falsis, nec interius affici illis possunt; nunc quia bonum utrique est idem, consequenter etiam verum, inde est, quod per verba "Annon nobis illa" significetur quod bona & vera essent similia & forma una; Chamor enim & Schechemus erant, ut prius dictum, ex reliquiis Antiquissimæ Ecclesiæ, & posteritas Jacobi erat ex Antiqua Ecclesia, quæ dicta fuit Hebræa, sed solum in externis ejus. Quod autem Chamor & Schechemus filius ejus enormiter peccaverint, quod receperint circumcisionem, videbitur in sequentibus, n: 4493.

4490. Tantummodo consentiamus illis, & habitabunt cum nobis, quod significet si condescendimus, & quod sit consociaturi vitam, constat a significatione consentire, quod sit condescendere; & a significatione habitare cum nobis, quod sit una vivere, seu consociare vitam, de qua n: 4467.

4491. Et audiverunt ad Chamorem & Schechemum filium illius, quod significet consensum, constat absque explicatione.

4492. Omnes egredientes portam urbis ejus, quod significet quod doctrina Ecclesiæ apud Antiquos recederent, constat a significatione egredi, quod hic sit recedere; & a significatione portæ urbis, quod sit doctrina, de qua n: 2943. 4477, hic doctrina Ecclesiæ apud Antiquos, quia erat porta urbis ejus, hoc est, Schechemi, per Schechemum enim repræsentatur verum Ecclesiæ apud Antiquos, n: 4454: per Ecclesiam apud Antiquos, intelligitur illa quæ ab Antiquissima, ut prius quoque dictum. Quomodo hæc se habent, patebit ab illis quæ nunc sequuntur.

4493. Et circumciderunt omnem masculum, omnes egredientes portam urbis illius, quod significet accessionem ad externa, constat ex significatione circumcidere omnem masculum, quod sit per id initiari in repræsentativa & significativa illorum, nempe posterorum Jacobi, quoad sola externa, de qua n: 4486; & ex significatione egredi portam urbis, quod sit recedere e doctrina Ecclesiæ apud Antiquos, de qua mox supra n: 4492; & quia recessio e doctrina,

&

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 215

& accessio ad externa, significatur, ideo his dicitur, Egredientes portam urbis illius, non etiam simul ut alibi, ingredientibus illam, per ingredi enim significatur accessio ad doctrinam, & recessio ab internis, hic autem contrarium. Quomodo hæc se habent, dicendum; homines Antiquissimæ Ecclesiæ ex cuius reliquiis Chamor & Schechem, cum familiis suis, fuerunt, prorsus alio & diverso genio ac indole fuerunt, quam viri Antiquæ Ecclesiæ; homines enim Antiquissimæ Ecclesiæ habuerunt voluntarium in quo integrum erat, non autem viri Antiquæ Ecclesiæ; quapropter Dominus apud homines Antiquissimæ Ecclesiæ potuit influere per voluntarium, proinde per viam internam, non autem apud viros Antiquæ Ecclesiæ, in his enim voluntarium deperditum fuit, sed infuebat Dominus in intellectuale eorum, ita non per viam internam, sed per externam, ut supra n. 4489 dictum est; influere per voluntarium est per bonum amoris, nam omne bonum est partis voluntariæ; at influere per intellectuale, est per verum fidei, nam omne verum est partis intellectualis; in hac parte, nempe intellectuali, Dominus apud viros Antiquæ Ecclesiæ formavit novam voluntatem, cum illos regeneravit: quod bona & vera parti voluntariæ hominum Antiquissimæ Ecclesiæ implantata fuerint, videatur n: 895. 927; at, quod parti intellectuali virorum Antiquæ Ecclesiæ, n: 865. 875. 895. 927. 2124. 2256. 4328: quod in parte intellectuali formetur nova voluntas, n: 948. 1023. 1043. 1044. 4328, quod detur paralelismus inter Dominum & inter bonum apud hominem, non autem inter verum, n: 1831. 1832. 2718. 3514; & quod inde viri Antiquæ Ecclesiæ fuerint in obscuro respective, n: 2708. 2715. 2935. 2937. 3246. 3833: ex his constare potest quod homines Antiquissimæ Ecclesiæ prorsus alio & diverso genio ac indole fuerint a veris Antiquæ Ecclesiæ. Inde erat, quod qui ab Antiquissima Ecclesia erant, Interni homines fuerint, & nulla externa cultus habuerint; & quod qui ab Antiqua Ecclesia erant, Externi homines fuerint, & externa cultus habuerint; nam illi per interna videbant externa sicut a luce solis diu, & hi per externa videbant interna sicut in lumine lunæ & stellarum noctu, quapropter etiam Dominus illis in cælo apparet ut Sol, his autem ut Luna, n: 1521. 1529. 1530. 1531. 2441. 2495. 4060; illi sunt qui in explicationibus vocantur cœlestes, hi autem qui spirituales. Ut illustretur, qualis differentia fuerit, sit exemplum; homo Antiquissimæ Ecclesiæ si legisset Verbum Historicum aut Propheticum, absque prævia instructione aut ulla explicatione vidisset sensum ejus internum, & hoc usque adeo, ut cœlestia & spiritualia, quæ sunt sensus interni, illico obvenissent, & vix aliquid quod in sensu literæ; ita sensus internus fuisset illi in claro, at sensus literæ in obscuro; foret sicut qui audit loquentem, & solum haurit sensum, non autem attendit ad loquentis voces; at homo Antiquæ Ecclesiæ si legisset Verbum, non potuisset absque prævia instructione aut explicatione videre sensum ejus internum, ita quod sensus internus fuisset illi in obscuro, at sensus literæ in claro, foret sic ille qui audit loquentem & cogitatione inhæret vocibus, & interea non attendit ad sensum, qui inde ei perit: at homo Ecclesiæ Judaicæ cum legit Verbum, nihil capit præter sensum literæ, quod sensus aliquis internus sit,

non

non scit, & quoque negat: similiter hodie homo Ecclesiae Christianae. Ex his constare potest, qualis differentia fuit inter illos qui per Chamorem & Schechemum representantur, qui quia ex reliquiis Antiquissimae Ecclesiae fuerunt, in internis & non in externis fuerunt, ac inter illos qui per filios Jacobi significantur, qui in externis & non in internis fuerunt; & porro constare potest, quod Chamor & Schechemus non accedere potuissent ad externa, & acceptare illa quae apud filios Jacobi, nisi interna eorum occluderentur, quae si occlusa fuissent, in aeternum periissent. Haec causa arcana est, cur Chamor & Schechemus cum familiis eorum, occisi sint, quod alioquin non permissum fuisset: sed hoc non aufert culpam a filiis Jacobi, quin enorme facinus patrauerint; illi nihil de arcano illo noverunt; nec illum finem habuerunt: quisque secundum finem seu intentionem judicatur; quod intentio eorum fraudulenta fuerit, in Vers: 13 manifeste dicitur; cumque aliquod tale permittitur a Domino, id fit per malos ac per infernales qui infundunt; sed omne malum quod mali intendunt & faciunt bonis, Dominus vertit in bonum, hic ut Chamor & Schechemus cum familiis eorum salventur.

4494. Vers: 25. 26. 27. 28. 29. *Et factum in die tertio, in esse illos dolentes, & acceperunt duo filii Jacobi Schimeon & Levi fratres Dinæ, quisque gladium suum, & venerunt super urbem confidenter, & occiderunt omnem masculum. Et Chamorem & Schechemum filium illius occiderunt ad os gladii, & sumserunt Dinam e domo Schechemi, & exiverunt. Filii Jacobi venerunt super confossos, & deprædati urbem, quod poluerint sororem suam. Greges illorum, & armenta illorum, & asinos illorum, & quicquid in urbe, & quicquid in agro, sumserunt. Omnes opes illorum, & omnem infantem illorum, & faminas illorum, captivarunt & deprædati, & omne quod in domo. Factum in die tertio, significat continuum usque ad finem: in esse illos dolentes, significat cupiditates: & acceperunt duo filii Jacobi Schimeon & Levi, significat fidem & amorem: fratres Dinæ, significat vera & bona istius Ecclesiae: quisque gladium suum, significat falsum & malum: & venerunt super urbem confidenter, & occiderunt omnem masculum, significat quod extirparent vera doctrinam Ecclesiae apud Antiquos: & Chamorem & Schechemum filium illius ad os gladii, significat ipsam Ecclesiam: & sumserunt Dinam e domo Schechemi exiverunt, significat quod affectionem veri sustulerint: filii Jacobi venerunt super confossos, & deprædati urbem, significat quod omnis illa posteritas doctrinam destruxerint: quod polluerint sororem suam significat quod verum fidei sædaverint: greges illorum & armenta illorum, significat quod destruxerint bonum rationale & naturale: & asinos illorum, significat vera inde: & quicquid in urbe, & quicquid in agro, sumserunt, significat omne verum & bonum Ecclesiae: & omnes opes illorum, significat omnia scientifica, quae sibi acquisiverunt: & omnem infantem illorum, significat omnem innocentiam: & faminas illorum, significat charitatem: captivarunt & deprædati, significat quod depravaverint illos & perverterint: & omne quod in domo, significat omne Ecclesiae.*

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 217

4495. Factum in die tertio, quod significet continuum usque ad finem, constat a significatione diei tertii, quod sit completum a principio ad finem, de qua n: 2788, ita quoque continuum; quod dies tertius id significet, vix credere possunt illi, qui putant Historica verbi solum historica mundana esse, & modo sancta quia in Codice sacro sunt; sed quod non solum ipsa historica Verbi involvant spiritualia & cœlestia, quæ non exstant in litera, sed etiam omnes voces, & præterea omnes numeri, in explicationibus quæ præcedunt, ostensum est; quod ita se res habeat, ex Divina Domini Misericordia, constabit adhuc melius in Prophetis, quæ non ita mentem in sensu literæ quoad seriem tenent prout historica: at quod numerus ternarius, sicut etiam numerus septenarius, ut & numerus duodenarius, arcana involvant, nulli non qui Verbum quod interiora ejus scrutatur, constare potest; & si in illis numeris, sequitur quod etiam in reliquis numeris qui in Verbo, arcanum sit, nam Verbum ubivis sanctum est: quandoque cum loquutus sum cum Angelis, visi sunt numeri quasi scripti ante oculos, sicut qui in charta in claro die, & perceptum quod ipsæ res, de quibus loquuti sunt, in tales numeros cadant, a qua experientia etiam scire datum est, quod unusquisque numerus in Verbo aliquod arcanum contineat; hoc manifeste videri potest ab his apud Johannem "Mensus est murum Sanctæ Hierosolymæ *Centum quadraginta quatuor cubitorum*, quæ est Mensura hominis, hoc est, Angeli," Apoc: xxi: 17: & alibi, "Qui habet intelligentiam, computato numerum bestiarum, numerus enim hominis est, nempe *numerus ejus est, Sexcenta sexaginta sex*" xiii: 18; quod prior numerus, nempe 144 sit ex duodecim in se multiplicatis, & quod numerus 666 sit ex numero ternario & senò, patet; quid sancti autem involvant, constare potest ex sancto numeri 12, de quo videatur n: 577. 2089. 2129 f. 2130 f. 3272. 3858. 3913, & de sancto numeri ternarii, n: 720. 901. 1825. 2788. 4010; hic numerus, nempe ternarius, quia significabat completum usque ad finem ita unam periodum magnam vel parvam, ideo in Ecclesia representativa receptus est, & adhibebatur quoties tale significaretur, etiam in verbo, in quo omnia & singula significant, ut constare potest ab his locis; Quod irent *iter trium dierum* & sacrificarent" Exod: xii: 18. Cap: v: 3. Quod parati essent ad *diem tertium*, quia *die tertio* descenderet Jehovah super montem Sinai" Exod xix: 11. 15. 16. 18. Quod de Carne sacrificii nihil relinqueretur ad *diem tertium*" Levit: vii: 16. 17. 18. Cap: xix: 6. 7. Quod super immundum spargeretur aqua separationis *die tertio* & *die septimo*" Num: xix: 11 ad f. & quod qui tetigerunt occisum in bello, mundarentur *die tertio* & *die septimo*" Num: xxxi: 19 ad 25. Quod Josua mandaverit populo, ut *intra tres dies* transirent Jordanem" Jos: i: 11. Cap: iii: 2. Quod Jehovah *ter* vocaverit Samuelem, & *ter* Samuel cucurrerit ad Eli, & quod *tertia vice* intellexerit Eli, quod Jehovah vocaret Samuelem" i Sam: iii: 1 ad 8. Quod Jonathan diceret ad Davidem, quod occultaret se in agro ad vesperam *tertiam*; & quod Jonathan mitteret ad illum *crastino tertio*, & revelaret animum patris sui: & quod Jonathan tunc ad latus lapidis jacularetur *tres sagittas*; & quod post illud David se incurvaverit *tribus vicibus*

vicibus ad terram coram Jonathane" 1 Sam: xx: 5. 12. 19. 20. 35. 36. 41. Quod *Tria* proposita sint Davidi, ut ex illis unum eligeret, vel quod ventura fames septem annis, vel *tribus mensibus* fugiturus pro hostibus, vel futura *tribus diebus* pestis in terra" 11 Sam: xxiv: 11. 12. 13. Quod Rahabeam diceret ad Cæum Israelis, qui petebant ut allevarentur a jugo patris ejus, quod abirent *tres dies* & reverterentur; & quod venerint ad Rehabeamum *die tertio*, sicut dixit Rex, revertimini ad me *die tertio*" 1 Reg: xii: 5. 12. Quod Elias se mensus super filium viduæ *tribus vicibus*" 1 Reg: xvii: 21: quod Elias dixerit, ut funderent aquam super holocaustum & ligna *tertia vice*, & *tertia vice* fecerunt" 1 Reg: xviii: 34. Quod Jonas fuerit in ventre ceti *tribus diebus & tribus noctibus*" Jon: ii: 1. Matth: xii: 4. Quod Dominus loquutus de homine qui plantavit vineam, quod miserit *tribus vicibus* servos, & postea Filium" Marc: xii: 2. 4. 5. 6. Luc: xx: 12. 13. Quod de Petro, quod *ter* abnegaturus Ipsum" Matth: xxvi: 34. Joh: xiii: 38. Quod dixerit ad Petrum *tribus vicibus*, amasne Me" Joh: xxi: 15. 16. 17. Ex his & pluribus aliis in Verbo constare potest, quod in numero ternario fuerit arcanum, & quod numerus ille inde inter significativa in Ecclesiis Antiquis receptus sit; quod significet integram periodum Ecclesiæ ac rerum in Ecclesia, ita magnam vel parvam, patet, proinde completum & quoque continuum usque ad finem; ut manifeste apud Hoscheam "Jehovah vivificabit nos post biduum, & *die tertio* egerit nos, & vivemus coram Ipso" vi: 2.

4496. In esse illos dolentes, quod significet cupiditates, constat a significatione doloris post circumcisionem, quod sit cupiditas, quod dolor post circumcisionem sit cupiditas, est quia circumcisio significat purificationem ab amore sui & mundi, n: 2039. 2044. 2049. 2632. 3412. 3413. 4462, & omnis cupiditas carnis est ab illis amoribus, inde dolor hanc significat; cum enim homo ab illis amoribus purificatur, ut sit cum regeneratur, in dolore & anxietate est, cupiditates quæ tunc absterguntur, sunt quæ dolent & angunt. Cum per rituale repræsentatur aliquod arcanum, etiam singula ejus, usque dum completum est, aliquid istius arcani involvunt; sicut gladioli seu cultri; quibus circumcidebantur, quod essent ex petra, n: 2039 f. 2046 f. 2794, per sanguinem tunc, perque modum, ita quoque per statum; hoc constare adhuc potest a processibus mundationum, inaugurationum, sanctificationum, ac reliquis. Hic per dolorem post circumcisionem significatur cupiditas Chamoris, Schechemi, & virorum urbis ejus, quod desiderarent ad externa in quibus posterius Jacobi, de qua supra n: 3493.

4497. Et acceperunt duo filii Jacobi Schimeon & Levi, quod significet fidem & amorem, constat a repræsentatione Schimeonis, quod sit fides voluntate, de qua n: 3869. 3870. 3871. 3872, & ex repræsentatione Levi, quod sit amor spiritualis seu charitas, de qua n: 3875. 3877; in genuino sensu illa per Schimeonem & Levi, & quoque per Tribus a Schimeone & Levi nominatas significantur, at in sensu opposito falsum & malum, nam falsum est oppositum vero fidei, & malum bono charitatis; hæc repræsentant Schimeon & Levi respective ad gentem Judaicam quæ apud se extinxerat omne fidei & omne charitatis, quæ erant interna cultus; ut melius constare potest a sequentibus, ubi de illis dicitur

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 219

dicitur, quod occiderint Chamorem, Schechemum, & viros urbis, & quod filij Jacobi venerint super confossos, & deprædati sint omnia. Quod Schimeon & Levi id fecerint, erat ut repræsentaretur, quod verum quod fidei & bonum quod charitatis, factum sit falsum & malum, cum enim verum sit falsum, & bonum sit malum in Ecclesia, actum est de Ecclesia.

4498. Fratres Dinæ, quod significet vera & bona istius Ecclesiæ, constat a significatione fratrum, quod sint vera & bona, seu fides & charitas, de qua n: 367. 3303. 3803. 3815. 4121. 4191. 4267; & a repræsentatione Dinæ, quod sit affectio veri, proinde Ecclesia, de qua n: 3963. 3964. 4427.

4499. Quisque gladium suum, quod significet falsum & malum, constat a significatione gladii, quod sit verum pugnans & inde defensio veri, ac in opposito sensu falsum pugnans, & inde vastatio veri, de qua n: 2799; quod gladius quoque sit malum, est quia etiam erat Levi, per quem repræsentabatur charitas, ita bonum, hoc cum sit malum, per falsum ex malo pugnat, & quod tunc facit est malum.

4500. Et venerunt super urbem confidenter, & occiderunt omnem masculum, quod significet quod extirparent vera doctrinæ Ecclesiæ apud Antiquos, constat ex significatione urbis, quod sit doctrina quæ Ecclesiæ, de qua n: 402. 2450. 2943. 3216. 4478, hic Ecclesiæ apud Antiquos, quia ea Ecclesia per Chamorem & Schechemum, cujus urbs erat, repræsentatur; ex significatione confidenter, quod sit ex fiducia, hic ex fiducia falsi & mali; & ex significatione masculi, quod sit verum, de qua n: 749. 2046. 4005; inde patet, quod per venerunt super urbem confidenter & occiderunt omnem masculum, significetur quod ex fiducia falsi & mali extirparent vera doctrinæ Ecclesiæ apud Antiquos. Erat Ecclesia apud Antiquos, quæ ex Antiquissima, quæ apud posteritatem ex Jacobo, instauraretur, quia Ecclesia Antiqua perire incepit, at quod omne verum fidei & bonum charitatis, ita omne internum cultus apud se exstinxerint, & sic quod nulla Ecclesia apud illam posteritatem institui potuerit, in sensu interno hic describitur, unde factum, quod, quia contumaciter institerant, solum repræsentativum Ecclesiæ apud illos institutum sit, videatur n: 4281. 4288. 4289. 4290. 4293. 4307. 4314. 4316. 4317. 4229. 4433. 4444.

4501. Et Chamorem & Schechemum ad os gladii, quod significet ipsam Ecclesiam, constat ex repræsentatione Chamoris, quod sit Ecclesia apud Antiquos quoad bonum, de qua n: 4447; ex repræsentatione Schechemi, quod sit Ecclesia apud Antiquos quoad verum, de qua n: 4454. 4472. 4473; & ex significatione ad os gladii, quod sit falsum & malum pugnans, de qua n: 4499, ita per quæ Ecclesiam apud se exstinxerunt.

4502. Et sumserunt Dinam e domo Schechemi, & exiverunt, quod significet quod affectionem veri sustulerint, constat ex repræsentatione Dinæ, quod sit affectio veri de qua supra n: 4498; secundum proximum sensum internum est, quod sustulerint affectionem veri ab illis qui fuerunt a reliquiis Ecclesiæ Antiquissimæ, quia dicitur e domo Schechemi, per domum Schechemi enim significatur bonum veri alius Ecclesiæ; sed quia agitur de ex-

stirpatione veri & boni apud posteros ex Jacobo, qui hic per filios ejus significantur, & quia omnia se applicate habent ad rem de qua agitur, ideo per domum Schechemi hic significatur simpliciter bonum veri, quale fuerat apud hominem Antiquissimæ Ecclesiæ, ita quod hoc extinctum sit apud gentem a Jacobo; vocos enim & nomina in Verbi sensu interno significant res prædicabiliter ad suum subjectum: insimul quoque significatur infractio boni & veri apud Chamorem & Schechemum, & ejus familiam, quia ad externa accesserunt, ut n: 4493 ostensum. Quod illa, quæ de Schimeone & Levi hæcenus explicata sunt, ita se habeant, constare potest a Prophetiis Jacobi ante mortem, ubi hæc *"Schimeon & Levi fratres, instrumenta violentiæ machæræ eorum; in arcum eorum ne veniat anima mea, in congregatione eorum ne uniatur gloria mea, quia in ira sua occiderunt virum, & in complacito suo enervarunt bovem: maledicta ira eorum quia vehemens, & furor eorum quia gravis est: dividam eos in Jacobum & dispergam eos in Israel"* Genes: xlii: 5. 6. 7; per Schimeonem & Levi significatur verum fidei, quod apud posteros Jacobi verum est in falsum, & bonum charitatis in malum, ut supra n: 4499. 4500; fratres dicuntur, quia bonum est frater veri, seu charitas fidei, n: 4498; instrumenta violentiæ machæræ seu gladii eorum, significat falsa & mala quod intulerint violentiam veris & bonis, n: 4499; in arcum eorum ne veniat anima mea, & in congregatione eorum ne uniatur gloria mea, significat disjunctionem quoad vitam & doctrinam, anima enim prædicatur in Verbo de vita n: 1000. 1040. 1742. 3299, & gloria de doctrina; quia in ira sua occiderunt virum, & in complacito suo enervarunt bovem, significat quod in malo proposito extinxerint Ecclesiæ verum & Ecclesiæ bonum, vir est Ecclesiæ verum n: 3134, bos ejus bonum, n: 2180. 2566. 2781; maledicta ira eorum quia vehemens, & furor eorum quia gravis, significat pœnam adversiōis a vero & bono, maledicere est se avertere, & quoque propter id puniri, n: 245. 379. 1423. 3530. 3584, ira est recessio a vero, & furor a bono, n: 357. 3614; dividam eos in Jacobum & dispergam eos in Israel, significat quod bona & vera non amplius erunt in Ecclesiæ eorum externo ac interno, dividere & dispergere est separare & extirpare ab illis, n: 4424, Jacob est externum Ecclesiæ, ac Israel internum, n: 4286: hæc in Prophetico illo de Schimeone & Levi dicta sunt, quia per illos significatur in genere verum & bonum Ecclesiæ, quæ cum nulla fiunt, & magis cum loco eorum succedunt falsa & mala, tunc Ecclesia extincta est; quod prophetica hæc non aliud involvant, constare potest ex eo, quod Tribus Schimeonis & Tribus Levi non maledictæ fuerint præ reliquis Tribubus; fuit enim Tribus Levi assumpta in sacerdotium, & Tribus Schimeonis fuit inter reliquas Israelis sicut una illarum.

4503. Filii Jacobi venerunt super consossos & deprædati urbem, quod significet quod omnis illa posteritas doctrinam destruxerint, constat ex significatione filiorum Jacobi quod sint posteritas ex Jacobo, de qua supra; ex significatione depredari, quod sit destruere; & ex significatione urbis, quod sit doctrina quæ Ecclesiæ, de qua supra n: 4500. Quod Schimeon & Levi, postquam occiderant omnem masculum in urbe atque Chamorem & Schechemum,

CAPUT TRIGESIMUM-QUARTUM. 221

chemum, exiverint, & quod dein filii Jacobi venerint super confossos & deprædati urbem, est arcanum, quod non patet nisi ex sensu interno; arcanum hoc est; quod postquam verum & bonum Ecclesiæ, quæ per Schimeonem & Levi representantur, extincta sunt, & loco illorum fuit falsum & malum, dein superaddita sint falsa & mala, quæ in opposito sensu per reliquos filios Jacobi significantur; quod per unumquemque filium Jacobi aliquid commune fidei & charitatis representatum sit, n: 2129. 3858. 3913. 3926. 3939. 4060, ostensum est; quid per Rubenem, videatur n: 3861. 3866. 3870; quid per Jehudam, n: 3881; quid per Dan, n: 3921. 3922. 3923; quid per Naphtali, n: 3927. 3928; quid per Gad, n: 3935. 3936; quid per Ascher, n: 3938. 3939; quid per Jisachar, n: 3959. 3957; quid per Sebulun, n: 3960. 3961; communia hæc fidei & charitatis, quæ per illos representata sunt, illius generis falsa & mala sunt quando semel Ecclesiæ verum & bonum extincta sunt, & tunc illa superadduntur; nam falsa & mala continue in Ecclesia semel perversa & extincta succrescunt; hæc significantur per quod filii Jacobi venerint super confossos & deprædati urbem, postquam Schimeon & Levi occiderant omnem masculum in urbe, atque Chamorem & Schechemum, sustulerantque Dinam, & exiverant. Quod per Confossos in Verbo significantur vera & bona extincta, constare potest ab his locis; apud Esaïam "Tu projectus es e sepulchro tuo, sicut surculus abominabilis, vestimentum occisorum *confossi gladio*, descendentes ad lapides foveæ, sicut cadaver conculcatum," xiv: 19; ubi de Babele; confossi gladio pro illis qui prophanarunt vera Ecclesiæ. Apud Eundem "Da ut *Confossi eorum* projiciantur, & cadaverum eorum ascendat putor," xxxiv: 3; ubi de falsis & malis quæ infestant Ecclesiam, confossi pro illis. Apud Ezechielem "Violenti gentium evaginabunt *gladium* super pulchritudinem sapientiæ tuæ, & prophanabunt decorem tuum; in foveam demittent te, & morieris moribus *Confossorum* in medio marium" xxvii: 7. 8, ubi de principe Tyri, per quem primaria cognitionum veri & boni significantur; mori moribus confossorum in medio marium, pro illis qui per scientifica excludunt falsa, & inde Ecclesiæ vera conspurcant. Apud Eundem "Etiam hi cum illis descendent in infernum ad *confossos gladio*; cum descendere factus fueris cum arboribus Edenis in terram inferiorum, in medio præputiatorum cubueris cum *Confossis gladio*," xxxi: 17. 18; apud Eundem "Descende & cuba cum præputiatis, in medio *Confossorum gladio* cadent; alloquentur eum præcipui potentium in medio inferni," xxxii: 19. 20. 21; ibi de Pharaone & Ægypto; confossi gladio pro illis qui per scientias insaniunt fidem veri, quod est Ecclesiæ, per illas apud se extinguendo. Apud Davidem "Reputatus sum cum descendentibus foveam, factus sum sicut vir non robur, inter mortuos neglectus, sicut *Confossi* cubantes in sepulchro, quorum non meministi amplius, & qui a manu tua excisi sunt," Psalm: lxxxviii: 5. 6, confossi in inferno, in fovea & in sepulchro pro illis qui vera & bona destruxerunt apud se per falsa & mala; quod in inferno non sint quia confossi gladio, quisque scire potest, Apud Esaïam "Urbs tumultuum, urbs exultans, non *confossi gladio*, & non occifi

occisi bello, omnes qui inventi sunt in te vincti una, e longinquo fugerunt," xxii: 2. 3; ibi de fallaciis ex sensualibus, per quas vera Ecclesiæ non videri possunt, de quibus ideo in dubio negativo sunt, illi dicuntur confossi sed non gladio. Apud Ezechielem "Ego adducens super te *gladium*, & perdens excelsa vestra, & destruentur altaria vestra, & frangentur statuae vestrae, & faciam cubare *Confossos vestros* coram idolis vestris; cum ceciderint *Confossi* in medio vestri, cognoscetis quod Ego Jehovah; tunc agnoscetis, cum fuerint *Confossi* in medio idolorum eorum, circum altare eorum," vi: 4. 7. 13; Confossi pro illis qui in falsis doctrinæ sunt. Apud Eundem "Polluite Domum, & implete atria *Confossi*: exiverunt & percusserunt in urbe," ix: 7; visio prophetica; polluere domum & implere atria confossis pro prophanare bona & vera. Apud Eundem "Multiplicastis *Confossos vestros* in urbe hac, & implevistis plateas ejus *Confosso*, quapropter dixit Dominus Jehovah, *Confossi vestri*, quos posuistis in medio ejus, hi caro, & illa olla, & vos educet e medio ejus," xi: 6. 7. Quia per Confossos significabantur illi, qui apud se extinxerunt vera Ecclesiæ per falsa & mala, ideo quoque in Ecclesia repræsentativa illi qui tetigerunt Confossum, immundi erant, de quibus ita apud Moysen "Omnis qui tetigerit super superficie agri *Confossum gladio*, aut mortuum, aut os hominis, aut sepulchrum, immundus erit septem dies," Num: xix: 16. 18. & ideo inquisitio & expiatio per vitulam, apud Eundem "Si invenitur *Confossus* jacens in agro, nec scitur quis percusserit eum, tunc exhibunt seniores urbis & iudices, & metientur versus urbes quæ circa *Confossum*; fiet, ad urbem proximam *Confosso* sument seniores urbis illius vitulam bovis, per quam labor non factus, quæ non traxit in iugo, & deducunt ad fluvium seu vallem, & decollabunt ibi vitulam, & lavabunt manus suas super vitula decollata, & dicent, manus nostræ non fuderunt sanguinem, & oculi nostri non viderunt; expia populo tuo, Israeli, Jehovah, nec da sanguinem innocentem in medio populi tui; & expiabitur illis sanguis," Deut: xxi: 1 ad 8; quod illæ leges latæ sint, quia per Confossum significatur perversio, destructio & prophanatio veri Ecclesiæ per falsum & malum, patet ex singulis in sensu interno; *Confossus* jacens in agro dicitur, quia per agrum significatur Ecclesia, videat. 3310. 3766, per vitulam, per quam labor non factus, significatur ignorantia externi hominis quæ est in ignorantia; si ex sensu interno illa non videretur, quisque miraturus esset, quod processus expiatorius talis mandaretur.

4504. Quod polluerit sororem suam, quod significet quod verum fidei fædaverint, constat ex significatione polluere, quod sit fædare; & ex significatione sororis, quod sit verum, de qua n: 1495. 2508. 2524. 2556. 3386, hic verum fidei, quia per Dinam, quæ hic soror, significatur affectio omnium fidei, n: 4427. Quod per quod Schechemus polluerit sororem illorum, significetur quod illi fædaverint verum fidei, est quia per illam repræsentatur affectio verorum omnium, ita ipsa Ecclesia, n: 3963. 3964; & quia non data est a fratribus ejus Schechemo in mulierem, sed polluta apud illos remansit, ideo postea per illam repræsentabatur oppositum, sicut per fratres ejus, nempe affectio

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 223

affectio omnium falſorum, ita Eccleſia corrupta; inde eſt, quod per quod polluerit ſororem ſuam, ſignificetur quod verum fidelis ſedaverint.

4505. Greges illorum & armenta illorum, quod ſignificet quod deſtruxerint bonum rationale & naturale, conſtat ex ſignificatione gregum, quod ſint bonum rationale, & ex ſignificatione armentorum, quod ſint bonum naturale, de quibus n: 2566.

4506. Et aſinos illorum, quod ſignificet vera inde, nempe ex bono naturali & rationali, conſtat ex ſignificatione aſinorum, tum filiorum aſinae, ut & mulorum, quod ſint vera naturalis & rationalis de qua n: 2781.

4507. Et quicquid in urbe, & quicquid in agro ſuſerunt, quod ſignificet omne verum & bonum Eccleſiae, conſtat ex ſignificatione urbis, quod ſit doctrinale, ita verum Eccleſiae, de qua n: 402. 2268. 2430. 2712. 2943. 3216. 4492. 4493; & ex ſignificatione agri, quod ſit Eccleſia quoad bonum, ita bonum Eccleſiae, de qua n: 2971. 3310. 3766. 4440. 4443; inde quicquid in urbe, & quicquid in agro, eſt omne verum & bonum Eccleſiae.

4508. Et omnes opes illorum, quod ſignificet omnia ſcientifica quae ſibi acquiſiverunt, conſtat ex ſignificatione opum, quod ſint ſcientificae, ut conſtare poteſt a multis locis in Verbo; opes enim ſpirituales, ita in ſpirituſali ſenſu intellectae, non aliud ſunt, illae, quatenus ſciuntur, ſcientificae ſunt; haec in Regno Domini, proinde in Eccleſia, pro opibus ſunt, quod ex Verbo, alibi, ex Divina Domini Miſericordia, confirmabitur.

4509. Et omnem infantem illorum, quod ſignificet omnem innocentiam, conſtat ex ſignificatione infantis, quod ſit innocentia, de qua n: 430. 2126. 3183.

4510. Et ſæminas illorum, quod ſignificet charitatem, conſtat ex ſignificatione ſæminarum, mulierum, & uxorum, quod ſint affectiones veri & affectiones boni, affectiones veri cum conjux nominatur & cum maritus vocatur, affectiones boni cum conjux non nominatur & cum vir dicitur, n: 915. 1468. 2517. 3236; hic affectiones boni, quia ſæminae fuerunt virorum urbis, per quos vera ſignificabantur, n: 4478 f; & urbs dicitur ubiſvis Schechemi, per quem verum Eccleſiae apud Antiquos, repræſentabatur, n: 4454: affectio boni ſpirituſalis eſt idem ac charitas, idcirco hic per ſæminas ſignificatur Charitas.

4511. Captivarunt & deprædati, quod ſignificet quod deprivaverint illos, & perverterint, conſtat ex ſerie rerum in ſenſu interno.

4512. Et omne quod in domo, quod ſignificet omne Eccleſiae, conſtat ex ſignificatione domus, quod ſit Eccleſia quoad bonum, de qua n: 1795. 3710; ita omne Eccleſiae; quia hoc ſignificatur, ultimo dicitur.

4513. Verſ: 30. 31. Et dixit Jacob ad Schimeon & ad Levi, perturbatiſtis me, ad ſetere faciendum me habitatori terre Cananeo, & Perſeo, & ego mortales numeri; & congregabuntur ſuper me, & percutient me, & perdar ego domus mea. Et dixerunt, an ſicut meretricem faciet ſororem noſtram. Dixit Jacob, ſignificat Antiquam Eccleſiam Externam: ad Schimeon & Levi, ſignificat repræſentativum ſpirituſalium & coeleſtium: perturbatiſtis me, ad ſetere faciendum

faciendum me habitatori terræ, significat quod abominarentur illi qui ab Ecclesia Antiqua : Cananæo & Perisæo, significat qui in bono & vero : & ego mortales numeri, significat quod facile : & congregabuntur super me, & percutient me, & perdar, significat quod sic pereat Ecclesia Antiqua : ego & domus mea, significat quoad verum & bonum : & dixerunt, significat responsum : an sicut meretricem faciet sororem nostram, significat quod nulla illis affectio.

4514. Dixit Jacob, quod significet antiquam Ecclesiam externam, constat a representatione Jacobi, quod sit Antiqua Ecclesia, de qua n: 4439; & quia Ecclesia Antiqua, sicut unaquævis Ecclesia, est Externa & Interna, per Jacobum in Verbo representatur Externa, & per Israellem Interna.

4515. Ad Schimeon & Levi, quod significet representativum spiritualium & cœlestium, constat a representatione Schimeonis, quod sit fides, at in opposito sensu falsum, & a representatione Levi, quod sit amor, at in opposito sensu malum, de quibus supra n: 4497. 4502. 4503; hic ideo representativum spiritualium & cœlestium, ex causa, quia illa quæ fidei sunt vocantur spiritualia, & quæ amoris cœlestia : dicitur quod Schimeon & Levi significent representativum illorum, quia representare illa non est esse illa; representationes enim non spectant personam sed rem, n: 665. 1097 f; ita quod perinde fuerit, qualis persona representavit, n: 3670; quod representativum Ecclesiæ apud posteros Jacobi institui potuerit, qualescunque essent, modo in externa forma stricte observavissent statuta, n: 3147. 4208. 4281. 4292. 4307. 4444; inde est quod per Schimeonem & Levi hic significetur representativum spiritualium & cœlestium.

4516. Perturbastis me ad facere faciendum me habitatori terræ, quod significet quod abominarentur illi qui ab Ecclesia Antiqua, constat a significatione perturbare me ad facere faciendum me, quod sit facere ut abominentur; & ex significatione habitatoris terræ, quod hic sint illi qui ab Ecclesia Antiqua; per terram enim significatur Ecclesia, n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928. 3355. 4447, ita per habitatorem terræ illi qui ab Ecclesia, hic ab Ecclesia Antiqua, quia hæc adhuc apud aliquas gentes in terra Canaanæ perstabat; apud populum e Jacobo non prius institutum fuit representativum Ecclesiæ, quam cum Antiqua illa prorsus periit; quod etiam significatur per id, quod posteri ex Jacobo non prius in terram Canaanem admissi fuerint, quam cum consummata est iniquitas habitatorum terræ, sicuti dicitur Gen: xv: 16; non enim prius aliqua nova Ecclesia instauratur, quam cum prior vastata est.

4517. Cananæo & Perisæo, quod significet qui in bono & vero, constat ex significatione Cananæi, quod hic sint qui in Ecclesiæ bono, & Perisæi qui in Ecclesiæ vero; quod Cananæus & Perisæus illa significent, est quia adhuc ibi apud illos erat Antiqua Ecclesia, ut mox supra n: 4516, dictum; fuerunt enim ibi qui ab Antiquissima Ecclesia, videatur n: 4447. 4454; & fuerunt qui ab Antiqua, imprimis ab illa quæ Ecclesia Hebræa dicta est, quapropter illi qui e terra Canaanæ fuerunt, in genere vocati sunt Hebræi, Gen: xl: 15, & quoque habuerunt altaria & sacrificabant, ideo, postquam idololatræ facti sunt,

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 225

sunt, toties mandatum ut altaria eorum destruerentur; quamdiu itaque Ecclesia aut aliquid Ecclesiae apud illos remansit, per Cananæum significatur Ecclesiae bonum, & per Perisæum Ecclesiae verum; at cum omne Ecclesiae apud illos consummatum erat, tunc per Cananæum significabatur malum, & per Perisæum falsum, n: 1573. 1574

4518. Et ego mortales numeri, quod significet quod facile, constat ex significatione mortalium numeri, quod sint pauci; at cum quale loco quanti in sensu interno secundum seriem intelligitur, tunc significatur facile; nam pauci, cum contra illos congregantur multi, ut sequitur, facile perduntur.

4519. Et congregabuntur super me, & percutient me, & perdar, quod significet quod sic pereat Ecclesia Antiqua, constat ex significatione congregari, percuti, & perdi, quod sit perire; quod sit Ecclesia Antiqua, est quia de se & sua domo hæc Jacob dicit; quod Jacob hic sit Ecclesia Antiqua, videatur supra n: 4514.

4520. Ego & domus mea, quod sit quoad verum & bonum, constat ex representatione Jacobi, qui hic est ego, quod sit Ecclesia, in specie Ecclesia quoad verum, concludi potest ab illis quæ de Jacobi representatione n: 3305. 3509. 3525. 3544. 3576. 3599. 3775. 4234. 4337, ostensa sunt, quod nempe representet Dominum quoad Divinum Verum Naturale; cum representationibus ita se habet, qui in supremo sensu representat Dominum quoad Divinum Verum Naturalis, idem etiam representat Regnum Domini quoad Divinum Verum ibi, consequenter Ecclesiam quoad verum, nam illa correspondent; omne enim Verum est Domini in Regno & in Ecclesia Ipsius: & ex significatione domus, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n: 2233. 2234. 3720.

4521. Et dixerunt, quod significet responsum, constat absque explanatione.

4522. An sicut meretricem faciet sororem nostram, quod significet propter quod nulla illis affectio, constare potest ex representatione Dinæ, postquam polluta est seu meretrix facta, quod sit affectio falforum, ita Ecclesia corrupta, de qua n: 4504, proinde amplius nulla illis affectio veri; ibi etiam videatur quomodo hoc se habet.

Continuatio de Correspondentia Oculi & Lucis cum Maximo Homine.

4523. **Q**uisque qui de Aera & Sono aliquid novit, scire potest quod Auris prorsus formata sit ad eorum modificationum naturam, ita quod Auris quoad suum corporeum & materiale illis correspondeat; & qui de ethere ac de luce aliquid scientiae habuit, novit quod Oculus quoad suum corporeum & materiale illorum modificationibus correspondentem formatum sit; & hoc usque adeo, ut quicquid arcani in natura aeris & soni reconditum est, hoc inscriptum sit organismo auri, & quicquid arcani in natura etheris & lucis, hoc in organismo Oculi sit; consequenter qui in Anatomicis & simul physicis peritus est, per indagaciones scire potest, quod non modo Organa sensoria, sed etiam motoria, ut & omnia viscera, quoad illorum corporea & materialia correspondeant illis quae in natura mundi sunt, & sic quod totum Corpus sit Organum compositum ex omnium arcanissimis quae in natura mundi sunt, & secundum eorum secretas agendi vires & mirabiles fluendi modos: inde est, quod homo ab Antiquis dictus sit parvulus mundus seu Microcosmus. Qui haec novit, etiam nosse potest, quod quicquid in mundo & ejus natura est, non existat a se, sed a priori se, & quod hoc prius non possit existere a se, sed a priori se, & hoc usque ad Primum, a Quo ordine existent sequentia; & quia inde existunt etiam inde subsistunt, nam subsistentia est perpetua existentia; inde sequitur, quod omnia & singula usque ad ultima naturae, a Primo non solum existiterint, sed etiam a Primo subsistant; nisi enim perpetuo existerent, & nisi nexus continuus foret a Primo, & sic cum Primo, momento dilaberentur & perirent.

4524. Nunc quia omnia & singula quae in mundo & ejus natura sunt, existunt & perpetuo existunt, hoc est, subsistunt, a se prioribus, sequitur quod existant & subsistant a Mundo qui est supra naturam, qui Mundus Spiritualis vocatur, cum quo quia continuus nexus erit, ut subsistant seu perpetuo existant, sequitur quod puriora seu interiora, quae in natura, consequenter quae in homine, sint exinde; tum quod puriora seu

seu interiora tales formæ sint, quæ recipere possunt influxum: & quia non dari potest, nisi quam unicus fons vitæ, sicut in natura non nisi quam unicus fons lucis & caloris, constat quod omne vitæ sit a Domino, Qui est Primum vitæ; & quia ita, quod omnia & singula, quæ in mundo spirituali sunt, Ipsi correspondeant, proinde omnia & singula quæ in homine, hic enim est in minima effigie parvulus mundus spiritualis; inde etiam spiritualis homo est imago Domini.

4525. Ex his patet, quod imprimis apud hominem omnium correspondentia sit cum mundo spirituali, & quod absque illa Correspondentia ne quidem momentosubsistere possit, nam absque Correspondentia nihil continuum foret ab Ipso Esse vitæ, hoc est, a Domino, ita inconnexum, & inconnexum sicut nullum dissipatur. Quod Correspondentia apud hominem immediatior & inde strictior sit, est quia creatus est ad sibi applicandam vitam a Domino, & inde in potentiam, ut quoad cogitationes & quoad affectiones a Domino elevari possit supra mundum naturalem, & inde cogitare de Deo & affici Divino, & sic conjungi Ipsi; secus ac Animantia terræ; & qui ita conjungi possunt Divino, illi non moriuntur, quando corporea, quæ sunt mundi, separantur, interiora enim conjuncta manent.

4526. Quod Correspondentiam visus qui Oculi, de qua ad finem Capituli præcedentis inchoatum est, ulterius attinet, sciendum quod Correspondentia ejus sit cum illis quæ sunt Intellectus, nam intellectus est visus internus, & visus hic internus est in Luce quæ supra lucem mundi est; quod homo per illa quæ ei apparent in luce mundi, possit intelligentiam sibi comparare, est quia lux superior, seu lux cœli, influit in objecta quæ sunt ex luce mundi, & facit ut appareant repræsentativæ & correspondenter; Lux enim quæ est supra lucem mundi, est quæ procedit a Domino, Qui illuminat universum cœlum, ipsa intelligentia & sapientia quæ a Domino, apparet ibi ut Lux; hæc Lux est, quæ facit intellectum seu visum internum hominis, cum illa per intellectum influit in objecta quæ sunt ex luce mundi, facit ut appareant repræsentativæ & correspondenter, ac ita intellectualiter. Et quia Visus oculi qui est in mundo naturali, correspondet visui intellectus qui est in mundo spirituali, correspondet ille veris fidei, nam hæc sunt gemini intellectus, vera enim faciunt omnem intellectum hominis, nam omne cogitationis versatur circa id, quod ita sit vel quod non ita sit, hoc est, quod verum vel non verum: quod visus oculi correspondeat veris & bonis fidei, videatur supra n: 4410.

4527. Loquutus sum cum aliquibus post paucos dies postquam decesserunt, & quia tunc recentes, in aliqua luce ibi erant, quæ illis parum differebat a luce mundi, & quia lux illis talis apparuit, dubitabant an aliunde illis lux esset, quapropter sublati sunt in primum cœli, ubi lux adhuc illustrior erat, & inde mecum loquuti, dicebant, quod nusquam talem lucem viderint; & hoc factum cum sol jamdudum occubuerat: mirati tunc, quod Spiritus oculos haberent per quos viderent, cum tamen crediderint in vita corporis, quod spirituum vita modo esset Cogitatio, & quidem abstracte absque subiecto, ex causa quia de aliquo subiecto cogitationis non potuerant cogitare quia illud non viderant, & quia ita, non aliter tunc perceperant, quam quia sola cogitatio, quod illa cum corpore in quo esset, dissiparetur, non secus ac aliqua aura, vel aliquis ignis, si non miraculose a Domino contineretur & subsisteret; & viderunt tunc quam facile eruditi in errorem de vita post mortem cadant, & quod illi præ aliis non credant nisi quæ vident; mirati itaque tunc, quod non modo cogitationem haberent, sed etiam visum, & quoque reliquos sensus; & magis quod appareant sibi prorsus sicut homines, se mutuo videant, audiant, colloquantur, sua membra tactu sentiant, & hoc exquisitius quam in vita corporis; inde obstupuerunt, quod homo cum vivit in mundo, hoc prorsus ignoret; & miseri Generis humani, quod nihil sciat de talibus, quia nihil credant, & præ reliquis illi qui in luce præ aliis sunt, nempe qui intra Ecclesiam sunt, & habent Verbum. Quidam eorum non aliter crediderunt, quam quod homines post mortem forent sicut larvæ, in qua opinione confirmarunt se ex spectris de quibus audierunt; sed inde non aliud concluderunt, quam quod fuerit aliquod crasse vitale, quod primum exhalatur a vita corporis, sed quod iterum recidit ad cadaver, & sic exstinguitur. Quidam autem crediderunt, quod primum resurrecturi tempore ultimi iudicii cum interiturus mundus, & tunc cum corpore, quod in pulverem dilapsum tunc colligeretur; & sic resurgerent offe & carne; & quia ultimum illud iudicium seu interitum mundi per plura sæcula frustra expectaverunt, lapsi sunt in errorem, quod nusquam resurrecturi; nihil tunc cogitantes de eo quod ex Verbo dederunt, & ex quo etiam quandoque ita loquuti sunt, quod cum moritur homo, anima ejus sit in manu Dei, inter felices aut infelices secundum vitam quam sibi notam habuerunt, nec de illis, quæ Dominus dixit de Divite & Lazaro; sed instructi sunt, quod ultimum cujusvis iudicium sit cum moritur, & quod tunc appareat sibi corpore præditus sicut in mundo, ac omni sensu pollere sicut ibi, sed puriori & exquisitiori, quia

quia corporea non obstant, & illa quæ sunt lucis mundi non obumbrant illa quæ sunt lucis cœli; ita quod in corpore sint quasi purificato; & quod ibi nusquam circumferre posset corpus osseum & carneum quale in mundo, quia hoc foret pulvere terrestri rursus circumdari. Cum quibusdam de hac re loquutus sum eodem die cum tumularentur corpora eorum, qui viderunt per meos oculos cadaver suum, leſſicam, & quod sepelirentur; & dicebant, quod rejiciant illud, & quod hoc inserviret illis pro usibus in mundo in quo fuerunt, & quod vivant nunc in corpore quod inservit illis pro usibus in mundo in quo nunc sunt: voluerunt etiam, ut dicerem illa ad propinquos eorum qui in luctu erant, sed respondere datum, quod si dicerem, subsannarent, quia quæ non ipsi oculis suis videre possunt, nihil esse credunt, & sic referrent inter visiones quæ sunt illusiones; adduci enim nequeunt ad credendum, quod sicut homines se mutuo vident suis oculis, spiritus se mutuo videant suis; & quod homo non videre possit spiritus nisi oculis sui spiritus, & quod tunc illos videat cum Dominus aperit visum internum, sicut factum Prophetis, qui spiritus & Angelos, & quoque plura cœli, viderant; nam illi qui hodie vivunt, illa credidissent, si eo tempore vixissent, dubitandi locus est.

4528. Oculus seu potius visus ejus correspondet imprimis illis societatibus in altera vita, quæ in Paradisiacis sunt, quæ supra antrosum paulisper ad dextrum apparent, ubi ad virtutem sistuntur videndi horti cum arboribus & floribus tot generum & specierum, ut pauca sint respectu quæ in universa tellure; in singulis ibi objectis est aliquid intelligentiæ & sapientiæ, quod elucet, sic ut dicas quod sint simul in paradisi intelligentiæ & sapientiæ, hæc sunt quæ ab interioribus illis, qui ibi, afficiunt, & sic non solum lætificant visum, sed etiam simul intellectum. Paradisiaca illa sunt in Primo cœlo, & in ipso limine ad interiora illius cœli, & sunt representativa, quæ e superiori cœlo descendunt, cum angeli superioris cœli intellectualiter de veris fidei apud se loquuntur, loquela angelorum ibi fit per ideas spirituales & cœlestes, quæ illis sunt formæ vocum, & continue per series representationum talis pulchritudinis & amenitatis, ut nullatenus exprimi possit; hæc pulchritudines & amenitates sermonis illorum sunt, quæ ut Paradisiaca representantur in cœlo inferiori: Cœlum hoc distinctum est in plures cœlos, quibus correspondent singula quæ in Camera oculi; est cœlum ubi horti paradisiaci, de quibus dictum; est cœlum ubi atmospheræ diversi colores, ubi universa aura fulgurat quasi ex auro, argento margaritis, lapidibus pretiosis, floribus in minimis formis, & innumerabilibus

bilibus aliis; est cœlum irideum, ubi irides pulcherrimæ, magnæ & parvæ, variegatæ splendidissimis coloribus: singula hæc existunt per Lucem quæ a Domino, in qua intelligentia & sapientia, inde est in singulis objectis ibi aliquid intelligentiæ veri & sapientiæ boni, quod repræsentative ita sistitur. Qui non aliquam ideam de Cœlo habuerunt, nec de Luce ibi, illi ægre possunt adduci ad credendum, quod talia ibi sint; quare qui in alteram vitam secum illam incredulitatem ferunt, si in vero & bono fidei fuerunt, auferuntur ab Angelis in illa, & cum vident illa, obstupeſcunt; de Paradisiacis, Atmosphæris & Irideis, videantur quæ prius ab experientia, n: 1619 ad 1626. 2296. 3220; & quod in cœlis continuæ representationes sint, n: 1807. 1808. 1971. 1980. 1981. 2299. 2763. 2213. 3216. 3217. 3218. 3222. 3350. 3475. 3485.

4529. Quidam qui in orbo erudito inclutus & famigeratus propter peritiam in scientia Botanica, postquam obiit, in altera vita audit, quod ibi quoque sistantur virendi flores & arbores; ad id obstupuit; & quia id jucundum ejus vitæ fuerat, accensus est desiderio videndi num ita sit; quare sublatus in Paradisiaca vidit arboreta pulcherrima & floreta amanissima in immensum extensa; & quia tunc in sui jucundi ex affectione ardorem venit, licuit illi pervagari campum, & non solum singillatim videre illa, sed etiam excerpere & ad oculum admove, & perscrutari num ita se res haberet; ille mecum inde loquutus, etiam dixit, quod hoc nusquam crediderit, & quod si talia in mundo audivissent, inter paradoxa referrent; & porro referebat, quod ibi conspiciantur vegetabiles flores immensa copia, qui nusquam visi in mundo, & vix aliqua perceptione ibi comprehensibiles, & quod singula ex splendore in comprehensibili rutilent, quia sunt ex luce cœli; quod rutilatio ex spiritali origine esset, nondum potuit percipere, nempe quod in singulis aliquid intelligentiæ & sapientiæ, quæ veri & boni, ex quibus illis rutilum: dicebat amplius, quod homines telluris nullatenus hoc credituri, ex causa quia pauci sunt, qui credunt quod aliquid cœlum & infernum sit, & qui credunt sciant modo quod in cœlo gaudium, & pauci inter illos, quod ibi sint talia, quæ oculus nusquam viderat, auris nusquam audiverat, & mens nusquam cogitare potuerat; & hoc tametsi ex Verbo sciunt, quod stupenda visa sint Prophetis, sicut plura Johanni, de quibus in Apocalypsi; quæ tamen non aliud fuerunt quam repræsentativa quæ continue existunt in Cœlo, & quæ apparuerunt cum visus internus ei apertus fuit. Sed hæc sunt respectu levia,

CAPUT TRIGESIMUM QUARTUM. 231

via, qui in ipsa intelligentia & sapientia sunt, ex quibus illa, in tali felicitatis statu sunt, ut illa quæ memorata, sint illis inter leviora: quidam etiam, quæ dixerunt cum in Paradisiacis essent, quod excedant omnem felicitatis gradum, ideo magis versus dextrum sublati in cælum, quod adhuc splendidius curuscabat, & tandem ad illud ubi quoque perceptum intelligentiæ & sapientiæ beatum quod in talibus, & tunc cum ibi essent, etiam mecum loquuti dicebant, quod illa quæ prius viderant respective nauci sint; & tandem ad id cælum, ubi præ interioris affectionis fausto vix possent subsistere, nam faustum penetravit ad Medullaria, quibus præ fausto quasi resolutis in sanctum deliquium labi incipiebant.

4530. Colores etiam visuntur in altera vita, qui splendore & fulgore excedunt in tantum nitorem Colorum in mundo, ut vix aliqua comparatio detur; sunt illi ex variegatione lucis & umbræ ibi; & quia ibi est intelligentia & sapientia a Domino, quæ sicut lux apparet coram oculis Angelorum & Spirituum, ac simul intus illuminat eorum intellectum, sunt colores ibi in sua essentia variationes, aut, ut ita dicatur, modificationes intelligentiæ & sapientiæ: colores ibi, non solum quibus decorantur flores, illustrantur atmosphæra, & variantur irides, sed etiam qui in formis aliis discreti fiunt, toties ubi vix sunt, ut vices vix numerari possint; splendor illis est ex vero quod est, intelligentiæ, & fulgur ex bono quod est, sapientiæ, & ipsi colores ex candido & obscuro eorum; ita ex luce & umbra sicut colorationes in mundo. Inde est, quod Colores qui in Verbo memorantur, ut qui fuerunt lapidum prætiosorum in pectorali Aharonis, ac super vestidas sanctitatis ejus; quique in Auleis, tentoriis ubi Arca, & qui in lapidibus fundamenti Novæ Hierosolymæ de quibus apud Johannem in Apocalypsi, & alibi, repræsentaverint talia quæ intelligentiæ & sapientiæ sunt: quid autem singuli repræsentant, ex Divina Domini Misericordia, in explicationibus dicetur: in genera colores ibi quantum splendoris habent & ex candido trahunt, tantum ex vero quod est intelligentiæ, & quantum fulguris habent & ex purpureo trahunt, tantum ex bono quod est sapientiæ: illi qui inde ducunt originem, etiam ad oculorum provincias pertinent.

4531. Quia Intelligentia & Sapientia a Domino est, quæ sicut lux apparet in Cælo, inde Angeli vocantur Angeli lucis, ita insipientia & insania quæ a proprio, est quæ regnat inferno, inde qui ibi dicantur a tenebris; in inferno quidem non sunt tenebræ, sed est ibi lumen obscurum, sicut id quod est ex igne carbonario, in quo se mutuo vident; & loquim

liquin non vivere potuissent: oritur illis hoc lumen ex luce coeli, quæ cum incidit in Vesanas eorum, hoc est in falsitates & cupiditates, vertitur in tale: Dominus cum luce ubivis præsens est, etiam in infernis, alioquin non illis foret aliqua facultas cogitandi & inde loquendi; sed sit lux secundum receptionem. Hoc lumen est, quod in Verbo vocatur umbra mortis, & comparatur tenebris; vertitur etiam illis in tenebras, cum approximant ad lucem coeli, & cum in tenebris sunt, in fatuitate & stupiditate sunt. Inde constare potest, quod sicut Lux correspondet Vero ita tenebræ corresponsdeant falso; & quod qui in falsis sunt, dicantur in cecitate esse.

4532. Qui credunt se ex semet intelligere bonum & verum, ac inde sibi solis fidunt, ac sic se sapientiores omnibus putant, cum tamen in ignorantia boni & veri sunt, præcipue qui non intelligere bonum & verum volunt, ac inde infalsis sunt, in altera vita quandoque mittuntur in statum tenebrarum, in quo cum sunt, loquuntur fatue, sunt enim in stupiditate; dictum mihi, quod plures tales sint, & inter eos, qui crediderunt se in maxima luce constitutos, & quoque tales apparuerunt aliis.

4533. Inter mirabilia quæ in altera vita existunt, etiam hoc est, quod cum Angeli coeli inspiciunt in malos spiritus, hi prorsus aliter appareant, quam prout apparent inter se. Cum malis spiritus, & genii inter se sunt, ac in lumine suo fatuo, quale ex igne carbonario, ut dictum, tunc apparent, sibi in forma humana, & quoque secundum phantasias suas non impulcra; ast cum iidem inspiciuntur ab Angelis coeli, tunc dissipatur actutum lumen illud, & comparent prorsus alia facie, quisque secundum genium suum, quidam furvi & nigri sicut diaboli, quidam facie lurida sicut cadavera, quidam pæne absque facie, & loco ejus crinitum quid, quidam sicut dentium crates, quidam sicut sceleta; & quod mirabilius, quidam sicut monstra, dolosi sicut serpentes, & dolosissimi sicut viperæ & alii aliter: Sed primum Angeli remorvent ab illis visum suum, apparent in sua forma priore, quam in suo lumine habent. Angeli toties inspectant malos, quoties animadvertunt, quod ex infernis suis enitantur in mundum spirituum, & aliis malum intentent; inde deteguntur & rejiciuntur. Causa quod visui Angelico talis efficacia infit, est quia Correspondentia est inter visum intellectualem & ocularem, inde inest visui eorum perspicacia, ex qua dissipatur lumen infernale, & apparent quali forma & genio sunt.

4534. Continuatio de Maximo Homine & correspondentia ad finem Capitis sequentis.

(233)

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM.

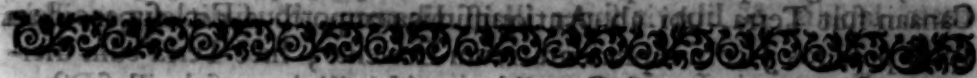
4535. **A**NTE Capita quæ præcedunt a Cap: xxvi huc usque, explicata sunt, quæ Dominus prædixerat de Adventu Ipsi, seu de CONSUMMATIONE SÆCULI, & aliquoties ibi ostensum, quod per Adventum Ipsi seu Consummatione sæculi, significetur Ultimum Tempus Ecclesiæ, quod in Verbo etiam Ultimum Judicium vocatur: qui non ultra sensum literalem vident, non aliter scire possunt, quam quod Ultimum Judicium sit Interitus Mundi, hoc imprimis ex Apocalypsi, ubi dicitur "quod viderit Cælum novum & Terram novam; prior enim Cælum & prior terra transiit; & mare non erat amplius: insuper quod viderit Civitatem Sanctam Hierosolymam novam descendentem a Deo e cælo," xxi: 1. 2: Et quoque ex Prophetis Esaiæ, ubi similia "Ecce Ego creans Cælos novos & Terram novam; ideo non commemorabuntur priora, nec ascendent super cor: lætamini & exultate in æternum, quæ Ego creans: ecce Ego creaturus Hierosolymam exultationem, & populum ejus lætitiā," lxxv: 17. 18. Cap: lxxvi: 22. Qui non ultra sensum literalem vident, non aliter capiunt, quam quod universum Cælum cum Tellure hac in nihilum casurum, & quod tunc primum resurrecturi mortui, at in novo cælo ac super nova terra habitaturi; sed quod Verbum hic non ita intelligendum sit, constare potest a pluribus aliis locis in Verbo, ubi Cæli & Terra nominantur: qui de sensu interno aliquam fidem habent, ii manifeste videre possunt, quod per Novum Cælum & Novam Terram intelligatur Nova Ecclesia, quæ succedet cum prior transiit, videatur n: 1733. 1850. 3355, & quod Cælum sit Internum ejus, & Terra Externum. Ultimum hoc Tempus Ecclesiæ prioris, & Primum Ecclesiæ Novæ, est quod etiam vocatur Consummatio sæculi, de qua Dominus apud Matthæum Cap: xxiv loquutus est, & Adventus Ipsi, nam tunc recedit Dominus a priore Ecclesia, & venit ad novam: quod Consummatio sæculi illud sit, etiam ab aliis locis in Verbo constare potest; ut apud Esaiam "In die illo reliquæ revertentur, reliquæ Jacobi ad

Deum potentem; nam etsi fuerit populus tuus Israel sicut arena maris, reliquiae revertentur ex eo; *Consummatio definita*, inundata iustitia; nam *Consummationem & Definitionem* Dominus Jehovih Zebaoth faciens in *tota Terra*," x: 21. 22. 23. Apud Eundem "Nunc ne irideatis, ne forte invalescant punitiones vestrae, quia *Consummationem & Decisionem* audivi a-cum Domino Jehovih Zebaoth *super Universam Terram*," xxviii: 22. Apud Jeremiam "Sic dixit Jehovah, vastitas erit *tota Terra*, *Consummationem* tamen non faciam," iv: 27. Apud Zephaniam "In angustias redigam homines, & ibunt sicut caeci ejus, quia Jehovah peccarunt, & effundetur sanguis eorum sicut pulvis, & caro eorum sicut stercus, quia Jehovah *Consummationem & quidem festinatam* faciet *cum omnibus habitatoribus Terrae*," i: 17. 18: quod Consummatio ibi sit Ultimum Tempus Ecclesiae, & quod Terra sit Ecclesia, a singulis patet: quod Terra sit Ecclesia, est inde, quia Terra Canaan fuit Terra, ubi ab Antiquissimis temporibus Ecclesia, ac dein apud posteros Jacobi repraesentativum Ecclesiae; haec Terra cum dicitur consummata, non est Gens ibi quae intelligitur, sed est sanctum cultus quod apud Gentem ubi Ecclesia; Verbum enim est spirituale, & ipsa terra non est spirituale, nec gens quae ibi, sed id quod est Ecclesiae: quod Terra Canaan fuerit Terra ubi ab Antiquissimis temporibus Ecclesia, videatur n: 567. 3686. 4447. 4454. 4516. 4517; & quia ita, quod per Terram in Verbo significetur Ecclesia, n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 3355. 4447; inde patet, quid apud Esaiam intelligitur per Consummationem facere in tota terra; & apud Zephaniam, per Consummationem festinatam cum omnibus habitatoribus terrae; quod Gens Judaica, quae fuit habitator terrae illius, non consummata sit, sed quod sanctum cultus apud illos, notum est. Quod Consummatio id sit, manifestius adhuc constat apud Danielelem "Septimanæ septuaginta decisa sunt super populum tuum, & super urbem sanctitatis tuam, ad *consummandum* praevaricationem, & ad obsignandum peccata, & ad expiandum iniquitatem, & ad adducendum iustitiam saeculi, & ad obsignandum visionem & prophetam, & ad unguendum sanctum sanctorum: in medio septimanæ cessare faciet sacrificium & oblationem: tandem super avem desolationum desolatio, & usque ad *Consummationem & Decisionem*, stillabit super devastationem," ix: 24. 27. Inde nunc videre potest, quod per Consummationem saeculi, de qua Discipuli ad Dominum "Quodnam signum Tui Adventus & *Consummationis saeculi*," xxiv: 3, non aliud significetur, quam ultimum tempus Ecclesiae; & quoque per haec verba Domini, quae ultima sunt apud Eundem

Evan-

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 235

Evangelistam & Jesus ad discipulos, docentes servare omnia quae-
cunque mandavi vobis; & ecce Ego vobiscum sum omnibus diebus us-
que ad Consummationem saeculi; xxviii: 20; quod dictum a Domino
quod cum discipulis esset usque ad Consummationem saeculi, est quia
per duodecim discipulos Domini significantur similia quae per duode-
cim Tribus Israelis, nempe omnia amoris & fidei, proinde omnia Ec-
clesiae, videatur n: 3354. 3488. 3858; quod per duodecim Tribus,
n: 3858. 3926. 3939. 4060: quod Consummatio Ecclesiae sit, quando
ibi nulla amplius charitas & inde nulla fides, prius aliquoties ostensum
est: quod in hac Ecclesia, quae Christiana vocatur, vix aliquid chari-
tatis & inde fidei superat, ita quod Consummatio eius saeculi nunc
adfit in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, ostendetur.

CAPUT XXXV.

1. **ET** dixit DEUS ad Jacobum, surge, ascende Bethalem; & com-
morare ibi, & fac tibi altare DEO viso ad te, in fugiendo te
coram Esau fratre tuo.
2. Et dixit Jacob ad domum suam; & ad omnes qui cum illo, re-
move deos alienigenae, qui in medio vestri, & purificemini, & mutate
vestes vestras.
3. Et surgamus, & ascendamus Bethalem, & faciam ibi altare DEO
respondenti mihi in die angustiae meae, & fuit mecum in via, quam
ambulavi.
4. Et dederunt ad Jacobum omnes deos alienigenae, qui in manu il-
lorum, & in aurea quae in auribus illorum, & abscondidit illa Jacob sub
queru quae juxta Schechem.
5. Et profecti sunt; & fuit terror DEI super urbes quae circumcirca
illos, & non persecuti post filios Jacobi.
6. Et venit Jacob ad Lus, quae in terra Canaan, haec Bethel, ille
& omnis populus qui cum illo.
7. Et aedificavit ibi altare, & vocavit locum El-Bethel, quia ibi
revelati ad illum Dñi, in fugiendo illo a coram fratre suo.

8. Et moriebatur Deborah nutrix Rebeccæ, & sepeliebatur de-
subter Bethel sub quercu, & vocavit nomen ejus Allon Bacuth.

9. Et visus DEUS ad Jacobum adhuc, in veniendo illo e Paddan
Aram, & benedixit illi.

10. Et dixit illi DEUS, nomen tuum Jacob, non vocabitur nomen
tuum amplius Jacob, quin imo Israel erit nomen tuum; & vocavit
nomen illius Israel.

11. Et dixit illi DEUS, Ego DEUS Schaddai, fructificare & multi-
plicare, gens & cætus gentium erit e te, & reges e lumbis tuis exi-
bunt.

12. Et terram, quam dedi Abrahamo & Jischako, tibi dabo eam,
& semini tuo post te dabo terram.

13. Et ascendit desuper eo DEUS in loco quo loquutus cum illo.

14. Et statuit Jacob statuam in loco, quo loquutus cum illo, sta-
tuam lapidis, & libavit super illam libamen, & fudit super illam
oleum.

15. Et vocavit Jacob nomen loci, ubi loquutus cum illo DEUS,
Bethel.

16. Et profecti a Bethel, & fuit adhuc tractus terræ ad venien-
dum Euphratam, & peperit Rachel, & dura passa, in pariendo il-
lam.

17. Et factum, in dura patiendo illam, in pariendo illam, & dixit
illi obstetrix, ne timeas, quia etiam hic tibi filius.

18. Et factum, in exire animam illius quod moritura, & vocavit
nomen illius Benoni; & pater illius vocavit illum Benjamin.

19. Et moriebatur Rachel, & sepeliebatur in via Ephrath, hæc
Bethlehem.

20. Et statuit Jacob statuam super sepulchrum illius, hæc statua se-
pulchri Rachelis, usque ad hodie.

21. Et profectus Israel, & tetendit tentorium suum ab ultra tur-
rim Eder.

22. Et factum, in residendo Israel in terra hac, & ivit Ruben, &
cubit cum Bilhah concubina patris sui, & audivit Israel. Et fuerunt
filii Jacobi duodecim.

23. Filii Leæ; primogenitus Jacobi Ruben, & Schimeon, & Levi,
& Jehudah, & Jisafchar, & Sebulun.

24. Filii Rachelis, Joseph & Benjamin.

25. Et filii Bilhæ ancillæ Rachelis, Dan & Naphthali.

26. Et

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 237

26. Et filii Silpæ ancillæ Leæ, Gad & Ascher: hi filii Jacobi, qui nati illi in Paddan-Aram.

27. Et venit Jacob ad Jischakum patrem suum, Mamre Kinath Arba, hæc Chebron, ubi peregrinatus Abraham & Jischak.

28. Et fuerunt dies Jischaki, centum anni & octoginta anni.

29. Ex expiravit Jischak, & mortuus est, & collectus ad populos suos, senex & satur dierum; & sepeliverunt illum Esau & Jacob filii illius.

C O N T E N T A.

4536. Agitur in hoc Capite in sensu interno de residuo in Naturali Domini, quod Divinum factum: interiora Naturalis, quæ Divina facta, sunt hic Israel. Progressus versus adhuc interiora, ubi Rationale, describitur per nativitatem Benjaminis; & dein per adventum filiorum Jacobi ad Jischakum.

S E N S U S I N T E R N U S.

4537. *Verf. 1. 2. 3. 4.* **E**t dixit Deus ad Jacobum, surge, ascende Bethle-
 hem; & ibi commorare & fac ibi Altare Deo viso
 ad te, in fugiendo te a coram Esau fratre tuo. *Et dixit Jacob ad domum suam,*
 & ad omnes qui cum illo, removete deos alienigenæ, qui in medio vestri; & puri-
 ficemini, & mutate vestes vestras. *Et surgamus,* & ascendamus Bethle-
 hem, & faciam ibi Altare Deo respondenti mihi in die angustie meæ; & fuit mecum in via
 quam ambulavi. *Et dederunt ad Jacobum omnes deos alienigenæ, qui in manu illo-
 rum, & in aures quæ in auribus illorum; & abscondidit illis Jacob sub quercu quæ
 juxta Schechem.* Dixit Deus ad Jacobum, significat perceptionem Naturalis
 boni, quale nunc Jacobus, a Divino: surge, ascende Bethle-
 hem, significat de
 Naturali Divino: & commorare ibi, significat vitam: & fac ibi altare Deo viso
 ad te, significat ibi sanctum: in fugiendo te a coram Esau fratre tuo, signi-
 ficat cum verum prælatum bono: & dixit Jacob ad domum suam, & ad om-
 nes qui cum illo, significat dispositionem in bono naturali, quali tunc: remo-
 vete deos alienigenæ qui in medio vestri, significat quod rejicerentur falsa: &
 purificemini, & mutate vestes, significat sanctitatem induendam: & surgamus
 & ascendamus Bethle-
 hem, significat Naturale Divinum: & faciam ibi altare
 Deo

Deo significat sanctum in quo interiora terminantur: respondens mihi in die angustiae meae, significat in statu praesentiae veri praebere bonum: & fuit mecum in via quam ambulavi, significat Divinam Ipsius Providentiam, & dederunt ad Jacobum omnes deos alienigenae qui in manu illorum, significat quod rejiceret omnia falsa quantum possibile: & in aures quae in auribus illorum, significat actualia: & abscondidit illa Jacob sub quercu quae juxta Schechem, significat rejectionem aeternam; quercus juxta Schechem est naturale fallax.

4538. Dixit Deus ad Jacobum, quod significet perceptionem Naturalis boni, quale nunc Jacobus, ex Divino, constat ex significatione dicere in Historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n: 1602. 1791. 1815. 1822. 1898. 1919. 2061. 2080. 2238. 2260. 2619. 2863. 3569. 3395; inde est, quod dixit Deus, sit perceptio ex Divino; & ex representatione Jacobi, quod hic in supremo sensu sit Dominus quoad Naturale bonum; in praecedentibus ostensum est, quid Jacob in Verbo representat, & quia sunt varia, paucis dicendum, quomodo res se habet; Jacob in supremo sensu in genere representat Dominum Divinum Naturale; sed quia cum Dominus Naturale suum glorificavit, illud fuit aliud in principio, quam in progressu, & in fine, ideo Jacob varia representavit, nempe in Principio Domini Naturale quoad Verum, in Progressu Domini Naturale quoad veri bonum, & in Fine quoad bonum; glorificatio enim Domini processit a Vero ad Veri bonum, & denique ad bonum, quod in antecedentibus pluries ostensum est; nunc quia in fine est, representat Jacob Dominum quoad Naturale Bonum; videatur quae prius de his ostensa sunt, nempe quod Jacob in supremo sensu representet Domini Divinum Naturale; in principio quoad Verum, n: 3305. 3509. 3525. 3544. 3576. 3599; in progressu Domini Divinum Naturale quoad Veri bonum, n: 3659. 3669. 3677. 4234. 4273. 4397; quod nunc representet Domini Divinum Naturale quoad bonum, est quia in fine est, ut dictum: ille processus fuit cum Dominus Naturale suum Divinum fecit; similis etiam processus est, cum Dominus hominem regenerat; nam placuit Domino Humanum suum Divinum facere eo ordine, quo Ipse hominem novum facit; inde est, quod aliquoties dictum, quod Regeneratio hominis sit imago glorificationis Domini, n: 3138. 3212. 3296. 3490. 4402; cum Dominus hominem novum facit, primum instruit illum in veris fidei, nam absque veris fidei non scit, quid Dominus, quid coelum, & quid infernum, ne quidem quod sint, minus innumerabilia quae Domini sunt, quae Ipsius Regni in coelo, quaeque Ipsius Regni in terra, hoc est, in Ecclesia; tum quae & qualia sunt illa quae illis opposita quae sunt Inferni; antequam haec novit, non scire potest quid bonum; per bonum non intelligitur bonum civile & bonum morale, nam haec in mundo discuntur per leges & statuta, & per reflexiones super mores hominum, inde est, quod gentes quae extra Ecclesiam talia quoque sciant; sed per bonum intelligitur bonum spirituale, quod bonum in Verbo vocatur charitas, estque hoc bonum in genere velle & facere alteri bonum ex nulla causa sui, sed ex jucundo affectionis; hoc bonum est bonum spirituale; ad hoc nusquam aliquis homo venire potest quam per vera fidei, quae

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 139

quæ docentur a Domino per Verbum & prædicationes Verbi; postquam homo instructus est in veris fidei, dein per gradus ducitur ille a Domino ad velle verum, & quoque ex velle facere illud, hoc verum vocatur veri bonum, nam veri bonum est verum voluntate & actu, & dicitur veri bonum, quia verum quod fuit doctrinæ tunc fit vitæ; tandem cum homo apprehendit iudicium in velle bonum & inde facere illud, non amplius dicitur veri bonum, sed bonum, nam tunc regeneratus est, & non magis ex verbo vult & facit bonum, sed ex bono verum, & verum quod tunc facit, est etiam quod bonum, nam ex origine sua, quæ est bonum, trahit suam essentiam. Ex his patet quid sit, & unde sit, quod Jacob in supremo sensu representet Domini Naturale quod bonum: quod hic Jacob representet hoc bonum, est quod nunc in sensu interno agitur de ulteriore progressionē, nempe versus interiora naturalis, quæ sunt Israel, n: 4536; nemo qui regeneratur a Domino perducere potest ad interiora, priusquam verum apud illum factum est bonum.

4539. Surge, ascende Bethel, quod significet de naturali Divino, nempe perceptionem, constat a significatione surgere, quod involvat elevationem, de qua n: 2401, 2781, 2912, 2927, 3171, 4103; hinc elevationem naturalis ad Divinum; ex significatione ascendere, quod sit versus interiora magis, de qua sequitur; & ex significatione Bethelis, quod sit Divinum in naturali, seu in ultimo ordinis, de qua n: 4089; Bethel enim in Lingua Originali significat domum Dei; & quia domus Dei est ubi cognitiones boni & veri, istæ per Bethel in proximo sensu significantur cognitiones illæ, de n: 1452 ostensum est: at quia interiora terminantur & finiuntur in ultimo ordinis, de ibi simul sunt & sicut in una domo cohabitant; & quia naturale apud hominem est ultimum apud hominem, in quo interiora terminantur, ideo per Bethel seu domum Dei proprie significatur Naturale, n: 3729, 4089, & quidem bonum ibi, nam domus in sensu interno est bonum, n: 2233, 2234, 3720, 3729; in naturali seu in ultimo ordinis etiam sunt cognitiones. Quod ascendere sit versus interiora, est quia interiora sunt quæ dicuntur superiora, n: 2148, ideo cum agitur de progressu versus interiora in sensu interno, dicitur ascendere, ut ad Ægypto ab terram Canaanem, in ipsa terra Canaanem ad interiora, & ibi ad undique ad Hierosolymam, inque ipsa Hierosolyma ad domum Dei ibi; ab Ægypto ad terram Canaanem, apud Moysen "Pharao dixit ad Josephum, *ascende & sepeli patrem tuum*; & *ascendit* Josephus; & *ascenderunt* cum eo omnes servi Pharaonis; & *ascendit* cum eo curus & eques" Gen: 1: 6. 7. 8. 9; & in Libro Judicum "Ascendit Angelus Jehovæ ex Gilgal ad Bochim, & dixit, *ascendere feci vos ex Ægypto*" 11: 14; per Ægyptum enim in sensu interno significatur Scientificum, quod inserviturum capiendis illis quæ Regni Domini sunt, & per terram Canaanem significatur Regnum Domini, & quia scientifica sunt inferiora, seu quod idem, exteriora, & illa, quæ Regni Domini, sunt superiora, seu quod idem, interiora, ideo dicitur ascendere ab Ægypto ad terram Canaanem; & vicissim a terra Canaanem ad Ægyptum descendere, ut Genes: xlii: 2. 3. Cap: xlii: 4. 5. 15, & alibi. In ipsa terra Canaanem ad interiora ejus, apud Josuam "Dixit Joshua,

Joschua, *ascendite & explorare terram, & ascenderunt viri & explorarunt Ajam, & redierunt ad Joschuam, & dixerunt ad illum, ne ascendat omnis populus, quasi 2000 viri, aut quasi 3000 viri ascendent: quare ascenderunt de populo quasi 3000 viri* *11 Reg: 13. 4*; quia terra Canaan significat Regnum Domini, ideo illa quæ a terminis ultimis remotiora essent, significabant interiora, inde dicitur *hic ascendere*. Pariter a circuitibus ubi vis ad Hierosolymam; & in Hierosolyma ad domum Dei, *1 Reg: 11. 27. 28. 11 Reg: 22. 5. 8. Math: 23. 38. Marc: 13. 33. Luc: 21. 31*, & plures alibi; Hierosolyma enim erat intimum terræ, quia per illam significabatur Regnum spirituale Domini, & Domus Dei erat intimum Hierosolymæ, quia per illam significabatur Regnum coeleste Domini, & in supremo sensu Ipse Dominus; inde ad illa dicitur ascendere. Ex his patet, quid per surge, ascende Bethleem, significatur, quod nempe per ascendere progressio versus interiora, de qua in hoc Capite agitur, n: 4536.

4540. Et commorare ibi, quod significet vitam, constat a significatione commorari seu habitare, quod sit vita, de qua n: 1293. 3384. 3613. 4451.

4541. Et sic ibi altare Deo visum ad te, quod significet ibi sanctum, constat a significatione Altaris, quod sit principale representativum Domini, de qua n: 921. 2777. 2811. 4489; & quia ita, sanctum cultus per facere altare Deo significatur, n: 9804.

4542. In fugiendo te a coram Esau fratre tuo, quod significet cum verum prælatum bono, constat ex representatione Esau, quod sit Divinum Bonum Divini Naturalis Domini, de qua n: 3322. 3494. 3504. 3576. 3599; quod sit cum verum prælatum bono, constare potest ab illis, quæ de Jacobo cum fugeret coram Esau, ad Cap: xxvii Genes: explicata sunt; causa enim fugæ fuit, quod Jacob primogenituram Esau abstulerit, per quod significatur, quod verum prætulit se bono, Jacob enim ibi representat verum Naturalis Domini, & Esau Bonum illius; cur Verum prætulit se bono, erat, quia cum regeneratur homo Verum apparenter est primo loco, at postquam homo regeneratus est, bonum priori loco est & verum posteriori, de quibus videatur n: 3324. 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3610. 3701. 4243. 4244. 4247. 4377; inde est, quod per in fugiendo te coram Esau fratre tuo, significetur cum verum prælatum bono.

4543. Et dixit Jacob ad domum suam, & ad omnes qui cum illo, quod significet dispositionem a Bono naturali, quasi tunc, constat a significatione dicere ad domum suam, & ad omnes qui cum illo, quod sit dispositio; & a representatione Jacobi, quod hic sit bonum naturale, de qua supra n: 4538; quod dicere ad domum suam & ad omnes qui cum illo, sit dispositio, est inde, quia in hunc sequentibus in sensu interno agitur de dispositione verorum a bono; cum enim Bonum spirituale, de quo supra n: 4538, in Mente naturali primas agere incipit, tunc disponit vera, quæ ibi, in ordinem.

4544. Removete deos alienigenæ qui in medio vestri, quod significet quod rejicerentur falsa, constat a significatione remove, quod sit rejicere; & a significatione deorum alienigenæ, quod sint falsa; per deos enim in Verbo

signifi-

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 241

significantur vera, & in opposito sensu falsa, n: 4402: alienigenæ, dicebantur qui extra Ecclesiam fuerunt, proinde qui in falsis & malis, n: 2049. 2115, inde dii alienigenæ sunt falsa.

4545. Et purificemini & mutate vestes, quod significet sanctitatem induendam, constat a significatione purificari seu mundari, quod sit sanctificari, de qua sequitur; & a significatione mutare vestes, quod sit induere, hic sancta vera, nam per Vestes in sensu interno Verbi, significantur vera: quod mutare vestes fuerit repræsentativum in Ecclesia receptum, manifeste patet; sed quid repræsentavit, nemo scire potest, nisi sciat quid vestes in sensu interno significant, quod sint vera, videatur n: 2576; hic quia in sensu interno de refectione falsorum, & dispositione verorum in Naturali a Bono agitur, ideo memoratur, quod a Jacobo mandatum ut mutarent vestes: quod mutare vestes fuerit repræsentativum quod induerentur sancta vera, constare quoque potest ex aliis locis in Verbo, ut apud Esaiam "Excitare, excitare, Hierosolyma, indue robur tuum, Zion, *indue vestes decoris tui*, Hierosolyma, civitas sancta, quia non addet veniat in te amplius præputiatus & immundus," LI: 1; quia Zion est Ecclesia Coelestis, & Hierosolyma Ecclesia spiritualis, & Ecclesia coelestis est quæ in bono est ex amore in Dominum, & Ecclesia spiritualis in vero ex fide & charitate, ideo de Zione prædicatur robur, & de Hierosolyma vestes; & quod sic mundi essent. Apud Sachariam "Jehoshua fuit *indutus vestibus pollutis*, & sic stabat coram Angelo; & respondit, dixitque ad stantes coram illo, dicendo, *removete vestes pollutas* a super illo; & ad illum dixit, vide, transire feci a super te iniquitatem tuam, *induendo te vestibus mutatoriis*," III: 3. 4; inde etiam patet, quod remove vestes & indui vestibus mutatoriis, repræsentaverit purificationem a falsis, nam dicitur, transire feci a super te iniquitatem tuam; ex eo etiam vestes habebant mutatorias, & dicebantur mutatoriae, quarum mentio passim in Verbo fit, quia per illas sistebantur repræsentationes. Quoniam per Vestium mutationes talia repræsentabantur, ideo ubi in sensu interno agitur de novo Templo apud Ezechielem, per quod significatur nova Ecclesia, dicitur "Quando intrant Sacerdotes, non exhibunt ex Sancto ad atrium exterius, sed ibi *deponent vestes suas* in quibus ministrant, quia sanctitas illæ, ac *induent vestes alias*, & accedent ad ea quæ populo," XLII: 14; & apud Eundem "Quando exhibunt ad atrium exterius ad populum, *exiunt vestes suas* in quibus ministrantes, & reponent illas in cubiculis sanctitatis, & *induent vestes alias*, & sanctificabunt populum *vestibus aliis*," XLV: 19; quod per Templum novum & per civitatem & terram sanctam, de quibus apud Prophetam ibi & in Capitibus quæ præcedunt & sequuntur, non intelligatur aliquod novum Templum, nec nova civitas aut nova terra, quisque videre potest, memorantur enim sacrificia & ritualia, quæ e novo instauranda, & quæ tamen abroganda erunt, & quoque memorantur nominatim Tribus Israelis, quæ terram in hæreditates inter se partirentur, quæ tamen dispersæ fuerunt, & nusquam redierunt; inde patet, quod per ritualia ibi memorata significantur spiritualia & coelestia, quæ sunt Ecclesiæ; similia quæ per mutationem vestium, cum ministraret Aharon,

apud Moſen “Cum facturus eſt holocauſtum, induet amiſſum ſuum, femoralia lini, cinerem ponet juxta altare: poſt exuet veſtes ſuas, & induet veſtes alias, & educet cinerem in locum mundum extra caſtra, & ſic faciet holocauſtum,”

Levit: vi: 2. 3. 4. 5. Quod Mundari ſit ſanctificari, conſtare poteſt a Mundationibus quæ juſſæ ſunt, ut nempe carnem ſuam, & veſtes ſuas lavarent, ut quæ ſpargerentur aquis ſeparationis; quod per talia nemo ſanctificetur, unusquisque qui de ſpirituſuali homine aliquid novit, ſcire poteſt; quid enim commune habet iniquitas & peccatum cum veſtibus, quibus induitur homo, & tamen aliquoties dicitur, quod poſtquam ſe mundaverint, ſancti eſſent; inde quoque patet, quod ritualia Iſraelitis juſſa non fuerint aliunde ſancta, quam quod repræſentaverint ſancta; conſequenter quod illi, qui repræſentaverunt, quoad ſuas perſonas non inde ſancti facti ſint, ſed quod ſanctitas repræſentata abſtracte ab illis affecerit ſpiritus qui apud illos, & inde Angelos in cælo, n: 4307; communicatio enim cæli cum homine neceſſario erit, ut ſubſiſtere poſſit Genus humanum, & hoc per Eccleſiam, alioquin fierent ſicut beſtiæ abſque vinculis internis & externis, & ſic rueret unusquisque abſque frenis in alterius perniciem, ſequæ mutuo exſtinguerent; & quia tunc temporis non communicatio dari potuit per aliquam Eccleſiam, ideo proviſum eſt a Domino, ut miraculoſe fieret per repræſentativa: quod ſanctificatio repræſentaretur per rituale lavationis & mundationis, patet a pluribus locis in Verbo; ſicut cum Jehovah deſcendit ſuper montem Sinai, dixit ad Moſen “Sanctifica eos hodie & cras, & lavent veſtes ſuas; & ſint parati in diem tertium,” Exod: xix: 10. 11. Apud Ezechielem “Spargam ſuper vos aquas mundas, & mundabimini ab omnibus veſtris immunditiis, & ab omnibus veſtris idolis mundabo vos; & dabo vobis cor novum, & ſpiritus novum dabo in medio veſtri,” xxxvi: 25. 26; maniſeſte quod ſpargere aquas mundas repræſentaverit purificationem cordis, ita quod mundari ſit ſanctificari.

4546. Et ſurgamus & aſcendamus Bethalem, quod ſignificet naturale Divinum, conſtat ab illis quæ ſupra n: 4539, dicta ſunt, ubi eadem verba.

4547. Et faciam ibi altare Deo, quod ſignificet ſanctum in quo interiora terminantur, conſtat ex ſignificatione facere altare Deo, quod ſit ſanctum cultus, de qua ſupra n: 4541; quod dicatur, quod in illo interiora terminentur, eſt quia faceret illud in Bethel, quæ hic eſt *ibi*, eſt quia per Bethel ſignificatur naturale, in quo interiora terminantur, videatur ſupra n: 4539.

4548. Reſpondenti mihi in die anguſtiæ meæ, quod ſignificet in ſtatu cum præferebat verum præ bono, conſtat ex ſignificatione diei, quod ſit ſtatus, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785; quod per diem anguſtiæ meæ ſignificetur ſtatus cum verum præferebat bono, conſtare poteſt ab illis, quæ ſupra n: 4542, dicta ſunt, dies enim anguſtiæ hic involvit idem ac verba illa *ibi* p. In fugiendo te a coram Eſavo fratre tuo.”

4549. Et fuit mecum in via quam ambulavi, quod ſignificet Divinam Ipſius Providentiam, conſtat ex ſignificatione eſſe cum aliquo in via quam ambulat.

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 243

bulat, cum prædicatur de Divino seu Domino, quod sit Divina Ipsius Providentia, nam providere est proprie adesse alicui, & tutari a malis.

4550. Et dederunt ad Jacobum omnes deos alienigenæ, qui in manu illorum, quod significet: quod rejiceret omnia falsa quantum possibile, constat a significatione deorum alienigenæ, quod sint falsa, de qua n: 4544; & a significatione qui in manu illorum, quod sit quantum possibile, manus enim significat potentiam n: 878. 3387, inde quod in manu, est quod in potentia, seu quantum possibile: quod dederint ad Jacobum, est quod bonum illa rejiceret, nam per Jacobum in hoc Capite representatur bonum naturalis, n: 4538.

4551. Et in aures quæ in auribus illorum, quod significet actualia, constat a significatione inaurium, quod sint insignia representativa Obedientiæ, quod inde est quia aures significant obedientiam, n: 2542. 3869, & quæ obedientiæ, ea actualia sunt, nam obedire involvit actu facere; actualia hic prædicantur de falsis quæ rejicerentur. Quod rejectionem falsorum etiam actualium, de qua hic in sensu interno agitur, concernit, paucis dicendum; homo antequam per regenerationem a Domino, venit ad bonum, & ex bono verum facit, plurima falsa mixta veris habet, introducit enim per veram fidem, de quibus in prima ætate non alias quam infantie & pueritiæ ideas habuit, quæ ideæ quia ab externis quæ mundi & a sensualibus quæ corporis, existunt, non aliter possunt, quam inter fallacias, & consequenter inter falsa esse; quæ etiam actualia fiunt, nam quæ credit homo hæc facit; hæc falsa sunt quæ hic intelliguntur; hæc manent apud hominem usque dum regeneratus est, hoc est, usque dum ex bono agit, tunc bonum redigit vera, quæ illuc usque hausit, in ordinem, hoc est, Dominus per bonum; hoc cum fit, falsa separantur a veris, & remonentur: hæc homo prorsus ignorat, sed usque est talis remotio & rejectio falsorum a prima ejus pueritia usque ad ultimam ejus ætatem; & hoc apud unumquemvis hominem, imprimis autem apud illum qui regeneratur; apud illum autem qui non regeneratur, simile occurrit, nam cum adultus fit, & judicium ejus ad ætatem suam pervenit, tunc spectat pueritiæ suæ judicia sicut inania & ludicra, & sic longius a se remota; sed differentia inter regeneratum & non regeneratum est, quod regeneratus spectet illa a se remota, quæ non concordant cum bono fidei & charitatis, at non regeneratus illa quæ non concordant cum jucundo amoris in quo est, hic itaque ut plurimum vera ut falsa, & falsa ut vera. Quod in aures attinet, fuerunt illæ duplicis generis, erant quæ applicabantur supra nasum ad frontem, & erant quæ applicabantur auribus, quæ applicabantur supra nasum ad frontem, erant insignia representativa boni, & dicuntur monilia, de quibus n: 3103; at quæ applicabantur auribus, erant insignia representativa obedientiæ, & sunt in aures; sed in Lingua originali eadem voce exprimuntur.

4552. Et abscondidit illa Jacob sub quercu quæ juxta Schechem, quod significet rejectionem æternam, constat ex significatione abscondere, quod sit rejicere & sicut mortua sepelire; & ex significatione sub quercu, quod sit in æternum, nam quercus quia annosissima arbor, cum sub illa recondideretur ali-

quid, significabat perpetuum; & quoque significabat id quod perplexum esset, ac insuper quod fallax & falsum, quoniam infimum naturalis respective est perplexum & fallax, quatenus id ex sensualibus quæ sunt corporis, ita ex fallaciis trahit suum scientificum & volupe; in specie enim per quercum significatur infimum naturalis, proinde in bono sensu vera & bona quæ ibi, & in opposito mala & falsa quæ ibi; cum quoque removentur falsa apud hominem regeneratum, etiam ad infimum naturalis rejiciuntur; quapropter a visu interiori, cum homo judicio maturus & perspicax factus est, & imprimis quando intelligens & sapiens, illa apparent longius remota; vera enim apud hominem regeneratum, in intimo ejus naturalis sunt juxta bonum, quod ibi est instar parvuli solis; vera quæ ab illis dependent, abinde distant secundum gradus quasi consanguinitatis & affinitatis cum bono, fallacia vera ad peripherias exteriores sunt, & falsa ad extimas rejecta sunt; hæc apud hominem in perpetuum manent, sed in illo ordine sunt quando homo se duci a Domino patitur, is enim ordo est ordo cœlestis, nam ipsum cœlum in tali est; at cum homo non patitur se duci a Domino, sed a malo, tunc in opposito ordine sunt, in medio tunc est malum cum falsis, ad peripherias rejecta sunt vera, & ad ultimas ipsissima vera Divina, hic ordo est infernalis, nam infernum in tali est; extimæ peripheriæ sunt infima naturalis. Quod Quercus sint falsa quæ infima naturalis, est quia in Ecclesia Antiqua, quando cultus externus repræsentativus Regni Domini fuit, omnes arbores cujuscunque generis significabant aliquid spirituale aut cœleste, sicut Olea & inde oleum illa quæ amoris cœlestis sunt, Vitis & inde vinum illa quæ charitatis & ex hac fidei sunt, & præterea reliquæ arbores, sicut Cedrus, Ficus, Populus, Fagus, Quercus; quæ quid significarunt, passim in explicationibus ostensum est; exinde est, quod in Verbo toties memorentur, & quoque in genere Horti, Luci, & Sylvæ, & quod in illis sub certis arboribus cultum suum habuerint; sed quia Cultus ille idololatricus factus est, & posteritas Jacobi, apud quam repræsentativum Ecclesiæ instauraretur, ad idololatria prona erat, & sic tot idola ibi poneret, ideo interdicebatur illis cultum habere in hortis & lucis, subque arboribus ibi, sed usque Arbores suam significationem retinebant; inde nunc est, quod non solum nobiliores arbores, sicut oleæ, vites, cedri, sed etiam populus, fagus, quercus, in Verbo, ubi memorantur, significant, quælibet sicut in Antiqua Ecclesia. Quod Quercus in bono sensu vera & bona quæ sunt infima naturalis, & in opposito falsa & mala, significant, constat a locis in Verbo, ubi nominantur, in sensu interno intellectis; ut apud Esaiam "Desertores Jehovæ consumentur, quia pudefient a *Quercubus*, quas desideravistis: & eritis sicut *Quercus* dejiciens folia sua, & sicut *hortus*, cui aquæ non" 1: 29: 30. Apud Eundem "Dies Jehovæ Zebaoth super omnem elatum & humilem, & super omnes *Cedros Libani*, & super omnes *Quercus Baschanis*," 11: 12. 13; quod dies Jehovæ non erit super cedros & quercus, quisque scire potest, sed super illos qui significantur per illas. Apud Eundem "Qui format deum, excindit sibi *cedros*, & accipit *fagum* & *Quercum*, & firmat sibi in arboribus sylvæ," XLIV: 14. Apud Ezechielem "Agnosceitis quod Ego Jehovah,

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 245

Jehovah, cum fuerint confossi eorum in medio idolorum circa altaria eorum, super omni colle alto, in omnibus capitibus montium, & sub omni arbore viridi, & sub omni quercu implexa, loco ubi dederunt odorem quietationis omnibus idolis suis," vi: 13, fuerat etiam Antiquis cultus super collibus & montibus, quia colles & montes significabant amorem cœlestem, at cum cultus factus ab idololatriis, ut hic, significant amorem sui & mundi, n: 795. 796. 1430. 2722. 4210; & sub arboribus, quia significabant secundum species suas, ut supra dictum; sub quercu implexa hic ex falsis, quæ infima naturalis, nam illa sunt in implexo, n: 2831. Apud Hofcheam "Super Capitibus montium sacrificant, super collibus suffiunt, sub *Quercu*, *Populo*, & *Robore*, quia bona umbra ejus; propterea scortantur filiae vestrae, & nurus vestrae adulterantur," iv: 13; quod scortari sit falsificare vera, & adulterari sit pervertere bona, videatur n: 2466. 2729. 3399. Apud Sachariam "Aperi Libane januas tuas, & comedat ignis Cedros, quia magnifici vastati sunt; ejulate *Quercus Bascbanis*, quia descendit sylva Bazaris," xi: 1. 2.

4553. Vers: 5. 6. 7. *Et profecti sunt, & fuit terror Dei super urbes, quæ circumcirca illos, & non persequuti post filios Jacobi. Et venit Jacob ad Lus, quæ in terra Canaan, hæc Bethel, ille & omnis populus qui cum illo. Et ædificavit ibi Altare, & vocavit locum El Bethel, quia ibi revelati ad illum dñi, in fugiendo illo a coram fratre suo.* Profecti sunt, significat continuum: & fuit terror Dei super urbes quæ circumcirca illos, & non persequuti post filios Jacobi, significat quod falsa & mala non potuerint accedere: & venit Jacob ad Lus quæ in terra Canaan, significat naturale in statu priori: hæc Bethel, significat Divinum Naturale: ille & omnis populus qui cum illo, significat cum omnibus ibi: & ædificavit ibi altare, significat per sanctificationem: & vocavit locum El-Bethel, significat sanctum naturale: quia ibi revelati ad illum dñi, significat sancta vera: a fugiendo illo a coram fratre suo, significat postquam vera prælata bono.

4554. Profecti sunt, quod significet continuum, constat a significatione proficisci, quod sit successivum, de qua n: 4375, ita continuum, nempe progressionis versus interiora.

4555. Et fuit terror Dei super urbes quæ circumcirca illos, & non persequuti post filios Jacobi, quod significet quod falsa & mala non potuissent accedere, constat ex significatione terroris Dei, quod sit tutela, de qua sequitur; ex significatione urbium quæ circum illos, quod sint falsa & mala; urbes enim in genuino sensu sunt vera doctrinæ, & in opposito falsa doctrinæ, n: 402. 2450. 2943. 3216. 4478. 4492. 4493; quod per urbes hic quoque mala significantur, est quia etiam habitatores intelliguntur, qui in genuino sensu sunt bona, ita in opposito mala, n: 2268. 2451. 2712; & ex significatione non persequi post illos, quod sit non posse accedere. Quod terror Dei sit tutela, illustrari potest ab illis quæ sunt in altera vita, ibi inferna nusquam possunt accedere ad cœlum, nec mali spiritus ad aliquam societatem cœlestem, quia in terrore Dei sunt; cum enim mali spiritus approximant ad aliquam societatem cœlestem, subito in anxietates & cruciatus cadunt, & qui aliquoties in illos inciderant,

inciderant, illi non audent approximare; quod non aufint, est quod intelligitur per terrorem Dei in sensu interno; non quod Deus seu Dominus terreat illos, sed quia in falsis & malis sunt, ita in opposito bonis & veris, & ipsa falsa & mala faciunt, cum approximant ad bona & vera, quod angantur & crucientur.

4556. Et venit Jacob ad Lus quæ in terra Canaan, quod significet Naturale in statu priori; hæc Bethel, quod significet Divinum Naturale, constat a significatione Lus, quod sit Naturale in statu priori, seu id ipsum Naturale quod fuit humanum, quod hoc factum sit Divinum, significatur per Hæc Bethel; quod Bethel sit Divinum Naturale, videatur n: 4089. 4539: inde quoque alibi in Verbo, ubi Bethel nominatur, etiam dicitur, Lus hæc Bethel, & Bethel olim Lus, ut apud Joschuam "Exiit terminus fortis filiorum Benjamin inter filios Jehudæ & inter filios Josephi *ad Lus, ad latus Lus* versus meridiem, *hæc Bethel*" xviii: 13: & in Libro Judicum "Ascenderunt domus Josephi *Bethel*, & explorarunt *Bethel*, & nomen urbis olim fuit *Lus*" i: 23.

4557. Ille & omnis populus qui cum illo, quod significet cum omnibus ibi, nempe quæ in naturali, constat a repræsentatione Jacobi, qui hic est Ille, quod sit bonum ibi, de qua n: 4538; & a significatione populi, quod sint vera, de qua n: 1259. 1260. 2928. 3295. 3581; ita populus qui cum illo sunt vera illius boni; & quia omnia in naturali se referunt ad bona & vera, per illa verba hic significatur cum omnibus ibi.

4558. Et ædificavit ibi altare, quod significet per sanctificationem, constat a significatione Altaris, quod sit principale repræsentativum Domini, & inde sanctum cultus, de qua n: 4541, & cum prædicatur de Domino, quod sit Divinum Humanum Ipsius, ac Sanctum quod inde procedit, n: 2811; quod enim in Ecclesia est principale repræsentativum Domini, hoc etiam in supremo sensu est Ipse Dominus quoad Divinum Humanum, nam quod repræsentat, hoc in eo sensu est illud: quod Naturale sanctificatum sit, significatur per ædificavit ibi, hoc est, in Bethel, Altare, per Bethel enim significatur Divinum Naturale, videatur mox supra n: 4556.

4559. Et vocavit locum El Bethel, quod significet Sanctum Naturale, constat ex significatione Bethelis, quod sit Divinum Naturale, de qua n: 4089. 4539. 4556; at cum vocatur El Bethel, non est Divinum, sed Sanctum naturale; cum enim Dominus Humanum suum Divinum fecit, primum illud sanctum fecit; inter Divinum facere, & Sanctum facere, est ea differentia, quod Divinum sit Ipse Jehovah, Sanctum autem quod ex Jehovah, Illud est Divinum Esse, Hoc autem est inde existens, cum Dominus Se glorificavit, etiam Humanum suum fecit Divinum Esse, seu Jehovah, n: 2156. 2329. 2921. 3023. 3035, sed antequam hoc, Humanum suum sanctum fecit; processus glorificationis Humani Domini talis fuit: inde quoque Bethel nunc vocatur El Bethel, & applicatur quid per El quod adjectum est, significatur, nempe *quia ibi revelati ad illum dñi*, El enim in Lingua originali significat Deum, hic autem in plurali deos, quia dñi in sensu interno sunt sancta vera, n: 4402;

in

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 247

in sequentibus autem vocatur Bethel, nam dicitur, *vocavit Jacob nomen loci Bethel*, Vers: 15, & adjicitur, *ubi loquutus est cum illo Deus*, ibi in singulari; nam Bethel in Lingua originali est domus Dei, El-Bethel autem est Deus domus Dei: inde est, quod El-Bethel sit sanctum Naturale, & Bethel Divinum naturale.

4560. Quia ibi revelati ad illum dii, quod significet sancta vera, constat ex significatione deorum, quod sint sancta vera, de qua n: 4402, quod hæc adjuncta Bono per Jacobum representato, significatur per deos ibi ei revelatos. Quod locus ille vocatus sit El-Bethel, & tamen prius Cap: xxviii: 19, & quoque postea Vers: 13 hujus Capituli, Bethel, tum quod hic cum vocatur Bethel dicatur quia ibi revelati ad illum dii, in plurali, ac postea Vers: 15, ubi loquutus cum illo Deus, in singulari, arcanum sit, & quod arcanum illud non sciri possit quam ex sensu interno, patet; sunt præterea plura arcana, quæ in illis recondita latent, sed illa non detegi possunt.

4561. In fugiendo illo a coram fratre suo, quod significet postquam vera prælata bono, constat ex illis quæ supra n: 4542 explicata sunt, ubi eadem verba.

4562. Vers: 8. *Et moriebatur Deborah nutrix Rebecca, & sepeliebatur desubter Bethel sub quercu, & vocavit nomen ejus Allon Bacut*. Moriebatur Deborah nutrix Rebecca significat malum hæreditarium quod expulsum: & sepeliebatur desubter Bethel sub quercu, significat rejectum in perpetuum: & vocavit nomen ejus Allon Bacuth, significat quale naturalis quod expulsum.

4563. Moriebatur Deborah nutrix Rebecca, quod significet malum hæreditarium quod expulsum, constat ex significatione mori, quod sit finis seu quod tale esse desinat, de qua n: 494. 3253. 3259. 3276, hic itaque expulsum, quia agitur de malo hæreditario; & ex representatione Deborah quæ nutrix Rebecca, quod sit malum hæreditarium; nutrix quatenus nutrit & lactat infantem, proprie significat insinuationem innocentie per coeleste spirituale, nam lac est coeleste spirituale, n: 2184, & infans quem lactat est innocentia, n: 430. 1616. 2126. 2305. 3306; sed hic per Deborah nutricem Rebecca significatur id quod acceptum fuit a matre & nutritum ab infantia, quod hoc fuerit malum hæreditarium a matre, contra quod Dominus pugnavit, constare potest ex illis quæ de hæreditario illo, n: 1414. 1444. 1473, ostensa sunt; & quod id expulerit, ut tandem non esset filius Mariæ, n: 2159. 2574. 2649. 3036. Notum est, quod homo ab utroque parente malum trahat, & quod hoc malum dicatur malum hæreditarium, in id itaque nascitur, sed usque non se manifestat priusquam homo adolescit, & ex intellectu & inde voluntate agit, interea latet reconditum precipue, in infantia; & quia ex Misericordia Domini nemo in culpam venit propter hæreditarium, sed propter actuale, n: 966. 3208, ac hæreditarium non actuale potest fieri, antequam homo ex proprio intellectu & ex propria voluntate agit, ideo infantes a Domino per infantes & angelos a Domino, ducuntur, inde apparent in statu innocentie, latet usque hæreditarium malum in singulis quæ agunt n: 2300. 2307. 2308; hoc cedit illis in nutritionem, seu est quasi nutrix usque
ad

ad tempus iudicii eorum, n: 4063, & tunc, si regenerantur, a Domino perducuntur in statum novæ infantiae, & tandem in sapientiam cœlestem, ita in genuinam infantiam, hoc est, in innocentiam, nam genuina infantia seu innocentia habitat in sapientia, n: 3505. 3183; differentia est, quod innocentiae infantiae extra sit, & malum hæreditarium intra, sed innocentia sapientiae est intra, & malum actuale & hæreditarium extra: ex his & pluribus quæ prius dicta sunt, patet, quod malum hæreditarium sit quasi nutritium a prima infantia usque ad ætatem novæ infantiae; inde est, quod per nutricem significetur malum hæreditarium, & quod quoque per nutricem significetur insinuatio innocentiae per cœleste spirituale. Quia de dispositione & ordinatione verorum a bono in Naturali Domini in sensu interno in hoc Capite agitur, & inde progressionem ad interiora, n: 4536, ideo etiam de malo hæreditario, quod expulsum sit, agitur; hæc causa est, quod in hoc Versu memoretur de Deborah nutrice Rebeccæ, quod mortua & sepulta sub quercu, quæ res non tanti momenti fuisset, ut per illam interpolaretur series, nisi talia involveret. Ipsum arcanum, quod per nutricem Rebeccæ in specie significatur, nondum potest detegi; sciendum prius est, qualis influxus est rationalis in Naturale, quod nempe sit a Bono Rationalis immediate in Bonum Naturalis, & quod sit a Bono Rationalis mediate per Verum ibi in Bonum Veri Naturalis; Rebecca est Verum Rationalis, n: 3012. 3013. 3077, Jischak autem Bonum Rationalis, n: 3012. 3194. 3210; Esau Bonum Naturalis ex immediato influxu a Bono Rationalis seu Jischako, & Jacob Bonum seu Bonum Veri Naturalis ex mediato influxu per Verum Rationalis seu Rebeccam; de influxu hoc mediato & immediato videatur n: 3314. 3573; hoc prius sciendum est, antequam arcanum in specie sciri possit, cur per nutricem Rebeccæ significetur & describatur hic malum hæreditarium; inde enim constare potest, quale hoc fuit.

4564. Et sepeliebatur desubter Bethel sub quercu, quod significet reiectum in perpetuum, constat a significatione sepeliri, quod sit rejici, nam quod sepelitur hoc rejicitur; & a significatione sub quercu, quod sit in perpetuum, de qua supra n: 4552; desubter Bethel significat extra naturale, nam quod dicitur subter seu infra, hoc in sensu interno est extra, n: 2148; Bethel est Divinum naturale, n: 4089. 4539. Cum hoc se ita habet; malum tam hæreditarium quam actuale apud hominem, qui regeneratur, non exterminatur ita ut evanescat aut nullum fiat, sed modo separatur, & per dispositionem a Domino rejicitur in peripherias, n: 4551. 4552, ita manet apud illum, & hoc in æternum, verum distinetur a Domino a malo, ac tenetur in bono; cum hoc sit tunc apparet sicut mala rejecta sint, & sit homo ab illis purificatus, seu ut ajunt, justificatus; omnes Angeli cœli fatentur, quod apud illos quantum ex se, non sit nisi malum & inde falsum, sed quantum a Domino, sit bonum & inde verum; qui de illa re aliam opinionem captarunt, & ex doctrinali suo, cum vixerunt in mundo, apud se confirmarunt, quod justificati sint & tunc absque peccatis, & sic quod sancti, illi remittantur in statum malorum ex actuali & hæreditario, & in illo tenentur usque dum per vivam experientiam sciunt, quod a se non nisi quam malum sint, & quod bonum, in quo

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 249

quo sibi visi fuerant, esset a Domino, pròinde quod non esset illorum sed Domini; ita se habet cum Angelis, ac ita cum regeneratis inter homines: At cum Domino aliter, Ipse omne malum hæreditarium a matre a Se prorsus removet, expulit & ejecit; Ipsi enim nullum malum ex hæreditario a Patre fuit, quia conceptus a Jehovah, sed a matre; hæc differentia est: hoc intelligitur per quod Dominus factus Justitia, Ipsum Sanctum, ac Divinum.

4565. Et vocavit nomen ejus allon bacuth, quod significet quale naturalis quod expulsum, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421: Allon bacuth in lingua originali significat quercum fletus, & ita dictus est locus, ex causa quia quercus est infimum naturalis, in quod & demum extra quod ejectum est malum hæreditarium; quod quercus sit infimum naturalis, & quoque perpetuum, videatur n: 4552; fletus autem significat ultimum vale, inde solenne fuit flere mortuos cum sepeliebantur, tametsi sciebant, quod modo cadaver per sepulturam rejicerentur, & illi qui in cadavere fuerant, quoad interiora viverent, inde patet quale, quod per allon bacuth, seu quercum fletus significatur.

4566. Vers: 9. 10. 11. 12. 13. *Et visus Deus ad Jacobum adhuc, in veniendo illo e Paddan-Aram, & benedixit illi. Et dixit illi Deus, nomen tuum Jacob, non vocabitur nomen tuum amplius Jacob, quin imo Israel erit nomen tuum, & vocavit nomen illius Israel. Et dixit illi Deus, Ego Deus Schaddai, fructificare & multiplicare, gens & cætus gentium erit e te, & reges e lumbis tuis exhibunt. Et terram, quam dedi Abrahamo & Jisbako, tibi dabo eam, & semini tuo post te dabo terram. Et ascendit desuper illo Deus in loco quo loquutus cum illo Deus. Visus Deus ad Jacobum adhuc in veniendo illo e Paddan Aram, & benedixit illi, significat perceptionem interiorem naturalem: & dixit illi Deus, nomen tuum Jacob, significat quale Domini naturale externum Divinum: non vocabitur nomen tuum amplius Jacobus, significat quod non amplius solum externum: quin imo Israel erit nomen tuum, significat quale internum naturale, seu quale spirituale illius quod Israel: & vocavit nomen illius Israel, significat internum naturale, seu cœleste spirituale naturalis: & dixit illi Deus, significat perceptionem a Divino: Ego Deus Schaddai, significat statum tentationis præteritum & nunc Divinum solatium: fructificare & multiplicare, significat Bonum & inde Verum Divinum: gens & cætus gentium erit a te, significat Bonum & Boni Divinas formas: & reges e lumbis tuis exhibunt, significat vera ex Divino conjugio: & terram quam dedi Abrahamo & Jischako tibi dabo eam, significat Divinum Bonum naturale adpropriatum: & semini tuo post te dabo terram, significat Divinum Verum naturale adpropriatum: & ascendit desuper illo Deus in loco quo loquutus cum illo, significat Divinum in statu illo.*

4567. Visus Deus ad Jacobum in veniendo illo e Paddan-Aram, & benedixit illi, quod significet perceptionem interiorem naturalem, constat a significatione visus Deus, quod sit perceptio interior; quod videre sit intelligere & percipere, videatur n: 2150. 2807. 3764. 3863. 4403. ad 4421, inde vi-

sus Deus, cum prædicatur de Domino, est perceptio ex Divino, quæ eadem est cum perceptione interiore; quod perceptio illa naturali fuerit, significatur per quod visus Deus ad Jacobum, Jacobus enim representat naturale Domini, ut pluries ostensum: adhuc in veniendo illo e Paddan-Aram, significat postquam cognitiones boni & veri, quæ per Paddan-Aram, de quibus n: 3664. 3680. 4112, significantur, hauserat; benedixit illi, significat progressionem ad interiora naturalis, & ibi conjunctionem boni & veri; benedicere enim prædicatur de omni bono quo quis donatur a Divino, n: 1420. 1422. 2846. 3017. 3406, imprimis de conjunctione boni & veri, n: 3504. 3514. 3530. 3565. 3584.

4568. Et dixit illi Deus, nomen tuum Jacob, quod significet quale Domini Naturale externum Divinum, constat ex significatione nominis, quod sit quale, de qua n: 1441. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3009. 3421; & ex representatione Jacobi, quod sit Domini Naturale Divinum, de qua sæpius prius; quod dicatur Externum, est quia Israel est Domini Naturale internum Divinum, de quo mox sequitur.

4569. Non vocabitur nomen tuum amplius Jacob, quod significet quod non amplius solum externum, constat ab illis quæ mox supra dicta sunt, & quæ nunc de Israele sequuntur.

4570. Quin imo Israel erit nomen tuum, quod significet quale internum naturale, seu quale spirituale illius quod Israel; & vocavit nomen illius Israel, quod significet internum naturale, seu coeleste spirituale naturalis, constat a significatione nominis, quod sit quale, de qua mox supra n: 4568; & ex significatione Israelis, quod sit Domini internum naturalis: cum Jacob vocatus sit Israel, nemo scire potest, nisi qui scit, quid internum naturale & quid externum naturale, & porro quid coeleste spirituale naturale; explicata quidem hæc sunt prius, quando Jacob ab Angelo vocatus est Israel, sed quia talia sunt, de quibus pauca, si ulla, cognitio habetur, adeo, quid sint, iterum explicandum; apud hominem sunt duo inter se distinctissima, nempe Rationale & Naturale Rationale constituit internum hominem, & Naturale Externum, sed naturale sicut Rationale etiam habet suum externum & internum, externum naturalis est ex sensualibus corporis & ex illis quæ e mundo per sensalia immediate influunt, per hæc homo communicationem habet cum mundanis & corporeis; qui solum in hoc naturali sunt, vocantur sensuales homines, nam vix ultra cogitatione sua vadunt; Internum autem naturalis constituitur ab illis quæ inde analytice & analogice concluduntur, sed usque trahit & deducit sua a sensualibus, communicat sic naturale per sensalia cum mundanis & corporeis, & per analogica & analytica cum Rationali, ita cum illis quæ sunt mundi spiritualis; tale est naturale; datur quoque Intermedium, quod communicat cum utroque, nempe cum Externo & cum Interno, ita per Externum cum illis quæ in Mundo naturali sunt, & per Internum cum illis quæ in mundo spirituali, hoc Naturale est quod in specie Jacob representat, & Internum Naturale quod Israel: cum Rationali similiter se habet, quod nempe sit Externum & Internum, & quoque Medium, sed de illo, ex Divina Domini

Provi-

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 251

Providentia, dicendum ubi de Josepho, quia Josephus representat Externum Rationalis. Quid autem cœleste spirituale, prius aliquoties dictum est, quod nempe cœleste sit id quod est boni, ac spirituale quod est veri, ita cœleste spirituale id quod est boni a vero. Nunc quia Ecclesia Domini est externa & interna, & representari a Jacobo posteris debuerant Interna Ecclesiæ per Externa, ideo Jacob non potuit amplius nominari Jacob, sed Israel, videantur quæ de his prius n: 4286. 4292, allata sunt. Præterea sciendum, quod tam Rationale quam Naturale, dicatur cœleste & spirituale, cœleste cum recipiunt bonum, & spirituale cum recipiunt verum a Domino, nam bonum quod a Domino influit in cœlum, vocatur cœleste, & verum vocatur spirituale. Quod Jacob dictus sit Israel, in supremo sensu significat; quod Dominus ad interiora progressus Naturale in Se Divinum fecerit, tam quoad Externum quam quoad Internum ejus; nam quod representatur, in supremo sensu ad ipsum est.

4571. Et dixit illi Deus, quod significet perceptionem a Divino, co n st a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3395. 3509; quod a Divino, significatur per quod Deus dixit, in Domino enim a conceptione Divinum fuit, hoc fuit Ipsi^{us} Esse, nam a Jehovah conceptus erat, inde perceptio Ipsi^{us} a Divino fuit, sed secundum statum receptionis ab Humano, quia Humanum in Se successive Divinum fecit; inde patet, quia Divinum seu Deus in Ipso, quod per dixit illi Deus, significetur perceptio a Divino.

4572. Ego Deus Schaddai, quod significet statum tentationis præteritum, & nunc Divinum solatium, constat a significatione Dei Schaddai, quod sit tentatio & postea solatium; Jehovah enim seu Dominus ab Antiquis dictus fuerat Deus Schaddai respective ad tentationes, & solatium post illas, videatur n: 1992. 3667, inde est, quod Deus Schaddai significet statum tentationis præteritum, & nunc Divinum solatium; quod præteritum, est quia per Jacobum prius, imprimis cum luctatus cum Angelo Cap: xxxii: 25 ad f: & cum occurrit Esau Cap: xxxiii, representatæ sunt Tentationes; quod nunc solatium, est quia per illas conjunctio boni & veri in naturali facta, ipsa conjunctio facit solatium, quia conjunctio est finis tentationum, quisque enim cum ad finem venit, secundum dura quæ passus in mediis, solatium habet: in genere sciendum, quod omnis conjunctio boni cum vero fiat per tentationes; causa est, quia mala & falsa repugnant & quasi rebellant, & omni modo conituntur conjunctionem boni cum vero & veri cum bono, impedire; illa pugna existit inter spiritus qui apud hominem sunt, nempe inter spiritus qui in malis & falsis, ac inter spiritus qui in bonis & veris, hoc apud hominem percipitur ut tentatio sicut in ipso; cum itaque spiritus qui in malis & falsis sunt, vincuntur a spiritibus qui in bonis & veris, & illi recedere coguntur, tunc est gaudium his per cœlum a Domino; hoc gaudium etiam ab homine percipitur ut solatium, ut in ipso: sed gaudium & solatium non est propter victoriam, sed propter conjunctionem boni & veri, omnis enim conjunctio boni & veri in se gaudium habet, nam illa est conjugium cœleste, in quo Divinum.

4573. Fructificare & multiplicare, quod significet Bonum & inde Verum Divinum, constat ab eo, quod fructificari prædicetur de bono, & multiplicari de vero, n : 43. 55. 913. 983. 2846. 2847.

4574. Gens & cætus gentium erit a te, quod significet bonum & boni Divinas formas, constat a significatione Gentis, quod sit bonum Ecclesiæ, de qua n : 1259. 1260. 1362. 1416. 1849 ; & a significatione cætus gentium, quod sint vera quæ ex bono, seu quod idem, boni formæ, & in supremo sensu in quo agitur de Domino, Divina Vera quæ ex Divino Bono, seu Boni Divinæ formæ. Quid boni formæ, primum dicendum, postea quod cætus gentium illas significant ; Vera quæ ex bono dicuntur formæ boni, quia non aliud sunt quam bona formata ; qui aliter capit vera, & magis qui separat illa a bono, non scit quid vera ; apparent quidem vera sicut separata a bono, ita sicut formæ per se, sed modo illis qui non in bono sunt, seu illis qui aliter cogitant & loquuntur quam volunt & inde agunt ; homo enim ita creatus est, ut intellectus & voluntas unam mentem constituent, & tunc unam mentem constituunt, quando intellectus unum agit cum voluntate, hoc est, quando homo ita cogitat & loquitur, sicut vult & inde agit ; tunc etiam intellectualia ejus sunt formæ voluntatis ejus ; intellectualia sunt quæ vera dicuntur, nam vera sunt proprie intellectus, voluntatis autem sunt quæ bona vocantur, nam bona sunt proprie voluntatis ; inde sequitur, quod intellectuale in se spectatum non sit nisi quam voluntarium formatum. Sed quia vox formæ sapit ex Philosophia humana, illustrabitur per exemplum, inde patebit quod vera sint formæ boni, in vita civili & morali datur Honestum & Decorum, Honestum est ex corde alicui bene velle in illis quæ sunt vitæ civilis, Decorum autem est testari illud per loquelam & gestus, ita Decorum in se spectatum non aliud est quam forma Honesti, inde enim est origo decori, quapropter cum Honestum se exerit per Decorum, seu decore per loquelam & gestus, tunc in singulis decori apparet honestum, adeo ut quicquid per loquelam pronuntietur & per gestus ostenditur, honestum appareat, est forma seu imago, per quam honestum elucet ; ita unum faciunt, sicut Essentia & ejus Forma, seu Essentiale & Formale : at si quis separat honestum a decore, hoc est, si quis vult male socio & tamen loquitur bene, ac gerit se adversus illum bene, tunc non amplius est aliquid honesti in loquela & in gestibus, utcumque formam sicut honesti per decorum inducere studet, sed est inhonestum, & qui perspicax est, etiam inhonestum vocat, quia simulatorium, vel fraudulentum, vel dolosum. Ex his constare potest, quomodo se habet cum veris & bonis, vera enim in vita spiritali se habent sicut honestum in vita civili ; inde patet, qualia vera sunt quando sunt formæ boni, & qualia sunt cum separata a bono, sunt enim, cum non a bono, a quodam malo, & ejus formæ, utcumque mentiuntur formæ boni. Quod cætus gentium sint formæ boni, constare potest a significatione Gentium, quod sint bona, de qua mox supra, inde illarum cætus seu congregatio, est collectio illarum, quæ non aliud est quam forma, quæ quod sit verum, ostensum est ; & quia vera sunt quæ significantur, & per gentem significatur bonum, ideo non modo dicitur, quod gens ex illo erit, sed etiam

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 253

etiam cætus gentium, alioquin unum satis esset: præterea cætus, congregatio & multitudo in Verbo de veris prædicantur, quod multitudo seu multiplicari, videatur n: 43. 55. 913. 983. 2816. 2847.

4575. Et reges ex lumbis tuis exhibunt, quod significet vera ex Divino Conjugio, constat a significatione regum, quod sunt vera, de qua n: 1672. 1728. 2015. 2069. 3009. 3670; & ex significatione lumborum, quod sint illa quæ sunt amoris conjugialis, de qua n: 3021. 4277. 4280, proinde quæ sunt conjugii cœlestis, in supremo sensu Divini Conjugii: Vera ex Divino conjugio sunt quæ procedunt ex Divino Humano Domini, & vocantur sancta; Divinum enim Humanum Domini est ipsum Divinum Conjugium; quæ procedunt ex illo sunt sancta, quæ vocantur cœlestia & spiritualia, & faciunt conjugium cœleste, quod est verum conjunctum bono, & bonum conjunctum vero; in Cœlo est hoc Conjugium, & in unoquoque qui in cœlo est, etiam in unoquoque qui in Ecclesia, si is qui in Ecclesia in bono & simul in vero est.

4576. Et terram, quam dedi Abrahamo & Jischako, tibi dabo, quod significet Divinum Bonum appropriatum, constat a significatione Terræ, quod sit bonum, terra enim Canaan, quæ hic per terram intelligitur, in sensu interno est Regnum Domini, & inde Ecclesia, quæ est Regnum Domini in terris, n: 1607. 3481. 3705. 4447. 4517, & quia illa, est Bonum, nam hoc est ipsum essentiale Regni Domini & Ecclesiæ; in supremo autem sensu est Terra Canaan Divinum Bonum Domini, nam Bonum quod est in Regno Domini in cœlis & in terris, est a Domino; ex representatione Abrahami & Jischaki, quod sit Divinum Domini, Abraham ipsum Divinum, & Jischak Divinum Humanum, in specie Divinum Rationale Domini, de Abrahamo videatur n: 1989. 2011. 3245. 3251. 3489. 3703. 4206. 4207, de Jischako, n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630. 2774. 3012. 3194. 3210. 4180; & ex significatione tibi dare eam seu terram, quod sit appropriare Naturale, per Jacobum enim, qui hic est Tibi, representatur Divinum Naturale Domini, ut sæpius ostensum: ex his patet, quod per terram, quam dedi Abrahamo & Jischako, tibi dabo eam, significetur Divinum Bonum appropriatum.

4577. Et semini tuo post te dabo terram, quod significet Divinum Verum appropriatum, constat a significatione seminis, quod sit verum fidei, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1949; in supremo autem sensu Divinum Verum, n: 3038; & a significatione dare terram, quod sit appropriare bonum, de qua mox supra n: 4576; ita per semini tuo dare terram, in sensu supremo significatur Divino Vero appropriare Divinum Bonum: quod autem sit Divinum Verum appropriatum, est quia Dominus quoad Humanum suum antequam glorificatus, fuit Divinum Verum, inde Dominus de Se dicit, quod sit Veritas, Joh: xiv: 6, & inde quoque vocatur semen mulieris, Gen: iii: 15, sed postquam Dominus quoad Humanum suum glorificatus est, factus est Divinum Bonum, & tunc ab Ipso ut a Divino Bono processit & procedit Divinum Verum, quod est spiritus veritatis quem Dominus missurus, de quo apud Johannem Cap: xiv: 16. 17. Cap: xv: 26. 27. Cap: xvi: 13. 14. 15, videatur n: 3304; inde

inde constare potest, quod per semini tuo post te, significetur in supremo sensu Divinum Verum Ipsi appropriatum, & quoque quod Divinum Verum, a Divino Bono, quod Ipse, procedat, ac illis qui in bono & inde in vero sunt, adproprietur.

4578. Et ascendit desuper illo Deus in loco quo loquutus cum illo, quod significet Divinum in statu illo, constat a significatione ascendere desuper illo Deus, quod sit Divinum, ascendere enim involvit elevationem ad interiora, & cum prædicatur de Domino, qui hic est Deus, elevationem ad Divinum, n: 4539; & ex significatione loci quo loquutus cum illo, quod sit status ille, quod locus sit status, videatur n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321, inde locus quo loquutus cum illo, est status in quo fuit.

4579. Vers: 14. 15. *Et statuit Jacobus statuam in loco quo loquutus cum illo, statuam lapidis, & libavit super illam libamen, & fudit super illam oleum. Et vocavit Jacob nomen loci, ubi loquutus cum illo Deus, Bethel.* Statuit Jacobus statuam in loco quo loquutus cum illo, statuam lapidis, significat sanctum veri in Divino illo statu: & libavit super illam libamen, significat Divinum Bonum veri: & fudit super illam oleum, significat Divinum Bonum amoris: & vocavit Jacob nomen loci, ubi loquutus cum illo Deus, Bethel, significat Divinum Naturale & ejus statum.

4580. Statuit Jacobus statuam in loco quo loquutus cum illo, statuam lapidis, quod significet sanctum veri in Divino illo statu, constat a significatione statuæ, quod sit sanctum veri, de qua sequitur; & a significatione in loco quo loquutus cum illo, quod sit in statu illo, de qua mox supra n: 4578. De origine quod statuæ erigerentur, & libarent super illas libamen, & funderent super illas oleum, primum dicendum; statuæ quæ erigebantur antiquis temporibus, erant vel in signum, vel in testem, vel in cultum; qui in cultum, ungebantur, & tunc erant sanctæ, & ibi quoque cultum suum habebant, ita in templis, in lucis, in sylvis sub arboribus, & alibi; hoc rituale suum representativum inde traxit, quod lapides antiquissimis temporibus statuerentur in terminis inter gentium familias, ne illos transgredierentur ad faciendum illis malum, sicut quoque a Labane & Jacobo, Genes: Cap: xxxi: 5, ne transgredierentur illos ad faciendum malum, erat apud illos jus gentium; & quia lapides ibi erant in terminis, antiquissimi, qui in singulis quæ in tellure, correspondens spirituale & cœleste videbant, cum lapides hos ut terminos viderent, de veris quæ sunt ultima ordinis, cogitabant, posterius autem illorum, qui in objectis minus spirituale & cœleste, & plus mundanum spectabant, incipiebant modo ex veneratione ab antiquo sancte de illis cogitare, & tandem Antiquissimorum posterius, qui proxime ante diluvium vixerunt, & non magis in terrestribus & mundanis, ut objectis, aliquod spirituale & cœleste videbant, ceperunt sanctificare illos lapides, libamina fundendo super illos, ac oleo unguendo illos, & tunc vocabantur statuæ, & in cultum adhibebantur: hoc remansit post diluvium in Ecclesia Antiqua, quæ representativa fuit, sed cum illa differentia, quod statuæ inservirent his pro mediis perveniendi ad cultum infernum, instruebantur enim infantes & pueri a parentibus quid representa-

rent,

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 255

rent, & sic perducebantur ad scire sancta & affici illis quæ representabant; inde est, quod statuæ apud antiquos in templis, lucis, & sylvis, ac super collibus & montibus essent in cultum: at cum internum cultus cum Ecclesia Antiqua prorsus periit, & cæperunt externa sancta & Divina habere, & sic idololatrice illa colere, tunc statuas erigebant pro singulis diis; & quia posteritas Jacobi pronissima ad idololatricam erat, prohibebatur illis ne statuas erigerent, nec lucos haberent, & ne quidem super montibus & clivis aliquem cultum, sed congregarentur ad unum locum, ubi Arca, & dein ubi Templum, ita ad Hierosolymam, alioquin quælibet familia habuisset sua externa & idola quæ coluisset, & sic representativum Ecclesiæ non apud illam gentem institui potuisset: videantur quæ de statu prioris n: 3727, ostensa sunt. Ex his constare potest, unde statuæ, & quid significarunt, & cum in cultum adhiberentur, quod esset sanctum verum quod per illas representabatur, ideo quoque dicitur, quod esset statua lapidis, nam lapis significat verum in ultimo ordinis, n: 1298. 3720. 3769. 3771. 3773. 3789. 3798. Præterea sciendum, quod de Divino vero imprimis Sanctum prædicetur, nam Divinum est in Domino, & Divinum Verum procedit ab illo, n: 3704. 4577, & vocatur Sanctum.

4581. Et libavit super illam libamen, quod significet Divinum bonum veri, constat ex significatione libaminis, quod sit Divinum bonum veri, de qua sequitur; primum enim dicendum quid bonum veri; bonum veri est id quod bonum fidei alibi dictum fuit, estque amor erga proximum, seu charitas: sunt duo genera universalia Boni, unum quod dicitur Bonum fidei, alterum quod vocatur Bonum amoris. Bonum fidei est quod significatur per Libamen, & Bonum amoris quod per Oleum; qui ad Bonum perducuntur a Domino per viam internam, illi sunt in Bono amoris, at qui per viam externam, illi sunt in bono fidei; homines Ecclesiæ coelestis, similiter angeli intimi seu tertii cœli in bono amoris sunt, sed homines Ecclesiæ spirituales, similiter Angeli medii seu secundi Cœli, in bono fidei sunt; inde est, quod illud bonum dicitur bonum coeleste, hoc autem bonum spirituale; differentia est, quæ inter velle bene ex velle bene, ac inter velle bene ex intelligere bene; hoc itaque, nempe bonum spirituale seu bonum fidei, seu bonum veri, est quod per libamen significatur; illud autem, nempe bonum coeleste, seu bonum amoris, est, quod per oleum in sensu interno intelligitur: quod talia per Oleum & Libamen significata sint, non quidem videri potest, nisi ex sensu interno, sed utque ab unoquoque, quod sancta per illa representata fuerint, nam nisi sancta per illa representata fuissent, quid libare libamen & fundere oleum super statuas lapidis, foret aliud quam quoddam Iudæum idololatriæ: similiter ac nisi sancta significarent & involverent, dum Rex creatur, nempe Coronam imponere Capiti ejus, ungere illum oleo ex cornu super frontem & super poplites manuum, sceptrum in manum ejus dare, ac insuper gladium, & claves, purpureo amictu circumdare, & tunc sedere super solio argenteo, ac dein in Regio ornatu equitare, & quoque ad mensam postea ab optimatibus ministrari, præter plura; hæc nisi representarent sancta, & per correspondentiam cum illis quæ sunt cœli & inde Ecclesiæ, sancta essent, non forent nisi lusus quales infan-

infantum sed in majore forma, aut sicut lusus super theatris; sed usque omnia illa ritualia traxerunt suam originem ab Antiquissimis temporibus, quando ritualia sancta fuerunt ex eo quod repræsentarent sancta, & corresponderent sanctis quæ in cœlo & inde in Ecclesia; hodie quoque sancta habentur, non ex eo quod sciant quid repræsentant aut quibus correspondent, sed per interpretationem sicut emblematum quæ in usu; si autem scirent quid repræsentat & cui sancto correspondet corona, oleum, cornu, sceptrum, ensis, claves, equitatio super equo albo, commestio ministrantibus optimatibus, de illis multo sanctius cogitarent; sed hoc non sciunt, & quod mirum, hoc non scire volunt; in tantum sunt repræsentativa & significativa, quæ in talibus, & quæ ubivis in Verbo, in mentibus hodie deleta. Quod Libamen significet bonum veri seu bonum spirituale, constare potest a Sacrificiis in quibus adhibebantur; Sacrificia fiebant vel ex armento vel ex grege, & erant repræsentativa Cultus interni Domini, n: 922. 923. 1823. 2180. 2085. 2801. 2807. 2830. 3519; illis adjiciebantur Minchah & Libamen, Minchah quæ constabat ex similagine mixta oleo, significabat bonum cœleste, seu quod idem, bonum amoris, oleum amorem in Dominum & similago charitatem erga proximum; Libamen autem, quod constabat ex Vino, significabat bonum spirituale, seu quod idem, bonum fidei; utrumque itaque, nempe Minchah & Libamen, eadem quæ Panis & vinum in Sancta Cæna. Quod illa adjicerentur holocaustis & sacrificiis, constat apud Moysen "Facies Agnos duos filios anni in diem jube, agnum unum facies mane, & agnum alterum facies inter vespervas, & *decima similaginis mixta oleo tuso*, quadrante hinis, & *Libamen quadrantis binis vini* agno primo; ita quoque agno alteri," Exod: xxix: 38. 39. 40. 41. Apud Eundem "Faciatis in die, quo motitatis manipulum primitiarum messis, agnum integrum filium anni sui in holocaustum Jehovæ, *cujus Minchah duæ decimæ similaginis mixtæ oleo, & Libamen ejus vinum*, quarta hinis," Levit: xxiii: 12. 13. 18. Apud Eundem "In die quo implentur dies Naziræatus, offeret munus suum Jehovæ, sacrificia, ut & calathum azymorum ex similagine, placentas mixtas oleo, ac lagana azymorum unctæ oleo, cum *Minchab eorum, & Libaminibus eorum*," Num: vi: 13. 14. 15. 17. Apud Eundem "Super holocaustum facient *Mincham e similagine decimam mixta quarta binis olei, vinum in Libamen*, quartam hinis; aliter super holocaustum ex ariete, & aliter ex bove," Num: xv: 3. 4. 5. 11. Apud Eundem "Ad holocaustum jugis facies *Libamen* quarta hinis in agnum; *in sancto liba libamen vini Jehovæ*," Num: xxviii: 6. 7. Porro de *Minchis & Libaminibus* in sacrificiis varii generis, Num: xxviii: 7 ad f. Cap: xxix: 1 ad f. Quod Minchah & Libamen illa significaverint, constare etiam potest ex eo, quod amor & fides faciant omne cultus; & quod panis, qui ibi similago mixta oleo, & Vinum, significant amorem & fidem, ita omne cultus, in Sancta Cæna, de qua n: 1798. 2165. 2177. 2187. 2343. 2359. 3464. 3735. 3813. 4211. 4217. Cum autem recesserunt a genuino repræsentativo cultus Domini, & converterunt se ad deos alios, ac illis libaverunt libamina, tunc per Libamina significabantur illa quæ opposita sunt Charitati & fidei, nempe mala amoris mundi & falsa;

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 257

ut apud Esaiam "Incaluistis in diis sub omni arbore viridi, etiam illis effudisti Libamen obtulisti mincham" LVII: 5. 6; incallescere in diis pro concupiscentiis falsi, quod dii sine falsa n: 4402 f. 4544; sub omni arbore viridi, pro ex fide omnium falsorum, n: 2722. 4552; effundere illis libamen & offerre mincham, pro cultu illorum. Apud Eundem "Vos qui deseritis Jehovam, qui obliviscimini montis sanctitatis meae, qui disponitis Gadi mensam, & impletis menio Libamen" LXV: 11. Apud Jeremiam, Filii colligunt ligna, & patres accendunt ignem, & mulieres desunt massam, ad faciendum placentas reginae coelorum, & ad libandum libamen diis aliis" VII: 18; apud Eundem "Faciendo faciemus omne verbum, quod exivit ex ore nostro, suffiendo reginae coelorum, & libando ei libamina quemadmodum fecimus nos & patres nostri, & principes nostri in urbibus Jehudae, & in plateis Hierosolymae" XLIV: 17. 18. 19; regina coelorum pro omnibus falsis, exercitus enim coelorum in genuino sensu sunt vera, in opposito autem falsa, similiter rex & regina, ita regina pro omnibus, ei libare libamina est colere. Apud Eundem "Chaldaei comburent urbem, & domos super quarum tectis suffiverunt baali, & libaverunt libamina diis aliis" XXXII: 29; Chaldaei pro illis qui in cultu in quo falsum; comburere urbem pro destruere & vastare illos qui in doctrinalibus falsi; super domuum tectis suffire baali, pro cultu mali, libare libamina diis aliis pro cultu falsi. Apud Hoseam "Non habitabunt in terra Jehovae, & revertetur Ephraim in Aegyptum, & in Assyria immundum comedent, non libabunt Jehovae vinum" IX: 3. 4; non habitare in terra Jehovae, pro non esse in bono amoris; revertetur Ephraim in Aegyptum, pro quod intellectuale Ecclesiae fiet scientificum & sensuale; in Assyria immundum comedent, pro impuris & prophanis ex ratiocinatione; non libabunt Jehovae vinum pro nullo cultu ex vero. Apud Moysen "Dicetur ubi dii eorum, petra cui confisi sunt, qui adipem sacrificiorum comederunt, biberunt vinum libaminis eorum, surgant & juvent eos" Deut: XXXII: 38; dii pro falsis ut supra; qui adipem sacrificiorum comederunt pro quod destruxerint bonum cultus, biberunt vinum libaminis eorum, pro quod verum cultus. Libamina etiam de sanguine praedicantur, apud Davidem "Multiplicabunt dolores eorum, ad alium festinant, ne libabo libamina eorum de sanguine, & ne tollam nomina illorum super labia mea" Psalm: XVI: 4, & per illa significantur prophanationes veri, sanguis enim in illo sensu est violentia illata charitati, n: 374. 1005, & prophanatio, n: 1003.

4582. Et fudit super illam oleum, quod significet Divinum bonum amoris, constat ex significatione olei, quod sit Divinum Bonum amoris, de qua n: 386. 3728. Per statuere statuam lapidis, libare super illam libamen, & fundere super illam oleum, in sensu interno describitur processus progressionis a Vero quod in ultimo ad verum & bonum interius, & tandem ad bonum amoris; statua enim lapidis est verum in ultimo ordinis, n: 4580; Libamen est verum & bonum interius, n: 4581; oleum autem bonum amoris; talis etiam processus progressionis fuit Domino Humanum suum Divinum faciendi;

K k

& talis etiam est homini cum Dominus illum per regenerationem, coelestem facit.

4583. Et vocavit Jacob nomen loci, ubi loquutus cum illo Deus, Bethel, quod significet Divinum Naturale & ejus statum, constat a significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 2009. 2724. 3006. 3421; & ex significatione Bethelis, quod sit Divinum naturale, de qua n: 4559. 4560; quod sit ejus status, significatur per locum ubi loquutus cum illo Deus, ut supra n: 4578.

4584. Vers: 16. 17. 18. 19. 20. *Et profecti a Bethel, & fuit adhuc tractus terræ ad veniendum Ephratam; & peperit Rachel, & dura passa in pariendo illam. Et factum in dura patiando illam in pariendo illam, & dixit illi obstetrix ne timeas, quia etiam hic tibi filius. Et factum in exire animam illius quod moritura, & vocavit nomen illius Benoni, & pater illius vocavit illum Benjamin. Et moriebatur Rachel, & sepeliebatur in via Ephrath, hæc Bethlechem. Et statuit Jacob statuam super sepulchrum illius; hæc statua sepulchri Rachelis usque ad hodie.* Profecti a Bethel, & fuit adhuc tractus terræ ad veniendum Ephratam, significat quod nunc spirituale coelestis, Josephus est coeleste spiritualis; & peperit Rachel, & dura passa in pariendo illam, significat tentationes interioris veri: & factum in dura patiando illam in pariendo illam, significat post tentationes: & dixit illi obstetrix, ne timeas, significat perceptionem e naturali: quia etiam hic tibi filius, significat spirituale verum: & factum in exire animam illius quod moritura, significat statum tentationum: Et vocavit nomen illius Benoni, significat quale status illius: & pater illius vocavit illum Benjamin, significat quale spirituale coelestis: & moriebatur Rachel, & sepeliebatur in via Ephrath, significat finem prioris affectionis veri interioris: hæc Bethlechem, significat loco illius novi spiritualis coelestis: & statuit Jacob statuam super sepulchrum illius, significat sanctum veri spiritualis resurrecturi ibi: hæc statua sepulchri Rachelis usque ad hodie, significat statum sancti in perpetuum.

4585. Profecti a Bethel, & fuit adhuc tractus terræ ad veniendum Ephratam, quod significet quod nunc spirituale coelestis, constat a significatione proficisci a Bethel, quod sit continuum progressionis Divini a Divino Naturali; quod proficisci sit continuum, videatur n: 4554, hic in supremo sensu continuum progressionis Divini, & quod Bethlechem sit Divinum Naturale, n: 4559. 4560; a significatione tractus terræ ad veniendum, quod sit intermedium, de qua sequitur; & a significatione Ephratæ, quod sit spirituale coelestis in statu priore, de qua infra ubi de Bethlechem, quæ est spirituale coelestis in statu novo, inde dicitur Ephrath hæc Bethlechem, Vers: seq: 19. Agitur in his Versibus de progressionem Divini Domini versus interiora, Dominus enim, cum Humanum suum Divinum fecit, simili ordine progressus est, quo cum hominem per regenerationem novum facit, nempe ab Externo ad Interiora, ita a Vero quod in ultimo ordinis ad bonum quod interius est & bonum spirituale vocatur, & inde ad bonum coeleste; sed hæc in intellectum alicujus cadere nequeunt, nisi sciatur quid homo externus & homo internus

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 259

ternus, & quod illæ ab hoc distinctus sit, tametsi apparent, cum homo vivit in corpore, sicut unum, tum nisi sciatur quod naturale constituat externum hominem, & rationale internum, & insuper nisi sciatur quid spirituale & quid cœleste; hæc quidem aliquoties prius explicata sunt, sed usque qui nullam ideam de illis prius habuerunt, ex causa quia non in aliquo desiderio fuerunt sciendi illa quæ sunt vitæ æternæ, nec ullam habere possunt; hi dicunt, quid homo Internus, an is potest esse distinctus ab Externo; tum quid naturale & rationale, annon unum, insuper quid spirituale & cœleste, anne nova distinctio, de spirituali audivimus, quod cœleste sit aliud, non audivimus; sed usque ita se res habet, qui de illis non aliquam ideam sibi prius comparaverunt, ex causa quod curæ mundi & corporis possideant omne cogitationis, & auferant omne desiderii sciendi aliud, vel quod autument satis esse scire doctrinalia quantum vulgus, & quod non interest ultra cogitare, quia mundum videmus, alteram vitam non videmus, fortassis est & fortassis non; illi qui tales sunt, hæc removeant a se, nam usque ad primam intuitionem corde rejiciunt: veruntamen quia talia sunt, quæ in Verbi sensu interno continentur, & illa absque terminis adequatis explicari nequeunt, & termini adæquationes non dantur ad exprimendum exteriora quam per naturale, & interiora per rationale, & illa quæ sunt veri per spirituale, & illa quæ sunt boni per cœleste; non potest aliter quam illas voces in usum adhibere, nam absque vocibus rei adequatis nihil potest describi; ut itaque illi qui in desiderio sciendi sunt, aliquam ideam accipiant, quid cœleste spiritualis quod Benjamin repræsentat, & quod Bethlechem significat, paucis dicendum: Actum est in sensu supremo de glorificatione Naturalis Domini, & in sensu respectivo de regeneratione hominis quoad ejus naturale; quod Jacob repræsentaverit hominem Ecclesiæ quoad ejus externum, & Israel quoad internum, ita Jacob quoad naturale ejus exterius, & Israel quoad interius; n: 4286, in præcedentibus ostensum est, nam spiritualis homo est ex naturali, cœlestis autem ex rationali, tum ostensum, quod Glorificatio Domini processerit ab externis ad interiora, similiter ac procedit regeneratio hominis, & quod repræsentationis hujus causa Jacob vocatus sit Israel; nunc autem agitur de progressionem ulteriore versus interiora, nempe versus rationale, nam, ut mox supra dictum, rationale constituit Internum hominem; intermedium inter internum Naturalis & externum rationalis, est quod intelligitur per Spirituale cœlestis, quod significatur per Ephratam & Bethlechem, & repræsentatur per Benjaminem; hoc intermedium trahit aliquid ab interno naturalis quod est Israel, & ab externo rationalis quod est Josephus; quod enim intermedium est, trahet aliquid ab utroque, alioquin pro intermedio inservire non potest; ut aliquis a spirituali fiat cœlestis, necessario progredietur per hoc intermedium, absque intermedio scandere ad superiora non possibile est: qualis itaque progressus sit per intermedium illud describitur hic in sensu interno per quod venerit Jacob ad Ephratam, & quod ibi Rachel peperit Benjaminem; inde patet, quod per profecti a Bethel, & fuit adhuc tractus terræ ad veniendum Ephratam, significetur continuum progressionis Divini Domini a Divino

Naturali ad Spirituale coelestis, quod per Ephratam & Bethlechem significatur, & per Benjaminem repræsentatur: est Spirituale coelestis intermedium illud, de quo dictum, Spirituale dicitur a Spirituali homine, qui in se spectatus est interior, naturalis, & a coelesti homine, qui in se spectatus est rationalis, Josephus est exterior rationalis, quare de eo prædicatur coeleste spiritualis e rationali.

4586. Et peperit Rachel & dura passa in pariendo illam, quod significet tentationes interioris veri, constat ex significatione parere, quod sit existentia spiritualium quæ sunt veri, & coelestium quæ sunt boni, non enim aliud in sensu interno intelligitur per parere, quam quæ sunt partus spiritualis, videatur n: 1145. 1255. 2584. 3860. 3868. 3905. 3915. 3919. 4070; ex repræsentatione Rachelis, quod sit affecto veri interioris, de qua n. 3758. 3782. 3793. 3819; & ex significatione dura pati, quod sit tentationes subire, cum enim de veris & bonis seu de spiritualibus & coelestibus prædicatur dura pati, non aliud est, nam ad illa pervenire nemo potest quam per tentationes, pugnant enim tunc interiora bona & vera cum malis & falsis quæ ex hæreditario & actuali, quippi tenetur homo tunc a Domino in bonis & veris ab interiori, & agrediuntur mali & falsi quæ erumpunt ex hæreditario quæ adsunt ex actuali, hoc est, spiritus & genii qui in illis sunt, & apud hominem, inde tentationes, quibus non modo rejiciuntur & remouentur mala & falsa cum vincuntur, sed etiam confirmantur bona & vera; hæc sunt quæ significantur per quod peperit Rachel, & dura passa in pariendo.

4587. Et factum in dura patiando illam in pariendo illam, quod significet post tentationes, constat ex illis quæ mox supra n: 4586, dicta sunt, ita absque ulteriore explicatione.

4588. Et dixit illi obstetrix, ne timeas, quod significet perceptionem e naturali, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3395. 3509; & a significatione obstetricis, quod sit Naturale; quod obstetrix hic sit Naturale, est quia cum tentationes interiores subeuntur, hoc est, cum interior homo tentationes subit, tunc naturale est instar obstetricis, nam nisi naturale adjuvet, nusquam aliquis partus interioris veri existit, naturale enim est quod vera interiora, cum nata, in sinum recipit, dat enim copiam ut eniti possint; se habet ita cum illis quæ sunt partus spiritualis, quod receptio omnino erit in naturali; quæ causa est, quod, cum regeneratur homo, primum præparetur Naturale ad recipiendum, & quantum hoc receptibile factum est, tantum interiora vera & bona excludi & multiplicari possunt; hæc etiam causa est, quod si non naturalis homo præparatus sit ad recipienda vera & bona fidei in vita corporis, non possit in altera vita illa recipere, ita non salvari, hoc est quod intelligitur per commune hoc apud vulgus, quod sicut arbor cadit ita maneat, vel sicut homo moritur ita fiat; homo enim naturalem seu externi hominis memoriam secum omnem in altera vita habet, sed ibi illa uti non licet, n: 2469. ad 2494, quapropter illa ibi est sicut planum fundamentale, in quod interiora vera & bona cadunt, id planum si non receptibile est bonorum & verorum quæ ab interiori influunt, interiora bona & vera vel exstinguuntur, vel

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 261

vel pervertuntur, vel rejiciuntur: ex his constare potest, quod Naturale sit Obstetricis instar. Quod naturale quatenus recipiens cum parit interior homo, instar Obstetricis sit, constare quoque potest a sensu interno rerum quæ memorantur de Obstetricibus, quæ vivificarunt filios mulierum Hebræarum contra mandatum Pharaonis, de quibus ita apud Mosen "Dixit Rex Ægypti *Obstetricibus* Hebræarum, & dixit, in *obstetricando* Hebræis, & videtis super sellis, si filius ille, occidetis illum, & si filia illa, vivificetur: & timuerunt *Obstetrices* Deum, & non fecerunt quemadmodum loquutus ad illos rex Ægypti, vivificarunt natos: & vocavit rex Ægypti *Obstetrices*, & dixit illis, quamobrem fecistis verbum hoc, & vivificastis natos; & dixerunt *Obstetrices* ad Pharaonem, quia non sicut mulieres Ægyptiæ Hebrææ, nam vivaces hæc, antequam venit ad illas *Obstetrix* & pepererunt; & benefecit Deus *Obstetricibus*, & multiplicatus populus, & numerosus factus valde: & factum, quia timuerunt *Obstetrices* Deum, & fecit illis domos" Exod: 1: 15 ad 21; per filias & filios quos pepererunt mulieres Hebrææ, repræsentantur bona & vera Novæ Ecclesiæ; per obstetrices Naturale quatenus recipiens bona & vera, per regem Ægypti Scientificum in communi, n: 1164, 1165, 1186, quod exstinguit vera, quod sit cum Scientificum intrat in illa quæ fidei sunt via præposita, nihil credendo nisi quod sensuale & scientificum dictat; quod obstetrices ibi sint receptiones veri in naturali, ex Divina Domini Misericordia; confirmabitur cum illa, quæ illius Capitis sunt, explicanda veniunt.

4589. Quia etiam hic tibi filius, quod significet spirituale verum, constat a significatione filii, quod sit verum, de qua n: 489, 491, 533, 1147, 2623, 3373, hic spirituale verum, quia est Benjamin qui hic filius, per quem spirituale cœlestis repræsentatur.

4590. Et factum in exire animam illius quod moritura, quod significet statum tentationum, constat ex significatione exire animam & inbri, quod sit ultimum tentationis, quod est cum vetus homo moritur & novus vitam accipit, quod hæc significatio sit, patet ab illis quæ præcedunt quod dura passa in pariendo sit tentatio interioris veri, n: 4586, 4587, & ab illis quæ sequuntur ad Vers: 19, quod moriebatur Rachel.

4591. Et vocavit nomen illius Benoni, quod significet quale status illius, constat a significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua sæpius prius, status qui hic in sensu interno describitur, est status tentationum, huius status quale est quod per Benoni significatur, nam Benoni in Lingua originali significat filium doloris seu luctus mei: quod antiquitus infantibus nomina significativa status inderentur, videatur n: 1946, 2643, 4322, 4298.

4592. Et pater illius vocavit illum Benjamin, quod significet quale spirituale cœlestis, constat ex repræsentatione Benjaminis, quod sit spirituale cœlestis; quid hoc sit, explicatum est supra n: 4585, quod nempe sit intermedium quod est inter spirituale & cœleste, seu inter hominem spiritualem & cœlestem; Benjamin in Lingua originali significat filium dextræ, & per filium dextræ significatur spirituale verum quod a cœlesti bono, & inde potentia, bono enim est potentia per verum, n: 3563; filius est verum n: 489, 491, 533, 1147, 2623, 3373, & manus potentia, n: 878, 3091, 3563, inde dex-

tra est summa potentia; ex eo patet, quid significat sedere ad dextram Dei, quod nempe sit status potentia ex vero quod a bono, n: 3387; quod cum prædicatur de Domino, est Omnipotentia; & quoque Divinum Verum quod procedit a Divino Bono Domini, ut Psalm: cx: 1. Matth: xxi: 42. Cap: xxvi: 63. 64. Marc: xiv: 61. 62. Cap: xvi: 19. Luc: xxv: 69; & quia est Divina potentia, hoc est, omnipotentia, ideo ibi dicitur, ad dextram potentia seu virtutis Dei. Quid Benjamin in genuino sensu significat, inde patet, quod nempe verum spirituale quod a cœlesti bono, quod est Josephus; ambo itaque simul sunt id intermedium quod est inter hominem spirituales & hominem cœlestem, ut supra n: 4585 dictum; sed hoc bonum & hoc verum distincta sunt a cœlesti quod repræsentatur per Jehudam, & a spirituali quod repræsentatur per Israel, illud enim est superius seu interius, & hoc est inferius seu exterius, nam sunt, ut dictum, intermedium: sed ideam illius boni quod repræsentatur per Josephum & illius veri quod per Benjaminem, non aliquis habere potest, quam qui illustratus est a luce cœli, Angeli de illis clarum habent, quia eorum ideæ cogitationis omnes sunt a luce cœli quæ a Domino, in qua indefinita vident & percipiunt quæ homo nusquam comprehendere potest, minus effari; illustrationi sit hoc, omnes homines, quocunque sunt, nascuntur naturales cum potentia ut fieri possint vel cœlestes vel spirituales, Dominus autem solus natus est spiritualis cœlestis, & quia ita, natus est in Bethlehem ubi terminus terræ Benjaminis, per Bethlechem enim significatur Spirituale cœlestis, & per Benjaminem repræsentatur spirituale cœlestis; quod solus natus spiritualis cœlestis, est quia Divinum in Ipso fuit; hæc nusquam aliquis, qui non est in luce cœli, comprehendere potest, qui enim in luce mundi est & ex illa perceptionem habet, vix scit quid Verum & quid Bonum, minus quid ascendere ad interiora veri & boni per gradus, ita nequaquam aliquid de innumerabilibus eorum in unoquoque gradu quæ coram Angelis in luce sicut meridiana patent; inde patet, qualis sapientia est Angelorum respective ad homines. Sunt Sex Nomina, quæ in Prophetis, ubi agitur de Ecclesia, frequenter occurrunt, nempe Jehudah, Josephus, Benjamin, Ephraim, Israel, & Jacob, qui non scit quid boni & veri Ecclesiæ per unumquemvis, in sensu interno intelligitur, nequaquam scire potest aliquid ex Arcanis Divinis Verbi ibi, nec scire potest quid Ecclesiæ intelligitur nisi sciat quid cœleste quod est Jehudah, quid cœleste spiritualis quod est Josephus, quid spirituale cœlestis quod est Benjamin, quid intellectuale Ecclesiæ quod est Ephraim, quid spirituale internum quod est Israel, & quid spirituale externum quod est Jacob. Quod in specie Benjaminem attinet, quia is repræsentat Spirituale cœlestis, & Josephus cœleste spiritualis, & sic uterque simul intermedium inter cœlestem & spirituales hominem, & inde quia conjunctissimi, ideo quoque conjunctio illorum in Historicis de Josepho describitur per hæc "quod Josephus dixerit ad fratres suos, *quod fratrem minimum adducerent, ne moriantur,*" Gen: xlii: 20. Cum redirent cum Beniamine, & Josephus viderit Benjaminem fratrem suum, quod dixerit, num hic frater vester minimus est, & dixit, *Deus propitius esto tibi, fili mi; & festina-*

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 263

vit Josephus, quia commota sunt viscera ejus erga fratrem suum, Et quæsoit flere, Et ideo intravit in conclave, Et fleuit ibi," Gen: XLIII: 29. 30: quod multiplicaret portionem Benjaminis præ portione omnium quintuplum," Gen: XLIII: 34: postquam aperuit se fratribus, quod ceciderat super colla Benjaminis fratris sui Et fleret, Et Benjamin fleret super collis ejus," Gen: XLV: 14: quod dederit omnibus mutatorias vestes, Benjamini vero trecentos argenti, & quinque mutatorias vestes," Gen: XLV: 22; ex illis patet, quod Josephus & Benjamin conjunctissimi fuerint, non quia ex una matre, sed quia per illos representatur Conjunctio spiritualis quæ est inter bonum quod Josephus & verum quod Benjamin, & quia utrumque est intermedium inter cœlestam & spiritua-lem hominem, ideo Josephus non cum fratribus suis, nec cum patre suo conjungi potuit, nisi per Benjaminem, absque enim intermedio non datur conjunctio, hæc causa fuit, quod Josephus non prius se revelaverit. Præterea etiam alibi per Benjaminem in Verbo imprimis Prophetico, significatur spirituale verum quod est Ecclesiæ, ut in Prophetico Moysis de filiis Israelis "*Beniamini dixit, dilectus Jehovah, habitabit confidenter super illum, obtegens super illum omni die, & inter humeros illius habitabit,*" Deut: XXXIII: 12; dilectus Jehovah est verum spirituale quod ex cœlesti bono, hoc bonum apud id verum prædicatur habitare confidenter, id obtegere toto die, ut & inter humeros ejus habitare, humeri enim in sensu interno sunt omne potentia, n: 1085, & omne potentia bono est per verum, n: 3563. Apud Jeremiam "*Fugite filii Benjamin, e medio Hierosolymæ, & in clangendo clangite buccina, & super domum vineæ tollite propheticum, quia malum prospicit e septentrione, & contractio magna,*" vi: 1: filii Benjaminis pro vero spirituali ex cœlesti, Hierosolyma pro Ecclesia spirituali, etiam domus vineæ seu Beth Kerem, malum e septentrione pro ex hominis sensuali & inde scionifico. Apud Eundem "*Fiet, si sanctificatis diem sabbathi, intrabunt ex urbibus Jehudæ, & ex circuitibus Hierosolymæ, & e terra Benjaminis, & ex planitie, & ex monte, & ex meridie, offerentes holocaustum & sacrificium, & mincham, & thus, & offerentes eucharisticum, domum Jehovah,*" xvii: 24. 26; & alibi apud Eundem "*In urbibus montis, in urbibus planitiei, in urbibus meridiei, & in terra Benjaminis, & in circuitibus Hierosolymæ, & in urbibus Jehudæ, adhuc transibunt greges juxta manus numerantis,*" xxxiii: 13; ibi terra Benjaminis etiam pro spirituali vero quod est Ecclesiæ; omnia enim quæ sunt Ecclesiæ a primo gradu ad ultimum significantur per urbes Jehudæ, circuitus Hierosolymæ, terram Benjaminis, planitiem, montem & meridiem. Apud Hoscheam "*Clangite buccinæ in Gibeā, tuba in Ramab, vociferamini Bethaven, post te Benjamin, Ephraim in solitudines erit, in die correptionis,*" v: 8. 9; Gibeā, Ramah, & Bethaven, pro illis quæ sunt veri spiritualis a cœlesti quod est Benjamin, Gibeā enim erat Benjaminis, Judic: xix: 14, etiam Ramah, Jos: xviii: 25, ut & Bethaven, Jos: xviii: 12; clangere buccina & tuba ac vociferari pro annuntiare, quod intellectuale Ecclesiæ, quod est Ephraim, desolatum sit. Apud Obadiam "*Fiet domus Jacobi ignis, & domus Josephi flamma, domus Esavi in stipulam, & hæreditabunt*

ditabunt meridionales montem Esavi, & qui in planitie Philistæos, & hæreditabunt agrum Ephraimi, & agrum Samariæ, & Benjamin Gileadem," Vers: 18. 19; quod nomina significant res, hic ut alibi manifeste patet, nam nisi sciatur quid significant domus Jacobi, domus Josephi, domus Esavi, mons Esavi, Philistæi, ager Ephraimi, ager Samariæ, Benjamin & Gilead, & præterea quid meridionales, domus, planities, mons, ager, nusquam aliquid ibi comprehenderetur; quæ historice dicta sunt ibi, nec facta sunt; sed qui novit quid singula involvunt, inibi arcana coelestia comperiet; est ibi etiam Benjamin Spirituale ex coelesti. Similiter hæc apud Sachariam "Jehovah erit in regem super totam terram, in die illo erit in Jehovah unus, & nomen Ipsius unum; circum erit tota terra sicut planities a Gibeā usque ad Rimmonem, & habitabit sub se, inde a porta Benjaminis usque ad locum portæ primæ, usque ad portam angulorum, & turrim Chananeel, usque ad torcularia regis," XIV: 9. 10. Similiter apud Davidem "Pastor adverte aurem, qui ducit sicut gregem Josephum, qui sedes super Cherubim, coram Ephraim, & Beniamine, & Menasche, excita potentiam tuam, & ito in salutem nobis," Psalm: LXXX: 2. 3. Similiter in Prophetico Deborah & Baraki "Jehovah dominabitur mihi inter fortes, ex Ephraimo quorum radix in Amaleck, post te Benjamin in populis tuis, ex Machir descendent legistatores, & ex Sebulun trahentes sceptrum Scribæ," Judic: v: 13. 14. Apud Johannem "audivi numerum obsignatorum centum quadraginta quatuor millia obsignati ex omni Tribu Israelis; ex Tribu Sebulun duodecim millia obsignati, ex Tribu Josephi duodecim millia obsignati, ex Tribu Benjaminis duodecim millia obsignati," Apoc: vii: 4. 8; ibi per Tribus Israelis significantur illi qui in bonis & veris sunt, & inde in Regno Domini, Tribus enim & duodecim seu quod idem duodecim millia sunt organia amoris & fidei, seu omnia boni & veri, n: 577. 2089. 2129. 2130. 3272. 3858. 3913. 3926. 3939. 4060; hæc in quatuor classes ibi partita sunt, quarum ultima est 12000 obsignati ex Sebulone, & ex Josepho, & ex Beniamine, quia per Sebulonis Tribum significatur conjugium coeleste, n: 3960. 3961, in quo est coelum, ita in quo omnia, Josephus ibi est coeleste spiritualis seu bonum veri, & Benjamin est verum illius boni seu spirituale coelestis, hoc Conjugiale est in coelo, inde est, quod illi ultimo nominentur. Quia per Benaminem Spirituale coelestis Ecclesiæ, seu verum boni, quod est intermedium inter bonum coeleste & verum spirituale repræsentaretur, ideo cessit Hierosolyma filius Benjaminis in hæreditatem, Hierosolyma enim, antequam Zion ibi ædificata, significabat Ecclesiam in genere; quod Hierosolyma cesserit Beniamini, videatur Jos: xvi: 11: 28, & Judic: i: 21. Et moriebatur Rachel, & sepeliebatur in via Ephrath, quod significet finem prioris affectionis veri interioris, constat ex significatione mori, quod sit desinere esse tale, de qua n: 494, ita finis; ex repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819; ex significatione sepeliri, quod sit rejectio status prioris, & resuscitatio novi, de qua n: 2916. 2917. 3256; & ex significatione Ephratæ, quod sit spirituale coelestis in statu priori, de qua n: 4585; inde patet, quod per moriebatur Rachel

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 265

Rachel & sepeliebatur in via Ephrath, significetur finis status prioris affectionis veri interioris, & resuscitatio novi, quæ est Bethlechem, de qua mox sequitur. In genuino sensu per moriebatur Rachel & sepeliebatur in via Ephrath, significatur hæreditarium, quod per tentationes sit expulsum in perpetuum; hæreditarium fuit humana affectio veri interioris, quam Divina affectio expulit; inde quoque est, quod filius ille a matre dictus sit Benoni seu filius doloris, sed a patre Benjamin seu filius dextræ: in humana affectione quæ a matre, est hæreditarium in quod malum, at in Divina non est nisi bonum; in humana enim est gloria sui & mundi ut finis propter se, at in Divina est finis propter se ut sit a se ad salvandum genus humanum, secundum Domini verba apud Johannem “Oro pro illis quos dedisti Mihi, omnia namque Mea Tua sunt, & Tua Mea, *sed glorificatus sum in illis*; ut omnes unum sint, sicut Tu Pater in Me, & Ego in Te, ut etiam illi in Nobis unum sint. *Ego gloriam quam dedisti Mibi dedi illis*, ut sint unum, sicut Nos unum sumus, Ego in illis & Tu in Me,” xvii: 9. 10. 21. 22. 23.

4594. Hæc Bethlechem, quod significet loco illius resurrectionem novi spiritualis cœlestis, constat ex significatione Bethlechem, quod sit spirituale cœlestis in statu novo, Ephrath enim est Spirituale cœlestis in statu priori, n: 4585; per quod sepeliebatur ibi, significatur resurrectio novi, n: 4592. Quod Rachel alterum suum filium seu Benjaminem pareret in Bethlechem, & in pariendo moreretur, tum quod David natus in Bethlechem & ibi unctus in regem, & denique quod Dominus ibi nasceretur, est arcanum quod nondum revelatum est, nec alicui revelari potuit, qui non sciret quid significatum per Ephratam & per Bethlechem, & quid repræsentatum per Benjaminem, tum per Davidem; imprimis qui non sciret quid spirituale cœlestis, hoc enim significatum est per loca illa, & repræsentatum per personas illas. Quod Dominus ibi nasceretur, & non alibi, erat, qui Ipse Solus natus est Spiritualis Cœlestis homo, omnes autem alii Naturales cum facultate seu potentia, ut per regenerationem a Domino fieri possent vel cœlestes vel spirituales; quod Dominus natus Spiritualis cœlestis homo, erat ex causa, ut Humanum suum Divinum posset facere, & hoc secundum ordinem ab infimo gradu ad supremum, & sic disponderet in ordinem omnia quæ in cœlis & quæ in infernis; spirituale cœleste enim est intermedium inter naturalem seu externum hominem, & inter rationalem seu internum, videatur supra n: 4585. 4592, ita infra illud fuit naturale seu externum, & supra illud rationale seu internum; qui hæc non capere potest, is nequaquam comprehendet, per quamcunque revelationem, cur Dominus natus in Bethlechem; Ephrath enim ab Antiquissimo tempore significavit Spirituale Cœlestis, inde postea Bethlechem; ex hoc nunc est, quod apud Davidem hæc dicantur “Juravit Jehovah, vovit forti Jacobi, si intravero in tentorium domus meæ; si ascendero super spondam strati mei, si dederò somnum oculis meis, palpebris meis dormitationem, usque dum invenero locum Jehovah, habitacula forti Jacobi; *ecce audivimus de Eo in Ephrata*, invenimus Eum in agris sylvæ; intrabimus in habitacula Ejus, incurvabimus nos scabello pedum ejus,” Psalm: cxxxii: 2 ad 7; quod hæc de Domino

dicta sint, manifeste patet; audivimus *de Eo*, & invenimus *Eum*, exprimitur ibi in fine in lingua originali per literam H desumptam ex nomine Jehovæ: & apud Micham "Tu *Bethlehem Ephraëa*, parum est ut sis inter mil-lenas Jehudæ, ex te Mihi exhibit, qui erit Dominator in Israele, & exitus Ip-sius ab Antiquo, a diebus æternitatis," v: 1. Matth: 11: 6. Ex his Prophe-ticis notum fuit populo Judaico quod Messias seu Christus nasceretur in Beth-lechem, ut constat apud Matthæum "Herodes congregans omnes pontifices & scribas populi, scrutatus est ab illis, ubi Christus (Messias) nasciturus; hi dixerunt illi, in *Bethlebemo* Judææ," 11: 4. 5; & apud Johannem "Judæi dixerunt, nonne Scriptura dicit, quod ex semine Davidis, & ex *Bethlebem*, urbs ubi David, Christus (Messias) venturus esset," vii: 42: quod etiam ibi natus sit, videatur Matth: 11: 1. Luc: 11: 4. 5. 6. 7: inde etiam, & quia ex Davide, vocatur Dominus virga ex trunco Jischaji, & radix Jischaji, Esai: xi: 1. 10; Jischajus enim pater Davidis Bethlechemita fuit, & David ibi na-tus, & quoque unctus in regem, 1 Sam: xvi: 1 ad 14. Cap: xvii: 12; inde Bethlehem dicta fuit urbs Davidis, Luc: 11: 4. 11. Joh: vii: 12; per Davidem imprimis repræsentatur Dominus quoad Regium seu Divinum Ve-rum, n: 1888.

4595. Et statuit Jacob statuam super sepulchrum illius, quod significet sanc-tum veri spiritualis resurrecturi ibi, constat a significatione statuæ, quod sit sanctum veri, de qua n: 4580, hic veri spiritualis ex cœlesti, quia de illo vero agitur; & ex significatione sepulchri, quod sit resurrectio, de qua n: 2916. 2917. 3256.

4596. Hæc statua sepulchri Rachelis usque ad hodie, quod significet sta-tum sancti in perpetuum, constat ex significatione statuæ, quod sit sanctum veri, & ex significatione sepulchri, quod sit resurrectio, de qua mox supra; & ex significatione usque ad hodie, quod sit in perpetuum, de qua n: 2838. 3998.

4597. Vers: 21. 22. *Et profectus Israel, & tetendit tentorium suum ab ultra turrim Eder. Et factum, in residendo Israel in terra hac, & ivit Ruben, & cubuit cum Bilhah concubina patris sui; & audivit Israel.* Profectus Israel, significat cœleste spirituale naturalis nunc: & tetendit tentorium suum ab ul-tra turrim Eder, significat interiora illius: & factum in residendo Israel in terra hac, significat cum in hoc statu: & ivit Ruben & cubuit cum Bilhah concubina patris sui, significat prophanationem boni per fidem separatam; & audivit Israel, significat quod rejecta illa fides.

4598. Profectus Israel, quod sit cœleste spirituale naturalis, nunc constat a significatione proficisci, quod sit successivum seu continuum, de qua n: 4375. 4554, hic versus interiora magis; & ex repræsentatione Israelis hic, quod sit cœleste spirituale naturalis, de qua n: 4286; quid cœleste spirituale naturalis, prius explicatum est, quod nempe sit bonum veri, seu bonum charitatis com-paratum per verum fidei. Quid progressio versus interiora, parum scitur in mundo; non est progressio in scientifica, hæc enim progressio sæpe datur abs-que ulla progressionem versus interiora, & sæpenumero cum egressionem; nec est

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 267

est progressio in virile iudicium, hoc etiam quandoque datur cum egressione ab interioribus; nec est in cognitiones veri interioris, nam cognitiones nihil faciunt nisi homo afficiatur illis; est progressio versus interiora progressio versus cœlum & Dominum per cognitiones veri implantatas affectioni earum, ita per affectiones: qualis progressio versus interiora est, non apparet alicui in mundo, sed in altera vita manifeste, est ibi a quodam nimbo in lucem; qui enim solum in exterioribus sunt, respective in nimbo sunt, & quoque ab Angelis videntur in nimbo; at qui in interioribus sunt, in luce sunt, proinde in sapientia, nam lux ibi est sapientia; & mirum, qui in nimbo sunt, non videre possunt illos qui in luce quod in luce sint, at qui in luce sunt, videre possunt illos qui in nimbo quod in nimbo sint. Quia agitur de progressionem Divini Domini versus interiora, Jacob hic vocatur Israel; at ubi non de progressionem illa, vocatur Jacob, ut in Versu hujus Capitis mox præcedente 20, & in ultimo.

4599. Et tetendit tentorium suum ab ultra turrim Eder, quod significet interiora illius, constat ex significatione tendere tentorium, quod sit progressio sancti, hic versus interiora; quod tentorium sit sanctum, videatur n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312. 3391. 4391; ex significatione ab ultra turrim, quod sit in interiora, de qua sequitur; & ex significatione Eder, quod sit quale status, nempe progressionis sancti ad interiora; turris illa ab antiquo significationem istam habuit, sed quia in Verbo non ulterius occurrit, præter apud Josuam Cap: xv: 21, non confirmari, sicut alia nomina, ex paralelis locis potest. Quod ab ultra turrim, sit ad interiora, est quia illa, quæ interiora sunt, exprimantur per excelsa & alta, ita per montes, colles, turres, tecta domorum, & similia; causa est, quia interiora apparent coram mentibus, quæ ex naturalibus mundi per sensualia externa trahunt suas ideas, sicut superiora, n: 2148: quod turres significant interiora, constare quoque potest ex aliis locis in Verbo, ut apud Esaïam "Vinea fuit dilecto meo in cornu filii olei, quam circumdedit & elapidavit, & plantavit illam vite nobili, & *ædificavit turrim in medio illius,*" v: 1. 2; Vinea pro Ecclesia spirituali, vitis nobilis pro spirituali bono, ædificavit turrim in medio ejus, pro interioribus veri: similiter etiam in parabola Domini apud Matthæum "Homo paterfamilias plantavit vineam, & sepem ei circumposuit, & fodit in ea torcular, & *ædificavit Turrim,* & locavit eam agricolis," xxi: 13. Marc: xii: 1. Apud Ezechielem "Filii Arvad & exercitus tuus super muris tuis circumcirca, & Gammadæi in *Turribus tuis* fuerunt, scuta sua suspenderunt super muris tuis circumcirca; hi perfecerunt pulchritudinem tuam," xxvii: 11; ibi de Tyro, per quam significantur cognitiones boni & veri, seu ii qui in illis sunt; Gammadæi in turribus ejus, pro cognitionibus veri interioris. Apud Micham "Regnabit Jehovah super eos in monte Zionis, a nunc & in æternum, & tu *Turris gegis,* clive filiae Zionis, ad te veniet, & redibit regnum prius, regnum filiae Hierosolymæ," iv: 7. 8; describitur ibi Regnum cœleste Domini, ejus intimum per montem Zionis quod est amor in Dominum, ejus derivativum per clivum filiae Zionis quod est amor mutuus, qui in spirituali sensu charitas erga

proximum vocatur, ejus interiora vera boni per turrim gregis; quod inde Regnum spirituale cœlestis, significatur per Regnum filiae Hierosolymæ. Apud Davidem "Lætabitur mons Zionis, exultabunt filiae Jehudæ, propter judicia tua, circumdate Zionem, & circumcingite eam, *numerate turres ejus*," Psalm: XLVIII: 12. 13; turres ibi pro interioribus veris, quæ defendunt illa quæ amoris & charitatis sunt. Apud Lucam "Quicumque non portat crucem suam, & venit post Me, non potest meus esse discipulus: quis namque ex vobis, *cum vult Turrim ædificare*, nonne prius sedens calculat sumtum, num habeat quæ ad perfectionem pertinent; aut quis rex est pergens ad committendum cum altero rege bellum, nonne sedens prius consultat, num potens sit cum decem millibus occurrere ei qui cum viginti millibus venit contra illum," XIV: 27. 28. 31. 33; qui internum sensum Verbi non scit, is non aliter opinatur, quam quod comparative ibi loquutus Dominus, & per ædificare turrim & facere bellum non aliud intellectum sit, nesciens quod omnes comparationes in Verbo sint significativæ & repræsentativæ, & quod ædificare turrim sit comparare sibi vera interiora, & quod facere bellum sit ex illis pugnare, agitur enim ibi de Tentationibus, quas illi qui ab Ecclesia, & ibi vocantur Domini discipuli, subeunt; tentationes illæ significantur per crucem suam quam portabunt; & quod nequaquam ex se & suo, sed a Domino vincant, significatur per qui non abnegat omnes suas facultates, non potest esse meus discipulus; ita hæc cohærent, at si illa, quæ de turri & bello memorantur, solum comparative absque interiori sensu intelliguntur, non cohærent; inde patet, quid lucis a sensu interno habetur. Interiora illorum, qui in amore sui & mundi sunt, ita falsa, ex quibus pugnant, & quibus confirmant religiosum suum, in opposito sensu per Turres etiam exprimuntur; ut apud Esaïam "Deprimetur altitudo virorum, & exaltabitur Jehovah Zebaoth super omnem superbum & altum, & super omnem elatum, & humiliabitur, & super omnes cedros Libani altas & elatas, & super omnes quercus Baschanis, & super omnes montes altos, & super omnes colles elatos, & *super omnem Turrim excelsum*, & super omnem murum munitum," II: 11 ad 18; ubi interiora & exteriora amorum illorum per cedros, quercus, montes, colles, turrim, & murum, describuntur, falsa interiora per turrim; ita quoque interiora per illa quæ alta sunt; sed cum differentia, quod qui in his, nempe malis & falsis sunt, se altos & supra alios credant, sed qui in bonis & veris, se minores & infra alios, Matth: XX: 26. 27. Marc: X: 44; at usque bona & vera per alta describuntur, quia in Cœlo propius Altissimo, hoc est, Domino, sunt. Præterea Turres in Verbo prædicantur de veris, montes autem de bonis.

4600. Et factum in residendo Israel in terra hac, quod significet cum in hoc statu, nempe boni ex vero, constat ex significatione residere, quod sit vivere, residere enim simile significat ac habitare, sed cum differentia, quod residere prædicetur de vero, habitare autem de bono, quod habitare sit esse & vivere, ita status, videatur n: 3584; ex significatione terræ, quod sit Ecclesia quoad bonum, de qua n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733.

1850.

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 269

1850. 2117. 2118. 2571. 2928. 3355. 4447. 4535, hic quoad bonum veri, hujus status, in quo nunc Israel, est qui significatur.

4601. Et ivit Ruben, & cubuit cum Bilhah concubina patris sui, quod significet prophanationem boni per fidem separatam; & audivit Israel quod significet quod rejecta illa fides, constat ex repræsentatione Rubenis, quod sit fides doctrina & intellectu, quæ primum est Ecclesiæ, de qua n: 3861. 3866, hic fides illa separata a charitate, de qua sequitur; & ex significatione cubare cum Bilhah concubina patris, quod sit prophanatio boni; adulterari enim significat pervertere seu adulterare bona, n: 2466. 2729. 3399; at cubare cum concubina patris, est prophanare illa; & ex significatione audivit Israel, quod sit rejecta illa fides; in proprio sensu quod audivit Israel, significat, quod hoc noverit & annuerit Ecclesia spiritualis, per audire enim significatur auscultare, & per Israellem Ecclesia spiritualis; sed quod vera Ecclesia non annuat, patebit ab illis, quæ de Rubene dicuntur; at in sensu interno significat quod rejecta sit illa fides; non enim dicitur, quid Jacob de nefario illo facinore senserit & cogitaverit, sed quod prorsus averfatus sit & abhorrerit, patet a Prophetico ejus de Rubene "Ruben primogenitus meus tu, robur meum, & initium virtutis meæ, excellens honore, & excellens potentia: levis sicut aquæ, *ne excellas, quia ascendisti cubilia patris tui, tunc prophanasti, stratum meum ascendit,*" Genes: XLIX: 3. 4; & quod Ruben ideo deprivatus sit primogenitura," 1 Chron: v: 1; inde patet, quod per audivit Israel, significetur quod rejecta illa fides; quod primogenitura sit Ecclesiæ fides, videatur n: 352. 2435. 3325. Prophanatio boni per fidem separatam fit, quando verum Ecclesiæ & bonum ejus agnoscitur & creditur, & tamen contra illa vivitur; apud illos enim, qui separant illa quæ fidei sunt ab illis quæ charitatis in intellectu & inde vita, malum cum vero & falsum cum bono conjunguntur, ipsa hæc conjunctio est, quæ dicitur prophanatio; aliter apud illos, qui tamen sciunt quid verum & bonum fidei, usque non corde credunt; videantur quæ de prophanatione prius, n: 301. 302. 303. 571. 582. 593. 1001. 1003. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 2426. 3398. 3399. 3402. 3489. 3898. 4289. 4050, dicta & ostensa sunt; & quod prophanatio boni per fidem separatam, repræsentata sit, per Cainum quod occiderit Abelem, per Cham quod a patre suo maledictus, & per Ægyptios quod immersi mari rubro, n: 3325; & quod hic per Rubenem, n: 3325. 3870. Ut salvari potuissent illi qui ab Ecclesia spirituali sunt, Dominus miraculose separavit intellectualem eorum partem a voluntaria, & intellectualem indidit potentiam recipiendi novum voluntarium, n: 873. 875. 895. 927. 918. 1023. 1043. 1044. 2256. 4328. 4493; cum itaque intellectualem capit & percipit bonum quod est fidei, & sibi appropriat illud, & voluntarium hominis, hoc est, velle male, usque regnat & imperat, tunc conjunctio fit veri & mali ac boni & falsi, hæc conjunctio est prophanatio, & intelligitur per indigne edere & bibere in Sancta cœna, a quibus separari bonum quod per corpus, & verum quod per sanguinem ibi, significatur; quæ enim ita conjuncta sunt, nusquam in æternum possunt separari, quare illos profundissimum infernum manet; at qui sciunt quid

quid verum & bonum fidei, & tamen non corde credunt, ut apud perplurimam partem hodie, non possunt prophanare, quia intellectuale non recipit, & se illo imbut. Agitur hic de reiectione hujus fidei, quia in mox sequentibus agitur de veris & bonis in suo genuino ordine, & mox de conjunctione illorum cum Rationali seu Intellectuali; Jacobi filii, qui mox nominantur, sunt vera & bona in illo ordine, & Jischak est Rationale seu Intellectuale, adventus Jacobi cum filiis ad Jischakum, est in sensu interno conjunctio illa cum Intellectuali.

4602. Vers: 22. 23. 24. 25. 26. *Et fuerunt filii Jacobi duodecim. Filii Leæ, primogenitus Jacobi Ruben, & Schimeon, & Levi, & Jehudah, & Jisfchar, & Sebulun. Filii Rachelis, Joseph & Benjamin. Et filii Bilhæ ancillæ Rachelis, Dan & Naphtali. Et filii Silpæ ancillæ Leæ, Gad & Ascher: hi filii Jacobi, qui nati illi in Paddan Aram.* Fuerunt filii Jacobi duodecim, significat statum omnium nunc in Divino Naturali; filii Leæ, significat Divina Bona & Vera suo ordine externa; primogenitus Jacobi Ruben, significat fidei bonum: & Schimeon, & Levi, & Jehudah, & Jisfchar, & Sebulun, significat essentialia illorum; filii Rachelis, Josephus & Benjamin, significat bona & vera interiora; & filii Bilhæ ancillæ Rachelis, Dan & Naphtali, significat sequentia interioribus inservientia: & filii Silpæ ancillæ Leæ, Gad & Ascher, significat exterioribus inservientia: hi filii Jacob qui nati illi in Paddan-Aram, significat originem & statum eorum nunc.

4603. Fuerunt filii Jacobi duodecim, quod significet statum omnium nunc in Divino Naturali, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum naturale, de qua sæpius prius; & a significatione duodecim, quod sint omnia, & cum duodecim prædicantur de filiis Jacobi seu de tribubus ab illis nominatis, quod sint omnia veri & boni de qua n: 2089. 2129. 2130. 3272. 3858. 3913. 3939. Dictum est de Naturali Domini, quomodo Ipse illud in Se Divinum fecit, Jacobus enim illud repræsentavit, mox autem agitur de conjunctione Divini Naturalis cum Rationali, quæ conjunctio repræsentatur per adventum Jacobi cum Jischako, Jischakus enim repræsentat Divinum Rationale Domini, inde est quod recenseantur denuo omnes filii Jacobi; in Naturali enim omnia veri & boni debuerunt esse, antequam plene conjungi potuit cum Rationali, quia naturale inservit Rationali pro receptaculo, ideo recensitio illa: sed sciendum, quod filii Jacobi nunc alio ordine quam prius, nominantur, ultimo enim loco filii Bilhæ & Silpæ, nempe Dan, Naphtali, Gad & Ascher, qui tamen prius nati sunt quam Jisfchar, Sebulun, Joseph & Benjamin; causa est, quia hic agitur de ordine in quo sunt vera & bona in Naturali, cum hoc Divinum factum est, nam secundum statum rei de qua agitur, est ordo nominationis eorum, videatur n: 3862. 3926. 3939.

4604. Filii Leæ, quod significet Divina Bona & Vera suo ordine externa, constat ex repræsentatione Leæ, quod sit affectio veri externi, de qua n: 3793. 3819; inde filii ejus sunt illa, quæ repræsentantur per Rubenem, Schimeonem, Levi, Jehudam, Jisfcher & Sebulun, de quibus sequitur.

4605. Primogenitus Jacobi Ruben, quod significet fidei bonum, constat a significatione primogeniti, quod sit fides, de qua n: 352. 567. 2435. 3325; & a repræsentatione Jacobi, quod sit bonum veri naturalis, de qua n: 4538; & a Rubenis, quod sit quale fidei; Ruben enim in genuino sensu significat verum fidei, n: 3861. 3866; at postquam verum fidei factum est bonum, significat bonum fidei; fides etiam in se spectata est charitas, ita verum fidei in se spectatum est bonum fidei, tam quia fides nusquam dabilis est nisi a charitate, seu verum non dabile nisi a bono, quare cum homo regeneratus est, bonum primo loco est seu primogenitum, videatur n: 3325. 3494; inde est, quod per primogenitum Jacobi Rubenem hic significetur fidei bonum; simile etiam apud Moysen “*Vivat Ruben, & ne moriatur, & erit, mortales ejus numeri*” Deut: xxxiii: 6; quod Ruben hic sit bonum fidei, est quia primo loco ponitur, & secundo Jehudah, ita alio ordine in prophetico hoc Moysi de filiis Israelis, quam in prophetico Jacobi Genes: xlix, nam ut supra n: 4603 fin: dictum, ordo nominationis eorum sit secundum statum rei de qua agitur: similiter apud Johannem “*Audiui numerum obsignatorum centum quadraginta quatuor millia obsignati ex omni tribu: ex tribu Jehudæ duodecim milia obsignati, ex tribu Ruben duodecim milia obsignati, ex tribu Gad duodecim milia obsignati*” Apoc: vii: 4. 5; ibi Jehudah primo loco nominatur, & Ruben secundo, ac Gad tertio; hi tres ibi constituunt primam classem, & quia ibi de Regno Domini agitur, Jehudah significat bonum coeleste quale in intimo seu tertio cœlo, Ruben bonum spirituale, quod idem est cum bono fidei, quale est in secundo seu medio cœlo, & Gad bonum naturalis quale est in primo cœlo. Aliter vero in prophetico Deborah & Baraki “*Principes in Jisafchar cum Debora, & Jisafchar sic Barack, in vallem missus pedibus suis, in classes Rubenis magna statuta cordis; quare habitas inter sarcinas duas ad audiendum exsibilationes catervarum, ad classes Rubenis magnas peruestigationes cordis*” Judic: v: 15; nisi sciatur quid repræsentant Jisafchar, Debora, Barack, Ruben, & quid significant principes, vallis, classis, statuta cordis, sarcinæ duæ, exsibilationes catervarum, nemo scire potest quid per illa verba intelligitur; quod Ruben ibi sit fides, patet.

4606. Et Schimeon, & Levi, & Jehudah, & Jisafchar, & Sebulun, quod significant essentialia illorum, nempe Divinorum bonorum & verorum exteriorum, constat ex repræsentatione cujusvis, nempe *Schimeonis*, quod sit in supremo sensu Providentia, in interno fides voluntate, in externo obedientia, de qua n: 3869. 3870. 3871. 3872; *Levi*, quod sit in supremo sensu Amor & Misericordia, in interno charitas seu amor spiritualis, in externo conjunctio, de qua n: 3875. 3877; *Jehudæ*, quod sit in supremo sensu Divinum Amoris Domini, in interno coeleste regnum Domini, in exteriori doctrina e Verbo quæ est Ecclesiæ coelestis, de qua n: 3881; *Jisafcharis*, quod sit in supremo sensu Divinum bonum veri & verum boni, in interno amor conjugalitatis coelestis, in externo amor mutuus, de qua n: 3956. 3957; & ex repræsentatione *Sebulonis*, quod sit in supremo sensu Ipsum Divinum Domini & Divinum Humanum Ipsius, in interno conjugium coeleste, & in externo amor conjugalitatis, de qua

qua n: 3960. 3961: hæc sunt essentialia, quæ in Divinis bonis & veris externis Domini; at singula explicare quomodo insunt, nemo potest nisi qui in luce cœlesti est, nam ibi apparent illa sicut responsa in Urim & Thumim per lucis & flammæ evibrationes, & inde perceptionem a Domino; in Urim enim & Thumim erant duodecim lapides pretiosi secundum duodecim tribus Israelis.

4607. Filii Rachelis Josephus & Benjamin, quod significant bona & vera interiora, constat a repræsentatione Rachelis, quod sit affectio veri interioris, de qua n: 3758. 3782. 3793. 3819, inde filii Rachelis sunt bona & vera interiora; horum essentialia repræsentantur per Josephum & Benjaminem; per *Josephum* in sensu supremo Divinum spirituale, in interno Regnum spirituale, in externo bonum ejus, de qua n: 3969; & per *Benjaminem*, Divinum spirituale cœlestis, de qua n: 3969. 4592: hæc sunt in bonis & veris interioribus.

4608. Et filii Bilhæ ancillæ Rachelis, Dan & Naphtali, quod significant sequentia interioribus inservientia, constat ex repræsentatione Bilhæ ancillæ Rachelis, quod sit affectio sequens inserviens affectioni veri interioris pro medio, de qua n: 3849; ancilla etiam est medium inserviens conjunctioni, n: 3913. 3917. 3931; filii ejus sunt talia media; per bona & vera sequentia intelliguntur illa bona & vera, quæ non immediate intrant, sed quæ inde derivantur & sicut famulæ adjunguntur tum etiam quæ sunt mediantia & promoventia: essentialia eorum repræsentantur per Danem & Naphtali; per *Danem* in supremo sensu Justitia & Misericordia, in interno sanctum fidei, & in externo bonum vitæ, n: 3921. 3923; & per *Naphtali*, in supremo sensu propria Potentia, in interno tentatio in qua vincit, & in externo resistentia a naturali homine, n: 3927. 3928; hæc sunt essentialia mediorum inservientium bonis & veris interioribus.

4609. Et filii Silpæ ancillæ Leæ, Gad & Ascher, quod significet exterioribus inservientia, constat ex repræsentatione Silpæ ancillæ Leæ, quod sit affectio sequens inserviens affectioni veri exterioris pro medio, de qua n: 3835; ancilla est medium inserviens conjunctioni, ut mox supra n: 4608; filii ejus sunt talia media; quorum essentialia repræsentantur per Gadem & Ascherem; per *Gadem* in supremo sensu Omnipotentia & Omniscientia, in interno bonum fidei, & in externo opera n: 3934; per *Ascherem* in supremo sensu Æternitas, in interno felicitas vitæ æternæ, in externo jucundum affectionis, n: 3938. 3939. Hæc sunt quæ involvit recensio filiorum Jacobi nunc; sed quomodo cohærent, ac unum sequitur alterum, & unum continetur in altero, non videri potest in luce mundi, nisi hæc illustrata sit a luce cœli; at quæ tunc apparent, usque sunt talia, quæ non cadunt in voces; voces enim humanæ sunt ex ideis formatis ab illis quæ sunt in luce mundi, has transcendunt ideæ quæ sunt ex luce cœli, in tantum ut exprimi nequeant, sed modo quoad partem cogitari ab illis quibus datum est mentem a sensualibus abducere.

4610. Hi filii Jacobi qui nati illi in Paddan-Aram, quod significet originem & statum eorum nunc, constat ex illis quæ de filiis Jacobi in genere & in specie nunc dicta sunt, quod nempe per illos significata sint in communi omnia

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 273

omnia quæ in Divino Naturali Domini, n: 4603, adeo ut illa simul sumta nunc sint Jacobus: origo eorum significatur per quod nati illi in Paddan-Aram, seu ex cognitionibus veri & boni, hæ enim per Paddan-Aram, significantur n: 3664. 3680; quia omnia simul sumta nunc sunt Jacobus, ideo in Lingua originali dicitur, *quo natus illi*, in singulari. In nunc sequentibus agitur de Conjunctione Divini Naturalis cum Divino Rationali, conjunctio illa per adventum Jacobi ad Jischakum patrem suum repræsentatur.

4611. Vers: 27. 28. 29. *Et venit Jacob ad Jischakum patrem suum Mamre Kiriath Arba, hæc Chebron, ubi peregrinatus Abraham & Jischak. Et fuerunt dies Jischaki, Centum anni & octoginta anni. Et expiravit Jischak, & mortuus est, & collatus ad populos suos, senex & satur dierum, & sepeliverunt illum Esau & Jacob filii illius.* Venit Jacob ad Jischakum patrem suum, significat quod nunc Divinum Rationale cui conjunctum: Mamre Kiriath Arba, significat statum ejus: hæc Chebron significat statum cum conjuncta: ubi peregrinatus Abraham & Jischak, significat vitam Divinam simul: & fuerunt dies Jischaki, significat statum Divini Rationalis nunc: centum anni & octoginta anni, significat quale status: & expiravit Jischak & mortuus est, significat exsuscitationem in Divino Naturali: & collectus ad populos suos, significat quod nunc inter illa quæ Divini Naturalis: senex & satur dierum, significat novum vitæ: & sepeliverunt illum Esau & Jacob filii illius, significat quod resurrexerit in bono & bono veri Naturalis.

4612. Venit Jacob ad Jischakum patrem suum, quod significet quod nunc Divinum Rationale cui conjunctum, constat a repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale in statu de quo mox supra a n: 4604 ad 4610; & a repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630. 3012. 3194. 3210; conjunctio significatur per quod venerit ad illum. In sequentibus usque ad finem Capitis, agitur de conjunctione Naturalis cum Rationali; & quia ita, in mox præcedentibus descriptum est Naturale quale fuit, quod nempe in illo omnia boni & veri; quale ejus significatum est per duodecim filios Jacobi, nam, ut ostensum, quilibet eorum aliquid commune veri & boni repræsentat. Quod conjunctionem Naturalis & Rationalis, de qua in sequentibus agitur, concernit, sciendum, quod Rationale prius & facilius recipiat vera & bona quam Naturale, n: 3286. 3288. 3321. 3368. 3498. 3513; est enim Rationale purius & perfectius quam Naturale, quia interiorius seu superius, & in se spectatum in luce cœli, cui adaptatum est, inde est quod rationale illa quæ sunt lucis illius, nempe vera & bona, seu quod idem, quæ sunt intelligentiæ & sapientiæ, prius & facilius quam Naturale recipiat; Naturale autem est crassius & imperfectius, quia exteriorius seu inferiorius, & in se spectatum in luce mundi, quæ lux nihil intelligentiæ & sapientiæ in se habet, nisi quantum per Rationale recipit a luce cœli; influxus, de quo Eruditi hodie loquuntur, non alius est. Cum Naturali autem ita se habet; hoc a prima infantia & pueritia suam quale accipit ab illis quæ e mundo per sensuality externa influunt, per illa & ex illis homo sibi acquirit intellectuale; sed quia tunc in jucundis amoris sui & mundi est & inde in cupiditatibus,

ratibus, tam ex hæreditario quam ex actuali, ideo intellectuale, quod tunc acquirit, talibus est oppletum, & tunc illa quæ jucundis ejus favent spectat ut bona & vera; inde ordo eorum in Naturali est inversus seu oppositus ordini cœlesti; in quo statu cum est, lux cœli quidem per Rationale influit, inde enim habet quod cogitare, quod ratiocinari, quod loqui, & in externa forma decore & civiliter agere possit, sed usque illa quæ sunt lucis, & quæ ei conducunt ad felicitatem æternam, in Naturali non sunt; nam jucunda quæ dominantur ibi repugnant illis; jucunda enim amoris sui & mundi in se prorsus opposita sunt jucundis amoris proximi & inde amoris in Dominum; scire quidem potest illa quæ sunt lucis seu cœli, sed non potest illis affici, nisi quantum conducunt ad aucupandos honores & captandum lucrum, ita nisi quantum favent jucundis amoris sui & mundi: inde constare potest, quod ordo in Naturali sit prorsus inversus seu oppositus ordini cœlesti; quapropter cum lux cœli per Rationale influit in Naturale, non potest aliter quam ut vel reflectatur, vel suffocetur, vel pervertatur: inde nunc est, quod Naturale prius regenerandum sit, quam conjungi possit cum Rationali; cum enim Naturale regeneratum est, tunc illa quæ influunt a Domino per Cœlum, ac ita per Rationale in Naturale, recipiuntur, quia concordant; est enim Naturale nihil aliud quam receptaculum boni & veri e Rationali, seu per rationale a Domino. Per Naturale intelligitur Externus homo, qui etiam Naturalis homo vocatur, & per Rationale Internus. Hæc præmissa sunt; ut sciatur quomodo se res habet cum illis quæ sequuntur, nam ibi de conjunctione Naturalis cum Rationali agitur.

4613. Mamre Kiriath Arba, quod significet statum ejus, constat ex significatione Mamre, quod sit quale & quantum ejus cui adjungitur, de qua n: 2970; & ex significatione Kiriath Arba, quod sit Ecclesia quoad verum, de qua n: 2909, ita verum: inde per Mamre Kiriath Arba significatur status Naturalis quoad verum, & per Chebron status quoad bonum, de qua nunc sequitur.

4614. Hæc Chebron, quod significet statum cum conjuncta, constat ex significatione Chebronis, quod sit bonum Ecclesiæ, de qua n: 2909, hic Divinum Bonum Divini Naturalis Domini, nam quæ in interno sensu significant aliquid Ecclesiæ, illa in sensu supremo significant aliquid Divini Domini, ex causa quia omne id quod facit Ecclesiam, est a Domino. Quod Chebron significet statum cum conjuncta, nempe Rationale & Naturale, est quia Jischakus ibi fuit, per quem repræsentatur Divinum Rationale Domini, & Jacob illuc venit, per quem repræsentatur Divinum Naturale Ipsius, & per adventum ejus illuc significatur conjunctio, n: 4612. Mamre Kiriath Arba, hæc Chebron, dicitur, quia Divinum Naturale per bonum conjungitur Bono Rationalis, Jischakus enim repræsentat Divinum Rationale Domini quoad bonum, n: 3012. 3194. 3210; Rebecca autem quoad verum, n: 3012. 3013. 3077, & Rebecca hic non memoratur.

4615. Ubi peregrinatus Abraham & Jischak, quod significet vitam Divinam simul, constat ex significatione peregrinari, quod sit vita, de qua n:

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 275

1463. 2025; & ex repræsentatione Abrahami, quod sit Ipsum Divinum Domini, n: 1989. 2011. 3245. 3251. 3439. 3703. 4206. 4207; ac ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale Ipsius, n: 1893. 2066. 2072. 2083. 2630. 2774. 3012. 3194. 3210. 4180, Quia de Conjunctione Divini Naturalis cum Divino Rationali hic agitur, ideo nominantur hic Abraham & Jischak, & dicitur quod ibi peregrinati sint, ut significetur vita Divina simul, nempe una cum Divino Naturali, quod est Jacob; & quia Ipsum Divinum, Divinum Rationale & Divinum Naturale, unum sunt in Domino, ideo dicitur, ubi etiam peregrinatus Abraham & Jischak in singulari, non peregrinati in plurali.

4616. Et fuerunt dies Jischaki, quod significet statum Divini Rationalis nunc, constat ex significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785; & ex repræsentatione Jischaki, quod sit Divinum Rationale, de qua mox supra n: 4615.

4617. Centum anni & octoginta anni, quod significet quale status, constare potest ex eo, quod omnes numeri in Verbo significant res, videatur n: 482. 487. 575. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. 3252. 4264. 4495, ita centum anni & octoginta anni significant quale rei, seu quale status, de quo agitur: quod centum sint status plenus, videatur n: 2636, & octoginta tentationes, n: 1963, hic per tentationes; præter plura, quæ non sciri possunt; numeri enim significationem suam habent ex numeris simplicioribus, ex quibus in se ductis seu multiplicatis exsurgunt, prout hic numerus ex duodecim & quindecim, & quoque ex aliis adhuc simplicioribus.

4618. Et exspiravit Jischak & mortuus est, quod significet exsuscitationem in Divino Naturali, constat ex significatione exspirare & mori, quod sit exsuscitatio, de qua n: 3326. 3498. 3505; quando enim in Verbo memoratur de aliquo quod mortuus sit, in sensu interno significatur ultimum ejus & novum in altero, ita continuatio; sicut cum memoratur de Regibus Jehudæ & Israelis quod mortui, seu de summis pontificibus, in sensu interno est finis repræsentationis quæ per illos, & continuatio in alio, ita exsuscitatio; etiam qui in altera vita sunt, & tunc apud hominem cum illa leguntur, non aliquam mortem capiunt, quia prorsus nesciunt ibi quid mori, inde loco ejus percipiunt continuum in altero; præterea cum homo moritur, non moritur nisi quoad corporeum quod ei inserviverat pro usibus in terra, sed continuat vitam quoad suum spiritum in mundo ubi corporea non amplius alicui usui sunt. Quod per exspiravit Jischak & mortuus est, significetur exsuscitatio in Divino Naturali, est quia Rationale vitam non habet, nisi Naturale correspondet, n: 3493. 3620. 3623; se habet hoc sicut visus oculi, is nisi objecta extra se habet quæ videat, perit, ita quoque reliqui sensus; pariter si objecta sunt prorsus contraria, ea enim mortem inducunt; & quoque se habet sicut vena fontis cujus aquis nullus effluxus, inde obstipatur: simile est cum Rationali, nisi lucis ejus receptio sit in naturali, perit ejus visus, scientifica enim in naturali sunt objecta visus rationalis; quæ objecta si contraria sunt luci, hoc est, intelligentiæ veri & sapientiæ boni, etiam visus rationalis perit, nam in contra-

traria sibi influere nequit, inde est, quod Rationale apud illos qui in malis & falsis sunt, occludatur, sic ut non pateat per illud communicatio cum cœlo, nisi solum quasi per rimas, ut in facultate sint cogitandi, ratiocinandi & loquendi: inde est, ut Naturale cum Rationali conjungi possit, quod ad receptionem præparandum sit, quod fit per regenerationem a Domino, & tunc cum conjungitur, Rationale vivit in Naturali, nam in naturali videt objecta sua, ut dictum, sicut visus oculi in objectis mundi. Rationale quidem in se vitam habet, distinctam a vita naturalis, sed usque Rationale in naturali est, sicut homo in sua domo, aut anima in suo corpore: se quoque ita habet cum cœlis, intimum seu tertium cœlum quidem vivit distinctum a cœlis qui infra illud, sed usque nisi receptio foret in secundo seu medio cœlo, sapientia ibi dissiparetur, similiter nisi receptio lucis & intelligentiæ hujus cœli foret in cœlo ultimo seu primo, & hujus denique in Naturali hominis, intelligentia illorum cœlorum quoque dissiparetur, nisi provideretur a Domino, ut alibi receptio foret; quapropter ita formati sunt cœli a Domino, ut unum alteri inferviat pro receptione, & tandem homo quoad ejus naturale & sensuale pro receptione ultima, nam ibi Divinum in ultimò ordinis est, & transit in mundum: ideo si concordat seu correspondet ultimum cum prioribus, tunc in ultimo sunt priora simul, nam quæ ultima sunt, receptacula sunt priorum se, & ibi successiva simul sunt. Inde patet, quid per exsuscitationem in Divino Naturali intelligitur.

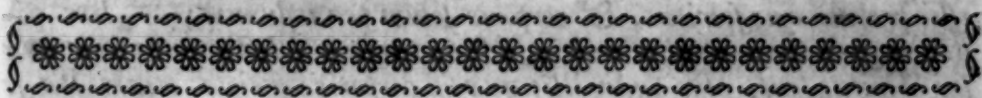
4619. Et collectus ad populos suos, quod significet quod nunc inter illa quæ Divini Naturalis, constat ex significatione colligi ad populos, quod, cum de repræsentativis agitur, sit non amplius de illo, de qua n: 3255. 3276, ita hic quod inter illa quæ Divini Naturalis sunt, ut quoque sequitur ab illis quæ mox supra n: 4618, dicta sunt. Antiqui, cum aliquis moriebatur, dicebant quod collectus sit ad populos, & tunc in proximo sensu intellexerunt, quod inter suos in altera vita esset; quisque enim homo in societate est cum spiritibus & angelis quoad spiritum suum, quam vivit in corpore, inter eosdem quoque venit post mortem, n: 1277. 2379; hoc intellectum est per populos ad quos collectus: at in sensu interno Verbi, ubi de bonis & veris Ecclesiæ seu Regni Domini agitur, per colligi ad populos significatur inter vera & bona, quæ concordant seu correspondent; societates cœlestes omnes sunt in veris & bonis, sed quia vera & bona ibi se habent sicut consanguinitates & affinitates in terra, cum omni differentia, n: 685. 917. 2815. 4121, ita populi sui sunt vera in quibus societates concordantes, seu societates quæ in veris illis; quod populi sint vera, videatur n: 1259. 1260. 2928. 3295. 3581.

4620. Senex & satur dierum, quod significet novum vitæ, constat ex significatione senis, quod sit exiitio prioris status & induitio novi, de qua n: 2298. 3016. 3254. 3492; hic ideo novum vitæ; & ex significatione satur dierum, quod sit status plenus.

4621. Et sepeliverunt illum Esau & Jacob filii illius, quod significet quod resurrexerit in bono & bono veri naturalis, constat a significatione sepeliri, quod sit resurrectio, de qua n: 2916. 2917, & quod sit status repræsentationis in alio

CAPUT TRIGESIMUM QUINTUM. 277

alio resuscitatus, n: 3256; ex repræsentatione Esavi, quod sit Divinum Naturale Domini quoad bonum, de qua n: 3302. 3576. 4241; & ex repræsentatione Jacobi, quod sit Divinum Naturale Domini quoad bonum veri, de qua n: 4273. 4337. 4538; ex his & illis, quæ supra n: 4618 dicta sunt, patet, quod per sepeliverunt illum Esau & Jacob filii illius, significetur quod resurrexerit in bono & bono veri naturalis. Quod sepeliri in interno sensu sit resurgere, est quia cum corpus mortuum est, anima resurgat; inde Angeli, cum memoratur in Verbo sepelitis, non cogitant de corpore quod rejicitur, sed de Anima quæ resurgit, sunt enim in ideis spiritualibus, ita in illis quæ sunt vitæ, inde omnia quæ sunt mortis in mundo naturali, significant talia quæ sunt vitæ in mundo spirituali.

Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine, hic de Correspondentia Odoris & Narium cum illo.

4622. **S**UNT Habitacula beatorum in altera vita varia, tali arte constructa, ut sint quasi in ipsa arte architectonica, seu immediate ab ipsa arte; de habitaculis beatorum videantur quæ prius ab experientia, n: 1116. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630; hæc non solum apparent illis coram visu, sed etiam coram tactu; omnia enim, quæ ibi sunt, adequata sunt sensationibus spirituum & angelorum, inde sunt talia quæ non cadunt sub sensum corporeum qualis est hominis, sed sub illum qui est illis qui ibi sunt: scio, quod hoc multis incredibile sit, sed ex causa, quia nihil creditur, quod non oculis corporeis videri, & manibus carneis palpari potest; inde est, quod homo hodie, cui occlusa sunt interiora, nihil sciat de illis quæ existunt in mundo spirituali aut cælo; dicit quidem ex Verbo & ex Doctrina, quod cælum sit, & quod angeli, qui ibi, sint in gaudio & in gloria, & præterea nihil novit; optat quidem ut sciat quomodo se ibi habet, sed cum ei dicitur, usque nihil credit, ex causa quia corde negat dari, cum optat scire, est solum quia tunc in curioso est ex doctrina, non in jucundo ex fide; qui non in fide sunt, illi quoque corde negant; at qui credunt, illi comparant sibi ideas

ideas de cœlo, ejus gaudio & gloria, ex variis, quisque ex talibus quæ suæ scientiæ ac intelligentiæ sunt; at simplices ex sensitivis quæ corporis sunt; sed usque plerique non capiunt, quod spiritus & angeli sensationibus polleant multo exquisitioribus, quam homines in mundo, nempe visu, auditu, olfactu, analogo gustus, & tactu, ac imprimis jucundis affectionum; si modo credidissent, quod essentia eorum interior esset spiritus, & quod corpus, ac corporis sensationes & membra sint modo adequata usibus in mundo, & spiritus ac spiritus sensationes & organa adequata usibus in altera vita, tunc ex se & pane sua sponte venirent in ideas de statu spiritus sui post mortem, cogitarent enim tunc secum, quod spiritus ejus foret ipse ille homo qui cogitat, & qui cupit, desiderat & afficitur, & dein quod omne id sensitivum quod apparet in corpore, esset proprie ejus spiritus, & corporis solum per influxum; & hæc postea confirmarent apud se multis, & sic tandem delectarentur illis quæ sui spiritus sunt, plus quam illis quæ sui corporis: reipsa etiam ita se habet, quod nempe corpus non sit quod videt, audit, odorat, sentit, sed spiritus ejus; quapropter cum spiritus exiit corpore, tunc in suis sensationibus est, in quibus fuerat cum in corpore, & quidem in multo exquisitioribus; corporea enim, quia crassa respectivè, sensationes obtusas reddiderunt, & adhuc obtusiores, quia immergit illas terrestribus & mundanis: hoc asseverare possum, quod spiritus multo exquisitiorem visum habeat, quam homo in corpore, tum quoque auditum, & quod miraturi, sensum odoris, ac imprimis sensum tactus, vident enim se mutuo, audiunt se mutuo, tangunt se mutuo; hoc quoque is, qui credit vitam post mortem, concluderet ex eo, quod nulla vita dari queat absque sensu, & quod quale vita sit secundum quale sensus, imo quod intellectuale non sit nisi exquisitus sensus interiorum, & superius intellectuale rerum spiritualium; inde etiam quæ intellectualis & ejus perceptionum sunt, vocantur sensus interni. Cum sensitivo hominis statim post mortem, ita se habet; ut primum homo moritur, & apud illum corporea frigescent, exsuscitatur ille in vitam, & tunc in statum omnium sensationum, usque adeo, ut primum vix aliter sciat, quam quod in corpore adhuc sit; sensationes enim in quibus est, adducunt illum ita credere, sed cum appercipit quod sensationes exquisitiores habeat, & hoc imprimis quando cum aliis spiritibus loqui incipit, tunc animadvertit quod in altera vita sit, & quod mors corporis ejus fuerit continuatio vitæ spiritus ejus: Cum duobus, quos notos habui, loquutus sum eodem die cum sepelirentur, & cum uno qui per meos oculos vidit suum loculum & feretrum, & is quia in omni sensatione erat in qua in mundo, loquebatur

batur mecum de exequiis, cum funeralia ejus sequeretur, & quoque de suo corpore, dicendo, quod rejiciant illud quia ipse vivit. Sed sciendum, quod illi qui in altera vita sunt, nihil quicquam quod in mundo per oculos alicujus hominis videre possint; sed quod per meos potuerint, erat, quia spiritu cum illis sum, & simul corpore cum his qui in mundo, videatur etiam n: 1880: ac præterea sciendum, quod illos, cum quibus in altera vita loquutus sum, non viderim oculis corporis mei, sed oculis spiritus mei, & usque tam clare, & quandoque clarius quam oculis corporis, nam, ex Divina Domini Misericordia, aperta sunt illa quæ spiritus mei sunt. Sed scio, quod hæc quæ hætenus dicta sunt, non credituri sint illi, qui corporeis, terrestribus, & mundanis immergi sunt, hoc est, ii eorum, qui illa pro fine habent, hi enim non alia capiunt quam quæ per mortem dissipantur: scio etiam, quod nec credituri sint, qui multum cogitarunt & disquisiverunt de anima, & non simul comprehenderunt quod anima sit ejus spiritus, & quod ejus spiritus sit ipse ejus homo qui vivit in corpore; hi enim non aliam notionem de anima capere potuerunt, quam quod sit aliquod cogitativum, aut flammæum, aut æthereum, quod solum agit in formas organicas corporis, & non in formas puriores quæ sunt ejus spiritus in corpore, & sic tale quod cum corpore dissiparetur; & hoc imprimis illi, qui se in talibus confirmarunt per intuitiones sufflatas a persuasionem sapientiæ præ aliis.

4623. Sed sciendum, quod vita sensitiva Spirituum duplex sit, nempe realis & non realis; distincta est una ab altera in eo, quod omne id reale sit quod apparet illis qui in cælo, sed omne id non reale quod illis qui in inferno: quicquid enim venit ex Divino, hoc est, a Domino, hoc reale est, nam venit ab ipso Esse rerum & ex vita in Se; sed quicquid venit ex proprio spiritus, hoc non reale est, quia non venit ex esse rerum & non ex vita in se; qui in affectione boni & veri sunt, illi in vita Domini sunt, ita in vita reali, nam in bono & vero per affectionem Dominus est præsens, sed qui in malo & falso sunt per affectionem, illi in vita proprii sunt, ita in vita non reali, nam in malo & falso Dominus non est præsens. Reale a non reali in eo distinguitur, quod reale actualiter sit qualiter apparet, & quod non reale actualiter non ita sit qualiter apparet. Qui in inferno sunt, habent æque sensationes, & non sciunt aliter quam quod realiter seu actualiter ita sit, prout sentiunt, sed usque cum inspectantur ab angelis, tunc apparent eadem sicut phantasmata & disparantur, & ipsi non sicut homines, sed sicut monstra; loqui etiam datum est cum illis de hac re, & quidam eorum dixerunt, quod credant realia esse, quia vident & tangunt illa, addentes,

tes, quod sensus non possit fallere; sed respondere datum, quod usque non realia sint, & hoc esse inde, quia in contrariis sunt seu in oppositis Divino, nempe in malis & falsis, utcumque illa ut realia iis apparent; & præterea ipsi, quatenus in cupiditatibus mali & in persuasionibus falsi sunt, non sint nisi quam phantasiæ quoad cogitationes, & ex phantasiis aliquid videre, est videre illa quæ realia sunt ut non realia, & illa quæ non realia ut realia; & nisi, ex Divina Domini Misericordia, illis donatum esset ita sentire, nullam vitam sensitivam haberent, proinde nullam vitam, nam sensitivum facit omne vitæ: omnem experientiam de his asferre, foret per plures paginas implere. Caveant itaque sibi, cum in alteram vitam veniunt, ne illudantur; sciunt enim mali spiritus coram illis, qui recentes e mundo veniunt, varias illusiones sistere, & si non possunt fallere, usque tentant per illas persuadere, quod nihil reale sit, sed quod idealia omnia, etiam quæ in cælo.

4624. Quod autem Correspondentiam sensus Olfactus & inde Narium cum Maximo Homine concernit; ad Provinciam illam pertinent, qui in Perceptione communi sunt, sic ut dici queant Perceptiones; illis correspondet Olfactus, proinde Organum ejus; inde quoque est, quod olfacere, odorari, sagax esse, & quoque nares, in communi sermone prædicentur de illis, qui divinatione rem prope tangunt, & quoque qui percipiunt; interiora enim vocum loquelæ hominis ex correspondentia cum Maximo Homine plura trahunt, ex causa quia homo quoad spiritum est in societate cum spiritibus, & quoad corpus cum hominibus.

4625. Sed Societates, ex quibus totum Cælum, quod est Maximus Homo, consistit, sunt plures, & sunt magis & minus universales; magis universales sunt, quibus integrum Membrum, aut Organum, aut Viscus, correspondet; minus universales, quibus partes eorum, & partium partes: unaquævis Societas est imago totius, nam quod unanimum est, ex totidem sui imaginibus componitur: Societates illæ magis universales, quia sunt imagines Maximi, habent societates particulares intra se, quæ similiter correspondent: loquutus sum quandoque cum illis, qui in Societate, in quam missus, pertinebant ad provinciam pulmonum, cordis, faciei, linguae, auris, oculi, & cum illis qui ad provinciam Narium, ex quibus etiam scire datum quales sunt, quod nempe sint Perceptiones; perceperunt enim quicquid in Societate contigit in communi, non autem ita in particulari sicut illi qui in provincia oculi sunt, hi enim discernunt & intuentur illa quæ perceptionis sunt: & quoque observare datum, quod perceptivum eorum varietur secundum status mutationes communes societatis in qua sunt.

4626. Cum aliquis Spiritus advenit, etiamsi adhuc e longinquo & in occulto est, usque præsentia ejus percipitur; quoties Dominus id concedit, ex sphaera quadam spiritali, & ex illa noscitur qualis ejus vita est, qualis ejus affectio, & qualis ejus fides; angelici spiritus, qui in exquisitiore perceptione sunt, inde sciunt innumerabilia de statu vite & fidei ejus: hoc mihi multoties ostensum est. Hæ Sphæræ, quando Domino beneplacet, etiam in odores vertuntur; ipse odor manifeste sentitur: quod sphaera illæ vertantur in odores, est quia odor correspondet perceptioni, & quia perceptio est quasi odor spiritalis, inde etiam odor descendit; sed videantur quæ de his prius ab experientia allata sunt; de Sphæris n: 1048. 1053. 1316. 1504. ad 1519. 1695. 2401. 2489. 4464. de Perceptione, n: 483. 495. 503. 521. 536. 1383. 1384. 1388. 1391. 1397. 1398. 1504. 1640; de Odoribus inde, n: 1514. 1517. 1518. 1519. 1631. 3577.

4627. Qui autem referunt interiora narium, in perfectiori statu quoad perceptionem sunt, quam illi qui referunt exteriora earum, de quibus supra: de illis hæc licet referre: visum mihi sicut balneum cum longis sedilibus seu scamnis, & inde efflabat calor; apparuit ibi mulier, quæ mox disparabatur in nubem nigricantem; & quoque auditi infantes, dicentes quod ibi non esse vellent: postmodum aliqui chori angelici sunt appercepti, qui ad me missi advertendi conatus quorundam malorum spirituum causa; & tunc subito supra frontem apparebant foraminula majora & minora, per quæ translucebat lux pulchre flavescens, & in lucido illo intra foraminula vise sunt quædam in niveo; & dein apparebant iterum foraminula alia dispositione, per quæ illæ quæ intus erant, transpicebant; & rursus alia foraminula, per quæ lucidum non ita transmeabat; demum percepta lux candescens: dicebatur mihi, quod ibi essent domicilia earum quæ constituunt provinciam Narium interiorum, erant enim ex sexu feminino, & quod perspicacia perceptionis illarum, quæ ibi, in mundo Spirituum per talia foramina representetur; spiritalia enim in cælo, representantur per naturalia, seu potius, per talia quæ naturalium similia sunt in mundo spirituum: postea dabatur loqui cum illis, & dicebant, quod per representativa illa foramina possent exacte videre illa quæ infra fierent, & quod foramina illa appareant conversa ad illas societates, quas observare satagebant, & quia tunc ad me, dicebant quod appercipere possent omnes cogitationis meæ ideas, & quoque illorum qui circum me erant; insuper agebant, quod non solum apperciperent ideas, sed etiam viderent illas varie sibi representatas, sicut quæ affectionis boni essent per flammulas conveni-

entes, & quæ affectionis veri essent per lucis variationes; adiciebant, quod viderint quasdam Angelicas societates apud me, & illarum cogitationes per varis colorata, per purpurea qualia in aulaeis pictis, & quoque per iridea in plano obscuriori, & quod inde perceperint, quod societates illæ angelicæ essent ex provincia oculi. Visi dein alii spiritus, qui inde dejecti sunt, & huc illuc dispersi, de quibus dicebant, quod tales essent, qui se apud illas insinuaverant causa appercipiendi aliquid, & videndi quid infra ageretur, sed sine insidiandi; hæc dejectio observata est, quoties angelici chori adventabant, cum quibus etiam loquutus sum; de illis qui dejecti dicebant, quod referrent mucum narium, & quod essent hebetes & stupidi, & quoque absque conscientia, ita prorsus absque perceptione interiore: mulier quæ visa, de qua supra, significabat tales insidiatrices, cum illis quoque loqui dabatur, & miratæ sunt quod aliquis conscientiam habeat, nesciebant prorsus quid conscientia; & cum dicerem quod sit interior apperceptio boni & veri, & si agitur contra illam apperceptionem, quod sit anxietas, sed hoc non intellexerunt; tales sunt qui correspondent mucu qui infestat nares, & qui ideo ejicitur. Ostensum mihi dein Lucidum in quo vivunt quæ interna narium referunt, erat lucidum variatum pulchre venis flammæ aureæ & lucis argenteæ, affectiones boni representantur ibi per venas flammæ aureæ, & affectiones veri per venas lucis argenteæ. Et quoque ostensum, quod habeant foramina patentia a latere, per quæ vident sicut cælum cum stellis in cœruleo; & dictum, quod in conclavibus earum tanta lux sit, ut meridiana mundi equiparari nequeat: & insuper dictum, quod apud illos calor sit sicut vernalis æstivus in terra; & quod etiam infantes apud eas sint, sed infantes aliquot annorum; & quod ibi esse non velint, cum insidiatrices illæ, seu mucu, adventant. Talia Representativa apparent innumerabilia in mundo spirituum; at illa fuerunt representativa perceptionum, in quibus illæ sunt quæ odoratu internarum narium correspondent.

4628. Quod porro odores, in quos vertuntur sphaeræ perceptionum, attinet, sentiuntur illi tam manifeste sicut odores in terra, sed non perveniunt ad sensum hominis apud quem clausa sunt interiora, nam per viam internam influunt, non autem per externam. Sunt odores illi ex duplici origine, nempe ex perceptione boni, & ex perceptione mali, qui ex perceptione boni sunt, sunt gratissimi, valentes quasi ex fragrantibus horti floribus, & ex aliis fragrantiss, tanta amenitate, & quoque varietate, ut ineffabile; in talium odorum sphaeris sunt illi qui in cœlo: odores autem qui ex perceptione mali sunt, sunt ingratiissimi, fetentes

Et putentes sicut qui ab aquis putidis, ab excrementis, a cadaveribus, Et fæde olentes sicut a muribus Et pediculis domesticis; in talium nidorum sphaeris sunt illi qui in inferno: Et quod mirum, ii qui in illis sunt, graveolentiam non sentiunt, imo putores illi eis delectabiles sunt, Et cum in illis sunt, in sphaera suorum jucundorum Et delitiosorum sunt; at vero cum aperitur infernum, Et exhalatio inde ad spiritus bonos pervenit, corripiuntur hi horrore Et quoque anxietate, sicut illi in mundo, qui in sphaeram fætorum talium incidunt.

4629. Omnem illam experientiam, quam de sphaeris perceptionum conversis in odores habui, afferre, foret membranam exarare, videntur quæ de illis prius, n: 1514. 1517. 1518. 1519. 1631. 3577, memorata sunt; quibus solum hæc licet adjicere: percepi quondam multorum spirituum commune cogitationis de Domino quod natus homo, Et apperceptum, quod ex meris scandalis constiteret; nam quod cogitant spiritus in communi Et particulari, hoc percipitur manifeste ab aliis; odor illius sphaeræ percipiebatur similis aquæ putidæ, Et aquæ quisquiliis fetidis conspurcatæ.

4630. Quidam supra caput inconspicuus aderat, quod adesset ex fælore appercepti, qui erat qualis fætor dentium qui excrementitius; Et postea apperceptus nidor sicut ex cornu seu osse usto; dein veniebat talium magna turba, assurgens ab inferiori non procul a dorso, sicut nimbus, Et quia etiam inconspicui erant, autumabam quod tam subtiles essent, Et tamen mali, sed dictum, quod illi ubi sphaera spiritualis est, ibi inconspicui sint, sed ubi sphaera naturalis, ibi conspicui, nam qui ita naturales sunt, ut nihil cogitent de spiritualibus, nec credant infernum Et cælum dari, Et usque in negotiis suis sunt subtiles, illi sunt tales, Et vocantur naturales inconspicui; Et manifestantur aliis quandoque per fælorem, de quo supra.

4631. Bis Et ter etiam afflavit me odor cadaverosus, Et cum quæsitum a quibusnam esset, indicatum quod esset ab inferno ubi fædi latrones, Et sicarii, Et qui facinorosa ex gravi dolo patrarunt. Quandoque etiam odor excrementitius, Et cum quæsitam undenam, dictum quod ab inferno ubi adulteri. Et cum odor excrementitius commixtus cadaveroso, dictum quod esset ab inferno ubi adulteri qui etiam crudeles; Et sic porro.

4632. Cum quondam cogitarem de regimine animæ in corpore, Et de influxu voluntatis in actiones, apperceptum quod illi qui in inferno excrementitio tunc parumper aperto essent, non aliud cogitarent quam de animæ imperio in anum, Et de influxu voluntatis in protrusiones excrementorum,

mentorū, inde patuit in quali perceptionis & inde fœtoris sphaera essent. Similiter factum cum de amore conjugiali cogitarem, quod tunc illi qui in inferno ubi adulteri, nihil nisi quam flagitiosa qualia sunt adulteri; & spurca voverent. Et cum de sinceritate, quod illi qui in dolo, nihil nisi facinorosum ex dolo cogitarent.

4633. Ex his, quæ de perceptionibus & quoque de odoribus dicta sunt, patet, quod cujusvis vita, proinde cujusvis affectio manifeste pateat in altera vita: qui itaque credit, quod non sciatur ibi qualis fuerat, & qualis inde vita ei sit, & quod ibi occultare possit suum animum sicut in mundo, multum fallitur: ibi etiam patent non modo quæ homo de se novit, sed etiam quæ de se non novit, nempe illa quæ is per frequentem usum tandem immergit iucundis vitæ, nam tunc disparantur a visu & reflexione ejus: ipsi fines cogitationis ejus, & loquelæ ejus, & actionum ejus, qui ex simili causa ei occulti facti sunt, in cœlo manifestissime percipiuntur; cœlum enim in sphaera & perceptione finium est.

4634. Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine ad finem Capitis sequentis, & ibi de Correspondentia Auditus & Aurium cum illo.

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM SEXTUM.

4635. **Q**UIA in Præmissis ante Capita Geneseos hætenus explicata sunt, quæ Dominus apud Matthæum Cap: xxiv, prædixerat de Ultimo tempore Ecclesiæ; & quia apud eundem Evangelistam eadem continuantur Capite xxv, licet etiam illa suo ordine quoad sensum internum explicare, quæ in litera hæc sunt: *Tunc simile fiet Regnum cœlorum decem virginibus, quæ accipientes lampadas suas exiverunt in occursum Sponsi: quinque autem erant ex illis prudentes, quinque vero stultæ; quæ stultæ accipientes lampades suas non acceperunt secum oleum; verum prudentes acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus suis. Tardante autem Sponso, dormitarunt omnes, & obdormierunt: media autem nocte clamor factus est, ecce Sponsus venit, exite in occursum Ipsius: tunc excitatæ sunt omnes virgines istæ, & adornarunt lampades suas: verum stultæ prudentibus dixerunt, date nobis de oleo vestro, quia lampades nostræ extinguuntur; responderunt autem prudentes, dicentes, ne forte non sufficiat nobis & vobis; abite vero potius ad vendentes & emite vobis Ipsis: abeuntibus autem illis ad emendum, venit Sponsus, & paratæ ingressæ sunt cum Ipso ad nuptias, & clausa est janua. Postea vero veniunt etiam reliquæ virgines, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; Ipse vero respondens dixit, amen dico vobis, non novi vos. Vigilate itaque, quia non scitis diem, neque horam, in qua Filius hominis venturus est.*

4636. Quod per hanc Parabolam Dominus adventum suum descripserit, constat a singulis, & a fine, ubi dicit "Vigilate itaque, quia non scitis diem, neque horam, in qua Filius hominis venturus"; Sicut etiam in præced: Capite xxiv, ubi de Adventu suo expresse loquitur "Vigilate ergo, quia non scitis, qua hora Dominus vester venturus" Veri: 42: quod Adventus Ipsius sit consummatio sæculi, seu ultimum tempus Ecclesiæ, prius ostensum est.

4637. Quod omnia & singula quæ Dominus loquutus est in Parabolis, repræsentativa & significativa sint spiritualium & cœlestium Regni Ipsius, & in supremo sensu Divinorum apud Ipsum, constat manifeste;

manifeste; quare qui non id novit, nihil aliud de Parabolis Domini capere potest, quam quod sint sicut similitudines vulgares, & nihil plus in sinu recondant; prout hæc de decem Virginibus, nisi sciatur quid in sensu interno Virgines significant, tum quid Decem, quid Quinque, quid Lampades, quid Vasa, quid Oleum, quid Videntes, quid Nuptiæ, & reliqua; similiter in omnibus aliis Parabolis: quæ Dominus in illis loquutus est, apparent in externa forma, sicut, ut dictum, similitudines vulgares, sed in interna sunt tales, ut impleant universum cœlum, nam sensus internus singulis inest, qui talis est, ut spirituale & cœleste ejus se diffundat per cœlos undequaque sicut lux & flamma; is sensus est prorsus elevatus a sensu literæ, & fluit a singulis expressio- nibus, & a singulis vocibus, imo ab omni jotha. Quid autem hæc Parabola in sensu interno involvit, patet ab his quæ sequuntur.

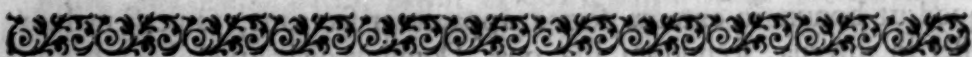
4638. *Tunc simile fiet Regnum cœlorum decem virginibus*, significat ultimum tempus Ecclesiæ veteris & primum novæ; Ecclesia est Regnum Domini in terra; decem virgines sunt omnes qui in Ecclesia, nempe tam qui in bono & vero, quam qui in malo & falso; decem in sensu interno sunt reliquiæ, & quoque plenum, ita omnes; & virgines sunt illi qui in Ecclesia; ita quoque alibi in Verbo. *Quæ accipientes lampades suas*, significat spiritualia in quibus cœleste, seu vera in quibus bonum, seu quod idem, fidem in qua charitas erga proximum, & charitatem in qua amor in Dominum, oleum enim est bonum amoris, de quo sequitur; at lampades in quibus non oleum, sunt eadem in quibus non bonum. *Exiverunt in occursum Sponsi*, significat receptionem eorum. *Quinque autem erant ex illis prudentes, quinque vero stultæ*, significat partem eorum qui in veris in quibus bonum, & partem qui in veris in quibus non bonum; illi sunt prudentes, hi autem stultæ; quinque in sensu interno sunt aliqui, hic itaque pars eorum. *Quæ stultæ accipientes lampades suas non acceperunt secum oleum*, significat quod non haberent bonum charitatis in veris suis; oleum in sensu interno est bonum charitatis & amoris. *Verum prudentes acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus suis*, significat quod haberent bonum charitatis & amoris in veris suis; vasa sunt doctrinalia fidei. *Tardante autem Sponso, dormitarunt omnes, & obdormierunt*, significat morari & inde dubium; dormire in sensu interno est ex mora pigrescere in illis quæ sunt Ecclesiæ, & obdormire est dubium fovere, prudentes dubium in quo est affirmativum, stultæ dubium in quo est negativum. *Media autem nocte clamor factus est*, significat tempus quod ultimum Ecclesiæ veteris & primum novæ, hoc tempus est quod

in

CAPUT TRIGESIMUM SEXTUM. 287

in Verbo vocatur nox, cum agitur de statu Ecclesiæ; clamor est mutatio. *Ecce Sponsus venit, exite in occursum Ipsius*, significat id quod iudicium, nempe acceptationem & rejectionem. *Tunc excitatæ sunt omnes virgines istæ, adornarunt lampades suas*, significat præparationem omnium, nam qui in veris in quibus non bonum æque acceptari se credunt, quam illi qui in veris in quibus bonum, putant enim fidem solum salutare, non scientes quod nulla fides sit ubi non est charitas. *Verum stultæ prudentibus dixerunt, date nobis de oleo vestro, quia lampades nostræ exstinguuntur*, significat quod velint communicari bonum veris suis inanibus, seu fidei suæ vacuæ, ab aliis; spiritualia enim & cœlestia omnia in altera vita mutuo communicantur, sed non nisi per bonum. *Responderunt autem prudentes, dicentes, ne forte non sufficiat nobis & vobis*, significat quod communicari non possit, quia parum veri quod illis auferretur; ita enim cum communicatione boni cum illis qui in veris absque bono sunt in altera vita se habet, quasi auferunt illis bonum, & sibi appropriant, & non cum aliis communicant, sed conspurcant id, quapropter non fit aliqua communicatio boni cum illis; de his ab experientia videbitur ad finem Capitis seq: xxxvii, *Abite vero potius ad vendentes & emite vobis ipsis*, significat bonum meriti, qui id jactant sunt vendentes; etiam illi qui in vero sunt in quo non bonum, præ aliis in altera vita meritum faciunt omne id quod ut bonum in externa forma apparenter fecerunt, tametsi malum esset in interna, secundum illa quæ Dominus dicit apud Matthæum "Multi dicent Mihi in illo die, Domine, Domine, nonne per Nomen tuum prophetavimus, & per Nomen tuum dæmonia eiecimus, & in Nomine tuo virtutes multas fecimus; sed tunc confitebor illis, non novi vos, discedite a Me operarii iniquitatis" vii: 22; & apud Lucam "Ex quo surrexerit Paterfamilias, & occluserit januam; tunc incipietis foris stare, & pulsare januam, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; sed respondens dicet vobis, non novi vos unde sitis; tunc incipietis dicere, edimus coram Te, & bibimus, & in plateis nostris docuisti; sed dicet, dico vobis, non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes operarii iniquitatis" xiii: 26. 27; tales sunt qui per stultas hic intelliguntur, quapropter de illis similiter dicitur; his verbis "venerunt etiam illæ, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; Ipse vero respondens dixit, amen dico vobis, non novi vos. *Abeuntibus autem illis ad emendum, venit Sponsus*, significat præposteram applicationem. *Et paratæ ingressæ sunt cum Ipso ad nuptias*, significat qui in bono & inde in vero quod recepti in cœlum, Cœlum assimilatur nuptiis

nuptiis ex conjugio cœlesti, quod est conjugium boni & veri, & Dominus Sponso, quia Ipsi tunc junguntur, inde Ecclesia vocatur Sponsa. *Et clausa est janua*, significat quod alii non intrare possint. *Postea vero veniunt etiam reliquæ virgines, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis*, significat quod ex sola fide absque charitate, & ex operibus in quibus non vita Domini sed vita sui, intrare velint. *Ipse vero respondens, dixit, amen dico vobis, non novi vos*, significat rejectionem; non nosse illos in sensu interno est non in aliqua charitate erga proximum esse, & per illam in conjunctione cum Domino; qui non in conjunctione sunt, non noti esse dicuntur. *Vigilate itaque, quia non scitis diem, neque horam, in qua Filius hominis venturus est*, significat studium vitæ secundum præcepta fidei, quod est vigilare; tempus acceptionis, quod homini ignotum, & status, significantur per non scitis diem neque horam in qua Filius hominis venturus. Qui in bono, hoc est, qui facit secundum præcepta, prudens dicitur, at qui in cognitionibus, veri & non facit, stultus, etiam alibi a Domino apud Matthæum “Omnis qui audit mea verba & facit ea, comparabo eum viro prudenti, & omnis audiens verba mea, sed non faciens ea, comparabitur viro stulto” VII: 24. 26.

C A P U T XXXVI.

1. **E**T hæ Nativitates Esavi, ipse Edom.

2. Esau accepit sæminas suas e filiabus Canaan, Adam filiam Elonis Chittæi, & Oholibamam filiam Anæ filiæ Zibeonis Chivæi.

3. Et Basematham filiam Jischmaelis, sororem Nebajoth.

4. Et peperit Adah Esavo Eliphasum, & Basemath peperit Ruelem.

5. Et Oholibama peperit Jeuschum, & Jaelem, & Korachum; hi filii Esavi qui nati ei in terra Canaan.

6. Et accepit Esau sæminas suas, & filios suos, & filias suas, & omnes animas domus suæ, & acquisitionem suam, & omnem bestiam suam, & omnem emptionem suam, quæ acquisivit in terra Canaan, & i-vit ad terram a coram Jacobo fratre suo.

7. Quia

CAPUT TRIGESIMUM SEXTUM. 289

7. Quia fuit conquisitio eorum multa præ habitare simul, & non potuit terra peregrinationum eorum ferre eos a coram acquisitionibus eorum.
8. Et habitavit Esau in monte Seir; Esau ipse Edom.
9. Et hæ Nativitates Esavi patris Edomi in monte Seir.
10. Hæc nomina filiorum Esavi; Eliphas filius Adæ uxoris Esavi; Reuel filius Basemath uxoris Esavi.
11. Et fuerunt filii Eliphasi, Therman, Omar, Zepho, & Gaetham, & Kenas.
12. Et Thimna fuit concubina Eliphaso filio Esavi, & peperit Eliphaso Amalekum; hi filii Adæ uxoris Esavi.
13. Et hi filii Ruelis, Nachath & Serach, Schammah, & Missa; hi fuerunt filii Basemath uxoris Esavi.
14. Et hi fuerunt filii Oholibamæ filiæ Anæ, filiæ Zibeonis uxoris Esavi, & peperit Esavo Jeuschum, & Jaclam, & Korach.
15. Hi Duces filiorum Esavi, filii Eliphasi primogeniti Esavi, dux Theman, dux Omar, dux Zepho, dux Kenas.
16. Dux Korach, dux Gaetham, dux Amaleck; hi duces Eliphasi in terra Edom; hi filii Adæ.
17. Et hi filii Reuelis filii Esavi, dux Nachath, dux Serach, dux Schammah, dux Missa; hi duces Reuelis in terra Edom; hi filii Basemath uxoris Esavi.
18. Et hi filii Oholibamæ uxoris Esavi, dux Jeusch, dux Jaclam, dux Korach; hi duces Oholibamæ filiæ Anæ uxoris Esavi.
19. Hi filii Esavi, & hi duces illorum, Ipse Edom.
20. Hi filii Seir Choritæ habitatores terræ, Lotan, & Schobal, & Zibeon, & Anah.
21. Et Dischon, & Ezer, & Dischan, hi duces Choritæ filii Seir in terra Edom.
22. Et fuerunt filii Lotanis; Chori & Heman, & soror Lotanis Thimna.
23. Et hi filii Schobalis, Alvan, & Manacath, & Ebal, Schepho & Onam.
24. Et hi filii Zibeonis, & Ajah & Anah; hic Anah qui invenit mulos in deserto, in pascendo illo asinos Zibeonis patri suo.
25. Et hi filii Anæ; Dischan, & Oholibamah filia Anæ.
26. Et hi filii Dischanis; Chemdan, & Eschban, & Jithran, & Cheran.
27. Hi filii Ezer, Bilhan & Saavan & Akan.

28. Hi filii Dischanis, Uz & Aran.
 29. Hi duces Choritæ; dux Lotan, dux Schobal, dux Zibeon, dux Anah.
 30. Dux Dischon, dux Ezer, dux Dischian; hi duces Choritæ quoad duces illorum in terra Seir.
 31. Et hi Reges, qui regnarunt in terra Edom, ante regnare regem filius Israelis.
 32. Et regnavit in Edom, Bela filius Beoris, & nomen civitatis illius Diahabah.
 33. Et mortuus Bela, & regnavit loco illius Jobab filius Serach e Bozra.
 34. Et mortuus Jobab, & regnavit loco illius Chuscham, e terra Themanitarum.
 35. Et mortuus Chuscham, & regnavit loco illius Hadad filius Bedad, qui percussit Midianem in agro Moabi, & nomen civitatis illius Avith.
 36. Et mortuus Hadad, & regnavit loco illius Samlah e Magre-kah.
 37. Et mortuus Samlah, & regnavit loco illius Schaul e Rechoboth fluvii.
 38. Et mortuus Schaul, & regnavit loco illius Baal-chanan filius Achbor.
 39. Et mortuus Baal-chanan filius Achbor, & regnavit loco illius Hadar, & nomen civitatis illius Pau, & nomen uxoris illius Meherabel filia Matred filiae Mesahab.
 40. Et hæc nomina ducum Esavi, quoad familias illorum, quoad loca illorum, in nominibus illorum; dux Thimna, dux Alva, dux Jetheth.
 41. Dux Oholibamah, dux Elah, dux Pinon.
 42. Dux Kenas, dux Theman, dux Mibzar.
 43. Dux Magdiel, dux Iram; hi duces Edomi, quoad habitationes illorum, in terra possessionis illorum ipse Esau pater Edomi.

C O N T E N T A.

4639. In sensu interno hic agitur de Divino Bono Naturali Domini, & omnis illius Boni ordo describitur per Nomina; Divinum Bonum Naturale Domini est Esau.

S E N S U S I N T E R N U S.

4640. Vers: 1. **E***T hæ nativitates Esavi, ipse Edom.* Hæ nativitates Esavi, significat derivationes in Divino Bono Naturali Domini: ipse Edom, significat Divinum Humanum Domini quoad Naturale & corporeum.

4641. Hæ nativitates Esavi, quod significet derivationes in Divino Bono Naturali Domini, constat ex significatione Nativitatum, quod sint derivationes nempe boni & veri, de qua n: 1330. 3263. 3279. 3860. 3868. 4070; & ex repræsentatione Esavi, quod sit Divinum Bonum Naturale Domini, de qua n: 3302. 3322. 3494. 3504. 3576. 3599; de hoc Bono nunc in hoc Capite agitur; sed quia est tale, ut non in intellectum alicujus hominis cadat, & vix in alicujus Angeli, ideo Bonum hoc describitur per mera Nomina: Divinum enim Bonum Naturale Domini, quod repræsentatur per Esau est quod Divinum Ipsi fuit ex Nativitate, a Jehovah enim conceptus fuit, inde Ipsi Divinum esse a nativitate, hoc Ipsi pro anima fuit, & consequenter intimum Ipsius vitæ; exterius id investitum fuit ab illis quæ a matre assumsit, quod quia non bonum, sed malum in se, ideo id ex propria potentia, imprimis per pugnas tentationum, expulit, ac dein Humanum hoc, quod novum in se fecit, conjunxit cum Divino Bono quod Ipsi ex nativitate fuit; Jacob repræsentavit id Bonum quod ex propria potentia sibi comparavit, de quo in Capitibus quæ præcedunt, hoc Bonum est quod conjunxit Divino Bono; ac ita Humanum in Se omne Divinum fecit. Bonum quod Esau repræsentat, influebat per viam internam, & per Bonum Rationale in Naturale, immediate; at Bonum quod Jacob & Israel repræsentat, influebat per viam externam, & ei obviam ivit Divinum per Bonum Rationale, sed mediate per Verum Rationalis in Naturale; Jischakus repræsentat id Bonum Rationale, & Rebecca id Verum, videantur quæ de his prius n: 3314. 3573. 4563 f, dicta sunt.

4642. Ipse Edom, quod significet Divinum Humanum Domini quod Naturale & corporeum, constat ex repræsentatione Edomi, quod sit Divinum Humanum Domini quoad Bonum Naturale cui adjuncta doctrinalia veri, de qua n: 3302. 3322. 4241, ita quoad Naturale & Corporeum, nam doctrinalia sunt instar corporis vero, seu in spiritali sensu sunt corporea veri naturalis; inde est quod per Edomum repræsentetur Divinum Humanum Domini quoad Naturale & Corporeum, quod doctrina sit velut corporatura Veri, est quia doctrina non in se est verum, sed in doctrina est verum sicut anima in suo corpore. In sequentibus nunc agitur de Divino Bono Naturali Domini,

sed ejus derivationes describuntur per Nomina ex causa ut supra dictum, quia derivationes illius Boni excedunt intellectum cujusvis hominis, etiam angeli; angeli enim finiti sunt, & finitum non capit Infinitum; sed usque cum legitur hoc Caput, derivationes, quæ continentur in Nominibus, repræsentantur Angelis communiter per influxum Divini Amoris a Domino, & influxus per cœlestem flammam quæ afficit illos Divino Bono. Qui credit, quod Verbum non inspiratum sit quoad minimam jotham, & qui credit quod Verbum aliter inspiratum sit, quam ut singulæ series repræsentent Divina, & inde cœlestia & spiritualia, & singulæ voces illa significant, non aliter opinari potest, quam quod Nomina hæc nihil plus involvant, quam Genealogica ex Esavo; sed quid Genealogica ad Verbum, & quid Divinum in illis; sed quod Nomina in Verbo omnia significant res, videatur n: 1224. 1264. 1876. 1888. 4442, & ubi vis alibi ubi explicatum quid Nomina significarunt.

4643. Vers: 2. 3. 4. 5. *Esau accepit fœminas suas e filiabus Canaan, Adam filiam Elonis Chittæi, & Obolibamam filiam Anæ filiæ Zibeonis Chivæi. Et Basematham filiam Jischmaelis, sororem Nebajoth. Et peperit Adah Esavo Eliphasum, & Basemath peperit Reuelem. Et Obolibamah peperit Juschum, & Jaelam, & Korachum; hi filii Esavi, qui nati ei in terra Canaan. Esau accepit fœminas suas e filiabus Canaan, significat Boni Naturalis primam conjunctionem cum affectione apparentis veri: Adam filiam Elonis Chittæi, & Obolibamam filiam Anæ filiæ Zibeonis Chivæi, significat quale quod ex Antiqua Ecclesia: & Basematham filiam Jischmaelis sororem Nebajoth, significat alteram conjunctionem cum affectione veri ex stirpe Divina: & peperit Adah Esavo Eliphasum & Basemath peperit Reuelem, significat primas derivationes inde: & Obolibamah peperit Juschum, & Jaelam, & Korachum, significat alteram: hi filii Esavi, qui nati ei in terra Canaan, significat ex bono Regni Domini.*

4644. Hic quia agitur de Bono, quod Divinum fuit Domino ex nativitate, deque conjunctione illius Boni cum Vero & Bono, quod Ipse Sibi ut Homo natus acquisivit, & quoque de derivationibus inde; & quia hæc talia sunt, quæ, ut dictum, non cadunt in intellectum, ne quidem Angelicum, ideo non singulariter explicari possunt; & præterea sunt mera Nomina, per quæ Divinum illud cum ejus derivationibus, describitur, & mera nomina explicare, absque aliquo sensu historico qui præcedit & sequitur, ex quo lux confirmans, foret rem in dubium mittere, pauci enim possunt credere, ut cunque eis ostenditur, quod res significantur per nomina in Verbo; ex his causis licet solum transcribere illa quæ in hoc Capite, & adjungere aliquid explanationis in communi per talia quæ captui adæquata possunt esse, quæ modo adumbrationes sunt; nam quæ in Divino sunt nusquam alicui apparent, sed quæ ex Divino, apparent communissime secundum intellectum in quem Cadunt, & hoc solum ut umbræ. Præterea sciendum, quod nemo hominum in aliquod bonum nascatur, sed unusquisque in malum, in malum interius ex patre, & in malum exterius a matre, hæreditarium enim cuius est malum, sed solus Dominus natus est in Bonum inque ipsum Divinum Bonum, quantum a Patre; Divinum hoc Bonum, in quod Dominus natus, est, de quo hic

CAPUT TRIGESIMUM SEXTUM. 293

hic agitur; derivationes ejus sunt quæ exstiterunt in Humano Domini, quando id Divinum fecit, & per quas glorificavit illud; inde est, quod adjungi queat aliquid explicationis in communi.

4645. Vers: 6. 7. 8. *Et accepit Esau fœminas suas, & filios suos, & filias suas, & omnes aminos domus suæ, & acquisitionem suam, & omnem bestiam suam, & omnem emtionem suam, quæ acquisivit in terra Canaan, & ivit ad terram a coram Jacobo fratre suo. Quia fuit conquisitio eorum multa præ habitare simul, & non potuit terra peregrinationum eorum ferre eos a coram acquisitionibus eorum. Et habitavit Esau in monte Seir, Esau ipse Edom.* Accepit Esau fœminas suas, & filios suos, & filias suas, & omnes animas domus suæ, & acquisitionem suam, & omnem bestiam suam, & omnem emtioem suam, quæ acquisivit in terra Canaan, & ivit ad terram a coram Jacobo fratre suo, significat omnia Divini Boni & Veri inde, quæ usque Ei, cum quibus correspondentia in cœlo, & inde cœlum; recedens a Jacobo ex causa repræsentationis: quia fuit conquisitio eorum multa, significat ob infinitatem: præ habitare simul, significat repræsentativa: & non potuit terra peregrinationum eorum ferre eos a coram acquisitionibus eorum, significat quod omnia non possint describi: & habitavit Esau in monte Seir, significat Boni Naturalis verum: Esau ipse Edom, significat Divinum Humanum Domini.

4646. Vers: 9. 10. 11. 12. 13. 14. *Et hæc nativitates Esavi patris Edomi in monte Seir. Hæc nomina filiorum Esavi; Eliphas filius Adæ uxoris Esavi; Reuel filius Basemath uxoris Esavi. Et fuerunt filii Eliphassi, Theman, Omar, Zepho, & Gaetham, & Kenas. Et Thimna fuit concubina Eliphasso filio Esavi, & peperit Eliphasso Amalekum; hi filii Adæ uxoris Esavi. Et hi filii Reuelis, Nachath, & Seraeb, Schammab, & Missa; hi fuerunt filii Basemath uxoris Esavi. Et hi fuerunt filii Obolibamæ filiæ Anæ filiæ Zibeonis, uxoris Esavi, & peperit Esavo Jeuschum, & Jealam, & Korach. Hæc nativitates Esavi patris Edomi, significat derivationes in Divino Bono naturali; pater Edomi, est Divinum Bonum ex quo derivata alia: in monte Seir, significat quoad Boni vera: hæc nomina filiorum Esavi, significat quale derivationum: Eliphas filius Adæ uxoris Esavi; Reuel filius Basemath uxoris Esavi, significat status illarum ex conjugio Boni & Veri: & fuerunt filii Eliphassi, Theman, Omar, Zepho, & Gaetham, & Kenas, significat primam derivationem Boni: & Thimna fuit concubina Eliphasso filio Esavi, significat servientia illis: & peperit Eliphasso Amalekum, significat sensuale: hi filii Adæ uxoris Esavi, significat alteram derivationem: & hi filii Reuelis, Nachath & Seraeb, Schammah & Missa, hi fuerunt filii Bazemath uxoris Esavi, significat tertiam derivationem: & hi fuerunt filii Oholibamæ filiæ Anæ filiæ Zibeonis uxoris Esavi, & peperit Esavo Jeuschum, & Jaelam, & Korach, significat sequentem derivationem.*

4647. Vers: 15. 16. 17. 18. 19. *Hi Duces filiorum Esavi, filii Eliphassi primogeniti Esavi, dux Theman, dux Omar, dux Zepho, dux Kenas, Dux Korach, dux Gaetham, dux Amalech; hi duces Eliphassi in terra Edom; hi filii Adæ. Et hi filii Reuelis filii Esavi, dux Nachath, dux Serach, dux Schammab, dux Missa;*

Missa; hi duces Reuelis in terra Edom; hi filii Basemath uxoris Esavi. Et hi filii Obolibamæ uxoris Esavi, dux Jeusch, dux Jaelam, dux Korach; hi duces Obolibamæ filiae Anæ uxoris Esavi. Hi filii Esavi, & hi duces illorum; ipse Edom. Hi duces filiorum Esavi, significat præcipua Boni Vera: filii Eliphasi primogeniti Esavi, dux Theman, dux Omar, dux Zepho, dux Kenas, dux Korach, dux Gaetham, dux Amalech, significat primam classificationem, & quale illorum, & qualia etiam sunt in Regno Domini: hi duces Eliphasi in terra Edom, hi filii Adæ, significat præcipua primæ classis: & hi filii Reuelis filii Esavi, dux Nachath, dux Serach, dux Schammah, dux Miffa, significat alteram classem, & quale eorum, sicut in coelo: hi duces Reuelis in terra Edom, significat secundam classificationem: hi filii Basemath uxoris Esavi, significat ex conjugio Boni & Veri: & hi filii Obolibamæ uxoris Esavi, significat præcipua tertiæ classificationis: dux Jeusch, dux Jaelam, dux Korach, significat quale eorum, inde in Regno Domini: hi duces Obolibamæ filiae Anæ uxoris Esavi, significat præcipua ex conjunctione Boni & Veri; hi duodecim Duces sunt sicut duodecim Tribus, secundum dispositionem a Bono: hi filii Esavi, & hi duces illorum, significat quod ex boni veris hæc præcipua: ipse Edom, significat in Divino Humano Domini.

4648. Vers: 20 ad 28. *Hi filii Seir Choritæ habitatores terræ, Lotan & Schobal, & Zibeon, & Anab. Et Dischon, & Ezer, & Dischan; hi duces Choritæ filii Seir in terra Edom. Et fuerunt filii Lotanis, Chori & Hemam, & soror Lotanis Thimna. Et hi filii Schobalis, Alvan, & Manachath, & Ebal, Schepho & Onam. Et hi filii Zibeonis, & Ajah & Anab: hic Anab qui invenit mulos in deserto, in pascendo illo asinos Zibeonis patri suo. Et hi filii Anæ, Dischan, & Obolibamah filia Anæ. Et hi filii Dischanis, Chemdan, & Eschban, & Jithram, & Cheran. Hi filii Ezer, Bilhan, & Saavan, & Akan. Hi filii Dischanis, Uz & Aran. Hi filii Seir Choritæ habitatores terræ, significat vera inde ordine: Lotan, & Schobal, & Zibeon, & Anah, & Dischon, & Ezer, & Dischan, significat quale illorum: hi duces Choritæ filii Seir, significat præcipua boni vera a prioribus: in terra Edom, significat in Divino Humano Domini: & fuerunt filii Lotanis, Chori & Heman, & soror Lotanis Thimna, significat alteram classem verorum: & hi filii Schobalis, Alvan, & Manachath, & Ebal, Schepho, & Onam, significat tertiam classem & quale: & hi filii Zibeonis, & Ajah & Anah, significat tertiam classem & quale: hic Anah qui invenit mulos in deserto, significat vera ex scientificis: in pascendo illo asinos Zibeonis patri suo, significat cum in scientificis esset: & hi filii Anæ, Dischan, & Obolibamah filia Anæ, significat tertiam classem, & quale: & hi filii Dischanis, Chemdan, & Eschban, & Jithram, & Cheran, significat quartam classem, & quale: hi filii Ezer, Bilhan, & Saavan, & Akan, significat quartam classem, & quale: hi filii Dischanis, Uz & Aran, significat quintam classem & quale.*

4649. Vers: 29. 30. *Hi Duces Choritæ; dux Lotan, dux Schobal, dux Zibeon, dux Anab. Dux Dischon, dux Ezer, dux Dischan; hi duces Choritæ quoad duces illorum in terra Seir. Hi Duces Choritæ, significat præcipua ex sequentibus*

CAPUT TRIGESIMUM SEXTUM. 295

tibus: dux Lotan, dux Schobal, dux Zibeon, dux Anah, dux Dischon, dux Ezer, dux Dischan, significat quale illorum: hi duces Choritæ quoad duces illorum in terra Seir, significat præcipua in successivis.

4650. Vers: 31 ad 39. *Et hi Reges qui regnarunt in terra Edom, ante regnare regem filius Israelis. Et regnavit in Edom, Bela filius Beoris, & nomen civitatis illius Diababab. Et mortuus Bela, & regnavit loco illius Jobab filius Serach e Bozrah. Et mortuus Jobab, & regnavit loco illius Chuscham e terra Themanitarum. Et mortuus Chuscham, & regnavit loco illius Hadad filius Bedad, qui percussit Midianem in agro Moabi; & nomen civitatis illius Avith. Et mortuus Hadad, & regnavit loco illius Samlah e Magrekab. Et mortuus Samlah, & regnavit loco illius Schaul e Rechoboth fluvii. Et mortuus Schaul, & regnavit loco illius Baal-Chanan, filius Achbor. Et mortuus Baal-Chanan filius Achbor, & regnavit loco illius Hadar, & nomen civitatis illius Pau, & nomen uxoris illius Mebetabel, filia Matred filie Mesahab. Hi Reges qui regnarunt in terra Edom, significat vera principalia in Divino Humano Domini: ante regnare regem filius Israelis, significat cum nondum ortum verum spirituale interius naturale: & regnavit in Edom, Bela filius Beoris, significat primum verum: & nomen civitatis illius Diababab, significat inde doctrinam: & mortuus Bela, & regnavit loco illius filius Serach e Bozrah, significat quod inde ut a suo essentiali, & ejus quale: & mortuus Jobab, & regnavit loco illius Chuscham, significat quod inde: e terra Themanitarum, significat unde: & mortuus Chuscham, & regnavit loco illius Hadad filius Bedad, significat quod inde: qui percussit Midianem in agro Moabi, significat purificationem a falso: & nomen civitatis illius Avith, significat doctrinalia inde: & mortuus Hadad; & regnavit loco illius Samlah e Masrekab, significat quod inde, & quale: & mortuus Samlah, & regnavit loco illius Schaul, significat quod inde: e Rechoboth fluvii, significat quale, & mortuus Schaul, & regnavit loco illius Baal-Chanan, filius Achbor, significat quod inde, & quale: & mortuus Baal-Chanan filius Achbor, & regnavit loco illius Hadar, significat quod inde: & nomen civitatis illius Pau, significat doctrinam: & nomen uxoris illius Mehetabel filia Matred filie Mesahab, significat illius bonum.*

4651. Vers: 40. 41. 42. 43. *Et hæc nomina ducum Esavi quoad familias illorum quoad loca illorum, in nominibus illorum; Dux Thimna, dux Alvah, dux Jetheth. Dux Obolibamah, dux Elah, dux Pinon. Dux Kenas, dux Theman, dux Mibzar. Dux Magdiel, dux Iram: hi duces Edomi quoad habitationes illorum, in terra possessionis illorum, ipse Esau pater Edomi. Hæc nomina Ducum Esavi quoad familias illorum, quoad loca illorum, in nominibus illorum, significat doctrinalia boni ex illis, & eorum ortus, status, & quale: dux Thimna, dux Alvah, dux Jetheth, dux Obolibamah, dux Elan, dux Pinon, dux Kenas, dux Theman, dux Mibzar, dux Magdiel, dux Iram, significat quale illorum doctrinalium: hi duces Edomi, significat præcipua doctrinalia: quoad habitationes illorum, in terra possessionis illorum, significat quoad vera & bona: ipse Esau pater Edomi, significat Divinum Bonum Naturale Domini in Divino Humano Domini.*

Continuatio

Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine seu cum Cœlo; hic de Correspondentia Auditus & Aurium cum illo.

4652. **Q**UALIS Correspondentia est inter Animam & Corpus, seu inter illa quæ sunt spiritus qui intra hominem, & illa quæ sunt corporis quæ extra illum, constare manifeste potest ex Correspondentia, Influxu, & Communicatione cogitationis & apperceptionis quæ sunt spiritus, cum loquela & auditu quæ sunt corporis: cogitatio loquentis hominis non est nisi loquela ejus spiritus, & apperceptio loquela non est nisi auditus ejus spiritus; Cogitatio quando homo loquitur, non quidem apparet ei sicut loquela, quia conjungit se cum loquela corporis, & inest illi; & apperceptio quando homo audit, non apparet aliter quam sicut auditus in aure; inde est, quod plerique, qui non reflexerunt, non aliter sciant, quam quod omnis sensus sit in organis quæ sunt corporis, & inde cum organa illa per mortem collabuntur, nihil sensus superfit, cum tamen tunc homo, hoc est, spiritus ejus in ipsissimam suam vitam sensitivam venit. Quod Spiritus sit qui loquitur & qui audit, manifeste mihi constare potuit ex colloquiis cum spiritibus; illorum loquela communicata spiritus meo incidebat in interiorem meam loquelam, ac inde in organa correspondentia, ac ibi desinebat in conatum, quem aliquoties manifeste percepi: inde loquela eorum tam sonore mihi audita fuit, sicut loquela hominis: quandoque cum mecum loquuti sunt spiritus in medio consortio hominum, quia loquela eorum tam sonore audita est, putarunt aliqui eorum, quod etiam a presentibus ibi audirentur; sed responsum, quod non ita sit, quia loquela illorum per viam internam influit in aurem meam, & loquela humana per viam externam. Inde patet, quomodo Spiritus cum Prophetis loquutus est, non sicut homo cum homine, sed sicut spiritus cum homine, nempe in illo, Sachar: 1: 9. 13. Cap: 11: 2. 7. Cap: 14: 1. 4. 5, Cap: 15: 5. 10. Cap: 16: 4, & alibi. Sed scio, quod hæc non comprehendere possint illi qui

qui non credunt hominem esse spiritum, & corpus inservire ei pro usibus in mundo; illi qui se confirmarunt in eo, ne quidem audire volunt de aliqua Correspondentia, & si audiunt, quia in negativo sunt, rejiciunt; imo etiam contristantur, quod aliquid corpori auferatur.

4653. Spiritus qui Auditui correspondent, seu qui Auris provinciam constituunt, sunt qui in Obedientia simplici sunt, qui nempe non ratiocinantur num ita sit, sed quia ita esse ab aliis dicitur, credunt quod ita sit; inde possunt vocari Obedientia: quod illi tales sint, est quia Auditus se habet ad loquelam, sicut passivum ad activum suum, ita sicut qui audit loquentem & acquiescit; inde etiam in communi sermone audiens esse alicui est obediens esse, & auscultare voci est obedire; interiora enim sermonis hominis quoad plurem partem a Correspondentia traxerunt originem, ex causa quia spiritus hominis est inter spiritus qui in altera vita, & ibi cogitat, quod homo prorsus nescit, & homo corporeus nec scire vult.

Sunt plures differentie spirituum, qui correspondent auri, hoc est, functionibus & muniis ejus, sunt qui ad singula organula ibi referuntur, qui nempe ad aurem externam, qui ad membranam ibi quæ tympanum Auris vocatur, ad membranas interiores quæ fenestræ dicuntur, qui ad malleum, stapedem, incudem, cylindros, cochleam, & sunt qui ad interiora adhuc, usque ad illa substantiata quæ propiora sunt spiritui, & quæ tandem in spiritu, & ultimo intime conjunguntur cum illis qui pertinent ad visum internum, a quibus distinguuntur per id quod non ita discernant, sed sicut patientes illis adstipulentur.

4654. Erant spiritus apud me, qui admodum fortiter influebant in cogitationem, cum agebatur de talibus quæ essent Providentiæ, imprimis quando cogitabam quod non evenirent quæ expectabam & cupiebam; dicebatur ab Angelis, quod essent spiritus, qui dum vixerunt in corpore, & precati de aliqua re, & non obtinuerunt, quod indignati sint, & in dubitationem de Providentiâ se eapropter induxerint; sed usque cum essent extra illum statum quod pietatem exercuerint secundum id quod alii dixerunt; ita quod in simplici obedientia fuerint: dictum quod tales ad provinciam Auris externæ seu Auriculæ pertineant; etiam ibi apparuerunt, cum loquuti sunt mecum.

4655. Præterea multoties animadversi spiritus prope circa aurem, & quoque quasi intra illam; quod intra, est quia ita apparet, est status in altera vita, qui facit apparentiam: illi omnes simplices fuerunt, & obediens.

4656. Erat Spiritus, qui mecum loquebatur ad Auriculam sinistram,

ad posteriorem ejus partem ubi muscoli elevatora auriculæ; is mihi dicebat, quod ad me missus ad dicendum, quod is nihil reflectat super illa quæ alii loquuntur, modo auribus illa capiat: cum loquebatur, voces quasi eructabat, dixit quoque quod ita loquatur: inde scire dabatur, quod interiora non inessent ejus loquelæ, ita parum vitæ, & quod inde eructatio talis; dictum quod tales qui parum ad sensum rei attendunt, sint qui ad cartilagineam & osseam partem Auris externæ pertinent.

4657. Sunt spiritus, qui aliquoties mecum loquuti sunt, sed mussitando, & hoc propius ad aurem sinistram, sic ut vellent loqui in aure ut nemo audiret; sed illis dicere datum, quod hoc non conveniat in altera vitæ, quia manifestat quod susurriones fuerint, & inde natura etiam nunc susurrandi imbuti sint, & quod plures ex illis tales sint, ut vitia & nævos aliorum observent, & illa sociis, nemine audiente, dicant, vel iis presentibus in aurem, quodque sinistre omnia videant & interpretentur, seque aliis præferant; & quod ideo nullatenus admitti possint in consortium bonorum spirituum, qui tales sunt, ut cogitata sua non abscondant. Dictum, quod usque talis loquela in altera vitæ sonantius audiatur, quam loquela aperta.

4658. Ad interiora Auris pertinent illi qui interioris Auditus visum habent, & obediunt quæ spiritus ejus ibi dictat, & dictamina ejus congruenter proferunt, quales illi sunt, etiam ostensum est: Appercepiebatur sonorum quoddam penetrans ab infra juxta sinistram latus usque ad aurem sinistram; animadverti quod essent Spiritus qui ita eniti conabantur, sed quales essent, non potui scire; quando autem enisi sunt, loquebantur mecum, dicentes, quod fuerint Logici & Methaphysici, & quod talibus immerferint cogitationes suas, absque alio fine, quam ut eruditi audirent, & sic ad honores & opes venirent, lamentantes quod nunc miseram vitam agant, ex causa quia absque alio usu imbuerunt illa, & sic non Rationale suum per illa perfecerunt; erat loquela illorum tarda, & mute sonans. Interea loquuti sunt inter se bini supra caput, & cum quæstum quinam essent, dictum, quod unus illorum esset famigeratissimus quidam in Orbe literato, & dabatur mihi credere quod esset Aristoteles; alter quinam esset, non dicebatur; ille tunc mittebatur in statum, in quo fuit cum vixit in mundo; quilibet enim in statum suæ vitæ quem habuit in mundo, facile mitti potest, quia omnem vitæ suæ statum secum habet: at, quod miratus, applicabat se ad dextram aurem, & ibi loquebatur rauce, sed usque sane; ex loquelæ ejus sensu appercepi, quod is prorsus alio genio esset quam

Scholasticæ

Scholastici illi qui primum emerferunt, quod nempe is ex cogitatione sua exclusit illa quæ scripserat, & inde Philosophica sua produxerit, sic ut termini, quos invenit, & quos imposuit rebus cogitationis, essent formule quibus descripsit interiora, tum quod ex jucundo affectionis & desiderio sciendi illa quæ essent cogitationis, ad talia excitatus fuerit, & quod sequutus obedienter quæ dictaverat ejus spiritus; quapropter is ad dextram aurem; aliter quam affectus ejus qui Scholastici vocantur, qui non ex cogitatione ad terminos, sed a terminis ad cogitationes eunt, ita via contraria; & plures illorum ne quidem ad cogitationes, sed solum hærent in terminis, quos si applicant, est ad confirmandum quicquid volunt, & ad imponendum falsis speciem veri secundum cupidinem persuadendi; inde illis Philosophica sunt media insaniendi potius quam sapiendi, & inde illis tenebræ loco lucis. Loquutus cum illo dein de Scientia Analytica, & dabatur dicere, quod puerulus per dimidium horæ plus philosophice, analytice, & logice loquatur, quam ille potuisset per volumina describere, ex causa quia omnia cogitationis & inde loquela humane sunt analytica, quorum leges sunt ex mundo spiritali; & qui artificialiter ex terminis cogitare vult, quod is non absimilis sit saltatori, qui vult discere saltare ex scientia motricium fibrarum & musculorum, in qua si hæreret animus ejus cum saltat, tunc vix movere posset pedem; & tamen is absque scientia illa movet omnes fibras motrices sparsas circum universum corpus, & applicat pulmones, diaphragma, latera, brachia, collum, & reliqua, quibus omnibus describendis non sufficerent volumina; & quod similiter se habeat cum illis qui ex terminis volunt cogitare; hæc ille approbavit, dicens, si illa via addiscantur, quod inverso ordine procedant; addens, si quis fatuus esse velit, ita procedat, sed cogitet jugiter de usu, & ex interiori. Dein mihi ostendit, qualem ideam habuerat de Summo Numine, quod nempe resensentaverit sibi Illum facie humana circum caput cinctum circulo radiofo; & quod nunc sciat, quod Dominus sit ipse ille Homo, & quod circulus radiosus sit Divinum ab Ipso, quod non modo insuit in Cælum sed etiam in universum, ac disponit & regit illa; addens, qui cælum disponit & regit, etiam disponit & regit universum, quia unum ab altero separari nequit; & quoque dixit, quod crediderit solum unum Deum, cujus attributa & qualitates insigniverant tot nominibus quot alii deos coluerunt. Visa mihi mulier, quæ exporrigebat manum suam, volens genam mulcere, quod cum miratus sum, dixit, quod, cum in mundo fuit, talis mulier ei sæpe visa sit, quæ quasi mulceret ejus genam, & quod ejus manus pulchra fuisset; spiritus an-

gelici dicebant, quod tales priscis quandoque visæ fuerint, & ab illis vocatæ Pallades, & quod apparuerit ei ex spiritibus, qui cum homines antiquis temporibus vixerunt, delectati fuerunt ideis & indulserunt cogitationibus, sed absque Philosophia, & quia tales apud illum fuerunt, & delectati illo quia cogitavit ab interiori, repræsentativæ talem mulierem siterunt. Ultimo indicavit, qualem ideam habuerat de anima seu spiritu hominis, quem vocabat Pnevma, quod nempe esset inconspicuum vitale, sicut aliquid ætheris; & dixit, quod noverit spiritum suum victurum post mortem, quia esset essentia ejus interior, quæ non potest mori quia potest cogitare; & quod præterea de eo non distincte cogitare potuerit, sed modo obscure, quia aliunde de illo aliquam cognitionem non habuerat quam ex se, & parumper etiam ex Antiquis. Præterea Aristoteles est inter sanos spiritus in altera vita, & plures ejus affecit inter fatuos.

4659. Dictum n: 4652 f: quod homo sit spiritus, & quod corpus inserviat ei pro usibus in mundo, & passim alibi, quod spiritus sit internum hominis & corpus externum ejus; qui non capiunt quomodo se habet cum spiritu hominis & cum corpore ejus, inde autumare possunt, quod sic spiritus habitet intra corpus, & quod corpus quasi cingat & investiat illum; sed sciendum, quod spiritus hominis sit in corpore, in toto & in omni parte ejus, & quod sit substantia ejus purior, tam in organis ejus motoriiis quam insensoriis, & ubivis alibi, & quod corpus sit materiale ei ubivis annexum, adequatum mundo in quo tunc est; hoc intelligitur per quod homo sit spiritus & corpus inserviat ei pro usibus in mundo, & quod spiritus sit internum hominis, & corpus externum ejus: inde etiam patet, quod homo post mortem similiter in vita activa & sensitiva sit, tum quoque in forma humana, sicut in mundo, sed in perfectiore.

4660. Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine seu Cælo, ad finem Capitis sequentis, & ibi de Correspondentia Gustus & Linguae cum illo.

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM.

4661. **A**NTE Caput præcedens continuatum est explicare quæ Dominus prædixerat de Ultimo tempore Ecclesiæ, & ibi quæ per Parabolam de decem virginibus apud Matthæum Cap: xxv, Vers: 1 ad 14; sequitur dein alia Parabola, nempe de Servis, quibus homo peregre abiens dedit talenta, uni quinque, alteri duo, & tertio unum, cum quibus negotiarentur, quorum ille qui accepit quinque talenta, lucratus per illa adhuc quinque, & ille qui accepit duo & duo per illa lucratus, & qui accepit unum, abscondidit illud in terra; hæc Parabola quia pæne simile involvit quod Parabola de decem Virginibus, licet ad ultimum in eodem Capite transire, & id explicare, quod tale est in litera ibi Cap: xxv: Vers: 31 ad fin:

4662. *Quando venerit Filius hominis in gloria sua, & omnes sancti Angeli cum Ipso, tunc sedebit super throno gloriæ Ipsi; & congregabuntur coram Ipso omnes gentes, & separabit eas ab invicem, sicut pastor separat oves ab hircis; & statuet quidem Oves a dextris suis, at Hircos a sinistris: tunc dicet Rex iis qui a dextris Ipsi, venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum a fundatione Mundi; esurivi enim & dedistis Mibi edere; sitivi & potastis Me; peregrinus fui & collegistis Me; nudus & amicivistis Me; egrotus fui & visitastis Me; in carcere fui & venistis ad Me: tunc respondebunt Ipsi iusti, dicentes, Domine, quando Te vidimus esurientem & aluimus Te; aut sitientem & potavimus; quando vero Te vidimus peregrinum & collegimus; aut nudum & amicivimus; quando vero Te vidimus egrotum, aut in carcere, & venimus ad Te; sed respondens Rex dicet illis, amen dico vobis, quantum fecistis uni horum fratrum meorum minimorum, Mibi fecistis. Tunc dicet etiam iis qui a sinistris, discedite a Me maledicti in ignem æternum paratum diabolo & angelis ejus; esurivi enim & non dedistis Mibi edere; sitivi & non potastis Me; peregrinus fui & non collegistis Me; Nudus & non amicivistis Me: tunc respondebunt Ipsi & isti, dicentes, Domine, quando Te vidimus esurientem,*
aut

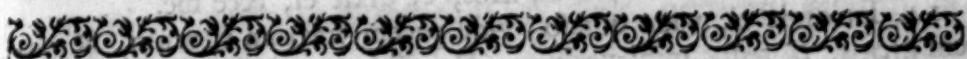
aut sitientem, aut peregrinum, aut nudum, aut egrotum, aut in carcere, & non ministravimus Tibi: Tunc respondebit illis, dicens, amen dico vobis, quantum non fecistis uni istorum minimorum, neque Mihi fecistis: & abibunt hi in penam aeternam, at iusti in vitam aeternam.

4663. Qui non sensum internum novit, non aliter putare potest, quam quod hæc a Domino dicta sint de ultimo quodam die, quo congregabuntur omnes in universo terrarum orbe coram Domino, & tunc judicandi; & quoque quod processus iudicii prorsus-talis, sicut describitur in litera, futurus; nempe quod statuet illos a dextris & sinistris, & ita loquetur ad illos; sed qui sensum internum novit, & qui ex aliis locis in Verbo didicerat, quod Dominus nusquam aliquem iudicet ad ignem æternum, sed quod quisque semet iudicet, hoc est, in illum se conjiciat, & quoque qui didicerat quod cujusvis ultimum iudicium sit cum moritur, is aliquatenus scire potest, quid in genere illa involvunt, & qui interiora vobis novit ex sensu interno & ex correspondentia, is scire potest quid illa in specie significant: quod nempe quisque secundum vitam suam in mundo accipiat mercedem in altera vita. Qui salvationem hominis per solam fidem venditant, ii non aliter illa explicare possunt, quam quod illa quæ Dominus de Operibus loquitur, sint fructus fidei; & quod hos solum memoraverit propter simplices, qui non mysteria norunt; sed sit secundum opinionem illorum, usque inde patet, quod fructus fidei sint qui beatum & felicem faciunt hominem post mortem; fructus fidei non aliud sunt quam vita secundum præcepta fidei, consequenter quod vita secundum illa salvet, non autem fides absque vita; homo enim post mortem secum fert omnes vitæ suæ status, sic ut talis sit qualis fuerat in corpore; qui nempe in vita corporis contempserat alios præ se, etiam in altera vita alios præ se contemnit; qui odio habuerat proximum in vita corporis, etiam in altera vita proximum odio habet; quique dolis egerat contra socios in vita corporis, etiam dolis agit contra socios in altera vita, & sic porro; quisque naturam, quam induerat in vita corporis, retinet in altera vita; & notum est, quod natura expelli nequeat, & si expellitur, quod nihil vitæ remaneat: inde nunc est, quod opera charitatis a Domino solum memorentur; qui enim in operibus charitatis est, seu quod idem, in vita fidei, is in facultate est recipiendi fidem, si non in corpore usque in altera vita; at qui non in operibus charitatis est, seu in vita fidei, nullatenus in aliqua facultate est recipiendi fidem, neque in corpore neque in altera vita; malum enim nusquam concordat cum vero, sed unum rejicit alterum; sique illi qui in malo sunt, loquuntur vera, loquuntur

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 303

quantur illa ex ore, & non ex corde, & sic usque longissime a se invicem absunt.

4664. Quid autem illa, quæ ibi Dominus de Ultimo iudicio, hoc est, de ultimo cuiusvis post mortem, loquitur, in sensu interno involvunt, prolixiora sunt, quam ut ante hoc Caput explicentur, quapropter, ex Divina Domini Misericordia, ante Capita quæ sequuntur, ordine explicabuntur.

C A P U T XXXVII.

1. **E**T habitavit Jacob in terra peregrinationum patris sui in terra Canaan.

2. Hæ nativitates Jacobi: Joseph filius septendecim annorum fuit pascens cum fratribus suis gregem, & is puer, cum filiis Bilhæ & cum filiis Silpæ fæminarum patris sui: & adduxit Joseph malam famam illorum ad patrem illorum.

3. Et Israel amavit Josephum præ omnibus filiis suis, quia filius se-nectutum is ei, & fecit ei tunicam variorum colorum.

4. Et viderunt fratres ejus quod eum amavit pater illorum præ omnibus fratribus ejus, & oderunt eum, & non potuerunt loqui ei ad pacem.

5. Et somniavit Joseph somnium, & indicavit fratribus suis, & addiderunt adhuc odisse illum.

6. Et dixit ad illos, audite quæso somnium hoc quod somniavi.

7. Et ecce nos, manipulantes manipulos in medio agri, & ecce surrexit manipulus meus, & etiam constitit, & ecce circumdederunt manipuli vestri, & incurvaverunt se manipulo meo.

8. Et dixerunt ei fratres ejus, an regnando regnabis super nos; si dominando dominaberis in nos; & addiderunt adhuc odisse eum super somnia ejus, & super verba ejus.

9. Et somniavit adhuc somnium alterum, & narravit illud fratribus suis, & dixit, ecce somniavi somnium adhuc, & ecce sol & luna, & undecim stellæ incurvantes se mihi.

10. Et narravit ad patrem suum, & ad fratres suos, & increpavit eum pater ejus, & dixit ei, quid somnium hoc quod somniaſti, an veniendo veniemus ego & mater tua, & fratres tui, ad incurvandum nos tibi terram.

11. Et inviderunt ei fratres ejus, & pater ejus custodivit verbum.

12. Et iverunt fratres ejus ad pascendum gregem patris illorum in Schechem.

13. Et dixit Israel ad Josephum, nonne fratres tui pascentes in Schechem, vade & mittam te ad illos, & dixit ei, ecce me.

14. Et dixit ei, vade quæſo, vide pacem fratrum tuorum, & pacem gregis, & reduc mihi verbum: & miſit eum e valle Chebronis, & venit Schechemum.

15. Et invenit eum vir, & ecce errans in agro, & interrogavit eum vir, dicendo, quid quæris.

16. Et dixit, fratres meos ego quærens, indica quæſo mihi, ubi illi pascentes.

17. Et dixit vir, proſecti abhinc, quia audivi dicentes, eamus Dothanem; & ivit Joseph poſt fratres ſuos, & invenit illos in Dothan.

18. Et viderunt eum e longinquo, & antequam appropinquavit ad illos, & machinati ſunt ei ad mori faciendum eum.

19. Et dixerunt vir ad fratrem ſuum, ecce dominus ſomniorum iſte venit.

20. Et nunc, ite, & occidamus eum, & mittamus eum in unam fovearum, & dicamus, fera mala comedit eum, & videbimus quid erunt ſomnia ejus.

21. Et audivit Ruben, & eripuit eum e manu illorum, & dixit, non percutiamus eum, anima.

22. Et dixit ad illos Ruben, ne effundatis ſanguinem, mittite eum ad foveam illam, quæ in deſerto, & manum ne mittatis in eum, propterea ut eriperet eum e manu illorum, ad reducendum eum ad patrem ejus.

23. Et factum ſicut venit Josephus ad fratres ſuos, & exuebant Josephum tunica ſua, tunica variorum colorum quæ ſuper eum.

24. Et ſuſceperunt eum, & miſerunt eum in foveam, & fovea vacua, nulla in illa aqua.

25. Et federunt ad comedendum panem, & ſuſtulerunt oculos ſuos, & viderunt, & ecce comitatus Jiſchmaelitarum venit e Gilead, & cameli illorum ferentes aromata, & reſinam, & ſtaſſen, euntes ad deſcendum ad Ægyptum.

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 305

26. Et dixit Jehudah ad fratres suos, quid lucri quod occidamus fratrem nostrum, & obtegamus sanguinem ejus.

27. Ite, & vendamus eum Jischmaelitis, & manus nostra ne sit in eum, quia frater noster caro nostra is; & auscultaunt fratres illius.

28. Et transiverunt viri Midianitæ negotiatores, & extraxerunt & ascendere fecerunt Josephum e fovea, & vendiderunt Josephum Jischmaelitis in viginti Argenti, & adduxerunt Josephum Ægyptum.

29. Et rediit Ruben ad foveam, & ecce nullus Joseph in fovea, & discidit vestes suas.

30. Et rediit ad fratres suos, & dixit, natus non amplius, & ego quo ego venio.

31. Et sumserunt tunicam Josephi, & mactarunt hircum caprarum, & intinxerunt tunicam in sanguine.

32. Et miserunt tunicam variorum colorum, & adduxerunt ad patrem illorum, & dixerunt, hanc invenimus, agnosce quæso an tunica filii tui hæc, si non.

33. Et agnovit illam, & dixit, tunica filii mei, fera mala comedit eum, discerpendo discerptus est Joseph.

34. Et discidit Jacob vestes suas, & posuit saccum in lumbis suis, & luxit super filio suo diebus multis.

35. Et surrexerunt omnes filii ejus, & omnes filiæ ejus, ad consolandum eum, & renuit ad consolandum se, & dixit, quia descendam ad filium meum lugens sepulchrum; & flevit eum pater ejus.

36. Et Midianitæ vendiderunt eum ad Ægyptum Potiphari cubiculario Pharaonis, principi satellitum.

C O N T E N T A.

4665. Agitur in hoc Capite in sensu interno de Veris Divinis, quæ a Divino Humano Domini, quod temporis successu in Ecclesia rejecta sint, & tandem loco illorum falsa recepta. In specie agitur de illis qui in fide separata a charitate, quod sint contra Divinum Humanum Domini.

S E N S U S I N T E R N U S.

4666. Vers: 1. 2. 3. **E**T habitavit Jacob in terra peregrinationum patris sui in terra Canaan. Hæ nativitates Jacobi: Joseph filius septendecim annorum, fuit pascens cum fratribus suis gregem, & is puer, cum filiis Bilhæ & cum filiis Silpæ, sæminarum patris sui; & adduxit Joseph malam famam illorum ad patrem illorum. Et Israel amavit Josephum præ omnibus filiis suis, quia filius senectutis is ei, & fecit ei tunicam variorum colorum. Habitavit Jacob in terra peregrinationum patris sui in terra Canaan, significat Divinum Naturale Domini quod concordans sub Divino Bono Rationali; hæ nativitates Jacobi, significat illa quæ sequuntur: Joseph, significat Divinum Humanum Spirituale Domini: filius septendecim annorum, significat statum ipsius: fuit pascens cum fratribus suis gregem, significat quod interesset illis qui in fide essent qui docebant: & is puer, significat primum: cum filiis Bilhæ & cum filiis Silpæ sæminarum patris sui, significat quod rejectus ab illis: & adduxit Joseph malam famam illorum ad patrem illorum, significat quod ab ipso appareret quales essent: & Israel amavit Josephum præ omnibus filiis suis, significat conjunctionem Divini spiritualis Rationalis cum Divino spirituali Naturalis: quia filius senectutis is ei, significat vitam suam in illo: & fecit ei tunicam variorum colorum, significat apparentias veri inde, ex quibus spirituale naturalis cognoscitur & distinguitur.

4667. Habitavit Jacob in terra peregrinationum patris sui in terra Canaan, quod significet Divinum Naturale Domini quod concordans sub Divino Bono Rationali, constat a significatione habitare, quod sit vivere, de qua n: 1293. 3384. 3613. 4451; ex repræsentatione Jacobi, quod in supremo sensu sit Divinum Naturale Domini, de qua n: 3305. 3509. 3525. 3544. 3576. 3599. 3775. 4234. 4009. 4286. 4538. 4570; ex repræsentatione Jischaki, qui hic est pater, quod sit Divinum Rationale Domini quoad bonum, de qua n: 1893. 2066. 2630. 3012. 3194. 3210; & ex significatione terræ Canaanis, quod in supremo sensu sit Divinum Humanum Domini, de qua n: 3038. 3705; inde nunc est, quod habitavit Jacob in terra peregrinationum patris sui in terra Canaan, sit Divinum Naturale Domini vivens simul seu concordans sub Divino Bono Rationali, in Divino Humano. Actum est prius ad Cap: xxxv: Vers: 22. 23. 24. 25. 26, de naturali Domini quod in illo nunc omnia Divina essent, videatur n: 4602 ad 4610; & ad ejusdem Capituli Versus sequentes 27. 28. 29, de conjunctione Divini Naturalis Domini cum Divino Rationali Ipsius, videatur n: 4611. ad 4619; hic nunc est clausula, quod
nempe

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 307

nempe Divinum Naturale concordem vitam ageret sub Divino Bono Rationali. Sub Divino Bono Rationali dicitur, quia Naturale sub illo vivit, est enim Rationale superius seu interius, aut secundum formulam solennem loquendo, est prius, Naturale autem inferius seu exterius, proinde posterius, ita hoc subordinatum illi; imo cum concordant, est Naturale non aliud quam commune Rationalis; quicquid enim habet Naturale, tunc non est ejus sed est Rationalis; differentia solum est, qualis est inter particularia & eorum commune, seu qualis inter singularia & eorum formam in qua singularia apparet ut unam; notum est eruditis, quod finis sit omne in causa, & quod causa sit omne in effectū, sic ut causa sit formatus finis, & effectus sit formata causa, & inde quod effectus prorsus pereat si auferas causam, & causa prorsus pereat si auferas finem, & insuper quod causa sit sub fine, & effectus sub causa; similiter se habet cum Naturali & Rationali.

4668. Hæ nativitates Jacobi, quod significet illa quæ sequuntur, constat a significatione nativitatum, quod sint derivationes illarum rerum quæ Ecclesiæ sunt, nempe veri a bono, aut fidei ab amore, nam non aliæ nativitates in sensu interno Verbi intelliguntur; de his quoque in sequentibus agitur, quapropter dicitur, quod nativitates Jacobi sint illa quæ sequuntur: quod talia per nativitates significantur, patet etiam ex eo, quod in sequentibus non aliæ nativitates genealogicæ memorentur, agitur enim de Josepho, ejus somniis, & fratrum ejus machinationibus contra illum, & tandem de ejus abductione in Ægyptum; quod nativitates sint derivationes talium, videatur n: 1145. 1255. 1330. 3263. 3279. 3860. 3868. 4070.

4669. Joseph, quod significet Divinum Humanum Spirituale Domini, constat ex representatione Josephi, quod sit in supremo sensu Dominus quoad Divinum Spirituale, de qua n: 3969; quod Dominus per Josephum representetur, in Ecclesia notum est, cum enim cœlestis Josephus dicitur, non alius intelligitur; sed quid Domini Josephus representat, non ita notum est, est enim Divinum Spirituale quod procedit a Divino Humano Ipsius; Divinum Spirituale quod procedit a Divino Humano Domini, est Divinum Verum quod ab Ipso in Cœlo & in Ecclesia, Spirituale in sua essentia non aliud est. Divinum Spirituale seu Divinum Verum, est quoque id quod vocatur Regium Domini, & quod quoque significatur per Christum seu Messiam, videatur n: 2015 f. 3009. 3670; & quia ita, Josephus factus est sicut Rex in Ægypto, & hoc ideo, ut tunc representaret illa quæ Regii Domini sunt.

4670. Filius septendecim annorum, quod significet statum ipsius, constat ex annis ætatum illorum qui memorantur in Verbo, quod similiter significant res & status, sicut reliqui numeri; quod omnes numeri in Verbo significant res & status, videatur 575. 647. 648. 1988. 2075. 2252. 3252. 4264. 4465; & quod etiam anni, n: 487. 488. 493. 893; apparet quidem, sicut numeri annorum seu anni ætatum nihil aliud significant, & hoc quia in illis est sicut magis historicum, quam in reliquis numeris, sed usque quod etiam illi involvant res & status, constat ex iis quæ ad Cap: v Genes: explicata sunt, & ex illis quæ de ætate Abrahami ad Gen: Cap: xvii: 1 & Cap: xxv: 7; atque

Jifchaki ad Gen: Cap: xxxv: 28, dicta sunt; ac præterea ex eo, quod nusquam aliquod Historicum in verbo detur, quod non involvit cœleste, in quod etiam mutatur cum transit a cogitatione hominis legentis ad angelos qui apud illum, & per angelos ad cœlum, ubi ex omni historico Verbi fit sensus spiritalis. Quid autem ætas Josephi septendecim annorum significat, constare potest ex significatione numeri illius alibi, quod nempe sit principium, hic principium repræsentationis per Josephum; quod sit principium & novum, videatur n: 755. 853; & præterea involvit ille numerus in communi & sicut in facultate omnia quæ repræsentantur per Josephum, septem enim significant sanctum, & decem reliquias; quod septem in Verbo sanctitatem adjiciant, videatur n: 881, & quod decem sint reliquæ, n: 576. 1906. 2284, quod reliquæ apud Dominum fuerint Divinæ ac Ipsius, per quas Humanam Essentiam univit Divinæ, n: 1906.

4671. Fuit pascens cum fratribus suis gregem, quod significet quod interesset illis qui in fide essent qui docebant, constat ex significatione pascere gregem, quod sit docere, in specie, ex doctrinalibus, illos qui in Ecclesia sunt; quod pascens gregem seu pastor sit qui docet, videatur n: 343. 3772. 3795, hic quod interesset illis qui docebant, quia dicitur pascens cum fratribus; fratres enim ejus in hoc Capite repræsentant Ecclesiam quæ defleat a Charitate ad fidem, & tandem ad fidem separatam, & sic ad falsa, ut patebit in sequentibus.

4672. Et is puer, quod significet primum, constat ex significatione pueri, cum prædicatur de nova Ecclesia, quod sit primum seu primus ejus status, Ecclesia enim se habet sicut infans, sicut puer, sicut vir, & tandem sicut senex, nam percurrit illa suas ætates sicut homo, est quoque Ecclesia sicut homo in communi, & quoque ita vocatur. In Ecclesia etiam, quæ ex ætate puer dicitur, & quæ talis est ut cito defleat, Dominus primum est præsens, & cum illis qui docent & qui discunt, sed postea ab illis abalienatur, quod etiam repræsentatur per Josephum, quod a fratribus missus in foveam, & venditus. Omnis Ecclesia talis est quæ inchoat a fide, aliter vero Ecclesia quæ inchoat a charitate; quæ a fide, nullum alium regulatorem habet quam intellectum, & intellectus id quod est hæreditarium hominis, nempe amorem sui & mundi, hi persuadent intellectui; ut conquirat confirmantia ex Verbo, & quæ non confirmant ut interpretetur; aliter Ecclesia quæ a charitate inchoat, ea regulatorem habet bonum, & in bono Dominum; inter Dominum enim & fidem, intercedit bonum quod est charitatis & amoris, absque hoc intercedente non datur communicatio spiritalis, influxus absque intermedio non fit; malum si loco boni est, abigit Dominum, ac rejicit aut pervertit omnia quæ Domini sunt, ita omnia quæ fidei, nam fides est ab Ipso per bonum.

4673. Cum filiis Bilhæ & cum filiis Silpæ, fæminarum patris sui, quod significet quod rejectus ab illis, constat ex significatione filiorum Bilhæ & filiorum Silpæ, quod sint affectiones veri exteriores seu inferiores inservientes pro mediis, de qua n: 3849. 3931, ita cum filiis Bilhæ & cum filiis Silpæ significat quod Divinum Verum, quod est Josephus, rejectum sit ad inferiora, quæ
respective

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 309

respective servitia sunt. Tunc dicitur Divinum Verum rejectum ad inferiora, cum fides præponitur charitati seu cum fit in cordibus antecedens, & charitas postponitur & fit in cordibus consequens; omne enim Divinum Verum est a Divino Bono, inde procedit, si non similiter apud hominem, non est in Domino; hoc Divinum Verum est ipsum sanctum spiritus quod procedit a Domino, & vocatur Paracletus & spiritus veritatis, Joh: xiv: 16. 17.

4674. Et adduxit Joseph malam famam illorum ad patrem illorum, quod significet quod ab ipso appareret quales essent, constat ex representatione Josephi, quod sit Divinum Spirituale seu Divinum Verum quod a Domino, de qua n: 4286. 4675; ex significatione patris, quod sit bonum, de qua n: 3703. 3704, hic bonum Antiquæ Ecclesiæ, quæ representatur per Jacobum, ut videbitur ad finem hujus Capituli; & ex significatione malæ famæ, quod sint nævi & vitia, quæ illis qui per fratres Josephi significantur, qui quod sint illi ab Ecclesia qui defleunt a bono & vero, supra n: 4671, dictum est; inde patet, quid per illa verba in sensu interno proximo significatur, quod nempe nævi & vitia per fratres Josephi significatæ in medium proferrentur seu apparerent a Divino Vero, in spectando illa a bono Ecclesiæ Antiquæ, seu quod idem, quod ab ipso appareret quales essent. Cum his ita se habet, falsa & mala Ecclesiæ, hoc est, illorum qui sunt in Ecclesia, non apparent illis qui ibi sunt, ex falsis enim falsa non spectantur, nec mala a malis, nam principia falsi adumbrant prorsus vera, & vita mali exstinguit illa, utrumque, nempe principia falsi & vita mali, inducunt species sicut falsa vera sint & vera falsa, & sicut bonum malum sit, & malum bonum; quod ita sit, ex multiplici experientia evidens est; at Ecclesia, seu illi qui in Ecclesia, prorsus aliter apparent in cœlo, in cœlo enim est Divinum Verum a Domino, & Divinum Verum ibi est Lux, in hac Luce apparent quales sunt; nam unusquisque homo quoad animam seu spiritum suum, est in societate quadam vel Angelica vel diabolica, cogitatio illius ibi est, sed loquela & actiones ejus sunt inter homines in eorum consortiis: quomodo ulterius se habet cum his, quod nempe illi qui in Ecclesia appareant a Divino Vero seu in Divina Luce, quales sunt, constare potest ab his; spiritus mali, qui recentes e mundo, sunt antequam in infernum se conjiciunt, præ reliquis concipiunt ut recipiantur in cœlum, credentes quod modo sit receptio, & quod quilibet, qualis cunque sit, ex gratia in cœlum admitti queat; sed quandoque dicitur illis, quod Cœlum a Domino nemini negetur, & quod illi admitti queant si ibi esse possint, & quoque aliqui eorum in primas societates, quæ in atrio ad cœlum, elevantur, sed cum illuc veniunt, incipiunt angi, ac pæne suffocari, laborante sic vita cogitationis & voluntatis eorum, vita cogitationis ex principiis falsi, & vita voluntatis ex vita mali in mundo; cumque in luce ibi se inspiciunt, apparent sibi sicut diaboli, quidam sicut cadavera, quidam sicut monstra, quapropter e societate illa se præcipientes dejiciunt, & a luce ibi in nimbum aliquem infernalem, ubi priorem suam respirationem recipiunt, ac ubi apparent sibi ex phantasia sicut spiritus non mali; ita sciunt quales sunt; inde nunc liquet,

liquet, quomodo intelligitur, quod ab ipso nempe a Divino Vero, appareant quales sunt.

4675. Et Israel amavit Josephum præ omnibus filiis suis, quod significet conjunctionem Divini Spiritualis Rationalis cum Divino Spirituali Naturalis, constat ex repræsentatione Jacobi ut Israel, quod sit Divinum spirituale naturalis, seu cœleste spiritualis e naturali, de qua n: 4286. 4598; ex repræsentatione Josephi, quod sit Divinum spirituale Rationalis seu cœleste spiritualis e Rationali, de qua n: 4286. 4592; & ex significatione amare, quod sit conjungi, amor enim est conjunctio spiritualis; inde patet, quod per Israel amavit Josephum, significetur conjunctio Divini Spiritualis Rationalis cum Divino Spirituali Naturalis: quia hic agitur de conjunctione illa, Jacob non hic vocatur Jacob, ut in Verf: 1 & 2 supra, sed Israel etiam ex mutatione nominis, concludi potest, quod aliquid Arcani sit quod in sensu interno hic continetur. Sed quomodo se habet cum conjunctione illa, nempe Divini Spiritualis Rationalis cum Divino Spirituali Naturalis, nondum explicari potest, quia de illo non agitur in hoc Capite, sed in Capitibus sequentibus, in quibus arcanum illud quantum potest, explicandum venit: hic solum, quod spirituale prædicetur & de Rationali & de Naturali, spirituale enim est Divinum Verum quod a Domino, quod cum lucet in Rationali seu in Interno homine, dicitur spirituale Rationalis, & cum inde lucet in Naturali seu in Externo homine, dicitur spirituale Naturalis.

4676. Quia filius senectutis is ei, quod significet vitam suam in illo, constat ex significatione senectutis, quod sit exuitio status prioris & induitio status novi, tum quod sit novum vitæ, de qua n: 3492. 4620: senectus enim in sensu interno non significat senectutem, quia internus homo, seu spiritus hominis, non scit quid senectus, sed sicut senescit, corpus seu externus homo, ita transit ille in novum vitæ, perficitur ætate spiritus hominis decrescente corporeo ejus; & adhuc magis in altera vita, qui ibi sunt in cœlo, continue in perfectiorem vitam perducuntur a Domino, & tandem usque sunt in cœlo, continue in perfectiorem vitam perducuntur a Domino, & tandem usque in floridam juventutis; ita quoque qui in bono senio mortui sunt; inde constare potest, quod per senectutem significetur vita in sensu interno. Quid per vitam suam in illo intelligitur, explicatum est supra n: 4667. Dictum est, quod spiritus hominis seu internus homo, non sciat quid senectus, & tamen prius dictum, quod ille sit qui cogitat in corpore, tum quod ex illo sit vita corpori; quod illa ejus cogitatio non communicari queat corpori, & homo sic sciat quod vivat post mortem, est inde, quia quamdiu spiritus ejus manet in corpore, non aliter cogitare potest quam ex principiis quæ naturalis ejus homo imbuerat, & cum principium & persuasio est, quod solum corpus vivat, & cum id moritur etiam omne hominis moriatur, tunc influxus illius rei non recipitur; at usque influxus se manifestat per id quod plerique solliciti sint de sepultura de encomiis post mortem, & quidam de fama tunc, quapropter etiam sibi monumenta magnifica exstruunt, ob causam ne memoria sui pereat; in talia vertitur influxus e cœlo de vita permanente, apud illos qui alioquin nihil

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 311

hil de illa credunt; absque enim influxu illo prorsus contemnerent omne memoriz sui postquam mortui sunt.

4677. Et fecit ei tunicam variorum colorum, quod significet apparentias veri inde, ex quibus spirituale naturalis cognoscitur & distinguitur, constat ex significatione Tunicz, quod sit verum naturalis, de qua sequitur; & ex significatione variorum colorum quod sint apparentiæ veri ex quibus spirituale naturalis cognoscitur distinguitur: quod hæc per varios colores significantur, a nemine sciri potest, nisi qui scit, quod colores in altera vita æque appareant sicut in mundo, & quidem colores qui pulchritudine & varietate multum excedunt hos, & nisi qui scit unde colores illi; colores, qui in altera vita, sunt ex variegatione lucis ibi, & sunt, ut ita dicatur, modificationes intelligentiæ & sapientiæ, nam Lux, quæ ibi apparet, est ex Divino Verbo quod a Domino, seu est Divinum Spirituale ab Ipso, seu quod idem, est Divina Intelligentia & Sapientia; hæc sicut Lux apparet coram oculis Angelorum & Spirituum; inde patet, quid per Colores ex luce illa significatur, quod nempe qualitates veri, ita apparentiæ ejus, & quod appareant ex affectionibus boni & veri; de coloribus in altera vita, videantur n: 1042. 1043. 1053. 1614. 3993. 4530. Quod Tunica sit Verum Naturalis, prius n: 3301, dictum est, sed quia ibi non ostensum, licet hic ex aliis locis in Verbo id confirmare: quia Reges in Ecclesia Judaica repræsentabant Dominum quoad Divinum Spirituale seu Divinum Verum, n: 2015. 2069. 3009. 3670, ideo filiæ eorum vestiebantur tunicis variorum colorum, per filias enim significabantur affectiones boni & veri, & inde Ecclesiæ, n: 2362. 3963; de quibus in Libro II Samuelis "Erat super Thamare filia Davidis *Tunica variorum colorum*, quia talibus vestiebantur filiæ Regis virgines amiculis," xiii: 18. Et quia summi Sacerdotes repræsentabant Dominum quoad Divinum Cœleste seu Divinum Bonum, ideo Aharon induebatur vestibus, quæ repræsentabant Divinum Verum quod ex Divino Bono Domini, Divinum enim Bonum est in Domino, at Divinum Verum procedit ab Ipso, hoc erat quod repræsentabatur per vestes; similiter ac cum transformatus Dominus coram Petro, Jacobo, & Johanne, Divinum Bonum apparuit ut Sol, & Divinum Verum sistebatur per vestimenta quæ apparebant sicut Lux, Matth: xvi: 2; de vestibus, quibus induebatur Aharon & filii ejus, ita apud Moysen "*Abaroni facies Tunicam xylini*, Cedarim Xylini, & Baltheum facies opus acupictoris: & filiis Aharonis facies *Tunicas*, & facies illis baltheos, & tiaras facies illis ad gloriam & ad decus," Exod: xxviii: 39. 40; singula hæc significabant illa quæ sunt Divini Veri a Divino Bono Domini, tunica xylini Divinum spirituale in specie; similiter alibi apud Eundem "Sumes vestes, & indues *Abaroni Tunicam*, & pallium Ephodi, & Ephodum, & Pectorale, & amicies illum Cingulo Ephodi; postea filios ejus appropinquare facies, & indues illos *Tunicis*," Exod: xxix: 5. 8. Cap: xl: 14; quid singula hæc significant, ex Divina Domini Misericordia, dicetur ubi de illis agendum; quod vestes in genere sint vera, videatur n: 297. 1073. 2576. 4545. Prophetæ etiam induebantur tunicis, sed tunicis pili, quia per Prophetas repræsentabatur Dominus quoad vera doctrinæ, & quia hæc sunt Naturalis

Naturalis seu Externi hominis, illis erant tunicæ ex pilo, pilus enim significat naturale, videatur n: 3301. Quod Tunica significet Divinum Verum a Domino, manifestius adhuc patet ex illis locis, ubi tunica nominatur in Novo Testamento; ut apud Johannem "Milites acceperunt vestimenta Ipsi, & fecerunt quatuor partes, unicuique militi partem, & *Tunicam*; erat autem *Tunica inconsuta, desuper texta per totum*; dixerunt itaque ad se invicem, ne dividamus eam, ut Scriptura impleretur, dicens, diviserunt vestimenta mea sibi ipsis, & super *Tunicam meam* jecerunt sortem," xix: 23. 24; qui hæc legit, putat quod ea non plus arcani involvant, quam quod vestimenta fuerint inter milites divisa, & quod super tunicam jacta sit fors, cum tamen singula fuerint repræsentativa & significativa Divinorum, tam scilicet quod vestimenta in quatuor partes divisa fuerint, quam quod tunica non divisa, sed super illam jacta fors, cum primis quod Tunica fuerit inconsuta & desuper texta per totum; per Tunicam enim significabatur Divinum Verum Domini, quod quia unicum est & ex Bono, repræsentabatur per Tunicam quod inconsuta & desuper texta per totum; simile significabatur per Tunicam Aharonis, quæ quod fuerit texta seu opus textoris patet apud Moysen "Fecerunt *tunicas xylini opus textoris* pro Aharone & filiis ejus," Exod: xxxix: 27, & quoque repræsentabatur, quod Dominus non passus sit, ut Divinum Verum in partes distraheretur, sicut factum cum veris inferioribus Ecclesiæ a Judæis. Quia Divinum Verum est Unicum, nempe quod ex Divino Bono, etiam mandatum duodecim discipulis cum mitterentur ad prædicandum Evangelium Regni, ut non duas tunicas haberent, de quibus ita apud Lucam "Jesus misit duodecim discipulos prædicare Regnum Dei; & dixit ad illos, nihil sumite in viam, neque baculos, neque peram, neque panem, neque argentum, *neque singuli duas Tunicas habere*," ix: 2. 3: apud Marcum "Præcepit illis, ut nihil sumerent in viam, nisi baculum tantum, non peram, non panem, non in Zona æs, sed indutos calceos, *nec induemini duabus Tunicis*," vi: 8. 9: & apud Matthæum "Non possideatis aurum, neque argentum, neque æs in Zonis vestris, nec peram in viam, *neque binas Tunicas*, neque calceos, neque baculos," x: 9. 10; singula ibi repræsentativa sunt cœlestium & spiritualium Regni Domini, ad quod prædicandum missi sunt; quod non sumerent aurum, argentum, æs, peram, panem secum, erat, quia illa significabant bona & vera quæ ex Solo Domino, aurum nempe bonum, n: 113. 1551. 1552; argentum autem verum inde, n: 1551. 2954; æs bonum naturale, n: 425. 1551; panis bonum amoris seu cœlestis, n: 276. 680. 2165. 2177. 3478. 3735. 4211. 4217; Tunica autem, & calceus significabant vera quibus induerentur, & baculus potentiam veri ex bono; quod baculus sit potentia illa, videatur n: 4013. 4015; quod calceus sit infimum Naturale n: 1748, ibi quoad Verum; Tunica est verum interius naturale; quia hæc non duplicia erunt sed unica, prohibebatur ne duos baculos, duo paria calceorum, & duas tunicas haberent: hæc arcana sunt in mandato illo Domini, quæ nequaquam sciri nisi ex sensu interno possunt. Omnia & singula quæ Dominus loquutus, erant repræsentativa Divinorum, consequenter cœlestium & spiritualium Regni

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 313

ni Ipsius, & sic adæquata captui hominum, & simul intellectui spirituum & angelorum; quapropter illa quæ Dominus loquutus impleverunt & adimplent universum cælum; inde etiam patet, quantum conducit & interest nosse sensum internum Verbi; absque illo etiam quisque ex Verbo confirmare potest quodcunque libet dogma; & quia tale apparet illis qui in malo sunt, Verbum inde substantiant, & nihil minus credunt quam quod Divinum sit.

4678. Vers: 4 ad 11. *Et viderunt fratres ejus, quod eum amavit pater illorum præ omnibus fratribus ejus, & oderunt eum, & non potuerunt loqui ei ad pacem. Et somniavit Joseph somnium, & indicavit fratribus suis, & addiderunt adhuc odisse eum. Et dixit ad illos, audite quæso somnium hoc quod somniavi. Et ecce nos manipulantes manipulos in medio agri, & ecce surrexit manipulus meus, & etiam constitit & ecce circumdederunt manipuli vestri, & incurvaverunt se manipulo meo. Et dixerunt ei fratres ejus, an regnando regnabis super nos, si dominando dominaberis in nos; & addiderunt adhuc odisse eum super somnia ejus, & super verba ejus. Et somniavit adhuc somnium alterum, & narrabat illud fratribus suis, & dixit, ecce somniavi somnium adhuc, & ecce sol & luna, & undecim stellæ incurvantes se mihi. Et narravit ad patrem suum, & ad fratres suos; & increpavit eum pater ejus, & dixit ei, quid somnium hoc quod somniasti, an veniendo veniemus ego & mater tua, & fratres tui, ad incurvandam nos tibi terram. Et inviderunt ei fratres ejus, & pater ejus custodivit verbum. Viderunt fratres ejus, significat illa quæ sunt fidei; in sensu proximo posteros Jacobi: quod eum amavit pater illorum præ omnibus fratribus ejus, significat quod conjunctus cum Divino Naturali; in sensu proximo cum Antiqua Ecclesia, quæ est pater: & oderunt eum, & non potuerunt loqui ei ad pacem, significat contemptum & aversionem: & somniavit Joseph somnium, significat prædicationem de Ipso: & indicavit fratribus suis, significat coram illis qui a fide separata: & addiderunt adhuc odisse eum, significat contemptum & aversionem adhuc majorem: & dixit ad illos, audite quæso somnium hoc quod somniavi, significat prædicationis contenta: & ecce nos manipulantes manipulos in medio agri, significat docentes e doctrina: & ecce surrexit manipulus meus & etiam constitit, significat doctrinale de Domini Divino Humano: & ecce circumdederunt manipuli vestri, significat illos qui in fide essent: & incurvaverunt se manipulo meo, significat adorationem: & dixerunt ei fratres ejus, significat illos qui a fide separata: an regnando regnabis super nos, si dominando dominaberis in nos, significat num quoad intellectualia & voluntaria subiecti essent: & addiderunt adhuc odisse eum super somnia ejus & super verba ejus, significat contemptum & aversionem adhuc majorem propter prædicationem verbi: & somniavit adhuc somnium alterum, significat iterum prædicationem: & narravit illud fratribus suis, & dixit, significat coram illis qui a fide separata: ecce somniavi somnium adhuc, significat contenta: & ecce sol & luna, significat bonum naturale & verum naturale: & undecim stellæ, significat cognitiones boni & veri: incurvantes se mihi, significat adorationem: & narravit ad patrem suum, & ad fratres suos, significat quod datum scire id: & increpavit eum pater ejus & dixit ei, quid somnium hoc quod*

somniaſti, ſignificat indignationem; pater hic eſt religio Judaica ex Antiqua: an veniendo veniemus ego & mater tua, & fratres tui, ad incurvandum nos tibi terram, ſignificat num adoratura Eccleſia: & inviderunt ei fratres ejus, ſignificat averſionem illorum: & pater ejus cuſtodivit verbum, ſignificat quod maneret veritas in religioſo eorum.

4679. Viderunt fratres ejus, quod ſignificet illa quæ ſunt fidei; & in ſenſu proximo poſteros Jacobi, conſtat ex ſignificatione videre, quod ſit apper-
cipere & intelligere, de qua n: 2150. 2328. 2807. 3764. 3863; & ex repræ-
ſentatione fratrum Joſephi, quod ſint illa quæ ſunt fidei; Joſephus enim in
hoc Capite repræſentat Divinum Spirituale ſeu Divinum Verum Domini; &
fratres ejus repræſentant Eccleſiam quæ deſectit a charitate ad fidem, & dein
ad fidem ſeparatam a charitate, denique ad falſa, videatur ſupra n: 4665.
4671; inde eſt, quod per fratres Joſephi hic ſignificentur illa quæ ſunt fidei:
& quia talis fuit poſteritas Jacobi, in ſenſu proximo ſignificatur illa.

4680. Quod eum amavit pater illorum præ omnibus fratribus ejus, quod
ſignificet quod conjunctus cum Divino Naturali; in ſenſu proximo cum Anti-
qua Eccleſia, quæ eſt pater, conſtat ex illis quæ ſupra n: 4675 explicata ſunt,
ubi ſimilia. Quod in ſenſu proximo ſit, quod conjunctus cum Antiqua Ec-
cleſia, & quod illa ſit quæ in eo ſenſu intelligitur per patrem, inde eſt, quia
in proximo ſenſu, ut mox ſupra n: 4679, dictum, per fratres Joſephi ſigni-
ficantur poſteri Jacobi, proinde Eccleſia quæ apud illos repræſentabatur: quo-
modo hæc ſe habent, aliquoties prius dictum eſt, ſed propter ſeriem ſequen-
tium hic paucis recapitulandum; Antiqua Eccleſia, quæ poſt diluvium a Do-
mino inſtaurata fuit, erat Eccleſia repræſentativa; quæ talis erat, ut omnia
& ſingula ejus externa cultus repræſentarent cœleſtia & ſpiritualia quæ ſunt
Regni Domini, & in ſupremo ſenſu ipſa Divina Domini; ejus interna autem
cultus omnia & ſingula ſe referebant ad charitatem: erat Eccleſia illa ſparſa
per multum orbis Aſiatici, & per plura regna ibi; & tamenſi discrepabant
quoad doctrinalia fidei, uſque una Eccleſia erat, quia omnes ubivis charitatem
fecerunt eſſentiale Eccleſiæ; qui tunc temporis ſeparabant fidem a charitate,
& fidem eſſentiale Eccleſiæ fecerunt, dicebantur Cham: ſed hæc Eccleſia
temporis ſucceſſu deflexit ad idololatriam, ac in Ægypto, Babele & alibi in
magica, cæperunt enim colere externa abſque internis, & ſic quia reſeſſerunt
a charitate, etiam reſeſſit cœlum ab illis, & loco ejus venerunt ab inferno ſpi-
ritus, qui ducebant illos. Cum hæc Eccleſia deſolata fuit, nova quædam in-
cepta fuit ab Ebero, quæ Eccleſia Hebræa vocata eſt, hæc fuit in Syria & Me-
ſopotamia, & quoque inter aliquas gentes in terra Canaan; ſed differebat
hæc ab Antiqua, quod poneret eſſentiale cultus externi in ſacrificiis; internum
cultus quidem agnovit quod eſſet charitas, ſed non ita corde prout Eccleſia
Antiqua; verum hæc quoque idololatriam faſta eſt. Tandem beneplacuit
Domino novum Eccleſiæ inſtaurare apud poſteros Abrahami ex Jacobo, &
introducere apud illam gentem externa cultus Antiquæ Eccleſiæ; ſed gens
illa talis fuit, ut non poſſet recipere aliquod internum Eccleſiæ, quia corda
eorum erant prorfus contra charitatem; quapropter apud illam modo inſtitu-
tum

tum fuit repræsentativum Ecclesiæ: inde nunc est, quod filii Jacobi seu fratres Josephi in sensu proximo significant Ecclesiam talem, & quod Jacob pater eorum Ecclesiam antiquam; etiam pluries alibi in Verbo, imprimis prophetico, per Jacobum intelligitur Ecclesia Antiqua, & quoque aliquoties illa Ecclesia, nempe Antiqua, vocatur pater & mater, pater quoad bonum ejus, & mater quoad verum: inde nunc patet, quod per amavit Josephum pater illorum præ omnibus fratribus ejus, significetur quod Divinum Verum Domini conjunctum fuerit cum Antiqua Ecclesia.

4681. Et oderunt eum, & non potuerunt loqui ei ad pacem, quod significet contemptum & aversionem, nempe contemptum pro Divino Vero quod per Josephum repræsentatur, & aversionem ab illo, constat ex significatione odi, quod sit contemnere, odium enim in sensu interno non significat odium quale est apud homines qui in odio sunt, mitescit enim significatio illius vocis sicut ascendit in cœlum, quia in cœlo non sciunt quid odium, idcirco est contemptus qui significatur; & ex significatione non posse loqui ei ad pacem, quod sit avertere se; loqui enim ad pacem est velle alicui bene, nam per pacem intellexerunt Antiqui in supremo sensu, ipsum Dominum, in sensu interno Regnum Ipsius ac vitam in illo seu salutem, in externo autem salutem in mundo seu valetudinem; contrarium ejus est, non posse loqui ei ad pacem, hoc est, non velle alicui bene, ita avertere se, hic a Divino Vero.

4682. Et somniavit Joseph somnium, quod significet prædicationem de Ipso, constat ex significatione somniare somnium, quod sit prædicare; & quia somnium de Josepho agit, est prædicare de Divino Humano Domini; quod somnium hic significet prædicationem, est quia in binis somniis Josephi continentur in sumario omnia illa quæ de Josepho prævisa & provisa sunt, seu in sensu interno quæ de Divino Vero intra Ecclesiam talem qualis per fratres Josephi repræsentatur, seu qualis quæ a fide inchoat; & præterea Divina Vera antiquitus manifestabantur vel per loquelam, vel per visiones, vel per somnia, & ex illis erant prædicationes; inde est quod per Prophetas in Verbo, quibus verum Divinum manifestabatur vel per loquelam, vel per Visiones, vel per somnia, significantur docentes vera, & in sensu abstracto, vera doctrinæ, n: 2534; similiter itaque per videre visiones & somniare somnia; ut apud Joëlem "Effundam spiritum meum super omnem carnem, & prophetabunt filii vestri, & filiæ vestræ, senes vestri somnia somniabunt, juvenes vestri visiones videbunt: etiam super servos & ancillas in diebus illis effundam spiritum meum," III: 1. 2; effundere spiritum super illos pro instruere de veris, prophetare pro docere & prædicare illa, ita quoque somnia somniare; senes pro sapientibus, juvenes pro intelligentibus, servi pro scientibus. Apud Jeremiam "Sic dixit Jehovah Zebaoth, ne attendite ad verba prophetarum prophetantium vobis, vanos reddunt illi vos, visionem cordis sui loquuntur, non ex ore Jehovah: audiavi quod dixerunt prophetae, qui prophetarunt in nomine meo mendacium, dicendo, somniavi, somniavi: propheta cum quo somnium, narret somnium, at cum quo Verbum meum, narret verbum meum in veritate: ecce Ego contra prophetantes somnia mendacii, dictum Jehovah, narrant ea, & seducunt populum meum per mendacia sua," XXI: 16. 25. 28. 32; prophetare etiam

hic pro docere & prædicare, sed ex somniis mendacii, quæ sunt ex quibus eorum prædicatio; similiter alibi, ut Jerem: xxix: 8. 9. Sachar: x: 2. Apud Moſen "Quando ſurgit in medio tui *propheta*, aut *ſomnians ſomnium*, qui dederit tibi ſignum aut prodigium, & veniat ſignum aut prodigium, quod loquutus eſt ad te, dicendo, eamus ad deos alios, quos non novisti, & ſerviamus illis, non obedies *verbis prophetae istius*, vel *ſomnianti ſomnium* iſti: & *propheta iſte*, & *ſomnians ſomnium* iſte, occidetur, propterea quod loquutus defectionem contra Jehovam Deum veſtrum," Deut: xii: 2. 3. 4. 6; propheta & ſomnians ſomnium, uterque pro docente & prædicante, ibi falſa.

4683. Et indicavit fratribus ſuis, quod ſignificet coram illis qui a fide ſeparata, conſtat a repræſentatione fratrum Joſephi, quod ſint Eccleſia quæ deſlectit a charitate ad fidem, ſeu in ſenſu abſtracto illa quæ ſunt fidei, de qua ſupra n: 4665. 4671. 4679, hic qui ſunt a fide ſeparata a charitate, quia ſequitur quod addiderint adhuc odiſſe illum, per quæ ſignificatur contemptus & averſio adhuc major. Se enim ita cum illa Eccleſia habet; cum primum inchoat, charitatem prædicant, ſed modo ex doctrinali, ita ex ſcientifico, non autem ex ipſa charitate, ita non ab affectione ſeu corde; ſucceſſu temporis, ſicut charitas & affectio oblitteratur in corde, prædicant fidem, & tandem cum nulla amplius charitas, ſolam fidem, & hanc ſalvificam dicunt abſque operibus; tunc quoque opera non amplius vocant charitatis, ſed fidei, & nominant illa fructus fidei; conjungunt quidem ſic, ſed ſolum ex doctrina, non autem ex vita; & quia in vita fidei ſeu in bono nihil ſalutis ponunt, ſed ſolum in fide, & tamen manifeſte ex Verbo, & quoque ex intellectu ſuo ſciunt, quod doctrina nihil ſit abſque vita, ſeu quod fides nihil ſit abſque fructibus, ſalvificum fidei ponunt in confidentia, ut ſic quoque a fructibus recedant, non ſcientes quod omnis confidentia trahat ſuum eſſe a fine vitæ, & quod genuina confidentia non dabilis ſit niſi in bono, ſed ſpuria & falſa etiam in malo: utque adhuc magis ſeparent fidem a charitate, etiam perſuadent quod confidentia ſolum unius momenti, etiam in ultimo vitæ, ſalvet, utcunque vita ante acta fuit, quantumvis ſciunt, quod vita ſua quemvis maneat poſt mortem, & quod quiſque ſecundum opera vitæ ſuæ judicabitur: ex his paucis conſtare poteſt, qualis eſt fides ſeparata a charitate, proinde qualis Eccleſia, quæ fidem, non autem vitam fidei eſſentialem facit. De falſis quæ inde ut a ſua ſcaturigine fluunt, in ſequentibus, ex Divina Domini Miſericordia, dicetur.

4684. Et addiderunt adhuc odiſſe eum, quod ſignificet contemptum & averſionem adhuc majorem, conſtat ab illis quæ ſupra n: 4680, dicta ſunt, ubi ſimilia verba.

4685. Et dixit ad illos, audite quæſo ſomnium hoc quod ſomniavi, quod ſignificet prædicationis contenta, conſtat ex ſignificatione ſomniare ſomnium, quod ſit prædicatio, de qua ſupra n: 4681, hic prædicationis contenta, quia ſequitur nunc qualè ſomnium ei fuit.

4686. Et ecce nos manipulantes manipulos in medio agri, quod ſignificet docentes e doctrina, conſtat ex ſignificatione manipuli, quod ſit doctrina, & inde manipulare manipulos, quod ſit docere ex illa, de qua ſequitur; & ex ſignificatione agri, quod ſit Eccleſia, de qua n: 2971. 3766. 4440. 4443; medium

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 317

medium agri est interius in Ecclesia, ita sunt illi qui in fide alicujus charitatis; medium enim in sensu interno est quod interius & quod intimum est, n: 1074. 2940. 2973; sunt enim in omni Ecclesia qui in medio ejus seu qui intimi sunt, & sunt illi qui in charitate, hic qui in fide alicujus charitatis sunt; apud illos Dominus præsens est, quia Dominus in charitate est, & per charitatem in fide, n: 4672; quod illi significantur, patet etiam ex sequentibus, ex eo quod manipulus Josephi surrexit & circumdederint illum manipuli reliqui; per manipulum enim Josephi significatur doctrina ex Divino Vero Domini. Quod manipulus sit doctrina, est inde, quia ager est Ecclesia, ut mox dictum, & seges in agro est verum in Ecclesia, ita manipulus in quo seges est doctrina in quo verum: simile significant manipuli apud Davidem "Qui seminant in lachryma, cum cantu metent; eundo ibit & flendo, portans jactum seminis, sed veniendo veniet cum cantu, portans *manipulos suos*," Psalm: cxxvi: 6; ubi de illis qui in captivitate spirituali fuerunt, & liberati; portare jactum seminis pro instructione in veris, venire cum cantu pro affectionis veri lætitia, portare manipulos pro veri illius doctrinalibus.

4687. Et ecce surrexit manipulus meus & etiam constitit, quod significet doctrinale de Domini Divino Humano, constat ex significatione manipuli, quod sit doctrinale, de qua mox supra; & ex significatione surgere & consistere, quod sit supremum quod regnaturum, & quod adoraturi; hoc quod sit Divinum Humanum Domini, patet ex illis quæ sequuntur, quod nempe Manipulo illi incurvaverint se undecim manipuli, & in altero somnio quod sol & luna & undecim stellæ incurvaverint se Josepho, per quæ significatur supremum quod regnaturum, & quod adoraturi, quapropter etiam Jacobus dicit, an veniamus ego & mater tua, & fratres tui, ad incurvandum nos tibi terram; Divinum Verum Domini est quod per Josephum repræsentatur, ut supra dictum; supremum ejus est Ipse Dominus, & supremum inter doctrinalia, quod Humanum Ipsius sit Divinum. Cum hoc supremo doctrinalium ita se habet; Antiquissima Ecclesia, quæ coelestis fuit, & præ reliquis Homo dicta est, adoravit Infinitum Esse, & inde Infinitum Existens; & quia de Infinito Esse nullam perceptionem habere potuerunt, sed aliquam de Infinito inde Existente ex perceptibilibus quæ in Interno eorum homine, exque sensibilibus quæ in Externo, & ex aspectabilibus quæ in Mundo, ideo adoraverunt Infinitum Existens in quo Infinitum Esse: Infinitum Existens in quo Infinitum Esse, perceperunt ut Divinum Hominem, ex causa quia norunt, quod Infinitum Existens ex Infinito Esse produceretur per Cælum, quod quia est Maximus Homo correspondens omnibus & singulis quæ in homine, ut ad finem Capitulorum præcedentium ostensum est, & ad finem aliquot sequentium ostendetur, non aliam perceptionis ideam de Infinito Existente ab Infinito Esse potuerunt habere, quam de Divino Homine, nam quicquid per Cælum sicut per Maximum Hominem ab Infinito Esse transit, hoc imaginem ejus secum habet, in omnibus & in singulis: Cum Ecclesia illa coelestis cæpit labi, præviderunt quod Infinitum illud Existens non potuisset influxum habere in mentes hominum amplius, & quod sic perituum Genus humanum, idcirco ex revelatione

velatione habuerunt, quod nasceretur qui Humanum in Se Divinum faceret, & sic fieret ipsum Infinitum Existens quale fuerat antea, & tandem unum cum Infinito Esse sicut etiam fuerat antea, inde Propheticum eorum de Domino in Genes: Cap: 111: vers: 15. Hoc describitur ita apud Johannem, "In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum: Hoc erat in principio apud Deum; omnia per Ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est: in Ipso vita erat, & vita erat lux hominum. Et Verbum Caro factum est, & habitavit in nobis, & vidimus gloriam Ipsius sicut Unigeniti a Patre, plenus gratia & veritate," 1: 1. 2. 3. 4. 14; Verbum est Divinum Verum, quod in Essentia sua est Infinitum Existens ab Infinito Esse, & est Ipse Dominus quoad Humanum suum; Hoc Ipsum est a Quo verum Divinum nunc procedit & influit in Caelum, & per Caelum in mentes humanas, consequenter quod regit & gubernat universum, sicut id rexit & gubernavit ab æterno, idem enim & unum est cum Infinito Esse, nam conjunxit Divino Humanum, quod factum per id quod Humanum in Se etiam Divinum fecerit. Inde nunc constare potest, quod supremum Veri Divini sit Domini Divinum Humanum, ac inde quod supremum inter doctrinalia Ecclesiæ sit, quod Humanum Ipsius sit Divinum.

4688. Et ecce circumdederunt manipuli vestri, quod significet illos qui in fide essent, nempe in fide alicujus charitatis, constat a significatione circumdare, quod hic sit accessus ad adorandum, sequitur enim quod incurvaverint se manipulo ejus, per quod significatur adoratio; & ex significatione manipuli, quod sit doctrina, de qua mox supra n: 4685, hic omnia doctrinæ seu omnia fidei; quod manipuli hic significant illa, est quia per omnes filios Jacobi repræsentantur in genuino sensu omnia fidei, n: 3858. 3926; ita quoque manipuli, quia illi erant loco illorum in somnio, & quia hoc visum est in medio agri, & per medium agri significatur interius, seu qui interiores sunt in Ecclesia, de qua agitur n: 4685, ita illi qui in fide alicujus charitatis sunt; hi sunt manipuli, qui circumdederunt, & se incurvarunt Manipulo Josephi; quod illi qui exteriores sunt seu remotiores a medio, & in proprio sensu hic sunt fratres Josephi, non intelligantur, patet ab illis quæ præcedunt & quæ sequuntur, quod nempe oderint eum magis & magis, hoc est, quod contemserint eum & se averterint, nam per odi, non loqui ad pacem, & invidere, quæ dicuntur de fratribus ejus, significatur contemptus & aversio.

4689. Et incurvaverunt se manipulo meo, quod significet adorationem, constat ex significatione incurvare se, quod sit effectus humiliationis, de qua n: 2153, proinde adoratio; & ex significatione manipuli Josephi, quod hic sit doctrinale de Domini Divino Humano, de qua n: 4686, ita est Divinum Humanum quod adoraverunt, nempe illi qui in interiori Ecclesiæ sunt; qui autem exteriores sunt, hoc est, illi qui a fide separata, nihil minus quam adorant, fides separata a charitate hoc secum habet, quia, ut supra dictum, Dominus in charitate est præsens, ac in fide non nisi quam per charitatem, nam charitas est medium conjungens; quid verum absque bono, & quid intellectuale absque voluntario, ita quid fides absque charitate, aut quid confidentia absque

absque essentia sua. Quod illi qui in fide separata a charitate sunt, nihil minus quam adorent Divinum Humanum Domini, constare mihi potuit manifeste a talibus qui in alteram vitam e Christiano orbe veniunt, cum quorum pluribus loquutus sum, ibi enim non ora sicut in mundo, sed corda loquuntur, cuiusvis cogitationes ibi communicantur multo apertius quam per aliquam loquelam in mundo, nec ibi loqui aliter conceditur quam sicut cogitant, ita sicut credunt; multi eorum, qui etiam prædicarunt Dominum in mundo, ibi prorsus negant illum, & cum inquiritur ex quo fine seu ex qua causa prædicarunt Ipsum & quoque in externa forma sancte adoraverunt Ipsum, compertum est, quod fecerint quia illis ex officio id injunctum, & quia sic honores & opes lucrati; & qui non prædicarunt, sed usque confessi Ipsum, quod fecerint quia nati in Ecclesia, & quod diffamarentur si contra religionem loquuti fuissent; ne quidem unus ex orbe Christiano novit, quod Humanum Ipsius Divinum sit, & vix aliquis quod Ipse Solus cælum ac universum regat, minus quod Divinum Humanum Ipsius sit omne in cælo; quod ita sit, non poterat aperte revelari, quia prævisum a Domino, quod Ecclesia Christiana defleceret a charitate ad fidem, proinde se separaret ab Ipso, & sic non modo rejiceret sed etiam prophanaret sanctum quod a Divino Humano Ipsius, nam fides separata a charitate non aliter potest. Quod fides separata a charitate hodie sit, constat, separant se Ecclesiæ secundum dogmata, & qui aliter credit quam sicut dogma docet, e communione eorum ejicitur, & quoque diffamatur; qui autem latrocinatur, absque misericordia deprivat alios suis bonis, solum ne fiat apertis modis, qui dolose machinatur contra proximum, qui charitatis opera ignominia afficit, quique adulteratur, is usque Christianus vocatur, modo frequentet sacra & loquatur ex doctrina; inde patet, quod hodie sit doctrina quæ facit Ecclesiam, non autem vita, & quod fructus, quos fidei adjungunt, sint modo in doctrina, & nihil in mentibus eorum.

4690 Et dixerunt ei fratres ejus, quod significet illos qui a fide separata, constat a repræsentatione fratrum Josephi, quod sint Ecclesia, quæ defleat a charitate ad fidem, & tandem fidem separat a charitate, de qua n: 4665. 4671. 4679; interiores autem illius Ecclesiæ significati sunt per manipulos in fomnio, n: 4686. 4688. Quod fratres Josephi illam Ecclesiam repræsentent, est quia in sensu proximo significant Ecclesiæ repræsentativum, seu religiosum, quod apud posteros Jacobi instituebatur; qui quidem non noverunt aliquid de fide de qua Ecclesia Christiana, sed de Veritate, veritas illis erat eadem quæ Christianis fides, etiam in Lingua originali eadem vox utrique est; sed Judaica Ecclesia per veritatem intelligebat præcepta decalogi, & quoque leges, judicia, testimonia, & statuta, quæ per Moysen tradita sunt; interiora veritatis non sciebant, nec scire volebant; Christiana autem Ecclesia, doctrinalia quæ sunt interiora Ecclesiæ & credenda dicuntur, fidem vocat; per fidem enim vulgus non aliam quam symbolicam intelligit, seu quam Libri symbolici docent; qui autem cogitant, quod doctrinalia fidei, seu scientia eorum neminem salvare possit, & quod pauci in vita fidei sint, fidem confidentiam dicunt, sed hi supra vulgus sunt, ac aliis doctiores. Ex his constare potest, quod in sensu in-

terno

terno hic agatur non solum de Ecclesiæ representativo, quod apud posteros Jacobo institutum fuit, sed etiam de Ecclesia Christiana quæ successit; nam Verbum Domini est universale, & comprehendit in genere omnem Ecclesiam; æque enim a Domino prævisum est, quomodo se haberet cum Ecclesia Christiana, ac quomodo cum Ecclesia Judaica, sed proxime cum Judaica, quapropter ille sensus vocatur sensus proximus seu sensus internus historicus, & alter sensus internus.

4691. An regnando regnabis super nos, si dominando dominaberis in nos, quod significet num quoad intellectualia & voluntaria subjecti essent, constat ex significatione regnare, quod sit subjectum esse quoad intellectualia; & a significatione dominari, quod sit subjectum esse quoad voluntaria: quod regnare super eos, & dominari in eos, sit subjectum fieri, patet; sed quod utrumque hic dicatur, est quia unum spectat intellectualia, & alterum voluntaria; commune est in Verbo, imprimis prophetico, unam rem per bina exprimere; qui non novit arcanum quod in illo est, non aliter opinari potest, quam quod solum sit repetitio propter emphasin; sed non ita est, in singulis Verbi est conjugium cœleste, nempe conjugium veri cum bono & boni cum vero, sicut est conjugium intellectus & voluntatis in homine, una expressio se refert ad verum, altera ad bonum, ita una ad intellectuale nam hujus est verum, & altera ad voluntarium nam hujus est bonum, etiam expressiones in Verbo ex illis vocibus constant quæ constanter significant talia; hoc arcanum est, quod latet in eo, quod una res per bina exprimatur, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712. 4138 f: ita etiam hic, regnare super eos, & dominari in eos, regnare etiam spectat verum quod intellectus, dominium autem bonum quod voluntatis, etiam Regnum prædicatur de vero, n: 1672. 2547, & dominium de bono; ut quoque apud Danielem, ubi etiam agitur de Divino Humano Domini “Huic datum est *Dominium*, & gloria, & *Regnum*, ut omnes populi, gentes, & linguæ Ipsum colerent: *Dominium* Ipsius *Dominium æternum* quod non transibit, & *Regnum* Ipsius quod non peribit” VII: 14: & apud Davidem “*Regnum* tuum *Regnum* omnium æternitatum, & *Dominium* tuum in omnem generationem & generationem” Psalm: cxlv: 13.

4692. Et addiderunt adhuc odisse eum super somnia & super verba ejus, quod significet contemptum & aversionem adhuc majorem propter prædicationem veri, hic nempe de Divino Humano Domini, constat ex significatione addere, quod sit magis; ex significatione odi, quod sit contemnere & se avertere, de qua supra n: 4681; ex significatione somnii, quod sit prædicatione, de qua etiam supra n: 4682. 4685; & ex significatione verborum, quod sint vera; quod verba sint vera, est quia omne Verbum in cœlo est ex Domino, ideo verba in sensu interno significant vera, & Verbum in genere omne Divinum Verum. Quod ipsam rem attinet, est supremum inter vera, quod Ecclesia, quæ separavit fidem a charitate, præcipue contemnit, & a quo se avertit, nempe quod Humanum Domini sit Divinum: omnes qui ab Antiqua Ecclesia fuerunt, & non separaverunt charitatem a fide, crediderunt quod Deus universi esset Divinus Homo, & quod Ipse esset Divinum Esse; inde etiam

Jehovam

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 321

Jehovam Ipsum nominabant; sciebant hoc ex Antiquissimis, tum quoque quia apparuerat pluribus fratrum eorum, ut Homo; sciebant etiam, quod omnia ritualia & externa Ecclesiae eorum Ipsum repraesentarent: sed qui a fide separata fuerunt, non potuerunt id credere, quia non potuerunt comprehendere, quomodo Humanum posset esse Divinum, & quod amor Divinus hoc faceret, quicquid enim non comprehendebant ex aliqua idea capta per sensuality corporis externa, nihili esse putabant; fides separata a charitate hoc secum habet; nam clauditur apud illos internum perceptionis, quia non datur aliquod intermedium, per quod influxus. Ecclesia Judaica, quae successit, credidit quidem Jehovam esse Hominem & quoque Deum, quia apparuerat Mosi & Prophetis sicut homo, quapropter unumquemvis Angelum, qui apparuit, nominabant Jehovam; sed usque de Ipso non aliam ideam habuerunt, quam gentiles de suis diis, quibus Jehovam Deum praeferebant, quia miracula potuit facere, n: 4299; non scientes, quod Jehovah esset Dominus in Verbo, n: 2921, 3035; & quod esset Divinum Humanum Ipsius, quod omnia ritualia eorum repraesentabant; de Messia seu Christo non aliud cogitabant, quam quod futurus maximus Propheta, major Mose, & maximus Rex, major Davide, qui introduceret eos in terram Canaanem cum stupendis miraculis; de Regno Ipsius coeleste nihil voluerunt audire; & hoc quia nihil aliud quam mundana capiebant; erant enim separati a charitate. Ecclesia vero Christiana quidem Humanum Domini ut Divinum adorat in externo cultu, imprimis in Sacra Caena, quia dixerat quod Panis ibi esset Corpus Ipsius, & Vinum esset Sanguis Ipsius; sed Humanum Ipsius non Divinum faciunt in doctrina, distinguunt enim inter naturam Divinam & naturam humanam; hoc etiam ex causa quia Ecclesia deflexit a charitate ad fidem, & tandem ad fidem separatam; & quia Humanum Domini non Divinum agnoscunt, scandalizant se multi, & corde Ipsum negant, n: 4689; cum tamen res ita se habet, quod Divinum Humanum Domini sit Divinum Existens a Divino Esse, de quo supra n: 4687, & quod Ipse sit Divinum Esse, nam Divinum Esse & Divinum Existens unum sunt, sicut etiam Dominus manifeste docet apud Johannem: "Dixit Jesus Philippo, tantum tempus vobiscum sum, & non nosti Me; qui vidit Me vidit Patrem; nonne credis, quod Ego in Patre & Pater in Me sit; credite Mihi, quod Ego in Patre, & Pater in Me." xiv: 9, 10, 11; & quoque alibi; Divinum enim Existens est ipsum Divinum procedens a Divino Esse, ac in imagine est Homo, quia Caelum, cujus est omne, repraesentat Maximum Hominem, ut supra n: 4687 dictum, & ad finem Capituli ubi de Correspondentia omnium quae apud hominem cum illo, ostensum Dominus quidem natus est ut alius homo, & infirmum humanum a matre habuit, sed Dominus hoc humanum prorsus expulit, adeo ut amplius non filius Mariae esset, & Humanum in Se Divinum fecit, quod intelligitur per quod glorificatus sit; & quoque ostendit Petro, Jacobo & Johanni, quod Divinus Homo esset, cum transformatus.

1664
Sf
4693

4693. Et somniavit adhuc somnium alterum; quod significet iterum prædicationem, constat ex significatione somnii, quod sit prædicatione, de qua supra n: 4682.

4694. Et narravit illud fratribus suis, & dixit, quod significet coram illis qui a fide separata, constat ex repræsentatione fratrum Josephi, quod sint illi qui a fide separata sunt, de qua supra n: 4665. 4671. 4679. 4690.

4695. Ecce somniavi somnium adhuc, quod significet contenta, nempe prædicationis, constat ex illis quæ supra n: 4685, dicta sunt.

4696. Et ecce sol & luna, quod significet bonum naturale & verum naturale, constat a significatione solis, quod sit bonum coeleste, de qua n: 1529. 1530. 2120. 2495. 2441. 3636. 3643. 4060; & ex significatione lunæ, quod sit bonum spirituale seu verum, de qua n: 1529. 1530. 2495; Sol in supremo sensu significat Dominum, quia Ipse ut Sol apparet illis in cælo qui in cælesti amore sunt, & Luna in supremo sensu etiam significat Dominum, quia Ipse ut Luna apparet illis in cælo qui in spirituali amore sunt, etiam omne lucis in cælo est inde; Lux ideo a Sole ibi est coeleste amoris seu bonum, & Lux a Luna ibi est spirituale amoris seu verum; hic itaque Sol est bonum naturale, & Luna est verum naturale, quia prædicantur de Jacobo & Lea, ut patet a vers: 10, ubi Jacob dicit "An veniendo veniemus ego & mater tua, & fratres tui, ad incurvandum nos tibi terram;" per Jacobum enim repræsentatur bonum naturale, & per Leam verum naturale, ut prius passim ostensum est. Divinum quod a Domino venit, hoc in supremo sensu est Divinum in Ipso, in sensu autem respectivo est Divinum ab Ipso, Divinum bonum quod ab Ipso est quod vocatur coeleste, & Divinum verum quod ab Ipso est quod dicitur spirituale; cum Rationale illa recipit, sunt bonum & verum rationalis quæ significantur, cum autem naturale illa recipit, sunt bonum & verum naturalis quæ significantur; hic bonum & verum naturalis, quia prædicantur de Jacobo & Lea.

4697. Et undecim stellæ, quod significet cognitiones boni & veri, constat a significatione stellarum, quod sint cognitiones boni & veri; quod stellæ in Verbo illas significant, est quia sunt parva luminaria quæ lucent noctu, & a se in nostram atmosphæram tunc emittunt scintillas lucis, similiter ac cognitiones illa quæ sunt boni & veri: quod per stellæ cognitiones illæ significantur, constare potest a pluribus locis in Verbo, ut apud Jeremiam "Dixit Jehovah, dans solem in lucem diei, statuta lunæ & stellarum in lucem noctis, commovens mare, ut tumultuentur fluctus ejus" xxxi: 35; ubi de nova Ecclesia, per dare solem in lucem diei significatur bonum amoris & charitatis, & per statuta lunæ & stellarum in lucem noctis, verum & cognitiones: similiter apud Davidem "Jehovah qui fecit Luminaria magna, solem in dominium in die, lunam & stellæ in dominium in nocte" Psalm: cxxxvi: 7. 8. 9; qui non sensum internum Verbi novit, credet quod per solem hic sol mundi, & per lunam & stellæ luna & stellæ intelligantur, at inde nullus sensus spiritualis & coelestis exsurgit, cum tamen Verbum in singulis est coeleste; inde quoque patet, quod sint bona amoris & charitatis, & vera fidei, cum cognitionibus eorum, quæ significantur. Similiter quæ in Capite Primo Genescos, ubi de nova creatione hominis

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 323

hominis cœlestis agitur “Dixit Deus, sit *Luminaria* in expanse cœlorum, ad distinguendum inter diem & inter noctem, & erunt in signa & in stata tempora, & in dies & in annos; & erunt in *Luminaria* in expanse cœlorum, ad lucem dandum super terra, & factum ita: & fecit Deus *duo Luminaria magna, Luminare magnum ad dominandum die, & Luminare minus ad dominandum nocte, & Stellæ*; & posuit illa Deus in expanse cœlorum ad lucem dandum super terra, & ad dominandum in die & in nocte, & ad distinguendum inter lucem & inter tenebras” Vers: 13. 14. 15. 16. 17. 18, videatur n: 30 ad 38; Apud Matthæum “Statim post afflictionem dierum istorum, *Sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellæ cadent de cœlo, & potentiæ cœlorum commovebuntur*” xxiv: 29; quod per solem & lunam ibi significetur amor & charitas, seu bonum & verum, & per stellæ cognitiones, videatur n: 5060; & quia ibi de ultimo die seu ultimo statu Ecclesiæ agitur, per quod sol obscurabitur & luna non dabit lumen suum, significatur quod tunc peribit bonum amoris & charitatis, & per quod stellæ cadent de cœlo, quod etiam cognitiones boni & veri; quod illa significantur, patet a Prophetis Verbi, ubi similia dicuntur de ultimo Ecclesiæ; ut apud Esaiam “Ecce dies Jehovæ veniet crudelis, ad ponendum terram in vastitatem, & peccatores perdet ex illa, nam *stellæ cœlorum & sidera eorum non lucebunt luce sua, obscurabitur sol in ortu suo, & luna non splendere faciet lucem suam*” xlii: 9. 10. apud Joelem “Propinquus est dies Jehovæ, *sol & luna atrati sunt, & stellæ contraxerunt splendorem suum*” iv: 14. 15. Apud Ezechielem “Obtegam cum extinxero te, cœlos, & *atrabo stellæ eorum, solem nube obtegam, & luna non lucere faciet lumen suum, omnia luminaria lucis in cœlo atrabo super te, & dabo tenebras super terra tua*” xxxii: 7. Et apud Johannem “Quartus Angelus clauxit & percussa est *tertia pars solis, & tertia pars lune, & tertia pars stellarum*, ut *obtenebraretur tertia pars eorum, & dies non luceret tertia sui parte, noxque similiter*” Apoc: viii: 12. Præterea quod Stellæ sint cogitationes boni & veri, patet ab his locis; apud Danielelem “Ex uno cornu hirci caprarum crevit cornu unum de exiguo, & crevit valde versus meridiem, & versus ortum, & versus decus, & crevit usque ad *exercitus cœlorum*, & dejecit in terram *de exercitu, & de stellis, & conculcavit ea*” viii: 9. 10: & apud Johannem “Draco magnus cauda sua traxit *tertiā partem stellarum cœli, & projecit eas in terram*” Apoc: xii: 4; quod non stellæ hic intelligantur, patet, agitur apud Danielelem & apud Johannem de Ecclesiæ statu ultimis temporibus. Similiter apud Davidem “Jehovah numerat numerum *stellarum*, omnibus nomina vocat” Psalm: cxlvii: 4. Apud Eundem “Laudate Jehovaham *sol & luna, laudate Ipsum omnes stellæ lucis*” Psalm: cxlviii: 4. Apud Johannem “Signum magnum visum est in cœlo, mulier circumdata *solem, & luna sub pedibus ejus, & super capite ejus corona undecim stellarum*” Apoc: xii: 1. Quia per stellæ significantur cognitiones boni & veri, per illas significantur doctrinalia Ecclesiæ, nam hæc sunt cognitiones; Doctrinale de fide separata a charitate ultimis temporibus, per stellam ita describitur apud Johannem “Tertius Angelus clauxit, & cecidit e cœlo *stella magna ardens*

sicut lampas, & cecidit super tertiam partem fluviorum, & super fontes aquarum: *nomen stellæ dicitur absinthium*, & multi homines mortui sunt in aquis, quia amaræ factæ sunt" Apoc: vii: 10. 11; aquæ quæ ex stella illa factæ sunt amaræ, sunt vera, & fluvii ac fontes aquarum sunt inde intelligentia & sapientia ex verbo; quod aquæ sint vera, videatur n: 2702. 3058. 3424; quod fluvii sint intelligentia, n: 3051; quodque fontes sapientia ex Verbo, n: 2702. 3424.

4698. Incurvantes se mihi, quod significet adorationem, constat ex significatione incurvare se, quod sit adoratio, de qua supra n: 4689.

4699. Et narravit ad patrem suum, & ad fratres suos, quod significet quod datum scire id, constare potest absque explicatione.

4700. Et increpavit eum pater & dixit ei, quid somnium hoc quod somniasti, quod significet indignationem, constat ex significatione increpare, quod sit indignari, & quidem propter prædicationem veri & Divino Humano Domini, quæ significatur per somnium somniare, de qua n: 4682. 4693. 4695; pater & fratres Josephi sunt hic religio Judaica ex antiqua; externum illius religionis erat quoad plurimam partem simile externo Ecclesiæ Antiquæ; internum autem erat in externis apud illos qui ab Antiqua Ecclesia, non autem apud illos qui a Religioso Judaico, quia Judæi non aliquod internum agnoverunt, nec hodie agnoscunt; sed usque tamen internum inerat: externum hoc cum suo interno est quod hic dicitur pater, & externum absque interno quod fratres; inde sequitur, quod inviderunt ei fratres ejus, & pater ejus custodivit verbum, & per illa significatur aversio illorum qui in externo absque interno sunt, & per hæc quod usque veritas maneret in religioso eorum: se habet hoc, sicut in Ecclesia Christiana, qui ibi in externo sunt absque interno, in Sacra Cæna edunt panem & bibunt vinum, & nihil aliud cogitant quam quod faciendum quia mandatum & ab Ecclesia receptum, & quidam eorum credunt quod Panis sanctus sit & Vinum sanctum, non autem in Pane & Vino sanctum ex eo, quod panis sit sanctum amoris & charitatis in cælo, & quod vinum sit sanctum charitatis & fidei ibi, n: 3464. 3735; at qui in cultu externo sunt & simul in interno, ii non adorant panem & vinum, sed Dominum Quem repræsentant, ex Quo factum amoris, charitatis & fidei, & hoc non ex doctrina, sed ex amore, charitate & fide appropriatis vitæ.

4701. An veniendo veniemus ego, & mater tua & fratres tui ad incurvandum nos tibi terram, quod significet num adoratura Ecclesia, constat ex significatione venire ad incurvandum, quod sit adoratura, de qua n: 4689. 4698; & ex significatione patris qui hic est ego, & matris tum fratrum, quod sit Ecclesia, hic Ecclesia Judica, ut mox prius.

4702. Et inviderunt ei fratres ejus, quod significet aversionem ejus, constat ex significatione invidere, quod etiam sit aversio, sicut odi & non loqui ei ad pacem, ut supra n: 4681; vox enim invidere in lingua originali etiam significat æmulari & jurgari, & quia æmulatio & jurgatio est effectus odii, per eandem quoque significatur aversio.

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 325

4703. Et pater ejus custodivit verbum, quod significet quod maneret veritas in religioso eorum, constat a significatione patris hic, quod sit religio Judaica ex antiqua, de qua supra n: 4700; ex significatione custodire, quod sit intus conservare, ita manere; & ex significatione verbi, quod sit veritas, de qua supra n: 4692; quid porro intelligitur per quod maneret veritas in religioso eorum, videatur supra n: 4700.

4704. Vers: 12 ad 17. Et ierunt fratres ejus ad pascendum gregem patris illorum in Schechem. Et dixit Israel ad Josephum, nonne fratres tui pascentes in Schechem, vade & mittam te ad illos, & dixit ei, ecce me. Et dixit ei, vade quaeso, vide pacem fratrum tuorum, & pacem gregis, & reduc mihi verbum: & misit eum e valle Chebronis, & venit Schechemum. Et invenit eum vir, & ecce errans in agro, & interrogavit eum vir, dicendo, quid quaeris? Et dixit, fratres meos ego quaerens, indica quaeso mihi ubi illi pascentes. Et dixit vir, profecti abhinc, quia audivi dicentes, eamus Dothanum; & fuit Joseph post fratres suos, & invenit illos in Dothan. Iverunt fratres ad pascendum gregem, significat docentes ex fide: patris illorum, significat Antiquae & Primitivae Ecclesiae: in Schechem, significat prima rudimenta; & dixit Israel ad Josephum, significat perceptionem ex Divino Spirituali: nonne fratres tui pascentes in Schechem, significat quod doceant: vade & mittam te ad illos, significat quod doceret Divina bona spiritualia: & dixit, ecce me, significat affirmationem: & dixit ei, vade quaeso, vide pacem fratrum tuorum, significat adventum Domini omnem: & perceptionem quomodo cum docentibus se haberet: & pacem gregis, significat quomodo cum discipulis seu Ecclesiae: & reduc mihi verbum, significat cognitionem: & misit eum e valle Chebronis, significat quod ex naturali & sensuali Divino: & venit Schechemum, significat cognitionem communium doctrinalium: & invenit eum vir, & ecce errans in agro, significat quod a vero communi Ecclesiae lapsi: & interrogavit eum vir, dicendo, quid quaeris, significat Praevidentiam: & dixit, fratres meos ego quaerens, indica quaeso mihi, ubi illi pascentes, significat cognitionem quomodo se haberet, & in quo statu essent: & dixit vir, profecti abhinc, quia audivi dicentes, eamus Dothanum, significat quod a communibus contulerint se ad specialia doctrinae: & ivit Joseph post fratres suos, & invenit illos in Dothan, significat quod essent in specialibus factorum principiorum.

4705. Iverunt fratres ad pascendum gregem, quod significet docentes ex fide, constat a significatione fratrum Josephi, quod sint illi in Ecclesia, qui a fide, de qua supra n: 4665. 4671. 4679. 4690; & a significatione pascere gregem, quod sit docere, de qua n: 343. 3787. 3768. 3772. 3783.

4706. Patris illorum, quod sit Antiquae & Primitivae Ecclesiae, constat a significatione patris hic seu Jacobi, quod sit Antiqua Ecclesia, de qua supra n: 4680 f; quod etiam sit Ecclesia primitiva Christiana quae significatur, videatur n: 4690 f: per Ecclesiam Primitivam intelligitur Christiana in suo primordio: sunt in genere quatuor Ecclesiae inter se distinctae, de quibus agitur in Verbo, est illa quae fuerat ante diluvium, & Homo appellata, haec est

est quæ vocatur Antiquissima Ecclesia; est dein quæ fuerat post diluvium, hæc est quæ dicitur Antiqua Ecclesia; tum est illa quæ apud Jacobi posteros, quæ non fuit Ecclesia, sed representativum Ecclesiæ, hoc etiam vocatur religiosum; & est quæ post adventum Domini instaurata est, & vocatur Ecclesia Christiana, hæc est quæ in suo primordio dicitur Ecclesia Primitiva.

4707. In Schechem, quod significet prima rudimenta, constat ex significatione Schechemi, quod sit verum ex Antiqua Divina stirpe, de qua n: 4399. 4454. & quod sit doctrina, n: 4472. 4473, hic prima rudimenta nempe doctrinæ de fide; se enim habet prædicatio nominis prædicare ad rem in sua serie; prima rudimenta sunt etiam communia doctrinalium, communia sunt quæ primum recipiuntur, specialia dein sequuntur.

4708. Et dixit Israel ad Josephum, quod significet perceptionem ex Divino spirituali, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3509. 3395; & ex representatione Josephi, quod sit Divinum spirituale, de qua n: 4669.

4709. Nonne fratres tui pascetes in Schechem, quod significet quod doceant, constat ex significatione pascere, quod sit docere, de qua mox supra n: 4705; & ex significatione Schechem, quod sint prima rudimenta doctrinæ de fide, de qua mox supra n: 4707.

4710. Vade & mittam te ad illos, quod significet quod doceret Divina bona spiritualia, constat ex representatione Josephi, quod sit Divinum spirituale Domini, de qua n: 4669. 4708; cum mitti hoc dicitur, est docere Divina bona spiritualia, nam mitti in sensu interno est exire & procedere, n: 2397, & quoque simul docere, hic itaque Divina bona spiritualia quæ procedunt a Divino Spiritualis Domini: Divina bona spiritualia sunt illa quæ sunt amoris & charitatis, Divina autem vera spiritualia sunt illa quæ sunt fidei inde, qui illa docet, hæc etiam docet, nam hæc sunt ex illis & de illis: quod mitti in sensu interno sit procedere & docere, constare potest a multis locis in Verbo, ut pluries de Domino quod missus a Patre, quo significatur quod procederet ab Ipso, hoc est, a Divino Bono; & quoque quod Dominus mittat paracletum seu spiritum veritatis, quo significatur, quod sanctum verum procedat ab Ipso: & quoque prophetæ mittebantur, & per id significatur quod docerent illud quod procedit a Domino; hæc confirmare ex Verbo quilibet potest, frequenter enim ibi legitur.

4711. Et dixit, ecce me, quod significet affirmationem, constare potest absque explicatione.

4712. Et dixit ei, vade quæso, vide pacem fratrum tuorum, quod significet adventum Domini omnem, & perceptionem quomodo cum docentibus se haberet, constat ex significatione dicere, quod sit perceptio, de qua mox supra n: 4708; ex significatione pacis, quod sit salus, de qua n: 4708, ita quomodo se haberet; & ex representatione fratrum, quod hic sint docentes ex fide, de qua supra n: 4705; inde patet quod per illa verba significetur perceptio, quomodo cum docentibus se haberet. Quod etiam significetur ad-

ventus

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 327

ventus Domini omnis, est quia per Josephum repræsentatur Dominus quoad Divinum Spirituale, n: 4669. 4708. 4710, quare cum dicitur quod Josephus vaderet & videret pacem fratrum significatur adventus Ipsi: adventus omnis dicitur cum in cogitationem ex Verbo influit verum.

4713. Et pacem gregis, quod significet quomodo tum discipulis seu Ecclesia, constat ex significatione pacis, quod sit quomodo se haberet, de qua mox supra n: 4712; & ex significatione gregis, quod sint illi qui discunt, pastor enim seu pascens est qui docet & ducit ad bonum charitatis, & grex qui discit & ducitur, de qua n: 343, ita quoque Ecclesia.

4714. Et reduc mihi verbum, quod significet cognitionem, constat ex significatione reducere verbum, quod sit referre quomodo se res haberet, ita cognitio.

4715. Et misit eum e valle Chebronis, quod significet ex Naturali & Sensuali Divino, constat ex significatione mitti, quod sit procedere & docere, de qua supra n: 4710; ex significatione vallis, quod sint illa quæ infra sunt, de qua n: 1723. 3417; & ex significatione Chebronis, quod sit Ecclesia Domini quoad bonum, de qua n: 2909, ita per illa verba significatur quod doceret illa quæ inferiora Ecclesiæ sunt, & hoc ideo quia superiora non caperent; qui enim fidem docet & non charitatem, is nusquam superiora seu interiora Ecclesiæ apperipere potest, non enim habet quicquam quod ducit, & quod dictat num hoc fidei sit vel num hoc verum, at si docet charitatem, tunc habet bonum, hoc ei dictamen est, & eum ducit, nam omne verum est ex bono & agit de bono, seu quod idem, omne fidei est ex charitate & agit de charitate; quod omne doctrinæ spectet vitam, unusquisque ex solo lumine naturali scire potest. Quod per illa verba significetur ex Naturali & Sensuali Divino, est sensus superior; quæ enim inferiora Ecclesiæ sunt, illa dicuntur esse ex Naturali & Sensuali Divino Domini, non quod in Domino hæc sint inferiora, nam in Domino & in Ipsi Divino Humano omne est infinitum, est enim Jehovah quoad utramque Essentiam n: 2186. 2329. 2921. 3023; sed quia ita est apud hominem; qui enim sensuales homines sunt, sensualiter capiunt illa quæ in Domino sunt & quæ ex Domino, & qui naturales naturaliter; ex qualitate illorum qui recipiunt, ita dicitur; qui autem celestes homines sunt, & inde vere rationales, illi interiora percipiunt, de illis dicitur quod doceantur ex Rationali Divino Domini; hic est sensus superior, ut dictum, qui per illa verba significatur. Quod vallis sint inferiora Ecclesiæ, constare potest ab aliis locis in Verbo; ut apud Ezechielem "Propbeticum vallis visionis; quid tibi hic, quod ascendisti omnis in tecta: dies tumultus; & conculationis, & perplexitatis Domino Jehovah Zebaoth, in Valle visionis," xxxi: 1. 5; vallis visionis pro phantasiis de spiritualibus ex sensalibus, ita ex inferioribus. Apud Eundem "Selectio vallium, quarum impletae sunt curru, & equites ponendo posuerunt ad portam," xxi: 7; electio vallium pro bonis & veris in naturali seu externo homine. Apud Eundem "Vox clamantis in deserto, parate viam Jehovah; complanate in solitudine semitam Deo vestro, omnis vallis extolletur," xl: 3. 4; vallis pro humilibus. Apud Jeremiam,

"Quomodo

“Quomodo dices non polluta sum, post baalam non iui, vide *viam tuam in valle*, agnosce quid feceris,” 11: 23; vallis pro scientificis & sensualibus, quæ sunt inferiora per quæ vera pervertunt. Apud Eundem “Ego contra te, *habitatrix vallis*, petra planities, dictum Jehovæ, dicentes, quis descendet contra me,” xxxi: 13; *habitatrix vallis* & petra planities, pro fide in qua non charitas: apud Eundem “Veniet vastator super omnem urbem, & urbs non evadet, sed *peribit vallis*, & perdetur planities,” xlviii: 8, similiter. Apud Eundem “Non gloriaberis *vallibus*, defluxit *vallis tua*, filia perversa,” xlix: 4; vallis pro externis in cultu, quæ etiam sunt infima. Apud Ezechielem “Dabo Gogo locum sepulchro in Israele, *vallem transeuntium*: sepelient ibi Gogum, & omnem multitudinem ejus, unde vocabunt *vallem multitudinis Gogi*,” xxxix: 11. 15; Gogus pro illis qui in cultu externo absque interno sunt, n: 1151, inde dicitur sepulchrum ejus vallis transeuntium & vallis multitudinis ejus. Apud Davidem “Etiam cum ambulavero in *valle umbra*, non timebo mihi malum,” Psalm: xxxiii: 4, vallis umbræ pro inferioribus, quæ respective in umbra sunt. Valles quia erant inter montes & colles & sub illis, ideo per valles significantur inferiora seu exteriora Ecclesiæ, quia per colles & montes superiora seu interiora ejus, per colles illa quæ sunt charitatis, & per montes illa quæ sunt amoris in Dominum, n: 795. 1430. 2722. 4210, & quia per Terram Canaanem significatur Regnum Domini ac Ipsius Ecclesiæ, ideo dicitur illa *Terram montium & vallium*, ad pluviam cæli imbibens aquas,” Deut: xi: 11. Quod Josephus hic dicatur missus e valle Chebronis, inde est, quia ad illos qui docebant de fide, n: 4705, qui enim in fide sunt & non in charitate, illi inferioribus sunt, nam apud illos fides modo est in memoria & inde in ore, non autem in corde & inde in opere.

4716. Et venit Schechemum, quod significet cognitionem communium doctrinalium, constat ex significatione Schechemi, quod sint prima rudimenta, seu quod idem, communia doctrinalium, de qua 4707.

4717. Et invenit eum vir, & ecce errans in agro, quod significet quod a vero communi Ecclesiæ lapsi, constat a significatione errare in agro, quod sit a vero communi Ecclesiæ labi, ager enim est Ecclesiæ quoad bonum, n: 2971. 3196. 3766, & vir agri est bonum vitæ ex doctrinalibus, n: 3310; vir dicitur, quia per virum significatur verum quod est Ecclesiæ, n: 3134. A vero communi Ecclesiæ labi dicuntur, qui agnoscunt Dominum sed non Humanum Ipsius Divinum; ut & qui agnoscunt fidem pro essentiali, non autem charitatem; utrumque est verum commune Ecclesiæ, a quo cum recedit homo Ecclesiæ, a vero communi labitur, qui ab hoc, is postmodum a veris in specie, de quibus in sequentibus; sicut qui a principio falso inchoat, & ab eo deducit consequentia, inde hæc sunt falsa, quia in consequentibus regnat principium, & quoque per hæc principium falsum corroboratur.

4718. Et interrogavit eum vir dicendo, quid queris, quod significet prævidentiam, constare potest ex serie, nam series involvit prævidentiam.

4719. Et dixit fratres meos ego querens, indica quæso mihi ubi illi pascunt, quod significet cognitionem quomodo se haberet, & in quo statu essent;

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 329

sent; proxime secundum verba, quomodo se haberet cum docentibus ex fide, & cognosceret statum illorum; nam per fratres significantur docentes ex fide, n: 4712; per quærere seu videre pacem eorum, quomodo cum illis se haberet, n: 4712. 4713; per ubi significatur status, omne enim loci in sensu interno est status, n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321; & per pascentes significantur docentes, n: 343. 3767. 3768. 3772. 3783.

4720. Et dixit vir, profecti abhinc quia audiui dicentes, eamus Dothanem, quod significet quod a communibus contulerint se ad specialia doctrinæ, constat a significatione proficisci, quod sit se conferre; ex significatione a Schemo, quod hic est abhinc, quod sit a communibus doctrinæ, n: 4707. 4716; & ex significatione Dothanis, quod sint specialia doctrinæ; quod Dothan sint specialia doctrinæ, non ita confirmari potest ex aliis locis in Verbo, quia solum memoratur in 11 Libro Reg: Cap: vi: Vers: 13, ubi refertur, quod Rex Syriæ miserit currus & equites & exercitum magnum ad Dothan, ad capiendum Elischam, & quod illi cæcitibus percussi fuerint, & ab Elischa perducti Samariam: quia omnia Historica Verbi sunt repræsentativa cœlestium & spiritualium Regni Domini, ita etiam hæc, & per Regem Syriæ repræsentantur illi qui in cognitionibus veri, n: 1232. 1234. 3249. 3664. 3680. 4112, ibi in opposito sensu qui in cognitionibus non veri; per Elischam, Verbum Domini, n: 2762; per Dothanem, doctrinalia ex Verbo; per currus & equites, & exercitum magnum quem Rex Syriæ misit, significantur doctrinæ falsa; per montem plenum equis & curribus ignis circum Elischam visis puero ejus, doctrinæ bona & vera ex Verbo, n: 2762; & per cæcitates, quibus percussi qui a Rege Syriæ illuc missi sunt, significantur ipsæ falsitates, n: 2383; & quod perducti ab Elischa Samariam, ubi aperti eorum oculi, instructio per Verbum; talia involvit Historicum ibi, & per Dothanem ubi Elischa, significantur doctrinalia boni & veri ex Verbo; hic similiter, specialia enim doctrinæ non aliud sunt; sed hic specialia principiorum falforum, quia agitur de Ecclesia quæ a fide inchoat, quam ita a charitate statim ab initio separat; doctrinalia quæ dein formantur, sapiunt omnia a principio communi, ita a fide absque charitate, inde falsitates, quæ sunt specialia falforum principiorum. Omnis Ecclesia in suo initio non nisi quam communia doctrinæ novit, est enim tunc in sua simplicitate & quasi in sua pueritia, temporis successu particularia adjicit, quæ partim sunt confirmantia communium, partim additamenta quæ tamen communi non repugnant, & quoque explicantia ut apertæ contradictiones trahantur in partes, & ne impingant contra illa quæ communis sensus dictat; sunt tamen hæc omnia specialia falforum principiorum; nam omnia cujusvis doctrinæ se mutuo sicut in quadam societate spectant, & conjunguntur sicut consanguinitate & affinitate, quæ commune principium ut patrem agnoscunt; inde patet quod omnia sapiant ex falso, cum principium commune est falsum.

4721. Et ivit Joseph ad fratres suos & invenit eos in Dothan, quod significet quod essent in specialibus falforum principiorum, constat a repræsentatione Josephi, quod sit Dominus quoad Divinum Verum, de qua n: 4669;

ex repræsentatione fratrum ejus, quod sint Ecclesia quæ defleat a charitate ad fidem, & tandem ad fidem separatam, de qua n: 4665. 4671. 4679. 4680. 4690; & a significatione Dothanis, quod sint specialia falforum principiorum, de qua mox supra n: 4720; inde patet, quod per illa verba significetur, quod invenerit eos in specialibus principiorum falforum. Ut sciatur, quid per specialia falforum principiorum intelligitur, sint illustrationi aliqua doctrinalia Ecclesiæ solam fidem pro principio agnoscentis, nempe quod justificetur homo per solam fidem; quod ipsi tunc omnia peccata abstergantur; quod per solam fidem etiam in ultima vitæ suæ hora salvetur; quod salvatio sit solum admissio in cœlum ex gratia; quod infantes etiam per fidem salventur; quod gentes, quia illam non habent, non salventur, præter plura alia; hæc & similia sunt specialia principii de sola fide: si autem Ecclesia agnosceret vitam fidei pro principio, agnosceret charitatem erga proximum & amorem in Dominum, & inde opera charitatis & amoris, & tunc omnia illa specialia caderent; ac pro justificatione agnosceret regenerationem, de qua Dominus apud Johannem “Nisi quis regeneratur denuo, non potest videre Regnum Dei,” 111: 3; & quod Regeneratio fiat per vitam fidei non autem per fidem separatam: nec agnosceret, quod omnia peccata ipsi tunc abstergantur, sed quod ex Misericordia Domini, ab illis detineatur, & in bono & inde vero teneatur; ac ita quod omne bonum sit a Domino, & omne malum a seipso: nec agnosceret quod salvetur per fidem in ultima vitæ suæ hora, sed per vitam fidei, quæ illum manet; nec agnosceret quod salvatio sit solum admissio in cœlum ex gratia, quia cœlum nemini negatur a Domino, sed si vita ejus non talis sit ut cum angelis simul possit esse, quod inde ex se aufugiat, n: 4674: nec agnosceret quod infantes per fidem salventur, sed quod in altera vita instruantur in bonis charitatis & veris fidei a Domino, & sic in cœlum recipiantur, n: 2289 ad 2308; nec agnosceret quod gentes, quia fidem non habent, non salventur, sed quod vita eorum illos æque maneat, & qui in mutua charitate vixerunt, quod instruantur in bonis fidei, & æque in cœlum recipiantur; qui in bono vitæ sunt, etiam hoc volunt & credunt, videatur n: 2589 ad 2604; ita quoque in pluribus aliis. Ecclesia quæ solam fidem pro principio agnoscit, nusquam scire potest quid Charitas, ne quidem quid Proximus, ita non quid Cœlum; ac miratura quod usquam aliquis dicat, quod felicitas vitæ post mortem & gaudium in cœlo, sit Divinum quod influit in benevelle & benefacere aliis, & quod felix inde & beatum excedat omnem perceptionem; & quod receptio illius influxus nusquam dari possit apud aliquem, qui non vitam fidei vixerat, hoc est, qui non in bono charitatis fuerat. Quod vita fidei salvet, etiam aperte Dominus docet apud Matthæum Cap: xxv: Vers: 31 ad fin: etiam pluries alibi, & inde etiam fides Symbolica, quæ Athanasii vocatur, ubi ad finem “Quisque rationem reddet operum suorum, qui bene fecerat intrabit in vitam æternam, qui autem male fecerat in ignem æternum.

4722. Vers: 18. 19. 20. 21. 22. *Et viderunt eum e longinquo, & antequam appropinquavit ad illos, & machinati sunt ei ad mori faciendum eum. Et dixerunt*

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 331

erunt vir ad fratrem suum, ecce dominus somniorum iste venit. Et nunc ite, & occidamus eum, & mittamus eum in unam fovearum, & dicamus, fera mala comedit eum, & videbimus quid erunt somnia ejus. Et audivit Ruben, & eripuit eum e manu illorum, & dixit, non percutiamus eum, anima. Et dixit ad illos Ruben, ne effundatis sanguinem, mittite eum ad foveam illam quæ in deserto, & manum ne mittatis in eum; propterea ut eriperet eum e manu illorum, ad reducendum eum ad patrem ejus. Viderunt eum e longinquo, significat perceptionem Divini Humani Domini remote: & antequam appropinquavit ad illos, & machinati sunt ei ad mori faciendum eum, significat quod extinguere vellent Divinum spirituale quod ex Divino Humano Domini: & dixerunt vir ad fratrem suum, significat cogitationes eorum mutuas: ecce dominus somniorum iste venit, significat quod vana illa: & nunc ite & occidamus eum, significat extinctionem essentialis doctrinæ de Divino Humano Domini: & mittamus eum in unam fovearum, significat inter falsa: & dicamus, fera mala comedit eum, significat mendacium ex vita cupiditatum: & videbimus quid erunt somnia ejus, significat quod prædicationes de Ipso sic falsæ & viderentur: & audivit Ruben, significat confessionem fidei Ecclesiæ in communi: & eripuit eum e manu illorum, significat liberationem: & dixit, non percutiamus eum, anima, significat quod non extinguendum quia vita religionis: & dixit ad illos Ruben, significat adhortationem: ne effundatis sanguinem, significat ne violent sanctum: mittite eum ad foveam illam quæ in deserto, significat quod absconderent interea inter sua falsa: & manum ne mittatis in eum, significat ne violarent: propterea ut eriperent eum e manu illorum ad reducendum eum ad patrem ejus, significat ut vindicaret Ecclesiæ.

4723. Viderunt eum e longinquo, quod significet perceptionem Divini Humani Domini remote, constat a significatione videre, quod sit perceptio, de qua n: 2150. 3764; ex significatione e longinquo, quod sit remote; & ex repræsentatione Josephi, qui est ille quem viderunt e longinquo, quod sit Dominus quoad Divinum verum, de qua n: 4669; quod sit Divinum Humanum Domini, quod per Josephum hic intelligitur, est quia id est supremum Divini Veri; sunt duo essentialia quæ constituunt Ecclesiam, & inde duo principalia Doctrinæ, unum quod Humanum Domini sit Divinum, alterum quod amor in Dominum & charitas erga proximum faciant Ecclesiam non autem fides ab illis separata; hæc quia sunt primaria Divini Veri, ideo etiam per Josephum illa repræsentantur; qui Divinum Verum in genere, etiam quæ sunt Divini Veri in specie repræsentat; at quid in specie repræsentat, ex serie patet.

4724. Et antequam appropinquavit ad illos, & machinati sunt ei ad mori faciendum eum, quod significet quod extinguere vellent Divinum spirituale quod ex Divino Humano Domini, constat ex significatione machinari, quod sit ex pravo animo velle, nam quod ex pravo animo volunt, hoc machinantur; ex significatione mori facere, quod sit extinguere; & ex repræsentatione Josephi, quod sit Divinum spirituale seu Divinum Verum, de qua supra aliquoties; quia Divinum Verum procedit ex Divino Humano Domini,

ideo dicitur Divinum Spirituale quod ex Divino Humano Ipsius: Cum hoc ita se habet; omne Divinum Verum quod in universo cœlo, non aliunde procedit quam a Divino Humano Domini; quod ab Ipso Divino hoc nusquam apud aliquem Angelum immediate influere potest, est enim Infinitum, sed mediate per Divinum Humanum Domini, quod etiam intelligitur per hæc verba Domini "Deum nemo vidit unquam, Unigenitus Filius Qui in sinu Patris, Ille exposuit," Joh: 1: 18; inde etiam Dominus quoad Divinum Humanum vocatur Mediator. Hoc etiam ab æterno fuit, Divinum enim Esse absque influxu per cœlum, & inde factum Divinum Existens, non potuit communicari cum aliquo Angelo, minus cum aliquo spiritu, & adhuc minus cum aliquo homine; quod Dominus quoad Ipsum Divinum sit Divinum Esse, & quoad Divinum Humanum sit Divinum Existens, videatur n: 4687: Ipsum Humanum Domini nec potuisset recipere aliquem influxum a Divino Esse, nisi in Ipso Humanum Divinum factum sit, nam Divinum erit quod recipiet Divinum Esse: Ex his paucis constare potest, quod Divinum Verum non procedat immediate ab Ipso Divino, sed a Divino Humano Domini. Illud etiam extinguunt ii apud se, qui pro sola fide militant, & non vivunt vitam fidei, ii enim credunt Humanum Domini esse pure humanum, non absimile humano alius hominis, inde etiam plures ex illis Divinum Domini negant, utcumque Ipsum ore profitentur; at qui vivunt vitam fidei, Dominum genibus flexis & humili corde ut Deum Salvatorem adorant, nihil tunc cogitando ex doctrina de distinctione inter naturam Divinam & Naturam Humanam: similiter faciunt in Sancta Cæna; inde patet, quod apud eos Divinum Humanum Domini sit in cordibus.

4725. Et dixerunt vir ad fratrem suum, quod significet cogitationes eorum mutuas, constat ex significatione dicere, quod sit percipere & cogitare, de qua n: 3395; & ex significatione viri ad fratrem, quod sit mutuo: formula solennis antiquis fuit dicere, vir ad fratrem, cum mutuuum significaretur, ex causa quia vir significabat verum, n: 3134. 3459, & frater bonum, n: 4121, inter quæ ipsissimum mutuuum intercedit, conjunctio enim veri cum bono ac boni cum vero sit mutuo & vicissim, n: 2731.

4726. Ecce dominus somniorum iste venit, quod significet quod vana illa, constat ex significatione somniorum, quod sint prædicationes, de qua n: 4682, hic prædicationes Divini Veri, quia de Josepho dicitur; sed quia Divinum Verum ab illis qui in sola fide sunt, quoad essentialia sua rejicitur, sicut ostensum de Divino Humano Domini, & de charitate, ideo per somnia hic significantur vana; apparent enim talibus falsa ut vera, ac vera ut falsa, & si non ut falsa, usque ut vana: dominus somniorum est prædicator eorum. Quod Divina Vera appareant talibus ut vana, a pluribus constare potest, sicut pro exemplo; Divinum Verum est, quod Verbum sit sanctum, & quoad unamquamvis jotham divinitus inspiratum, & quod sanctitas ejus & Divina inspiratio sit quia unumquodvis ibi est repræsentativum & significativum cœlestium & spiritualium Regni Domini; cum autem aperitur Verbum quoad sensum internum, & docetur quid singula repræsentant & significant,

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 333

ficant, tunc tales qui in sola fide sunt rejiciunt inter vana, dicendo quod non alicujus usus sint, tamen ipsa cœlestia & spiritualia sunt quæ amœne afficerent Internum hominem, plusquam mundana Externum: similiter in multis aliis.

4727. Et nunc ite & occidamus eum, quod significet extinctionem Essentialis doctrinæ de Divino Humano Domini, constat a significatione occidere, quod sit extinguere; & a repræsentatione Josephi, quem occidere volebant, quod sit Divinum Verum Domini, & in specie doctrinale de Divino Humano Ipsi, n: 4723; quod hoc Essentiale doctrinæ sit, videatur etiam ibi. Quod Ecclesia agnoscens solam fidem id Essentiale Verum extinxerit, notum est, quis enim eorum Humanum Domini credit Divinum, anne averfantur solam propositionem; cum tamen in Antiquis Ecclesiis creditum, quod Dominus qui venturus in mundum Divinus Homo esset, & quoque Ille, cum visus ab iis, vocabatur Jehovah, ut patet a pluribus locis in Verbo; sed pro tempore adducatur solum hoc apud Esaiam "Vox clamantis in deserto, parate viam *Jehovæ*, & complanate in solitudine semitam *Deo nostro*," xl: 3; quod hæc de Domino dicta sint, & quod Ipsi a Johanne Baptista parata via & complanata semita, constat manifeste apud Evangelistas, Matth: 111: 3. Marc: 1: 3. Luc: 111: 4. Joh: 1: 23: & præterea ex ipsis Domini verbis, quod unum esset cum Patre, ac Pater in Illo, & Ille in Patre; tum quod Ipsi data sit omnis potestas in cœlis & in terris; & quoque quod Ipsi judicium; qui modo parum novit de potestate in cœlo & in terra, ac de judicio, scire potest quod nihil sint, nisi Ipse Divinus esset etiam quoad Humanum. Qui in sola fide sunt, illi nec scire possunt quid hominem facit novum seu illum sanctificat, minus quid Humanum Domini Divinum; nihil enim norunt de amore & charitate; amor enim in Dominum & charitas erga proximum faciunt hominem novum & illum sanctificant; at amor ipse Divinus Dominum Divinum fecit; amor enim est ipsum esse hominis, & inde est ejus vivere, ille format hominem secundum sui imaginem, hoc quoque se habet sicut anima hominis, quæ est interior ejus essentia, hæc quasi creat seu effigiat corpus ad sui imaginem, & quidem ita, ut per illud agat & sentiat prorsus sicut vult & cogitat, & sic ut corpus sit sicut effectus, & anima sicut causa in qua finis, proinde quod anima sit omne in corpore sicut causa finis est omne in effectu; Cui anima fuit Ipse Jehovah, ut fuit Domino, a Jehovah enim conceptus fuit, Illi Humanum, cum glorificatum, non potuit aliud esse. Ex his patet, quantum aberrant, qui Humanum Domini, postquam glorificatum, humano hominis simile faciunt, cum tamen Divinum est, & ex Divino Humano Ipsi omnis sapientia, omnis intelligentia, & quoque omnis lux, in cœlo procedat; quicquid ab Ipso procedit, sanctum est; sanctum quod non a Divino, non sanctum est.

4728. Et mittamus eum in unam fovearum, quod significet inter falsa, constat a significatione fovearum, quod sint falsa; quod foveæ sint falsa, est quia homines, qui in principiis falsi fuerunt, post mortem sub inferiori terra aliquantum temporis teneantur, usque dum falsa ab illis amota fuerint & quasi
ad

ad latera rejecta; loca ibi vocantur foveæ; qui illuc veniunt, sunt qui erunt in vastatione, de qua n: 1106 ad 1113. 2699. 2711. 2714; inde est quod per foveas in sensu abstracto significantur falsa: Inferior terra est proxime sub pedibus ac regio circumcirca ad exiguam distantiam, ibi sunt plerique post mortem antequam eleventur in coelum, de hac terra etiam passim memoratur in Verbo; sub illa sunt loca vastationis, quæ foveæ vocantur; infra illa loca & circumcirca ad multam extensionem sunt Inferna: inde aliquantum pater, quid Infernum, quid Inferior terra, & quid Fovea, ubi memorantur in Verbo; ut apud Esaiam "Ad Infernum demissus es, ad latera foveæ; projectus es e sepulchro tuo sicut furculus abominabilis; vestimentum occisorum, confossi gladio, qui descendunt ad lapides foveæ" xiv: 15. 19, ibi de Rege Babelis, per quem repræsentatur prophanatio veri, rex enim est verum, n: 1672. 2015. 2069. 3009. 4581, & Babel prophanatio, n: 1182. 1326; infernum est ubi sunt damnati, damnatio illorum comparatur furculo abominabili, ac vestimento occisorum & confossorum gladio descendantium ad lapides foveæ, vestimentum occisorum est verum prophanatum, confossi gladio sunt apud quos verum extinctum est, fovea est falsum quod vastandum, lapides sunt termini, inde etiam vocantur latera, nam circumcirca foveas sunt inferna; quod vestimentum sit verum, n: 2576, vestimentum occisorum est verum prophanatum, sanguis enim quo tinctum est prophanum, n: 1003; confossi gladio sunt apud quos verum extinctum est, n: 4503; ex his etiam patet, quod absque sensu interno nullatenus sciri possit, quid hæc sunt. Apud Ezechielem "Cum fecero descendere te cum descendantibus Foveam ad populum sæculi, & habitare fecero te in terra inferiorum; in desolationibus a sæculo cum descendantibus foveam ut non habites; tunc dabo decus in terra viventium," xxvi: 20; descendentes foveam pro illis qui mittuntur in vastationem; non habitare cum illis qui descendunt foveam, pro liberari a falsis. Apud Eundem "Ut non efferant se ob altitudinem suam omnes arbores aquarum, nec mittant rimum suum ad-inter implexa, nec stent super illis ob altitudinem suam omnes bibentes aquas; omnes tradentur morti ad terram inferiorem in medio filiorum hominis, ad descendentes foveam. A sono ruinæ ejus contremiscere faciam gentes, cum descendere fecero illum in infernum cum descendantibus foveam, & consolabuntur se in terra inferiore omnes arbores Edenis, selectio & præcipuum Libani, omnes bibentes aquas," xxxi: 14. 16; ibi de Ægypto, per quam significatur scientia quæ ex se in mysteria fidei intrat, hoc est, illi qui ita faciunt, n: 1164. 1165. 1186; ex supra dictis liquet, quid per infernum, per foveam, & per terram inferiorem, quæ ibi apud Prophetam memorantur, significatur, nec aliunde quam ex sensu interno patet, quid per arbores aquarum, per arbores Edenis, per rimum missum ad-inter implexa, per electionem & præcipuum Libani, & per bibentes aquas. Apud Eundem "Fili hominis, plange super multitudinem Ægypti, & descendere fac illam ipsam & filias gentium magnificarum ad terram inferiorum cum descendantibus foveam. Ibi Aschur, cui data sunt sepulchra in lateribus foveæ, omnes confossi gladio" xxxii: 18. 23; hæc quid sint, ab illis

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 335

illis quæ supra explicata sunt, constare potest. Apud Davidem "Jehovah, ascendere fecisti *ex inferno* animam meam, vivificasti me *ex descendantibus foveam*" Psalm: xxx: 4. Apud Eundem "Reputatus sum *cum descendantibus foveam*; reputatus sum sicut vir non robur; posuisti me *in fovea inferiorum*, in tenebris, in profunditatibus," Psalm: lxxxviii: 5. 7. Apud Jonam, "Ad *excisiones montium* descenderam, terræ vestes super me in æternum, nihilominus *ascendere fecisti e fovea vitam*" ii: 7; ibi de tentationibus Domini, & liberatione ab illis; excisiones montium sunt ubi damnatissimi, nimbi enim caliginosi, qui circum illos apparent, sunt montes. Quod fovea sit vastatio falsi, & in sensu abstracto falsum, porro constat apud Esaiam, "Colligentur collectione vinctus ad foveam, & claudent in claustro, post tamen multitudinem dierum visitabuntur," xxiv: 22. Apud Eundem, "Ubi ira angustatoris, festinabit educens ad aperiendum, & non morietur *ad foveam*, nec deficiet panis," li: 14. Apud Ezechielem "Ecce ego adducens super te alienos, violentos gentium, qui evaginabunt gladios suos super pulchritudinem sapientiæ tuæ, & prophanabunt splendorem tuum, *in foveam demittent te*, & morieris mortibus confossum in corde marium," xxviii: 7. 8; ibi de principe Tyri, per quem significantur qui in principiis falsi sunt. Apud Sachariam, "Exulta valde filia Zionis, clange filia Hierosolymæ, ecce Rex tuus venit tibi iustus, miser, & equitans super asino, & super pullo filio asinarum: per sanguinem fæderis *emittam vinctos tuos e fovea in qua nulla aqua*," ix: 11; fovea in qua nulla aqua pro falso in quo nihil verum; ut quoque in sequentibus dicitur, quod miserint Josephum in foveam, & fovea vacua nulla in illa aqua, Vers: 24. Apud Davidem, "Ad Te Jehovah clamo, petra mea, ne fileas a me, ne forte fileas a me, & *similis videar descendantibus in foveam*," Psalm: xxviii: 1. Apud Eundem, "Jehovah *fecit ascendere e fovea* VASTATIONIS, e cœno luti, & constituit super petra pedes meos," Psalm: xl: 3. Apud Eundem, "Ne obruat me fluctus aquarum, nec absorbeat me profunditates, *nec claudat super me fovea os suum*," Psalm: lxix: 16. Apud Eundem, "Misit verbum suum, & savavit eos, & eripuit eos *ex foveis eorum*," Psalm: cvii: 20; ex foveis pro ex falsis. Apud Eundem, "Festina, responde mihi Jehovah, consumtus est spiritus meus, ne abscondas facies tuas a me, ut *similis fiam descendantibus in foveam*," Ps: cxliiii: 7. Quia fovea significat falsum, & cœci illos qui in falsis sunt, n: 2383, ideo Dominus dicit, "Sinite eos, duces cœci sunt cœcorum, cœcus enim cœcum si duxerit, *ambo in foveam cadent*," Matth: xv: 13. 14. Luc: vi: 39. Simile quod per Josephum, etiam repræsentatum est per Jeremiam Prophetam, de qua re ipse ita, "Sumserunt Jeremiam, & projecerunt illum *in foveam*, quæ in atrio custodiæ, & dimiserunt Jeremiam per funes *in foveam ubi nulla aqua*" xxxviii: 6, hoc est rejecerunt Divina Vera inter falsa in quibus nihil veri.

4729. Et dicamus, fera mala comedit eum, quod significet mendacium ex vita cupidatum, constat ex significatione feræ, quod sit affectio & cupiditas, de qua n: 45. 46; fera enim in genuino sensu est vivum, n: 774.

841. 908, inde per feram malam hic significatur vita cupiditatum; quod sic mendacium, patet: hoc refert se ad antecedentia, nempe quod Divinum illud verum rejecerint inter falsa fuerit mendacium ex vita cupiditatum: sunt enim tres origines falsi, una ex doctrina Ecclesiæ, altera ex fallacia sensuum, tertia ex vita cupiditatum; quod ex doctrina Ecclesiæ hoc solum intellectualem partem hominis captat, nam persuadetur ab infantia quod ita sit, & confirmantia dein corroborant illud; quod autem ex fallacia sensuum, hoc non ita intellectualem partem afficit, est enim illis, qui in falso sunt ex fallacia sensuum, parum intuitionis ex intellectu, ex inferioribus enim & sensualibus cogitant; at falsum ex vita cupiditatum, scaturit ex ipsa voluntate, seu quod idem, ex corde, nam quod vult ex corde homo, hoc cupit, id falsum pessimum est, quia inhæret, & non eradicatur nisi per novam vitam a Domino: sunt, ut notum est, binæ facultates interiores hominis, nempe intellectus & voluntas, quod intellectus haurit & imbuit, hoc non ideo transit in voluntatem, at quod voluntas, hoc transit in intellectum, nam quod vult homo hoc cogitat, quapropter cum vult malum ex cupiditate, tunc cogitat id & confirmat, confirmantia mali per cogitationem sunt quæ vocantur falsa ex vita cupiditatum; hæc falsa apparent illi sicut vera, & cum confirmaverat apud se illa falsa, tunc apparent ei vera sicut falsa, nam tunc præcluserat influxum luci per coelum a Domino; at vero si non confirmaverat apud se illa falsa, tunc obstant vera, quæ prius ejus intellectus imbuerat, & non permittunt ut confirmentur.

4730. Ut videbimus quid erunt somnia ejus, quod significet quod prædicationes de Ipso sic falsæ & viderentur, constat ex significatione somniorum, quod sint prædicationes, de qua n: 4682, quæ quia in oculis eorum ut falsa apparuerunt n: 4726. 4729, hic per somnia significantur prædicationes de Divino Vero imprimis quod Humanum Domini Divinum sit, quæ falsæ secundum eorum opinionem; quod etiam ut falsa illis viderentur, significatur per quod dixerint "videbimus quid erunt;" quod prædicationes de Divino Humano Domini apparuerint & appareant illis qui in sola fide sunt, ut falsa, constare potest ex illis quæ mox supra n: 4730 ad fin: dicta sunt, nam quæ confirmantur ex vita cupiditatum, non aliter apparent. Quod confirmentur falsa ex vita cupiditatum, est quoque inde, quia non sciunt quid coelum, & quid infernum, tum quid amor erga proximum, ac quid amor sui & mundi, si illa scirent, imo si modo scire vellent, prorsus aliter cogitarent; quis hodie aliud novit quam quod amor erga proximum sit dare pauperibus quæ habet, & opitulari cuicunque ex suis opibus, & ei benefacere quocunque modo, absque distinctione sive bonus sive malus sit; & quia sic privaretur suis facultatibus, ac ipse pauper & miser fieret, ideo rejicit doctrinale de charitate, & amplectitur doctrinale de fide; & dein confirmat se contra charitatem pluribus, nempe cogitando quod natus sit in peccatis, & inde quod nihil boni ex se queat facere, & si faciat charitatis seu pietatis opera, quod non possit quin meritum ponat in illis; & cum ita cogitat ab una parte & ex vita cupiditatum ex altera, tunc se confert ad partes eorum qui solam fidem salvare dicunt; in qua cum est, tunc adhuc magis se confirmat, usque ut credat quod opera charitatis

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 337

charitatis non necessaria sint ad salutem; quibus exclusis in hoc novum incidit, quod quia homo talis est, a Domino provisum sit medium salutis, quod vocatur fides; & tandem in id, quod salvetur, si ex confidentia seu fiducia dicat, etiam in ultima mortis hora, quod Deus misereatur ejus per intuitionem in Filium quod pro illo passus sit, nihil expendendo quæ Dominus apud Johannem Cap: 1: Vers: 12. 13, dixerat, & mille locis alibi: inde nunc est, quod sola fides pro essentiali in Ecclesiis agnita fuerit; at quod non ubi-vis simili modo, est quia Antistites per solam fidem nihil lucrari possunt, sed per prædicationem operum. Sed si iidem novissent quid charitas erga proximum esset, nusquam in id falsum doctrinæ lapsi fuissent; fundamentale ejus est, rite & juste agere in quacunque re quæ alicujus debiti seu muneris est; sicut pro exemplo, qui Judex est, si secundum leges punit maleficum, & hoc ex Zelo, tunc est in charitate erga proximum, nam vult emendationem ejus, ita ejus bonum, & quoque vult societati & patriæ bene, ne ei ab illo amplius male fiat, ita amare potest illum si emendatur, sicut pater filium quem castigat, & sic amat societates & patriam, quæ ei in communi est proximus: similiter se habet in omnibus reliquis: sed de his plenius, ex Divina Domini Misericordia, alibi agetur.

4731. Et audivit Ruben, quod significet confessionem fidei Ecclesiæ in communi, constat ex representatione Rubenis, quod sit fides intellectu seu doctrina quæ primum est regenerationis, in complexu verum doctrinæ per quod ad bonum vitæ perveniri potest, de qua n: 3861. 3866, hic ideo confessio fidei Ecclesiæ in communi. Quod Ruben hic interponit se, est quia Ecclesia quæ inchoat a fide, desineret esse Ecclesia, nisi Divinum hoc verum in illa maneret, nempe quod humanum Domini Divinum sit, hoc enim est supremum seu intimum Verum Ecclesiæ; quapropter Ruben voluit eripere Josephum, per quem id Verum hic representatur, e manu fratrum ad reducendum eum ad patrem ejus, per quæ significatur, quod illud Verum vellet vindicare Ecclesiæ; & ulterius cum rediit Ruben ad foveam, & vidit quod nullus Joseph ibi, quod disciderit vestes suas, & dixerit ad fratres, natus non amplius, & ego quo ego venio, Vers: 29. 30, quibus significatur quod nulla in Dominum fides amplius, ac ita nulla Ecclesia. Supremum seu intimum hoc Verum, quod Humanum Domini Divinum sit, ab illis in Ecclesia qui in sola fide sunt, negatur; sed usque quia ex Verbo sciunt quod Domino Divinum sit, & non capiunt quomodo Humanum possit esse Divinum, idcirco utrumque Domino tribuunt, distinguendo inter naturam Ipsius Divinam & Humanam: at qui in vita fidei seu charitate sunt, Dominum ut suum Deum & Salvatorem adorant, & cum in adoratione sunt, cogitant de Divino Domini, non separando illud ab Humano, ita omne in Domino Divinum corde agnoscunt; sed cum ex doctrina cogitant, tunc quia nec illi comprehendere possunt quomodo Humanum possit esse Divinum, loquuntur ex doctrinali.

4732. Et eripuit eum e manu eorum, quod significet liberationem, constat absque explicatione.

4733. Et dixit, non percutiamus eum, anima quod significet quod non extinguendum quia vita religionis, constat ex significatione percutere, quod sit extinguere; & ex significatione animæ, quod sit vita, de qua n: 1000. 1005. 1436. 1742, hic vita religionis. Quod agnitio & adoratio Divini Humani Domini sit vita religionis, patet ab illis quæ mox supra n: 4731, dicta sunt; & quoque ex eo, quod homines tales sint, ut colere velint de quo aliquam perceptionis & cogitationis, imo sensuales de quo aliquem sensum, habere possunt, nec colere volunt nisi Divinum in illo sit; hoc commune est humano Generi; inde Gentiles colunt idola, in quibus Divinum credunt, alii vero homines post mortem quos vel deos vel sanctos credunt; nihil enim excitari potest apud hominem, nisi sit quod movet ejus sensum; qui dicunt se agnoscere Supremum Ens, cujus nullam perceptionis ideam habent, illi plerique nullum Deum agnoscunt, sed loco ejus naturam, & naturam quia illam capiunt; permulti eruditi inter Christianos tales sunt, etiam ex causa, quia Humanum Domini non credunt Divinum: ne itaque homines, qui tantum se removerunt a Divino, & in tantum corporei facti sunt, lignum & lapides colerent, & ne aliquem hominem post mortem & sic sub illo aliquem diabolum, & non Ipsum Deum quia eum non aliquo modo percipere possent, & sic periret omne Ecclesiæ, & cum Ecclesiæ Genus humanum, voluit Ipsum Divinum assumere Humanum, & hoc Divinum facere. Caveant itaque sibi eruditi, ne de Humano Domini cogitent, & non simul id Divinum credant, si aliter, se scandalizant, & tandem nihil credunt.

4734. Et dixit ad illos Ruben, quod significet adhortationem, in sensu proximo confessionem fidei Ecclesiæ in communi, quæ est Ruben, n: 4731, adhortantem seu dictantem, quod non violarent, ut sequitur.

4735. Ne effundatis sanguinem, quod significet ne violent sanctum, constat ex significatione sanguinis, quod sit sanctum, de qua sequitur; inde effundere sanguinem est violare illud. Omne Sanctum in cælo procedit ex Divino Humano Domini, & inde omne sanctum in Ecclesiæ, quapropter ne violarent illud, instituta est a Domino Sancta Cæna, & ibi expressis verbis dicitur, quod Panis ibi sit Caro Ipsius, & Vinum ibi sit Sanguis Ipsius, ita quod sit Divinum Humanum Ipsius ex Quo tunc Sanctum: apud Antiquos Caro & sanguis significabat Humanum proprium, quia Humanum consistit ex Carne & Sanguine; inde Dominus dixit ad Simonem "Beatus es, quia *Caro & Sanguis* non revelavit tibi, sed Pater meus qui est in cælis" Matth: xxvi: 17; Caro itaque & Sanguis significata per Panem & Vinum in Sancta Cæna est Humanum proprium Domini; ipsum proprium Domini, quod propria potentia sibi acquisivit, est Divinum; Proprium Ipsius ex conceptione fuit quod ex Jehovah Patre Ipsius habuit, & fuit Ipse Jehovah, inde Proprium quod sibi acquisivit in Humano fuit Divinum; proprium hoc Divinum in Humano est quod vocatur Caro & Sanguis, Caro est Divinum Bonum Ipsius, n: 3813, sanguis Divini Boni Divinum Verum. Humanum Domini, postquam glorificatum seu Divinum factum est, non concipi potest sicut humanum, sed sicut Divinus Amor in forma humana; & hoc eo magis quam

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 339

quam Angeli, qui cum apparent, sicut mihi visi, apparet tanquam Amoris & Charitatis formæ sub specie humana, & hoc a Domino; ex Divino enim Amore Dominus Humanum suum Divinum fecit, sicut per cœlestem amorem homo fit angelus post mortem, ut appareat sicut amoris & charitatis forma sub specie humana, ut dictum: Inde patet quod per Divinum Humanum Domini in cœlesti sensu significetur ipse Divinus amor, qui est amor erga universum genus humanum, quod illud salvare, beatum & felix velit facere in æternum, & ei appropriare Divinum suum, quantum capere possunt; hic amor, & reciprocus hominis in Dominum, & quoque amor erga proximum, sunt qui significantur & repræsentantur in Sancta Cæna, amor Divinus cœlestis per Carnem seu Panem ibi, & amor Divinus spiritualis per Sanguinem seu Vinum ibi: ex his nunc constare potest, quid per manducationem Carnis Domini, & per potum Sanguinis Ipsius, intelligitur apud Johannem "Ego sum *Panis vivens* qui e cœlo descendit; si quis comederit *ex hoc Pane*, vivet in æternum. *Panis* vero, quem Ego dabo, *Caro mea* est: Amen, amen, dico vobis, *nisi Comederitis Carnem Filii hominis, & biberitis Ipsius Sanguinem*, non habebitis vitam in vobis: qui *comedit meam Carnem, & bibit meum sanguinem*, habet vitam æternam; & Ego resuscitabo illum extremo die: nam *Caro mea* est vere cibus, & *Sanguis meus* est vere potus: qui *comedit meam Carnem, & bibit meum Sanguinem*, in Me manet, & Ego in illo. Hic est *Panis*, qui e cœlo descendit" vi: 50 ad 58; quia per Carnem & Sanguinem significatur Divinum Cœleste & Divinum Spirituale quod ex Divino Humano Domini, ut dictum, seu quod idem, Divinum Bonum & Divinum Verum amoris Ipsius, per comedere & bibere significatur appropriare sibi illa, appropriatio fit per vitam amoris & charitatis, quæ etiam est vita fidei; quod comedere fit appropriare sibi bonum, & bibere appropriare sibi verum, videatur n: 2187. 3069. 3168. 3513. 3596. 3722. 3832. 4017. 4018. Quia Sanguis in cœlesti sensu significat Divinum Spirituale seu Divinum Verum procedens a Divino Humano Domini, ideo significat Sanctum, nam Divinum Verum procedens a Divino Humano Domini, est ipsum Sanctum; Sanctum non aliud est, nec aliunde. Quod Sanguis sit Sanctum illud, constare potest a pluribus locis in Verbo, quorum hæc licet afferre; apud Ezechielem, "Fili hominis, sic dixit Dominus Jehovih, dic avi omni cœli, omni feræ agri, congregamini & venite, congregate vos a circuitu super sacrificium meum, quod Ego sacrifico vobis, sacrificium magnum super montibus Israelis, ut *comedatis carnem & bibatis sanguinem, carnem fortium comedetis, & sanguinem principum terræ bibetis*, arietes, agnos, & hircos, saginatos Bathanis omnes, & comedetis adipem ad satietatem, & *bibetis sanguinem* usque ad ebrietatem, de sacrificio meo quod sacrificabo vobis, satiabimini super mensa mea, equo, & curru, forti, & omni viro belli: sic dabo gloriam meam inter gentes," xxxix: 17. 18. 19. 20. 21; agitur ibi de convocatione omnium ad Regnum Domini, & in specie de instauratione Ecclesiæ apud gentes; & per comedere carnem & bibere sanguinem, significatur appropriare sibi Divinum bonum & Divinum verum, ita Sanctum quod procedit a Divino

Humano Domini; quis non videre potest, quod non caro per carnem & sanguis per sanguinem ibi intelligatur, ut quod carnem fortium comederent, sanguinem principum terræ biberent, & quod satiarentur equo, currū, forti, & omni viro belli: similiter apud Johannem, "Vidi unum Angelum stantem in sole, qui clamavit voce magna, dicens omnibus avibus volantibus in medio caelo, venite, congregamini ad cœnam Magni Dei, ut comedatis *Carnes* regum, & *carnes* chiliarchorum, & *carnes* fortium, & *carnes* equorum & sedentium super illis, & *carnes* omnium liberorum & servorum, parvorum & magnorum," xix: 17. 18; quis usquam hæc intelliget, nisi sciat quid caro in sensu interno significat, & nisi quid reges, chiliarchi, fortes, equi, sedentes super illis, liberi & servi. Porro apud Sachariam, "Loquetur pacem gentibus; dominari Ipsi a mari usque ad mare, & a flumine usque ad fines terræ; etiam Tu, per *sanguinem fœderis tui* emittam vinctos tuos e fovea," ix: 10. 11; ibi de Domino; sanguis fœderis est Divinum Verum procedens a Divino Humano Ipsi, & est ipsum sanctum, quod, postquam glorificatus est, exivit ab Ipso; hoc Sanctum est, quod etiam Sanctus spiritus vocatur, ut patet apud Johannem, "Jesús dixit, si quis sitiverit, venito ad Me & *bibito*; quisquis credit in Me, sicut dixit Scriptura, flumina e ventre illius fluent aquæ vivéntis; hoc dixit de spiritu, quem accepturi erant credentes in Ipsum; nondum enim erat Spiritus sanctus, quia Jesús nondum glorificatus erat," vii: 37. 38. 39; quod sanctum procedens a Domino sit spiritus, videatur Joh: vi: 63. Porro quod Sanguis sit Sanctum procedens a Divino Humano Domini, apud Davidem, "A dolo & violentia redige animam eorum, & *pretiosus erit sanguis eorum* in oculis ipsius," Psalm: lxxii: 14; pretiosus sanguis pro sancto quod accepturi. Apud Johannem, "Hi sunt qui veniunt ex afflictione magna, & lavarunt stolas suas, & dealbarunt stolas suas *in sanguinem Agni*," Apoc: vii: 14; & apud Eundem, "Illi vicerunt draconem *per sanguinem Agni*, & per verbum testimonii sui; & non amaverunt animam suam usque ad mortem," Apoc: viii: 8; Ecclesia hodie non aliter novit, quam quod Sanguis Agni hic significet passionem Domini, quia credit quod salventur unice per quod Dominus passus sit, & quod propter id missus sit in mundum, sed sit hoc pro simplicibus qui arcana interiora capere nequeunt; passio Domini fuit ultimum tentationis Ipsi, per quod plene glorificavit Humanum suum, Luc: xxiv: 26. Joh: xii: 23. 27. 28. Cap: xiii: 31. 32. Cap: xvii: 1. 4. 5; sanguis autem Agni ibi est idem ac Divinum Verum, seu sanctum procedens a Divino Humano Ipsi; ita idem cum sanguine fœderis, de quo mox supra: & de quo etiam apud Moysen "Moses sumsit librum, fœderis & legit in auribus populi, qui dixerunt, omne quod loquutus est Jehovah, faciemus & audiemus: tunc sumsit Moyses *Sanguinem*, & sparsit super populum, & dixit, ecce *Sanguis fœderis*, quod pepigit Jehovah vobis cum super omnibus verbis his" Exod: xxiv: 7. 8; liber fœderis erat Divinum Verum quod illis tunc, quod confirmabatur per sanguinem, testificantem quod illud ex Divino Humano Ipsi. In Ritualibus Ecclesiæ Judaicæ per Sanguinem nec aliud significabatur, quam Sanctum procedens

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 341

procedens a Divino Humano Domini; quapropter cum sanctificabantur, hoc fiebat per sanguinem; ut cum *sanctificabatur* Aharon & filii ejus, tunc *Sanguis* spargebatur super cornua altaris, reliquam ad fundamentum altaris, etiam super apicem Auris dextræ, pollicem manus & pedis dextri, super vestes illius” Exod: xxix: 12. 16. 20. Levit: viii: Cumque intraret Aharon intra velum ad Propitiatorium, quod etiam tunc *Sanguis* digito spargeretur ad Propitiatorium septies versus orientem” Levit: xvi: 12. 13. 14. 15; pariter in reliquis sanctificationibus ut & expiationibus, & mundationibus, de quibus Exod: xii: 7. 13. 22. Cap: xxx: 10. Levit: i: 5. 11. 15. Cap: iii: 2. 8. 13. Cap: iv: 6. 7. 17. 18. 25. 30. 34. Cap: v: 9. Cap: vi: 20. 21. Cap: xiv: 14 ad 19. 25 ad 30. Cap: xvi: 12. 13. 14. 15. 18. 19. Deut: xii: 27. Quia per Sanguinem in genuino sensu significatur Sanctum, ita in opposito sensu per sanguinem & sanguines significantur illa quæ violentiam ei inferunt, & hoc inde, quia per effundere sanguinem innocentem significatur violare sanctum; ideo quoque scelestæ vitæ & prophana cultus dicebantur sanguis; quod Sanguis ac sanguines sint talia, constat ab his locis; apud Esaiam “Cum laverit Dominus excrementum filiarum Zionis, & *Sanguines Hierosolymæ* abluerit e medio ejus, per spiritum judicii, & per spiritum expurgationis” iv: 4. Apud Eundem “*Aquæ Dimonis plenæ sunt Sanguine*” xv: 9. Apud Eundem “Manus vestræ pollutæ sunt *Sanguine*, & digiti vestri iniquitate; pedes eorum ad malum currunt, & festinant *ad effundendum sanguinem innocentem*; cogitationes eorum cogitationes iniquitatis” lxi: 7. Apud Jeremiam “Etiam in alis tuis *inventi sunt Sanguis* animarum pauperum innocentium” ii: 34. Apud Eundem “Ob peccata prophetarum, iniquitates sacerdotum, *effundentium* in medio Hierosolymæ *sanguinem iustorum*; errarunt cæci in plateis, *polluti sunt sanguine*, ea quæ non possunt, tangunt vestimentis” Thren: iv: 13. 14. Apud Ezechielem “Præterivi præter te, & vidi te conculcatam *in sanguinibus tuis*, & dixi tibi, *in sanguinibus tuis vive*, & dixi tibi, *in sanguinibus tuis vive*. Lavi te aquis, & abluī *sanguines tuos* a super te; & unxi te oleo” xvi: 6. 9. Apud Eundem “Tu fili hominis, nūti disceptabis cum urbe *sanguinum*; notifica illi omnes abominationes ejus, *per Sanguinem tuum quem effudisti*, rea facta es, & per idola quæ fecisti, polluta es. Ecce principes Israelis, quisque juxta brachium suum fuerunt in te, & *effuderunt sanguinem*; viri calumniæ fuerunt in te *ad effundendum sanguinem*, & ad montes comederunt in te” xxii: 2. 3. 4. 6. 9. Apud Moysen “Si quis sacrificaverit alibi, quam super altari ad tentorium, *erit sanguis*, & sicut *effudisset sanguinem*” Levit: xvii: 1 ad 9. Falsificatum & prophanatum Verum significatur per hæc quæ sequuntur de Sanguine, apud Joëlem “Dabo prodigia in coelis & in terra, *Sanguinem* & ignem, & columnas fumi; sol vertetur in caliginem, & *luna in sanguinem*, antequam venit dies magnus & terribilis,” iii: 3. 4. Apud Johannem, “Sol factus est niger sicut saccus pilosus, & *luna tota facta est sicut sanguis*,” Apoc: vi: 12. Apud Eundem, “Secundus Angelus clauxit, & quasi mons magnus igne ardens projectus est in mare, *factaque est tertia pars maris sanguis*,” Apoc: viii: 8: apud Eundem,

dem, "Secundus Angelus effudit phialam suam in mare, & *factum est sanguis sicut mortui*, unde omnis anima vivens mortua est in mari. Tertius Angelus effudit phialam suam in fluvios, & in fontes aquarum, & *factus est sanguis*," Apoc: xvi: 3. 4. Similiter quod flumina, collectiones & stagna aquarum, versa sint in *Sanguinem* in Ægypto," Exod: vii: 15 ad 22, per Ægyptum enim significatur Scientia, quæ ex se intrat in arcana cœlestia, & inde pervertit, negat, & prophanat Vera Divina, n: 1164. 1165. 1186; omnia miracula in Ægypto, quia Divina, involverunt talia; quod flumina, quæ versa sunt in sanguinem, sint vera quæ intelligentiæ & sapientiæ, n: 108. 109. 3051; quod aquæ similiter, n: 680. 2702. 3058; quod fontes, n: 2702. 3097. 3424; quod maria sint vera scientifica in-complexu, n: 28; quod Luna, de qua etiam dicitur quod in sanguinem vertenda, sit Divinum Verum, n: 1529. 1530. 1531. 2495. 4060; inde patet quod per Lunam, mare, fontes, aquas, & flumina, quod versa in sanguinem, significetur Verum falsificatum & prophanatum.

4736. Mittite eum ad foveam quæ in deserto, quod significet quod absconderent interea inter sua falsa, hoc est, quod considerarent ut falsum, sed usque retinerent, quia interest Ecclesiæ, constat a significatione foveæ, quod sint falsa, de qua supra n: 4728; & a significatione deserti, quod sit ubi non verum; desertum enim latæ significationis est, est ubi inhabitatum ita non ex-cultum, quod cum prædicatur de Ecclesia, est ubi non bonum & inde non verum, n: 2708. 3900; ita per foveam in deserto hic intelliguntur falsa, in quibus non verum quia non bonum. Dicitur in quibus non verum quia non bonum, cum enim fides creditur salvare absque operibus tunc quidem dari potest verum, sed usque non est verum apud illum, quia non spectat bonum, nec est a bono; id verum non vitale est, quia in se habet principium falsi; proinde apud quem tale verum est, apud illum est id verum non aliter ac falsum ex principio quod inibi dominatur; principium est instar animæ, ex qua vita reliquis. Dantur vicissim falsa, quæ recipiuntur ut vera, cum in illis est bonum, imprimis si bonum innocentia, ut apud gentiles, & quoque apud plures intra Ecclesiam.

4737. Et manum ne mittatis in eum, quod significet ne violarent, constare potest absque explicatione.

4738. Propterea ut eriperet eum e manu illorum ad reducendum eum ad patrem ejus, quod significet ut vindicaret Ecclesiæ, constat ex significatione eripere e manu illorum, quod sit liberare, ut supra n: 4732; & a significatione reducere ad patrem ejus, quod sit vindicare Ecclesiæ, per Jacobum enim qui hic est Pater, repræsentatur religio Judaica ex Antiqua Ecclesia, ut supra n: 4700. 4701. Quod vindicaret Ecclesiæ, est Divinum Verum de Divino Humano Domini, nam per Josephum id verum in specie significatur, ut prius dictum. Quod ulterius hoc Verum attinet, sciendum quod Antiqua Ecclesia id agnoverit, & quoque Primitiva Ecclesia Christiana; sed postquam Papale solium succrevit usque ad dominatum super omnes animas humanas, & exivit se sicut de Rege Babelis dicitur apud Esaiam "Tu dixisti in corde tuo,

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 343

tuo, in cœlos ascendam, super stellas cœli exaltabo thronum meum, & sedabo in monte conventus, ascendam super excelsa nubis, & similis fiam Altissimo," xiv: 13. 14, tunc Divinum derogabatur Humano Domini, seu tunc distinguebatur inter Ipsius Divinum & Humanum; quomodo hoc decretum sit in quodam Concilio, etiam mihi revelatum est: Apparuerunt mihi quidam antrorsum ad sinistrum ad planum plantæ pedis ad aliquam a me distantiam, qui inter se loquebantur, sed non audiui de qua re; dicebatur mihi, quod essent aliqui ex illis qui una fuerunt in Concilio, quando decretum de bina Natura Domini, Divina & Humana; mox etiam cum illis loqui dabatur; dicebant, quod illi qui in Concilio maximum influxum habuerunt, & reliquis dignitate & auctoritate prævaluerunt, convenerint, & tunc in Camera obscura, & concluderint quod Domino tribueretur & Divinum & Humanum, principaliter ex causa, quod alioquin Papale solium non subsisteret; si enim agnovissent Dominum pro uno cum Patre, sicut Ipse dicit, non potuisset aliquis Vicarius ejus agnosci in terra; schismata enim eo tempore existebant, per quæ potuisset Papalis potestas labi ac dissipari, nisi ita distinxissent; & quod ad illud corroborandum conquissiverint confirmantia ex Verbo, & persuaserint reliquis: addiderunt, quod sic dominari potuerint in cœlo & in terra, quia ex Verbo habuerunt, quod Domino data esset omnis potestas in cœlis & in terris, quæ alicui Vicario non tribui potuisset, si Humanum etiam Divinum agnosceretur, sciebant enim quod nemo se æqualem Deo liceret facere, & quod Divinum illam potestatem ex se haberet, non autem Humanum, nisi illa ei data fuisset, sicut etiam postea Petro: dicebant, quod schismatici tunc perspicaci ingenio essent, quos sedare ita potuerunt; & quod sic etiam Papalis potestas confirmata sit. Exinde constat, quod solum dominationis causa hoc inventum sit; & quod propterea non scire voluerint, quod Potestas data Humano Domini in cœlis & in terris, manifestet quod illud quoque Divinum esset: & quod Petrus, cui a Domino dati claves cœlorum, non sit Petrus qui intelligitur, sed fides charitatis, quæ quia est a solo Domino, est Potestas Solius Domini, videatur Præfatio ad Cap: xxii Genes:

4739. Vers: 23 ad 30. *Et factum, sicut venit Joseph ad fratres suos, & exuebant Josephum tunica sua, tunica variorum colorum, quæ super eum. Et miserunt eum, & miserunt eum in foveam, & fovea vacua, nulla in ea aqua. Et sederunt ad comedendum panem, & sustulerunt oculos suos, & viderunt, & ecce comitatus Fischmaelitarum venit e Gilead, & cameli illorum ferentes aromata, & resnam, & statim, euntes ad deferendum ad Egyptum. Et dixit Jebudab ad fratres suos, quid lucri quod occidamus fratrem nostrum, & obtegamus sanguinem ejus. Ite & vendamus eum Fischmaelitis, & manus nostra ne sit in eum, quia frater noster, caro nostra is; & ausculta verunt fratres illius. Et transiverunt viri Midianitæ negotiatores, & extraxerunt, & ascendere fecerunt Josephum e fovea, & vendiderunt Josephum Fischmaelitis, in viginti argenti; & adduxerunt Josephum Egyptum. Et rediit Ruben ad foveam, & ecce nullus Joseph in fovea, & discidit vestes suas. Et rediit ad fratres suos, & dixit, natus non amplius, & ego quo ego venio. Factum, sicut venit Joseph ad fratres suos, significat cum de Ipso*

Ipso prædicatum: & exuebant Josephum tunica sua, significat apparentias veri quod discuterent & annihilarent: tunica variorum colorum, quæ super eum, significat apparentiarum quale quoad vera ex bono: & sumserunt eum, & miserunt eum in foveam, significat inter falsa: & fovea vacua, nulla in illa aqua, significat quod tunc nihil verum: & sederunt ad comedendum panem, significat appropriationem mali ex falso: & sustulerunt oculos suos & viderunt, significat ulteriorem cogitationem: & ecce comitatus Jischmaelitarum, venit e Gilead, significat illos qui in bono simplici, in quali gentes: & cameli illorum ferentes aromata, resinam, & stacten, significat vera interiora naturalia: euntes ad descendendum ad Ægyptum, significat instructionem ex scientificis: & dixit Jehudah ad fratres suos, significat pravos in Ecclesia qui contra bonum quodcunque: quid lucri quod occidamus fratrem nostrum, & obtegamus sanguinem ejus, significat quod inde nihil proficuum, & nihil altitudinis, si hoc prorsus exstingeretur: ite, & vendamus eum Jischmaelitis, significat quod agnoscant Ipsum qui in simplici bono: & manus nostra ne sit in eum, significat quod sint sine culpa: quia frater noster, caro nostra is, significat quia acceptum quod ex illis: & auscultaverunt fratres illius, significat condescendentiam: & transiverunt viri Midianitæ negotiatores, significat illos qui in vero illius boni: & extraxerunt & ascendere fecerunt Josephum e fovea, significat auxilium ab illis ut non inter falsa: & vendiderunt Josephum Jischmaelitis, significat receptionem ab illis qui in bono simplici, & ab alienationem ab illis qui in fide separata: in viginti argenti, significat æstimationem: & adduxerunt Josephum Ægyptum, significat consultationem a scientificis: & rediit Ruben ad foveam, significat fidem Ecclesiæ in communi: & ecce nullus Joseph in fovea, significat quod nulla fides amplius: & discidit vestes suas, significat luctum: & rediit ad fratres suos, significat docentes: & dixit, natus non amplius, significat quod fides in Ipsum nulla: & ego quo ego venio, significat ubi nunc Ecclesia.

4740. Factum, sicut venit Joseph ad fratres suos, quod significet cum de Ipso prædicatum, constat a repræsentatione Josephi, quod sit Verum Divinum imprimis de Divino Humano Domini; hoc cum dicitur venire ad illos, est quod prædicetur illis; fratres enim illius repræsentant Ecclesiam quæ in fide separata, quibus id prædicatum.

4741. Et exuebant Josephum tunica sua, quod significet apparentias veri quod discuterent & annihilarent, constat ex significatione exuere, cum prædicatur de Divino Vero, quod hic est Joseph, quod sit discutere, & quoque annihilare; & a significatione tunicæ quia variorum colorum, quod sint apparentiæ veri, de qua n: 4677. Discutere & annihilare apparentias veri, sit postquam ipsum verum rejectum est; ipsum enim verum ex se in mentibus elucet, & utcunque exstinguitur apparet, imprimis apud illos qui in bono sunt: hoc etiam pervident illi qui verum apud se annihilarunt, quapropter etiam illas apparentias discutere & annihilare conantur: sit exemplum illustrationi; quis non videt, quod bene velle & benefacere sit ipsissima vita Christiana; & si ei dicitur, quod hoc sit charitas, non potest non affirmare; imo dicturi

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 345

dicturi illi qui affirmant, quod hoc sciant quid sit, quia hoc est vitæ; sed cogitare quod hoc vel illud sit verum, etiam ex confidentia, sicut volunt qui in fide separata, dicent quod non sciant quid sit, nam non aliam perceptionem de eo habere possunt, quam sicut de fumo qui evanescit: quia talis apparet sola fides & inde confidentia, apud quoscunque qui de illa serio cogitant, cum primis apud bonos; idcirco allaborant etiam apparentias illas discutere & annihilare, circumcidendo sic quicquid propius tangit, ac quicquid in circuitu est; hoc significatur per exuere Josephum tunica quæ super illum. Credunt etiam iidem, quod sapientes sint præ reliquis, qui dogma semel receptum, qualecunque sit, variis confirmare possunt, & illud per varia ratiocinia vero simile sistere; sed hoc nihil minus quam sapientis est, hoc potest quicumque aliquo ingenio pollet, ac solertius mali quam probi; hoc enim facere, non est rationalis hominis; rationalis enim homo videre potest sicut ex superiori, num verum sit quod confirmatur, vel num falsum; & quia hoc videt, confirmantia falsi nihili facit, ac illa apud se non aliter spectat quam ludicra & vana, utcunque alter credit ea ex ipsius sapientiæ palæstra desumpta esse: verbo, nihil minus quam sapientis est, imo nihil minus quam rationale, posse falsa confirmare, nam sapientis est & rationale, videre prius quod verum sit, & dein hoc confirmare; quippe verum videre, est a luce cœli quæ a Domino, at falsum videre ut verum, est a lumine fatuo quod ab inferno.

4742. Tunica variorum colorum, quæ super eum, quod significet apparentiarum quale quoad vera ex bono, constat ex significatione tunicæ variorum colorum, quod sint apparentiæ veri, ex quibus spirituale naturalis cognoscitur & distinguitur, de qua n: 4677, hic ideo apparentiarum quale, quapropter etiam bis dicitur tunica, nempe "exuebant Josephum tunica sua, tunica variorum colorum." Quod apparentiarum quale se habeat secundum vera ex bono, constare potest ex apparentiis veri, cum ad visum sistuntur in luce cœli, hoc est, in altera vita, ubi non alia lux est, quam quæ venit per Cœlum a Domino, & quæ existit ex Divino Ipsius Vero, hoc enim coram oculis angelorum apparet ut lux, n: 2776. 3190. 3195. 3222. 3339. 3340. 3636. 3643. 3993. 4302. 4413. 4415; variatur hæc lux apud unumquemvis secundum receptionem; omnis cogitatio angelorum fit per variegationem illius lucis, sicut etiam cogitatio hominis, tamen homo hoc nescit, quia apud hominem cadit lux illa in imagines seu ideas materiales, quæ in naturali seu externo ejus homine sunt ex luce mundi, inde apud eum in tantum obscuratur illa lux, ut vix sciat, quod lux & visus ejus intellectualis sit inde; at in altera vita, cum visus oculi non amplius est in luce mundi, sed in luce cœli, tunc se manifestat quod cogitatio ejus sit inde. Hæc lux cum e cœlo transit in mundum spirituum, sistitur ibi sub specie variorum colorum, qui colores pulchritudine, varietate & amœnitate immensum excedunt colores qui sunt ex luce mundi, videantur quæ prius de coloribus ab experientia n: 1053. 1624. 3993. 4530. 4677, allata sunt: quia colores in altera vita inde existunt, sunt in origine sua non aliud quam apparentiæ veri ex bono; verum enim ex se non lucet, quia ei soli nihil flammeum inest, sed ex bono, hoc enim est instar flammæ ex qua

Xx.

lux.

lux, quale itaque est bonum tale inde apparet verum, & quale est verum taliter a bono lucet. Inde patet, quid per tunicam variorum colorum in sensu interno significatur, quod nempe apparentiarum quale quoad vera ex bono; per Josephum enim, cui tunica, repræsentatur Divinum Verum, ut prius ostensum.

4743. Et sumserunt eum, & miserunt eum in foveam, quod significet inter falsa, constat ex illis, quæ supra n: 4728. 4736, dicta sunt, ubi similia.

4744. Et fovea vacua, nulla in illa aqua, quod significet quod tunc nihil verum, constat ex significatione foveæ, quod sint falsa, de qua n: 4728; ex significatione vacuæ, quod sit ubi nihil verum quia nihil bonum, de qua sequitur; & ex significatione aquæ, quod sit verum, de qua n: 680. 739. 2702. 3058. 3424. Quod vacuum sit ubi nihil verum quia nihil bonum, constat ex Verbo etiam alibi, ut apud Jeremiam "Magnates miserunt minorennes propter aquas, venerunt ad foveas, & non invenerunt aquas; reversi sunt vasis vacuis, pudore & ignominia affecti sunt, & obtexerunt caput suum," xiv: 3; vasa vacua pro veris in quibus non verum ex bono. Apud Eundem, "Comedit me, conturbavit me Nebuchadnezar rex Babelis, constituit me vas vacuum, deglutivit me," li: 24; vas vacuum pro ubi nullum verum; Babel pro illis qui vastant, hoc est, deprivant alios veris, n: 1327 f. Apud Eundem "Vidi terram, & ecce vacua & inanis; & ad cœlos, & nulla lux eorum" iv: 23. Apud Esaïam "Possidebunt eam plateæ, & anataria, & noctua, & corvus, habitabunt in ea, & extendent super eam lineam vacuitatis, & perpendiculum inanitatis," xxxiv: 11. Apud Eundem "Frangetur urbs vacuitatis, claudetur omnis domus, ut nemo intret, clamor super vino in plateis, exulabit gaudium terræ, reliquum in urbe vastitas," xxiv: 11. 12. 13; hic vacuum exprimitur alia voce in lingua originali, quæ tamen simile involvit; quod vacuum sit ubi non verum quia non bonum, a singulis ibi in sensu interno patet, nempe a significatione urbis, domus, clamoris, vini, platearum. Apud Ezechielem "Dixit Dominus Jehovih, vae urbi sanguinum, etiam Ego magnum faciam focum, collocando ollam super prunas vacuum, ut incalescat & ferveat æs ejus, & liqueat in ea immundities ejus, consumatur spuma ejus," xxiv: 9. 11; hic patet quid vacuum, olla vacua est in qua immundities & Spuma, hoc est, malum & falsum: Similiter apud Matthæum "Quando immundus spiritus exierit ex homine, perambulat loca arentia quærens requiem, sed non invenit; tunc dicit, revertar in meam domum, unde exivi, cumque venit & reperit eam vacuum & scopis purgatam, & paratam sibi, tunc abit & adjungit sibi septem alios spiritus peiores illa, & ingressi habitant ibi," xii: 43. 44. 45; immundus spiritus pro immunditie vitæ apud hominem, & quoque pro immundis spiritibus qui apud eum, nam spiritus immundi habitant in immunditie vitæ hominis; loca arentia seu ubi non aquæ, pro ubi non vera, domus vacua pro interioribus hominis iterum repletis immunditiis, hoc est, falsis ex malo. Apud Lucam, "Deus esurientes implevit bonis, & divites emisit vacuos," i: 53; divites pro illis qui plura sciunt, divitiæ enim in spiritali sensu

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 347

sensu sunt scientifica, doctrinalia, cognitiones boni & veri; illi vocantur divites vacui, qui sciunt illa, & non faciunt, nam vera illis non sunt vera quia absque bono, n: 4736.

4745. Et sederunt ad comedendum panem, quod significet appropriationem mali ex falso, constat a significatione comedere, quod sit appropriatio, de qua n: 3168. 3513 f. 3596. 3832; & ex significatione panis, quod sit bonum amoris, de qua n: 276. 680. 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735; & quoque quod sit in genere omnis cibus, n: 2165; hic autem panis significat contrarium, nempe malum; notum enim est, quod qui indigne comedunt panem in sacra cæna, non approprient sibi bonum, sed malum, inde patet, quod per comedere panem in contrario sensu significetur appropriatio mali. Apud Antiquos in usu fuit, cum aliquid memorabile decreverunt, quod confirmatum a reliquis, quod tunc inter se comederint; per quod significabatur quod approbaverint, & sic quod sibi appropriaverint illud, sicut apud Ezechielem "Ecce principes Israelis, quisque juxta brachium suum, fuerunt in te, & effuderunt sanguinem: viri calumniæ fuerunt in te ad effundendum sanguinem, & ad montes comederunt in te," xxii: 6. 9. Præterea sciendum, quod binæ origines mali sint in genere, una ex vita, & altera ex doctrina; quod ex doctrina falsi, vocatur malum ex falso; hoc malum hic intelligitur.

4746. Et sustulerunt oculos suos & viderunt, quod significet ulteriorem cogitationem, constat ex significatione tollere oculos & videre, quod sit intentio & cogitatio, seu intensa cogitatio, de qua n: 2789. 2829. 3198. 3202. 4339, hic quod ulterior cogitatio, patet a serie.

4747. Et ecce comitatus Jischmaelitarum venit e Gilead, quod significet illos qui in bono simplici in quali gentes, constat ex repræsentatione Jischmaelitarum, quod sint illi qui in simplici bono quoad vitam, & inde in naturali vero quoad doctrinam, de qua n: 3263; & ex significatione Gilead, quod sit bonum exterius, per quod primum initiatur homo cum regeneratur, de qua n: 4117. 4124; inde patet, quod per comitatum Jischmaelitarum e Gilead, significetur bonum quale apud gentes, hoc est, qui in tali simplici bono sunt. Quomodo hæc se habent, constare potest ab illis quæ hæcenus dicta sunt, & ab illis quæ sequuntur: in antecessum hæc solum memoranda sunt; qui intra Ecclesiam sunt, & se confirmarunt contra Divina vera, imprimis contra hæc, quod Humanum Domini sit Divinum, & quod charitatis opera nihil faciant ad salutem, si se contra illa confirmaverunt non solum doctrina sed etiam vita, illi in talem statum quoad interiora se redegerunt, ut postea nequaquam adduci possint ad recipienda illa, nam quæ semel confirmata sunt doctrina & simul vita, illa manent in æternum; qui non interiorem hominis statum norunt, putare possunt, quod quilibet, utcunque se confirmaverat contra illa, usque postea facile recipere possit, modo convincatur; sed quod hoc impossibile sit, a talibus in altera vita per plurem experientiam scire datum est; quod enim confirmatur doctrina, hoc imbuunt intellectualem, & quod confirmatur vita, hoc imbuunt voluntarium, quod irradicatum est utrique:

vita hominis, nempe vitæ ejus intellectus & vitæ ejus voluntatis, hoc eradicari non potest, ipsa anima hominis quæ vivit post mortem, ab illis formata est, & est talis ut nusquam recedat ab illis: hæc causa etiam est, quod fors illorum qui intra Ecclesiam sunt, apud quos ita sit, pejor sit forte illorum qui extra Ecclesiam sunt; qui enim extra Ecclesiam sunt, qui Gentes vocantur, illi non confirmarunt se contra illa, quia non noverunt illa, quapropter illi eorum qui in mutua charitate vixerunt, Vera Divina facile recipiunt, si non in mundo, usque in altera vita, videantur quæ de gentium & populorum statu & forte in altera vita ab experientia n: 2589 ad 2604, allata sunt. Inde est, cum aliqua nova Ecclesia instauratur a Domino, quod non instauretur apud illos qui intra Ecclesiam sunt, sed apud illos qui extra, hoc est, apud gentes: de his agitur pluries in Verbo: hæc præmissa sunt, ut sciatur quid involvit, quod Josephus a fratribus suis conjectus sit in foveam, & quod inde extractus a Midianitis, ac venditus Jischmaelitis, per fratres enim Josephi repræsentantur illi intra Ecclesiam, qui se confirmarunt contra Divinum Verum, imprimis contra illa bina, quod Humanum Domini sit Divinum, & quod charitatis opera nihil faciant ad salutem, & hoc non solum doctrina sed etiam vita; per Jischmaelitas autem repræsentantur qui in simplici bono sunt, & per Midianitas qui in vero illius boni; de his memoratur quod extraxerint Josephum e fovea, de illis quod emerint illum: quid autem significatur per quod deduxerint illum in Ægyptum, & ibi vendiderint Potiphari cubiculario Pharaonis, in sequentibus dicitur.

4748. Et cameli eorum ferentes aromata, & resinam, & stacten, quod significet vera interiora naturalia, constat ex significatione Camelorum, quod sint in genere illa quæ sunt naturalis hominis inservientia spirituali, & in specie scientifica communia in naturali homine, de qua n: 3048. 3071. 3114. 3143. 3145. 4156; & ex significatione aromatum, resinæ & stactes, quod sint vera interiora naturalia conjuncta ibi bono, de quibus sequitur. Apud Antiquos in cultu eorum sacro adhibita sunt suaveolentia & fragrantia, inde thura eorum & suffimenta, etiam similia immiscebantur oleis quibus ungebantur; sed hodie nescitur, unde hoc; causa est, quia prorsus nescitur, quod illa quæ fuerunt in cultu apud Antiquos, traxerint originem ex spiritualibus & coelestibus, quæ sunt in coelis, & quod illis corresponderint; removerat se homo in tantum ab illis, & immerferat naturalibus, mundanis & corporeis, ut in obscuro sit, & multi in negativo quod aliquid spirituale & coeleste sit. Quod thura & suffimenta in sacris apud Antiquos adhibita sint, inde est, quia odor correspondet perceptioni, odor fragrans ut aromatum varii generis, perceptioni gratæ & acceptæ, qualis est veri ex bono seu fidei ex charitate; imo talis est correspondentia, ut ipsæ perceptiones in altera vita, quoties Domino beneplacet, vertantur in odores, de his videantur quæ prius ab experientia, n: 925. 1514. 1517. 1518. 1519. 3577. 4624 ad 4634. Quid in specie hic significant aromata, resina & stacte, constare potest ab aliis locis ubi nominantur, in genere significant interiora vera in naturali sed quæ ex bono ibi, nam vera per se id non faciunt, sed est bonum per vera, inde varietates se habent

bent secundum quale veri conjuncti bono, proinde secundum quale boni, nam bonum suum quale habet a veris. Quia per Gileadem significatur bonum exterius quale est sensualium, ac quod volupe vocatur, n: 4117. 4124, & per Ægyptum in bono sensu scientifica, quæ sunt vera naturalis hominis externa, illi bono correspondentia, seu cum illo concordantia, n: 1462, ideo per quod Jischmaelitæ ex Gileade super camelis deferrent aromatica illa ad Ægyptum, significatur quod sua vera interiora ex suis scientificis, ad scientifica quæ per Ægyptum significantur, de quibus sequitur. Vera interiora sunt conclusiones ex veris exterioribus seu scientificis, scientifica enim naturalis hominis sunt media inservientia concludendi & sic intuendi interiora, similiter sicut quis alterius animum intuetur in vultu ejus, & in vibratione lucis ejus oculorum, inque vita soni loquentis, ac gestuum agentis. Quia vera talia sunt, per quæ naturale hominis perficitur, & quoque emendatur, idcirco aromatibus hujusmodi adscribitur sanatio, sicut resinæ, apud Jeremiam "Num *Resina balsamica non est in Gilead*, num Medicus non ibi, quare non ascendit sanitas populi mei," VIII: 22. Apud Eundem "Ascende *Gilead*, & fume *resinam* virgo *filia Ægypti*, in vanum multiplicasti medicamenta, sanatio non tibi," XLVI: 11. Apud Eundem "Subito cecidit Babel, & confRACTA est, ejulate super eam, fumite *resinam* pro dolore, forte sanabitur," LI: 8. Quod similia significant spiritualia, patet manifeste apud Johannem "Mercatores terræ flebunt, & plangent super Babele, quod merces eorum nemo emat amplius; merces *auri & argenti, & lapidis pretiosi, & margaritæ, & byssi, & purpure, & serici, & coccini, & omne lignum thycinum, & omne vas elephantinum, & omne vas ex ligno pretiosissimo, & ære, & ferro, & marmore, & cinnamomum, & suffimenta, & unguenta, & thus, & vinum, & oleum, & similia, & triticum, & jumenta, & oves, & equos, & rhedas, & corpora, & animas hominum*," Apoc: XVIII: 11. 12. 13; hæc nequaquam ita specificè recensita fuissent, nisi singula significavissent talia quæ in Regno Domini & in Ecclesia Ipsi, alioquin fuissent voces nullius rei; quod per Babelem significantur illi, qui omnem cultum Domini deflexerunt ad cultum sui, notum est, & sic qui in prophano interno sunt cum in sancto externo, quapropter per merces eorum significantur illa quæ propter cultum sui ipsi studio & arte invenerunt, ac doctrinalia & cognitiones boni & veri ex Verbo, quas ad sui favorem pervertunt, ita per singula quæ ibi memorantur in specie talia, & per cinnamomum, suffimenta, unguenta & thus, vera quæ ex bono, at apud illos vera perversa & falsa ex malo. Similiter quæ de mercibus Tyri memorantur apud Ezechielem "Jehudah & terra Israelis, fuerunt negotiatores tui in triticis minith, & pannag, in melle & oleo, & *Resina*, dederunt negotiationem tuam," XXVII: 17; hic quoque per resinam significatur verum ex bono; qui non credit sensum internum Verbi, ei erunt omnia illa nudæ voces, ita vasa in quibus nihil intus, cum tamen in illis sunt Divina, cœlestia, & spiritualia.

4749. Euntes ad deferendum ad Ægyptum, quod significet instructionem in scientificis, constat a significatione Ægypti, quod sint scientifica, de qua n: 2164. 2165. 1462, & quia per aromata, resinam & stacten, significantur ve-

ra interiora ex illorum scientificis qui in bono simplici sunt, in quali gentes, idcirco per ire ad deferendum illuc, significatur instrui. Hæc ita se habent, scientifica, quæ significantur per Ægyptum, sunt scientifica quæ conducunt vitæ spirituali, & quæ correspondent veris spiritualibus; olim enim Ecclesia Antiqua etiam ibi fuerat, sed postquam illa ibi versa est in magiam, dein scientifica quæ pervertunt spiritualia per Ægyptum significata sunt; inde est, quod scientifica in bono sensu, & in opposito, in verbo significantur per Ægyptum, videantur n: 1164. 1165. 1462, hic in bono sensu: scientifica ex quibus vera interiora, quæ significantur per quod Jischmaelitæ super camelis forrent aromata, resinam & stacten, sunt talia quæ non sunt Ecclesiæ, qualia apud gentes; hæc vera ex his scientificis non aliter emendantur & sanantur quam per scientifica genuinæ Ecclesiæ, ita per instructionem in his: hæc sunt quæ hic significantur.

4750. Et dixit Jehudah ad fratres suos, quod significet pravos in Ecclesia qui contra bonum quodcunque, constat a repræsentatione Jehudæ, quod in bono sensu sit bonum amoris cœlestis, de qua n: 3654. 3881, in opposito autem sensu, contra bonum quodcunque, de qua sequitur; & a significatione fratrum ejus, quod sint illi in Ecclesia qui in fide separata sunt. Quod per Jehudam hic repræsententur illi qui contra bonum quodcunque, est quia in bono sensu per Jehudam in Verbo repræsentantur illi qui in bono amoris cœlestis sunt; amor cœlestis est amor in Dominum, & inde amor erga proximum, qui in illo amore sunt, conjunctissimi Domino sunt, ac ideo in intimo ecclō, ac ibi in statu innocentia, ex quo apparent reliquis sicut infantes, & prorsus sicut amores in forma; ad illos non alii approximare possunt, quapropter cum ad alios mittuntur, tunc aliis angelis circumstipantur, per quos temperatur sphæra amoris eorum, hæc alioquin ageret illos, ad quos mittuntur, in deliquium, nam sphæra amoris eorum pertransit usque ad medullaria. Quia hic amor seu hoc bonum amoris, quod vocatur cœleste, per Jehudam in bono sensu repræsentatur, ideo in opposito sensu per illum repræsentatur tale quod est contra bonum cœleste, ita contra bonum quodcunque: pleraque in Verbo habent binum sensum, nempe sensum bonum & ei oppositum; ex sensu eorum bono cognoscitur qualis est sensus eorum oppositus, sunt enim quæ in opposito, e diametro contra illud quod in bono. Bona amoris sunt in genere bina, nempe bonum amoris cœlestis, & bonum amoris spiritualis, contra bonum amoris cœlestis in opposito est malum amoris sui, & contra bonum amoris spiritualis in opposito est malum amoris mundi; qui in malo amoris sui sunt, illi sunt contra bonum quodcunque, qui autem in malo amoris mundi, non ita; in Verbo per Jehudam in opposito sensu repræsentantur illi qui in amore sui sunt, & per Israël in opposito sensu qui in amore mundi; causa est, quia per Jehudam repræsentatum est Regnum cœleste Domini, & per Israël Regnum spirituale Ipsius. Inferna etiam distincta sunt secundum binos illos amores, qui in amore sui sunt, quia contra bonum quodcunque, in profundissimis & inde in gravissimis infernis sunt; at qui in amore mundi, quia non ita sunt contra bonum quodcunque, in infernis non ita profundis sunt,

&c

& inde in minus gravibus. Malum amoris sui, non est, sicut vulgo apparet, elatio externa quæ superbia vocatur, sed est odium contra proximum, & inde flagrans cupido vindictæ, ac jucundum crudelitatis; hæc sunt interiora amoris sui, exteriora ejus sunt contemptus aliorum præ se, & averfatio illorum qui in bono spirituali sunt, & hoc quandoque cum manifesta elatione seu superbia, & quandoque absque illa: qui enim tali odio habet proximum, is interius se solum amat, & solum modo alios quos spectat ut unum cum se, ita illos in se, & se in illis, propter solum finem sui. Tales sunt qui per Jehudam in opposito sensu repræsentantur; etiam Judaica Gens in tali amore fuerat usque a primis temporibus, omnes enim in universo terrarum orbe sicut vilissimos servos, ac sicut nihili respectu ad se spectaverat, etiam odio habuerat, & quod magis, quando non amor sui & amor mundi conjunxerat eos mutuo, etiam socios & fratres simili odio persequuti sunt; hoc adhuc manet apud gentem illam, sed quia in alienis terris sunt precario, animum illum recondunt.

4751. Quid lucri quod occidamus fratrem nostrum, & obtegamus sanguinem ejus, quod significet quod inde nihil proficuum & inde nihil altitudinis, si hoc prorsus exstingeretur, constat ex significatione quid lucri, quod sit quod inde nihil proficuum, & quoque quod nihil altitudinis, de qua sequitur; ex significatione occidere, quod sit exstinguere, hic Divinum Verum, in specie de Divino Humano Domini, quod per fratrem nempe Josephum intelligitur; & ex significatione obtegere sanguinem, quod sit prorsus abscondere sanctum Verum, quod sanguis sit sanctum Verum, videatur supra n: 4735. Quomodo hæc se habent, ex sequentibus patet. Quod lucrum hic non modo significet proficuum sed etiam altitudinem, seu quid lucri quod inde nihil proficuum & nihil altitudinis, est quia ex cupiditate & avaritia hoc dictum; cupiditas enim quæstus & avaritia, in se habet, quod non solum universum mundum possidere velit, sed etiam lucri causa quemcunque prædari, imo occidere, & quoque pro parvo occideret si non obstarent leges, & præterea in Auro & argento, quæ homo talis possidet, spectat se in potentia maximum, utcunque aliter in externa forma apparet; inde patet quod in avaritia non solum sit amor mundi sed etiam amor sui, & quidem amor sui spurcissimus; nam apud sordide avaros elatio animi seu superbia extrinsecus non ita conspicitur, illa enim quandoque non curat opes ostentationis causa, nec est id genus amoris sui quod conjunctum solet esse cum voluptatibus, nam parum curant corpus suum, & ejus victum ac amictum, sed est amor prorsus terrestris, nihil aliud pro fine habens quam pecunias, in quibus se non actu sed potentia credit super omnes; inde constare potest, quod in avaritia sit amor sui omnium infimus ac vilissimus; quapropter in altera vita apparent sibi interfues, n: 939; suntque illi præ reliquis contra bonum quodcunque: in tanta inde caligine sunt, ut nequaquam videre possint quid bonum & quid verum; quod sit aliquid internum hominis, quod vivit post mortem, prorsus non capiunt, corde suo irrident illos qui hoc dicunt. Gens Judaica talis fuerat ab initio, quapropter non potuit ei aliquod internum manifeste operiri, ut patet

a Verbo Veteris Testamenti; & quia radicitus in pessimo illo genere amoris sui sunt, ideo quoque nisi per avaritiam tam longe removerentur ab internis, ac inde tenerentur in spissa caligine, conspurcarent interiora vera & bona, & sic prae cæteris illa prophanarent, nam prophanare non possunt quamdiu non agnoscunt, n: 1008. 1010. 1059. 2051. 3398. 3402. 3489. 3898. 4289. 4601. Inde est, quod Dominus de illis dicat apud Johannem "Vos ex patre diabolo estis, & desideria patris vestri vultis facere, ille homicida erat ab initio" VIII: 44: & de Juda Ischarioth, qui repræsentabat Ecclesiam Judaicam, apud Eundem "Nonne Ego vos duodecim elegi, at e vobis unus est diabolus" VI: 70; per illum etiam, quod vendiderit Dominum, simile repræsentatum est, quod hic per Jehudam, qui dixit, ite & vendamus Josephum.

4752. Ite & vendamus eum Jischmaelitis, quod significet quod agnoscant Ipsum qui in simplici bono, constat a significatione vendere, quod sit ab alienare a se, ita recipi ab aliis, de qua n: 4098, quod cum prædicatur de Vero, ut hic est ab his agnosci; & ex repræsentatione Jischmaelitarum, quod sint qui in simplici bono, de qua supra n: 4747; quod illi qui in simplici bono sunt, agnoscant Divinum Verum, imprimis de Divino Humano Domini, prius ostensum est.

4753. Et manus nostra non sit in eum, quod significet ut sint sine culpa, constat ex significatione ne sit manus in aliquem, quod sit ne violent, ut supra n: 4737, & quia ne violent est ut non sint in culpa, hoc quoque per illa verba significatur.

4754. Quia frater noster, caro nostra is, quod significet quia acceptum quod ex illis constat ex significatione fratris, quod sit consanguineum ex bono, de qua n: 3815; & ex significatione carnis, quod sit proprium in utroque sensu, de qua n: 3813; ita quod acceptum, quia ab illis qui ab Ecclesia, & quod acceptum his quia ab illis qui in simplici bono: Jischmaelitæ enim repræsentant illos qui in simplici bono sunt, & fratres Josephi repræsentant Ecclesiam quæ in fide separata a charitate; qui in simplici bono sunt, agnoscunt quod Humanum Domini Divinum sit, tum quoque quod charitatis opera faciendæ sint ut salvetur homo; hoc sciunt illi qui a fide separata, quapropter non acriter instant coram omnibus, & vix aliquid coram illis qui in simplici bono sunt, ex causa præcipue quia contra communem sensum non ausint, & quia sic derogarent sibi dignitatem & lucrum, dicerent enim qui in simplici bono sunt de illis si talia negarent, quod fatui essent, sciunt enim quid amor & quid amoris opera, at quid fides ab illis separata non sciunt; argumentationes pro fide contra opera, & de distinctione inter Humanum & Divinum Domini, vocarent sophismata quæ non capiunt; quapropter ut accepti sint, & quia acceptum quod ab illis, libenter concedunt, nam si illa vera exstinguerentur, illis nihil proficuum & nihil altitudinis esset, n: 4751.

4755. Et auscultaverunt fratres illius, quod significet condescendentiam, constat absque explicatione.

4756. Et transiverunt viri Midianitæ negotiatores, quod significet illos qui in vero illius boni, constat ex repræsentatione Midianitarum, quod sint qui
in

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 353

in vero simplicis boni, de qua n: 3242; & ex significatione negotiatorum, quod sint qui habent cognitiones boni & veri, hæ enim sunt divitiæ, opes & merces in sensu spirituali, inde negotiari est cognitiones illas sibi comparare & communicare, n: 2967. 4453; hic non cognitiones boni sed veri significantur, nam Midianitæ sunt qui in vero simplicis boni, ut supra dictum, inde etiam vocantur viri, viri enim dicuntur qui in vero, n: 3134. 3309 pr: Ex serie historica hic liquet, quod Josephus venditus sit Jischmaelitis, at quod extractus e fovea a Midianitis, & quoque a Midianitis venditus in Ægypto Potiphari; in Versu enim ultimo hujus Capitis dicitur, "Et Midianitæ vendiderunt eum ad Ægyptum Potiphari cubiculario Pharaonis,"; autumari potest, quia Josephus venditus est Jischmaelitis, quod ab his, non autem a Midianitis venditus esset in Ægypto; sed usque ita factum est, causa repræsentationis rerum quæ in sensu interno, nam Josephus, hoc est, Divinum Verum, non vendi potest ab illis qui in bono sunt, sed ab illis qui in Vero illius boni; causa videbitur in explicatione Versus ultimi hujus Capitis.

4757. Et extraxerunt & ascendere fecerunt Josephum e fovea quod significet auxilium ab illis ut non inter falsa, constat a significatione extrahere & ascendere facere, quod sit liberare, proinde auxilium ferre, de qua sequitur; & ex significatione foveæ, quod sint falsa, de qua n: 4728, ita ne sint inter falsa. Quod extrahere & ascendere facere hic sit auxilium ferre, est quia Verum est quod fert auxilium bono; vero enim adscribitur potentia quia bonum potentiam exercet per verum, n: 3091. 3365; & præterea verum est per quod cognoscitur falsum, ita per quod auxilium fertur ne sit inter falsa; inde est, quod Midianitæ fuerint qui extraxerunt & ascendere fecerunt Josephum e fovea, & quod Jischmaelitæ qui emerunt.

4758. Et vendiderunt Josephum Jischmaelitis, quod significet receptionem ab illis qui in bono simplici, & abalienationem ab illis qui in fide separata, constat a significatione vendere, quod sit abalienare respective ad illos qui in fide separata sunt, qui hic sunt fratres Josephi nam hi vendiderunt, & quod sit recipi respective ad illos qui in bono simplici, qui hic sunt Jischmaelitæ, nam hi emerunt; quod Jischmaelitæ sint qui in bono simplici, supra n: 3263. 4747, ostensum est. De his videantur quæ prius n: 4756.

4759. In viginti argenti, quod significet æstimationem, constat ex significatione viginti, quod sint bonum & verum in interiore homine reconditum a Domino, quæ reliquæ vocantur, de qua n: 2280, ita sanctum bonum aut verum, hic sanctum verum, quia viginti argenti dicitur, argentum enim est verum, n: 1551. 2954, idem numerus quoque significat non sanctum, quia pleraque in verbo etiam oppositum sensum habent, hic non sanctum respective ad illos qui abalienarunt Divinum verum, seu vendiderunt Josephum, n: 4758, at sanctum respective ad illos qui receperunt, seu emerunt; ita non sanctum respective ad fratres Josephi, hoc est, ad illos in Ecclesia qui in fide separata sunt, at sanctum respective ad Jischmaelitas, hoc est, ad illos qui in simplici bono; hæc sunt quæ per æstimationem intelliguntur. Quod Viginti etiam significant non sanctum, est quia Viginti sunt reliquæ, ut supra dictum;

qui non habent reliquias boni & veri in interiore suo homine, sed loco eorum malum & falsum, illis sanctum non est sanctum, sed est secundum genus mali et falsi vel Spurcum vel prophanum. Quod Viginti etiam sint non sanctum, constat apud Sachariam, "Vidi, & ecce volumen volans; & dixit ad me, quid tu vides, cui dixi video volumen volans, longitudo ejus *viginti* ulnæ, latitudo ejus decem ulnæ: & dixit ad me, hæc *maledictio* exiens super facies totius terræ," v: 1. 2. 3. Apud Haggæum, "Cum veniret ad torcular ad hauriendum quinquaginta e torculari fuit *viginti*; percussi vos uredine, & rubigine omne opus manuum vestrarum," 11: 16. Apud Ezechielem, "Cibus tuus quem comedes pondere, *viginti* *ficli* in diem, de tempore usque in tempore comedes illum; & quidem placentam hordeorum comedes eam; quod ad illam, cum stercore fimi hominis facies in oculis illorum: sic enim, dixit Jehovah, comedent filii Israelis panem suum immundum inter gentes," 14: 10. 12. 13; in illis locis *viginti* pro non sancto, immundo & prophano. Quod morentur omnes in deserto qui supra *viginti* annos, Num: xiv: 27. Cap: xxxi: 11, repræsentabat etiam sanctum respective ad illos qui infra illos annos, & non sanctum respective ad illos qui supra. Quod omnes numeri in Verbo significant res, videatur n: 482. 487. 575. 647. 648. 755. 813. 1963. 1988. 2075. 2252. 4264. 4495. 4670. Quod Reliquiæ sint bonum & verum in interiore homine reconditum a Domino, n: 468. 530. 560. 561. 576. 660. 798. 1050. 1738. 1906. 2284.

4760. Et adduxerunt Josephum Ægyptum, quod significet consultationem a scientificis, constat a significatione Ægypti, quod sint scientifica, de qua n: 1164. 1165. 1186. 1462; ad quæ cum adfertur Divinum Verum, est consultare illa, nam per Josephum, ut supra ostensum, repræsentatur Divinum Verum. Quomodo se habet cum consultatione de Divino Vero ex scientificis, paucis dicendum; consultare scientifica de Divino Vero, est videre ex illis num ita sit; sed hoc fit aliter apud illos qui in affirmativo sunt quod verum sit verum, illi cum consultant scientifica, confirmant per illa Verum, & sic corroborant fidem; aliter apud illos qui in negativo sunt, illi cum consultant scientifica, se conjiciunt magis in falsa, nam negativum apud hos regnat sed affirmativum apud illos: & præterea se habet hoc secundum facultatem intellectualem cujusvis hominis, qui non intuitionem superiorem, hoc est, interiorem habent si consultant scientifica, non vident confirmationem veri in illis, quapropter auferuntur per scientifica in negativum; at qui intuitionem superiorem, hoc est, interiorem habent, hi vident confirmationes, si non aliter, usque per correspondentias. Sit pro exemplo, quod vivat homo post mortem, qui in negativo sunt quod hoc verum sit, cum consultant scientifica, se confirmant per innumerabilia contra illud, ut per quod bruta animalia pariter vivant, pariter sentiant, pariter agant, & in multis solertius homine, & quod cogitatio, quæ homini præ brutis, sit tale quod ei comparatur per quod serius adolescat, & quod homo tale genus animalis sit; & præterea ex mille aliis; ex his patet, quod qui in negativo sunt, si consultant scientifica, se conjiciant magis in falsa, & tandem ut nihil quicquam credant quod vitæ æternæ

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 355

æternæ est : at qui in affirmativo sunt quod verum sit quod homo vivat post mortem, cum consultant scientifica se confirmant per illa, & hoc quoque per innumerabilia ; vident enim quod singula quæ in natura, sint infra hominem, & quod animalia bruta ex instinctu agant, & quod homo ex ratione, quodque illa non possint aliter quam spectare deorsum, at quod homo sursum, & per cogitationem comprehendere illa quæ spiritualis mundi sunt, & quoque affici illis, imo per amorem conjungi Ipsi Deo, & sic vitam ex Divino sibi appropriare ; utque illuc duci & elevari possit, quod ideo serius adolescat ; & præterea in reliquis, quæ naturæ sunt, videt confirmationes ; & tandem in universa natura videt repræsentativum Regni cœlestis. Commune est, & hoc notum, quod Eruditi minus quam simplices id credant, & in genere, quod minus quam simplices videant Divina Vera, causa est, quia consultant scientifica, quorum copiam præ aliis possident, ex negativo, & per id destruunt apud se intuitionem a superiori seu interiori, qua destructa non amplius a luce cœli aliquid vident, sed a luce mundi, nam scientifica sunt in luce mundi, quæ si non illuminantur a luce cœli, tenebras inducunt, utcunque aliter ipsis apparet : inde erat quod simplices in Dominum crediderint, non autem Scribæ & Pharisei, qui in illa gente fuerunt eruditi ; ut patet ab his apud Johannem, " Multi ex turba audiverunt verbum, dixerunt hic est vere Propheta, alii dixerunt hic est Christus (Messias) : responderunt Pharisei illis, num quis ex Principibus credidit in Ipsum, aut ex Phariseis," VII: 40. 47. 48 : & apud Lucam, " Dixit Jesus, confiteor Tibi Pater Domine cœli & terræ, quod occultaisti talia a sapientibus & intelligentibus, revelasti autem ea infantibus," X: 21 ; infantibus pro simplicibus : tum apud Matthæum, " Propterea per parabolas loquor illis, quia videntes non vident, & audientes non audiunt, nec intelligunt," XIII: 13.

4761. Et rediit Ruben ad foveam, quod significet fidem Ecclesiæ in communi, constat a repræsentatione Rubenis, quod sit confessio fidei Ecclesiæ in communi, de qua n: 4731. 4734 ; & ex significatione foveæ, quod sint falsa, de qua n: 4728 ; inde per quod rediit Ruben ad foveam, significatur quod fides Ecclesiæ in communi veniret ad spectandum falsa quæ fidei separata.

4762. Et ecce nullus Joseph in fovea, quod significet quod nulla fides amplius, constat a repræsentatione Josephi, quod sit Divinum Verum, quod cum appareret inter falsa, quæ per foveam n: 4728, significantur, tunc est nulla fides amplius.

4763. Et discidit vestes suas, quod significet luctum, constat a significatione discindere vestes, quod sit luctus, nempe propter verum deperditum, seu quod nulla fides : in Verbo, imprimis Historico, sæpius legitur, quod vestes disciderint, sed nescitur hodie, unde hoc, & quoque nescitur quod id repræsentativum esset doloris propter verum quod amissum ; hoc inde repræsentativum factum est, quia vestes significabant Vera, ut ostensum videatur n: 4545 : in sequentibus hujus Capituli etiam dicitur, quod cum Jacob agnovit tunicam filii sui, *disciderit vestes suas,* Vers: 34, per quod significatur

luctus pro deperdito vero: similiter alibi in Verbo; ut cum Rabschake missus a Sancheribo Rege Aschuris, loquutus contumelias contra Hierosolymam, tunc Eliakimus qui super domum Regis, & Schibna Scriba, & Joachus commentator, *discissi vestes* nuntiarunt illa Regi Hiskiae; ex quo audito etiam Rex *discidit vestes suas*, & obtexit se sacco” Esai: xxxvi: 22. Cap: xxxvii: 1. 11 Reg. xviii: 37. Cap: xix: 1; contumeliae quas loquutus, erant contra Deum, Regem & Hierosolymam, ita contra Divinum Verum, ut melius a sensu interno ibi patet, inde ex luctu discindebantur vestes. Cum Jehudius legisset volumen libri coram Rege quod scripsit Jeremias, dicitur quod projecit id in focum, & *non ruperint vestes suas* Rex & servi illius audientes omnia verba illa” Jerem: xxxvi: 23. 24; quod non ruperint vestes erat quod non luxerint propter Divinum Verum non acceptum. Cum exploratores loquuti male de terra Canaane, quod tunc Joschua filius Nunis & Kaleb filius Jephuneh, *disciderint vestes*, & loquuti sint contra illos” Num: xiv: 6, simile involvit, terra enim Canaan significat Regnum Domini, contra quod loqui, est falsum contra Divinum Verum. Cum Arca Dei capta a Philistaeis, & ambo filii Eli mortui sunt, quod vir ex acie currens Schiluntem, *vestibus scissis* & pulvere super capite” 1 Sam: iv: 11. 12, significabat luctum super Divinum Verum & Divinum Bonum amissum, arca enim quia repraesentabat Regnum Domini, ac in supremo sensu Ipsum Dominum, ac inde Ecclesiae sanctum, vestes scissae significabant luctum super Divinum Verum amissum, & pulvis super capite super Divinum Bonum. De Schemuele & Schaul legitur “Cum convertit se Schemuel ad abeundum, Schaul apprehendit *talam tunicae ejus quae abscissa est*; quare dixit ad eum Schemuel, abscidit Jehovah regnum Israelis a super te hodie, & dedit illud socio tuo; non revertar tecum, quia repudiasti verbum Jehovah, & repudiavit te Jehovah, ut non sis Rex super Israelem” 1 Sam: xv: 26. 27. 28; quod Schaul ruperit alam tunicae Schemuelis, repraesentabat id quod Schemuel dixit, nempe quod Regnum abscinderetur ab eo, & quod non esset Rex Israelis amplius, Regnum enim in sensu interno significat Divinum Verum, n: 1672. 2547. 4691, & quoque Rex & Regium, n: 1672. 1728. 2015. 2069. 2015. 3009. 3670. 4575. 4581; Regnum & Rex Israelis in specie, quia per Israelem repraesentabatur Regium Domini: Similiter quod de Jeroboamo & Achia Propheta memoratur, “Cum Jeroboamus exiret ex Hierosolyma, & inveniret illum Achiah propheta in via, cum ille tectus veste nova, & ambo soli in agro, *apprehendit Achiah Vestem novam*, quae super illo, & *discidit eam in duodecim frusta*, & dixit Jeroboamo, fume tibi decem frusta, nam sic dixit Jehovah Deus Israelis, ecce Ego discindens e manu Schelomonis, & dabo tibi decem tribus” 1 Reg: xi: 29. 30. 31. Pariter quod ruperint vestes, cum Schaul in praelio occisus est, de quo in 11 Libro Schemuelis “Cum Schaul in praelio occisus est, die tertio vir venit e castris, *cujus Vestes discissae*: & cum audivit David de morte Schaulis, *apprehendit David vestes suas & rupit eas*, & omnes servi qui cum illo” 1: 2. 10. 11. 12, per hoc etiam repraesentabatur luctus ob Divinum Verum amissum, ac projectum ab illis qui in

fide

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 357

fide separata, per regium enim significabatur Divinum Verum, ut supra dictum, & per Philistæos, a quibus occisus Schaul, repræsentabantur qui in fide separata, n: 1197. 1198. 3412. 3413; quod etiam patet a lamentatione Davidis super illum in eodem Capite Vers: 18 ad 27. Cum Abschalom percusserat fratrem suum Ammonem, & fama venit ad Davidem, quod percusserit Abschalom omnes filios Regis, *rupit vestes suas*, & jacuit in terra, & omnes servi ejus *stantes, rupti vestes*” 11 Sam xiii: 28. 30. 31; etiam hoc factum est causa repræsentationis, quod vera ex Divino deperdita, filii Regis in sensu interno illa significant. Cum fugit David pro Abschalomo, obviam ei fuit Chuschai Arkita, *ruptus tunicam suam*,” 11 Sam: xv: 32, similiter, nam per Regem, imprimis per Davidem, in Verbo repræsentatur Divinum Verum. Consimiliter, “Cum Elias loquutus ad Achabum regem Israelis verba Jehovæ, quod extirparetur propter malum quod fecerat, tunc Achab *rupit vestes suas*, posuit saccum super carnem suam,” 1 Reg: xxi: 27. 28. 29. Quod ruptio aut discissio vestium repræsentaverit luctum de Amisso Vero, porro constat ab his, “Chilkiah sacerdos invenit Librum legis in domo Jehovæ, cum legit eum Schaphan coram Rege Joschia, & cum audivit Rex verba Libri legis, *rupit vestes suas*,” 11 Reg: xxi: 11, manifeste propter Verbum, hoc est, Verum Divinum tamdiu amissum, ac in cordibus & vita oblitteratum. Cum Dominus confessus quod esset Christus filius Dei, quod sacerdos magnus *disruperit vestes suas*, dicens omnino blasphemavit,” Matth: xxvi: 63. 64. 65. Marc: xiv: 63. 64, significabat quod summus sacerdos non aliter crediderit, quam quod Dominus contra Verbum, ac sic contra Verum Divinum loquutus sit. Cum ascendit Elias in turbine, & Elischa videns, *apprehendit vestes suas & disrupit eas in duo frusta: & sustulit tunicam Eliæ*, quæ deciderat desuper illo, & percussit aquas, & divisæ sunt huc illuc, & transivit Elischah” 11 Reg: xi: 11. 12. 13. 14; quod Elischah tunc disruperit vestes suas in duo frusta, erat propter luctum quod Verbum, hoc est, Divinum Verum amissum fuerit, per Eliam enim repræsentatur Dominus quoad Verbum, hoc est, Divinum Verum, n: 2762; quod tunica ab Elia deciderit, & ab Elischah suscepta, repræsentabat quod Elischah continuaret repræsentationem; quod Tunica sit Divinum Verum, videatur n: 4677; quare etiam vestis quæ discindebatur in tali luctu, erat tunica, ut patet a locis quibusdam citatis. Quia Vestis significabat Verum Ecclesiæ, & in supremo sensu Divinum Verum, ideo contumeliosum erat scissis vestibus ire, nisi in tali luctu, ut patet ab eo quod factum servis Davidis a rege filiorum Ammonis Chanun, quod absciderit illis dimidium barbæ, & *vestes eorum in medio usque ad nates*; quare nec admissi ad Davidem,” 11 Sam: x: 4. 5.

4764. Et rediit ad fratres suos, quod significet docentes, constat a repræsentatione fratrum Josephi, quod sint qui a fide separata, & quia pastores erant, quod etiam sint docentes ex fide, ut supra n: 4705.

4765. Et dixit, natus non amplius, quod significet quod fides in Ipsum nulla, constat a significatione nati, quod sit verum fidei, per filium enim significatur

nificatur verum, n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 2803. 2813. 3373. 3704, ita per natum, qui hic Iosephus, qui quod repræsentet Divinum Verum, ostensum est; & quia omne verum est fidei, nam quod in Antiquis Ecclesiis dictum est verum seu veritas; in Nova dicitur fides, n: 4690, inde per natus non amplius, significatur quod fides in Ipsum nulla.

4766. Et ego quo ego venio, quod significet ubi nunc Ecclesia, constat a repræsentatione Rubenis, quod sit fides Ecclesiæ in communi, de qua n: 4731. 4734. 4761; & quia Ruben de se dicit " & ego quo ego venio," significatur ubi nunc fides Ecclesiæ, seu quod idem, ubi nunc Ecclesia. Quod non Ecclesia sit, ubi non cœlestis Iosephus, hoc est, Dominus quoad Divinum Verum, in specie Divinum Verum quod Humanum Domini Divinum sit, & quod Charitas sit essentielle Ecclesiæ, proinde charitatis opera, constare potest ab illis quæ in hoc Capite de utroque ostensa sunt: Si non hoc Divinum Verum recipitur quod Humanum Domini Divinum sit, necessario inde sequitur, quod Trinum sit quod adorandum, non autem unum, & quoque quod dimidium Domini, nempe Ipsius Divinum non autem Humanum, quis enim adorat non Divinum; numquid est Ecclesia ubi Trinum adoratur unum separatim ab altero, seu quod idem, ubi Tres æqualiter coluntur; nam tamen si tres dicuntur unum, usque cogitatio distinguit & facit tres, & solum sermo oris dicit unum; expendat hoc quisque apud se, cum dicit se agnoscere & credere unum Deum, annon cogitet de tribus; & cum dicit quod Pater sit Deus, Filius sit Deus, & Spiritus Sanctus sit Deus, & illi quoque distincti in personas & distincti quoad munia, an cogitare possit quod sit unus Deus, nisi ita ut Tres inter se distincti unum faciant per concordantiam, & quoque per condescendentiam quatenus unus procedit ab altero; cum itaque Tres dii adorantur, ubi tunc Ecclesia: at si Solus Dominus, in Quo Trinum perfectum est, & in Quo est Pater & Pater in Ipso, sicut Ipse dicit " Si utique Mihi non credatis, operibus credite, ut cognoscatis & credatis, quod Pater in Me & Ego in Patre," Joh: xi: 38. Qui vidit Me vidit Patrem, nonne credis Philippe quod Ego in Patre & Pater in Me, credite Mihi quod Ego in Patre & Pater in Me," Joh: xiv: 10. 11. Qui videt Me videt Ipsum qui misit Me," Joh: xii: 45. Omnia Mea Tua sunt, & Tua Mea," Joh: xviii: 10, tunc est Ecclesia Christiana, & est cum manet in hoc quod Dominus dixit " Præmarium omnium præceptorum est, audi Israel, Dominus Deus noster Dominus unus est; ideo amabis Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente tua, & ex omnibus viribus tuis; hoc præmarium præceptum: alterum simile hoc, amabis proximum tuum sicut teipsum; *ma-
jus his aliud præceptum non est,*" Marc: xii: 29. 30. 31; quod Dominus Deus noster sit Dominus, videatur Matth: iv: 7. 10. Cap: xxii: 41. 42. Luc: i: 16. 17. Joh: xx: 28, & quod Jehovah in Veteri Testamento dicatur Dominus in Novo, n: 2921. Si etiam id Divinum Verum non recipitur & doctrina & vita, quod amor erga proximum, hoc est, Charitas sit essenziale Ecclesiæ & inde charitatis opera, necessario sequitur, quod cogitare verum sit Ecclesiæ, non autem cogitare bonum, & sic quod cogitatio hominis Ecclesiæ possit

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 359

possit in contradictione & oppositione simul esse, nempe cogitare malum & simul cogitare verum, ita per cogitare malum esse cum diabolo, & per cogitare verum esse cum Domino, cum tamen verum & malum nusquam concordant "Nullus potest servire duobus dominis, aut unum odio habebit, & alterum amabit," Luc: xvi: 13; hoc cum statuit & quoque vita confirmat fides separata utcunque de fidei fructibus loquitur, ubi tunc Ecclesia.

4767. Verl: 31. 32. 33. 34. 35. *Et sumserunt tunicam Josephi, & mactarunt hircum caprarum, & intinxerunt tunicam in sanguine. Et miserunt tunicam variorum colorum, & adduxerunt ad patrem illorum, & dixerunt, hanc invenimus, agnosce quæso an tunica filii tui hæc, si non. Et agnovit illam, & dixit, tunica filii mei, fera mala comedit eum, discerpendo discerptus est Joseph. Et discidit Jacob vestes suas, & posuit saccum in lumbis suis, & luxit super filio suo diebus multis. Et surrexerunt omnes filii ejus, & omnes filiae ejus, ad consolandum eum, & renuit ad consolandum se, & dixit, quia descendam ad filium meum lugens sepulchrum, & flevit eum pater ejus.* Sumserunt tunicam Josephi, significat apparentias: & mactarunt hircum caprarum, significat vera externa ex jucundis: & intinxerunt tunicam in sanguine, significat quod sædaverint falsis & malis: & miserunt tunicam variorum colorum, significat ita apparentias sædadas: & adduxerunt ad patrem illorum, significat collationem cum bonis & veris Ecclesiæ Antiquæ & Primitivæ: & dixerunt, hanc invenimus, significat quod illis ita appareat: agnosce quæso, an tunica filii tui hæc, si non, significat num similitudo: & agnovit illam, significat quod quidem esset: & dixit, tunica filii mei, significat quod verum Ecclesiæ: fera mala comedit eum, significat quod cupiditates mali extinxerint: discerpendo discerptus est Joseph, significat quod a falsis talis ut prorsus non sit: & discidit Jacob vestes suas, significat luctum pro deperdito vero: & posuit saccum in lumbis suis, significat luctum pro deperdito bono: & luxit super filio suo diebus multis, significat statum: & surrexerunt omnes filii ejus, significat illos qui in falsis: & omnes filiae ejus, significat illos qui in malis: ad consolandum eum, significat ut interpretarentur ex sensu literæ Verbi: & renuit ad consolandum se, significat quod non posset: quia descendam ad filium meum lugens sepulchrum, significat quod Ecclesia Antiqua perierit: & flevit eum pater ejus, significat luctum interiorem.

4768. Sumserunt tunicam Josephi, quod significet apparentias, constat a significatione tunicæ, hic tunicæ variorum colorum, quod sint apparentiæ veri, de qua n: 4677. 4741. 4742. Agitur in nunc sequentibus de exculpatione facinoris quod fecerunt, in sensu interno de confirmatione falsi contra Divina Vera, de quibus mox supra n: 4766, & hoc per apparentias, quæ sistuntur per ratiocinia ex sensu literæ Verbi, confirmationes falsi per interpretationes ex sensu literæ Verbi, sunt omnes apparentiæ, per quas simplices solent seduci, ac falsum sibi ut verum, & verum ut falsum; de his in nunc sequentibus in sensu interno agitur.

4769. Et mactarunt hircum caprarum, quod significet vera externa ex jucundis, constat ex significatione hirci caprarum in Verbo, quod sint vera naturalia,

turalia, hoc est, vera Externi hominis ex quibus jucunda vitæ, tum quoque quod sint vera externa ex jucundis, de qua sequitur; vera externi hominis ex quibus jucunda vitæ, sunt vera Divina qualia sunt sensus literalis Verbi, ex quibus doctrinalia genuinæ Ecclesiæ, hæc proprie significantur per hircum, jucunda quæ inde sunt significantur per capras; ita per hircum caprarum in genuino sensu, illi qui in talibus veris & inde jucundis sunt; in sensu autem opposito per hircum caprarum significantur illi qui sunt in veris externis, hoc est, in apparentiis veri ex sensu literæ quæ jucundis vitæ eorum conveniunt, sicut quæ jucundis corporis quæ in genere voluptates vocantur, & quæ jucundis animi quæ in genere sunt honores & lucra; tales per hircum caprarum in sensu opposito significantur; verbo, per hircum caprarum in hoc sensu significantur qui in fide separata a charitate sunt, nam hi non alia vera ex Verbo desumunt, quam quæ cum jucundis vitæ eorum concordant, hoc est, quæ favent amoribus sui & mundi; cætera vera illuc per interpretationes deducunt, & inde falsitates sistunt sicut apparentias veri. Quod Hircus caprarum significet illos qui in fide separata sunt, constare potest apud Danielelem “*Ecce Hircus caprarum venit ab occidente super facies omnis terræ, & non attingens terram, & huic Hirco cornu aspectus inter oculos illius; ex uno de quatuor cornibus exivit cornu unum de exiguo, & crevit valde versus meridiem & versus ortum, & versus decus; quia crevit usque ad exercitum coelorum, & deiecit in terram de exercitu, & de stellis, & conculcavit ea: & projecit veritatem in terram,*” VIII: 5. 10. 11. 12; agitur ibi de statu Ecclesiæ in genere, non solum de statu Ecclesiæ Judaicæ, sed etiam de statu Ecclesiæ sequentis quæ est Ecclesia Christiana, nam Verbum Domini est universale; Hircus caprarum respective ad Ecclesiam Judaicam significat illos qui vera interna nihili fecerunt, sed externa acceptabant quatenus favebant amoribus eorum, qui erant ut maximi & opulentissimi essent, inde Christum seu Messiam, quem exspectabant, non aliter agnoscebant, quam sicut Regem qui eveheret illos supra omnes gentes & populos in universo terrarum orbe, & hos subjiceret illis sicut vilissimos servos, inde deduxerunt amorem in illum; quid amor erga proximum, prorsus non sciebant, modo quod esset conjunctio per honoris supradicti participationem, & per lucrum; Hircus autem caprarum respective ad Ecclesiam Christianam, significat illos qui in veris externis ex jucundis sunt, hoc est, qui in fide separata, nam hi quoque nihil interna curant, sique illa docent, est solum ut inde aucupent famam, ut ad honores evehantur & ad lucra perveniant, hæc sunt jucunda quæ in corde eorum quando vera sunt in ore; & præterea illa quæ genuinæ fidei sunt per sinistras interpretationes trahunt ad favorem suorum amorum; inde patet, quid in sensu interno per illa verba apud Danielelem significatur, nempe per hircum caprarum illi qui in fide separata; quod hircus venerit ab occidente, est quod a malo, quod occidens sit malum, videatur n: 3708; quod venerit super facies omnis terræ, non attingens terram, est quod super totam Ecclesiam, per terram in Verbo non aliud intelligitur quam terra ubi Ecclesia, ita Ecclesia n: 366. 662. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928. 3355.

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 361

4435. 4447; cornua quæ ei sunt potentia ex falso, n: 2832; cornu aspectus inter oculos, est potentia ex ratiocinatione de veris fidei, quod constare potest ab illis quæ de oculo n: 4403 ad 4421. n: 4523 ad 4534, ostensa sunt; unum cornu quod crevit versus meridiem, ortum, & decus, est potentia ex fide separata usque versus illa quæ sunt status lucis cœli, status boni & veri, quod meridies sit status lucis, videatur n: 3708, quod ortus seu oriens sit status boni, n: 1250. 3249. 3708, quod decus sit status veri, ex Verbo passim constat; quod crevit usque ad exercitum cœlorum, & deiecit in terram de exercitu, & de stellis, & conculcavit illa, est quod cognitiones boni & veri, quod exercitus cœlorum & stellæ sint cognitiones boni & veri, n: 4697; inde scitur quid sit, quod projecit veritatem in terram, quod nempe ipsam fidem quæ in se est charitas, nam fides spectat charitatem quia procedit a charitate, quod in Antiqua Ecclesia vocatum est veritas, hoc in nova vocatur fides, n: 4690. Similiter Hircus apud Ezechielem "Ecce Ego iudicans inter pecudem & pecudem, inter arietes & *inter hircos*: num parum vobis, pascuum bonum depascitis, & reliquum pascuorum vestrorum conculcatis pedibus vestris; sedimentum aquarum bibitis, reliquas pedibus vestris turbatis; cornibus vestris feritis omnes infirmas, donec disperferitis eas foras," xxxiv: 17. 18. 21; ibi etiam per hircos significantur illi qui in fide separata, hoc est, qui præponunt doctrinam vitæ, & tandem vitam non curant, cum tamen vita facit hominem non doctrina separata, & vita manet post mortem, non autem doctrina nisi quantum illa ex vita trahit; de illis dicitur, quod pascuum bonum depascant, & reliquum pascuorum conculcent pedibus, ac quod sedimentum aquarum bibant, & reliquas pedibus turbent, tum quod cornibus feriant infirmas, donec disperferint illas. Ex his nunc patet, quinam sunt qui per Hircos & quinam per Oves intelliguntur, de quibus Dominus apud Matthæum "Congregabuntur coram Ipso omnes gentes, & separabit eas ab invicem, sicut pastor separat *Oves ab Hircis*; & statuet *Oves* a dextris, *Hircos vero a sinistris*, &c: xv: 32. 33; quod oves sint illi qui in charitate sunt & inde in veris fidei, & quod hirci qui in nulla charitate tametsi in veris fidei, & quod hirci qui in nulla charitate tametsi in veris fidei, hoc est, qui in fide separata, a singulis ibi liquet, describuntur ibi illi. Quinam sunt & quales qui in fide separata, & per hircos intelliguntur, constare potest ab his binis locis; apud Matthæum "*Omnis Arbor quæ non facit fructum bonum, excindetur, & in ignem conjicietur; quare ex fructibus eorum cognoscetis eos*: non omnis dicens Mihi, Domine, Domine, intrabit in Regnum cœlorum, *sed faciens voluntatem Patris mei* qui in cœlis est: multi dicent Mihi in die illa, Domine, Domine, nonne *per Nomen tuum prophetavimus, & per Nomen tuum dæmonia eiecimus, & in Nomine tuo virtutes multas fecimus*; sed tunc confitebor illis, non novi vos, *discedite a Me Operarii iniquitatis*," vii: 19. 20. 21. 22. 23: & apud Lucam "Tunc incipietis foris stare, & pulsare januam, dicentes, Domine, Domine, aperi nobis; sed respondens dicet vobis, *non novi vos unde sitis*: tunc incipietis dicere, *edimus coram Te, & bibimus, & in plateis nostris docuisti*; sed dicet, dico vobis, *non novi vos unde sitis, discedite a Me omnes operarii*"

operarii iniquitatis,” XIII: 25. 26. 27; hi sunt qui in fide separata, & hirci vocantur. Quid autem Hirci in bono sensu significant, sicut qui in sacrificiis adhibebantur, ac apud Prophetas passim nominantur, alibi, ex Divina Domini Misericordia, dicitur.

4770. Et intinxerunt tunicam in sanguine, quod significet quod sœdaverint falsis ex malis, constat ex significatione intingere sanguine, quod sit sœdare falsis, sanguis enim in opposito sensu est verum falsificatum, n: 4735; quia sanguis hirci erat, per quem significantur vera externa ex jucundis, qualia sunt illorum qui in fide separata, liquet quod sint falsa ex malis, quod quoque patet ex sequentibus, ubi Jacob dicit “Fera mala comedit eum, discerpendo discerptus est Joseph” per illa enim significatur, quod cupiditates mali exstinxerint, & sic quod a falsis talis ut prorsus non sit. Quod tres origines falsi sint, ex doctrina Ecclesiæ, ex fallaciis sensuum, & ex vita cupiditatum, & quod falsum ex hac sit pessimum, videatur n: 4729.

4771. Et miserunt tunicam variorum colorum, quod significet apparentias sœdatas, constat a significatione tunicæ variorum colorum, quod sint apparentiæ, de qua n: 4677. 4741. 4742. 4768; quod sœdata, intelligitur per quod tunica intincta sanguine, n: 4770.

4772. Et adduxerunt ad patrem illorum, quod significet collationem cum bonis & veris Ecclesiæ Antiquæ & Primitivæ, constat a repræsentatione Jacobi, qui hic est pater, quod sit Ecclesia Antiqua, de qua n: 4680. 4700; & quoque Ecclesia Primitiva, hoc est, Ecclesia Christiana in suo initio, de qua sequitur; adducere tunicam talem ad illam, in sensu interno est instituere collationem falsificatorum bonorum & verorum cum bonis & veris genuinæ Ecclesiæ. Quod per Jacobum repræsentetur hic non modo Ecclesia Antiqua, sed etiam Primitiva, hoc est, Christiana in suo initio, est quia prorsus eadem sunt quoad interna, sed modo discrepent quoad externa; Externa Ecclesiæ Antiquæ fuerunt omnia repræsentativa Domini ac coelestium & spiritualium Regni Ipsi, hoc est, amoris & charitatis & inde fidei, proinde talium quæ sunt Ecclesiæ Christianæ; inde est, cum evolvuntur & quasi exfasciantur externa, quæ fuerunt Antiquæ Ecclesiæ, & quoque Judaicæ, quod pateat Ecclesia Christiana; hoc significatum etiam est, per quod velum in Templo disruptum sit, Matth: xxvii: 51. Marc: xv: 38. Luc: xxiii: 45; inde est, quod per Jacobum patrem repræsentetur non modo Ecclesia Antiqua, sed etiam Primitiva Christiana.

4773. Et dixerunt, hanc invenimus, quod significet quod illis ita appareat, constat a serie rerum in sensu interno, non enim dixerunt quod esset tunica Josephi, sed quod invenerint, referendo ad patrem, ut agnosceret an tunica filii ejus esset; inde sequitur, quod per illa verba significetur, quod illis ita appareat.

4774. Agnosce quæso an tunica filii tui hæc, si non, quod significet num similitudo, constat ex significatione agnoscere an sit, quod sit num simile: referunt hæc ad illa quæ præcedunt & ab illis sequuntur, quod nempe collatio institueretur falsificatorum bonorum & verorum cum bonis & veris genuinis Ecclesiæ,

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 363

Ecclesiæ, quæ significantur per quod adduxerunt tunicam sanguine intinctam ad patrem illorum, n: 4772; inde hic per. agnosce quæso an tunica filii tui hæc, significatur quod conferret num simile, seu num similitudo.

4775. Et agnovit illam, quod significet quod quidem esset, & dixit tunica filii mei, quod significet quod verum Ecclesiæ, constat a significatione tunicæ, quod sit verum Ecclesiæ, de qua n: 4677, sed quia sædatum, quidem agnatum est quod esset, sed non simile vero Ecclesiæ Antiquæ & Primitivæ, inde dicitur quod quidem esset.

4776. Fera mala comedit eum, quod significet quod cupiditates mali exstinxerint, constat ex significatione feræ malæ, quod sit mendacium ex vita cupiditatum, de qua n: 4729, proinde cupiditates; & ex significatione comedere, quod sit exstinguere, quia prædicatur de vero Ecclesiæ. Ipsissimum Verum Ecclesiæ est, quod amor in Dominum, & amor erga proximum sint primaria, Marc: xii: 29. 30. 31; hoc verum exstinguunt cupiditates; qui enim in vita cupiditatum sunt, non possunt esse in vita amoris & charitatis, sunt enim prorsus opposita; vita cupiditatum est se solum amare, & non proximum nisi ex se seu propter se, inde exstinguunt apud se charitatem, & qui exstinguunt charitatem, etiam exstinguunt amorem in Dominum, nam non datur medium amandi Dominum, quam charitas, Dominus enim in charitate est; affectio charitatis est ipsa affectio cœlestis, quæ a Solo Domino; inde constare potest, quod cupiditates mali exstinguant ipsissimum verum Ecclesiæ; quo extincto excogitatur medium quod salvificum dicitur, nempe fides, quæ cum separatur a charitate, tunc ipsa vera sædantur, nam tunc non amplius scitur quid charitas, ne quidem quid proximus, consequenter nec quid internum hominis, & ne quidem quid cœlum, nam internum hominis & cœlum in homine, est charitas, hoc est, benevelle alteri, societati, patriæ, Ecclesiæ, Regno Domini, & sic Ipsi Domino; inde concludi potest, qualia vera Ecclesiæ erunt, cum illa, quæ essentialia sunt, nesciuntur, & cum contraria illis, nempe cupiditates regnant; cum vita cupiditatum de illis loquitur, annon sædantur in tantum, ut non amplius cognosci possint. Quod nemo possit salvari, nisi in bono charitatis vixerit, & sic imbuerit ejus affectiones, quæ sunt benevelle aliis & ex benevelle illis benefacere; tum quod nemo usquam recipere possit vera fidei, nempe imbueri & appropriare illa sibi, quam qui in charitatis vita est, patuit mihi manifeste ab illis qui in cœlo cum quibus datum est loqui; ibi omnes sunt formæ charitatis, pulchritudine & bonitate secundum charitatis quale; jucundum, faustum, & felix eorum ex eo est, quod ex benevelle possint aliis benefacere; homo, qui non in charitate vixerat, nusquam scire potest, quod in benevelle & ex benevelle benefacere sit cœlum & ejus gaudium, quia ejus cœlum est benevelle sibi & ex hoc benevelle aliis benefacere, cum tamen hoc est infernum; nam cœlum distinguitur ab inferno in eo, quod, ut dictum, cœlum sit ex benevelle benefacere, & infernum est ex malevelle malefacere, qui in amore erga proximum sunt, illi ex benevelle benefaciunt, at qui in amore sui sunt, illi ex malevelle malefaciunt, causa est, quia neminem amant quam semet, & alios non nisi quantum se vident in illis

& illos in se; etiam hos odio habent, quod se manifestat ut primum recedunt & non ejus sunt; hoc se habet, sicut latrones, qui cum in consociatione sunt, se invicem amant, sed usque corde cupiunt occidere si præda inde. Ex his constare potest, quid cœlum, quod nempe sit amor erga proximum, & quid infernum quod nempe sit amor sui: qui in amore erga proximum sunt, illi recipere possunt omnia vera fidei, & illa imbuere & sibi appropriare, nam in amore erga proximum inest omne fidei, quia inest cœlum, & inest Dominus; qui autem in amore sui sunt, illi nusquam possunt recipere vera fidei, quia illi amoris inest infernum, nec possunt aliter recipere vera fidei quam sui honoris & lucris causa, ita nusquam illa imbuere & sibi appropriare, sed quæ imbuunt & sibi appropriant, sunt negativa veri, corde enim ne quidem credunt quod infernum ac cœlum sint, nec quod vita post mortem, inde nec aliquid quod de inferno & cœlo, deque vita post mortem dicitur, ita nihil prorsus quod de fide & charitate ex Verbo & doctrina; apparent sibi credere cum in cultu sunt, sed hoc est inde quia implantatum est ab infantia eum statum tunc induere, ut primum autem extra cultum sunt etiam extra illum statum sunt, & cum tunc cogitant in se, prorsus nihil credunt, & quoque secundum vitam amorum suorum excogitant faventia, quæ vera dicunt, & quoque confirmant ex sensu literalis Verbi, cum tamen falsa sunt; tales sunt omnes qui in fide separata sunt vita & doctrina. Præterea sciendum, quod omnia insint amoribus, amores enim sunt qui faciunt vitam, proinde non nisi quam in amores influit vita Domini; quales itaque amores sunt, tales sunt vitæ, quia tales receptiones vitæ; amor erga proximum recipit vitam cœli, & amor sui recipit vitam inferni; ita amoris erga proximum inest omne cœli, & amoris sui omne inferni: quod omnia insint amoribus, illustrari potest a pluribus in natura; animalia, tam quæ super terra gradiuntur, quam quæ in aere volant, & in aquis natant, feruntur omnia secundum amores suos, & in amores illorum influunt quæcunque ad vitam illis conducunt, quæ nempe ad victum, ad habitationem, adque procreationem; inde unumquodvis genus novit suam escam, novit suas mansiones, & novit quæ conjugalibus eorum sunt, sicut consociari, construere nidos, ponere ova, educare pullos; etiam apes ædificare cellulas, exsurgere mella ex floribus, implere illis favos, & prospicere sibi pro hyeme, imo agere aliquam formam regiminis sub imperante; præter mirifica alia; hæc omnia fiunt per influxum in amores eorum, sunt modo formæ affectionum eorum quæ variant vitæ effectus; illa omnia amoribus illorum insunt; quid non inesset amoris cœlesti, si homo in illo esset, annon omne sapientiæ & intelligentiæ, quod in cœlo est: inde etiam est, quod, qui in charitate vixerunt, & non alii, recipiantur in cœlum, & quod ex charitate in potentia sint recipere & imbuere omnia vera, hoc est, omnia fidei: contrarium autem illis evenit qui in fide separata sunt, hoc est, in aliquibus veris & non in charitate, amores eorum recipiunt talia quæ illis conveniunt, amores nempe sui & mundi quæ contraria veris sunt, qualia sunt in infernis.

4777. Discerpendo discerptus est Joseph, quod significet quod a falsis talis ut prorsus non sit, constat ex significatione discerpi, quod sit a falsis diffipari,

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 365

pari, seu quod idem, a falsis talis ut prorsus non sit; sunt falsa ex malis seu ex cupiditatibus, quæ hic intelliguntur, n: 4770: de his videantur quæ mox supra n: 4776, dicta sunt.

4778. Et discidit vestes suas, quod significet luctum pro deperdito vero, constat a significatione discindere vestes, quod fuerit repræsentativum luctus pro deperdito vero, de qua supra n: 4763.

4779. Et posuit saccum in lumbis suis, quod significet luctum pro deperdito bono, constat ex significatione ponere saccum super lumbis, quod fuerit repræsentativum luctus pro deperdito bono; lumbi enim significant amorem conjugialem, & inde omnem amorem coelestem & spirituales, n: 3021. 3294. 4277. 4280. 4575, & hoc ex correspondentia, nam sicut omnia organa, membra, & viscera corporis humani correspondent Maximo Homini, ut ad fines Caput ostensum, ita lumbi illis in Maximo Homine seu Cælo, qui in genuino amore conjugaliter fuerunt; & quia amor conjugaliter est fundamentalis omnium amorum, ideo per lumbos in genere significatur omnis amor coelestis & spiritualis; inde rituale hoc, quod ponerent saccum super lumbis, cum lugerent super bonum deperditum; omne enim bonum est amoris. Quod posuerint saccum super lumbis cum testificarentur illum luctum, constare potest ab Historicis & Prophetis Verbi, ut apud Amos "Convertam festa vestra in luctum, & omnia cantica vestra in lamentum, ita ascendere faciam super omnes lumbos saccum, & super omne caput calvitiam, & ponam eam sicut luctum unigeniti, & postrema ejus sicut diem amarum," viii: 20; ascendere facere super omnes lumbos saccum pro luctu super deperditis bonis, omnes lumbi pro omnibus bonis amoris. Apud Jonam "Crediderunt viri Ninives in Deum, & ideo proclamarunt jejunium, & induerunt saccos a maximo usque ad minimum: cumque pervenisset verbum ad Regem Ninives, surrexit de throno suo, & deposuit chlamydem suam desuper se, & obdixit saccum, & sedit super cinere; & proclamavit, ut operirentur saccis homo & bestia," iii: 5. 6. 8; manifeste quod fuerit signum repræsentativum luctus super malo, propter quod Ninive periret, ita super deperdito bono. Apud Ezechielem "Clamorem edent super te voce sua, & clamabunt amare, & ascendere facient pulverem super capita sua, in cinere volvent se, & induent sibi super te calvitiam, & accingent saccos," xviii: 30. 31, de Tyro, singula illa repræsentativa luctus pro falsis & malis, ita pro deperditis veris & bonis fuerunt; clamorem edere & clamare amare pro lamento super falso aut deperdito vero, n: 2240; ascendere facere pulverem super caput pro damnatum esse propter malum, n: 278; in cinere volvere se pro damnatum esse propter falsum; inducere sibi calvitiam pro luctu propter non verum naturali homini, n: 3301 f; accingere saccos pro luctu propter non bonum ei: similiter apud Jeremiam "Filia populi mei, cinge te sacco, & volve te in cinere, luctum unigeniti fac tibi, plantum amaritudinum, quia subito veniet vastator super nos," vi: 26; & alibi apud Eundem "Sedebunt in terra, conticescent seniores filiarum Zionis, ascendere facient pulverem super caput suum, cingent se saccis, descendere facient in terram caput suum virgines Hierosolymæ," Thren:

11: 10, hic similia repræsentativa secundum genera boni & veri quæ deperdita; ut supra. Apud Esaïam "Propheticum de *Moabo*; ascendet Bajith, & Dibon in excelsa ad fletum, super Nebo & super Medba *Moabus* ejulabit; in omnibus capitibus ejus calvities, omnis barba rasa, *in plateis ejus accinxerunt saccum*, super tectis ejus, & in plateis ejus, totus ejulabit, descendens in fletum," xvi: 2. 3, Moabus pro illis qui adulterant bona, n: 2468, luctus super adulteratione illa, quæ per Moabum significatur, describitur per talia quæ malo illius generis correspondent; quapropter similiter pæne apud Jeremiam, "Omne Caput calvities, & omnis barba rasa, super omnibus manibus incisiones, & *super lumbis saccus*, super omnibus tectis *Moabi*, & in plateis ejus totus luctus," xlviii: 37. Cum audivit Rex Hiskias blasphemias quas Rabshake contra Hierosolymam loquutus, discidit vestes suas, & *obtexit se sacco*," Es: xxxvii: 1. 11 Reg: xix: 1; quia loquutus contra Jehovam, Regem, & Hierosolymam, inde luctus, quod contra verum significatur per quod disciderit vestes, n: 4763, quod contra bonum per quod obduxerit se sacco; in Verbo enim ubi agitur de vero etiam agitur de bono, ob conjugium cœleste quod est boni & veri ac veri & boni, in singulis, sicut etiam apud Davidem "Convertisti *luctum meum* in choream, *aperuisti saccum meum*, & accinxisti me gaudio," Psalm: xxx: 12, ibi chorea prædicatur de veris, & gaudium de bonis, ut quoque alibi in Verbo, ita aperire saccum pro tollere luctum super deperdito bono. In Libro 11 Samuelis "Dixit David ad Joabum, & ad omnem populum qui cum illo, scindite vestes vestras, & *circumcingite saccos*, & plangite ante Abnerum," 11: 31; quia facinus commissum contra verum & bonum, ideo mandatum a Davide, ut scinderent vestes & circumcingerent saccos. Similiter quia Achabus contra æquum & justum, in sensu spirituali contra verum & bonum, egerat, cum audivit verba Eliæ quod excinderetur, rupit vestes suas, & *posuit saccum super carnem suam*, & jejunavit, & *cubuit in sacco*, & incessit lente," 1 Reg: xxi: 27. Quod saccus prædicetur de deperdito bono, constare etiam potest apud Johannem "Cum aperuit sigillum sextum, ecce terræ motus magnus factus est, & *sol factus est niger sicut saccus*, & luna tota facta est sicut sanguis," Apoc: vi: 12, terræ motus pro mutatione status Ecclesiæ quoad bonum & verum, n: 3355, sol pro bono amoris, n: 1529. 1530. 2441. 2495. 4060. 4300. 4696, quapropter de illo deperdito prædicatur saccus; luna pro vero fidei, n: 1529. 1530. 2120. 2495. 4060, de quo prædicatur sanguis, quia sanguis est verum falsificatum & prophanatum, n: 4735. Quia indui sacco & volvere se in cinere, repræsentabat luctum super malis & falsis, etiam repræsentabat humiliationem, & quoque pænitentiam, humiliationis enim primum est agnoscere quod ex se non nisi quam malum & falsum sit, pariter pænitiæ, quæ non fit nisi per humiliationem, & hæc per confessionem cordis quod ex se talis sit; quod saccum induere, humiliationis fuerit, videatur 1 Reg: xxi: 27. 28. 29; quod pænitiæ, Matth: xi: 21. Luc: x: 13; sed quod nihil aliud fuerit quam repræsentativum, ita solummodo externum quod corporis, non autem internum quod cordis, patet apud Esaïam "Num ut incurvet sicut juncus caput

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 367

put suum, & in sacco & cinere cubet, num hoc vocabis jejunium, & diem beneplaciti Jehovah; nonne hoc jejunium quod eligo, aperire vincula malitiæ, frangere famelico panem, &c: LVIII: 5. 6. 7.

4780. Et luxit super filio suo diebus multis, quod significet statum, nempe luctus pro deperdito bono & vero, constat a repræsentatione Josephi, qui hic est filius, quod sit Divinum Verum, in specie illa de quibus supra n: 4776; & ex significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3785; hic status luctus magni, quia dicitur diebus multis.

4781. Et surrexerunt omnes filii ejus, quod significet illos qui in falsis, constat a significatione filiorum, quod sint vera, & in opposito sensu falsa, seu illi qui in veris aut falsis sunt, de qua n: 489. 491. 533. 847. 2623. 2803. 2813. 3373. 3704; hic qui in falsis, quia per filios Jacobi seu fratres Josephi repræsentantur illi qui in fide separata, ita qui Divinum Verum exstinxerunt, & inde in falsis sunt, ut supra ostensum.

4782. Et omnes filiæ ejus, quod significet illos qui in malis, constat a significatione filiarum, quod sint bona, & in opposito sensu mala, seu illi qui in bonis aut malis sunt, de qua n: 489. 490. 491. 568. 2362. 3024. 3963.

4783. Ad consolandum eum, quod significet ut interpretarentur ex sensu literæ Verbi, constat ex significatione consolari, quod sit sedare irrequiem animi spe de aliqua re, de qua n: 3610, hic irrequiem seu luctum super deperdito bono & vero, qui luctus quia non sedari potest quam per interpretationes ex Verbo, hic quia agitur de filiis & filiabus Jacobi, per quos significantur illi qui in falsis & malis sunt, n: 4782. 4782, per consolari significantur interpretationes quæ fiunt ex sensu literæ; sensus enim literæ Verbi communia habet, quæ sunt sicut vasa, quæ impleri possunt veris, & quoque impleri falsis, & sic explicari ad favorem; & quia communia sunt, etiam obscura sunt respective, quibus lux non aliunde est quam ex sensu interno, nam sensus internus est in luce cœli quia est Verbum Angelis, at sensus literæ est in luce mundi quia est Verbum hominibus antequam in lucem cœli a Domino perveniunt, a qua tunc illustratio; inde patet, quod sensus literæ inserviat simplicibus ad initiationem in sensum internum. Quod Verbum ex sensu literæ explicari possit ad favorem per interpretationes, patet manifeste ex eo, quod doctrinalia quæcumque, etiam hæretica, inde confirmantur; sicut pro exemplo dogma de fide separata ex his Domini Verbis, "Adeo dilexit Deus mundum, ut Filium suum unigenitum dederit, *ut omnis qui credit in Ipsum non pereat, sed habeat vitam æternam,*" Joh: III: 16; ex quibus, & quoque ex aliis locis concludunt, quod sola fides absque operibus sit per quam vita æterna; & cum sibi id persuaserant, tunc non amplius attendunt ad illa quæ Dominus toties loquutus est de amore in Ipsum, deque charitate & operibus, n: 1017. 2373. 3934; ita nec ad illa quæ apud Johannem, "Quotquot receperunt, dedit illis potestatem ut filii Dei essent *credentibus in Nomen Ipsius,*" qui

qui non ex sanguinibus, neque e voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt," 1: 12. 13; si illis dicitur, quod nemo credere possit in Dominum, nisi qui in charitate est, illico confugiunt ad interpretationes, sicut ad has, quod lex abrogata sit, quod nati sint in peccatis & sic quod bonum ex se facere nequeant, & qui faciunt non aliter possint quam sibi inde meritum vindicare, & quoque hæc confirmant ex sensu literæ Verbi, sicut ex illis quæ in parabola de Phariseo & Publicano, Luc: xviii: 10 ad 14, & ex aliis; cum tamen illa se prorsus aliter habent. Qui in fide separata sunt, etiam nec aliter possunt credere, quam quod unusquisque admitti queat in cœlum ex gratia, utcunque vixerat, ita quod non vita sed fides hominem post mortem maneat; etiam hoc confirmant ex sensu literæ Verbi, cum tamen ex ipso spirituali sensu Verbi constat, quod Dominus Misericordiam habeat erga unumquemvis, ita si cœlum foret ex Misericordia seu gratia utcunque vita fuit unusquisque salvaretur; quod ita credant, qui in fide separata, est quia prorsus non sciunt quid cœlum, & hoc quia non sciunt quid charitas; si scirent quantum pacis, gaudii & felicitatis in charitate sit, scirent quid cœlum, sed hoc illis prorsus absconditum est. Qui in fide separata sunt, nec aliter credere possunt, quam quod resurrecturi sint cum corpore, & non nisi quam die Iudicii, quod etiam confirmant ex pluribus locis Verbi secundum sensum literæ explicatis, nihil tunc cogitantes de illis quæ Dominus dixerat de Divite & Lazaro, Luc: xvi: 22 ad 31, & quæ ad latronem, "Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso," Luc xxiii: 43, & quæ pluries alibi; quod id credant qui in fide separata, est quia si illis diceretur quod corpus non resurrecturum, resurrectionem prorsus negarent, quid enim internus homo non sciunt nec capiunt, nemo enim scire potest quid internus homo & ejus vita post mortem, nisi qui in charitate est, nam hæc est interni hominis. Qui in fide separata sunt, non aliter credere possunt, quam quod charitatis opera sint solum dare pauperibus ac opitulari miseris, quod etiam ex Verbi sensu literæ confirmant, cum tamen charitatis opera sunt, facere justum & æquum, quisque in suo officio, ex amore justī & æqui, ac boni & veri. Qui in fide separata sunt, non aliud vident in Verbo, quam quæ confirmant sua dogmata, non enim intuitionem interiorem habent, qui enim non in affectione charitatis sunt, non sunt nisi in visu externo, seu in intuitione inferiori, ex hac spectare superiora nequaquam aliquis potest, superiora apparent ei ut tenebræ; inde est, quod falsa videant ut vera, ac vera ut falsa, & sic pascuum bonum perdant & aquas puras sacri fontis seu Verbi per interpretationes ex sensu literæ conspurcent, secundum hæc apud Ezechielem, "Num parum vobis; pascuum bonum depascitis, & reliquum pascuorum vestrorum conculcatis pedibus vestris; sedimentum aquarum bibitis, reliquas pedibus vestris turbatis; cornibus vestris feritis omnes infirmas, donec disperferitis illas foras," xxxiv: 17. 18. 21.

4784. Et renuit ad consolandum se, quod significet quod non posset, constat ex illis quæ nunc dicta sunt.

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 369

4785. Quia descendam ad filium meum lugens sepulchrum; quod significet quod Ecclesia Antiqua periret, constat ex repræsentatione Jacobi, qui hoc de se dicit, quod sit Ecclesia Antiqua, de qua supra n: 4680. 4700. 4772; ex repræsentatione Josephi, qui hic est filius meus, quod sit Divinum spirituale, seu Divinum Verum, de qua supra; & ex significatione descendere lugens sepulchrum, quod sit mori, & cum prædicatur de Ecclesia, & quoque de Divino Vero, quod sit perire.

4786. Et flevit eum pater ejus, quod significet luctum interiorem, constat ex significatione flere, quod sit ultimum doloris & tristitiæ, ita luctus interior: inter externa per quæ repræsentabantur interna, in Ecclesiis antiquis etiam fuit planctus & fletus super mortuos, quibus significabatur luctus interior, tametsi non interior fuit; sicut legitur de Egyptiis qui cum Josepho profecti sunt ad sepeliendum Jacobum de quo ita "Cum venerunt ad aream Arad, quæ in transitu Jordanis, *planxerunt ibi planctum magnum & gravem valde, & fecit patri suo luctum septem dies: & vidit habitator terræ Cananæus, luctum in arca Arad, & dixerunt, luctus hic est gravis Ægyptiis*" Genes: 1: 10. 11: & de Davide super Abnerum "Sepeliverunt Abnerum in Chebrone, & sustulit Rex vocem suam ac *flevit apud sepulchrum Abneri, & fleverunt omnis populus*" 11 Sam: 111: 32.

4787. Vers: 36. *Et Midianitæ vendiderunt eum ad Ægyptum Potiphari cubiculario Pharaonis, principi satellitum.* Midianitæ vendiderunt eum ad Ægyptum, significat illos qui in aliquo vero simplicis boni, quod consulerent scientifica: Potiphari cubiculario Pharaonis, significat interiora scientifico-rum: principi satellitum, significat illa quæ primariæ sunt interpretationi.

4788. Midianitæ vendiderunt eum ad Ægyptum, quod significet illos qui in aliquo vero simplicis boni quod consulerent scientifica, constat ex repræsentatione Midianitarum, quod sint qui in vero simplicis boni, de qua n: 3242. 4756; ex significatione Ægypti, quod sint scientifica, de qua n: 1164. 1165. 1186. 1462. 2588. 4749; ex significatione vendere, quod sit abalienare, de qua n: 4752. 4758; & ex repræsentatione Josephi, quod sit Divinum Verum; hoc cum dicitur venditum seu abalienatum ab illis qui in vero simplicis boni ad scientifica, quæ sunt Ægyptus, est quod consulerint illa; qui enim in vero simplicis boni sunt, a fallaciis sensuum se plurimum abduci patiuntur, ita per scientifica, quæ ex illis sunt. Supra in Vers: 28 dictum est, quod Josephus extractus sit e fovea a Midianitis, sed quod venditus sit ad Jischmaelitas, inde videretur quod non ab aliis vendi potuisset in Egypto, quam a Jischmaelitis; at quod non Jischmaelitis sed a Midianitis, est quia per Jischmaelitas repræsentantur qui in simplici bono, n: 4747, & per Midianitas qui in vero illius boni; Josephus seu Divinum Verum non potuit vendi ab illis qui in bono sunt, sed ab illis qui in vero; qui enim in bono sunt, norunt ex bono quid Divinum verum, non ita qui in vero: homines Ecclesiæ distincti sunt in duo genera, nempe in illos qui in bono & in illos qui in vero, illi qui in bono sunt vocantur cœlestes, qui autem in vero spirituales, inter illos & hos intercedit multa differentia; qui in bono sunt, in affectione fa-

ciendi bonum sunt propter bonum, & hoc absque remuneratione illis; remuneratio est quod liceat facere bonum, nam inde gaudium percipiunt; qui autem in vero sunt, non in affectione faciendi bonum sunt propter bonum sed propter quod ita mandatum, ac ut plurimum cogitant de remuneratione, gaudium illis inde est, & quoque ex gloriatione; inde patet, quod qui bonum faciunt ex bono, ex interna affectione faciant, at qui bonum faciunt ex vero quod ab externa quadam affectione; inde differentia patet, quod nempe illi sint interni homines, hi autem externi; qui itaque interni homines sunt, Divinum Verum, quod per Josephum repræsentatur, non vendere, hoc est, abalienare possunt, quia ex bono appercipiunt verum, inde nec fallaciæ sensus, proinde nec scientifica illos abducunt; at qui externi homines sunt, illi vendere seu abalienare possunt, quia non ex bono appercipiunt verum, sed id modo ex doctrina & ex magistris sciunt, illi si consulunt scientifica facile a fallaciis se abduci patiuntur, nam nullam dictamen intus habent: inde nunc est, quod Josephus non a Jischmaelitis sed a Midianitis venditus sit.

4789. Potiphari cubiculario Pharaonis, quod significet interiora scientificorum, constat ex significatione cubicularii, quod sint interiora, de qua sequitur; & ex repræsentatione Pharaonis, quod sint scientifica; per Ægyptum enim significantur scientiæ in genere, ut n: 1164. 1165. 1186. 1462, ostensum est; similiter per Pharaonem, quod enim in Verbo per terram seu gentem, hoc etiam per Regem ejus, significatur, nam is est caput gentis. Quod sint interiora scientificorum, quæ significantur per cubicularium Pharaonis, est quia cubicularii erant ex interioribus Regis, erant enim interiores aulici & eminentiores præfecti, ut quoque patet ex significatione vocis illius in Lingua originali.

4790. Principi satellitum, quod significet illa quæ primaria sunt interpretationi, constat ex significatione principis, quod sit primarium, de qua n: 1482. 2089; quod princeps satellitum hic sint primaria interpretatoni, est quia agitur de Divino Vero, quod ab illis qui in vero simplicis boni venditum sit per quod consuluerint scientifica, inde aberratio & abalienatio a Divino Vero, & inde interpretationes ex sensu literæ Verbi, n: 4783; per satellites etiam significantur illa quæ ministrant.

Continuatio

Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine; hic de Correspondentia Gustus & Linguae, & quoque Faciei cum illo.

4791. **L**INGUA introitum præbet ad pulmones, & quoque ad ventriculum, ita repræsentat sicut atrium ad spiritualia & ad cœlestia, ad spiritualia quia ministrat pulmonibus & inde loquela, ad cœlestia quia ministrat ventriculo qui alimenta præbet sanguini & cordi; quod pulmones correspondeant spiritualibus & cor cœlestibus, videatur n: 3635. 3883 ad 3896; quapropter Lingua in genere correspondet affectioni veri, seu illis in Maximo Homine qui in affectione veri sunt, & postmodum in affectione boni ex vero: qui itaque amant Verbum Domini, & inde desiderant cognitiones veri & boni, illi ad provinciam illam pertinent; sed cum differentia, quod sint qui ad ipsam linguam, qui ad laryngem & tracheam, qui ad guttura, etiam qui ad gingivas, tum qui ad labra; nam ne quidem minimum apud hominem datur, cum quo non est correspondentia. Quod illi qui in affectione veri sunt, ad provinciam illam in lato sensu intellectam pertineant, pluries datum est experiri, & hoc per manifestum influxum nunc in linguam, & nunc in labra, cum quibus etiam loqui datum est; & observatum, quod etiam quidam interioribus linguae & labrorum correspondeant, & quidam exterioribus; qui exteriora vera cum affectione solum recipiunt, non autem interiora, at hæc tamen non rejiciunt, illorum operationem sensi non in linguae interiora sed in exteriora.

4792. Quia Cibus & nutritio correspondet cibo & nutritioni spirituali, inde Gustus correspondet perceptioni & affectioni ejus: cibus spiritualis est scientia, intelligentia & sapientia; ex his enim vivunt, & ex his quoque nutriuntur spiritus & angeli, & desiderant & appetunt illa, sicut homines, qui famelici, cibum; inde appetitus correspondet

spondet illi desiderio. Et quod mirum, ex illo cibo etiam adolefcunt; infantes enim, qui decedunt, in altera vita non aliter quam infantes apparent, & sunt quoque infantes quoad intellectum, sed sicut intelligentia ac sapientia crescunt, ita apparent non ut infantes, sed sicut pro-
 vecti etate, & tandem sicut adulti; loquutus sum cum quibusdam qui infantes mortui sunt, qui sicut juvenes mihi visi, quia tunc intelligentes. Inde patet, quid cibus & nutritio spiritualis.

4793. Quia gustus correspondet perceptioni & affectioni sciendi, intelligendi & sapiendi, & in illa affectione est vita hominis, idcirco non permittitur alicui spiritui & angelo influere in gustum hominis, nam hoc foret in vitam quæ ei propria est. Sunt usque spiritus vagabundi ex infernali turba præ aliis perniciosi, qui quia in vita corporis imbuerunt intrare in affectiones hominis nocendi causa, etiam in altera vita cupiditatem illam retinent, & omni modo student intrare in gustum apud hominem, in quem cum intrarunt, possident interiora ejus, nempe vitam ejus cogitationum & affectionum, nam, ut dictum, correspondent, & quæ correspondent unum agunt; ab illis per plures hodie possidentur; sunt enim hodie obsessiones interiores, non autem, ut olim, exteriores; obsessiones interiores a talibus fiunt; & quales sunt, constare potest si attendatur ad cogitationes & affectiones, præcipue ad intentiones interiores quas manifestare timeat, quæ in tantum apud quosdam insaniunt, ut nisi coercerentur vinculis externis, quæ sunt honor, lucrum, fama, timor vitæ, & legis, ruerent plusquam obsessi in neces & rapinas; quinam & quales illi spiritus sunt, qui obsident interiora hominum talium, videatur n: 1983. Ut scirem quomodo hoc se haberet, permissum fuit illis, ut conarentur intrare in gustum apud me, quod etiam summo studio connitebantur, & tunc dictum mihi, si usque in gustum penetrarent, quod etiam interiora possiderent, ex causa quia gustus ab interioribus illis per correspondentiam dependet; sed hoc permissum fuit solum ob finem, ut scirem quomodo cum correspondentia gustus se haberet; actutum enim inde abacti sunt. Perniciosi illi spiritus id imprimis tentant, ut solvant omnia vincula interna, quæ sunt affectiones boni & veri, justi & equi, timor legis Divinæ, pudor nocendi societati & patriæ; quæ vincula interna cum soluta sunt, tunc homo a talibus obsidetur: cum non possunt sic inferre se in interiora per obstinationem, tentant per artes magicas, quæ plures sunt in altera vita in mundo prorsus ignotæ, per has scientifica apud hominem pervertunt, & modo applicant illa quæ fædis cupiditatibus favent: obsidiones tales non possunt evitari, nisi homo in affectione boni est, & inde in fide in Dominum.

Ostensum

Ostenſum quoque, quomodo abigerentur, nempe cum verſus interiora capitis & cerebri ſe penetrare putabant, deferabantur per vias excrementitias ibi, & inde verſus cutis externa; & viſi ſunt quod dein conjicerentur in ſcrobem ſordibus ſolutis ſcatentem; informatuſ ſum, quod tales ſpiritus correfpondeant cavernulis ſordidis in extrema cute ubi ſcabies, ita ſcabiei.

4794. Spirituſ, ſeu homo poſt mortem, omnes ſenſationes habet quas dum vixit in mundo, nempe Viſum, Auditum, Olfactum, & Taſtum, non autem Guſtum, ſed loco ejus aliquod analogon quod adjunctum eſt odoratu. Quod non guſtum habeat, eſt ne poſſit intrare in guſtum hominis, & ſic ejus interiora poſſidere; tum ne ille ſenſuſ amoveret illum a deſiderio ſciendi & ſapiendi, ita ab appetitu ſpirituali.

4795. Ex his etiam conſtare poteſt, cur Lingua gemino muneri dicata ſit, nempe muneri inſerviendi loquela, & inſerviendi nutritioni; quatenus enim inſervit nutritioni, correfpondet affectioni ſciendi, intelligendi, & ſapiendi vera, quapropter etiam ſapientia ſeu ſapere dicta eſt a ſapore; & quatenus loquela, correfpondet affectioni cogitandi & producendi illa.

4796. Cum Angeli ſe viſibiles ſiſtunt, apparent omnes affectiones interiores eorum clare ex facie, & inde elucent, ſic ut facies ſit illarum forma externa & imago repraeſentativa; aliam faciem habere quam affectionum ſuarum, non datur in caelo; qui aliam faciem mentiuntur, illi ejiciuntur e ſocietate; inde patet, quod facies correfpondeat interioribus in genere omnibus, tam ejus affectionibus quam cogitationibus, ſeu quae ſunt voluntatis & quae ſunt intellectus apud hominem: inde etiam in Verbo per faciem & facies ſignificantur affectiones; & per quod Dominuſ elevet facies ſuper aliquem, quod ex Divina Affectione, quae eſt Amoris, ejus miſereatur.

4797. Mutationes ſtatuſ affectionum in facie Angelorum etiam ad vivum apparent; cum in ſua ſocietate ſunt, tunc in ſua facie ſunt, at cum in aliam ſocietatem veniunt, tunc ſecundum affectiones boni & veri illius ſocietatiſ mutantur facies illorum, at uſque genuina facies eſt ſicut planum, quae in mutationibus illis cognofcitur: variationes vidi ſucceſſivas ſecundum affectiones ſocietatum cum quibus communicabant; nam unusquiſque Angeluſ eſt in provincia quadam Maximi Hominiſ, & ſic communiter & late communicat cum omnibus qui in eadem provincia, tametiſi iſ in parte iſtius provinciae eſt, cui iſ proprie correfpondet. Vidi quod facies ſuas variarent per mutationes ab uno limite affectioniſ ad alterum, ſed obſervatum, quod uſque eadem facies in genere retine-

retineretur, sic ut eluceret semper affectio dominans cum ejus variationibus; ita ostense sunt facies totius affectionis in sua extensione. Et quod mirabilius, etiam ostense sunt mutationes affectionum ab infantia usque ad adultam etatem per variationes faciei; & dabatur cognoscere in hac etate quantum infantia retinuerat, & quod hæc esset ipsum ejus humanum; apud infantem enim est innocentia in externa forma, & innocentia est ipsum humanum, in illam enim ut in planum influit amor & charitas a Domino; cum regeneratur homo, & fit sapiens, tunc innocentia infantia quæ fuit externa, fit interna; inde est quod genuina sapientia non in alia æde quam in innocentia habitat, n: 2305. 2306. 3183. 3994; tum quod nemo, nisi qui aliquid innocentia habet, intrare possit in cælum, secundum Domini verba "Nisi fiatis sicut infantes, non ingrediemini in Regnum cælorum," Matth: xviii: 3. Marc: x: 15.

4798. Ex faciebus etiam cognosci possunt spiritus mali, nam omnes eorum cupiditates seu affectiones malæ faciebus eorum inscriptæ sunt; & quoque cognosci possunt ex faciebus, cum quibus infernis communicant; inferna enim sunt perplura, omnia distincta secundum cupiditatum mali genera & species: in genere facies eorum cum apparent ad lucem cæli, sunt pæne absque vita, luridæ quasi cadaverum, quorundam nigrae, & quorundam monstrosæ; sunt enim formæ odii, crudelitatis, doli, hypocriseos; at in suo lumine inter se, ex phantasia aliter apparent.

4799. Erant Spiritus apud me ex alio orbe, de quo alibi, quorum facies erat diversa a faciebus hominum nostri orbis, erat prominens, imprimis circum labra, & præterea libera; cum illis loquutus sum de more illorum vivendi, & statu conversationis inter se, dicebant quod inter se imprimis loquuti sint per faciei variationes, præcipue per variationes circum labra, & quod affectiones expresseerint per illa quæ faciei sunt circum oculos, ita ut socii eorum inde plene comprehendere potuerint tam quid cogitarent quam quid vellent; hoc quoque ostendere mihi conabantur per influxum in mea labra, per varias plicationes & sinuationes circumcirca illa; sed variationes non potui recipere, quia labra mea ab infantia talibus non initiata fuerant, at usque apprehendere potui quid loquuti per communicationem cogitationis eorum: quod autem per labra exprimi possit loquela in communi, constare mihi potest ex multiplicibus muscularium fibrarum seriebus inter se complicatis quæ in labris sunt, quæ si evolverentur, & sic explicate & libere agerent, potuissent ibi fisci plures variationes, quæ ignotæ sunt illis,
apud

CAPUT TRIGESIMUM SEPTIMUM. 375

apud quos fibræ illæ musculares jacent compressæ. Quod talis eorum loquela ibi esset, est inde, quia simulare nequeunt, seu aliud cogitare & aliud facie ostendere; in tali enim sincero inter se vivunt, ut nihil quicquam abscondant a sociis, quin illico sciant quid cogitant, quid volunt, tum quales sunt, & quoque quid patravérant; actus enim perpetrati apud illos qui in sincero sunt, insunt conscientiæ; inde ab aliis ad primum aspectum possunt discriminari quoad vultus interiores seu animos. Ostenderunt mihi, quod faciem non cogant, sed libere emittant; aliter ac apud illos, qui a juventute assuesfacti sunt simulare, nempe aliud loqui & agere, quam cogitare & velle, horum facies contrahitur, ut parata sit ad se variandum prout calliditas suadet; quicquid recondere vult homo hoc contrahit faciem ejus, quæ ex contracto exporrigitur, cum quasi sincerum quid mentito depromitur. Cum legerem in Verbo Novi Testamenti de Domino, aderant spiritus illi, & quoque aderant quidam Christiani, & perceptum quod hi scandala contra Dominum intus in se foverent, & quoque quod tacite illa communicare vellent; illi, qui ex alio orbe, mirati quod tales essent, sed dicere illis datum est, quod in mundo tales non fuerint ore sed corde, & quod etiam dentur qui Dominum prædicant etiamsi tales, & tunc commovent vulgus ad gemitus & quandoque ad lachrymas ex fictæ pietatis zelo, ne hilum communicantes illa quæ cordis eorum sunt: ad hæc obstupuerunt illi, quod tale dissidium interiorum & exteriorum, seu cogitationis & loquela dari possit, dicentes quod ii prorsus nesciant de tali dissidio, quodque impossibile illis sit aliud ore loqui & facie ostendere, quam secundum cordis affectiones, & quod si aliter, disrumperentur & perirent.

4800. Paucissimi credere possunt, quod spirituum & angelorum societates sint, quibus correspondent singula apud hominem, tum quo plures societates sunt, ac quo plures in societate, quod eo melior & fortior correspondentia, in multitudine enim unanima est fortitudo: ut scirem quod ita sit, ostensum est, quomodo agunt & influunt in faciem quomodo in musculos frontis, inque genarum, tum menti & juguli; dabatur illis qui ad illam provinciam pertinebant, influere, & tunc secundum illorum influxum singula variabantur; quidam eorum etiam mecum loquebantur; sed illi non sciebant quod dicati essent provincie faciei, nam cui provincie dicati sunt, latet spiritus, non autem angelos.

4801. Quidam mecum loquutus est, qui tempore cum vixit in mundo, exteriora vera fidei præ aliis scriberat, sed usque non vitam fidei præceptis conformem egerat, se enim solum amaverat, & alios præ
sa

se contempserat, credideratque quod inter primos futurus in cœlo; sed quia talis, non aliam opinionem de cœlo habere potuerat, quam sicut de regno mundano: is cum in altera vita comperiit, quod cœlum prorsus aliud esset, & quod illi primarii essent, qui se non prætulerant aliis, imprimis qui se non dignos misericordia crediderant, & sic ex merito ultimos esse, indignatus est valde, & illa quæ fidei ejus fuerunt in vita corporis, rejecit: is continue violentiam inferre illis conabatur, qui ex provincia Linguae erant; conatum illius per plures septimanas etiam persentiscere dabatur, & inde quoque scire quinam & quales sunt qui Linguae correspondent, & quinam qui eis oppositi sunt.

4802. Sunt etiam tales spiritus, qui quodammodo admittunt lucem cœli, ac recipiunt vera fidei, & usque mali sunt, sic ut aliquam perceptionem veri habeant; & quoque vera cupide recipiunt, sed non ob finem, ut vivant secundum illa, at ut glorientur inde quod præ aliis intelligentes & lyncei videantur; intellectuale enim hominis tale est, ut recipere possit vera, sed usque vera illis non appropriantur, nisi vivant secundum illa; nisi tale foret intellectuale hominis, non potuisset reformari. Qui tales fuerunt in mundo, quod nempe intellexerint vera & tamen vixerint vitam mali, etiam tales sunt in altera vita, sed ibi facultate sua intelligendi vera abutuntur ad dominandum; sciunt enim ibi, quod per vera communicationem habeant cum aliquibus societatibus cœli, consequenter quod apud malos esse possint, & valere, nam vera in altera vita potentiam secum habent; sed quia vita mali illis, in inferno sunt. Cum binis qui tales fuerunt in vita corporis loquutus sum, qui mirati quod in inferno essent, cum tamen persuasive crediderint vera fidei; sed illis dictum est, quod lux apud illos, per quam intelligunt vera, fit lux qualis hyemis in mundo, in qua objecta cum sua pulchritudine & cum suis coloribus æque apparent, sicut in luce æstatis, sed usque in luce illa torpent omnia, & nihil ameni & leti sistitur: & quia finis intelligendi vera fuerat gloriatio & inde propter se, quod sphaera finium illorum, cum exaltat se versus interiores cœlos ad angelos ibi, a quibus unice fines percipiuntur, non sufferri possit, sed quod rejiciatur, inde est quod in inferno essent: addebatur, quod tales olim præ reliquis dicti fuerint serpentes arboris scientiæ, quia cum ratiocinantur ex vita, tunc loquuntur contra vera: & præterea quod similes sint feminae quæ venusta facie est, & tamen graveolenter fetet, quæ ideo rejicitur ubicunque venit e societatibus; etiam tales in altera vita cum veniunt ad societates angelicas, actualiter fetent,

fatent, quod etiam ipsi sentiunt cum ad illas approximant. Inde quoque constare potest, quid fides absque vita fidei.

4803. Memoratu dignum est, quod prorsus ignotum in mundo, nempe quod spirituum bonorum & angelorum status continue mutantur & perficiantur, & quod sic evebantur in interiora provinciae in qua sunt, ita in nobiliores functiones; est enim in caelo continua purificatio, ac ut ita dicatur, nova creatio; sed usque ita se res habet, quod nusquam aliquis angelus ad absolutam perfectionem pervenire possit in aeternum, Dominus solus est perfectus, in Ipso & ex Ipso est omnis perfectio. Qui correspondent Ori, continue volunt loqui, nam in loquendo summum voluptatis captant; cum illi perficiuntur, rediguntur ad id, ut non aliud loquantur quam quod conducit sociis, communi, caelo, Domino; augetur apud illos jucundum ita loquendi in tantum, inquantum perit cupido se spectandi in loquela, & ambiendi sapientiam ex proprio.

4804. Sunt perplures societates in altera vita, quae amicitiae societates vocantur, constituuntur ab illis qui in vita corporis jucundum conversationis praeulerunt omni alii jucundo, & qui amaverunt illos cum quibus conversati sunt, nihil curantes num boni aut mali fuerint, modo delectabiles, ita non amici fuerunt bono nec vero. Qui tales fuerunt in vita corporis, tales etiam sunt in altera vita, adjungunt se ex sola delectatione conversationis: plures tales societates apud me fuerunt, sed ad distantiam, visae imprimis paulum ad dextrum supra caput; quod adessent animadvertere datum per torporem & hebetudinem, & per privationem jucundi in quo essem, praesentia enim talium societatum illa inducit; ubi enim veniunt, auferunt jucundum aliis, & quod mirum, illud sibi appropriant, avertunt enim spiritus qui apud alios, & ad se convertunt, inde jucundum alterius transferunt ad se, & quia inde molestae & damnosae sunt illis qui in bono, ideo a Domino arcentur ne ad caelestes societates prope veniant: inde scire datum, quantum damni quoad spiritualem vitam infert homini amicitia, si spectatur persona non bonum; quisque quidem amicus potest esse alteri, sed usque amicissimus erit bono.

4805. Sunt etiam societates interioris amicitiae, quae non jucundum externum alterius auferunt & ad se derivant, sed jucundum internum seu beatum ejus ex affectione spiritualium; illi antrorsum sunt ad dextrum prope super terram inferiorem, & quidam eorum supra aliquantum; cum illis qui infra erant, aliquoties loquutus sum, & tunc illi qui supra influebant in communi: illi fuerunt tales in vita corporis, quod amaverint ex corde illos qui intra communem eorum

consociationem fuerunt, & quoque fraternitate se mutuo amplexi: crederant se solos viros & in luce, & qui extra eorum societatem respectiue quasi non viros & non in luce; & quia tales, etiam putarunt quod cœlum Domini solum esset ex paucis illis; sed dicere eis datum est, quod Cœlum Domini sit immensum, & quod consistat ex omni populo & lingua, & quod ibi sint omnes qui in bono amoris & fidei fuerunt, & ostensum quod sint in cœlo qui referunt omnes provincias corporis quoad ejus exteriora & interiora; at si illi ultra aspirarent quam ad illa quæ correspondent illorum vitæ, quod non possent habere cœlum; cumprimis si damnarent alios qui extra eorum societatem; & quod tunc societas eorum sit societas interioris amicitiae, quæ talis, ut dictum, ut alios deprivent beato affectionis spiritualis quando ad illos appropinquant, spectant enim illos sicut non electos, & sicut non viros, quæ cogitatio communicata inducit triste, quod tamen secundum legem ordinis in altera vita, ad illos redit.

4806. Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine, ad finem Capituli sequentis.

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM.

4807. **A**NTE Caput præcedens n: 4661. 4662. 4663. 4664, inceptum est explicare, quæ Dominus apud Matthæum Cap: xxv: a Versu 31 ad fin: loquutus est de judicio super bonos & malos, qui ibi vocantur oves & hirci; quis sensus internus illorum verborum est, nondum explicatum est, sed nunc ante hoc & aliquot sequentia Capita, explicandum venit; & inde constabit, quod per ultimum judicium ibi non intellectum sit ultimum tempus mundi, & quod tunc primum resurgent mortui, & congregabuntur coram Domino, & judicabuntur, sed quod intellectum sit ultimum tempus cuiusvis qui e mundo in alteram vitam transit, tunc enim est judicium ejus; hoc judicium est quod intelligitur. At quod ita sit, non apparet ex sensu literæ, sed ex sensu interno; quod Dominus ita loquutus sit, est quia per repræsentativa & significativa loquutus est, sicut ubivis alibi in Verbo Veteris & Novi Testamenti; loqui enim per repræsentativa & significativa, est loqui simul coram mundo & coram cælo, seu coram hominibus & coram angelis; talis loquela est Divina, quia universalis, & inde est propria Verbi: quapropter qui in mundo sunt, & non nisi quam mundana curant, non aliud ex his quæ Dominus de Ultimo judicio loquutus est, capiunt, quam quod resurrectionis tempus simul erit omnibus, imo quod Dominus tunc sedebit super throno gloriæ, & dicet ad congregatos secundum verba ibi; at qui cœlestia curant, illi sciunt, quod tempus resurrectionis sit cuiusvis cum moritur, & quod Domini verba ibi involvant, quod unusquisque secundum vitam judicabitur, ita quod unusquisque judicium secum ferat, quia vitam.

4808. Quod sensus internus illorum verborum id involvat, constabit explicatione singulorum secundum illum sensum; sed hic solum explicanda sunt quæ ibi continentur in Versibus 31. 32. 33, nempe hæc, "*Quando venerit Filius hominis in gloria sua, & omnes sancti angeli cum Ipso, tunc sedebit super throno gloriæ Ipsi, & congregabuntur coram Ipso omnes gentes: & separabit eos ab invicem,*

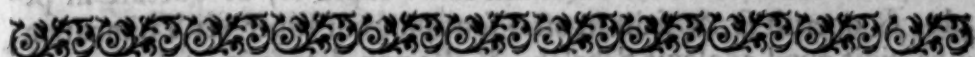
sicut pastor separat oves ab hircis; & statuet quidem Oves a dextris suis, & hircos a sinistris.

4809. Quando venerit Filius hominis in gloria sua, significat quando apparebit Divinum Verum in sua luce, quod fit unicuique homini cum moritur, venit enim tunc in lucem cœli, in qua percipere potest quid verum & bonum, & inde qualis est: Filius hominis in sensu Verbi interno est Dominus quoad Divinum Verum, ita est Divinum Verum quod a Domino; gloria est intelligentia & sapientia quæ inde, quæ ut lux, & coram Angelis ut splendor lucis, apparet; hic splendor lucis in qua sapientia & intelligentia ex Divino Vero quod a Domino, est qui in Verbo vocatur gloria; quod Filius hominis sit in sensu interno Divinum Verum, videatur n: 2159. 2803. 2813. 3704. Et omnes sancti Angeli cum Ipso, significat cœlum angelicum; sancti Angeli sunt vera quæ a Divino Bono Domini, nam per Angelos in Verbo non intelliguntur Angeli, sed illa quæ sunt a Domino, videatur n: 1925. 4085; angeli enim sunt vitæ recipientes veri procedentis a Divino Bono Domini, & quantum recipiunt, tantum sunt angeli; inde patet, quod Angeli sint illa vera: hic quia agitur de statu cuiusvis post mortem, ac de iudicio cuiusvis secundum vitam, dicitur quod omnes sancti angeli erunt cum Ipso, & per id significatur, quod per cœlum iudicium; omnis enim influxus Divini Veri fit per cœlum; immediatus influxus a nemine recipi potest. Tunc sedebit super throno gloriae Ipse, significat iudicium, thronus enim prædicatur de Regio Domini, ac Regium Domini est Divinum Verum, n: 1728. 2015. 3009. 3670, & Divinum Verum est ex quo & secundum quod iudicium. Et congregabuntur coram Ipso omnes gentes, significat quod patebunt omnium bona & mala; per gentes enim in Verbi sensu interno significantur bona, & in opposito sensu mala, n: 1259. 1260. 1416. 2588 f. 4574. ita quod bona & mala apparebunt in luce Divina, hoc est, in luce a Divino vero, significatur per quod congregabuntur coram Ipso omnes gentes. Et separabit eos ab invicem, sicut pastor separat oves ab hircis, significat separationem boni a malo, oves enim sunt qui in bono, & hirci qui in malo, oves proprie dicuntur qui in charitate & inde in fide, hirci qui in fide & non in charitate, de his & illis hic agitur; quod oves sint qui in charitate & inde in fide, videatur n: 2088. 4169; & quod hirci qui in fide & non in charitate, n: 4769. Et statuet quidem oves a dextris suis, & hircos a sinistris, significat separationem secundum verum ex bono, & secundum falsum ex malo; qui in veris ex bono sunt, etiam actualiter apparent in altera vita

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 381

vita ad dextrum, & qui in falsis a malo ad sinistrum; inde statui a dextris & a sinistris, est ordinari secundum vitam.

4810. Ex his patet, quid hæc verba Domini involvunt, & quod non secundum literam intelligenda sint, nempe quod Dominus aliquo ultimo tempore venturus sit in gloria, & tunc omnes sancti angeli cum Ipso, & sessurus super throno gloriæ, & congregatas coram Ipso omnes gentes judicaturus; sed quod unusquisque secundum vitam suam, cum transit e vita in mundo in vitam æternam, judicabitur.

C A P U T XXXVIII.

1. **E**T factum in tempore hoc, & descendit Jehudah ex fratribus suis, & declinavit usque ad virum Adullamitam, & nomen ejus Chirah.

2. Et vidit ibi Jehudah filiam viri Canaanitæ, & nomen ejus Schuach, & accepit illam & venit ad illam.

3. Et concepit & peperit filium, & vocavit nomen ejus Er.

4. Et concepit adhuc, & peperit filium, & vocavit nomen ejus Onan.

5. Et addidit adhuc, & peperit filium, & vocavit nomen ejus Sche-
lah; & fuit in Kesib in parere illam cum.

6. Et accepit Jehudah mulierem Ero primogenito suo, & nomen illius Thamar.

7. Et fuit Er primogenitus Jehudæ malus in oculis JEHOVÆ, & mori fecit eum JEHOVAH.

8. Et dixit Jehudah ad Onan, veni ad uxorem fratris tui, & levi-
ratum præsta illi, & exalta semen fratri tuo.

9. Et novit Onan, quod non sibi esset semen, & fuit, cum venit ad uxorem fratris sui, & perdidit ad terram, ut non daret semen fratri suo.

10 & fuit malum in oculis JEHOVÆ quod fecit, & mori fecit etiam eum.

11. Et

11. Et dixit Jehudah Thamari nurui suæ, mane vidua domo patris tui, usque adolescit Schelah filius meus, quia dixit, forte moriatur etiam hic sicut fratres ejus; & ivit Thamar, & mansit domo patris sui.

12. Et multiplicati dies, & moriebatur filia Schuæ uxor Jehudæ, & consolatus Jehudah, & ascendit ad tonfores gregis sui, is & Chirach socius ejus Adullamita, Thimnatam.

13. Et indicatum Thamari, dicendo, ecce focer tuus ascendit Thimnatam ad tondendum gregem suum.

14. Et removit vestes viduitatis suæ a super se, & obrexit in pello, & operuit se, & sedit in ostio fontium, qui super via Thimnatam; quia vidit quod adolevit Schelah, & illa non data ei in mulierem.

15. Et vidit illam Jehudah, & reputabat illam meretricem, quia obtexit facies suas.

16. Et declinavit ad illam ad viam, & dixit, da quæso veniam ad te; quia non novit quod nurus ejus illa, & dixit, quid das mihi quod venias ad me.

17. Et dixit, ego mittam hædum caprarum de grege, & dixit, si des arrhabonem, usque ad mittere te.

18. Et dixit, quæ arrhabo quam dabo tibi, & dixit, sigillum tuum, panniculum tuum, & baculum tuum qui in manu tua, & dedit illi, & venit ad illam, & concepit ei.

19. Et surrexit, & ivit, & removit peplum suum a super se, & induit vestes viduitatis suæ.

20. Et misit Jehudah hædum caprarum in manu socii sui Adullamitæ, ad accipiendum arrhabonem e manu mulieris, & non invenit illam.

21. Et interrogavit viros loci illius, dicendo, ubi scortum illud in fontibus super via, & dixerunt, non fuit ibi scortum.

22. Et reversus ad Jehudam, & dixit, non inveni illam, & etiam viri loci dixerunt, non fuit ibi scortum.

23. Et dixit Jehudah, accipiat sibi, forte erimus contemptui, ecce misi hædum hunc, & tu non invenisti illam.

24. Et fuit, circiter a tribus mensibus, & indicatum Jehudæ, dicendo, scortata Thamar nurus tua, & etiam ecce gravida ad scortationes, & dixit Jehudah, educite illam, & comburatur.

25. Illaeducta, & illa misit ad focerum suum, dicendo, viro, cui hæc, ego gravida, & dixit, agnosce quæso, cui sigillum, & panniculus, & baculus, hæc.

26. Et

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 383

26. Et agnovit Jehudah, & dixit, iusta præ me, quia propterea quod non dedi illam Schelæ filio meo; & non addidit amplius cognoscere illam.

27. Et factum in tempore parere illam, & ecce gemini in utero illius.

28. Et factum in parere illam, & dedit manum, & accepit obstetrix & ligavit super manu ejus dibaphum, dicendo, hic exivit prius.

29. Et factum, sicut reducit manum suam, & ecce exivit frater ejus, & dixit, quid rupisti super te rupturam, & vocavit nomen ejus Perez.

30. Et postea exivit frater ejus, cujus super manu dibaphum, & vocavit nomen ejus Serach.

C O N T E N T A.

4811. Agitur in sensu interno in hoc Capite de Ecclesia Judaica, & de Ecclesia genuina; Ecclesia Judaica describitur per Jehudam, & Ecclesia genuina per Thamarem.

4812. Filii ex Thamare significant bina essentialia Ecclesiæ, nempe Fidem & Amorem, Perez fidem, & Serach amorem: nativitas eorum repræsentat, quod amor actualiter primogenitus Ecclesiæ sit, & quod fides modo apparenter.

S E N S U S I N T E R N U S.

4813. Vers: 1. 2. 3. 4. 5. **E**t factum in tempore hoc, & descendit Jehudab ex fratribus suis, & declinavit usque ad virum Adullamitam, & nomen ejus Chirab. Et vidit ibi Jehudab filiam viri Canaanitæ, & nomen ejus Schua; & accepit illam, & venit ad illam. Et concepit & peperit filium, & vocavit nomen ejus Er. Et concepit adbuc, & peperit filium, & vocavit nomen ejus Onan. Et addidit adbuc, & peperit filium, & vocavit nomen ejus Schelab; & fuit in Kesib in parere illam eum. Factum in tempore hoc, significat statum sequentium: & descendit Jehudah ex fratribus suis, significat posteritatem Jacobi, in specie Jehudæ tribum quæ separata a reliquis: & declinavit usque ad virum Adullamitam, significat ad falsum: & nomen ejus

ejus Chirah, significat quale ejus: & vidit ibi Jehudah filiam viri Canaanitæ, significat affectionem mali ex falso mali: & nomen ejus Schua, significat quale: & accepit illam & venit ad illam, significat quod tribus Jehudæ conjungeret se illis: & concepit & peperit filium, significat quod inde falsum Ecclesiæ: & vocavit nomen ejus Er, significat quale ejus: & concepit adhuc & peperit filium, significat malum: & vocavit nomen ejus Onan, significat quale: & addidit adhuc, & peperit filium, significat idololatricum: & vocavit nomen ejus Schelah, significat quale: & fuit in Kesib in parere illam eum, significat statum.

4814. Et factum in tempore hoc, quod significet statum sequentium, constat ex significatione temporis, quod sit status, de qua n: 2625. 2788. 2837. 3254. 3356. 3404. 3938; quod sit status sequentium, significatur per quod dicatur "*factum in tempore hoc*," memoratur enim quid factum in sequentibus; sequentia etiam in serie, fluunt ab illis quæ antecedunt; actum enim in Capite præcedente est de filiis Jacobi, quod vendiderint Josephum, & quod Jehudah ad id suaserit, de quo in Cap: præced: ita "Dixit Jehudah ad fratres suos, *quid lucri* quod occidamus fratrem nostrum, & obtegamus sanguinem ejus; ite & *vendamus eum* Jischmaelitis," Vers: 26. 27, per quæ significatum, quod abalienaverint Divinum Verum, imprimis Jehudah, per quem ibi in sensu proximo significatur tribus Jehudæ, & in genere pravi in Ecclesia qui contra bonum quodcunque, videatur n: 4750. 4751; hoc spectatur per quod dicitur in *tempore hoc*; nunc enim de Jehudah agitur, & de ejus filiis ex muliere Canaanitide, & dein ex Thamare nuru sua; & per illa in sensu interno describitur tribus Jehudæ respective ad illa quæ sunt Ecclesiæ apud illam institutæ. Quod per tempus significetur status, ac inde per, factum in tempore hoc, status sequentium, non potest non apparere sicut alienum, causa est; quia non comprehendere potest, quomodo notio temporis mutari potest in notionem status, seu cum tempus legitur in Verbo quod intelligendum sit tale quod est status, sed sciendum quod cogitationes angelorum non ducant aliquid a tempore nec a spatio, quia in cælo sunt; cum enim reliquerunt mundum, etiam reliquerunt notionem temporis & spatii, ac induerunt notiones status, nempe status boni & veri; quapropter cum homo legit Verbum, & inde cogitat de tempore & de illis quæ temporis sunt, angeli apud eum non percipiunt aliquid temporis, sed loco ejus illa quæ sunt status; correspondent etiam: imo nec homo in interiore cogitatione percipit tempus, sed in exteriori, ut constare potest a statu hominis cum ejus exterior cogitatio sopita est, hoc est, cum dormit; & quoque a pluri alia experientia. Sed sciendum, quod in genere bini status sint, nempe status boni & status veri, ille status vocatur status esse, hic autem status existere; esse enim est boni, & inde existere est veri; statui esse correspondet spatium, & statui existere tempus; inde constare potest, quod cum homo legit hoc " & factum in tempore hoc," angeli apud eum nequaquam percipere possint illa verba sicut homo; similiter in reliquis; quicquid enim in Verbo scriptum est, hoc tale est, ut in correspondentem sensum vertatur

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 385

tatur apud Angelos, qui sensus prorsus non apparet in sensu literæ, mundanum enim quod est sensus literæ vertitur in spirituale quod est sensus interni.

4815. Et descendit Jehudah ex fratribus suis, quod significet posteritatem Jacobi, in specie Jehudæ tribum, quæ separata a reliquis, constat ex repræsentatione Jehudæ, quod sit in universali sensu posteritas Jacobi, & in speciali tribus quæ Judæ dicta est; & a significatione descendere ex fratribus, quod sit separari a reliquis tribubus, hic abire in pejus quam illi, descendere enim involvit dejectionem ad malum, nam ascendere involvit elevationem ad bonum, n: 3084. 4539; causa est, de qua etiam prius, quia terra Canaan repræsentabat Regnum Domini, ac ibi Hierosolyma & Zion intimum ejus; at quæ extra terminos illius terræ erant, repræsentabant illa quæ extra Regnum Domini, quæ sunt falsum & malum; ideo a Zione & Hierosolyma versus terminos dicebatur descendere, at a terminis ad Hierosolymam & Zionem, ascendere; inde est, quod ascendere involvat elevationem ad verum & bonum, & descendere dejectionem ad falsum & malum; quia hic de falso & malo, ad quæ se dejecit tribus Jehudæ, agitur, dicitur quod Jehudah descendit, & porro quod declinavit ad virum Adullamitam, & per declinare significatur quod ad falsum, & dein ad malum. Quod Tribus Jehudæ separata sit a reliquis tribubus notum est, causa erat ut illa Tribus repræsentaret cœleste Regnum Domini, at reliquæ Tribus spirituale Regnum Ipsius; ideo etiam Jehudah in sensu repræsentativo est cœlestis homo, & in universali Regnum cœleste Domini, n: 3654. 3881; atque reliquæ Tribus vocatæ sunt una voce Israelitæ, Israel enim in sensu repræsentativo est spiritualis homo, & in universali Regnum spirituale Domini, n: 3654. 4286. Quod Tribus Jehudæ abiverit in pejus quam reliquæ, in specie significatur per hæc verba “& descendit Jehudah ex fratribus suis, & declinavit:” quod Tribus Jehudæ abiverit in pejus quam reliquæ, constat ex pluribus locis in Verbo, imprimis apud Prophetas; ut apud Jeremiam “Vidit *perfida* soror ejus *Jebudab*, cum propter omnes modos, quibus mœchata est *aversa Israel*, dimiserim illam, & dederim libellum repudii ejus ei, non tamen timuit sibi *perfida Jebudab* soror ejus, sed abivit & scortata est etiam illa, adeo ut a voce scortationis ejus profanata sit terra; mœchata est cum lapide & ligno; in omnibus tamen his non reversa est *perfida* ad Me *Jebudab*; *justificavit animam suam aversa Israel præ perfida Jebudab*,” III: 7 ad 11: & apud Ezechielem “Vidit quidem soror ejus, attamen *corruptit amorem suum plus quam illa*, & *scortationes suas supra scortationes sororis sue*,” XXIII: 11 seq: ad fin: ibi de Hierosolyma & Samaria, seu de Tribu Jehudæ, & de Tribus Israelis; præter alibi pluries. Describitur in sensu interno Tribus illa, quomodo lapsa in falsum, & inde in malum, & tandem in mere idololatricum: hoc quidem describitur in sensu interno antequam Tribus illa separata fuit a reliquis, & antequam ita facta est; sed quod in sensu interno est, Divinum est, ac Divino futura sunt præsentia; videantur quæ de illa gente prædicta sunt Deut: Cap: xxxii: 16 ad 22. Cap: xxxiii: 15 ad 44.

4816. Et declinavit ad virum Adullamitam, quod significet ad falsum, constat a significatione declinare, quod sit in perversum abire, declinare enim

C c c

sicut

sicut descendere prædicatur de elongatione a bono ad malum & a vero ad falsum; a significatione viri, quod sit intelligens & in sensu abstracto verum, quia genuinum intellectuale est ex veris, de qua n: 265. 749. 1007. 3134. 3309, at in opposito sensu non intelligens, proinde falsum; hoc falsum repræsentatur per Adullamitam. Adulla enim erat in termino hæreditatis Jehudæ, Jos: xv: 35, & inde significabat verum quod a bono, ut quoque apud Micham "Adhuc hæredem tibi adducam, habitatrix Marescha, usque *ad Adullam* veniet gloria Israelis," 1: 15; sed quia pleraque in Verbo etiam oppositum sensum habent, ita etiam Adulla, & significat falsum quod a malo: quod pleraque etiam oppositum sensum habeant, est quia antequam terra Canaan facta est hæreditas filiis Jacobi, possessa est a gentibus, per quas significabantur falsa & mala; & quoque postea quando filii Jacobi in contrarium ivērunt; terræ enim induunt repræsentationem gentium & populorum qui ibi sunt, secundum quale eorum.

4817. Et nomen ejus Chirah, quod significet quale ejus, constat ex significatione nominis & vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421, quale falsi, de quo mox supra, est quod significatur; nam per nomina in Verbo tam locorum quam personarum significantur status & res, videatur n: 1224. 1264. 1876. 1888. 1946. 2643. 3422. 4298. 4442.

4818. Et vidit ibi Jehudah filiam viri Canaanitæ, quod significet affectionem mali ex falso mali, constat ex significatione filiæ, quod sit affectio boni, de qua n: 2362, & in opposito sensu affectio mali, n: 3024; ex significatione viri, quod sit intelligens, & in sensu abstracto verum, at in opposito sensu non intelligens & falsum, de qua mox supra n: 4816; & a significatione Canaanitæ, quod sit malum, de qua n: 1573. 1574; inde patet, quod per filiam viri Canaanitæ significetur malum quod ex falso mali; quid malum ex falso mali dicetur infra: hic primum dicendum est de originibus Tribus Jehudæ, nam de illis in hoc Capite agitur; sunt tres origines illius Tribus seu gentis Judaicæ, una est ex Schelah filio Jehudæ ex uxore Canaanitide, altera ex Perez, & tertia ex Serach, filiis Jehudæ ex Thamare nuru sua; quod ex illis tribus filiis Jehudæ omnis gens Judaica, patet ex recensionem filiorum & nepotum Jacobi, qui cum illo venerunt in Ægyptum, Genes: xlv: 12; tum ex classificatione eorum secundum familias, de qua apud Moſen, "Fuerunt filii Jehudæ secundum familias eorum, *Schela* familia Schelonitæ, *Perezo* familia Parcitæ, *Seracho* familia Sarchitæ," Num: xxvi: 20, & 1 Paral: iv: 21; qualis origo illius gentis sit, inde patet, quod nempe tertia pars eorum ex matre Canaanitide, & binæ tertiæ partes ex nuru, omnes inde ex illegitimo toro, conjugia enim cum filiabus Canaanitarum severe prohibita fuerunt, ut constare potest ex Genes: xxiv: 3. Exod: xxxiv: 16. Deut: vii: 3. 1 Reg: xi: 2. Esr: Cap: ix. & x; & cubare cum nuru erat mortis, ut patet apud Moſen, "Quod ad virum qui concubuerit *cum Nuru sua*, occidendo occidentur ambo, confusionem fecerunt, sanguines eorum super iis," Levit: xx: 12; quod Jehudah hoc factum cum nuru retulerit ad legem

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 387

gem de leviratu, in qua de fratre statuitur, nusquam de patre, ut patet a Vers: 26 hujus Capitis, hoc involvit, quod filii ex Thamare agnoscerentur pro filiis Eri primogeniti, qui natos ex matre Canaanitide, & malus fuit in oculis Jehovæ, & ideo mori factus, Vers: 7; nam qui primum nati sunt per leviratum, non erant ejus a quo concipiebantur, sed ejus cujus semen excitabant, ut constat ex Deut: xxv: 5. 6; & quoque ab hujus Capitis Vers: 8. 9, præterea qui a Thamare nati sunt, nati sunt per scortationem, autumabat enim Jehudah cum ingressus ad illam, quod esset scortum, Vers: 15. 16. 21; inde patet, unde & qualis origo gentis Judaicæ; & quod ex mendacio loquuti sint apud Johannem, "Dicunt Ipsi Judæi, nos ex scortatione nati non sumus," vhi: 41. Quid hæc origo involvit & repræsentat, patet a sequentibus, quod nempe interiora eorum similia fuerint, seu similem originem habuerint; quod duxerit Canaanitidem, involvit originem ex malo quod ex falso mali, nam id significatur in sensu interno per filiam viri Canaanitæ; quod concubuerit cum nuru sua involvit & repræsentat damnationem ex falsificato vero ex malo, scortatio enim ubivis in Verbo significat falsificationem veri, videatur n: 3708. Malum ex falso mali, est malum vitæ ex falso doctrinali, quod exclusum est a malo amoris sui, hoc est, ab iis qui in illo malo sunt, & confirmatum per Verbi sensum literæ; talis origo est mali apud Gentem Judaicam, & talis origo est mali apud aliquos in orbe Christiano, imprimis apud illos qui in Verbo intelliguntur per Babelem; id malum tale est, ut præcludat omnem viam ad internum hominem, usque adeo ut in illo non aliquid conscientiæ possit formari; nam malum quod homo ex falso doctrinali facit, hoc credit esse bonum quia credit esse verum, & sic ex licito, libero, & jucundo, facit; inde ita ei occluditur cælum, ut aperiri nequeat. Quale hoc malum est, explicationi sit exemplum; qui ex malo amoris sui credunt, quod solum unica gens sit, quam elegerat Jehovah, & reliqui omnes in mundo sint respective servi, & tam viles ut possint occidi ad libitum, etiam crudeliter tractari, & hoc quoque confirmant ex sensu literæ Verbi, sicut Gens Judaica crediderat, & hodie quoque Gens Babylonica; tunc quicquid mali ex falso illo doctrinali faciunt, & ex reliquis doctrinalibus quæ constructa sunt super illo ut fundamentali, est malum ex falso mali, & destruit internum hominem, & præcludit ne usquam aliqua conscientia ibi formari possit; illi enim sunt, de quibus in Verbo, qui dicuntur in sanguinibus esse, nam in sævitiis sunt contra omne genus humanum, quod non eorum credenda, & sic eos, adorant, & super eorum altaribus sua munera offert. Sit etiam exemplum, qui ex malo amoris sui & mundi credunt, quod aliquis erit vice Domini in terra, & quod ei potestas sit aperiendi & claudendi cælum, ita imperandi super omnium animos & conscientias, & id falsum confirmant ex Verbi sensu literæ; tunc quicquid mali inde faciunt, est malum ex falso mali, quod similiter destruit internum hominem apud illos qui ex malo isto potestatem illam sibi vindicant, ac ita imperant, & destruit usque adeo, ut non sciant amplius quid sit interius homo, nec quod sit alicui conscientia, proinde ut non magis credant quod sit aliqua vita post mortem, nec quod infernum, nec quod cælum, utcunque de

illis loquuntur. Hoc malum, quale sit, non potest discerni a malis aliis ab hominibus in mundo, sed in altera vita ab angelis cognoscitur sicut in clara die; apparent enim ibi mala ac falsa, qualia sunt, & unde sunt, quoad sua discrimina, quæ innumerabilia sunt; secundum illorum genera & species etiam inferna distincta sunt; de his innumerabilibus homo vix aliquid novit, credit modo quod malum sit, sed quale malum non scit; hoc unice ex causa quia non novit quid bonum, & hoc quia non novit quid charitas; si charitatis bonum, etiam opposita seu mala cum suis discriminationibus novisset.

4819. Et nomen ejus Schuah, quod significet quale, constat ex significatione nominis, quod sit quale, de qua supra n: 4817, hic quale mali ex falso mali, de quo etiam supra n: 4818.

4820. Et accepit illam & venit ad illam, quod significet quod Tribus Jehudæ conjungeret se illis, nempe malis ex falsis mali, constat ex significatione accipere illam nempe in mulierem, & venire seu intrare ad illam, quod sit conjungi, de qua aliquoties prius, conjugia enim in sensu interno repræsentant conjunctionem boni & veri, quia inde sunt, n: 2727 ad 2759, at in opposito sensu conjunctionem mali & falsi, hic conjunctionem Tribus Jehudæ cum illis, nam de Jehudah dicitur, per quem quod significetur Tribus ab illo nominata, videatur supra n: 4815: hic non dicitur, quod acceperit illam in uxorem, sed solum quod acceperit & venerit ad illam, ex causa quia copulatio illegitima erat, n: 4818, tum quia sic tacite indicaretur quod non conjugium sed scortatio esset, ita quod filii ex illa etiam ex scortatione nati essent, conjunctio quoque mali cum falso nec aliud est: quod postea dicta fuerit uxor ejus, his verbis, “& multiplicati dies, & moriebatur filia Schuæ uxor Jehudæ,” Vers: 12, dicitur infra.

4821. Et concepit & peperit filium, quod significet quod inde falsum Ecclesiæ, constat ex significatione concipere & parere, quod sit agnoscere fide & actu, de qua n: 3905. 3915. 3919; & a significatione filii, quod sit verum Ecclesiæ, at in opposito sensu falsum, de qua n: 489. 491. 533. 1147. 2623. 3373. 4257; inde per concepit & peperit filium, hic significatur, quod Ecclesia apud Tribum Jehudæ agnoverit fide & actu falsum. Quod per hunc filium significetur falsum Ecclesiæ, est quia primogenitus fuit, & per primogenitum in antiquis Ecclesiis significatum est verum fidei, n: 352. 3325, ita in opposito sensu falsum, ut quoque primogeniti ac primogenita Ægypti, n: 3325: quod non verum, sed falsum, patet a mox sequentibus, dicitur enim, “Fuit Er primogenitus Jehudæ malus in oculis Jehovah, & mori fecit eum Jehovah,” Vers: 7; nomen hujus filii Er etiam hoc quale involvit, sicut etiam nomen filii secundi Onan suum quale, nempe iniquum seu malum.

4822. Et vocavit nomen ejus Er, quod significet quale ejus, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421, nempe quale falsi Ecclesiæ, de quo mox supra n: 4811. Quale falsi dicitur, quia falsa differunt inter se, sicut etiam vera, in tantum ut vix genera ejus recenseri possint, ut unumquodvis genus falsi

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 389

falsi suum quale habet, per quod distinguitur ab alio; falsa communia sunt, quæ regnant apud pravos in Ecclesia unaquavis, & variatur hoc falsum apud unumquemvis ibi secundum vitam; falsum quod fuit in Ecclesia Judaica, de quo hic agitur, erat falsum ex malo amoris sui & inde amoris mundi, videatur n: 4818.

4823. Et concepit adhuc & peperit filium, quod significet malum, constat ex significatione filii, quod sit verum, & quoque bonum, de qua n: 264, ita in opposito sensu falsum & quoque malum, sed malum quod ex falso; hoc malum in sua essentia est falsum, quia inde est; qui enim facit malum ex falso doctrinali, is facit falsum, sed quia actu sit, vocatur malum. Quod per primogenitum significetur falsum, & per hunc malum, patet inde, quia de hoc filio memoratur, quod actu fecerit malum, nempe, "quod perdiderit semen ad terram, ut non daret semen fratri suo; & sicut malum in oculis Jeboræ quod fuit, & mori fecit etiam eum" Vers: 9. 10, quod hoc malum fuerit ex falso, etiam ibi patet; præterea in Ecclesiis antiquis per secundo genitum significabatur verum fidei actu, per hunc itaque falsum actu, hoc est malum; quod sit malum quod per hunc significatur, etiam constare potest ex eo, quod primogenitus Er nominatus sit ex patre seu Jehudah, at hic seu Onan ex matre filia Schuæ, ut videri potest in Lingua originali; per virum enim in Verbo significatur falsum, et per mulierem ejus malum, videatur n: 915. 2517. 4510, quod per filiam Schuæ malum, n: 4818. 4819, quapropter quia Er vocatus est nomine a patre, significatur per illum falsum, & quia Onan ex matre, significatur per eum malum, ille enim ita erat sicut patris filius, hic autem sicut matris. In Verbo pluries dicitur Vir & Uxor, tum maritus & uxor, & cum dicitur vir & uxor, significatur verum per Virum, & bonum per Uxorem, ac in opposito sensu falsum per virum, & malum per uxorem: at cum dicitur maritus & uxor, significatur bonum per maritum, & verum per uxorem, ac in opposito sensu falsum per maritum, & falsum per uxorem; causa hujus arcani hæc est; in cœlesti Ecclesia fuit maritus in bono, & uxor in vero illius boni; at in spiritali Ecclesia est vir in vero, & uxor in bono illius veri, & quoque actualiter ita sunt & fuerunt, interiora enim apud hominem hanc versuram habuerunt; inde est ubi in Verbo agitur de cœlesti bono & inde cœlesti vero, ibi dicatur maritus & uxor, at ubi de spiritali bono & inde spiritali vero, ibi dicatur vir & uxor, seu potius vir & mulier; exinde, ut quoque & ipsis vocibus cognoscitur de quo bono & de quo vero in Verbo in sensu ejus interno agitur; hæc etiam est causa, quod passim prius dictum sit, quod conjugia repræsentent conjunctionem boni & veri, ac veri & boni; amor etiam conjugialis ex conjunctione illa suam originem ducit, amor conjugialis apud cœlestes ex conjunctione boni cum vero, & amor conjugialis apud spirituales ex conjunctione veri cum bono; conjugia etiam illis conjunctionibus actualiter correspondent. Ex his patet, quid involvit, quod pater vocaverit nomine primum, ac mater alterum, & quoque tertium, ut constat ex lingua originali, quod nempe pater primum nomine vocaverit, quia per illum significabatur falsum, & quod mater secundum quia per illum significabatur malum.

4824. Et vocavit nomen ejus Onan, quod significet quale, nempe mali, de quo mox supra n: 4823, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale de qua n: 4822; Onan significat & involvit illius mali quale.

4825. Et addidit adhuc & peperit filium, quod significet idololatricum, constat a significatione filii hic, quod sit idololatricum, nam qui prius nati sunt significabant falsum & malum, n: 4821. 4823, inde sequitur quod tertius sit idololatricum, utrumque enim, nempe falsum & malum, producit id, & inest ei. Hic filius ex tribus natis Jehudæ ex Canaanitide, solus superstes fuit, ex quo etiam tertia pars gentis Judaicæ, quæ quod idololatræ ortum duxerit in sensu interno intelligitur: quod gens illa pronissima ad idololatriam fuerint, ex historicis & prophetis Verbi ex sensu ejus literæ constat, quod continue idololatræ fuerit ex sensu interno ibi patet; idololatricum enim non solum est colere idola & sculptilia, ut & colere alios deos, sed etiam est colere externa absque internis; in hoc idololatræ fuerat gens illa continue; externa enim solum adorabat, & interna prorsus removebat, & ne quidem de illis scire volebat: habuit quidem apud se sancta, sicut tentorium conventus cum arca, & ibi propitiatorium, mensas super quibus panes, & candelabrum, & suffimenta, & extra tentorium altare, super quo fiebant holocausta & sacrificia, quæ omnia sancta vocabantur, ac intimum ibi sanctum sanctorum, ut & sanctuarium; erant etiam apud illos Vestes quæ Aharoni & quæ summis eorum sacerdotibus, quæ Vestes sanctitatis dictæ sunt, erat enim ephodus cum pectorali ubi urim & thumim, præter plura; sed illa non erant sancta in se, sed sancta ex eo quod repræsentarent sancta nempe Divina cœlestia & spiritualia Regni Domini, ac Ipsum Dominum; minus adhuc erant sancta a populo apud quem erant, nam ille nihil afficiebatur internis quæ repræsentabantur, sed solum externis, & affici solum externis est idololatricum, nam id est colere lignum & lapidem, tum aurum & argentum quibus obducuntur, ex phantasia quod sancta in se sint; talis fuit gens illa, & talis etiam hodie est: sed usque apud tales potuit Ecclesiæ repræsentativum esse, quia repræsentativum non spectat personam sed rem, videatur n: 665. 1097 f. 3670. 4208. 4281. 4288; inde etiam cultus non illos beatos & felices fecit in altera vita, sed solum prosperos in mundo quamdiu perstabant in repræsentativis, nec declinabant ad gentium idola, & sic aperte idololatræ facti sunt, tunc enim non repræsentari aliquid Ecclesiæ apud illum gentem amplius potuit: hæc nunc sunt quæ intelliguntur per idololatricum, quod per tertium filium Jehudæ ex muliere Canaanitide significatur. Hoc idololatricum apud illam gentem originem duxerat ab idololatræ interno ejus, fuerat enim in amore sui & mundi præ aliis gentibus, n: 4459 f. 4750; & qui in amore sui & mundi sunt, in idololatria interna sunt, nam se colunt & mundum colunt, & sancta peragunt sui adorationis & sui lucris causa, hoc est, propter finem sui, non propter finem Ecclesiæ & Regni Domini, ita non propter Dominum.

4826. Et vocavit nomen ejus Schelah, quod significet quale, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua supra, ubi de binis prioribus filiis Jehudæ, Er & Onan, n: 4822. 4824; quale idololatræ est, quod per

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 391

per Schelah significatur; nam idololatrica plura sunt, est externum & internum, & utrumque in genere est cultus falsi & mali.

4827. Et fuit in Kesib in parere illam eum, quod significet statum, constat ex significatione Kesib, quod sit status nempe idololatrici significati per Schelah, in quo gens Judaica fuit; & ex significatione parere, quod sit conjungi actu, de qua n: 3905. 3915. 3919; & quia conjunctio fuit cum malo quod inest idololatrico, dicitur quod *Ille* vocaverit nomen ejus Schelah, ut patet ex lingua originali, nam per illam, nempe filiam Schuæ, significatur malum quod ex falso mali, n: 4818. 4819.

4828. Vers: 6. 7. 8. 9. 10. *Et accepit Jebudab mulierem Ero primogenito suo, & nomen illius Thamar. Et fuit Er primogenitus Jebudæ malus in oculis Jehovæ, & mori fecit eum Jehovah. Et dixit Jebudab ad Onan, veni ad uxorem fratris tui, & leviratum præsta illi, & excita semen fratri tuo. Et novit Onan quod non sibi esset semen, & fuit, cum venit ad uxorem fratris sui, & perdidit ad terram, ut non daret semen fratri suo. Et fuit malum in oculis Jehovæ quod fecit, & mori fecit etiam eum.* Accepit Jehudah mulierem, significat Ecclesiam quæ posteritati ejus: Ero primogenito suo, significat falsum fidei: & nomen illius Thamar, significat quale Ecclesiæ, quod Ecclesia repræsentativa spiritualium & cœlestium: & fuit Er primogenitus Jehudæ malus in oculis Jehovæ, significat quod in falso mali: & mori fecit eum Jehovah, significat quod Ecclesiæ repræsentativum nullum: & dixit Jehudah ad Onan, significat ad conservandum repræsentativum Ecclesiæ: veni ad uxorem fratris tui & leviratum præsta illi, significat quod continuaret illud: & excita semen fratri tuo, significat ne pereat Ecclesia: & novit Onan quod non sibi esset semen, significat averfationem & odium: & fuit, cum venit ad uxorem fratris sui & perdidit ad terram, significat contrarium amoris conjugali: ut non daret semen fratri suo, significat quod sic nulla continuatio: & fuit malum in oculis Jehovæ, significat quod contra ordinem Divinum: & mori fecit etiam eum, significat quod etiam Ecclesiæ repræsentativum nullum.

4829. Accepit Jehudah mulierem, quod significet Ecclesiam posteritati ejus, constat ex repræsentatione Thamaris; quæ hic mulier, quod sit Ecclesia, de qua in sequentibus; quod posteritati Jehudæ, significatur per quod accepit illam Ero primogenito suo, ut inde ei posterit.

4830. Ero primogenito suo, quod significet falsum fidei, constat ex repræsentatione Eri, quod sit falsum, de qua n: 4821. 4822; & a significatione primogeniti, quod sit fides, de qua n: 352. 3325. 4821.

4831. Et nomen illius Thamar, quod significet quale Ecclesiæ, quod Ecclesia repræsentativa spiritualium & cœlestium, constat ex significatione nominis, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421, hic quale Ecclesiæ, quia per Thamarem in hoc Capite repræsentatur Ecclesia, & quidem Ecclesia repræsentativa spiritualium & cœlestium, quæ apud posteritatem Jehudæ instituenda esset; quod per Thamarem illa Ecclesia repræsentetur, patet a sequentibus. Agitur in toto hoc Capite in sensu interno de Ecclesia Judaica, quod fieret repræsentativa spiritualium & cœlestium Regni

Regni Domini, sicut Ecclesia Antiqua, & hoc non solum in externa forma, sed etiam in interna; Ecclesia enim non est Ecclesia ab externis, hoc est, a ritualibus, sed ab internis, nam hæc sunt essentialia, illa solum formalia; verum posteritas Jacobi talis fuit, ut non vellet recipere interna; ideo apud illam non excitari potuit Ecclesia Antiqua, sed solum repræsentativum illius Ecclesiæ, n: 4307. 4444. 4500; internum Ecclesiæ hic est Thamar, & externum hic est Jehudah cum tribus filiis ex muliere Canaanitide.

4832. Et fuit Er primogenitus Jehudæ malus in oculis Jehovæ, quod significet quod in falso mali, constat ex repræsentatione Eri & significatione primogeniti, quod sit falsum fidei, de qua mox supra n: 4830; quod hoc falsum esset falsum mali, patet ab illis quæ supra n: 4818, dicta sunt; sed apud hunc filium tale falsum mali, ut ne quidem repræsentativum Ecclesiæ apud aliquam posteritatem ex illo institui potuerit, quapropter dicitur quod malus in oculis Jehovæ, & mori fecit illum Jehovah. Apud totam illam gentem a prima origine, imprimis a Jehudah, fuit falsum mali, hoc est, falsum doctrinale ex malo vitæ, sed apud unum Jehudæ filium aliter quam apud alterum, & prævisum quodnam inservire posset, & quod non id quod apud Erum primogenitum, nec quod apud Onan secundo genitum, sed quod apud Schelah, quapropter bini illi extincti sunt, & hic conservatus: quod apud totam illam gentem a prima origine fuerit falsum mali, describitur manifeste apud Moysen, his verbis "*Corrupti sibi, non filii Ipsius, macula eorum, generatio perversa & contorta: cum vidit Jehovah, & reprobavit præ indignatione filios suos, & filias suas; & dixit, occultabo facies meas ab eis, videbo quid posteritas eorum, nam generatio perversitatum illi, filii in quibus non fidelitas: addam super eos mala, tela mea consumam in eis, exhausti fame, & consumti anthrace, & excidio amaro: gens perditâ consilii, & nulla in illis intelligentia: ex vite Sodoma visis eorum & ex arvis Amorra, uvæ eorum uvæ fellis, botri amaritudinum illis: venenum draconum vinum eorum, & fel aspidum crudele. Nonne illud reconditum apud Me, obsignatum in thesauris meis: prope est dies interitus eorum, & properant futura illis," Deut: xxxii: 5. 19. 20. 23. 24. 28. 32. 33. 35; per illa verba in sensu interno describitur falsum mali in quo gens illa fuit, & quod illis irradicatum.*

4833. Et mori fecit eum Jehovah, quod significet quod Ecclesiæ repræsentativum nullum, constat ex significatione mori, quod sit desinere tale esse, de qua n: 494, tum finis repræsentationis, n: 3253. 3259. 3276; hic itaque quod repræsentativum Ecclesiæ nullum apud aliquam posteritatem ex illo, secundum id quod mox supra n: 4832, dictum est.

4834. Et dixit Jehudah ad Onan, quod significet ad conservandum repræsentativum Ecclesiæ, constat ex illis quæ sequuntur, nam hæc spectant illa; dixit enim, ut leviratum præstaret fratri, per quod repræsentabatur conservatio & continuatio Ecclesiæ, de qua nunc dicetur.

4835. Veni ad uxorem fratris tui, & leviratum præsta illi, quod significet quod continuaret illud, nempe repræsentativum Ecclesiæ, constat ex significatione venire seu intrare ad uxorem fratris & leviratum præstare illi, quod sit con-

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 393

conservare & continuare illud quod est Ecclesiae : quod in Lege Mosaiica mandatum est, si quis moreretur absque prole, quod frater ejus duceret viduam uxorem ejus, & excitaret semen fratri suo, & quod primogenitus vocaretur ex nomine fratris defuncti, at reliqui filii forent illius, hoc vocabatur leviratus; quod hoc statutum non fuerit novum quid in Ecclesia Judaica, sed quod etiam in usu prius, constat ex his; similiter ac plura statuta, quae mandata Israelitis per Moysen, sicut quod non ducerent uxores ex filiabus Canaanitarum, & quod ducerent intra familias, Gen: xxiv: 3. 4. Cap: xxviii: 1. 2; inde & ex pluribus & aliis, patet quod Ecclesia prius fuerat, in qua talia fuerunt instituta, qualia dein promulgata & injecta filiis Jacobi; quod altaria & sacrificia etiam ab Antiquo tempore in usu fuerint, patet ex Genes: viii: 20. 21. Cap: xxi: 7. 3; inde liquet, quod Ecclesia Judaica non fuerit aliqua nova Ecclesia, sed quod esset resuscitatio Ecclesiae Antiquae, quae perierat. Qualis lex leviratus fuerat constat apud Moysen " Si habitaverint fratres una, mortuus autem fuerit unus de illis, nec filius illi, non nubit uxor defuncti foras viro alieno, Levir ejus intrabit ad illam, & accipiet illam sibi in uxorem, & sic leviratum praestabit illi: tunc fiet, primogenitus quem pepererit, stabit super nomine fratris ejus defuncti, ut non deleatur nomen ejus ex Israele: quod si non voluerit vir ducere fratrem suam, ascendet fratria ejus ad portam ad seniores, & dicet, renuit Levir meus excitare fratri suo nomen in Israele, non vult Leviratum mihi praestare; tunc vocabunt illum seniores urbis ejus, & loquentur ad illum, qui si steterit & dixerit, non cupio ducere eam, accedet fratria ejus ad illum in oculis seniorum, & extrahet calceum ejus desuper pede ejus, & exspuet in faciem ejus, & respondebit & dicet, sic fiet viro qui non aedificat domum fratris sui; unde vocabitur nomen ejus in Israele, domus exuti calceum" Deut: xxv: 5 ad 10; qui non novit, quid leviratus representat, non aliter credere potest, quam quod solum esset nominis conservandi causa, ac inde hereditatis, sed conservatio nominis & hereditatis non tanti erat, ut ideo frater cum fratria conjugium iniret; sed injectum fuit, ut per id representaretur conservatio & continuatio Ecclesiae; conjugium enim representabat conjugium boni & veri, hoc est, conjugium coeleste, proinde etiam Ecclesiam, nam Ecclesia est Ecclesia ex conjugio boni & veri, & cum Ecclesia in hoc conjugio est, tunc unum facit cum coelo, quod est ipsum conjugium coeleste; & quia conjugium illa representabat, ideo filii & filiae representabant & quoque significabant vera & bona; quapropter improlis esse significabat deprivationem boni & veri, ita quod nullum Ecclesiae representativum amplius in illa domo esset, consequenter quod extra communionem; praeterea frater representabat bonum consanguineum, cui conjungeretur verum quod per uxorem viduam representabatur; verum enim non alii bono quam suo & consanguineo conjungi potest, ut sit verum quod vitam habeat & producat fructum, & sic continuet id quod est Ecclesiae: hoc perceptum est in coelo per leviratum. Quod si nollet leviratum praestare, fratria extraheret calceum desuper pede ejus, & exspueret in faciem ejus, significabat quod sicut qui absque bono & vero externo & interno destrueret illa quae Ecclesiae essent, calceus enim est ex-

ternum n: 1748, & facies internum, n: 1999. 2434. 3527. 4066. 4796; exinde patet, quod per leviratum repræsentaretur conservatio & continuatio Ecclesiæ. Sed cum repræsentativa interiorum, per adventum Domini cessarunt, tunc lex illa abolita est; se habet hoc, sicut anima seu spiritus hominis & ejus corpus, anima seu spiritus hominis est internum ejus, & corpus est externum; aut quod idem, anima seu spiritus est ipsa effigies hominis, corpus autem est ejus imago repræsentativa; cum resurgit homo, tunc imago repræsentativa seu externum ejus, quod est corpus, exuitur, nam tunc in interno seu in ipsa effigie est. Se habet hoc quoque sicut qui in tenebris est, & ex illis videt quæ lucis sunt; seu quod idem, sicut qui in luce mundi, & ex illa videt quæ sunt lucis cœli, lux mundi enim respective ad lucem cœli est instar tenebrarum; in tenebris seu in luce mundi non apparent illa quæ sunt lucis cœli qualia in se sunt, sed sicut in imagine repræsentativa, prout mens hominis in ejus facie; quapropter cum lux cœli apparet in suo claro, tunc dissipantur tenebræ seu imagines repræsentativæ; hoc factum est per adventum Domini.

Et excita semen fratri tuo, quod significet ne pereat Ecclesia, constat ex significatione seminis, quod sit verum ex bono, seu fides charitatis, de qua n: 1025. 1447. 1610. 1949. 2848. 3310. 3373. 3671; simile etiam per primogenitum, qui staret super nomine fratris defuncti, significatur n: 352. 367. 2435. 3325. 3494; id semen excitare fratri, est continuare id quod est Ecclesiæ, secundum illa, quæ mox supra n: 4834, dicta sunt, ita ne pereat Ecclesia.

4836. Et novit Onan, quod non sibi esset semen, quod significet averfationem & odium, constat ex repræsentatione Onanis, quod sit malum, de qua n: 4823. 4824, & quia non dare semen fratri seu præstare leviratum, est non velle bonum & verum Ecclesiæ & ejus continuationem, n: 4834, inde per illa verba significatur averfatio & odium; malum enim non est nisi quam averfatio & odium contra bonum & verum Ecclesiæ.

4837. Et fuit, cum venit ad uxorem fratris sui, & perdidit ad terram, quod significet contrarium amoris conjugiali: describitur per Erum primogenitum Jehudæ falsum mali, in quo primum fuit gens Judaica; & per Onan secundo genitum describitur malum quod ex falso mali, in quo postea fuit illa gens; & per Schelah filium tertium describitur idololatricum quod inde, in quo deinde continue fuerat, n: 4826: malum ex falso mali describitur per id quod fecerat Onan, quod nempe semen non dare vellet fratri, sed quod perderet ad terram, quod per id significetur contrarium amoris conjugiali, est quia per conjugiale in sensu interno intelligitur id quod est Ecclesiæ, est enim Ecclesia conjugium boni & veri, huic conjugio prorsus contrarium est malum ex falso mali, hoc est, contrarii conjugio isti sunt qui in tali malo. Quod non fuerit genti illi aliquod conjugiale tam in sensu spiritali quam in naturali intellectum, patet manifeste ex eo, quod ei permissum fuerit plures uxores ducere, ubi enim est conjugiale in sensu spiritali intellectum, hoc est, ubi bonum & verum Ecclesiæ, consequenter ubi Ecclesia, ibi nequaquam hoc permittitur; nam genuinum conjugiale

conjugiale nusquam dabile est, quam apud illos apud quos Ecclesia seu Regnum Domini est, & apud hos non nisi quam inter binos, n: 1907. 2740. 3246; conjugium inter binos qui in genuino amore conjugiali sunt, correspondet conjugio cœlesti, hoc est, conjunctioni boni & veri, maritus nempe bono & uxor vero illius boni; etiam cum in genuino amore conjugiali sunt, in illo conjugio sunt; quapropter ubi Ecclesia, ibi nusquam permissum est plures uxores ducere; at quia non fuit Ecclesia apud posteritatem ex Jacobo, sed modo repræsentativum Ecclesiæ, seu externum Ecclesiæ absque interno ejus, n: 4307. 4500, ideo apud illam permissum est: & præterea conjugium unius mariti cum pluribus uxoribus sifteret in cœlo ideam seu imaginem sicut unum bonum conjungeretur pluribus veris quæ inter se non concordant, & sic quod bonum nullum esset, nam bonum ex non concordantibus veris nullum fit; bonum enim a veris & eorum inter se concordantia suum quale habet: sifteret etiam imaginem, sicut Ecclesia non una foret, sed plures, & hæc distinctæ inter se secundum vera fidei seu secundum doctrinalia, cum tamen una est cum bonum ibi est essentiale, & id qualificatur & quasi modificatur per vera; Ecclesia est imago cœli, nam est Regnum Domini in terris; cœlum distinguitur in plures societates communes, & his subordinatas minores, sed usque unum sunt per bonum, vera fidei se habent ibi secundum bonum congrue, illa enim bonum spectant, & ex eo sunt; si distinctum foret cœlum secundum vera fidei, & non secundum bonum, cœlum nullum foret, nam nihil unanimitatis esset, unum enim vitæ seu una anima non potuisset illis esse a Domino; hoc solum datur in bono, hoc est, in amore in Dominum, & in amore erga proximum; amor enim conjungit omnes, & cum amor boni & veri est singulis, tunc est commune quod a Domino, ita Dominus, qui conjungit omnes; amor boni & veri est qui amor erga proximum vocatur, nam proximus est qui in bono & inde vero, ac in sensu abstracto ipsum bonum & ejus verum. Ex his constare potest, cur conjugium intra Ecclesiam erit inter unum maritum & unam uxorem; & cur permissum posteris Jacobi plures uxores ducere, & quod hoc ob causam quia non ibi Ecclesia fuit, & proinde ibi repræsentativum Ecclesiæ, non institui potuit per conjugia, quia in contrario fuerunt amor conjugiali.

4838. Ut non daret semen fratri suo, quod significet quod sic nulla continuatio, constat ex significatione dare semen fratri, seu leviratum præstare, quod sit continuare id quod est Ecclesiæ, de qua supra n: 4834; inde per non dare semen fratri suo, significatur quod sic nulla continuatio.

4839. Et fuit malum in oculis Jehovæ quod fecit; quod significet quod contra ordinem Divinum, constat ex significatione mali in oculis Jehovæ, seu mali contra Ipsum, quod sit contra ordinem qui ab Ipso; id quoque patet ex facto, & quoque ex statuto de Leviratu, quod nempe fratria extraheret calceum ex pede ejus, & expueret in faciem ejus, & quod nomen ejus in Israele vocaretur domus exuti calceum, Deut: xxv: 8. 9. 10, quibus significatum, quod esset absque bono externo & interno, & qui absque illo sunt, & in malo, contra ordinem Divinum sunt. Omne id malum est contra ordinem Divinum, quod scaturit seu effluit ex malo interius, hoc est, ex intentione seu

sine mali, quale hoc Onanis; at quod non scaturit seu effluit ex malo interius, hoc est, ex intentione seu sine mali, hoc quandoque apparet sicut malum, sed usque non est si finis non malus est, nam finis qualificat omne factum, in fine enim est vita hominis, quippe quod amat & inde cogitat homo, pro fine habet; vita ejus animæ non aliud est. Quod malum sit contra ordinem Divinum, & bonum secundum illum, cuivis potest notum esse; Ordo enim Divinus est Ipse Dominus in Cœlo, Divinum enim Bonum ac Verum quod ab Ipso, constituit ordinem, usque adeo ut sint Ordo, Divinum Bonum essenziale ejus, & Divinum Verum formale: Divinus Ordo cum repræsentatur in forma, apparet sicut Homo, Dominus enim a Quo est, est Solus Homo, n: 49. 288. 477. 565. 1871. 1894. 3638. 3639; & quantum Angeli, Spiritus, & homines ab Ipso habent, hoc est, quantum in bono & inde vero sunt, ita quantum in Divino Ipsius ordine, tantum sunt homines; inde est, quod universum cœlum repræsentet unum hominem, qui Maximus Homo vocatur, & quod ei correspondeant omnia & singula quæ apud hominem, sicut ad finem Caput ostensum est; inde etiam est, quod angeli in cœlo appareant omnes in forma humana; & vicissim spiritus mali qui in inferno, inter se quidem apparent ex phantasia ut homines; sed in luce cœli sicut monstra, diriora & horribiora secundum malum in quo sunt, n: 4533, & hoc ex causa, quia ipsum malum est contra Ordinem, ita contra humanam formam, nam, ut dictum, Divinus Ordo, cum repræsentatur in forma, apparet sicut homo.

4840. Et mori fecit etiam eum, quod significet quod etiam Ecclesiæ repræsentativum nullum, constat ex illis quæ supra n: 4833, ostensa sunt, ubi similia verba.

4841. Vers: 11. *Et dixit Jehudab Thamarî nurui suæ, mane vidua domo patris tui, usque adolescit Schelah filius meus, quia dixit, forte moriatur etiam hic sicut fratres ejus; & ivit Thamar & mansit domo patris sui.* Dixit Jehudah, significat in genere posteritatem Jacobi, in specie illam ex Jehudah: Thamarî nurui suæ, significat Ecclesiam repræsentativam spiritualium & cœlestium, quæ nurus dicitur ex Vero: mane vidua domo patris tui, significat abalienationem a se: usque adolescit Schelah filius meus, significat dum tempus: quia dixit, significat cogitationem: forte moriatur etiam hic sicut fratres ejus, significat timorem ne periret; & mansit domo patris sui, significat abalienationem a se.

4842. Dixit Jehudah, significat in genere posteritatem Jacobi, in specie illam ex Jehudah, constat ex significatione Jehudæ in sensu proximo, quod sit gens quæ a Jacobo, & in specie quæ Jacobo ex Jehudah, ut quoque supra n: 4815. In Verbo quidem distinguitur inter Jehudam & Israelem, & in sensu historico per Jehudam intelligitur tribus Jehudæ, & per Israelem decem Tribus quæ ab illa tribu separatæ fuerunt; sed in sensu interno seu spirituali per Jehudam repræsentatur Ecclesiæ cœlestæ seu bonum, & per Israelem Ecclesiæ spirituale seu verum, at in opposito sensu per Jehudam Ecclesiæ malum, & per Israelem Ecclesiæ falsum, ubicunque illa erant, sive apud Judæos sive apud Israelitas; sensus enim internus seu spiritualis Verbi est universalis,

lis, & non distinguit Tribus sicut sensus externus seu historicus; inde est, quod per Jehudam in sensu proximo significetur omnis gens quæ a Jacobo, ac in specie quæ Jacobo ex Jehudah. *in sensu proximo significetur omnis gens quæ a Jacobo, ac in specie quæ Jacobo ex Jehudah.*

4843. Thamarî nurî suæ, quod significet Ecclesiam repræsentativam spiritualium & cœlestium, quæ nurus dicitur ex vero, constat a repræsentatione Thamaris, quod sit Ecclesia repræsentativa spiritualium & cœlestium, de qua supra n: 4831; & ex significatione nurus, quod sit Ecclesia spirituale seu verum; quod nurus in sensu interno id sit, est quia omnia quæ conjugii, & omnes qui ex conjugio erant, repræsentabant talia quæ sunt conjugii cœlestis, videatur supra n: 4837, proinde quæ sunt boni & veri, nam hæc sunt conjugii cœlestis; inde est, quod in Verbo Maritus significet bonum, & uxor verum, tum quod filii & filiæ significant vera & bona quæ ex illis; inde nurus quia uxor filii ut novi mariti, significat Ecclesiam verum conjunctum bono, & sic porro; sed significationes illæ aliter se habent respective ad illos qui sunt ab Ecclesia cœlesti, quam ad illos qui sunt ab Ecclesia spirituali; in Ecclesia enim spirituali maritus vocatur vir & significat verum, ac uxor mulier & significat bonum, videatur supra n: 4823. Quod per nurum in sensu interno Verbi significetur Ecclesiam Verum adjunctum ejus bono, consequenter in opposito sensu Ecclesiam falsum adjunctum ejus malo, constare etiam potest a locis in Verbo ubi nominatur, ut apud Hoscheam, "Super capitibus montium sacrificant, & super collibus suffiunt, sub quercu, & populo, & robore, quia bona umbra ejus; propterea scortantur filiæ vestræ, & nurus vestræ adulterantur: nonne visitabo super filias vestras quod scortentur & super nurus vestras quod adulterentur," IV: 13. 14; agitur ibi de cultu mali & falsi, cultus mali significatur per sacrificare super montium capitibus, & cultus falsi per suffire super collibus, vita mali significatur per quod scortentur filiæ, & doctrina falsi ex qua vita mali, per quod nurus adulterentur; quod adulteria & scortationes in Verbo significant adulterationes boni & falsificationes veri, videatur n: 2466. 2727. 3399; nurus itaque ibi pro affectionibus falsi. Apud Micham, "Magnus est loquens perversitatem animæ suæ, & detorquet illam, bonus eorum sicut spina, rectus ut dumus; filius vilipendit patrem, filia insurgens contra matrem suam, Nurus contra socrum suam; hostes viri domestici illius," VII: 4. 6; agitur ibi de falso ex malo, in quo Ecclesia ultimo tempore cum vastata, in proximo sensu in quo Ecclesia Judaica; filia insurgens contra matrem, significat quod affectio mali contra verum; & nurus contra socrum, quod affectio falsi contra bonum. Quia similiter se habet cum homine qui in tentationibus est, in his enim pugna est mali contra verum, & falsi contra bonum, nam tentationes spirituales non aliud sunt quam vastationes falsi & mali apud hominem, ideo tentationes seu pugnae spirituales pæne per similia verba a Domino describuntur apud Matthæum, "Jesus dixit, ne existimate quod venerim ad mittendum pacem super terram, non veni mittere pacem sed gladium, veni enim ad diffidendum hominem contra patrem suum, & filiam contra matrem suam, & Nurum contra socrum suam, & hostes hominis erunt domestici illius," X: 34. 35. 36. 38; similia hæc verba apud Prophetam mox supra.

supra significarunt vastationem Ecclesiæ, hic autem tentationes illorum qui ab Ecclesia, quia, ut dictum, tentationes non aliud sunt quam vastationes seu remotiones falsi & mali, quapropter etiam tam tentationes quam vastationes significantur & describuntur per aquarum inundationes & diluvia, n: 705. 739. 750. 790; hic itaque filia contra matrem etiam est affectio mali contra verum, & nurus contra socrum affectio falsi contra bonum; & quia mala & falsa, apud hominem qui in tantatione, intus sunt seu illius sunt, vocantur domestici, dicitur, "hostes hominis domestici ejus: quod tentationes ita ibi describantur, patet ex eo, quod dicatur, quod non venerit ad mittendum pacem super terram sed gladium, per gladium enim significatur verum pugnans, & in opposito sensu falsum pugnans, n: 2799. 4499, cum tamen venerit ad dandum pacem, Joh: xiv: 27, Cap: xvi: 33; quod tentationes sint quæ ita describuntur, constat ex sequentibus ibi," quisquis non suscipit crucem meam, & sequitur post Me, non est Me dignus: similiter apud Lucam, "Putatisne quod ad pacem venerim ad dandum in terra, non, dico vobis, sed divisionem; erunt namque ex nunc quinque in domo una divisi, tres contra duos, & duo contra tres, dividetur pater contra filium, & filius contra patrem, mater contra filiam, & filia contra matrem, *socrus contra nurum suam, & nurus contra socrum suam,*" xii: 51. 52, 53: ex his quoque patet, quod per patrem, matrem, filium, filiam, nurum, socrum, significantur talia quæ sunt ex conjugio cœlesti, nempe bona & vera in suo ordine, & quoque opposita; sicut etiam apud Marcum, "Jesús dixit, nemo est qui derelinquit domum, aut fratres, aut sorores, aut patrem, aut matrem, aut uxorem, aut liberos, aut agros, propter Me & Evangelium, si non recipiet centupla, in tempore hoc domos & fratres & sorores & matres & liberos & agros cum persecutionibus, & in sæculo venturo vitam æternam," x: 29. 30; qui non sensum internum Verbi novit, credet quod per domum, fratres, sorores, patrem, matrem, uxorem, liberos, agros, significantur domus, fratres, sorores, pater, mater, uxor, liberi, agri, sed sunt talia quæ apud hominem sunt, ei propria, quæ derelinquet, & loco eorum spiritualia & cœlestia quæ Domini sunt, quæ recipiet, & hoc per tentationes, quæ intelliguntur per persecutiones ibi; quisque videre potest, quod si derelinquit matrem, non recepturus matres, similiter nec fratres, sorores.

4844. Mane vidua domo patris tui, quod significet abalienationem a se, constare potest ex eo, quod per id vellet ut recederet, & ad se non amplius rediret; dixit quidem, ut maneret ibi usque dum adolesceret, Schelah filius ejus, sed usque cogitavit, quod Schelæ filio suo non illa daretur, dixit enim apud se, forte moriatur etiam hic sicut fratres ejus, & quoque facto comprobavit, ut patet a Verf: 14. "Vidit Thamar quod adolevit Schelah, & non data ei in mulierem; inde nunc sequitur, quod per illa verba significetur, quod abalienaret illam a se; hoc est, in sensu interno Ecclesiam repræsentativam spiritualium & cœlestium quæ per Thamarem repræsentatur, n: 4811. 4831, ab Ecclesia Judaica quæ per Jehudam; concordare enim non poterant, quia Judaismus erat solum Ecclesiæ repræsentativum, non autem Ecclesia

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 399

clesia repræsentativa, n: 4307. 4500, nam externum agnovit non autem internum, Vidua etiam significat Ecclesiæ verum absque ejus bono, quia uxor in sensu repræsentativo significat verum, & maritus bonum, n: 4823. 4843, quapropter uxor absque marito est Ecclesiæ verum absque ejus bono, de qua cum dicitur quod maneret in domo patris sui, significatur quod Ecclesiæ verum abalienatur, & quoque quod non reciperetur in sua domo; quod nec gens Judaica potuit, quia non in bono sed in malo fuit. Vidua in Verbo multoties memoratur, & qui sensum internum non novit, non aliter credere potest, quam quod per viduam significetur vidua, sed per viduam in sensu interno significatur ibi Ecclesiæ Verum absque bono, hoc est, illi qui in vero sunt absque bono, & usque desiderant in bono esse, consequenter qui amant duci per bonum; maritus est bonum quod duceret; tales in Antiqua Ecclesia intelligebantur in bono sensu per viduas, sive sæminæ sive viri essent: Antiqua enim Ecclesia distinxit proximum, erga quem charitatem exercerent, in plures classes, quosdam vocabat pauperes, quosdam miseros & afflictos, quosdam vinctos & in carcere, quosdam cæcos & claudos, quosdam peregrinos, orphanos & viduas, & secundum qualitates eorum dispensabant charitatis opera; doctrinalia illorum illa docebant, illa Ecclesia non alia doctrinalia novit: quapropter qui tunc temporis vivebant; secundum sua doctrinalia & docebant & scribebant, proinde cum dicebant viduas, non aliud intelligebant quam tales qui in vero essent absque bono & usque desiderarent duci per bonum; inde etiam patet, quod doctrinalia Antiquæ Ecclesiæ docerent illa quæ charitatis & proximi erant, ac cognitiones & scientifica illorum erant ut scirent quid significarent externa, Ecclesia enim repræsentativa spiritualium & coelestium fuit, idcirco spiritualia & coelestia, quæ repræsentabantur & significabantur, erant, quæ per doctrinalia & scientias addiscebantur, sed hæc doctrinalia & hæc scientifica hodie prorsus oblitterata sunt, & quidem in tantum ut non sciatur quod fuerint; loco enim eorum successerunt doctrinalia fidei; quæ si viduata & separata sunt a doctrinalibus charitatis fere nihil docent, doctrinalia enim charitatis docent quid bonum, at doctrinalia fidei quid verum, & docere verum absque bono, est ambulare sicut cæcus, nam bonum est quod docet & ducit, & verum est quod docetur & ducitur; inter illa bina doctrinalia est tanta differentia, quanta inter lucem & tenebras, nisi tenebræ per lucem illustrantur, hoc est, nisi verum per bonum, seu fides per charitatem, non sunt nisi quam tenebræ: inde est quod nemo sciat ex intuitione consequenter nec a perceptione num verum sit verum, sed solum ex doctrina hausta in pueritia & confirmata in adulta ætate; inde etiam est, quod Ecclesiæ tantum discrepent, & una dicat id verum quod altera falsum, & quod nusquam conveniant. Quod per viduas in bono sensu significantur qui in vero absque bono sunt, at usque desiderant per bonum duci constare potest a locis in Verbo, ubi Viduæ nominantur, ut apud Davidem "Jehovah qui facit judicium *Oppressis*, qui dat famem *famelicis*, Jehovah qui solvit *vinctos*, Jehovah qui aperit *cæcos*, Jehovah qui erigit *incurvatos*, Jehovah qui amat *justos*, Jehovah qui custodit *peregrinos*, *pupillum* & *Viduam* sustentat" Psalm: cXLVI.: 7. 8. 9; agitur hic in sensu interno de illis qui

qui a Domino instruuntur in veris & ducuntur ad bonum; sed quidam eorum vocantur oppressi, quidam famelici, quidam vincti, cæci, incurvati, peregrini, pupilli, viduæ, & hoc secundum quale eorum; at quale nemo scire potest quam ex sensu interno; doctrinalia Ecclesiæ Antiquæ docuerunt illud; hic, ut in pluribus aliis locis, junctim nominantur peregrinus, pupillus, & vidua, quia per peregrinum significantur illi qui in veris fidei instrui volunt, n: 1463. 4444, per pupillum qui in bono sunt absque vero & desiderant per verum duci ad bonum, & per viduam qui in vero sunt absque bono & desiderant per bonum duci ad verum; tres illi nominantur junctim hic & alibi in Verbo, quia in sensu interno unam classē constituunt, nam per illos simul significantur qui instrui volunt & duci ad bonum & verum. Apud Eundem “Pater *pupillorum*, & judex *viduarum* Deus in habitaculo sanctitatis suæ” Psalm: LXVIII: 6; pupilli pro illis qui sicut infantes in bono innocentie sunt, sed nondum in vero, quorum pater dicitur Dominus quia sicut pater ducit illos, & hoc per verum in bonum, nempe in bonum vitæ seu sapientie; viduæ pro illis qui sicut adulti in vero sunt sed nondum in bono, quorum judex dicitur Dominus, quia ducit illos, & hoc per bonum in verum, nempe in verum intelligentie; per judicem enim significatur ductor: bonum absque vero, quod est pupillus, fit bonum sapientie per doctrinam veri; & verum absque bono, quod vidua, fit verum intelligentie per vitam boni. Apud Esaiam “Væ statuentibus statuta iniquitatis ad declinandum a judicio *pauperes*, & ad rapiendum in iudicium *miseros* populi mei, ut sint *Viduæ* spoliū eorum, & pupillos deprædentur,” x: 1. 2; hic per pauperes, miseros, viduas & pupillos, non illi significantur, sed qui spiritualiter tales sunt; & quia in Ecclesia Judaica, sicut in Antiqua, omnia repræsentativa erant, etiam erat benefacere pupillis & viduis, tunc enim repræsentabatur in cælo charitas erga illos qui in spiritali sensu tales erant: Apud Jeremiam “Facite iudicium & iustitiam, & eripite *spoliatum* e manu oppressoris, & *peregrinum pupillum* & *viduam* ne defraudate, neque vim facite, neque sanguinem innocentem effundite in loco hoc,” xxii: 3; hic quoque per peregrinum, pupillum, & viduam significantur qui spiritualiter tales sunt; in mundo enim spiritali seu cælo non noscitur quis peregrinus, quis pupillus & quæ vidua, non enim tales sunt ibi qui tales fuerunt in mundo, idcirco verba hæc cum leguntur ab homine, ab angelis secundum sensum eorum spiritalē seu internum percipiuntur: similiter apud Ezechielem “Ecce principes Israelis quisque juxta brachium suum fuerunt in te, ut effunderent sanguinem, patrem & matrem vilipenderunt in te, cum *peregrino* egerunt per oppressionem in te, *pupillum* & *viduam* defraudarunt in te,” xxii: 6. 7: tum apud Malachiam “Accedam ad vos in iudicium, & ero testis festinans contra præstigiatores, & contra jurantes falso, & contra oppressores mercedis *mercenarii*, *viduæ* & *pupilli*, & declinantes *peregrinum*; nec timent Me,” iii: 5: similiter apud Moysen “*Peregrinum* non premes, neque illum opprimes, ullam *viduam* aut *orphanum* non affligetis, si affligendo afflixeris eum, & si clamando clamaverit ad Me, audiendo audiam clamorem ejus, & exardescet ira mea, & occi-

surus

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 401

surus sum vos gladio, ut *fiant uxores vestrae viduae, & filii vestri orphani*," Exod: xxii: 20. 21. 22. 23; hoc, sicut omnia reliqua praecepta, judicia, & statuta in Ecclesia Judaica, repraesentativum fuit, & quoque ibi tenebantur in externis ita facere, & per talia repraesentare charitatis interna, tametsi nihil charitatis haberent, seu non ex interna affectione facerent; internum erat, ex affectione instruere in veris ac ducere per vera ad bonum, qui in ignorantia fuerunt, & per bonum ad vera qui in scientia, sic bonum fecissent in spirituali sensu peregrino, pupillo & viduae: ut usque externum maneret repraesentationis causa, inter maledictiones dictatas super monte Ebal erat, declinare iudicium *peregrini, orphani, & viduae*, Deut: xxvii: 18; declinare iudicium eorum, pro contrarium facere, hoc est, per instructionem & vitam ducere ad falsum & malum: quia etiam deprivare alios bonis & veris, & sibi appropriare illa sui honoris & lucri causa, inter maledictiones erat, ideo Dominus dixit "Vae vobis scribae & Pharisei, quia *comeditis domos viduarum*, idque praetextu quod prolixè oretis, propter hoc accipietis abundantius iudicium," Matth: xxiii: 14. Luc: xx: 47, comedere domos viduarum, pro deprivare illos, qui desiderant, veris, & docere falsa. Pariter repraesentativum fuit, quod relicta in agris, in olivetis, & vineis, essent *peregrino, pupillo & viduae*, Deut: xxiv: 19. 20. 21. 22; tum quando absolverint decimare decimas proventus sui in anno tertio, darent *peregrino, pupillo & viduae*, ut comederent in portis eorum, & saturarentur," Deut: xxvi: 22. 23. Quia Dominus solus est qui instruit, & ad bonum & verum ducit, dicitur apud Jeremiam "Relinque *Orphanos* tuos, Ego vivificabo, & *viduae* super Me confident," xlix: 10. 11: & apud Moysen "Jehovah facit iudicium *Orphani & viduae*, & amat *peregrinum* ad dandum illi panem & vestem," Deut: x: 18; panis pro bono amoris, n: 2165. 2177. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735, vestis pro vero fidei, n: 4545. 4763. Quod Elias, cum fuit fames ex non pluvia in terra missus sit Sareptam ad *Viduam*, ac petierit ab illa placentam parvam, quam faceret priori loco & daret illi, ac sibi & filio posteriore loco, & quod tunc apud illam cadus farinae non consumeretur, & lenticula olei non deficeret, 1 Reg: xvii: 1 ad 13, repraesentativum fuit, sicut omnia reliqua quae de Elia memorantur, & in genere quae in Verbo; fames quae in terra quia non pluvia, repraesentabat vastationem veri in Ecclesia, n: 1460. 3364, vidua in Sarepta illos extra Ecclesiam qui desiderant verum, placenta quam illi faceret priore loco, bonum amoris in Dominum, n: 2177, quem ex pupillo suo amaret supra se & filium suum, cadus farinae significat verum ex bono, n: 2177; & lenticula olei charitatem & amorem, n: 886. 3728. 4582, Elias repraesentat Verbum per quod talia, n: 2762; hoc etiam in sensu interno intelligitur per Domini verba apud Lucam "Nullus propheta acceptus est in patria sua: in veritate dico vobis, *multae viduae* erant in diebus Eliae in Israel, cum clausum fuit coelum per annos tres & menses sex, tunc fuit fames magna super totam terram, ad nullam tamen earum missus est Elias nisi in Sareptam Sidonis, ad *mulierem viduam*," iv: 24. 25. 26, hoc est, ad illos extra Ecclesiam qui desiderant verum; *viduae* autem quae intra Ecclesiam vastatam, ad quas Elias

non missus, sunt qui non in vero sunt, quia non in bono, nam ubi non bonum ibi nec verum, utcumque apud illos verum appareat in externa forma ut verum, sed est sicut crustaceum absque nucleo; qui in tali vero sunt, & quoque qui in falso, significantur per viduas in opposito sensu; ut apud Esaiam, "Exscindet Jehovah ex Israele caput & caudam, ramum & juncum, die uno, senex & honoratus faciebus caput, & propheta doctor mendacii cauda; propterea super juvenibus ejus non lætabitur Dominus, & *pupillorum ejus ac viduarum ejus* non miserebitur," ix: 13. 14. 16. Apud Jeremiam "Ventilabo eos ventilabro in portis terræ, orbabo, perdam populum meum, a viis suis non conversi, *auctæ mibi sunt viduæ ejus* præ arena marium; adducam illis super matrem juvenem vastatorem in meridie; linquet quæ pepererat septem, exspiravit animam suam, occidit sol ejus dum adhuc dies," xv: 7. 8. 9. Apud Eundem "Hæreditas nostra aversa est ad alienos, domus nostræ ad alienigenas, *pupilli facti sumus non pater, matres nostræ sicut viduæ*," Thren: v: 2. 3. Quia per viduas significabantur qui non in vero quia non in bono, idcirco ignominiosum erat Ecclesiis etiam quæ in falsis ex malo, vocari viduæ, sicut apud Johannem "In corde suo dixit, sedeo regina, & *vidua non sum*, & planctum non viderim; propter hoc in una die venient plagæ ejus, mors, & planctus, & fames, & igne comburetur," Apoc: xviii: 7. 8; ibi de Babele; similiter de eadem apud Esaiam "Audi hoc delicata, sedens secure, dicens in corde suo, ego & non sicut ego præterea, *non sededo vidua*, nec cognoscam *orbitatem*: atqui venient tibi duo ista mala momento in die uno, *orbitas & viduitas*," xlvii: 8. 9. Ex his nunc constare potest, quid vidua in sensu interno Verbi; & quoniam vidua repræsentabat & inde significabat Ecclesiæ verum absque bono ejus, quia uxor verum & maritus bonum, ideo in Ecclesiis Antiquis, ubi omnia & singula repræsentabant, prohibitum fuit sacerdotibus ducere viduam in uxorem, quæ non vidua esset ex sacerdote, de quibus ita apud Moysen "Sacerdos magnus uxorem in virginitate ejus accipiet, *viduam* aut repudiatam aut corruptam aut meretricem, has non accipiet, sed virginem de populis suis accipiet uxorem," Levit: xxi: 13. 14. 15; & ubi de Novo Templo & de novo Sacerdotio apud Ezechielem "Sacerdotes Levitæ *viduam* aut repudiatam non accipient sibi in uxores, sed virgines de semine domus Israelis; *viduam* tamen quæ fuerit *vidua a sacerdote* accipient," xlii: 22; virgines enim, quas ducerent uxores, repræsentabant & inde significabant affectionem veri, etiam vidua a sacerdote affectionem veri a bono, sacerdos enim in sensu repræsentativo est Ecclesiæ bonum: ideo quoque licebat *viduis ex sacerdote*, quibus non proles, de oblationibus seu sanctis comedere," Levit: xxi: 12. 13. Quod hæc significatio viduæ sit, noverunt illi qui ab Antiqua Ecclesia, ex suis doctrinalibus, doctrinalia enim apud illos erant doctrinalia amoris & charitatis, quæ innumerabilia continuerunt, quæ hodie prorsus oblitterata sunt; ex illis sciebant, quam charitatem exercerent, seu in quo debito essent, erga proximum, qui viduæ vocabantur, qui pupilli, qui peregrini, & sic porro; cognitiones veri illorum & scientifica fuerunt cognoscere & scire, quid ritualia Ecclesiæ eorum repræsentabant & significabant, & qui docti inter illos fuerunt,

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 403

fuerunt, sciebant, quid illa quæ in tellure & mundo repræsentabant, novērunt enim quod universa natura esset theatrum repræsentativum Regni cœlestis, n: 2758. 2989. 2999. 3483: talia elevabant mentes eorum ad cœlestia, & doctrinalia eorum ducebant ad vitam: sed postquam Ecclesia a charitate ad fidem deflexit, & magis postquam fidem separavit a charitate, & illam absque hac & hujus operibus salvificam fecit, tunc mentes non amplius per cognitiones potuerunt elevari ad cœlestia, nec per doctrinalia duci ad vitam, & hoc usque adeo, ut tandem vix aliquis credat, quod vita aliqua post mortem sit, & vix aliquis sciat quid sit cœleste; quod sensus aliquis spiritualis Verbi sit, qui non apparet in litera, hoc ne quidem potest credi; ita occlusæ sunt mentes.

4845. Usque adolescit Schelah filius meus, quod significet dum tempus, constat a significatione adolescere, quod sit illius ætatis esse, ita dum tempus; & repræsentatione Schelæ filii, quod sit idololatricum, de qua supra n: 4825. 4826, ita religio Judaica, quæ idololatrica respectivè n: 4825; inde per illa verba "usque adolescit Schelah filius meus" significatur dum tempus ut religio Judaica acceptare queat interna, seu spirituale & cœlestia Ecclesiæ repræsentativæ, quæ est Thamar n: 4829. 4831. 4843.

4846. Quia dixit, quod significet cogitationem, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, & quoque cogitare, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 3395, hic itaque per dixit, significatur quod in se dixit seu cogitavit, quod Thamar non daretur Schelæ filio ejus in mulierem, in sensu interno quod interna Ecclesiæ repræsentativæ abalienarentur, n: 4844.

4847. Forte moriatur etiam hic sicut fratres ejus, quod significet timorem ne periret, nempe Ecclesiæ repræsentativum quod apud posteritatem quæ ex Jacobo, & in specie quæ Jacobo ex Jehudah, constat ex significatione ne forte moriatur, quod sit timor ne pereat. Cum hoc, quod Ecclesiæ repræsentativum, quod apud posteritatem ex Jacobo, periret, si ei adjungerentur interna quæ genuinæ Ecclesiæ repræsentativæ, ita se habet; apud posteritatem ex Jacobo instituenda erat Ecclesia Repræsentativa, qualis fuerat Antiquis; sed gens illa talis erat, ut solum colere & adorare vellet externa, & nihil prorsus scire de internis, fuit enim immersa cupiditatibus amoris sui & mundi, & inde falsis; credidit plus quam gentiles quod plures essent dii, sed quod Jehovah major illis quia majora miracula potuit facere, quapropter ut primum miracula cessarunt, & quoque cum vilia facta sunt ex frequenti & familiari, illico ad alios deos se converterunt, ut manifeste constare potest ex historicis & prophetis Verbi; quia talis erat gens illa, non potuit apud illam institui Ecclesia Repræsentativa qualis fuerat Antiquis, sed solum Ecclesiæ repræsentativum; & provisum erat a Domino, ut per id aliquid communicationis fieret cum cœlo; Repræsentativum enim dari potest apud malos, quia id non spectat personam sed rem: inde patet, quod cultus respectivè ad illos non fuerit nisi quam idololatricus, n: 4825, tamen Repræsentativa in se continebant sancta Divina; cum tali cultu, nempe idololatrigo, non conjungi potuit in-

ternum, si enim internum adjunctum fuisset, hoc est, si agnovissent interna, tunc prophanavissent sancta, internum enim sanctum cum externo, idololatrico si conjungitur, fit prophanum; inde est quod genti illi non detecta fuerint interna, & si illi detecta fuissent, quod periisset. Quod gens illa non recipere & agnoscere potuerit interna, quantumvis illis revelata fuissent, patet evidenter ab illis hodie, sciunt enim hodie interna, nam vivunt inter Christianos, sed usque rejiciunt illa, & quoque subsannant; etiam plerique ex illis qui universi sunt, corde nec aliter faciunt; ex his constat, quod Ecclesia Repræsentativa spiritualium & cœlestium non fuerit apud illam gentem, sed solum Ecclesiæ repræsentativum, hoc est, externum absque interno, quod in se est idololatricum. Ex his etiam videri potest, quam erronee cogitant illi ex Christianis, qui credunt, quod Judaica gens in fine Ecclesiæ convertetur, & præ Christianis tunc eligeretur; & magis adhuc illi qui credunt, quod tunc appariturus illis Messias seu Dominus, & per magnum prophetam & magnis miraculis reducturus illos in terram Canaanem; sed in hos errores labuntur, qui in propheticis Verbi per Jehudam, per Israelem, perque terram Canaanem, intelligunt Jehudam, Israelem & terram Canaanem, proinde qui solum sensum literalem credunt, nec aliquem internum curant.

4848. Et mansit in domo patris sui, quod significet abalienationem a se, constat ex significatione manere vidua in domo patris, quod sit abalienatio, de qua supra n: 4844.

4849. Vers: 12. 13. 14. *Et multiplicati dies, & moriebatur filia Schuæ uxor Jebudæ, & consolatus Jebudab, & ascendit ad tonsores gregis sui is; & Chirach socius ejus Adullamita Thimnatam. Et indicatum Thamari dicendo, ecce socer tuus ascendit Thimnatam ad tondendum gregem suum. Et removit vestes viduitatis suæ a super se, & obtexit in peplo, & operuit se, & sedit in ostio fontium super via Thimnatam, quia vidit quod adolevit Schelab, & illa non data ei in mulierem.* Multiplicati dies, significat status mutationem: & moriebatur filia Schuæ, significat religiosum apud gentem e Jacobo, in specie ex Jehudah: & consolatus Jebudah, significat requiem: & ascendit ad tonsores gregis sui, significat aliquid elevationis ad consulendum Ecclesiæ: is & Chirach socius ejus Adullamita, significat quod usque in falso esset: Thimnatam, significat statum: & indicatum Thamari, dicendo, significat communicationis quid cum Ecclesia spiritualium & cœlestium: ecce socer tuus ascendit Thimnatam ad tondendum gregem suum, significat quod Ecclesia Judaica sibi vellet consulere: & removit vestes viduitatis suæ a super se, significat simulationem veri quod ex bono: & obtexit in peplo, significat verum obscuratum: & operuit se, significat sic non agnitum: & sedit in ostio fontium, qui super via Thimnatam, significat intermedium ad vera Ecclesiæ & ad falsa: quia vidit quod adolevit Schelab, & illa non data ei in mulierem, significat perfectionem quod non aliter conjungi possit religioso in quo posteritas ex Jacobo, in specie quæ ex Jehudah.

4850. Multiplicati dies, quod significet status mutationem, constat ex significatione multiplicari dies, quod sit mutari status; dies enim seu tempus in

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 405

in sensu interno est status, n: 23. 487. 488. 893. 2788. 3462. 3785, & multiplicari cum prædicatur de diebus seu temporibus est mutari; quod sit status mutatio quæ significatur, patet etiam a sequentibus; multiplicari dicitur, quia involvit mutationem status quoad vera, nam multiplicari prædicatur de veris, n: 43. 55. 913. 983. 2846. 2847. Quia toties dicitur status & quoque mutatio status, & pauci sciunt quid status & mutatio ejus, dicendum quid sit; de interioribus hominis, nempe ejus affectionibus & inde cogitationibus, non prædicari potest tempus & temporis processus, nec spatium & spatii extensio, quia non in tempore nec in loco sunt, tametsi apparet coram sensibus in mundo, quod sint, sed in interioribus sunt quæ tempori & loco correspondent, hæc quæ correspondent non aliter vocari possunt quam status, non enim alia vox, per quam correspondentia illa exprimantur, datur: mutari interiorum status dicitur, cum mutatur mens seu animus quoad affectiones & inde cogitationes, sicut a tristi in lætum, a læto iterum in triste, ab impio ad pium aut devotum, & sic porro; mutationes hæc vocantur status mutationes, ac prædicantur de affectionibus, & quatenus cogitationes ab his reguntur, etiam de cogitationibus; sed mutationes status cogitationum insunt illis sicut singularia communibus, & sunt variationes respective.

4851. Et moriebatur filia Schuæ, quod significet quoad malum ex falso, constat ex significatione mori, quod sit definere esse tale, de qua n: 494; & ex significatione filię Schuæ, quod sit malum ex falso, de qua supra n: 4818. 4819; hic itaque per moriebatur filia Schuæ post multiplicatos seu plures dies, significatur status mutatio quoad malum ex falso, quod non esset tale, quale prius.

4852. Uxor Jehudæ, quod significet religiosum apud gentem e Jacobo, in specie ex Jehudah, constat ex significatione uxoris, quod sit Ecclesia, de qua n: 252. 253. 409. 749. 770, hic autem religiosum, quia agitur de gente Judaica, apud quam non fuit Ecclesia, sed modo Ecclesię externum separatum ab interno, n: 4281. 4288. 4289. 4307. 4500. 4433. 4680. 4825. 4844. 4847, hoc non aliter vocari potest quam religiosum, potuerunt enim in sancto externo esse, & prorsus absque sancto interno, n: 4293; & ex repræsentatione Jehudæ, quod sit gens e Jacobo, & in specie quæ ex Jehudah, de qua supra n: 4815. 4842.

4853. Et ascendit ad tonsores gregis sui, quod significet aliquid elevationis ad consulendum Ecclesię, constat ex significatione ascendere, quod sit elevari, nempe ab exteriori ad interius, de qua n: 3084. 4539; & ex significatione tonsoris, quod sit usus, de qua n: 4110, ita usum velle seu consulere; & ex significatione gregis, quod sit Ecclesia, de qua n: 343. 3767. 3768. 3772.

4854. Is & Chirah socius ejus Adullamita, quod significet quod usque in falso esset, constat ex repræsentatione Chiræ Adullamitæ, quod sit falsum, de qua supra n: 4816. 4817; cum itaque ille dicitur socius ejus, significatur quod adjunctum ei falsum, seu quod usque in falso esset.

4855. Thimnatam, quod significet statum, nempe in quo esset consulendi Ecclesię; quod Thimnath illum statum significet, patet quoque ex Libro Judicum,

Judicum, ubi de Simsone agitur, quod descenderit ad Thimnath, & acceperit ibi mulierem a filiabus Philistæorum," xiv: 1. 2. 3. 4. 7, & ibi per Thimnath similiter significatur status consulendi Ecclesiæ; mulier, quam a filiabus Philistæorum accepit, in sensu repræsentativo est Verum a non bono, ita verum obscuratum, quod etiam hic nunc per Thamarem repræsentatur; Philistæi enim sunt qui in doctrinalibus fidei sunt, & non in vita secundum illa, n: 1197. 1198. 3412. 3413; & præterea nominatur Thimnath inter loca hæreditatis tribus Danis, Jos: xix: 43. Quod nomina locorum in Verbo omnia significant res & status, videatur n: 1224. 1264. 1888. 3422. 4298. 4442.

4856. Et indicatum Thamari, dicendo, quod significet communicationis quid cum Ecclesia Repræsentativa spiritualium & cœlestium, constat ex significatione indicari, quod sit apperceptio, de qua n: 3608, ita communicatio, hic communicationis aliquid; & ex repræsentatione Thamaris, quod sit Ecclesia Repræsentativa spiritualium & cœlestium, de qua n: 4829. 4831; communicatio cum hac Ecclesia dicitur, cum status mutatus est, & tunc elevationis quid ad consulendum Ecclesiæ esset, de quibus supra n: 4850. 4853.

4857. Ecce socer tuus ascendit Thimnatam ad tondendum gregem suum, quod significet quod Ecclesia Judaica sibi vellet consulere, constat ex repræsentatione Jehudæ, quod sit Ecclesia apud gentem ex Jacobo, in specie apud Jehudam, de qua n: 4815. 4842. 4852, qui hic socer dicitur quia aliquid communicationis erat cum Ecclesia Repræsentativa spiritualium & cœlestium, quæ hic nurus; ex significatione ascendere, quod sit elevationis quid, de qua mox supra n: 4853; ex significatione tondere gregem, quod sit consulere Ecclesiæ, de qua supra n: 4853; status consulendi illi est Thimnata, n: 4855. Quod hic sensus internus sit in his verbis, nequaquam potest ex litera apparere, mens enim, cum hæc leguntur, cogitat de Jehudah, de Thimnata, de tonsione gregis, & non de spiritualibus, quæ sunt separata a persona, a loco, aque usu mundano, at usque Angeli, quia in spiritualibus sunt, non aliud per illa percipiunt quam quæ dicta sunt; cum enim liberalis sensus transit in spiritualement, pereunt talia quæ sunt personæ, loci & mundi, & succedunt quæ sunt Ecclesiæ, ejus status, & ibi usus: incredibile quidem apparet, quod ita sit, sed hoc ex causa, quia homo, quamdiu in mundo vivit, cogitat ex naturalibus & mundanis quæ ibi sunt, & non ex spiritualibus & cœlestibus; & qui immergi sunt corporeis & terrestribus illi nec sciunt quod aliquid spirituale & cœleste sit, & minus quod hæc distincta sint a mundanis & naturalibus; cum tamen distincta sunt, sicut hominis spiritus ab ejus corpore, & quod sensus spiritualis vivat in sensu literali, sicut hominis spiritus in ejus corpore, & quoque quod sensus spiritualis similiter supervivat pereunte sensu literali, inde vocari potest sensus internus anima Verbi.

4858. Et removet vestes viduitatis suæ a super se, quod significet simulationem veri quod ex bono, constat ex significatione viduæ, quod sint qui in vero absque bono, & usque desiderant per bonum duci, de qua n: 4844, vestes, quibus induebantur viduæ, repræsentabant tale verum, & hoc ex eo quia vestes significant vera, n: 2576. 4545. 4673; inde removere illas vestes, est exuere

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 407

exuere repræsentationem viduæ, hoc est, veri absque bono, &, quia obtexit se peplo, simulare verum quod ex bono.

4859. Et obtexit in peplo, quod significet verum obscuratum, constat ex significatione obtegere se seu facies peplo, quod sit abscondere, & sic obscurare verum quod simulabat ex bono, ut mox supra n: 4858; & hoc conjunctionis causa cum Jehudah: cum enim sponsæ accedebant primum ad sponsum, obtegebant se peplo, ut legitur de Rebecca cum venit ad Jischakum, Genes: Cap: xxiv: 65, per quod significata sunt apparentiæ veri, videatur n: 3207, uxor enim significat verum, & maritus bonum; & quia verum non apparet quale est, priusquam conjungitur suo bono, ideo illius rei repræsentandæ causa sponsæ viso primum marito obtegebant se peplo; similiter hic Thamar, illa enim reputabat Schelam filium Jehudæ ut suum maritum, sed quia non data fuit ei, loco ejus reputabat patrem ejus, qui leviratum præstaret, idcirco illa sicut sponsa obtexit se peplo, non autem sicut scortum, tamen id Jehudah credidit, quia scorta pariter tunc temporis obtegere facies suas solebant, ut patet a Vers: 15; quod Jehudah pro tali illam reputaret, erat quia Gens Judaica, quæ per Jehudam ibi significatur, non aliter Ecclesiæ Repræsentativæ vera interna reputabat quam sicut scortum, quapropter etiam Jehudah cum illa sicut cum scorto conjungebatur, non autem ita Thamar cum illo: quia Vera interna Genti illi nusquam aliter apparere potuerant, idcirco hic per quod obtexit se peplo, significatur verum obscuratum: & quod Verum Ecclesiæ illis obscuratum sit, repræsentatur etiam hodie per quod velis seu peplis se obtegant in Synagogis suis. Simile etiam repræsentatum est per Moysen, cum radiaret cutis facierum ejus, cum descendit e monte Sinai, quod velamine se obtexerit, quoties loquutus cum populo, Exod: xxxiv: 28 ad fin: Moyses repræsentabat Verbum, quod Lex vocatur, videatur Præfatio ad Cap: xviii Genes: quapropter aliquoties dicitur Lex & Prophetæ, ut Matth: v: 18. Cap: xi: 13. Cap: xxii: 34. 38, & aliquoties Moyses & Prophetæ, ut Luc: xvi: 29. 31. Cap: xxiv: 27. 44; per radiationem cutis facierum ejus repræsentabatur internum Verbi, nam facies est internum, n: 358. 1999. 2434. 3527. 4066. 4796. 4797, id enim quia spirituale est, in luce cœli est; quod velaret faciem suam, quoties loqueretur cum populo, repræsentabat quod verum internum illis obtectum esset, ac ita obscuratum ut non sustinuerint aliquid lucis inde.

4860. Et operuit se, quod significet sic non agnatum, constat ex significatione operire, quod sit abscondere, ita non agnosci, videantur quæ mox supra n: 4859.

4861. Et sedit in ostio fontium qui super via Thimnatam, quod significet intermedium ad vera Ecclesiæ & ad falsa, constat ex significatione fontium, quod sint vera Ecclesiæ quæ ex Verbo, fons enim in universali sensu est Verbum, de qua n: 2702. 3069. 3424; in ostio illorum, est in introitu ad illa; & quia vera externa, quæ sunt sensus literæ Verbi, præbent introitum, sunt illa ostium, quæ vera nisi illustrentur a veris internis, hoc est, ab illis quæ sunt sensus interni, sistant falsa apud illos qui in malo sunt; quapropter per ostium fontium hic significatur intermedium ad vera Ecclesiæ & ad falsa, super

super via Thimnatam, est ad Ecclesiae usum, nam Thimnata est status consulendi Ecclesiae, n: 4855. 4857.

4862. Quia vidit, quod adolevit Schelah, & illa non data ei in mulierem, quod significet perfectionem quod non aliter conjungi possit religioso in quo posteritas ex Jacobo, in specie quae ex Jehudah, constat ex significatione videre, quod sit perfectio, de qua n: 2150. 2325. 3764. 3863. 4403 ad 4421; quod sit perfectio quod non aliter conjungi possit religioso in quo posteritas ex Jacobo, in specie quae ex Jehudah, est quia per Jehudam illa posteritas significatur, n: 4815. 4842. 4852, proinde religiosum apud illos, cui conjungebatur, quia non potuit cum Schelah; per Schelam etiam repraesentatur idololatricum, n: 4825. 4826. 4845, cum quo verum Ecclesiae Repraesentativae, quod est Thamar, nec conjungi potuit.

4863. Vers: 15. 16. 17. 18. *Et vidit Jehudab, & reputabat illam meretricem, quia obtexit facies suas. Et declinavit ad illam ad viam, & dixit, da quaeso veniam ad te, quia non novit quod nurus ejus illa; & dixit, quid da mihi quod venias ad me. Et dixit, ego mittam haedum caprarum de grege; & dixit, si des arrhabonem usque ad mittere te. Et dixit, quae arrhabo quam dabo tibi; & dixit, sigillum tuum, panniculum tuum, & baculum tuum qui in manu tua; & dedit illi, & venit ad illam, & concepit ei.* Vidit illam Jehudah, significat religiosum gentis Judaicae, quomodo tunc consideraret interna Ecclesiae Repraesentativae: & reputabat illam meretricem, significet quod non aliter ac falsum: quia obtexit facies suas, significat interiora quod illis abscondita: & declinavit ad illam ad viam, significat quod se applicaret quia tale: & dixit, da quaeso veniam ad te, significat libidinem conjunctionis: quia non novit quod nurus ejus illa, significat quod non apperciperet verum Ecclesiae repraesentativae esse: & dixit, quid das mihi quod venias ad me, significat conjunctionis reciprocum cum conditione: & dixit, ego mittam haedum caprarum de grege, significat pignus conjunctionis: & dixit si des mihi arrhabonem, usque ad mittere te, significat reciprocum si certitudo: & dixit quae arrhabo quam dabo tibi, significat quod certum: & dixit, sigillum tuum, significat tesseram consensus: panniculum tuum, significat per Verum: & baculum tuum qui in manu tua, significat per potentiam ejus: & dedit illi, significat ita certum: & venit ad illam, significat conjunctionem: & concepit ei, significat sic receptionem.

4864. Et vidit illam Jehudah, quod significet religiosum gentis Judaicae quomodo tunc consideraret interna Ecclesiae Repraesentativae, constat ex significatione videre, quod sit appercipere & intelligere, de qua n: 2150. 2325. 2807. 3764. 3863, ita considerare; a repraesentatione Thamaris quae hic est illa, quod sit Ecclesia Repraesentativa spiritualium & coelestium, de qua n: 4829. 4831, hic internum ejus Ecclesiae, quia de illo agitur, quomodo consideratum & receptum a gentis Judaicae religioso; & a repraesentatione Jehudae, quod sit in specie Gens Judaica, de qua n: 4815. 4842, proinde religiosum illius gentis, nam ubi gens in Verbo memoratur, in sensu interno intelligitur id quod est Ecclesiae illius; sensus enim internus memoranda & historica

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 409

storica de aliqua gente nihil curat, sed modo quale quoad illa quæ sunt Ecclesiæ. Inde patet, quod per vidit illam Jehudah, significetur religiosum gentis Judaicæ quomodo tunc consideraret interna Ecclesiæ Repræsentativæ.

4865. Et reputabat illam meretricem, quod significet quod non aliter ac falsum, constat ex significatione meretricis, quod sit falsum, de qua n: 2466. 2729. 3399, ita quod gens Judaica ex suo religioso consideret internum Ecclesiæ non aliter ac falsum: quod meretrix sit falsum, est quia conjugium repræsentat conjugium cœleste, quod est boni & veri, maritus bonum & uxor verum, ac inde filii vera & filiæ bona, atque genere & nurus, socer & socrus, & plures affinitates, secundum gradus illa quæ sunt conjugii cœlestis; idcirco adulteria & meretricatus, quia sunt opposita, significant malum & falsum; & quoque reipsa sunt opposita, nam qui in adulterio & meretricatu vitam agunt, nusquam curant bonum & verum; causa est, quia amor genuinus conjugialis descendit ex conjugio cœlesti, hoc est, ex conjugio boni & veri; sed adulteria & meretricatus ex conjunctione mali & falsi, quæ est ex inferno, videatur n: 2727 ad 2759. Quod Gens Judaica consideraverit, & quoque hodie consideret interna Ecclesiæ non aliter ac falsa, est quod significatur per quod Jehudah reputaverit Thamarum nurum suam non aliter ac meretricem, & quod cum illa ut cum meretrice se conjunxerit; per originem talem illius gentis repræsentatur unde eorum religiosum & quale est. Quod Gens illa consideret internum Ecclesiæ sicut scortum, seu ut falsum, patet manifeste; ut pro exemplo, si quis illis dicturus, quod internum Ecclesiæ sit, quod Messias, de quo in prophetis Verbi prædicitur, & quem ideo expectant, sit Dominus, hoc prorsus sicut falsum rejiciunt: si quis dicturus, quod internum Ecclesiæ sit, quod Messias Regnum non mundanum & temporeum sit, sed cœleste & æternum, hoc quoque ut falsum pronuntiant: si quis dicturus, quod ritualia Ecclesiæ eorum repræsentaverint Messiam ac Ipsius Regnum cœleste, hoc non sciunt quid sit: si quis dicturus quod internum Ecclesiæ sit bonum charitatis & verum fidei doctrina & simul vita, id spectant non aliter ac falsum; similiter in omnibus reliquis; imo ad solam propositionem, quod internum Ecclesiæ sit, stupide rident: causa est, quia solum in externis sunt, & quidem in externorum infimis, quæ sunt amare terrestria, sunt enim præ reliquis in avaritia, quæ prorsus terrestris est; tales nequaquam aliter considerare possunt interiora Ecclesiæ, sunt enim remotiores reliquis a luce cœlesti, ita præ reliquis in densa caligine.

4866. Quia obtexit facies suas, quod significet interiora quod illis abscondita, constat ex repræsentatione Thamaris, quod sit Ecclesia Repræsentativa, de qua n: 4829. 4831; ex significatione obtegere, quod sit abscondi; & ex significatione facierum, quod sint interna, de qua n: 358. 1999. 2434. 3527. 3573. 4066. 4326. 4796. 4797. 4798. 4799; inde patet, quod per obtexit facies suas, significetur quod interiora Ecclesiæ illis essent abscondita; de quibus videantur quæ supra n: 4859. 4865.

4867. Et declinavit ad illam ad viam, quod significet quod se applicaret quia tale, constat ex significatione viæ, quod sit verum, de qua n: 627. 2333.

3123. 3142. 3477, ita in opposito sensu falsum, hic falsum, quia reputabat illam ut meretricem, per quam quod falsum significetur, videatur mox supra n: 4865; eapropter etiam dicitur quod declinaret ad viam, nam declinare prædicatur de falso, n: 4815. 4816.

4868. Et dixit, da quæso veniam ad te, quod significet libidinem conjunctionis, constat ex significatione venire seu intrare ad aliquam, quod sit coniungi, de qua n: 4820; quod sit libido, qualis est conjunctionis cum meretrice, patet, in sensu interno cum falso; quod Gens Judaica, quæ hic per Jehudam significatur n: 4815. 4812. 4864, verum internum Ecclesiæ Repræsentativæ non aliter consideraverit ac falsum, & quod hodie nec aliter id consideret, videatur supra n: 4865, hic nunc agitur de eo quod usque conjunxerit cum illo, at non ut cum uxore sed ut cum meretrice, hoc est, non ut cum vero sed ut cum falso; de conjunctione cum falso, sicut de conjunctione cum meretrice, prædicatur libido. Omnes illi se conjungunt cum vero interno ut cum meretrice, qui sensum externum Verbi, hoc est, sensum ejus literalem unice credunt, & prorsus rejiciunt omnem ejus sensum internum, hoc est, spirituales; sed principaliter illi, qui sensum externum seu literalem Verbi applicant ad favorem cupiditatum amoris sui & mundi, seu dominationis & lucri; qui hoc faciunt, nequaquam aliter possunt, quam spectare verum internum sicut tale, & si se cum illo conjungunt, faciunt id ex libidine sicut conjunctionis cum meretrice; hoc faciunt imprimis illi qui ex Gente Judaica sunt; & quoque illi qui per Babelem in Verbo intelliguntur; non autem illi, qui quidem sensum literalem Verbi simpliciter credunt, & usque secundum illa quæ sunt sensus interni vivunt, nempe in amore & charitate, & inde fide, nam hæc sunt sensus interni Verbi, etiam qui illa inde docent; sensus enim internus & sensus externus in duobus illis præceptis, nempe amare Dominum supra omnia & proximum sicut seipsum, conveniant. Quod Gens Judaica spectet verum internum sicut meretricem, & si cum illo se conjungit, quod ex libidine sicut conjunctionis cum tali faciat, sint illustrationi exempla; ut si illis dicitur, quod Verbum sanctum sit, imo quod sanctissimum, etiam quod unusquisque apex ibi sanctus sit, agnoscunt, & se conjungunt, sed hoc ex tali libidine, nam sanctum in litera credunt, & non quod per illud influat sanctum apud eos qui in affectione boni & veri sunt cum id legunt: Si illis dicitur, quod plures, qui in Verbo nominantur, venerandi sint ut sancti, sicut Abraham, Jischak, Jacob, Moses, Aharon, David, id agnoscunt & se conjungunt, sed ex simili libidine, credunt enim quod illi electi præ aliis fuerint, & inde sancti, & quod ideo sicut numina colendi; cum tamen non aliunde sanctum sit illis, quam quod repræsentaverint Dominum, & sanctum repræsentativum nihil afficit personam; & præterea vita sua unumquemvis absque discrimine manet post mortem: Si illis dicitur, quod Arca apud illos, templum, altare holocausti, altare suffitus, panis super mensa, candelabrum cum lucernis, ignis perpetuus, sacrificia, suffimenta, olea, tum vestes Aharonis, imprimis pectorale super quo urim & thumim, sancta fuerint, agnoscunt & se conjungunt, sed ex tali libidine, nam credunt illa in se sancta fuisse,

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 411

isse, ita lignum, lapidem, aurum, argentum, panem, ignem, & hoc interius quia Jehovah in illis, seu quod sanctitas Jehovah illis applicata actualiter in illis fuerit; hoc verum eorum internum est, quod tamen respective falsum; sanctum enim solum inest bono & vero, quod a Domino est in amore in ipsum & in amore erga proximum, atque inde in fide, ita non nisi quam in vivis, hoc est, in hominibus qui recipiunt illa a Domino. Si illis dicitur, quod Ecclesia Christiana sit una cum Ecclesia quæ apud illos instituta fuit, sed quod illa sit interna, hæc autem fuerat externa, sic ut cum Ecclesia apud illos instituta exiit externis & nudatur, appareat Christiana, hoc non agnoscunt aliter ac scortum, hoc est, falsum; sed usque plures eorum qui a Judaismo ad Christianismum convertuntur, cum illo vero se conjungunt, sed quoque ex tale libidine. Talia in Verbo pluries vocantur scortationes. Quod autem illos attinet, qui in Verbo significantur per Babelem, ii similiter considerant vera interna Ecclesiæ, sed quia ii norunt interna, & quoque in pueritia agnoscunt illa, at in adulta ætate negant, describuntur in Verbo per sæda adulteria, & nefandos concubitus, nam sunt prophanationes.

4869. Quia non novit quod nurus ejus illa, quod significet quod non apperiperet verum Ecclesiæ Respectivæ esse, constat ex significatione nurus, quod sit Ecclesiæ verum adjunctum ejus bono, de qua n: 4843; quod sit verum Ecclesiæ representativæ, quod significatur, est quia per Thamarem, quæ hic nurus, repræsentatur Ecclesia Repræsentativa spiritualium & coelestium, n: 4829. 4831: de his videantur quæ supra n: 4865. 4866. 4868, ostensa sunt.

4870. Et dixit, quid das mihi quod venias ad me, quod significet conjunctionis reciprocum cum conditione, constat ex significatione venire ad me, quod sit conjunctio, de qua n: 4820. 4868; quod sit reciprocum cum conditione, absque explicatione patet.

4871. Et dixit, ego mittam hædum caprarum de grege, quod significet pignus conjunctionis, constat ex significatione hædi caprarum, quod sit innocentia externi seu naturalis hominis, de qua n: 319; & quia est innocentia, est pignus amoris conjugialis, seu pignus conjunctionis, amor enim conjugialis genuinus est innocentia, videatur n: 2736: inde erat receptum ab antiquis, cum intrarent e novo ad uxores suas, quod præmitterent hædum caprarum; ut quoque patet ab illis quæ de Simone memorantur in Libro Judicum, "Factum est post dies, in diebus messis tritici, ut visitaret Scimsibon uxorem suam cum hædo caprarum; dixit namque, intrabo ad uxorem meam in conclave," xv: 1: hic similiter, sed quia hædus caprarum promissus non acceptandus erat, postulabat Thamar arrhabonem. Pignus conjunctionis dicitur, non pignus conjugiale, quia a parte Jehudæ erat conjunctio qualis cum meretrice.

4872. Et dixit, si des mihi arrhabonem usque ad mittere te, quod significet reciprocum si certitudo, constat ab illis quæ supra a Thamar dicta, "quid das mihi quod venias ad me," quod significant conjunctionis recipro-

cum cum conditione, n: 4870, hic reciprocum si certitudo, quia arrhabo erat certitudinis gratia ut promissum daretur.

4873. Quæ arrhabo quam dabo tibi, quod significet quod certum, constat ex significatione arrhabonis, quod inde certitudo, de qua mox supra n: 4872; quod certum sit, patet etiam a nunc sequentibus, quod arrhabo data sit.

4874. Et dixit, sigillum tuum, quod significet tessera consensus, constat ex significatione sigilli, quod sit tessera consensus; quod sigillum sit tessera consensus, est inde, quia per id antiquis temporibus confirmabantur decreta, quare per sigillum ipsa confirmatio proprie significatur, & testificatio quod ita esset. Quod Thamar pro arrhabone ut mitteretur hædus caprarum, quem postea non acceptabat, petierit ejus sigillum, panniculum & baculum, id involvit arcanum, quod absque sensu interno nequitiam sciri potest; arcanum est, quia hædus caprarum significabat conjugiale genuinum, consequenter internum, nam omne genuinum est simul internum, quod a parte Jehudæ non erat, quapropter nec hædum caprarum acceptabat, ut patet a sequentibus, sed loco ejus assumsit externum, cum quo internum Ecclesiæ, quod per Thamar signifi- catur, conjungeretur; externum Ecclesiæ significatur per sigillum, pannicu- lum, & baculum; per sigillum ipse consensus, per panniculum verum exter- num, & per baculum potentia illius veri; illa quoque sunt pignora conjunc- tionis externi seu naturalis hominis. Conjunctio veri externi cum externo seu cum religioso gentis Judaicæ, repræsentatur per conjunctionem Thamaris cum Jehudah, prout nurus cum socero sub prætextu leviratus, & conjunctio reli- giosi gentis Judaicæ cum interno Ecclesiæ repræsentatur per conjunctionem Jehudæ cum Thamar sicut cum meretrice; conjunctiones etiam prorsus simi- liter se habent; sed quale illarum non ita ad captum explicari potest; patet id manifeste coram angelis & spiritibus bonis, sistitur enim illis in luce cœli, in qua arcana Verbi, sicut in clara die patent; secus ac in luce mundi, quæ apud hominem: paucis modo dicendum; repræsentativa quæ apud posteros Jaco- bi instituta fuerunt, non fuerunt prorsus similia illis quæ in Ecclesia Antiqua, fuerunt quoad plurimam partem similia illis quæ in Ecclesia ab Ebero instituta, quæ Ecclesia Hebræa dicta fuit, in hac fuerunt plures cultus novi, sicut holo- causta & sacrificia, quæ in Antiqua Ecclesia ignota fuerunt, præter alia; cum his repræsentativis non ita conjunctum fuit internum Ecclesiæ, sicut cum re- præsentativis Ecclesiæ Antiquæ; quomodo autem internum Ecclesiæ cum repræsentativis apud gentem Judaicam conjunctum fuit, & vicissim hoc de- scribitur in sensu interno per conjunctionem Thamaris cum Jehuda, prout nurus cum socero sub prætextu leviratus, & per conjunctionem Jehudæ cum Thamar & cum meretrice: de Ecclesia Hebræa videatur n: 1238. 1141. 1327. 1343. 3031. 4516. 4517; & quod sacrificia in hac Ecclesia non in An- qua fuerint, n: 923. 1128. 1343. 2180. 2818.

4875. Panniculum tuum, quod significet per verum, nempe tessera consen- sus, constat a significatione panniculi, quod sit verum; quod panniculus sit verum, est, quia est inter illa quæ ad vestes referuntur, & per vestes in genere significantur vera, ex causa quia sicut vestes investiunt carnem, ita vera bonum,

n: 297.

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 413

n: 297. 2132. 2576. 4545. 4763; ideo apud antiquos unumquodvis, quo vestiebantur, aliquod speciale & particulare verum significabat; inde aliud tunica, aliud chlamys, aliud toga, etiam aliud indumenta capitis, ut cidaris & tiara; & aliud indumenta femorum & pedum, ut femoralia, tibialia, & sic porro; panniculus autem significabat verum extimum seu infimum; erat etiam ex filis contortis, per quæ significantur veri talis determinationes: tale etiam verum significat panniculus apud Moysen "Omne vas apertum, super quo non operculum *panniculus*, immundum id" Num: xix: 15; per quod significatum est, quod nihil indeterminatum erit, quod enim indeterminatum, hoc apertum est; sunt etiam extrema vera, ad quæ interiora verâ determinantur, & in quibus terminantur.

4876. Et baculum tuum qui in manu tua, quod significet per potentiam ejus seu illius veri, constat ex significatione baculi, quod sit potentia, de qua sequitur; & ex significatione manus, quod etiam sit potentia, de qua n: 876. 3091. 3387. 3563: qui in manu tua dicitur, quia significatur potentia illius veri, nempe infimi, quale religioso gentis Judaicæ, quæ hic Jehudah: quod potentia prædicetur de vero, videatur n: 3091. 3563. Multoties in Verbo memoratur Baculus, & mirum quod vix aliquis hodie sciat, quod aliquid in spiritali mundo per illum repræsentatum sit, sicuti quod Moyses jussus sit, quoties miracula fiebant, ut baculum tolleretur, & quod etiam sic facta sint: quod id notum fuerit etiam inter gentiles, constare potest a fabulosis eorum, in quibus magis adscribuntur baculi; quod baculus potentiam significet, est quia sustentaculum est, sustentat enim manum & brachium, & per illa totum corpus, quapropter induit baculus significationem illius partis quam proxime sustentat, nempe manus & brachii, per utrumque nempe per manum & brachium, in Verbo significatur potentia veri; quod etiam manus & brachium correspondeat ei in Maximo Homine, videbitur ad finem Capituli. Quod per baculum repræsentata sit potentia, patet, ut dictum, ab illis quæ de Moysen memorantur, quod nempe jussus sumere *Baculum*, quo facturus miracula: & quod sumserit *baculum Dei* in manu sua," Exod: iv: 17. 20: quod *Baculo* percussæ aquæ in Ægypto factæ sanguis, Exod: vii: 15. 19; quod *Baculo extenso* super flumina, productæ ranæ," Exod: viii: 1 ad 11: quod percussio pulvere *per Baculum* facti pediculi," Exod: viii: 12 ad 16: quod *Baculo extenso versus cælum* facta grando," Exod: ix: 23: quod *Baculo extenso super terram* productæ locustæ," Exod: x: 3 ad 21; quia manus est principale, per quam significatur potentia, & baculus est instrumentale, ideo etiam facta sunt miracula cum *extenderetur manus*," Exod: x: 12. 13; quod *sublata manu versus cælum*, facta caligo super terra Ægypti," Exod: x: 21. 22; & *extensa manu* super mare Suph, per ventum orientalem factum mare in siccum; & iterum *extensa manu* reversæ aquæ," Exod: xiv: 21. 26. 27. Porro "Petra Chorebi percussæ *per Baculum*, effluxerunt aquæ," Exod: xvii: 5. 6. Num: xx: 7. 8. 9. 10; cum Joschua pugnaret contra Amalekum, dixit Moyses ad Josuam, elige nobis viros, & exi, pugna cum Amaleek, cras ego stabo super capite collis, & erit *Baculus Dei in manu mea*: & factum, cum sustulit Moyses

manum

manum suam, prævaluit Israel, & quando dimisit *manum suam*, prævaluit Amaleck," Exod: xvii: 11. 12; ex his manifeste patet, quod baculus sicut manus repræsentaverit potentiam, & in supremo sensu omnipotentiam Divinam Domini; & quoque inde evidens est, quod eo tempore repræsentativa constituerint externa Ecclesiæ, & quod interna, quæ sunt spiritualia & coelestia qualia in cælo, illis corresponderint, & quod inde efficacia eorum; ex eo etiam patet, quantum insaniunt, qui credunt quod in baculo aliqua potentia fuerit, aut in manu Moïsis, per infusionem. Quod baculus sit potentia in sensu spirituali, etiam patet a pluribus locis apud Prophetas, ut apud Esaiam "Ecce Dominus Jehovah Zebaoth removens ex Hierosolyma *Baculum & scipionem*, omnem *baculum panis*, & omnem *baculum aquæ*," 111: 1; baculus panis pro sustentaculo & potentia ex bono amoris, baculus aquæ pro sustentaculo & potentia a vero fidei; quod panis sit bonum amoris, videatur n: 276. 680. 2165. 2177. 3464. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735; & quod aqua verum fidei, n: 28. 680. 739. 2702. 3058. 3424; baculus panis similiter apud Ezechielem Cap: iv: 16. Cap: v: 16. Cap: xiv: 13. Psalm: cv: 16. Porro apud Esaiam "Dixit Dominus Jehovih Zebaoth, ne time, popule mi, habitator Zionis ab Aschure, qui *virga percutiet te*, & *baculum tollet super te* in via Ægypti. Excitabit contra illum Jehovah flagellum juxta plagam Midianis in petra Oreb, & *Baculus ejus super mari*, quem tollet in via Ægypti," x: 24. 26, ibi baculus pro potentia ex ratiocinatione & scientia, qualis est illorum qui ratiocinantur ex scientificis contra vera fidei, & illa pervertunt vel nihili faciunt; hæc significantur per virgam qua Aschur percutiet, & per baculum quem tollet in via Ægypti; quod Aschur sit ratiocinatio, videatur n: 1186, & quod Ægyptus scientia n: 1164. 1165. 1186. 1412. Similiter apud Sachariam "Dejicietur superbia Aschuris, & *Baculus Ægypti* recedet," x: 11. Apud Esaiam "Confisus es super *baculo arundinis contusæ*, super Ægypto; super qua quando quis nititur, intrat in manum ejus, & perforat illam," xxxvi: 6; Ægyptus pro scientificis, ut supra, potentia ex illis in spiritualibus est baculus arundinis contusæ, manus quam intrat & perforat, est potentia ex Verbo. Apud Eundem "Confregit Jehovah *Baculum improborum*, *virgam dominantium*," xiv: 5; baculus & virga manifeste pro potentia. Apud Jeremiam "Dolete omnes circuitus Moabi, dicite, quomodo fractus est *baculus roboris*, *baculus decoris*," xlviii: 13, baculus roboris pro potentia ex bono, & baculus decoris pro potentia ex vero. Apud Hofcheam "Populus meus lignum suum interrogat, & *baculus ejus* respondet illi, quia spiritus scortationis seduxit," iv: 4, interrogare lignum pro consulere mala, baculus respondet pro quod falsum inde, cui potentia ex malo quod confirmant; spiritus scortationis pro vita falsi ex malo. Apud Davidem "Etiam cum ambulavero in valle umbræ, non timebo mihi malum, quoniam Tu mecum, *virga tua & baculus tuus* consolantur me," Psalm: xxiii: 4, virga tua & baculus tuus, pro Divino vero & bono, quibus potentia. Apud Eundem "Non incumbet *baculus impietatis* super sorte justorum," Psalm: cxxv: 3. Apud Eundem "Conteres eos *virga ferrea*, sicut vasa figuli, disperges eos," Psalm:

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 417

11: 9; virga ferrea pro potentia veri spiritualis in naturali, omne enim verum naturale in quo verum spirituale, habet potentiam; ferrum est verum naturale, n: 425. 426; similiter apud Johannem "Qui vicerit, & servaverit usque ad finem opera mea, illi dabo potestatem super gentes, ut *pascat eos virga ferrea*, sicut vasa figulina conterentur," Apoc: 11: 26. 27; & quoque apud Eundem Cap: xii: 5. Cap: xix: 15. Quia Baculus representabat potentiam veri, hoc est, potentiam boni per verum, ideo sceptrum fuerunt Regibus, & sceptrum formata sicut baculi breves; per Reges enim representatur Dominus quoad Verum, ipsum Regium est Divinum Verum, n: 1672. 1728. 2015. 2069. 3670. 4581, sceptrum est potentia illis non per dignitatem, sed per Verum quod imperabit, nec aliud verum quam quod ex bono, ita principaliter Divinum verum, & apud Christianos Dominus a Quo omne Divinum Verum.

4877. Et dedit illi, quod significet ita certum, constat ex significatione arrhabonis, quam Thamar petiit, & quæ ei data est, quod sit certum, de qua supra, n: 4872. 4873.

4878. Et venit ad illam, quod significet conjunctionem, constat ex significatione venire seu intrare ad aliquam, quod sit conjunctio, de qua etiam supra n: 4280. 4868. 4870.

4879. Et concepit ei, quod significet sic receptionem, constat a significatione concipere, quod sit receptio, de qua n: 3860. 3868. 3919; sed qualis receptio, videatur supra n: 4874.

4880. Vers: 19. 20. 21. 22. 23. *Et surrexit & ivit, & removit peplum suum a super se, & induit vestes viduitatis suæ. Et misit Jehudab hædum caprarum, in manu socii sui Adullamitæ, ad accipiendum arrhabonem e manu mulieris, & non invenit illam. Et interrogavit viros loci illius, dicendo, ubi scortum illud in fontibus super via, & dixerunt non fuit ibi scortum. Et reversus ad Jehudam, & dixit, non inveni illam, & etiam viri loci dixerunt, non fuit ibi scortum. Et dixit Jehudab, accipiat sibi, forte erimus contemptui, ecce misi hædum hunc, & tu non invenisti illam.* Surrexit significat elevationem: & ivit, significat vitam: & removit peplum suum a super se, significat quod obscurum: & induit vestes viduitatis suæ, significat intelligentiam: & misit Jehudab hædum caprarum, significat pignus conjugiale in manu socii sui Adullamitæ, significat per falsum: ad accipiendum arrhabonem e manu mulieris, significat loco pignorum externorum: & non invenit illam, significat quia non erat conjugiale a parte illius: & interrogavit viros loci illius, dicendo, significat quod consulerentur veræ; ubi scortum illud, significat num falsum: in fontibus super via, significat quod apparuit sicut verum: & dixerunt, significat perceptionem a veris; non fuit ibi scortum, significat quod non falsum: & reversus ad Jehudam, significat reflexionem: & dixit, non inveni illam, significat quod a falso detegi hoc nequeat: & etiam viri loci dixerunt non fuit ibi scortum, significat perceptionem a veris quod non falsum: & dixit Jehudab, accipiat sibi, significat quod illi indifferens esset; forte erimus contemptui, significat

tamet

ametfi id opprobrio: ecce misi hædum hunc, significat satis esse quod sit pig-
rus: & tu non invenisti illam, significat si non sit conjugiale.

4881. Et surrexit, quod significet elevationem, constat ex significatione
furgere, quod involvat aliquam elevationem, de qua n: 2401. 2785.
2912. 2927. 3171. 4103; elevatio, quæ significatur per surgere, est
in spiritali sensu a statu obscuro in clariorem, prout a statu ignorantie
in statum intelligentie, sic enim elevatur homo a statu lucis mundi in
statum lucis coeli.

4882. Et ivit, quod significet vitam, constat ex significatione ire, quod
sit vivere, de qua n: 3335. 3690. Quod ire in sensu interno sit vivere, ap-
paret quidem remotius seu abstractius a cogitationis ideis, in quibus est homo,
& hoc ex causa, quia homo in spatio & in tempore est, & ab illis formave-
rat cogitationis suæ ideas, sicut ideam de ire, progredi, proficisci, peregrina-
ri, moveri; hæc quia in spatio existunt, & quoque in tempore, & inde spa-
tium & tempus ideis de illis injuncta sunt, ideo homo ægre capere potest,
quod per illa significantur status vitæ; at cum idea de illis sejungitur seu ex-
uitur, tunc resultat spirituale quod significatur; nam in mundo spiritali seu
in coelo non aliquid spatii & temporis intrat ideas, sed loco illorum quæ sunt
status vitæ, n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837. 3356. 3404. 3827. 4814;
apparet quidem spiritibus & angelis, quod etiam progrediantur & moveantur
a loco in locum, & quidem prorsus sicut apparet hominibus, sed usque sunt
mutationes status vitæ, quæ apparentiam illam produciunt; sicut apparet illis
æque ac hominibus, quod vivant a se, cum tamen non vivunt a se, sed a Di-
vino Domini, a Quo omne vitæ: hæc apparentiæ; cum apud Angelos, vo-
cantur reales, quia apparent sicut realiter sint; quandoque cum spiritibus de
his apparentiis loquutus sum, & qui non in bono sunt proinde nec in vero, non
volunt audire quod apparentia sit, quod vivant a se, volunt enim ut vivant a
se, sed præter quod illis per vivam experientiam ostensum sit, quod non a se
vivant, & quod progressiones a loco in locum sint mutationes & progressio-
nes status vitæ, etiam dictum est, quod satis illis esse possit, quod non aliter
sciant quam quod vita illis sit ex se, & quod non plus habere possent, si foret
illa in illis ex se; at quod usque præstet scire quomodo se res habet, quia
tunc in vero sunt, & si in vero etiam in luce coeli sunt, nam lux coeli est ip-
sum verum quod a Divino Domini; ita quoque nec vendicarent sibi bonum,
natum etiam sic nec adhæreret illis; angeli in illo vero sunt non solum scien-
tia, sed etiam perceptione. Quod tempora & spatia in mundo spiritali sint
status vitæ, & quod omne vitæ sit a Domino, constare potest ab hac expe-
rientia; unusquisque spiritus & angelus ad dextram videt bonos & ad sini-
stram malos, & hoc ad quamcunvis plagam se vertit, si versus orientem spec-
tat, apparent ei ita boni & mali, similiter si ad occidentem, & quoque si ad
meridiem vel ad septentrionem; ita apud unumquemque spiritum seu ange-
lum; ut si bini essent, & unus eorum spectaret versus orientem & alter ver-
sus occidentem, usque utrisque apparent boni a dextris & mali a sinistris; si-
militer apparet illis qui sunt remoti ab illis qui videntur, etiamsi forent a
tergo

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 417

tergo horum ; inde manifeste concludi potest, quod omne vitæ sit a Domino, seu quod Dominus sit in cuiusvis vita, nam Dominus ibi ut sol apparet, & ab Ipsius dextris sunt boni seu oves, & ab Ipsius sinistris sunt mali seu hirci ; inde simile est apud unumquemvis, ex causa, ut dictum, quia Dominus est omne vitæ : hoc non potest aliter quam ut paradoxon apparere homini, quia homo, quamdiu in mundo est, ideas ex mundanis habet, consequenter ex spatio & tempore, at in mundo spirituali, ut dictum supra, non sunt ideas ex spatio & tempore, sed ex statu affectionum & inde cogitationum ; ex eo etiam est, quod spatia & tempora in Verbo significant status.

4883. Et removit peplum suum a super se, quod significet quod obscurum, nempe dissipatum sit, constat ex significatione obtegere se peplo, quod sit verum obscurare, de qua supra n: 4859, inde remove peplum est obscurum illud dissipare.

4884. Et induit vestes viduitatis suæ, quod significet intelligentiam, constat ex significatione viduæ, quod sit qui in vero absque bono est, sed usque desiderat per bonum duci, de qua supra n: 4844 ; & ex significatione vestium, quod sint vera, de qua n: 297. 2576. 4545. 4763 ; quod hæc simul sumta significant intelligentiam, est quia non aliud quam vera faciunt intelligentiam, qui enim in veris sunt ex bono, illi in intelligentia sunt ; mens enim intellectualis per vera ex bono in luce cœli est, & lux cœli est intelligentia, quia est Divinum Verum ex Divino Bono : porro, quod induere vestes viduitatis hic significet intelligentiam, est ex eo, quod vidua in genuino sensu sit qui in vero est, & desiderat per bonum duci in verum intelligentiæ, ut quoque supra n: 4844, ostensum est, ita in intelligentiam. Ut sciatur, quomodo cum hoc se habet, paucis explicandum est ; Verum apud hominem non est verum intelligentiæ, priusquam ducitur per bonum, & cum ducitur per bonum tunc primum sit verum intelligentiæ ; verum enim non vitam habet a se sed a bono, & tunc verum vitam habet a bono quando homo vivit secundum verum, tunc enim infundit se in velle hominis, & a velle in ejus agere, ita in totum hominem ; verum, quod homo solum scit aut capit, hoc manet extra ejus voluntatem, ita extra ejus vitam, nam velle hominis est vita ejus ; cum autem homo vult illud, tunc est verum in limine vitæ ejus, at cum ex velle agit illud, tunc est verum in toto homine ; cumque frequenter agit illud, tunc non solum ex habitu recurrit, sed etiam ex affectione, & sic ex libero : expendat, qui lubet, num aliquid imbuere possit hominem, nisi quod is ex velle agit ; quod solum cogitat & non agit, & magis quod cogitat & non vult agere, hoc non aliter est, quam extra hominem, & quoque dissipatur sicut palea a minimo vento, etiam ita dissipatur in altera vita ; inde sciri potest, quid fides absque operibus. Ex his nunc patet, quid verum intelligentiæ, quod nempe sit verum quod a bono ; verum prædicatur de intellectu, & bonum de voluntate, seu quod idem, verum est doctrinæ & bonum est vitæ.

4885. Et misit Jehudah hædum caprarum, quod significet pignus conjugiale, constat a significatione hædi caprarum, quod sit pignus amoris conjugialis seu pignus conjunctionis, de qua supra n: 4871.

4886. In manu socii sui Adullamitæ, quod significet per falsum, constat ex repræsentatione Chiræ Adullamitæ, qui socius Jehudæ, quod sit falsum, de qua n: 4817. 4854.

4887. Ad accipiendum arrhabonem e manu mulieris, quod significet loco pignorum externorum, constat ex significatione sigilli, panniculi, & baculi, quæ erant arrhabo, quod sint pignora conjunctionis externi seu naturalis hominis, ita pignora externa, de qua n: 4874.

4888. Et non invenit illam, quod significet quia non erat conjugiale a parte illius, nempe Jehudæ, intrabat enim ad illam non ut ad uxorem sed ut ad meretricem, quapropter Thamar nec volebat hædum caprarum, per quem significabatur pignus conjugiale, n: 4885; & ne quidem erat genuinum conjugiale a parte Thamaris, erat enim sicut nurus cum socero sub prætextu levitatus; hæc significantur per quod non invenit illam.

4889. Et interrogavit viros loci illius, quod significet quod consulerentur vera, constat a significatione interrogare, quod sit consulere; & a significatione virorum, quod sint vera, de qua n: 265. 749. 1087. 3134. 3309 pr: viri loci sunt vera quoad illius rei statum, nam locus est status, n: 2625. 2837. 3356. 3387.

4890. Ubi scortum illud, quod significet num falsum, constat ex significatione scorti seu meretricis, quod sit falsum, de qua n: 4865.

4891. In fontibus super via, quod significet quod apparuit sicut verum, constat ex significatione fontium, quod sint vera Ecclesiæ, de qua n: 2702. 3096. 3424. 4861; super via dicitur, quia via prædicatur de vero, ac in opposito sensu de falso, n: 627. 2333. 3123. 3142; & quia quæritur, ubi scortum illud in fontibus super via, significatur num falsum quod apparuit sicut verum.

4892. Et dixerunt, quod significet perceptionem a veris, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3509; quod sit perceptio a veris, est quia dixerunt viri loci, quod viri loci sint vera, videatur mox supra n: 4889.

4893. Non fuit ibi scortum, quod significet quod non falsum, constat a significatione scorti seu meretricis, quod sit falsum, ut supra n: 4890. Quid hæc, quæ hætenus quoad significationes vocum explicata sunt, in serie involvunt, patere aliquantulum potest ab illis quæ supra n: 4865. 4868. 4874, dicta sunt; & præterea sunt talia, quæ non capi possunt, nisi sciatur qualis conjunctio est inter verum internum & externum Ecclesiæ Judaicæ, tam a parte veri interni quod repræsentatur per Thamarem, quam a parte externi quod repræsentatur per Jehudam; hæc, quia inter ignota sunt, si ulterius explicarentur, caderent in umbram, ita in nullam intellectus ideam; intellectus enim, qui est visus interni hominis, habet suam lucem & suam umbram, in umbram ejus cadunt quæ non coincidunt cum illis, de quibus prius aliquam notionem habuit; sed usque singula hæc in serie, cum innumerabilibus quæ ne quidem comprehendere possunt ab homine, in lucem intellectus angelorum

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 419

rum clare intrant; inde qualis & quanta est intelligentia angelica respective, patet.

4894. Et reversus ad Jehudam, quod significet reflexionem, constare potest ex eo, quod per Adullamitam socium Jehudæ, significetur falsum, n: 4817. 4854. 4886, & cum de falso dicitur reverti & referre, ut hic socius Jehudæ, quid acciderat, non aliud significatur quam revocatio in mentem, & reflexio quomodo se habet.

4895. Et dixit, non inveni illam, quod significet quod a falso detegi hoc nequeat, constat ex significatione non inveni, quod sit non detexisse, & quia hoc dicit Adullamita, per quem significatur falsum, ut supra n: 4894, inde sequitur quod per dixit non inveni illam, significetur quod falsum non poterit detegere id, seu quod a falso detegi hoc nequeat.

4896. Et etiam viri loci dixerunt, non fuit ibi scortum, quod significet perceptionem a veris quod non falsum, constat ex illis mox supra, n: 4892. 4893, ubi similia verba.

4897. Et dixit Jehudah, accipiat sibi, quod significet quod illi indifferens esset, constare potest ex affectione in his verbis, quod sit indignatio & inde indifferentia.

4898. Forte erimus contemptui, quod significet tametsi id opprobrio, constat ex significatione esse contemptui, quod sit opprobrio.

4899. Ecce misi hædum hunc, quod significet satis esse quod sit pignus, constat ex significatione hædi captarum, quod sit pignus amoris conjugialis seu conjunctionis, de qua n: 4871, hic modo pignus, quia non acceptatus est hædus, ex causa, de qua prius, quod non esset conjugiale; & quia ex illa causa, idcirco per tu non invenisti illam, significatur si non sit conjugiale, hoc etiam profuit ex indifferentia, de qua n: 4897. Hæc ulterius explicare, superseditur ex causa de qua supra n: 4893, quod nempe caderent in umbram intellectus, & quæ in umbram illam, etiam in non fidem cadunt; sicut quod conjugiale erit ut sit Ecclesia, nempe conjugiale inter verum & bonum, & quoque quod internum erit in externo, & quod absque illis duobus nihil Ecclesiæ sit; de his, qualia fuerant in Ecclesia Judaica, in sensu interno hic agitur, quod nempe respective ad gentem illam non aliquod internum fuerit in externo, sed respective ad ipsa statuta & leges abstracte a gente, quod fuerit. Quis hodie aliter credit, quam quod apud gentem Judaicam Ecclesia fuerit, imo quod gens illa præ reliquis electa & amata fuerit, & hoc imprimis ex causa, quia tot & tantâ miracula apud illam facta fuerunt, & quia tot ad illam prophetæ missi, & quoque quia apud illam Verbum fuit; cum tamen gens illa in se nihil Ecclesiæ habuit, in nulla enim charitate fuit, quid genuina charitas prorsus non scivit, in nulla etiam fide in Dominum fuit, venturum Illum novit, sed ut evheret illos supra omnes in universo, at quia hoc non factum, Ipsum prorsus rejecit, de Regno Ipsius cœlesti nihil scire voluit; hæc quæ sunt interna Ecclesiæ, gens illa ne quidem doctrina agnovit, minus vita; ex his solum concludi potest, quod nihil Ecclesiæ in illa gente fuerit: aliud est, quod Ecclesia sit apud gentem, & aliud quod Ecclesia sit in gente; ut pro exemplo,

Ecclesia Christiana est apud illos qui Verbum habent, & ex doctrina prædicant Dominum, sed usque nihil Ecclesiæ est in illis, nisi in conjugio boni & veri sunt, hoc est, nisi in charitate erga proximum, & inde in fide, ita nisi interna Ecclesiæ sint in externis; qui solum in externis separatis ab internis sunt, in illis non est Ecclesia; qui quoque in fide separata a charitate, in illis nec est Ecclesia; qui agnoscunt Dominum ex doctrina, & non vita, in illis nec est Ecclesia; inde patet, quod aliud sit, quod Ecclesia sit apud gentem, & aliud quod sit in gente; in sensu interno in hoc Capite, agitur de Ecclesia apud gentem Judaicam, & in gente illa; qualis Ecclesia apud illam gentem fuerit, describitur per conjunctionem Thamaris cum Jehudah sub prætextu leviratus, & qualis Ecclesia in illa gente fuerit, per conjunctionem Jehudæ cum Thamar ut cum meretrice; sed specialius illa exponere, supersedetur ob causam de qua supra, caderent enim, ut dictum, in umbram intellectus; quod umbra intellectus in his sit, constare potest ex eo, quod hodie vix aliquis sciat quid internum Ecclesiæ; quod sit charitas erga proximum in velle, & a velle in agere, & inde fides in percipere, quis hoc novit; cum hoc nescitur, & magis cum negatur, ut sit ab illis qui fidem absque charitatis operibus salvificam faciunt, in quam non umbram caderent illa quæ de conjunctione interni cum externo Ecclesiæ apud gentem Judaicam & in gente illa hic in sensu interno dicuntur: qui non sciunt quod id internum ac ita essenziale Ecclesiæ sit, remotissimi stant a primo gradu ad intelligendum talia, proinde ab innumerabilibus & ineffabilibus, quæ sunt in cælo, ubi illa quæ sunt amoris in Dominum & amoris erga proximum, sunt omne vitæ, proinde omne sapientiæ & intelligentiæ.

4900. Vers: 24. 25. 26. *Et fuit circiter a tribus mensibus, & indicatum Jebudæ, dicendo, scortata Thamar nurus tua, & etiam ecce gravida ad scortationes, & dixit Jebudab, educite illam, & comburatur. Illaeducta, & illa misit ad socerum suum, dicendo, viro, cui hæc, ego gravida, & dixit, agnosce quæso, cui sigillum & panniculus & baculus, hæc. Et agnovit Jebudab, & dixit, iusta præ me, quia propterea quod non dedi illam Schelæ filio meo; & non addidit amplius cognoscere illam.* Fuit circiter a tribus mensibus, significat statum novum: & indicatum Jehudæ, significat communicationem: dicendo, scortata Thamar nurus tua, significat perceptionem tunc quod falsum sit quod aliquod conjugiale intercedat: & etiam ecce gravida ad scortationes, significat & quod inde aliquid produci queat: & dixit Jehudah, significat sententiam a religioso in quo gens Judaica: educite illam & comburatur, significat quod extirpandum: illaeducta, significat prope effectum: & illa misit ad socerum suum, significat insinuationem: dicendo, viro, cui hæc, ego gravida, significat quod religioso illorum tale inesset: & dixit, agnosce quæso, cui sigillum & panniculus & baculus, hæc, significat quod id cognosceretur ex pignoribus: & agnovit Jebudab, significat quia suum quod affirmaret: & dixit, iusta præ me, significat quod conjunctio externi cum interno nulla, sed interni cum externo: quia propterea quod non dedi illam Schelæ filio meo, significat quia externum tale:

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 421

tale : & non addidit amplius cognoscere illam, significat quod nulla conjunctio magis.

4901. Fuit circiter a tribus mensibus, quod significet statum novum, constat a significatione trium, quod sint completum, & inde ultimum & simul primum, seu finis & simul principium, de qua n: 1825. 2788. 4495; & a significatione mensis, quod sit status, de qua n: 3814; omnia enim tempora in sensu interno significant status, sicut hora, dies, septimana, mensis, annus, sæculum, & quoque tempora temporum, sicut meridies, vespere, nox, mane, quæ sunt tempora diei, & sicut æstas, autumnus, hyems, ver, quæ sunt tempora anni, & quoque tempora ætatis, ut infantia & pueritia, adolescentia, adulta ætas, senectus, hæc omnia & plura significant status; quid status videatur n: 4850. Quod tempora significant status, est quia tempora non dantur in altera vita; apparet quidem progressio vitæ spirituum & angelorum sicut in tempore, sed nulla est cogitatio ex illis, sicut est hominibus in mundo, sed cogitatio est ex statibus vitæ, & hoc absque notione temporum; causa etiam est, quia vitæ eorum progressiones non distinctæ sunt in ætates, ibi enim non senescunt, & quia ibi non sunt dies & anni, quia Sol ibi, qui est Dominus, semper oritur & nusquam occidit, inde est quod nulla notio temporis ingrediatur cogitationes eorum, sed notio status & ejus progressionum; ex illis quæ sunt & existunt coram sensibus, capiuntur notiones. Hæc non possunt non apparere sicut paradoxon, sed ex causa, quia homo in singulis ideis suæ cogitationis aliquid ex tempore & spatio adjunctum habet, inde ejus memoria & reminiscencia, & quoque inde ejus cogitatio inferior, cujus ideæ vocantur materiales; sed illa memoria, ex qua tales ideæ, in altera vita quiescit, sunt ibi in memoria interiore, ac in ejus cogitationis ideis, cogitatio ex hac memoria non sibi adjuncta habet tempora & spatia, sed loco illorum status & eorum progressionem; inde quoque est, quod cor respondeant, & quia correspondent quod tempora in Verbo significant status: quod homini memoria exterior sit, quæ propria ei in corpore, & quod etiam memoria interior, quæ propria ejus spiritui, videatur n: 2469 ad 2494. Quod circiter a tribus mensibus significet statum novum, est quia per menses in quos etiam tempora in mundo distincta sunt, significatur status, & quia per tres significatur ultimum & simul primum, seu finis & simul principium, ut supra dictum; in mundo spirituali quia est continua progressio statuum ab uno in alterum, consequenter in cujusvis status ultimo seu fine est primum seu principium, inde continuum, idcirco per circiter a tribus mensibus significatur status novus: similiter etiam se habet in Ecclesia, quæ est mundus spiritualis seu Regnum Domini in tellure, Ecclesiæ ultimum apud unam gentem est semper Ecclesiæ primum apud aliam: quia ultimum sic continuatur in primum, ideo aliquoties de Domino dicitur, quod sit Ultimus & Primus, ut Esai: xli: 4. Cap: xlii: 6. Apoc: xxi: 6. Cap: xxii: 13, & per illud in sensu respectivo significatur perpetuum, & in sensu supremo æternum.

4902. Et indicatum Jehudæ, quod significet communicationem, constat ex significatione indicari, quod sit communicatio, de qua supra n: 4856.

4903. Dicendo, scortata Thamar nurus tua, quod significet perceptionem tunc quod falsum fit quod aliquod conjugiale intercedat, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio, de qua supra n: 4892; ex significatione scortari, quod sit falsum, de qua n: 2466. 2729. 3399. 4865; ex representatione Thamaris, quod sit internum Ecclesiae representatione, de qua etiam supra n: 4864; & ex significatione nurus, quod sit Ecclesiae verum, de qua n: 4843. 4869; inde per illa verba, "dicendo scortata Thamar nurus tua," significatur perceptio tunc quod falsum fit quod conjugiale intercedat: quomodo hæc se habent in serie, videatur supra n: 4864. 4865. 4866; quod nempe Gens Judaica ex religioso suo non aliter perceperit internum Ecclesiae quam sicut scortum, & ejus prædicationem & vitam secundum illam, quam sicut scortationem; qui enim in solo externo absque interno sunt, non aliter considerant Ecclesiae internum, vocant enim id falsum quod est verum, & id verum quod est falsum; causa est, quia nemo videre potest a solo externo num falsum aut verum sit, sed ab interno, erit visus internus qui Judicabit de illis quæ sunt visus externi, & visus internus, ut Judicet de illis quæ sunt visus interni, omnino erit in luce cœli, & in luce cœli non est nisi sit in fide in Dominum, & ex illa fide legat Verbum. Quod gens Judaica in externo absque interno fuerit, & ideo crediderit verum esse falsum, ac vicissim, patet manifeste a doctrinali eorum, quod liceret inimicum odi, & quoque a vita quod oderint omnes qui non ex religioso eorum fuerunt; imo quod crediderint beneplacuisse & servivisse Jehovah, cum immaniter & crudeliter tractarent gentes, nempe corpora eorum, cum trucidati, exponerent feris & avibus devoranda, vivos secarent ferris, scinderent ferri tribulis & securibus, transmitterent per fornacem lateritiam, 11 Sam: XII: 31; imo etiam secundum doctrinalia eorum fuit, pæne similiter tractare socium, qui ab aliquam causam declaratus fuit hostis; inde satis constare potest, quod nihil interni fuerit in religioso eorum; si quis tunc dixisset illis, quod talia contra internum Ecclesiae essent, respondissent quod hoc falsum: quod solum in externis fuerint, & prorsus nesciverint quid internum, & vitam egerint contra internum, patet etiam ab illis quæ Dominus docet apud Matthæum Cap: IV: Vers: 21 ad 48.

4904. Etiam ecce gravida ad scortationes, significet & quod inde aliquid produci queat, constat ex significatione in utero gestare seu gravida esse, quod sit aliquid producere; per semen enim significatur verum fidei, perque conceptionem ejus receptio, inde per gestare utero seu gravida esse significatur producere; & ex significatione scortationis, quod sit falsum, nempe ex religioso eorum, ut supra n: 4903, inde patet, quod per "dicendo, scortata Thamar nurus tua, etiam ecce gravida ad scortationes," significetur perceptio quod falsum fit quod aliquod conjugiale intercedat, & quod inde aliquid produci queat; produci cum prædicatur de Ecclesia, est bonum quod producit per verum, & tunc producit cum verum per intellectum transit in voluntatem, & a voluntate in actum, semen enim est, ut supra dictum, verum fidei, & conceptio est receptio, & tunc fit receptio cum verum quod est intellectus transit

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 423

transit in bonum quod est voluntatis, seu cum verum quod est fidei transit in bonum quod est charitatis, cumque in voluntate est, in suo utero est, & tunc primum producit; cumque homo actu in bono est, hoc est, cum ex voluntate ita ex jucundo & libero, producit bonum, tunc ex utero exit seu nascitur; quod etiam intelligitur per renasci seu regenerari; inde patet, quid in sensu spirituali per gravida esse significatur; hic autem contrarium, quod nempe nihil boni produci posset, gens enim illa, de qua hic agitur, non fuit in aliquo vero, quia non in aliquo interno Ecclesiae, sed in falso. Quod renasci seu regenerari, hoc est, internus homo fieri, genti illi prorsus ignotum fuerit, proinde id visum ei sicut scortum, constare potest ex Nicodemo, qui fuit princeps Judaeorum, Joh: 111: 1 ad 13, dixit enim, quomodo potest homo generari cum senex est, num potest in uterum matris suae secundo ingredi, Verf: 4. Notum est, quod Dominus aperuerit interna Regni sui & Ecclesiae, sed usque interna illa antiquis nota fuerunt, sicut quod renascetur homo ut intrare posset in vitam, quod tunc exueret veterem hominem, hoc est, amores sui & mundi cum eorum concupiscentiis, ac indueret novum, hoc est, amorem erga proximum & in Deum, tum quod in regenerato caelum esset, & plura quae interna sunt; haec noverunt illi qui ab Ecclesia antiqua fuerunt, sed ducebantur per externa, quae fuerunt repraesentativa, ad illa; at quia talia profus deperdita fuerunt apud gentem Judaicam, ideo Dominus docuit illa, sed ipsa repraesentativa abolevit, quia maxima illorum pars spectabat Ipsum, imago enim evanescet cum ipsa effigies apparet; instauravit itaque novam Ecclesiam, quae non sicut prior, duceretur per repraesentativa ad interna, sed quae absque repraesentativis illa sciret; & loco illorum solum aliqua externa mandavit, nempe Baptismum & Sanctam Caenam, Baptismum ut per illum recordarentur regenerationis, & Sanctam Caenam, ut per illam recordarentur Domini ac Ipsius amoris erga universum Genus humanum, & reciproci hominis in Ipsum: haec dicta sunt, ut sciatur, quod interna Ecclesiae, quae Dominus docuit, antiquis nota fuerint, sed quod apud Gentem Judaicam prorsus deperdita, usque adeo ut non aliter spectarentur quam sicut falsa.

4905. Et dixit Jehudah, quod significet sententiam a religioso in quo Gens Judaica, constat ex repraesentatione Jehudae, quod sit religiosum gentis Judaicae, de qua n: 4864, quod sit sententia ab illo, patet a nunc sequentibus.

4906. Educite illam & comburatur, quod significet quod extirpandum, nempe internum Ecclesiae quod per Thamarum repraesentatur, constat ex significatione educere illam & comburere, quod sit extirpare, educere praedicatur de vero, & comburere de bono, quae extirpanda: quod comburere praedicatur de extirpatione boni, constat a pluribus locis in Verbo; hoc inde est, quia ignis ac flamma in spirituali sensu est bonum, & inde calor est affectio boni; ac in opposito sensu ignis & flamma est malum, & inde calor est affectio mali, n: 1297. 1861. 2446; etiam bonum actualiter est ignis spiritualis, ex quo calor spiritualis qui vivificat, & malum est ignis & inde calor qui consumit:

fumit: quod bonum amoris sit ignis spiritualis, & quod affectio illius boni sit calor spiritualis, constare potest manifeste ei qui attendit & reflectit, si enim reflectit unde ignis & calor vitalis homini, comperiet quod ex amore, ut primum enim cessat amor, etiam frigescit homo, & quo magis in amore est eo magis calefit; nisi ex illa origine foret vitale hominis, nequaquam potuisset vitam habere; sed ignis ille seu calor spiritualis, qui facit vitam, sit ignis comburens & consumens apud malos, vertitur enim apud illos in talem: apud animalia rationis expertia, etiam calor spiritualis influit & facit vitam, sed vitam secundum receptionem in formis eorum organicis, inde illis scientiæ & affectiones connatæ, ut apibus & reliquis.

4907. Illa educta, quod significet prope effectum, nempe quod extirparetur, constare potest ex significatione educi & comburi, quod sit extirpari, de qua mox supra n: 4906, hic ideo educta ad comburendum, est prope effectum ut extirparetur.

4908. Et illa misit ad foetum suum, quod significet insinuationem, quod nempe ab illo grvida, constat ex serie, ex qua hic sensus resultat.

4909. Dicendo, viro, cui hæc, ego grvida, quod significet quod religioso illorum tale inesset, constat a repræsentatione Jehudæ, qui hic vir, quod sit religiosum gentis Judaicæ, de qua n: 4864. 4905; & ex significatione in utero gestare seu grvida esse, quod sit produci, de qua n: 4904, hic autem inesse, nam quod productum est, id inest, nempe id quod conceptum: productum hoc est primus effectus, qui quia est efficiens vocatur causa, ex qua ulterior effectus, de quo supra 4904. Quid religioso illorum inesset, constare potest ab illis quæ supra n: 4899, dicta sunt, & quoque ex illis quæ sequuntur.

4910. Et dixit, agnosce quæso cui sigillum & panniculus & baculus, hæc, quod significet quod id cognosceretur ex pignoribus, constat ex significatione sigilli, panniculi & baculi, quod sint pignora conjunctionis externi seu naturalis hominis, de qua n: 4874. 4887.

4911. Et agnovit Jehudah, quod significet quia suum quod affirmaret, constat a significatione agnoscere, quod sit affirmare, & hoc quia ex pignoribus agnovit quod suum esset. Describitur hic genius illius gentis, qui talis est, quod tametsi internum Ecclesiæ sicut falsum rejicit, usque tamen cum insinuat ei quod illius sit, acceptet & affirmet; qui in sorde amorum sunt, hoc est, in avaritia, & simul in amore sui, ut hæc gens est, non possunt elevare mentis intuitionem, & videre verum aliunde quam ex se, quapropter cum illis tribuitur, tunc affirmant; sicut pro exemplo, si illis dicitur quod Verbum in se Divinum sit, & contineat arcana cœli, & quoque talia arcana quæ solum ab angelis comprehendere possunt, hoc verum affirmant, quoniam verbum faciunt suum, quia fuit ad illos, apud illos, & in litera de illis, sed ipsa arcana seu vera spiritualia, si illis detegantur, rejiciunt: Si illis dicitur, quod ritualia Ecclesiæ eorum omnia sancta fuerint in se, hoc verum affirmant, quia ritualia illa sua faciunt; sed si dicitur, quod sancta illa fuerint in ritualibus separata ab illis, hoc negant: Si illis dicitur, quod Ecclesia Judaica fuerit celestis

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 425

lestis & Ecclesia Israelitica spiritualis, & si illis explicatur quid coeleste & quid spirituale, id quoque affirmarent; sed si diceretur, quod Ecclesiae illae dicantur coelestes & spirituales ex eo, quod singula ibi repraesentaverint coelestia & spiritualia, & quod repraesentativa spectent rem non personam, id negant. Si illis dicitur, quod in baculo Moſis fuerit potentia a Jehovah, ita potentia Divina, id affirmant & vocant verum; at si illis dicitur, quod potentia illa non fuerit in baculo, sed solum in mandato Divino, hoc negant & vocant falsum: Si illis dicitur, quod serpens aeneus a Mose erectus sanaverit illos qui mordebantur a serpentibus, & sic quod miraculosus fuisset, id affirmant; sed si dicitur, quod non fuerit sanans & miraculosus in se, sed ex Domino qui repraesentabatur, id negant & vocant falsum; conferantur quae de serpente relata & dicta sunt, Num: XXI: 7. 8. 9. 11 Reg: XVII: 4. Johan: III: 14. 15: similiter in reliquis. Talia sunt, quae significantur per quod agnovit Jehudah, & quae a parte gentis per illum significatae conjungebantur cum interno Ecclesiae, quod per Thamarem repraesentatur; & quia talia fuerunt, non intravit Jehudah ad illam ut levir ad uxorem, sed ut scortator ad meretricem.

4912. Et dixit, iusta prae me, quod significet quod conjunctio externi cum interno nulla, sed interni cum externo, constat ex illis quae de Ecclesia apud gentem Judaicam, & in illa gente, supra n: 4899, dicta sunt, quod nempe apud illam gentem fuerit Ecclesia, hoc est, internum conjunctum cum externo, sed in illa gente Ecclesia nulla, hoc est, externum non conjunctum cum interno; ut enim Ecclesia sit in gente, erit reciprocum.

4913. Quia propterea quod non dedi illam Schelae filio meo, quod significet quia externum tale, constare potest ex illis quae prius explicata sunt, quod nempe Thamar non potuerit dari Schelae filio Jehudae, quia sic conjunctio fieret sicut uxoris cum marito secundum legem de leviratu, & tamen religiosum gentis Judaicae, quod repraesentaretur, non fuit tale, sed fuit qualis est conjunctio soceri cum nuru ut cum meretrice.

4914. Et non addidit amplius cognoscere illam, quod significet quod nulla conjunctio magis, constat ex significatione cognoscere, quod sit conjungi; & ex significatione non addidit amplius, quod sit quod non magis, proinde quod non cum interno Ecclesiae magis ultra conjunctio; per Thamarem enim internum Ecclesiae repraesentatur: eapropter etiam nec Jehudae plures filii fuerunt.

4915. Vers: 27. 28. 29. 30. *Et factum in tempore parere illam, & ecce gemini in utero illius. Et factum in parere illam, & dedit manum, & accepit obstetrix, & ligavit super manu ejus dibaphum, dicendo, hic exivit prius. Et factum, sicut reducit manum suam, & ecce exivit frater ejus, & dixit, quid rupisti super te rupturam, & vocavit nomen ejus Perez. Et postea exivit frater ejus, cujus super manu dibaphum, & vocavit nomen ejus Serach. Factum in tempore, significat statum sequentem: parere illam significat agnitionem a parte veri interni: & ecce gemini in utero illius, significat quod utrumque Ecclesiae: & factum in parere illam, significat productionem: & dedit manum,*

num, significat potentiam: & accepit obstetrix, significat naturale: & ligavit super manu ejus dibaphum, significat quod signaret illam, dibaphum est bonum: dicendo, hic exivit prius, significat quod ei prioritas: & factum, sicut reducit manum, significat quod potentiam suam occultaret: & ecce exivit frater ejus, significat boni verum: & dixit, quid rupisti super te rupturam, significat separationem ejus a bono apparenter: & vocavit nomen ejus Perez, significat quale: & postea exivit frater ejus, significat bonum actualiter prius: cujus super manu dibaphum, significat agnitionem quod bonum: & vocavit nomen ejus Serach, significat quale.

4916. Factum in tempore, quod significet statum sequentem, constat ex significatione temporis, quod sit status, de qua n: 1274. 1382. 2625. 2788. 2837. 3254. 3356. 3827. 4882. 4901; quod factum in tempore sit status sequens, patet, quia quid factum nunc sequitur, videatur etiam n: 4814.

4917. Parere illam, quod significet agnitionem a parte veri interni, constat ex significatione parere, quod sit agnoscere fide & actu, de qua n: 3905. 3915. 3919; & ex representatione Thamaris, quæ hic est illa, quod sit internum Ecclesiæ representationis, proinde verum internum.

4918. Et ecce gemini in utero illius, quod significet quod utrumque Ecclesiæ, constat ex significatione geminorum, quod sint utrumque, nempe bonum & verum, de qua n: 3299; & ex significatione uteri, quod sit ubi conceptum jacet bonum & verum, proinde ubi id quod est Ecclesiæ; uterus in genuino sensu significat intimum amoris conjugialis in quo innocentia, quia uterus correspondet illi amor in Maximo homine; & quoniam amor conjugialis originem ducit ab amore boni & veri, qui est conjugii coelestis, & hoc conjugium est ipsum coelum seu Regnum Domini, & Regnum Domini in terris est Ecclesia, ideo per uterum etiam significatur Ecclesia; Ecclesia enim est ubi est conjugium boni & veri, inde est, quod aperire uterum sit inde doctrinæ Ecclesiarum, n: 3856, ut & facultas recipiendi vera & bona quæ sunt Ecclesiæ, n: 3967; & ex utero exire, quod sit renasci seu regenerari, n: 4904, hoc est, Ecclesia fieri, qui enim renascitur seu regeneratur, is sit Ecclesia: quia per exire ex utero, significatur renascentia, & inde Ecclesia, Dominus in Verbo vocatur Formator ab utero, Eductor ab utero, & illi qui regenerati sunt & facti Ecclesia, dicuntur portati ab utero; ut apud Esaiam, "Sic dixit Jehovah, Factor tuus, Formator tuus ab utero, adjuvat te," XLIV: 2: apud Eundem, "Sic dixit Jehovah, Redemptor tuus, & Formator tuus ab utero," XLIV: 24: apud Eundem, "Dixit Jehovah, Formator meus ab utero in servum suum, ad reducendum Jacobum ad Ipsum, & Israel Ipsi congregetur," XLIX: 5: apud Davidem, "Jehovah Eductor meus ab utero," Psalm: XXII: 11. Apud Esaiam, "Attendite ad Me domus Jacobi, & omnes reliquæ domus Israelis, portati ab utero, & latii a vulva," XLVI: 3. Apud Davidem, "Abalienati sunt implii ab utero, & aberrant a ventre verbis mendacii," Psalm: LVIII: 4, ubi abalienari ab utero est a bono quod est Ecclesiæ, & aberrare a ventre est a vero. Apud Hoscheam, "Dolores parturientis venient illi, ille filius non sapiens, quia tempore non stat in utero filiorum."

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 427

lorum," xiii: 13; non stare in utero filiorum, pro non in bono veri quod est Ecclesiae. Apud Eundem, "Sicut avis avolabit gloria eorum, a Partu, a Ventre, & a Conceptione," ix: 11, pro quod prorsus peribit verum Ecclesiae, a partu quod natum, a ventre quod gestatum, a conceptione quod ortum. Apud Esaiam, "Novi perfide agendo perfide acturus esses, & praevicatoris ab utero vocatum tibi," xlviii: 8, pro quod a primo Ecclesiae talis. Apud Johannem, "Signum magnum visum est in caelo; Mulier circumdata solem, & luna sub pedibus ejus, & super capite ejus corona stellarum duodecim: in ventre autem gerens, clamavit parturiens, & cruciata ad pariendum," Apoc: xii: 1. 2; mulier est Ecclesia, n: 252. 253. 255; sol quo circumdata, est bonum amoris, n: 30 ad 58. 1529. 1530. 2441. 2495. 4060. 4696; luna quae sub pedibus, est verum fidei, n: 30 ad 38. 1529. 1530. 2120. 2495. 4696; stellae sunt cognitiones boni & veri, n: 2495. 2849. 4679; quod stellae duodecim, est quia duodecim sunt omnia, ita omnia fidei, n: 577. 2089. 2129 f. 2130 f. 3. 72. 3858. 3913; in ventre gerens, est verum Ecclesiae conceptum; parturiens & cruciata ad pariendum, est quod difficulter receptum.

4919. Et factum in parere illam, quod significet productionem, constat ex significatione parere, quod sit agnoscere fide & actu, de qua n: 3905. 3915. 3919; & quia quod agnoscitur fide & actu, id producit, ideo per parere etiam significatur productio, nempe boni & veri, quae sunt Ecclesiae.

4920. Et dedit manum, quod significat potentiam, constat ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3387.

4921. Et accepit obstetrix, quod significet naturale, constat a significatione obstetricis, quod sit naturale, de qua n: 4587; quomodo haec se habent, patebit a sequentibus. Quod obstetrix in spiritali mundo aliud significet quam in mundo naturali, constare potest ex eo, quod omnia quae sunt partus, consequenter quae sunt obstetricatus, ibi non sint, inde patet, quod angeli, qui apud hominem, cum is legit haec verba, loco obstetricis aliud quippiam percipiant, & quidem quod spirituale est; proinde quia angeli ideas suas tenent in illis quae sunt partus spiritalis, idcirco per obstetricem percipiunt id quod adjuvit & excipit partum illum, quod hoc sit naturale, prius n: 4587 ostensum videatur.

4922. Et ligavit super manu ejus dibaphum, quod significet quod signaret illam, nempe potentiam, & quod dibaphum sit bonum, constat ex significatione ligare super manu, quod sit signare potentiam, manus enim est potentia, n: 4920; & ex significatione dibaphi, quod sit bonum, & quidem bonum spirituale; quod dibaphum sit bonum spirituale est quia coloris est coccinei, & color coccineus in altera, cum apparet, significat bonum spirituale, hoc est, bonum charitatis erga proximum; omnes enim colores in altera vita conspicui significant aliquid boni ac veri, nam existunt a luce coeli, quae in se est sapientia & intelligentia a Divino Domini; illius lucis variegationes seu modificationes sunt inde variegationes, ac ut ita dicatur, modificationes sapientiae & intelligentiae, proinde boni & veri, quod lux quae in caelo, sit ex sapientia & intelligentia Divina Domini, Qui ibi apparet ut Sol, videatur n:

1053. 1521 ad 1533. 1619 ad 1632. 2776. 3138. 3167. 3190. 3195. 3222. 3223. 3225. 3337. 3339. 3340. 3485. 3636. 3643. 3862. 3993. 4180. 4213. 4302. 4405. 4408. 4413. 4415. 4523 ad 4533: quod colores sint inde, & quod illi sint variegationes & modificationes lucis illius, proinde intelligentiæ & sapientiæ, n: 1042. 1043. 1053. 1624. 3993. 4530. 4677. 4742. Quod dibaphum sit bonum spirituale, patet a locis in Verbo, ubi nominatur, ut apud Jeremiam, "Si ergo vastata, quid facies; si indueris te dibapho, & ornaveris te ornatu auri, frustra pulchram reddes te, abhorrebunt te amatores," *iv*: 30; ibi de Jehuhah, induere te dibapho pro bono spirituali, ornare ornatu auri pro bono coelesti. In Libro 11 Samuelis, "Lamentatus David super Schaule & super Jonathane, & inscripsit ad docendum filios Jehudæ arcum; Filiae Israelis super Schaule flete, qui amicitvnt vos dibapho cum delitiosis, & imposuit ornatum auri super vestem vestram," *i*: 24; ibi docere arcum, est docere doctrinam amoris & charitatis, arcus enim illam significat; amicare dibapho pro bono spirituali, ut prius, & imponere ornatum auri super vestem pro bono coelesti. Quia illa significatio dibaphi fuit, etiam mandatum est, ut dibaphum coccineum adhiberetur super aulæis habitaculi, super velo, super tegumento pro ostio tentorii, super tegumento ad portam atrii, super mensa facierum cum proficiscerentur, super Aharonis vestibibus sanctitatis, ut super ephodo, pectorali judicii, super fimbriis pallii ephodi; super aulæis habitaculi "Pro Habitaculo facies decem aulæa, xylum intertextum, & hyacinthinum, & purpuram, & coccineum dibaphum," *Exod*: *xxvi*: 1. Super Velo "Facies Velum hyacinthino & purpura, & coccineo dibapho, & xylino intertexto," *Exod*: *xxvi*: 31. Super tegumento pro ostio tentorii "Facies tegumento pro ostio tentorii, hyacinthino & purpura & coccineo dibapho, & xylino intertexto," *Exod*: *xxvi*: 36. Super tegumento ad portam atrii "Pro porta atrii facies tegumentum ex hyacinthino, & purpura, & coccineo dibapho, & xylino intertexto, opere acupictoris," *Exod*: *xxvi*: 16. Super mensa facierum cum proficiscerentur "Cum proficiscuntur castra, expandent super mensam facierum pannum coccinei dibaphi, & operient tegumento pellis melii," *Num*: *iv*: 8. Super ephodo "Facies ephodum ex auro, hyacinthino, & purpura, & coccineo dibapho, xylino intertexto, opere artificis. Super baltheo similiter," *Exod*: *xxvi*: 5. 6. 8. Super pectorali judicii "Facies pectorale judicii, opere artificis, sicut opus ephodi, ex Auro, hyacinthino, & purpura, & coccineo dibapho, & xylino intertexto," *Exod*: *xxvi*: 15. Super fimbriis pallii ephodi, malogranata hyacinthini, & purpuræ, & coccinei dibaphi," *Exod*: *xxvi*: 33; Tentorium conventus cum Arca quia representabat coelum, idcirco illi colores mandati sunt, qui significabant in suo ordine coelestia & spiritualia ibi, nempe hyacinthinum & purpura coelestia bona & vera, coccineum dibaphum & xylum intertextum spiritualia bona & vera; quisque scire potest, qui Verbum sanctum credit, quod unumquodvis aliquid significet; & qui credit Verbum sanctum inde, quod a Domino per Coelum demissum fuerit, scire potest, quod coelestia & spiritualia quæ Regni Ipsius significata sunt. Similiter quod in mundationibus lepræ adhiberetur lignum cedri, Coccinum, & hyssopus," *Levit*: *xiv*: 4. 6. 52. & quod su-

per

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 429

per combustionem vaccae rufae, ex qua aqua separationis, mitteretur lignum cedri, & hyssopus & *dibaphus purpure*” Num: xix: 6. Prophanatio boni & veri etiam per similia describitur apud Johannem “Vidi mulierem sedentem super bestia *coccinea*, plenam nominibus blasphemiae; & habebat capita septem, & cornua decem: erat mulier induta purpura & *coccino*, & inaurata auro, & lapide pretioso, & margaritis; habens aureum poculum in manu sua plenum abominationibus & immunditie scortationum” Apoc: xvii: 3, 4: & dein “Vae vae urbs magna, quae adulta fuisti byssino, & purpureo, & *coccineo*, inaurata auro, & lapide pretioso, & margaritis” Apoc: xvi: 19: 16; ubi de Babel, per quam significatur prophanatio boni, n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1306. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326, ibi prophanatio & boni & veri, quae est Babylonica; apud prophetas Veteris Testamenti est Babel prophanatio boni, & Chaldaea prophanatio veri. Coccinum in opposito sensu significat malum quod oppositum est bono spirituali, ut apud Esaiam “Si fuerint peccata vestra sicut *coccinea*, sicut nix albescent, si rubra fuerint sicut purpura, sicut lana erunt” 1: 18; quod coccineum id malum significet, est quia sanguis, etiam ex rubedine, significat in genuino sensu bonum spirituale seu charitatem erga proximum, at in opposito violentiam charitati illatam.

4923. Dicendo hic exivit prius, quod significet quod ei prioritas, constat ex significatione exire prior, seu primogenitus esse, quod sit prioritas & superioritas, de qua n: 3325: agitur hic & in sequentibus ad finem huius Capitis de primogenitura: qui non sensum internum Verbi scit, autumare potest, quod solum sit primogenitura, de qua agitur, & consequenter de praerogativis quae primogenitus obtineret secundum leges; sed qui aliquid de sensu interno novit, is satis manifeste videre potest, quod sublimius quid etiam hic reconditum lateat, tam ex ipso facto, quod unus illorum exporrexerit manum & reduxerit illam, & quod tunc alter exivisset, quam ex eo quod inde nominati sint, & quod obstetrix ligaverit super manu prioris dibaphum; & porro ex paene similibus de Esau & Jacobo, quod colliderint in utero, & cum exiret prius Esau quod Jacobus teneret calcaneum ejus, Gen: xxv: 23. 24. 26; insuper etiam ex duobus filiis Josephi, quod Jacobus, cum benediceret illis, dextram manum imposuerit minori, & sinistram majori, Genes: xlviii: 17. 18. 19. Judaei & quoque aliqui ex Christianis quidem credunt, quod in his, ut & in reliquis Verbi, sit quoddam reconditum, quod mysticum vocant, & hoc ex causa, quia sanctitas illis pro Verbo ab infantia est impressa; sed cum queritur, quodnam illud mysticum sit, hoc non sciunt; si illis dicitur, quod mysticum illud in Verbo, quia est Divinum, necessario erit tale, quod in caelo apud angelos est, & quod aliud mysticum in Verbo dari nequeat, & si aliud, id foret vel fabulosum, vel magicum, vel idololatricum, & porro, quod mysticum illud quod in caelo apud Angelos non aliud sit, quam id quod vocatur spirituale & caeleste, & agit unice de Domino, de Regno Ipsi, & de Ecclesia, consequenter de bono & vero, & si scirent quid bonum & verum, seu quid amor & fides, quod id mysticum etiam scire possent, sed cum hoc dicitur, vix aliquis credit, imo in tali ignorantia hodie sunt qui ab Ecclesia,

Ecclesia, ut id quod memoratur de coelesti & spiritali, vix comprehensibile sit: sed sit, usque quia ex Divina Domini Misericordia, concessum est mihi in Coelo simul esse sicut spiritus & in terra sicut homo, & inde loqui cum Angelis, & hoc nunc continue per plures annos, non possum aliter quam aperire illa quæ mystica Verbi vocantur, hoc est, ejus interiora, quæ sunt spiritalia & coelestia Regni Domini. Quid autem involvunt in sensu interno hæc quæ de binis filiis Thamaris memorantur, in nunc sequentibus dicitur.

4924. Et factum sicut reducit manum, quod significet quod potentiam suam occultaret, constat ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3387. 4920, quam occultare significatur per reducere.

4925. Et ecce exivit frater ejus, quod significet boni verum, constat ex significatione fratris, quod sit consanguineum ex bono, de qua n: 3815. 4267, ita boni verum; boni verum est id verum quod ex bono est, seu est illa fides quæ ex charitate. Agitur hic in sensu interno de primogenitura apud illos qui renascuntur seu regeneratur a Domino, proinde de primogenitura in Ecclesia; disceptatum fuit ab Antiquissimis temporibus quid primogenitum, num bonum quod est charitatis, vel num verum quod est fidei; & quia bonum, cum renascitur homo & sit Ecclesia, non apparet, sed se occultat in interiori homine, & solum se manifestat in quadam affectione quæ non manifeste cadit in sensum externi seu naturalis hominis, prius quam renatus est, at verum se manifestat, hoc enim intrat per sensus, & se in memoria externi seu naturalis hominis reponit, ideoque plures lapsi sunt in illum errorem, quod verum sit primogenitum, & tandem etiam in illum, quod verum sit essenziale Ecclesiæ, & tam essenziale, ut verum, quod vocatur fides, salvare possit absque bono quod est charitatis; ex uno hoc errore per plures alii derivati sunt, qui non solum doctrinam sed etiam vitam infectarunt, sicut quod utcumque homo vivit, modo fidem habeat, salvetur; quod etiam scelestissimi, si modo in ultima mortis hora confitentur talia quæ sunt fidei, recipiantur in coelum; quod in coelum quisque recipi possit solum ex gratia, qualiscunque ei vita fuerit; & quia in illa doctrina sunt, etiam tandem non sciunt quid charitas, nec illam curant; & denique nec credunt dari, consequenter nec coelum nec infernum; causa est, quia fides absque charitate, seu verum absque bono, nihil docet, & quo magis recedit a bono, eo magis infatuat hominem; est enim bonum, in quod & per quod influit Dominus, & dat intelligentiam & sapientiam, proinde intuitionem superiorem, & quoque perceptionem num ita sit vel non ita sit. Ex his constare potest, quomodo se habet cum primogenitura, quod illa bono sit actualiter, & quod illa vero sit apparenter, hoc nunc est, quod in sensu interno hic per partum duorum filiorum Thamaris, describitur; per diabulum enim, quod obstetrix ligavit super manu, significatur bonum, ut n: 4922, ostensum est; per exire prius significatur prioritas, n: 4923, per reducere manum significatur quod bonum potentiam suam occultaret, ut mox supra dictum; per quod exivit frater ejus significatur verum; per quod rupisti super te rupturam significatur separatio veri a bono apparenter; per post exivit frater ejus significatur quod bonum actualiter prius; & per cujus super manu

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 431

manu dibaphum significatur agnitio quod bonum, non enim prius agnoscitur bonum quod prius sit, quam postquam renatus est homo, tunc enim homo agit ex bono, & ex illo spectat verum & ejus quale: hæc sunt quæ continentur in sensu interno, in quo docetur quomodo se habet cum bono & vero apud hominem qui e novo nascitur, quod nempe bonum actualiter primo loco sit, sed verum apparenter, & quod bonum non appareat quod primo loco sit quando homo regeneratur, sed tunc manifeste quando regeneratus est; sed hæc ulterius explicare non opus est, sunt enim prius explicata, quæ videantur n: 3324. 3325. 3539. 3548. 3494. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. 4243. 4244. 4247. 4337: & quod ab Antiquis temporibus controversum sit de primogenitura num bono vel vero, seu num charitati aut fidei, n: 2435. Quia Dominus in supremo sensu est Primogenitus, & inde amor in Ipsum & charitas erga proximum, ideo in Ecclesia Repræsentativa lex lata est, quod Primogenita Jehovæ essent, de qua apud Moysen "Sanctifica Mihi *omne Primogenitum, aperturam uteri* inter filios Israelis, in homine & in bestia mea sunt," Exod: xiii: 2. Transire facies *omnem aperturam uteri* Jehovæ, & *omnem aperturam fetus bestiae*, quotquot erunt tibi masculi, Jehovæ erunt," Exod: xiii: 12. *Omnis apertura uteri* Mihi, ideo quoad omne pecus tuum, mascululum dabis, *aperturam bovis & pecudis*," Exod: xxxiv: 19. *Omnis apertura uteri* quoad omnem carnem, quam adducent Jehovæ, de hominibus & de bestiis, tibi erit, sed tamen redimendo redimes *omnem primogenitam hominis*," Num: xviii: 15. Ego ecce accepi Levitatem e medio filiorum Israelis, loco *omnis Primogeniti, apertura uteri* de filiis Israelis, ut sint Mihi Levitæ," Num: iii: 12; quia id primogenitum est, quod aperit uterum, ideo tibi nomen datur ibi primogenitum etiam dicitur apertura uteri, ut sit bonum quod significatur; quod id bonum sit, patet a singulis in sensu interno, imprimis ab his quæ memorantur de filiis Thamaris, quod Serach per manum aperuerit uterum, per quem quod bonum repræsentetur, constat etiam a dibapho super manu ejus, de quo n: 4922, uterus etiam, de quo dicitur apertura, est ubi bonum & verum, proinde Ecclesia, videatur n: 4918, quem aperire est potentiam dare ut nascatur verum. Quia Dominus est solus Primogenitus, est enim Ipsum Bonum, & a Bono Ipse est omne verum, ideo quoque, ut Jacobus, qui non primogenitus fuit, Ipsum repræsentaret, ei permissum fuit, ut primogenituram ab Esau fratre suo emeret, & quia hoc non satis, appellatus est Israel, ut per id nomen repræsentaret bonum veri, nam Israel in sensu repræsentativo est bonum quod per verum, n: 3654. 4286. 4598.

4926. Ea dixit, quid rupisti super te rupturam, quod significet separationem ejus a bono apparenter, constat a significatione rupturæ, quod sit infractio & perversio veri per separationem a bono, de qua sequitur; quod rumpere rupturam, hic sit avellere a manu dibaphum, patet, ita separare bonum, nam per dibaphum significatur bonum, n: 4922; quod id apparenter, sequitur ex eo, quia ita apparuit obstetrici, non enim erat is cui dibaphum, sed frater ejus per quem repræsentatur verum; de his videantur quæ mox supra ostensa sunt n: 4925, quod nempe bonum actualiter primogenitum sit, sed

verum

verum apparenter; illustrari hoc adhuc potest ab usibus & membris in corpore humano, apparet sicut membra & organa prius sint, & quod eorum usus dein, sistuntur enim illa prius coram oculo, & quoque prius noscuntur quam usus, sed usque est usus prius quam membra & organa, sunt enim hæc ex usibus, at ita secundum usus formata, imo ipse usus format illa & adaptat illa sibi; nisi id foret, nusquam conspirarent omnia & singula apud hominem tam unanimiter ad unum: similiter se habet cum bono & vero, apparet sicut verum prius sit, sed est bonum, hoc format vera, & adaptat illa sibi; quapropter vera in se spectata non aliud sunt quam bona formata, seu formæ boni; vera etiam respective ad bonum se habent sicut viscera & sicut fibræ in corpore ad usus, etiam bonum in se spectatum nec est nisi quam usus. Quod ruptura significet infractionem in verum & perversiorem ejus, per separationem a bono, constat quoque ex aliis locis in Verbo, ut apud Davidem "Horrea nostra plena, depromentia de cibo ad cibum; greges nostri milleni, & decies milleni in plateis nostris, boves nostri onerati sunt, *non est ruptura*," Psalm: cxliv: 13. 14, ibi agitur de Antiqua Ecclesia, qualis fuit in sua adolescentia, cibis quo horrea plena pro cibo spirituali, hoc est, vero & bono; greges & boves pro bonis internis & externis; non est ruptura pro quod verum non est infractum seu perruptum per separationem a bono. Apud Amos "Erigam tentorium Davidis collapsum, & *sepjam rupturas eorum*, & destructa ejus restituiam, ædificabo juxta dies æternitatis," ix: 11, ibi de Ecclesia quæ in bono, tentorium Davidis collapsum est bonum amoris & charitatis a Domino, quod tentorium sit bonum illud, videatur n: 414. 1102. 2145. 2152. 3312. 3391. 4128. 4391. 4599, & quod David sit Dominus, n: 1888; sepire rupturas, pro falsa emendare, quæ intrarunt per separationem veri a bono; ædificare juxta dies æternitatis, pro juxta statum Ecclesiæ antiquis temporibus, ille status & illud tempus in Verbo vocantur dies æternitatis, & dies sæculi, & quoque generationis & generationis. Apud Esaiam "Ædificat ex te vastitates sæculi, fundamenta generationis & generationis, & dicatur tibi *reparans rupturam*, reducens semitas ad habitandum," lviii: 12, ibi de Ecclesia ubi charitas & vita est essentielle; reparare rupturam etiam pro emendare falsa, quæ irrepsit per separationem boni a vero, omne falsum inde est; reducere semitas ad habitandum pro vera quæ sunt boni, semitæ enim seu viæ sunt vera n: 627. 2333, & habitare prædicatur de bono, n: 2268. 2451. 2712. 3613. Apud Eundem "*Rupturas urbis Davidis* vidistis quod plurimæ sint, & congregastis aquas piscinæ inferioris," xxii: 10; rupturæ urbis Davidis pro falsis doctrinæ; aquæ piscinæ inferioris pro traditionibus per quas infractiones fecerunt in vera quæ in Verbo, Matth: xv: 1 ad 6. Marc: vii: 1 ad 14. Apud Ezechielem "*Non ascendistis in Rupturas*, nec sepivistis sepem pro domo Israelis, ut staretis in bello in die Jehovæ," xiii: 5; apud Eundem "Quæsi ex illis virum sepientem sepem, & *stantem in ruptura* coram Me pro terra, ut non perderem eam, sed non inveni," xxii: 30; stare in ruptura, pro defendere & cavere ne irrumpant falsa. Apud Davidem "Jehovah dixit, perditurum populum, nisi Moses electus. *Ipsi stetit in ruptura ante Ipsum*,"

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 433

Ipsū," Psalm : cxi : 23, stare in ruptura etiam pro cavere ne falsa irrumpant, Moses est Verbum, Præf: ad Cap: xviij Genes: & n: 4859 f. Apud Amos " Extrahent posteritatem vestram hamis piscationis, per rupturas exhibitis quisque e regione sua, & dejicietis palatium," iv : 2. 3, per rupturas exire propter falsa ex ratiociniis, palatium est Verbum, proinde doctrinæ verum quod ex bono. Et quia per rupturas significatur falsum quod existit per separationem boni a vero, etiam idem in sensu repræsentativo, significatur per firmare & reparare rupturas domus Jehovah, ii Reg : xii : 6. 8. 9. 13. Cap : xxii : 5. In Libro i Samuelis " Doluit David, quod rupisset Jehovah rupturam in Usa; unde vocavit locum illum Perez Usa," vi : 8, ubi de Usa, qui mortuus quia tetigit arcam; per arcam repræsentabatur cælum, in supremo sensu Dominus, proinde Divinum Bonum; per Usam autem repræsentabatur id quod ministrat, ita Verum, nam hoc ministrat bono, separatio illa significatur per rupturam in Usa.

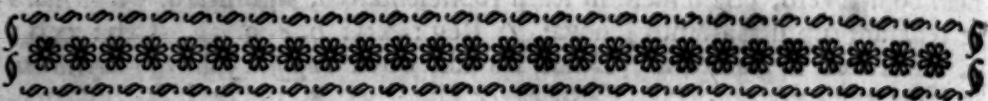
4927. Et vocavit nomen ejus Perez, quod significet quale, nempe separationis veri a bono apparenter, constat ex significatione vocare nomen, quod sit quale, de qua n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006. 3421, ipsum quale est Perez, nam in Lingua originali Perez est ruptura.

4928. Et postea exivit frater ejus, quod significet bonum actualiter prius, constat ex repræsentatione Serachi, qui hic frater, quod sit bonum, is enim fuit qui aperuit uterum, ita qui primogenitus fuit, & cujus super manu dibaphum; quod id bonum sit, videatur n: 4925: quod per postea exivit frater ejus, significetur quod bonum actualiter prius, est quia bonum, cum regeneratur homo, non appareat, quia se occultat in interiore homine, ac modo influit in verum per affectionem secundum gradus conjunctionis veri secum, cum itaque verum conjunctum est bono, quod sit cum homo regeneratus est, tunc bonum se manifestat, nam homo tunc ex bono agit, & spectat vera sicut a bono, plus enim tunc studet vitæ quam doctrinæ.

4929. Cujus super manu dibaphum, quod significet agnitionem quod bonum, constat ex eo quod nunc agnitus fuerit ex dibapho super manu, ita quod esset bonum quod aperuit uterum seu quod primogenitum erat: per quod obstetrix ligavit super manu dibaphum, significatur quod signaverit quis primogenitus esset, inde agnitio hic significatur.

4930. Et vocavit nomen ejus Serach, quod significet quale, constat a significatione vocare nomen, quod sit quale, ut supra n: 4927: quale quod significatur per Serach, est quale illius rei, de qua in sensu interno hætenus actum est, nempe quod bonum actualiter primogenitum sit, & verum apparenter: ipsum quale in se innumerabilia continet, quæ innumerabilia non videri possunt in luce mundi, sed in luce cæli, ita coram angelis; si homo unius rei quale videret sicut apparet coram angelis, obstupesceret & confiteretur quod nusquam id credidisset, & quod respective is pæne nihil sciret, Serach in Lingua originali significat ortum, & tribuitur soli & primæ apparitioni ejus lucis; inde nominatus est Serach, quia bonum similiter se habet apud hominem qui regeneratur, id enim primum oritur & dat lucem, ex qua luce

illustrantur illa quæ in naturali homine, ut videri, & agnosci, & denique credi possint; nisi lux foret ex bono intus in homine, nusquam ad agnitionem & fidem videre posset vera, sed modo vel sicut talia quæ dicenda propter vulgus, vel sicut falsa.

Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine, hic de Correspondentia Manuum, Brachiorum, Pedum & Lumborum cum illo.

4931. **O**STENSUM est prius, quod Universum Cælum referat unum Hominem cum singulis ejus Organis, Membris & Visceribus; & hoc quia Cælum refert Dominum, Dominus enim est omne in omnibus Cæli, usque adeo, ut Cælum in proprio sensu sit Divinum Bonum & Divinum Verum, quæ a Domino; inde est, quod Cælum in tot quasi Provincias distinctum sit, quot sunt Viscera, Organa & Membra in homine, cum quibus etiam correspondentia est; nisi Correspondentia talis foret hominis cum cælo, & per cælum cum Domino, homo ne quidem uno momento subsisteret: omnia illa in connexu tenentur per influxum. Sed omnes illæ Provinciæ se referunt ad duo Regna, nempe ad Regnum cœleste & ad Regnum spirituale; illud Regnum, nempe Regnum cœleste, est Regnum cordis in Maximo Homine, & hoc nempe Regnum spirituale est Regnum Pulmonis ibi; similiter ac in Homine, in ejus omnibus & singulis regnat Cor & regnat Pulmo: duo illa Regna mirabiliter conjunguntur; conjunctio illa etiam representatur in conjunctione cordis & Pulmonis apud hominem, & in conjunctione operationum utriusque in singulis membris & visceribus. Cum Homo est embryo, seu cum adhuc est in utero, tunc in Regno cordis est, at cum enixus est ab utero, tunc simul venit in Regnum pulmonis; & si is per vera fidei patitur se perducere in bonum amoris, tunc a Regno pulmonis redit in Regnum cordis, in Maximo Homine, sic enim iterum in uterum venit & renascitur; & tunc quoque apud illum conjunguntur duo illa Regna, sed inverso ordine, prius enim Regnum cordis apud eum

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 435

eum sub imperio Pulmonum fuit, hoc est, prius dominatum est apud illum fidei verum, sed postea dominatur charitatis bonum: quod Cor correspondeat bono amoris, & Pulmo vero fidei, videatur n: 3635. 3883 ad 3896.

4932. *Qui in Maximo Homine correspondent Manibus & Brachiis, & quoque Humeris, sunt illi qui in Potentia sunt per fidei verum ex bono; qui enim in fidei vero ex bono sunt, illi in potentia Domini sunt, tribuunt enim Ipsi omnem potentiam, & nullam sibi, & quo magis nullam sibi tribuunt non ore sed corde, eo in maiore Potentia sunt; Angeli inde vocantur Potentiæ & Potestates.*

4933. *Quod Manus, Brachia, Humeri correspondeant Potentiæ in Maximo Homine, est quia totius corporis, & omnium ejus Viscerum vires & potentie se referant ad illa, nam corpus vires & potentias suas excercet per brachia & manus: inde etiam est, quod in Verbo per manus, brachia, & humeros significantur potentie; quod per manus, videatur n: 878. 3387; quod per Brachia, patet a pluribus locis, ut ab his "Esto Brachium in singulis matutis," Esai: xxxiii: 2. Dominus Jehovih in forti venit, & Brachium Ipsius dominabitur Ipsi," Esai: xl: 10. Operatur illud per Brachium roboris sui," Esai: xlii: 12. Brachia mea populos judicabunt," Esai: li: 5. Indue robur, Brachium Jehovah," Esai: li: 9. Circumspexi & non auxilians, ideo salutem mihi præstitit Brachium meum," Esai: lxi: 5. Maledictus qui confidit in homine, & ponit carnem Brachium suum" Jerem: xvii: 5. Feci terram, hominem, & bestiam, per virtutem meam magnam, & per Brachium meum extensum," Jerem: xxvii: 5. Cap: xxxii: 17. Excisum est cornu Moabi, & Brachium ejus confractum," Jerem: xlviii: 25. Frango Brachia regis Aegypti, contra confortabo Brachia regis Babelis," Ezech: xxx: 22. 24. 25. Jehovah frange Brachium impii" Psalm: x: 15. Juxta magnitudinem Brachii tui fac residuos filios mortis," Psalm: lxxxix: 11. Educti ex Aegypto manu forti & brachio extenso," Deut: vii: 19. Cap: xi: 2. 3. Cap: xxvi: 8. Jerem: xxxii: 21. Psalm: cxxxvi: 12. Ex his etiam constare potest, quod per Dextram in Verbo significetur Potentia superior, & per sedere a dextris Jehovah Omnipotentia, Matth: xxvi: 63. 64. Luc: xxii: 69. Marc: xiv: 61. 62. Cap: xvi: 19.*

4934. *Visum mihi est Brachium nudum, inflexum antrorsum, quod secum tantam vim, & simul tantum terrorem habuit, ut non solum horrescerem, sed viderer quasi in minutissimum & quoad intima potuisse contundi, erat irresistibile; hoc Brachium bis mihi visum est; & inde*

scire datum, quod Brachia significant robur, & Manus potentiam: sentiebatur etiam ex Brachio illo calidum exhalans.

4935. Brachium illud nudum sistitur videndum in varia positione, & secundum illam incutit terrorem, & in tali positione, de qua mox supra, incredibilem, apparet enim confringere posse momento ossa & medullas: qui in vita corporis non timidi fuerunt, usque in altera vita a brachio illo in maximum terrorem adiguntur.

4936. Apparuerunt aliquoties qui baculos haberent, & dictum quod essent magi, sunt antrorsum ad dextrum longa via in cavernis profunde; qui magi perniciores fuerunt, profundius ibi reconduntur; illi sibi videntur cum baculis; etiam per phantasias plura baculorum genera formant, & credunt quod per illos possint miracula facere, putant enim vim baculis inesse, & hoc quoque inde, quia baculi sunt quibus innititur dextra & brachium, quæ per correspondentiam robur & potentia sunt. Inde patuit mihi, cur Veteres attribuerunt Magis baculos; Veteres enim Gentiles id habuerunt ex Antiqua Ecclesia Representativa, in qua baculi sicut manus significabant potentiam, videatur n: 4876: & quia significabant potentiam, mandatum erat Moysi, cum miracula fierent, quod extenderet baculum, aut manum, Exod: IV: 17. 20. Cap: VIII: 1 ad 11. 12 ad 16. Cap: IX: 23. Cap: X: 3 ad 21. Cap: XIV: 21. 26. 27. Cap: XVII: 5. 6. 11. 12. Num: X: 7 ad 10.

4937. Infernales spiritus etiam quandoque Humerum ex phantasia sistunt, per quem faciunt, ut vires repercutiantur, transire etiam nequeunt, sed hoc solum pro illis qui in tali phantasia sunt, sciunt enim quod Humerus correspondeat omni potentie in spirituali mundo; etiam per Humerum in Verbo significatur omnis potentia, ut patet in his locis, "Confregisti jugum oneris ejus, & baculum humeri ejus," Esai: IX: 3. Latere & Humero impellitis, & cornibus vestris feritis," Ezech: XXIV: 21. Findes ei omnem Humerum" Ezech: XXIX: 6. 7. Ut serviant Jehovæ Humero uno," Zephan: III: 9. Puer natus est nobis, & erit principatus super Humero Ipsius," Esai: IX: 5. Dabo clavem domus Davidis super Humero Ipsius," Esai: XXII: 22.

4938. Qui in Maximo Homine correspondent Pedibus, Plantis & Calcaneis, sunt qui Naturales sunt, quapropter per Pedes in Verbo significantur Naturalia, n: 2162. 3147. 3761. 3986. 4280; per Plantas Naturalia inferiora; & per Calcaneos Naturalia infima: Cælestia enim in Maximo Homine constituunt Caput, Spiritualia Corpus, & Naturalia Pedes; eo ordine etiam consequuntur; cælestia etiam, quæ sunt

CAPUT TRIGESIMUM OCTAVUM. 437

sunt suprema, terminantur in spiritualibus, quæ sunt media, & spiritualia in naturalibus, quæ sunt ultima.

4939. Semel cum elevatus essem in cælum, apparuit mihi sicut capite ibi essem, & corpore infra, at pedibus adhuc inferius; & inde perceptum, quomodo superiora & inferiora apud hominem correspondent illis quæ in Maximo Homine, & quomodo influit unum in alterum, quod nempe cœleste, quod est bonum amoris & primum ordinis, influat in spirituale, quod est verum inde, & est secundum ordinis, & denique in naturale, quod est tertium ordinis; inde patet, quod naturalia sint instar Pedum, quibus innituntur superiora: natura etiam est, in qua terminantur illæ quæ spiritualis mundi sunt, & quæ cœli; inde est, quod universa natura sit theatrum repræsentativum Regni Domini, & quod singula ibi repræsentent, n: 2758. 3483; & quod natura ex influxu secundum illum ordinem subsistat, & quod absque influxu illo ne quidem momento subsistere posset.

4940. Cum secundo columna Angelica circumdatus demitterer in loca inferiorum, tunc ad sensum percipere dabatur, quod illi qui in terra inferiorum erant, corresponderent Pedibus & Plantis; etiam loca illa sunt sub pedibus & plantis; ibi etiam cum illis loquutus sum; sunt tales, qui in naturali jucundo fuerunt, & non in spirituali. De Terra inferiori, videatur n: 4728.

4941. In locis illis etiam sunt illi qui naturæ adscripserunt omnia, & parum Divino; cum illis ibi loquutus sum; & cum de Divina Providentia sermo fuit, tunc illi tribuebant omnia naturæ; sed usque illi ibi qui vitam moralem bonam egerunt, cum ibi per moram temporis detenti sunt, successive exuunt principia illa, & induunt principia veri.

4942. Cum ibi eram, audiui etiam in una camera, sicut quod ab altera parte parietis quidam essent, qui se infringere vellent, a quibus perterriti illi qui ibi, credentes quod essent latrones; & dictum, quod illi qui ibi teneantur in tali timore, ex causa ut deterreantur a malis, quia timor aliquibus est medium emendationis.

4943. In inferiore terra sub pedibus & plantis, etiam sunt illi qui meritum posuerunt in beneactis & operibus; plures eorum sibi apparent ligna secare; locus ubi sunt est frigidior, & videntur sibi calorem acquirere per laborem suum; cum illis etiam loquutus sum, & illis dicere datum, numne vellent ex loco illo exire, dicebant quod adhuc per laborem non meruerint; at cum status ille transactus est, tunc inde eximuntur. Sunt etiam illi Naturales, quia velle mereri salutem,

tem, non est spirituale; & præterea præferunt se aliis, quidam etiam eorum contemnunt alios; illi si non gaudium præ reliquis in altera vita recipiunt, indignantur contra Dominum, quapropter cum secant ligna, quandoque apparet quasi quid Domini sub lignis, & hoc ex indignatione: sed quia vitam piam egerunt, & ex ignorantia ita fecerunt, in qua aliquid innocentiae fuit, ideo aliquoties angeli ad illos mittuntur, & illos consolantur; & præterea apparet illis desuper a sinistro quandoque sicut Oris, ex qua visa etiam consolationem accipiunt.

4944. Qui e mundo ex Christiano orbe veniunt, & vitam moralem bonam egerunt, & aliquid charitatis erga proximum habuerunt, at spiritualia parum curaverunt, quoad plurimam partem mittuntur in loca sub pedibus & plantis, & ibi tenentur usque dum naturalia, in quibus fuerunt, exuant, ac spiritualia & cœlestia, quantum possunt secundum vitam, imbuant; quæ cum imbuerunt, eleuantur abinde ad Societates cœlestes; vidi aliquoties emergentes, & illorum letitiam quod in lucem cœlestem venirent.

4945. In quo situ loca sub pedibus sunt, nondum scire datum est; sunt permulta, & illa inter se distinctissima; in genere vocantur, Terra inferiorum.

4946. Sunt quidam, qui in vita corporis imbuerunt, quod homo non curare debeat illa quæ Interni hominis sunt, proinde spiritualia, sed solum quæ Externi hominis sunt seu naturalia, ex causa quod interiora perturbent iucunda vitæ eorum, ac faciant injucundum: agebant illi in sinistrum genu, & paulum supra genu ab anteriori, & quoque in plantam pedis dextri: loquutus sum cum illis in mansione eorum, dicebant quod putaverint in vita corporis, solum externa vivere, & quod non intellexerint quid esset internum, proinde quod naturalia sciverint, non autem quid spirituale; sed dicere illis datum, quod innumerabilia per id sibi præcluserint, quæ ex spirituali mundo potuissent influere, si interiora agnoverint, & sic in cogitationis suæ ideas admiserint: & porro dicere datum, quod in unaquavis cogitationis idea innumerabilia sint, quæ coram homine imprimis naturali, non apparent nisi sicut unum simplex, cum tamen indefinitæ sunt quæ ex mundo spirituali influunt, quæ faciunt apud hominem spirituales, intuitionem superiorem, ex qua videre & quoque percipere potest, num verum sit vel non verum: & quia dubitabant de eo, ostendebatur id per vivam experientiam; representabatur illis una idea, quam videbant ut unam simplicem, proinde sicut punctum obscurum, tale in luce cœli facile representatur,

sentatur, illa idea cum recluderetur, & simul visus eorum interior aperiretur, tunc patuit sicut univrsum ad Dominum ducens, & dictum quod ita sit in unaquavis idea boni & veri, quod nempe sit imago totius cœli, quia est a Domino, Qui est omne cœli, seu ipsum illud quod vocatur Cœlum.

4947. Sub plantis pedum etiam sunt qui in vita corporis vixerunt mundo & genio, delectati talibus quæ sunt mundi, & amaverunt vivere splendide, sed modo ex cupiditate externa seu corporis, non autem ab interna seu mentis; non enim superbiuerunt animo, se aliis præferendo, tametsi in dignitate constituti; quod ita vixerint, ex corpore egerunt; quare tales nec rejecerunt doctrinalia Ecclesiæ, minus confirmarunt se contra illa; corde suo dixerunt de illis, quod ita sit, quia illi, qui student Verbo, id sciunt: apud quosdam, qui tales, interiora aperta sunt versus cœlum, quibus successu infeminantur cœlestia, nempe iustitia, probitas, pietas, charitas, misericordia, & dein eleuantur in cœlum.

4948. Qui autem nihil aliud cogitarunt & studuerunt in vita corporis ex interiori suo, quam quæ sunt sui & mundi, illi sibi præcluserunt omnem viam seu omnem influxum e cœlo, nam amor sui & mundi est oppositus amoris cœlesti. Illi eorum, qui simul in voluptatibus, aut in vita delicata conjuncta cum actu interiori vixerunt, sub planta pedis dextri sunt, sed ibi profunde, ita sub terra inferiorum, ubi talium infernum est; in domiciliis eorum nihil nisi quam sordes sunt, videntur etiam sibi portare talia, correspondent enim vitæ tali; sentitur ibi fætor sordium diversarum secundum vitæ genera & species: ibi degunt plures, qui in mundo inter celebratiores fuerunt.

4949. Sunt plures qui mansiones habent sub plantis pedum, cum quibus quandoque loquutus sum; vidi quosdam eorum, quod conniterentur ascendere, & quoque connisum ascensus eorum sentire dabatur, & hoc usque ad genua, sed relapsi sunt; representatur ita coram sensu, cum aliqui ex suis mansionibus cupiunt ad superiores, sicut hi quod ad illorum mansiones qui in provincia genuum & femorum sunt; dictum mihi, quod tales sint qui alios contemserunt præ se, quapropter etiam volunt emergere, & non solum per pedem in femur, sed etiam si possent supra caput, at usque relabuntur: sunt in quodam genere stupiditatis, nam talis arrogantia exstinguit & suffocat lucem cœli, proinde intelligentiam; quapropter sphaera quæ circumfundit illos apparet sicut crassamentum.

4950. Sub pede sinistro paulo sinistrorsum, sunt tales qui naturæ omnia tribuerunt, at usque confessi Ens universi ex quo omnia quæ naturæ sunt; sed explorabatur num crediderint aliquod Ens universi seu Summum Numen, quod creaverat omnia, sed perceptum ex cogitatione eorum mecum communicata, quod esset sicut inanimatum quoddam quod crederent, in quo nihil vitæ; ex quo constare potuit, quod non agnovissent creatorem universi, sed naturam; dicebant etiam quod Numinis ibi ideam non possent habere.

4951. Sub calcaneo aliquanto magis retrorsum, est profunde infernum, spatium intermedium apparet sicut vacuum; ibi sunt malitiosissimi, clandestine explorant animos nocendi causa, & clandestine insidiantur ut perdant, hoc illis jucundum vitæ fuerat; sapius illos observari; effundunt venenum malitiæ suæ ad illos qui in mundo spirituum sunt; & illos qui ibi variis dolis excitant; sunt interiores malitiosi; apparent ibi quasi in palliis, & quandoque aliter; sæpe puniuntur, & tunc profundius demittuntur, & obvelantur quasi nube, quæ est sphaera malitiæ ex illis exhalans; ex profundo illo quandoque tumultus sicut internecinus auditur: possunt inducere alios ad lachrymandum, & quoque possunt incutere timorem; hoc imbuerunt in vita corporis per id quod apud egrotos & simplices fuerint, opes obtinendi causa, quos adegerunt ad lachrymandum, & sic moverunt ad misericordiam, & si non ita obtinuerunt, incusserunt timorem: sunt plerique tales, qui ita pro Monasteriis deprædati sunt plures domos. Observati etiam quidam sunt in media distantia, sed hi apparent sibi sedere sicut in Camera, & consultare, sunt quoque malitiosi, sed non in illo gradu.

4952. Quidam ex illis, qui Naturales sunt, dixerunt, quod nesciant quid Credituri, quia fors manet unumquemvis secundum vitam, & quoque secundum cogitationes ex confirmatis principiis; sed illis responsum, quod satisfuerit illis, si crediderint quod Deus sit qui gubernat omnia, & quod vita post mortem sit; & imprimis quod vixerint non sicut fera, sed sicut homo, nempe in amore in Deum, & in charitate erga proximum, ita in vero & bono, non autem contra illa. At dixerunt, quod ita vixerint, sed iterum responsum, quod in externis apparuerint tales, sed nisi obstiterint leges, in cuiusvis vitam & opes ruisissent sævius quam fera. Rursus dixerunt, quod non sciverint quid charitas erga proximum, & quid internum, sed illis responsum, quod illa non scire potuerint, quia amor sui & mundi & externa occupaverant omnia cogitationis & voluntatis eorum.

4953. Continuatio ad finem Capitis sequentis.

G E N E S E O S

CAPUT TRIGESIMUM NONUM.

4954. **I**N præmissis ante Caput præcedens, explicata sunt quæ Dominus loquutus est de Iudicio super bonos & malos apud Matthæum Cap: xxv: Versibus 31. 32. 33, quæ videantur n: 4807 ad 4810; veniunt nunc explicanda quæ ordine ibi sequuntur, nempe hæc verba “*Tunc dicit Rex iis qui a dextris Ipsius, venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum a foundatione mundi: esurivi enim & dedistis Mihi edere; sitivi & potastis Me; peregrinus fui & collegistis Me; nudus & circumindulistis Me; ægrotus fui & visitastis Me; in carcere fui & venistis ad Me*” Vers: 34. 33. 36.

4955. Quid hæc in sensu interno involvunt, patebit ab illis quæ sequuntur; sciendum prius, quod hæc opera quæ recensentur sint Ipsa Charitatis in suo ordine; hoc nemo videre potest, qui non sensum internum Verbi novit, hoc est, nisi sciat quid intelligitur per esurienti dare edere, sitientem potare, peregrinum colligere, nudum induere, ægrotum visitare, ad illos in carcere venire; qui de his cogitat solum ex sensu literæ, is colligit inde, quod per illa intelligantur bona opera in externa forma, & nihil arcani præterea illis inesse, cum tamen in singulis est arcanum, & hoc Divinum, quia a Domino: sed arcanum non hodie intelligitur, quia nulla hodie sunt doctrinalia charitatis; postquam enim separaverunt charitatem a fide, perierunt illa doctrinalia, & loco illorum recepta & inventa sunt doctrinalia fidei, quæ doctrinalia prorsus nihil docent, quid charitas & quid proximus: doctrinalia apud antiquos docuerunt omnia genera & omnes species charitatis, & quoque quis proximus, erga quem Charitas exercenda, & quomodo unus in alio gradu & in alio respectu quam alter Proximus est, & consequenter quomodo charitas erga unum aliter quam erga alterum applicata exercenda; redigerunt etiam illum in classes, & nomina indiderunt, & vocarunt quosdam pauperes, egenos, miseros, afflictos, quosdam cæcos, claudos, mancos ut & pupillos & viduas, quosdam esurientes, sitientes, peregrinos, nudos, ægrotos, vinctos, & sic por-

ro; inde sciebant in quo debito essent erga unum & erga alterum: sed hæc doctrinalia, ut dictum, perierunt, & cum illis etiam intellectus Verbi, usque adeo, ut nemo hodie aliud sciat, quam per pauperes, viduas, pupillos, in Verbo, non alii intelligantur, quam qui ita vocantur; similiter hic per esurientes, sitientes, peregrinos, nudos, ægrotos, in carcere; cum tamen per hos describitur Charitas qualis est in sua essentia, & ejus exercitium quale erit in sua vita.

4956. Charitatis erga proximum essentia, est affectio boni & veri, & agnitio sui quod sit malum & falsum, imo proximus est ipsum bonum & verum, his affici est charitatem habere, oppositum proximo est malum & falsum, hæc averfatur qui charitatem habet; qui itaque charitatem erga proximum habet, afficitur bono & vero, quia illa ex Domino, & averfatur malum & falsum quia illa ex se; & cum hoc facit, in humiliatione est ex agnitione sui, & cum in humiliatione in statu receptionis boni & veri est a Domino. Hæc Charitatis sunt, quæ in sensu interno involvunt hæc Domini verba, "*Esurivi & dedistis Mihi edere, sitivi & potastis Me, peregrinus fui & collegistis Me, Nudus & circumindulistis Me, ægrotus fui & visitastis Me, in carcere fui & venistis ad Me.*" Quod hæc verba illa involvant, nemo scire potest quam ex sensu interno; antiqui qui doctrinalia Charitatis habebant, illi hæc sciebant; sed hodie hæc tam remota apparent, ut quisque miraturus quod dicatur quod illa insint; & præterea angeli apud hominem non aliter illa verba percipiunt, per Esurgentem enim percipiunt, illos qui ex affectione desiderant bonum, per Sitientem illos qui ex affectione desiderant verum, per Peregrinum illos qui instrui volunt, per Nudum illos qui agnoscunt quod nihil boni & veri in se sit, per Ægrotum illos qui agnoscunt in se nihil nisi malum esse, & per Vincitos seu in carcere qui agnoscunt in se nihil nisi falsum: hæc si in unum sensum rediguntur, significant illa quæ mox supra dicta sunt.

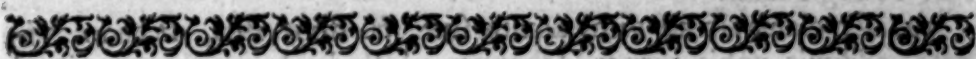
4957. Ex his constare potest, quod Divina fuerint intus in omnibus quæ Dominus loquutus est, tametsi apparent coram illis qui in solis mundanis, & magis coram illis qui in corporeis sunt, sicut talia, quæ unusquisque homo loqui posset, imo qui in corporeis sunt, ad illa & reliqua verba Domini dicturi, quod in illis non tanta gratia, proinde nec tantum pondus sit, quantum in sermone & prædicatione illorum hujus sæculi, qui ex eruditione cum eloquio loquuntur; cum tamen horum sermo & prædicatio est sicut squama & palea respectively ad nuclearia.

4958. Quod *Esurire* sit ex affectione desiderare bonum, est quia panis in sensu interno est bonum amoris & charitatis, & cibus in genere est

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 443

est bonum, n: 2165. 2177. 3478. 4211. 4217. 4735; quod *Sitire* fit ex affectione desiderare verum, est quia vinum & quoque aqua sunt verum fidei, quod vinum n: 1071. 1798, quod aqua, n: 2702; quod *Peregrinus* fit qui instrui vult, videatur n: 1463. 4444: quod *Nudus* fit qui agnoscit quod nihil boni & veri in se fit; quod *Ægrotus* qui in malo; & *vinctus seu in carcere* qui in falso, patet a pluribus locis in Verbo ubi nominantur.

4959. Quod Dominus de Se illa dicat, est quia Dominus est in illis qui tales sunt; quapropter etiam dicit, "Amen dico vobis, quantum fecistis uni horum fratrum meorum minimorum, Mihi fecistis," Vers: 40. 45.

C A P U T XXXIX.

1. **E**T Joseph descendere factus Ægyptum, & emit eum Potiphar cubicularius Pharaonis, princeps satellitum, vir Ægyptus, e manu Jischmaelitarum, qui descendere fecerunt eum illuc.

2. Et fuit JEHOVAH cum Josepho, & fuit vir prosperans, & fuit in domo domini sui Ægyptii.

3. Et vidit dominus ejus quod JEHOVAH cum eo, & omne quod is faciens, JEHOVAH prosperans in manu ejus.

4. Et invenit Joseph gratiam in oculis ejus, & ministravit illi, & præfecit eum super domum suam, & quicquid erat illi dedit in manum ejus.

5. Et factum, e quo præfecit eum in domo sua, & super omne quod erat illi, & benedixit JEHOVAH domui Ægyptii propter Josephum; & fuit benedictio JEHOVÆ in omni quod erat illi in domo & in agro.

6. Et reliquit omne quod illi, in manum Josephi, & non scivit cum eo quicquam, nisi panem quem ille edens. Et erat Josephus pulcher forma & pulcher aspectu.

7. Et factum post verba hæc, & sustulit uxor domini ejus oculos suos ad Josephum, & dixit, cuba mecum.

8. Et renuit, & dixit ad uxorem domini sui, ecce dominus meus

non scit cum me quid in domo, & omne quod est illi dedit in manum meam.

9. Non ipse magnus in domo hac præ me, & non prohibuit a me quicquam, nisi temet, eo quod tu uxor illius, & quomodo faciam malum magnum hoc, & peccarem DEO.

10. Et factum, ut loqui illam ad Iosephum die die, & non audivit ad illam, ad cubandum apud illam, ad esse cum illa.

11. Et factum ut die quodam, & venit domum ad faciendum opus suum, & nullus vir e viris domus ibi in domo.

12. Etprehendit eum in veste ejus, dicendo, cuba mecum, & reliquit vestem suam in manu illius, & fugit, & exivit foras.

13. Et factum, ut videre illam quod reliquit vestem suam in manu sua, & fugit foras.

14. Et clamavit ad viros domus suæ, & dixit illis, dicendo, videte, adduxit nobis virum Hebræum ad illudendum nobis, venit ad me ad cubandum mecum, & clamavi voce magna.

15. Et factum, ut audire eum, quod sustuli vocem meam, & clamavi, & reliquit vestem suam apud me, & fugit, & exivit foras.

16. Et reposuit vestem ejus apud se, usque venire dominum ejus ad domum suam.

17. Et loquuta ad illum secundum verba hæc, dicendo, venit ad me servus Hebræus, quem adduxisti nobis, ad illudendum mihi.

18. Et factum, sicut tollere me vocem meam, & clamavi, & reliquit vestem suam apud me, & fugit foras.

19. Et factum, sicut audire dominus ejus verba uxoris suæ, quæ loquuta ad illum, dicendo, secundum verba hæc fecit mihi servus tuus, & accensa ira illius.

20. Et accepit dominus Iosephi eum, & dedit eum ad domum carceris, locum quo vincti Regis vincti, & fuit ibi in domo carceris.

21. Et fuit JEHOVAH cum Iosepho, & inclinavit ad eum misericordiam, & dedit gratiam ejus in oculis principis domus carceris.

22. Et dedit princeps domus carceris in manum Iosephi omnes vinctos, qui in domo carceris, & omne quod facientes ibi, is fuit faciens.

23. Nihil princeps domus carceris videns quicquam in manu ejus, eo quod JEHOVAH cum eo, & quod is faciens, JEHOVAH prosperans.

CONTENTA.

C O N T E N T A.

4960. In sensu interno agitur hic de Domino, quomodo Ipse Internum suum Hominem Divinum fecit: Jacobus fuit Externus Homo, de quo in præcedentibus actum est, Josephus est Internus, de quo hic & in sequentibus agitur.

4961. Et quia hoc factum secundum Divinum ordinem, describitur hic ille ordo; & quoque tentatio, quæ est conjunctionis medium.

S E N S U S I N T E R N U S.

4962. Vers: 1. **E**t Joseph descendere factus Ægyptum, & emit eum Potiphar cubicularius Pharaonis, princeps satellitum, vir Ægyptius, e manu Jischmaelitarum, qui descendere fecerunt eum illuc. Et Joseph significat cœleste spiritualis ex rationali: descendere factus Ægyptum, significat ad scientifica quæ Ecclesiæ: & emit eum Potiphar cubicularius Pharaonis, significat quod apud interiora scientificorum: princeps satellitum, significat quæ primaria interpretationi: vir Ægyptius, significat verum naturale: e manu Jischmaelitarum, significat a simplici bono: qui descendere fecerunt eum illuc, significat quod ab illo bono ad illa scientifica.

4963. Et Josephus, quod significet cœleste spiritualis ex rationali, constat a repræsentatione Josephi, quod sit cœlestis spiritualis homo qui ex rationali, de qua n: 4286; hic itaque quia agitur de Domino, repræsentatur per illum Internus Homo Domini: unusquisque qui nascitur homo, est Externus & Internus, Externus ejus est qui oculis conspicitur, & per quem in consortio est cum hominibus, & per quem aguntur illa quæ propria mundi naturalis sunt; Internus autem est, qui non oculis conspicitur, & per quem homo in consortio est cum spiritibus & angelis, & per quem peraguntur illa quæ propria mundi spiritualis sunt; quod unusquisque homo Internum & Externum habeat, seu homo Internus & Externus sit, est ut per hominem conjunctio cœli sit cum mundo, ipsiuit enim cœlum per Internum hominem in Externum, & inde percipit quid in mundo, & homo Externus, qui in mundo est, inde percipit quid in cœlo, homo ut talis sit ita creatus est. Dominus etiam, quoad Humanum suum, Externum & Internum habuit, quia placuit Ipsi nasci sicut alius homo; Externum seu Externus Ipsius Homo repræsentatus est per Jacobum & postea per Israelem, Internus autem homo repræsentatur per Josephum;

phum; hic seu Internus homo est, qui vocatur Cœlestis spiritualis ex rationali, seu quod idem, Internum Domini, quod Humanum fuit, cœlestis spiritualis ex rationali; de hoc & de ejus glorificatione agitur in sensu interno in hoc Capite & in sequentibus ubi de Josepho: quid autem cœlestis spiritualis e rationali sit, prius n: 4286. 4585. 4592. 4594, explicatum est, quod nempe sit supra cœlestis spiritualis e naturali, quod per Israellem repræsentatur. Dominus quidem natus est sicut alius homo; sed notum est, quod homo qui nascitur, trahat suum tam ex patre quam ex matre, & quod intimum suum ex patre, at exteriora seu quæ intimum illud investiant a matre, utrumque nempe quod a patre & matre trahit, est conspurcatum malo hæreditario; aliter vero apud Dominum, quod a matre traxit, hoc similiter in se habuit hæreditarium quale alii homini, sed quod a Patre, Qui fuit Jehovah, hoc fuit Divinum; inde est, quod Internus homo Domini non similis fuerit interno alius hominis, intimum enim Ipsius fuit Jehovah; hoc itaque intermedium est quod vocatur cœlestis spiritualis e rationali. Sed de hoc in sequentibus, ex Divina Domini Misericordia, plura dicentur.

4664. Descendere factus Ægyptum, quod significet ad scientifica quæ Ecclesiæ, constat ex significatione Ægypti, quod sit scientia, seu scientificum in communi, de qua n: 1164. 1165. 1186. 1462; sed quale id scientificum fuit, quod per Ægyptum proprie significatur, nondum explicatum est: in Antiqua Ecclesia fuerunt Doctrinalia, & fuerunt Scientifica; Doctrinalia agebant de Amore in Deum & de charitate erga proximum, Scientifica autem de Correspondentiis mundi naturalis cum mundo spirituali, & de Repræsentativis, spiritualium & cœlestium in naturalibus & terrestribus; hæc fuerunt Scientifica illorum qui in Ecclesia Antiqua: Ægyptus fuit inter illos regiones & inter illa regna, ubi etiam Antiqua Ecclesia fuit, n: 1238. 2385, sed quia ibi imprimis scientifica tradebantur, idcirco per Ægyptum significatur Scientificum in genere; & ideo quoque in Verbo prophetico toties de Ægypto agitur, & ibi tale scientificum per illam in specie intelligitur; ipsa magia Ægyptiaca etiam inde originem habuit, noverunt enim Correspondentias Naturalis mundi cum spirituali, quibus dein, postquam Ecclesia apud illos cessavit, ad magica abusi sunt. Quia nunc talia scientifica apud illos fuerunt, nempe quæ docebant Correspondentias, & quoque Repræsentativa & Significativa, & quia hæc inserviebant doctrinalibus Ecclesiæ, imprimis ad intelligendum illa quæ in Verbo illorum dicta fuerunt, (quod Verbum Antiquæ Ecclesiæ fuerit tam Propheticum quam Historicum, simile huic Verbo, sed aliud, videatur n: 2686) inde est, quod per descendere factus Ægyptum, significantur ad scientifica quæ Ecclesiæ. Quia Dominus per Josephum repræsentatur, & hic dicitur quod Josephus descendere factus sit Ægyptum, significatur, quod Dominus, cum Internum suum Hominem glorificaret, hoc est, Divinum faceret, primum imbuerit scientifica Ecclesiæ, & ab illis & per illa progressum fecerit ad interiora magis & magis, & tandem usque ad Divina; placuit enim Ipsi secundum talem ordinem Se Ipsum glorificare seu Divinum facere, secundum qualem, hominem regenerat seu spiritualem facit, n: 3138.

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 447

3212. 3296. 3490. 4402, nempe ab externis, quæ sunt scientifica & vera fidei, successive ad interna, quæ sunt charitatis erga proximum, & amoris in Ipsum. Inde patet, quid significatur per hæc verba apud Hoseam "Cum puer Israel, tunc amavi illum, & ex *Agypto vocavi filium meum*" xi: 1, quod hæc de Domino, videatur Matth: 11: 15.

4965. Et emit eum Potiphar cubicularius Pharaonis, quod significet quod apud interiora scientificorum, constat ex significatione cubicularii Pharaonis, quod sint interiora scientificorum, de qua n: 4789; per emere significatur, quod illa sibi addicaverit, n: 4397. 4487. Interiora scientificorum sunt illa quæ propius accedunt ad spiritualia, & sunt applicationes scientificorum ad cœlestia; hæc enim sunt, quæ Internus homo videt, cum Externus solum scientifica in forma externa.

4966. Princeps satellitum, quod significet quæ primaria interpretationi, constat ex significatione principis satellitum, quod sint primaria interpretationi, de qua n: 4790; primaria interpretationi sunt illa, quæ primario conducunt ad interpretandum Verbum; ac ita ad intelligendum doctrinalia amoris in Deum & charitatis erga proximum, quæ ex Verbo. Sciendum, quod Scientifica veterum prorsus alia fuerint quam scientifica hodie; Scientifica veterum egerunt, ut supra dictum, de Correspondentiis rerum in mundo naturali cum rebus in mundo spirituali; scientifica, quæ hodie vocantur Philosophica, qualia sunt Aristotelica ac similia, illis ignota fuerunt; hoc quoque patet a Libris vetustiorum, quorum plerique conscripti sunt per talia quæ interiora significabant, repræsentabant, & illis correspondebant; ut constare potest solum ex his, ut taceantur reliqua; quod Heliconem in monte statuerint, & per illum intellexerint Cœlum, quod Parnassum infra in colle, & per illum intellexerint scientifica, quod dixerint equum volentem, quem Pegasum vocarunt, rupisse ibi fontem ungula, quod scientias vocaverint virgines, & sic porro; sciverunt enim ex correspondentiis & repræsentativis, quod mons esset Cœlum, quod collis esset id cœlum quod infra est seu quod apud hominem, quod equus esset intellectuale, quod alæ quibus volabat essent spiritualia, quod ungula esset naturale, quod fons esset intelligentia, & quod tres virgines quæ charites dictæ, essent affectiones boni, & quod virgines, quæ Heliconides & Parnassides nominatæ, essent affectiones veri. Similiter quod Soli attribuerint equos, quorum cibum vocabant ambrosiam, & potum nectarem, sciebant enim quod Sol significaret amorem cœlestem, equi intellectualia quæ inde sunt, & quod cibi cœlestia, & potus spiritualia. Ex Antiquis etiam manet, quod Reges, cum coronantur, sedebunt super throno argenteo, induendi chlamyde purpurea, ungendi oleo, portabunt capite coronam, manibus sceptrum, gladium, claves, equitabunt in regio ornata super equo albo, sub cuius pedibus ungulæ argenti, ad mensam tunc ministrabuntur ab optimatibus Regni, præter plura; sciebant enim quod Rex repræsentaret Divinum Verum quod ex Divino Bono, & inde quid thronus argenteus, chlamys purpurea, oleum unctionis, corona, sceptrum, gladius, claves, equus albus, ungulæ argenti, ministratio ab optimatibus; quis hodie illa novit, &

ubi scientifica quæ illa docent, emblemata vocant, prorsus non scientes aliquid de Correspondentia & Repræsentatione. Ex his patet, qualia fuerunt scientifica Antiquorum, & quod illa duxerint eos in cognitionem de spiritualibus & cœlestibus, quæ quoque hodie vix sciuntur quod sint. Scientifica, quæ loco illorum successerunt, & proprie Philosophica dicuntur, abstrahunt potius mentem a sciendis talibus, quia applicari possunt etiam ad confirmanda falsa, & quoque mittunt mentem in tenebras cum per illa confirmantur vera, quia pleraque nudæ voces sunt, per quas confirmationes fiunt, quæ a paucis capiuntur, & de quibus etiam pauci illi disceptant: inde constare potest, quantum recessit genus humanum ab eruditione antiquorum, quæ duxit ad sapientiam. Gentiles illa habuerunt ab Ecclesia Antiqua, cujus cultus externus constabat in repræsentativis & significativis, ac internus in illis quæ repræsentabantur & significabantur. Hæc erant scientifica, quæ in genuino sensu per Ægyptum significantur.

4967. Vir Ægyptius, quod significet verum naturale, constat ex significatione viri, quod sit verum, de qua n: 3134; & ex significatione Ægypti, quod sit scientificum in genere, de qua mox supra n: 4964. 4966; & quia Ægyptus est scientificum, etiam est naturale, omne enim scientificum apud hominem est naturale, quia in naturali ejus homine, etiam scientificum de spiritualibus & cœlestibus, causa est, quia homo in naturali & ex naturali videt illa, quæ non ex naturali videt, non capit: sed aliter videt illa homo regeneratus, qui spiritualis vocatur, aliter homo non regeneratus qui mere naturalis, apud illum scientifica illustrantur a luce cœli, apud hunc autem non ita, sed a luce quæ influit per spiritus qui in falso & malo sunt, quæ lux quidem est a luce cœli, sed facta apud illos opaca, sicut lux vespere aut noctis, vident enim tales spiritus, & inde tales homines, sicut noctuæ, clare noctu & obscure interdiu, hoc est, clare falsa & obscure vera, & inde clare quæ mundi sunt, & obscure, si quicquam, illa quæ cœli. Ex his constare potest, quod scientificum genuinum sit verum naturale; omne enim scientificum genuinum, quale per Ægyptum in bono sensu significatur, est verum naturale.

4968. E manu Jischmaelitarum, quod significet a simplici bono, constat ex repræsentatione Jischmaelitarum, quod sint qui in simplici bono, de qua n: 3263. 4747; hic itaque verum naturale quod a simplici bono. In Capite xxxvii, Vers: 36, dicitur, quod *Midianitæ* vendiderint Josephum ad Ægyptum Potiphari cubiculario Pharaonis, principi satellitum; hic autem dicitur, quod Potiphar cubicularius Pharaonis, princeps satellitum, emerit illum e manu *Jischmaelitarum*, qui descendere fecerunt eum illuc; quod ita dicatur, est propter sensum internum; ibi enim agitur de abalienatione Veri Divini, quæ non fit ab illis qui in simplici bono sunt, sed ab illis qui in simplici vero, qui per Midianitas repræsentantur, videatur n: 4788; hic autem agitur de comparatione seu addicatione scientificorum & de vero naturali quod a simplici bono, quapropter dicitur ab Jischmaelitis, per hos enim repræsentantur qui in simplici bono; inde patet, quod ita dictum sit propter sensum internum: historice nec sibi contrariantur, de Midianitis enim dicitur, quod extraxerint

traxerint Josephum e fovea, consequenter quod ab illis traditus sit Jischmaelitis, a quibus in Ægyptum deductus est, ita quod Midianitæ, quia tradiderunt illum Jischmaelitis qui irent Ægyptum, vendiderint illum ad Ægyptum.

4969. Qui descendere fecerunt eum illuc, quod significet quod ab illo bono ad illa scientifica, constat ex repræsentatione Jischmaelitarum, qui descendere fecerunt eum, quod sint qui in simplici bono, de qua mox supra n: 4968, & a significatione Ægypti, quæ hic est illuc, quod sit scientificum in genere, de qua mox supra n: 4964. 4966: descendere dicitur, quia agitur de scientificis quæ sunt exteriora; in Verbo enim ab interioribus ad exteriora dicitur descendere, ab exterioribus vero ad interiora ascendere, videatur n: 3084. 4539.

4970. Vers: 2. 3. 4. 5. 6. *Et fuit Jehovah cum Josepho, & fuit vir prosperans, & fuit in domo domini sui Ægyptii. Et vidit dominus ejus, quod Jehovah cum eo, & omne quod is faciens Jehovah prosperans in manu ejus. Et invenit Joseph gratiam in oculis ejus, & ministravit illi, & præfecit eum super domum suam, & quicquid erat illi dedit in manum ejus. Et factum, e quo præfecit eum in domo sua, & super omne quod erat illi, & benedixit Jehovah domui Ægyptii propter Josephum, & fuit benedictio Jehovah in omni quod erat illi in domo & in agro. Et reliquit omne quod illi in manum Josephi, & non scivit cum eo quicquam, nisi panem quem ille edens: & erat Joseph pulcher forma, & pulcher aspectu. Et fuit Jehovah cum Josepho, significat quod cœlesti spiritualis inesset Divinum: & fuit vir prosperans, significat quod omnia provisa: & fuit in domo domini sui Ægyptii, significat ut initiaretur bono naturali: & vidit dominus ejus quod Jehovah cum eo, significat quod perceptum in bono naturali quod inesset Divinum: & omne quod is faciens Jehovah prosperans in manu ejus, significat quod omnia ex Providentia Divina: & invenit Joseph gratiam in oculis ejus, significat quod id acceptum: & ministravit illi, significat quod scientificum appropriaretur bono suo: & præfecit eum super domum suam, significat quod adplicuit se ei bonum: & quicquid erat illi dedit in manum ejus, significat quod omne suum sicut in ejus potestate: & factum, e quo præfecit eum in domo sua, & super omne quod erat illi, significat statum alterum postquam applicuit se ei bonum, & omne suum sicut in ejus potestate: & benedixit Jehovah domui Ægyptii propter Josephum, significat quod ex Divino tunc ei cœleste naturale: & fuit benedictio Jehovah, significat incrementa: in omni quod erat illi in domo & in agro, significat in vita & in doctrina: & reliquit omne quod illi in manum Josephi, significat quod appareret sicut omnia forent in ejus potestate: & non scivit cum eo quicquam nisi panem quem ille edens, significat quod bonum inde appropriaretur: & erat Joseph pulcher forma, significat bonum vitæ inde: & pulcher aspectu, significat verum fidei inde.*

4971. Et fuit Jehovah cum Josepho, quod significet quod cœlesti spiritualis inesset Divinum, constat ex repræsentatione Josephi, quod sit cœleste spiritualis e rationali, de qua supra n: 4963; & quia de Domino agitur, hic de

Interno Homine in Humano Ipsius, per fuit Jehovah cum illo, significatur quod inesset Divinum, inerat enim Divinum Humano Ipsius, quia a Jehovah conceptus fuit: apud Angelos non inest Divinum, sed adest, quia sunt modo formæ recipientes Divini a Domino.

4972. Et fuit vir prosperans, quod significet quod omnia provisa, constat ex significatione prosperari, cum dicitur de Domino, quod sit provisum esse, ut nempe locupletaretur omni bono.

4973. Et fuit in domo domini sui Ægyptii, quod significet ut initiaretur bono naturali, constat ex significatione domini, quod sit bonum, de qua sequitur; & ex significatione Ægyptii, quod sit scientificum in genere, & inde naturale, de qua n: 4967; quod esse in domo, sit initiari, est quia domus est mens in qua bonum, n: 3538, hic mens naturalis, & præterea domus prædicatur de bono, n: 3652. 3720; est apud hominem mens naturalis & mens rationalis, mens naturalis est in externo ejus homine, mens rationalis in interno; scientifica sunt vera mentis naturalis, quæ dicuntur ibi in domo sua esse, cum ibi conjunguntur bono, nam bonum & verum constituunt simul unam domum, sicut maritus & uxor; sed bona & vera, de quibus hic agitur, sunt interiora, correspondent enim cœlesti spiritualis e rationali, quod repræsentatur per Josephum; vera interiora correspondentia in naturali sunt applicationes ad usus, & bona interiora ibi sunt usus. Multoties in Verbo dicitur Dominus, sed qui sensum internum non scit, nihil aliud per dominum intellectum autumat, quam quod in communi sermone, cum dominus nominatur, intelligitur; sed Dominus in Verbo nullibi dicitur, ubi non agitur de bono, similiter cum Jehovah, cum autem agitur de Vero, dicitur Deus & quoque Rex; inde est quod per dominum significetur bonum; quod & ab his locis constare potest, apud Moysen "Jehovah Deus vester, Ipse Deus deorum, & Dominus dominorum," Deut: x: 17; apud Davidem "Confitemini Jehovah, confitemini Deo deorum; confitemini Domino dominorum," Psalm: cxxxvi: 1. 2. 3, ubi Jehovah seu Dominus dicitur Deus deorum a Divino Vero quod procedit ab Ipso, & Dominus dominorum a Divino Bono quod est in Ipso: similiter apud Johannem "Agnus vincet eos, quia Dominus dominorum est, & Rex regum," Apoc: xvii: 14: & apud Eundem "Sedens super equo albo habet super vestimento suo & super femore suo nomen scriptum, Rex regum & Dominus dominorum," Apoc: xix: 16; quod Dominus Rex regum dicatur a Divino Vero, & Dominus dominorum a Divino Bono, patet a singulis ibi; nomen scriptum est quale Ipsius, n: 144. 145. 1754. 1896. 2009. 2724. 3006; vestimentum super quo id scriptum, est verum fidei, n: 1073. 2576. 4545. 4763; femur super quo etiam id quale scriptum, est bonum amoris, n: 3021. 4277. 4280. 4575; exinde quoque patet quod Dominus ex Divino Vero dicatur Rex regum, & ex Divino Bono Dominus dominorum; quod Dominus ex Divino Vero dicatur Rex, videatur n: 2015. 2069. 3009. 3670. 4581. Inde quoque liquet, quid intelligitur per Christum Domini, apud Lucam, "Simæoni responsum factum est a spiritu sancto, non visurum mortem antequam videret Christum Domini," 11: 26, Christus Domini est Divinum Verum Divini Boni

Boni, Christus enim idem est ac Messias, & Messias est Unctus seu Rex, n: 3008. 3009, Dominus ibi est Jehovah; in Verbo Novi Testamenti nullibi Jehovah dicitur, sed pro Jehovah Dominus & Deus, videatur n: 2921; ut quoque apud Lucam "Jesús dixit, quomodo dicunt Christum filium Davidis, cum Ipse David dicit in Libro Psalmorum "Dixit Dominus Domino meo, sede a dextris meis" xx: 21. 22; idem ita apud Davidem "Dictum Jehovah ad Dominum meum, sede ad dextram meam," Psalm: cx: 1, quod Jehovah apud Davidem dicatur Dominus apud Evangelistam, patet, Dominus ibi pro Divino Bono Divini Humani, omnipotentia significatur per sedere a dextris, n: 3387. 4592. 4933 f. Dominus cum fuit in mundo, fuit Divinum Verum, at cum glorificatus est, hoc est, cum Humanum in Se Divinum fecit, tunc factus est Divinum Bonum, a quo dein Divinum Verum procedit: inde est, quod discipuli post resurrectionem non appellaverint Ipsum Magistrum, ut prius, sed Dominum, ut patet apud Johannem Cap: xxi: 7. 12. 15. 16. 17. 20, & quoque apud reliquos Evangelistas. Divinum Verum, quod Dominus fuit cum in mundo, & quod dein procedit ab Ipso, hoc est, a Divino Bono, etiam vocatur Angelus fæderis, apud Malachiam "Subito veniet ad templum suum Dominus Quem vos quærentes, & Angelus fæderis quem vos desideratis," III: 1. Quia per Dominum intelligitur Divinum Bonum, & per Regem Divinum Verum, ideo ubi de Domino dicitur, quod Ipsi Dominium & Regnum, ibi dominium prædicatur de Divino Bono, & Regnum de Divino Vero; & ideo Dominus vocatur Dominus gentium & Rex populorum, per gentes enim significantur qui in bono, & per populos qui in vera, n: 1259. 1260. 1849. 3581. Bonum dicitur Dominus respectively ad servum, & Bonum dicitur Pater respectively ad filium, ut apud Malachiam "Filius honorabit Patrem, & servus Dominum suum; quod si Pater Ego, ubi honor meus, & si Dominus Ego, ubi timor mei" I: 6: & apud Davidem "In servum venditus est JOSEPHUS, sermo Jehovah probavit eum, misit Rex solvit eum, dominator gentium aperuit eum, posuit eum Dominum domui suæ, & dominantem in omnem possessionem suam," Psalm: cv: 17. 20. 21. 22; quod per Josephum ibi intelligatur Dominus, a singulis patet; Dominus ibi est Divinum Bonum Divini Humani.

4974. Et vidit dominus ejus quod Jehovah cum eo, quod significet quod perceptum in bono naturali quod inesset Divinum, constat ex significatione videre, quod sit intelligere & appercipere, de qua n: 2150. 3764. 4339. 4567. 4723; ex significatione domini, quod sit bonum, de qua mox supra n: 4973, hic bonum naturale, quia est Ægyptius qui hic dominus; quod inesset Divinum, significatur per quod Jehovah cum eo, ut supra n: 4971.

4975. Et omne quod is faciens Jehovah prosperans in manu ejus, quod significet quod omnia ex Providentia Divina, constat ex significatione prosperari, quod sit provideri, de qua supra n: 4972, inde Jehovah prosperans in manu ejus, est Providentia Divina.

Et invenit Joseph gratiam in oculis ejus, quod significet quod id acceptum esset, nempe bono naturali, quod per dominum ejus significatur, constat ex

significatione invenire gratiam in oculis alicujus, quod sit acceptum esse; in oculis dicitur, quia gratia prædicatur de intellectuali, & per oculos id significatur, n : 2701. 3820. 4526.

4976. Et ministravit illi, quod significet quod scientificum adpropriaretur bono suo, constat ex significatione ministrare, quod sit inservire suppeditando id cuius indiget alius, hic appropriari, quia agitur de bono naturali cui appropriandum scientificum; ministrare etiam prædicatur de scientificis, per ministrum enim & per servum in Verbo significatur scientificum seu verum naturale, quia hoc subordinatum est bono, ut suo domino: scientificum ad jucundum naturalis hominis, seu quod idem, verum naturale ad bonum ejus, se habet prorsus sicut aqua ad panem, seu potus ad cibum; aqua seu potus facit ut diluatur panis & cibus, & dilutus feratur in sanguinem, & inde in partes corporis circumquaque, & nutriat illas; absque enim aqua aut potu panis seu cibus non resolvitur in sua minuta, nec circumfertur ad usum: ita quoque est scientificum respective ad jucundum, seu verum respective ad bonum; quapropter bonum appetit & desiderat verum, & hoc propter usum ut sibi ministret & serviat; correspondent etiam similiter, homo in altera vita non nutritur per aliquem cibum & potum naturalem, sed per cibum & potum spirituales, cibus spiritualis est bonum, & potus spiritualis est verum; quapropter ubi in Verbo panis aut cibus nominatur, angeli intelligunt panem seu cibum spirituales, nempe bonum amoris & charitatis, & ubi aqua aut potus nominatur, intelligunt aquam seu potum spirituales, nempe verum fidei: inde videri potest, quid verum fidei absque bono charitatis, tum quomodo illud absque hoc nutrire potest internum hominem, quod nempe sicut sola aqua seu solus potus absque pane & cibo; quod inde homo emacietur & pereat, notum est.

4977. Et præfecit eum super domum suam, quod significet quod adplicuit se ei bonum, constat ex significatione domini, qui præfecit, quod sit bonum, de qua supra n : 4973; & a significatione præficere eum super domum suam, quod sit applicare se ei, nempe scientifico seu vero naturali; quod hic sensus sit, patet a sequentibus, ubi dicitur, quod quicquid erat illi, dederit in manum ejus, per quæ significatur quod omne suum sicut in ejus potestate esset; bonum enim est dominus, & verum est minister, cum dicitur de domino quod præfecerit ministrum, seu de bono quod præfecerit verum, in sensu interno non significatur quod cesserit ei dominium, sed quod applicuerit se, nam in sensu interno percipitur res sicut illa in se est, sed in sensu literæ exponitur res secundum apparentiam; bonum enim semper habet dominium, aut applicat se ut verum ei jungatur: homo cum in vero est, quod sit antequam regeneratus est, tunc vix aliquid novit de bono; verum enim influit per viam externam seu sensualem, bonum autem per viam internam; quod influit per viam externam, hoc sentit homo, non autem quod per viam internam priusquam regeneratus est; quapropter nisi in priori statu daretur sicut dominium vero, seu nisi ita applicaret se bonum, nusquam bono adpropriaretur verum: hoc idem est cum illis quæ multoties prius ostensa sunt, quod nempe verum apparetur primo loco sit, seu quasi dominus, cum regeneratur homo, sed

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 453

sed bonum manifeste primo loco & dominus, cum homo regeneratus est, de quibus videatur n: 3539. 3548. 3556. 3563. 3570. 3576. 3603. 3701. 4925. 4926. 4928. 4930.

4978. Et quicquid erat illi, dedit in manum ejus, quod significet quod omne suum sicut in ejus potestate, constat ex significatione manus, quod sit potentia, de qua n: 878. 3091. 3387. 3563. 4931 ad 4937; ita dare in manum ejus, est in potestatem ejus; sed quia hoc apparenter fit, dicitur sicut in ejus potestate; quod sit apparenter seu sicut, videatur mox supra n: 4977.

4979. Et factum, e quo præfecit cum in domo sua, & super omne quod erat illi, quod significet statum alterum, postquam applicuit se ei bonum, & omne suum sicut in ejus potestate, constat ex significatione factum seu fuit, quod multoties in Verbo dicitur, quod involvat novum quid, proinde statum alterum, similiter in sequentibus, Versibus 7. 10. 11. 13. 15. 18. 19; ex significatione e quo præfecit eum in domo sua, quod sit postquam applicuit se ei bonum, de qua supra n: 4977; & ex significatione super omne quod erat illi, quod sit & omne suum sicut in ejus potestate, de qua etiam supra n: 4978.

4980. Et benedixit Jehovah domui Ægyptii propter Josephum, quod significet quod ex Divino tunc ei cœleste naturale, constat ex significatione benedici, quod sit locupletari bono cœlesti & spirituali; quod ex Divino, significatur per benedixit Jehovah; & ex significatione domus Ægyptii, quod sit bonum mentis naturalis, ut supra n: 4973; inde sequitur, quod per benedixit Jehovah domui Ægyptii, significetur quod ex Divino tunc ei cœleste naturale. Cœleste naturale est bonum in naturali quod correspondet bono rationalis, hoc est, quod correspondet cœlesti spiritualis e rationali, quod est Josephus n: 4963. Cœleste sicut spirituale prædicatur & de Rationali & de Naturali, hoc est de Interno homine, qui est Rationalis homo, & de Externo, qui est naturalis homo; spirituale enim in sua essentia est Divinum Verum quod procedit a Domino, & Cœleste est Divinum Bonum quod est in Divino illo Vero; Divinum Verum in quo Divinum Bonum, cum recipitur a Rationali seu ab Interno homine, dicitur spirituale in rationali, & cum recipitur a naturali seu ab Externo homine, dicitur spirituale in naturali; Divinum Bonum quod est in Divino Vero similiter, id cum recipitur a rationali seu Interno homine, vocatur cœleste in rationali, & cum recipitur a naturali seu Externo homine, vocatur cœleste in naturali: apud hominem influit utrumque a Domino tam immediate quam mediate per Angelos & spiritus; at apud Dominum, cum fuit in mundo, influebat ab Ipso, quia Divinum fuit in Ipso.

4981. Et fuit benedictio Jehovah, quod significet incrementa, constat ex significatione benedictionis Jehovah; benedictio Jehovah in genuino sensu significat amorem in Dominum & charitatem erga proximum, qui enim illis donantur, vocantur benedicti Jehovah, donantur enim tunc cœlo & salute æterna; inde benedictio Jehovah in sensu externo seu respectivo ad statum hominis in mundo, est contentus esse in Deo, & inde contentus esse honoris & opulentiæ

lentiæ statu in quo est, sive inter honoratos & divites sit, sive inter minus honoratos & pauperes; qui enim contentus est in Deo, honores & divitias spectat ut media usuum, & cum cogitat de illis & simul de vita æterna, tunc illa nihili facit, & hanc essentialem. Quia benedictio Jehovæ seu Domini, illa in genuino sensu involvit, etiam benedictio innumerabilia in se continet, & inde significat varia quæ sunt consequentia, sicut locupletari bono spirituali & cœlesti, n: 981. 1731; fructificari ex affectione veri, n: 2846; disponi in ordinem cœlestem, n: 3017; donari bono amoris, & sic conjungi Domino, n: 3408. 3504. 3514. 3530. 3584; gaudium, n: 4216; quid itaque in specie significat, constare potest ex serie antecedentium & consequentium; quod hic benedictio Jehovæ significet incrementa in bono & vero, seu in vita & doctrina, patet ab illis quæ sequuntur, dicitur enim, fuit benedictio Jehovæ in domo & in agro, & per domum significatur bonum quod est vitæ, & per agrum verum quod est doctrinæ; inde patet, quod incrementa in illis hic per benedictionem Jehovæ significantur.

4982. In omni quod erat illi in domo & in agro, quod significet in vita & in doctrina, constat ex significatione domus, quod sit bonum, de qua n: 2048. 2233. 2234. 2559. 3128. 3652. 3720, & quia domus est bonum, etiam est vita, omne enim bonum est vitæ; & ex significatione agri, quod sit verum Ecclesiæ, de qua n: 368. 3508. 3766. 4440. 4443, & quia est verum Ecclesiæ, etiam est doctrina, omne enim verum est doctrinæ. Alibi in Verbo aliquoties etiam domus & ager dicuntur, & cum ibi agitur de cœlesti homine, per domum significatur bonum cœleste, & per agrum bonum spirituale; bonum cœleste est bonum amoris in Dominum, & bonum spirituale est bonum charitatis erga proximum; at cum de spirituali homine agitur, per domum significatur cœleste quod apud illum, quod est bonum charitatis erga proximum, & per agrum spirituale apud illum, quod est verum fidei: illa & hæc significantur apud Matthæum, "Qui super tecto domus, ne descendat ad tollendum quid in domo sua; & qui in agro, ne revertatur retro ad accipiendum vestem suam," xxiv: 17. 18. n. 3652.

4983. Et reliquit omne quod illi in manum Josephi, quod significet quod appareret sicut omnia forent in ejus potestate, constat ex illis quæ supra n: 4978, explicata sunt, ubi similia pæne verba, tum ab illis quæ n: 4977, dicta.

4984. Et non scivit cum eo quicquam nisi panem quem ille edens, quod significet quod bonum inde appropriaretur, constat ex significatione panis, quod sit bonum, de qua n: 276. 680. 3478. 3735. 4211. 4217. 4735; & ex significatione edere, quod sit appropriari, de qua n: 3168. 3513 f. 3596. 3832. 4745; quod non scivit cum eo quicquam nisi panem, significat quod nihil aliud reciperet quam bonum. Credi potest, quod bonum, cum appropriat sibi verum, sit verum, quale verum fidei est, quod sibi appropriat, sed est bonum veri, vera quæ non sunt usus, quidem accedunt, sed non intrant; omnes usus ex veris sunt bona veri; vera quæ non sunt usui, separantur, & quædam retinentur & quædam rejiciuntur, quæ retinentur, sunt quæ introducunt

ducunt ad bonum remotius vel proprius, & sunt ipsi usus, quæ rejiciuntur sunt quæ non introducunt, nec se applicant: omnes usus in suo initio sunt vera doctrinæ, at in progressu fiunt bona & tunc fiunt bona, cum homo agit secundum illa; ipsa actio qualificat ita vera; omnis enim actio descendit ex voluntate, & ipsa voluntas facit ut id bonum fiat, quod prius fuit verum: inde patet, quod verum voluntate non amplius sit verum fidei, sed bonum fidei; & quod verum fidei nullum felicem faciat, sed bonum fidei, hoc enim afficit ipsum illud quod est vitæ hominis, nempe ejus velle, & dat ei jucundum interius seu beatum, ac in altera vita felix, quod gaudium cœleste vocatur.

4985. Et erat Joseph pulcher forma, quod significet bonum vitæ inde, & pulcher aspectu quod significet verum fidei inde, constat ex significatione pulchri forma & pulchri aspectu; forma enim est rei essentia, aspectus autem est existentia inde; & quia bonum est ipsa essentia, & verum est existentia inde, per pulchrum forma significatur bonum vitæ, & per pulchrum aspectu verum fidei; nam bonum vitæ est ipsum esse hominis, quia est voluntatis ejus & verum fidei est existere inde, quia est intellectus; quicquid enim est intellectus, id existit a voluntate; esse vitæ hominis est in ejus velle, & existere vitæ ejus est in ejus intelligere, intellectus hominis non aliud est quam voluntas explicata, & formata ita ut appareat qualis est aspectu. Inde patet, unde pulchritudo, nempe interioris hominis, quod sit ex bono voluntatis per verum fidei; ipsum verum fidei sistit pulchritudinem in externa forma, sed bonum voluntatis indit illam & format illam: inde est, quod Angeli cœli sint pulchritudine ineffabili, sunt enim quasi-amores & charitates in forma, quapropter cum apparent in sua pulchritudine, afficiunt intima, apud illos bonum amoris a Domino elucet per verum fidei, & penetrando afficit. Inde constare potest, quid in sensu interno per pulchrum forma & pulchrum aspectu significatur, ut quoque n: 3821.

4986. Vers: 7. 8. 9. *Et factum post verba hæc, & sustulit uxor Domini ejus oculos suos ad Josephum, & dixit, cuba mecum. Et renuit, & dixit ad uxorem domini sui, ecce dominus meus non scit cum me quid in domo, & omne quod est illi dedit in manum meam. Non ipse magnus in domo hac præ me, & non prohibuit a me quicquam, nisi temet, eo quod tu uxor illius, & quomodo faciam malum magnum hoc, & peccarem Deo.* Et factum post verba hæc, significat tertium statum: & sustulit uxor domini ejus oculos suos ad Josephum, significat verum naturale non spirituale adjunctum bono naturali, & ejus perceptionem: & dixit cuba mecum, significat quod cuperet conjunctionem: & renuit, significat averfationem: & dixit ad uxorem domini sui, significat perceptionem de illo vero: ecce dominus meus non scit cum me quid in domo, significat quod bonum naturale ne quidem appropriationem cuperet: & omne quod est illi dedit in manum meam, significat quod omne in ejus potestate: non ipse magnus in domo hac præ me, significat quod bonum illud tempore prius non statu: & non prohibuit a me quicquam nisi temet, significat quod vero boni illius vetitum conjungi: eo quod tu uxor illius, significat quia non alii bono
conjun-

conjungendum : & quomodo faciam malum magnum hoc & peccarem Deo, significat quod sic disjunctio & nulla conjunctio.

4987. Et factum post verba hæc, quod significet tertium statum, constat ex significatione factum vel fuit, quod involvat novum quid, ut supra n: 4979, proinde hic statum tertium ; & ex significatione post verba hæc, quod sit post illas res transactas. In Lingua originali non distinguitur una series ab altera per signa interstitialia, ut in aliis linguis, sed apparet sicut continuum a principio ad finem : illa quæ in sensu interno quidem similiter continua sunt, & fluentia ab uno statu rei in alterum, at cum unus status terminatur & alter succedit, qui insignis est, indicatur per *fuit* vel *factum*; & mutatio status minus insignis per *Et*, quapropter illa tam frequenter occurrunt. Hic status, qui tertius est, de quo nunc agitur, est priori interior.

4988. Et sustulit uxor domini ejus oculos ad Josephum, quod significet verum naturale non spirituale adjunctum bono naturali, & ejus perceptionem, constat ex significatione uxoris, quod sit verum adjunctum bono, de qua n: 1468. 2517. 3236. 4510. 4823, hic verum naturale non spirituale adjunctum bono naturali, quia de illo vero & hoc bono agitur; bonum illud cui conjunctum id verum, est hic dominus n: 4973; & ex significatione tollere oculos, quod sit cogitatio, intentio, & quoque perceptio, de qua n: 2789. 2829: 3198. 3202. 4339. Per uxorem hic significatur verum naturale sed non verum naturale spirituale, & per maritum, qui hic dominus, significatur bonum naturale, sed non bonum naturale spirituale; explicandum itaque est, quid bonum & verum naturale non spirituale, & quid bonum & verum naturale spirituale: bonum apud hominem est ex duplici origine, nempe ex hæreditario & inde adscititio, & est ex doctrina fidei & charitatis, apud gentiles ex religioso; bonum & verum quod ex prioris origine est, est bonum naturale non spirituale; bonum autem quod ex hac origine, est bonum naturale spirituale; ex simili origine est verum, quia omne bonum adjunctum sibi habet suum verum. Bonum naturale ex prioris origine, hoc est, ex hæreditario & inde adscititio, multa affinia habet cum bono naturali ex altera origine, hoc est, ex doctrina fidei & charitatis seu religioso, sed solum in externa forma, in interna prorsus differunt; bonum naturale ex prioris origine comparari potest bono, quod etiam datur apud animalia quæ mitia sunt, sed bonum naturale ex altera origine est proprium homini qui ex ratione agit, & inde novit dispensare bonum diversimode secundum usus; hanc dispensationem docet doctrina justî & æqui, & in superiori gradu doctrina fidei & charitatis, & hæc quoque in multis confirmat ratio apud vere rationales: illi qui ex prioris origine bonum agunt, feruntur sicut instinctu cæce in charitatis exercitia, at qui ex altera origine bonum agunt, feruntur ex debito interno, & quasi visualiter ad illa: verbo, qui ex prioris origine bonum agunt, non ex aliqua conscientia justî & æqui, minus veri & boni spiritualis bonum agunt, qui autem ex altera origine, ex conscientia agunt; videantur quæ prius n: 3040. 3470. 3471. 3518, de his dicta sunt, & quæ sequuntur n: 4992. Sed quomodo cum his se habet, nequaquam potest explicari ad captum, nam unusquisque qui

qui non spiritualis est seu qui non regeneratus est, bonum videt a forma ejus externa, & hoc ex causa, quia non scit quid charitas, nec quid proximus; & quod hæc non sciat, etiam est causa, quia nulla doctrinalia charitatis sunt: in luce cœli illa apparent distinctissime, & inde quoque distincte apud spirituales seu regeneratos, quia hi in luce cœli sunt.

4989. Et dixit, cuba mecum, quod significet quod cuperet conjunctionem, constat ex significatione cubare mecum, quod sit conjunctio, nempe boni naturalis spiritualis, quod nunc est Josephus, cum vero naturali non spirituali, quod est uxor domini ejus, sed conjunctio illegitima: conjunctiones boni cum vero & veri cum bono in Verbo describuntur per conjugia, videatur n: 2727 ad 2759. 3132. 3665. 4434. 4837; inde est, quod conjunctiones illegitimæ describantur per meretricatus: hic itaque conjunctio veri naturalis non spiritualis cum bono naturali spirituali, per quod uxor domini ejus vellet cubare cum illo; conjunctio illorum nulla datur in internis, sed solum in externis, in quibus apparet sicut conjunctio, sed est solum affinitas; inde etiam est, quod illa prehenderit eum in veste ejus, & quod is reliquerit vestem in manu ejus, per vestem enim in sensu interno significatur externum, per quod quasi conjunctio, seu per quod est affinitas, ut videbitur infra ad Verf: 12.

13. Quod hæc significantur, non videri potest, quamdiu mens seu cogitatio tenetur in historicis, tunc enim nihil cogitatur quam de Josepho, de uxore Potipharis, de fuga Josephi relicta veste; at si mens seu cogitatio teneretur in illis quæ significantur per Josephum, uxorem Potipharis, & per vestem, tunc apperciperetur quod de conjunctione quadam spirituali illegitima quoque hic agatur; & tunc mens seu cogitatio teneri potest in illis quæ significantur, si modo credatur, quod Verbum Historicum non sit Divinum ex mere historico, sed ex eo quod in historico sit spirituale & Divinum; & si hoc crederetur, sciretur quod spirituale & Divinum in illo sit de bono & vero quod est Ecclesiæ & Regni Domini, & in supremo sensu quod sit de Ipso Domino: cum homo in alteram vitam venit, quod sit statim post mortem, si inter illos est, qui eleuantur in cœlum, sciturus est, quod nihil retineat ex historicis Verbi, & nequidem sciat aliquid de Josepho, nec de Abrahamo, Jischako & Jacobo, sed solum de spiritualibus & Divinis quæ ex Verbo didicerat & vitæ suæ applicuerat; talia ideo sunt quæ in Verbo intus sunt, & quæ vocantur sensus ejus internus.

4990. Et renuit, quod significet averfationem, constat ex significatione renuere, quod sit averfari, nempe conjunctionem illam, nam qui renuit usque ut fugiat foras, is averfatur.

4991. Et dixit ad uxorem domini sui, quod significet perceptionem de illo vero, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit percipere, de qua sæpius prius; & ex significatione uxoris Domini ejus, quod sit verum naturale non spirituale adjunctum bonum naturali, de qua supra n: 4988.

4992. Ecce dominus non scit cum me quid in domo, quod significet quod bonum naturale ne quidem appropriationem cuperet, constat ex significatione domini ejus, quod sit bonum naturale, de qua n: 4973; & ex significatione

non scire cum me quid in domo, quod sit non cupere appropriationem: quod ille sensus sit, non videri potest, quam ex serie rerum in sensu interno; agitur enim nunc de tertio statu, in quo cœleste spiritualis fuit in naturali; in illo statu separatur bonum & verum naturale quod spirituale est, a bono & vero naturali quod non spirituale est; consequenter per non scire quid in domo, significatur quod nulla cupiditas appropriationis sit: sed hæc, quia arcana sunt, non illustrari possunt quam per exempla, sit itaque illustrationi hoc; conjungi cum uxore sua ex sola libidine, hoc naturale non spirituale est, at conjungi cum uxore sua ex amore conjugiali, hoc naturale spirituale est, cum maritus dein ex sola libidine conjungitur, tunc prevaricari se credit, sicut qui lascivum quid facit, quapropter non cupit amplius ut id ei approprietur: sit etiam illustrationi hoc, benefacere amico qualiscunque sit, modo amicus sit, est naturale non spirituale, at benefacere amico propter bonum apud illum, & magis ipsum bonum habere pro amico cui benefaciat, hoc naturale spirituale est, & tunc cum in hoc est, novit se prævaricari si amico qui malus est benefaciat, nam tunc per illum malefacit aliis; cum in hoc statu est, averfatur appropriationem boni naturalis non spiritualis, in quo prius fuit: similiter se habet in reliquis.

4993. Et omne quod illi dedit in manum meam, quod significet quod omne in ejus potestate, constat ex illis quæ supra n: 4978 dicta sunt, ubi similia verba; sed illa differentia est, quod ibi agatur de altero statu in quo fuit cœleste spiritualis in naturali, tunc enim bonum naturale applicuit se, & sibi appropriavit verum, n: 4976. 4977, in quo statu bonum dominium habuit actualiter, sed verum apparenter, quapropter tunc significabatur per illa verba, quod omne suum *sicut* in ejus potestate esset; hic autem agitur de tertio statu in quo est cœleste spiritualis, cum illud in naturali factum est spirituale, est quia in hoc statu nulla appropriatio est, idcirco per illa verba significatur, quod omne in ejus potestate esset.

4994. Non ipse magnus in domo hæc præ me, quod significet quod bonum illud tempore prius non statu, constat ex significatione non magnus esse in domo præ me, seu non major esse, quod sit ex æquo esse dominia, proinde quod prius sit unum & alterum; ex serie in sensu interno patet, quod bonum naturale non spirituale tempore prius sit, & quod bonum naturale spirituale statu prius sit, ut quoque liquet ab illis quæ supra n: 4992, ostensa sunt. Prius statu est eminentius esse quoad quale.

4995. Et non prohibuit a me quicquam nisi temet, quod significet quod vero boni illius vetitum sit conjungi, constat ex significatione prohibuisse a se, quod sit vetitum esse; & a significatione uxoris, quæ est quam prohibuit, & hic per temet intelligitur, quod sit verum naturale non spirituale, de qua n: 4988.

4996. Eo quo tu uxor illius, quod significet quia non alii bono conjungendum, constat ex significatione uxoris, quod sit verum adjunctum suo bono, de qua n: 1468. 2517. 3236. 4510. 4823, hic verum naturale non spirituale cum bono naturali non spirituali, ut supra n: 4988.

4997. Et quomodo faciam malum magnum hoc, & peccarem Deo, quod sic disjunctio & nulla conjunctio, constat ex significatione mali, & quoque peccati, quod sit disjunctio & nulla conjunctio, nempe cum bonum naturale spirituale conjungitur cum vero naturali non spirituali, sunt enim dissimilia & imparia, quæ se a mutuo distrahunt. Facere malum dicitur & peccare Deo, quia malum in se spectatum, & quoque peccatum non aliud est quam disjunctio a bono, ipsum malum etiam in disjunctione consistit; hoc patet a bono, bonum est conjunctio, quia omne bonum est amoris in Dominum & amoris erga proximum, bonum amoris in Dominum conjungit illum Domino, & consequenter omni bono quod procedit a Domino, & bonum amoris erga proximum conjungit illum cœlo & societatibus ibi, ita quoque per hunc amorem conjungitur Domino, nam cœlum proprie dictum est Dominus, Ipse enim est omne in omnibus ibi. Contra vero malum; malum est amoris sui & amoris mundi, malum amoris sui disjungit illum non modo a Domino, sed etiam a cœlo, nam neminem amat quam se, & alios solum quantum spectat illos in se, seu quantum unum faciunt cum se, inde derivat omnium intuitiones in se, & prorsus avertit ab aliis, & maxime a Domino, & cum plures hoc faciunt in una societate, sequitur quod omnes disjuncti sint, & quisque alterum ex interiori aspicit ut inimicum, & si quis contra illum quisquam facit, odio habet illum, & jucundum habet in ejus perniciem; nec dissimiliter malum amoris mundi, hoc enim cupit aliorum opes & aliorum bona, & cupit possidere omnia aliorum, inde quoque inimicitia & odia, sed in minori gradu. Ut quis sciat quid malum, proinde quid peccatum, modo studeat scire quid amor sui & mundi; utque sciat quid bonum, modo studeat scire quid amor in Deum & amor erga proximum; inde sciet quid malum, & consequenter quid falsum, & inde sciet quid bonum, & consequenter quid verum.

4998. Vers: 10. 11. 12. 13. 14. 15. *Et factum, ut loqui illam ad Josephum die die, & non audivit ad illam, ad cubandum apud illam, ad esse cum illa. Et factum ut die quodam, & venit domum ad faciendum opus suum, & nullus vir e viris domus ibi in domo. Et prehendit eum in veste ejus, dicendo, cuba mecum, & reliquit vestem suam in manu illius, & fugit, & exiit foras. Et factum, ut videre illam, quod reliquit vestem suam in manu sua, & fugit foras. Et clamavit ad viros domus sue & dixit illis, dicendo, videte, adduxit nobis virum Hebræum ad illudendum nobis, venit ad me ad cubandum mecum, & clamavi voce magna. Et factum ut audire eum, quod sustuli vocem meam, & clamavi, & reliquit vestem suam apud me, & fugit, & exiit foras. Et factum, significat quartum statum: ut loqui illam ad Josephum die die, significat cogitationem de illa re: & non audivit ad illam ad cubandum apud illam, significat quod averfaretur conjungi: ad esse cum illa, significat ne sic adunaretur: & factum ut die quodam, significat quintum statum: & venit domum ad faciendum opus suum, significat cum in opere conjunctionis esset cum bono spirituali in naturali: & nullus vir e viris domus ibi in domo, significat quod absque ullius auxilio: & prehendit eum in veste ejus, significat quod*

verum non spirituale applicaret se ad ultimum veri spiritualis: dicendo, cuba mecum, significat conjunctionis causa: & reliquit vestem suam in manu illius, significat quod abstraheret ultimum id verum: & fugit & exivit foras, significat quod sic non ei verum per quod se defenderet: & factum ut videre illam, significat perceptionem de illa re: quod reliquit vestem suam in manu sua, & fugit foras, significat de separatione veri ultimi: & clamavit ad viros domus, significat falsa: & dixit illis dicendo, significat exhortationem: videte, adduxit nobis virum Hebræum, significat servum: ad illudendum nobis significat quod insurgeret: venit ad me ad cubandum mecum, significat quod illud vellet se conjungere: & clamavi voce magna, significat quod averfaretur: & factum ut audire eum, significat cum apperceptum; quod sustuli vocem meam & clamavi, significat quod magna averfatio: & reliquit vestem suam apud me, significat testem quod accesserit: & fugit & exivit foras, significat quod usque se separaverit.

4999. Et factum, quod significet quantum statum, constare potest ex illis quæ supra n: 4979. 4987, dicta sunt.

5000. Ut loqui illam ad Josephum die die, quod significet cogitationem de illa re, constat ex significatione loqui, quod sit cogitare, de qua n: 2271. 2277. 2619, nempe de Josepho, ita de illa re, de qua hic per Josephum agitur: die die, seu quovis die, est intense. Quod loqui in sensu interno sit cogitare, est quia cogitatio est loquela interior, & cum homo cogitat, tunc loquitur secum: interiora exprimuntur in sensu literæ per exteriora quæ correspondent.

5001. Et non audivit ad illam ad cubandum apud illam, quod significet quod averfaretur conjungi, constat ex significatione non audire, quod sit non auscultare seu non obedire, de qua n: 2542. 3869, hic averfari, quia usque eo non auscultavit, ut fugeret relicta veste; & ex significatione cubare apud illam, quod sit conjungi illegitime, de qua n: 4989.

5002. Ad esse cum illa, quod significet ne sic adunaretur, constat ex significatione esse cum aliqua, quod sit arctius conjungi, seu uniri: quod esse sit uniri est quia ipsum Esse rei est bonum, & omne bonum est amoris, qui est conjunctio spiritualis seu unio: inde in supremo sensu vocatur Dominus Esse seu Jehovah, quia ab Ipso omne bonum quod est amoris seu conjunctionis spiritualis: Coelum quia unum facit per amorem ab Ipso, & reciprocum in Ipsum per receptionem, & per amorem mutuum, ideo vocatur conjugium, per quod est; similiter foret cum Ecclesia, si apud illam amor & charitas foret ejus Esse: ubi itaque non est conjunctio seu unio, ibi non est Esse, nam nisi aliquid foret quod redigeret ad unum seu uniret, dissolveretur & exstingeretur: ita in societate civili, ubi unusquisque pro se est, & nullus pro alio nisi propter se, nisi essent leges quæ unirent, & essent timores jacturæ lucris, honoris, famæ, vitæ, societas prorsus dissiparetur; quapropter Esse talis societatis etiam est conjunctio seu adunatio, sed solum in externis, at respective ad interna apud illam non est Esse; quapropter etiam tales in altera vita in inferno tenentur, & similiter ibi per externa continentur vinc-

ti, imprimis per timores, verum quoties relaxantur illa vincula, ruit unus in alterius perniciem, & nihil potius cupit quam alterum prorsus extinguere : aliter in cœlo, ubi conjunctio interna est per amorem in Dominum, & inde amorem mutuum ; cum ibi relaxantur vincula externa, arctius mutuo conjunguntur ; & quia sic propius ad Esse Divinum, quod a Domino, rediguntur, interius in affectione sunt & inde in libero, consequenter in beato, felici & gaudio.

5003. Et factum ut die quodam, quod significet quintum statum, constat ex significatione factum seu fuit, quod involvat novum quid, ut supra n: 4979. 4987. 4999, ita novum statum, hic quintum.

5004. Et venit domum ad faciendum opus suum, quod significet cum in opere conjunctionis esset cum bono spirituali in naturali, constare potest ex eo, quod conjunctio illa sit de qua in hoc Capite per Josephum agitur, quapropter cum dicitur, venit domum ad faciendum opus suum, significatur opus illius conjunctionis.

5005. Et nullus vir e viris domus ibi in domo, quod significet quod absque ullius auxilio, constare potest ex eo, quod per id significetur quod solus esset ; & quia in sensu interno per Josephum agitur de Domino, quomodo Ipse Humanum Internum suum glorificavit seu Divinum fecit, intelligitur per illa verba, quod id fecerit absque ullius auxilio. Quod Dominus Humanum suum Divinum fecerit ex propria potentia, ita absque ullius auxilio, constare potest ex eo, quod, quia a Jehovah conceptus, Divinum esset in Ipso, & sic quod Divinum esset Ipsi ; quapropter cum fuit in mundo, & Humanum in Se Divinum fecit, ex Divino suo seu ex Se Ipso fecit : id describitur ita apud Esaiam " Quis hic qui venit ex Edom, conspersus vestes ex Bozra ; hic honorabilis in vestitu suo, *incedens in multitudine roboris sui. Torcular calcavi solus, & de populis non vir Mecum. Circumspexi, sed non auxilians, & obstupui, sed non suffulciens ; ideo salutem præstitit Mibi brachium meum,*" LXIII : 1. 3. 5 : & alibi apud Eundem " *Vidit quod non vir, & quasi obstupuit, quod non esset intercedens ; ideo salutem præstitit Ipsi brachium. Ipsi ; & Justitia Ipsi suscitavit Ipsum ; unde induit Justitiam sicut loricam, & galeam salutis super caput suum,*" LIX : 16. Quod Dominus propria potentia Humanum in Se Divinum fecerit, videatur n: 1616. 1749. 1755. 1812. 1813. 1921. 1928. 1999. 2025. 2026. 2083. 2500. 2523. 2776. 3043. 3141. 3382. 3637. 4286.

5006. Etprehendit eum in veste ejus, quod significet quod verum non spirituale applicaret se ad ultimum veri spiritualis, constat ex repræsentatione Uxoris Potiphari, de qua hæc dicuntur, quod sit verum naturale non spirituale, de qua n: 4988 ; ex significationeprehendere hic, quod sit applicare se ; & ex significatione vestis, quod sit verum, de qua n: 1073. 2576. 4545. 4763, hic ultimum veri spiritualis, quod in hoc statu est Josephi, Josephus enim hic est bonum naturale spirituale, n: 4988. 4992 ; quod hujus boni verum sit, cum quo verum naturale non spirituale voluit conjungi, a serie rerum in sensu interno pater. Sed quid sit, & quid involvat, quod verum natu-

turale

turale non spirituale vellet conjungi cum vero naturali spirituali, est hodie arcanum, imprimis ex illa causa, quia pauci solliciti sunt & scire volunt, quid verum spirituale, & quid verum non spirituale, & usque adeo de eo non solliciti sunt, ut vix audire velint nominari spirituale, cum solum nominatur, illico tenebrosum quid obvenit, & tunc simul triste, & fit nauseabundum, & sic rejicitur; quod ita fiat, etiam mihi ostensum est; aderant spiritus ex Christiano orbe, cum mens in talibus esset, & illi tunc missi in eum statum in quo fuerunt in mundo, ii solum ad cogitationem de bono & vero spirituali non modo tristitia affecti sunt, sed etiam ex aversatione tali fastidio correpti, ut dicerent se sentire apud se simile quod in mundo excitat vomitum; sed illis dicere dabatur, quod hoc veniat ex eo, quod affectiones eorum fuerint modo in terrestribus, corporeis & mundanis, in quibus solis cum homo est, tunc ad illa quæ sunt cœli nauseat; & quod templa frequentaverint ubi Verbum prædicatum, non ex quodam desiderio sciendi illa quæ sunt cœli, sed ex alia cupidine attracta a tempore infantia; inde patuit, qualis hodie orbis Christianus est: causa in genere est, quod Ecclesia Christiana hodie solam fidem prædicet, non autem charitatem, & sic doctrinam non autem vitam, & quando non vitam, homo in nullam affectionem boni venit, & quando in nulla affectione boni est, in nulla etiam veri est; inde est, quod contra jucundum vitæ plerorumque sit, de rebus cœli aliquid amplius, quam quod ex infantia notum est, audire: cum tamen res se ita habeat, quod homo in mundo sit, ut initiatur per exercitia ibi in illa quæ sunt cœli, & quod vita ejus in mundo vix instar momenti sit respective ad vitam ejus post mortem, hæc enim est æterna; sed pauci sunt qui credunt, quod victuri post mortem, & ideo quoque cœlestia illis nauci sunt; sed hoc asseverare possum, quod homo statim post mortem in altera vita sit, & quod ibi ejus vita in mundo prorsus continuetur, & talis sit qualis in mundo fuerat; hoc asseverare possum, quia id scio; loquutus enim sum cum pæne omnibus quos notos habui in vita corporis postquam ex hac excesserunt; & inde per vivam experientiam scire datum, qualis fors unumquemvis manet, quod nempe fors secundum vitam cuius; sed qui tales sunt, ne quidem hæc credunt. Quid autem sit, & quid involvat, quod verum naturale non spirituale vellet conjungi cum vero naturali spirituali, quæ significantur per quod prehenderit Josephum in veste, in mox sequentibus dicitur.

5007. Dicendo, cuba mecum, quod significat conjunctionis causa, constat ex significatione cubare, quod sit conjunctio, de qua supra n: 4989. 5001, hic conjunctionis causa, seu propterea ut conjungeretur.

5008. Et reliquit vestem suam in manu illius, quod significet quod abstraheret ultimum id verum, constat a significatione relinquere in manu illius, quod sit in illius potestate, manus enim est potentia seu potestas, n: 878. 3091. 3387. 3563. 4931 ad 4937, & quia illa prehendit vestem ejus, est hic abstrahere; & ex significatione vestis, quod sit ultimum verum, de qua supra n: 5006. Quod verum naturale non spirituale se conjungere voluerit cum vero naturali spirituali, & quod hoc aversaretur conjunctionem, & ideo ultimum

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 463

mum verum reliquerit, seu passum sit ut abstraheretur, a nemine comprehendi potest, nisi illustretur per exempla; sed primum videatur quid verum naturale non spirituale, & verum naturale spirituale n: 4988. 4992, & quod in ultimis sit affinitas, non autem aliqua conjunctio: sed, ut dictum, res hæc illustretur per exempla; sit hoc primo; Verum naturale non spirituale est intra Ecclesiam, quod Pauperes, Viduæ, & Pupilli, beneficiendi, & quod illis benefacere sit charitas quæ mandata in Verbo; sed Verum non spirituale, hoc est, illi qui in vero non spirituali sunt, per pauperes, viduas, pupillos, intelligunt illos qui ita nominantur; at verum naturale spirituale, hoc est, illi qui in illo vero sunt, hoc quidem confirmant, sed in ultimo loco ponunt quod intelligantur pauperes, viduæ, pupilli, dicunt enim corde suo, quod non omnes sint pauperes qui se vocant pauperes, quod etiam inter illos sint qui pessime vivunt, quique nec Deum nec homines timent, & qui ruerent in omne nefas nisi timor detineret; & præterea, quod per pauperes in Verbo intelligantur qui spiritualiter tales sunt, nempe qui sciunt & corde fatentur, quod nihil veri & boni a se habeant, sed quod omnia illis gratis donentur; similiter se habet cum viduis & pupillis, cum differentia respectus ad statum; ex hoc exemplo patet, quod pauperibus, viduis, pupillis benefacere, qui ita nominantur, sit ultimum veri illis qui in vero naturali spirituali sunt, & quod hoc verum sit instar vestis, quæ investit interiora; etiam patet, quod hoc ultimum veri concurrat cum vero apud illos qui in vero naturali non spirituali sunt, sed quod usque non sit conjunctio sed affinitas. Sit exemplum, quod proximo beneficiendum; qui in vero naturali spirituali sunt, illi pro proximo habent unumquemvis, sed usque omnes in dissimili respectu & gradu, & corde dicunt, quod qui in bono sunt proximus sint præ aliis cui beneficiendum; qui autem in malo sunt, quod etiam proximus sint, sed quod tunc illis benefiat si secundum leges puniuntur, quia per punitiones emendantur, & quoque sic præcavetur ne malefiat bonis per eos & per exempla; qui in vero naturali non spirituali intra Ecclesiam sunt, etiam proximum dicunt unumquemvis, sed non admittunt gradus & respectus, quapropter si in bono naturali sunt, beneficiunt unicuique, qui miserationem mover, absque distinctione, ut plurimum malis præ bonis, quia illi ex malitia sciunt miserationes incutere; ex hoc quoque exemplo patet, quod in ultimo hoc vero convenient illi qui in vero naturali non spirituali sunt, & qui in vero naturali spirituali sunt, sed quod usque non ibi conjunctio sit, sed modo affinitas, unus enim aliam ideam & alium sensum de proximo & de charitate erga illum habet, quam alter. Sit quoque exemplum, qui in vero naturali spirituali sunt in genere dicunt, quod pauperes & miseri hæreditaturi sint regnum cœleste; sed hoc verum ultimum illis est, interius enim recondunt, quod illi pauperes sint & illi miseri, qui spiritualiter tales sunt, & quod illi sint qui in Verbo intellecti sunt, quibus regnum cœleste; at qui in vero naturali non spirituali sunt intra Ecclesiam, dicunt quod non alii hæreditare possint regnum cœleste, quam qui in mundo in paupertatem redacti sunt, qui in miseriis vivunt, & qui præ cæteris in afflictione sunt, vocant etiam divitias, dignitates, gaudia mundana totidem avocamenta seu me-
 dia

dia remouventia hominem a cœlo; ex hoc exemplo etiam patet, quid ultimum verum, & quale, in quo conveniunt, sed quod non conjunctio sit, sed affinitas. Sit etiam exemplum, qui in Vero naturali spiritali sunt, pro ultimo vero habent, quod illa quæ sancta vocantur in Verbo, fuerint sancta, sicut arca cum propitiatorio, cum candelabro, suffimentis, panibus, & reliquis, tum altare; & sicut templum; & quoque vestes Aharonis quæ vestes sanctitatis vocantur, imprimis ephodus cum pectorali ubi urim & thumim; sed usque de hoc ultimo vero illam ideam habent, quod illa non sancta fuerint in se, nec illis aliqua sanctitas infusa, sed quod sancta fuerint repræsentative, hoc est, quod repræsentaverint spiritalia & cœlestia Regni Domini, ac in supremo sensu Ipsum Dominum; qui autem in vero naturali non spiritali sunt, illa similiter vocant sancta, sed sancta in se per infusionem; inde patet, quod conveniant, se quod se non jungant, verum enim illud aliud formæ est quia aliud ideæ apud spiritualem quam apud mere naturalem. Sit quoque exemplum, Verum ultimum Spiritali homini est, quod omnia vera Divina possint confirmari ex Verbi sensu literali, & quoque per rationalia seu intellectualia apud illos qui illustrati sunt; hoc verum ultimum & commune etiam agnoscitur a naturali homine, sed hic credit simpliciter, quod omne id verum sit quod ex Verbo confirmari potest, & maxime id quod ipse inde confirmavit; in hoc itaque conveniunt, quod omne Verum Divinum confirmari possit, sed hoc verum commune aliter spectatur ab uno quam ab altero; qui mere naturalis homo est, is verum Divinum credit quicquid ipse apud se confirmavit, vel quod ab aliis audivit confirmatum, non sciens quod falsum æque confirmari possit quam verum, & quod falsum confirmatum prorsus appareat sicut verum, & quoque plus quam ipsum verum, quia accedunt fallaciæ sensuum, & sistunt id in luce mundi separata a luce cœli: inde quoque patet, quale est verum ultimum spiritali coram homine naturali, quod nempe sit instar vestis; & cum hæc vestis abstrahitur, quod prorsus non conveniant, consequenter quod homo spiritalis non amplius aliquid habeat per quod se defendat contra hominem naturalem, quæ significantur per quod Josephus relicta veste fugit & exivit foras; nam mere naturalis non agnoscit interiora, quapropter cum exteriora auferuntur seu abstrahuntur, tunc illico dissociantur: & porro, homo naturalis omnia vocat falsa, per quæ homo spiritalis confirmat verum ultimum, nam non videre potest id quod confirmat num ita sit, e luce naturali videre illa quæ lucis spiritalis sunt, impossibile est, hoc contra ordinem est, sed secundum ordinem est quod e luce spiritali videantur quæ in luce naturali sunt.

5009. Et fugit & exivit foras, quod significet quod non ei verum per quod se defenderet, constat ex significatione fugere & exire foras, postquam reliquit vestem, quod sit quod separatio facta sit, seu quod nihil commune amplius esset, consequenter quia vestis est verum ultimum, quod non ei verum per quod se defenderet, de qua re videantur quæ mox supra n: 5008 ad fin: ostensa sunt.

5010. Et factum ut videre illam, quod significet perceptionem de illa re, constat ex significatione videre, quod sit perceptio, de qua n: 2150. 3764. 4567. 4723; de illa re, est de separatione per quod ultimum verum non amplius agnosceretur, quæ significantur per quod reliquerit vestem suam in manu ejus, & fugerit foras, ut patet ab illis quæ supra n: 5008 & 5009, dicta sunt.

5011. Et clamavit ad viros domus, quod significet falsa, constat ex significatione clamoris, quod sit falsum, de qua n: 2240, inde clamare prædicatur de falso; viri domus in genuino sensu sunt vera boni, at in opposito sunt falsa mali: quod sint falsa quæ nunc uxor Potiphari loquitur ad viros domus, & dein ad maritum, ab illis quæ loquitur constat. Quod verum naturale, quod hic est Uxor Potiphari, non aliter possit, quam falsa seu contraria vero loqui, postquam ultimum verum spirituale, quod quoad extimam faciem quasi conjunctivum apparet, avulsum est, videatur supra n: 5008 ad fin:

5012. Et dixit illis dicendo, quod significet exhortationem, constat ex significatione dicere hic, quod sit exhortatio; est enim dicere in sensu interno perceptio, n: 2862. 3395. 3504, & quoque communicatio, n: 3060. 4131; hic itaque, quia dicitur quod clamavit, & sequitur quod dixit dicendo, est vehemens communicatio, hoc est, exhortatio ad audiendum.

5013. Videte, adduxit nobis virum Hebræum, quod significet servum, constat ex significatione viri Hebræi, quod prædicetur de servitio, de qua n: 1703; ut quoque liquet a sequentibus, vocatur enim ibi Josephus servus Hebræus, & quoque simpliciter servus "Venit ad me *servus Hebræus*, quem adduxisti nobis," Vers: 17; secundum verba hæc fecit mihi *servus tuus*," Vers: 19. Quod vir Hebræus hic sit servus, est imprimis ex causa, quia illi qui in vero & bono naturali non spirituali sunt, qui hic per Potipharem & ejus uxorem repræsentantur, non aliter spectent verum & bonum spirituale, quod per Josephum repræsentatur, quam servum; sunt enim & vita & doctrina in inverso ordine, naturale enim apud illos dominatur, & spirituale servit; cum tamen secundum ordinem sit, quod spirituale dominetur & naturale serviat, spirituale enim est prius, interius & superius, & propius Divino, naturale autem posterius, exterius & inferius, & remotius a Divino; ideo spirituale apud hominem & in Ecclesia comparatur cœlo, & quoque vocatur cœlum, & naturale comparatur terræ, & quoque vocatur terra; inde quoque est, quod spirituales, hoc est, apud quos spirituale dominatum est, appareant in altera vita in luce cœli capite sursum versus Dominum, & pedibus deorsum versus infernum; at naturales, hoc est, apud quos naturale dominatum est, apparent in luce cœli pedibus sursum & capite deorsum, quantumvis aliter in luce sua, quæ est lux fatua resultans ex cupiditatibus & inde phantasiis, in quibus sunt, n: 1528. 3240. 4213. 4418. 4531. 4532. Quod naturales homines considerent spiritualia sicut servitia, etiam repræsentatum est per quod Ægyptii non aliter spectaverint Hebræos quam servos; per Ægyptios enim repræsentati sunt qui in naturali scientia sunt, ita naturales, per Hebræos autem illi qui ab Ecclesia, ita respective spirituales; etiam Ægyptii Hebræos tam viles habuerunt,

erunt, sicut fervos, usque adeo ut abominatio illis fuisset comedere cum Hebræis, Genes: XLIII: 32, & quoque abominatio illis sacrificia, quæ Hebræis, Exod: VIII: 22.

5014. Ad illudendum nobis, quod significet quod insurgeret, constat ex ipsa serie in sensu interno, & quoque a significatione illudere, cum ex vehementia dicitur, quod sit insurgere.

5015. Venit ad me ad cubandum mecum, quod significet quod illud, nempe verum naturale spirituale, vellet se conjungere, constat ex significatione venire, quod hic sit velle, nam qui ex proposito venit, is vult; & ex significatione cubare, quod sit conjungere, de qua supra n: 4989. 5001. 5007.

5016. Et clamavi voce magna, quod significet quod averfaretur, constat ex significatione clamoris, quod sit falsiloquium, de qua n: 5011, inde clamare involvit tale, hic nempe, quia clamavit ad viros domus pro auxilio, quod id repugnaret ei, & quia dicitur, quod clamavit voce magna, quod averfaretur id.

5017. Et factum, ut audire eum, quod significet cum apperceptum, constat ex significatione audire, quod sit obedire, & quoque quod sit apperipere; quod sit obedire, videatur n: 2542. 3869; quod etiam sit apperipere, patet ex ipsa functione auris, & inde natura auditus; functio auris est, ut recipiat loquelam alterius, & auferat illam ad sensorium commune, ut hoc apperipiat inde quid alter cogitat, inde audire est apperipere; quare ejus natura est, ut illa quæ alter ex sua cogitatione loquitur, transferat in alterius cogitationem, & ex hac in ejus voluntatem, & ex hac in actum, inde audire est obedire; hæc bina officia sunt propria auditus; in linguis distinguuntur hæc per audire aliquem, quod est apperipere, & audire alicui seu auscultare, quod est obedire: quod hæc bina auditus sint, est quia homo illa quæ sunt suæ cogitationis, & quoque quæ sunt suæ voluntatis per aliam viam communicare non queat, nec quæ sunt voluntatis aliter per rationes ad faciendum & obediendum persuadere & adducere. Ex his patet, per quem circulum communicationes fiunt, quod nempe a voluntate in cogitationem, & sic in loquelam, & a loquela per aurem in alterius cogitationem & voluntatem. Inde quoque est, quod spiritus & angeli, qui auri seu sensui auditus in Maximo Homine correspondent, sint non modo apperceptiones, sed etiam obedientiæ, quod obedientiæ sint videatur n: 4652 ad 4660, & quia obedientiæ etiam apperceptiones sunt, unum enim involvit alterum.

5018. Sustuli vocem meam & clamavi, quod significet quod magna averfatio, constat ex significatione clamare voce magna, quod sit averfatio, de qua supra n: 5016, hic itaque tollere vocem & clamare est magna averfatio.

5019. Et reliquit vestem suam apud me, quod significet testem quod accesserit, constat ex significatione relinquere vestem, quod sit abstrahere ultimum verum, de qua n: 5008, hic autem testis, quia vestis in manu ejus, quæ ostensa, hoc est, verum ultimum per quod comprobavit quod voluerit

conjungere

conjungere se, esset testis quod accesserit: hic sensus quidem apparet remotior, sed usque est is qui involvitur loquente illa; videatur infra n: 5028.

5020. Et fugit & exivit foras, quod significet quod usque se separaverit, constat ex significatione fugere & exire foras, quod sit se separare, ut supra n: 5017. Hæc nunc sunt falsa, quæ loquuta uxor Potiphari ad viros domus de Josepho, in sensu interno quæ verum naturale non spirituale de vero naturali spiritali, seu quæ homo naturalis non spiritalis de homine naturali spiritali; videatur n: 4988. 4992. 5008.

5021. Verſ: 16. 17. 18. *Et reposuit vestem ejus apud se, usque venire dominum ejus ad domum suam. Et loquuta ad illum secundum verba hæc, dicendo, venit ad me servus Hebræus, quem adduxisti nobis, ad illudendum mihi. Et factum, sicut tollere me vocem meam, & clamavi, & reliquit vestem suam apud me, & fugit foras.* Et reposuit vestem ejus apud se, significat quod retinuerit ultimum verum: usque venire dominum ejus ad domum suam, significat ut communicaret cum bono naturali: & loquuta ad illum secundum verba hæc, significat falsiloquium: dicendo, venit ad me servus Hebræus, quem adduxisti nobis, significat servum illud: ad illudendum mihi, significat quod insurgeret: & factum, sicut tollere me vocem meam, & clamavi, significat cum appercepit magnam aversionem: & reliquit vestem suam apud me, significat testificationem: & fugit foras, significat quod tunc se separaret.

5022. Et reposuit vestem ejus apud se, quod significet quod retinuerit ultimum verum, constat ex significatione reponere apud se, quod sit retinere; & a significatione vestis, quod sit ultimum verum, de qua supra n: 5006. 5008, quo vero abstracto, spiritalis homo non amplius quid habet quo se defendat contra mere naturales, n: 5008 fin: 5009, & tunc injuria ei fit; quicquid enim tunc loquitur spiritalis homo, dicunt mere naturales quod non percipiant, & quoque quod non ita sit: & si modo nominatur internum vel spirituale, vel subsannant vel mysticum vocant; quapropter tunc inter illos omnis conjunctio rupta est, qua rupta spiritalis homo dura patitur apud mere naturales, quod etiam representatur per id, quod Josephus, postquam uxor testificata per vestem coram marito, in domum carceris conjectus sit.

5023. Usque venire dominum ejus ad domum suam, quod significet ut communicaret cum bono naturali, constat a significatione domini, quod sit bonum naturale non spirituale, de qua n: 4973. 4988; domus in sensu interno est mens naturalis, mens enim naturalis sicut etiam mens rationalis, est instar domus, maritus ibi est bonum, uxor est verum, filiae & filii sunt affectiones boni & veri, tum quoque bona & vera quæ sunt ex illis ut parentibus, ancillæ & servi sunt voluptates & scientifica quæ ministrant & confirmant; hic itaque per usque venire dominum ejus ad domum suam, significatur bonum naturale ad habitationem suam, ubi etiam est verum ei conjunctum, hic autem falsum persuadens bono quod verum sit; bonum enim naturale non spirituale facile persuadetur quod falsum sit verum & quod verum sit falsum: dominus ejus dicitur, quia naturale non spirituale considerat spirituale ut servum, n:

n: 5013. Quod Mens naturalis & mens rationalis hominis dicatur domus, patet ab his locis; apud Lucam "Quando immundus spiritus exiverit ex homine, peragrat per sicca loca quærens requiem, quam si non invenit, dicit, *revertar in domum meam* unde egressus sum, quam si veniens invenit scopis purgatam & ornatam, tunc abit & assumit septem alios spiritus se peiores, & ingressi habitant ibi," x1: 24. 25. 26; domus ibi pro mente naturali, quæ dicitur domus vacua & scopis purgata, cum ibi non bona & vera quæ maritus & uxor, non affectiones boni & veri quæ filia & filii, nec talia quæ confirmant quæ ancillæ & servi; ipse homo est domus, quia mens rationalis & naturalis facit hominem, absque illis, hoc est, absque bonis & veris, & eorum affectionibus, & harum ministerio, non est homo, sed brutum. Mens hominis etiam intelligitur per domum, apud Eundem "Omne Regnum contra seipsum divisum vastatur, & *domus super domum cadit*," x1: 17; & apud Marcum "Si regnum contra seipsum dividitur, non potest consistere regnum hoc; etiam si *domus* contra seipsam dividitur, non potest consistere *domus hæc*. Non potest quisquam vasa fortis *ingressus in domum ejus*, diripere, nisi prius fortem vinciat, & tunc *domum* ejus diripiat," 111: 24. 25. 27; per Regnum significatur verum n: 1672. 2547. 4691, & per domum bonum, n: 2233. 2234. 3720. 4982, domus significat bonum ex potiori. Apud Lucam "Si nosset paterfamilias, qua hora fur venturus esset, vigilaturus utique esset, & *non permissurus perfodi domum suam*," x11: 39. Apud Eundem "Erunt ex nunc quinque *in domo una*, tres contra duos, & duo contra tres: dividetur pater contra filium, & filius contra patrem; mater contra filiam, & filia contra matrem," x11: 52. 53; agitur ibi de pugnis spiritualibus, in quas venturi qui ab Ecclesia, postquam interna seu spiritualia Verbi aperta sunt, domus pro homine seu ejus mente, pater ibi, mater, filius, filia, sunt bona & vera cum affectionibus eorum, & in opposito sensu mala & falsa cum eorum affectionibus, a quibus & cum quibus pugna. Quod Dominus mandavit discipulis apud Lucam "In *quam domum* intraveritis, primo dicite, *pax domui huic*, & si quidem fuerit ibi filius pacis, requiescet super illo pax vestra; si vero non, super vos revertetur: *in eadem vero domo manete*, edite & bibite, quæ apud eos, *ne transite e domo in domum*," x: 5. 6. 7, repræsentabat, quod manerent in ipso bono, nempe in bono amoris in Dominum & charitatis erga proximum, non autem transirent in aliud. Quod homo seu mens ejus sit domus, videatur etiam n: 3538. 4973.

5024. Et loquuta ad illum secundum verba hæc, quod significet falsiloquium, constat ex illis quæ sequuntur, sunt enim falsa quæ ad maritum suum loquuta est.

5025. Dicendo, venit ad me servus Hebræus quem adduxisti nobis, quod significet servum illud, constat ex illis quæ supra n: 5013, dicta sunt, hic per servum illud intelligitur verum & bonum spirituale, quod hic jam est Josephus, hoc naturali non spirituali apparet ut servum: ut pro exemplo, verum & bonum spirituale vult, ut homo nihil voluptatis habeat in dignitatibus & in aliqua supereminencia super alios, sed in officiis erga patriam, & erga societates

tates in communi & particulari, ac ita voluptatem habeat in dignitatum usu; mere naturalis homo, prorsus ignorat quid sit hæc voluptas, & negat quod sit, tametsi is ex hypocrisi etiam simile dicere potest, at usque voluptatem ex dignitatibus propter se dominum facit, & voluptatem ex dignitatibus propter societates in communi & particulari facit servum; se enim in singulis quæ facit intuetur, & societates post se, quibus tantum favet quantum illæ sibi. Sit quoque pro exemplo; si dicitur quod usus & finis faciat ut sit spirituale vel non spirituale, usus & finis propter commune bonum, Ecclesiam, & Regnum Dei quod sit spirituale, at usus & finis propter se & suos prævalens super priorem quod sit non spirituale; hoc quidem naturalis homo agnoscere potest ore, sed non corde, ore ex intellectuali instructo, non corde ex intellectuali per cupiditates destructo; ex hoc facit usum & finem propter se dominum, ac usum & finem propter commune bonum, Ecclesiam, & Regnum Dei, servum, imo dicit corde, quis usquam aliter esse potest. Verbo, naturalis homo quicquid aspicit ut separatum a se, hoc prorsus vilipendit & rejicit, & quicquid aspicit ut sibi conjunctum, hoc æstimat & acceptat, non sciens nec scire volens, quod spirituale sit aspicere unumquemvis ut sibi conjunctum qui in bono est, sive ignotus sive notus sit; & aspicere unumquemvis ut a se separatum qui in malo est, sive notus sit sive ignotus; conjungitur enim tunc cum illis qui in cœlo sunt, & disjungitur ab illis qui in inferno; sed quia naturalis homo voluptatem inde non sentit, non enim recipit influxum spirituales, ideo spectat illud ut prorsus vile & servum, ita sicut nihili respective ad voluptatem quam sentit, quæ influit per sensus corporis & per cupiditates amoris sui & mundi; sed hæc voluptas est mortua quia ex inferno, at voluptas ex influxu spirituali est viva quia per cœlum a Domino.

5026. Ad illudendum mihi, quod significet quod insurgeret, constat ex significatione illudere, quod sit insurgere, ut supra n: 5014.

5027. Et factum, sicut tollere me vocem meam & clamavi, quod significet cum appercepit magnam aversionem, constat ex significatione tollere vocem & clamare, quod sit magna aversio, ut quoque supra n: 5018.

5028. Et reliquit vestem suam apud me, quod significet testificationem, constat a significatione relinquere vestem suam apud se, quod sit testis quod accesserit, de qua n: 5019; vestis in sensu interno significat verum, & relinquere vestem abstrahere verum ultimum, n: 5008; quod hic significet testem seu testificationem quod accesserit, est quia verum ultimum cum relinquitur seu abstrahitur testis est naturali homini contra spirituales: quod spiritualis homo cum spirituali homine quasi jungatur per verum ultimum, at quod usque non jungatur, videatur n: 5009; cum enim spiritualis homo explicat illud verum, tunc apparet dissimilitudo; sed illustrationi sint exempla, quæ prius n: 5008 allata sunt; Spiritualis homo æque ac naturalis dicit, quod pauperibus, viduis & pupillis benefaciendum, sed spiritualis homo cogitat quod non benefaciendum pauperibus, viduis, & pupillis, qui mali sunt, & qui se vocant tales & usque divites sunt, sic enim per sola nomina deciperent; & inde concludit, quod per pauperes, viduas & pupillos in Verbo intelligantur qui spiritualiter tales sunt;

sunt; naturalis vero homo cogitat, quod benefaciendum pauperibus, viduis & pupillis qui ita nominantur, & quod illi non alii intelligantur in Verbo, & num mali sint vel boni non curat, quid spiritualiter talis esse non scit nec scire vult; inde patet, quod ultimum verum, nempe quod benefaciendum pauperibus, viduis & pupillis, utrique appareat simile, sed cum explicatur quod sit dissimile; & cum sit dissimile & inde disjunctio, inservit id naturali homini pro teste seu testificatione quod acceperit, inde falsum loquitur contra spiritualement hominem, qui non amplius quid habet per quod se defendat; liquet sic, unde & in quo respectu vestis etiam significat testem seu testificationem. Sit quoque exemplum; Spiritualis homo æque ac naturalis homo dicit, quod proximo benefaciendum, & quoque dicit quod omnis homo sit proximus, sed cogitat quod unus in alio respectu & gradu proximus sit quam alter, & quod benefacere malo, quia se vocat proximum, sit malefacere proximo naturalis homo se conjungit cum spirituali in ultimo illo vero, quod nempe benefaciendum proximo, & quoque in illo, quod omnis homo sit proximus, sed cogitat quod ille proximus sit qui ei favet, non curans si ve bonus sit si ve malus; inde quoque patet, quod in ultimo vero apparenter conjungantur, sed usque quod nulla conjunctio sit, & ut primum explicatur sit disjunctio; inservit tunc ultimum illud verum naturali homini pro teste contra spiritualement, quod sicut illuserit. Similiter in omnibus reliquis.

5029. Et fugit foras, quod significet quod tunc se separaret, constat ex significatione fugere foras, quod sit se separare, ut supra n: 5020; & consequenter quod non ei verum per quod se defendat, ut n: 5009.

5030. Vers: 19. 20. *Et factum, sicut audire dominus ejus verba uxoris suæ, quæ loquuta ad illum, dicendo, secundum verba hæc fecit mihi servus tuus, & accensa ira illius. Et accepit dominus Josephum eum, & dedit eum ad domum carceris, locum quo vincti regis vincti; & fuit ibi in domo carceris.* Et factum, significat statum novum: sicut audire dominus ejus verba uxoris suæ, quæ loquuta ad illum, significat communicationem falsi quod apparuit sicut verum: dicendo, secundum verba hæc fecit mihi servus tuus, significat confirmationem: & accensa ira illius, significat aversionem a vero spirituali; & accepit dominus Josephum eum, significat tentationem a naturali: & dedit eum ad domum carceris, significat quoad falsiloquium contra bonum: locum in quo vincti regis vincti, significat statum ubi illi qui in falsis: & fuit ibi in domo carceris, significat durationem tentationis.

5031. Et factum, quod significet statum novum, constat ex significatione factum seu fuit, quod involvat novum quid, seu statum novum, de qua n: 4979. 4987. 4999. hic statum boni naturalis spiritualis, qui repræsentatur per Josephum, postquam ei ultimum veri abstractum est, ita postquam nulla amplius conjunctio erat cum vero & bono naturali non spirituali.

5032. Sicut audire dominus ejus verba uxoris suæ quæ loquuta ad illum, quod significet communicationem falsi quod apparuit sicut verum, constat ex significatione audire verba, quod sit communicatio, audire enim est apperipere, n: 5017, ita communicari; ex significatione uxoris, quod sit verum naturale

naturale non spirituale, de qua prius, hic autem falsum; ipsum falsiloquium significatur per quæ loquuta ad illum, ut supra n: 5024; communicatio falsi est cum bono naturali non spirituali, quod hic significatur per dominum ejus, ut supra n: 5023; quod falsum apparuerit ei sicut verum, constat ab illis quæ sequuntur. Agitur hic de bono spirituali, quod id facile persuadeatur, usque adeo ut falsum appareat ei prorsus ut verum: quid & quale est bonum naturale non spirituale, seu quinam & quales illi qui in eo bono sunt, videatur supra n: 4988. 4992. 5008. 5013. 5028; quod nempe sint illi qui ex hæreditario & inde adscititio mites & probi sunt, ita qui bonum faciunt ex natura, non autem ex religione; aliud prorsus est bonum facere ex natura, & aliud ex religione; in mundo ab homine distingui non possunt; homo enim interiora non novit; sed in altera vita manifeste discernuntur, ibi enim interiora patent, cogitationes ibi, intentiones & fines ibi se manifestant, & patent sicut in clara die; quales itaque sunt illi qui in bono non spirituali, & quales qui in bono spirituali sunt, inde mihi scire datum est; qui in bono naturali non spirituali sunt, se persuaderi a quocunque patiuntur, & facile a malis, nam mali spiritus & genii in sua vita seu vitæ jucundo sunt, cum intrare possunt in alicujus cupiditates, & cum in illas intrarunt, pelliciunt ad quodlibet malum, persuadent enim tunc quod falsum sit verum; hoc faciunt facile cum illis qui in bono naturali non spirituali sunt; cum illis qui in bono spirituali sunt, id nequeunt, nam hi sciunt ex interiori quid malum & falsum est; causa est, quia illi qui in bono spirituali sunt, cum vixerunt in mundo, receperunt præcepta ex doctrina, per quæ imbuerunt internum hominem, in quem sic operari potest cælum; sed qui in bono naturali non spirituali sunt, cum vixerunt in mundo, non receperunt aliqua præcepta ex doctrina, per quæ imbuerunt internum hominem, quare apud illos non est planum in quod operetur cælum, sed quicquid insuit apud illos e cælo, hoc transluit, & cum venit in naturalem hominem, ibi non recipitur, quia mali seu diabolica turba illico ibi aufert, suffocando, vel reflectendo, vel pervertendo: idcirco illi qui in solo naturali bono sunt, in altera vita dura patiuntur, & queruntur quandoque multum quod inter infernales sint, cum tamen, sicut credunt, fecerint bonum æque ac alii, sed dictum illis, quod non aliter fecerint bonum quam sicut animalia mitia absque ratione, & quod non solliciti fuerint de aliquo bono & vero Ecclesiæ, & quia inde illis in interno homine non est receptaculum boni & veri, quod tutari ab angelis nequeant; tum quod plura mala sub specie boni fecerint.

5033. Dicendo, secundum verba hæc fecit mihi servus tuus, quod significet confirmationem, constare potest ex fide in qua fuit quod uxor ejus verum dixerit, & quod sic confirmatum apud se esset; uxor enim, quæ persuasit, est verum naturale non spirituale, hic autem falsum: quod bonum naturale non spirituale se facile persuaderi patiatur a falso, videatur mox supra n: 5032. Notum est, quod confirmari queant falsa, ut appareant prorsus sicut vera; hoc patet ex omni hæresi, & ex singulis in hæresi, quæ tametsi falsa, usque per confirmationes illis qui in hæresi sunt, apparent ut vera: tum quoque ex illis

illis qui nullius religionis sunt, qui prorsus confirmant se contra illa quæ Ecclesiæ sunt, usque adeo ut videant sicut verum, quod Ecclesia sit modo propter vulgus, ut sit in aliquo vinculo; tum quod natura sit omne in omnibus, & Divinum tam remotum ut vix sit aliquid; ut & quod homo moriatur sicut bestia; de his & similibus illi qui in bono naturali non spirituali sunt, facilius se persuaderi & confirmari patiuntur quam alii, nam his nullum quasi speculum est ab interiori, sed solum ab exteriori, coram quo fallacia apparent sicut realia.

5034. Et accensa ira illius, quod significet aversionem a vero spirituali, constat ex significatione iræ, quod sit recessio a bono charitatis, de qua n: 357, ita aversio, hic a vero spirituali, quia de hoc agitur: quod ira sit aversio, est quia homo, quamdiu est in ira contra aliquem, avertat animum ab illo; ira enim existit seu excitatur, cum aliquis seu aliquid contrariatur alicujus amori, per quem conjunctio est cum aliquo seu cum aliqua re; cum conjunctio illa rumpitur, tunc excandescit seu irascitur homo, sicut aliquid ex suæ vitæ jucundo, proinde aliquid ex sua vita amissum sit, hoc triste vertitur in dolorem, & dolor in iram.

5035. Et accepit dominus Josephi eum, quod significet tentationem a naturali, constat a nunc sequentibus, ibi enim agitur de Josepho quod missus in domum carceris, per quod tentatio boni spiritualis in naturali in sensu interno describitur; & quia illa verba, nempe accepit dominus Josephi eum id involvunt, etiam id significant. Tentationes sunt duplicis generis, nempe quoad vera & quoad bona; tentationes quoad vera fiunt a spiritibus, at tentationes quoad bona fiunt a geniis: spiritus & genii in altera vita distinguuntur per id, quod spiritus agant in intellectuale, proinde in illa quæ sunt fidei, genii autem in voluntarium, proinde in illa quæ sunt amoris; illi nempe spiritus se sistunt videndos, & quoque se manifestant per loquelam, genii autem se inconspicuos faciunt, nec se manifestant quam per influxum in desideria & cupiditates; separati etiam sunt in altera vita, mali seu infernales spiritus antrorsum & utrinque ad latera apparent sub terra inferiorum, mali autem seu infernales genii sub parte posteriore & post tergum profunde sub terra ibi: tentationes quoad vera fiunt, ut dictum, a malis spiritibus, & tentationes quoad bona fiunt a malis geniis: in sequentibus nunc agitur de tentationibus, sed de illis quæ fiunt a malis spiritibus, ita quæ fiunt quoad falsiloquium contra bonum: hæ tentationes mitiores sunt illis tentationibus quæ fiunt a malis geniis; & quoque prius existunt.

5036. Et dedit eum in domum carceris, quod significet quoad falsiloquium contra bonum, constat ex significatione dari in domum carceris & ibi vinctus teneri, quod sit mitti in tentationes quoad falsiloquium contra bonum, de qua sequitur; prius aliquid de tentationibus dicendum: vix aliquis hodie in orbe Christiano novit, unde tentationes; qui illas subit, non aliter credit, quam quod sint angores qui irrepunt ex malis quæ intus apud hominem sunt, quæ illum primo irrequietum faciunt, dein anxium, & denique cruciant; sed prorsus nescit, quod fiant per spiritus malos qui apud eum sunt; quod

quod hoc nesciat, est quia non credit, quod in consortio spirituum sit cum vivit in mundo, & vix quod aliquis spiritus apud illum sit; cum tamen homo quoad interiora continue in societate spirituum & angelorum est: quod tentationes attinet, illæ consistunt quando homo in actu regenerationis est, nemo enim regenerari potest, nisi quoque subeat tentationes; & tunc existunt per malos spiritus qui circum illum sunt; mittitur enim tunc homo in statum mali in quo ipse est, hoc est, in quo ipsum illud quod ejus proprium est, in quem statum cum venit, spiritus mali seu infernales illum circumdant, & cum appercipiunt quod interius tutetur ab angelis, excitant mali spiritus falsa quæ cogitaverat & mala quæ egerat, sed angeli ab interiori defendunt illum; hæc pugna est, quæ apud hominem percipitur ut tentatio, sed ita obscure ut vix aliter sciat, quam quod solum anxietas sit; homo enim, imprimis qui nihil credit de influxu, in statu prorsus obscuro est, & vix millesimam partem appercipit de illis de quibus mali spiritus & angeli pugnant; agitur usque tunc de homine & ejus salute æterna, & agitur ex homine, pugnant enim ex illis quæ apud hominem sunt, & de illis: quod res ita se habeat, pro certissimo scire datum est; pugnam audiavi, influxum percepi, spiritus & angelos vidi, ac tunc & postea cum illis loquutus sum, etiam de illa re. Tentationes, ut dictum, imprimis tunc existunt, quando homo spiritualis fit, tunc enim spiritualiter capit vera doctrinæ; hoc sæpe homo nescit, at usque angeli apud eum in naturalibus ejus spiritualia vident, sunt enim interiora ejus tunc aperta versus coelum; inde etiam est, quod homo qui regeneratus est, post vitam in mundo inter angelos sit, & ibi spiritualia & videat & percipiat, quæ prius ei sicut naturalia apparuerunt; cum itaque homo talis est, tunc in tentatione, cum impugnatur a malis spiritibus, defendi potest ab angelis, angeli enim tunc planum habent in quod operentur, influunt enim in spirituale apud illum, & per spirituale in naturale. Cum itaque ultimum verum abstractum est, & sic non habeat per quod se contra naturales Defendat, de qua re n: 5006. 5008. 5009. 5022. 5028, tunc venit in tentationes, & accusatur a malis spiritibus, qui omnes mere naturales sunt, imprimis falsiloqui contra bonum; ut pro exemplo, quod cogitaverit & dixerit quod proximo benefaciendum, & quoque actu comprobaverit, & tamen per proximum modo nunc intelligat illos qui in bono & vero sunt, non autem qui in malo & falso & emendari nequeunt; & consequenter quia malis non amplius benefacere vult, & si benefactoris quod velit ut puniantur causa emendationis eorum & causa aversionis mali a suo proximo, incusant quod falsum cogitaverit & loquutus sit, & quod non cogitet sicut loquitur: sit quoque pro exemplo, quia homo cum spiritualis factus, non amplius sanctum credit & ad pium usum, quod dat monasteriis, ne quidem templis ubi opes abundant, & quia prius quam spiritualis factus est cogitationem quod sanctum & pium esset, habuerat, incusant illum falsi, & excitant omnes ejus cogitationes, quas prius de illo sancto & pio foverat, & quoque opera ex illa cogitatione; similiter in innumerabilibus aliis; sed hæc exempla sint modo alicui illustrationi; imprimis intrant in affectiones, quas prius habuit, & excitant illas, & quoque falsa & mala quæ cogita-

verat & fecerat, & sic in anxietatem inducunt, & sæpius in dubitationem usque ad desperationem: inde nunc sunt anxietates spirituales, & inde sunt cruciatus qui conscientiae vocantur: apparent hæc homini sicut in ipso per influxum & communicationem: qui illa novit & credit, comparari potest homini qui se videt in speculo & scit quod non ipse sit qui apparet in speculo seu ab altera ejus parte, sed modo imago ejus; at qui hoc non novit & non credit, comparari potest illi, qui se videt in speculo, & putat quod ipse sit qui apparet ibi, & non imago ejus.

5037. Quod dari in domum carceris, & ibi vinctus teneri, sit mitti in tentationes quoad falsiloquium contra bonum, est inde, quia domus carceris vocatur omnis ille locus proxime sub planta pedis & circumcirca, ubi illi tenentur qui in vastatione sunt, hoc est, illi qui in principiis falsi & in vita mali ex falso fuerunt, & tamen in bono quoad intentiones; tales non recipi in cœlum possunt, priusquam principia falsi exuerunt, & quoque jucundum vitæ quod fuit inde; illi qui ibi sunt, mittuntur in tentationes, nam principia falsi & jucunda vitæ inde non nisi quam per tentationes ejici queunt: locus ubi illi sunt, seu potius status in quo sunt, significatur in genere per domum carceris, & ipsa loca per foveas: de vastationibus in altera vita, videantur n: 698. 699. 1106 ad 1113. 2699. 2701. 2704: illi qui in vastationibus sunt, vocantur vincti, non quod in aliquo vinculo sint, sed quod in non libero quoad cogitationes priores & inde affectiones; quod tales sint, qui in Verbo intelliguntur per vinctos, & qui in carcere, patet ex Verbo alibi; ut apud Esaiani, "Dabo Te in fœdus populi, in lucem gentium, ad aperiendum oculos cæcos, *ad educendum e carcere vinctum, e domo claustris sedentes in tenebris,*" XLII: 7. 8; ubi de Domino ac Ipsius adventu; hic aperire oculos cæcos & educere e carcere vinctum, & e domo claustris sedentes in tenebris, pro illis qui in ignorantia boni & veri sunt, qui usque in desiderio sunt sciendi & imbuendi illa; sed carcer hic in lingua originali alia voce exprimitur. Apud Eundem, "Juvenes omnes *in domibus carcerum* absconduntur, facti sunt in prædam, & non eripiens, *& non dicens educ,*" XLII: 22; juvenes in sensu interno sunt vera fidei, quæ in domibus carcerum abscondi & fieri in prædam dicuntur, cum non amplius agnoscuntur. Apud Eundem, "Erit in die illo, visitabit Jehovah super exercitum altitudinis in altitudine, & super reges humi super humo, *& colligentur vinctus super fovea, & claudentur super claustra,* post multitudinem dierum visitabuntur," XXII: 21. 22; vinctus super fovea pro illis qui in vastationibus, seu pro illis qui in tentationibus. Apud Eundem "Quid facietis die visitationis & vastationis, e longinquo venit, ad quem fugietis pro auxilio; qui non incurvarit se, *infra vinctum* & infra occisos cadent," x: 3. 4; infra vinctum pro inferno quod est sub locis vastationis; occisi pro illis qui apud se per principia falsi extinxerunt vera fidei, in minori gradu quam confossi, de quibus n: 4503. Apud Sachariam, "Loquetur pacem gentibus, & erit dominari Ipsius a mari usque ad mare, & a flumine usque ad fines terræ: etiam quod ad Te, per sanguinem fœderis Tui, *emittam vinctos e fovea in qua non aqua.* Revertimini ad munimentum *Vincti spei,*" IX: 10.

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 475

11. 12; emittere vinctos e fovea pro illos qui in vastatione sunt, & qui in tentatione; quod loca ubi illi qui in vastatione dicantur foveæ, videatur n: 4728. 4744. Apud Davidem, "Exaudit egenos Jehovah, & *vinctos suos non spernit*," Psalm: LXIX: 34. Apud Eundem, "Veniat ante Te *gemitus vincti*," Psalm: LXXIX: 11. Apud Eundem, "Jehovah e cœlis ad terram respexit, ad audiendum *gemitum vincti*, ad aperiendum filiis mortis," Psalm: CII: 20. 21; vincti pro illis qui in vastatione, & qui in tentationibus. Apud Esaiam, "In tempore beneplaciti respondi Tibi, & in die salutis audiivi Te, custodivi etiam Te, & dedi in fœdus populi, ad restituendum terram, ad partiendum hæreditates vastatas, *ad dicendum Vinctis exite*, eisque qui in tenebris, revelamini, super viis pascent, & in omnibus clivis pascuum bonum; & *non esurient; neque sitient*," XLIX: 8. 9. Apud Eundem, "Spiritus Domini Jehovah super me, unxit Jehovah me, ad evangelizandum *pauperibus misit me*, & ad obligandum fractos corde, ad prædicandum *captivis libertatem*, & *vinctis, oculis capto*, ad proclamandum annum beneplaciti Jehovah," LXI: 1. 2. Apud Davidem, "Jehovah Qui facit judicium oppressis, Qui *dat panem esurientibus*, Jehovah Qui *solvit vinctos*, Jehovah Qui aperit *cæcos*, Jehovah Qui erigit incurvatos, Jehovah Qui amat justos, Jehovah Qui custodit *peregrinos, pupillum & viduam sustentat*," Psalm: CXLVI: 7. 8. 9; vincti pro illis qui in vastatione & tentationibus sunt propter falsa; ex his locis etiam patet, quinam per vinctos seu illos qui in carcere, & similiter quinam per esurientes, sitientes, peregrinos intelliguntur apud Matthæum, "Tunc dicet Rex iis qui a dextris Ipsius, *esurivi & dedistis Mihi edere, sitivi & potastis Me, peregrinus fui & collegistis Me, nudus & circumindulistis Me, ægrotus & visitastis Me, in carcere fui & venistis ad Me*," xxv: 34. 35. 36, de quibus videantur in præmissis ad hoc Caput, n: 4954. 4955. 4956. 4957. 4958.

5038. Locum in quo vincti regis vincti, quod significet statum ubi illi qui in falsis, constat a significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321. 4882; a significatione victorum regis, quod sint illi qui in falsis, & quia in falsis in vastatione sunt, & qui regenerantur in mundo in tentatione, tentatio enim est vastatio falsi, & simul confirmatio veri: vincti regis dicuntur, quia rex in sensu interno est verum, n: 1672. 1728. 2015. 2069. 3009. 3670. 4575. 4581. 4789. 4966; vincti itaque ejus sunt qui in falso sunt. Etiam loca ubi vincti regis, dicebantur foveæ, quare dixit Josephus "Furto ablatum sum e terra Hebræorum, & etiam hic non feci quicquam, quod posuerint me *in fovea*" Cap: seq: Vers: 15; de fovea, quod sit locus vastationis, videatur n: 4728. 4744.

5039. Et fuit ibi in domo carceris, quod significet durationem tentationis, constat ex significatione domus carceris, quod sit vastatio, & quoque tentatio, de qua mox supra n: 5036. 5037; & ex significatione esse in illa, quod sit morari ibi, ita duratio.

5040. Verſ: 21. 22. 23. *Et fuit Jehovah cum Joſepho, & inclinavit ad eum miſericordiam, & dedit gratiam ejus in oculis principis domus carceris. Et dedit princeps domus carceris in manum Joſephi omnes vinctos qui in domo carceris, & omne quod facientes ibi, is fuit faciens. Nihil princeps domus carceris videns quicquam in manu ejus, eo quod Jehovah cum eo, & quod is faciens Jehovah proſperans.* Et fuit Jehovah cum Joſepho, ſignificat quod Divinum ineſſet: & inclinavit ad eum miſericordiam, ſignificat amorem Divinum in ſingulis: & dedit gratiam ejus in oculis principis domus carceris, ſignificat inde ſublevationem in tentationibus: & dedit princeps domus carceris, ſignificat verum gubernans in ſtatu tentationum: in manum Joſephi omnes vinctos qui in domo carceris, ſignificat ab Ipſo ſuper omnia falſa: & omne quod facientes ibi, is fuit faciens, ſignificat abſolutam poteſtatem: nihil princeps domus carceris videns quicquam in manu ejus, ſignificat quod Ipſe gubernaret verum: & quod is faciens, Jehovah proſperans, ſignificat quod Divina Providentia ab Ipſo.

5041. Et fuit Jehovah cum Joſepho, quod ſignificet quod Divinum ineſſet, nempe Domino, Qui in ſupremo ſenſu per Joſephum repræſentatur, hic Divinum in tentationibus, de quibus hic agitur; Ipſum enim Divinum eſt Jehovah, Qui quod eſſet in Ipſo ſeu ineſſet, ſignificatur per quod Jehovah fuit cum Joſepho; quia in ſenſu literæ agitur de Joſepho, dicitur cum illo, at in ſenſu interno ubi agitur de Domino, eſt in Illo: quod in Illo, conſtare poteſt unicuique intra Eccleſiam ex eo, quod a Jehovah conceptus ſit, quapropter Ipſum toties patrem ſuum nominat: ipſum eſſe hominis & inde intimum ejus vitæ eſt a patre, induitiones ſeu exteriora ſunt a matre; ideo Eſſe Domini ac inde intimum vitæ, Ipſius fuit Divinum quia Ipſe Jehovah, ac induitiones ſeu exteriora fecerunt humanum quod a matre per natiuitatem ſuſcepit; hoc humanum tale erat ut tentari poſſet, conſpurcatum enim malo a matre hæreditario fuit; ſed quia intimum erat Divinum, potuit ex propria potentia malum illud a matre hæreditarium expellere, quod factum ſucceſſive per tentationes, & tandem per ultimam quæ fuit crucis, tunc Humanum ſuum plene glorificavit, hoc eſt, Divinum fecit: inde conſtare poteſt, quid intelligitur per quod Divinum ineſſet.

5042. Et inclinavit ad eum miſericordiam, quod ſignificet amorem Divinum in ſingulis, conſtat ex ſignificatione miſericordiæ, quod in ſupremo ſenſu ſit Divinus Amor, de qua n: 1735. 3063. 3071. 3120. 3875; Ipſum Divinum Eſſe eſt Amor in ſupremo ſenſu intellectus homini prorsus incomprehenſibilis; ex Illo per Verum exiſtunt & ſubſiſtunt omnia tam quæ vitam habent quam quæ vitam non habent. Divinus ille amor ab Ipſo Eſſe per intimum vitæ in Domino inſuebat, in ſingula quæ ex humano a matre ſuſcepto egit, & direxit ad fines, & hos ad ultimum ut ſalvaretur genus humanum & quia Dominus ex Ipſo Divino in ſe vidit humanum ſuum: quale eſſet, quod nempe ex hæreditario in malo, ideo dicitur quod Jehovah inclinavit ad illum miſericordiam, & per illa in ſenſu ſupremo intelligitur Divinus amor in ſingulis; Divina enim Miſericordia non aliud eſt, quam Divinus amor erga illos qui

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 477

qui in miseriis constituti sunt, n: 1049. 3063. 3875, hoc est, erga illos qui in tentationibus, hi enim in miseriis sunt, & per miseros in Verbo principaliter intelliguntur.

5043. Et dedit gratiam ejus in oculis principis domus carceris, quod significet inde sublevationem, constat ex significatione dare gratiam, quod sit sublevatio, in tentationibus enim gratiam dare, est consolari & spe sublevare; ex significatione principis, quod sit primum verum, de qua in sequente paragrapho; & ex significatione domus carceris, quod sit vastatio falsi, proinde tentatio, de qua supra n: 5038. 5039.

5044. Et dedit princeps domus carceris, quod significet verum gubernans in statu tentationum, constat ex significatione principis, quod sit verum primum, ita gubernans, de qua sequitur; & ex significatione domus carceris, quod sit vastatio falsi, proinde tentatio, de qua supra n: 5038. 5039. 5042: quid verum gubernans in statu tentationum primo dicendum; apud omnes qui in tentationibus sunt, influit verum a Domino, quod regit & gubernat cogitationes, id erigit illos quoties in dubitationes, & quoque in desperationes labuntur: verum illud gubernans est id verum & tale verum quod ex Verbo, vel ex doctrina didicerunt, & ipsi apud se confirmarunt; alia vera quidem etiam tunc revocantur, sed non gubernant interiora eorum; quandoque id verum quod gubernat non sistitur conspicue ante intellectum, sed latet in obscuro, & usque gubernat; influit enim Divinum Domini in illud, & sic tenet interiora mentis in illo, quapropter cum illud in lucem venit, accipit ille qui in tentatione est consolationem & sublevatur: non est ipsum illud verum, sed est affectio illius veri, per quam Dominus gubernat illos qui in tentationibus sunt; Divinum enim non influit nisi in illa quæ sunt affectionis; verum quod in interioribus hominis implantatum & irradicatum est, implantatum irradicatum est per affectionem, & prorsus nihil absque affectione; verum quod per affectionem implantatum & irradicatum est, hoc hæret, & revocatur per affectionem, & cum sic verum illud revocatur, sistit affectionem ei conjunctam, quæ affectio est reciproca hominis. Quia ita cum homine, qui in tentationibus est, se habet, ideo nullus in tentationem aliquam spiritualem admittitur, priusquam in adulta ætate est, & imbuerat ita aliquod verum, per quod gubernari queat; si non id, succumbit, & tunc status, ejus posterior sit pejor priori. Ex his constare potest, quid intelligitur per verum gubernans in statu tentationum, quod significatur per principem domus carceris. Quod princeps sit primum verum, est quia Rex in sensu interno significat ipsum verum, n: 1672. 1728. 2015. 2069. 3009. 3670. 4575. 4581. 4789. 4966; inde principes, quia sunt Regis, significant primaria illius veri; quod princeps illa significant, videatur n: 1482. 2089; sed quia ibi ex aliis locis in Verbo non ita ostensum est, licet hic aliqua asserre; apud Esaiam "Puer natus est nobis, filius datus est nobis, *super cujus humero principatus: princeps pacis*, multiplicans principatum, & pacem, non erit finis" 1x: 5. 6, ibi de Domino; principatus super humero, est omne Divinum verum in cælis ab Ipso, cæli enim distincti sunt in principatus secundum vera ex bono, inde quoque
Angeli

Angeli vocantur principatus; pax est status beatudinis in cœlis afficiens bonum & verum ab intimis, n: 3780, inde Dominus vocatur princeps pacis, & dicitur multiplicans principatum & pacem, quibus non finis. Apud Eundem "Stulti sunt *principes Zoanis*, sapientes, consilarii Pharaonis: quomodo dicitis ad Pharaonem, filius sapientum ego, *filius regum antiquitatis*, infatuati *principes Zoanis*, decepti *principes Noph*; & seduxerunt Ægyptum angularem lapidem tribuum" XIX: 11. 13, ibi de Ægypto, per quam significatur scientificum Ecclesiæ, n: 4749, ita verum naturale quod ultimum ordinis est, quare etiam Ægyptus hic vocatur angularis lapis tribuum, tribus enim sunt omnia veri in uno complexu, n: 3858. 3862. 3926. 3939. 4060, hic autem Ægyptus est scientificum quod pervertit vera Ecclesiæ, ita vera in ultimo ordinis falsificata, quæ sunt principes Zoanis & principes Noph; quod dicat se filium regum antiquitatis, est quia scientifica ibi fuerunt ex veris Antiquæ Ecclesiæ, ipsa vera significantur per reges, ut supra ostensum, & vera Ecclesiæ Antiquæ per reges antiquitatis. Apud Eundem "Aschur non rectum cogitat, & cor illius non rectum meditatur, nam ad perdendum cor ejus, & ad excindendum gentes non paucas, nam dicit, *nonne principes mei sunt reges*" x: 7. 8; Aschur pro ratiocinatione de veris Divinis, unde falsitates, ita pro ratione perversa, n: 1186; vera inde falsificata seu falsa, quæ per ratiocinationem fiunt & apparent sicut ipsissima vera, significantur per quod dicat, nonne principes mei sunt reges: quod Aschur sit ratiocinatio, & quod principes qui reges sint primaria falsa quæ creduntur esse ipsissima vera, non videri potest & inde credi, quamdiu mens in sensu literæ historico tenetur, & adhuc minus si in negativo est quod sanctius quid est universalis Verbo Divino inest, quam quod in litera apparet, cum tamen in sensu interno per Aschur nihil aliud quam ratio & ratiocinatio in Verbo intelligitur, & per reges ipsa vera, perque principes primaria veri; ignoratur etiam in cœlo quid Aschur, & quoque angeli a se rejiciunt ideam regis & principis, & cum appercipiunt illam apud hominem, transferunt illam ad Dominum, & percipiunt id quod procedit a Domino, & quod est Domini in cœlo, nempe Divinum Verum a Divino Bono Ipsius. Apud Eundem "Cadit Aschur gladio non viri, & gladius non hominis comedit illum, etiam petra ejus præ formidine transibit, & consternabuntur a vexillo *principes ejus*" xxxi: 8. 9; ibi etiam de Ægypto, quæ est scientificum Ecclesiæ perversum, ratiocinatio a scientificis de veris Divinis unde perversio & falsificatio, est Aschur, vera illa perversa & falsificata sunt principes; gladius quo Aschur cadet, est falsum pugnans & vastans verum, n: 2799. 4499. Apud Eundem "Fiet vobis robur Pharaonis in pudorem, & fiducia in umbra Ægypti in ignominiam, cum fuerint *in Zoan principes ejus*," xxx: 3. 4; in Zoan principes pro veris falsificatis, ita pro falsis, ut supra. Apud Eundem "Possidebunt eam platea & anataria, ac noctua & corvus habitabunt in ea; extendet super eam lineam inanitatis & perpendiculara vastitatis; nobiles ejus non ibi, regnum vocent, & *omnes principes ejus erunt nihil*," xxxiv: 11. 12; platea, anataria, noctua, corvus,

corvus, pro generibus falsi, quæ existunt, cum vera Divina quæ in Verbo, nihili fiunt; desolatio & vastatio veri significatur per lineam inanitatis & perpendiculari vastitatis, & falsa quæ illis primaria vera per principes. Apud Eundem "Prophanos reddam *principes sanctitatis*, & dabo in devotionem Jacobum, & Israel in opprobria," XLIII: 28; prophanos reddere principes sanctitatis, pro sancta vera; exstirpatio veri Ecclesiæ externæ & internæ significatur per dare in devotionem Jacobum, & Israel in opprobria, quod Jacob sit Ecclesia externa & Israel interna, videatur n: 4286. Apud Jeremiam "Intrabunt per portas civitatis hujus *Reges & Principes* sedentes super throno Davidis, equitantes in curru & super equis, *ipsi & principes* illorum," XVII: 25; qui Verbum in sensu historico hic intelligit, is non scire potest quod aliquid altius & sanctius in his reconditum sit, quam quod reges & principes intrabunt per portas civitatis in curru & super equis, & colligit inde quod significetur regni duratio, sed qui novit quid in sensu interno significat civitas, quid reges, quid principes, quid thronus Davidis, & quid equitare in curru & super equis, is videt altiora & sanctiora ibi, civitas enim seu Hierosolyma significat Regnum Domini spirituale, n: 2117. 3654; reges Divina vera, ut supra ostensum; principes primaria veri, thronus Davidis cælum Domini, n: 1888, equitare in curru & super equis intellectuale spirituale Ecclesiæ, n: 2760. 2761. 3217. Apud Eundem "Gladie contra Chaldæos, & contra habitatores Babelis, & contra *principes ejus*, & contra sapientes ejus; gladii contra mendaces, gladii contra equos ejus, & contra currus ejus," I: 35. 36. 37; gladius pro vero pugnante contra falsum, & pro falso pugnante contra verum & id vastante, n: 2799. 4499; Chaldæi pro illis qui prophanant vera, & habitatores Babelis qui prophanant bonum, n: 1182. 1283. 1295. 1304. 1307. 1308. 1321. 1322. 1326. 1327 f; principes pro falsis quæ illis primaria vera; equi pro intellectu Ecclesiæ, currus pro doctrinali ejus, quorum vastatio significatur per gladium contra equos & contra currus. Apud Eundem "Quomodo obnubilat in ira sua Dominus filiam Zionis, absorpsit Dominus, non pepercit omnibus habitaculis Jacobi, destruxit in exandescencia sua munimenta filiae Jehudæ, projecit in terram, profanavit regnum & *principes ejus*; subsederunt in terram portæ, & confregit vestes, *Rex & Principes* inter gentes," Thren: 11: 1. 2. 9; filia Zionis & Jehudæ pro Ecclesia cœlesti, hic pro illa destructa; regnum pro veris doctrinæ ibi, n: 2547. 4691; rex pro ipso vero, principes pro primariis ejus. Apud Eundem, "Cutes nostræ sicut clibanus denigratæ sunt propter procellas famis, mulieres in Zione compresserunt, virgines in urbibus Jehudæ, *principes manu eorum suspensi sunt*," Thren: v: 10. 11. 12; principes manu eorum suspensi pro quod vera prophanata, suspensio enim repræsentabat damnationem prophanationis; & quia suspensio illam repræsentabat, etiam mandatum est cum populus scortatus post baalpeorem & adorarent deos eorum, ut *Principes suspenderentur ante solem*," Num: xxv: 1. 2. 3; scortari enim post Baalpeorem, & adorare deos eorum, erat prophanare cultum. Apud Ezechielem "*Rex* lugebit, & *Princeps* induetur stupore, & manus populi terræ perterrebuntur,

ex via illorum agam cum illis," VII: 27; Rex similiter pro vero in genere, & princeps pro primariis ejus. Apud Eundem "*Princeps* qui in medio eorum super humero portabitur sub tenebras & exhibet, parietem perfodent ad educendum per eum, facies ejus obvelabit ut non videat ad oculum ille terram," XII: 12, quod princeps hic non sit princeps, manifeste patet, sed quod sit verum Ecclesiæ, de quo cum dicitur quod super humero portabitur sub tenebras, est quod omni potentia deferatur inter falsa, tenebræ enim sunt falsa; facies obvelare est quod verum prorsus non videatur; ut non videat ad oculum terram, est quod nihil Ecclesiæ, quod terra sit Ecclesia, videatur n: 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 2928. 3355. 4447. 4535. Apud Hoscheam "Dies multos sedebunt filii Israelis, *non rex & non princeps*, & non sacrificium, & non statua, & non ephodus, & non theraphim," III: 4: Et apud Davidem "Tota gloriosa *filia Regis* intus, & de implexis auri vestis ejus, in acupictis adducetur *Regi*, loco patrum tuorum erunt filii tui, *pones eos in principes in universa terra*," Psalm: XLV: 14. 15. 17; filia regis est Regnum Domini spirituale, Regnum Ipsius spirituale dicitur a Vero Divino Domini, quod ibi describitur per vestem ex implexis auri & ex acupictis, filii sunt vera illius Regni quæ a Divino Domini, quæ principes, hoc est, primaria erunt. Per Principem, de quo & de cujus possessione in nova Hierosolyma & in Nova Terra agitur apud Ezechielem, Cap: XLIV: 3. Cap: XLV: 7. 8. 17. Cap: XLVI: 8. 10. 12. 16. 18. Cap: XLVIII: 21, significatur in genere Verum quod a Divino Domini; per novam enim Hierosolymam ibi, & per novum Templum, & per novam Terram, intelligitur Regnum Domini in cœlis & in terris, quod ibi per repræsentativa, qualia alibi in Verbo, describitur.

5045. In manum Josephi omnes vinctos qui in domo carceris, quod significet ab Ipso super omnia falsa, nempe verum gubernans in statu tentationum, constat a significatione dare in manum Josephi, quod sit in ejus potestatem, manus enim est potestas, n: 5008, ita quod ab Ipso, ab Ipso enim fit quod ab Ipsius potestate, per Josephum in sensu interno intelligitur Dominus, ut supra sæpius ostensum; & a significatione vinctorum in domo carceris, quod sint falsa, de qua supra n: 5037. 5038; ita per dedit princeps domus carceris in manum Josephi omnes vinctos qui in domo carceris, significatur verum gubernans in statu tentationum ab Ipso super omnia falsa, hoc est, quod ab Ipso verum per quod gubernavit falsa in statu tentationum. Hic & in sequentibus ad finem hujus Capituli in sensu interno agitur de Domino, quod Ipse ex propria potentia in statu tentationum gubernaverit, hoc est, vicerit inferna quæ in malis & falsis fuerunt, quæ continue mala & falsa humano generi infuderunt: quod Dominus propria potentia illa vicerit & subjugaverit, & sic Humanum in Se glorificaverit seu Divinum fecerit, videatur n: 1616. 1749. 1755. 1813. 1904. 1914. 1921. 1935. 2025. 2026. 2083. 2159. 2574. 2786. 2795. 3036. 3382. 4075. 4286. 5005; hoc a pluribus locis in Verbo constat, ut quoque ab hoc apud Johannem "Ego pono animam meam, ut rursus accipiam eam, nemo tollit eam a Me, sed Ego pono a Me Ipso; potestatem

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 481

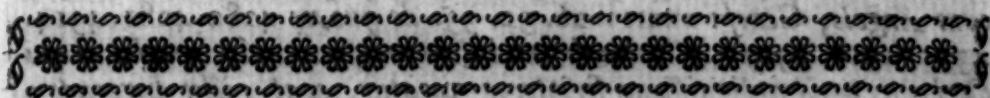
tem Ego habeo ponendi eam, & potestatem habeo rursus accipiendi eam," x: 17. 18: quod passio crucis fuerit ultimum tentationum, per quod Humanum in Se plene glorificavit, hoc est, Divinum fecit, patet quoque a pluribus locis in Verbo, ut quoque apud Johan: Cap: XIII: 31. 32. Cap: XVII: 1. 5. Luc: XXIV: 26.

5046. Et omne quod facientes ibi, is fuit faciens, quod significet absolutam potestatem, constare potest absque explicatione; involvunt enim verba, quod omnia ab Ipso, ita quod in absoluta potestate esset faciendi & omit-
tendi.

5047. Nihil princeps domus carceris videns quicquam in manu ejus, quod significet quod Ipse gubernaret verum, constat ex significatione principis domus carceris, quod sit verum gubernans in statu tentationum, de qua supra n: 5044; & ex significatione non videre quicquam in manu ejus, quod sit ab Ipso, ita ex absoluta potestate, ut supra n: 5045. 5046.

5048. Eo quod Jehovah cum Ipso, quod significet a Divino quod in Ipso, constat ab illis supra n: 5041.

5049. Et quod is faciens Jehovah prosperans, quod significet quod Divina Providentia ab Ipso, constat a significatione prosperari, quod sit Providentia, de qua n: 4972. 4975; quod Divina sit, intelligitur per Jehovah, & quod ab Ipso per quod is faciens. Quod prosperari in supremo sensu sit Providentia, est quia omne prosperum, quod in ultimis naturæ apparet, sit in origine sua ex Divina Domini Providentia; quod ita sit, & quoque omne quod vocatur fortunæ sit inde, alibi ex Divina Domini Misericordia, ab experiētiis e spiri-
tuali mundo ostenderetur.

Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine, hic de Correspondentia Lumborum & Membrorum Generationis cum illo.

5050. **Q**UINAM in Maximo Homine seu Cælo ad provinciam Manuum, Brachiorum, & Pedum, pertinent, ad finem Capitis præcedentis, n: 4931 ad 4953, ab experientia ostensum est; hic nunc dicendum, quænam Societates in Cælo seu in Maximo Homine sunt, quibus correspondent Lumbi, & quoque Mem-
bra

bra lumbis adhaerentia, quæ Generationis vocantur. In genere sciendum, quod Lumbi & eis adhaerentia Membra, correspondeant amoris conjugiali genuino, consequenter illis societatibus, ubi tales; illi qui ibi præ reliquis cælestes sunt, & præ reliquis in jucundo pacis vivunt.

5051. In somnio quieto vidi aliquot arbores in receptaculo ligneo plantatas, quarum una erat procera, altera humilior, & binæ parvæ; delectabat me maxime humilior illa arbor; ac interea amenissima quies, quam effari nequeam, afficiebat mentem: excitatus e somno, loquebar cum illis, qui inducebant somnium, erant spiritus angelici, videatur n: 1977. 1979, qui dicebant quid per visum illud significabatur, quod nempe amor conjugialis, per arborem proceram maritus, per humiliorem uxor, per binas parvas liberi; dicebant porro, quod amenissima quies quæ afficiebat mentem, indicaret qualis amenitas pacis illis est in altera vita, qui in amore conjugiali genuino vixerunt: addebant, quod tales sint, qui pertinent ad provinciam femorum proxime super genua, & quod qui in ameniori adhuc statu sunt, pertineant ad provinciam Lumborum: ostendebatur etiam, quod communicatio intercedat per pedes cum plantis & calcaneis; quod communicatio sit, etiam patet a magno illo nervo in femore qui ramos suos emittit non modo per lumbos ad membra generationi dicata, quæ sunt organa amoris conjugialis, sed etiam per pedes ad plantas & ad calcaneos: detegebatur etiam tunc, quid in Verbo intellectum est per acetabulum & nervum femoris qui luxatus est Jacobo cum luctaretur cum Angelo, Genes: xxxii: 26. 32. 33. de quo n: 4280. 4281. 4314. 4315. 4316. 4317. Videbatur mihi dein magnus canis, qualis is qui Cerberus apud antiquissimos scriptores vocatur, erat rictu horrendo; dictum, quod talis Canis significet custodiam, ne homo ab amore conjugiali cælesti ad amorem adulterii qui est infernalis, transcendat; amor enim conjugialis cælestis est cum homo cum conjugē sua quam tenerrime amat, & cum liberis, contentus in Domino vivit, inde ei in mundo interius amenum est, & in altera vita cæleste gaudium, cum autem ab illo amore transitur in oppositum; & in eo apparet illis jucundum quasi cæleste, & tamen est infernale, tunc talis Canis sistitur quasi custodiens ne jucunditates oppositæ communicent.

5052. Intimum cælum est, per quod Dominus insinuat amorem conjugialem, sunt illi qui ibi præ reliquis in pace, pax in cælis est comparatæ sicut ver in mundo quod jucundat omnia, est ipsum cæleste in sua origine: angeli qui ibi omnium sapientissimi sunt, & ex innocentia apparent

CAPUT TRIGESIMUM NONUM. 483

parent aliis sicut infantes; amant etiam infantes multo plus quam eorum parentes & matres: illi adsunt infantibus in utero, & per illos Dominus curam habet, ut infantes ibi nutriantur & perficiantur; ita præsunt utero gestantibus.

5053. Sunt cœlestes societates, quibus correspondent omnia & singula membra & organa generationi dicata in utroque sexu: illæ societates distinctæ sunt ab aliis, sicut etiam est illa provincia in homine probe distincta & separata a reliquis. Quod Societates illæ sint cœlestes, est quia amor conjugialis est fundamentalis omnium amorum, n: 686.

2733. 2737. 2738; excelleat etiam usu, & inde jucundo præ reliquis; nam conjugia sunt seminaria universi generis humani, & quoque seminaria Regni cœlestis Domini, nam ex genere humano cælum.

5054. Qui tenerrime amaverunt infantes, prout tales matres, sunt in provincia uteri & organorum circumcirca, nempe in cervicis uteri & ovariorum, & qui ibi sunt, in vita suavissima & dulcissima sunt, & in gaudio cœlesti præ aliis.

5055. Sed quænam & quales illæ societates sunt, quæ ad singula organa generationis pertinent, non scire datum est, sunt enim interiores quam ut ab aliquo qui in inferiore sphaera est, comprehendi possint; referunt etiam usus illorum organorum qui absconditi sunt, & quoque remoti a scientia ex causa etiam quæ est Providentiæ, ne talia, quæ in se cœlestissima sunt, lædantur per cogitationes spurcas, quæ sunt lascivie, scortationis & adulterii, quæ cogitationes excitantur apud per plurimos modo cum organa illa nominantur: quapropter licet aliqua remota, quæ visa sunt, referre.

5056. Quidam spiritus ex alia Tellure apud me fuit, de Spiritibus ex aliis telluribus, alibi, ex Divina Domini Misericordia, dicitur; is sollicitè petiit, ut intercederem pro eo ut venire posset in cælum; dicebat quod non sciat quod malum egerit, solum quod increpaverit incolas illius telluris, sunt enim increpatores & castigatores eorum qui non rite vivunt, de quibus etiam, quando de incolis aliorum tellurum, memorabitur; adjecit, quod, postquam increpavit, illos instruxerit; loquebatur tunc quasi bifide; is etiam potuit miserationem movere; sed non aliud potui ei respondere, quam quod nihil opis ferre possim, & quod id unice Domini sit, & si dignus quod posset sperare; sed tunc remissus est inter spiritus probos qui ex terra tellure; at hi dicebant quod non posset esse in eorum consortio, quia non talis: at quia usque ex intenso desiderio flagitabat ut intrmitteretur in cælum, missus est in societatem proborum spirituum hujus telluris; verum etiam hi dicebant, quod cum

illis non esse posset; erat etiam nigri coloris in luce cœli, sed dixit ipse quod non esset nigri sed murrhini coloris. Mihi dictum, quod tales sint principio, qui dein recipiuntur inter illos qui constituunt provinciam Vesicularum seminalium; in Vesiculis enim illis colligitur semen cum sero conveniente, cum quo combinatur, & per combinationem aptum redditur ut, postquam emissum est, in cervice uteri resolvatur, & sic conceptioni inserviat, estque in tali substantia conatus & quasi desiderium præstandi usum, ita exuendi serum quo investitur: simile quid etiam apparuit apud illum spiritum; venit adhuc ad me, sed in vestitu vili, & dicebat, quod arderet venire in cœlum, & quod nunc apperciperet se talem esse; dicere ei dabatur, quod forte id indicium sit, quod brevi recipiatur; dicebatur tunc eis ab angelis, ut rejiciat vestem, is ex desiderio tam cito illam rejecit, ut vix aliquid citius; per quod representabatur, qualia illorum desideria sunt, qui in provincia, cui vesiculae seminales correspondent.

5057. Visum est mihi vas trituratorium, & ei adstitit vir quidam cum ferreo instrumento, qui ex phantasia sibi videbatur in vase illo triturare homines, cruciando illos diris modis; hoc vir ille faciebat cum magna jucunditate, ipsa jucunditas communicabatur ut scirem qualis & quanta esset illis qui tales sunt, erat jucunditas infernalis: dicebatur mihi ab angelis, quod talis jucunditas regnaverit apud Jacobi postereros, & quod illi nihil jucundius perceperint, quam crudeliter tractare gentes, illos occisos feris & avibus devorandos exponere, ferris & securibus vivos secare, per fornacem lateritiâ mittere, II Sam: XII: 31, infantes collidere & projicere; talia nusquam mandata fuerunt, nec usquam permissa nisi talibus, quibus nervus femoris luxatus est, n: 5051: habitant tales sub calcaneo dextro, ubi adulteri qui quoque crudeles. Mirum itaque est, quod usquam aliquis credat, quod gens illa præ aliis electa fuerit; inde etiam est, quod plures confirmant se in eo, quod vita nihil faciat, sed quod electio sit, & inde receptio in cœlum sit ex sola misericordia, qualiscunque vita fuerit; cum tamen quisque ex sana ratione videre potest, quod ita cogitare sit contra Divinum, Divinum enim est ipsa Misericordia, quapropter si cœlum foret ex sola Misericordia, qualiscunque vita sit, omnes quocunque sunt, reciperentur; detrudere aliquem in infernum, ut ibi crucietur, cum tamen recipi posset in cœlum, foret immisericordia & non misericordia, ac eligere unum præ alio foret injustitia & non justitia. Quapropter qui crediderunt & se confirmarunt in eo, quod aliqui electi sint, & reliqui non electi, & quod in cœlum sit solum admissio ex misericordia, ut-

cunque

tuncque vixerunt, illis dicitur, quod etiam aliquoties audiui & vidi, quod nusquam alicui negetur cœlum a Domino, & si cupiunt, quod possint ab experientia id scire; quapropter eleuantur in societatem quandam cœli, ubi illi qui in affectione boni seu in charitate vitam egerunt; at cum illuc veniunt, tunc, quia mali, incipiunt angi, ac intus cruciari, quia vita illis contraria, & cum apparet lux cœlestis, illi in luce illa apparent sicut diaboli, pæne absque forma humana, quidam facie retracta, quidam sicut dentium crates, quidam aliter sicut monstra, ita semet abhorrent, & se dejiciunt præcipites in infernum, & quo profundius eo illis melius.

5058. Erat etiam quidam, qui in mundo inter digniores fuerat, tunc mihi notus, sed non qualis esset intus, verum in altera vita post aliquas revolutiones status ejus vitæ, manifestatus quod dolosus esset: is cum aliquantis per inter dolosos in altera vita fuerat, & ibi dura passus, voluit ab illis separari; audiebam illum tunc dicentem, quod vellet venire in cœlum, is quoque crediderat quod solum esset receptio ex misericordia; sed dicebatur ei, si illuc veniret quod non posset ibi morari, & quod ibi cruciaretur sicut illi qui in mundo in agone mortis sunt; sed usque instabat; is quoque admissus est in societatem ubi simplices boni, qui antrorsum supra caput; at cum illuc venit, secundum vitam suam incepit agere per astus & dolos; inde post horulæ tempus cæperunt boni ibi qui simplices erant, lamentari, quod iis perceptionem boni & veri adimeret, ac inde eorum jucundum, destruendo sic statum illorum; tunc aliquid lucis a cœlo interiori admittebatur, in qua apparebat ibi sicut diabolus, & ejus nasi pars superior fæde insulcata cum fædo vulnere; ac cepit quoque intus cruciari; quod cum sensit, projecit se inde in infernum. Inde patet, quod non electio & receptio sit ex Misericordia, sed quod vita sit quæ facit cœlum; ast omnia vitæ boni & fidei veri ex Misericordia sunt illis in mundo qui misericordiam recipiunt, & illis est receptio ex Misericordia, & sunt illi qui electi vocantur, n: 3755 f. 3900.

5059. Qui in contrariis amoris conjugiali vixerunt, nempe in adulteriis, illi cum ad me appropinquaverunt, dolorem infundebant lumbis, gravem secundum adulteriorum vitam quam egerunt; ex quo influxu etiam patuit, quod lumbi corresponderent amoris conjugiali. Etiam infernum eorum est sub parte posteriore lumborum, sub natibus, ubi degunt in sordidis & excrementitiis; hæc quoque illis oblectamenta sunt, nam talia correspondent voluptatibus illis in mundo spiritali: sed de his, ubi, ex Divina Domini Misericordia, de infernis in genere & in specie dicendum.

5060. Quinam sunt qui Testibus correspondent, constare mihi potuit similiter ab illis qui in contrariis amori conjugiali sunt, & testibus dolorem incutiunt; Societates enim cum operantur, agunt in illas partes & in illa membra corporis, quibus correspondent, cœlestes societates in illa per influxum lenem, dulcem, jucundum, infernales qui in contrariis sunt per influxum immitem & dolorificum; sed influxus illorum non percipitur quam ab illis, quibus interiora aperta sunt, & inde communicatio perceptibilis data est cum mundo spirituali. Qui in contrariis amori conjugiali sunt, & testibus dolorem incutiunt, sunt qui insidiantur per amorem, amicitiam, & officia; tales cum ad me venerunt, volebant in occulto mecum loqui, timentes valde ne quis adesset; tales enim in vita corporis eorum fuerant, & quia tales tunc, etiam tales in altera vita sunt; unumquemvis enim sua vita sequitur. Assurgebat e regione circa Gehennam sicut quoddam aereum inconspicuum, fuit cohors talium spirituum; sed apparuit dein mihi solum sicut unus, tametsi plures essent, cui objiciebantur fasciæ, quas tamen removere sibi videbatur, quo significabatur quod removere vellent obstacula, taliter enim cogitationes & molimina mentis apparent repræsentative in mundo spirituum, & cum apparent, appercipitur illico quid significant: postea videbatur sicut exiret e corpore ejus quidam parvus nireus, qui accessit ad me, per quod repræsentabatur cogitatio & intentio eorum, quod induere vellent innocentiae statum, ut nemo quid tale de illis suspicari posset: is cum venit ad me, demisit se versus lumbos, & circum utrosque quasi se flectere videbatur, quo repræsentabatur quod in casto amore conjugiali se sistere vellent; dein circum pedes per flexus spirales, quo repræsentabatur quod se insinuare vellent per talia quæ in natura sunt jucunda: tandem ille unus parvus pæne inconspicuus factus est, quo repræsentabatur quod prorsus latere vellent. Dictum mihi ab angelis, quod talis insinuatio illis sit, qui insidiantur in amore conjugiali, nempe qui in mundo insinaverunt se sine adulterandi cum uxoribus, loquendo caste & sane de amore conjugiali, infantibus adblandiendo, laudando maritum quocunque modo, usque ut credatur amicus, castus, & insons, cum tamen est dolosus adulter. Quales itaque sunt, ostensum quoque est; illis enim peractis, nireus ille parvus conspicuus factus est, & apparuit furvus & nigerrimus, & præterea deformissimus; ejectusque est in infernum suum, quod etiam erat profunde sub media parte lumborum; ibi degunt in excrementiis fœdissimis; suntque etiam ibi inter latrones qui referunt sensum communem involuntarium, de quibus n: 4327. Loquutus sum cum talibus etiam dein, & mirati

mirati sunt quod aliquis conscientiam pro adulteriis habeat, nempe ut ex conscientia non concumbat cum alterius uxore cum licet; & cum loquutus sum cum illis de conscientia, negarunt quod alicui sit conscientia: dictum mihi, quod tales ut plurimum sint ex orbe Christiano, ac raro aliqui ex aliis partibus.

5061. Corollarii loco, licet hoc memorandum adjicere; fuerunt aliqui spiritus qui latuerunt diu inclusi in peculiari inferno, e quo non potuerunt erumpere; miratus sum aliquoties quinam essent; quadam vespere emissi sunt, & tunc audiebatur ab illis sonitus murmurum satis tumultuosus, qui perstabat diu; & cum data copia, audiui ab illis dicta contra me, & percepi conatum quod vellent ascendere & me perdere; quarebam causam ab angelis, dicebant quod illi odio me habuerint cum vixerunt, tametsi illos nihil prorsus laeseram; & instruebar, quod tales cum modo percipiunt sphaeram illius quem odio habuerunt, perniciem ejus spirent; sed remissi sunt in infernum suum. Inde constare potuit, quod illi, qui odio se mutuo habuerunt in mundo, in altera vita convenient, & sibi mutuo mala multa intentent, quod etiam ab aliis exemplis pluries scire datum est; odium enim est oppositum amoris & charitati, & est aversatio & quasi antipathia spiritualis; quare illico cum in altera vita percipiunt sphaeram ejus, contra quem odium habuerunt, quasi in furorem veniunt. Inde patet, quid involvit quod Dominus dixit apud Matthaeum Cap: v: Vers: 22. 23. 24. 25. 26.

5062. Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine ad finem Capituli sequentis.

GENESEOS

G E N E S E O S

CAPUT QUADRAGESIMUM.

5063. **A**NTE Caput præcedens xxxix, explicata sunt, quæ Dominus loquutus est de iudicio super bonos & malos, apud Matthæum, Versibus 34. 35. 36, sequuntur nunc hæc " *Tunc respondebunt Ipsi iusti, dicentes, Domine, quando Te vidimus esurientem & alaimus Te, aut sitientem & potavimus, quando vero Te vidimus peregrinum & collegimus, aut nudum & amicivimus, quando vero Te vidimus ægrotum, aut in carcere, & venimus ad Te: sed respondens Rex dicet illis, amen dico vobis, quantum fecistis uni horum fratrum meorum minimorum, Mihi fecistis. Tunc dicet etiam iis qui a sinistris, discedite a Me maledicti in ignem æternum, paratum diabolo & angelis ejus; esurivi enim & non dedistis Mihi edere, sitiivi & non potastis Me, peregrinus fui & non collegistis Me, nudus & non amicivistis Me, ægrotus & in carcere & non visitastis Me; tunc respondebunt Ipsi etiam isti, dicentes, Domine, quando Te vidimus esurientem, aut sitientem, aut peregrinum, aut nudum, aut ægrotum, aut in carcere, & non ministravimus Tibi, tunc respondebit illis, dicens, amen dico vobis, quantum non fecistis uni istorum minimorum, neque Mihi fecistis: & abibunt hi in pœnam æternam, at iusti in vitam æternam*" Vers: 37 ad 46.

5064. In præmissis ad Caput præcedens, n: 4954 ad 4959, explicatum est, quid in sensu interno significatur per Esurienti dare edere, Sitientem potare, Peregrinum colligere, Nudum amicare, Ægrotum ac in Carcere visitare, quod nempe sit essentia Charitatis quæ involvitur, ac ita describitur; per esurientem, sitientem & peregrinum, affectio boni & veri, & per nudum, ægrotum, & in carcere, agnitio sui, videatur n: 4956. 4958.

5065. Quia ter repetuntur eadem in illis quæ allata sunt, & quæ prius, ut dictum, explicata, non opus est singillatim seu quoad singula verba, hæc quid in sensu interno significant, exponere; hic modo dicetur, quid significat quod ita responderint illi qui a dextris & ita qui

CAPUT QUADRAGESIMUM. 489

a sinistris, quod nempe non viderint Ipsum Esurientem, Sitientem, Peregrinum, Nudum, Ægrotum, & in Carcere; & postea quid significat Rex, tum quid justus & vita æterna, & quid maledictus & ignis æternus.

5066. Quod illi a dextris responderint, "Domine, quando Te vidimus esurientem & aluimus Te, aut sitientem & potavimus, quando Te vidimus peregrinum & collegimus, aut nudum & amicum, quando Te vidimus ægrotum, aut in carcere & venimus ad Te, significat si Ipsum Dominum vidissent, quod unusquisque fecisset officia illa, at non ex amore erga Ipsum, sed ex timore quia futurus iudex universi, nec propter Ipsum sed propter se, ita non ex interiori seu corde sed ab exteriori & in gestu; se habet hoc sicut qui Regem videt, cuius gratiam mereri vult, ut magnus aut dives fiat, erga quem se ideo submisserit: similiter se habet cum illis qui in sancto cultu externo sunt, in quo quasi vident Dominum, ac Ipsi se submittunt, credentes sic quod accepturi vitam æternam, & tamen nullam charitatem habent, nec alicui bonum quam propter se, ita solum sibi, faciunt; sunt hi similes illis, qui Regem suum in externa forma multa veneratione ambiunt, & tamen irridunt mandata ejus, quia ipsum corde vilipendunt: hæc & similia sunt, quæ significantur, per quod illi a dextris ita responderint; & quia similia in externa forma etiam faciunt mali, idcirco illi a sinistris pæne similiter responderunt.

5067. Quia itaque Dominus externa non curat sed interna, & interna testificatur homo non per solum cultum, sed per charitatem & ejus exercitia, idcirco Dominus respondit, "Amen dico vobis, quantum fecistis uni horum fratrum meorum minimorum, Mihi fecistis," Qui fratres nominantur, sunt illi qui in bono charitatis & vitæ sunt, nam Dominus apud illos est, quia in ipso bono; & sunt qui proprie intelliguntur per proximum; in his quoque Dominus se non manifestat, nam vires sunt respectu, sed homo se manifestat coram Domino, quod ex interiori Ipsum colat.

5068. Quod Dominus se Regem dicat, his verbis, "Quando venerit Filius hominis in gloria sua, sedebit super throno gloriæ; tunc dicet Rex illis," est causa, quia Regium Domini est Divinum Verum, ex quo & secundum quod fit iudicium: sed ex illo & secundum illud iudicantur aliter boni & aliter mali, boni quia receperunt Divinum Verum, iudicantur ex bono, ita ex misericordia, mali quia non receperunt Divinum verum, iudicantur ex Vero ita non ex Misericordia, hanc enim rejecerunt & inde in altera vita continue rejiciunt. Recipere Divinum

Verum, est non modo fidem habere sed etiam fidem agere, hoc est, quod doctrinæ est facere ut sit vitæ: inde est, quod Dominus Se Regem dicat: quod Regium Domini sit Divinum Verum, videatur n: 1728. 2015 f. 3009. 3670. 4581. 4966.

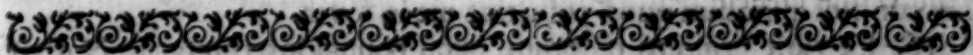
5069. Quod illi qui a dextris dicantur iusti, "Respondebunt Ipsi *Iusti*, dicentes, &c. Et ibunt *Iusti* in vitam æternam," significat quod in Iustitia Domini sint; omnes, qui in bono charitatis sunt, vocantur Iusti, non quod iusti sint ex se, sed ex Domino, Cujus Iustitia illis appropriatur: qui se credunt iustos ex se, aut iustificatos adeo, ut amplius nihil eis mali sit, non inter iustos sed inter iniustos sunt, nam sibi tribuunt bonum, & quoque in bono meritum ponunt, & tales nusquam ex vera humiliatione adorare Dominum possunt: quapropter qui in Verbo iusti & sancti vocantur, sunt illi qui sciunt, & agnoscunt, quod omne bonum sit a Domino, & omne malum a se, hoc est, penes se ab inferno.

5070. Vita æterna, quæ iustis, est vita ex bono, bonum in se vitam habet, quia est a Domino, Qui est ipsa vita; Vitæ, quæ a Domino, inest sapientia & intelligentia, nam bonum recipere a Domino, & inde bonum velle, est sapientia, ac verum recipere a Domino, & inde verum credere, est intelligentia, & qui eam sapientiam & intelligentiam, illi vitam habent, & quia felicitas tali vitæ adjuncta est, est felicitas æterna quæ per vitam quoque significatur. Contrarium est illis qui in malo sunt, hi apparent quidem, imprimis sibi, sicut vitam habeant, sed est talis vita quæ in Verbo vocatur mors, & quoque est mors spiritualis, nam nihil boni sapiunt, nec veri intelligunt; hoc constare potest unicuique qui expendit, cum enim bono & inde vero inest vita, non potest vita esse malo & inde falso, nam hæc contraria sunt & extinguunt vitam, quapropter his non alia vita est, quam qualis est infans.

5071. Quod illi qui a sinistris, dicantur maledicti, ac pæna eorum ignis æternus, "Tunc dicet etiam iis qui a sinistris, discedite a Me *maledicti* in ignem æternum paratum diabolo & angelis ejus; & abibunt hi in *pænam* æternam," est quia se averterunt a bono & vero, & converterunt ad malum & falsum, maledictio in sensu Verbi interno significat aversionem, n: 245. 379. 1423. 3530. 3584. Ignis æternus, in quem discederent, non est ignis elementaris, nec est conscientiae cruciatus, sed est concupiscentia mali; concupiscentiæ enim apud hominem sunt ignes spirituales qui illum in vita corporis consumunt, & in altera vita cruciant, ex illis ignibus infernales se mutuo diris modis torquent.

CAPUT QUADRAGESIMUM. 491

quent. Quod ignis æternus non sit ignis elementaris, constare potest; quod non sit conscientiae cruciatus, est quia omnes qui in malo sunt, nullam conscientiam habent, & qui nullam in vita corporis habuerant, nec ullam habere possunt in altera vita; at quod concupiscentia sit, est quia omne igneum vitale est ab amoribus apud hominem, igneum coeleste ab amore boni & veri, & igneum infernale ab amore mali & falsi, seu quod idem, igneum coeleste est ab amore in Dominum & amore erga proximum, & igneum infernale ab amore sui & amore mundi: quod omnis ignis seu calor intus in homine sit inde, quisque scire potest si attendat: inde quoque est, quod amor dicatur calor spiritualis, & quod per ignem & calorem in Verbo non aliud significetur, n: 934 f. 1297. 1527. 1528. 1861. 2446. 4906. Igneum vitale apud malos etiam tale est, ut cum in concupiscentiarum vehementia sunt, etiam in quodam igne sint, ex quo in ardore & furore cruciandi alios; sed igneum vitale apud bonos, tale est, ut cum in affectionis gradu superiori sunt, etiam in quodam quasi igne sint, sed ex illo in amore & zelo benefaciendi aliis.

C A P U T XL.

1. **E**T fuit post verba hæc peccaverunt pincerna Regis Ægypti & pistor domino suo Regi Ægypti.

2. Et succensuit Pharaon super binos ministros aulicos suos, super principem pincernarum, & super principem pistorum.

3. Et dedit illos in custodiam domus principis satellitum ad domum carceris, locum ubi Joseph vinctus.

4. Et præfecit princeps satellitum Iosephum illis, & ministrabat illis, & fuerunt diebus in custodia.

5. Et somniarunt somnium bini illi, quisque somnium suum, in nocte una; quisque secundum interpretationem somnii sui, pincerna & pistor, qui Regi Ægypti, qui vincti in domo carceris.

6. Et venit ad illos Ioseph in matutino, & vidit illos, & ecce illi perturbati.

7. Et interrogabat ministros aulicos Pharaonis, qui cum eo in custodia domus domini sui, dicendo, quare facies vestrae male hodie.

Q q q 2

8. Et

8. Et dixerunt ad eum, somnium somniavimus, & interpretator nullus illi; & dixit ad illos Joseph, nonne DEO interpretationes, narrate quæso mihi.

9. Et narravit princeps pincernarum somnium suum Josepho, & dixit ei, in somnio meo, & ecce vitis coram me.

10. Et in vite tres propagines, & illa sicut germinans, ascendit flos illius & maturuerunt botri illius, uvas.

11. Et schyphus Pharaonis in manu mea; & accepi uvas, & expressi illas ad schyphum Pharaonis, & dedi schyphum super volam Pharaonis.

12. Et dixit illi Joseph, hæc interpretatio illius; tres propagines tres dies illæ.

13. In adhuc tribus diebus extollet Pharaon caput tuum, & reducet te super stationem tuam, & dabis schyphum Pharaonis in manum illius, secundum morem priorem, quo fuisti pincerna illius.

14. Verum memento mei tecum, quando bene est tibi, & facias quæso mecum misericordiam, & meminisse facias mei ad Pharaonem, & educas me e domo hac.

15. Quia furto auferendo ablati sum e terra Hebræorum, & etiam hic non feci quiequam quod posuerint me in fovea.

16. Et vidit princeps pistorum, quod bonum interpretatus, & dixit ad Josephum, etiam ego in somnio meo, & ecce tria canistra perforata super capite meo.

17. Et in canistro supremo ab omni cibo Pharaonis, opere pistoris, & avis edens ea e canistro de super capite meo.

18. Et respondit Joseph, & dixit, hæc interpretatio ejus, tria canistra tres dies, illa.

19. In adhuc tribus diebus, extollet Pharaon caput tuum e super te, & suspendet temet super ligno, & edet avis carnem tuam e super te.

20. Et factum in die tertio, die nasci Pharaonis, & fecit convivium omnibus servis suis, & extulit caput principis pincernarum, & caput principis pistorum, in medio servorum suorum.

21. Et reduxit principem pincernarum super propinationem suam, & dedit schyphum super volam Pharaonis.

22. Et principem pistorum suspendit, quemadmodum interpretatus illis Josephus.

23. Et non recordatus princeps pincernarum Josephi, & oblitus ejus.

C O N T E N T A.

5072. In sensu interno in hoc Capite continuatur de statu Tentationum, per quas ipsa corporea in correspondentiam redigerentur; corporea proprie dicta sunt Sensualia, quæ duplicis generis sunt, quædam parti intellectuali subordinata sunt, & quædam parti voluntariæ; quæ subordinata sunt parti intellectuali repræsentantur per Pincernam regis Ægypti, & quæ parti voluntariæ per Pistorum; quod illa quoad tempus retenta sint, hæc autem ejecta, repræsentatur per quod pincerna rediit in stationem suam, & pistor suspensus: reliqua ex serie in sensu interno patebunt.

S E N S U S I N T E R N U S.

5073. Vers: 1. 2. 3. 4. **E**T fuit post verba hæc peccarunt pincerna regis Ægypti, & pistor, domino suo regi Ægypti. Et succensuit Pharaon super binos ministros aulicos suos, super principem pincernarum, & super principem pistorum, & dedit illos in custodiam domus principis satellitum, ad domum carceris locum ubi Joseph vinctus. Et præfecit princeps satellitum Josephum illis, & ministrabat illis, & fuerunt diebus in custodia. Et fuit, significat statum novum, & sequentia: post verba hæc, significat post illa quæ præcedunt: peccarunt, significat inversum ordinem: pincerna regis Ægypti, significat apud illa in corpore quæ subiecta sunt parti intellectuali: & pistor, significat apud illa in corpore quæ subiecta sunt parti voluntariæ: domino suo regi Ægypti, significat quod essent contra naturalis hominis statum novum: & succensuit Pharaon, significat quod naturalis homo novus se averteret: super binos ministros aulicos suos, significat a sensualibus corporis utriusque generis: super principem pincernarum & super principem pistorum, significat in genere a sensualibus subordinatis parti intellectuali & parti voluntariæ: & dedit illos in custodiam, significat rejectionem: domus principis satellitum, significat ab illis quæ primaria interpretatione: ad domum carceris, significat inter falsa: locum ubi Joseph vinctus, significat statum coelestis naturalis nunc quoad illa: & præfecit princeps satellitum Josephum illis, significat quod coeleste naturalis ex primariis interpretationi illa doceret: & ministrabat illis, significat quod instrueret: & fuerunt diebus in custodia, significet quod in statu rejectionis diu essent.

5074. Et fuit, quod significet statum novum, & sequentia, constat ex eo, quod fuit & factum in Verbo involvat statum novum, videatur n: 4979. 4999; & quod in lingua originali sit loco distinctionis inter series rerum quæ præcedunt & quæ sequuntur, n: 4987, inde etiam significat sequentia.

5075. Post verba illa, quod significet post illa quæ præcedunt, constat ex significatione verborum in Lingua originali, quod etiam sint res; hic itaque post verba illa, est post res illas, ita post illa quæ præcedunt. Quod verba in Lingua originali etiam significant res, est quia verba in sensu interno significant vera doctrinæ, quapropter omne Divinum Verum in genere vocatur Verbum, ac Ipse Dominus, a Quo omne Divinum Verum in sensu supremo est Verbum, n: 1288; & quia nihil quod in universo existit, est aliquid, hoc est, est res, nisi sit ex Divino Bono per Divinum Verum; ideo verba in Lingua Hebræa etiam sunt res: quod nihil in universo sit aliquid, hoc est, res, nisi sit ex Divino Bono per Divinum Verum, hoc est, per Verbum, patet, apud Johannem “In principio erat *Verbum*, & *Verbum erat apud Deum*, & *Deus erat Verbum*; omnia per ipsum facta sunt, & sine Ipso factum est nihil quod factum est” 1: 1. 3. Significativa interiora vocum trahunt quoad plurimam partem originem ex interiori homine, qui cum spiritibus & angelis est; quilibet enim homo, quoad spiritum suum, seu quoad ipsum illum hominem qui vivit post obitum corporis, est cum angelis & spiritibus in societate, tametsi homo externus hoc nescit, & quia in societate cum illis est, etiam est cum illis in Lingua universali, ita in originibus vocum; inde est, quod plura significativa vocibus indita sint, quæ apparent in externa forma non congruentia, & usque in interna congruunt, ut hic, verba quod significant res; similiter in perpluribus aliis, sicut quod intellectus dicatur visus internus, & ei tribuatur lux, quod animadvertentia & obedientia auditus & auscultatio apperceptio rei odoratus; & sic porro.

5076. Peccarunt quod significet inversum ordinem, constat ex significatione peccare, quod sit agere contra ordinem Divinum, quicquid contra illum est, est peccatum; ipse ordo Divinus est Divinum Verum ex Divino Bono; in illo ordine sunt omnes qui in Vero sunt ex Bono, hoc est, qui in fide ex charitate, nam Verum est fidei, & bonum est charitatis; at contra illum ordinem sunt, qui non in vero ex Bono sunt, consequenter qui in vero ex malo, vel in falso ex malo; per peccatum non aliud significatur: hic per peccarunt, nempe pincerna & pistor, significatur quod in inverso ordine essent sensuality externa ad interiora, sic ut non concordarent seu non corresponderent.

5077. Pincerna regis Ægypti, quod significet apud illa in corpore quæ subjecta sunt parti intellectuali, constat ex significatione pincernæ, quod sit sensuale externum seu sensuale corporis, quod subordinatum seu subjectum est parti intellectuali Interni hominis, de qua sequitur; & ex significatione regis Ægypti quod sit naturalis homo, de qua infra n: 5079. Quia in sequentibus agitur de Pincerna & Pistore, & per illos significantur sensuality externa, quæ corporis, primum aliquid de sensualibus his dicendum est: quod sensus
externi

CAPUT QUADRAGESIMUM. 495

externi seu corporis, sint quinque, nempe Visus, Auditus, Olfactus, Gustus, & Tactus, notum est, & quoque quod hi constituent omne vitale corporis, corpus enim absque illis sensibus prorsus non vivit, quapropter etiam quando privatur illis, moritur & fit cadaver, ipsum itaque corporeum hominis non aliud est, quam receptaculum sensationum, consequenter vitæ ex illis; principale est sensitivum, & instrumentale est corporeum, instrumentale absque suo principali cui adaptatum est, ne quidem dici potest corporeum quale circumfert homo cum vivit in mundo, sed instrumentale simul cum principali, quando hæc unum agunt; hoc itaque est corporeum. Sensualia externa hominis, omnia se referunt ad sensualia interna ejus, data enim sunt homini & posita in corpore, ut interno homini inserviant dum est in mundo, & ejus sensualibus subjecta sint; quapropter cum sensualia hominis externa incipiunt dominari super sensualia hominis interna, actum est cum homine; tunc enim sensualia interna non aliter considerantur quam famulitia, quæ inserviant confirmandis illis quæ sensualia externa ex imperio jubent; cum in hoc statu sunt sensualia externa, tunc in inverso ordine sunt, de quo mox supra n: 5076. Sensualia externa hominis se referunt, ut dictum, ad interna, in genere ad intellectuale & ad voluntarium; quapropter sensualia externa sunt, quæ subjecta seu subordinata sunt parti hominis intellectuali, & quæ subjecta sunt parti ejus voluntariæ; sensuale quod subjectum est parti intellectuali est imprimis visus, quod parti intellectuali & dein voluntariæ est auditus, quod utrique simul est odoratus, & adhuc magis gustus, quod autem parti voluntariæ est tactus; quod sensualia externa illis partibus subjecta sint, multis ostendi potest, & quoque quomodo subjecta sunt; sed nimis prolixum est illuc explicationem hic extendere; aliquatenus scire potest ab illis quæ de correspondentia illorum sensuum ad finem Capitum præcedentium ostensa sunt. Porro sciendum, quod omnia vera, quæ fidei dicuntur, pertineant ad partem intellectualem, & quod bona, quæ amoris & charitatis sunt, sint partis voluntariæ; consequenter partis intellectualis est credere, agnoscere, scire & videre verum & quoque bonum, sed partis voluntariæ est affici illo & amare illud, & quo homo afficitur & quod amat, est bonum; sed quomodo intellectuale influit in voluntarium, cum verum transit in bonum, & quomodo voluntarium influit in intellectuale, cum agit illud, est adhuc altioris indaginis, de quibus, ex Divina Domini Misericordia, in sequentibus passim dicetur. Quod Pincerna sit sensuale quod subjectum seu subordinatum est parti intellectuali interni hominis, est quia omne quod Potui inservit, seu quod propinatur, sicut vinum, lac, aqua, se refert ad verum, quod est partis intellectualis, ita ad partem intellectualem, & quia sensuale externum seu corporis est, quod subministrat, idcirco per pincernam id sensuale seu id sensualium significatur; quod potare & bibere in genere prædicetur de veris quæ partis intellectualis, videatur n: 3069. 3071. 3168. 3772. 4017. 4018; quod in specie enim sit verum quod ex bono, seu fides quæ ex charitate, n: 1071. 1798; & quod aqua sit verum, n: 680. 2702. 3058. 3424. 4976: ex his nunc constare potest quid pincerna.

5078. Et pistor, quod significet apud illa in corpore quæ subjecta sunt parti voluntariæ, constat ex significatione pistoris, quod sit sensuale externum seu sensuale corporis, quod subordinatum seu subjectum est parti voluntariæ Interni hominis; quod pistor id significet, est quia omne quod esui inservit, seu quod editur, sicut panis, cibus in genere, & omne opus pistoris, prædicatur de bono, & sic se refert ad partem voluntariam; omne enim bonum est illius partis, sicut omne verum est partis intellectualis, ut mox supra n: 5078, dictum est: quod panis sit cœleste seu bonum, videatur n: 1798. 2165. 2177. 3478. 3735. 3813. 4211. 4217. 4735. 4976. Quod hic & in sequentibus hujus Capituli de sensualibus externis utriusque generis in sensu interno agatur, est quia in priori Capite actum est de Domino, quomodo Ipse interiora naturalis sui glorificavit seu Divina fecit, hic igitur agitur de Domino quomodo Ipse Exteriora naturalis glorificavit seu Divina fecit; exteriora naturalis sunt quæ proprie corporea vocantur, seu sensuality utriusque generis una cum recipientibus, hæc enim cum illis constituunt id quod corpus vocatur, videatur supra n: 5077: Dominus Ipsum corporeum in Se Divinum fecit, tam sensuality ejus quam recipientia, quapropter etiam e sepulchro corpore resurrexit; & quoque post resurrectionem dixit discipulis "Videte manus meas & pedes meas, quod Ipse Ego sim, palpate Me & videte; nam Spiritus non carnem & ossa habet, sicut Me videtis habentem," Luc: xxiv: 39. Credunt plerique hodie qui ab Ecclesia, quod unusquisque resurrecturus sit ultimo die & tunc corpore; quæ opinio tam universalis est, ut vix aliquis ex doctrinali aliter credat; sed illa opinio ideo invaluit, quia homo naturalis putat quod solum corpus sit quod vivit; quapropter nisi illud vitam denuo recepturum crederet, negaret prorsus resurrectionem: sed ita se res habet, homo statim post mortem resurgit, & tunc apparet sibi in corpore prorsus sicut in mundo, cum tali facie, cum talibus membris, brachiis, manibus, pedibus, pectore, ventre, lumbis; imo etiam cum se videt & se tangit, dicit quod homo sit sicut in mundo; at usque non est externum ejus quod circumtulit in mundo quod videt tangit, sed est internum, quod constituit ipsum illud humanum quod vivit, & quod externum circum se seu extra singula sui habuit, per quod esse potuit in mundo & convenienter ibi agere & functiones obire; ipsum corporeum terrestre non amplius ei alicui usui est, est in alio mundo, ubi aliæ functiones, & aliæ vires & potentiae, quibus corpus ejus quale ibi habet, adaptatum est; hoc videt oculis suis, non illis quos habuit in mundo, sed illis quos ibi habet, qui sunt Interni ejus hominis, & e quibus per oculos corporis viderat prius mundana & terrestria; id quoque tactu sentit, non manibus seu sensu tactus quo gavissus in mundo, sed manibus & sensu tactus quo gaudet ibi, qui est ex quo sensus ejus tactus in mundo existit; omnis etiam sensus ibi est exquisitior & perfectior, quia est Interni hominis soluti ab Externo, Internum enim est in perfectiori statu quia dat Externo sentire, sed cum in Externum agit, ut in mundo, tunc sensatio hebetatur & obscuratur; præterea Internum est quod sentit Internum, & Externum quod Externum; inde est quod homines post mortem se mutuo videant, & in societate simul sint secundum interiora; ut
certus

certus de illa re esse, etiam mihi datum est ipsos spiritus tangere, & cum illis multoties de illa re loqui, videatur n: 322. 1630. 4622. Mirantur valde homines post mortem, qui tunc spiritus vocantur, & qui in bono vixerunt Angeli, quod homo Ecclesiae credat se non prius visurum vitam æternam quam ultimo die cum interiturus mundus, & quod tunc reinduiturus pulverem rejectum, cum tamen homo Ecclesiae novit, quod post mortem resurgat, quis enim non dicit, quando homo moritur, postea quod anima vel spiritus ejus sit vel in cœlo vel in inferno; & quis non dicit de infantibus suis qui mortui, quod in cœlo sint; & quis non consolatur ægrotum, vel quoque morti judicatum, quod brevi venturus sit in alteram vitam; ac qui in agone mortis est & præparatus nec aliter credit; imo etiam ex illa fide multi vindicant sibi potestatem eximendi a locis damnationis, & intromittendi in cœlum, & missas faciendi pro illis: quis non novit, quæ Dominus dixit ad latronem "Hodie Mecum eris in paradiso," Luc: xxiii: 43; & quæ Dominus dixit de divite & Lazaro, quod ille in infernum translatus sit, hic autem ab angelis in cœlum, Luc: xvi: 22. 23; & quis non novit, quæ Dominus docuit de resurrectione, quod non Deus sit mortuorum sed viventium, Luc: xx: 38; hæc novit homo, & quoque ita cogitat & ita loquitur, cum ex spiritu cogitat & loquitur, at quando ex doctrinali, prorsus aliter dicit, quod nempe non prius resurrexerit quam ultimo die; cum tamen ultimus dies cuique sit cum moritur, & quoque tunc ei judicium, sicut etiam plures loquuntur: quid per cute circumdari, & ex carne videre Deum, apud Hiobum Cap: xix: 25. 26, intelligitur, videatur n: 3540 ad fin: Hæc dicta sunt, ob causam ut sciatur, quod nullus homo corpore, quo circumdatus fuit in mundo, resurgat, sed quod Solus Dominus, & hoc quia Ipse Corpus suum, dum fuit in mundo, glorificavit seu Divinum fecit.

5079. Domino suo regi Ægypti, quod significet quod essent contra naturalis hominis statum novum, nempe sensuality externa seu corporis, quæ per pincernam & pistorem significantur, constat ex significatione regis Ægypti, quod sit scientificum in genere, de qua n: 1164. 1165. 1186. 1462. 4749. 4964. 4966; simile enim significatur per regem Ægypti, quod per Ægyptum, est enim rex caput gentis, pariter alibi ubi alicujus gentis rex dicitur vel nominatur, n: 4789: quia est scientificum in genere, quod significatur per regem Ægypti, est quoque naturalis homo, nam omne scientificum est verum naturalis hominis, n: 4967, ipsum bonum ibi significatur per dominum, n: 4973. Quod ejus status novus significetur, est quia in Capite præcedente actum est de interioribus naturalis quod nova facta, in supremo sensu in quo de Domino, quod glorificata, nunc autem agitur de exterioribus naturalis, quæ ad concordantiam seu correspondentiam cum interioribus redigenda; interiora illa naturalis quæ nova, seu quod idem, naturalis illius hominis status novus, est qui significatur per dominum regem Ægypti, & exteriora quæ non in ordinem redacta, & inde contra illum, per pincernam & pistorem. Sunt interiora & sunt exteriora naturalis, interiora naturalis sunt scientifica & affectiones illorum, exteriora vero sunt sensuality utriusque generis, de quibus supra n: 5077; hæc,

nempe exteriora naturalis, homo relinquit cum moritur, sed illa, nempe interiora naturalis secum fert in alteram vitam, ubi inserviunt pro plano spiritualibus & cœlestibus: homo enim, cum moritur, nihil amittit præter ossa & carnem, secum habet memoriam omnium quæ egerat, loquutus est, & cogitaverat, & secum habet omnes affectiones & cupiditates naturales, ita omnia interiora naturalis; exterioribus ejus non opus habet, nam non videt quid in mundo, nec audit quæ in mundo, nec odorat, gustat, & tangit quæ in mundo, sed quæ in altera vita; quæ quidem quoad multam partem similia apparent iis quæ in mundo, sed usque non sunt similia, in se enim vivum habent, quod non habent illa quæ proprie sunt mundi naturalis; omnia enim & singula ibi existunt & subsistunt a Sole qui est Dominus, inde vivum in se habent; at omnia & singula, quæ in mundo naturali, existunt & subsistunt a sole, qui est ignis elementaris, inde vivum in se non habent; vivum quod in his apparet, non aliunde est quam ex mundo spirituali, hoc est, per mundum spirituale a Domino.

5080. Et succensuit Pharaon, quod significet quod naturalis homo novus se averteret, constat ex repræsentatione Pharaonis seu regis Ægypti, quod sit naturalis homo novus, seu naturalis hominis status novus, de qua mox supra n: 5079; & ex significatione succensere seu irasci, quod sit se avertere, de qua n: 5034, hic itaque quod naturale interius, quod novum factum, averteret se a naturali exteriori seu sensuali corporeo, quia hoc cum illo non corresponderet.

5081. Super binos ministros aulicos suos, quod significet a sensualibus corporis utriusque generis, quod nempe se averteret, constat ex significatione ministrorum aulicorum, qui hic sunt pincerna & pistor, quod sint sensualia utriusque generis, de qua supra n: 5077. 5078; sensualia quæ corporis, nempe visus, auditus, olfactus, gustus, & tactus; etiam sunt ministri sicut aulici, respectivé ad interiorem hominem, qui est dominus rex, ministrant enim ei, ut in documenta experientiæ veniat ab illis quæ sunt in mundo aspectabili & in societate humana, & sic ut intelligat & sapiat: homo enim in nullam scientiam, minus in aliquam intelligentiam & sapientiam nascitur, sed modo in facultatem recipiendi & imbuendi illa; id fit per duplicem viam, nempe per viam internam & per viam externam, per viam internam influit Divinum, per viam externam influit mundanum, hæc intus in homine concurrunt; & tunc quantum homo se patitur illustrari a Divino, tantum venit in sapientiam: quæ per viam externam, per sensualia corporis, influunt, sed non influunt ex se, verum evocantur per Internum hominem, ut inserviant pro plano cœlestibus & spiritualibus quæ per viam internam a Divino influunt: inde constare potest, quod sensualia corporis sint sicut ministri aulici; in genere omnia exteriora sunt ministri respectivé ad interiora; totus naturalis homo non aliud est respectivé ad spirituale. Vox illa in Lingua originali significat ministrum, aulicum, cubicularium, eunuchum; in sensu interno per illum significatur naturalis homo quoad bonum & quoad verum, ut hic; in specie autem naturalis homo quoad bonum, ut apud Esaiam "Ne dicat filius alienigenæ qui

CAPUT QUADRAGESIMUM. 499

qui adheret Jehovah, dicendo, separando separat me Jehovah a cum populo suo: nec *Eunuchus* dicat, ecce ego lignum aridum; nam sic dixit Jehovah *Eunuchis*, qui custodiunt sabbatha mea, & eligunt quo delector, ac tenentes fœdus meum; dabo illis in domo mea, & intra muros meos locum & nomen, bonum præ filiis & filiabus, nomen æternitatis dabo illis quod non excindetur, XLVI: 3. 4. 5: Eunuchus ibi pro naturali homine quoad bonum, & filius alienigenæ pro naturali homine quoad verum; Ecclesia enim Domini est externa & interna, qui ab Ecclesia externa, sunt naturales, qui ab interna spirituales; qui naturales & tamen in bono, sunt Eunuchi, & qui in vero, sunt filii alienigenæ; & quia vere spirituales seu interni non dari possunt quam intra Ecclesiam, ideo quoque per filios alienigenæ significantur qui extra Ecclesiam sunt seu gentiles, & tamen in vero secundum religiosum suum, n: 2049. 2593. 2599. 2600. 2602. 2603. 2861. 2863. 3263; & per Eunuchos qui in bono.

5082. Super principem pincernarum & super principem pistorum, quod significet in genere a sensualibus subordinatis parti intellectuali & parti voluntariæ, constat a significatione pincernæ, quod sit sensuale subordinatum & subjectum parti intellectuali, de qua supra n: 5077; a significatione pistoris, quod sit sensuale subordinatum & subjectum parti voluntariæ, de qua etiam supra n: 5078; & a significatione principis, quod sit primarium, de qua n: 1482. 2089. 5044, hic in genere seu in communi, quod enim primarium est etiam commune est, nam id in reliquis regnat; ad primaria enim sicut ad communia referuntur particularia, ut unum faciant, & ne contradictio appareat.

5083. Et dedit illos in custodiam, quod significet rejectionem, constat ex significatione dare in custodiam, quod sit rejectio; qui enim in custodiam datur, is rejicitur.

5084. Domus principis satellitum, quod significet ab illis quæ primaria interpretationi, constat ex significatione principis satellitum, quod sint primaria interpretationi, de qua n: 4790. 4966; hic itaque quod sensualia utriusque generis rejecta sint a primariis interpretationi, quæ nempe sunt Verbi quoad sensum internum, quæ tunc rejici dicuntur, quando non illis fides habetur in talibus; sunt enim sensualia, & illa quæ per sensualia immediate intrant in cogitationem, fallacia, omnes fallaciæ, quæ regnant apud hominem, sunt inde; ex illis est, quod pauci credant veris fidei, & quod naturalis homo sit contra spiritualement, hoc est, externus homo contra internum; quapropter si naturalis seu externus homo dominari incipit super spiritualement seu internum, nihil amplius creduntur quæ sunt fidei, fallaciæ enim obumbrant & cupiditates suffocant. Quia pauci sciunt, quid fallaciæ sensuum, & pauci credunt quod illæ tantam umbram inducant rationalibus, & maxime spiritualibus fidei, usque ut ea extinguant, imprimis quando homo simul in jucundo cupiditatum ex amore sui & mundi est, licet rem exemplis illustrare, primum quid fallaciæ sensuum mere naturales seu in illis quæ sunt in natura, dein de fallaciis sensuum in spiritualibus; I. Fallacia sensus mere naturalis seu quæ in natura, est,

est, quod credatur quod sol semel quovis die circum hanc tellurē feratur, & simul etiam cœlum cum omnibus astris; & tamen dicitur, quod incredibile sit quia impossibile, quod tantus oceanus igneus qualis est Sol, & non solum Sol sed etiam innumerabilia astra absque ulla mutatione loci a se invicem, quovis die semel circumvolvantur; & si adjicitur, quod vidēri possit a planetis, quod tellus faciat motum diurnum & annum per circumrotationes & circumgyrationes, ex eo quod planetæ etiam sint tellures, & quidem etiam quod circum se habeant lunas, & observatum quod illi pariter ac nostra tellus tales motus, nempe diurnos & annuos faciant; usque tamen apud per plures fallacia sensus obtinet, quod ita sit prout oculus videt. II. Fallacia sensus mere naturalis, seu in natura, est, quod solum unica atmosphæra sit, & modo ea purior in partibus successive; & quod ubi illa definit, sit vacuum; sensuale externum hominis non aliter capit, cum solum hoc consulitur. III. Fallacia sensus mere naturalis est, quod a prima creatione impressa sit feminibus qualitas excrescendi in arbores & flores, & se prolificandi, & quod inde omnium existentia & subsistentia; & si illis dicitur, quod subsistere aliquid nequeat nisi perpetuo existat, secundum canonem, quod subsistentia sit perpetua existentia, tum quod omne inconnexum a priori se cadat in nihilum, usque tamen sensuale corporis & cogitatio ex illo sensuali, non capit illud, nec quod omnia & singula subsistant sicut extiterant, per influxum a mundo spirituali, hoc est, per mundum spirituale a Divino. IV. Fallacia sensus mere naturalis est inde, quod sint substantiæ simplices, quæ monades & atomi; quicquid enim intra sensuale externum est, hoc credit naturalis homo, quod tale sit, vel nihil. IV. Fallacia sensus mere naturalis est, quod omnia naturæ sint, & ex natura, & quod quidem in puriori seu interiori natura aliquid sit quod non capitur, sed si dicitur quod intra seu supra naturam sit spirituale ac cœleste, hoc rejicitur, & creditur, nisi id naturale sit, quod nihil sit. V. Fallacia sensus est, quod solum corpus vivat, & quod vita ejus pereat cum moritur; sensuale prorsus non capit, quod Internus homo sit in singulis Externi, & quod is sit intra naturam in mundo spirituali; inde nec credit quia non capit, quod post mortem victurus, nisi corpore rursus circuminduat, n: 5078. 5079. VI. Fallacia sensus est inde, quod homo non magis vivere possit post mortem, quam bestię, ex causa quia hæ quoque vitam habent in multis similem vitæ hominis, modo quod homo animal perfectius sit; sensuale non capit, hoc est, homo qui ex sensuali cogitat & concludit, quod homo in eo supra bestias sit, & ei vita superior, quia cogitare potest, non modo de causis rerum, sed etiam de Divino, ac Divino per fidem & amorem conjungi, ut & recipere influxum inde & sibi appropriare, ita quod in homine, quia datur reciprocum, detur receptio, quod nequaquam apud bestias. VII. Fallacia est inde, quod ipsum vivum apud hominem, quod anima vocatur, sit modo aliquod æthereum, vel flammeum, quod dissipatur cum homo moritur; & quod id resideat vel in corde, vel in cerebro, vel in aliqua parte ejus, & quod inde regat corpus sicut machinam; quod Internus homo sit in singulis Externi, quod oculus non videat ex se sed ex illo, nec auris audiat ex se sed ex illo, homo sensualis non capit.

CAPUT QUADRAGESIMUM. 501

capit. VIII. Fallacia sensus est, quod non aliunde lux dari queat quam ex sole aut igne elementari, nec aliunde calor quam inde; quod sit Lux in qua intelligentia, & calor in quo amor cœlestis, & quod in illa luce & in illo calore sint omnes angeli, sensuale non capit. IX. Fallacia sensus est, quod homo credat se vivere ex se, seu quod ei indita sit vita, non enim aliter apparet coram sensuali; quod solum Divinum sit cui vita ex se, & sic quod unica vita sit, & quod vitæ in mundo sint modo formæ recipientes, sensuale prorsus non capit, videatur n: 1954. 2706. 2886 ad 2889. 2893. 3001. 3318. 3337. 3338. 3484. 3742. 3743. 4151. 4249. 4318. 4319. 4320. 4417. 4523. 4524. 4882. X. Homo sensualis ex fallacia credit, quod adulteria sint licita, ex sensuali enim concludit, quod conjugia sint modo ordinis causa propter educationem sobolis, & si non ordo ille destruitur quod perinde sit a quonam soboles; tum quod conjugiale sit sicut aliud lascivum sed concessum; ita quoque, quod contra ordinem non foret plures uxores ducere, si non Christianus orbis ex Scriptura Sacra id prohiberet; si illis dicitur, quod correspondentia sit inter conjugium cœleste & conjugia in terris, & quod conjugiale nemo in se habere possit nisi sit in vero & bono spirituali, tum quod genuinum conjugiale nequaquam dari queat inter maritum & plures uxores, & inde quod conjugia in se sancta sint, hæc sensualis homo rejicit sicut nihil. XI. Fallacia sensus est, quod Regnum Domini seu cœlum sit quale regnum terrestre, in eo quod ibi gaudium & felicitas sit, ut unus major sit altero, & inde in gloria præ altero; sensuale enim prorsus non capit, quid sit, quod minimus sit maximus, seu ultimus primus; si eis dicatur, quod gaudium in cœlo seu angelis sit aliis servire benefaciendo, absque ulla reflexione meriti & retributionis, hoc sicut triste obvenit. XII. Fallacia sensus est, quod bona opera mereantur: & quod facere alicui bene sui causa, sit bonum opus. XIII. Etiam fallacia sensus est, quod salvetur homo per solam fidem; & quod fides dari queat apud quem non est charitas; tum quod fides maneat, non vita post mortem. Similiter in perpluribus aliis; quapropter cum sensuale apud hominem dominatur, tunc rationale illustratum a Divino nihil videt, est in densa caligine, & tunc creditur quod omne id rationale sit, quod ex sensuale concluditur.

5085. Ad domum carceris, quod significet inter falsa, constat ex significatione domus carceris, quod sit vastatio falsi, & inde falsum, de qua n: 495³. 5037. 5038.

5086. Locum, ubi Joseph victus, quod significet statum cœlestis naturalis nunc quoad illa, constat ex significatione loci, quod sit status, de qua n: 2625. 2837. 3356. 3387. 4321. 4882; ex repræsentatione Josephi, quod sit cœleste spiritualis e rationali, de qua n: 4286. 4585. 4592. 4594. 4963. hic cœleste naturalis, quia nunc in naturali a quo tentationes, n: 5035. 5039; & ex significatione victus, quod sit status tentationum, de qua n: 5037; in capite priori actum est de statu tentationum cœlestis spiritualis in naturali quoad illa quæ fuerunt interioris naturalis, hic nunc quoad illa quæ sunt exterioris.

5087. Et præfecit princeps satellitum Josephum illis, quod significet quod cœleste naturalis ex primariis interpretationi illa doceret, constat ex significatione principis satellitum, quod sint primaria interpretationi, de qua n: 4790. 4966. 5084; ex repræsentatione Josephi, quod sit cœleste naturalis, de qua mox supra n: 5085; & ex significatione præfici, quod hic sit docere, qui enim præficitur illis quæ rejiciuntur explorationis seu emendationis causa, ille munere docendi fungitur.

5088. Et ministrabat illis, quod significet quod instrueret, constat ex significatione ministrare, quod sit instruere; quod ministrare hic non sit ministrare ut servus, constat ex eo quod Joseph illis præfectus sit, quare ministrare hic est subministrare quæ illis conducerent; & quia agitur hic de novo naturali sensuali seu externo, per præfici significatur docere, & per ministrare instruere; præfici prædicatur de bono quod vitæ, & ministrare de vero quod doctrinæ, n: 4976.

5089. Et fuerunt diebus in custodia, quod significet quod in statu rejectionis diu essent, constat ex significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785. 4857; hic itaque diebus, quod in statu diu, nempe rejectionis, quæ per custodiam significatur, n: 5083. Singula hæc, quæ in sensu interno continentur, fufius explicare non licet, quia talia sunt, de quibus formari nequit idea ab illis quæ in mundo sunt, sicut de cœlesti spiritualis homine, de statu ejus in naturali cum naturale interius novum sit, ac postea cum novum factum, ac naturale exterius rejectum, sed de his & similibus formari potest idea ab illis quæ in cœlo, quæ talis est ut non cadat in aliquam ideam formatam ab illis quæ in mundo, nisi apud illos, qui dum in cogitatione sunt, abduci a sensualibus possunt; nisi cogitatio apud hominem elevari potest supra sensualia, sit ut hæc spectentur sicut infra, nequaquam sapere potest aliquid interius in Verbo, minus talia quæ sunt cœli abstracta ab illis quæ sunt mundi, sensualia enim absorbent illa & suffocant; inde est, quod, qui sensuales sunt, & studio incubuerunt scientificis, raro aliquid capiant de illis quæ sunt cœli; immerferunt enim cogitationes talibus quæ sunt mundi, hoc est, terminis & distinctionibus ab illis, ita sensualibus, a quibus elevari non amplius possunt, & sic teneri in intuitione supra illa; ita nec amplius potest cogitatio eorum libere extendi circum omnem campum rerum memoriæ, & eligere quæ conveniunt, ac rejicere quæ repugnant, & applicare quæ in aliquo nexu sunt; clausa enim & immersa tenetur terminis, ut dictum, & inde sensualibus, ut circumspicere non possit: hæc causa est, quod eruditi minus credant, quam simplices, imo etiam quod in cœlestibus minus sapiant; simplices enim intueri rem possunt supra terminos & supra scientifica, ita supra sensualia, eruditi vero non ita, intuentur ex terminis & scientificis, est enim mens in illis, ita vineta sicut in clauetro seu in carcere.

5090. Vers: 5. 6. 7. 8. *Et somniarunt somnium bini illi, quisque somnium suum, in nocte una, quisque secundum interpretationem somnii sui, pincerna & pistor, qui Regi Aegypti, qui vineti in domo carceris. Et venit ad illos Joseph in matutino, & vidit illos, & ecce illi perturbati. Et interrogabat ministros auli-*

CAPUT QUADRAGESIMUM. 503

cos Pharaonis, qui cum eo in custodia domus domini sui, dicendo, quare facies vestrae malae hodie. Et dixerunt ad eum, somnium somniavimus, & interpretator nullus illi, & dixit ad illos Joseph, nonne Deo interpretationes, narrate quaeso mihi. Et somniarunt somnium bini illi, significat praevidentiam de illis: quisque somnium suum in nocte una, significat de eventu qui illis in obscuro: quisque secundum interpretationem somnii sui, significat quem in se haberent: pincerna & pistor, significat de sensualibus utriusque generis: qui Regi Aegypti, significat quae subordinata interiori naturali: qui vincti in domo carceris, significat quae inter falsa: & venit ad illos Joseph in matutino, significat revelatum & clarum coelesti naturalis: & vidit illos, significat perceptionem: & ecce illi perturbati, significat quod in statu tristi: & interrogabat ministros aulicos Pharaonis, significat sensualia illa: qui cum eo in custodia domus domini sui, significat quae rejecta: dicendo, quare facies vestrae malae hodie, significat ex qua affectione tristitia: & dixerunt ad illum, significat perceptionem de illis: somnium somniavimus, significat praedictionem: & interpretator nullus illi, significat quod nemo sciat quid in illis: & dixit illis Joseph, significat coeleste naturalis: nonne Deo interpretationes, significat quod Divinum in illis: narrate quaeso mihi, significat quod sciretur.

5091. Et somniarunt somnium bini illi, quod significet praevidentiam de illis, constat ex significatione somnii, quod sit praevidentia, de qua n: 3698; bini illi sunt sensualia utriusque generis significata per pincernam & pistorem; quod de illis somnia, a sequentibus patet. Quod somnium sit in supremo sensu Praevidentia, est quia somnia quae immediate per caelum a Domino influunt futura praenuntiant, qualia fuerunt somnia Josephi, somnia pincernae & pistoris, somnium Pharaonis, somnium Nebuchadnezzaris, & in genere somnia prophetica; futura, quae per illa praenuntiantur, non aliunde sunt quam ex Praevidentia Divina Domini: inde quoque sciri potest, quod omnia & singula praevideantur.

5092. Quisque somnium suum in nocte una, quod significet de eventu qui illis in obscuro, constat ex significatione somnii, quod sit praevidentia, & inde praedictio, & quia est praedictio, etiam est eventus, nam de illo est praedictio; & ex significatione noctis, quod sit obscurum: nox in spiritali sensu significat statum umbrae inductum per falsum ex malo, n: 1712. 23-3, ita quoque obscurum, nempe mentis. Obscurum quod est noctis in mundo, est obscurum naturale, sed obscurum quod est noctis in altera vita, est obscurum spirituale; illud existit ex absentia solis mundi & privatione lucis inde, hoc autem ex absentia solis caeli qui est Dominus, & privatione lucis, hoc est, intelligentiae inde; haec privatio non existit per quod sol caeli sicut sol mundi occidat, sed quia homo aut spiritus in falso ex malo est, & ipse se removet, & sibi obscurum inducit. Ex solum noctis & inde obscuri idea in utroque sensu, patere potest, quomodo se habet sensus spiritalis respective ad ejusdem rei sensum naturalem. Praeterea obscurum spirituale est triplex, unum quod est ex falso mali, alterum quod est ex ignorantia veri, tertium quod est exteriorum respective ad interiora, ita sensualium quae sunt externi hominis respective ad rationalia.

rationalia quæ sunt interni ; omnia hæc genera usque existunt ex eo, quod lux cœli, seu intelligentia & sapientia quæ a Domino, non recipiatur, hæc enim continue influit, sed a falso mali vel rejicitur, vel suffocatur vel pervertitur, ab ignorantia veri parum recipitur, & a sensualibus quæ sunt externi hominis, hebescit quia fit communis.

5093. Quisque secundum interpretationem somnii sui, quod significet quem in se haberent, nempe eventum, constat ex significatione interpretationis somnii, quod sit explicatio, & inde cognitio eventus, ita eventus quem in se haberent ; quod somnium sit eventus, videatur mox supra n : 5092.

5094. Pincerna & pistor, quod significet de sensualibus utriusque generis, constat ex significatione pincernæ, quod sit sensuale subordinatum parti intellectuali, de qua n : 5077 ; & ex significatione pistoris, quod sit sensuale subordinatum parti voluntariæ, de qua n : 5078 ; quod hæc rejecta sint ab interiori naturali, supra n : 5083. 5089, dictum : at sciendum, quod ipsa sensuality non rejecta sint, nempe quæ sunt visus, auditus, olfactus, gustus, tactus, nam ex his vivit corpus, sed intuitiones seu cogitationes ex illis, tum affectiones ac cupidines ex illis : in memoriam externam seu naturalem hominis intrant objecta e mundo per sensuality illa ab una parte, & in illam intrant objecta per rationalia ab altera parte ; hæc se in memoria illa separant ; quæ intrarunt per rationalia, se locant interius, quæ autem intrarunt per sensuality, se locant exterius ; inde naturale fit duplex, nempe interius & exterius, ut quoque supra dictum ; Naturale interius est quod repræsentatur per Pharaonem regem Egypti, naturale autem exterius per pincernam & pistorem : qualis differentia sit, constare potest ex intuitionibus rerum seu cogitationibus & inde conclusionibus ; qui cogitat & concludit ex interiori naturali, is quantum per rationale hausit, tantum est rationalis, at qui cogitat & concludit ab exteriori naturali, is quantum ex sensualibus hausit, tantum est sensualis, talis homo etiam vocatur sensualis homo, alter vero rationalis naturalis ; Homo, cum moritur, omne naturale secum habet, & quale in mundo apud illum formatum est, tale quoque manet ; quantum imbuerat ex rationali, tantum quoque rationalis est, & quantum ex sensuali tantum est sensualis ; differentia est, quod naturale quantum hauserat & appropriaverat sibi ex rationali, tantum spectet sensuality quæ sunt naturalis exterioris infra se, & tantum dominetur his, vilipendo & rejiciendo fallacias quæ inde ; at naturale quantum hauserat & appropriaverat sibi ex sensualibus corporis, quod tantum spectet rationalia sicut infra se, illa vilipendendo & rejiciendo : sicut pro exemplo ; rationalis naturalis homo potest comprehendere, quod homo non vivat ex se, sed per influxum vitæ per cœlum a Domino ; at sensualis homo hoc non potest comprehendere, dicit enim quod sentiat & appercepiat manifeste quod vita sit in se, & quod contra sensum loqui sit vanum : Sit etiam pro exemplo, rationalis naturalis homo comprehendit, quod cœlum & infernum sit, at sensualis homo illa negat, quia non capit quod purior mundus, quam quem oculis videt, detur ; rationalis naturalis homo comprehendit quod sint spiritus & angeli qui inconspicui ; at sensualis homo non com-

comprehendit, putando nihil esse quod non videt & tangit. Sit quoque pro exemplo; rationalis naturalis homo comprehendit, quod intelligentis sit intueri fines, ac prævidere & disponere media ad finem quendam ultimum, is cum spectat naturam ex ordine rerum, videt quod natura sit complexus mediorum, & tunc appercepit quod Supremum Ens intelligens disposuerit illa; sed ad quem finem ultimum, non videt nisi spiritualis fiat; at sensualis homo non comprehendit, quod aliquid distinctum a natura dari queat, ita nec quod aliquod Ens quod supra naturam; quid intelligere, quid sapere, quid intueri fines, & disponere media, non capit, nisi dicatur naturale, & cum dicitur naturale, ideam de illis habet qualem artifex de automato. Ex his paucis constare potest, quid intelligitur per interius naturale & exterius naturale; & per quod sensualia rejecta sint, quod nempe non illa quæ sunt visus, auditus, olfactus, gustus & tactus, in corpore, sed quod conclusiones inde de interioribus.

5095. Qui regi Ægypti, quod significet quæ subordinata interiori naturali, constat ex repræsentatione Pharaonis seu regis Ægypti in hoc Capite, quod sit status naturalis novus, de qua n: 5079. 5080, consequenter interius naturale, nam hoc novum factum; quid interius naturale, & exterius, mox supra n: 5094, videatur. Qualis sensus Verbi internus in historicis & in prophetis est, paucis dicendum; ubi in sensu historico memorantur plures personæ, sicut hic Josephus, Pharaon princeps satellitum, pincerna, pistor, in sensu interno quidem significant varia, sed solum in una personæ; causa est, quia nomina significant res; sicut hic Josephus repræsentat Dominum quoad cœlesti spirituale & rationali, & quoque in naturali, Pharaon Ipsum quoad statum naturalis novum, seu quoad interius naturale, pincerna & pistor quoad illa quæ sunt Externi naturalis; talis est sensus internus; similiter alibi, ut ubi nominantur Abrahamus, Jischakus & Jacobus, in sensu literæ sunt tres personæ, at in sensu supremo omnes tres Dominum repræsentant, nempe Abrahamus Ipsum Divinum, Jischakus Divinum Intellectuale, & Jacobus Divinum Naturale Ipsius: etiam apud Prophetas, ubi quandoque loquutio fit per mera nomina, sive personarum, sive regnorum, sive urbium, & usque simul unam rem sistunt & describunt in sensu interno: qui hoc non novit, facile potest a sensu literæ auferri in varia, & sic dissipari idea rei unius.

5096. Qui vincti in domo carceris, quod significet quæ inter falsa, constat ex significatione vinctus esse in domo carceris, quod sit esse inter falsa, de qua n: 4958. 5037. 5038. 5085: qui in falsis sunt, & magis qui in malis, dicuntur vincti & in carcere, non quod in aliquo vinculo sint, sed quia non in libero, qui enim non in libero sunt, ii sunt interius vincti; nam qui in falso se confirmaverunt, non amplius in aliquo libero sunt eligendi & acceptandi verum, & qui multum se confirmaverunt, ne quidem in libero sunt videndi illud, minus agnoscendi & credendi, sunt enim in persuasionem quod falsum sit verum & verum falsum; persuasio talis est, ut auferat omne liberum cogitandi aliud, consequenter ut ipsam cogitationem in vinculo & quasi in carcere teneat: hoc constare mihi potuit ex pluri experientia apud illos in altera vita, qui in persuasionem falsi fuerunt per confirmationes apud se, sunt tales ut nequa-

quam admittant vera, reflectunt seu reperiunt illa, & hoc duriter secundum persuasionis gradum; imprimis cum falsum est ex malo, seu cum malum persuasit; sunt illi qui in parabola Domini intelliguntur apud Matthæum "Alia semina ceciderunt super viam duram, & venerunt aves & comederunt ea," xiii: 4; semina sunt vera Divina, petra dura est persuasio, aves sunt principia falsi. Qui tales sunt, ne quidem sciunt quod in vinculo sint seu in carcere, afficiuntur enim falso suo, & amant illud propter malum ex quo; inde in libero se putant esse, quicquid enim est affectionis seu amoris, apparet liberum. At qui non in falso confirmato, hoc est, in persuasionem falsi sunt, illi admittunt facile vera, & vident illa, & eligunt illa, & afficiuntur illis, & deinde vident falsa sicut infra se, & quoque quomodo illi qui in persuasionem falsi vincti sunt; in tanto libero sunt, ut possint intuitionem & cogitationem exspatiari quasi per totum cœlum, ad innumerabilia vera; sed in hoc libero nemo potest esse, nisi qui est in bono, ex bono enim est in cœlo, & ex bono in cœlo apparent vera.

5097. Et venit ad illos Joseph in matutino, quod significet revelatum & clarum cœlesti spiritualis, constat ex repræsentatione Josephi, quod sit cœlestis spiritualis, de qua n: 4286. 4592. 4963; & ex significatione mane, quod sit status illustrationis, de qua n: 3458, ita revelatum & clarum: quod mane seu matutinum illa significet, est quia omnia tempora diei, sicut omnia tempora anni, varios status secundum variationes lucis cœli significant; variationes lucis cœli, non sunt variationes sicut lucis in mundo quovis die & quovis anno, sed sunt variationes intelligentiæ & amoris; nam lux cœli non aliud est quam Divina Intelligentia a Domino, quæ quoque coram oculis luceat, & calor illius lucis est Divinus Domini Amor, qui quoque coram sensu ealet, est illa lux quæ facit intellectualem hominis, & ille calor qui facit calidum ejus vitale & voluntarium boni: mane seu matutinum ibi est status illustrationis, nempe quoad illa quæ sunt boni & veri, qui tunc existit, cum agnoscitur, & magis cum percipitur quod bonum sit bonum & verum sit verum; perceptio est revelatio interna, inde per mane significatur revelatum, & quia tunc clarum fit quod prius fuit obscurum, inde quoque per mane significatur clarum. Præterea per Mane in supremo sensu significatur Ipse Dominus, ex causa quia Dominus est Sol ex quo omnis lux in cœlo, & Ipse semper est in ortivo, ita in matutino; oritur etiam semper apud unumquemvis, qui verum quod est fidei, & bonum quod est amoris, recipit; at occidit apud unumquemvis qui non recipit; non quod sol ibi occidat, quia, ut dictum, semper est in ortivo, sed quod, qui non recipit, faciat apud se sicut occidat: comparari hoc aliquatenus potest cum vicibus, quas sol mundi respectu ad incolam telluris facit, sol ibi nec occidit, quia semper manet in suo loco, & inde semper lucet, sed apparet sicut occidat, quia tellus circum axem semel quovis die volvitur, & tunc simul removel incolam ab aspectu solis, videatur n: 5084, p: 1; ita quoque non in sole est occiduum, sed in remotione incolæ telluris a luce ejus; hoc comparativum illustrat, & quia repræsentativum Regni Domini est in singulis naturæ, etiam instruit, quod privatio lucis cœli, hoc est, intelligentiæ & sapientiæ, non fit ex eo, quod Dominus, Qui est Sol intelligentiæ

CAPUT QUADRAGESIMUM. 507

gentiæ & sapientiæ, apud aliquem occidat, sed quod incolæ Regni Ipsius semet ipsum removeat, hoc est, patiatür se duci ab inferno a quo removetur.

5098. Et vidit illos, quod significet perceptionem, constat ex significatione videre, quod sit intelligere & appercipere, de qua n: 2150. 3764. 4567. 4723.

5099. Et ecce illi perturbati, quod significet quod in statu tristi, constat absque explicatione.

5100. Et interrogabat ministros aulicos Pharaonis, quod significet sensu-alia illa, constat ex significatione ministrorum aulicorum Pharaonis, quod sint sensu-alia utriusque generis, quæ nempe subordinata sunt parti intellectuali, & quæ subordinata parti voluntariæ, de qua supra n: 5081.

5101. Qui cum eo in custodia domini sui, quod significet quæ rejecta, constat ex significatione dari in custodiam, ita esse in custodia, quod sit in statu rejectionis, de qua etiam supra n: 5083.

5102. Dicendo, quare facies vestræ malæ hodie, quod significet ex qua affectione tristitia, constat ex significatione facierum, quod sint interiora, de qua n: 358. 1999. 2434. 3527. 4066. 4796. 4797, ita affectiones, nam interiora hominis, ex quibus cogitationes quæ etiam sunt interiora, sunt affectiones, hæ enim, quia sunt amoris, sunt ejus vitæ; notum est, quod affectiones conspicuæ sistantur in facie apud illos qui in innocentia sunt, & cum affectiones, etiam cogitationes in communi, nam hæ sunt formæ affectionum; inde facies in se spectata non aliud est quam interiorum imago repræsentativa; omnes facies non aliter apparent angelis, angeli enim non vident facies hominis in forma materiali, sed in forma spiritali, hoc est, in forma quam affectiones & inde cogitationes sistant; hæ quoque sunt quæ faciunt ipsam faciem apud hominem, quod sciri potest ex eo, quod facies illis privata sit nihil nisi quam mortuum quid, & quod facies vivat ex illis, & placeat secundum illas: tristitia affectionis, seu ex qua affectione, significatur per quod dixerit, cur facies vestræ malæ hodie.

5103. Et dixerunt ad eum, quod significet perceptionem de illis, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio, de qua sæpius prius.

5104. Somnium somniavimus, quod significet prædictionem, constat ex significatione somnii, quod sit prævidentia, & inde prædictio, de qua supra n: 5091.

5105. Et interpretator nullus illi, quod significet quod nemo sciat quid in illis, constat ex significatione interpretationis, quod sit explicatio quid in se habeat, de qua supra n: 5093, ita quid in illis.

5106. Et dixit illis Joseph, quod significet cœleste naturalis, constat ex repræsentatione Josephi, quod sit cœleste naturalis, de qua supra n: 5086.

5107. Nonne Deo interpretationes, quod significet quod Divinum in illis, constat ex significatione interpretationis, cum prædicatur de somniis, quod

fit id quod in illis, ut mox supra n: 5105; Divinum significatur per Deum.

5108. Narrate quæso mihi, quod significet quod sciretur, constat ex significatione narrate quæso, quod involvat quod sciretur; ut quoque patet a sequentibus.

5109. Vers: 9. 10. 11. 12. 13. *Et narravit princeps pincernarum somnium suum Josepho, & dixit ei, in somnio meo, & ecce vitis coram me. Et in vite tres propagines, & illa sicut germinans, ascendit flos illius, & maturuerunt botri illius, uvas. Et scyphus Pharaonis in manu mea, & accepi uvas, & expressi illas ad scyphum Pharaonis, & dedi scyphum super volam Pharaonis. Et dixit illi Joseph, hæc interpretatio illius, tres propagines tres dies, illæ. In adhuc tribus diebus, extollet Phara caput tuum, & reducet te super stationem tuam, & dabis scyphum Pharaonis in manum illius, secundum morem priorem, quo fuisti pincerna illius. Et narravit princeps pincernarum somnium suum Josepho, significat quod cœleste spiritualis apperciperet eventum de illis quæ fuerunt sensualis parti intellectuali subiecti, quæ hætenus rejecta: & dixit ei, significat revelationem ex perceptione: in somnio meo, significat prædictionem: & ecce vitis coram me, significat intellectuale: & in vite tres propagines, significat derivationes inde usque ad ultimam: & illa sicut germinans, significat influxum per quem renascentia: ascendit flos illius, significat statum prope regenerationem: & maturuerunt botri illius uvas, significat conjunctionem veri spiritualis cum bono cœlesti: & scyphus Pharaonis in manu mea, significat influxum interioris naturalis in exterius, & receptionis initium: & accepi uvas, & expressi illas ad scyphum Pharaonis, significat influxum reciprocum in bona ex origine spirituali ibi: & dedi scyphum supra volam Pharaonis, significat appropriationem ab interiori naturali: & dixit illi Joseph, hæc interpretatio illius, significat revelationem a perceptione a cœlesti in naturali, quid in se haberet: tres propagines, tres dies, illæ, significat derivationes continuas usque ad ultimam: in adhuc tribus diebus, significat quod tunc novum: extollet Phara caput tuum, significat provisum & inde conclusum: & reducet te super stationem tuam, significat quod illa quæ sunt sensualis parti intellectuali subiecti redigerentur in ordinem, ut ultimo loco sint: & dabis scyphum Pharaonis in manum illius, significat ut inde inserviant interiori naturali: secundum morem priorem, significat ex lege ordinis: quo fuisti pincerna illius, significat sicut sensuality illius generis solent.*

5110. Et narravit princeps pincernarum somnium suum Josepho, quod significat quod cœleste spiritualis apperciperet eventum de illis quæ fuerunt sensualis parti intellectuali subiecti, quæ hætenus rejecta, constat ex representatione Josephi, quod sit cœleste spiritualis, de qua n: 4286. 4585. 4592. 4594. 4963; ex significatione somnii, quod sit prævidentia, & inde eventus, de qua supra n: 5091. 5092. 5104, ita eventus prævisus seu apperceptus; & ex significatione principis pincernarum, quod sit sensuale parti intellectuali subiectum in genere, de qua n: 5077. 5082; quod rejectum, intelligitur per quod in custodia, n: 5083. 5101; ex his patet, quod istorum verborum ille sensus

CAPUT QUADRAGESIMUM. 509

sensus internus sit; quod etiam Josephus, per quem cœleste spiritualis repræsentatur, eventum apperceperit, a sequentibus constat. Cœleste spiritualis dicitur, & intelligitur Dominus, abstracte de Ipso quoque dici potest, quia est ipsum cœleste ac ipsum spirituale, hoc est, est Ipsum Bonum ac Ipsum Verum; quæ quidem apud hominem non concipi possunt abstracte a persona, quia naturale in singulis cogitationis ejus adjunctum est; at usque cum cogitatur, quod omne quod in Domino, Divinum sit, & quod Divinum sit supra omne cogitationis, & prorsus incomprehensibile etiam angelis, consequenter si tunc abstrahitur id quod comprehensibile est, remanet Ipsum Esse & Existere, quod nempe sit Ipsum Cœleste ac Ipsum Spirituale, hoc est, Ipsum Bonum & Ipsum Verum. At usque quia homo talis est, ut prorsus nullam cogitationis ideam habere possit de abstractis, nisi adjungat aliquod naturale quod intraverat e mundo per sensuality, absque tali enim cogitatio ejus perit sicut in abyssu & dissipatur; idcirco ne Divinum apud hominem corporeis & terrestribus prorsus immersum periret, & apud quem maneret, conspurcetur idea immunda, & una omne cœleste & spirituale quod a Divino, idcirco placuit Jehovah se sistere actualiter qualis est & qualis apparet in cœlo, nempe sicut Divinus Homo; omne enim cœli conspirat ad formam humanam, ut constare potest ab illis quæ ad finem Capitulum de Correspondentia omnium hominis cum Maximo Homine, quod est Cœlum, ostensa sunt; Hoc Divinum, seu Hoc Jehovah in Cœlo, est Dominus ab æterno; idem quoque suscepit Dominus cum glorificavit seu Divinum fecit in Se Humanum; quod etiam manifeste patet ex forma in qua apparuit coram Petro, Jacobo, & Johanne, cum transformatus, Matth: xvii: 1. 2; & quoque in qua aliquoties apparuit Prophetis; inde nunc est, quod unusquisque de Ipso Divino cogitare possit ut de Homine, & tunc de Domino, in quo omne Divinum, & Trinum perfectum est; in Domino enim Ipsum Divinum est Pater, Divinum illud in cœlo est Filius, & Divinum inde procedens est Spiritus Sanctus, Qui quod unum sint, ut Ipse docet, exinde constat.

5111. Et dixit ei, quod significet revelationem ex perceptione, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3395. 3509, ita quoque est revelatio, nam hæc est interna perceptio, & ex perceptione.

5112. In somnio meo, quod significet prædictionem, constat ex significatione somnii, quod sit prævidentia, & ex illa prædictio, de qua supra n: 5091. 5092. 5104.

5113. Et ecce vitis coram me, quod significet intellectuale, constat ex significatione vitis, quod sit intellectuale quod Ecclesie spiritualis, de qua sequitur. Quia per pincernam significatur sensuale parti intellectuali subiectum, & hic agitur de influxu intellectualis in sensuale sibi subordinatum, ideo in somnio apparuit vitis cum propaginibus, flore, botris, & uvis, per quæ influxus & renascentia sensualis illius describitur. Quod intellectuale Ecclesie spiritualis attinet, sciendum, quod in Verbo, ubi de illa Ecclesia, passim etiam de intellectuali ejus agatur, ex causa, quia est pars intellectualis, quæ apud

apud hominem illius Ecclesiae, regeneratur & fit Ecclesia; sunt enim binæ Ecclesiae in genere, nempe cœlestis & spiritualis, Ecclesia cœlestis est apud hominem qui quoad partem voluntariam regenerari potest seu fieri Ecclesia, at Ecclesia spiritualis apud hominem, qui solum quoad partem intellectualem, ut dictum, regenerari potest; Antiquissima Ecclesia, quæ ante diluvium, fuit cœlestis, quia apud eos qui ab illa fuerunt, in parte voluntaria aliquid integrum fuit, sed Antiqua Ecclesia, quæ post diluvium, spiritualis fuit, quia apud eos qui ab illa, non aliquid in parte voluntaria, sed in parte intellectuali, integrum fuit; inde nunc est, quod in Verbo, ubi de Ecclesia Spiritualis, partim etiam de intellectuali ejus agatur; de his videantur n: 640. 641. 765. 863. 875. 895. 927. 928. 1023. 1043. 1044. 1555. 2124. 2256. 2669. 4328. 4493: quod intellectualis pars apud illos, qui ab Ecclesia spirituali, regeneretur, constare potest etiam ex eo, quod homo Ecclesiae illius nullam perceptionem veri ex bono habeat, prout habuerunt qui a cœlesti Ecclesia, sed verum quod fidei primum addiscet, & imbuet intellectuale, & sic ex vero cognoscat quid bonum, & postquam id inde cognoverit, id cogitare potest, deinde velle, & tandem facere, & tunc nova voluntas apud illum in parte intellectuali a Domino formatur, per hanc a Domino elevatur spiritualis homo in cœlum, remanente usque malo in propria ejus voluntate, quæ tunc miraculose separatur, & hoc per vim superiorem, qua detinetur a malo & tenetur in bono. Cœlestis autem Ecclesiae homo regeneratus fuit quoad partem voluntariam, ab infantia imbuendo bonum charitatis, & cum ejus perceptionem adeptus est, ducebatur in perceptionem amoris in Dominum; inde omnia vera fidei ei in intellectuali sicut in speculo apparuerunt; intellectus & voluntas apud illum prorsus unam mentem fecerunt, nam perceptum illis in intellectu quod erat in voluntate; in his consistebat integritas primi hominis, per quem Ecclesia cœlestis significatur. Quod vitis sit intellectuale Ecclesiae spiritualis ex Verbo pluries alibi constat, ut apud Jeremiam "Quid tibi cum via Ægypti ut bibas aquas Schichoris, aut quid tibi cum via Assyriæ ut bibas aquas fluvii: atqui Ego plantaveram te Vitem nobilem totam, semen veritatis: quomodo ergo conversa es Mihi in palmites degeneres Vitis aliena" 11: 18. 21; ibi de Israele, per quem significatur Ecclesia spiritualis, n: 3654. 4286; Ægyptus & aquæ Schichoris pro scientificis quæ pervertunt, n: 1164. 1165. 1186. 1462; Assyria & aquæ fluvii pro ratiocinatione ex illis nempe scientificis contra bonum vitæ & verum fidei, n: 119. 1186; Vitis nobilis pro Ecclesiae spiritualis homine, qui vitis dicitur ex intellectuali; palmites degeneres vitis alienæ pro Ecclesiae perversæ homine. Apud Ezechielem "Ænigma & parabola de domo Israelis; Aquila magna sumsit de semine terræ, & posuit in agro sementis, germinavit, & factum est in Vitem luxuriantem, humilem proceritate; ita ut respicerent palmites ejus ad illam, & radices ejus sub illa essent; sic facta est in vitem quæ fecit palmites, & emisit propaggines ad Aquilam; Vitis hæc applicuit radices suas & palmites suos misit ad illam, in agro bono apud aquas multas; illa plantata ad faciendum rarum, ut esset in vitem magnificentia" xvii: 3. 5. 6. 7. 8; Aquila pro rationali, n: 3901; semen

CAPUT QUADRAGESIMUM. 511

semen terræ pro vero Ecclesiæ, n: 1025. 1447. 1610. 1940. 2848. 3038. 3310. 3373. quod factum in vitem luxuriantem & in vitem magnificentiæ, pro in Ecclesiam spiritualement, quæ vitis vocatur ex vino quod inde, quod significat bonum spirituale seu bonum charitatis ex quo verum fidei, implantatum parti intellectuali. Apud Eundem "Mater sua, sicut *Vitis* in similitudine tui, juxta aquas plantata, frugifera, & ramosa facta ab aquis multis; unde fuerunt illi virgæ roboris in sceptris dominantium; & elevavit se statura ejus super inter implexos ramos, ut apparuerit altitudine sua in multitudine palmitum" xix: 10; ibi etiam de Israele, per quem Ecclesia spiritualis significatur, quæ Viti comparatur ex simili causa de qua mox supra; describuntur ibi ejus derivationes usque ad ultimas in naturali homine, nempe ad scientificam ex sensualibus, quæ sunt implexi rami, n: 2831. Apud Hoscheam "Ego sicut ros *Israeli*, ibunt rami ejus, & erit sicut olivæ honor ejus, & honor illi sicut Libani, revertentur habitantes in umbra ejus, vivificabunt tramentum, & efflorebunt sicut *Vitis*, memoria ejus sicut *vinum Libani*; Ephraim quid Mihi amplius cum idolis" xiv: 6. 7. 8. 9; Israel pro Ecclesia spirituali, cujus efflorescentia comparatur Viti, & memoria vino Libani, ex bono fidei implantato intellectuali; Ephraim est intellectuale Ecclesiæ spiritualis, n: 3969. Apud Sachariam "Reliquiæ populi, semen pacis, *Vitis* dabit fructum suum, & terra dabit proventum, & cœli dabunt rorem suum" viii: 11. 12; reliquiæ populi pro veris reconditis a Domino in interiori homine, n: 468. 530. 560. 561. 660. 798. 1050. 1738. 1906. 2284; semen pacis pro bono ibi; vitis pro intellectuali. Apud Malachiam "Incepabo vobis absumentem, ut non corrumpat vobis fructum terræ, *nec orba erit vobis Vitis in agro*" iii: 11. 12; Vitis pro intellectuali, vitis non orba dicitur, quando intellectuale non privatur veris & bonis fidei, contra autem vitis vacua, quando sunt falsa ibi & inde mala, apud Hoscheam "*Vitis vacua Israel, fructum facit similem sibi*" x: 1. Apud Moysen "Ligabit ad *Vitem* asinum pullum suum, & ad *vitem nobilem* filium asinæ suæ, postquam laverit in *Vino* indumentum suum, & in *sanguine uvarum* velamen suum" Genes: xli: 11; prophetia Jacobi, tunc Israelis, de duodecim filiis, ibi de Jehudah, per quem repræsentatur Dominus, n: 3881, vitis ibi pro intellectuali quod est Ecclesiæ spiritualis, & vitis nobilis pro intellectuali quod est Ecclesiæ Cœlestis. Apud Davidem "Jehovah, *Vitem ex Ægypto* proficisci fecisti, expulisti gentes, & plantasti *illam*, purgasti ante *illam*, & radicari fecisti *radices illius*, ut impleverit terram, operiti sunt montes umbra *illius*, & ramis cedri Dei, emisisti *propagines illius* usque ad mare, & ad Euphratem ramusculos *illius*. Conculcat *illam* aper e sylva, & fera agrorum depascit *illam*" Psalm: lxxx: 9. 10. 11. 12. 14; Vitis ex Ægypto, in sensu supremo pro Domino, glorificatio Humani Ipsius describitur per *illam* & *illius* propagines; in sensu interno est Vitis ibi Ecclesia spiritualis, ac homo *illius* Ecclesiæ, qualis cum quoad intellectuale & voluntarium a Domino novus factus est seu regeneratus; aper in sylva est falsum, & fera agrorum est malum, quæ Ecclesiam ad fidem in Dominum destrunt. Apud Johannem "Misit Angelus falcem suam in terram,

terram, & vindemiavit vitem terræ, & coniecit in torcular iræ Dei magnum; calcatum est torcular extra urbem, & exivit sanguis e torculari usque ad frena equorum” Apoc: xiv: 19. 20; vindemiare vitem terræ, pro destruere intellectuale Ecclesiæ; est quia per vitem significatur intellectuale illud, etiam dicitur quod sanguis exiverit e torculari usque ad frena equorum, per equos enim significantur intellectualia, n: 2761. 2762. 3217. Apud Esaiam “Fiet in die illo, erit omnis locus, in quo fuerint mille vites pro mille argenti, erit in senticetum & vepretum” vii: 23. Apud Eundem “Exurentur habitatores terræ, & relictus erit homo rarus, lugebit mustum, & languescet vitis” xxiv: 6. 7. Apud Eundem “Super ubera se pulsan ob agros meri, ob vitem frugiferam, super terra populi mei spina, sentis, ascendit” xxxii: 12. 13. 14; in illis locis de vastatione Ecclesiæ spiritualis quoad bonum & verum fidei agitur, ita quoad intellectuale, nam verum & bonum fidei est in parte intellectuali hominis illius Ecclesiæ, ut supra dictum; quisque videre potest, quod ibi non per vitem vitis intelligatur, & non per terram terra, sed quod tale quod est Ecclesiæ. Quia in genuino sensu vitis significat bonum intellectualis, & ficus bonum naturalis, seu quod idem, vitis bonum interioris hominis, & ficus bonum exterioris, idcirco pluries in Verbo ubi Vitis etiam Ficus nominatur; ut in his locis; apud Jeremiam “Consumendo consumam eos, non Uva in vite, neque ficus in ficu, & folium defluit” viii: 13. Apud Eundem “Ego adducam super vos gentem e longinquo, domus Israelis, qui comedet Vitem tuam & ficum tuam” v: 15. 17. Apud Hoscheam “Devastabo Vitem ejus & ficum ejus” ii: 12. Apud Joelem “Gens ascendit super terram, redegit Vitem meam in vastitatem, & ficum meam in spumam, denudando denudavit illam, & projecit, dealbati sunt palmites illius; Vitis exaruit, & ficus languet” i: 6. 7. 12. Apud Eundem “Ne timeate bestię agrorum meorum, quia herbosa facta sunt habitacula deserti; quia arbor fecit fructum suum, & ficus & vitis dabunt vim suam” ii: 22. 23. Apud Davidem “Percussit vitem eorum, & ficum eorum, & confregit arborem termini eorum” Psalm: cv: 33. Apud Habakuk “Ficus non florebit, nec proventus in vitibus” iii: 17. Apud Micham “E Zione exhibit doctrina, & verbum Jehovæ ex Hierosolyma sedebunt quisque sub Vite sua, & sub ficu sua, nec terrens” iv: 2. 4. Apud Sachariam “In die illo clamabitis vir ad socium suum sub vite & sub ficu,” iii: 20. In Libro i Regum “Tempore Schelomonis pax fuit ab omnibus transitibus a circuitu, & habitavit Jehudah & Israel in confidentia, quisque sub vite sua, & sub ficu sua,” v: 4. 5; quod ficus sit bonum naturalis seu exterioris hominis, videatur n: 217. Quod vitis sit Intellectuale novum seu regeneratum per bonum ex vero & per verum ex bono, constat ex Domini verbis ad discipulos, postquam instituit Sanctam Cœnam, apud Matthæum “Dico vobis, quod non bibiturus sim a nunc ex hoc genimine vitis, usque ad diem illum, quando id bibero vobis cum novum in Regno Patris mei,” xxvi: 29; bonum ex vero & verum ex bono, per quæ novum fit intellectuale, seu homo fit spiritualis, significatur per genimen vitis, appropriatio ejus significatur per bibere; quod

bibere

CAPUT QUADRAGESIMUM. 513

bibere sit appropriare, & quod prædicetur de vero, videatur n: 3168; quod id non plene fiat quam in altera vita, significatur per, usque ad diem illum quando id bibiturus vobiscum novum in Regno Patris mei; quod per genimen vitis non mustum nec vinum intelligatur, sed cœleste quid quod est Regni Domini, manifeste patet. Quia Intellectuale hominis spiritualis novum fit & regeneratur per Verum quod unice a Domino, ideo Dominus se comparat Viti, & illos qui implantantur Vero quod ab Ipso, consequenter Ipsi, comparat palmitibus, & bonum quod inde, fructui, apud Johannem "*Sum Vitis vera, & Pater meus Vinitor, omnem palmitem in Me non ferentem fructum, tollit eum, omnem autem fructum ferentem putabit illum, ut plus fructus ferat. Manete in Me, etiam Ego in vobis, quemadmodum palmes non potest fructum ferre a seipso, nisi manserit in Vite, ita neque vos, nisi in Me manseritis. Ego sum Vitis, vos palmites, qui manet in Me, & Ego in illo, hic fert fructum multum, quia sine Me non potestis facere quicquam: hoc mandatum meum, ut ametis vos mutuo, sicut amavi vos,*" xv: 1. 2. 3. 4. 5. 12. Quia Vitis in supremo sensu significat Dominum quoad Divinum Verum, & inde in sensu interno hominem Ecclesiæ spiritualis, idcirco Vineæ significat ipsam Ecclesiam spiritualem, n: 1069. 3220. Quia Naziræus representabat cœlestem hominem, & ille regeneratur per bonum amoris, non autem per verum fidei prout spiritualis homo, consequenter cœlestis homo non quoad intellectuale sed quoad voluntarium, ut supra dictum videatur, idcirco prohibitum Naziræo fuit *edere quicquam quod exiret ex vite, ita nec bibere vinum*, Num: vi: 3. 4. Jud: xiii: 14; ex eo quoque patet, quod per vitem significetur Intellectuale quod est spiritualis hominis, ut ostensum; quod Naziræus cœlestem hominem representaverit, videatur n: 3301; inde etiam videri potest, quod nequaquam sciri queat, quare Naziræo prohibitum fuit omne quod exiret ex vite, præter plura de illo, nisi sciretur quid vitis in proprio sensu significat, tum nisi sciretur quod sit Ecclesia Cœlestis & Ecclesia spiritualis, & quod homo Ecclesiæ cœlestis aliter regeneretur quam homo Ecclesiæ spiritualis, ille per semen implantatum parti voluntariæ, hic per semen implantatum parti intellectuali: talia arcana in sensu Verbi interno recondita sunt.

5114. Et in vite tres propagines, quod significet derivationes inde usque ad ultimam, constat ex significatione vitis, quod sit intellectuale, de qua mox supra n: 5113; ex significatione trium, quod sint completum & continuum usque ad finem, de qua n: 2788. 4495; & ex significatione propaginum, quod sint derivationes; cum enim vitis est intellectuale, propagines non aliud sunt quam derivationes inde, & quia tres significant continuum usque ad finem, seu a primo usque ad ultimum, per tres propagines significantur derivationes ab intellectuali ad ultimum quod est sensuale; primum enim in ordine est intellectuale, & ultimum est sensuale: intellectuale in communi est visuale interni hominis, quod a luce cœli, quæ a Domino, videt, & quod videt, omne est spirituale & cœleste; sensuale autem in communi est externi hominis, hic sensuale visus, quia hoc correspondet & subordinatum est intellectuali, illud sensuale a luce mundi, quæ a sole, videt, & quod videt, omne

est mundanum, corporeum & terrestre. Dantur in homine derivationes ab intellectuali, quod est in luce coeli, ad sensuale quod est in luce mundi; nisi darentur, sensuale non potuisset ullam vitam, qualis est humana, habere; vita sensuali hominis non est ex eo quod videat ex luce mundi, nam lux mundi in se nullam vitam habet, sed ex eo quod videat ex luce coeli, nam hæc lux vitam in se habet; cum hæc lux incidit apud hominem in illa quæ sunt ex luce mundi, tunc vivificat illa, & facit ut videat objecta intellectualiter; ita sicut homo; inde homini ex scientificis quæ enata sunt ex illis quæ in mundo viderat & audiverat, proinde ex illis quæ intraverant per sensuality, intelligentia & sapientia, & ex hac vita civilis, moralis, & spiritualis. Quod in specie derivationes attinet, sunt illæ apud hominem tales, ut paucis exponi nequeant; sunt gradus sicut scalæ inter Intellectuale & Sensuale, sed gradus illos nemo potest capere, nisi sciat quomodo cum illis se habet, quod nempe inter se distinctissimi sint, & quod tam distincti, ut interiores existere & subsistere possint absque exterioribus, non autem exteriores absque interioribus; sicut pro exemplo, spiritus hominis subsistere potest absque corpore materiali, & quoque actualiter subsistit cum per mortem separatur a corpore; spiritus hominis in gradu interiori est, & corpus in exteriori; similiter etiam se habet cum spiritu hominis post mortem, si inter beatos est, in ultimo gradu ibi est cum in primo coelo, in interiori gradu cum in secundo, & in intimo cum in tertio; & cum in hoc est, tunc quidem simul est in reliquis, sed hi quiescunt apud illum, pæne sicut corporeum apud hominem quiescit in somno, at cum differentia, quod interiora apud angelos tunc in summa vigilia sint; toridem itaque distincti gradus apud hominem dantur, quot sunt coeli, præter ultimum, qui est corpus cum sensualibus ejus. Ex his aliquatenus constare potest, quomodo se habet cum derivationibus a primo ad ultimum, seu ab Intellectuali ad sensuale: vita hominis, quæ a Divino Domini, transit per hos gradus ab intimo ad ultimum, & ubivis derivatur, fitque communius & communius, & in ultimo communissimum; derivationes in gradibus inferioribus sunt modo compositiones, seu aptius, conformationes singularium & particularium graduum superiorum successive, cum adjectis talibus e puriori natura, & dein ex crassiori, quæ pro vasis continentibus inservire possunt; quibus vasis resolutis, singularia & particularia interiorum graduum, quæ inibi conformata fuerunt, redeunt ad proxime superiorem gradum: & quia apud hominem est nexus cum Divino, & intimum ejus est tale, ut Divinum recipere possit, nec solum recipere, sed etiam sibi appropriare per agnitionem & affectionem, ita per reciprocum, idcirco homo, quia ita implantatus est Divino, nusquam mori potest; est enim in æterno & infinito, non modo per influxum inde, sed etiam per receptionem; inde videri potest, quam indocte & inaniter illi cogitant de homine, qui comparant illum animalibus brutis, & credunt non victurum illum post mortem magis quam illa, non considerantes quod apud animalia bruta nulla receptio, & per aliquam agnitionem & affectionem appropriatio reciproca Divini fit, & inde conjunctio; & cum status illorum talis est, quod formæ recipientes vitæ eorum non aliter possint quam dissipari; transit enim apud

CAPUT QUADRAGESIMUM. 515

apud illa influxus per organicas eorum formas usque in mundum, & ibi terminatur & evanescit, nec usquam redit.

5115. Et illa sicut germinans, quod significet influxum per quem renascentia, constat ex significatione germinare, seu producere folia ut postea florem, quod sit primum renascentiæ; quod sit influxus, est quia cum renascitur homo, influit vita spiritualis in illum, sicut cum arbor germinat, ejus vita per calorem a sole. Homo qui nascitur, in Verbo passim comparatur subjectis regni vegetabilis, imprimis arboribus, & hoc quia totum regnum vegetabile, sicut etiam regnum animale, repræsentat talia quæ apud hominem, consequenter quæ in Regno Domini, homo enim est cœlum in minima forma, ut constare potest ab illis quæ ad finem Capitulum de Correspondentia hominis cum Maximo Homine, seu cœlo, ostensa sunt; inde quoque Antiqui hominem appellaverunt microcosmum, vocavissent etiam exiguum cœlum, si de statu cœli plura novissent; quod universa natura sit theatrum repræsentativum Regni Domini, videatur n: 2758. 3483. 4939; sed imprimis est homo qui nascitur e novo, hoc est, qui regeneratur a Domino, qui vocatur cœlum, tunc enim implantatur Bono & Vero Divino quod a Domino, consequenter cœlo; homo enim qui renascitur, similiter ac arbor, a semine incipit, quapropter per semen in Verbo significatur verum quod a bono, tum similiter ac arbor producit folia, dein florem, & denique fructum, producit enim talia quæ sunt intelligentiæ, quæ quoque in Verbo significantur per folia, dein talia quæ sunt sapientiæ, hæc sunt quæ significantur per flores, & denique talia quæ sunt vitæ, nempe bona amoris & charitatis actu, quæ in Verbo significantur per fructus: talis similitudo repræsentativa est inter arborem frugiferam & inter hominem qui regeneratur, adeo ut ex arbore disci queat, quomodo se cum regeneratione habet, modo aliquid de bono & vero spirituali prius sciatur: inde constare potest, quod in hoc somnio per vitem repræsentative describatur plene processus renascentiæ hominis quoad sensuale intellectualem subjectum; primum per tres propagines, tum per germinationem, dein per florem, postea per maturationem botrorum in uvas, denique per quod expresse illas in scyphum Pharaonis; & dederit ei. Somnia etiam, quæ influunt per cœlum a Domino, nusquam aliter apparent quam secundum repræsentativa; qui itaque non scit, quid hoc aut illud in natura repræsentat, & minus qui prorsus non scit quod aliquid repræsentet, is non aliter credere potest, quam quod solum comparationes sint, quales unicuique in communi loquela; sunt etiam comparationes, sed tales quæ correspondent & quæ inde actualiter sistuntur in mundo spirituum, quando apud angelos, qui in interiori cœlo sunt, est loquela de spiritualibus & cœlestibus Regni Domini; de somniis videantur n: 1122. 1975. 1977. 1979. 1980. 1981.

5116. Et ascendit flos illius, quod significet statum prope regenerationem, constat ex significatione floris qui egerminat ex arbore ante fructum, quod sit status ante regenerationem; arboris germinatio & fructificatio repræsentat, ut mox supra n: 5115, dictum est, hominis renascentiam, virescentia ex foliis primum statum, efflorescentia alterum, seu proximum ante regenerationem,

& fructificatio tertium, qui est ipse status regenerati; inde est, quod folia significant illa quæ sunt intelligentiæ seu vera fidei, n : 885, nam hæc sunt prima renascentiæ seu regenerationis, flores autem illa quæ sunt sapientiæ seu bona fidei, quia hæc proxime præcedunt ante renascentiam seu regenerationem, & fructus illa quæ sunt vitæ seu opera charitatis, quippe hæc sequuntur & constituunt ipsum statum regenerati. Quod talia existant in regno vegetabili, est ex influxu mundi spiritualis: sed hoc nequaquam credere possunt illi qui naturæ omnia tribuunt, & nihil Divino; at qui tribuunt omnia Divino & nihil naturæ, illis datur videre quod singula inde sint, nec solum quod inde sint, sed etiam quod singula cor respondeant, & quia correspondent quod repræsentent; & denique datur eis videre, quod universa natura sit theatrum repræsentativum Regni Domini, ita quod Divinum in singulis sit, usque adeo, ut quoque sit repræsentatio æterni & infiniti, æterni ex propagatione usque in æternum, infiniti ex multiplicatione seminum in infinitum; tales conatus nusquam inexistere potuissent singulis in regno vegetabili, nisi continue influeret Divinum, ex influxu est conatus, ex conatu est vis, & ex vi effectus; qui naturæ tribuunt omnia, dicunt quod talia fructibus & seminibus indita sint in prima creatione, & quod ex vi inde accepta ex se postea in talia ferantur, sed illi non considerant, quod subsistentia sit perpetua existentia, seu simile, quod propagatio sit perpetua creatio; nec considerant quod effectus sit continuum causæ, & quod cessante causa cesset effectus, & inde quod omnis effectus absque influxu causæ continuo momento pereat; tum nec considerant, quod inconnexum ab omnium primo, consequenter a Divino, momento in nihilum cadat, prius enim continue erit in posteriori, ut posterius sit; si illi qui naturæ omnia tribuunt, & Divino tam parum ut vix aliquid, considerarent illa, potuissent etiam agnoscere, quod omnia & singula in natura repræsentent talia quæ in spirituali mundo sunt, proinde quæ in Regno Domini, ubi Divinum Domini proxime repræsentatur; inde dictum est, quod influxus sit ex spirituali mundo, sed intelligitur, quod influxus sit per spiritualem mundum a Divino Domini: causa quod homines naturales talia non considerent, est quia non volunt agnoscere, sunt enim in terrestribus & corporeis, & inde in vita amorum sui & mundi, proinde in prorsus inverso ordine respective ad illa quæ sunt mundi spiritualis seu coeli, & ex inverso statu videre talia, impossibile est, quæ enim infra sunt vident ut superiora, & quæ supra sunt ut inferiora; quapropter etiam tales in altera vita cum apparent in luce coeli, apparent capite deorsum & pedibus sursum. Quis eorum est, qui dum videt flores in arbore, & in reliquis germinibus, considerat quod eorum quasi lætificatio sit, quod nunc fructus aut semina producant; vident quod flores præcedant, & continuantur usque dum initia fructus vel seminis in suo sinu habent, ac sic traducant succum suum in illa; si aliquid de renascentia seu regeneratione hominis scirent, aut potius si scire vellent, ex similitudine quoque repræsentativum status hominis ante regenerationem in floribus illis viderent, quod nempe homo tunc ex bono intelligentiæ & sapientiæ similiter floreat, hoc est, in interiore lætitia sit, inque pulchritudine, quia tunc in visu implantandi

implantandi illa, nempe bona intelligentiæ & sapientiæ, vitæ, hoc est, faciendi fructus; quod ille status talis sit, nec sciri potest, quia quid interior lætitia, & quid interior pulchritudo, quæ repræsentantur, prorsus non scitur ab illis, qui solum in lætis amoris mundi & in jucundis amoris sui sunt, illa læta & hæc jucunda faciunt ut illa appareant illæta & injucunda, usque adeo, ut averfentur illa, & cum averfentur illa, etiam rejiciunt sicut quoddam nauci aut sicut quoddam nihili, consequenter negant illa, & simul tunc quod spirituale & cœleste sit aliquid: inde nunc est insania sæculi, quæ creditur sapientia.

5117. Et maturuerunt botri illius uvas, quod significet conjunctionem veri spiritualis cum bono cœlesti, constat ex significatione maturefcere, quod sit renascentiæ seu regenerationis progressus usque ad conjunctionem veri cum bono, ita conjunctio; ex significatione botrorum, quod sint verum boni spiritualis, & uvarum quod sint bonum veri cœlestis, hic utrumque in sensuali quod per pincernam repræsentatur, conjunctio eorum in sensuali similiter se habet, sicut maturitio botrorum in uvas; in renascentia enim seu regeneratione tendit omne verum ad conjunctionem cum bono, prius verum non vitam accipit, proinde non fructificatur; hoc repræsentatur in arborum fructibus cum maturefcunt, in immaturis qui hic sunt botri, repræsentatur status cum adhuc verum prædominatur, in maturis autem qui hic sunt uvæ, cum bonum prædominium habet, prædominium boni etiam repræsentatur in sapore & dulcedine, quæ in uvis maturis percipiuntur. Sed de conjunctione veri cum bono in sensuali, parti intellectualem subjecto, non plura dici possunt, sunt arcaniora quam ut capi queant, præcedent omnino cogitationes de statu cœlestis spiritualis, & de sensuali hoc, tum de statu naturalis in quo conjunctio illa existit. Quod uvæ significant bonum spiritualis hominis, ita charitatem, constare potest a pluribus locis in Verbo, ut apud Esaiam "*Vinea fuit Dilectio meo in cornu filii olei, expectavit ut faceret uvas, sed fecit labruscas,*" v: 1. 2. 4, vinea pro Ecclesia spirituali; expectavit ut faceret uvas pro bona charitatis; sed fecit labruscas pro mala odii & vindictæ. Apud Eundem "Sic dixit Jehovah, quemadmodum invenitur *mustum in botro*, & dicit, ne corrumpe illud, quia benedictio in illo," lxxv: 8; mustum in botro pro vero ex bono in naturali. Apud Jeremiam "Colligendo colligam eos, dictum Jehovah, *non uvæ in vite*, & non ficus in ficu," viii: 13; non uvæ in vite, pro quod non bonum interius seu rationale, non ficus in ficu pro quod non bonum exterius seu naturale; vitis enim est intellectualem, ut mox supra n: 5113 ostensum, cum ibi conjunctio veri & boni, est vitis rationale, nam inde est rationale; quod ficus sit bonum naturalis seu exterioris hominis, videatur n: 217. Apud Hofcheam "Sicut *uvas in deserto* inveni Israel, sicut primitivum in ficu in initio ejus vidi patres vestros," ix: 10; uvæ in deserto pro bono rationali nondum spirituali facto, primitivum in ficu pro bono naturali similiter; Israel pro Ecclesia spirituali antiqua in suo initio, patres hic & alibi non sunt filii Jacobi, sed sunt illi apud quos Ecclesia antiqua primum instaurata fuit. Apud Micham "Num *botrus* ad comedendum, primitivum defini-

deravit

deravit anima mea; periit sanctus e terra, & rectus inter hominem non," VII: 1; botrus ad comedendum pro bono charitatis in suo initio, primitivum pro vero fidei etiam tunc. Apud Amos "Ecce dies venientes, ut attingat arans metentem, & *calcans uvas* trahentem semen: & reducam captivitatem populi mei, ut ædificent urbes devastatas, & sedeant & *plantent vineas*, & *bibant vinum illarum*, & *faciant botros*, & comedant fructum eorum," IX: 13. 14; agitur ibi de instauratione Ecclesiæ spiritualis, quæ ita describitur, conjunctio boni spiritualis cum vero ejus, per quod attinget arans metentem, & conjunctio veri spiritualis cum bono ejus, per quod attinget calcans uvas trahentem semen; bono amoris & charitatis inde, significantur per quod montes stillabunt mustum & colles disfluent; reducere captivitatem populi pro liberare a falsis, ædificare urbes devastatas pro doctrinalia veri falsificata rectificare, sedere & plantare vineas pro excolere illa quæ sunt Ecclesiæ spiritualis, bibere vinum earum, pro appropriare vera illius Ecclesiæ quæ sunt charitatis, & facere botros & comedere fructum eorum, pro appropriare bona inde; quisque videre potest, quod ædificare urbes, plantare vineas, bibere vinum, facere botros & comedere fructum eorum, sint mere naturalia, in quibus nisi sensus spiritualis sit, nihil Divinum foret inibi. Apud Moysen "Lavit in vino indumentum, & in sanguine uvarum velamen suum," Genes: XLIX: 12; ibi de Domino, vinum pro bono spirituali ex amore Divino, sanguis uvarum pro bono cœlesti inde. Apud Eundem "Butyrum armenti, & lac gregis, cum adipe agnorum & arietum filiorum Baschanis, & hircorum cum adipe renum tritici, & sanguinem uvæ bibis, merum," Deut: XXXII: 14, ibi de Ecclesia Antiqua, cujus bona amoris & charitatis ita describuntur; singula significant aliquod bonum in specie, sanguis uvæ bonum spirituale cœleste, ita vocatur Divinum in cœlo procedens a Domino; vinum appellatur sanguis uvarum; quia utrumque significat sanctum verum procedens a Domino, at vinum prædicatur de Ecclesia spirituali, & sanguis de Ecclesia cœlesti; & quia ita, in sancta cæna vinum mandatum est. Apud Eundem "De vite Sodomæ vitis eorum, & de agris Amorrhæ; uvæ ejus uvæ fellis, botri amaritudinum illis," Deut: XXXII: 32, ibi de Ecclesia Judaica, de vite Sodomæ vitis eorum & de agris Amorrhæ, pro quod intellectualis pars falsis ex amore infernali obseffa; uvæ ejus uvæ fellis, botri amaritudinum illis, pro quod voluntarium ibi simile; uva enim quia in bono sensu significat charitatem, inde prædicatur de voluntario, sed de voluntario in parte intellectuali, in opposito sensu similiter, nam omne verum est intellectus, & omne bonum est voluntatis. Apud Johannem "Angelus dixit, mitte falcem acutam, & vindemia botros terræ, quia maturuerunt uvæ ejus," Apoc: XIV: 18; vindemiare botros terræ pro destruere omnia charitatis. Apud Matthæum "A fructibus eorum cognoscetis eos, nunquid colligunt de spinis uvas, & de tribulis ficus," VII: 16: & apud Lucam "Omnis arbor ex proprio fructu cognoscitur, non enim ex spinis colligunt ficus, neque ex rubo vindemiant uvam," VI: 44; quia ibi de charitate erga proximum agitur, dicitur quod ex fructibus, qui sunt bona charitatis, cognoscuntur; bona charitatis interna sunt uvæ, & externa sunt ficus. Quod lex in

CAPUT QUADRAGESIMUM. 519

in Ecclesia Judaica lata sit "Cum veneris in vineam socii tui, comedes *uvæ* juxta animam tuam, ad satietatem tuam, sed in vas tuum non dabis," Deut: xxiii: 25, involvit, quod quisque apud alios, qui in alia doctrina & religione sunt, addiscere & acceptare possit charitatis eorum bona, sed non imbuere illa & conjungere suis veris, vinea quia est Ecclesia; est ubi doctrina seu religio, *uvæ* sunt bona charitatis, vas est verum Ecclesiæ.

5118. Et schyphus Pharaonis in manu mea, quod significet influxum interioris naturalis in exterius, & receptionis initium, constat ex repræsentatione Pharaonis, quod sit interius naturale, de qua supra n: 5080. 5095; ex repræsentatione pincernæ, quod sit exterius naturale, de qua n: 5077. 5082; in manu mea, est apud eum; ex significatione schyphi, quod sit id quod continet, & quoque simul id quod continetur, de qua in sequente n: 5120, inde & ex serie rerum in sensu interno, per schyphum Pharaonis in manu mea, significatur influxus interioris naturalis in exterius, & receptionis initium ibi. Quid naturale interius, & naturale exterius, prius dictum est, quod nempe naturale interius sit id quod communicat cum rationali, & in quod rationale influit, naturale autem exterius id quod communicat cum sensualibus, seu per sensualia cum mundo, ita in quod mundus influit. Quod influxum attinet, is est continuus a Domino per rationale in naturale interius, & per hoc in exterius, sed quæ influunt, mutantur & vertuntur secundum receptionem; apud non regeneratos vertuntur ibi bona in mala, & vera in falsa; at apud regeneratos sistuntur ibi bona & vera sicut in speculo, naturale enim nihil aliud est, quam sicut facies repræsentativa spiritualium quæ interni hominis; & tunc facies illa sit repræsentativa, cum exteriora correspondent interioribus: inde aliquatenus constare potest, quid intelligitur per influxum interioris naturalis in exterius, & per receptionis initium ibi.

5119. Et accepi *uvæ* & expressi illas in schyphum Pharaonis, quod significet influxum reciprocum in bona ex origine spirituali ibi, constat ex significatione *uvarum*, quod sint bona charitatis, de qua mox supra n: 5117, ita bona ex origine spirituali, omnia enim bona genuinæ charitatis inde sunt; & ex significatione exprimere in schyphum Pharaonis, quod sit influxus reciprocus. Per influxum reciprocum non intelligitur, quod naturale exterius influat in interius, quia hoc impossibile est, exteriora enim nequaquam possunt influere in interiora, seu quod idem inferiora aut posteriora in superiora aut priora, sed a rationali evocantur illa quæ in interiori naturali sunt, & per hoc quæ in exteriori; non quod ipsa illa quæ ibi sunt, evocentur, sed quæ ab illis concluduntur seu quasi extrahuntur; talis est influxus reciprocus. Apparet sicut illa quæ in mundo sunt, influant per sensualia versus interiora, sed est fallacia sensus; est influxus interiorum in exteriora, & per illum influxum appereceptio; de his aliquoties cum spiritibus in sermone fui, & ostensum per vivas experientias, quod interior homo videat & apperecipiat in exteriori quid peragitur extra hunc, & quod non aliunde sit vita sensuali, seu quod non aliunde sit facultas sentiendi, nec sensatio: sed hæc fallacia talis & tanta est, ut nequaquam possit a naturali homine discuti, & ne quidem a rationali, nisi hic abstracte a sensuali

sensuali cogitare possit. Hæc dicta sunt, ut sciatur, quid influxus reciprocus.

5120. Et dedi schyphum super volam Pharaonis, quod significet appropriationem ab interiori naturali, constat ex significatione dare schyphum, ita vinum ad bibendum, quod sit appropriare, quod bibere sit appropriatio veri, videatur n: 3168; & ex repræsentatione Pharaonis, quod sit interius naturale, de qua n: 5080. 5095. 5118. Agitur hic, ut ex præcedentibus pater, de regeneratione sensualis parti intellectuali interioris hominis subjecti, quod per pincernam significatur, consequenter de veri & boni influxu, & receptione in naturali exteriori; sed quia hæc remotiora sunt a captu eorum, qui non distinctam aliquam ideam habent de rationali & de naturali, nec aliquam de influxu, idcirco ulterior explicatio superseditur. Præterea in Verbo pluries nominatur schyphus, seu poculum aut calix, & per illum significatur in genuino sensu Verum spirituale, hoc est, verum fidei quod ex bono charitatis, simile quod per vinum; & in opposito sensu falsum per quod malum, & quoque falsum ex malo; quod schyphus significet simile quod vinum, est quia schyphus est continens & vinum est contentum, & inde unum constituunt, & sic unum intelligitur per alterum: quod illa significantur per schyphum in Verbo, patet ab his locis: apud Davidem "Jehovah, dispones ante me mensam coram inimicis, & pinguefacies oleo caput meum, *schyphus meus abundabit*" Psalm: xxiii: 5; disponere mensam & pinguefacere oleo caput, pro donari bono charitatis & amoris; schyphus meus abundabit, pro quod naturale implebitur vero & bono spirituali inde. Apud Eundem "Quid reddam Jehovah, *schyphum salutem accipiam*, & Nomen Jehovah invocabo" Psalm: cxvi: 12. 13, schyphum salutem accipere pro appropriatione bonorum fidei. Apud Marcum "Quisquis potaverit vos poculo aquæ in Nomine Meo, eo quod Christi sitis, amen dico vobis, non perdet mercedem suam" 1x: 41, potare poculo, aquæ in Nomine meo, pro instruere in veris fidei ex pusilla charitate. Apud Mattheum "Mox accipiens poculum, & gratias agens, dedit illis, dicens bibite ex eo omnes, hoc enim est sanguis meus ille Novi Testamenti" xxvi: 27. 28. Marc: xiv: 23. 24. Luc: xxii: 20, poculum dicitur, non vinum, quia vinum prædicatur de Ecclesia spirituali, at sanguis de Ecclesia cœlesti, tametsi utrumque significat sanctum verum procedens a Domino, sed in Ecclesia spirituali sanctum fidei ex charitate erga proximum, at in Ecclesia cœlesti sanctum charitatis ex amore in Dominum; distinguitur Ecclesia spiritualis a cœlesti in eo, quod illa sit in charitate erga proximum, hæc autem in amore in Dominum, & sancta Cæna instituta est, ut repræsentaret & significaret amorem Domini erga universum genus humanum, & reciprocum hominis erga Ipsum. Quia per poculum seu schyphum significabatur id quod contineret, & per vinum id quod contineretur, consequenter per poculum externum hominis, & per vinum internum ejus, ideo a Domino dictum "Væ vobis scribæ & Pharisei hypocritæ, quia purgatis *exterius poculi & patinæ*, interiora vero plena sunt rapina & intemperantia; Phariseæ cæce, purga prius *interius poculi & patinæ*, & fiet etiam exterius

rius mundum" Matth: xxiii: 25. 26. Luc: xi: 39; per poculum etiam hic in sensu interno intelligitur verum fidei, hoc excolere absque bono ejus, est purgare in exterius poculi, & magis cum interiora sunt hypocrisis, dolo, odio, vindicta, crudelitate, plena, tunc enim verum fidei solum in externo homine est, & prorsus nihil ejus in interno, & bonum fidei excolere & imbueri, facit ut vera conjungantur bono in interiori homine, etiam tunc fallacia acceptantur pro veris, quod significatur per purgare prius interius poculi, & fiet etiam exterius mundum. Similiter quæ apud Marcum "Alia multa sunt quæ Pharisei & Judæi acceperunt tenere, *baptizationes poculorum* & testactorum, & æneorum, & lectorum, deferentes mandatum Dei, tenetis traditionem hominum, *baptismos testaceorum & poculorum*, & alia similia multa facitis; repudiatis mandatum Dei, ut traditionem vestram teneatis" vii: 4. & 9. Quod per poculum seu schyphum significetur in opposito sensu falsum ex quo malum, tum falsum quod ex malo, constat a sequentibus; apud Jeremiam "Ita dixit Jehovah Deus Israelis ad me, *sume schyphum vini iræ* hunc e manu mea, & *bibere* fac illum omnes gentes, ad quas Ego mitto te, ut bibant & titubent, & insaniant propter gladium, quem Ego missurus inter illos: accepi itaque *Schyphum* e manu Jehovah, & bibere feci omnes gentes ad quas misit me Jehovah" xxv: 15. 16. 17. 28; schyphus vini iræ pro falso per quod malum, quod falsum per quod malum significetur, est quia sicut vinum inebriat & insanum facit, ita falsum, ebrietas spiritalis non aliud est quam insania inducta per ratiocinia de credendis, cum nihil creditur quod non capitur, inde falsa & ex falsis mala, n: 1072; quare dicitur, ut bibant & titubent, & insaniant propter gladium quem Ego missurus, gladius est falsum pugnans contra verum, n: 2799. 4499. In Libro Threnorum "Gaude & lætare filia Edomi, habitans in terra Uz, *etiam ad te transibit schyphus*, inebriaberis & revelaberis, iv: 21, inebriari ex schypho pro insanire ex falsis; revelari seu nudari absque pudore pro malo inde, n: 213. 214. Apud Ezechielem "In via sororis tuæ ambulasti, *ideo dabo schyphum ejus in manum tuam*; sic dixit Dominus Jehovah, *schyphum sororis tuæ bibes*, profundum & latum, eris in risum & subsannationem, ampla ad capiendum, ebrietate & dolore impleberis, *schypho* devastationis & desolationis, *schyphum sororis tuæ* Samariæ & bibes, & exprimes, & restas ejus comminues" xxi: 31. 32. 34; de Hierosolyma, per quam significatur spirituale Ecclesiæ Cælestis, schyphus ibi pro falso ex malo, hoc quia vastat seu destruit Ecclesiam, dicitur schyphus devastationis & desolationis. Apud Esaiam "Excitare, excitare, surge Hierosolyma, quæ bibisti e manu Jehovah *schyphum iræ* Ipsius, *fæces schyphi* trepidationis bibisti" li: 17. Apud Habakuk "Bibe etiam tu, ut præputium tuum reveletur, circumdabit ad te *schyphus dextræ* Jehovah, ut vomitus ignominiosus super gloria tua" i: 16. Apud Davidem "*Schyphus in manu* Jehovah; & vino miscuit, implevit mixto, & effudit inde; sed fæces ejus exurgent, bibent omnes impii terræ" Psalm: lxxv: 9; schyphus etiam in illis locis pro insania ex falsis & inde malis, vocatur schyphus iræ Jehovah, & quoque dextræ Jehovah, ex causa quia Judaica gens, sicut etiam plebs, non aliunde mala & pænas malorum & falsorum quam a Jehovah venire credide,

rat cum tamen sunt ex homine & ex infernali turba apud illum; ex apparentia & inde fide ita pluries dicitur, sed sensus internus docet quomodo intelligendum & quid credendum, de his videatur n: 245. 592. 696. 1092. 1683. 1874. 1875. 2335. 2447. 3605. 3607. 3614. Quia per poculum sicut per vinum significantur in opposito sensu falsa per quæ mala, tum falsa ex malis, inde etiam per poculum significatur tentatio, quia hæc fit cum falsum pugnat contra verum, & inde malum contra bonum; pro tentatione & de illa dicitur poculum, apud Lucam "Jesús oravit, dicens, si velis ut transeat poculum hoc a Me, attamen non voluntas mea, sed tua fiat" xxii: 42. Matth: xxvi: 39. 42. 44. Marc: xiv: 36; poculum hic pro tentatione similiter apud Johannem "Dixit Jesús Petro, mitte gladium in vaginam, nonne poculum quod dedit Mihi Pater biberim illud" xvii: 11: & quoque apud Marcum "Jesús dixit Jacobo & Johanni, non scitis quid petitis, *potesitis bibere poculum quod Ego bibo, & baptizari quo Ego baptizor*, baptizari; dixerunt, possumus; sed Jesús dixit illis, *poculum quidem quod Ego bibo bibetis, & baptizate, quo Ego baptizor baptizabimini*" x: 38. 39. Matth: xx. 22. 23; inde patet quod poculum sit tentatio, quia illa existit per mala pugnantia per falsa contra bona & vera, nam baptismus significat regenerationem, quæ quia fit per pugnas spirituales, inde per illum simul significatur tentatio. Poculum seu schyphus in prorsus opposito sensu significat falsum ex malo apud illos qui prophani sunt, hoc est, qui intus in contrariis charitati, & extus sanctitatem mentiuntur; in quo sensu apud Jeremiam "*Schyphus auri Babel in manu Jehovah, inebrians universam terram, de vino ejus biberunt omnes gentes, ideo insaniunt gentes*" Lii: 7; Babel pro illis qui in sancto externo & in prophano intus, n: 1182. 1326; falsum quod obvelant sanctitate, est schyphus auri; inebrians universam terram, pro quod in errores & insanias ducant illos qui ab Ecclesia, quæ est terra; prophana quæ sub externa sanctitate recondunt, sunt quod nihil aliud intendunt quam ut omnium maximi & opulentissimi fiant, & colantur ut dii possessores cæli & terræ, dominando sic super hominum animas & super corpora, & hoc per Divina & sancta quæ prætexunt; inde quoad externum hominem apparent sicut angeli, sed quoad internum sunt diaboli. Similiter de Babele apud Johannem "Erat mulier induta purpura & coccino, & inaurata auro, & lapide pretioso & margaritis, *habens aureum schyphum in manu sua*, plenum abominationibus & immunditie scortationis ejus" Apoc: xvii: 4. Apud Eundem "Cecidit, cecidit Babylon magna, & facta habitaculum demonum, quia *ex vino furoris* scortationis suæ potavit omnes gentes, & reges terræ cum eo scortati sunt. Audivi vocem e cælo dicentem, reddite ei quemadmodum illa reddidit vobis, *schypho*, quo miscuit, miscete illi duplum" Apoc: xviii: 3. 4. 6. Apud Eundem "Facta est urbs magna in tres partes, & urbes gentium corruerunt: Babylonis magnæ memoria facta est coram Deo, *ad dandum illi poculum furoris iræ Dei*" Apoc: xvi: 19. Apud Eundem "Tertius Angelus dixit voce magna, si quis bestiam adorât, & imaginem ejus, *ille bibet ex vino iræ Dei mixto mero in schypho iræ Ipsius*, & cruciabitur igne & sulphure" Apoc: xiv: 9. 10.

5121. Et dixit illi Joseph, hæc interpretatio illius, quod significet revelationem a perceptione a cœlesti in naturali, quid in se haberet, constat ex significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio, de qua n: 1791. 1815. 1819. 1822. 1898. 1919. 2080. 2619. 2862. 3509. 3295, hic revelatio ex perceptione, quia de somnio & ejus interpretatione agitur; omnis revelatio vel est ex loquela cum Angelis per quos Dominus loquitur, vel ex perceptione, de qua te sequitur; ex representatione Josephi, quod sit cœleste in naturali, de qua supra n: 5086. 5087. 5105; & ex significatione interpretationis, quod sit quid in se haberet, de qua etiam supra n: 5093. 5105. 5107; inde patet, quod per dixit illi Josephi hæc interpretatio illius, significetur revelatio a perceptione a cœlesti in naturali, quid in se haberet. Quod revelationes sint vel ex perceptione, vel ex loquela cum angelis per quos Dominus loquitur, sciendum, quod illi qui in bono sunt & inde in vero, imprimis qui in bono amoris in Dominum, revelationem ex perceptione habeant; at qui non in bono sed inde in vero sunt, quod quidem revelationes habere possint, sed non ex perceptione, sed per vivam vocem auditam in illis, ita per angelos a Domino; hæc revelatio est externa, illa autem interna; revelationem ex perceptione habent Angeli imprimis cœlestes, etiam habuerunt homines ab antiquissima Ecclesia, & aliqui etiam ab antiqua, sed hodie vix aliquis; at revelationes ex loquela absque perceptione habuerunt per plures, etiam qui non in bono fuerunt, pariter per visiones aut per somnia; tales revelationes fuerunt pleræque Prophetarum in Ecclesia Judaica, audiverunt vocem, viderunt visionem, & somniarunt somnium; sed quia nullam perceptionem habuerunt, fuerunt revelationes mere verbales vel visuales absque perceptione quid significarent; perceptio enim genuina existit per cœlum a Domino, & afficit intellectualem spiritualiter, & ducit id perceptibiliter ad cogitandum sicut res se habet, cum assensu interno, quem nescit unde; putat quod insit ei, & quod fluat ex nexu rerum, at est dictamen per cœlum a Domino in interiora cogitationis influens de talibus quæ supra naturale & sensuale sunt, hoc est, de talibus quæ spiritualis mundi seu cœli sunt; ex his constare potest, quid revelatio ex perceptione sit. At revelatio ex perceptione, quæ fuit Domino, qui hic per Josephum representatur, & de qua hic in sensu interno agitur, fuit ex Divino in Ipso ita ab Ipso.

5122. Tres propagines tres dies illæ, quod significet derivationes continuas usque ad ultimam, constat ex significatione trium, quod sit una periodus & ejus continuum a principio ad finem, de qua n: 2788. 4495; a significatione propaginum, quod sint derivationes, de qua n: 5114; & a significatione dierum, quod sint status, de qua n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785. 4850; inde sequitur, quod per tres propagines tres dies illæ, significetur status renascentiæ sensualis hujus, quod per pincernam representatur a primo ejus ad ultimum, ejus derivationes successive significantur per propagines. Status renascentiæ cujusvis sensualis, & cujusvis rei in naturali, ut & in rationali, suas progressionem a principio ad finem habent, & cum finem, tunc a quodam novo inchoant, nempe a fine illo ad quem in priori statu tendunt,

runt, ad finem ulteriorem, & sic porro; & tandem invertitur ordo, & tunc quod fuit ultimum fit primum; sicut cum regeneratur homo tam quoad rationale quam quoad naturale, tunc periodi primi status sunt a veris quæ fidei ad bona quæ charitatis, & tunc vera fidei apparenter primas agunt, & bona charitatis secundas, nam vera fidei spectant bonum charitatis ut finem; hæc periodi perflant usque dum homo regeneratus est; postmodum charitas, quæ fuit finis, fit principium, & ab illa status novi inchoant, qui procedunt utrinque, nempe versus interiora magis, ut & versus exteriora, versus interiora ad amorem in Dominum, & versus exteriora ad vera fidei, & porro ad vera naturalia, & quoque ad vera sensuality, quæ tunc successive ad correspondentiam cum bonis charitatis & amoris in rationali rediguntur, ac ita in ordinem ecclestiæ; hæc sunt, quæ intelliguntur per progressionem & derivationes continuas usque ad ultimam; tales progressionem & derivationes sunt perpetuæ apud hominem qui regeneratur, ab infantia ejus usque ad ultimum vitæ ejus in mundo, & quoque postea usque in æternum, & tamen nusquam ita regenerari potest, ut aliquo modo dici queat perfectus, sunt enim innumerabilia, imo numero indefinita quæ regeneranda, tam in rationali, quam in naturali, & quodlibet eorum numero indefinitas propaggines habet, hoc est, progressionem & derivationes versus interiora & versus exteriora: hoc homo prorsus nescit, sed Dominus omnia & singula novit, & unoquoque momento providet; si intermitteret solummodo uno minutulo, turbarentur omnes progressionem; prius enim spectat sequens in continua serie, & producit consequentiarum series in æternum; inde patet, quod Divina Providentia & Providentia sit in singularissimis, & nisi foret, aut si foret modo universalis, periret genus humanum.

5123. In adhuc tribus diebus, quod significet quod tunc novum, constat a significatione trium, quod sit continuum usque ad finem, ita quoque completum, de qua n: 2788. 4495; & a significatione dierum, quod sit status, de qua supra n: 5122; inde patet, quod per tres dies significetur status completus; consequenter in tribus diebus seu post tres dies, status novus, n: 4901, nam post statum completum inchoat novus.

4124. Extollet Pharaon caput tuum, quod significet provisum, & inde conclusum, constat ex significatione extollere caput, quod sit concludere, & in supremo sensu providere, Divina enim conclusio & rei conclusæ exequutio est Providentia. Extollere caput fuit formula solennis judicii apud Antiquos, cum victi seu qui in carcere judicabantur vel ad vitam, vel ad mortem; cum ad vitam, dicebatur extollere caput, ut quoque in Libro 11 Regum "*Extulit Evilmerodachus Rex Babelis, anno quo Rex factus, caput Joboiacchini Regis Jehudæ, e domo carceris, & loquutus cum eo bonum, & dedit thronum ejus supra thronum regum, qui cum illo in Babele.*" xxv: 27. 28: similiter apud Jeremiam "*Extulit Evilmerodachus rex Babelis in anno regni sui caput Joiaichini regis Jehudæ, & eduxit eum e domo carceris.*" LII: 31; cum autem judicarentur ad mortem, dicebatur extollere caput e super illum, ut in sequentibus de pignore "*In adhuc tribus diebus extollet Pharaon caput tuum a super te,*"

Vers:

CAPUT QUADRAGESIMUM. 525

Verf: 19: illa iudicii formula traxerat originem apud antiquos qui in repræsentativis fuerunt, a repræsentatione illorum qui vincti in carcere seu fovea fuerunt, per quos quia repræsentabantur illi qui in vastatione sub terra inferiore sunt, n: 4728. 4744. 5038, ideo per extollere caput significabatur eorum liberatio, elevantur enim tunc seu attolluntur e vastatione ad societates cœlestes, videatur n: 2699. 2701. 2704; attolli seu elevari est progredi versus interiora, nam elevatum seu altum prædicatur de interioribus, n: 2148. 4210, & quia versus interiora, est versus cœlum, nam cœlum est in interioribus; hoc significabatur per attollere caput; at per attollere caput e super aliquem, significabatur judicari ad mortem, quia tunc illi qui supra illos in fovea seu vastatione, elevabantur ad cœlum, iis ad inferiora demissis; hæc formula iudicii, quia hæc per illam significata sunt, ideo recepta est in Verbo. Quod per attollere caput, significetur conclusum, inde patet; & quia conclusum, in supremo sensu significatur provifum, quod enim Divinum concludit, hoc providet.

5125. Et reducet te super stationem tuam, quod significet quod illa quæ sunt sensuales parti intellectuali subiecti, redigerentur in ordinem, ut ultimo loco sint, constat ex repræsentatione pincernæ, de quo hæc dicuntur, quod sit sensuale parti intellectuali subiectum, de qua n: 5077. 5082, promde illa quæ sunt sensuales illius in externo naturali, ipsum enim sensuale non redigitur in ordinem, sed illa quæ per sensuale intrarunt in phantasmam hominis; & ex significatione reducere super stationem, quod sit redigere in ordinem; & quia sensuales, hoc est, illa quæ e mundo per sensoria externa intrarunt, ultimo loco sunt, & tunc ultimo loco sunt cum ministrant seu inserviunt interioribus, idcirco illa simul significantur: sensuales illa apud regeneratos sunt quoque ultimo loco, sed apud non regeneratos sunt primo loco, videatur n: 5077. 5081. 5084. 5089. 5094: num sensuales sint primo loco vel num sint ultimo, ab homine facile potest apperipi, si attendit; si is affirmat omne quod sensuale suadet aut appetit, ac infirmat omne quod intellectuale dicitur, tunc sensuales sunt primo loco, & tunc fertur homo per appetitus, & est prorsus sensualis; at talis homo parum abest a sorte animalium irrationalium, hæc enim non aliter feruntur; imo in deteriore sorte est, si abutitur intellectuali facultate seu rationali ad confirmandum mala & falsa, quæ sensuales suadent & appetunt; at si non affirmat, sed ab interiori videt deviationes eorum in falsa & excitationes ad mala, & studet castigare illa, & sic redigere ad obsequium, hoc est, subicere parti intellectuali & voluntaria, quæ sunt interioris hominis, tunc rediguntur sensuales in ordinem, ut sint ultimo loco: cum sensuales ultimo loco sunt, tunc influit felix & beatum ab interiori homine in jucunda sensualium, & facit ut jucunda illorum millies excedant jucunda priora; quod ita fit, homo sensualis quia non capit nec credit, & quia nihil aliud jucundum sentit nec superius jucundum dari putat, felix & beatum intus in jucundis sensualium spectat ut nihili, quod ignotum est alicui, hoc creditur non esse.

5126. Et dabis schyphum Pharaonis in manum illius, quod significet ut inde inserviant interiori naturali, constat a significatione dare schyphum ad bibendum, quod sit appropriare, de qua supra n: 5126, quod etiam sit inservire, patet; & ex repræsentatione Pharaonis, quod sit interius naturale, de qua n: 5080, 5095, 5118. Quod sit naturale interius & naturale exterius, & quod naturale exterius constituatur ex illis quæ immediate per sensualia e mundo in mentem naturalem, nempe in ejus memoriam & inde in imaginationem, intrant, videatur n: 5118. Ut sciatur quid exterius naturale & quid interius quæ sunt exterioris hominis, & inde quid rationale quod est interioris hominis, paucis dicendum est; homo a sua infantia usque ad pueritiam, est mere sensualis, nam tunc terrestria, corporea, & mundana, solum recipit per sensualia corporis, ex illis etiam tunc ejus ideæ & cogitationes sunt, communicatio cum interiori homine nondum aperta est, duntaxat tantum, ut capere illa possit & retinere, innocentia quæ tunc illi est solum externa, non autem interna, nam vera innocentia habitat in sapientia, per illam, nempe per innocentiam externam, redigit Dominus in ordinem illa quæ per sensualia intrant, absque influxu innocentie a Domino in prima illa ætate, nusquam aliquod fundamentale existeret, super quo intellectuale seu rationale, quod homini proprium, potuisset strui: a pueritia ad adolescentiam, aperitur communicatio ad interius naturale, per id quod discat decorum, civile & honestum, tam per instructionem a parentibus & magistris, quam per studia: ab adolescentia autem ad juvenilem ætatem, aperitur communicatio inter naturale & rationale, per id quod tunc discat vera & bona vitæ civilis & moralis, & imprimis vera & bona vitæ spiritualis, per auditionem & lectionem Verbi; sed quantum tunc imbuunt bona per vera, hoc est, quantum facit vera quæ discit, tantum aperitur rationale, at quantum non imbuunt bona per vera, seu quantum non facit vera, tantum non aperitur rationale, at usque manent cognitiones in naturali, nempe in ejus memoria, ita quasi extra domum in limine; quantum autem tunc & in sequente ætate infirmat illa, negat & facit contra illa hoc est, loco illorum credit falsa & agit mala, tantum occluditur rationale, & quoque interius naturale; at usque tantum communicationis ex Divina Domini Providentia remanet, ut aliquo intellectu capere illa possit, sed usque non sibi appropriare, nisi seriam pœnitentiam agat, & diu dein cum falsis & malis luctetur; apud illos autem qui se regenerari patiuntur, contrarium evenit, per gradus seu successive apud illos aperitur rationale, & illi subordinatur interius naturale, & huic exterius; hoc fit imprimis in ætate juvenili usque ad adultam, & progressive ad ultimam vitæ eorum, & postea in cœlo in æternum. Inde sciri potest, quid interius & quid exterius apud hominem.

5127. Secundum morem priorem, quod significet ex lege ordinis, constat ex significatione moris prioris, quod sit lex ordinis; lex ordinis enim est, ut exteriora subjecta sint interioribus, seu quod idem, inferiora superioribus, ac sicut famuli inserviant, sunt enim exteriora seu inferiora nihil nisi quam famulitia, interiora autem seu superiora respective dominia; quod secundum morem priorem illa significentur, inde est, quia pincerna ut servus prius inservierat

verat Pharaoni ut suo domino, ex lege subordinationis, ita sensuale quod per pincernam repræsentatur interiori naturali quod per Pharaonem, ex lege ordinis. Quod lex ordinis sit, quod inferiora seu exteriora inservire debeant superioribus seu interioribus, homo sensualis prorsus nescit, qui enim mere sensualis est, non scit quid interius, ita nec quid respective exterius; novit quod cogitet & loquatur, & quod velit & faciat, inde autumat quod cogitare & velle sit interius, & quod loqui & facere sit exterius, sed non scit quod cogitare solum ex sensualibus, & facere ex appetitu, sit externi hominis, & sic quod cogitare & velle ejus sit solum exterioris naturalis, & magis adhuc cum cogitat falsa & vult mala, & quia apud illos communicatio clausa est cum interioribus, inde non scit quid interior cogitatio & interior voluntas; si ei dicitur, quod interior cogitatio sit cogitare ex vero, & interior voluntas sit facere ex bono, hoc prorsus non capit, minus quod interior homo distinctus sit ab exteriori, ac ita distinctus, ut interior homo quasi e loco superiori videre possit quid peragitur in exteriori homine, utque interior homo in facultate & potentia sit castigandi exteriorem, & non volendi & cogitandi quod exterior homo ex phantasia videt & ex cupiditate appetit; hæc, quamdiu externus ejus homo in dominio est & regnat, non videt, ast extra illum statum, sicut dum in aliquo dolore est ex infortuniis aut morbis, videre potest & capere, nam tunc dominium externi hominis cessat; facultas enim seu potentia intelligendi homini semper conservatur a Domino, sed obscurissima est illis qui in falsis & malis sunt, & semper clarior prout falsa & mala sopiuntur; insinuat Divinum Domini continue apud hominem, & illustrat, sed ubi falsa & mala sunt, hoc est, ubi contraria veris & bonis, ibi Divina lux vel reflectitur vel suffocatur vel pervertitur, & solum tantum ejus quasi per rimas recipitur, quo sit in facultate cogitandi & loquendi ex sensualibus, etiam de spiritualibus ex formulis impressis memoriæ naturali seu corporeæ.

5128. Quo fuisti pincerna illius, quod significet sicut sensualia illius generis solent, constat ex significatione pincernæ, quod sint sensualia, seu illa sensualium quæ subjecta sunt parti intellectuali, de qua n: 5077. 5082; quod sint sicut solent, significatur per quo fuisti. Quod sensualia subjecta erunt & subordinata rationalibus, in præcedentibus nunc actum est; & quia de subjectione & subordinatione illa in sensu interno hic agitur, adhuc dicendum quomodo cum illa re se habet: Homo, apud quem subjecta sunt sensualia, vocatur rationalis, at apud quem non subjecta sunt, vocatur sensualis; sed num homo rationalis sit, vel num sensualis, ægre discerni potest ab aliis, sed ab ipso si explorat sua interiora, hoc est, suum velle & suum cogitare: num homo sensualis sit vel rationalis ab aliis non sciri potest ex loquela, nec ab actione, nam vita cogitationis quæ est in loquela & vita voluntatis quæ est in actione, non apparent ad aliquem sensum corporis, auditur modo sonus & videtur gestus cum affectione, quæ num sit simulacra vel num vera, non dignoscitur; sed in altera vita ab illis, qui in bono sunt, distincte percipitur tam quid in loquela quam quid in actione, ita qualis vita, & quodque unde vita in illis: at in mundo usque aliquot indicia dantur, ex quibus aliquatenus concludi potest, num

num sensualia subiecta sint rationali vel num rationale sensualibus, seu quod idem, num homo rationalis sit, vel num solum sensualis; indicia hæc sunt; si animadvertitur quod homo in principiis falsi sit, & non patitur se illustrari, sed prorsus rejicit vera, & absque ratione contumaciter falsa defendit, indicium est quod sensualis homo sit & non rationalis, oclusum est illi rationale, ut non admittat lucem cœli. Adhuc magis sensuales sunt, qui in persuasionem falsi sunt, persuasio enim falsi prorsus occludit rationale; aliud est in principiis falsi esse, & aliud in persuasionem falsi; qui in persuasionem falsi sunt, habent in naturali suo aliquam lucem, sed talem qualis est lux hyemalis; hæc lux apparet in altera vita apud illos nivea, sed ut primum lux cœlestis in illam incidit, obscuratur, & secundum persuasionis gradum & quale sit opaca instar noctis; hoc quoque patet ab illis cum vivunt in mundo, tunc enim prorsus nihil veri possunt videre, imo ex obscuro seu nocturno falsi eorum, vera illis sicut nihili sunt, & quoque ea irrident; tales coram simplicibus apparent quandoque sicut rationales, nam media luce illa nivea hyemali per ratiocinia dextre confirmare possunt falsa, usque ut appareant sicut vera; in persuasionem tali plus quam reliqui sunt plures ex eruditissimis, confirmarunt enim apud se falsa per syllogistica, & philosophica, & demum per plura scientifica; tales apud Antiquos dicti sunt serpentes arboris scientiæ, n: 195. 196. 197; sed hodie dici queunt interiores sensuales absque rationali. Indicium num homo solum sensualis sit, vel num rationalis, est imprimis ex vita ejus; per vitam non intelligitur qualis illa apparet in sermone & in operibus, sed qualis illa est in sermone & in operibus vita enim sermonis est a cogitatione, & vita operum est a voluntate, utraque ab intentione seu fine, qualis itaque intentio seu finis est in sermone & in operibus, talis est vita, nam sermo absque interiore vita est modo sonus, & opera absque interiore vita est solum motus, illa vita est quæ intelligitur cum dicitur quod vita maneat post mortem; si homo rationalis est, ex bene cogitare loquitur, & ex bene velle agit, hoc est, ex fide loquitur, & ex charitate agit; at si homo non rationalis est, tunc quidem potest simulate agere sicut rationalis, & similiter loqui, sed usque nihil vitæ ex rationali inest; vita mali enim occludit omnem viam seu communicationem cum rationali, & facit ut mere naturalis & sensualis sit. Sunt duo, quæ non solum occludunt communicationis viam, sed etiam deprivant hominem facultate, ut usquam rationalis fieri possit, est dolus & est prophanatio; dolus est instar subtilis veneni quod infectat interiora; & prophanatio est quæ commiscet falsa veris & mala bonis; ex illis binis prorsus perit rationale; sunt apud unumquemvis hominem bona & vera a Domino recondita ab infantia, quæ bona & vera in Verbo reliquæ vocantur, de quibus videatur n: 468. 530. 560. 561. 601. 1050. 1758. 1906. 2284, hæc infectat dolus, & commiscet prophanatio, quid prophanatio, videatur n: 593. 1008. 1010. 1059. 1327. 1328. 2051. 2426. 3398. 3402. 3489. 3898. 4289. 4601. Ex his indiciis aliquatenus potest sciri, quis rationalis homo est, & quis sensualis. Cum sensualia subiecta sunt rationali, tunc sensualia, ex quibus imaginatio prima hominis, illustrantur a luce quæ per cœlum a Domino venit, & quoque tunc sensualia disponuntur in ordinem, ut recipiant

ant lucem, utque correspondeant; sensualia, cum in illo statu sunt, non obstant amplius, quin vera & agnoscantur & videantur, removentur illico quæ dissentiant, & acceptantur quæ consentiunt; quæ consentiunt, tunc quasi in centris sunt, & quæ dissentiant in peripheriis; quæ in centris, quasi attolluntur versus cælum, & quæ in peripheriis quasi dependent deorsum; quæ in centris sunt, recipiunt lucem per rationale, & apparent cum sistuntur ita visibiles in altera vita, sicut stellulæ quæ coruscant, & lucem circumquoque spargunt usque ad peripherias, cum diminutione lucis secundum gradus; in talem formam disponuntur naturalia & sensualia, cum rationale dominium habet, & sensualia subiecta sunt; hoc fit cum homo regeneratur; inde ei status videndi & agnoscendi vera in amplitudine: at cum rationale subiectum est sensualibus, tunc contrarium evenit, in medio enim tunc seu in centro sunt falsa, & in peripheriis sunt vera; quæ in centro, in quodam lumine ibi sunt, sed in lumine fatuo, seu tali quod a carbonario igne exsurgit; in illud influit lumen undequaque ab inferno; hoc lumen est, quod vocatur tenebræ, nam ut primum aliquod lucis e cœlo in illud influit, vertitur in tenebras.

5129. Vers: 14. 15. *Verum memento mei tecum, quando bene est tibi, & facias quæso mecum misericordiam, & meminisse facias mei ad Pharaonem, & educa me e domo hac. Quia furto auferendo ablati sum e terra Hebræorum, & etiam hic non feci quicquam, quod posuerint me in fovea.* Verum memento mei tecum, significat fidei receptionem; quando bene est tibi, significat cum correspondentia: & facias quæso mecum misericordiam, significat charitatis receptionem: & meminisse facias mei ad Pharaonem, significat communicationem cum interiori naturali: & educa me e domo hac, significat liberationem a malis: quia furto auferendo ablati sum, significat quod cœlestia abalienata sint per malum: e terra Hebræorum, significat ab Ecclesia: & etiam hic non feci quicquam, significat innocentiam: quod posuerint me in fovea, significat rejectionem inter falsa.

5130. Verum memento mei tecum, quod significet fidei receptionem, constat ex repræsentatione Iosephi, qui hæc de se dicit, quod sit Dominus quoad cœlestem in naturali, de qua n: 5086. 5087. 5106; & ex significatione meminisse mei tecum, quod sit fidei receptio, meminisse enim & recordari Domini, non aliunde est quam ex fide, inde memento mei tecum, est ut recipiat fidem. Cum fide ita se habet; qui illam recipit & qui illam habet, continue est in recordatione Domini, & hoc quoque cum de alia re cogitat aut loquitur, & quoque cum officiis suis publicis aut privatis aut domesticis fungitur, & tametsi nescit quod tunc recordetur Domini; nam recordatio Domini ab illis qui in fide sunt, est universaliter regnans, & quod universaliter regnat, hoc non appercepitur, nisi dum cogitatio illuc determinatur: hoc illustrari potest a pluribus apud hominem; qui in amore aliquo est, quicumque sit, is continue cogitat de iis quæ amoris illius sunt, & hoc tametsi in aliis rebus cogitatione, loquela aut actione est; hoc patet manifeste in altera vita ex sphaeris spiritualibus quæ circum unumquemque sunt, ex solum sphaeris cognoscuntur ibi omnes, in qua fide sunt, & in quo amore, & hoc tametsi prorsus aliud cogi-

tant & loquuntur, n: 1048. 1053. 1316. 1504 ad 1520. 2489. 4464; id enim quod universaliter regnat apud aliquem, hoc producit illam sphaeram, & manifestat ejus vitam coram aliis; inde constare potest, quid intelligitur per id, quod continue cogitandum sit de Domino, de salute, deque vita post mortem; omnes qui in fide sunt ex charitate, hoc faciunt; inde est, quod illi non male cogitent de proximo, & quod illis justitia & æquitas in singulis cogitationis, loquelæ & actionis; quod enim universaliter regnat, hoc influit in singula, & ducit illa & regit illa; Dominus enim tenet mentem ejus in talibus quæ charitatis & inde fidei sunt, & disponit sic singula convenienter; sphaera fidei ex charitate, est sphaera quæ regnat in cœlo, Dominus enim influit cum amore, & per amorem cum charitate, consequenter cum veris quæ sunt fidei; inde est, quod illi, qui in cœlo sunt, dicantur in Domino esse. Agitur in his quæ nunc sequuntur de renascentia sensualis parti intellectuali subiecti, quod per pincernam repræsentatur; & quia de renascentia ejus, de fidei receptione, agitur, nam sensuale, sicut rationale, per fidem renascitur, sed per fidem in quam influit charitas, nisi charitas influat in fidem, & det ei vitam, nusquam fides universaliter regnare potest, nam quod homo amat, hoc regnat, non autem quod solum scit & memoria tenet.

5131. Quando bene est tibi, quod significet cum correspondentia, constat ex significatione bene esse tibi, cum agitur de renascentia seu regeneratione exterioris naturalis seu sensualis, quod sit correspondentia, prius enim non ei bene est quam cum correspondet: quid correspondentia, ad finem Capitulum videatur; est correspondentia sensualium cum naturalibus, & est correspondentia naturalium cum spiritualibus, & est correspondentia spiritualium cum cœlestibus, & denique est correspondentia cœlestium cum Divino Domini, ita est successivum correspondentiarum a Divino usque ad ultimum naturale. Quia ægre potest formari-idea de correspondentiis, quales sunt, ab illis qui prius de correspondentiis nihil cogitaverunt, ideo paucis dicendum; notum est ex Philosophia, quod finis sit primum causæ, & quod causa sit primum effectus; ut finis, causa, & effectus consequantur, & unum agant, oportet ut effectus correspondeat causæ, & causa correspondeat fini; sed usque finis non apparet sicut causa, nec causa sicut effectus; ut enim finis producat causam, adsciscet ex regione ubi causa, media administra, per quæ finis faciet causam, & ut causa producat effectum, adsciscet quoque ex regione ubi effectus, media administra, per quæ causa faciat effectum; hæc media administra sunt, quæ correspondent; & quia correspondent, potest finis esse in causa, & agere causam, & causa esse in effectum & agere effectum, consequenter finis per causam agere effectum: aliter vero cum non correspondentia est, tunc finis non habet causam in qua sit, minus effectum in quo sit, sed mutatur & variatur finis in causa, & denique in effectum, secundum formam quam faciunt media administra: omnia & singula in homine, imo omnia & singula in natura, succedunt sibi sicut finis, causa, & effectus, & cum sibi ita correspondent, tunc unum agunt, nam finis tunc est omne in omnibus causæ, & per causam omne in omnibus effectus: sicut pro exemplo, cum amor cœlestis est finis, voluntas cau-
sa,

CAPUT QUADRAGESIMUM. 531

sa, & actio effectus, si correspondentia sit, tunc amor ille influit in voluntatem, & voluntas in actionem, & ita unum agunt, ut actio per correspondentiam sit quasi amor; vel sicut cum fides charitatis est finis, cogitatio causa, & sermo effectus, si correspondentia sit, tunc fides ex charitate influit in cogitationem, & hæc in sermonem, ac ita unum agunt, ut sermo per correspondentiam sit quasi finis; ut autem finis, qui est amor aut fides, producat causam, quæ est voluntas & cogitatio, adsciscet media administra in mente rationali, quæ corresponderunt, nam absque mediis ministris quæ respondeant, non potest finis, qui est amor aut fides, utcumque a Domino per cælum influit, recipi. Inde patet, quod interiora & exteriora hominis, hoc est, rationalia, naturalia, & sensuality ejus, in correspondentiam redigenda sint, ut recipere possit influxum Divinum, consequenter ut homo possit renasci, & quod prius ei non bene sit. Inde nunc est, quod hic per quando bene est tibi, significetur correspondentia:

5132. Et facias quæso mecum misericordiam, quod significet charitatis receptionem, constat ex significatione misericordiæ, quod sit amor, de qua n: 3063. 3073. 3120. 5042, hic amor erga proximum seu charitas, quia supra n: 5130 de fidei receptione dictum, fides enim & charitas unum facient in sensuali, cum hoc renascitur. Quod misericordia charitatem significet, est quia omnes qui in charitate, in misericordia sunt, seu qui amant proximum misereantur ejus, quapropter exercitia charitatis per misericordiæ opera in Verbo describuntur, ut apud Matthæum "Esurivi & dedistis Mihi edere, sitivi & potastis me, peregrinus fui & collegistis me, nudus & ampicivistis me, ægrotus fui & visitastis me, in carcere fui & venistis ad me," xxv: 35. 36; & alibi per quod pauperibus, afflictis, viduis, pupillis, benefaciendum. Charitas in sua essentia est velle proximo bene, & affici bono, & pro proximo agnoscere bonum, consequenter illos qui in bono sunt, cum differentia quantum in bono; inde charitas, quia afficitur bono, afficitur misericordia erga illos qui in miseriis sunt; bonum charitatis hoc in se habet, quia descendit ex amore Domini erga universum genus humanum, qui amor est Misericordia quia omne genus humanum in miseriis constitutum est: apparet Misericordia quandoque apud malos, qui in nulla charitate sunt, sed est dolor propter quod ipse patitur, est enim erga amicos qui unum secum faciunt, qui cum patiuntur ipse patitur; hæc misericordia non est misericordia charitatis, sed est misericordia amicitiae propter se, quæ in se spectata est immisericordia, nam contemnit vel odit omnes alios præter semet, ita præter amicos qui unum faciunt secum.

5133. Et meminisse facias mei ad Pharaonem, quod significet communicationem cum interiori naturali, constat ex significatione meminisse facere ad aliquem, quod sit communicare; & a representatione Pharaonis, quod sit interius naturale, de qua n: 5080. 5095: per communicationem cum interiori naturali intelligitur conjunctio per correspondentiam: interius naturale est illud quod recipit ideas veri & boni e rationali, & recondit ad usum, consequenter quod immediate cum rationali communicat; exterius autem naturale

est illud quod recipit imagines & inde ideas rerum per sensualia e mundo; hæc ideæ nisi illustrentur ab illis quæ in interiori naturali sunt, sistunt fallacias, quæ fallaciæ sensuum vocantur; in quibus cum homo est, nihil credit nisi quod cum illis concordat, & nisi quod illæ confirmant, quod fit si non correspondentia fit; & hoc nec fit, nisi imbuatur homo charitate, charitas enim est medium uniens, quia in bono ejus est vita a Domino, quæ vita disponit in ordinem vera, ut forma charitatis seu charitas in imagine existat; hæc forma apparet visibilis in altera vita, & est ipsa angelica; omnes angeli inde sunt formæ charitatis, pulchritudo ejus est ex veris quæ fidei, & vita pulchritudinis est ex bono quod charitatis.

5134. Et educas me e domo hac, quod significet liberationem a malis, constat ex significatione educere, quod fit liberatio; & a significatione domus, quod fit bonum, de qua n: 710. 1708. 2048. 2233. 3128. 3652. 3720. 4982, quare in opposito sensu est malum; inde patet, quod per educas me e domo hac, significetur liberatio a malis; sequitur etiam hoc in suo ordine ab illis quæ præcedunt; quando in naturali exteriori, de quo hic agitur, recipitur fides, n: 5130, fit correspondentia, n: 5131, & recipitur charitas, n: 5132, & sic communicatio fit cum interiori naturali, n: 5133, tunc liberatur illud a malis, per quæ cœleste, quod per Josephum repræsentatur, n: 5086. 5087. 5106, abalienatum est, quæ abalienatio significatur per quod furto auferendo ablatum sit, ut mox sequitur: & quoque cum regeneratur naturale per charitatem & fidem, tunc liberatur id a malis, mala enim tunc separantur, & conjiciuntur e centro, ubi prius fuerunt, ad peripherias, quo lux veri a bono non pertingit; apud hominem separantur ita mala, sed usque retinentur, nam prorsus deleri nequeunt: at apud Dominum, Qui naturale in Se Divinum fecit, mala & falsa prorsus ejecta & deleta sunt, Divinum enim nihil commune potest habere cum malis & falsis, nec terminari in illis, sicut fit apud hominem, nam Divinum est ipsum Esse boni & veri, quod infinite distat abalienatum a malo & falso.

5135. Quia furto auferendo ablatum sum, quod significet quod cœlestia abalienata sint per malum, constat a repræsentatione Josephi, qui de se illa dicit, quod sit cœleste in naturali, de qua n: 5086. 5087. 5106, consequenter cœlestia ibi; & ex significatione furto auferri, quod sit abalienari per malum, furari enim est abalienare, & furtum est malum quod abalienat, & quoque furtum est malum quod vindicat sibi illa quæ ibi; furtum significat abalienationem respective ad sedem quam occupat e qua ejicit bona & vera, & implet malis & falsis, & furtum significat vindicationem aliorum, cum bona & vera, quæ in sede illa, sibi attribuit & sua facit, & quoque quando applicat illa malis & falsis: ut sciatur, quid furtum in sensu spiritali, dicendum quomodo se habet, cum malis & falsis cum intrant & occupant sedem, & quoque cum vindicant sibi bona & vera quæ ibi: homo ab infantia usque ad pueritiam, & quandoque ad primam adolescentiam imbuat bona & vera per instructionem a parentibus & magistris, arripit enim tunc illa & simpliciter credit; status innocentiae promovet, & inaptat illa memoriæ, sed locat in primo limine,

CAPUT QUADRAGESIMUM 533

limine, nam innocentia infantilis & puerilis non est innocentia interna quæ afficit rationale, sed est innocentia externa quæ solum afficit naturale exterius, n: 2306. 3183. 3495. 4563. 4797; cum autem homo provehitur ætate, & incipit cogitare non sicut prius a parentibus & magistris, sed a semet, tunc resumit & quasi ruminat illa quæ prius didicerat & crediderat, & illa vel confirmat, vel de illis dubitat, vel illa negat; si illa confirmat, indicium est quod in bono sit; si autem negat, indicium est quod in malo sit; si autem de illis dubitat, indicium est, quod succedente ætate vel ad affirmativum vel ad negativum accedat: quæ homo ut infans prima ætate arripit vel credit, & quæ dein vel confirmat, vel de quibus dubitat, vel quæ negat, sunt imprimis, quod Deus sit, & is unus, quod Ille creaverat omnia, quod Ille remuneret illos qui bene agunt, & puniat illos qui mala faciunt, quod vita sit post mortem, & quod mali veniant in infernum, & boni in cælum, ita quod infernum & cælum sint, quod vita post mortem sit æterna, tum quod quotidie orandum, & hoc humiliter, quod dies sabbathi sancte habendi, parentes honorandi, non adulterandum, non occidendum, non furandum, & plura similia; hæc haurit & imbuunt homo ab infantia, at cum incipit ex se cogitare, & semet ducere, si talia apud se confirmat, & superaddit plura quæ adhuc interiora sunt, & vivit secundum illa, tunc bene cum illo est; at si incipit infringere illa, & tandem negare, utcunque secundum illa propter leges civiles & propter societates in externis vivit, tunc in malo est; hoc malum est quod significatur per furtum, quatenus id sicut fur occupat sedem ubi prius fuit bonum, & apud plures quatenus id bona & vera, quæ prius ibi fuerant, aufert, & applicat ad confirmanda mala & falsa: Dominus, quantum possibile est, bona & vera infantiae tunc removet a sede illa, & versus interiora retrahit, ac illa in interiori naturali reponit in usum; hæc bona & vera in interiori naturali reposita in Verbo significantur per reliquias, de quibus n: 468. 530. 560. 561. 660. 661. 1050. 1738. 1906. 2284; at si malum furatur ibi bona & vera, & applicat illa ad confirmanda mala & falsa, imprimis si ex dolo, tunc reliquias illas consumit, nam tunc commiscet mala bonis & falsa veris, usque adeo ut separari nequeant, & tunc actum est cum homine. Quod per furtum talia significantur, constare potest ex sola applicatione furti ad illa quæ vitæ spiritualis sunt, in vita spirituali non aliæ opes sunt quam cognitiones boni & veri, nec aliæ possessiones & hæreditates quam felicitates vitæ quæ ex bonis & inde veris, illa furari, sicut supra dictum, est furtum in sensu spirituali; quapropter per furta in Verbo non aliud in sensu interno significatur, ut apud Sachariam "Sustuli oculos meos & vidi, cum ecce volumen volans, tum dixit ad me, hæc maledictio, exiens super facies totius terræ, nam *omnis furans* hinc, sicut illa innocens, & omnis pejerans sicut illa innocens: *ejeci illam, ut ingrediatur in domum furis*, & in domum pejerantis per Nomen meum pro mendacio; & pernoctet in domo ejus, & consumat eam, & ligna ejus & lapides ejus" v: 1. 2. 3. 4; malum quod aufert reliquias boni significatur per furantem & per domum furis, & falsum quod aufert reliquias veri significatur per pejerantem & domum pejerantis; facies totius terræ pro universa Ecclesia; ideo dicit, quod maledictio

dictio illa consumet domum, & ligna ejus & lapides ejus, domus & mens naturalis seu homo quoad illam; n: 3128. 3538. 4973. 5023; ligna sunt bona, ibi, n: 2784. 2810. 3720. 4943; & lapides sunt vera, n: 643. 1298. 3720. Prophanatio, & inde ablatio boni & veri in spiritali sensu significatur per factum Achanis, quod sumserit de devotis togam Schinearis, 200 siclos argenti, & linguam auri, & abscondiderit illa sub terra in medio tentorii sui; quapropter ille lapidatus, & omnia combusta, de quibus ita apud Joschuam "Jehovah ad Joschuam, peccavit Israel, transgressi sunt fœdus meum quod præcepi illis, & sumserunt de devotione, *furati sunt*, mentiti, & posuerunt inter vasa sua" VII: 11. 21. 25; per devota significabantur falsa & mala, quæ nequaquam commiscenda essent sanctis, toga schinearis, sicli argenti & lingua auri, in sensu spiritali sunt species falsi; recondere illa sub terra in medio tentorii significabat commixtionem cum sanctis, quod tentorium sit sanctum videatur n: 414. 1102. 1566. 2145. 2152. 3312. 3391. 4428. 4391. 4599; hæc significata sunt per quod furati sint, mentiti, & posuerint inter vasa sua, vasa enim sunt sancta vera, n: 3068. 3079. 3316. 3318. Apud Jeremiam "Exitum Esavi adducam super eum, tempus visitabo eum; si vindemiatores venerint tibi, nonne relinquent racemationes, *si fures in nocte*, corrumpent ne sufficientiam. Ego denudabo Esavum, revelabo occulta ejus, & abscondi non poterit; devastatum est semen ejus, & fratres ejus, & vicini ejus, & non ille" XLIX: 8. 9. 10, Esau pro malo amoris sui cui falsa adjuncta, n: 3322; quod id malum consumat reliquias boni & veri, significatur per quod fures in nocte corrumpant sufficientiam, & quod devastatum sit semen ejus, fratres ejus, & vicini ejus, & non ille, semen pro veris quæ sunt fidei ex charitate, n: 1025. 1447. 1610. 1940. 2848. 3038. 3310. 3373, fratres pro bonis quæ charitatis, n: 367. 2508. 2524. 2360. 3160. 3303. 3459. 3815. 4121. 4191; vicini pro adjunctis & affinibus veris & bonis quæ ejus: similiter de Esavo apud Obadiam "Si fures venerint tibi, si eversores noctu, quomodo excisus eris, *nonne furabuntur quod illis satis*, si vindemiatores venerint tibi, nonne relinquent racemos" Vers: 5; vindemiatores pro falsis quæ non ex malo, per illa falsa non consumuntur bona & vera interiori naturali apud hominem a Domino reposita, hoc est, reliquiæ, sed per falsa ex malis, quæ furantur vera & bona, & quoque ad confirmanda mala & falsa per applicationes sinistras adhibentur. Apud Joelem "Populus magnus validus, sicut heroes current, sicut viri belli, conscendent murum, ac quilibet in viis suis pergent; in urbe discurrent, in muro current, in domos ascendent, *per fenestras ingredientur sicut fur*" II: 7. 9; populus magnus & validus pro falsis pugnantis contra vera, n: 1259, 126, & quia pugnant valide destruendo vera, dicuntur heroes & sicut viri belli; urbs per quam dicuntur discurrere pro doctrinalibus veri, n: 402. 2268. 2450. 2712. 2943. 3216; domus in quas ascendent pro bonis quæ destruunt, n: 710. 1708. 2048. 2233. 3128. 3652. 3720. 4982; fenestræ per quas ingredientur pro intellectualibus & inde ratiociniis, n: 655. 658. 3391, inde comparantur furi, quia occupant sedem ubi prius vera & bona. Apud Davidem "Cum tu oderis disciplinam, & rejicis verba mea post te, *si vide-*

CAPUT QUADRAGESIMUM. 535

vis furem curris cum eo, & cum adulteris pars tua; os tuum operis ad malum, & lingua tua nectis dolum" Psalm: l: 17. 18. 19; ibi de impio, currere cum fure pro abalienare a se verum per falsum. In Apocalypsi "Non egerunt pœnitentiam ex homicidiis suis, neque ex incantationibus suis, neque ex scortationibus suis, *neque ex furtis suis*" ix: 21; homicidia pro malis quæ destruunt bona, incantationes pro falsis inde quæ destruunt vera, scortationes pro falsificatis veris, furtis pro abalienatis inde bonis. Apud Johannem "Amen, amen, dico vobis, qui non est ingrediens per januam in caulam ovium, sed ascendit aliunde, is est *fur & latro*; qui vero ingreditur per januam, pastor est ovium. Ego sum ostium, per Me si quis introiverit, salvabitur, & ingreditur & egreditur, & pascuum inveniet; *fur non venit nisi ut furetur, & mactet & perdat*" x: 1. 2. 8. 9. 10, fur hic etiam pro malo meriti, nam qui aufert Domino quæ Ipsius est, & sibi vindicat fur dicitur; hoc malum quia claudit viam, ne bonum & verum a Domino influat, dicitur mactare & perdere: simile per *non furaberis* in decalogo, Deut: v: 17, significatur n: 4174. Ex his constare potest, quod per Leges de Furtis in Ecclesia Judaica latis, in sensu spiritali significatur, ut Exod. xxi: 16. Cap: xxi: 37. Cap: xxii: 1. 2. 3. Deut: xxiv: 7; omnes enim Leges ibi e mundo spiritali quia traxerunt originem, correspondent legibus ordinis quæ in cœlo.

5136. E terra Hebræorum, quod significet ab Ecclesia, quod nempe cœlestia abalienata sint per malum, constat a significatione terræ Hebræorum, quod sit Ecclesia, terra Hebræorum hic est terra Canaan, nam inde Iosephus ablatiis est. Quod per terram Canaanem in Verbo significetur Ecclesia, est quia ibi ab antiquissimo tempore fuerat Ecclesia, primum Ecclesia Antiquissima quæ fuit ante diluvium, de in Ecclesia Antiqua quæ fuit post diluvium, postea Ecclesia Antiqua Altera quæ Ecclesia Hebræa vocata est, & tandem Ecclesia Judaica; utque Ecclesia Judaica ibi institueretur, mandatum est Abramo ut illuc ex Syria se conferret, & ibi promissum quod posteritati ejus daretur illa terra in hæreditatem; inde est quod per Terram in Verbo significetur Ecclesia, & per universam terram, ut passim legitur, universa Ecclesia, & quoque per novum cœlum & novam terram Ecclesia nova interna & externa: causa quod ibi Ecclesia continuata ab antiquissimo tempore fuerit, erat, quia homo Antiquissimæ Ecclesiæ, qui cœlestis, talis erat, ut in omnibus & singulis quæ in mundo & super terra, viderit repræsentativum Regni Domini, objecta mundi & telluris erant ei media cogitandi de cœlestibus, inde omnia repræsentativa & significativa, quæ postea in Ecclesia Antiqua nota fuerunt, ortum duxerunt, collecta enim fuerunt ab illis qui intelliguntur per Chanoch, & conservata in usum posteritatum, n: 519. 521. 2896, inde factum, quod singula loca, & quoque singuli montes & fluvii in terra Canaanem, ubi habitabant Antiquissimi, repræsentativi facti sint, & quoque omnia Regna circumcirca; & quia Verbum non potuit aliter conscribi; quam repræsentativa & significativa, etiam locorum, ideo propter illum finem Ecclesia successive conservata est in terra Canaanem; at post adventum Domini aliunde translata est, quia tunc repræsentativa abolita sunt: ex his patet, quod per terram Canaanem,

Canaanem, quæ hic vocatur terra Hebræorum, significetur Ecclesia. Sed videantur quæ de his prius allata sunt, nempe quod Ecclesia Antiquissima, quæ fuit ante diluvium, in terra Canaan fuerit, n: 567. 3686. 4447. 4454. Quod pars Antiquæ Ecclesiæ quæ post diluvium ibi fuerit, n: 3686. 4447: quod etiam altera antiqua Ecclesia, quæ dicta Hebræa, n: 4516. 4517: Quod Abram ideo illuc ire iussus sit, & data posteris ejus, n: 3686. 4447: Quod ex eo terra Canaan repræsentaverit Regnum Domini, n: 1607. 3038. 3481. 3705. 4240. 4447: Et quod inde sit, quod per Terram in Verbo significetur Ecclesia, n: 566. 662. 1066. 1067. 1262. 1413. 1607. 1733. 1850. 2117. 2118 f. 3355. 4447. 4535.

5137. Et etiam hic non feci quicquam, quod significet innocentiam, constare potest absque explicatione, nam non facere aliquid mali, est innocentia.

5138. Quod posuerint me in fovea, quod significet rejectionem inter falsa, constat ex significatione foveæ, quod sit falsum, de qua n: 4728. 4744. 5038: supra de malo actum, quod nempe cœlestia abalienata sint per malum, n: 5134. 5135, hic agitur de falso, ubi enim in Verbo dicitur de uno, etiam dicitur de altero, nempe ubi de malo etiam de falso, quia ubi de bono ibi de vero, ex causa ut conjugium sit in singulis Verbi, conjugium enim cœlestis est boni & veri, at conjugium infernale est mali & falsi; ubi enim malum est ibi est falsum, se adjungit falsum malo sicut uxor marito; & ubi bonum est ibi est verum, quia se conjungit verum bono sicut uxor marito; inde ex vita sciri potest qualis est fides, nam bonum est vitæ & verum est fidei, & vicissim malum & falsum: quod conjugium sit in singulis Verbi, videatur n: 683. 793. 801. 2173. 2516. 2712. 4138 f.

5139. Vers: 16. 17. 18. 19. *Et vidit princeps pistorum, quod bonum interpretatus, & dixit ad Josephum, etiam ego in somnio meo, & ecce tria canistra perforata super capite meo. Et in canistro supremo ab omni cibo Pharaonis, opere pistoris, & avis edens ea e canistro desuper capite meo. Et respondit Joseph, & dixit, hæc interpretatio ejus, tria canistra tres dies illa. In adhuc tribus diebus, extollet Pharaon caput tuum e super te, & suspendet te super ligno, & edet avis carnem tuam e super te.* Et vidit princeps pistorum, significat apperceptionem sensualis parti voluntariæ subjecti: quod bonum interpretatus, significat quid contingeret: & dixit ad Josephum, significat perceptionem cœlestis in naturali: etiam ego in somnio meo, significat prædictionem: & ecce tria canistra, significat voluntariorum successiva: perforata super capite meo, significat absque terminatione alicubi in medio: & in canistro supremo, significat voluntarii intimum: ab omni cibo Pharaonis, significat plenum bono cœlesti pro nutriendo naturali: opere pistoris, significat secundum omnem usum sensualis: & avis edens ea e canistro desuper capite meo, significat falsum ex malo quod consumeret illud: & respondit Joseph, & dixit, significat revelationem a perceptione a cœlesti in naturali: hæc interpretatio ejus, significat quid in se haberet: tria canistra, significat voluntariorum successiva: tres dies illa, significat usque ad ultimum: in adhuc tribus diebus, significat quod in ultimo: extollet

CAPUT QUADRAGESIMUM. 537

extollet Pharaon caput tuum e super te, significat conclusum ex prævifo: & suspendet te super ligno, significat rejectionem & damnationem: & edet avis carnem tuam e super te, significat quod falsum mali consumet illa quæ sunt istorum sensualium.

5140. Et vidit princeps pistorum, quod significet apperceptionem sensu-
lis parti voluntariæ subjecti, constat ex significatione videre, quod sit intelli-
gere & appercipere, de qua n: 2150. 2807. 3764. 4723; & a significatione
principis pistorum, quod sit in genere sensuale parti voluntariæ subjectum, ita
sensualia illa, de qua n: 5078. 5082.

5141. Quod bonum interpretatus, quod significet quid contingeret, con-
stat ex significatione interpretari, quod sit quid in se haberet, seu quid inesset,
de qua supra n: 5093. 5105. 5107. 5121, ita quoque quid contingeret:
quod bene contingeret, est apperceptio ex sensuali, quæ apperceptio est respec-
tive obscura: datur actualiter apperceptio ex sensuali seu exteriori naturali, &
apperceptio ex interiori naturali, & apperceptio ex rationali; cum enim ho-
mo in interiori cogitatione ex affectione est, & abducit mentem a sensualibus
& a corpore, tunc est in apperceptione rationali, quiescunt enim tunc quæ in-
fra sunt, seu quæ externi hominis, & homo tunc pæne in suo spiritu est; cum
autem homo in exteriori cogitatione est, ex causis quæ in mundo existunt,
tunc apperceptio ejus est ex naturali interiori, rationale quidem influit, sed
non cum aliqua affectionis vita; at cum homo in voluptatibus est, inque ju-
cundis amoris mundi, & quoque amoris sui, tunc apperceptio ex sensuali est,
vita ejus tunc in externis seu in corpore est, & non admittit plus ab interiori-
bus, quam quantum moderetur eruptiones in inhonesta & indecora: sed quo
exterior est apperceptio, eo obscurior est, nam exteriora sunt communia
respective, innumerabilia enim interiora apparent ut unum in ex-
teriori.

5142. Et dixit ad Josephum, quod significet perceptionem cœlestis in natu-
rali, constat a significatione dicere in historicis Verbi, quod sit perceptio, de
qua sæpius prius; & ex repræsentatione Josephi, quod sit cœleste in naturali,
de qua n: 5086. 5087. 5106.

5143. Etiam ego in somnio meo, quod significet prædictionem, constat ex
significatione somnii, quod sit prædictio de eventu, de qua n: 5092. 5104.
5112.

5144. Et ecce tria canistra, quod significet voluntariorum successiva, con-
stat ex significatione trium, quod sint complerum & continuum usque ad finem,
de qua n: 2788. 4495. 5114. 5122, ita successivum; & ex significatione ca-
nistrorum, quod sint voluntaria; quod canistra sint voluntaria, est quia sunt
vasa continentia ciborum, & quia cibi significant bona cœlestia & spiritualia,
& hæc sunt voluntatis; omne enim bonum pertinet ad voluntatem, & omne
verum ad intellectum, ut primum aliquid ex voluntate procedit, percipitur
ut bonum: in præcedentibus actum est de sensuali parti intellectuali subjecto,
quod repræsentatum est per pincernam, hic nunc agitur de sensuali parti vo-
luntariæ subjecto, quod repræsentatur per pistorem, videatur n: 5077. 5078.

5082 ; intellectualium successivum seu continuum repræsentatum est per vitem, ejus tres propagines, flores, botros, uvas, & tandem verum quod intellectualis per schyphum, n: 5120 ; Voluntariorum autem successivum repræsentatur per tria canistra super capite, in quorum supremo ab omni cibo Pharaonis, opere pistoris: per voluntariorum successivum intelligitur successivum ab intimis apud hominem usque ad extimum ejus, in quo est sensuale ; sunt enim gradus quasi scalæ ab intimis ad extrema, n: 5114, in intimum influit bonum a Domino, & hoc per rationale in naturale interius, & inde in naturale exterius seu sensuale, distincte, quasi per gradus scalæ, & in quovis gradu qualificatur secundum receptionem ; sed quomodo ulterius cum hoc influxu & ejus successivo se habet, in sequentibus dicitur. Canistra seu corbes significant voluntaria, quatenus ibi sunt bona, etiam alibi in Verbo ; ut apud Jeremiam “ Ostendit mihi Jehovah, cum ecce *duo corbes ficuum*, constituti coram templo Jehovah ; *in uno corbe* ficus bonæ valde, sicut ficus primitias ferentium ; *at in altero corbe* ficus malæ valde, quæ comedi non poterant præ malitia,” xxiv: 1. 2. 3 ; hic corbis alia voce in lingua originali, significans voluntarium in naturali, ficus quæ in uno corbe sunt bona naturalia, quæ autem in altero sunt mala naturalia. Apud Moysen “ Cum veneris in terram, quam Jehovah Deus tuus daturus tibi, fumes de primitiis omnis fructus terræ, quas adduces de terra tua, & *pones in calatbo*, & ibis ad locum quem elegerit Jehovah ; tunc accipiet sacerdos *calathum* e manu ejus, & statuet illum ante altare Jehovah Dei tui,” Deut: xxvi: 1. 2. 3. 4 ; calathus etiam alia voce, significans voluntarium novum in parte intellectuali ; primitiæ fructus terræ, sunt bona quæ inde. Apud Eundem “ Ad sanctificandum Aharonem & filios ejus, acciperet Moyses panem azymorum & placentas azymorum mixtas oleo, & lagana azymorum, uncta oleo, similam triticorum faceret ea ; & *poneret ea super canistro uno*, & appropinquaret ea *in canistro*. Comedet Aharon & filii ejus *carnem arietis & panem in canistro* ad ostium tentorii conventus,” Exod: xxix: 2. 3. 32, Canistrum ibi eadem voce qua canistrum in hoc Capite, significans voluntarium, in quo bona quæ significantur per panem, placentas, oleum, lagana, similam, tritica ; per voluntarium intelligitur continens, nam bonum a Domino influunt in formas interiores hominis, sicut in sua vasa, quæ formæ si dispositæ sint ad receptionem, sunt canistra in quibus illa bona. Apud Eundem “ Cum inauguraretur Naziræus, accipiet *canistrum azymorum* ex similagine, placentas mixtas oleo, ac lagana azymorum uncta oleo, cum minchah eorum & libaminibus eorum ; arietem etiam faciet sacrificium pacificorum Jehovah, præter *canistrum azymorum* ; & accipiet sacerdos armum coctum de ariete, & placentam unam azymam *e canistro*, & laganum azymini unum, & dabit super manum Naziræi, & agitabit ea agitatione coram Jehovah,” Num: vi: 15. 17. 19 ; ibi etiam Canistrum pro voluntario ut continente, placentæ, lagana, oleum, minchah, armus coctus de ariete, sunt bona cœlestia quæ repræsentabantur ; Naziræus enim repræsentabat cœlestem hominem, n: 3301. Eo tempore similia quæ ad cultum, portabantur in canistris seu calathis, sicut etiam hædus caprarum a Gideone,

CAPUT QUADRAGESIMUM. 539

deone, quem eduxit ad angelum sub quercu, Judic: vi: 19, & hoc ex causa, quia canistra & calathi repræsentabant continentia, & quæ in illis erant, contenta.

5145. Perforata super capite meo, quod significet absque terminatione alicubi in medio, constat ex significatione perforati, quod sit apertum a summo ad imum, ita non clausum, proinde absque terminatione alicubi in medio; & ex significatione Capitis, quod sint interiora imprimis voluntariorum; in Capite enim sunt omnes substantiæ & formæ in principiis, quapropter illuc tendunt & ibi se sistunt omnes sensationes, & inde descendunt & se derivant omnes actus; quod facultates mentis ibi sint, quæ nempe sunt intellectus & voluntatis, patet; quapropter per caput interiora significantur; canistra illa repræsentabant illa quæ in capite. Agitur hic nunc de sensualibus parti voluntariæ subjectis, & significatur per canistra perforata super capite, quod interiora absque terminatione alicubi in medio essent, quapropter etiam sensualia illa rejecta & damnata sunt, ut sequitur; sed dicendum, quid intelligitur per absque terminatione alicubi in medio; interiora apud hominem sunt distincta in gradus, & in quolibet gradu sunt terminata, & per terminationem separata ab inferiori gradu, sic ab intimo ad extimum; primum gradum constituit interius rationale, in eo sunt angeli cœlestes, seu in eo est cœlum intimum aut tertium; alterum gradum facit rationale exterius, in eo sunt angeli spirituales, seu in eo est cœlum medium aut secundum; tertium gradum facit naturale interius, in eo sunt spiritus boni, seu cœlum ultimum aut primum; quartum gradum facit naturale exterius seu sensuale, in eo est homo; hi gradus apud hominem distinctissimi sunt; inde est, quod homo quoad interiora, si in bono vivit, sit cœlum in minima forma, seu quod interiora ejus correspondeant tribus cœlis; & inde est, quod homo post mortem, si vitam charitatis & amoris vixerit, possit transferri usque in tertium cœlum; sed ut talis sit, necessum est ut omnes gradus apud illum bene terminati sint, ac ita per terminationes inter se distincti; & cum terminati sunt seu per terminationes inter se distincti, tunc unusquisque gradus planum est, in quo quiescit, & ubi recipitur bonum quod a Domino influit, absque illis ut planis bonum non recipitur, sed transfuit sicut per cribrum aut sicut per canistrum perforatum, usque ad sensuale, & ibi quia absque aliqua directione in via, vertitur in spurcum, quod apparet illis qui in eo sunt ut bonum, nempe in jucundum amoris sui & mundi, consequenter in jucundum odii, vindictæ, crudelitatis, adulterii, avaritiæ, aut in merum voluptuosum & luxuriosum; hoc fit si voluntaria apud hominem sunt absque terminatione alicubi in medio, aut si sunt perforata. Num terminationes sint, & inde plana, etiam sciri potest; perceptiones boni & veri, ac conscientiæ id indicant; apud illos qui perceptiones boni & veri habent, sicut angeli cœlestes, terminationes sunt a primo gradu ad ultimum, absque terminationibus singulorum graduum tales perceptiones dari nequeunt; de perceptionibus illis videatur n: 125. 202. 495. 503. 511. 536. 597. 607. 784. 865. 895. 1121. 1383. 1384. 1387. 1919. 2144. 2145. 2171. 2515. 2831; apud illos qui conscientiam habent, sicut angeli spirituales, etiam terminationes

tiones sunt, sed ab altero gradu, seu a tertio ad ultimum, primus gradus illis est clausus; ab altero gradu, aut tertio, dicitur, quia conscientia est duplex, interior & exterior, conscientia interior est boni & veri spiritualis, conscientia exterior est iusti & æqui, ipsa conscientia est planum interius, in quo terminatur influxus Divini boni; at qui non conscientiam habent, illi non habent aliquod planum interius quod recipit influxum, bonum apud illos transfluit usque ad exterius naturale seu naturale sensuale, & ibi vertitur, ut dictum, in spurca jucunda; apparet his quandoque dolor sicut conscientiae, sed non est conscientia, est dolor ex privatione jucundi sui, sicut honoris, lucri, famæ, vitæ, voluptatum, amicitiae talium, & hoc est inde, quia terminationes sunt in talibus jucundis; ex his constare potest, quid in sensu spirituali significatur per canistra perforata. In altera vita imprimis dignoscitur, num apud hominem voluntaria terminata fuerint vel non terminata; apud quem terminata fuerunt, est zelus pro bono & vero spirituali, vel pro iusto & æquo, illi enim bonum fecerant propter bonum vel propter verum, & iustum egerant propter iustum aut æquum, non propter lucrum, honorem, & similia: omnes illi, apud quos voluntaria interiora terminata fuerunt, elewantur ad coelum, nam Divinum influens eos ducere potest; at omnes illi apud quos voluntaria interiora non terminata fuerunt, se ferunt in infernum, nam transfluit Divinum & vertitur in infernale, sicut cum solis calor incidit in sæda excrementa, unde putor graveolens; consequenter omnes illi qui conscientiam habuerunt, salvantur, at qui nullam habuerunt non salvari possunt. Tunc perforata seu non terminata dicuntur voluntaria, cum nulla est affectio boni & veri, aut iusti & æqui, sed cum hæc pro vili aut pro nihilo habentur respective, aut æstimantur solum captandi lucri aut honoris causa; affectiones sunt quæ terminant & quæ claudunt, quapropter etiam vocantur vincula, affectiones boni & veri vincula interna, & affectiones mali & falsi vincula externa, n: 3835; nisi affectiones mali & falsi forent vincula, insaniret homo, n: 4217, insaniae enim non aliud sunt quam solutiones talium vinculorum, ita non terminationes in illis; sed quia his non sunt vincula interna, ideo insaniunt intus quoad cogitationes & affectiones, moderantibus vinculis externis, quæ sunt affectiones lucri, honoris, famæ propter illa, & inde timores legis, & vitæ, ne erumpant: hoc repræsentatum fuit in Ecclesia Judaica per quod in domo mortui omne vas apertum, super quo non operculum panniculus, immundum esset, Num: xix: 15: similia etiam per opera foraminosa significantur apud Esaiam "Erubescant facientes linum sericorum, & texentes *foraminosa opera*; & erunt fundamenta ejus contusa; omnes facientes mercedem stagna animæ," xix: 9. 10: & per foramina apud Ezechielem "Spiritus introduxit prophetam ad portam atrii, ubi vidit, cum ecce *foramen unum in pariete*; & dixit ad illum, *perfora age parietem, perforavit itaque parietem*, cum ecce ostium unum; tunc dixit ad illum, intra & vide abominationes quas illi faciunt hic; cum intravit & vidit, ecce omnis effigies reptilis & bestiae, abominatio, & omnia idola domus Israelis depicta super pariete circumcirca, seq: viii: 7. 8. 9. 10.

CAPUT QUADRAGESIMUM. 541

5146. Et in canistro supremo, quod significet voluntarii intimum, constat ex significatione canistri, quod sit voluntarium, de qua supra n: 5144; & ex significatione supremi, quod sit intimum, de qua n: 2148. 3084. 4599: quod supremum sit intimum, est quia interiora apud hominem qui in spatio est, apparent ut superiora, & exteriora ut inferiora; at cum exiit idea spatii, ut sit in coelo, & quoque in interiore cogitatione hominis, tunc exiit idea alti & profundi, nam altum & profundum est ex idea spatii: imo in interiore coelo nec est idea interiorum & exteriorum, quia huic ideæ etiam aliquid spatii adhæret, sed est idea status perfectioris & imperfectioris, interiora enim in statu perfectiori sunt quam exteriora, quia interiora propiora sunt Domino, & exteriora remotiora inde; hæc causa est, quod supremum significet intimum. Sed usque nullus capere potest, quid interius respective ad exterius, nisi sciat quomodo se habet cum gradibus, de quibus videatur n: 3691. 4154. 5114. 5145; homo de interiori & inde perfectiori non alium conceptum habet, quam qualem de puriori in continua diminutione; sed purius & crassius datur in uno & eodem gradu, tam secundum extensionem & compressionem, quam secundum determinationes, & quoque secundum insertiones homogeneorum aut heterogeneorum; quia talis idea est de interioribus hominis, nequaquam aliter capi potest, quam quod exteriora cohæreant interioribus continenter, & sic prorsus unum agant; at si genuina idea de gradibus formatur, tunc capi potest, quomodo interiora & exteriora inter se distincta sunt, & quod ita distincta, ut interiora existere & subsistere possint absque exterioribus, at exteriora nullatenus absque interioribus; tum capi potest, quomodo se habet cum correspondentia interiorum in exterioribus, ut & quomodo exteriora repræsentare possunt interiora: illa causa est, quod Eruditi non nisi quam hypothetice de commercio animæ & corporis differere possint, imo etiam quod plures eorum credant in corpore vitam esse, & sic moriente corpore etiam quoad interiora propter coherentiam morituros, cum tamen solum exterior gradus est qui moritur, interiore tunc superstite & vivente.

5147. Ab omni cibo Pharaonis, quod significet plenum bono cœlesti pro nutriendo naturali, constat ex significatione cibi, quod sit bonum cœleste, de qua sequitur; & ex repræsentatione Pharaonis, quod sit interius naturale, de qua n: 5080. 5095, & quoque naturale in communi, nam interius & exterius naturale unum faciunt, cum correspondent; & quia cibus est pro nutritione, significatur per ab omni cibo Pharaonis, plenum bono cœlesti pro nutriendo naturali. Dicitur, quod in canistro supremo ille cibus esset, & per id significatur quod voluntarii intimum bono cœlesti plenum esset; influit enim bonum a Domino per intimum hominis, & inde per gradus sicut scalæ ad exteriora; intimum enim in perfectissimo statu est respective, quapropter illud immediate recipere potest bonum a Domino, non ita inferiora; si inferiora reciperent bonum a Domino immediate, vel obscurarent illud, vel perverterent, nam imperfectiora sunt respective. Quod influxum boni cœlestis a Domino, & ejus receptionem, attinet, sciendum, quod voluntarium hominis recipiat bonum, & intellectuale ejus recipiat verum, & quod intellectuale nequaquam recipere

cipere verum possit, ut ei approprietur, nisi simul voluntarium recipiat bonum, ita quoque vicissim; unum enim influit sic in alterum, & disponit alterum ad recipiendum; intellectualia comparari possunt formis quæ continue variantur, & voluntaria harmoniis resultantibus ex variatione, consequenter vera possunt comparari variationibus, & bona jucundis inde; & quia cum veris & bonis eminenter ita quoque se habet, constare potest, quod unum dari absque altero nequeat, tum quod produci unum nisi per alterum possit. Quod cibus significet bonum cœleste, est quia angelorum cibi non aliud sunt, quam bona amoris & charitatis, ex iis non modo vivificantur, sed etiam recreantur; bona illa actu seu exercitia imprimis sunt illis recreationi, sunt enim desideria eorum, quod desideria, quæ actu obtinentur, recreationi & vitæ sint, notum est: quod talia cedant nutritioni spiritui hominis, quando cibi materiales nutritioni ejus corpori, etiam constare potest ex eo, quod cibi absque jucundis parum conducant, sed cum jucundis nutrant, jucunda sunt quæ aperiunt meatus seu ductus qui recipiunt & devehunt in sanguinem, injucunda autem claudunt; jucunda illa apud angelos sunt bona amoris & charitatis, quæ quod sint cibi spirituales, qui correspondent cibis terrestribus, inde concludi potest: sicut cibi sunt bona, ita potus sunt vera. In Verbo multis in locis nominantur cibi; qui sensum internum non novit, non aliter scire potest, quam quod ibi cibi vulgares intelligantur, sed sunt cibi spirituales; ut apud Jeremiam "Omnis populus gementes, *querentes panem*, dederunt desiderabilia sua *pro cibo, ad recreandum animam*," Thren: 1: 11. Apud Esaiam "Omnis *sitiens* ite ad aquas, & cui non argentum, ite, emite, & *comedite*, & ite, emite sine argento, & sine pretio *vinum & lac*," LV: 1. Apud Joelem "Propinquus dies Jehovæ, & sicut devastatio a Fulminatore veniet; *nonne coram oculis nostris cibus excisus est*; e domo Dei nostri lætitia & gaudium: putrefacta sunt *grana* sub glebis suis, devastata sunt *horrea*, destructa sunt *granaria*, quia exaruit *frumentum*," 1: 15. 16. 17. Apud Davidem "Horrea nostra plena, depromentia *de cibo ad cibum*, greges nostri milleni, & decies milleni in plateis nostris, non clamor in vicis nostris; beatus populus cui sic," Psalm: cXLIV: 13. 14. 15. Apud Eundem "Omnia Te expectant, *ut des cibum eorum tempore suo*, das illis colligunt, aperis manum tuam, *saturantur bono*," Psalm: CIV: 27. 28; in his locis cibus cœlestis & spiritualis in sensu interno intelligitur, cum in sensu literæ cibus materialis; inde patet, quomodo sibi correspondent interiora & exteriora Verbi, seu quæ inibi sunt spiritus & quæ sunt literæ, ut quod dum homo intelligit illa secundum sensum literæ, angeli apud illum intelligant eadem secundum sensum spiritualem; ita Verbum conscriptum est, ut non modo generi humano, sed etiam cœlo inserviat, quapropter omnes voces ibi sunt significativæ rerum cœlestium, & omnes res repræsentativæ earum, & hoc usque ad minimam jotham. Quod Cibus in sensu spirituali sit bonum, etiam Dominus manifeste docet, apud Johannem "Operamini *cibum*, non qui perit, sed *cibum* qui manet in vitam æternam, quem Filius hominis vobis dabit," VI: 27. Apud Eundem "Caro mea est vere *cibus*, & sanguis meus est vere potus," VI: 55; Caro est Divinum Bonum, n: 3813, &

CAPUT QUADRAGESIMUM. 543

& sanguis est Divinum Verum, n: 4735. Et apud Eundem "Jesús dixit discipulis, Ego *Cibum habeo, quem edam*, quem vos nescitis; dicebant discipuli ad se invicem, num quis attulit Ipsi quod comederet; dicit illis Jesús, *Cibus meus est* ut faciam voluntatem Ipsius Qui misit Me, & perficiam Ipsius opus," IV: 32. 33. 34; facere voluntatem Patris, & perficere Ipsius opus, est Divinum Bonum actu seu exercitio, quod in genuino sensu est Cibus, ut supra dictum.

5148. Opere pistoris, quod significet secundum omnem usum sensualis, constat a significatione operis, quod sit secundum omnem usum, de qua sequitur; & ex significatione pistoris, quod sit sensuale parti voluntariæ subiectum, de qua n: 5078. 5082: quod opus sit usus, est quia prædicatur de voluntario, seu de sensuali parti voluntariæ subiecto, quicquid per id fit, & vocari potest opus, erit usus; omnia opera charitatis nec aliud sunt, nam opera charitatis sunt opera ex voluntate, quæ usus.

5149. Et avis edens e canistro desuper capite, quod significet falsum ex malo quod consumeret, constat ex significatione avis, quod sint intellectualia, & quoque cogitationes, proinde quæ inde sunt, nempe in genuino sensu vera cujusvis generis, & in opposito sensu falsa, de qua n: 40. 745. 776. 778. 866. 988. 3219; ex significatione edere, quod sit consumere, vox etiam edere in lingua originali denotat consumere; & ex significatione canistri, quod sit voluntarium, de qua n: 5144. 5146, hic malum ex voluntario, quia canistrum perforatum, n: 5145; inde sequitur, quod per avis edens e canistro desuper capite, significetur falsum ex malo quod consumeret. Est falsum duplicis originis, nempe falsum doctrinæ, & falsum mali; falsum doctrinæ non consumit bona, nam homo in falso doctrinæ potest esse, & tamen in bono, inde & quod salventur ab omni doctrina, etiam gentiles; at falsum mali est quod consumit bona, ipsum malum est oppositum bono, at per se non consumit bona, sed per falsum, nam falsum impugnatur vera quæ sunt boni, vera enim sunt quasi antemuralia intra quæ bonum, per falsum antemuralia oppugnantur, quibus oppugnatis bonum devotioni datur. Qui non novit, quod aves significant intellectualia, non scire aliter potest, quam quod ubi aves nominantur in Verbo, sint vel aves quæ intelliguntur, vel quod per aves fiant comparativa qualia in communi sermone; quod aves sint illa quæ intellectualium sunt, sicut cogitationes, ideæ, ratiocinia, principia, proinde vera vel falsa, nemo scire potest quam ex sensu interno; sicut apud Lucam "Regnum Dei simile est grano sinapis, quod accipiens homo projecit in hortum suum, & crevit, & factum est in arborem magnam, *ut aves cœli habitaverint in ramis ejus*" XIII: 19; avis cœli ibi pro veris. Apud Ezechielem "Evadet in cedrum magnificam, & habitabunt sub illa omnis avis *cujuscunque alæ*, in umbra ramorum illius habitabunt" XVII: 23; avis cujusunque alæ pro veris omnis generis. Apud Eundem "Aschur cedrus in Libano, in ramis ejus nidificaverunt *omnes aves cœlorum*, & sub ramis ejus pepererunt omnis bestia agri, ac in umbra ejus habitaverunt omnes gentes magnæ" XXXI: 6; aves cœlorum similiter pro veris. Apud Eundem "Super ruina

ruina ejus habitabunt *omnis avis celorum*, & super ramis ejus erunt *omnis fera agri*” xxxi : 13, *avis celorum* pro falsis. Apud Danielelem “Nebuchadnezar videns in somnio, ecce arbor in medio terræ, sub illa umbram habebat bestia agri, & in ramis ejus habitabant aves celi” iv : 7. 9. 11. 18, *aves celi* etiam ibi pro falsis. Apud Jeremiam “Vidi, cum ecce non homo, & *omnis avis celi* avolarunt” iv : 25 ; non homo pro non bonum, n : 4287, *aves celi* quæ avolarunt, pro veris quod dissipata. Apud Eundem “Ab *ave celorum* usque ad bestiam, avolarunt, abiverunt” ix : 9, similiter. Apud Matthæum “Exivit seminans ad seminandum, & alia ceciderunt super viam duram, & *venerunt aves & comederunt*.” xiii : 3. 4, ibi *aves celi* pro ratiociniis, & quoque pro falsis : similiter in pluribus aliis locis.

5150. Et respondit Joseph & dixit, quod significet revelationem a perceptione a cœlesti in naturali, constat ex significatione respondere & dicere, quod sit revelatio ex perceptione, de qua supra n : 5121 ; & ex representatione Josephi quod sit cœleste in naturali, de qua n : 5086. 5087. 5106 : quod Josephus hic sit cœleste in naturali, est quia de naturali agitur. Cum cœlesti & spiritali ita se habet ; ipsum cœleste & ipsum spirituale, quod in cœlum a Divino Domini influit, habitat principaliter in interiori rationali, ibi enim formæ perfectiores sunt & ad receptionem accommodatæ ; at usque cœleste & spirituale a Divino Domini influit etiam in exteriori rationale, & quoque in naturale, & hoc tam mediate quam immediate, mediate per interiori rationale, & immediate ab ipso Divino Domini ; quod immediate influit hoc disponit, & quod immediate influit, hoc disponitur ; ita in exteriori rationali, ac ita in naturali : inde constare potest, quid sit cœleste in naturali : Cœleste est a Divino Bono, & spirituale est a Divino vero, utrumque a Domino, quæ cum in rationali sunt, dicuntur cœleste & spirituale in rationali, & cum in naturali dicuntur cœleste & spirituale in naturali. Per Rationale & Naturale, intelligitur ipse homo, quatenus formatus ad recipiendum cœleste & spirituale, sed per Rationale intelligitur Internum ejus, & per Naturale Externum ; per influxum & secundum receptionem vocatur homo cœlestis aut spiritalis, Cœlestis si Divinum Domini Bonum recipitur in parte voluntaria, spiritalis si in parte intellectuali.

5151. Hæc interpretatio ejus, quod significet quid in se haberet, constat ex significatione interpretationis, quod sit quid in se habeat, seu quid insit, de qua supra n : 5093. 5105. 5107.

5152. Tria canistra, quod significet voluntariorum successiva, constat ex significatione trium canistrorum, quod sint voluntariorum successiva, de qua supra n : 5144.

5153. Tres dies illa, quod significet usque ad ultimum, constat a significatione trium, quod sit una periodus & ejus continuum a principio ad finem, ita usque ad ultimum, de qua n : 2788. 4495. 5122.

5154. In adhuc tribus diebus, quod significet quod in ultimo, constat ex illis quæ de significatione trium mox supra n : 5152, dicta sunt.

CAPUT QUADRAGESIMUM. 545

5155. Extollet Pharaon caput tuum e super te, quod significet conclusum ex prævifo, constat ex significatione extollere caput, quod sit provifum & inde conclusum, seu conclusum ex provifo, de qua fupra n: 5124, hic autem ex prævifo, quia fequitur, quod fufpenderetur fuper ligno, per quod fignificatur rejectio & damnatio: caufa quod conclusum ex prævifo, non autem ex provifo, fignificetur, eft quia Providentia prædicatur de bono, at Prævidentia de malo, omne enim bonum influit a Domino, quapropter id providetur, at omne malum ab inferno feu a proprio hominis quod unum facit cum inferno, quapropter id prævidetur; providentia circa malum non aliud eft quam directio feu determinatio mali ad minus malum, & quantum poffibile ad bonum, at ipfum malum prævidetur; hic itaque quia agitur de fenfuali parti voluntariæ fubjecto, & ejus rejectione propter malum, eft prævidentia quæ fignificatur.

5156. Et fufpendet te fuper ligno, quod fignificet rejectionem & damnationem, constat ex fignificatione fufpendi fuper ligno, quod fit rejectio & damnatio; fufpenfio enim fuper ligno fuit maledictio, & maledictio eft rejectio a Divino, confequenter damnatio; quod fufpenfio fuper ligno fuerit maledictio, constat apud Moſen "Cum fuerit in viro crimen judicii mortis, & occiſus fuerit, *ita ut fufpendas eum fuper ligno*, non pernoſtabit cadaver ejus fuper ligno, fed ſepeliendo ſepelies eum in die eodem, nam *maledictio Dei fufpenſus*: quia non pollues terram, quam Jehovah Deus tuus daturus tibi hæreditatem" Deut: xxi: 22. 23, quod non pernoſtaret fuper ligno, fignificabat perpetuam rejectionem, in vefpera enim inchoabat e novo dies, quapropter niſi ante vefperam rejecti fuiſſent qui fufpenſi, repræſentabatur quod malum non rejectum eſſet, confequenter quod terra non liberata ab illo, fed quod polluta, quapropter additur, non pollues terram quam Jehovah Deus tuus daturus tibi hæreditatem: quod fufpenſi fuerint ad vefperam & non ultra, videatur Joſ: viii: 29. Cap: x: 26. Apud gentem Judaicam binæ pænæ principales fuerunt, Lapidatio & Sufpenſio, lapidatio fuit propter falſum, & fufpenſio fuper ligno propter malum, & hoc quia Lapis eſt verum n: 643. 1298. 3720, & in ſenſu oppoſito falſum, ac lignum eſt bonum, n: 2784. 2812. 3720, & in oppoſito ſenſu malum; quare in Verbo prophetico aliquoties dicitur mæchari cum lapide & ligno, & per id fignificatur perversio veri feu falſum, & adulteratio boni feu malum.

5157. Et edet avis carnem tuam e ſuper te, quod fignificet quod falſum mali conſumet, illa quæ ſunt iſtorum ſenſualium, constat ex fignificatione edere, quod fit conſumere, de qua fupra n: 5149; ex fignificatione avis, quod fit falſum, de qua etiam fupra n: 5149; ex fignificatione carnis, quod fit bonum, de qua n: 3812, 3813, inde in oppoſito ſenſu malum, pleraque in Verbo etiam oppoſitum ſenſum habent, qui cognofcitur ex fignificatione eorum in ſenſu genuino; & ex fignificatione e ſuper te, quod fit ex ſenſualibus parti voluntariæ ſubjectis, nam hæc per piſtorem repræſentantur, n: 5078. 5082, quæ quod mala fuerint, & ideo rejicienda, ex illis quæ præcedunt, constat. Quomodo cum his ſe habet, nempe quod ſenſualia parti in-

tellectuali subjecta, quæ per pincernam repræsentantur, retenta fuerint, & quod sensualia parti voluntariæ subjecta, quæ per pistorem repræsentantur, rejecta fuerint, est arcanum, quod absque illustratione non comprehendi potest; sint autem alicui elucidationi hæc; per sensualia intelliguntur illa scientifica & illa jucunda, quæ insinuata sunt per quinque sensus externos seu corporis, in hominis memoriam & in ejus concupiscentias, & quæ simul constituunt naturale exterius, ex quo homo appellatur homo sensualis; scientifica illa subjecta sunt parti intellectuali, at jucunda parti voluntariæ, se quoque scientifica illa referunt ad verâ quæ intellectus, & jucunda illa ad bona quæ voluntatis, illa sunt quæ per pincernam repræsentantur & retenta sunt, hæc autem quæ per pistorem & rejecta sunt; quod illa retenta fuerint, est quia ad tempus concordare potuerunt cum intellectualibus, at quod hæc rejecta fuerint, est quia nullatenus concordare potuerunt; voluntarium enim in Domino, de Quo in sensu interno supremo agitur, a conceptione fuit Divinum, & fuit ipsum Divinum Bonum, voluntarium autem per nativitatem a matre fuit malum, quapropter hoc rejiciendum erat, & novum loco ejus comparandum ex Divino Voluntario per Intellectuale, seu ex Divino Bono per Divinum Verum, ita ex propria potentia: hoc arcanum est, quod in sensu interno hic describitur.

5158. Vers: 20. 21. 22. 23. *Et factum in die tertio, die nasci Pharaonis, & fecit convivium omnibus servis suis, & extulit Caput principis pincernarum, & caput principis pistorum, in medio fervorum suorum. Et reduxit principem pincernarum super propinationem suam, & dedit schyphum super volam Pharaonis. Et principem pistorum suspendit quemadmodum interpretatus illis Joseph. Et non recordatus princeps pincernarum Josephi, & oblitus ejus.* Et factum in die tertio, significat in ultimo: die nasci Pharaonis, significat cum regeneraretur naturale: & fecit convivium omnibus servis suis, significat initiationem & conjunctionem cum exteriori naturali: & extulit caput, significat secundum provisum & prævisum: principis pincernarum & caput principis pistorum, significat de sensualibus utrique parti, intellectuali & voluntariæ, subjectis: in medio fervorum suorum, significat quæ inter illa quæ in exteriori naturali; & reduxit principem pincernarum super propinationem suam, significat quod sensualia partis intellectualis recepta & subordinata sint: & dedit schyphum super volam Pharaonis, significat & inservientia interiora naturali: & principem pistorum suspendit significat quod sensualia partis voluntariæ rejecta: quemadmodum interpretatus illis Joseph, significat prædictionem a cœlesti in naturali: & non recordatus princeps pincernarum Josephi significat quod nondum omnimoda conjunctio cum cœlesti naturalis: & oblitus ejus, significat remotionem.

5159. Et factum in die tertio, quod significet in ultimo, constat ex significatione diei tertii, quod sit status ultimum, dies enim est status, n: 23. 487. 488. 493. 893. 2788. 3462. 3785. 4850, & tertius est completum, ita ultimum, n: 1825. 2788. 4495; per status ultimum intelligitur cum prior status definit, & novus inchoat; novus status apud hominem qui regeneratur inchoat, cum vertitur ordo, quod tunc fit quando interiora dominium accipiunt

accipiunt super exteriora, & exteriora servire interioribus incipiunt tam quoad intellectualia quam quoad voluntaria; hoc apud illos, qui regenerantur, apperipitur ex eo quod aliquid intus dissuadeat ne sensuales iucunditates & voluptates corporeæ aut terrestres regnent, & in suas partes ad confirmandum trahant intellectualia, cum hoc fit, est status prior in suo ultimo, & status novus in suo primo; tale significatur per in die tertio. Apud unumquemvis hominem, sive regeneratur sive non regeneratur, existunt status mutationes, & quoque inversiones, sed aliter apud illos qui regenerantur, & aliter apud illos qui non regenerantur; apud illos qui non regenerantur, fiunt mutationes seu inversiones illæ ex causis in corpore, & propter causas in vita civili; causæ in corpore sunt cupiditates quæ ætate accedunt & ætate decedunt, tum reflexiones super sanitatem corporis & vitam in mundo longævam; causæ in vita civili sunt refrænationes cupiditatum apparentes externæ, imprimis ad captandum famam ut videatur sapiens & amans iusti & boni, sed propter finem aucupandi honores & lucra: at apud illos qui regenerantur, fiunt mutationes aut inversiones illæ propter causas spirituales, quæ procedunt ex ipso bono & iusto, quibus cum homo incipit affici, tunc in fine prioris status est, & in principio novi. Sed pauci scire possunt, quomodo cum his se habet, quapropter illustrandum exemplo; qui non regenerari se patitur, is amat illa quæ corporis sunt propter corpus, non autem propter alium finem; & quoque mundum propter mundum, non altius vadit, quia illa quæ altiora seu interiora sunt, corde negat; at qui regeneratur, is quoque amat illa quæ corporis sunt, ut & quæ mundi sunt pariter, sed propter finem altiorem seu interiorem, amat enim illa quæ corporis sunt propter finem ut mens sana sit in corpore sano, & amat mentem suam & ejus sanitatem propter finem adhuc interiorem, ut nempe sapiat bonum & intelligat verum; amat etiam illa quæ mundi sunt pariter, ac alii, sed propter finem ut per mundum, ejus opes, possessiones, honores, sit in mediis exercendi bonum & verum, ac iustum & æquum: ab hoc exemplo sciri potest, qualis unus & qualis alter, & quod in externa forma similes appareant, sed quod in interna prorsus dissimiles sint; ex his etiam constare potest, quænam & quales causæ sunt, quæ faciunt status mutationes & inversiones apud illos qui non regenerantur, & apud illos qui regenerantur; & inde quoque sciri potest, quod apud regeneratos interiora dominantur super exteriora, at apud non regeneratos exteriora super interiora; fines qui apud hominem, sunt qui dominantur, nam fines sibi subordinated & subjiciunt omnia quæ in homine; ipsissima ejus vita non aliunde est quam ex fine, quia finis est semper ejus amor.

5160. In die nasci Pharaonis, quod significet cum regeneraretur naturale, constat ex significatione nasci, quod sit regenerari, de qua sequitur; & ex representatione Pharaonis, quod sit interius naturale, de qua n.: 5080. 5095, hic naturale in communi, quia interius naturale & exterius unum agunt per correspondentiam apud regeneratos. Quod nasci sit regenerari, est quia in sensu interno spiritualia intelliguntur, & spiritualis nascentia est regeneratio, quæ etiam renascentia dicitur; quapropter cum in Verbo dicitur nativitas, in cælo non alia nativitas intelligitur, quam quæ fit per aquam & spiritum, hoc

est, per fidem & charitatem, nam per id quod renascatur seu regeneretur, homo fit homo, & prorsus distinguitur a brutis, tunc enim fit filius & hæres Regni Domini: quod per natiuitates, quæ memorantur in Verbo, significantur natiuitates spirituales, videatur n: 1145. 1255. 3860. 3868. 4070. 4668.

5161. Et fecit convivium omnibus servis suis, quod significet initiationem & conjunctionem cum exteriori naturali, constat ex significatione convivii, quod sit initiatio ad conjunctionem, de qua n: 3832, & quod quoque conjunctio per amorem & appropriatio, n: 3596; & ex significatione servorum, quod sint illa quæ exterioris naturalis sunt; nam cum regeneratur homo, tunc inferiora subordinantur & subjiciuntur superioribus, seu exteriora interioribus, exteriora tunc fiunt servi, & interiora domini; talia per servos in Verbo significantur, videatur n: 2541. 3019. 3020; sed tales servi fiunt, quales amantur a Domino, est enim mutuus amor qui conjungit, qui facit ut non apperipiatur ut servitus, sed sicut obsequium ex corde, influit enim bonum ab interiori, quod facit ibi tale jucundum. Convivia olim fiebant ob varias causas, significabatur per illa initiatio in amorem mutuum, & sic conjunctio; etiam fiebant diebus natiuitatis, & per illa tunc repræsentabatur nascentia e novo seu regeneratio, quæ est conjunctio interiorum cum exterioribus apud hominem per amorem, consequenter conjunctio cœli cum mundo apud illum, nam mundanum seu naturale apud hominem conjungitur tunc cum spirituali & cœlesti.

5162. Et extulit caput, quod significet provisum, & prævisum, constat ex significatione extollere caput, quod sit conclusum ex proviso, & quoque ex præviso, de qua supra n: 5124. 5155, provisum respective ad sensuale parti intellectuali subjectum, & retentum ut bonum, quod per pincernam repræsentatur, & prævisum respective ad sensuale parti voluntariæ subjectum, & rejectum ut malum, quod per pistorem repræsentatur; bonum enim providetur, & malum prævidetur, quia omne bonum est a Domino, & omne malum ab inferno, seu a proprio hominis; quod proprium hominis non nisi quam malum sit, videatur n: 210. 215. 694. 874. 875. 876. 987. 1023. 1044. 1047. 1581. 3812 f. 4328.

5163. Principis pincernarum, & caput principis pistorum, quod significet de sensualibus utrique parti, intellectuali & voluntariæ, subjectis, constat ex repræsentatione pincernæ, quod sit sensuale parti intellectuali subjectum, de qua n: 5077. 5082; & a repræsentatione pistoris, quod sit sensuale parti voluntariæ subjectum, de qua n: 5078. 5082.

5164. In medio servorum suorum, quod significet quæ inter illa quæ in exteriori naturali, constat ex significatione in medio, quod sit inter illa; & ex significatione servorum, quod sint illa quæ in exteriori naturali, de qua mox supra, n: 5161: servi in Verbo vocantur omnia quæ infra sunt, & inde subordinata & subjecta superioribus, sicut illa quæ sunt naturalis exterioris, seu sensuality ibi, respective ad interius naturale, etiam ea quæ sunt hujus naturalis dicuntur servi respective ad rationale; & consequenter omnia & singula apud hominem, æque ejus intima quam extima, respective ad Divinum, nam
hoc

hoc supremum est. Servi hic, in quorum medio Pharaon rex iudicium fecit super pincernam & pistorem, fuerunt principes aulici & magnates; quod hi similiter ac alii subditi, ex quacunque conditione, respective ad regem dicantur servi, sicut fit in omni regno etiam hodie, est causa, quia Regium repræsentat Dominum quoad Divinum Verum, n: 2015. 2069. 3009. 3670. 4581. 4966. 5068, ad Quem respective, ex quacunque conditione sint, omnes æque servi sunt; imo in Regno Domini seu Cælo, illi qui ibi maximi sunt, hoc est, qui intimi, sunt servi præ aliis, quia illi in maxima obedientia sunt, & præ reliquis in humiliatione; sunt enim illi qui intelliguntur per minimos qui maximi, & per novissimos qui primi "Primi erunt novissimi, & novissimi erunt primi," Matth: xix: 30. Cap: xx: 16. Marc: x: 31. Luc: xiii: 30. Qui *minimus* inter omnes vos existit, is erit *magnus*," Luc: ix: 48. tum per magnos qui ministri, & per primos qui servi "Quisquis voluerit esse magnus inter vos, erit *minister* vester; & quicumque voluerit vestrum esse *primus*, erit omnium *servus*," Marc: x: 44. Matth: xx: 26. 27; servi dicuntur respective ad Divinum Verum quod a Domino, & ministri respective ad Divinum Bonum ab Ipso; causa quod novissimi qui primi sint servi præ aliis, est quia sciunt, agnoscunt, & percipiunt, quod omne vitæ, proinde quod omne potestatis quæ illis, sit a Domino, & prorsus nihil a semet; at qui hoc non percipiunt, quia non ita agnoscunt, sunt quoque servi, sed plus agnitione oris quam cordis: qui autem in contrario sunt, illi se quoque servos seu famulos respective ad Divinum vocant, sed usque volunt esse domini, indignantur enim & irascuntur si Divinum illis non favet & quasi obedit, & tandem contra Divinum sunt, & tunc Divino omnem potentiam derogant, & sibi omnia tribuunt; plerique tales sunt intra Ecclesiam, qui negant Dominum, & dicunt se agnoscere unum Ens supremum.

5165. Et reduxit principem pincernarum super propinationem suam, quod significet quod sensualia partis intellectualis recepta & subordinata sint, constat ex repræsentatione principis pincernarum, quod sint in genere sensualia parti intellectuali subiecta, de qua supra; & a significatione reducere super propinationem suam, quod sit redigere in ordinem sub intellectuali; quod reducere super stationem, sit redigere in ordinem ut ultimo loco sint, videatur n: 5125, hic super propinationem, quia propinatio, & quæ propinationis sunt, sicut vinum, mustum, siccera, aqua, prædicantur de illis quæ sunt intellectus, ut quoque potatio & bibitio, n: 3069. 3168. 3772. 4017; exinde patet, quod per reducere principem pincernarum super propinationem suam, sit sensualia partis intellectualis redigere in ordinem, ita recipere & subordinare: recipiuntur & subordinantur sensualia illa, cum ministriant, & pro mediis inserviunt interioribus, tam ad producendum in actum, quam ad videndum intus; homo enim in sensualibus quæ exterioris naturalis sunt, videt interiora, pæne quemadmodum videt affectiones in facie, & interiores adhuc in oculis; absque interiore tali facie, seu absque tali plano, homo in corpore nullatenus de illis quæ supra sensualia sunt, cogitare potest, videt enim illa ibi, sicut cum homo in alterius facie videt affectiones & cogitationes, non attendendo

attendendo ad ipsam faciem; & quoque sicut cum audit alterum loquentem, non attendens ad voces sed ad sensum loquelæ, ipsa loquela vocum est planum in quo ille sensus est: similiter se habet cum exteriori naturali, nisi hoc inserviret interioribus pro plano, in quo sicut in speculo interiora se videant, nullatenus homo cogitare posset; quapropter hoc planum primum formatur, nempe ab infantia; sed hæc ignota sunt, quia illa quæ interiori apud hominem existunt, absque interiore reflexione non patent. Quale exterius naturale est, hoc patet manifeste in altera vita; nam facies spirituum & angelorum formata est ex illo, & secundum illud; in luce cœli per illam faciem elucent interiora, imprimis intentiones seu fines; si amor in Dominum, & charitas erga proximum formaverant interiora, tunc inde est splendor in facie, & ipsa facies est amor & charitas in forma; at si amor sui & mundi, ac inde odia, vindictæ, crudelitates, & similia formaverant interiora, tunc inde est diabolicum in facie, & ipsa facies est odium, vindicta & crudelitas in forma: inde constare potest, quid & cui usui est exterius naturale, & quale est cum subjectum est interioribus, & quale cum interiora ei subjecta sunt.

5166. Et dedit schyphum super volam Pharaonis, quod significet & inservientia interiori naturali, constat ex illis quæ supra n: 5126, dicta sunt, ubi similia verba.

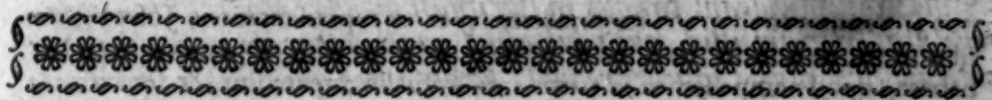
5167. Et principem pistorum suspendit, quod significet quod sensualia partis voluntariæ rejecta, constat etiam ex illis, quæ supra n: 5156, explicata sunt, ubi quoque similia.

5168: Quemadmodum interpretatus illis Josephus, quod significet prædicationem a cœlesti in naturali, constat ex significatione interpretari, quod sit dicere quid in se habeat, seu quid insit, tum quid contingeret, de qua n: 5093. 5105. 5107. 5141, ita prædicere; & ex repræsentatione Josephi, quod sit cœleste in naturali, de qua n: 5086. 5087. 5106. Quomodo cum his se habeat, quod nempe sensualia partis intellectualis retenta sint, & sensualia partis voluntariæ rejecta, videatur supra n: 5157. Agitur in hoc Capite in sensu interno de subordinatione exterioris naturalis, quod subordinandum ob causam, ut inserviat interiori naturali pro plano n: 5165, nisi enim id subordinatur, interiora vera & bona non habent ubi repræsentari possunt, consequenter non cogitationes interiores quæ spirituale & cœleste in se habent, nam ea sistuntur ibi sicut in sua facie, aut sicut in speculo; quare cum nulla subordinatio est, homo nullam cogitationem interioriorem potest habere; imo nec ullam fidem, est enim nulla comprehensio remota seu eminens, & inde nulla apperceptio talium: quod naturale subordinat & ad correspondentiam redigit, est unice bonum in quo innocentia, quod bonum in Verbo vocatur Charitas; sensualia & scientifica sunt solum media, in quæ bonum illud influat; & se sistat in forma, seque ad omnem usum explicet; at scientifica, etiam si forent ipsa vera fidei, absque bono illo in illis, non aliud sunt quam squamæ inter sordes, quæ decidunt: sed quomodo exteriora in ordinem, & ad correspondentiam cum interioribus per bonum mediis scientificis & veris fidei rediguntur, est hodie remotius a capto quam fuerat olim, & hoc ex pluribus causis, imprimis ex eo

eo quod hodie intra Ecclesiam nulla amplius sit charitas, est enim ultimum Ecclesiae tempus, proinde nec ulla est affectio sciendi talia; quapropter averfationis quid illico obvenit, cum aliquid dicitur quod intra seu supra sensualia est, consequenter cum aliquid ex talibus, quae Angelicae sapientiae sunt, depromitur: sed quia in sensu interno talia sunt, quae enim in sensu interno sunt adaequata sunt angelicae sapientiae, & quia Verbum quoad sensum internum nunc explicatur, usque dicenda sunt, utcunque apparitura sint a sensuali remota.

5169. Et non recordatus princeps pincernarum Iosephi, quod significet quod nondum omnimoda conjunctio cum coelesti naturalis, constat ex significatione recordari seu meminisse Iosephi, quod sit fidei receptio, de qua supra n: 5130, consequenter etiam conjunctio, quia media fide fit conjunctio, hic itaque non recordatus, est quod nondum omnimoda conjunctio; & ex representatione principis pincernarum, quod sit sensuale partis intellectualis; & ex representatione Iosephi, quod sit coeleste naturalis, de quibus supra.

5170. Et oblitus ejus, quod significet remotionem, constat ex significatione oblivisci, cum non recordari est non conjunctio, quod sit remotio, nam secundum non conjunctionem, fit remotio; quod oblivioni datur, hoc etiam removetur: se quoque ita cum sensualibus parti intellectuali subjectis habet, quae retinentur, non ideo conjunguntur, nam nondum pura sunt a fallaciis, sed sicut purificantur ita conjunguntur. Ast de his in Capite sequente, ubi de pincerna quod recordatus sit Iosephi.

Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine, hic de Correspondentia Viscerum interiorum cum illo.

5171. **A**D quas Provincias pertinent Societates angelicae, sciri potest in altera vita ex situ illarum respective ad humanum corpus, tum quoque ex operatione & influxu illarum; nam influunt & operantur in id organum & in id membrum, in quo sunt; at influxus & operatio illarum non percipi potest ab aliis quam qui in altera vita sunt, & non ab homine, nisi apud quem aperta sunt interiora eo usque

que, & ne quidem ei nisi a Domino detur reflexio sensitiva, cui adjuncta sit perceptio.

5172. Sunt quidam Spiritus probi, qui cogitant non per meditationem, & inde cito & quasi ex non præmeditato enuntiant quæ cogitationi obveniunt; est illis perceptio interior, quæ non ita visualis facta est per meditationes & cogitationes, sicut apud alios, nam in progressu vite instructi sunt quasi a semet de bonitate rerum, & non ita de veritate earum. Quod tales ad provinciam GLANDULÆ THYMI pertineant, mihi indicatum est; Thymus enim est glandula, quæ imprimis inservit infantibus, & in ætate illa mollis est; apud tales etiam est molle infantile remanens, in quod influit perceptio boni, ex qua elucet communiter verum: hi in magnis turbis possunt esse, & usque non turbari, sicut etiam glandula illa.

5173. Sunt in altera vita perplures modi Vexationum, & quoque perplures modi inaugurationum in gyros; Vexationes illas representant sanguinis, tum feri aut lymphæ, ut & chyli purificationes in corpore, quæ quoque fiunt per varias castigationes; & inaugurations illas in gyros representant introductiones illorum fluidorum postea ad usum: communissimum est in altera vita, quod postquam vexati sunt spiritus, dein in statum tranquillum & jucundum mittantur, proinde in societates quibus inaugurandi & adiungendi. Quod Castigationes & purificationes sanguinis, feri & chyli, tum quoque alimentorum in ventriculo, cor respondeant talibus in spiritali mundo, non potest non apparere sicut alienum illis, qui nihil aliud quam naturale in naturalibus cogitant, & magis qui id credunt, sic negantes quod aliquid spirituale insit vel inesse possit quod agit & regit; cum tamen ita se res habet, quod in omnibus & singulis quæ in natura & tribus ejus regnis sunt, intrinsecus sit agens ex spiritali mundo, tale nisi inde inesset, nihil prorsus in naturali mundo ageret causam & effectum, proinde nec aliquid produceret; id quod ex spiritali mundo in naturalibus inest, vocatur vis insita a prima creatione, at est conatus, quo cessante cessat actio seu motus; inde est, quod universus mundus aspectabilis sit theatrum representationum mundi spiritalis. Similiter se habet hoc, sicut motus musculorum, unde actio, nisi ei insit conatus ex cogitatione & voluntate hominis, momento cessaret, nam secundum regulas in orbe erudito notas est, quod cessante conatu cesset motus, tum quod in conatu sit omne determinationis, ut & quod in motu nihil reale existat quam conatus; quod vis illa seu conatus ille in actione seu motu spirituale sit in naturali, liquet, nam cogitare & velle est spirituale, at agere & moveri est

est naturale; qui non ultra naturam cogitant, hoc ne quidem capiunt, sed usque non negare possunt: Ast id quod in voluntate & inde in cogitatione est quod producit, non est simile in forma cum actione quæ producit, actio enim solum repræsentat id quod mens vult & cogitat.

5174. Quod alimenta seu cibi in ventriculo multis modis vexentur, ut eliciantur eorum interiora, quæ cedant usui, nempe quæ abeant in chylum, & dein in sanguinem, notum est, etiam quod dein in intestinis; tales vexationes repræsentantur per primas vexationes spirituum, quæ omnes fiunt secundum vitam eorum in mundo, ut separantur mala, & colligantur bona, quæ cedant usui; quapropter de animabus seu spiritibus, aliquantum post decessum seu solutionem a corpore, dici potest, quod quasi primum in regionem Ventriculi veniant, & ibi vexentur & purificentur; apud quos mala prædominium obtinuerunt, illi postquam incassum vexati sunt, per ventriculum feruntur in Intestina, & usque ad ultima, nempe ad Colon & Rectum, & inde excernuntur in latrinam, hoc est, in infernum: at apud quos bona prædominium habuerunt, illi post aliquot vexationes & purificationes fiunt chylus, & abeunt in sanguinem, quidam per longiorem viam, quidam per brevior, & quidam vexantur ruditer, quidam leniter, & quidam vix quicquam; hi qui vix quicquam, repræsentantur in ciborum succis, qui statim imbibuntur a venis, & feruntur in circulum, usque in cerebrum, & sic porro.

5175. Cum enim homo moritur, & in alteram vitam ingreditur, se habet vita ejus sicut cibus qui a labiis molliter excipitur, & dein per os, fauces, œsophagum, in ventriculum derivatur, & hoc secundum indolem tractam in vita corporis per actualitates; plerique principio leniter tractantur, nam tenentur in consortio angelorum & spirituum bonorum, quod repræsentatur in cibis quod a labiis primum molliter tangantur, & dein gustentur a lingua quales sunt; cibi qui molles sunt, in quibus dulce, oleosum & spirituosum, statim excipiuntur a venis, & deferuntur in circulum; at cibi qui duri, in quibus amarum, tetrum, parum nutritivum, domantur durius, demittuntur per œsophagum in ventriculum, ubi variis modis & torturis castigantur; qui adhuc duriores, tetriciores, & steriliores sunt, detruduntur in intestina, & tandem in rectum, ubi primum infernum, & demum ejiciuntur, & sunt excrementa: convenienter se habet vita hominis post mortem; primum tenetur homo in externis, & quia in externis vitam civilem & moratam egerat, cum angelis & spiritibus probis est, at postea externa ei auferuntur, tunc patet qualis fuerat intus quoad cogitationes &

quoad affectiones, & tandem quoad fines, secundum hos manet vita ejus.

5176. Quamdiu in illo statu sunt, in quo sicut sunt alimenta seu cibi in ventriculo, tamdiu non sunt in Maximo Homine, sed introducuntur, at cum representative in sanguine sunt, tunc in Maximo Homine sunt.

5177. Illi qui multum solliciti fuerunt de futuris, & magis qui ideo tenaces & avari facti sunt, apparent in regione ubi ventriculus; plures apparuerunt mihi ibi: sphaera vitae eorum comparari potest nidori nauseabunda qui exhalatur e ventriculo, & quoque gravedini ex indigestione; qui tales fuerunt, diu morantur in hac regione, nam sollicitudo de futuris actu confirmata influxum vitae spiritualis multum hebetat & retardat, sibi enim tribuunt quod Divinae Providentiae est, & qui hoc faciunt, obstant influxui & removent a se vitam boni & veri.

5178. Quia sollicitudo de futuris est, quae anxietates apud hominem facit, & quia tales spiritus apparent in regione ventriculi, inde est quod anxietates praeter ceteris visceribus afficiant ventriculum: & quoque datum appercipere, quomodo anxietates illae auctae & diminutae fuerunt secundum illorum spirituum praesentiam & remotionem; quaedam anxietates perceptae sunt interiorius, quaedam magis exteriorius, quaedam superius & quaedam inferiorius, secundum differentiam talium sollicitudinum quoad origines, derivationes, & determinationes. Inde quoque est, cum tales anxietates occupant animum, quod regio circum ventriculum constringatur, & quandoque dolor ibi appercipiatur, tum quod anxietates inde appareant assurgere; & inde quoque est, cum homo non amplius sollicitus est de futuris, aut cum omnia ei bene cedunt, ut amplius non timeat alicujus infortunii, quod regio circum ventriculum libera sit, & expansa, & quod ei jucundum.

5179. Quondam anxium appercepi in inferiore parte ventriculi, ex quo mihi constabat, quod adessent tales spiritus; loquutus cum illis, dicendo, quod praestet ut recedant, quia sphaera illorum, quae inducit anxietatem, non convenit sphaeris illorum spirituum qui apud me sunt: tunc sermo fuit cum illis de sphaeris, quod nempe sphaerae spirituales quamplurimae circum hominem sint, & quod homines non sciant nec scire velint quod sint, ex causa quia negant omne id quod vocatur spirituale, & quidam quicquid non videtur & tangitur; ita quod sphaerae aliquae & spirituali mundo sint circum hominem, ejus vitae convenientes, & quod homo per sphaeras illas in societate sit cum spiritibus similis affectionis, & quod inde plurima existant, quae homo, qui naturae omnia tribuit vel negat, vel occultiori naturae adscribit; sicut pro exemplo, id quod fortune

CAPUT QUADRAGESIMUM. 555

fortune adscribitur, quidam enim per experientiam prorsus persuasi sunt, quod aliquid occulte operans sit, quod vocatur fortuna, sed non sciunt unde; quod tale sit ex sphaera spirituali, & quod sit ultimum Providentiae, alibi, ex Divina Domini Misericordia, ex testato per experientiam dicitur.

5180. Sunt genii & spiritus, qui capiti inducunt speciem suctionis seu attractionis, taliter ut locus ubi talis attractio seu suctio existit, doleat; sensu manifestus suctionis apperceptus est, sicut affugeretur membrana ad plenum sensum, alii num potuerint sustinere prae dolore, ambigo, sed quia assuesactus hoc tandem absque dolore saepius sustinui; praecipuus suctionis locus fuit in vertice capitis, & inde se propagavit versus regionem auris sinistrae, tum versus regionem oculi sinistri; quae versus oculum, fuit a spiritibus, quae versus aurem fuit a genis; hi & illi sunt, qui ad provinciam CISTERNAE & ductum Chyli pertinent, quo etiam chylus ab undequaque attrahitur, tametsi etiam simul impellitur. Praeterea alii erant, qui agebant intus in Capite, pene similiter, sed non cum tali suctionis vi; dictum quod illi sint, quibus correspondet chylus subtilis, qui adducitur versus cerebrum, & ibi commiscetur novo spiritui animali, ut demandetur versus cor. Qui extrinsecus agebant, mihi primum visi sunt a parte anteriore paulo sinistrorsum, postea ibi superius, sic ut regio eorum observata sit a plano septi narium versus planum auris sinistrae assurgendo. Qui illam provinciam constituunt, sunt duplicis generis, quidam satis modesti sunt, quidam petulantes; modesti sunt, qui desideraverunt scire cogitata hominum, ob finem alliciendi & devinciendi illos sibi, qui enim cogitata alterius scit, is arcana ejus, & interiora, quae faciunt ut coniungantur, finis est conversatio & amicitia, hi solum bona desiderant scire, & explorant, & reliqua bene interpretantur: at petulantes, cupiunt & student pluribus modis expiscari aliorum cogitata, sine vel lucrandi vel nocendi, & quia in tali cupiditate & studio sunt, alterius mentem detinent in re quam scire volunt, non recedendo, adjungendo etiam assensus ex affectione, sic attrahentes cogitationes etiam arcanas; similiter agunt in altera vita in societatibus ibi, & adhuc solertius, ibi nec sinunt divagari alterum a sua idea, quam etiam accendunt, & sic eliciunt; inde postea tenent illos quasi in vinculis, & sub arbitrio, quia consci malorum: sed hi spiritus sunt inter vagabundos, & saepius castigantur.

5181. Ex gyris etiam aliquantum cognosci potest, ad quamnam provinciam in Maximo Homine, & correspondentem in corpore, spiritus &

argeli pertinent; gyri eorum, qui ad provinciam Lymphaticorum pertinent, sunt tenues & citi, sicut aqueum leniter fluens, sic ut vix aliqua gyratio apperipi queat. Qui ad Lymphatica pertinent, postea feruntur in loca, quæ dixerunt referre MESENTERIUM, dictum mihi quod ibi sint quasi labyrinthi; & quod inde dein auferantur ad varia loca in Maximo Homine, ut inserviant usui, sicut chylus in corpore.

5182. Sunt gyri in quos spiritus recentes inaugurari debent, ob causam ut interesse queant aliorum consortiis, & cum illis simul & loqui & cogitare, omnium concordia & unanimitas erit in altera vita, ut unum sint, sicut omnia & singula in homine, quæ tametsi varia sunt ubiis, usque tamen per unanimum faciunt unum, similiter in Maximo Homine, ob illum finem concordabit unius cogitatio & loquela cum aliorum: fundamentale est, ut cogitatio & loquela in se apud unumquemvis in societate concordet, alioquin apperipitur discors sicut molestus stridor, qui mentes aliorum ferit; omne etiam discors est disuniens, & est impurum, quod rejiciendum; hoc impurum ex discordia representatur per impurum apud sanguinem & in sanguine, a quo defaecandus; defecatio illa fit per vexationes, quæ non aliud sunt quam tentationes varii generis, & postea per introductiones in gyros; prima introductio in gyros, est ut accommodari possint simul; altera est ut cogitatio & loquela concordent; tertia est, ut conveniant mutuo inter se quoad cogitationes & quoad affectiones; quarta est, ut conveniant in veris & bonis.

5183. Datum est apperipere gyros illorum, qui ad provinciam HEPATIS pertinent, & hoc per tempus horariam; gyri erant lenes, circumfluendo varie secundum illius visceris operationem, afficiebant me multa delectatione; operatio eorum est diversa, sed est communiter orbicularis: quod operatio eorum sit diversa, representatur quoque in functionibus Hepatis, quod diversa sint, Hepar enim adducit sanguinem, & illum separat, meliorem infundit venis, mediæ sortis amandat in ductum hepaticum, & vilem relinquit vesicæ fellis; ita in adultis; sed in embryonibus recipit Hepar sanguinem ab utero matris, ac purificat, puriorem insinuat venis, ut per viam breviorē insulat in cor, & agit tunc custodias ante cor.

5184. Qui ad PANCREATEM pertinent, agunt per modum acutiusculi, & quasi per modum serrationis; etiam cum tali murmure, ipsum murmur sonore ad aures spirituum pervenit, non autem ad hominis, nisi is in spiritu sit cum in corpore; regio eorum est inter regionem Lienis & Hepatis, sinistrorsum magis. Qui in Provincia

LIENIS

CAPUT QUADRAGESIMUM. 557

LIENIS sunt, pæne directe supra caput sunt, sed operatio eorum cadit illuc.

5185. Sunt spiritus qui referunt Ductum pancreaticum, hepaticum, & cysticum, consequenter biles quæ in illis, quas intestina ejiciunt: sunt spiritus illi distincti inter se, sed in consortio agunt secundum statum eorum ad quos determinatur operatio: illi imprimis adstant castigationibus & punitionibus, quas volunt dirigere; qui eorum pessimi sunt, tam contumaces sunt, ut nusquam velint desistere, nisi per timores & minas deterreantur, timent enim supplicia, & tunc promittunt omnia. Sunt illi, qui in vita corporis tenaciter inhaerant suis opinionibus, non ita ex malo vita, quam ex pravitate naturali: Cum in statu suo naturali sunt, tunc nihil cogitant, nihil cogitare est obscure de pluribus simul & nihil distincte de aliquo; delectationes eorum sunt castigare, & sic bonum facere; nec abstinere a sordis.

5186. Qui constituunt provinciam Vesicæ felleæ, a tergo sunt; sunt qui in vita corporis contemserunt probum, & quodammodo pium; & quoque qui affecerunt illa probro.

5187. Quidam spiritus ad me venit, querens num scirem ubi is morari posset, existimavi quod esset probus, cumque ei dicerem, quod hic fortassis posset, venerunt spiritus vexatores hujus provincie, & eum misere vexabant, quod dolui, & incassum volui inhibere; animadverti tunc quod essem in provincia Vesicæ fellis; spiritus vexatores fuerunt ex illis qui contemserunt probum & pium. Unum genus vexationis ibi observare datum est, erat coactio ad loquendum citius quam cogitatur, quod faciebant per abstractionem loquæ a cogitatione, & tunc per coactionem sequendi eorum loquelam, quod fit cum dolore: per talem vexationem inaugurantur tardi ad citius cogitandum & loquendum.

5188. Sunt quidam in mundo, qui per artificia & mendacia agunt, unde mala; ostensum mihi quales sunt, & quomodo agunt, per quod innocuos adhiberent pro ministeriis persuadendi, tum per quod inducerent personas quod ita dixerint, cum tamen de illa re nihil dixerunt; verbo malis mediis utuntur ad finem quemcunque perveniendi; media sunt dolosa, mendacia & artificiosa; tales referunt vitia, quæ vocantur spuria tubercula, quæ innasci solent Pleuræ ac aliis membranis; quæ, ubi irradicantur, vitia late spargunt, ita ut tandem totam membranam labefactent. Tales spiritus severe puniuntur, pena eorum est diversa a penis aliorum, fit per circumrotationes, circumrotantur a sinistro ad dextrum, sicut orbita primum plana, quæ in ei circum-

tand)

tando extuberat, dein apparet tuberositas deprimi & cava fieri, augetur tunc celeritas; mirum, quod hoc ad formam & imitamentum tuberositatum seu apostematum: observatum est, quod in circumrotatione conati sint attrahere in suam rotam, ita in perniciem, alios, ut plurimum insontes, ita quod illis nihil curæ fuerit quemcunque in perditionem trahere, dum ii perire sibi videntur. Observatum etiam, quod intensissimum visum habeant, in instanti quasi pervidendo, & sic arripiendo pro mediis quæ favent, ita quod sint acutiores reliquis; possunt etiam vocari Ulcera mortifera, ubicunque sunt in Camera pectoris, ibi vel in Pleura, vel in Pericardio, vel in Mediastino, vel in Pulmone. Ostensum, quod tales post penam rejiciantur ad tergum, in profundum, & quod ibi jaceant facie & ventre deorsum, cum pauco vitæ humanæ, perspicacia sua, quæ fuit vitæ ferinæ, sic privati: infernum eorum est in profundo loco sub pede dextro paulo antrosum.

5189. Venerunt spiritus antrosum, & ante adventum eorum appercepta est Sphæra ex malis, putabam inde quod venturi spiritus mali, sed erant eorum hostes; quod hostes eorum essent, comperiebam ex molesto & inimico, quod inspirabant contra illos; cum veniebant, ponebant se super caput, & alloquebantur me, dicendo, quod homines sint, respondebam quod non homines sint præditi corpore quali homines in mundo, qui se solent ex corporis forma homines appellare; at usque quod homines sint, quia Spiritus hominis est vere homo; ad hæc non appercepi renuentiam, quia confirmabant: dicebant porro, quod homines sint dissimiles, hoc quia mihi impossibile visum, quod nempe societas dissimilium in altera vita detur, quare loquebar cum illis de eo, dicendo, si causa communis ageret eos ad unum, quod usque consociari possent, quia sic unus omnibus finis: dixerunt, quod tales sint, ut quisque loquatur aliter, & tamen omnes simile cogitent; quod etiam illustrabant per exempla, per quæ apparuit quod omnium perceptio esset una, sed loquelæ diversa. Applicabant se dein Auri meæ sinistrae, & dicebant quod boni spiritus essent, & quod eorum sit ita loquendi: dicebatur de illis, quod congregatim veniant, & quod non sciatur unde sunt. Sphæram malorum spirituum percepi illis maxime infestam, mali enim sunt subjecta, quos vexant. Societas eorum, quæ vagabunda, representata est per virum & feminam in camera, in vestitu qui vertebatur in togam cerulei coloris. Perceptum quod illi referrent ISTHMUM in Cerebro, qui inter Cerebrum & Cerebellum est, per quem fibræ transeunt, & inde varie effunduntur, & quocunque vadunt aliter in externis agunt: tum quod referant GANGLIA

CAPUT QUADRAGESIMUM. 559

in corpore, in quæ influit nervus, & inde in plures fibras divaricatur, quarum quedam feruntur huc quedam illuc, & in ultimis dissimiliter agunt, at usque ab uno principio, ita in ultimis dissimiliter quoad apparentiam, tametsi similiter quoad finem; notum etiam est, quod una vis agens in extremis multifariam variari possit & hoc secundum formam ibi. Fines representantur quoque per principia ex quibus fibrae, qualia sunt in Cerebro; cogitationes inde representantur per fibras ex principiis illis; & actiones inde per nervos qui ex fibris.

5190. Continuatio de Correspondentia cum Maximo Homine, ad finem Capitis sequentis.

F I N I S

PARTIS QUARTÆ.

